FLAVII IOSEPHI OPERA

EDIDIT

ET APPARATV CRITICO INSTRVXIT

BENEDICTVS NIESE

VOL. III

ANTIQVITATVM IVDAICARVM LIBRI XI—XV.

BEROLINI
APVD WEIDMANNOS
MDCCCLXXXXII.

PRAEFATIO.

Postquam anno superiore prodiit Iosephi uolumen IV, nunc accedit uolumen III, in quo libri XI—XV insunt. quibus ea praemitto, quae de codicibus aliisque subsidiis dicenda sunt, quibus in libris XI—XX et uita edendis usus sum. nam cum hi libri una traditi sint, communi praefatione, quae et ad tertium et ad quartum uolumen pertineat, comprehendendi sunt.

Ac primum codices ceteraque editionis instrumenta enumerabo hisce:

1. *P* = codex Palatinus gr. nr. 14 bibliothecae Vaticanae [1]) saeculo IX uel X scriptus, in quo olim libri XI—XX cum uita inerant. folia sunt 375, paginae binas habent columnas uersuum plerumque uicenorum septenorum raro uicenorum octonorum. incipit nunc XI § 9 p. 5, 22 a uerbis *ζομένας κατὰ τὸ παλαιὸν*, desinit uit. § 427 p. 389, 8 *κατωκυῖαν*. sed praeter fol. primum et ultimum exciderunt alia: inter fol. 6 et 7 unum ab p. 16, 5 (§ 61) (*οἰκο*)|*δομίαν τοῦ ἱεροῦ* — p. 17, 20 (§ 71) *γένος εἶχον*, unum post fol. 22 p. 45, 4 (214) (*ἐπηγγεί*)|*λατο μυριάδας* — 46, 18 (222) *πάντες*, unum post fol. 27 p. 55, 8 (268) (*κο*)|*λάσαντος* — 56, 22 (276) *ὄψεις*. deinde interiit liber XVIII totus praeter argumenta et libri XIX et XX. uita extat praeter finem et folium unum excisum post fol. 369 (p. 382, 20 *δὲ πολλοὶ* — 383, 30 *αὐτοῦ τὴν μο*‖(*χθηρίαν*). praeterea in uita unum folium loco motum est; nam quod nunc est fol. 371 inter 361 et 362 olim extitit. in uita foliorum duodecim 358—361, 371, 362, 363, 365—369 columnae externae excisa est pars superior; deleta postea restituit

1) uide bibliotheca apostolica Vaticana. codices manuscripti Palatini graeci. ed. Stevenson senior p. 8.

man. 2 saec. fere XII haec: fol. 358ʳ p. 365, 21 *οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην* — 25 *πολέμου κρατάρ* (§ 264 sq.); fol. 358ᵛ p. 366, 1 *εὐτρεπίζεσθαι* — 5 *ταύτας* (§ 266 sq.); fol. 359ʳ p. 367, 1 (*καὶ ἀ*)*σπασάμενοι* — 6 *μὲν εἰς* (§ 273 sq.); fol. 359ᵛ p. 367, 10 *εἶναι* — 15 *ἵνα μοι* (§ 275 sq.); fol. 360ʳ p. 368, 10 *παρεκάλουν* — 16 *τοῖς* (§ 282 sq.); fol. 360ᵛ p. 368, 20 (*ποιου*)*μένους τε* — 24 *δύναμιν ἕ* (§ 284 sq.); fol. 361ʳ p. 369, 18 *ἀλλ' ὑπὲρ* — 24 *καὶ ποιή*(*σειν*) (§ 291 sq.); fol. 361ᵛ p. 369, 25 *ὑποτὰς* — 370, 5 *ἤδη δ' ἡ*(*μῶν*) (§ 293 sq.); fol. 371ʳ p. 371, 1 *οὕτων τὴν* — 6 *διεφθά*(*ρην*) (§ 300 sq.); fol. 371ᵛ p. 371, 10 *ταῦτα* — 16 *ἰωάννην ἰόντα μετὰ* (§ 302 sq.); fol. 362ʳ p. 372, 12 *ἀρχὴν* — 16 *τὸν ἰω*(*νάθην*) (§ 310 sq.); fol. 362ᵛ p. 372, 21 *ἐπιστολὴν* — 27 *μηδ' ἐ*(*μοῦ*) (§ 313 sq.); fol. 363ʳ p. 373, 21 (*συνεβούλευ*)*σον αὐτοῖς* — 26 *ἐξάπτειν* (§ 319 sq.); fol. 363ᵛ p. 374, 3 (*ἀπέ*)*χουσαν* — 7 *αὐτοὺς* (§ 322 sq.); fol. 365ʳ p. 376, 10 (*κατα*)*ψευδομαρτυρούμενος* — 15 *Ἰοῦστε* (§ 338 sq.); fol. 365ᵛ p. 376, 19 *χειροτονηθῆναι* — 24 *γέγραπται καὶ* (§ 341 sq.); fol. 366ʳ p. 377, 16 *ἡμῶν* — 21 *Σκυθο*(*πόλεως*) (§ 348 sq.); fol. 366ᵛ p. 377, 25 *ταῦτα* — 378, 3 *τῷ βασι*(*λεῖ*) (§ 350 sq.); fol. 367ʳ p. 378, 25 (*Βε*)*ρονίκῃ* — 379, 1 *πραγματείαν* (§ 356 sq.); fol. 367ᵛ p. 379, 5 *κατ' ἐμαυτὸν* — 10 *μέγιστον* (§ 357); fol. 368ʳ p. 380, 6 (*ἠκριβωκέ*)*ναι πέμπε* — 13 *ἐκεῖνος* (§ 365 sq.); fol. 368ᵛ p. 380, 17 *διοικήσας* — 23 *δὴ* (§ 368 sq.); fol. 369ʳ p. 381, 19 *μίσους* — 25 *θεασάμενος* (§ 375 sq.); fol. 369ᵛ p. 382, 1 *τὰς παρ.* — 7 *καὶ κατα*(*λιπόντες*) (§ 378 sq.). totius codicis margo a bibliopega minutus est, quo factum est ut eminentiora quaedam reciderentur. correcturarum codex passus est duo genera, alterum a scriba ipso siue aequali institutum, alterum manus secundae, quae uidetur esse saeculi fere XII; eadem manus suppleuisse uidetur quae in uita abscissa sunt. sed manus secunda in corrigendo non ultra libri XII initium processit. in uita uersus finem manus recens quaedam corrigendi causa ascripsit aut accentus spiritusque omissos addidit. notae marginales paucae sunt, ueluti lib. XV 127 ad Herodis orationem litteris maiusculis ascriptum est *δημηγορία ἡρωδου*; praeterea per librum XI uarias lectiones quasdam ascripsit man. 2. accentus spiritus aliaque legentium adiumenta per longa spatia aut nulla sunt aut pauca, nec ubi ponuntur semper recte posita sunt; nam fere semper extat *βασιλεῖα καίσαρ γυναῖκασ παῖδασ χεῖρασ* et *εὐχᾶσ, θυμοῦσ, τυχῶν,*

αὐτῆν, semper tamen recte *τὴν* et *τὰσ*. est ubi enclisis adhibeatur insolentior, uelut *πολλά δε, αὐτήν δε* (XI p. 39, 19; p. 47, 22) et *ἀριϑμόσ αὐτων, δοκεῖν αὐτουσ, νυκτόσ αὐτουσ, ἀδελφόν αὐτου* (XI p. 6, 21; 11, 18, 23; XIII p. 153, 13). compendiorum scripturae usus est nullus; solum *ν* interdum in fine uersus lineola indicatur, ueluti *καταλειπῶ*. iota mutum plerumque omittitur, nec fere poni solet nisi in fine et uocabuli et uersiculi. *ν ἐφελκυστικὸν* etiam ante consonas litteras saepe extat, qua in re codicem diligenter secutus sum. ipse codicem contuli Romae cum editione Richteriana anno 1874 et 1875; aliam collationem a Rudolfo Hercher cum editione Bekkeriana institutam mihi tradiderunt Hercheri heredes, qua me haud mediocriter adiutum esse profiteor. denique de locis aliquot dubiis me certiorem fecit Augustus Mau.

2. *F* = codex Laurentianus plut. 69 cod. 20 bombycinus saeculo fere XIV scriptus continet antiquitatum Iudaicarum libros I—XV et Maccabaeorum librum quartum. et cum iam in praefatione uol. I p. XIV de eo dixerim, hic ea solum memoranda sunt, quae ad libros XI—XV pertinent. exaratus igitur est una manu, quae et textum scripsit et notas marginales; eadem uarias lectiones apposuit, quae quidem aut in margine aut inter uersus extant. correcturae et rarae sunt nec memorabiles. margo codicis saepe accisus est, quo effectum est, ut notae marginales quaedam aut totae aut partes euanescerent, rarius Iosephi uerborum particulae interirent. ceterum integer est neque ullas passus est iacturas. contuli ipse Florentiae aestate anni 1877.

3. *L* = codex bibliothecae publicae Lugdunensis Batauorum F 13 saeculi fere XI aut XII membranaceus foliorum 210. paginae binas columnas, columnae uersus duodetricenos habent. exaratus est a librario non nimis docto, qui accentus et spiritus saepe omisit multaque uitia commisit. iota mutum fere nusquam extat, *ν ἐφελκυστικὸν* non raro ante consonas litteras ponitur. correctus est primum ab ipso librario et ab alio correctore fere aequali, qui uitia uulgaria, maxime litteras *ει η ι οι υ* inter se commutatas correxerunt. has correcturas manu 1 factas esse dico. alia eiusdem generis emendauit manus multo recentior, quae re uera manus tertia recte dici potest, a me tamen manus altera (2) dicetur; haec et alia

multa correxit et accentus plurimos apposuit aut correxit [1]) et interdum iota mutum subscripsit. eadem ut uidetur manu, quae quidem saeculo XV aut XVI non uidetur antiquior, ea quae maxime in calce foliis ualde detritis paene euanuerant, aut repinxit aut praeter columnas in margine denuo exarauit. ceterum interdum non satis discerni possunt manus illae, nec grauis error inde metuendus est; nam correcturae fere omnes, siue prima siue secunda manu factae sunt, in rebus minutissimis uersantur neque ullum noui locum, ubi ad rem aliquid faciant. in margine codicis extant notae paucae manu prima una cum codice exaratae; una, si recte memini, est uaria lectio ad XII 287 (p. 121, 20), reliqua uix memoratu digna sunt, uelut quod ad libri XII argumenta additum est *σημ ὅτι ὁ παρων λόγοσ οὗτος καὶ οἱ μετέπειτα τὰ τῶν μακαβαίων διεξέρχονται πάντα* et ad XII 6 *ἀγαθαρχίδου* aliaque. hunc librum posteaquam ipse Gottingae anno 1876 contuli, liberalitate Batauorum et maxime uiri illustris du Rieu bibliothecae Lugdunensis praefecti factum est, ut huc transmissum ad plagulas corrigendas adhibere possem, quo in opere adiutus sum a Godofredo Zedler amico, qui maiorem codicis partem iterum contulit. ante me hoc codice usi sunt Holwerda in emendationibus Flauianis et Mendelssohn in decretorum Romanorum editione.

4. *A* = codex Ambrosianus F 128 e superioribus, forma fere quadrata, in membranis nitidissime scriptus saeculo fere XI in quaterniones digestus. paginae sunt uersuum tricenorum. in fol. 2 et in calce totius libri posteriore aetate scripta sunt quaedam per ambages, ut interdum solent librarii, quorum haec legi: . . . . . *μητροπολίτης καὶ θεόφιλοσ ἀμασίασ καὶ ὑπέρτιμοσ εκσαρχοσ ποντοπολεοσ νεοκαισαρείασ.* continet antiquitatum libros XI—XX cum uita. primi folii pars superior abscissa est, quo factum est ut libri XI argumenta et initii libri XI pars exciderint. praeterea quaternio tertius (fol. 17—24) excidit et ex alio codice manu saeculi fere XV suppletus est (XI p. 41, 1 *Περσῶν* — 57, 22 *ἀνεσταύ(ρωσα)*; denique deest libri XVI folium unum in quo inerant uol. IV p. 7, 14 *δωρεαῖς* — p. 9, 8 *ἅπασι.* codex nitidissime

1) grauioris correcturae exemplum est XII 12 (p. 74, 25), ubi *συνωνούμενος* manu 2 in *συναινούμενος* correctum est apposita in margine nota *καὶ συνωνούμενοσ ἢ συναινούμενοσ.*

et diligentissime docta manu et exaratus et correctus est. compendiorum usus fere nullus est, nisi interdum in uersuum fine, ubi saepe ν finale lineola indicatur. ι mutum poni solet, nec solum in fine uocabulorum, sed etiam in mediis; semper igitur scribitur πατρῶιοσ, ῥάιδιον, χρήιζω et quod multi uerum esse putant σώιζω; interdum uero minus recte additur, maxime in ἡρώιδησ [1]), quod numquam sine ῑ extat, in ῥώιμη aliisque. ν ἐφελκυστικὸν saepe etiam consonante littera sequente positum plerumque a correctore diligenter erasum est, accentus et spiritus plerumque recte positi sunt. correcturarum habet codex genera maxime duo. primum leuia quaedam correcta sunt, uelut accentus aliaue aut adiecta aut mutata, uelut οὐ, κατ᾽ αὐτὸν, θαῤῥῶν, τἀδελφοῦ, στρατώτασ factum ex ου, καταυτὸν, θαρρῶν, ταδελφοῦ, στρατιῶτασ, aut προσ|εδόκα correctum in προ|σεδόκα, μὲν ex μεν, δὲ aut δἑ ex δ᾽, τοῦτο ex τοῦτ᾽, ὥστε ex ὥστ᾽ factum est, saepe ει, η, ι inter se mutata correcta sunt; his adde, de quibus iam monui, erasa ν ἐφελκυστικά. habes igitur correctorem et doctum et diligentem, qui quidem totum codicem pertrectauit. has igitur aliasque correcturas minores factas esse dico manu prima (man. 1), neque enim opus erat ea quae librarius ipse correxit seorsum significari, quorum magnam partem ne memoraui quidem. aliud est correcturarum genus, quo erasis antiquis litteris aut uerbis aut uersibus pluribus noua superinducta sunt manu satis antiqua et a codicis aetate non multum remota. haec manus litteris utitur multo pressioribus et inter se conexis nec abstinet a compendiis et saepe uersuum solitum spatium egreditur, ut appareat eis quae olim scripta erant eam aliquid addidisse. praeterea memorandum est uerba ab hoc correctore reposita antequam in textum insererentur plumbo praenotata esse in margine, ubi etiam nunc saepenumero facile legi possunt. has correcturas manu secunda (man. 2) factas esse dixi, et quoniam ipsa specie et colore a ceteris differunt, diu eas ab alio correctore factas esse putaui ac ceteras. uerum nunc omnia reputanti eadem manu scriptae esse uidentur ac maxima pars earum, quas manui primae adsignaui, de quo infra disputabitur; nam atramenti paullo alius color et litterarum figura alia inde facile explicantur, quod huic correctori et in loco adraso minusque leuigato et in angustiis scribendum erat.

1) Ἡρώδης idem est quod Ἡρώνδης siue Ἡρώνδας, quare iota non patitur.

In margine non pauca ascripta sunt, quae nunc enumerabo. primum simul cum codice ab ipso scriba scripta sunt litteris maiusculis saepe abbreuiatis, qualibus scholia pingi solent, breues rerum indices et scholia quaedam, uelut ad XI p. 8, 9 *καμβύσησ μετὰ κῦρον βασιλεὺσ τῶν περσῶν* et XI p. 9, 6 *ἐπιστολὴ καμβύσου πρὸσ τουσ ἐν συρίαι καὶ φοινίκη περιτου κωλυθηναι την οικοδομην του ναοῦ* et ad XII p. 73, 18 *ἀγαθαρχίδου* ad XII p. 85, 6 (*ἐπὶ δὲ τῆς τραπέζης μαίανδρον*): *μαίανδρον τὸ σκολιὸν φησι κατασκευασμα· εἴρηται δὲ ἀπὸ τῆσ τοῦ μαιάνδρου ποταμου σκολιότητοσ· τοσοῦτον γαρ την πορείαν ποιειται σκολιάν. ὥσ ἐκ τουτου πᾶν τὸ ἐν γλυφαῖσ καὶ λοιπαισ κατασκευαισ σκολιὸν, μαίανδρον ἐπονομασθῆναι· καθώσ φησι ὁ στράβων ἐν λογω δωδεκάτω* (p. 577)· et XIV p. 248, 22 ad *ἀναπιδύει* huc adnotata sunt: *αντι του ἀναδίδωσι τὸν ὀπὸν, δικην ἱδρῶτοσ γίνεται γὰρ, ἐκ του ἴδιω τὸ ἵδρῶ· οἱ δὲ ἐκτου πίω φασιν αὐτό· ἔνθεν πίαξ καὶ πίδαξ καὶ πιδύω καὶ ἀναπιδύω*, aliaque huius generis plura. his multa alia addita sunt ab eo correctore, quem manum primam (man. 1) diximus, ut ex litterarum specie apparet. is enim primum scholia quaedam fecit, uelut XIX p. 248, 26 ubi in textu erat *καταφωνὴν*, quod radendo mutatum est in *καταφονὴν*, ascriptum est *φονὴν εἶπε τὸν φόνον ποιητικῶσ*; idem igitur, qui *φονὴν* reposuit, dedit interpretationem. similiter XX p. 304, 4 *ξιφείδια* ita extat, ut *ει* in rasura a correctore positum sit; simul ascriptum est *ξιφείδιον, ἀπο τοῦ ξιφουσ· ξιφίδιον ἀπο τῆσ ξιφίδοσ*: sed haec pauca sunt. plurimas uero haec manus margini inscripsit uarias lectiones addito signo *γρ* aut *γρ καὶ* aut *γρ ἐν ἄλλοισ*, quas omnes suo quamque loco in apparatu critico dedimus. denique a lectore aliquo saeculi fere XV margini aspersi sunt rerum indices.[1]) contuli ipse Mediolani annis 1873 et 1874, praeterea usus sum collatione ab Herwerdeno, uiro doctissimo, confecta; denique multos locos dubios mea causa denuo euoluit Aemilius Martini Mediolanensis.

5. *M* = codex Medicaeus bibliothecae Laurentianae plutei 69 cod. 10 chartaceus continet Iosephi antiquitatum Iudaicarum libros omnes cum uita addito libro Maccabaeorum quarto. hunc in praefatione uol. I. p. XVII dixi nec manu nec aetate

---

1) uelut ad XI 15 *σὴ σκεύη ὁμοῦ χρύσεα ρς καὶ ἀργύρεα ,ε ἅπερ ἐδόθησαν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἱλῆμ παρα τοῦ κύρου.*

eadem confectum esse, sed partem posteriorem et antiquiorem postea additis libris qui deerant inde a primo omnibus suppletam et ampliatam esse. et hoc supplementum nullius est momenti ad hanc editionem adornandam, cum ex codice Marciano 380 aut eius apographo petitum sit.[1] ad nos sola pars antiquior spectat, quae incipit lib. XII 199 p. 106, 7, saeculo XV haud indocta manu exarata; paginae in binas columnas diuisae sunt; correcturas manus primae passus est et paucas et leues; quaedam correxit manus secunda et posterior, qua eadem fortasse codicis pars prior suppleta est. complures sunt in margine notae, maxime uariae lectiones, quae quidem omnes una cum contextu manu prima scriptae sunt. ego contuli anno 1877 Florentiae.

6. *V* = codex Vaticanus gr. nr. 147, bombycinus, de quo iam dixi in praefatione uol. I p. XVI, exaratus esse uidetur saeculo fere XIV. multis utitur librarius litterarum compendiis maximeque numeros fere numquam excribit, sed notas apponit. olim in eo inerant antiquitatum libri I—XV; nam quod antea dixi libros XVI—XX excidisse, id nunc minus probabile uidetur. huius igitur uoluminis sunt libri XI—XV, qui tamen non integri seruati sunt; nam desunt XIII 316 p. 210, 7 uerba *προχεῖται* — 351 p. 216, 7 *Κλεοπάτρας*, quae casu aliquo in huius libri archetypo omissa esse uidentur; excidit deinde unum folium, in quo inerant XIV 123 p. 262, 8 *(χρό)νῳ δ' ὕστερον* — p. 218, 7 *καὶ διαφυ(λάσσοντι)*. et haec quidem aut in V aut in eius archetypo casu interierunt. alia uero data opera omissa sunt; nam in libro XIV decretorum magna moles amputata est in hunc modum, ut p. 279, 20 *παρατέθειμαι* — 281, 4 *ἐγένετο* omitterentur, deinde insequentia breuiarentur sic: *καὶ Δολοβέλλας δὲ λαβὼν παρὰ Ὑρκανοῦ γράμματα ἐπιστέλλει τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν ἅπασι καὶ τῇ Ἐφεσίων πόλει πρωτευούσῃ τῆς Ἀσίας οὕτως· Δολοβέλλας αὐτοκράτωρ Ἐφεσίων ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ χαίρειν* — p. 282, 1 *καλανδῶν Ὀκτωβρίων*; quae tum sequuntur *Λευκίῳ Λέντλῳ* usque ad § 264 (p. 288, 20) *νόμους* desunt omnia. similiter in libro XV omissa sunt § 66 (p. 344, 3) *αὐτός τε γὰρ* — § 87 (p. 347, 22) *ἐφύλαττεν*, quorum loco haec extant: *καθὼς τὰ περὶ τούτου ἀριδηλότερον ἐν τῷ τῆσ ἁλώσεωσ πρώτω βιβλίω δεδηλώκαμεν.* et § 111 (p. 352, 5) *παρασκευασθέντος*

1) potest fieri, ut ex editione principe Laurentianus suppletus sit.

— § 160 (p. 361, 2) ἀνδραγαθίαν desunt; quorum loco leguntur haec: εἴρηται δὲ τὰ περὶ τοῦ τοιούτου πολέμου καὶ τῆσ νίκησ ἡρώδου ἐν ἑτέρα ἡμῶν πραγματεία σαφέστερον· ὑποστρέφοντι δὲ τῶ ἡρώδη τῆσ τῶν ἀράβων χώρασ (τὰ μὲν ἄλλα καλῶσ etc.) et § 189 (p. 366, 1) καὶ πάντα — § 194 p. 367, 2 πραγματεύεσθαι ita omissa sunt, ut eorum locum obtineant καὶ τἄλλα ὅσα προείπομεν. διὸ (καὶ τὸ διάδημα), denique absunt § 351 p. 396, 9 τότε καὶ — 353 p. 396, 19 ἐνδιδόναι. et apparet haec omnia ideo non recepta esse, quod iam in libris de bello Iudaico eadem relata erant; a docto igitur homine hunc librum recensitum esse uidemus. denique in libri XV fine inde a § 391 uitiatis foliis quaedam interierunt. meum in usum contulit Augustus Mau.

7. *W* = codex Vaticanus gr. 984 rescriptus anno p. Chr. 1354 exaratus continet antiquitatum Iudaicarum librorum I—X epitomam libros XI—XX integros et bellum Iudaicum. ad nos cum pertineat pars media, de hac nunc eis quae in uol. I praefatione p. XXI dixi pauca addenda sunt. primum igitur memorandum est libri XIV abesse partem haud exiguam § 185 p. 274, 10 καὶ Κάτωνι — § 301 p. 295, 3 Καῖσαρ μὲν lacuna nulla indicata. quae non, ut in V factum esse uidemus, consulto omissa esse, sed temporum iniuria ita interiisse apparet, ut archetypi quaternio unus exciderit. altera lacuna in libro XVII extat ne ea quidem indicata; transit enim a XVII § 94 p. 87, 3 τῶν πρότερον ad § 296 p. 126, 10 τὴν μὲν αὐτοῦ omissis quae interiacent. ceterum codex integer est, una manu exaratus correcturisque paucis affectus. notae marginales extant fere nullae. contulit Augustus Mau.

8. *O* = codex Oxoniensis bibliothecae Bodleianae misc. gr. nr. 186, de quo dixi in praefatione uol. I p. X. huius pars ultima ad hos libros pertinet; nam praeter libros I—X continet librum XI et initium duodecimi usque ad p. 79, 21 τοὺς ἐμπειρ(οτάτους). reliqua interierunt. sed eorum quae extant folia extrema pessime habita sunt, ut non pauca euanuerint. et librorum XI et XII partes selectas ipse contuleram, unde ad XI § 69—74, § 239—246, § 297—303 (παρασχόντας p. 62, 5), § 313—323, § 336—342 (Ἱεροσολύμων p. 60, 15) quaedam adnotaui. postea cum libri XI et XII typis iam expressi essent, beneficio Driueri, professoris regii litterarum Hebraicarum Oxoniensis, uiri reuerendissimi, omnium quae ex libris XI et XII super-

sunt collationem adeptus sum, ex qua infra proferam, quae ad indolem uirtutemque huius libri cognoscendas sufficiant.

9. *R* = codex Regius bibliothecae Parisinae maximae inter graecos nr. 1423 membranaceus saeculo fere XIV scriptus a librario, qui non raro compendiis scripturae utitur. continet Iosephi bellum Iudaicum et uitam Iosephi, quacum sola nobis nunc res est. in calce ab eo, qui codicem scripsit, adnotata sunt fere haec uix intellegenda: *κἔοκε (οὐκ ἔοικεν?) ἡμῖν (ἡμῶν?) * θαυ * αστον τῶ ὀνομασου | πάση τιμῇ ὅτι * πήρθεν γϊμ * * ** deinde alia manu: *ἐτούτω τῶ χαρτίον ἔχει φίλα ἑκατὸν ἐνενήκοντα δύο.*

10. codex Marcianus gr. 380 continet antiquitatum Iudaicarum libros uiginti cum uita. scriptus est anno p. Chr. 1469 Romae a Georgio sacerdote iussu Bessarionis cardinalis, ut dixi in praefatione uol. I p. XVI.

11. codex Escorialensis nr. 304 scriptus apud Venetos anno p. Chr. 1542.[1]) uide uol. I praef. p. XVII.

12. codex Parisinus bibliothecae maximae gr. nr. 1420[2]) chartaceus saeculo XV aut XVI exaratus forma quadratus foliorum 263 continet antiquitatum Iudaicarum libros XI—XX cum uita. descriptus est ex exemplari lacunoso; nam non solum in fine libri XV inter litteras spatia extant uacua, sed etiam argumentorum libri XVI capita quaedam omissa sunt et in libro XVI et XVII et maxime in uitae parte posteriore complures lacunae indicatae sunt.

13. codex bibliothecae regiae Berolinensis mss. gr. fol. 27, de quo dixit Immanuel Bekker in actis menstruis academiae Berolinensis anni 1860 p. 224 sq., chartaceus est saeculo fere XV exaratus foliorum 72, in margine passim scholia extant. ut nunc est, maiorem sui partem amisit; nam haec supersunt: XIV p. 322, 13 *ἐκ Συρίας* — p. 325, 5 *λουομένου ἐν τῷ*; XV p. 383, 4 *αὐτὸν ἀναιρήσειν* — p. 398, 11 *ἐπὶ θάλατταν προπέμψας*; XVI p. 16, 8 *ρακίων ἐξεῖναι* — p. 95, 12 *ἵνα μὴ κἀγὼ*; p. 121, 2 *καὶ τὰ τείχη* — 125, 12 *ἔκαυσαν*; XVIII p. 167, 13 *ἀφορμῶν* — XIX p. 251, 15 *τύχην τούς τε.* quaternionum numeris computatis apparuit[3]) olim antequam codex

1) ut testatur E. Miller, catalogue des manuscrits grecs de la bibliothèque de l'Escurial. Paris 1848. p. 266 sq.

2) olim nr. 574 et 2255.

3) in quaternione XXX, qui incipit fol. 43, insunt uol. IV p. 167, 13 *ἀφορμῶν* — 183, 27 *πατρὸς*, unde de codicis ambitu facilis est coniectura.

dilaceraretur in eo fuisse non omnes antiquitatum libros, sed libros XI—XX cum uita. partes quasdam primus contulit Bekker, deinde totum diligenter excussit lectionesque inde excerptas mihi dedit Guilelmus Schmidt Brunsuicensis.

14. codex bibliothecae publicae Lugdunensis Batauorum inter Vossianos graecos F 26 chartaceus foliorum 325 saeculo XV aut XVI parum diligenter exaratus. continet nunc libros XII—XX cum uita, sed olim etiam librum XI, qui una cum argumentis libri XII nunc abest, in eo fuisse pro certo statuo. mihi praesto fuit hic in bibliotheca Marburgensi, quo a bibliothecae Lugdunensis praefecto transmissus est.

15. codex Hennebergensis nunc gymnasii Schleusingensis, de quo diximus in praefatione uol. I p. XXII. continuit olim eadem quae in Vaticano 984 insunt, antiquitatum librorum I—X epitomam, libros XI—XX cum uita integros et bellum Iudaicum. nunc antiquitates desinunt in τοῖς τε ἥγε ‖ (XIX 247 uol. IV p. 254, 2); reliqua et bellum Iudaicum fere totum excidit. et quod olim iam suspicatus eram nunc Vaticano 984 melius cognito pro certo affirmare possum ex hoc Vaticano Hennebergensem descriptum esse. neque enim solum semper cum eo concinit, uerum etiam quae in Vaticano desiderantur, etiam ab Hennebergensi absunt. praeterea in eo nunc excisa sunt folia complura, in quibus inerant quae inter Ὀφέλλιος ἐνῆγεν (XIV 345 p. 302, 23) et ὅμως Κλεοπάτρα μέρη τινὰ παρασχεῖν (XV 132 p. 355, 22) extant. codice ut usque ad perfectum hoc uolumen uti possem, factum est insigni Schmiederi gymnasiarchi Schleusingensis humanitate.

Postquam codices enumeraui, quibus horum librorum memoria continetur, transeo ad epitomam (*E*), cuius in praefatione uol. I p. XVIII sqq. codices extare dixi sex, quorum maxime memorandi sunt codex Busbeckianus bibliothecae Caesareae Vindobonensis hist. gr. nr. 22 saeculi fere XIV, codex Laurentianus plut. LXIX cod. 23 saeculi fere XIV, codex Parisinus nr. 1601 scriptus anno p. Chr. 1323. his addo codicem Philippsianum nr. 1625 olim Meermannianum 378 nuper in bibliothecam regiam Berolinensem inuectum chartaceum paginarum 741 anno 1573 exaratum, quem tum, cum uolumen I ederem, nondum noueram. inest in eo, ut a me interrogatus rescripsit Carolus Boysen, epitoma antiquitatum librorum uiginti. ego uero epitomam habui ex codice Busbeckiano praeter librum XIV § 1—53, librum XVIII inde a § 371, librum XIX

totum finemque libri XX inde a § 224, qui in Busbeckiano male habitus est. haec enim ex Laurentiano petii. uita in epitoma non extat.

Antiquissimus uero epitomae testis est Iohannes Zonaras, quem hos quoque Iosephi libros ex ea in chronicon transtulisse certum est.[1]) et ne desint exempla, epitomae et Zonarae composui locos hosce:

E	Zonaras I.
XII 422 sq. *τῷ Ἰούδᾳ δὲ ἦσαν οἱ πάντες χίλιοι, οἳ τὸ τοῦ Βακχίδου πλῆθος δείσαντες συνεβούλευον ἀναχωρεῖν καὶ σώζειν αὐτούς. ὡς δὲ, „μὴ τοῦτο, εἶπεν, ἥλιος ἴδοι γινόμενον, ὁ Ἰούδας, ἵνα ἐγὼ τὰ νῶτά μου δείξω τοῖς πολεμίοις", πολλοὶ καταλιπόντες τὴν παρεμβολὴν ἔφυγον πλὴν ὀκτακοσίων.*	p. 374 . . . *μετὰ χιλίων, οἳ τὸ μετὰ Βακχίδου δείσαντες στράτευμα συνεβούλευον αὐτῷ ἀναχωρεῖν καὶ σώζεσθαι. ὡς δ' ἐκεῖνος „μὴ τοῦτο, εἶπεν, ἴδοι γινόμενον ἥλιος, ὥστε με νῶτα δοῦναι τοῖς ἐναντίοις" πολλοὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἔφυγον.*
XVIII 22 sq. *ἀποδέκτας δὲ τῶν προσόδων καὶ ὁπόσα ἡ γῆ φέρει χειροτονοῦσιν ἄνδρας ἀγαθούς, ἱερεῖς δὲ ἐπὶ ποιήσει σίτου τὲ καὶ βρωμάτων προχειρίζονται.*[2]) *ζῶσι δὲ οὐδὲν παρηλλαγμένως, ἀλλ' ὅτι μάλιστα ἐμφερῶς Δακῶν τοῖς πλείστοις λεγομένοις.*	p. 476 *μαὶ ἀποδέκτας τῶν τῆς γῆς καρπῶν καὶ τῶν ἄλλοθεν κομιζομένων αὐτοῖς προχειρίζονται.*
τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν φιλοσοφιῶν ὁ Γαλιλαῖος Ἰούδας ἡγεμὼν κατέστη, ἧς οἱ τρόφιμοι[2]) *τὰ μὲν λοιπὰ πάντα γνώμῃ τῶν Φαρισαίων ὁμολογοῦσι, δυσκίνητος δὲ τοῦ ἐλευθέρου ἔρως ἐστὶν αὐτοῖς μόνον ἡγεμόνα καὶ δεσπότην τὸν θεὸν ὑπειληφόσι.*	*ἡ δὲ τετάρτη, ἧς ὁ Γαλιλαῖος Ἰούδας γέγονεν ἡγεμών, τὰ μὲν ἄλλα τοῖς Φαρισαίοις ὁμογνώμων ἐστί, τῆς δ' ἐλευθερίας αὐτῇ δριμὺς ἔρως ἐντέτηκεν, ἧς οἱ τρόφιμοι μόνον ἡγεμόνα καὶ δεσπότην τὸν θεὸν ὀνομάζουσιν.*

et p. 485 Zonaras Iosephi XVIII § 117—119 uerba de Iohanne baptista hisce profert: *ταῦτα γὰρ καὶ περὶ τούτου κατὰ λέξιν ὁ Ἰώσηπος ἔγραψε*, quae talia dat qualia exhibet E, a qua absunt p. 162, 7 *τὸ προειρημένον φρούριον*; eademque u. 9 *τοῦ στρατοῦ* exhibet, non

1) uide praefationem uol. I p. XXIII.
2) om. Iosephus.

ἐπὶ τῷ στρατεύματι. quod igitur de priore antiquitatum parte dixi, Zonaram usum esse non integro Iosepho, sed epitoma, id in hanc quoque cadit. nec huic sententiae obstat, quod interdum alia habet Zonaras atque epitoma; nam et antea dixi et his locis efficitur Zonaram aut suo ingenio epitomae uerba immutasse aut meliore et antiquiore exemplari usum esse.

Epitomam excipiat interpres Latinus, de quo dixi in praefatione uol. I p. XXVII. cuius codices cum extent paene innumeri, meum in usum praeter alios minoris momenti conuerti primum librum Wizeburgensem (nunc Guelferbytanum) nr. 22, saeculi XI—XII, in quo insunt libri I—XII, deinde librum Neapolitanum bibliothecae publicae, qui inter codices Latinos V F 34 signatur, pergamenum formae maximae saeculo IX uel X scriptum, in quo insunt libri I—XVI. tertium adhibui codicem Ambrosianum A. 122 Inferior. saeculi X, in quo libri XVII XVIII XVIIII XX insunt. praeter hos optimae notae codices passim usus sum copiis cum ab aliis tum a Carolo Boysen collectis, in quibus nomino codicem Canonicianum, ex quo complura Alfredus de Gutschmid contulit, et Berolinensem a Boyseno excussum. ceterum de librorum Latinorum indole aptius in Iosephi Latini editione disputabitur, quam Boysenus nunc parat; hic ea tantum dicenda erant, ex quibus intellegerent lectores, me Latini uerba non ex editis, sed bonorum codicum fide firmata habuisse.

Restat ut excerpta, quae ex Iosepho deprompta sunt, paucis enumerem. atque omnium maxime memorabilia sunt Excerpta codicis Peiresciani nunc Turonensis, quorum ea quae ad Iosephum pertinent cum editione Bekkeriana contulit Iulius Wollenberg (programme d'invitation à l'examen public du collège royal français, Berlin 1871). praeter haec Iosepho usa sunt excerpta de legationibus ad Romanos et a Romanis missis. et alterum quidem genus, quod inscribitur περὶ πρέσβεων ἐθνῶν πρὸς Ῥωμαίους, petii ex codice Ambrosiano N 135 Sup., quo accesserunt a Guilelmo Meyer Spirensi collati codices Monacensis gr. 185 et Bruxellensis nr. 11301 sqq., qui olim fuit Schotti. alterum genus inscribitur περὶ πρέσβεων Ῥωμαίων πρὸς ἐθνικούς, ad quod adhibui codicem Ursinianum, nunc Vaticanum gr. 1418, cui idem Meyerus addidit Monacensem gr. 267 et Bruxellensem. loci autem ex his Iosephi libris in excerpta Constantiniana relata sunt hi: in excerpta Peiresciana XI 140—153, XII 158, 265—279, XIII 241—248, XIV 158—167, XV 88—103, XVIII 4—9, 63—64, 117, 289—301, 303, 340—352, XIX 201—211, XX 186—187, 214, 215, 252—259, uita 1—16, 78—84. in excerpta de legationibus ad Romanos missis

XIII 163—165, 259—266, XIV 143—155, XV 187—201, 342—346, XVI 6, 12—26, 294—299, 335—353, XVIII 257—262, XIX 338—342; in excerpta de legationibus altera XV 124, XVIII 96—105.

Excerpta codicis Neapolitani gr. III B 18 bombycini saeculo fere XIV exarati in praefatione uol. I p. XXX tetigi. eorum quae ad hosce libros pertinent quaedam contulit Augustus Mau.

codex Palatinus Heidelbergensis nr. 129 miscellaneus saeculi fere XV in fol. 132—137 frustula quaedam ex Iosepho excerpsit, quorum ultimum XIX § 106 desinit, quae inspexi et partem descripsi. de codice Barrociano nr. 30 et Ambrosiano E 64 Super. uide quae dixi in praefatione uol. I p. XXX. Barocciana nec uidi nec certa de eis comperta habeo, nec magni esse uidentur momenti.

Postremo commemorandus est codex Oxoniensis collegii noui nr. 44 [1]) membranaceus foliorum 231 saeculi XI, in quo et alia insunt et postremo post Maccabaeorum libros quattuor inde a fol. 218ᵛ extat *Πτολεμαϊκόν* [2]), hoc est Iosephi liber XII ab initio usque ad p. 113, 21 *τὸν ναόν*; finit enim hisce: *διηγήσομαι δὲ κατὰ μέρος τὰ κατ' ἀντίοχον ἐπιφανῆ, ὃς τὴν ἰουδαίαν ἐχειρώσατο καὶ τὸν ναόν, ἐβειαγνεν* (? *ἐμείανεν* uoluit) *ἐν τῇ των μακκαβαίων βίβλω.* sed in hoc libro Iosephi uerba non cum fide descripta, sed saepe mutata sunt. uelut sub initium libri XII p. 73, 5 non solum *Σέλευκος*, sed *Σέλευκος ὁ Νικάτωρ* dedit; et § 4 sic exhibet: *κατέσχε δὲ οὗτος καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα δόλῳ καὶ ἀπάτῃ χρησάμενος ἀρχιέρεως ὄντως τοῦ ἔθνους ἡμῶν κατ' ἐκείνας ἡμέρας Ὀνίου ὃς ἦν Ἄδδου υἱός. εἰσελθὼν δὲ ἐν ἡμέρᾳ σαββάτου εἰς τὴν πόλιν ὁ Πτολεμαῖος ὡς θύσον τῷ θεῷ μήτε τῶν Ἰουδαίων* etc. et paullo infra post § 11 (p. 74, 16) addit: *τελευτήσαντος δὲ Ὀνίου ὁ παῖς αὐτοῦ Σίμων γίνεται διάδοχος, ὁ καὶ δίκαιος ἐπικληθεὶς διά τε τὸ πρὸς τὸν θεὸν εὐσεβὲς καὶ τὸ πρὸς τοὺς ὁμοφύλους εὔνουν*, quae ex § 43 huc translata sunt; nam ibi omissa sunt. § 11 p. 74, 20 Ptolemaeum Philadelphum non duodequadraginta sed undequadraginta annos regnasse tradit, id quod cum Syncello aliisque chronographis consentit. nec solum hoc loco sed etiam aliis efficitur chronographum aliquem ab eo adhibitum esse; inde enim sumptum est supplementum quod post § 118 (p. 92, 23) extat: *μετὰ δὲ τὸν Φιλάδελφον τὴν βασιλείαν κατέσχεν Πτολεμαῖος ὁ καλούμενος Εὐεργέτης ἐπὶ ὅλης ἔτεσιν κϛ, τὴν δὲ τιμὴν τῆς ἀρχιερωσύνης μετὰ Ἐλεάζαρον ὁ θεῖος αὐτοῦ Μανασσῆς παρέλαβεν. μετὰ δὲ τὸ ἀποθανεῖν Μανασσῆν γέγονεν*

1) uide H. Coxe, catalogus codicum mss. qui in collegiis aulisque Oxoniensibus hodie adseruantur. uol. I nou. coll. p. 11.

2) uide Syncell. p. 516, 21 *καθὼς ἐν τοῖς Πτολεμαϊκοῖς γέγραπται.*

ἀρχιερεὺς Ὀνίας Σίμωνος ὢν ὁ υἱὸς τοῦ δικαίου. Σίμων δὲ ἦν ἀδελφὸς Ἐλεαζάρου. ἀπέθανε δὲ καὶ Ὀνίας τὴν ἀρχιερωσύνην Σίμωνι τῷ παιδὶ καταλιπών, quorum pars ex § 156 sq. petita est. iam uero § 156 sq. haec leguntur: *κατὰ δὲ τοὺς χρόνους Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου οἱ Σαμαρεῖς οὐκ εὖ πράσσοντες πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους ἐκάκωσαν τήν τε χώραν αὐτῶν τεμόντες καὶ σώματα διαρπάσαντες. ἐγένετο δὲ ταῦτα ἐπὶ ἀρχιερέως Ὀνίου· μετὰ γὰρ τὸ ἀποθανεῖν Μανασσῆν Ὀνίας ἐδέξατο Σίμωνος ὢν υἱὸς τοῦ δικαίου κληθέντος* etc. et paullo supra § 130 haec habemus: *πολεμοῦντος γὰρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Φιλοπάτορα*[1]) *Πτολεμαῖον, οὗτος γὰρ μετὰ τὸν Εὐεργέτην τῆς Αἰγύπτου ἐβασίλευσεν· πολεμοῦντος δὲ Ἐπιφανῆ κακοπαθεῖν συνέβαινε* etc. et paullo post ante *νικήσας* (p. 94, 21) additur: *ὅσα μέντοι γε διεπράξατο εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν Πτολεμαῖος, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Πολεμαϊκῶν* (sic) *ἡμῖν εἴρητε.* porro § 234 haec habemus: *ἦρξε δ' ἐκείνων τῶν μερῶν. Σέλευκος δὲ ὁ Φιλοπάτωρ ἐβασίλευσε τῆς Συρίας καὶ Ἀσίας ἔτη δώδεκα καὶ ἀποθανόντος δὲ τούτου μετ' αὐτὸν* etc. et post § 235 (*νεώτερος* p. 112, 8) haec addita habes: *κατέσχε δὲ τὴν βασιλείαν τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαῖος ὁ Φιλομήτωρ. τοῦτον* (*τούτου*?) *ἕκτον ἔτος ἦν τῆς βασιλείας, ὅτε Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς ἐβασίλευσε τῆς Ἀσίας.* haec sufficient ad indolem huius libri demonstrandam, qui ex Iosepho depromptus uariis ex chronographis additamentis auctus est, ut cum Maccabaeorum libris coniunctus corpus quoddam historiarum efficiat. quem satis antiquo tempore compositum esse docent Syncelli uerba supra laudata, quae ad hoc Ptolemaicon spectare uidentur. usus est eo libro primus Hudson, apud quem NC uocatur; nouam collationem curauit mihique misit Driuerus professor Oxoniensis.

Paucos horum librorum locos ab aliis scriptoribus laudatos inueni; et maxime conspicuus est Eusebius, qui locos quosdam attulit, et post Eusebium chronographi imprimis Syncellus[2]) eique, qui sacerdotum seriem ex Iosepho petierunt, quorum unus est Nicephorus. praeter hos memorandus est Photius, qui Iosephi antiquitates in bibliotheca bis excerpsit cod. 76 (p. 52 Bekker) et 238 (p. 313). at florilegia ab Iohanne Damasceno aliisque condita, in quibus non raro sententiae ex Iosepho depromptae extant, praeter unum locum XI 331 sq.[3]) non

---

1) *εὐπάτορα* codd.; illud Hudson ex hoc codice recepit.

2) Syncellus in rerum gestarum narratione non antiquitates sed bellum Iudaicum sequitur.

3) ubi praeter exemplar typis impressum usus sum eis, quae Mac Giffert Americanus ex codice antiquissimo Parisino excerpsit.

curaui; nam eiusmodi sunt, ut ex eis uix quicquam ad Iosephum emendandum lucrari possimus.

§ 2.

Nemo ignorat inter scriptores antiquos ne unum quidem incorruptum aetatem tulisse, sed omnes aut temporum iniuria aut librariorum opera saepe immutatos esse. quod etiam Iosepho contigit, quamuis codicum eius numerus haud exiguus sit; sunt enim non pauci loci qui in omnibus libris quotquot sunt ita corrupti feruntur, ut inde concludere possimus omnes libros ex uno neque eo incorrupto exemplari deriuatos esse. uelut XII 40 (p. 80, 3) lacuna statuenda est, cum ex Aristea, quo usus est Iosephus, appareat non solum auri, sed etiam argenti pondus, quod Ptolemaeus rex Iudaeis misit, memoratum fuisse. XIII 416 (p. 177, 1) in omnibus libris Graecis et Latinis traditur *κλίματος*, sed dubitari nequit, quin recte Hudsonus ex Maccabaeorum libro restituerit *κλίμακος*. deinde XIII 326—327 sententiarum ordo ita non procedit, ut haud dubie corruptela subesse uideatur. primum enim § 326 *ἀλλὰ πονουμένοις τῇ πολιορκίᾳ Ζώιλος ὁ τὸν — παρεβοήθει* uix recte se habent; nam et permoleste iterantur quae paullo ante p. 211, 20 de Zoilo dicta erant, nec apte coniunguntur *παρῆν* et *μικρὰ παρεβοήθει* tamquam idem sibi uelint. deinde insequentes sententiae *οὐδὲ γὰρ οἱ βασιλεῖς κτλ.* et *ἑκάτεροι γὰρ κτλ.* male se excipiunt, cum inter se ne cohaereant quidem, ut suspicari possis alteram earum *ἑκάτεροι — ἀγῶνα* olim ante § 326 post *παρ' αὐτῶν* extitisse. sed ne tunc quidem reliqua bene procedunt, ut haec non solum turbata, sed etiam postea male reficta esse appareat. insequentibus quae XIV 99 (p. 257, 16) extant *Γαβινίῳ μέντοι κατὰ τὴν στρατείαν, ἣν ἐφ' Ὑρκανὸν ἐστείλατο, Ἀντίπατρος ὑπηρέτησεν κτλ.* omnes critici consentiunt tolerari non posse; neque enim contra Hyrcanum sed in Aegyptum Gabinius exercitum duxit. sed quomodo huic loco medendum sit, nemo explicauit; nam ipsa uerba sana sunt. ergo aut Iosephum ipsum calamo errasse putabimus, id quod facile fieri potuit, aut antiquum librariorum errorem subesse statuendum est. aliud uitium est XV 150 (p. 359, 4 sq.); ibi enim quae tradita sunt nemo intellegere potest et collato bello Iudaico apparet aliqua excidisse, quae in adnotatione refingere conatus sum. XVI 17 (p. 7, 10) habemus *καὶ πλεύσας διὰ Ῥόδου καὶ Κῶ προσέσχεν περὶ Λέσβον οἰόμενος κτλ.*, ubi ex insequentibus apparet excidisse, ubi Herodes appulerit. fuit fortasse *διὰ Ῥόδου καὶ Κῶ Χίῳ προσέσχεν.* XVI 312 (p. 52, 14) de Euarato Coo quae narrantur eiusmodi sunt, ut quid

fere uoluerit Iosephus nemo intellecturus esset, nisi in bello Iudaico idem narraretur. denique infra XVII 255 (p. 118, 10) sententiarum ordinem, quem omnes libri tradunt, turbatum esse in notis demonstraui.

Eiusdem est generis, si qua nomina ubique minus recte scripta sunt, uelut *Νικάτωρ* cognomen Seleuci fertur *Νικάνωρ* in omnibus libris XII 119 XVIII 372.[1]) paullo aliter accidit XVII 270 (p. 121, 14), ut Achiabus Herodis consobrinus in omnibus libris Alcibiades sit. deinde per librum XIX qui saepe memoratur L. Annius Uinicianus[2]) eorum qui in C. Caesarem coniurarunt princeps, sine dubio librariorum fraude et errore semper uocatur *Μινουκιανὸς*, quod ex *Βινουκιανὸς* uel *Βινυκιανὸς* corruptum est (XIX 18, 20, 49, 52, 54, 59, 251, 252); id quod eo certius statuitur, quod etiam XIX 102 M. Uinicius in omnibus codicibus *Μινουκιανὸς* uocatur. nec dubium uidetur, quin hoc nomen a librario aliquo, cui Minucianus magis notus erat quam Vinicianus, dedita opera intrusum sit. denique memorari potest Salmanassar rex, qui cum in libris prioribus ab optimis testibus uocetur *Σαλμανάσσης*, in libro XI in omnibus libris semper *Σαλμανασσάρης* audit, id quod non dubito, quin ex sacris litteris inuectum sit.

Nihil tamen in hac re memorabilius est, quam is locus, qui est de Iesu Christo XVIII §§ 63 sq., de quo cum multi dixerint[3]), ego longus esse nolo. nam is talis est, ut nisi a Christiano scriptus esse non possit; Iosephus autem fuit Iudaeus et sacerdos neque usquam se a patria consuetudine desciuisse prodit; quare locus ille spurius habendus est. cuius iudicii praeterea tot tamque grauia extant argumenta, nam et moleste interponitur nec necessarius est nec Iosephi ingenium et stilum prodit, ut dubitari nullo modo possit. id unum addo ne eis quidem me adsentiri posse, qui partem illorum genuinam esse putant reliqua damnant, qui mihi profecto uiolentius agere uidentur; quae enim est ratio ea mutilare quae seruare uelis? sed perantiquum esse hoc interpolamentum apparet; nam Eusebius locum illum in Iosepho habuit et exinde ab omnibus testibus confirmatur. sed horum antiquior fuit Origenes, qui Iosephum dicit

---

1) XII 119 sola Epitome recte *Νικάτωρ* habet; ceterum haec corruptela etiam alios scriptores imprimis chronographos inuasit.

2) uide de eo Henzenum in actis fratrum arualium p. XLIV et 176.

3) praecipuos habes apud Schürerum (Geschichte des jüdischen Volkes im Zeitalter Jesu Christi I p. 459 sq.), qui rectum de hoc loco fert iudicium.

non credidisse Iesum Christum[1]), unde apparet eum non legisse quae nunc apud eum in XVIII extant; quare probabile est inter Origenis et Eusebii tempora, h. e. temporibus Seuerianis aut paullo post in Iosephum ea deuenisse.

Sed eo non efficitur omnium librorum commune archetypum, quod ex eis quae enumeraui uitiis statuendum est, eius aetatis fuisse; nihil enim obstat, quominus interpolamentum illud in plura exemplaria inlata esse statuamus; nam uel Antoninorum aetate Iosephum a pluribus lectum esse constat. quare hoc fere tempore altero p. Chr. saeculo medio omnium codicum nostrorum proauum natum esse coniecerim. quod ut faciam, eo quoque adducor, quod multae codicum discrepantiae satis antiquae uidentur, ut interdum uel antiquissimi testes ea uideantur agnoscere, quae nunc in deterioribus libris feruntur.

§ 3.

Iam eo accedo, ut de codicibus supra scriptis disputem, qua ratione inter se sint coniuncti et quanti quisque sit faciendus. de quo ut recte iudicetur, primum monendum est tres libros F L et V solos libros XI—XV exhibere; deinde etiam reliquorum rationem aliam esse in his libris aliam in libris XVI—XX et uita, denique in codice R uitam solam tradi, et in hac tradenda aliorum quoque librorum condicionem paullo aliam uideri ac in reliquis libris. qua ratione apparet rem, quae a nobis exponenda est, paullo difficiliorem et intricatiorem fieri uariaque statuenda esse inter codices necessitudinis et cognationis genera. sed paullo minus difficilia haec erunt, si memineris, id quod ante uol. I p. VIII demonstraui, Iosephi antiquitates olim digestas uideri in codices quinorum librorum, quot hodie habet Leidensis, eosque codices, quibus libri XI—XX cum uita continetur, compositos esse ex binis uoluminibus quinariis, quorum unum quodque sua habebat et uitia et uirtutes, quo effectum est, ut id quod in libros XI—XV cadit non item accommodatum sit ad libros posteriores.

Nunc ad rem ueniam, quam ita disponam, ut primum de codicibus Graecis dicam, qui in adnotationibus adhibiti sunt, deinde de epitoma et Latino, tum de excerptis, denique de reliquis testibus.

---

1) comm. in Matthaeum X c. 17 *ὅτι τον Ἰησοῦν ἡμῶν οὐ καταδεξάμενος εἶναι χριστὸν οὐδὲν ἧττον Ἰακώβῳ δικαιοσύνην ἐμαρτύρησε τοσαύτην.* loquitur de eo Iosephi loco (XX 200) ubi Iacobi fratris Iesu facta est mentio. idem fere contra Cels. I 47.

§ 4: de P et FLV.

Ac primum inter omnes et uetustate et uirtute eminet codex Palatinus 14 (P), praecipuum huius editionis adminiculum, cuius ope multa et obsoleta uitia euelli potuerunt. qui tamen potius insita uirtute splendet quam librariorum diligentia aut doctrina; nam ab imperito scriba exaratus est, quem apparet saepe uix intellexisse quae scripsit. quare repletus est eis uitiis, quae ex librariorum aut iniuria aut temeritate oriri solent. uelut XI 35 (p. 10, 24) post *καὶ συγγενής μου ἔφη κληθήσεται* addit *καὶ περίοπτος διὰ δόξαν ἔσεται* manifesto spuria; et XI 135 (p. 30, 19) *τοῦ ἑβδόμου ἔτους* quod P exhibet ex praecedentibus (u. 17) iterata sunt, rectius reliqui *τοῦ αὐτοῦ ἔτους* exhibent. nec minus corruptum XI 229 (p. 48, 11) *γνώσεσθαι* pro *ῥύσασθαι*, et XI 284 (p. 58, 10) *οἱ ταῖς ἐπιστολαῖς διακονοῦντες* pro *οἱ τὰς ἐπιστολὰς διακομίζοντες* et XII 49 (p. 81, 10) *ἐμπειρίαν* pro *ἑρμηνείαν*. similiter XII 100 (p. 89, 19) traditur *ὃ συνέγραψεν διὰ ταῦτα*, at in P *ὃ συνέγραψεν καὶ εἰς μνήμην διὰ ταῦτα κατέλειπεν*; XII 189 (p. 104, 22) *ὡς προειρήκαμεν μικρὸν ἔμπροσθεν* in P habemus, at recte a reliquis abest *μικρὸν ἔμπροσθεν*; XII 222 (p. 110, 7) *πρὸς τὸν πατέρα* in P amplificatum est *πρὸς τὸν ἴδιον αὐτῶν πατέρα* parum apte; XII 316 (p. 126, 25) quod *στρατηγῶν* in aliis libris est id in P *στρατιωτῶν τε καὶ στρατηγῶν* haud dubie corruptum; nec aliter XII 382 (p. 139, 1) quod P tradit *δεξάμενοι τοὺς παραγενομένους* quamquam ferri potest, multo tamen melius in reliquis libris legitur *δεξάμενοι τοὺς λόγους*; XII 398 (p. 141, 17) non *Ἄλκιμος* sed *Ἰάκιμος* P exhibet [1]) minus recte, cum hoc nomine Iosephus non utatur; XII 422 (p. 146, 7) *πλὴν μόνων ὀκτακοσίων* P tradit, sed *μόνων* a ceteris libris rectius abesse uidetur; XIII 61 (p. 162, 1) *ὡς καὶ ἐν ἄλλοις δεδήλωται* recte in reliquis extat, *ὡ. κ. ἐν ἄλλοις συντάγμασιν ἡμῶν δεδήλωται* interpolatum in P similiterque § 253 (p. 198, 15); XIII 119 (p. 172, 10) Alexander Balas corrupte *Βασιλίδας* scribitur in P; infra XIII 208 (p. 189, 18) *παρακαλούντων σπεῦσαι πρὸς αὐτοὺς καὶ τροφὰς αὐτοῖς πέμψαι* traditur; solus P exhibet *πέμψαι πρὸς αὐτοὺς τροφὰς καὶ αὐτὸν δὲ σπουδαίως ἥξειν* talia quidem, ut ferri uix possint; sicut infra § 362 (p. 218, 11) *τοῖς τῆς τάξεως* ab P addita sunt ex interpolatione. XIV 123 (p. 262, 9) *πέραν τοῦ Ἰορδάνου* pro *πέραν τοῦ Ἰονίου* et XIV 253 (p. 256, 24) *ἐφυλαξάμεθα* legitur in P corruptum ex *ἐψηφισάμεθα*. ad haec uarii generis uitia accedunt lacunae quae-

1) qua in re consentit cum E et Lat.

dam, quae ex litterarum uicinarum similitudine ortae sunt, qualis XII 114 (p. 92, 1) extitit, cum librarius a ταῦτα ad aliud ταῦτα transiret mediis omissis; similiter factum est XII 193 (p. 105, 7 sq.) aliisque locis.[1]) his addo, ne desint exempla ex libris posterioribus, XVII 178 (p. 102, 14), ubi P non recte ἀξιωματικὸν habet pro στρατιωτικὸν et XVII 191 (p. 105, 3), ubi inserta sunt ἐβασίλευσεν ἡρώδης τὰ πάντα ἔτη τριακονταεπτά, quae apparet ex margine inter scriptores uerba delapsa esse. et pessima in hoc codice condicio est argumentorum, praecipue autem ea quae libris XIII, XIV et XV praemittuntur plena sunt interpolamentorum. huc adde uitia minora paene innumera, quae librariorum imperitiam et socordiam arguunt, uelut εἰς ἓν pro εἶεν XII 226 (p. 110, 22), διάκονον pro διὰ κόπον uita 136 (p. 344, 14); reputa denique orthographiam in hoc codice fere omnino iacere, et intelleges nullum codicem hoc esse uitiosiorem.

Sed idem omnibus praestat ingenita uirtute, cuius per omnes libros extant exempla insignia, quorum primum talia proferam, quae in eo solo reperiuntur. recte igitur XI 108 (p. 25, 11) quod in reliquis est ἀνέστησαν in eo traditur ἔστησαν, et XI 143 (p. 32, 4) αἰσχύνεσθαι μὲν ἔλεγεν αὐτὸν ἀναβλέψαι melius est quam εἰς αὐτὸν ἀναβλέψαι reliquorum; XI 289 (p. 59, 26) recte omittit ἐν τῇ πόλει, quae in reliquis ex eis quae sequuntur huc illata sunt; XII 336 sq. (p. 130, 14 sq.) Γαλάτιδι et similia exhibet confirmata a Polybio; ceteri omnes magis uulgaria uocabula Γαλαδίτιδι Γαλαδίτιδος exhibent. XII 375 (p. 137, 19) εἰς Ἱεροσόλυμα probum est, non ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα quod in reliquis inuenitur. sed haec leuia sunt. at maxime post librum duodecimum uirtus Palatini elucet; XIII 360 (p. 218, 6) ἐπίδοξος ὢν ἥξειν αὐτοῖς σύμμαχος exhibet omisso quod ceteri addunt ἐπαγγειλάμενος; XIII 173 (p. 182, 13) κεῖσθαι Palatini multo melius est quam τίθενται reliquorum; XIII 371 (p. 219, 20) Λαοδίκῃ γὰρ ἐλθὼν σύμμαχος τῇ τῶν Γαλααδηνῶν βασιλίσσῃ edebatur ex codice Vaticano (V), quo recte offendimur, quoniam Galadenorum regina haud extitisse uidetur, quae coniectura est grammatici nescio cuius, sicut id quod in codice F inest Γαλιλαίων, quod non minus ferri potest; nam maior pars codicum exhibent Γαλιηνῶν aut Γαλιήνων[2]). hoc uero quid est? aut qui sunt Galieni? nec multum iuuamur uersione Latina, in qua est *Gaminorum* nomen aeque ignotum. at omni

1) erunt fortasse, qui ea quoque, quae in libri XIII exitu ex Palatino prius editis adieci, interpolata esse dicant. sed haec genuina uidentur.

2) cod. Vossianus Γαλλικηνῶν exhibet, quem secutus Gutschmidius proposuit Καλλινικηνῶν (Geschichte Irans p. 80 not.).

difficultate liberamur codice P, in quo est τῇ τῶν Σαμηνῶν βασιλίσσῃ; nam Sameni teste Stephano Byzantio Arabum erat natio. et quam aptum sit rei hoc nomen, non ignorabunt periti; hoc igitur a Iosepho scriptum est, quod quidem primum in Γαμηνων post in Γαλιηνων corruptum postremo in Γαλιλαίων aut Γαλααδηνῶν abiit. XIII 413 (p. 229, 3) P addit ἀπιστίαν recte et ad sententiam necessario; nec minus recte idem omittit quae in reliquis interposita sunt XIII 419 (p. 230 sq). et paullo infra in libri XIV initio § 2 et 3 solus P id praebet, quod et sententiae sufficit et recte intellegi potest; nam in ceteris p. 239, 14 δεῖ μὲν corruptum est in δίιμεν, quod nihili est, deinde u. 19 aliud δεῖ adiectum est. paullo infra XIV 40 (p. 246, 13) haec edebantur: καὶ τὸ διεῖργον ὄρος ὑπερβαλὼν τὴν κοίλην προσαγορευομένην Συρίαν ἀπὸ τῆς Πέλλης εἰς Δαμασκὸν ἧκεν, ubi ἀπὸ τῆς Πέλλης mira sunt et cum horum locorum naturae tum rerum gestarum ordini contraria, cum Pella prope Iordanem sita fuerit non procul ab Iudaea; et Pompeius si quidem montem qui inter Syriam coelen erat et Pellam transiit, non poterat non Pellam accedere antequam Damascum ueniret, quod secus accidit. sed rem soluit P, qui non Πέλλης sed ἄλλης exhibet, quo restituto omnia bene procedunt; nam ἡ ἄλλη Συρία opposita coelae etiam § 79 (p. 253, 16) in P extat et apud Philonem legat. ad Gaium § 36.[1]) infra § 102 (p. 259, 25) quod in fragmento Strabonis uerba εἰς Κῶ a P absunt, non erratum esse puto; nam probabile est haec ex loco Strabonis excerpta esse, ubi de Co pluribus dictum erat; quare uerba illa potius ex eis quae sequuntur huc interpolata quam a P omissa esse uidentur. XIV 144 (p. 266, 8) nemo dubitabit, quin uera sint quae P exhibet ἔτι γὰρ ἐρήριπτο, non ἔρριπτο γὰρ ἔτι reliquorum, quae duplici errore infecta sunt. item § 151 (p. 267, 17) κατ' ἰδίαν ex P recipiendum est, cui reliqui addunt πρόφασιν; eodemque capite § 152 (p. 267, 19) quis non probabit δεδόχθαι et Διονυσίου potius quam reliquorum testium δέδοκται et Θεοδοσίου? § 157 (p. 268, 22) ἐν εὐδίᾳ διάξειν optime P multoque melius quam ἐν εὐδαιμονίᾳ. nec facile erunt, qui § 165 (p. 270, 15) uerba ineptissima ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἔχαιρεν a P omissa reducenda esse putent. § 234 et 237 (p. 285, 13 et 24) καλανδῶν Κοιντιλίων in P traditur, κ. Ὀκτωβρίων in ceteris, quorum utrum praestet, dubium non est[2]): paullo infra § 260 (p. 288, 2) in Sardianorum decreto καὶ διαδικάζωνται πρὸς αὑτοὺς ex P dedi; ceteri καὶ μὴ διαδικαζώμεθα πρὸς αὑτοὺς inepta dant et a re quam

1) Συρίαν τήν τε ἄλλην καὶ τὴν κοίλην προσαγορευομένην.
2) uide Hermes XIII p. 483 adnot. 2.

maxime aliena; nam id concesserunt Sardiani, ut Iudaeis liceret suas res inter se disceptare, quod alibi quoque eis obtigit. deinde § 393 (p. 312, 7) *τὸ λῆμμα* P habet, quod Iosephus scripsisse putandus est, non *τὸ τόλμημα*; nam de pecunia dicitur a Ventidio accepta. uide etiam § 418 (p. 317, 2) 468 (p. 326, 5) 470 (p. 326, 16) aliosque librorum XIV et XV multos locos, quos enumerare longum est. transeundum enim est ad libros XVI, XVII et uitam, ubi P non minus ceteros saepe longe antecellit. uelut XVII 204 (p. 107, 19) in P est *ἐγεγράφατο*, in quo latet *ἐπετράφατο*; amat enim Iosephus in his libris sermonem ueteris Atticae; ceteri aut *ἐπεγράφετο* aut *ἐπεφέροντο* tradunt. paullo infra XVII 209 (p. 109, 1) *μωρίας* ex P restituendum est pro *τιμωρίας* aliorum. § 219 (p. 111, 8) *Νικόλαον καὶ Πτολεμαῖον καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἐπαγόμενος* tradebatur, quod cum per se bonum et probum esse uideatur, tamen multo melius est quod P exhibet *Νικόλαον καὶ Πτολεμαῖον καὶ Πτόλλαν ἐπαγόμενος*; nam etiam in bello Iud. II 12 (c. 2, 1) nominantur amici tres, Nicolaus et Ptolemaeus et Poplas. et infra § 258 (p. 119, 11) quod uulgo traditur *πολλῆς μάχης γενομένης* cum obiter rem inspicienti satis facere possit, tamen re uera nullo modo aptum est, sed coniectura factum uidetur ex *πολλοῖς ἀμάχου γενομένης* quod P habet, quamuis corruptum sit. et uidetur Iosephus talia fere scripsisse uelut *πολλοὶ πολλαχοῦ γενόμενοι*. idem P infra § 262 (p. 119, 21) solus retinuit *ὁ δὲ ξύλωσιν παρέχων*, quae demonstrant quid fere uoluerit Iosephus, quamquam restat corruptum *ἥκειν* (p. 120, 1), quod in *ἐκάη* mutandum esse conieci. et paullo post § 307 (p. 120, 6) quanto melius est quod P habet *τὴν ἀηδίαν τοῦ ζῆν*, quam reliquorum *τὴν ἄδειαν τοῦ ζῆν*. et § 311 (p. 128, 20) ex Palatini corruptis litteris *οινεει τοῦ παντὸς* id recuperatur quod reponendum est *οἰήσει τοῦ πάντ'*, quod non uno nomine melius est quam uulgare *οἰομένους πάντα*; nam amat Iosephus in hac parte tales loquendi figuras. denique etiam in uita multa solus praebet P, ut § 16 (p. 324, 3 et 5) in eo uerum Poppaeae Neronis uxoris nomen seruatum est leuiter corruptum, cum in ceteris *Πομπηΐᾳ* et *Πομπηΐας* scriptum sit, unde editores *Ποππηΐᾳ* et *Ποππηΐας* fecerunt nomen Romae quidem a nullo exauditum. infra § 23 sq. (p. 325, 5) solus P ea quae adhuc ab editis afuerunt ita supplet, ut addita una littera[1]) uerum facile restitui possit. haec eiusmodi sunt, ut demonstrent, quanta sit codicis Palatini auctoritas, quae re uera maxima est. quamquam enim is quoque temporum iniurias passus est multas et in eo praecipue de-

---

1) ex *ἵα* faciendum est *ἵνα*.

sideramus doctioris librarii curam, qua ut multa peccari, ita multa melius conseruari solent, tamen recensionis et antiquioris et melioris antiquissimus est testis, tantaque est eius auctoritas, ut etiamsi uitiosus est, semper cum religione respiciendus sit, nec facile nisi re comperta committendum sit, ut ab eius auctoritate recedamus.[1]) nam saepe etiam si corruptus est, corruptelae a ueritate propius absunt, quam reliquorum librorum fallax integritas; nam ad unum omnes hi librariorum doctiorum manus experti sunt, quibus saepe locos corruptos non tam emendatos quam refictos esse constat, id quod eis confirmabitur, quae mox de reliquis codicibus dicturus sum.

Restat, ut de Palatini manu secunda pauca addam, quae per librum XI et initio XII passim saeculo fere XII non pauca correxit, quam apparet codice usum esse, qui simillimus erat cum epitomae tum Vaticano 984 (W). praeterea nihil dedit quod memorabile esset.

Inter reliquos codices Palatino proximus est Florentinus (F). ac primum hic liber non pauca habet sui propria, uelut, ut quaedam insigniora proferam, XI 196 (p. 42, 5) omittit *γυναῖκα*, XIII 127 (p. 173, 19) *ἀρμαθαὶμ* dat pro *Ῥαμαθαὶν*, XIII 88 (p. 166, 27) *Ἀπολλώνιον τὸν ὄντα* pro *τὸν τάον* asciuit ex libro 1. Maccab., aliaque complura. sed plerumque ita consentit cum P, ut intellegas magnam recensionis Palatinae partem eo contineri. cuius consensus cum exempla abundent, pauca grauiora nunc proferam. XI 33 (p. 10, 14) *ἑκατὸν* om. F et m. 1 P; item § 52 (p. 13, 21) *πολλάκις* om. P[1]F; § 56 (p. 14, 18) *ἔθνη* non *θνητὰ* exhibent P[1]F; eidem XI 203 (p. 43, 4) non *ἔθνος*, sed corruptum *ἔργον* exhibent; XII 389 (p. 140, 4) quod in reliquis recte est *Τρίπολιν* in PF[2]) *τριοιν* est duabus litteris elisis. sed ut in his aliisque multis locis[2]) Palatini corruptelas rettulit F, ita non pauca egregia cum eo habet communia. uelut XIII 114 (p. 171, 6) *λαμπρῶν* tradunt PF melius quam *ἀλλοτρίων* reliquorum; XIII 320 (p. 210, 15) uxor Aristobuli in eis *Σαλίνα* uocatur, non *Σαλώμη*, quod multo tritius erat et sine dubio ex illo factum est; accedit ad codices PF auctoritas Eusebii, qui et ipse *Σαλίνα* habuit. paullo infra duo sunt loci insignes XIII 396 sq. et XIV 18, ubi oppida et regiones commemorantur, quas Alexander Iannaeus subegit, quae in solis PF sincerae traduntur. nec parui faciendum est XIV 4 (p. 239, 4) hos recte tradere *παραλαβόντος γὰρ*

---

1) quare nunc paenitet, quod uit. 65 (p. 332, 12) non *κατασχεθέντα* dedi sed *κατασκευασθέντα*.

2) uide XI 97 (p. 23, 3), 139 (p. 30, 21), 143 (p. 32, 1), XIII 330 (p. 212, 20).

τὴν βασιλείαν Ὑρκανοῦ, cum in ceteris sit ἀρξαμένου τοίνυν τῆς ἀρχιερωσύνης Ὑρκανοῦ, quae nec uerbis nec re apta sunt; nam nec recte dicitur ἄρχεσθαι τῆς ἀρχιερωσύνης et scimus Hyrcanum statim post patris Alexandri mortem nouem annis antea sacerdotium iniisse (XIII 408). denique XV 112 (p. 352, 12) ἐν καλῷ στρατοπεδεύσασθαι ἔγνω dedi ex PF; nam quod reliqui habent ἐν Κανᾷ στρ. uitiosum est, quoniam Cana in Arabum potestate erat. aliis locis etsi F non idem tradit ac P, tamen proxime ad eum accedit, uelut XIV 234 et 237 aliisque locis plurimis. quae cum ita sint recte dixisse uideor nullum codicem ad P tam prope accedere quam F.

At saepe idem a P recedit aduersariisque se adiungit, ut recensiones duae in eo commixtae esse uideantur. et exempla, quibus hoc demonstratur, commodius infra exhibebo. nunc id addo interdum utriusque recensionis uerba in eo ita coniuncta esse, ut aut utraque in textu posita sit, aut altera utra inter uersus aut in margine addita sit.

ἔσεσθαι
uelut XI 16 (p. 7, 8) ἔσεσθαι exhibet P, γίνεσθαι alii, γίνεσθαι F; XII 382 (p. 139, 1) δεξάμενοι τοὺς παραγενομένους P, δεξάμενοι τοὺς λόγους alii, δεξάμενοι τοὺς παραγενομένους λόγους F; XIII 5 (p. 152, 15) ἐκείνων P, ἁπάντων alii, ἁπάντων ἐκείνων et ἐκείνων ἁπάντων (nam bis haec scripsit) F, ibidem XII 389 (p. 140, 4) τριοιν PF habent pro Τρίπολιν, sed in margine F nota fuit nunc deperdita, quam τρίπολιν dedisse puto. alia huiusmodi exempla habes XIII 357 (p. 217, 15), XIV 106 (p. 259, 4), 110 (p. 259, 19), 416 (p. 316, 12), XV 42 (p. 339, 20). ceterum Florentini auctoritas, nisi accedit P, non nimis magni est facienda.

Huic Florentino maxime consimilis est Vaticanus 147 (V), de quo nunc pauca dicam. in eo iam supra dixi uestigia apparere recognitionis a doctiore homine institutae, id quod eo confirmatur, quod quae solus interdum habet aperte interpolata habenda sunt, id quod tribus libri XV locis docetur; nam XV 53 (p. 341, 20) διάθεσιν dat, reliqui προαίρεσιν; et § 217 (p. 371, 7) μετὰ πλείονος συντυγχάνει τῆς παρρησίας, reliqui μετὰ πλείονος παρρησίας εἰς λόγους ἦλθεν et § 255 (p. 377, 19 sq.) τοῖς Ἰουδαίων ἔθεσιν τοὺς Ἰδουμαίους χρωμένους, reliqui τοῖς Ἰδουμαίοις τὰ Ἰουδαίων (ἔθη) μεταλαβοῦσιν. multa praeterea in eo transposita sunt, uelut XII 401 (p. 142, 6), 414 (p. 144, 22), XIII 64 (p. 162, 16), 84 (p. 166, 9). talia si exceperis, in plurimis Vaticanum cum Florentino consentire uidemus, uelut XII 32 (p. 78, 11) reliqui omnes φόρων exhibent, διαφόρων FV; XII 64 (p. 84, 1) τὴν ἀποτύπωσιν ceteri, τὴν διατύπωσιν FV; XII 69 (p. 84, 20) ἄλλων

om. FV; quae omnia ideo memorabilia sunt, quod in eis Aristeas, ex quo Iosephus hunc locum petiit, cum codicibus illis conspirat, ut conicere possis has lectiones a librariis ex Aristea Iosepho imputata esse. deinde XII 22 (p. 76, 11) non *θέντες* sed *νοήσαντες* soli dant FV, denique XV 335 (p. 393, 3) uerba *προκυμάτια γοῦν ἐκαλεῖτο* absunt a V, inter uersus suppleta sunt in F. praeterea uide XII 22 (p. 76, 13), 70 (p. 85, 4), 108 (p. 90, 25). demonstratur his exemplis ne coniunctos quidem FV magnam habere auctoritatem; est tamen ubi aut non spernenda aut sine dubio uera tradant; nam XII 153 (p. 98, 20) *μαρτύρια*, quod certe necessarium non est, omittunt FV; eidem XII 267 (p. 118, 5) *ἀδόξως* habent melius quam *ἀφόβως* aut *ἀσεβῶς* reliquorum; et XII 271 (p. 119, 2) *ἄλλοι* dant quod in reliquis *πολλοὶ* est, quorum fortasse utrumque a Iosepho positum est; et § 273 (p. 119, 8) *πολέμου νόμῳ* recte tradunt FV, *πολεμουμένοις* reliqui. maxime uero memorabile est, quod XII 158 (p. 99, 11) uerba *τὸν Εὐεργέτην, ὃς ἦν πατὴρ τοῦ Φιλοπάτορος* a solis FV absunt [1]), quae quidem a Iosepho uix scripta esse possunt; nam hic Iudaeorum res digessit regum Aegyptiorum et Asianorum seriem secutus; cum autem iam antea (§ 129 sq.) ad Ptolemaeorum Philopatoris et Epiphanis et Antiochi magni tempore uenerit, nullo modo has Hyrcani et Iosephi res Ptolemaei tertii regno ascribere potuit; recte igitur uerba illa in FV omissa sunt. potest tamen fieri, ut ex coniectura a docto aliquo lectore eiecta sint, quoniam ne ea quidem quae restant omnino placent; nam primum post *Φιλοπάτορος* inserendum esse puto *ὅς*, quod facile omitti potuit, nec placet *τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον*; satis enim erat dicere *τὸν βασιλέα* aut *τὸν Πτολεμαῖον*; ergo fortasse ne FV quidem incorrupta exhibent, sed interpolamenti partem maxime conspicuam solam remouerunt.

Sequitur codex Leidensis (L), qui ut ambitu, nam ut FV librorum est XI—XV, ita multis aliis rebus Florentino et Vaticano similis est, ut persaepe FL aut FLV idem testari uideas. uelut XII 49 (p. 81, 8) *πέμψαι* superaddunt FLV; XII 110 (p. 91, 9) idem *ἤσθη δὲ μάλιστα* coniectura, ut uidetur, facta ex *μάλιστα ὡς δὲ*; XII 146 (p. 97, 12) omittunt *ὄνων*; XII 159 (p. 99, 16) ordinem uerborum exhibent alium. uide praeterea XII 75 (p. 85, 20), 159 (p. 99, 16), 269 (p. 119, 13), 349 (p. 132, 23) aliosque locos complures. et plerumque, sicubi ab aliis discrepant, minoris sunt auctoritatis, nec liberi ab interpolationis suspicione; nam ut supra F et V ex Aristea

1) nam de epitoma et Latino infra dicetur.

quaedam adsumpsisse dixi, ita XIII 340 (p. 131, 9) quod non *Μελλα* sed *Μααφα* traditur in FLV, id ex Maccabaeorum libro petitum esse patet. interpolatum est etiam XII 351 (p. 133, 10) *διώκονται*, quod in his solis extat, quamquam enim re uera aliquid deest, hoc tamen supplementum acrius rem intuenti satisfacere non poterit nec Iosephi sed librariorum esse uidebitur. quaedam tamen FLV optima exhibent, ut XII 15 (p. 75, 11) *ἀπηχεῖν* non *ἀπέχειν* et XIII 181 (p. 184, 5) *ἐπισκευάσαι*, nec displicet, quod ibidem *τείχη* in alio loco ponunt. denique memorandum est XII 163 (p. 100, 8) *πρὸς τὸν Πτολεμαῖον* in eis tradi, cum reliqui *πρὸς τὸν Εὐεργέτην Πτολεμαῖον* exhibeant, qui locus tamquam supplementum est eius, de quo modo dixi, XII 158; nam illic quoque Euergeta Ptolemaeus ferri non potest. denique quam sit coniunctus L cum F et V demonstratur argumentorum condicione, quae non raro a librariis mutata sunt. uelut in Arg. lib. XIII p. 150, 26 unum locum prorsus immutauerunt FLV; et magis etiam ante librum XIV p. 238, 1 multa in FL adiecta sunt.[1]) simul hoc loco conspicitur, quam sui iuris sit L; nam in his argumentis p. 238, 9 sq. et 239, 6 solus L haud pauca aliter dedit ac ceteri. nec desunt alia, quae L solus sibi habeat nullo socio, in quibus quaedam sunt memorabilia; nam ualde arridet quod XI 293 (p. 60, 1) omittit *ζῶσιν*, quod abundat; nec spernendum est XII 78 (p. 165, 3) quod praebet *παρὰ τοῦ πατρὸς*, cum ceteri omittant *τοῦ*; nec dubitaui XIV 90 (p. 255, 22) ex eo recipere *κατήγαγεν* pro reliquorum *κατῆγεν*; nec minus uerum est XIV 106 *ἰσχύει*, quod reliqui *ἴσχει* scribunt, et XV 156 (p. 360, 10) *καὶ δὴ* pro *καὶ δεῖν*, nec displicet, quod paullo ante § 155 (p. 360, 4) omittit *οὖν*. quare diligenter reputandum est, num uerum sit quod XII 417 (p. 145, 7) uerba *δόγμα συγκλήτου περὶ συμμαχίας καὶ εὐνοίας τῆς πρὸς τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων* in textu desunt, sed in margine eadem manu quae cetera scripsit addita sunt nec, ut adsolet, signum adiectum est omissionis. haec igitur uideri possunt ex margine inter Iosephi uerba delata esse; nam ad ipsum senatus consultum non pertinent. sed quoniam infra similia habemus *ἐγράφη τὸ δόγμα ὑπὸ Εὐπολέμου* etc., quae apparet ab ipso Iosepho adiecta esse, illa quoque genuina habenda sunt nec sequendus est L, in quo et non rara et aperta sunt uitia et interpolamenta; uelut XII 345 (p. 132, 10) adiectum est *διεγνώκει*, et XIII 159 (p. 179, 15) *παρώρμα*, et XIII 186 (p. 185, 1) *αὐτόθεν*; cf. XI 79 (p. 19, 13), 96 (p. 22, 16), XII 312 (p. 126, 6).

---

1) Argumenta libri XIV desunt in V.

memorabiles denique loci sunt XII 248 (p. 114, 8) et 319 (p. 127, 13) ubi mensis Exelei (aut Caslei) nomen, quod paullo insolentius uidebatur, omissum est uacuo loco relicto.

Iam uero libri quos modo recensui FLV ut inter se similes sunt, ita aut singuli aut omnes multa cum P habent communia. coniunguntur enim interdum PL, ut XII 400 (p. 141, 24), XV 76 (p. 345, 23), 279 (p. 382, 8), et PFL, ut XIV 97 (p. 257, 12) et saepius PV, in quibus XIV 183 (p. 274, 2) recte *ἄδικον* legitur, non *ἄδηλον*, saepissime uero PFV, ut XI 81 (p. 20, 5), 124 (p. 28, 11), 131 (p. 29, 15), 133 (p. 30, 6), 234 (p. 49, 12), 236 (p. 49, 19) et plurimis aliis locis; nec minus frequenter PFLV, uelut XI 165 (p. 36, 14), 176 (p. 38, 15), XII 12 (p. 74, 25), 113 (p. 91, 22), 371 (p. 136, 24), 379 (p. 138, 8), 394 (p. 141, 1), 400 (p. 142, 1), 405 (p. 142, 24), XIII 2 (p. 151, 8), 8 (p. 152, 25), 70 (p. 163, 19), 104 (p. 169, 12), 154 (p. 178, 12), 177 (p. 183, 6), 180 (p. 184, 2), 183 (p. 184, 14), 198 (p. 187, 10) aliisque locis paene innumeris. habemus igitur familiam quandam codicum PFLV aut PFV, cui opposita est altera codicum AMW aut LAMW, unde apparet Leidensem incertum inter utrumque genus haesitare, ut cuias sit nescias. et eis quae iam supra disputaui demonstrasse uideor, id genus cuius est P maioris esse auctoritatis. saepe igitur AMW aut LAMW corrupta aut interpolata dant, uelut XII 371 (p. 136, 24), 379 (p. 138, 8), XII 312 (p. 126, 8), XIII 72 (p. 164, 2). sed ut ipse P saepe corruptus est, ita totum hoc genus non pauca habet uitia nec raro ab altero superatur; quod cum multis locis demonstretur, nunc tres maxime adferam; nam XIII 35 (p. 157, 8) regis Alexandri nomen, quod abesse nullo modo potest, ab LAMW suppeditatur, a reliquis omittitur, et XIII 285 (p. 204, 10) *ὡς καὶ πρόσθεν δεδηλώκαμεν* recte AMW exhibent, *ὡς καὶ ἐν ἄλλοις δεδηλώκαμεν* perperam PFLV, et XV 225 (p. 372, 21) quod in PFV legitur *τὸ φίλτρον ἔλεγεν εἶναι φάρμακον ὑπ' ἐκείνης διδόμενον* et male enuntiatum est nec eis quae antecedunt aptum; optime uero in LAMW extat *καὶ τί τὸ φίλτρον εἴη ἐρωτήσαντος, φάρμακον εἶπεν ὑπ' ἐκείνης διδόμενον.* sed interdum non satis apparuit[1]), utrum uerum sit et tunc quidem plerumque id genus secutus sum, cuius est P. concedendum tamen est, saepe eiusmodi locis fortasse alterum genus meliora praebere, uelut XIII 104 (p. 169, 22) ubi *Δαγῶνος* molestum uidetur, et XIII 92 (p. 167, 19). interdum uero

1) uelut XIII 177 (p. 183, 6) *ἐγνωκότα* PFLV *μεμαθηκότα* AMW, et 180 (p. 184, 2) *στρατηγοῖς παραδοῦναι* PFLV *παραδοῦναι στρατηγοῖς* reliqui; utrumque enim uerum esse potest.

accidit, ut eiusdem generis alia placeant alia minus, quorum est XIII 154, qui locus ideo quoque memorabilis est, quod L partim alterum genus sequitur partim alterum. sed talia aliis extricanda relinquo.

§ 5: de AMW.

Transeo nunc ad codices AMW, quibus alterum genus efficitur, quos quidem quicumque horum librorum partem aliquam pertractauerit, facile intelleget summo inter se consensu esse conspicuos. atque omnes, maxime uero antiquissimus eorum A, eo commendantur, quod doctiorum hominum curam experti esse uidentur, quo factum est, ut et multis mendis, quibus reliqui aspersi sunt, careant et non raro interpolati sint. seponenda autem est ea pars Ambrosiani, quae uno quaternione deperdito manu saeculi fere XV suppleta est, in quibus insunt XI 184 (p. 40, 2) *Περσῶν* — 280 (p. 57, 22) *ἀνεσταύ*; haec enim ex L petita esse uidentur neque quicquam ad Ambrosianum faciunt. ceterum AMW ab FLV non genere solum sed etiam ambitu discrepant, cum illi libros decem cum uita habeant unaque cum tertia etiam quartam antiquitatum pentada complectantur, qua re adsimilantur Palatino. simul accidit, ut paullo alia sit eorum ratio in libris XI—XV atque in reliquis et in uita, quo efficitur, ut paullo explicatius de eis dicendum sit.

Ac primum inde a XII 199 (p. 106, 7), unde incipit Medicaei pars antiquior, usque ad finem libri XV singularem uidemus esse similitudinem codicum A et M eiusmodi, ut fere semper conspirent nec discrepent nisi raro et in rebus leuioribus. et cum A, id quod supra dixi (p. VII), plurimas habeat correcturas alia manu superadditas, fere semper cum correcto A consentit M [1]) atque adeo notarum quoque marginalium, quae in A ascripsit corrector, multas in margine exhibet una cum textu manu prima exaratas. quare his libris lectis Medicaeum ex Ambrosiano descriptum esse dixerit aliquis. sed aliter res se habet in libris XVI—XX cum uita; nam ibi M ab A non raro satis longe recedit, uelut XVII 195 (p. 105, 23) omittit *αἵ* et *ἔμελλον*, et XVIII 194 (p. 175, 16) recte absunt *ταῦτα εἰπών, ἀλλὰ δὴ ἠμείψατο*, quae extant in A. deinde uita 22 (p. 325, 5) quae supplet P ab A omnia absunt, sed partem seruauit quamuis mutilatam M, et 330 (p. 375, 8) uerba *καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ* in M extant, ab A absunt, et 398 (p. 385, 2) *Κανᾶ* in M traditur, *Σελεύκειαν* in A, et 412 (p. 386, 29) *Ταριχέας* in M *ταρὶς* in A. accedit quod non iam

---

1) perraro aliter accidit, uelut XII 397 (p. 141, 16).

cum A correcto consentit M, sed imprimis maiorum correcturarum nullam expressit (uide XX 26 sq. p. 280, 19 sq.). quare cum et Medicaeus et Ambrosianus unum sit corpus nec diuisionem admittant, ne prior quidem Medicaei pars (XII—XV) ex Ambrosiano petita esse potest, praesertim cum etiam in his quaedam sint discrepantiae inter A et M, quae uix ad librarii errorem referri possint. uelut XII 393 (p. 140, 20) M omittit *βασιλέως* satis molestum; XII 410 (p. 144, 2) solus non *χώραις* exhibet, sed *κώμαις*; XIII 332 (p. 215, 5) *καλουμένην* A tradit, at M cum FLE *λεγομένην*; XII 413 (p. 144, 14) cum VE habet *ἁγίων*, non *ἀρχαίων* cum A aliisque; XIV 72 (p. 252, 7) *οὐδενὸς* in A est, *οὐδενὸς τούτων* in M; XIV 170 cum P scribit *Σέξστος* non *Σέκστος* cum A et § 171 *κατέπληξεν ἅπαντας* cum PE, at *κατέπληξε πάντας* A cum aliis. quare mira illa inter M et A correctum concordia inde explicanda est, quod is qui Ambrosianum correxit in libris XI—XV usus est libro Medicaeo tam simili, ut eius archetypum uideri possit. et qua ratione corrector ille usus sit, duobus locis docetur, primum XIII 242 (p. 196, 11) ubi et A et M exhibent *σπένδεται* et in margine uariam lectionem *ἔφη σπένδεσθαι*. uerum *σπένδεται* in A a correctore positum est; olim enim erat *ἔφη σπένδεσθαι* id ipsum quod in margine extat. quid igitur correctorem mouisse dicemus, ut *ἔφη σπένδεσθαι* non intactum relinqueret et alterum *σπένδεται* in margine poneret? uidetis eum id egisse, ut Ambrosianum suo exemplari quam maxime similem faceret, ut et in margine et in textu uterque idem haberet. alius locus est XVIII 334 (p. 201, 5), ubi *ποινὴν* exhibent MWE, *ἄποινα* A, cui in margine ascriptum est *γρ ἄποινα*. iam hoc apparet spectare ad *ποινὴν*, quod MWE exhibent. quare hoc correctorem in textum reponere noluisse puto, at oblitum esse.[1]) quodsi ad exemplar Medicaeo simile correctus est A, apparet correcturas et minores, quas manu 1 factas esse dixi, et maiores, quas manui 2 ascripsi, eiusdem esse originis, cum per libros XII—XV utrumque genus pariter cum Medicaeo consentiat. quod autem de his libris certum est, id etiam ad reliquos pertinere necesse est; uni igitur homini et correcturae et lectiones marginales tribuendae sunt.

Alia est ratio codicis W; nam is in libris XI—XV ad Ambrosiani manum primam proxime accedit, quare maximi momenti est ad explorandum, quid dederit A[1]. uide XIII 78 (p. 165, 2), 90 (p. 167, 6), 94 (p. 168, 3), XIII 28[illegible] (p. 205, 4), 298 (p. 206, 16), 312 (p. 209, 14),

---

1) paullo alius sed similis est locus XV 219 (p. 371, 21).

XV 150 (p. 359, 5); nam his aliisque locis A[1] eadem habuisse apparet, quae habet W; reputandum enim est, quae in A in rasura extant, pressius scripta esse, ut pauciora fuisse quam nunc sunt appareat.

Iam uero codices AMW minime ita sunt inter se coniuncti, ut semper aduersarii sint alteri generi, cuius sunt PFLV, sed cum singulis eorum multa communia habent. omitto Leidensem, quem supra dixi tam saepe cum eis facere, ut dubites, utri parti ascribendus sit. nec memoratu dignum uidetur [1]), sicubi, id quod raro accidit, F aut V cum AMW consentiunt. at memorabilis est consensus eorum cum P, qui ut non admodum frequens est, ita non nimis raro accidit, uelut XI 55 (p. 14, 12), 141 (p. 31, 18), XII 78 (p. 165, 5), 114 (p. 171, 9), 301 (p. 207, 12), 412 (p. 228, 19), cui consensui magnam auctoritatem tribuendam esse apparet. sed haec cum P aut L affinitas non omnibus eadem est; nam obseruari potest A correctum et M et utriusque marginem propius accedere ad L, contra A[1] et W paullo magis coniunctos esse cum P, id quod uno exemplo demonstrasse satis erit XII 136 (p. 95, 23), quo continetur fragmentum Polybianum, cuius pars nunc abest a PW et afuit olim ab A, quo factum est, ut ea uerba, quae supplent FLV et paullo aliter M et A correctus, minoris sint auctoritatis nec certo constitui possint.[2])

Praeterea W non raro ab AM secedit et aut solus per se stat, aut cum P aut cum L coniungitur. et quae solus habet saepe non magni sunt facienda[3]), est tamen ubi solus inter codices graecos uerum seruarit, id quod demonstratur maxime libro XI; nam § 149 (p. 33, 9) egregium est reique unice accommodatum quod habet *ὑπαίϑρῳ*, non cum reliquis *ὑπερῴῳ*; et § 12 (p. 6, 9) uerba *εἰς τὴν ἰδίαν ἀπελϑοῦσι πατρίδα*, quae uix abesse possunt, ab eo traduntur, et § 207 sq. (p. 44, 2 et 4) magis placent quae in eo sunt, quam quae reliqui exhibent. aliis quoque locis, uelut XI § 40 (p. 11, 17), 61 (p. 16, 5), 105 (p. 24, 18), 198 (p. 42, 10) ualde arrident quae tradit, nec dubito, quin XV 312 (p. 388, 8) eo auctore scribendum sit *τοῦ ἀμήτου — ὑποφαίνοντος*, non *ὑποφανέντος*. interdum P sibi asciuit

1) memorandum est, quae XII 71 (p. 85, 6) ad Maeandrum explicandum A[1] in margine habet, eadem etiam in F fuisse uideri, ubi in textu extat nota, sed margo nunc recisus est.

2) XII 328 (p. 129, 1) quod PA[1]W habent *τοῖς Ἠσαῦ υἱοῖς καὶ Ἰδουμαίους* etsi non uerum, tamen proxime a ueritate abest scribendumque erit *τοῖς Ἠσαῦ υἱοῖς τοῖς καὶ Ἰδουμαίοις*.

3) ueluti non rarae sunt in eo lacunae, ut XIII 284 (p. 201, 6), 292 (p. 205, 15).

socium solum W, ut XI 79 (p. 19, 12), ubi ἐν habent pro ὤν, et XI 10 (p. 6, 2) et 100 (p. 23, 19) ubi in utroque est Ναβουχαδανάσσαρος non Ναβουχοδονόσορος [1]), et XV 364 (p. 398, 14) ubi consentiunt in ἄβατον aliisque locis. his similes ei loci sunt, ubi in W in unum quodammodo coaluerunt quae habet P cum eis quae ceteri tradunt, uelut XII 176 (p. 102, 15), ubi οὐχὶ θεμένους in P est, συνθεμένους in aliis, οὐχὶ συνθεμένους in W, similiterque XII 327 (p. 128, 23), nisi quod hic Palatino adiunguntur F et V. denique memorandum est, interdum coniunctos esse LW, cuius rei exempla in omnibus his libris extant, uelut XI 73 (p. 18, 5), XIV 46 (p. 247, 14), 49 (p. 248, 2), plurima tamen in XV, ut § 18 (p. 335, 20 et 22), 66 (p. 344, 4), 77 (p. 346, 4), 82 (p. 346, 23) aliisque locis.

Cum igitur in libris XI—XV ualde implicata sit codicum AMW ratio, multo simplicior est in reliquis. nam hic primum Ambrosianus paullo propius accedit ad Palatinum, M uero et W in plurimis et maximis consentiunt, ita tamen, ut M magis cum A, W autem cum P faciat.[2]) simul eo differunt M et W, quod W nihil habet in margine eaque quae M in margine habet, saepe W in textum receperit. deinde in A multa correcta sunt, maxime in libro uigesimo, qui scatet correcturis, ut non raro plures uersus deleti et reficti sint. et harum correcturarum minores quaedam cum MW consentiunt, numquam uero maiores, sed ex spatio rasurae apparet, Ambrosiani manum primam (A[1]) idem habuisse quod est in MW. contra quae A in margine habet, quae supra demonstraui etiam in correctoris libro marginem occupasse, saepissime ea sunt, quae habent MW. haec ut idoneis exemplis illustrentur, primum affero quod XVI 361 (p. 60, 6) extat Παλαεστῶ; hoc enim PAM exhibent; sed ad AM in margine ascriptum est Πλατάνῃ, hoc denique exhibet W sine dubio sumptum ex bello Iudaico I 539, nam ibi Πλατάνῃ nominatur.[3]) paullo aliter XVII 54 (p. 79, 16) in PA legitur Σόνδον, quod corruptum uidetur ex Σόαιμον; nam αι et ν litteris antiquis scriptae ualde sunt similes. sed A in margine ascriptum habet σόεμον et id ipsum exhibent MW, quod etsi uerum est, tamen non ex antiquitatum libro meliore, sex ex bello Iud. I 574 sumptum est, ubi nunc quoque extat. XVIII 124 (p. 163, 2) A habet χειμαδιᾶν [4]), ex quo re-

1) Ναβουχαδανάσσαρος etiam in libro X saepius in codicibus quibusdam extat.

2) uide XVI 265 (p. 44, 24), 270 (p 45, 24), 355 (p. 59, 6), 356 (p. 59, 13), 360 (p. 60, 1), 373 (p. 62, 5).

3) utrum uerius sit Πλατάνῃ an Παλαεστῶ uideant doctiores.

4) nam quod ν in rasura est, nullius esse uidetur momenti.

stituendum esse conieci *χειμάδια*; ascriptum est in margine *χειμαδιοῦντας* et huic simile *χειμαδιοῦντος* MW exhibent. deinde paullo infra § 125 u. 5 *τῆς ἐπὶ Πετραίους ὁδοῦ* recte dederat A, sed inde corrector fecit *τῆς ἐπὶ Πέτρας εἰσόδου*, quod habent MW; ergo correctoris codex cum MW consentiebat. sed longe alia res est multis aliis locis maxime libri XX, uelut § 26 sq. (p. 280, 19 sqq.); nam totus hic locus in A in rasura extat, ut appareat olim afuisse ea, quae nunc quoque absunt a MW, similiterque § 92 (p. 291, 20), 94 (p. 292, 9), 114 (p. 295, 13 sq.). multum igitur ualent MW, ut cognoscamus, quid habuerit A[1]. iam ex his quae elegi exemplis conspicitur, quae sit horum codicum auctoritas; nam, ut Palatinum omittam, longe optimum esse apparet Ambrosianum eumque in libris XVIII, XIX, XX, qui non extant in Palatino, fundamentum recensionis esse, ita tamen, ut MW minime neglegendi sint, uelut XVIII 194 (p. 175, 16) ab eis omittuntur *ταῦτα εἰπὼν ἀλλὰ δὴ ἠμείψατο*, quae aperte sunt spuria, et XX 114 (p. 295, 12) recte exhibent *κώμας*, non *χώρας* ut A, aliaque multa. correctorem uero Ambrosiani habuisse librum pessime interpolatum certum est; quamquam sunt, quae solus incorrupta tradiderit, uelut XVIII 228 (p. 181, 12) *εὐαγγελιούμενος* et XIX 157 (p. 237, 7) *Ἀλκύων* non *Ἀρκύων*; sed maiores correcturae fere omnes nihili sunt nequissimaque in eis insunt interpolamenta. uelut XX 92 (p. 291, 20) quod inserit *θνήσκει*, id ex coniectura factum esse inde apparet, quod in Epitoma paullo post additur *καταστρέφει τὸν βίον*; et § 94 (p. 292, 9) quae supplet *ἀλλὰ τῷ γήρᾳ καὶ τῷ τῆς λύπης ἀλγήματι πιεζομένη ταχέως ἀπέψυξεν* quis pro genuinis uendiderit aut ea quae § 113 sq. aliisque locis supplentur aut inepta aut inutilia? unum, nisi fallor, noui locum, ubi lacuna recte ab hoc correctore expletur, XX 26 (p. 280, 19 sq.). idem tamen corrector paullo infra (p. 281, 4) addit *μαθησομένη* supplementum et uitiosum et ineptum. quae igitur corrector Ambrosiani in his libris suppeditat, suspecta sunt omnia.

Denique singularis est horum librorum condicio in uita, ubi multo minus eminet A, immo saepius MW uerum seruasse uidentur. primum enim, ut supra monui, uit. 22 sq. (p. 325, 5) in eo loco, quem solus P integrum dat, etiam ab MW quaedam absunt, sed plura in eis extant quam in A; deinde § 330 (p. 375, 8) uerba *καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ*, quae indubie sunt genuina, soli exhibent MW. denique non pauci sunt loci, ubi soli aut optima aut admodum probabilia tradiderint, uelut § 62 (p. 331, 23), 68 (p. 333, 4), 77 (p. 334, 13), 84 (p. 335, 16), 86 (p. 336, 3), 90 (p. 336, 15), 100 (p. 338, 8), 105

(p. 339, 4), 119 (p. 341, 11), 120 (p. 341, 14), 144 (p. 346, 1), 192 (p. 353, 20), 195 (p. 354, 17), 230 (p. 360, 10 sq.), 232 (p. 360, 17). in uita igitur MW, quamquam non desunt corruptelae et interpolamenta, permagni sunt faciendi.

Vt igitur complectar quae de AMW dixi, eorum condicionem omnem inde explicari patet, quod in eis bini quinorum librorum codices uarie compositi sunt. distinximus enim in libris XI—XV duo genera, quorum alterius est A[1] et W, alterius A correctus et M. deinde in libris XVI—XX tria genera sunt, quorum primi est A[1] alterius MW tertii A correctus. quodsi priorum librorum genera esse ponimus a et b, posteriorum uero x et y et z, codicem A[1] compositum esse dicemus ex a et x, W ex a et y, M ex b et y, deinde A correctum ex b et z. uita, cuius ratio est singularis, ex alio fonte pentadi posteriori adiecta esse uidetur.

§ 6: de R.

Postremo de codice Regio, in quo uita inest coniuncta cum bello Iudaico, pauca dicenda sunt, qui quamuis minoris sit uetustatis, tamen multis de causis memorabilis est. primum enim saepe concinit cum Palatino, uelut § 22 sq. (p. 325, 5), quem locum saepius memoraui, etsi paullo deterior est quam P, tamen non multum ab eo discrepat. paullo infra (u. 6) recte *κέστιον* dat, *κέσσιον* P *γέσσιον* AMW, saepeque alibi aut in bonis aut in corruptis cum eo facit aut proxime cum accedit, uelut § 29 (p. 326, 13) pro *τούτοις ἀεὶ* in P extat *τουτωπεισαι*, in R *τοῦτο πεῖσαι*; uide § 137 (p. 344, 18), 299 (p. 370, 24) et 138 (p. 345, 3), ubi quod in eo est *βρέχων*, id potius ex *φέρων* ortum uidetur, quod est in P, quam ex *φύρων* reliquorum. at minime is est Palatini et Regii consensus, ut semper idem testentur aut hic ex illo transscriptus esse existimari possit; nam saepe relicto Palatino aliis se addixit Regius, ut § 308 (p. 372, 4) non *τέλος* cum P sed *πέρας* habet cum MW, et 365 (p. 380, 7) *φίλτατε* addit cum AMW similiterque 332 (p. 375, 16), 394 (p. 384, 7), 396 (p. 384, 15). multa deinde habet peculiaria, inter quae egregia sunt quaedam et sine dubio recipienda. leuius est quod § 322 (p. 375, 14) *ἰωταπάτην* habet rectius quam ceteri *ἰωτάπην*; nam hoc coniectura facili emendatum esse potest. sed grauior est locus § 37 (p. 327, 11), ubi solus sine uitio exhibet *ὡς ἡ πόλις ἀεὶ τῆς Γαλιλαίας ἄρξειεν*, optime uero § 244 (p. 362, 23) dat *μολύνειν τὰς χεῖρας* a ceteris corruptum in *λαμβάνειν τὰς χεῖρας*, et § 359 (p. 379, 13) *τῶν αὐτοκρατόρων τῶν τὸν πόλεμον κατεργασαμένων* tradit multo illud melius quam reliquo-

rum τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ πολέμου γενομένων, itidemque 130 (p. 343, 14), 197 (p. 354, 22), 208 (p. 356, 16), 358 (p. 379, 10) aliisque locis.[1]) cum igitur haec habeat optima, tamen non semper dona eius sine examine admittenda sunt, id quod apparet § 147 (p. 346, 13); nam quae R habet, ea ex bello Iudaico II 612 (c. 21, 5), ubi eadem paullo aliter narrantur, inuecta sunt[2]); et § 158 (p. 348, 12) εὐφήμους post φωνὰς interpolatum est omisso paullo antea ἐπαίνων; deinde § 350 (p. 378, 1) sententiam supplemento egere ratus librarius adiecit γέγονεν αἴτιος. at re uera aliquid deest § 336 sq., sed quod supplet R (p. 376, 6) τὸν λόγον τρέψαι, id non potest non suspectum esse.[3]) denique memorandum est § 188 (p. 353, 5) nomina locorum paullo difficiliora ab R omissa esse. quae cum ita sint, ualde ambiguum est, utrum § 45 (p. 328, 24) quae addit κατὰ κράτος ἐνίκησε in meliore exemplari an coniectura inuenta sint; quamquam enim sententiae lacunam optime resarciunt, tamen a tali teste suppeditata suspecta sunt habenda; habemus enim codicem et optimo loco natum et librarii temeritate inquinatum.

§ 7: de Epitoma.

Nunc uenio ad Epitomam, quae ut in libris prioribus, ita in his quoque uoluminibus non uni generi codicum ascripta est, sed medium inter uarios libros locum obtinet. saepe enim aut sola aut cum Latino consentit cum P aut PF aut PFV aut proxime eos sequitur. uelut XIII 120 (p. 172, 16) πεῖραν exhibet cum PFV, non cum reliquis πονηρίαν, et XIII 419 (p. 230, 3) in plurimis cum P et Lat concinit, in aliis cum reliquis. XIV 4 (p. 239, 21) in loco grauissimo recte παραλαβόντος γὰρ τὴν βασιλείαν habet cum PF; XIV 94 (p. 256, 12) cum P sententiam longe aliter conformatam dedit ac ceteri. similisque ratio est XIV 33 (p. 245, 7), 89 (p. 255, 14, 17), 90 (p. 255, 19), 123 (p. 262, 10), 124 (p. 262, 12), 143 sq. (p. 266, 4, 8), 379 (p. 309, 14). multo tamen saepius alteri generi accedit, in quo sunt AMW et LAMW, ut in quauis pagina demonstratur. uelut XII 327 (p. 128, 23) non ἐγκρατῆ γιγνόμενα, sed κρατήσειν οἰόμενα in LAMWE extat[4]); AWE aut AMWE coniunguntur XI 144 (p. 32, 9), 147 (p. 32, 21), 303 (p. 62, 4), 314 (p. 64, 9), XII 45 (p. 80, 22), 279

1) dubito tamen an § 304 (p. 371, 15) minus recte ex eo receperim τῷ Ἰωάννῃ προσιόντι pro τὸν Ἰωάννην ἰόντα.

2) consentit cum R corrector Ambrosiani.

3) paullo supra (p. 376, 4) eadem de causa in A additum est μικρὰ διελθεῖν.

4) ἐγκρατεῖσειν οἰόμενα W, in quo alterius lectionis uestigia apparent.

(p. 120, 8), 379 (p. 138, 8 sq.) et XII 422 (p. 146, 6), ubi omittunt *θεωρήσαντος*, quod memorabile est; nam hoc abesse minus miramur ab E, quae §§ 422—424 sic contraxit: *οἳ τὸ τοῦ Βακχίδου πλῆθος δείσαντες συνέβουλευον ἀναχωρεῖν*, quam ab reliquis; quare uidendum est, num in codices AMW interdum ex E quaedam transierint. interdum autem peculiari consortio cum E coniunctus est W, ut XI 12 (p. 6, 9) recte exhibent WE quae ceteri omnes omittunt, § 235 (p. 49, 16) *ὅς* pro *οὗτος δ'*, § 252 (p. 52, 10) *φρασάντων* non *εἰπόντων* tradunt WE aliaque complura. rariores sunt loci, ubi E cum FLV aut singulis aut coniunctis faciat, extant tamen, ut XV 222 *πάππον* tradunt LE non *πατέρα*; XIII 89 (p. 167, 13) *ἀνδρικώτατον* non *ἀνδρειότατον* est in VE; XII 15 (p. 75, 11) *ἀπηχεῖν* recte exhibent FLVE non *ἀπέχειν*, nec minus recte XII 159 (p. 99, 11) et 163 (p. 100, 7 sq.) FVELat et FLVELat omittere uidentur, quae reliquis aspersit interpolator (uide p. XXVI). quodsi de Epitomae auctoritate dicendum est, multis locis apparet in ea Iosephi uerba interpolata aut corrupta esse nec temere ei credendum esse; nam quod iam antea dixi, id his libris confirmatur, saepe ad arbitrium epitomatorem tradita immutasse.[1]) uerum non paucis locis sola uerum tradit, uelut XII 306 sq. bis in ea seruatus est datiuus *Ἐμμαοῖ*[2]), et eodem fere loco p. 125, 12 *ἰδίους* recte dat, quod in reliquis est *Ἰουδαίους*; XIII 48 (p. 159, 18) *ἐμμένειν* ex E arcessendum est non *ἐπιμένειν* ex reliquis, solaque XIII 364 (p. 218, 18 sq.) medetur eis quae in reliquis corrupta sunt; paullo infra § 401 (p. 226, 12) *ὡς ἀπὸ νίκης* recepi ex E, a qua proxime abest P, et XIV 97 (p. 257, 12) *καὶ ταῦτα μὲν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπανέρχεται*; nam quae exhibet P *καὶ μετὰ ταῦτα μὲν* et reliqui *καὶ τότε μέν*, ea et corrupta et interpolata sunt. nec dubito, quin XIV 470 (p. 326, 17) *εὐθυμίᾳ* recipiendum sit, non *εὐφημίᾳ* reliquorum, quod ex proximis inrepsit. at difficilis est quaestio XIV 36 (p. 245, 19), ubi in donario Romam misso inscriptum esse traditur *Ἀλεξάνδρου τοῦ τῶν Ἰουδαίων βασιλέως*. cum autem Aristobulus Alexandri filius donum illud dedisse dicatur, ualde placere potest quod E exhibet *Ἀριστοβούλου τοῦ κτλ.* sed uereor, ne hoc ab epitomatore potius inuentum quam ex antiquo codice haustum sit, nec cuiquam auctor sim, ut hoc loco Epitomam sequatur.

Paullo alia est ratio Epitomae in libris XVI—XX; primum enim rarius cum P consentit, inter ceteros autem frequens cum Ambrosiani

1) ut XIII 353 (p. 216, 17) addidit *καὶ ἀξιοῦντος ἐπαρήγειν*, quae a Iosepho aliena esse apparet.

2) idem fere leuiter corruptum P exhibet.

manu prima est consensus[1]), sed magis insignis concordia maiorque necessitudo cum M et W, uelut XVIII 194 (p. 175, 16) recte cum eis omittit quae in A et Lat interpolata extant, et XVII 195 (p. 105, 23) cum M omittit ἔμελλον, et XVIII 370 sq. (p. 207, 17 sq.) cum MW sententiarum ordinem tradit ab A diuersam, et XVII 81 (p. 84, 13) τῶν δὲ λόγων exhibet cum W. maxime uero memorabilia sunt in his libris ea quae sua habet E; nam hic quoque interdum sola uerum seruauit, ut XVIII 121 (p. 162, 16) τὴν διὰ non διὰ τὴν et § 179 (p. 172, 23) cum Lat δεσμοῖς ἐνείχετο melius quam δεσμὰ ἠνείχετο et § 195 (p. 175, 18) γεγονότος non γεγονότα, et § 284 (p. 191, 20) παρουσίαν non παρρησίαν. alii sunt loci, quibus plura tradit E quam reliqui, uelut XVI 318 (p. 52, 12) addit φράζοντα, § 322 (p. 54, 6) πενθερὰν Σαλώμην exhibet, ubi reliqui πενθεράν, similiterque XIX 234 (p. 251, 22 sq.), § 236 (p. 252, 5 sq.), § 256 (p. 255, 17), denique XX 75 sq., ubi haec extant in E: ὁ δὲ τοῦ Ἰζάτου ἀδελφὸς Μονόβαζος καὶ οἱ συγγενεῖς θεωροῦντες τὸν βασιλέα διὰ τὴν πρὸς θεὸν εὐσέβειαν [καὶ τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ τῶν ἠθῶν χρηστότητα] ζηλωτὸν παρὰ πᾶσι γεγενημένον, ἔσχον ἐπιθυμίαν καὶ αὐτοὶ τὰ πάτρια καταλιπόντες ἔθεσι χρῆσθαι τοῖς Ἰουδαίων [καὶ τὴν ἔφεσιν εἰς πέρας ἐξήνεγκαν]. γίνεται δ' ἡ πρᾶξις αὐτῶν τοῖς ὑπηκόοις κατάφωρος καὶ χαλεπήναντες οἱ μεγιστᾶνες [καὶ ὀργίλως διατεθέντες] οὐκ ἐφανέρουν μὲν τὴν μῆνιδα κατὰ νοῦν κτλ., quorum ea quae uncis inclusi addit E. et apparet haec aliaque similia[2]) interpolata et ex coniectura immissa esse. fieri igitur non potest, quin omnia eiusmodi additamenta suspecta habeamus, etiamsi interdum haud male inuenta esse incommodisque quibusdam mederi uideantur. uelut quod XVI 318 insertum est φράζοντα ferri quidem potest, at minime necessarium est, similiterque ὡς ἐπαγγειλάμενος, quod paullo supra u. 6 superadditum est. difficilius est iudicium, si quid eis locis, quibus re uera aliquid deest, supplet E, uelut XVI 249, ubi in E leguntur προσετίθει δὲ ὅτι καὶ συνεργὸν ἔχων τὸν ἀδελφὸν Ἀριστόβουλον [βουλεύσαιτο] ἐν κυνηγεσίῳ λοχήσας [ἀνελεῖν τὸν πατέρα καὶ] φεύγειν εἰς Ῥώμην. uncis inclusa a reliquis codicibus absunt, sed in eis desiderari ea fere, quae addit E, et sententiae hiatu demonstratur et belli Iudaici narratione. accedit, quod etiam Latinus eadem fere repperisse uidetur, quae in E extant. nihilominus hic quoque ex coniectura lacunam expletam esse puto; nam coniecturam

1) ut XX 35 (p. 282, 8).
2) ut XX 223 (p. 313, 24).

in hac Epitomae parte quam maxime grassatam esse certum est.[1]) quare alia quoque supplementa, quamuis uideantur probabilia, non recepi sed in adnotatione extare malui, cuius generis sunt XVI 350 (p. 58, 16), XVIII 302 (p. 195, 4), XIX 221 (p. 249, 9), quamquam horum quoque duobus locis Epitomae accedit auctoritas Latini. alia est natura eius supplementi, quod XX 26 (p. 280, 19—21) in E habemus; uerba enim *τῆς βασιλείας* — *εἶπε* absunt ab MWLat et olim afuerunt ab A, sed incuria librariorum, qui homoeoteleuto decepti erant, omissa sunt, nec ex coniectura, sed ex melioris libri auctoritate suppleta sunt. idem statuendum est XX 38 (p. 282, 16), ubi uerba *χαίρειν τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ* ex E recepi, et XX 92 (p. 292, 1), ubi uerba *καταστρέφει τὸν βίον* in E sola tradita sunt. sed haec aliaque quamuis sint optima, numquam tamen admittendum est Epitomae testimonium nisi re diligenter examinata. denique memorandum est, in his supplementis inter Epitomam et Ambrosiani manum alteram magnam intercedere similitudinem; nam et XX 26 (p. 280, 19 sq.), quem locum supra memoraui, quod in E suppletum est, idem suppleuit Ambrosiani corrector, et XX 180 (p. 306, 16 sq.) in E adiecta sunt, quorum similia extant in A correcto; adde XIX 263 (p. 256, 14) et XVIII 130 (p. 163, 26). denique etiam si non consentiunt, nam saepe diuersa supplent, est tamen illorum additamentorum similitudo quaedam et cognatio, qua efficitur Ambrosiani manum alteram et epitomam usas esse uideri codicibus inter se cognatis pari temeritate interpolatis.

§ 8: de interprete Latino.

De interprete Latino quae ad totum hoc Iosephi opus pertinent iam in praefatione uoluminis primi dicta sunt. ac si ea est utilitas Latini, ut cognoscatur, qualia habuerit Graeca, id saepe non satis apparet. id quod primum Latini sermonis natura effectum est, deinde eo quod interpres non eadem ubique utitur diligentia; nam saepius aliud omisit aliud ex suo ingenio addidit aliud in alium locum traiecit. id quod cum alibi usu uenit tum in libris XVI—XIX, in quibus Iosephus difficili utitur orationis genere, ubi interpres plerumque difficilia aut corrupta ita euitauit, ut uix dici possit, quid habuerit in graecis, ut demonstratur eis, quae ad XVII 120 (p. 91, 12), 268 (p. 121, 7), XVIII 67 (p. 152, 17), XIX 193 (p. 244, 1) adnotaui. aliud

1) ueluti quod XVII 205 (p. 108, 1) in E extat *ἐπίηρα τοῦ ὁμίλου* pro eo quod reliqui habent *ἐπειρᾶτο ὁμίλους* aut *ἐπεὶ ἤρατο ὁμίλους* ex coniectura restitutum uidetur.

XII 246—249 (p. 113, 26 sq.) obseruatum est; ibi enim alium sententiarum ordinem exhibet atque in Graecis est. denique in historia Estheris, quae libri XI partem obtinet, interdum non Iosephum, sed codicem sacrum secutus est, ut dixi XI 216 (p. 45, 11) et 273 sq. his igitur efficitur, ut interpres ad Graeca emendanda minoris sit utilitatis.

Minoris sunt momenti errores quidam, de quibus iam in praefatione ad uol. I p. LV dixi, ridiculi potius quam graues, uelut quod XIX 148 (p. 235, 19) *Στήλας*, quod est Stella cognomen, statuas esse uoluit. contrarium accidit, ut aliud uocabulum hominis nomen esse putaret, XVIII 85 (p. 155, 3), ubi in Graecis legimus: *συστρέφει γὰρ αὐτοὺς ἀνὴρ ἐν ὀλίγῳ τὸ ψεῦδος θέμενος καὶ ἐφ' ἡδονῇ πλήθους τεχνάζων τὰ πάντα, κελεύων ἐπὶ τὸ Γαριζεὶν ὄρος αὐτῷ συνελθεῖν κτλ.*, quae in Latinis haec sunt: *hos enim peruertit uir quidam mentiri pro nihilo iudicans Cafedon nomine, qui omnem plebem suasionibus artificiosis induxerat, ut in montem Garizin omnes occurrerent* etc. eo tamen ualuit Caphedon ille, ut demonstraret *κάφ' ἡδονῇ* interpretem habuisse in codice paruaque inde sumi poterat emendatio. uitam in Latinis non inesse iam monui. praeterea ex codicibus latinis exciderunt quae in graecis sunt XVI p. 32, 15—34, 14.

Iam uero condicio Latini, de qua nunc dicendum est, similis est Epitomae; nam cum aliis alibi codicibus consentit. et ut par est in teste tam antiquo, qui superstites codices uetustate superat omnes, interdum solus Iosephi uerba incorrupta seruauit, ut XIII 424 (p. 231, 7) *Galestis* nomen recte tradit, quod in graecis *παλαίστης* traditur, et XIV 192 (p. 275, 11) et 202 (p. 277, 1) in Caesaris decretis uerum aut partem ueri dat. adde XIV 427 (p. 318, 11 sq.), ubi habet *rei uero terminum nox prohibuit*, unde noctis uocabulum Graecis restituit Lowthius, et XV 199 (p. 367, 22) ubi *ἀνδράσιν* in Graecis est, at in Lat *domibus* h. e. *ἀνδρῶσιν*, quod reposuit Hudson. sed talia satis pauca sunt; plerumque enim et in integris et in corruptis cum codicibus superstitibus conspirat, ut appareat etiam corruptelarum partem maximam iam satis antiquo tempore in eos sese insinuasse. et saepe quidem cum P facit aut solo aut coniuncto cum aliis, ut XI 52 (p. 13, 21) omittit *καὶ μητέρας* cum PFW; § 203 (p. 43, 5) omittit *καὶ τοὺς Μήδους* cum PF; § 235 (p. 49, 14) *πρὸς τὸν βασιλέα καὶ* legit cum PF, non *πρὸς αὐτόν*, et paullo infra u. 20 cum P solo non agnoscit *ὑπὸ δέους*; XII 114 (p. 92, 1 sq.) cum P non recepit uerba *παρὰ τοῦ — διαμείνῃ ταῦτα* propter homoeoteleuton omissa, similiterque § 192 (p. 105, 7 sq.), § 197 (p. 105, 26 sq.); § 136 (p. 95, 23 sq.) uerba Polybii talia habuit qualia sunt in PAW; § 351 (p. 133, 11)

cum PAMWE non agnoscit *διώκονται*; XIII 35 (p. 157, 8) non recte cum PFVE omittit *Ἀλέξανδρον*; XIII 371 (p. 219, 20) in nomine *Σαμηνῶν* proxime accedit ad P, cum habeat *Gaminorum*; § 386 (p. 223, 6) cum P *μέχρις οὗ*, non cum ceteris *μέχρι νόσῳ* habuisse uidetur; XIV 152 (p. 267, 20) cum P uerum nomen tradit *Διονυσίου*, non reliquorum *Θεοδοσίου*; § 234 et 237 (p. 283, 13, 25) *καλανδῶν Κουιντιλίων* uertit, quod in solo P extat; denique XV 112 (p. 352, 12) cum PF *ἐν καλῷ*, non cum ceteris *ἐν Κανᾶ*. saepius tamen cum altero codicum genere, cuius sunt LAMW aut AMW cum Epitoma, consentit. recte enim XIII 133 (p. 174, 25) *τοὺς ἐν ἁπάσῃ τῇ χώρᾳ φρουροὺς* habuit, quae sunt in LAMW, non *τοὺς ἐν ἅπασι τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ φρουρίοις*, et XIII 344 (p. 215, 5) *ἀνδρῶν* cum AMW, non *αὐτῶν*, et XIV 71 (p. 251, 22) *δισμυρίους* non *μυρίους*, et XIV 72 (p. 252, 4 sq.) *εὑρὼν δὲ χρυσᾶς τραπέζας* etc. inuenisse putandus est, non *ὄντων δὲ τραπέζης τε χρυσῆς* etc. XV 25 et 27 (p. 337, 1 et 8) *Gellius* habet fere ut LAMW, in quibus *Γελλαῖος* traditur; *Δέλλιος* Iosephus dedit. XV 199 (p. 367, 19) legimus *cum omni regio apparatu*, quae ex graecis codicum LAMW *πάσῃ τῇ βασιλικῇ θεραπείᾳ* conuersa sunt, non ex reliquorum *πάσῃ τιμῇ βασιλικῇ*. alii loci sunt XI 223 (p. 47, 1), XIII 181 (p. 184, 3), § 189 (p. 185, 16). interdum autem cum uno alteroue ex hoc genere conspirat, uelut quae XIII 185 (p. 184, 17 sq.) dat: *tunc illic Graeci uel Macedones habitantes, ut eis propemodum conueniret, legationem ad eum miserunt promittentes ei subuenire, si ad illos transiret*, ea demonstrant non *συνεχῶς* sed *συνέρχεσθαι* eum habuisse, ut habet nunc W cum E, et cum eisdem XI, 12 (p. 6, 9) recte uerba a reliquis omissa exhibet. memorabiles sunt ei loci, ubi plurium testium auctoritates coniungit, quorum est XIV 155 (p. 268, 15 sq.); nam hic nec uerba *τὸν ἀρχιερέα καὶ διὰ τούτων* repperit, quae desunt in FLAMVW, nec *ἱκανῶς*, quod omittit P. paullo alia est res XIII 182 (p. 184, 12), ubi *ἰσχυρότερα* in aliis est, *ὀχυρώτερα* in aliis, utrumque *tutiora uel fortiora* in Latino, et XIII 350 (p. 216, 1 sq.), ubi in PFV traduntur *κελεύσασα δὲ τὸν υἱὸν Ἀλέξανδρον στόλῳ μεγάλῳ παραπλεῖν εἰς Φοινίκην ἡ Κλεοπάτρα μετὰ πάσης αὐτῆς τῆς δυνάμεως ἧκεν εἰς Πτολεμαΐδα*, in LAMW *κελεύσασα τὸν υἱὸν Ἀλέξανδρον στόλῳ μεγάλῳ παραπλεῖν εἰ δὴ φυγὴ γένοιτο, ἡ Κλεοπάτρα δὲ μετὰ πάσης αὐτῆς τῆς δυνάμεως ἧκεν εἰς Πτολεμαΐδα*, in Lat uero *cumque iussisset filium suum Alexandrum cum maxima classe nauium ad Foenicem nauigare propter refugium, omnem suam expeditionem Cleopatra in Ptolomaide deposuit*; in quibus et *εἰς Φοινίκην* et *εἰ δὴ φυγὴ γένοιτο* inesse uidentur.

et XIV 53 quod habet: *quidam ex Ponto ueniens nuntiauit Mithridatem hausto ueneno defunctum, quod illi filius suus Farnaces confecerat*, demonstratur quam antiquitus traditum sit *φαρμάκου* quod in W pro *Φαρνάκου* extat, quorum utroque coniuncto haud inepte interpres sententiam ampliauit. et quamquam ab E haud raro dissentit, uelut XIV 72 (p. 252, 4), quem locum supra memorauimus, ad hanc tamen omnium proxime accedit, imprimisque memorandum est interdum eadem ab E et Lat abesse, cuius rei exemplum esto libri XVI finis, qui inde ab § 395 in eis desideratur. contra raro cum eis facit, quae FV aut FLV communia habent; quo magis proferenda sunt haec consensus exempla; nam recte XII, 15 (p. 75, 11) habuit *ἀπηχεῖν* cum LFVE, non *ἀπέχειν*, et § 49 (p. 81, 8) cum eisdem habuit *πέμψαι* a ceteris codicibus recte omissum, nec agnoscit quae XII 158 (p. 99, 11) et 163 (p. 100, 8) ab FLVE aut FVE absunt meritoque suspecta habentur.

Deinde in pentade quarta primum in libris XVI et XVII cum P consentit, ut non raro adnotatum est[1]), uelut XVII 262 (p. 119, 21) cum exhibeat *quorum materies, quod erat pice cum cera peruncta* etc., uidetur legisse cum P *ὁ δὲ ξύλωσιν* non *ἡ δὲ ξύλωσις*. magis tamen amplectitur reliquos libros AMW, uelut XVII 219 (p. 111, 9) non *Πτόλλαν* habuit sed *πολλοὺς* aliaque complura. cum autem A et MW in his libris saepe discrepent, Latinus interdum cum illo facit, uelut XVII 270 (p. 121, 13) et XVIII 125 (p. 163, 5), ubi *ἐπὶ Πετραίους* recte cum A[1] habuisse uidetur, et § 194, ubi uerba *ταῦτα εἰπὼν ἀλλὰ δὴ ἠμείψατο* addit et XX 66 (p. 287, 8) et 92 (p. 291, 21). multo tamen similior est libris MW et Ambrosiani margini, uelut XVII 199 (p. 106, 17) non *ἐπετετάχατο* uertit, sed *εἵποντο*, quod in ME habemus, et § 258 (p. 119, 8) hos maxime sequitur, quamquam paullo plura dat, ut aut plura habuisse aut minus accurate interpretatus esse uideatur, et § 259 (p. 119, 11); XVIII 194 (p. 175, 11) *καὶ ταῦτα μὲν ὕστερον* recte A, *καὶ ταῦτα μὲν ὕστερον ἐγένετο* MWLat et § 232 (p. 182, 5) non *αὐτοκράτορος* sed *καίσαρος* cum MW exhibet, et § 346 (p. 203, 14) *κτεινόμενος*, ut est in MWE et in margine A. adde XVIII 138 (p. 165, 13), 225 (p. 180, 24), 350 (p. 204, 8), XIX 276 (p. 258, 18) 337 (p. 267, 25). maxime uero similem fuisse codicem interpretis Epitomae archetypo iam supra dixi. hoc tamen sciendum est supplementorum, quae in ea reperiuntur, pauca admodum in Latino ex-

---

1) uide XVI 263 (p. 44, 19), 287 (p. 48, 15), 292 (p. 49, 11), 304 (p. 51, 5), XVII 262 (p. 119, 21).

tare, plurima uero ab eo non agnosci, sicut ea quoque, quae Ambrosiano passim addidit corrector, ab eo aliena sunt. illa igitur interpolamenta post Latini aetatem inuecta esse probabiliter statui potest.

§ 9: de excerptis.

His addo breuem Excerptorum mentionem, quorum primum memoranda sunt ea, quae Constantino Porphyrogenito iubente in titulos de uirtutibus et uitiis et de legationibus recepta sunt. quae sumpta sunt ex codice, qui nulli ex superstitibus omnino similis erat, sed modo cum aliis modo cum aliis faciebat. saepe enim Excerpta cum AMW consentiunt, et maxime quidem cum W, uelut XI 149 (p. 33, 9) cum eo seruarunt *ὑπέϑρῳ*.[1]) ut autem AMW saepe coniunguntur cum E, ita etiam Excerpta saepe ei ita adsentiuntur, ut non raro sola cum ea faciant, quod fieri uidemus XI 148 (p. 33, 4), ubi addunt *αὐτῶι τε* et XIII 242 (p. 196, 11), ubi non *εὐσεβείᾳ* sed *αἰδοῖ* (*ἰδοῖ*) E Exc exhibent, quod non uno nomine commendabile uidetur, ut paullo infra § 246 (p. 197, 8) *πάρεξ* in E Exc aliisque recte legitur; nec minus XIV 160 sq. cum E plerumque consentiunt. sed interdum cum aliis faciunt, uelut memorabile est, quod XIII 261 (p. 200, 5) omittunt *ἔλαβεν* cum LAMW, nec tamen cum eisdem paullo post addunt *ἀφείλετο*. XII 273 (p. 119, 8) *πολέμου νόμῳ* recte habent cum FV, non *πολεμουμένοις* cum reliquis. nec desunt loci, ubi cum P faciant, uelut XIII 260 (p. 199, 15) *ἤγαγεν*, non *συνήγαγεν*, et XIV 160 (p. 269, 19) *τὴν Συρίαν* non *τὰ τῆς Συρίας*; at XIV 164 (p. 270, 15) cum reliquis omnibus contra P et E faciunt. addo denique unum locum XI 151 (p. 34, 2), ubi quod tradunt *καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ἱερέων*, cum in reliquis *καὶ τῶν ἱερέων* traditum sit, id apud solum Latinum reperitur. sed in libris XVI—XX et uita paullo minus contorta est ratio; plerumque enim Exc cum eis conspirant, quae in M et W leguntur, uelut quod in his uitae inscribitur *περὶ Ἰωσήπου καὶ γένους αὐτοῦ καὶ πολιτείας*, hoc etiam in illis est, et XVIII 296 (p. 193, 24) non *ἀρετὴν*, sed *διάνοιαν* cum MW exhibent, itidemque XVIII 346 (p. 203, 14) *κτεινόμενος* cum MW, non *ϑεώμενος*. et saepe hic quoque consentit E; nam XVIII 345 (p. 203, 7 sq.) in loco corrupto quod suppleuit *ἔλεγον*, id paullo infra etiam in Exc additum est. et ut Excerptorum origo codicibus superstitibus praeter unum fortasse P multo antiquior est, ita nil mirum, quod interdum in eis solis

1) ex *ὑπέϑρῳ* deinde factum esse apparet *ὑπερῴῳ*, quod ceteri codices exhibent.

uerum traditum est, id quod usu uenit XI 144 (p. 32, 11), ubi non dubito, quin τοὺς τοιούτους ex eis recipiendum sit[1]), non τούτους, sicut XVIII 295 (p. 193, 19) τοῦ ex Exc, non τῷ ex reliquis edendum erat. denique commemorandum est ad XVIII 64 ἐνδείξει (p. 152, 1) hoc scholion extare: ὅτι ἔνδειξίς ἐστι κατηγορίας ὄνομα κατὰ πλειόνων μὲν λαμβανόμενον, μάλιστα δὲ κατὰ τῶν ὀφειλόντων τῶι δημοσίωι καὶ πολιτεύεσθαι τολμώντων, quod utrum in codice Iosephi fuerit an a Constantini librariis adiectum sit, non decerno.[2])

Breuius de excerptis Neapolitanis dicam, quae in XI—XV qualia sint, in addendis explicabo; nam quae de eis habeo alio transmissa nondum redierunt. in libris XVI—XX ex codice sumpta sunt, qui libris MW omnino similis erat nec quicquam eis adiciunt nisi corruptelas quasdam, quare in apparatu critico eorum rationem non habui.

Excerpta Heidelbergensia alius sunt generis; nam et perbreuia sunt neque ordinem librorum sequuntur, sed hinc illinc sententias aut res petierunt. et cum fol. 136 med. habeamus: ἐπὶ πρυτάνεως ἀρτέμωνος μηνὸς ληνεῶνος πρώτη et alibi προ ιβ καλανδῶν ὀκτωβρίων, quae extant XIV 225 (p. 281, 9) et 228 (p. 282, 1), uidemus codicem excerptori praesto fuisse, in quo decreta inerant talia fere qualia exhibent FL. fol. 137 ex libro XVIII in breuius redactae sunt §§ 170—175, ubi p. 171, 25 περιέστησαν et p. 172, 7 παραδοῖεν ἄν in excerptis est. et recte additur ἄν, quod coniectura inuentum esse puto; nam in talibus nulla est excerptoris fides.

§ 10: de Oxoniensi, Berolinensi, Vossiano, Hennebergensi, Marciano 380, Parisino 1420, Ptolemaico.

Sequitur eorum codicum recensus, quorum in apparatu critico ratio habita non est, inter quos primum memorandus est Oxoniensis (O), ex quo pauca quaedam in adnotationem recepi. atque apparet hunc sui iuris esse neque ex ullo librorum superstitum petitum, quare nisi et mancus esset et in his partibus pessime habitus, dubitassem, num in apparatum criticum recipiendus esset. maxime autem ei similes sunt A aut LA aut LAW, uelut statim sub initium XI p. 4, 15 exhibet ἀνέδειξε cum LAWE et 17 οἰκοδομήσω αὐτοῦ cum AME et p. 5, 23 πάλιν cum LAW et 6, 6 ἀποδοθησόμενα cum AVW et u. 9 omittit quae absunt a PFLAV et 18 uerba ἐκ τοῦ ναοῦ transponit cum A, idem tamen non Ναβουχοδονόσορος sed cum P Ναβου-

1) idem Lat habuisse uidetur.

2) ceterum de Excerptis ea uidenda sunt, quae infra in addendis congessi.

χαδανάσαρος dat. deinde p. 7, 1 non πεντήκοντα sed cum A τριάκοντα, et u. 2 non τεσσαράκοντα sed cum AW τριάκοντα, et u. 16 omittit δύο cum ALat, et p. 17, 18 ἀπὸ τῶν tradit cum LA, et p. 62, 4 τοῖς ἐν omisit cum AW. at quae W solus exhibet plerumque respuit, ut p. 33, 9 ὑπερῴῳ, non ὑπαίθρῳ tradit, similiterque p. 24, 18, ubi cum editis consentit. sed § 207 sq. (p. 44, 2) cum W exhibet τῷ θείῳ — τοῦ βασιλέως Μαρδοχαίῳ. ὁ δὲ διὰ et u. 4 ταραχθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ ἀληθὲς ἐξευρὼν τοὺς μὲν etc. sed interdum generi ei, cuius sunt AMW, aduersarius extitit; nam p. 5, 12 Ἰουδαίων dat cum FLV et p. 60, 18 consentit cum FLV, 64, 9 cum PFLV, et u. 18 cum PFL, denique p. 61, 8 cum V; ex utroque igitur genere mixtus est. denique quae propria habet uix quicquam afferunt nisi corruptelas, ut p. 5, 11 non αὐτόν τε γράψειν sed γράψειν δὲ tradit et u. 19 omittit φίλοι totamque § 131 (p. 29, 15 λαβὼν — 21 ὄντας). unum in eo inueni bonum, quod p. 7, 19 scriptum est Σαλμανάσσης, quod ex libris IX et X inuectum uidetur; nam ab eodem librario posteriores libri exarati sunt, a quo priores; quare non tam archetypi merito, quam librarii hoc nomen rectius extare uidetur.

Codex Berolinensis Oxoniensi non eo solum similis est, quod pars maior interiit, sed eo quoque, quod incertum est, cui codicum generi adscribendus sit, quoniam aliud ex alio asciuit. et librorum XIV et XV quae extant maxime faciunt cum E, quaedam habent communia cum P, interdum tamen in contrariam abeunt partem. quod ut exemplis illustretur, haec ex eo excerpsi: XIV p. 322, 14 ἀπολειφθεὶς exhibet cum M; 20 γιθδὰν χωρίον fere ut FLAMVW; p. 323, 7 ἔωθεν cum PELat; 13 ἑστιᾶ cum E; 19 ἐξ cum E; 21 πέλτοις cum FLAMVW; 22 αὐτῷ cum FLAMVW; 24 τινὶ cum FLAMVWE; 324, 1 καταλαβὼν cum PE; 5 ἄλλης cum PE; 6 θάρσους cum FLAMVW; 8 πολλῶν cum LAMVWE; 9 τοὺς ὀρόφους τῶν οἴκων cum E; 10 τὰ κατὰ cum P; 11 πέτρας cum P; 12 δεινὸν cum P; 16 συγγινόμενοι cum FLAMVW; XV p. 383, 8 ἐφ' cum W; 18 κρατούμενοι cum FAMVWE; 20 οὐδὲ cum E; 384, 1 ἑωρᾶτο — 386, 2 βασιλείας omittit Berolinensis; 386, 17 μηδέτερον cum PFVE; 387, 4 ἐκ παντὸς cum E; 388, 6 εὐθύς τε χυθείσης cum PFVE; 389, 1 πολλοὺς cum PE; 394, 13 βασιλείαν cum EExc; 395, 2 τοῦ τράχωνος cum AMEExc; 8 κτήσεις ἀγρῶν (non adiecto ὑπῆρχε) cum P. at librorum XVII, XVIII et XIX quae extant id genus expresserunt, cuius sunt MW, maxime uero similia sunt Medicaeo, a quo raro dissentiunt. quare consensus exempla non dabo, sed eiusmodi locos quosdam proferam, ubi ab MW discedunt

Berolinensia. igitur XVII p. 93, 3 *ψεύδεσθαι* dant cum E; 11 *μὴ* cum E; 94, 1 *ἐπὶ* cum P; 13 *ἔπρασσε* cum E; p. 95, 3 *οἶδα* cum E; p. 121, 5 *ἀντὶ* cum P; 20 *βασιλείῳ* cum PE. his demonstratur Berolinensem nulli codicum superstitum se addixisse, sed genus eius ex pluribus mixtum esse. qua autem aetate orta sit haec recensio, nescimus; probabile tamen uidetur, saeculo fere XV post renatas litteras extitisse; quaedem enim habet, quae in editione principe reperiuntur, ut XIV p. 323, 2 *ὡς ὀκτακοσίους* et 3 *προσλαμβάνων* et XVII p. 93, 8 *καὶ τόν*. et monendum est ea, quae solus habet non pauca, aut corrupta aut reficta esse neque quicquam probi ab eo adferri, uelut XIV p. 322, 15 *αἵ* dat pro *ἕξ*, 17 *αὐτοῦ* pro *αὐτὴν*, p. 324, 3 *δὲ αὐτὸς* pro *δ' οὗτος*, 7 *εἴχετο* pro *εἵπετο*, p. 383, 4 *εἴη καὶ θνήσκειν* pro *εἰ καὶ θνήσκοιεν*, 6 *ἐδόκει ἐξυβρίζειν* pro *ἐξυβρίζειν ἐδόκει*, 10 *μέλλων* pro *μέλλοντι*, p. 391, 19 *αὐτοῖς χαριζόμενος* pro *αὐτοῦ στοχαζόμενος*, XVII p. 93, 15 *φανερούμενοι* pro *φωρώμενοι*, 20 *ἅπερ* pro *περὶ*, p. 94, 9 *καὶ διὰ* pro *διὰ* aliaque. unde apparet eum etiamsi antiquioris sit prosapiae quam supra conieci, tamen ad emendandum Iosephum nihil facere nec dignum esse, qui in adnotationem criticam recipiatur.

Codex Vossianus uel Lugdunobatauus (*LB*) haud exiguam olim habere uidebatur auctoritatem, cum ex eo a Vossio editae sint libri XIV litterae imperatorum Romanorum et ciuitatium Graecarum, quae in editione principe desiderabantur. nunc uero apparuit eum ex codice Ambrosiano (A) descriptum esse; primum enim omnino cum eo ita consentit, ut etiam notas marginales, quae Ambrosiano a pluribus aspersae sunt, fere omnes receperit; deinde rem conficit, quod in libro XVI p. 7, 14 — 9, 8 quae in A uno folio exciso perierunt, ea ne in Vossiano quidem extant lacuna non indicata, ut haec in eo habeamus *βασιλικαῖς μὲν ὦ μέγιστε ἀγρίππα*. quod cum iam pridem intellexerim, tamen dubius haerebam; erat enim ubi Vossianus testibus Hudsono et Hauerkampo et ab Ambrosiano discrepantia et meliora traderet. uelut XVIII 218 (p. 179, 25) *τοῦ κατὰ τὴν οἰώνισιν προμηθοῦς* et XVIII 337 (p. 201, 17) *ἄξιος δ' εἰμὶ* in eo extare illi dicunt. sed errasse uiros illos intellexi ipso codice inspecto; nam priore loco *ταύτην οἰώνησιν προμηθοῦς*, altero autem *ἄξιον δέ μοι* exhibet cum reliquis libris omnibus. neque alibi quicquam adfert praeter uitia non pauca, quibus cum adfecit librarii festinantia. ceterum etiam scripturae genere argumentorum habitu aliisque rebus Ambrosianum ita imitatur, ut dubium esse non possit, quin ex eo totus petitus sit; ergo omittendus erat.

Similem esse condicionem Hennebergensis codicis iam supra (p. XII) monui, quippe qui ex Vaticano 984 transcriptus sit diligentius tamen et accuratius. sed restant duo codices, Marcianus nr. 380 et Parisinus 1420, quorum prioris partis origo certa est, at pars posterior unde deriuata sit, satis indagari nondum potuit. ac primum ex Marciano neque ipse multa excerpsi neque nunc quidem plura scire licuit. sed quoniam ex eo parata est editio princeps, ex hac de eo coniecturam feci eiusmodi, ut eam Marciani loco haberem. igitur primum certum est Marciani libros XI—XV ex Vaticano 147 (V) petitos esse, ex quo etiam libri X partem extremam deriuatam esse in praefatione uol. I p. LXVI docui. primum enim Vaticani illa lacuna, qua libri XIV decretorum magna pars deuorata est, etiam in Marciano extat ex eoque in editionem principem transiit. deinde cetera, quae in Vaticano deesse supra (p. IX) dixi, in Marciano extant, ita tamen, ut certe uno loco appareat ea aliunde suppleta esse.[1]) librarius igitur praeter Vaticanum alium codicem adhibuit, et quoniam libri XIV lacuna expleta non est, probabile est ne hunc quidem alterum codicem ea habuisse, quae Vaticano illic desunt. cadit hoc in Vaticanum 984 (W), quo accedit, quod in supplementis illis cum hoc editio princeps omnino consentit. hunc ergo a Marciani scriba auxilio uocatum esse eo probabilius statuemus, quod Marcianum Romae exaratum esse ex subscriptione nouimus. deinde in libris XVI—XX et uita tanta est editionis principis concordia cum W, quem quidem etiam in apertis uitiis sequitur, ut dubium non sit, quin eo usus sit librarius Marciani. haec coniectura alia re confirmatur; nam libri XVII ea pars (§§ 94—296), quam a W abesse dixi, in ed. pr. extat, sed ita ut paullo antea p. 87, 2 omissa sint uerba *πρότερον ἢ τῆς δυσμενείας ἀνασπάσασθαι τῶν πρότερον.* igitur hic locus iacturam passus est, quam eo factam esse existimo, quod supplementum paullo incautius inlatum est eoque proxima perierunt, ut supra libro XIII supplementum non sine uiciniae iniuria adiectum esse demonstraui. hinc apparet, si quidem in hoc editio princeps Marcianum sequitur, praeter Vaticanum 984 Marciani librario usui fuisse alium librum, quem ego quidem puto similem fuisse Ambrosiano.

---

1) nam XIII p. 210, 7 extat *εἶπον ἡγεμόνων προχεῖται μὲν αὐτῷ* etc., sed *ἡγεμόνων* ex p. 216, 8 sumptum ibi iterum recte extat. deinde inter *εἶπον* et *ἡγεμόνων* notula picta est, cui in margine ascriptum est *ἐνταῦθα ἐλλείπει φύλλον ἕν.* infra autem ad *Κλεοπάτρας* p. 216, 7 in margine adnotatum est: *ζήτει τὸ ἑπόμενον μετὰ φύλλον ἕν.* ergo supplementum primo non recte insertum, deinde errorem correctum esse uides.

nam et supplementum illud hunc maxime exprimit [1]) et postea editioni principi cum A non pauca communia sunt, uelut XIX p. 258, 12 extat *καὶ* ut in AE et 17 *μέρει τίνι* ut in A²E, et XX p. 280, 19 sq. cum A²E extant quae omittunt A¹MW [2]) et uita p. 335, 5 eadem omittit quae A et cum eodem p. 376, 4 *μικρὰ διελθεῖν* addit. ipso tamen Ambrosiano usus non est editor princeps; omissa enim sunt XVII 240 (p. 115, 14 sq.) lacuna indicata uerba *καὶ ἔλεγεν — Ἀρχελάου*. deinde XX 90 (p. 291, 13) post *κατατετολμήκασιν* habemus in ed. pr. *καὶ μεγαλορρήμονα γλῶσσαν ἐπαφιέναι οὐ πεφρίκασιν*, quae spuria esse patet, cum ab omnibus bonis testibus ignorentur. solus inter codices ea tradit Parisinus 1420 et quoniam hic in eis, quae ed. pr. ex A aut certe non ex W sumpsit, saepe cum ea consentit, aut hunc ipsum aut fontem eius a Marciano ad Vaticanum explendum passimque emendandum adhibitum esse suspicor.

Sequitur, ut de Parisino 1420 ea dicam quae res exigit. ac primum dubitari non potest, quin huius quoque pars prior ex Vaticano 147 sumpta sit, cum in libris XIII—XV eodem modo decurtatus sit atque hic nullo adhibito supplemento. accedit, quod sub libri XV finem ea quae in Vaticano abscissa perierunt etiam a Parisino ita absunt, ut lacunae indicatae sint. sed de parte altera, qua libri XV—XX cum uita continentur, difficilius est iudicium, cum non unum sed plura exemplaria secutus esse uideatur. nam et multa et grauia communia sunt ei cum A, cuius et marginem et manum secundam non raro ita expressit, ut ex hoc fluxisse uideatur. nec tamen fieri potest, ut ipse Ambrosianum secutus sit; tot enim sunt lacunae, uelut in argumentis libri XVI in libris XVI et XVII denique in uita, ut Ambrosiano, qui quidem uno folio excepto integerrimus et lectu facillimus est, eum non usum esse appareat; alius igitur testis inter Parisinum et Ambrosianum interponendus est. accedit, quod Ambrosianum non in omnibus sequitur, sed saepe cum E, interdum etiam cum MW consentit. denique multa solus sibi habet, maxime interpolamenta. facillime haec illustrari possunt duobus libri XX locis §§ 92—96 et 113—117, ubi ab editis discrepantia habet haec: p. 291, 20 *πρὸς εἰκοστὸν* cum MW; p. 292, 1 *καταστρέφει τὸν βίον* omittit cum omnibus; consentit igitur in hac sententia maxime cum A¹; 2 *ἐκέλευσεν*; 4 *δυναστείαν*] *δυναστείαν τότε κρατήσας* solus; 6 *εὐσεβεστάτου παιδὸς*] *εὐσεβεστοῦ καὶ θεοφιλοῦ*

1) uelut XVII p. 87, 2 in ed. pr. extat *πλεονεκτεῖν* cum AME et p. 89, 13 *ἢ χρημάτων*, quod A in margine habet.

2) ad paullo infra XX 92—96 et 113–117 cum W consentit.

παιδὸς καὶ οὕτως ἐπὶ μέγα δυναστείας καὶ εὐημερίας ἐληλυκότος (sic) *προτέρημα* solus; *δὲ* cum MW; 7 *διαδοχὴν*] *διαδοχὴν τῆς ἐξουσίας* solus; 9 *Ἰζάτῃ*] *μονοβάζῳ* solus; *ἐπεβίωσεν*] *ἐπεβίωσεν ἀλλὰ τῷ τε γήρᾳ καὶ τῷ τῆς λύπης ἀλγήματι πιεζομένη εἰς τὸ ταχέως ἀπέψυξεν* fere ut A²; 10 *ἀδελφοῦ*] *ἀδελφοῦ ἰζάτου* solus; *θάψαι*] *θάψαι πολυτελῶς* solus; 11 *τρὶς*; 12 *ἐκεῖτα διατρίβουσα* post *ἀριθμὸν* add. solus; 13 *τὸν τῆς*] *τῆς ἑαυτοῦ* solus; p. 295, 7 *πένθος*] *πένθος τοῦτο καὶ ὁ θροῦς* cum E; 8 *προσέπιπτεν*] *τῷ προτέρῳ προσεπιγίνεται* cum E; *ἐφεστώτων* cum WE; 9 *ἄπωθεν*] *ἄπωθεν ἀπέχουσαν* cum E; 10 *Καίσαρος*] *τινα τοῦ καίσαρος* cum E; 12 *κώμας*] *χώρας* cum AE; *δὲ* cum MW; 13 *δήσαντες* cum W; *ἀγαγεῖν* cum E; *λόγον τῶν τετολμημένων εἰσπράξοντα* post *ἄγειν* add. cum A²; 14 *πορθήσεως — τις*] *πορθήσεως τῶν χωρῶν ὑπὸ τῶν παρὰ τοῦ κουμάνου ἐκπεμφθέντων στρατιωτῶν γινομένης, ἀτάσθαλός τις ἐξ αὐτῶν νεανίας* fere ut E, sed paullo magis interpolatum; 15 *λαβὼν*] *λαβὼν σεβασμίως* cum E; 16 *καὶ ἀκράτως καθυλακτῶν* cum E; *Ἰουδαῖοι δὲ*] *οἱ δὲ ἰουδαῖοι* cum MWE; 18 *καὶ σφόδρα ἐκλιπαροῦντες* post *ἱκετεύοντες* add. solus; 20 *πατρίων*] *πατρίων καὶ νομίμων* solus; p. 296, 1 *ὁ κούμανος* cum E; denique memorandum est XX 90 (p. 291, 13), post *κατατετολμήκασιν* Parisinum addere *καὶ μεγαλορρήμονα γλῶσσαν ἐπαφιέναι οὐ πεφρίκασιν*, quae iam supra dixi etiam in ed. pr. et fortasse in Marciano ferri. habemus igitur recensionem ex pluribus libris conflatam interpolationibus auctam, quam quidem uix ante saeculum XV factam esse putauerim. quod ut statuam maxime me mouet librorum XI—XV condicio, quos ex Vaticano 147 qualis nunc est transcriptos esse apparet. sed de his certiora statui possent, si Parisinus melius exploratus esset aut liber ex quo petita est pars posterior extaret, quem et initio et fine male habitum fuisse apparet. hoc interim certum est, auctoritatem eius esse nullam.

Ptolemaicon autem codicis noui Collegii (NC) fidei nullius esse eis quae supra (p. XV) dixi satis demonstratum esse puto. quaerendum tamen est, ex quo codicum genere sumptum sit, quod ut intellegatur haec ex eo enotaui: p. 73, 5 *δὲ* exhibet cum FLVE; 11 *σωτῆρος τότε* cum FLVE; 13 *εἰσελθὼν* cum FLVWE; p. 74, 1 *περὶ Ἱεροσόλυμα* cum PAWE; 3 *ἐπεγνωκὼς* cum PAWE; 10 *εἰς* (non adiecto *ἑκουσίως*) cum P; 11 *πολέμου* (non *Πτολεμαίου*) fere ut E; 16 *Σικιμιτῶν* cum PLAWE; 18 *καὶ ἐν* om. cum ELat; 25 *ἄξιον ἢ ἴδοι* cum FLE; p. 75, 1 *τὰ* om. cum FLVE; 6 *παρὰ τοῖς* cum FLAVWE; 11 *ἀπηχεῖν* cum FLVE; 15 *φιλοτιμούμενον* cum LAVW; *πλήθους* cum FA; p. 78, 11 *διαφόρων* cum FV; 14 *δο-*

θέντα cum E; 21 ἐκδοῦναι cum FLVE; p. 79, 4 εὐθέως εἶναι cum FL; 6 ἔτι λειπόντων om. cum PE; 13 οὐ (non οὔπω) cum FW (σου P); p. 87, 10 δοὺς τῷ βασιλεῖ cum FLV; 16 ἐπύθετο cum FLV; 17 πρεσβύτεσι ἥκουσιν fere ut PAW; 16 δὲ τυχεῖν cum W, sed statim ἐν τοῖς pro τοῖς p. 88, 2 εἶχεν εἶπεν fere ut PA; 14 αὐτοὺς ἐκέλευσε cum (FL)AVWE; 14 τὰς καλλίστας — 16 ξέν om. cum P, sed in P paullo plura desunt; deinde ὧν ἀποδοχῇ cum P. ex his patet plerumque cum FLV Ptolemaicon consentire, sed interdum etiam cum A aut W aut E et paullo saepius cum P. maxime uero memorabilis est is locus, quem ultimum dedi; nam hic maior pars eorum, quae omisit P, etiam ab NC abest. iam uero in P omissa sunt, quoniam librarius syllabarum similitudine deceptus a priore (προσέτα)ξεν ad posterius ξεν(ων) transiit. quod igitur pars omissorum in NC restituta est, id inde ortum esse uidetur, quod omissa in margine suppleta erant, sed pars sola recepta est. unde intellegimus, quomodo fieri possit, ut genera codicum miscerentur et ex eodem genere prognati saepe in diuersam partem abeant. quae denique NC solus habet, aut interpolata aut corrupta sunt[1]) et uix digna, quibus apparatus criticus oneretur.

§ 11: de Eusebio et Photio.

Iam uero, ut ad eos ueniam, qui Iosepho passim usi sunt, primum memorandus est Eusebius cum chronographis, maxime Syncello. qui ex libris XI—XV pauca admodum excerpsit; constat tamen XIII 320 eum repperisse non Σαλώμη, sed Σαλίνα; tale enim dant uxoris Aristobuli nomen et Hieronymus[2]) et Syncellus. paullo supra § 301 (p. 207, 12) ἐπανῆλθε habuisse uidetur Eusebius, quod est in FLV, non κατῆλθε. plura ex libris posterioribus ab Eusebio in historiam ecclesiasticam aut demonstrationem euangelicam translata sunt[3]), ex quibus, ut appareat quod codicum genus Eusebius secutus sit, haec enotaui: XVII p. 100, 14 οὐχ ὧδε habet cum P; XVIII p. 152, 5 εἰσέτι τε cum E; 157, 16 λίθου cum MWE, sed οἰκοδομηθέντι cum A; 161, 23 χρωμένους cum E; 162, 1 ἄλλων, quod ex ἀνθρώ-

---

1) p. 78, 3 προγραφάς, quae est Hudsoni coniectura, exhibere dicitur; sed errorem esse puto eius, qui codicem excussit.

2) Eusebius chron. II p. 135 Schöne; Hieron. in Daniel. c. 9 p. 1113.

3) uide XVIII 1, 32—36, 63—64, 92—93, 109—119, 257—260, XIX 343—351 (quem locum in adnotatione omissum in addendis suppleui), XX 97—98, 101, 180—181, 197, 199—203, 247, 268; uita 361—364. nam eorum locorum, ex quibus de Iosepho nihil disci poterat, rationem non habui.

πων (ἀνῶν) corruptum uidetur, cum codicibus; sed recte ibidem ᾔσθησαν solus Eusebius, non ἤρθησαν. 186, 26 τε cum AE; XIX p. 269, 9 ἐνδυσάμενος cum MW; 14 φωνὰς cum A; 19 τὸν βουβῶνα omittit; ἐπὶ σχοινίου τινὸς omittit cum E; 20 εἶναι αἴτιον dat cum MW; 23 ἀναθεωρῶν cum MWE; 270, 12 προσπίπτοντας cum MW; XX p. 292, 19 ἔχειν omittit cum MWLat; 306, 15 cum A[1]MWLat facit contra A[2] et E; 309, 23 παρειληφέναι cum MWE et Photio; uita p. 379, 26 οὕτως addit cum AMW; sed ibidem sententiarum ordinem, quem turbatum esse apparet, eundem dat, quem codices. uides igitur Eusebium non modo bona quaedam solum seruasse[1]) et cum optimis testibus consentire, sed etiam uitiorum, quae in deterioribus insunt, participem esse[2]) atque adeo noua quaedam addere, cuiusmodi est, quod dem. euang. VIII 2. 73 Hyrcanum sacerdotem Ionatham appellat, quod ex Eusebio Hieronymus asciuit.[3]) facile enim nomina Ἰωάννης et Ἰωνάθης inter se commutantur.[4])

Transeo ad Photium, apud quem Iosephus bis ita excerptus est, ut uideas eum duos habuisse antiquitatum Iudaicarum codices; uide enim quae dedit ex libro XX 235 (p. 315, 13) primum cod. 76 p. 52[b] 26 Bekker πρῶτος δὲ Ἀντίοχος καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτοῦ Λυσίας ἀφ' οὗ τοῖς Ἰουδαίοις ἀρχιερωσύνης ἐγνώσθη ἀξίωμα εἰς ταύτην τὴν τολμηρὰν κατέστη ἐγχείρησιν· τὸν γὰρ Ὀνίαν, ᾧ Μενέλαος ἐπίκλην, τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενοι καὶ ἀνελόντες εἶτα καὶ τὸν παῖδα τῆς διαδοχῆς ἀπελάσαντες καθιστᾶσιν Ἰάκιμον γένους μὲν τοῦ Ἀαρῶνος, οὐκ ὄντα δὲ τῆς οἰκίας ταύτης. deinde infra cod. 238 p. 317[b]. 39 B. πρῶτος δ' οὗτος Ἀντίοχος καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτοῦ Λυσίας τὸν Ὀνίαν, ᾧ Μενέλαος ἐπίκλην, παύουσι τῆς ἀρχιερωσύνης ἀνελόντες αὐτὸν ἐν Βεροίᾳ καὶ ἀντικαθιστῶσιν Ἰάκιμον γένους μὲν τοῦ Ἀαρῶνος οὐ τῆς αὐτῆς δ' οἰκίας. quae ideo exscripsi, ut appareat Photium utroque loco uerba Iosephi satis accurate dedisse. et quoniam priore loco uerba τὸν παῖδα τῆς διαδοχῆς ἀπελάσαντες cum correctore Ambrosiani et epitoma exhibeat, altero uero cum A[1]MWLat omittat, uidemus duos ei fuisse codices diuersi generis, quorum de altero prius refert, deinde de altero. ceterum multo plura profert ex posteriore, in quo XIV 330 sq. fuisse uidemus Βαζαφαρμάνης, ut nunc est in E, cui simile dant FLV. accuratius tamen eius codicem definire non licuit.

---

1) fortasse igitur XX 201 (p. 310, 7) ex eo recipiendum erat καὶ τα περὶ τοὺς νόμους.

2) uelut p. 269, 20. 3) Eusebius chron. II 130 sq. Schöne.

4) uide XIV 222 (p. 280, 16).

§ 12.

Haec habeo, quae de Iosephi codicibus ceterisque subsidiis dicam, ex quibus apparet tot tamque uarios esse eorum et similitudinis et discrepantiarum gradus, ut aut uno uerbo comprendere aut imagine depingere difficile sit; quae uarietas etiam maior esset, si uel ea, quae decimo saeculo supererant, seruata essent omnia, uelut codices Photii, aut is, ex quo Constantini Porphyrogeniti librarii excerpserunt, alii. apparet autem, tantam uarietatem eo effectam esse, quod collatis inter se diuersi generis codicibus modo hoc modo illud ex alio in alium translatum est, quo factum est, ut et genera permiscerentur nouaeque orerentur recensiones, et bona et sincera ad omnes fere codices peruenirent nec fere ullus sit, qui non aliquid probi retinuerit. et multae discrepantiae eiusmodi sunt, ut non tam scribarum erroribus, quam doctorum hominum aut grammaticorum arbitrio tribui possint, a quibus Iosephus et lectus et emendatus est. qui id quoque egerunt, ut alios libros ad corrigendum adhiberent; comperarunt enim bellum Iudaicum [1]), euoluerunt fortasse Aristeam nec litteras sacras neglexerunt.[2]) cui simile in prioribus uoluminibus factum uidemus, ubi non solum codices sacros, sed etiam Herodotum ad emendandum Iosephum adhibitum esse docui.[3])

Iam discrepantias illas non omnes una ortas esse apparet, sed gradatim et uitia et interpolamenta inlata esse. quorum quo quodque tempore factum sit, nescimus; hoc uidemus, eorum quae corrector in Ambrosianum intulit, quaedam Photium legisse [4]), deinde Latinum interpretem uideri eorum, quae E addidit, pauca quaedam habuisse, longe plurima ignorare [5]), ut haec post Latini aetatem adiecta esse probabile sit. ipsam tamen generum diuersitatem multo antiquiorem esse testibus et Latino et Eusebio constat, quorum uterque usus esse uidetur libro ex utroque genere mixto. eodem spectant, quae de uita explorata sunt; haec enim cum antiquitatum corpori adderetur, codices eius et complures et inter se discrepantes extitisse uidentur (p. XXXIV); atqui iam Eusebius eam habet cum antiquitatibus coniunctam.[6]) cum igitur Iosephi libros in diuersas partes

1) p. XXXII, XXXV.
2) p. XXVI sq.
3) praefat. uol. I p. XLIII. XLVIII.
4) p. L.
5) p. XXVII sq., XLII.
6) hist. eccl. III 10, 7 πρὸς τῷ τέλει δὲ τῆς εἰκοστῆς ἀρχαιολογίας. locus quem dicit est uitae § 361.

discessisse uideamus ante Eusebii aetatem, simul ea est uarietas, ut illo tempore iam multa Iosephi exemplaria extitisse putanda sint; id quod nemini mirum esse potest, qui reputauerit, quanto studio inde ab Antoninorum aetate a Christianis doctioribus lectus sit, ut ea ipsa aetate altero p. Chr. saeculo Iosepho saepius transcripto nostrorum codicum archetypos ortos esse existimem.

Restat ut ea quae de codicum auctoritate disputata sunt, breuiter complectar. maximi igitur aestimandum esse demonstraui Palatinum, cui plerumque FV aut FLV se adiungunt; sed ne alterum quidem genus AMW aut LAMW spernendum est. deinde FV aut FLV, nisi accedit P, minoris sunt auctoritatis longeque superantur ab AMW aut LAMW. et cum horum et antiquissimus et optimus sit Ambrosianus, hunc post Palatinum secundum dignitatis locum obtinere merito dixeris; qui in libris XVIII—XX, ubi deficit P, omnium optimus habendus est. quodsi cum AMW coniungitur P, horum auctoritas tanta est, ut raro ab ea discedere liceat. deinde E et Latinus medium quendam inter summum et infimum gradum occupant; neque enim contemnendi sunt nec sine iudicio adhibendi.

De editionibus postquam in praefatione uol. I p. LXX dixi, nunc eadem dicere nolo. pendent omnes ab editione Arleniana, quae codicem Mendozae nunc Escorialensem (uide p. XI) expressit adhibita passim epitoma et uersione Latina. post Arlenium optime meritus est Hudsonus, qui primus libri XIV decreta ab Arlenio omissa adiecit ab Iac. Gronouio ex Vossiano edita.[1]) Hudsonum secutus est Hauerkamp, hunc editio Parisina a Dindorfio curata; Dindorfii editione ita usus est Bekker, ut quae in ea minus recte legi uidebantur, passim aut adhibitis Hauerkampi notis aut ex suo ingenio corrigeret.[2]) prae ceteris Iosephi scriptis litterae publicae, quibus maxime

1) decreta Romana et Asiatica pro Iudaeis . . . ab Iosepho collecta in libro XIV arch. . . . restituta. Lugd. Bat. 1712.

2) Bekkerum apparet exemplar Dindorfianum a se correctum prelo tradidisse, interdum Hauerkampum inspexisse, Hudsonum numquam uidisse. quare recensio eius ea est, quam Dindorfius ex Hauerkampi apparatu confecerat. sane Dindorfius non multum ad Iosephum attulit, sed fere nihil Bekkerus. quod uere me dixisse, demonstratur primum consensu inter Dindorfium et Bekkerum, quo maior cogitari non potest, deinde typothetarum quibusdam erroribus, quos a Dindorfio traditos Bekkerus aut non recte correxit aut propagauit. uelut XI 120 (p. 27, 18) apud Dindorfium operae dederant *ἀκολούθων* leuiter corruptum ex *ἀκολούθως*; Bekkerus correxit *ἀκολουθῶν*, nec coniecturam esse uoluit; nam in praefatione tacuit. aliud uitium *τῆς*, quod debebat *τὴν* excudi, eum latuit (XII 336 p. 130, 18), quare ipse denuo edidit. denique, ut alia omittam, XIV 438 (p. 320, 9) Dindorfius dederat *ὥρμησεν*, quod Bekkero non placuit, qui coniecit *ὥρμηκεν*, ut ipse in

in XIV usus est, uiris doctis curae fuerunt, quae post Gronouium editae sunt primum a Io. Tob. Krebsio[1]), deinde a Ludouico Mendelssohn[2]), post quem quasdam Paulus Viereck iterauit[3]); quorum Mendelssohnius copiis a Ritschelio collectis ita usus est, ut non multum proficeret. uita Iosephi cum adnotationibus seorsum edita est ab Henkio[4]), qui quae ex codicibus profert Hauerkampo debet.

De huius editionis consilio iam in uol. I praefatione dixi. id igitur egi, ut maxime melius codicum genus sequerer; a coniecturis plerumque abstinui, nisi quid satis certum aut probabile inuenisse uisus sum. uirorum doctorum coniecturas, quas quidem noueram, dedi, nisi inutiles uidebantur, id quod non raro accidit, cum illi nescirent, quid in codicibus esset. discrepantias codicum dedi omnes praeter eas correcturas et leuissimas et crebras, quibus solita uitia correcta sunt, quarum cum in A tum in L magnus est numerus. omisi accentus et spiritus omissos aut uariatos, id quod praecipue in P et L cadit. horum quaedam fere semper recurrunt, ut ἡρεμεῖν pro ἠρεμεῖν et ἐμποδῶν ἐκποδῶν pro ἐμποδών ἐκποδών. ν ἐφελκυστικὸν posui sicubi in P traditum erat, quocum plerumque consentiunt A[1] et W, rarius L. quae hi soli praeter P tradebant plerumque non adnotaui. in libris XVIII—XX eodem modo secutus sum Ambrosiani manum primam. non aliter in elisionibus synizesi aliisque huiusmodi quoad potui ducem habui Palatinum, in libris XVIII—XX Ambrosiani manum primam. haec tamen omnia non ita secutus sum, ut numquam a proposito aberrarem, ueluti in nominibus propriis et sicuti res postulare uidebatur etiam haec minima curaui. denique Iosephi uerbis subscripsi primum codicis sacri graeci locos, quibus usus est, deinde belli Iudaici, ubi eadem traduntur. hos dedi eis

---

praefatione testatus est. optime uero; sed ipsum ὥρμηκεν omnes exhibent ante Dindorfium, apud quem typothetas errasse puto. haec quamquam ab re sunt aliena (nam quid Bekkero cum Iosepho?) ideo exposui, quia Bekkerus in praefatione uoluminis I editionem Parisinam non sine contemptu stringere ausus est, ipse scilicet meliora praestaturus. quod si fecit ingenio fretus, exemplo docuit nihil esse ingenium sine disciplina et diligentia.

1) Decreta Romanorum pro Iudaeis facta e Iosepho collecta. adiunctum est decretum Atheniensium pro Hyrcano factum commentario illustratum a Io. Tobia Krebsio. Lipsiae MDCCLXVIII.

2) Acta societatis philologae Lipsiensis ed. F. Ritschelius. uol. V p. 87 sq.

3) Sermo graecus quo senatus populusque Romanus magistratusque p. R. usque ad Ti. Caesaris aetatem usi sunt examinatur. scripsit Paulus Viereck. Gottingae 1888.

4) Flauii Iosephi de uita sua liber graece. recensuit uarietatem lectionis et notas adiecit Henr. Phil. Conr. Henke. Brunouici 1786.

numeris, quibus in mea editione erunt, quam proximo anno pro-dituram esse spero.

Postremo gratiae agendae sunt eis, qui mihi in opere meo aut consilio aut opera adfuerunt. et eis, quos iam saepius nominaui, nunc addendi sunt Carolus Castellanius, bibliothecae Marcianae praefectus, Driuerus Oxoniensis, Guilelmus de Hartel Vindobonensis, Iulius Koch olim Marburgensis, Aemilius Martini Mediolanensis, Guilelmus Meyer Gottingensis. non exiguum in his quoque uoluminibus fuit meritum Caroli Boysen et Godofredi Zedler, qui me in corrigendis et exigendis plagulis strenue adiuuerunt. maxime uero laudanda est academiae Berolinensis liberalitas, quae Theodoro Mommsen referente effecit, ut codices Vaticani 147 et 984 toti his uoluminibus inseri possent.

§ 13.

Superest, ut notas et signa, quibus usus sum, explicem hisce:

P = codex Palatinus bibliothecae Vaticanae nr. 14 saeculi fere X membranaceus. uide p. III et XX sq.

F = codex Laurentianus plut. 69, 20 bombycinus saeculi fere XIV. uide p. V et XXIV.

L = codex Leidensis F 13 saeculi fere XI membranaceus. uide p. V et XXVI.

A = codex bibliothecae Ambrosianae F 128 sup. saeculo fere XI scriptus membranaceus. uide p. VI et XXIX.

M = codex Medicaeus bibliothecae Laurentianae plut. 69 cod. 10 saeculi fere XV chartaceus. uide p. VIII et XXIX et uol. I praef. p. XVII.

V = codex Vaticanus gr. 147 bombycinus saeculi fere XIV. uide p. IX et XXV et uol. I praef. p. XVI.

W = codex Vaticanus gr. nr. 984 membranaceus rescriptus anno p. Chr. n. 1354. uide p. X et XXX et uol. I praef. p. XXI.

R = codex Regius Parisinus gr. nr. 1423 saeculi fere XIV membranaceus. uide p. XI et XXXIV.

E = epitome antiquitatum. uide p. XII et XXXV et uol. I praef. XVIII.

Lat = interpres Latinus. uide p. XIV et XXXVIII.

Henn. = codex Hennebergensis chartaceus saeculi fere XV. uide p. XII.

LB aut *Voss.* = codex bibliothecae Lugdunensis Batauorum Vossianus gr. F 26 chartaceus saeculi XV. uide p. XII et XLV.

hic et Hennebergensis paucis locis ex Hudsoni aut Hauerkampi notis asciti sunt.

NC = codex noui collegii Oxoniensis ab Hudsono citatus. uide p. XV, XLVIII.

Zon = Zonarae chronicon, qui in his quoque Iosephi libris usus est epitoma. uide p. XIII.

Exc = Excerpta Peiresciana et Vrsiniana. uide p. XIV et XLII.

ed. pr. = editio princeps ab Arlenio curata.

Ernesti coniecturae extant in obseruationibus philologico-criticis in Aristophanis nubes et Flauii Iosephi antiquitates Iudaicas (Lipsiae 1795).

Dindorf nominatur, si quid in editione Parisina protulit, *L. Dindorf*, si quid in annalibus philologis Fleckeiseni (uol. 99 p. 281 sqq.) emendauit.

Holwerda coniecturas emisit in emendationum flauianarum specimine Gorinchemi 1847.

Naberi emendationes reperiuntur in Mnemosynae Batauae nou. ser. uol. XIII et XIV.

Gronouius, *Krebsius*, *Viereck* et *Mendelssohnius* coniecturas protulerunt in libris supra p. LII sq. laudatis.

Gutschmidi adnotationes in exemplari extant ab eius heredibus mihi tradito.

van Herwerden cum Ambrosianum excuteret suas quasdam coniecturas adposuit in exemplari, quod mihi dedit (p. VIII).

Signa aliaque scripturae compendia explicanda sunt haec:

† crux corruptelam indicat.

* asteriscus in textu inter Iosephi uerba positus lacunam significat uideri. idem notis paullo supra uersum praepositus (uelut *ἐχθρὰ PW) ad epitomam spectat; testatur enim eo loco epitomam cum textu consentire. at codicum lectionibus immixtus asteriscus litteram exesam alioue casu euanidam significat (uelut ἐβασίλευ * *).

[ ] uncis inclusa spuria aut suspecta uidentur.

· punctum in notis inter codicum lectiones in media litterarum uia positum litteram erasam significat (uelut ἔλεγε·).

γρ in codicibus iunctim scriptum = *γράφεται*.

add. = addit addunt similia.

coni. coniecturas meas significat, nisi alius auctor nominatur.

corr. = correxit correctum similia.

euan. = euanuit euanidum.
fort. = fortasse.
i. marg. = in margine.
litt. = littera litterae sim.
man. et *m.* = manus aut manu.
om. = omittit omittunt.
ras. = rasura; *eras.* = erasum.
rec. = recens recenti sim.
s. = suprascripsit suprascriptum sim.
suppl. (= suppleuit sim.) ponitur, si quid a librariis primum omissum deinde superadditum est.
tr. = transponit sim.
u. = uersus.
uid. = uidetur.
| finem uersus, || finem paginae significat.

Zonaram et Syncellum dedi editionem Bonnensem secutus, Aristeam ex editione Mauricii Schmidt (Archiv für wissenschaftliche Erforschung des alten Testaments von Adalbert Merx I Halle 1869).

Diuersae codicum manus ita distinctae sunt, ut litterae, quae codicem designat, numerus adponatur, uelut A[1] id indicat, quod in A fuit antequam corrigeretur, A[2] id, quod corrector reposuit. nisi dictum est, quis correxerit, corrector intellegendus est primus. id denique monendum est, in A omnes correcturas, quae quidem alicuius sint momenti, ab uno homine factas uideri; quare ea quoque, quae manui 2 tribui eiusdem esse, cuius reliquarum correcturarum pars maior.

Addendum de Excerptis Neapolitanis (p. XLIII):

Excerpta Neapolitana, quae eorum ex XI—XV sumpta sunt, in omnibus praeter pauca et minima consentiunt cum V, ut intellexi collatis XI 1—37 et XIII 4—31. etiam in I—X cum eodem V ea facere uol. I praef. p. XLII dixi.

Addendum de codice Marciano 380 (ad p. XLVI).

Haec scripta et impressa erant, cum aduenerunt litterae Castellani, uiri doctissimi, quibus de Marciano 380 paullo plura et meliora edoctus sum. quae igitur XIII p. 210, 2 — 216, 7 et XIV p. 262, 8 — 268, 7 a Vaticano 147 absunt (uide p. IX), ea in Marciano ita extant, ut priore loco supplementi supersint uestigia haud incerta (uide p. XLVI). reliqua uero, quae librorum XIV et XV in V desiderari dixi (p. IX), absunt etiam a Marciano eisdem eorum loco suppletis ac in V. dubium igitur non est, quin, id quod dixi, Marcianus transcriptus sit ex V. sed alia ac putaram res est in libris XVI—XX nec recte feci, quod Marcianum in omnibus cum editione principe consentire sumpsi. quamquam habet Marcianus multa cum ea communia; nam XVII p. 115, 14 *καὶ ἔλεγεν* — 18 *Ἀρχελάου* absunt ab eo ut ab ed. pr., sed secus atque in hac lacuna in eo indicata non est; extant in utroque XVIII p. 175, 16 quae in MWE omittuntur; extant in Marciano XX p. 291, 13 quae post *καταιετολμήκασι* interpolata sunt in ed. pr.; extat denique uit. p. 376, 4 *μικρὰ διελθεῖν*. sed alia discrepant; quae enim absunt ab ed. pr. XVII p. 87, 2 *πρότερον ἢ τῆς δυσμενείας ἀνασπάσασθαι τῶν πρότερον* ea in Marciano leguntur; quare ea, quae p. XLVI ex hoc loco coniectaui, dilabi necesse est. deinde Castellanius contulit XX 92—96 et 113—117, quae Marcianus talia dat qualia Parisinus 1420 ab ed. pr. longe diuersa (uide p. XLVII). quare cum etiam in eis, quae supra ex eo rettuli cum ed. pr. congrua, consentiat cum Parisino, apparet huius et Marciani et in his libris et in XI—XV similitudinem esse plane singularem; nam in XIV et XV eadem desunt Parisino ac Marciano. quaerendum igitur est, unde orta sit Parisini et Marciani similitudo, id quod quamquam ad Iosephum uix quicquam facit, scitu tamen dignum est. denuo igitur examinandus est uterque codex, id quod cum nunc fieri non liceat, ad aliud tempus aliumque locum ea quaestio seponenda est.

Dabam Marburgi a. d. III id. Ianuarias 1892.

Benedictus Niese.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Eorum, quae ex Excerptis de legationibus (uide p. XIV) enotaueram, maior pars maligno casu in schedis meis delituit, maxime ea, quae ad uol. IV spectant. ergo quoniam suo loco extare non possunt, hic exhibendae sunt eorum a nostris discrepantiae:

XIV 143 p. 266, 3 ὅτι καίσαρ ὑρκανὸν ἀποδείκνυσιν ἀρχιερέα incip. Exc 4 δὲ ἀφίησι cum E 5 τούτου] ταύτην cum E ποιησάμενοσ cum WE 7 αἰτησάμενοσ 8 ἔτι γαρ ἔρριπτο cum E Πομπηίου καταβαλόντος] καταβαλόντοσ αὐτὰ πομπηίου καὶ ταῦτα om. 9 ἐπιστέλλει δὲ τοῖσ καπϊτωλίω 10 καὶ τὸ] τὸ δὲ 11 λουκίου υἱὸσ 12 εἰδοῖς Δεκεμβρίαις om. 13 τῷ] δὲ τῶ Λούκιος — 14 Κυρίνα] πλεῖστοι 14 Ἰάσονος om. 15 Ἀντιόχου — Δωροθέου om. 16 διελέγχθησαν cod. Schotti 19 πέντε] ε̄ γράμματα 20 καὶ πρὸς] καὶ τοὺσ 21 μηδένα cum FL

p. 267, 1 ἔδοξε γὰρ συνθέσθαι 2 ὅσον cum FL[1] ταῦτα cum AM 3 ἀσπίδαν codd. Ambr. et Monac. 5 εὕρετο cum A[2]M 4 ἔτους — Πανέμου om. 7 περιέχον] ἔχοντα cum W 8 τοῦ om. cum P 9 μηνὸς Πανέμου πέμπτῃ om. 9 ἐπὶ — 11 πρυτανείας om. 11 ἀγομένης] γενομένησ cum F(L)AMW 12 ἐψήφισε Ἐρχιεὺς] ἀρχιερεὺς cum codd. et Lat. 14 διατελεῖ] διατελοῦσ cum P 15 ἰδίᾳ] ἰδία πρὸς αὐτὸν εὔννουσ cod. Ambr. 16 παραγενομένουσ 17 πρὸς αὐτὸν om. 20 τοῦ — Σουνιέως om. 21 τοῦ ἀνδρὸσ ὑπομνήσαντος] μαρτυρήσαντοσ τοῦ δήμου cod. Monac.

p. 268, 2 αὐτοῦ] αὐτῶ 4 Διονυσίοις — 7 ἀγῶσιν] διονύσιοσ παναθηναίων ἀγομένων 6 δὲ] τε 7 φυλάσσοντι similiter ac P 8 τοῦ ἀνδρὸς cum A[2]M 10 ζηλῶ (σ supra) cod. Ambros. et Schotti 11 ad τετιμημένων i. marg. ἴσωσ τετιμένων cod. Ambr. 12 τὸ om. cod. Ambr. 14 ἀεὶ om. 15 τοῦ] τῶν cum FLAMW τὸν — τούτων om. cum FLAMVW Lat 16 ἡμῖν δεδήλωνται] δεδήλωνται ἡμῖν ἱκανῶσ finiunt.

uol. IV XVI p. 5, 18 ὅτι ἡρώδησ μετα τὸ κτῆσαι τὸν ναὸν τὴν εἰσ ἰταλίαν ὁρμὴν ἐποιήσατο καίσαρί τε συντυχεῖν etc. 21 ἐξεδέξατο] ὑπεδέξατο ὡς om. 22 οἰκείαν finiunt.

p. 6, 15 ὅτι ἡρώδησ ὁ βασιλεὺσ ἐπεὶ ἐπύθετο μάρκον ἀγρίππαν καταπεπλευκέναι 18 παρ' cum E 19 λιπαρὸσ ἐγκειμένου om. 21 τοῦ] τὸ 22 ἐξελάττων 23 καὶ om. 24 κἂν] καὶ ἐρύμασιν habent sola recte 26 ἀπαντῶντόσ

p. 7, 1 *δὲ* om. 2 *λειπόμενοσ* cum E et marg. A 3 *ἔτι — ἐπιμεῖναι*] *ἐπιπλείονα μεῖναι* 7 *τῶν* om. cum codd. reliquis. 9 *στρατιὰν* cum reliquis *προηρημένον* cum AMW

p. 7, 10 *Κῶ προσέσχεν*] *κάπρον* (*κύπρον* cod. Schottii et ex corr. Ambr.) *ἔσχε* 11 *δ'* om. *εἴργων* 12 *νηῶν* cum AMW *δὲ* cum A²M *ἐπεὶ διέτριβεν* cum A 13 *καὶ* om. cum PA²M *αὐτῷ* om. 14 *ἰδὼν* — 20 *λήξαντος*] *τὰ πεπτωκότα τῶν τειχῶν ἀνήγειρε. λήξαντοσ δὲ* 20 *μιτυλίνην* cod. Ambr. et Mon. cum PW *βύζαντον* 22 *μετέσπευδε* *ἐν*] *ἐν τῷ* cum WE 23 *ὤφθη — προσπλέων* om. 24 *ἄσμενος*] *ὡς* 25 *ἐνειληφέναι* 26 *ἀγρίππαν* cum W

p. 8, 1 *ἦν μετὰ τοῦ*] *ἢ μετ' αὐτοῦ* 3 *στρατιὰν* 4 *ἀνέσεσιν* 6 *δὲ* 7 *οὐκέτι* 10 *πάλιν — διέπλευσαν*] *εἶτα* 12 *ἐγίνοντο* 13 *ηπίξεως*] *δεξιώσεωσ* cum M *παρέλιπεν* cum M *παρ'* cum W *ἀγρίππαν* *τινῶν* cum W 15 *κἀκείνουσ* cod. Mon. et Schotti *γε*] *γὰρ* cum ed. pr. *διήλλαξεν ὀργιζόμενον* cum MWLat *χίουσ* 21 *παρίστατο* finiunt.

p. 49, 21 *ὅτι ὀβάδασ ἐτεθνήκει ὁ τῶν ἀράβων παραλαμβάνει δὲ* 22 *αἰνίασ* cod. Ambr. *αὖθις* om. 23 *γὰρ*] *δὲ* cum E *ἐπιχειρεῖ* cum E *αὐτὸς*] *ἡρώδησ*

50, 2 *τε* om. 3 *ταλάντων* om. 4 *ὀβάδαν* cum AME *δὲ* cum AM 6 *ὥστε* cum ME 7 *ἀλλὰ* cum AM 9 *δὲ* cum E *διαφθειρομένων* 10 *οὔπω* cum AMW *οὐκ ἱκανόσ* 11 *ἠμύνατο*] *ἐσημήνατο* 13 *δὲ* *οὐδὲν* om. 14 *Νικόλαος*] finiunt.

p. 56, 9 *ὅτι ἡρώδησ ἀποστέλλει νικόλαον πρὸσ καίσαρα πρεσβευτὴν ὡσ ἂν διαλλαγῇ αὐτῷ. τὰ δὲ περὶ τὴν πρεσβείαν ἀπέβη τοῦτον τὸν τρόπον* 12 *οἱ δὲ Ἄραβες* om. 13 *ὑπονοστήσαντεσ* cum AMWE 14 *ὀβάδου* cum AMW *πάντων*] *πλείστων* cum AMW *ἐκφανῆσ* 15 *ὃ* om. cum AMW 16 *ὑφηρημένοι*] *καὶ* *ἐπιτυχίαν* cum W et marg. A 17 *τινὰ* om. cum W 18 *ἐλθεῖν εἰσ διαλλαγὰσ* tr. cum W *Καίσαρα*] *καίσαρα ποιῆσαι* fere ut AMWE 19 *ἀπολογήσασθαι* cum W 22 *ὁ* om. cum W

p. 57, 2 *μοιχείαν* *τῶν ἀράβων* cum W 4 *ἐξαναστήσειε* (*ἐξαναστήσει ἐσ* codd. Mon. et Schotti) cum reliquis 5 *δὲ* cum W 6 *εἰ μὴ*] *ὡσ οὐ* cum W 7 *δισχιλίουσ φ̄* *ἀπέκτεινε* cum W 8 *μηδὲ* cum W 10 *σὺ*] *ἅτε* 11 *χαλεπώτερον* om. 12 *αὐτὸν* cum PWE *φ̄* 15 *στρατιὰν οὐ στρατιὰν* cum reliquis 16 *καὶ* om. *ταχὺ ταύτην* tr. fere ut W *μηδὲ* cum W 18 *σὸλούμνιοσ* 19 *σὴν τύχην*] *συντυχίαν* *ἐπονομάσαντοσ* cum A¹E *ἢ μὴν*] *ἡ μὲν* 20 *λ̄* 22 *ἐφιέντων* 23 *μόλισ* cum AMWE ad *οὕτως* i. marg. *ἴσωσ οὗτοσ* cod. Ambr. 24 *ἐπιστρατιᾶσ*

p. 58, 2 *τὸν* om. fere ut W 3 *μ̄* *εἶτα* cum W 4 *τούτους*] *αὐτοὺσ* 6 *αὐτὸς*] *αὐτὰ* codd. Mon. et Schotti 8 *προσθεσμίαν* cod. Ambr. *δύναιτο* 9 *οὔτ'* om. cum W 10 *οὐδὲ* cum reliquis *τοὺσ* cum W 13 *τῶν* om. cum AMWE 15 *Νάκεβον* om. *περὶ* om. *ε̄ καὶ κ̄* 16 *ρ̄* 17 *καὶ* om. cum W *φ̄* 19 *τῶν ἀράβων* cum W 20 *δὲ* cum W 21 *ἐγινώσκοντο* 22 *τὰ* om. cum AMWE *κατέστη* cum AMWE 23 *τοῦ*] *τὰ* 28 *ἀποδῶσον* *εἶτα* cum W *δὲ* cum W

p. 59, 1 *μη* om. cum W *δὲ* om. cum W 2 *δὲ*] *γὰρ* cum W *διδόναι*] finiunt

XVIII p. 186, 15 *ὅτι στάσεωσ ἐν ἀλεξανδρείᾳ γενομένης ἐπὶ γαΐου καίσαροσ ἰουδαίων* 16 *τῆς* om. cum MW 22 *ἡγήσασθαι* cum MW 26 *δὲ* cum MW

p. 187, 1 *περιοργῆς τε*] *περιοργισθεῖσ* 4 *λόγοι* 7 *μόνον* codd. Mon. et Schotti 8 *τὴν* om. codd. Mon. et Schotti 9 *δέχονται* cum MW 12 *δὲ* cum W 13 *δύω* 15 *γνάϊον* 16 *ἐγνωσμένων* *προσθεσμίασ* codd. Mon. et Schotti *αὐτὸν*] finiunt.

XIX p. 268, 1—3 *ὅτι ἀγρίππασ ὁ βασιλεὺσ ἰουδαίων ἧκεν εἰσ τιβεριάδα πόλιν τῆσ γαλιλαίασ. ἧκε γοῦν παρ' αὐτὸν* 3 *κομμαγενῆσ* *μὲν* om. cum MW 4 *σαμψηγέραμοσ* *'Εμέσων*] *δαμάσων* ut reliqui *καὶ Κότυς* — 6 *δυναστείαν* om. 6 *δὲ* cum MW 7 *τε* om. 8 *διαδείξας*] *διαδείξεωσ* cum W 9 *τῇ* — 10 *Μάρσος* om. 11 *πρὸς*] *τὸ πρὸσ* ut conieceram *οὖν* *τιμητικὸν*] *συντιμητικὸν* (*συντιμητικόντων* codd. Mon. et Schotti) cum MW 12 *αὐτοῦ* *ἀποτέρω* *σταδίοισ* cum A ξ 13 *Μάρσον*] *μάσον* *ἀρχὴν* 14 *γὰρ* om. cum MW *ἐπήγετο*] *ἀπηγγέλλετο* cum MW 15 *Μάρσῳ δ' ἡ*] *μαρσώη* cum MW *φιλίασ* 16 *ὑποπτεύθη* codd. Mon. et Schotti *ῥωμαίουσ* 17 *οὖν* om. cod. Mon. 20 *ἔσχεν* finis excerptorum. sequitur subscriptio: *τέλος τῆς ἱστορίας ἰωσήπου*.

Praeterea addenda et corrigenda sunt haec, quorum pars ad typothetarum meosque errores spectat, plura uero ad codices pertinent; nam non paucos locos meo rogatu in Palatino Ambrosiano et Medicaeo euoluerunt uiri doctissimi Augustus Mau, Hieronymus Vitelli, Aemilius Martini. alia accesserunt beneuolentia Hartelii, bibliothecae Vindobonensis praefecti, qui huc misso codice Busbekiano effecit, ut et meos quosdam errores emendare possem et ea, quae antea ex codice Laurentiano hauseram (uide supra p. XII), nunc etiam ex Busbekiano habere possem, qui ut plerumque cum illo consentit, ita quaedam praebuit meliora aut memorabilia.

Vol. III.

praef. p. XIII. Zonaram Iosephi epitoma usum esse nuper pluribus exposuit Buettner-Wobst in commentationibus Fleckeisenianis p. 126 sq.
" " " u. 17 repone: *καὶ* pro *μαὶ*.
p. 5, 17 *γὰρ* etiam F exhibet.
" 12 sub textu repone: § 42 = 1. Esra III 22.
" 18, 5 *τοῦ δαυίδου* LW habent pro *τῶν Δαυίδου*.
" 19 sub textu repone: § 79 = 1. Esra V 54, cf. 1. Esra VI 1.
" 19, 17 *ζολμίηλον* exhibet P.
" 24 sub textu repone: § 101 = 1. Esra VI 26.
" 26, 20 *ὑπάρχους* Gutschmid; item infra.
" " 24 *τέσσαρες*] *δύο* Gutschmid.
" 31, 21 *ἀκουσθήσεται*] *ἀκολουθήσεται* E.
" 33, 8 *Ξένιος*] *xenios* Latini cod. Neapolitanus.
" 38, 18 *οὐκέτι*] *οὐκ ἔσθ' ὅστις* coni.
" 42, 20 *ταῖς παρθένοις* coni.
" 45, 3 repone *τοὺς παρ' αὐτῶν*.
" 47, 9 *'Εσθῆρι* PWE exhibent.

p. 48, 13 ἀμανουσ P exhibet.
„ 53 sub textu repone: § 255 = Esther VI 10.
„ 56, 1 προσέτασσε E.
„ 60, 17 ἰωάνναο E.
„ 61, 7 διὰ ταύτην coni.
„ 62, 3 τὴν πόλιν τὰ ἱεροσόλυμα P exhibet.
„ 63, 17 ἐπιπλεγμένων etiam E, non ἐπιπεπληγμένων.
„ 64 testibus insere O.
„ 64, 10 μαχεσομένους Henn., quod uide num etiam W tradat.
„ 66, 7 γάζη (non γάζησ) E; Γάζης igitur Cocceio tribuendum est.
„ 75, 9 fort. Iosephus scripsit μὴ μεταβαλλόμενα.
„ 76, 13 ἀπειλήφοιεν Holwerda.
„ 85, 5 ἵν' paullo obscurius extat in V.
„ 87 sub textu repone: § 83 = Aristeas p. 28.
„ 88, 14 in adnot. repone: *αὐτοῖς — 16 τῶν ξέν om. P.
„ 89, 6 διὸ spurium.
„ 94, 21 τροπῆς] fuit cum de ῥοπῆς cogitarem.
„ 96, 20 ἐκ τῶν ἀλλοεθνῶν coni.
„ 97 testibus exime O.
„ 107 testibus insere M.
„ 112, 14 Ἰησοῦ spurium monente Holwerda.
„ 119 sub textu repone: § 271 = 1 Macc. II 28.
„ 126, 4 Ἰούδου reponendum erat.
„ 127, 13 Ἐξελέου] xellei Latini cod. Neapol.; uide 33, 8.
„ 129, 1 τοῖς Ἡσαῦ υἱοῖς τοῖς καὶ Ἰδουμαίοις coni.
„ 144 sub textu adde: § 413 = 1 Maccab. IX 54; § 414 = 1 Maccab. VIII 1.
„ „ in adn. repone: 22 *πρὸς αὐτοὺσ ποιήσασθαι tr. V.
„ 146, 20 in adn. repone: ὑποληφθέντασ.
„ 157, 16 sq. ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἐπ' αὐτὸν V exhibet non adiecto ὅλην.
„ „ 24 adnot. repone: litt.
„ 158, 3 ἐπιτετραφότοσ E cum AMW.
„ 167, 3 ἀνδρειότατον (non ἀνδρικώτατον) E, unde etiam p. XXXVI corrigendum est.
„ „ 7 ante οὐδὲ dele comma.
„ „ 22 ὑποστραφεῖσ E cum AMW.
„ 170 sub textu adde: § 109 = 1 Maccab. XI 9.
„ „ 23 τὸ λοιπὸν (non λοιπὸν) E.
„ 180 in adnot. dele numerum 8.
„ 196, 15 ante „τοῦ om. Exc" solitum spatium erat relinquendum.
„ 197, 3 an scribendum est ὁ δ' οὐκ ἀπωσάμενος τὴν ἐπιστολήν?
„ 198, 27 παρῴκει Naber
„ 200, 9 ψηφισθέντα] λεηλατηθέντα Naber.
„ 205, 21 repone: κολάσεως.
„ 222, 22 Ἄζιζον uerum nomen.
„ 226, 2 στρατειῶν E et V exhibent.
„ 240, 7 καθεῖρχθαι cod. Busb. E.
„ 241, 15 ἔξοντι aut ἔξοντος coni.
„ 244, 2 λαβόντεσ cod. Busb. E.

p. 246, 15 ἡγεμόνων cod. Busb. E.
„ 247, 20 repone: ἀπῆρεν.
„ „ sub textu repone: § 43 = bell. Iud. I 131.
„ 248 in pagina summa repone XIV.
„ 249 in adnot. pro 14 repone 15.
„ 249 in adnot. repone: 24 προεκαλεῖτο] E προσεκαλεῖτο codd.
„ 254, 21 *malichus* Latini cod. Neapolitanus.
„ 266, 1 repone: λῃστείᾳ.
„ 272, 17 καὶ] ὡς coni.
„ 280, 4 repone: Σεργία (non Σεργίᾳ).
„ 281, 9 adnot. repone: Ἐπὶ — προτέρᾳ om. V.
„ 282, 5 Κλούσιος] Καλούσιος siue Καλούϊσιος coni.; idem p. 284, 5.
„ 285, 23 repone: γνώμη (non γνώμῃ).
„ 287, 14 lacunam statuo.
„ 295 sub textu repone: § 300 = bell. Iud. I 242.
„ 297, 1 adnot. repone: τοίνυν.
„ 315 adnotatio „εἰς] τὴν FLAMVWE“ non ad u. 7, sed ad u. 8 spectat.
„ 316, 9 repone τινων.
„ 322, 12 ante καὶ dele comma.
„ „ 13 ἐπιτιθεμένων cod. Busb. E.
„ 324, 9 τοὺς ὀρόφους τῶν οἴκων debebam recipere.
„ 327, 13 ἀντετείχιζον (non ἀνετείχιζον) etiam E.
„ 328, 26 repone „26 *ἀνέστειλεν V“; nam ἀνέστελλεν etiam E tradit.
„ 330, 4 adnot. repone: XVII 162.
„ 334, 4 post τότε comma ponendum, non colon.
„ 339, 8 *anelum* (h. e. Ἀνάηλον) Lat.
„ 348, 5 ιε' ἔτοσ in V extat, non in E.
„ 360, 13 χωρήσοντες coni.
„ 374, 22 adn. repone: γάρ· V; post γὰρ in V una litt. erasa est.
„ 375, 19 repone: ἐξυπονοῆσαι.
„ 381, 16 adn. repone: δὲ LWE.
„ „ 21 τὰς] αὐτὰ coni.
„ 384, 5 adn. repone: *πανοικεὶ FAW.
„ 389, 1 adn. repone: *ἀντιμετέστησεν LW.
„ 391, adnotatio ὑπολείπεσθαι etc. ad u. 20, non ad u. 19 spectat.
„ 394, 11 post Ἀριστόβουλον dele comma.
„ „ 10 adn. repone: καὶ pro καί.
„ 397, 18 repone: ἤδη.

Vol. IV.

p. 14, 24 τιμωρήσασθαι etiam A.
„ 19, 22 ἣν (non ἧς) M.
„ 25, 13 Καφαρσαβᾶ] Παρσανάβαν Syncellus p. 595.
„ 44, 7 καὶ ἀνοίας om. etiam P; ergo sine dubio delenda sunt. lacunam esse apparet.
„ 45, 10 adnot. pro 18 repone 10.

p. 46, 11—12 adnot. repone: ἐτρέποντο.
„ 49, 3 οἳ fort. spurium.
„ 54, 19 τὸν extat in P.
„ 60, 6 παλαεστῶ in P esse testatur Mau.
„ 69, 20 ἔφυ L. Dindorf.
„ 72, 4 ἠγγύητο L. Dindorf.
„ 73, 11 γεγάμητο cod. Busb. E.
„ 74, 16 καὶ om. cod. Busb. E.
„ 76, 7 τ' cod. Busb. E (ut W).
„ 77, 3 οὐ om. cod. Busb. E.
„ „ 4 ἰουδαϊκὸν cod. Busb. E.
„ „ 10 οἱ om. cod. Busb. E cum AM.
„ „ 15 γένει] τῶ γένει cod. Busb. E.
„ 78, 15 ἐσομένην] ποιησομένην cod. Busb. E.
„ „ 17 οὕτως] ὄντωσ cod. Busb. E.
„ 81, 23 ἀδεᾶ L. Dindorf.
„ 92, 2 προ etiam A exhibet.
„ 93, 19 λυθεῖεν ἐπαροίνει P.
„ 95, 20 κατὰ (ante τῆς) om. P; τῆς extat.
„ 101, 10 εὐδοκῆσαν L. Dindorf; item p. 142, 12.
„ „ 17 ἐπινοεῖ M, non ἐπινοεῖν.
„ 108 testibus exime W.
„ 114, 21 πλησθείη (non πληθείη) M.
„ 119, 7 συνῄει] συνέστη L. Dindorf.
„ 124, 2 repone: κατηκόντισαν.
„ „ 17 οὔαροσ P, item infra.
„ „ 25 φιλίαν τὴν ῥωμαίων etiam A fort. recte.
„ 125, 22 μηδαμῆι A.
„ 126, 22 καὶ om. A.
„ 127, 22 δὲ] δὴ coni.
„ 136, 4 καὶ (non ὡς) M ut W.
„ 141, 3 ἐπιβολὴ (non ἐπιβουλη) cod. Busb. E recte.
„ „ 14 κατασφαγαὶ cod. Busb. E.
„ 142, 4 εἰρημένον cod. Busb. E.
„ 144, 8 τε] δὲ cod. Busb. E.
„ 145, 19 ἀμβιβοῦχοσ cod. Busb. E.
„ 146, 2 τοῦτον cod. Busb. E.
„ „ „ ἄννινοσ cod. Busb. E.
„ „ 9 παρῆν om. cod. Busb. E.
„ „ 11 Φαβὶ] βιαβῆ Iosephi hypomn. (Fabricius cod. pseudoepigr. uet. Test. II 16).
„ „ 13 Καμίθου] Καθήμου Iosephi hypomn. apud Fabricium.
„ 147, 1 συνήλυδες L. Dindorf.
„ „ 13 Φρασταάκου] φραάτου cod. Busb. E.
„ 148, 16 εἰς om. cod. Busb. E.
„ 149, 19 ἑτέρας cod. Busb. E.
„ 151, 13 ἐκέλευεν etiam A.
„ „ 22 τῶν σὺν ἡδονῇ cod. Busb. E ut M[2].

p. 152, 18 litt. *ονα οὖσαν* (non *ζονα οὖσαν*) in ras. A.
„ 153, 15 *θεραπείᾳ*] *τῇ θεραπεία* cod. Busb. E.
„ „ 20 sq. *οἱ δὲ πλήθει χρυσίου* L. Dindorf.
„ 154, 13 *ὡς*] *πῶς* L. Dindorf.
„ „ 17 *σαυτῆσ* cod. Busb. E.
„ 161, 9 *Γαμαλικῇ*] *Γαλααδίτιδι* conicit Schürer (Gesch. des jüd. Volkes I 370); mihi *Γαβαλικῇ* uel simile probabilius uidetur; ea enim est regio, quae alibi Gabalis siue Gobolis uocatur.
„ 175, 26 adnotatio **Γερμανὸς* etc. ad u. 26, non ad 22 pertinet.
„ 179, 25 *ποιούμενος ταύτην οἰώνισιν* A.
„ 201, 17 *ἄξιον δέ μοι* etiam cod. Vossianus (LB); ergo *ἄξιος δ' εἰμὶ* coniectura ex Lat restitutum est.
„ 204, 19 *γενομένῳ*] finiunt Exc.
„ 208—272 ad XVIII 371 — XIX fin. Epitomae codice Busbekiano a Zedlero collato non pauca supplenda sunt, quae ad Epitomam melius iudicandam faciunt; nam Laurentianus, quo antea in hac parte usus sum Epitomae teste (uide supra p. XII), paullo minus diligenter excussus esse uidetur. haec igitur Busbekianus aliter dat atque ego de E testatus sum:

p. 208, 6 *ἀνεκτὴν*.
„ 211, 9 *τε*] *δὲ* 15 *ἑαυτὸν*] *αὐτὸν*.
„ 212, 7 *τὴν τῶν ῥωμαίων πόλιν* 8 *τε*] *δὲ* 15 *μὴ* extat 21 *καπετώλιον*.
„ 213, 2 *πάντα μέλλει* 10 *συνίσταται* 21 *μὲν δὴ*] *δὲ* 26 *ἄννινοσ*.
„ 214, 18 *πάντασ* cum M.
„ 215, 3 *ἀναντιλέκτωσ* cum MW *τὰσ δεήσεισ ἀναντιλέκτωσ* tr. 4 *ἐκθύμωσ* om. 20 *εἰσπραξάμενον* 22 *ἐπιδιπλασιάσασθαι*.
„ 216, 6 *παραλαμβάνει* 14 *ἄλλως* om.
„ 217, 1 *μετ'* 3 *ἦγεν*] *ἧκεν* 14 *συνομωμοκοτων* 19 *παριστῶντοσ*.
„ 218, 5 *δὲ τῇ παρὼν* 8 *τῶν*] *τῆσ* fort. recte 11 *διακονήσεται* quod conieceram in Busb. extat 16 *τοῖς* om. 18 *τὴν*] *τοῦ* cum A.
„ 219, 7 *ἐκ τοῦ ὀξέοσ* 10 *πρὸς*] *κατὰ* 15 *φανεροῦντι* 16 *τοῦ Χαιρέου* om.
„ 220, 6 *ἀξιώσεων συνέβαλον* 11 *ἀοίδιμοσ* 12 *μελήσασ* 14 *δίδωσ* 16 *ἔτι*] *ἐτὶ* (non *ἐστὶ*) 19—20 *τ' ἴσθι ἢ βούλοιο αὐτὸς*] *τίσους αὐτοὺσ* 20 *προσοίσομαι* Busb., *προείσομαι* dedit ed. pr.
„ 223, 5 *ἱστάμενοσ* 6 *δ'* 17 *ταράξαιεν* 21 *μεταστησομένου* 25 *ἀνθρώπων* om.
„ 224, 6 *ὑπερβολάς* om.
„ 225, 12 *δὴ* extat 23 *δ'* (non *δὲ*).
„ 226, 7 *δὲ* (non *δὴ*) 7 *χιλιάρχοισ* Busb., quare „**χιλιάρχαισ* W etc." in notis reponendum 9 *βαθύβιόσ* ut in codd.
„ 227, 10 *δ'* 12 *εἶτα*] *οὕτω* 14 *ἀσπρίνασ*.
„ 228, 4 *ἀπολλυμένουσ* 10 *οὐαλλέριοσ* cum M 11 *ἀνθυπατικὸσ* cum MW 12 *δ' αὐτὸσ* 16 *γενησομένοισ*.
„ 229, 12 *μεσηγὺσ* cum M.
„ 232, 3 *τοῖσ γερμανικοῖσ* cum M 26 *δ'*.
„ 233, 22 *τῆς ἐλπίδος* om.

p. 234, 12 καὶ τῶν — 13 γεγονότων om.. quae igitur ad 12 ex E afferuntur delenda sunt; uereor enim, ne etiam ab Laurentiano huc absint 15 παρέντας — 16 καταστῆναι om., quare quae ex E afferuntur delenda sunt.

„ 236, 12 μινουκιανῶ 16 μετὰ.

„ 237, 14 τῶν] τοῦ.

„ 238, 7 in marg. β'.

„ 240, 17 προύχειν.

„ 244, 2 αὐτῇ γνώμην] αὐτοὶ γνωμῶν 8 λοῦπποσ 12 κεσσωνίαν.

„ 245, 11 λούππου 14 λοῦππον 19 λούππου.

„ 246, 18 γε om. cum Exc.

„ 248, 2 ἑαυτὸν 19 τισ στρατιωτῶν cum A.

„ 249, 3 σε om. fort. recte.

„ 250, 9 τε om. 14 προτέρου 16 χρόνῳ παρασχὸν om., nec dubito, quin etiam ab Laur. absint 17 αὐτοῖσ.

„ 251, 19 βρόχοσ.

„ 252, 1 αἰτιώτερον 3 i. marg. γ' 12 ὑπὸ τῶν τραυμάτων 22 φέρει.

„ 253, 11 δοκεῖν 15 ἀποκρίνασθαι 19 τῇ] τῶν 23 συγκαθωμιληθέντεσ.

„ 254, 18 δι' ἁμαρτίαν μὲν] καὶ διαμαρτία 21 τὸ καθ' αὑτὸν.

„ 255, 2 συγχωρηθέντων.

„ 256, 19 δ'.

„ 257, 8 δ' 11, 14 et 20 λοῦπποσ, λοῦππον et λοῦπποσ Busb., sed ubique ππ ex πτ correctum.

„ 258, 26 γὰρ extat.

„ 260, 23 i. marg. ε' 26 ἐξέπεμπεν.

„ 261, 4 ἐπὶ τὸ κρεῖττον 13 δ' om. 22 ἀρχιερεῖσ.

„ 262, 23 i. marg. ϛ'.

„ 263, 19 μὲν om. cum MW 24 σῇ δίδως βουλήσει καὶ πρὸσ οὐδέ.

„ 264, 2 νῦν] νῦν αὐτὸν 3 βούλει 10 i. marg. ζ' 15 ἐγένετο.

„ 265, 8 ἐκεῖνος om. 10 τρόπω ἐλεύθεροσ ὢν.

„ 266, 8 πεφύκει cum MW 23 τὰ νόμιμα] τῆσ νομίμου.

„ 268, 15 μάρσω δ' ἢ cum A.

„ 269, 21 ἄθρουν 23 ὑμῖν post φησὶν collocat.

„ 271, 4 δὴ 8 τοῦ] τῶ 9 δρούσιλα 13 γὰρ om.

„ 272, 18 μάρσην.

p. 210, 17 ἐπιστολὴ (non ἡ ἐπιστολὴ) A.

„ 215, 4 τῇ om. E.

„ 222, 19 ad ἐπιστολῆς adnotata errore uersui 18 ascripta sunt.

„ 224, 14 τε ἀδεεῖς A.

„ 229, 19 τὰ extat in M.

„ 232, 16 adn. repone: *δὲ MW.

„ 240, 17 ὑφαιρεῖσθαι (non ὑφαιρεῖ) E.

„ „ 20 ὁ Γάιος spurium puto.

„ 245, 1 repone: μὲν.

„ 247, 12 adn. repone: *τοῦ πράσσειν Hudson; nam τὸ πράσσειν etiam E exhibet.

„ 253, 3 ἀποσταλοῖεν (non ἀποσταλεῖεν) E.

„ „ 8 συνηλύδων L. Dindorf, ut p 147, 1.

p. 254, 18 ἐν ἀνίᾳ] ἐν ἀδημονίᾳ E.
„ 262, 18 ad ταῦτα adnotata errore ad u. 19 ascripta sunt.
„ 263, 21 δ' etiam A exhibet.
„ 269, 3 § 343—351 non adnotaui laudari ab Eusebio hist. eccl. II 10, qui a nostris discrepat hisce:

p. 269, 3 Τρίτον incip. Eus. δ' 7 ἐπάρχιον 8 δὲ cum E 9 ἐνδυσάμενος cum MW 13 οὐδὲν Eusebii codd. quidam 16 θνητῆς τῆς φύσεως 18 ἀπεστρέψατο Eusebii cod. F δ' οὖν] δὲ Eusebii codd. plurimi 19 τὸν βουβῶνα om. ἐπὶ σχοινίου τινὸς om. cum E 20 εἶναι αἴτιον cum MW 23 ἀναθεωρῶν cum MWE

p. 270, 2 καὶ ὁ κληθεὶς Eusebii codd. quidam cum E 5 ταῦθ' αμα alii codd. Eusebii ταῦτα δὲ alii ταῦτα alii 9 σάκκον cum A¹MW ἱκέτευον 10 τε Eus., quod conieci 12 προσπίπτοντας cum MW fort. recte συνεχῶς Eusebii codicum maior pars 15 τῆς δὲ βασιλείας tr. τέσσαρας 18 αὐτοκρατορίας fin. Eusebius.

„ 269, 22 προσέφυ L. Dindorf.
„ 272, 17 τοῦ κατοιχομένου διδους τιμῇ coni.
„ 281, 19 πιστεύει (non πιστεύοι) M.
„ 283, 11 τὸ ἔργον A.
„ 288, 14 οὐολιγέσης A οὐολιγαίσης M.
„ 292, 18 ἔχειν melius aberat.
„ 293, 18 βερνίκης etiam A.
„ 306, 15 φαβίου Iosephi hypomnest. apud Fabricium.
„ 308, 10 πεζὴν L. Dindorf.
„ 309, 14 Καβί] κάμης Iosephi hypomnest. apud Fabricium.
„ 311 testibus exime Excerpta.
„ 312, 6 Σαλοῦος fortasse reponendum.
„ 316 § 240 sq. usus est Eusebius dem. euang. VIII 2. 73.
„ 317 § 247—250 usus est Eusebius dem. euang. VIII 2. 93.
„ 337, 12 τιβεριέων etiam M exhibet.
„ 340, 1 παύσοιντο etiam M exhibet.
„ „ 5 δ' ὑπεκκομίζοντες coni.
„ „ 25 τὸ γεγενημένον M cum W.
„ 341, 20 τοῦ om. etiam M.
„ 342, 24 δὲ M cum W.
„ 343, 20 πᾶσαν M cum W.
„ 346, 12 adnot. repone εἰσπεμψάντων pro εἰσκεμψάντων.
„ 349, 6 δή] δὲ M cum W.
„ „ 10 συναπαγόμενον M cum W.
„ 354, 24 νεώτερος coni.
„ 355, 24 ὁ ἰησοῦσ M cum W.
„ 356, 3 litterae καὶ ὅτι μετὰ τρίτην ἡμέραν καταλιπὼν τὴν in ras. P.
„ 357, 19 repone: ἑξήκοντα.
„ 360 adnot. „αὐτοὺσ τὸ πλῆθοσ“ ad u. 11 spectat.
„ 364, 8 παρακαλέσαι ἄν με πρὸσ αὐτοὺσ A.
„ 371, 13 ἐπὶ fort. eiciendum est.

p. 372, 19 διεπεμψάμην (non διεπέμψαμεν) M.
„ 373, 1 τούτοις] τούτοισ οὐ M cum W.
„ 375, 12 οἵτινες] ὅτι τίνες M cum W.
„ 379, 10 repone ἀνέγνως.
„ 380, 14 ἐντυχόντεσ MW (non AW).
„ 383, 9 ὅσους ἰδίᾳ ἐπάξαι] ζημιῶσαι κατ' ἀξίαν uel simile desideratur.
„ 387, 20 repone αὐτοκράτορος (pro αὐκτοκράτορος).
„ „ 11 κελεύοντοσ M cum W.
„ 388, 3 ἐκέκλειστο M cum W.

Vol. I.

praef. p. VII 6 repone: tempora.
„ „ XVI, 28 repone: habent.
„ „ XXVIII 13 repone: papyraceo.
„ „ LXXX 4 ab imo repone: edita.
p. 34 ad Σειναίου adnotatio uersui 7 ascribenda erat.
„ 41, 19 ἄν delendum cum L. Dindorfio.
„ 53 § 223 uersui 12 ascribenda erat.
„ 84, 2 adn. in ἦσαν desinit fol. 29ᵃ in R.
„ 89, 14 adnot. repone: i. marg. γ' R *III* Lat.
„ 221, 9 aut ἄν εἴπῃ aut εἴποι (deleto ἄν) reponi iubet L. Dindorf.
„ 250, 4 repone: Βάλακε.
„ 332, 6 οὐ φαμένου pro φαμένου οὐ reponit L. Dindorf.

Vol. II.

p. 11, 17 δὶς τοῦ ἔτους E codicis Hennebergensis, quod in E esse probabile est.

FLAVII IOSEPHI

ANTIQVITATVM IVDAICARVM

LIBRI XI—XV.

XI.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἑνδεκάτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Ὡς Κῦρος ὁ Περσῶν βασιλεὺς τοὺς Ἰουδαίους ἀπολύσας ἐκ Βαβυλῶνος εἰς τὴν οἰκείαν ἐπέτρεψεν αὐτοῖς οἰκοδομῆσαι τὸν ναὸν δοὺς αὐτοῖς χρήματα.

ὅτι διεκώλυσαν αὐτοὺς οἱ τοῦ βασιλέως ἡγεμόνες κατασκευάσαι τὸ ἱερὸν ἐμποδὼν γενόμενοι τοῖς ἔργοις.

ὡς Κύρου τελευτήσαντος Καμβύσης ὁ παῖς αὐτοῦ παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν ἐκ παντὸς ἀπηγόρευσε τοῖς Ἰουδαίοις οἰκοδομῆσαι τὸν ναόν.

ὅτι Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπεω βασιλεύσας Περσῶν ἐτίμησεν τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος καὶ τὸν ναὸν αὐτῶν ἀνῳκοδόμησεν.

ὡς μετ' αὐτὸν καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ Ξέρξης οἰκείως πρὸς τοὺς Ἰουδαίους διετέθη.

ὅτι βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου Ἰουδαίων πᾶν τὸ ἔθνος ἐκινδύνευσεν.

ὡς Βαγώας ὁ Ἀρταξέρξου τοῦ νεωτέρου στρατηγὸς πολλὰ εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐξύβρισεν.

FLAVWLat

argumenta interierunt in P, magna pars recisa in A praemittunt *ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ βίβλοσ ια'* F *φλαυίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ια'* V 1 u. 1—2 recisi A om. V *ἑνδεκάτῃ*] *ἑνδεκάτη βίβλω* FL *ῑα'* W *τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν*] *ἰωσήπου ἱστορία* F *τῆσ ἰωσήπου* L 2 *ἱστοριῶν τῆσ* s. W *τῆς Ἰουδαϊκῆς* om. L *Ἰουδαϊκῆς* om. F 3 numeros capitibus addunt FLat et m. 2 V 4 *ἐπέτρεψεν αὐτοῖς*] *ἔπεμψεν αὐτοὺσ* FL 6 *ὅτι*] *καὶ ὅτι* FL 7 *τὸ ἱερὸν*] *τὸν ναὸν* W 8 *ὡς*] *καὶ ὡσ* FL 9 *οἰκοδομῆσαι*] *κτίσαι* W 11 *ὑστάσπεω* L *ὑστασπ*$\overset{o}{\varepsilon}$ F *ὑστάσπ·ο, ο* ex *ω* corr. A *ὑστάσπεωσ* V *ὑστάσπεοσ* W *iustepius* (h. e. *ὑστάπεως*) Lat 12 *αὐτῶν* om. L *ᾠκοδόμησεν* V 13 *καὶ* om. Lat 15 *βασιλεύσαντοσ* W *ἀρτ*$\overset{o}{\alpha}$*ξέρξου* A *Ἰουδαίων* om. W *Ἰουδαίων πᾶν*] *μικροῦ τῶν ἰουδαίων πᾶν* V *πᾶν*] *μικροῦ πᾶν* AW *ἐκινδύνευσεν*] *ἐκινδύνευσε δι'* (*διὰ* V) *ἀμάνου δόλον* FLV 17 *Βαγώας*] *uagosas* Lat *ὁ* om. FW euan. L 18 *ἐξύβρισεν, ἐξ* eras. A

ως ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς Ἀλέξανδρος εὐεργέτησεν αὐτοὺς κρατήσας τῆς Ἰουδαίας.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν σμγ' μηνῶν ε'.

I. 1. Τῷ δὲ πρώτῳ τῆς Κύρου βασιλείας ἔτει, τοῦτο δ' ἦν ἑβδομηκοστὸν ἀφ' ἧς ἡμέρας μεταναστῆναι τὸν λαὸν ἡμῶν ἐκ τῆς οἰκείας εἰς Βαβυλῶνα συνέπεσεν, ἠλέησεν ὁ θεὸς τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν συμφορὰν ἐκείνων τῶν ταλαιπώρων, καὶ καθὼς προεῖπεν αὐτοῖς διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου πρὶν ἢ κατασκαφῆναι τὴν πόλιν,
2 ὡς μετὰ τὸ δουλεῦσαι Ναβουχοδονοσόρῳ καὶ τοῖς ἐκγόνοις αὐτοῦ καὶ ταύτην ὑπομεῖναι τὴν δουλείαν ἐπὶ ἔτη ἑβδομήκοντα πάλιν αὐτοὺς εἰς τὴν πάτριον ἀποκαταστήσει γῆν καὶ τὸν ναὸν οἰκοδομήσουσι καὶ τῆς ἀρχαίας ἀπολαύσουσιν εὐδαιμονίας, ταῦτ' αὐτοῖς
3 παρέσχεν. παρορμήσας γὰρ τὴν Κύρου ψυχὴν ἐποίησεν αὐτὸν γράψαι κατὰ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν, ὅτι Κῦρος ὁ βασιλεὺς λέγει· „ἐπεί με ὁ θεὸς ὁ μέγιστος τῆς οἰκουμένης ἀπέδειξε βασιλέα, πείθομαι τοῦ-
4 τον εἶναι, ὃν τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἔθνος προσκυνεῖ. καὶ γὰρ τοὐμὸν προεῖπεν ὄνομα διὰ τῶν προφητῶν, καὶ ὅτι τὸν ναὸν αὐτοῦ οἰκοδομήσω ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ χώρᾳ."
5 2. Ταῦτα δ' ἔγνω Κῦρος ἀναγινώσκων τὸ βιβλίον, ὃ τῆς αὐτοῦ

---

§ 1 = 1. Esra II 1.

FLAVWELat Zonaras I p. 303 Bonn.

1 ὡς ὁ] ὡσ FL ὅσα ὁ AV ὅσα W *quanta* Lat μακεδόνων, κε euan. L ἀλέξανδροσ, αν euan. L εὐηργέτησεν VW et ex corr. L αὐτοὺσ, ὺσ euan. L u. 3 recisus A, om. VW ἡ βίβλος] *hic liber* Lat χρόνον ἐτῶν] ἔτη V σμγ'] διακοσίων μ̄γ̄ L ρο' in calce libri XI E *CCLIII* Lat μηνῶν] μ̄η̄ V ἡμερῶν (sic) post ε' addit F

---

ante u. 4 φλαουΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ βιβλίον ια' praemittit F φλαυΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ια' E, in A cernuntur litterae σηπ aliis recisis 4 *ἔτει τῆσ κύρου βασιλείασ tr. FLV δὲ ἦν WE 7 καὶ — ἐκείνων iterauit iterata deleuit V συμφορὰν ἐκείνων] *illius calamitatis* Lat καὶ καθὼς] καθὼσ L, de A non constat, cum recisa sint quae inter πώ et θὼς fuerunt; uicinarum lacunarum spatiis comparatis 7—8 litteras excidisse probabile est 8 *ἰερεμίου FL ἱερεμίου, ε post ἱ i. ras. A 9 *ναβουχαδανασάρῳ AW abhinc integer A ἐγγόνοισ FW 10 *ἑβδομήκοντα] ō' V *fere LXX* Lat *πάλιν] πά|**ν L 11 *πάτρι|** L *ἀποκαταστήσειν LA 12 ταῦτα W 13 *γράψαι] πέμψαι, i. marg. γρ καὶ γράψαι F 14 *τὴν om. L 15 *ὁ (ante μέγιστος) s. F ἀνέδειξε LAWE 17 οἰκοδομήσω αὐτοῦ tr. AWE 19 δὲ WE

προφητείας ὁ Ἠσαΐας κατέλιπεν πρὸ ἐτῶν διακοσίων καὶ δέκα· οὗ-
τος γὰρ ἐν ἀπορρήτῳ εἶπε ταῦτα λέγειν τὸν θεόν, ὅτι βούλομαι
Κῦρον ἐγὼ πολλῶν ἐθνῶν καὶ μεγάλων ἀποδείξας βασιλέα πέμψαι
μου τὸν λαὸν εἰς τὴν ἰδίαν γῆν καὶ οἰκοδομῆσαί μου τὸν ναόν.
ταῦτα Ἠσαΐας προεφήτευσεν ἔμπροσθεν ἢ κατασκαφῆναι τὸν ναὸν 6
ἔτεσιν ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα. ταῦτ᾽ οὖν ἀναγνόντα τὸν Κῦρον
καὶ θαυμάσαντα τὸ θεῖον ὁρμή τις ἔλαβεν καὶ φιλοτιμία ποιῆσαι
τὰ γεγραμμένα, καὶ καλέσας τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἐν Βαβυλῶνι
Ἰουδαίων συγχωρεῖν αὐτοῖς ἔφη βαδίζειν εἰς τὴν αὐτῶν πατρίδα
καὶ ἀναστῆσαί τε τὴν πόλιν Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ναόν·
ἔσεσθαι γὰρ αὐτοῖς καὶ τοῦτον σύμμαχον αὐτόν τε γράψειν τοῖς 7
γειτονεύουσιν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ τῶν ἰδίων ἡγεμόνων καὶ σατραπῶν,
ἵνα συμβάλωνται χρυσὸν αὐτοῖς καὶ ἄργυρον εἰς τὴν οἰκοδομίαν
τοῦ ναοῦ καὶ πρὸς τούτοις θρέμματα πρὸς τὰς θυσίας.
3. Ταῦτα Κύρου καταγγείλαντος τοῖς Ἰσραηλίταις ἐξώρμησαν 8
οἱ τῶν δύο φυλῶν ἄρχοντες τῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμίτιδος οἵ τε
Λευῖται καὶ οἱ ἱερεῖς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. πολλοὶ γὰρ κατέμειναν
ἐν τῇ Βαβυλῶνι τὰ κτήματα καταλιπεῖν οὐ θέλοντες. καὶ παρα- 9
γενομένοις αὐτοῖς οἱ τοῦ βασιλέως φίλοι πάντες ἐβοήθουν καὶ συν-
εισέφερον εἰς τὴν τοῦ ναοῦ κατασκευὴν οἱ μὲν χρυσὸν οἱ δ᾽ ἄρ-
γυρον οἱ δὲ βοσκημάτων πλῆθος σὺν ἵπποις. καὶ τάς τε εὐχὰς
ἀπεδίδοσαν τῷ θεῷ καὶ τὰς νομιζομένας κατὰ τὸ παλαιὸν θυσίας
ἐπετέλουν, ὥσπερ ἀνακτιζομένης αὐτοῖς τῆς πόλεως καὶ ἀναβιούσης
τῆς ἀρχαίας περὶ τὴν θρησκείαν συνηθείας. ἀπέπεμψε δ᾽ αὐτοῖς 10

§ 8 = 1. Esra II 7.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 304.

1 ὁ om. E κατέλιπε FVWE et ex corr. LA *διακοσίων — δέκα] σι᾽ V *οὗτος] *sic* Lat 2 *εἶπε] ἔπειθε FV 3 ἐγὼ] ἐγὼ ὃν FV ὃν ἐγὼ WE (*uolo cyrum*) *quem* (*multarum*) Lat ἀποδείξας] ἀπέδειξα FVW ἀποδείξω E *constitui* Lat 4 *μου i. ras. A *ἰδίαν] ἰουδαίαν FV *μου] μοι F *mihi* Lat 5 Ἠσαΐας προεφήτευσεν] προεῖπεν ἠσαίασ E 6 ἑκατὸν — τεσσαράκοντα] ρμ᾽ VE τεσσεράκοντα, ερ ex αρ corr. A ταῦτα W ἀναγνόντα, ν (ante τ) i. ras. maiore m. 2 L 7 τὸ θεῖον] *nomen dei* Lat τισ, ι ex η corr. A καὶ — 8 γεγραμμένα] *ut munificam scripturam impleret* Lat 9 *αὐτοῖς] αὐτοὺσ W 10 τε om. WE 11 αὐτὸσ τὲ WE *τοῖς] τοῖσ τε FLAV 12 ἰδίων] ἰουδαίων (ων s. man. 2 L) FLV οἰκείων E 13 *συμβάλλωνται (ω ex ο corr. m. 2 L) FL *χρυσίον L 16 *Ἰούδα] ἰουδαίασ F ἰούδα··· L *τῆσ βενιαμίτιδοσ V 17 οἱ om. VWE γὰρ] δὲ FE *ergo* Lat 18 *παραγινομένοισ FLV 19 συνείσφερον L συνέφερον F 20 δὲ FLVW 22 (νομι) ‖ ζομένας incip. P 23 ἀπετέλουν E αὐτοῖς] αὐτῆσ F τῆς πόλεως] πάλιν LAW, om. Lat 24 *ἐπέπεμψε V δὲ VWE

Κῦρος καὶ τὰ σκεύη τοῦ θεοῦ, ἃ συλήσας τὸν ναὸν ὁ βασιλεὺς
11 Ναβουχοδονόσορος εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἐκόμισεν. παρέδωκεν δὲ ταῦτα
φέρειν Μιθριδάτῃ τῷ γαζοφύλακι αὐτοῦ προστάξας δοῦναι αὐτὰ
Ἀβεσσάρῳ, ὅπως φυλάττῃ μέχρι τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ, τελε-
σθέντος δὲ αὐτοῦ παραδῷ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἄρχουσιν τοῦ πλήθους
12 εἰς τὸν ναὸν ἀποθησομένοις. πέμπει δὲ καὶ ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς
ἐν Συρίᾳ σατράπας Κῦρος τάδε λέγουσαν· „βασιλεὺς Κῦρος Σισίνῃ
καὶ Σαραβασάνῃ χαίρειν. Ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ ἐμῇ χώρᾳ κατοικούν-
των ἐπέτρεψα τοῖς βουλομένοις εἰς τὴν ἰδίαν ἀπελθοῦσι πατρίδα
τήν τε πόλιν ἀνακτίζειν καὶ τὸν ναὸν οἰκοδομῆσαι τὸν ἐν Ἱεροσο-
13 λύμοις τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου, ἐφ᾽ οὗ καὶ πρότερον. κατέ-
πεμψα δέ μου καὶ τὸν γαζοφύλακα Μιθριδάτην καὶ Ζοροβάβηλον
τὸν ἄρχοντα τῶν Ἰουδαίων, ἵνα θεμελίους βάλωνται τοῦ ναοῦ καὶ
οἰκοδομήσωσιν αὐτὸν ὕψος μὲν ἑξήκοντα πηχῶν τῶν δ᾽ αὐτῶν καὶ
τὸ εὖρος, λίθου μὲν ξεστοῦ τρεῖς ποιησάμενοι δόμους καὶ ἕνα ξύ-
λινον ἐγχώριον, ὁμοίως δὲ καὶ θυσιαστήριον, ἐφ᾽ οὗ θύσουσιν τῷ
14 θεῷ. τὴν δὲ εἰς ταῦτα δαπάνην ἐκ τῶν ἐμαυτοῦ γενέσθαι βούλομαι.
καὶ τὰ σκεύη δέ, ἃ ἐσύλησεν ἐκ τοῦ ναοῦ Ναβουχοδονόσορος ὁ βασι-
λεύς, ἔπεμψα παραδοὺς Μιθριδάτῃ τῷ γαζοφύλακι καὶ Ζοροβαβήλῳ
τῷ ἄρχοντι τῶν Ἰουδαίων, ἵνα διακομίσωσιν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ
15 ἀποκαταστήσωσιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ. ὁ δ᾽ ἀριθμὸς αὐτῶν
ἐστιν τοσοῦτος· ψυκτῆρες χρύσεοι πεντήκοντα, ἀργύρεοι τετρακόσιοι,

---

§ 10 = 1. Esra II 7; § 12 = 1. Esra VI 23, cf. 2. Esra I 7.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 304.

1 *ὁ βασιλεὺς* om. LE Lat 2 **ναβουχαδανάσσαροσ* PW *ἐκόμισε* FE et ex corr. LA *παρέδωκε* FL et ex corr. PA 3 *προστάξας*] *τάξασ* PFV 4 *ἀβασσάρω* (-*σαρῶ* F) FLAVWLat *φυλάττ·* L 5 *ἄρχουσι* FLAVW 6 *ἀποθησομένοις*] *ἀποδοθησομένοισ* FL *ἀποδοθησόμενα* AVW *reponenda* Lat 7 *λέγουσαν τάδε* tr. W *συσσίνη* F *σισίννη* LAW *sisinio* Lat 8 *σαραβασάνι* P *σαραβατάνη* V *σαραβασάννη* W *sarabasne* Lat 9 *εἰς — πατρίδα*] WE Lat, om. PFLAV 10 *ἀνακτίσαι* E 12 **ζοροβάβελον* V et ut uid. F 13 **ἄρ·χοντα* A *βάλωνται*, *ω* ex *ο* corr. m. 2 L 14 **οἰκοδομήσουσιν* P[1] **ἑξήκοντα*] *ξ΄* V **δὲ* W 15 *ἐξέστου* W *ποιησαμένουσ* P *ποιησαμένου* F 16 *θύσουσι* V *θύσωσιν* P *θύσωσι* F *θύωσι* LAW *θύουσι* E *immolant* Lat 17 **δὲ*] om. P *δ᾽* A 18 *ἐσύλησε·* A *ναβουχαδανάσσαροσ* P *ναβουχοδονόσοροσ ὁ βασιλεὺσ ἐκ τοῦ ναοῦ* tr. A 19 **ζοροβαβέλω* V 20 *διακομίσωσι* L[1] *εἰς* — 21 *ἀποκαταστήσωσιν* om. P[1]F, suppl. i. marg. P[2], quo factum est, ut litt. *εἰς Ἱεροσό* et *καὶ ἀποκα* reciderentur 21 *δὲ* W *ἐστιν αὐτῶν* tr. AW 22 *ἐστι* FL[2] *πεντήκοντα*] *ν̄* VE *ἀργύρεοι* iteratum expunxit m. 2 L **ἀργύρεοι* — 7, 1 *πεντήκοντα* om. F **τετρακόσιοι*, i. marg. m. 2 •••*τακόσιοι* P *υ΄* VE *πεντακόσιοι* W *quingenta* (*XL* cod. Wiz.) Lat

θηρίκλεια χρύσεα πεντήκοντα, ἀργύρεα τετρακόσια, κάδοι χρύσεοι
πεντήκοντα, ἀργύρεοι πεντακόσιοι, σπονδεῖα χρύσεα τεσσαράκοντα,
ἀργύρεα τριακόσια, φιάλαι χρυσαῖ τριάκοντα, ἀργύρεαι δισχίλιαι
τετρακόσιαι, σκεύη τε ἄλλα μεγάλα χίλια. συγχωρῶ δὲ αὐτοῖς καὶ 16
τὴν ἐκ προγόνων εἰθισμένην τιμὴν κτηνῶν καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου
δραχμὰς εἴκοσιν μυριάδας καὶ πεντακισχιλίας πεντακοσίας καὶ εἰς
σεμίδαλιν πυρῶν ἀρτάβας δισμυρίας πεντακοσίας. κελεύω δὲ τὴν
τούτων χορηγίαν ἐκ τῶν Σαμαρείας γίνεσθαι φόρων. ἐποίσουσι δὲ 17
τὰ ἱερὰ ταῦτα κατὰ τοὺς Μωυσέως νόμους οἱ ἱερεῖς ἐν Ἱεροσολύ-
μοις καὶ προσφέροντες εὔξονται τῷ θεῷ περὶ σωτηρίας τε τοῦ
βασιλέως καὶ τοῦ γένους αὐτοῦ, ὅπως ἡ Περσῶν βασιλεία διαμείνῃ.
τοὺς δὲ παρακούσαντας τούτων καὶ ἀκυρώσαντας ἀνασταυρωθῆναι
βούλομαι καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν εἶναι βασιλικάς.“ καὶ ἡ μὲν ἐπι- 18
στολὴ ταῦτα ἐδήλου· τῶν δ᾽ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας συνελθόντων εἰς
Ἱεροσόλυμα μυριάδες ἦσαν τέσσαρες καὶ δισχίλιοι τετρακόσιοι ἑξή-
κοντα δύο.

II. 1. *Βαλλομένων δὲ τοὺς θεμελίους τοῦ ναοῦ καὶ περὶ τὴν* 19
οἰκοδομίαν αὐτοῦ λίαν ἐσπουδακότων, τὰ πέριξ ἔθνη καὶ μάλιστα
τὸ Χουθαίων, οὓς ἐκ τῆς Περσίδος καὶ Μηδικῆς ἀγαγὼν Σαλμα-

§ 15 = 2. Esra I 9; § 18 = 2. Esra II 64; § 19 = 2. Esra IV 1.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 304.

1 **θηρίκλια* PLA^{1}W **θηρίκλεια — τετρακόσια* om. Lat *πεντήκοντα*] *τριάκοντα* A *ν̄* V *τεσσαράκοντα* W *μ´* E *τετρακόσια*] *ῡ´* VE **κάδεοι* V 2 *πεντήκοντα*] *ν̄* VE *πεντακόσιοι*] *φ̄* VE **σπονδία* (*ί* i. ras. A, *ι* in *ει* corr. m. 2 L) PFLA *τεσσαράκοντα*] *τριάκοντα* AW *μ̄* V *λ´* E *XXX* Lat 3 **ἀργύρεα τριακόσια* om. PFL Lat, extat in P signum ·/·, quo indicatur in margine fuisse suppleta, quae nunc recisa sunt *τριακόσια*] *τ̄* VE **φιάλαι*, *ά* s. A *χρύσεαι* AVW *χρύσεοι* E *τριάκοντα*] *λ̄* VE *ἀργύρεοι* E *δισχίλιαι τετρακόσιαι*] *βῡ´* VE 4 *χίλια*] *͵α* VE 5 **ἠθισμένην* P 6 **δραγμὰσ* W **εἴκοσιν — πεντακοσίας*] *μυριάδασ κ̄ καὶ ͵ε φ̄* V *εἴκοσι* FLAE *καὶ* om. VWE *πεντακοσίας*] *καὶ πεντακοσίασ* LAWE **καὶ εἰς — 7 πεντακοσίας* om. P^{1}FW, i. marg. suppl. P^2 7 **δισμυρίασ*, *α* ex *ου* corr. uid. A **δισμυρίας πεντακοσίας*] *βφ* P *β´ φ̄* V 8 **χωρηγίαν* P *Σαμαρείας*] *σαμαρίασ* P *τῆσ σαμαρείασ* AWE **γίνεσθαι*] *ἔσεσθαι* PL *γίνεσθαι* (*ἔσεσθαι* superscr.) F 9 *ἱερὰ*] *ἱερεῖα* FLAVW *immolationes* Lat *τοὺς* om. A *μωσέωσ* (ex *μωσέοσ* corr. F) FVW *ἱεροῖσ* F *ἐν*] *οἱ ἐν* P 10 *προσφέροντεσ*, *ερο* i. ras. F *εὔξωνται* PL^1 *εὔξονται* (*ω* superscr.) F 11 *ἡ*] *θ᾽ ἡ* coni *διαμένῃ* AVW 14 *ταῦτ᾽* FLA *δὲ* AWE 15 **τέσσαρες*] *δ̄* V *τετρακόσιοι καὶ ἑξήκοντα δύο*] *ἑξακόσιοι* WE *νξβ´* V, *γρ καὶ χ´* i. marg. m. 2 P 16 *δύο* om. A Lat 17 i. marg. *β´* LE *II* Lat 18 *οἰκοδομὴν* (*ὴν* i. ras. 3—4 litt. m. 2 P) PFE 19 **χουθέων*, i. marg. m. 2 *χουθαίων* P *χουθαῖον* L^1 **μηδίασ*, *ίασ* i. ras. A *ἀγαγὼν*] P^{2}WE *ἄγων* P^{1}FLV et i. ras. A *σαλαμανασσάρησ* F *σαλμανασάρησ* A^{1}VE

νασσάρης ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς κατῴκισεν ἐν Σαμαρείᾳ, ὅτε τὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν λαὸν ἀνάστατον ἐποίησεν, παρεκάλουν τοὺς σατράπας καὶ τοὺς ἐπιμελουμένους ἐμποδίζειν τοὺς Ἰουδαίους πρός
20 τε τὴν τῆς πόλεως ἀνάστασιν καὶ τὴν τοῦ ναοῦ κατασκευήν. οἱ δὲ καὶ χρήμασιν διαφθαρέντες ὑπ' αὐτῶν ἀπημπόλησαν τοῖς Χουθαίοις τὸ περὶ τοὺς Ἰουδαίους ἀμελὲς καὶ ῥᾴθυμον τῆς οἰκοδομῆς· Κύρῳ γὰρ περί τε ἄλλους ἀσχοληθέντι πολέμους ἄγνοια τούτων ἦν καὶ στρατευσαμένῳ γε ἐπὶ Μασσαγέτας εὐθὺς συνέβη τελευτῆσαι
21 τὸν βίον. Καμβύσου δὲ τοῦ Κύρου παιδὸς τὴν βασιλείαν παραλαβόντος οἱ ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ καὶ Ἀμμανίτιδι καὶ Μωαβίτιδι
22 καὶ Σαμαρείᾳ γράφουσιν ἐπιστολὴν Καμβύσῃ δηλοῦσαν τάδε· „δέσποτα, οἱ παῖδές σου Ῥάθυμος ὁ πάντα τὰ πραττόμενα γράφων καὶ Σεμέλιος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ τῆς βουλῆς τῆς ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ κριταί. γινώσκειν σε δεῖ, βασιλεῦ, ὅτι Ἰουδαῖοι οἱ εἰς Βαβυλῶνα ἀναχθέντες ἐληλύθασιν εἰς τὴν ἡμετέραν καὶ τήν τε πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ πονηρὰν οἰκοδομοῦσιν καὶ τὰς ἀγορὰς αὐτῆς
23 καὶ ἐπισκευάζουσιν τὰ τείχη καὶ ναὸν ἀνεγείρουσιν. ἴσθι μέντοι γε τούτων γενομένων οὔτε φόρους αὐτοὺς τελεῖν ὑπομενοῦντας οὔτε δὲ ὑπακούειν ἐθελήσοντας, ἀλλὰ καὶ βασιλεῦσιν ἀντιστήσονται καὶ
24 ἄρχειν μᾶλλον ἢ ὑπακούειν ἐθελήσουσιν. ἐνεργουμένων οὖν τῶν περὶ τὸν ναὸν καὶ σπουδαζομένων καλῶς ἔχειν ἔδοξεν ἡμῖν γράψαι σοι, βασιλεῦ, καὶ μὴ περιιδεῖν, ὅπως ἐπισκέψῃ τὰ τῶν πατέρων σου βιβλία· εὑρήσεις γὰρ ἐν αὐτοῖς ἀποστάτας καὶ τῶν βασιλέων

§ 19 = 2. Esra IV 5; § 21 = 1. Esra II 15.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 304.

1 ἀσυρίων W *κατώκησεν L[1]W 2 ἐποίησε FEV et ex corr. LA 3 ἐπιμελουμένουσ, λου ex λο corr. uid. F ἐπιμελομένουσ VW *eos qui aedificia curabant* Lat τοῖσ ἰουδαίοισ WE 5 χρήμασι FLAWE χρήμα V *χουθέοισ P 6 καὶ] τε καὶ E οἰκοδομίασ FLAVWE 7 ἄλλους] τοὺσ ἄλλουσ W ἀσχοληθέντι, ο ex ω corr. A 8 καὶ om. WE γε] om. L δὲ WE εὐθὺς] ἐκεῖ (κεῖ i. ras. 3 litt. m. 2 P) PWE 9 i. marg. γ' L *III* Lat 10 *Συρίᾳ] *assyria* Lat *ἀμανίτιδι FA *καὶ σαμαρεία καὶ μωαβίτιδι (σαμαρεία i. ras. 2 litt., καὶ μω i. marg. suppl. m. 2) tr. P 11 *καμβύσην F 12 παῖδες] δοῦλοι LA ῥάθυμοσ, i. marg. m. 2 γρ καὶ ῥάι** (reliquis recisis) P ῥαμοσ W 14 φοινίκησ PLAWLat Ἰουδαῖοι] οἱ ἰουδαῖοι VW εἰς Βαβυλῶνα] *a babylone* Lat 16 οἰκοδομοῦσι FLAVWE 17 καὶ] om. FLV, eras. A ἐπισκευάζουσι FLAW ἐπισκευάζουσι τε V τα i. ras. maiore F καὶ τὰ (καὶ s. A) LA *ναὸν] τὸν ναὸν L 18 *γενομένων, εν ex ιν corr. L 19 *ἐθέλοντασ PFV et ut uid. Lat βασιλεύσειν P 20 τῶν, ῶ ex ὸ corr. m. 2 L 21 ἔδοξεν ἔχειν tr. V γράψαι, αι i. ras. 1 litt. m. 2 L 22 βασιλεῦ — περιιδεῖν om. Lat 23 καὶ suppl. m. 1 A

ἐχθροὺς Ἰουδαίους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν, ἣ διὰ τοῦτο καὶ νῦν ἠρη-
μώθη. ἔδοξε δ' ἡμῖν καὶ τοῦτό σοι δηλῶσαι ἀγνοούμενον ἴσως, 25
ὅτι τῆς πόλεως οὕτως συνοικισθείσης καὶ τὸν κύκλον τῶν τειχῶν
ἀπολαβούσης ἀποκλείεταί σοι ἡ ὁδὸς ἡ ἐπὶ κοίλην Συρίαν καὶ
Φοινίκην."
2. *Ἀναγνοὺς δὲ ὁ Καμβύσης τὴν ἐπιστολὴν καὶ φύσει πονηρὸς* 26
ὢν κινεῖται πρὸς τὰ δεδηλωμένα καὶ γράφει τάδε λέγων· „βασι-
λεὺς Καμβύσης Ῥαθύμῳ τῷ γράφοντι τὰ προσπίπτοντα καὶ Βεελ-
ζέμῳ καὶ Σεμελλίῳ γραμματεῖ καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς συντασσομένοις
καὶ οἰκοῦσιν ἐν Σαμαρείᾳ καὶ Φοινίκῃ τάδε λέγει. ἀναγνοὺς τὰ 27
πεμφθέντα παρ' ὑμῶν γράμματα ἐκέλευσα ἐπισκέψασθαι τὰ τῶν
προγόνων μου βιβλία, καὶ εὑρέθη ἡ πόλις ἐχθρὰ βασιλεῦσιν ἀεὶ
γεγενημένη, καὶ στάσεις καὶ πολέμους οἱ ἐνοικοῦντες πραγματευσά-
μενοι, καὶ βασιλεῖς αὐτῶν ἔγνωμεν δυνατοὺς καὶ βιαίους φορολογή-
σαντας κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην. ἐγὼ τοίνυν προσέταξα μὴ 28
συγχωρεῖν τοῖς Ἰουδαίοις οἰκοδομεῖν τὴν πόλιν, μὴ ἐπὶ πλέον αὐξηθῇ
τὰ τῆς κακίας αὐτῶν, ᾗ χρώμενοι πρὸς τοὺς βασιλεῖς διατετελέ-
κασιν." τούτων ἀναγνωσθέντων τῶν γραμμάτων ὁ Ῥάθυμος καὶ 29
Σεμέλιος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ τούτοις συντεταγμένοι παραχρῆμα
ἐπιπηδήσαντες ἵπποις ἔσπευσαν εἰς Ἱεροσόλυμα πλῆθος ἐπαγό-
μενοι πολύ, καὶ διεκώλυσαν οἰκοδομεῖν τοὺς Ἰουδαίους τὴν πόλιν
καὶ τὸν ναόν. καὶ ταῦτα μὲν ἐπεσχέθη τὰ ἔργα μέχρι τοῦ δευτέρου 30
ἔτους τῆς Δαρείου βασιλείας τοῦ Περσῶν ἐπ' ἄλλα ἔτη ἐννέα·
Καμβύσης γὰρ ἓξ ἔτη βασιλεύσας, καταστρεψάμενος ἐν τούτοις τὴν
Αἴγυπτον ὑποστρέψας ἐτελεύτησεν ἐν Δαμασκῷ.
III. 1. *Μετὰ δὲ τὴν τῶν μάγων ἀναίρεσιν, οἳ μετὰ τὸν Καμ-* 31

§ 25 = 1. Esra II 20.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 305.

1 **καὶ τὴν — ἠρημώθη*] *ideoque ciuitatem eorum fuisse destructam* Lat **νῦν*] *συν* F 2 *δὲ* W *ἴσοσ* L¹ 3 *οὕτω* W 4 **ἀποκλείεται*] *claudetur* Lat, unde *ἀποκλείσεται* coni **κοίλην*] *inferiorem* Lat 6 *δὲ*] *οὖν* WE 7 *λέγων* om. AW 8 *Ῥαθύμῳ*] *ῥάμω* W *βεελσέλμω* V *βεελσέμω* W *belesemo* (*beleesemio* cod. Wiz.) Lat 10 *καὶ* (ante *Φοιν.*) s. L 11 *πεμφθέντα*] *πεμφθέντα μοι* LAW *παρ' ὑμῶν* om. W 12 **αἰεὶ* LAVW 13 *γενομένη* E 15 *κοί-λην*] *κύλην* P *inferiori* Lat 16 *οἰκοδομεῖν*] *ἀνοικοδομεῖν* P²LAVWE *aedificare* Lat *μὴ* om. L, euan. W *ἐπὶ*] *καὶ ἐπὶ* P²LAW *πλεῖον* W 17 *διατε-τελέκασι* FL et ex corr. A *διατετελέκα* V *αὐτῶν διατετελέκασι* W 18 *ῥάμοσ* W 19 *τούτοις*] *τούτου* L 23 *βασιλείας τοῦ Περσῶν*] *βασιλείασ τῶν περσῶν* V *regis persarum* Lat **ἐ·|νέα* (erasum *ν*) L *θ'* VW 24 *βασιλεύσας*] *βασι-λεύσασ καὶ* AWE 25 **ἀποστρέψασ* PF et Henn. •*ποστρέψασ* W

βύσου θάνατον τὴν Περσῶν ἀρχὴν ἐνιαυτῷ κατέσχον οἱ λεγόμενοι
ἑπτὰ οἶκοι τῶν Περσῶν τὸν Ὑστάσπου παῖδα Δαρεῖον ἀπέδειξαν
βασιλέα. οὗτος ἰδιώτης ὢν ηὔξατο τῷ θεῷ, εἰ γένοιτο βασιλεύς,
πάντα τὰ σκεύη τοῦ θεοῦ, ὅσα ἦν ἔτι ἐν Βαβυλῶνι, πέμψειν εἰς
32 τὸν ναὸν τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις. ἔτυχεν δὲ κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν
ἀφικόμενος πρὸς Δαρεῖον ἐξ Ἱεροσολύμων Ζοροβάβηλος, ὃς τῶν
αἰχμαλώτων Ἰουδαίων ἡγεμὼν ἀπεδέδεικτο· πάλαι γὰρ ἦν αὐτῷ
φιλία πρὸς τὸν βασιλέα, δι᾽ ἣν καὶ σωματοφυλακεῖν αὐτὸν μετ᾽
ἄλλων δύο κριθεὶς ἄξιος ἀπέλαυεν ἧς ἤλπισεν τιμῆς.
33 2. Τῷ δὲ πρώτῳ τῆς βασιλείας ἔτει Δαρεῖος ὑποδέχεται λαμ-
πρῶς καὶ μετὰ πολλῆς παρασκευῆς τούς τε περὶ αὐτὸν καὶ τοὺς
οἴκοι γεγονότας καὶ τοὺς τῶν Μήδων ἡγεμόνας καὶ σατράπας τῆς
Περσίδος καὶ τοπάρχας τῆς Ἰνδικῆς ἄχρι τῆς Αἰθιοπίας καὶ τοὺς
34 στρατηγοὺς τῶν ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατραπειῶν. ἐπεὶ δὲ κατευω-
χηθέντες ἄχρι κόρου καὶ πλησμονῆς ἀνέλυσαν κοιμηθησόμενοι παρ᾽
αὐτοὺς ἕκαστοι, Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἐλθὼν ἐπὶ τὴν κοίτην καὶ
βραχὺ τῆς νυκτὸς ἀναπαυσάμενος ἔξυπνος γίνεται, καὶ μηκέτι κατα-
κοιμηθῆναι δυνάμενος εἰς ὁμιλίαν τρέπεται μετὰ τῶν τριῶν σωμα-
35 τοφυλάκων, καὶ τῷ λόγον ἐροῦντι περὶ ὧν αὐτὸς ἀνακρίνειν μέλλει
τὸν ἀληθέστερον καὶ συνετώτερον, τούτῳ γέρας δώσειν ὑπισχνεῖται
νικητήριον πορφύραν ἐνδύσασθαι καὶ ἐν ἐκπώμασιν χρυσοῖς πίνειν
καὶ ἐπὶ χρυσίου καθεύδειν καὶ ἅρμα χρυσοχάλινον καὶ κίδαριν βύσ-
σινον καὶ περιαυχένιον χρύσεον, καὶ μετ᾽ αὐτὸν ἕξειν προεδρίαν
36 διὰ τὴν σοφίαν καὶ συγγενής μου, ἔφη, κληθήσεται.“ ταύτας ἐπαγ-

§ 33 — 1. Esra III 1.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 305, 311.

1 τὴν] τὴν τῶν E 2 *Ὑστάσπου] ὑστάπου P *ἀπέδειξαν, ν s. m. 2 L 3 i. marg. δ´ L *IIII* Lat 4 *ἔτη L¹W 5 ἔτυχε FLVWE et ex corr. A 6 *ζοροβάβελοσ FV 7 *ἀποδέδεικτο V πάλαι γὰρ] πολλὴ πάλαι γὰρ (πολλὴ s. m. 2) P πολλὴ γὰρ πάλαι WE *αὐτῶν P¹ 8 *δι᾽ ἣν] ὃ δ᾽ ἦν F ᾧ δὴ V 9 ἤλπισε FLV ἤλπιζε AWE 10 *πρώιτωι A 11 καὶ om. V 12 *καὶ post γεγονότας om. W *καὶ τοὺς τῶν Μήδων ἡγεμόνας om. Lat τῆς Περσίδος] τῶν περσῶν WE *persarum* Lat 13 *τοπάρχους Dindorf αἰθιωπίασ P *τουσ συστρατηγοὺσ L 14 *ἑκατὸν — ἑπτὰ] ρκζ V *CXXVI* cod. Wiz. Lat *ἑκατὸν] om. P¹F ρ´ P² εἴκοσι καὶ ἑπτὰ LAWE *σατραπειῶν] ει i. ras. A σατραπιῶν LV σατραπιῶν ἐπὶ ἔτη ἑκατόν PF 15 ἄχρι· A 16 αὐτοὺσ, ὑ i. ras. m. 2 P αὐτοῖσ FL αὑτοῖσ V ὁ om. PF 20 ἀληθέστατον καὶ συνετώτατον WE 21 ἐνδύσεσθαι PF ἐνδύεσθαι AWE ἐκπώμασι FLAVWE 22 βυσσίνην FLAVWE 23 *αὐτὸν, ο ex ω corr. L *ἔχειν P et fort. Lat (in quo *sedere*) *προεδρεῖαν P προσεδρίαν L 24 *ἔφη, κληθήσεται] ἐπικληθήσεται FV καὶ περίοπτοσ διαδόξαν ἔσεται post κληθή-σεται add. P

*γειλάμενος αὐτοῖς παρέξειν τὰς δωρεὰς ἐρωτᾷ μὲν τὸν πρῶτον,
εἰ ὁ οἶνος ὑπερισχύει, τὸν δεύτερον δέ, εἰ οἱ βασιλεῖς, τὸν τρίτον
δέ, εἰ αἱ γυναῖκες ἢ τούτων μᾶλλον ἡ ἀλήθεια. ταῦτα προθεὶς
αὐτοῖς ζητεῖν ἡσύχασεν. ὄρθρου δὲ μεταπεμψάμενος τοὺς μεγι-* 37
*στᾶνας καὶ σατράπας καὶ τοπάρχας τῆς Περσίδος καὶ Μηδικῆς καὶ
καθίσας ἐν ᾧ χρηματίζειν εἰώθει, τῶν σωματοφυλάκων ἕκαστον
ἐκέλευσεν πάντων ἀκουόντων ἀποφαίνεσθαι τὸ δοκοῦν αὐτῷ περὶ
τῶν προκειμένων.*

3. *Καὶ ὁ πρῶτος ἤρξατο λέγειν τὴν τοῦ οἴνου δύναμιν οὕτως* 38
*αὐτὴν ἐμφανίζων· „ἄνδρες γὰρ εἶπεν, ἐγὼ τὴν ἰσχὺν τοῦ οἴνου
τεκμαιρόμενος πάντα ὑπερβάλλουσαν εὑρίσκω τούτῳ τῷ τρόπῳ·
σφάλλει γὰρ τῶν πινόντων αὐτὸν καὶ ἀπατᾷ τὴν διάνοιαν καὶ τὴν* 39
*τοῦ βασιλέως τῇ τοῦ ὀρφανοῦ καὶ δεομένου κηδεμόνος ὁμοίαν τί-
θησιν, καὶ τὴν τοῦ δούλου διεγείρει πρὸς παρρησίαν τοῦ ἐλευθέρου,
ἥ τε τοῦ πένητος ὁμοία γίνεται τῇ τοῦ πλουσίου· μεταποιεῖ γὰρ* 40
*καὶ μεταγεννᾷ τὰς ψυχὰς ἐν αὐταῖς ἐγγενόμενος, καὶ τῶν μὲν ἐν
συμφορᾷ καθεστηκότων σβέννυσι τὸ λυποῦν, τοὺς δὲ ἀλλότρια χρέα
λαβόντας εἰς λήθην ἄγει καὶ ποιεῖ δοκεῖν αὐτοὺς ἁπάντων πλου-
σιωτάτους, ὡς μηδὲν μικρὸν φθέγγεσθαι, ταλάντων δὲ μεμνῆσθαι
καὶ τῶν τοῖς εὐδαίμοσι προσηκόντων ὀνομάτων. ἔτι γε μὴν στρα-* 41
*τηγῶν καὶ βασιλέων ἀναισθήτους ἀπεργάζεται καὶ φίλων καὶ συν-
ήθων ἐξαιρεῖ μνήμην· ὁπλίζει γὰρ τοὺς ἀνθρώπους καὶ κατὰ τῶν
φιλτάτων καὶ δοκεῖν ποιεῖ πάντων ἀλλοτριωτάτους. καὶ ὅταν νή-* 42
ψαντες τύχωσιν καὶ καταλίπῃ διὰ τῆς νυκτὸς αὐτοὺς ὁ οἶνος κοι-

---

§ 36 — 1. Esra III 8.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 312.

2 *τὸν δεύτερον] *secundo* (h. e. τὸ δεύτερον) Lat *βασιλεῖσ, ει ex ευ corr. L *rex* Lat τὸν δὲ τρίτον tr. E 3 *ἢ] καὶ W 5 σατράπας] τοὺσ σατράπασ W τοπάρχους Dindorf *persarum et medorum* Lat μηδίασ, ιασ i. ras. corr. A 6 καθίσασ, ι i. ras. A ἐν ᾧ — εἰώθει] *in solio quo solebat* Lat εἰώθει] εἰώθη F εἰώθει τόπω LAV *ἐκέλευσεν ἕκαστον tr. A 7 ἐκέλευσε FLVW 10 ἄνδεσ F 11 τεκμερόμενοσ (αι supra) L 12 *σφάλλει] σφάλλει τε P²AW *καὶ τὴν — 13 ὀρφανοῦ] i. marg. γρ καὶ τῆι τοῦ βασιλέωσ, τὴν τοῦ ὀρφανοῦ· A *τὴν om. W 13 *τῇ om. P¹ κηδόμενοσ F κηδεμονίαν E τίθησι FLVWE et ex corr. A 15 *ἥ] εἴ F 16 *ταῖσ ψυχαῖσ F ἐν αὐταῖς ἐγγενόμενος] ἐν αὐταῖσ ἐγγινόμενοσ V ἐν αὐτοῖσ γενόμενοσ W, om. E Lat 17 καθεστώ-των W 18 λήθην] λήθην αὐτῶν E 19 μηδὲν] μηδὲν μὲν V ταλάντων, τα i. ras. ex λ· uid. corr. P 20 προσηκότων W 22 *ἐξαίρει P¹FLAV καὶ — 23 ἀλλοτριωτάτους] *societatesque dissoluere* Lat τῶν om. WE 23 *καὶ om. F δοκεῖν ποιεῖ] P²WE δοκεῖ ποιεῖν P¹FLAV 24 τύχωσι FLAVW καταλείπη P καταλίπει F καταλίποι, ι ex ει corr. m. 2 L

μωμένους, ἀνίστανται μηθὲν ὧν ἔπραξαν παρὰ τὴν μέθην εἰδότες. τούτοις ἐγὼ τεκμαιρόμενος εὑρίσκω τὸν οἶνον ὑπερκρατοῦντα πάντων καὶ βιαιότατον."

43 4. Ὡς δὲ ὁ πρῶτος ἀποφηνάμενος περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ οἴνου τὰ προειρημένα ἐπαύσατο, ὁ μετ' αὐτὸν ἤρξατο λέγειν περὶ τῆς τοῦ βασιλέως δυνάμεως, ταύτην ἀποδεικνὺς τὴν ἰσχυροτάτην καὶ πλέον τῶν ἄλλων δυναμένην, ὅσα βίαν ἔχειν ἢ σύνεσιν δοκεῖ. τὸν
44 δὲ τρόπον τῆς ἀποδείξεως ἐντεῦθεν ἐλάμβανεν· πάντων μὲν εἶπεν ἀνθρώπους περικρατεῖν, οἳ καὶ τὴν γῆν καταναγκάζουσιν καὶ τὴν θάλασσαν εἶναι χρησίμην αὐτοῖς πρὸς ἃ θέλουσιν, τούτων δ' ἄρχουσιν οἱ βασιλεῖς καὶ τὴν ἐξουσίαν ἔχουσιν· οἱ δὲ τοῦ κρατίστου καὶ ἰσχυροτάτου ζῴου δεσπόζοντες ἀνυπέρβλητοι τὴν δύναμιν οὗτοι καὶ
45 τὴν ἰσχὺν εἰκότως ἂν εἶεν. ἀμέλει πολέμους ἐπιτάττοντες καὶ κινδύνους τοῖς ἀρχομένοις ἀκούονται, καὶ πέμποντες αὐτοὺς ἐπ' ἐχθροὺς καταπειθεῖς διὰ τὴν ἰσχὺν τὴν αὐτῶν ἔχουσιν, καὶ ὄρη μὲν κατεργάζεσθαι καὶ τείχη κατασπᾶν καὶ πύργους κελεύουσιν, καὶ κτείνεσθαι δ' οἱ κελευσθέντες καὶ κτείνειν ὑπομένουσιν, ἵνα μὴ τὰ τοῦ βασιλέως δόξωσι παραβαίνειν προστάγματα, νικήσαντες δὲ τὴν ὠφέ-
46 λειαν τὴν ἐκ τοῦ πολέμου τῷ βασιλεῖ κομίζουσιν. καὶ οἱ μὴ στρατευόμενοι [δὲ ἀλλὰ] γῆν ἐργαζόμενοι καὶ ἀροῦντες ὅταν πονήσαντες καὶ ἅπασαν τὴν τῶν ἔργων ταλαιπωρίαν ὑπομείναντες θερίσωσιν καὶ τοὺς καρποὺς συνέλωσιν, τοὺς φόρους τῷ βασιλεῖ κομίζουσιν.
47 ὃ δ' ἂν οὗτος εἴπῃ καὶ κελεύσῃ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης οὐδὲν ὑπερβαλομένων γίνεται. ἔτι ὁ μὲν τρυφῆς ἁπάσης καὶ ἡδονῆς ἀναπιμπλά-

§ 42 = 1. Esra IV 22.

PFLAVWE Lat Zonaras I 312.

1 μηδὲν P²VE 2 *ὑπερκρατοῦντα ·| L 4 δ' V 6 τὴν suspectum ἰσχυρωτάτην PA¹V¹ 7 δοκεῖ suppl. m. 2 in spatio uacuo P 8 ἁπάντων FLAVWE 9 *ἀνθρώπων W κρατεῖν E καταναγκάζουσι FLAE 10 θέλουσι FLVW et ex corr. A δὲ WE 12 *ἰσχυρωτάτου P ἀνυπέρβλητον E¹ 14 ἐπ'] πρὸσ PFLV ἐπὶ τοὺσ W 15 τὴν (ante αὐτῶν) om. F αὐτῶν L² ἑαυτῶν W ἔχουσι FLVW et ex corr. A κατεργάζεσθαι|··· (εσθαι i. ras. 3 litt. m. 2, erasum uid. και) P 16 διασπᾶν V κελεύουσι FLAVW 17 δὲ VWE τοῦ βασιλέως] regum Lat 18 παραβαίνειν δόξωσι tr. AW *ὀφέλειαν L¹ 19 τὴν ἐκ] τοῦ ἐκ E κομίζουσι FLVW et ex corr. PA qui non militant, sed terram colunt Lat 20 δὲ ἀλλὰ om. P ἀλλὰ om. FWE γῆν] τὴν δὲ γῆν W τὴν γῆν E γῆν δ' coni ποχέσαντεσ W 21 πᾶσαν FVW τὴν om. W θερίσωσι FLAVW 22 συνέλωσι FLVW et ex corr. A 23 καὶ s. F ὑπερβαλλομένων PLA ὑπερβαλόμενον V ὑπερβαλλόμενον W 24 ἔτι, ι ex η corr. A ἔπειτ' P ἔπειθ' FV ἔπειτα W ἔτι θ' coni ἀναπιμπλάμενοσ L¹A¹

μενος καθεύδει, φυλάσσεται δὲ ὑπὸ γρηγορούντων καὶ ὡσανεὶ δεδεμένων ὑπὸ φόβου· καταλιπεῖν γὰρ οὐδὲ εἷς τολμᾷ κοιμώμενον 48 οὐδὲ τῶν ἰδίων ἀναχωρήσας ποιεῖσθαι πρόνοιαν, ἀλλ᾽ ἓν ἔργον ἡγούμενος τῶν ἀναγκαίων τὸ φυλάττειν τὸν βασιλέα τούτῳ προσμένει. πῶς οὖν οὐκ ἂν ὁ βασιλεὺς δόξειεν τὴν πάντων ἰσχὺν ὑπερβάλλειν, ᾧ τοσοῦτο πλῆθος πείθεται κελεύοντι;“

5. Σιωπήσαντος δὲ καὶ τούτου περὶ τῆς τῶν γυναικῶν καὶ τῆς 49 ἀληθείας ὁ τρίτος Ζοροβάβηλος διδάσκειν αὐτοὺς ἤρξατο λέγων οὕτως· „ἰσχυρὸς μὲν καὶ ὁ οἶνος καὶ ὁ βασιλεύς, ᾧ πάντες ὑπακούουσιν, ἀλλὰ κρείττους τὴν δύναμιν τούτων αἱ γυναῖκες· τόν τε γὰρ βασι- 50 λέα γυνὴ παρήγαγεν εἰς τὸ φῶς καὶ τοὺς φυτεύσαντας ἀμπέλους, αἳ ποιοῦσιν τὸν οἶνον, γυναῖκές εἰσιν αἱ τίκτουσαί τε καὶ τρέφουσαι. καθόλου δ᾽ οὐδέν ἐστιν, ὃ μὴ παρ᾽ αὐτῶν ἔχομεν· καὶ γὰρ τὰς ἐσθῆτας αὗται ὑφαίνουσιν ἡμῖν καὶ τὰ κατ᾽ οἶκον διὰ ταύτας ἐπιμελείας καὶ φυλακῆς ἀξιοῦται. καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀποζευχθῆναι 51 γυναικῶν, ἀλλὰ χρυσὸν πολὺν κτησάμενοι καὶ ἄργυρον καὶ ἄλλο τι τῶν πολυτελῶν καὶ σπουδῆς ἀξίων, ὅταν ἴδωμεν εὔμορφον γυναῖκα, πάντα ἐκεῖνα ἀφέντες τῷ εἴδει τῆς ὁραθείσης προσκεχήναμεν καὶ ὑπομένομεν παραχωρῆσαι τῶν ὄντων ἡμῖν, ἵνα τοῦ κάλλους ἀπολαύσωμεν καὶ μεταλάβωμεν. ἐγκαταλείπομεν δὲ καὶ πατέρας 52 [καὶ μητέρας] καὶ τὴν θρεψαμένην γῆν, καὶ τῶν φιλτάτων πολλάκις λήθην ἔχομεν διὰ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰς ψυχὰς ἀφιέναι μετ᾽ αὐτῶν καρτεροῦμεν. οὕτως δ᾽ ἂν μάλιστα τὴν ἰσχὺν τῶν γυναικῶν

§ 47 = 1. Esra IV 11.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 312.

1 *φυλάσσεται δὲ*] *καὶ φυλάσσεται* A *ἐγρηγορούντων* LA *ἐγρηγορότων* W *ὡσανὶ* P 2 *φόβου*] *τοῦ φόβου* FLAVW *καταλειπεῖν* AL[1] *γὰρ — τολμᾷ*] *minime enim audent* Lat *οὐδεισ* V *κοιμωμένων* F 4 *ἡγούμενοι* P *existimant* Lat *τῶν ἀναγκαίων*] *ἀναγκαῖον* FLAVW et ut uid. Lat *τούτῳ*] *καὶ τούτω* FL *προσμένειν* FL 5 *ἂν* om. E *δόξειε* FLVE et ex corr. A 6 *τοσοῦτον* P[2]FLAWE **κελεύοντι πείθεται* tr. A 8 **ζοροβάβελοσ* FV *αὐτοὺς*] om. FLat *αὐτὸσ* W *λέγων*, *ω* ex *ει* corr. L 9 *οὕτως* ‖ fin. fol. 5 L **ἰσχυρὸς μὲν καὶ* om. L **μὲν καὶ*] *μὲν* PV 10 **τῇ δυνάμει* FLV **αἱ γυναῖκες*] *pulchritudo mulieris* Lat 11 **φυτεύσαντασ*|, *τασ* suppl. A *ἀμπέλους*] *τὰσ ἀμπέλουσ* LAE 12 *ποιοῦσι* FLAVWE *εἰσιν*] *δὲ* (s. m. 1) *εἰσὶν* V 13 *δὲ* L[2]W *παρ᾽ αὐτῶν*] *παρὰ τούτων* FLAVWE *ab his* Lat 14 **τὰ*] *τὰ*·, eras. *σ* P 15 *ἀξιοῦνται* PFLVWE 16 *ἀλλὰ καὶ* W *κτησάμενοι χρυσὸν πολὺν* tr. W 17 **ἴδομεν* W 18 **εἴδη* L[1] 19 *ὑπομένωμεν* P 20 **πατέρα* PFV *patres* Lat 21 *καὶ μητέρας*] om. PFWE Lat *καὶ μητέρα* V **πολλάκισ λήθην* i. ras. 5—6 litt. m. 2, fuisse uid. *λήθην* P **πολλάκις* om. F et ut uid. P[1] *λήθην πολλάκισ* tr. V 23 *καρτεροῦμεν*] *ἀξιοῦμεν καὶ καρτεροῦμεν* LA *οὕτω*· L *οὕτω* W

53 κατανοήσαιτε· οὐχὶ πονοῦντες καὶ πᾶσαν ταλαιπωρίαν ὑπομένοντες
καὶ διὰ γῆς καὶ διὰ θαλάττης, ὅταν ἡμῖν ἐκ τῶν πόνων περιγένηταί τινα, αὐτὰ φέροντες ὡς δεσποίναις ταῖς γυναιξὶν διδόαμεν;
54 καὶ τὸν βασιλέα δὲ τὸν τοσούτων κύριον εἶδόν ποτε ὑπὸ τῆς Ῥαβεζάκου τοῦ Θεμασίου παιδὸς Ἀπάμης παλλακῆς δ' αὐτοῦ ῥαπιζόμενον, καὶ τὸ διάδημα ἀφαιρουμένης καὶ τῇ ἰδίᾳ κεφαλῇ περιτιθείσης ἀνεχόμενον καὶ μειδιώσης μὲν μειδιῶντα ὀργιζομένης δὲ σκυθρωπάζοντα καὶ τῇ τῶν παθῶν μεταβολῇ κολακεύοντα τὴν γυναῖκα καὶ διαλλάττοντα ἐκ τοῦ σφόδρα ταπεινὸν αὐτὸν ποιεῖν, εἴ ποτε δυσχεραίνουσαν ἔβλεπεν."
55 6. Εἰς ἀλλήλους δὲ ἀφορώντων τῶν σατραπῶν καὶ ἡγεμόνων περὶ τῆς ἀληθείας ἤρξατο λέγειν „ἀπέδειξα μέν, εἰπών, ὅσον αἱ γυναῖκες ἰσχύουσιν, ἀσθενέστεραι δ' ὅμως καὶ αὗται καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς ἀληθείας ὑπάρχουσιν. εἰ γάρ ἐστιν ἡ γῆ μεγίστη καὶ ὑψηλὸς ὁ οὐρανὸς καὶ ταχὺς ὁ ἥλιος, ταῦτα δὲ πάντα κινεῖται κατὰ βούλησιν τοῦ θεοῦ, ἀληθινὸς δέ ἐστιν καὶ δίκαιος οὗτος, ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας δεῖ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἰσχυροτάτην ἡγεῖσθαι καὶ μηδὲν πρὸς
56 αὐτὴν τὸ ἄδικον δυνάμενον. ἔτι γε μὴν τὰ μὲν ἄλλα θνητὰ καὶ ὠκύμορα εἶναι συμβέβηκεν τῶν ἰσχὺν ἐχόντων, ἀθάνατον δὲ ἡ ἀλήθεια χρῆμα καὶ ἀΐδιον. παρέχει δ' ἡμῖν οὐ κάλλος χρόνῳ μαραι-

§ 53 = 1. Esra IV 22.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 312.

1 κατανοήσαιτε] κατανοήσετε A κατανοήσητε PF κατανοήσαιτε, σαιτε i. ras. L εἰκάσατε W 2 διὰ ante θαλάττης om. PFLVWE θαλάσσησ (η i. ras. m. 2 L) FLAVWE περιγένηταί τινα ἐκ τῶν πόνων tr. V 3 αὐτὰ] ταῦτα LAE *totum* Lat γυναιξὶ FLAVWE 4 δὲ om. E *τὸν] τῶν F 5 *τοῦ om. PFV Θεμασίου] θαιμασίου LA θαυμασίου WE *themasi* Lat θαυμαστοῦ 1. Esra IV 29 παλλακῆς] πολλάκισ P¹E δ' om. WE αὐτοῦ om. E 6 ἀφαιρουμένησ αὐτῆσ καὶ E προστιθείσησ W ἐπιτιθείσησ E 7 *μειδιώσης] ει i. ras. A, η ex α corr. L μιδιώσησ, ι (ante δ) ex η corr. P *μιδιῶντα, ι (ante δ) ex η corr. P 9 διαλάττοντα FLW ἐκ τοῦ] αὐτὴν ἐκ τοῦ (i. ras. 5 litt. m. 2 P) PW ταπεινὸν ἑαυτὸν (ν ἑ i. ras. 1 litt. m. 2 P) PA αὐτὸν LV εἴ ποτε] ὁπότε LA 12 ἀπεδείξαμεν (ἐπεδείξαμεν F) εἰπὼν FLW *ἰσχύουσιν αἱ γυναῖκεσ tr. FLV 13 δὲ VW *καὶ ante αὗται om. L 15 *καὶ s. F ταχὺς ὁ ἥλιος] E ταχὺσ ὁ ἥλιοσ, litt. χὺσ ὁ ἥλιοσ i. ras. 3—4 litt. m. 2 P ταχὺσ FVWLat et ut uid. P¹ ταχὺσ τῷ δρόμῳ ὁ ἥλιοσ LA, cf. 1. Esra IV 34 *πάντα δὲ ταῦτα tr. A 16 *τοῦ s. m. 1 L οὗτοσ καὶ δίκαιοσ tr. FLAVWE 17 ἰσχυρωτάτην PL¹E¹ 18 τὸ] τί (i. ras. m. 2 P) PWE τί· (eras. uid. ν') A *θνητὰ] ·θνητά, τὰ suppl. m. 2 P ἔθνη F 19 συμβέβηκε FLVWE et ex corr. A *ἡ ἀλήθεια δὲ ἀθάνατον tr. V *ἡ om. F 20 παρέχει] ὑπάρχει LAW, i. marg. παρέχει δε γρ A ὑπάρχει, παρέχει Holwerda δὲ FLAVW οὐ κάλλος] οὐκ ἄλλωσ L²W οὐδὲ κάλ|λοσ, δὲ κάλ repicta et ultra solitos uersuum fines educta A

νόμενον οὐδὲ περιουσίαν ἀφαιρετὴν ὑπὸ τύχης, ἀλλὰ τὰ δίκαια καὶ
τὰ νόμιμα, διακρίνουσα ἀπ᾽ αὐτῶν τὰ ἄδικα καὶ ἀπελέγχουσα."
7. Καταπαύει μὲν ὁ Ζοροβάβηλος τὸν περὶ τῆς ἀληθείας λόγον, 57
ἐπιβοήσαντος δὲ τοῦ πλήθους ὡς ἄριστα εἰπόντος, καὶ ὅτι τὸ
ἀληθὲς ἰσχὺν ἄτρεπτον καὶ ἀγήρω μόνον ἔχοι, προσέταξεν αὐτὸν
ὁ βασιλεὺς αἰτήσασθαί τι πάρεξ ὧν αὐτὸς ἦν ὑπεσχημένος· δώσειν
γὰρ ὄντι σοφῷ καὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον φανέντι συνετῷ· „συγκαθε-
σθήσῃ δέ μοι, φησίν, καὶ κεκλήσῃ συγγενὴς ἐμός." ταῦτ᾽ εἰπόντος 58
ὑπέμνησεν αὐτὸν τῆς εὐχῆς, ἧς ἐποιήσατο, εἰ λάβοι τὴν βασιλείαν·
αὕτη δ᾽ ἂν εἴη οἰκοδομῆσαι μὲν Ἱεροσόλυμα, κατασκευάσαι δὲ ἐν
αὐτοῖς τὸν τοῦ θεοῦ ναόν, ἀποκαταστῆσαι δὲ καὶ τὰ σκεύη, ὅσα
συλήσας Ναβουχοδονόσορος εἰς Βαβυλῶνα ἐκόμισεν. καὶ τοῦτ᾽, ἔφη,
τοὐμὸν αἴτημά ἐστιν, ὅ μοι νῦν ἐπιτρέπεις αἰτήσασθαι κριθέντι
σοφῷ καὶ συνετῷ."
8. Ἡσθεὶς ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς ἀναστὰς κατεφίλησέν τε αὐ- 59
τὸν καὶ τοῖς τοπάρχαις καὶ σατράπαις γράφει κελεύων προπέμψαι
τὸν Ζοροβάβηλον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ μέλλοντας ἐπὶ τὴν οἰκοδομὴν
ἐξιέναι τοῦ ναοῦ. ἐπέστειλε δὲ καὶ τοῖς ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ 60
ξύλα κέδρινα κατακομίζειν ἐκ τοῦ Λιβάνου τεμόντας εἰς Ἱεροσόλυμα,
καὶ συγκατασκευάζειν αὐτῷ τὴν πόλιν, καὶ πάντας ἔγραψεν ἐλευ-
θέρους εἶναι τοὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν τῶν αἰχμαλώτων ἀπελθόντας.
καὶ τοὺς ἐπιτρόπους τοὺς αὐτοῦ καὶ σατράπας ἐκώλυσεν ἐπιτάττειν 61

§ 57 — 1. Esra IV 41.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 312.

1 περιουσίαν, περι s. L ὑπὸ τύχης] ἐν καιρῶι | ὑπὸ τύχησ, καιρῶι et ὑπὸ ultra solitos uersuum fines educta, ἐν καιρῶι repicta A ὑπὸ τύχησ ἐν καιρῶ L 2 ἀπ᾽ αὐτῶν] ἐν αὐτῶν repicta, ἐν ex ἐπ᾽ corr. uid. A ἀπελλέγχουσα PL[1] 3 *Καταπαύει] καὶ καταπαύει LAVW μὲν] μὲν οὖν E *ζοροβάβελοσ FV 4 *τὸ ἀληθὲσ ἰσχὺν i. ras. 4 litt. m. 2 P *τὸ ἀληθὲς om. F 5 ἔχει E 6 αἰτίσασθαι L[1]E[1] *πάρεξ ὧν] πάρεξ ὧν·· ex παρεχωναι corr. uid. m. 2 P παρέχων ἃ F παρέχειν LA παρέχειν ὧν V *praeter (promissa)* Lat αὐτὸς] αὐτὸσ ὃ W δώσει L 7 συνετῷ] δυνατῷ P σύνκαθεσθήσῃ P 8 φησὶ FLAVW κεκλήσῃ] κληθήσῃ FLAV ταῦτα WE 9 *αὐτῷ F ἧς] ἣν FLAVWE 10 δὲ VWE ἂν εἴη] ἦν LAVWE *erat* Lat ἀνοικοδομῆσαι VWE *reaedificare* Lat 12 ναβουχαδανάσοροσ ex ναβουχοδονόσοροσ corr. m. 2 P ὁ ναβουχαδανάσαροσ A ναβουχαδανασσαροσ W ἐκόμισε FLA[2]VW τοῦτο FLAVWE 13 ἐστι L 14 συνετωτάτω PFVW 15 κατεφίλησέ FVW et ex corr. PLA 17 *ζοροβάβελον F *μέλλοντασ, λλ ex μ aut ν corr. A *οἰκοδομὴν, ὴ i. ras. A οἰκοδομίαν W 18 *ἐξεῖναι W ναοῦ, υ ex υσ corr. A λαοῦ E *τοὺσ W 19 τέμνοντασ LAVWE 20 *σύνκατάσκευάζειν P *αὐτῷ] *cum eis* Lat 21 *τῶν αἰχμαλώτων] αἰχμαλώτουσ PFV 22 καὶ τοὺς — σατράπασ i. ras. circa 15 litt. m. 2 P καὶ τοὺς — αὐτοῦ om. F ἐπιτάσσειν A

*τοῖς Ιουδαίοις τὰς βασιλικὰς χρείας, ἀνῆκέ τε πᾶσαν ἣν ἂν κατα-
σχεῖν δυνηθῶσιν τῆς χώρας ἀτελῆ φόρων αὐτοῖς νέμεσθαι. προσ-
έταξε δὲ καὶ τοὺς Ἰδουμαίους καὶ Σαμαρείτας καὶ τοὺς ἐκ τῆς κοί-
λης Συρίας ἀφεῖναι τὰς κώμας, ἃς τῶν Ἰουδαίων κατεῖχον, καὶ
προσέτι τάλαντα πεντήκοντα εἰς τὴν οἰκοδομίαν τοῦ ἱεροῦ δοθῆ-*
62 *ναι. θύειν τε αὐτοῖς τὰς νενομισμένας θυσίας ἐπέτρεψε καὶ τὴν
χορηγίαν ἅπασαν καὶ τὴν ἱερὰν στολήν, ᾗ θεραπεύουσι τὸν θεὸν
ὅ τε ἀρχιερεὺς καὶ οἱ ἱερεῖς, ἐκ τῶν ἰδίων γίνεσθαι, καὶ τοῖς Λευί-*
63 *ταις τὰ ὄργανα, οἷς ὑμνοῦσι τὸν θεόν, καὶ τοῖς φύλαξι τῆς πόλεως
καὶ τοῦ ναοῦ προσέταξεν κλήρους γῆς δοθῆναι καὶ κατὰ ἕκαστον
ἔτος ὡρισμένον τι πρὸς τὴν τοῦ βίου χρείαν ἀργύριον, πέμψαι δὲ
καὶ τὰ σκεύη, καὶ πάντα, ὅσα Κῦρος πρὸ αὐτοῦ ἐβουλήθη περὶ
τῆς τῶν Ἰουδαίων ἀποκαταστάσεως, ταῦτα καὶ Δαρεῖος διετάξατο.*
64 9. *Τυχὼν οὖν τούτων παρὰ τοῦ βασιλέως Ζοροβάβηλος ἐξελθὼν
ἀπὸ τῶν βασιλείων καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐχαριστεῖν
ἤρξατο τῷ θεῷ τῆς σοφίας καὶ τῆς ἐπ' αὐτῇ νίκης, ἣν Δαρείου
παρόντος ἔλαβεν· οὐ γὰρ ἂν τούτων ἀξιωθῆναι μὴ σοῦ, φησί,*
65 *δέσποτα, τυχὼν εὐμενοῦς.“ ταῦτ' οὖν περὶ τῶν παρόντων εὐχαρι-
στήσας τῷ θεῷ καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα δεηθεὶς αὐτὸν παρέχειν
ὅμοιον, ἧκεν εἰς Βαβυλῶνα καὶ τοῖς ὁμοφύλοις εὐηγγελίσατο τὰ*
66 *παρὰ τοῦ βασιλέως. οἱ δὲ ἀκούσαντες εὐχαριστοῦσι μὲν τῷ θεῷ
πάλιν αὐτοῖς ἀποδιδόντι τὴν πάτριον γῆν, εἰς δὲ πότον καὶ κώ-
μους τραπέντες ἐφ' ἡμέρας ἑπτὰ διήγαγον εὐωχούμενοι καὶ τὴν*
67 *ἀνάκτησιν καὶ παλιγγενεσίαν τῆς πατρίδος ἑορτάζοντες. ἔπειτα*

§ 61 = 1. Esra IV 50.

PFLAVWE Lat Zonaras I. p. 313.

1 *κατασχεῖν δυνηθῶσιν*] *δύνωνται κατασχεῖν* A 2 *δυνηθῶσι* FLVW *αὐτοὺσ* FLAVW 3 * *ἰδουμαίουσ*, *ο* post *δ* ex *ω* aut *α* corr. L * *σαμαρίτασ* P 4 * *κώμας*] *χώρασ* FV et i. marg. A *γρ κώμασ* i. marg. F 5 *προσέτι*] *προσέτι καὶ* W *τὴν οἰκο* ‖ fin. fol. 6, excidit insequens usque ad § 70 *εἶχον* P *ἱεροῦ*] *ναοῦ* E 6 * *τε*] *δὲ* FA * *αὐτοὺσ* FLV et ex corr. A *eos* Lat *θυσίας ἐπέτρεψε*] *θυσίασ ἐπέτρεψε δὲ* FLW *ἐπέτρεψε θυσίασ ἐπέτρεψε δὲ* A *ἐπέτρεψε θυσίασ* E 7 * *θεὸν*] *ναὸν* F 8 * *ὅ τε ἀρχιερεὺς*] *et principes sacerdotum* Lat * *ἱρεῖσ* W * *τοῖσ* ex *ταῖσ* corr. L 11 * *πέμψαι*] *transmisit* Lat *ἔπεμψε* Zon *πέμψας* ed. pr. 12 * *Κῦρος*] *ὁ κύροσ* F *πρὸ αὐτοῦ ἐβουλήθη*] *ἠβουλήθη πρὸ αὐτοῦ* AW *ἠβουλήθη* E 14 *παρὰ τοῦ βασιλέωσ τούτων* tr. W *ζοροβάβελοσ* F *ὁ ζοροβάβηλος* L et ut uid. E *ὁ ζοροβάβελοσ* V 15 *ἀπὸ*] *ἐκ* WE 16 *ἐπ' αὐτῷ* F et fort. Lat 18 *ταῦτα* W 19 *αὐτὸν* LAV¹W *αὐτοῦ* F 20 *τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως*] *regis mandata* Lat 21 *παρὰ*] Zon ed. pr. *περὶ* codd. E 24 *ἀνάκτισιν* V *καὶ τὴν παλιγγενεσίαν* LAW

τοὺς ἀναβησομένους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἡγεμόνας ἐκ τῶν πατρίων
φυλῶν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις καὶ ὑποζυγίοις ἐπελέξαντο, οἳ Δα-
ρείου συμπέμψαντος ἕως τῶν Ἱεροσολύμων ὥδευον μετὰ χαρᾶς καὶ
τρυφῆς, ψαλλόμενοι καὶ καταυλούμενοι καὶ περιψοφούμενοι τοῖς
κυμβάλοις. προέπεμπε δὲ αὐτοὺς καὶ τὸ ὑπολειπόμενον τῶν Ἰου-
δαίων πλῆθος μετὰ παιδιᾶς.
10. Καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀπῄεσαν ἐξ ἑκάστης πατριᾶς ἀριθμὸς 68
ὄντες ὡρισμένος. ἐμοὶ δὲ οὐκ ἔδοξε τὰ τῶν πατριῶν καταλέγειν
ὀνόματα, ἵνα μὴ τὴν τῶν ἀναγινωσκόντων διάνοιαν τῆς συναφῆς
τῶν πραγμάτων ἀποσπάσας δυσπαρακολούθητον αὐτοῖς ποιήσω
τὴν διήγησιν. τὸ δὲ κεφάλαιον τῶν ἀπερχομένων περὶ ἔτη δώδεκα 69
τὴν ἡλικίαν γεγονότων ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς καὶ Βενιαμίτιδος ἦν
μυριάδες τετρακόσιαι ἑξηκονταδύο καὶ ὀκτακισχίλιοι, Λευῖται δὲ
τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα, γυναικῶν δὲ ἀναμὶξ καὶ νηπίων σώματα
ἦν τετρακισμύρια ἑπτακόσια τεσσαρακονταδύο. πάρεξ δὲ τούτων 70
Λευῖται μὲν ἦσαν ὑμνῳδοὶ ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ, πυλωροὶ δὲ ἑκατὸν
δέκα, δοῦλοι δὲ ἱεροὶ τριακόσιοι ἐνενηκονταδύο, ἄλλοι τε πρὸς τού-
τοις λέγοντες μὲν εἶναι τῶν Ἰσραηλιτῶν οὐ δυνάμενοι δὲ ἐπιδεῖξαι
τὸ γένος αὐτῶν ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο. ἐξεβλήθησαν δὲ καὶ τῶν 71
ἱερέων ἐκ τῆς τιμῆς ἠγμένοι γυναῖκας, ὧν οὔτ' αὐτοὶ τὸ γένος εἶχον
εἰπεῖν οὔτ' ἐν ταῖς γενεαλογίαις τῶν Λευιτῶν καὶ ἱερέων εὑρέθη-
σαν· ἦσαν δὲ ὡς πεντακόσιοι καὶ πέντε καὶ εἴκοσι. τὸ δὲ τῶν 72
θεραπόντων πλῆθος εἵπετο τοῖς ἀναβαίνουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα ἐπ-

§ 67 = 1. Esra V 1.

PFLAOVWE Lat Zonaras I p. 313.

1 τὰ om. WE *πατρίων φυλῶν] *tribuum* Lat πατριῶν coni. eiecto φυλῶν 2 *οἳ Δαρείου] *homines darii* Lat 4 ψαλλόμενοι] συμψαλλόμενοι LAW 5 προέπεμψε V 6 παιδείασ FL[1] 7 *ἐξ om. V *πατριᾶς] πατρίδοσ AW *patrum tribu* Lat *ἀριθμὸν F *ὡρισμένοι ed. pr. 8 πατριῶν] *patrum* Lat 10 αὐτῆσ W 11 περὶ] *circa* Lat, om. ed. pr. ὑπὲρ Hudson, cf. IX 188 12 *ιβ' V 13 *τετρακόσιαι] τέσσαρεσ τετρακόσιοι Ernesti *υξβ' V *,η' V 14 *τέσσαρες] *quattuor milia* Lat *ο' V 15 δ''ψμβ' V ἑπτακόσια] καὶ ἑπτακόσια LA καὶ ὀκτακόσια O, om. E *πάρεξ — 16 Λευῖται] *praeter eos uero leuitas* Lat 16 ρκη V *εἰκοσιοκτώ — 17 δέκα] δύο O εἰκοσιοκτώ] καὶ εἰκοσιοκτώ A εἴκοσι καὶ ὀκτὼ E δὲ] ὁ A[1], om. WE *ρι V 17 *δέκα] δεκαδύο LA *τϟβ V *ἐννενηκονταδύο O *τε] δὲ LAO 18 λέγονται E *τῶν] ἀπὸ τῶν LAO οὐ] μὴ E 19 χνβ V πεντηκονταδύο] ἑξηκονταδύο WE δὲ] δέ τινεσ AWE Lat *τῶν] ἐκ τῶν VO *a sacerdotali honore* Lat 20 *ἐκ om. O οὔτε AWE 21 * ‖ εἰπεῖν incip. fol. 7 P οὔτε WE 22 ἦσαν om. O ἦσαν δὲ om. WE fort. recte φκε V εἴκοσι καὶ (om. E) πέντε tr. WE 23 *θεραπευόντων O ζτλζ V ἑπτακισχιλίων] μυριάδεσ ἑπτακισχιλίων (ἑπτακισχλ O) LAO ἑπτακισχίλιοι WE

τακισχιλίων τριακοσίων τριακονταεπτά, ψάλται δὲ καὶ ψάλτριαι
διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε, κάμηλοι τετρακόσιαι τριακονταπέντε,
73 *ὑποζύγια πεντακισχίλια πεντακόσια εἰκοσιπέντε. ἡγεμὼν δὲ τῆς*
κατηριθμημένης πληθύος ἦν ὁ Σαλαθιήλου παῖς Ζοροβάβηλος ἐκ
τῶν υἱῶν ὢν τῶν Δαυίδου γεγονὼς ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς, καὶ Ἰησοῦς
υἱὸς Ἰωσεδέκου τοῦ ἀρχιερέως. πρὸς τούτοις ὁ Μαρδοχαῖος καὶ
Σερεβαῖος ἐκ τοῦ πλήθους κεκριμένοι ἄρχοντες ἦσαν, οἳ καὶ συνε-
74 *βάλοντο μνᾶς μὲν χρυσίου ἑκατὸν ἀργύρου δὲ πεντακισχιλίας. οὕ-*
τως μὲν οὖν οἵ τε ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ μέρος τι τοῦ παντὸς
λαοῦ τῶν Ἰουδαίων, ὃς ἦν ἐν τῇ Βαβυλῶνι, κατῳκίσθησαν εἰς τὰ
Ἱεροσόλυμα· τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος εἰς τὰς ἰδίας ἀνεχώρησεν πατρίδας.
75 IV. 1. *Ἑβδόμῳ δὲ μηνὶ τῆς ἀπὸ Βαβυλῶνος αὐτῶν ἐξόδου*
περιπέμψαντες ὅ τε ἀρχιερεὺς Ἰησοῦς καὶ Ζοροβάβηλος ὁ ἄρχων
τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας συνήγαγον εἰς Ἱεροσόλυμα πανδημεὶ μηδὲν
76 *προθυμίας ἀπολιπόντες, κατεσκεύασάν τε θυσιαστήριον ἐφ' οὗ καὶ*
πρότερον ἦν ᾠκοδομημένον τόπον, ὅπως τὰς νομίμους ἀναφέρωσι
θυσίας ἐπ' αὐτοῦ τῷ θεῷ κατὰ τοὺς Μωυσέως νόμους. ταῦτα δὲ
ποιοῦντες οὐκ ἦσαν ἐν ἡδονῇ τοῖς προσχωρίοις ἔθνεσιν πάντων

---

§ 72 = 1. Esra V 41.

PFLAOVWE Lat Zonaras I p. 313.

1 *τριακοσίαισ* O *τριακόσιοι* WE **τριακονταεπτά*] *XXXV* Lat ut nunc est **ψάλται* — 2 *τριακονταπέντε* ante § 69 ponunt codd. Latini 2 **σμε* V **διακόσιαι* PA¹O **καὶ τεσσαρακονταπέντε* AO **κάμηλοι — τριακονταπέντε*] om. W *υλε* V *τετρακόσιαι*] *τριακόσιοι* O *τετρακόσιοι* E **τριακονταπέντε*] *XXX* Lat ut nunc est 3 *ὑποζύγια*] *ὑποζύγια δὲ* LAOWE *εφκε* V **πεντακόσια* om. L 4 *ὁ* om. E **σαλαθηήλου* L **ζοροβάβελοσ* FV *ζοροβάβυλοσ* O 5 *υἱῶν ὢν*] *υἱωνῶν* (ita ut *ω* prius ex *ο* corr. uideatur P²) P²VW *υἱῶν* FOE **τοῦ δαυίδου* LW **δαβίδου* O 6 *υἱὸς*] *ὁ υἱὸσ* WE **Ἰωσεδέκου*] *σεδέκου* O **τοῦ ἀρχιερέως*] *princeps sacerdotum* Lat *ὁ*] *δὲ καὶ* LAOWE 7 *σερεβαῖοσ, αῖοσ* i. ras. A *σερεβέοσ* P *σερέβεοσ* WE *serebeus* Lat *κεκριμένοι*] *τῶν κεκριμένων* AO *κεκρυμμένοι* F *κεχρισμένοι* WE *ἀρχόντων* AO *οἳ* — 8 *πεντακισχιλίας* om. O *συνεβάλλοντο* L¹V 8 *χρυσοῦ* AW *ε* V *οὕτως*] *οὕτω* AVW et ex corr. L *ἐν τούτω* O 9 *οἱ* ante *Λευῖται* om. AOVW *καὶ* om. PF 10 *ὃς*] *ὅσον* AV *ὅσοι* OW *quanta* (*pars*) Lat *ἦν* om. OW *μετῳκίσθησαν* Naber 11 *ἀνεχώρησαν* PVW *ἀνεχώρησε*· L *ἀνεχώρησε* FAO huc usque collatus O 13 *ἀρχιερεὺς*] *ἀρχιερεὺσ αὐτῶν* V **Ζοροβάβηλος*] *ζοροβάβελοσ* FV *ὁ ζοροβάβηλοσ* W *ὁ* om. PF 14 *συνήγαγεν* W **εἰς*] *εἰσ τὰ* LAW *πανδημί* P 15 *ἀπολειπόντεσ* P *ἀπολιπόντεσ, ι* i. ras. A *ἀπολειπόντασ* FW *κατεσκεύασάν τε*] *καὶ κατεσκεύασαν* LA *κατασκευάσαντεσ* V *καὶ κατασκευάσαντεσ* WE et ut uid. Lat 16 *ὅπως* om. W *ἀναφέρωσι, ω* ex *ου* corr. L *ἐπιφέρωσι* A *ἐπιφέρουσι* W 17 *μωσέωσ* (*ωσ* ex *οσ* corr. F) FV *προσχώροισ* V

αὐτοῖς ἀπεχθανομένων. ἤγαγον δὲ καὶ τὴν σκηνοπηγίαν κατ' ἐκεῖνον 77
τὸν καιρόν, ὡς ὁ νομοθέτης περὶ αὐτῆς διετάξατο, καὶ προσφορὰς
μετὰ ταῦτα καὶ τοὺς καλουμένους ἐνδελεχισμοὺς καὶ τὰς θυσίας
τῶν σαββάτων καὶ πασῶν τῶν ἁγίων ἑορτῶν, οἵ τε πεποιημένοι
τὰς εὐχὰς ἀπεδίδοσαν θύοντες ἀπὸ νουμηνίας τοῦ ἑβδόμου μηνός.
ἤρξαντο δὲ καὶ τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ πολλὰ τοῖς τε λατόμοις 78
καὶ τέκτοσι χρήματα δόντες καὶ τὰ πρὸς τροφὴν τῶν εἰσαγομένων,
τοῖς τε Σιδωνίοις ἡδὺ καὶ κοῦφον ἦν τά τε κέδρινα κατάγουσιν ἐκ
τοῦ Λιβάνου ξύλα δήσασιν αὐτὰ καὶ σχεδίαν πηξαμένοις εἰς τὸν
τῆς Ἰόππης κομίζειν λιμένα· τοῦτο γὰρ πρῶτος μὲν Κῦρος ἐκέλευσεν,
τότε δὲ Δαρείου κελεύσαντος ἐγίνετο.

2. *Ὢν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς εἰς Ἱεροσόλυμα καθόδου τῶν Ἰου-* 79
δαίων μηνὶ δευτέρῳ παραγενομένων συνείχετο ἡ τοῦ ναοῦ κατα-
σκευή· καὶ τοὺς θεμελίους ἐγείραντες τῇ νουμηνίᾳ τοῦ δευτέρου
μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους ἐπῳκοδόμουν, προστησάμενοι τῶν ἔργων
Λευιτῶν τε τοὺς εἰκοστὸν ἔτος ἤδη γεγονότας καὶ Ἰησοῦν καὶ τοὺς
υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ Ζοδμοῆλον τὸν ἀδελφὸν Ἰούδα
τοῦ Ἀμιναδάβου καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. καὶ ὁ μὲν ναὸς πάσῃ χρη- 80
σαμένων σπουδῇ τῶν τὴν ἐπιμέλειαν ἐγκεχειρισμένων θᾶττον ἢ
προσεδόκησεν ἄν τις ἔλαβεν τέλος. ἀπαρτισθέντος δὲ τοῦ ἱεροῦ
μετὰ σαλπίγγων οἱ ἱερεῖς ταῖς συνήθεσι στολαῖς κεκοσμημένοι καὶ
οἱ Λευῖται καὶ οἱ Ἀσάφου παῖδες ἀναστάντες ὕμνουν τὸν θεόν,
ὡς τὴν εἰς αὐτὸν εὐλογίαν Δαυίδης κατέδειξε πρῶτος. οἱ δὲ ἱερεῖς 81

§ 77 = 1. Esra V 50; § 79 = 1. Esra VI 1; 2. Esra IV 24.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 313.

2 *ὡς*] *ὃν* P *νομοθέτης*] *legislator moyses* Lat 3 *ἐνδελεχισμοὺσ*, i. marg. *η* A *ἐνδελεχησμοὺσ* L[2]VE *endehelichismos* Lat 6 **ἤρξαν*|*το δέ*, *αν* i. ras. m. 2 ex *α* uid. corr., *ο δὲ* i. ras. 1 litt. m. 2 P *οἰκοδομῆσ* E 7 *καὶ τοῖσ τέκτοσι* AW *τῶν εἰσαγομένων*] *operantibus* Lat, unde *ἐργαζομένων* Cocceji 8 *σιδονίοισ* FL[1] *τὰ δὲ κέδρινα* W 9 *δήσασιν*] *δὲ ἦσαν* W *σχεδία·νηξαμένοισ*, eras. *ν* P *πηξάμενοι* W *ἰόπησ* V 10 *κομίζειν* om. W *πρῶτον* FLV *τὸ πρῶτον* W *ante* Lat 11 *κελεύσαντος*] *γράψαντοσ* AW *ἐγίγνετο*, *γίγ* ex *γί* corr. uid. A *ἐγένετο* VW 12 *Ὢν*] *ἐν* PW *τῷ*] *τὸ* L 13 *δευτέρω τῶν ἰουδαίων μηνὶ* tr. W *παραγινομένων* FL *συνείχετο*, *εί* i. ras., *ο* ex *ω* corr. m. 2 L *urgueretur* Lat *συνήγετο* Cocceji *ἠπείγετο* Naber cf. § 169 *ἡ κατασκευὴ τοῦ ναοῦ* tr. L 14 *καὶ* om. W **δευτέρου*] *δωδεκάτου* Petitus 17 *καὶ τοὺσ ἀδελφοὺσ — ἀδελφὸν* i. ras. 9 litt. m. 2 P *Ζοδμοῆλον*] *ζολιμήηλον* P *ζοδμιῆλον* L *ζοδμίηλον*, *δ* ex *λ* corr. A *ζωλιμίηλον* V *ζολιμήει* W *obdoilum* Lat *τὸν* om. W *Ἰούδα — 18 καὶ ὁ μὲν* suppl. m. 2 P *ἰούδου* PAW 18 *ἀβιναδάβου* PW **πάσῃ*] *πᾶσ* PF 20 **προσεδώκισεν* L[1] *προσεδόκησε* L[2]A **ἂν* om. LA 23 *δ'* V

καὶ Λευῖται καὶ τῶν πατριῶν οἱ πρεσβύτεροι τὸν πρότερον [ναὸν]
ταῖς μνήμαις ἀναπολοῦντες μέγιστόν τε καὶ πολυτελέστατον, καὶ
τὸν γεγενημένον ὁρῶντες ὑπὸ πτωχείας ἐνδεέστερον τοῦ πάλαι
κατασκευαζόμενον, ὅσον εἶεν τῆς ἀρχαίας εὐδαιμονίας ὑποβεβηκό-
τες καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ναοῦ λογιζόμενοι κατήφουν, καὶ τῆς ἐπὶ
τούτῳ λύπης κρατεῖν οὐ δυνάμενοι μέχρι θρήνων καὶ δακρύων
82 προήγοντο. ὁ δὲ λαὸς ἠγάπα τοῖς παροῦσιν καὶ τῷ μόνον οἰκο-
δομῆσαι τὸ ἱερὸν τοῦ πρότερον ὄντος οὐδένα λόγον ποιούμενος
οὐδ' ἀνάμνησιν οὐδὲ πρὸς τὴν σύγκρισιν τὴν ἐκείνου βασανίζων
83 αὐτὸν ὡς ἐπ' ἐλάττοσιν οἷς ὑπελάμβανεν. ὑπερεφώνει δὲ τὸν τῶν
σαλπίγγων ἦχον καὶ τὴν τοῦ πλήθους χαρὰν ἡ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ ἱερέων ἐφ' οἷς ἐδόκουν ἐλαττοῦσθαι τὸν ναὸν τοῦ κατασκαφέν-
τος οἰμωγή.
84 3. Τῆς δὲ βοῆς τῶν σαλπίγγων ἀκούσαντες οἱ Σαμαρεῖται,
ἐτύγχανον γὰρ ἀπεχθανόμενοι τῇ τε Ἰούδα φυλῇ καὶ τῇ Βενιαμί-
τιδι, συνέδραμον τὴν αἰτίαν τοῦ θορύβου μαθεῖν θέλοντες. γνόν-
τες δὲ τοὺς αἰχμαλωτισθέντας εἰς Βαβυλῶνα τῶν Ἰουδαίων ἀνακτί-
ζοντας τὸ ἱερόν, προσίασιν τῷ Ζοροβαβήλῳ καὶ Ἰησοῦ καὶ τοῖς
ἡγουμένοις τῶν πατριῶν ἀξιοῦντες αὐτοῖς ἐπιτραπῆναι συγκατα-
85 σκευάσαι τὸν ναὸν καὶ κοινωνῆσαι τῆς οἰκοδομίας· „σεβόμεθα γὰρ
οὐκ ἔλαττον ἐκείνων τὸν θεόν, ἔφασκον, καὶ τοῦτον ὑπερευχόμεθα
καὶ τῆς θρησκείας ἐσμὲν ἐπιθυμηταὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἀφ'
οὗ Σαλμανασσάρης ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς ἐκ τῆς Χουθίας
86 ἡμᾶς μετήγαγεν καὶ Μηδίας ἐνθάδε.“ τούτους αὐτῶν ποιησαμένων
τοὺς λόγους Ζοροβάβηλος καὶ Ἰησοῦς ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ τῶν πα-

§ 81 = 1. Esra V 60, cf. 2. Esra III 12.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 314.

1 *τῶν om. L *πατριῶν] πατρίων V *prouinciarum* Lat *ναὸν om. PFV 2 ναὸν post μνήμαις add. P[2] 3 *ἐπιδεέστερον P ἐνδεέστερ** F 4 εἶεν] ἦν P ὑπερβηβηκότεσ (sic) P 5 καὶ] ἐκ Naber *κατήφουν] κατηφεῖσ ἦσαν LA ἐπὶ τοῦτο L[1] 7 τῷ] τὸ PL[2]A 9 οὐδὲ W πρὸσ τὴν ἐκείνου βασανίζων αὐτὸν σύγκρισιν ὡσ A τὴν om. V 10 αὐτὸν PFLA ἐπ'] ὑπ' LA ἐλάττωσιν PL[1] ἢ οἷς Dindorf ὑπέλαβεν V 11 *ἡ] οἱ F 12 ἐδόκο·ν L 14 *σαμαρῖται P 15 γὰρ] δὲ W ἰούδαι A ἰουδαία V τῇ om. LA 16 ἐθέλοντεσ W *γνῶντεσ P 17 *αἰχμαλωτισθέντασ, αἰ ex corr. A 18 *ζοροβαβέλω FV 20 οἰκοδομῆσ E 21 ἐκείνων, ω ex ο corr. L ἐκεῖνον (ω supra ο) E τούτων P[1] τούτῳ Ernesti ὑπερχόμεθα Naber 23 σαλαμανασάρησ F σαλμανασάρησ (άρησ i. ras. A) AVE σαλμανασσάρησ W ὁ suppl. m. 1 A *χουθαίασ F 24 *καὶ μηδείασ ἡμᾶσ μετήγαγεν ἐνθάδε tr. L καὶ μηδίασ ἡμᾶσ ἐνταῦθα μετήγαγεν i. ras. m. 2 A 24 τούτοισ L 25 ζοροβάβελοσ FV ὁ s. P πατριῶν] π•••ῶν P

τριῶν ἡγεμόνες τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸς αὐτοὺς ἔφασαν τῆς μὲν οἰ-
κοδομίας αὐτοῖς ἀδύνατον εἶναι κοινωνεῖν, αὐτῶν προσταχθέντων
κατασκευάσαι τὸν ναὸν πρότερον μὲν ὑπὸ Κύρου νῦν δὲ ὑπὸ Δα-
ρείου· προσκυνεῖν δὲ αὐτοῖς ἐφιέναι καὶ τοῦτο μόνον εἶναι κοινόν, 87
εἰ βούλονται, πρὸς αὐτοὺς καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀφικνουμένοις
εἰς τὸ ἱερὸν σέβειν τὸν θεόν.

4. Ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ Χουθαῖοι, τὴν γὰρ προσηγορίαν οἱ 88
Σαμαρεῖται ταύτην ἔχουσιν, ἠγανάκτησαν καὶ πείθουσιν τὰ ἐν Συ-
ρίᾳ ἔθνη τῶν σατραπῶν δεηθῆναι τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ ἐπὶ
Κύρου πρότερον εἶτ' ἐπὶ Καμβύσου μετ' αὐτόν, ἐπισχεῖν τὴν τοῦ
ναοῦ κατασκευὴν καὶ σπουδάζουσιν περὶ αὐτὸν τοῖς Ἰουδαίοις ἀνα-
βολὴν καὶ τριβὴν πραγματεύσασθαι. κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον 89
ἀναβάντων εἰς Ἱεροσόλυμα Σισίνου τοῦ τῆς Συρίας καὶ Φοινίκης
ἐπάρχου καὶ Σαρωβαζάνου μετὰ καί τινων ἑτέρων καὶ τοὺς ἡγε-
μόνας τῶν Ἰουδαίων ἐρομένων, τίνος αὐτοῖς συγχωρήσαντος οὕτως
οἰκοδομοῦσιν τὸν ναόν, ὡς φρούριον μᾶλλον αὐτὸν εἶναι ἢ ἱερόν,
καὶ τί δήποτε τὰς στοὰς καὶ τὰ τείχη περιβεβλήκασιν τῇ πόλει
σφόδρα ὀχυρά, Ζοροβάβηλος καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἰησοῦς δούλους μὲν 90
αὐτοὺς ἔφασαν εἶναι τοῦ μεγίστου θεοῦ, τὸν δὲ ναὸν τοῦτον αὐτῷ
κατασκευασθέντα ὑπὸ βασιλέως αὐτῶν εὐδαίμονος καὶ πάντας ὑπερ-
βάλλοντος ἀρετῇ πολὺν διαμεῖναι χρόνον. ἐπεὶ δὲ τῶν πατέρων 91
ἀσεβησάντων εἰς τὸν θεὸν Ναβουχοδονόσορος ὁ Βαβυλωνίων καὶ
Χαλδαίων βασιλεὺς ἑλὼν τὴν πόλιν κατὰ κράτος αὐτήν τε καθεῖλεν
καὶ τὸν ναὸν συλήσας ἐνέπρησεν καὶ τὸν λαὸν μετῴκισεν αἰχμάλω-
τον μεταγαγὼν εἰς Βαβυλῶνα, Κῦρος ὁ μετ' αὐτὸν τῆς Βαβυλωνίας 92

§ 89 = 1. Esra VI 3.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 314.

1 οἰκοδομῆσ E 2 αὐτοὺσ FLAVWE 4 *δ' A τούτω P^1 τούτου WE κοινόν] κοινωνοὺσ P^2WE 5 *βούλοιντο W αὐτοῦσ P^2 7 ταῦτα FLAVWE 8 *σαμαρῖται P *ἐν] ἐν τῇ W 9 *τὸν σατράπην W *ὅπερ L 10 εἶτα WE χαμβύσσου E *ἐπέχειν L 11 αὐτὸν] αὐτὴν FLAVW 13 σισίννου PLWE σισσίνου F σισί$^{\nu}$νου A sisinnius (nomin.) Lat 14 σαραβαζάνου AV σαραβασάνου L σαροβαζάνου WE sarobazanes Lat 15 *ἐρωμένων P *οὕτως om. W 16 αὐτὸν μᾶλλον εἶναι tr. FL αὐτὸν εἶναι μᾶλλον tr. AVWE 17 *τὴν πόλιν V 18 *ζοροβάβελοσ FV 19 *ἔφασαν, α (post φ) i. ras. F 20 πάντας] utrum ασ ex εσ, an εσ ex ασ correctum, incertum P ὑπερβαλόντοσ V 21 ante χρόνον paene deletum δ P 22 εἰς] i. ras. A πρὸσ L ναβουχαδανάσσαροσ PW ναβουχαδανάσαροσ A^1 ὁ] ὁ τῶν F 24 συλλήσασ A^1 μετῴκισεν, ῴ i. ras. m. 2 P μετώκησεν L^1A^1 25 *τῆσ βαβυλωνίων καὶ περσίδων F

καὶ Περσίδος βασιλεὺς ἔγραψεν οἰκοδομῆσαι τὸν ναόν, καὶ πάνθ' ὅσα μετήγαγεν ἐξ αὐτοῦ Ναβουχοδονόσορος ἀναθήματα καὶ σκεύη Ζοροβαβήλῳ παραδοὺς καὶ Μιθριδάτῃ τῷ γαζοφύλακι προσέταξεν κομίσαι εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πάλιν εἰς τὸν ἴδιον ἀποκατασταθῆναι
93 ναὸν οἰκοδομηθέντα. τοῦτο γὰρ ἐπέστειλεν ἐν τάχει γενέσθαι Σαβάσηρον κελεύσας ἀναβάντα εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ ποιήσασθαι πρόνοιαν. ὃς μετὰ τὸ λαβεῖν παρὰ Κύρου γράμματα, παραγενόμενος εὐθὺς τοὺς θεμελίους κατεβάλετο, καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου κατασκευαζόμενος μέχρι καὶ τοῦ δεῦρο διὰ τὴν
94 τῶν ἐχθρῶν κακοήθειάν ἐστιν ἀτελής. εἰ τοίνυν βούλεσθε καὶ δοκιμάζετε, γράψατε ταῦτα Δαρείῳ, ὅπως ἐπισκεψάμενος τὰ τῶν βασιλέων ὑπομνήματα εὕρῃ μηδὲν ἡμᾶς ὧν λέγομεν καταψευσαμένους."
95 5. Ταῦτ' εἰπόντων τοῦ τε Ζοροβαβήλου καὶ τοῦ ἀρχιερέως ὁ Σισίννης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τὴν μὲν οἰκοδομίαν ἐπισχεῖν οὐ διέγνωσαν ἕως ἂν ταῦτα δηλωθῇ Δαρείῳ, παραχρῆμα δ' αὐτῷ περὶ τούτων
96 ἔγραψαν. τῶν δὲ Ἰουδαίων κατεπτηχότων καὶ δεδιότων μὴ μεταδόξῃ τῷ βασιλεῖ περὶ τῆς τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ ναοῦ κατασκευῆς, ὄντες κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον δύο προφῆται παρ' αὐτοῖς Ἀγγαῖος καὶ Ζαχαρίας θαρρεῖν αὐτοὺς παρώρμων καὶ μηδὲν ἐκ τῶν Περσῶν ὑφορᾶσθαι δύσκολον, ὡς τοῦ θεοῦ ταῦτα προλέγον-

---

§ 92 = 1. Esra VI 16.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 314.

1 *βασιλεύσασ* WE *οἰκοδομηθῆναι* FLAVWE *ut — reaedificaretur* Lat *τὸν ναὸν*] *τὸ ἱερόν* WE *πάντα* FLAVW 2 *μετήγαγεν*] *μετήνεγκεν* FLAVW *extulit* Lat 2 *ναβουχαδανάσσαροσ* PW *ναβουχαδανάσαροσ* A[1] 3 *ζοροβαβήλω, ή* i. ras. m. 2 L *ζοροβαβέλω* FV 4 *κομίσασιν* A *κομίσωσιν* W *καὶ* om. AW *ἀποκατασταθῆναι*] *ἀποκαταστῆσαι* LAVW *restituerent* Lat 5 *Σαβάσηρον*] *σαναβάσαρον* L *σαβανάσαρον* AE et i. marg. P *ἀβάσσαρον* V *σαβανάσσαρον* W *sabassirum* Lat *Ἀβεσσάρῳ* supra § 11 6 *οἰκοδομῆσ* E 7 *παρὰ*] *τὰ ὑπὸ* LAW 8 *κατεβάλλετο* LA *καταβάλλε*ᵗ V *ἐβάλετο* W *ἐβάλλετο* E 9 *καὶ* om. E 10 **κακοήθιαν* P[1] 11 **ὅπωσ, πωσ* i. ras. m. 2 P **βασιλέων, ν* ex *σ* corr. L 12 *κατεψευσμένουσ* WE 13 *ταῦτα* FAVWE *ταυ*ᵗ L **τε* om. PFV **ζοροβαβέλου* FV 14 **σισσίνησ* F *σισίνησ* A[1]V *sisinnius* Lat **οἱ*] *ὁ* P[1] litterae **ὴν μὲν οἱ* i. ras. minore m. 2 P **μὲν* om. FL *οἰκοδομὴν* AE **οὐ* om. Lat 15 *Δαρείῳ*] *τῷ βασιλεῖ δαρείω* A *βασιλεῖ δαρείω* W *regi dario* Lat *δὲ* WE 16 **τῶν δὲ — μη μετα* om. L **κατε···πτηχότων, τε* scripsit m. 2 P *καταπεπτηχότων* FV **μεταδόξῃ*] *δόξει, ει* i. ras. m. 2 L 17 **τῶν Ἱεροσολύμων καὶ* om. Lat *τοῦ*] *τῆσ τοῦ* P[2]FLAVWE 18 **ὄντες*] *ὄντεσ δὲ* L[2] *παρ' αὐτοῖσ, σ* add. m. 2 L 19 **παρώρμουν* (*ώ* ex *ό* corr. L) PL[1] et ex corr. F 20 *προλέγοντος*] *προλέγοντοσ αὐτοῖσ* (*οσ αὐτοῖσ* i. ras. minore m. 2 P) PLAVW

*τος. πιστεύοντες δὲ τοῖς προφήταις ἐντεταμένως εἴχοντο τῆς οἰ-
κοδομίας μηδεμίαν ἡμέραν ἀνιέμενοι.*
6. *Δαρεῖος δὲ τῶν Σαμαρειτῶν αὐτῷ γραψάντων καὶ κατηγο-* 97
*ρούντων διὰ τῆς ἐπιστολῆς τῶν Ἰουδαίων, ὡς τήν τε πόλιν ὀχυ-
ροῦσι καὶ τὸν ναὸν φρουρίῳ προσεοικότα μᾶλλον ἢ ἱερῷ κατασκευά-
ζουσιν, λεγόντων δὲ μὴ συνοίσειν αὐτῷ τὰ γινόμενα καὶ προσέτι
τὰς ἐπιστολὰς ἐπιδεικνύντων τὰς Καμβύσου, δι' ὧν ἐκώλυσεν ἐκεῖ-
νος οἰκοδομεῖν τὸν ναόν, μαθὼν παρ' αὐτῶν οὐκ ἀσφαλῆ τοῖς πράγ-* 98
*μασιν αὐτοῦ τὴν τῶν Ἱεροσολύμων ἀποκατάστασιν ἔσεσθαι, ἐπεὶ
καὶ τὰ παρὰ τοῦ Σισίννου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ κομισθέντα ἀνέγνω
γράμματα, προσέταξεν ἐν τοῖς βασιλικοῖς ὑπομνήμασιν ζητηθῆναι
τὰ περὶ τούτων. καὶ εὑρέθη ἐν Ἐκβατάνοις τῇ βάρει τῇ ἐν Μηδίᾳ* 99
*βιβλίον, ἐν ᾧ τάδε ἦν ἀναγεγραμμένα· „ἐν τῷ πρώτῳ τῆς βασι-
λείας ἔτει Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν τὸν ναὸν οἰκοδομηθῆναι
τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ τὸ θυσιαστήριον, ὕψος μὲν πηχῶν ἑξή-
κοντα εὖρος δὲ τῶν αὐτῶν, διὰ δόμων λιθίνων βία τε ξεστῶν τριῶν
καὶ ξυλίνου δόμου ἑνὸς ἐγχωρίου. καὶ τὴν εἰς ταῦτα δαπάνην ἐκ* 100
*τῶν τοῦ βασιλέως γίνεσθαι διετάξατο, καὶ τὰ σκεύη, ἃ συλήσας
Ναβουχοδονόσορος εἰς Βαβυλῶνα ἐκόμισεν, ἀποδοθῆναι τοῖς Ἱερο-
σολυμίταις, τὴν δὲ ἐπιμέλειαν τούτων εἶναι Ἀναβασσάρου τοῦ* 101
*ἐπάρχου καὶ τῆς Συρίας τε καὶ Φοινίκης ἡγεμόνος καὶ τῶν ἑταίρων
αὐτοῦ, ὅπως αὐτοὶ μὲν ἀφέξονται τοῦ τόπου, τοῖς δὲ δούλοις τοῦ*

---

§ 98 = 1. Esra VI 22; 2. Esra VI 1.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 314.

2 *ἀνιεμένοι, νιε* i. ras. m. 2 P *ἐνιέμενοι* W 3 **Σαμαρειτῶν* om. P[1]F **αὐτῷ*] *ταῦτα* L **καὶ* om. V 6 *δὲ*] om. W *τὲ* E 7 *ἐπιδεικνυόντων* WE *τὰς*] *τοῦ* VE 10 *τὰ* om. L *παρὰ τοῦ, ρὰ τ* i. ras. m. 2 P *παρ' αὐτοῦ* LA *σισίνου* A[1]V *σισσίνου* F *sisinnio* Lat *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ*] *τὰ* L *κομισθέν-των* W 12 *τὰ*] codd. Zon, om. E **τούτων*] *αὐτῶν* L *τούτου* Zon **εὑρέθη ἐν*] *εὑρεθεῖεν* F **Μηδίᾳ*] *μηδεία* (*ει* i. ras. A) FLA, i. marg. *γρ ἐν μηδεία τῇ πόλει* A 13 **ἐν* om. LA Zon. *ἐν τῷ* om. W et relicto spatio uacuo E 14 **τὸν* — 15 *Ἱεροσολύμοις*] *οἰκοδομηθῆναι τὸν ἐν ἱερο-σολύμοισ ναὸν* A 15 *ἑξήκοντα, ἑξ* i. ras. maiore m. 2 P 16 *διὰ — τριῶν*] *ex tribus parietibus lapideis lapide polito* Lat *δώμων* F *βία τε ξεστῶν*] *διά τε ξεστῶν* FLAV *ἀξέστων* W *εὐξεστῶν* ed. pr., cf. § 13 18 **γε-νέσθαι* A **καὶ*] *προσέταξε δὲ καὶ* LAV *συλήσας*] *ἐσύλησε* A 19 *ναβου-χαδανάσσαροσ* PW *ναβουχοδονόσοροσ* ex *ναβουχαδανασαροσ* corr. A *εἰς*] *καὶ εἰσ* A 20 *Ἀναβασσάρου*] P[1] et ex corr. F *ἀναβασάρου* F[1] *σαβανασσάρου* P[2]W *σαναβασσάρου* LA *ἀβασσάρου* V *σαβανασάρου* E *sabassaro* Lat 21 *καὶ* om. AW *τῆς*] *τοῦ* V ed. pr., om. W *ἡγεμόνων* F *magistratibus* Lat **ἑτέρων* FW 22 *ἀφέξωνται* FLA[1]VWE *ἀφέξοιντο* ex corr. A

θεοῦ Ἰουδαίοις τε καὶ ἡγεμόσιν αὐτῶν ἐπιτρέψουσιν οἰκοδομηθῆναι
102 *τὸν ναόν. καὶ συλλαβέσθαι δὲ πρὸς τὸ ἔργον διετάξατο, κἀκ τοῦ*
φόρου τοῦ τῆς χώρας ἧς ἐπετροπεύοντο τελεῖν τοῖς Ἰουδαίοις εἰς θυ-
σίας λόγον ταύρους καὶ κριοὺς καὶ ἄρνας καὶ ἐρίφους καὶ σεμίδαλιν
καὶ ἔλαιον καὶ οἶνον καὶ τἆλλα, ὅσα ἂν οἱ ἱερεῖς ὑπαγορεύσωσιν,
103 *εὔχωνται δὲ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ βασιλέως καὶ Περσῶν. τοὺς*
δὲ παραβάντας τι τῶν ἐπεσταλμένων συλληφθέντας ἐκέλευσεν ἀνα-
σταυρωθῆναι καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῶν εἰς τὴν βασιλικὴν καταταγῆναι
κτῆσιν. καὶ κατηύξατο πρὸς τούτοις τῷ θεῷ, ὅπως εἴ τις ἐπιχει-
ρήσειε διακωλῦσαι τὴν οἰκοδομίαν τοῦ ναοῦ, βαλὼν αὐτὸν ὁ θεὸς
ἐπίσχῃ τῆς ἀδικίας."
104 7. *Ταῦθ' εὑρὼν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν τοῖς Κύρου Δαρεῖος*
ἀντιγράφει τῷ Σισίννῃ καὶ τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ τάδε λέγων· „βασι-
λεὺς Δαρεῖος Σισίννῃ τῷ ἐπάρχῳ καὶ Σαραβαζάνῃ καὶ τοῖς ἑταί-
ροις αὐτῶν χαίρειν. τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ὑμῖν ἧς ἐν τοῖς
ὑπομνήμασιν εὗρον τοῖς Κύρου ἀπέσταλκα καὶ βούλομαι γίνεσθαι
105 *πάντα, καθὼς ἐν αὐτῇ περιέχει. ἔρρωσθε." μαθόντες οὖν ἐκ τῆς*
ἐπιστολῆς ὁ Σισίννης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τὴν τοῦ βασιλέως προαίρε-
σιν ταύτῃ τὰ λοιπὰ ἀκόλουθα ποιεῖν διέγνωσαν. ἐπεστάτουν οὖν
τῶν ἱερῶν ἔργων συλλαμβανόμενοι τοῖς πρεσβυτέροις τῶν Ἰουδαίων
106 *καὶ τῶν γερόντων ἄρχουσιν. καὶ ἠνύετο κατὰ πολλὴν σπουδὴν ἡ*

---

§ 101 = 1. Esra VII 26.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 315.

1 *τε* om. FLAVW *ἐπιτρέψωσιν* P^2L^2AVWE *οἰκοδομῆσαι* WE 2 **συ·λαβέσθαι* (eras. *λ*) L **κἀκ*] *καὶ* P^1 3 *τοῦ* om. FLAVWE **ἧσ, ἧ* i. ras. m. 2 P *ἐπετρόπευον τὸ* P *ἐπετρόπευον* AWE 4 **σεμίδαλην* P 5 **τὰ ἄλλα* PFA *οἱ* om. E *ὑπαγορεύωσι* FWE 6 *εὔχονται* F *τῆς* om. A *τῶν βασιλέων* PF 7 *ἀπεσταλμένων* F 9 *κατεύξατο* W 10 *διακωλύσειν* W *οἰκοδομὴν* A 11 *ἐπισχεῖν* F *ἐπίσχῃ*] om. P^1 post *ἀδικίας* suppl. P^2 12 *ταῦτ'* P *ταῦτα* WE **εὑρὼν* ex *ὁρῶν* corr. m. 2 L *τοῖς*] *τοῦ* PFLVWE 13 **σισσίνῃ* F *σισίνῃ* A^1 *sisinnio* Lat *καὶ* — 14 *Σισίννῃ* om. W *ἑτέροισ* F **τάδε*] *ταῦτα* A 14 *σισσίνῃ* F *sisinnio* Lat *τῷ*] *καὶ τῷ* P^1 *ἐπάρχῳ*] Hudson *ἱππάρχῃ* PFAVW Lat *ὑπάρχῃ* L *σαραβαρζάνῃ* V *sarabazeno* Lat *ἑτέροισ* FW 15 *τὸ ἀντίγρ.* — 16 *ἀπέσταλκα*] *exemplar epistolae quam in monimentis inuenimus transmisi* Lat *ὑμῖν* (ex *ἡμῖν* corr. F) *τῆσ ἐπιστολῆσ* tr. FLAVE *ὑμῶν τῆσ ἐπιστολῆσ* W *ὑμῖν ἧς*] *ὑμῶν···, ὧν* ex *ῖν* corr. P *ἧς* om. FLVWE 16 *εὑρὼν* P^2FLVWE *τοῖς*] *τοῦ* PE **γενέσθαι* W **αὐτῷ* V 17 **μαθῶντεσ* A 18 *τοῦ βασιλέωσ τὴν προαίρεσιν ὁ σισίννησ* (*τὴν τοῦ βασιλέωσ προαίρεσιν σισίννησ* E) *καὶ οἱ σὺν αὐτῷ* tr. WE **σισσίννησ* F *σισίνησ* A^1 *sisinnius* Lat 19 *τὸ λοιπὸν ἀκολούθωσ* W 20 *τοῖς* — 21 *ἄρχουσιν*] *seniores et magistratus iudaeorum* Lat 21 *ἄρχουσι* FW *σὺν τοῖσ ἄρχουσι* L *τῶν ἐν τοῖσ ἄρχουσι*, litt. *τῶν ἐν τοῖσ ἄρχου* angustius scripta i. ras. m. 2 A *τοῖσ ἄρχουσι* V *ἤνυστο* P

*κατασκευὴ τοῦ ναοῦ προφητευόντων Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου κατὰ
πρόσταγμα τοῦ θεοῦ καὶ μετὰ βουλήσεως Κύρου τε καὶ Δαρείου
τῶν βασιλέων, ᾠκοδομήθη δὲ ἐν ἔτεσιν ἑπτά. τοῦ δ' ἐνάτου τῆς* 107
*Δαρείου βασιλείας ἔτους εἰκάδι καὶ τρίτῃ μηνὸς δωδεκάτου, ὃς
καλεῖται παρὰ μὲν ἡμῖν Ἄδαρ παρὰ δὲ Μακεδόσιν Δύστρος, προσφέρουσιν θυσίας οἵ τε ἱερεῖς καὶ Λευῖται καὶ τὸ ἄλλο τῶν Ἰσραηλιτῶν πλῆθος ἀνανεωτικὰς τῶν πρότερον ἀγαθῶν μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ τὸ ἱερὸν ἀνακαινισθὲν ἀπειληφέναι ταύρους ἑκατὸν κριοὺς διακοσίους ἄρνας τετρακοσίους χιμάρους δώδεκα κατὰ φυλήν, τοσαῦται γάρ εἰσιν αἱ τῶν Ἰσραηλιτῶν φυλαί, ὑπὲρ ὧν ἥμαρτεν
ἑκάστη. ἔστησάν τε κατὰ τοὺς Μωυσέως νόμους οἵ τε ἱερεῖς καὶ* 108
*οἱ Λευῖται θυρωροὺς ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος· ᾠκοδομήκεσαν γὰρ οἱ
Ἰουδαῖοι καὶ τὰς ἐν κύκλῳ τοῦ ναοῦ στοὰς τοῦ ἔνδοθεν ἱεροῦ.*
8. *Ἐνστάσης δὲ τῆς τῶν ἀζύμων ἑορτῆς μηνὶ τῷ πρώτῳ, κατὰ* 109
*μὲν Μακεδόνας Ξανθικῷ λεγομένῳ κατὰ δὲ ἡμᾶς Νισάν, συνερρύη
πᾶς ὁ λαὸς ἐκ τῶν κωμῶν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἑορτὴν ἤγαγον
ἁγνεύοντες μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων τῷ πατρίῳ νόμῳ, καὶ τὴν* 110
πάσχα προσαγορευομένην θυσίαν τῇ τετράδι καὶ δεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐπιτελέσαντες κατευωχήθησαν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ μηδεμιᾶς φειδόμενοι πολυτελείας, ἀλλὰ καὶ τὰς ὁλοκαυτώσεις ἐπιφέροντες τῷ θεῷ καὶ χαριστηρίους θυσίας ἱερουργοῦντες ἀνθ' ὧν αὐτοὺς ποθοῦν τὸ θεῖον πάλιν εἰς τὴν πάτριον γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ

§ 106 = 1. Esra VII 2; 2. Esra VI 14.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 315.

2 **πρόσταγμα*] *τὰ προστάγματα* PFV *mandata* Lat *Κύρου*] *τῆσ κύρου* FLAVW 3 *δὲ*] *δ'* FV, om. WE *δὲ* WE *ἐνάτου* etc.] hunc locum adhibet Eusebius dem. euang. VIII 2, 65 (p. 392 d) *ἐννάτου* PFL¹VE 4 **βασιλείασ δαρείου* tr. A *δωδεκάτου*] WE *ἑνδεκάτου* PFA *ἑνδεκάτῃ* L *ἑνδεκάτου* V *undecimi* (*XII mi* cod. Wiz.) Lat, cf. VIII 327 5 **παρ' ἡμῖν μὲν* V **Ἄδαρ*] i. marg. *μαρ* (τ supra) L 6 **τε*] *τ* P¹ **οἱ λευῖται* V *ἄλλο τῶν*] *τῶν ἄλλων* E 7 **ἀνανεωτικὰς* — 8 *ἀπειληφέναι*] *post captiuitatem pro renouatione ueterum bonorum et dedicatione templi* Lat *πρότερον*] P¹W *προτέρων* P²FLAVE 8 *τοῦ*] *καὶ τοῦ* (*τὸ* L²) LAVWE *ταύρων* (*ων* ex *ουσ* corr. man. 2 P) PWE *ρ̄* V 9 *κριῶν* P²WE *διακοσίων* P²WE *σ̄* V *ἀρνῶν* PFWE *τετρακοσίων* P²W *τριακοσίων* E *υ'* V *χιμάρρουσ* L *χειμάρρων* P *χιμάρων* FWE *ιβ'* LV 11 *ἔστησαν*] *ἀνέστησαν* FLAVWE *ordinauerunt* Lat *μωϋσέοσ* FV *μωσέωσ* E **τε*] *τ* P¹ 12 *οἱ* om. FLAVE **οἰκοδομήκεσαν* FA 13 **ἔνδο* W 14 *τῷ* om. W 15 *νισᾶν* W 17 *ἁγνεύσαντεσ* WE *πατρώω* FLAV 18 *τετράδι*] *τετάρτῃ* (*άρτη* i. ras. m. 2 P) PWE **καὶ δεκάτῃ* om. W 19 **κατευωχίθησαν* L¹ 21 *ἱερουργοῦντες*] *ἐπιτελοῦντεσ* V 22 *ποθοῦν*] *ποθοῦντασ* L², om. AWLat *αὐτοὺς τὸ θεῖον ποθοῦντας πάλαι* Holwerda

νόμους ἤγαγεν καὶ τὴν τοῦ Περσῶν βασιλέως διάνοιαν εὐμενῆ κατέ-
111 *στησεν αὐτοῖς. καὶ οἱ μὲν ὑπὲρ τούτων ἐπιδαψιλευόμενοι ταῖς*
θυσίαις καὶ τῇ περὶ τὸν θεὸν φιλοτιμίᾳ κατῴκησαν ἐν τοῖς Ἱερο-
σολύμοις πολιτείᾳ χρώμενοι ἀριστοκρατικῇ μετὰ ὀλιγαρχίας· οἱ γὰρ
ἀρχιερεῖς προεστήκεσαν τῶν πραγμάτων ἄχρι οὗ τοὺς Ἀσαμωναίου
112 *συνέβη βασιλεύειν ἐκγόνους. πρὸ μὲν γὰρ τῆς αἰχμαλωσίας καὶ*
τῆς ἀναστάσεως ἐβασιλεύοντο ἀπὸ Σαούλου πρῶτον ἀρξάμενοι καὶ
Δαυίδου ἐπὶ ἔτη πεντακόσια τριακονταδύο μῆνας ἓξ ἡμέρας δέκα,
πρὸ δὲ τῶν βασιλέων τούτων ἄρχοντες αὐτοὺς διεῖπον οἱ προσ-
αγορευόμενοι κριταὶ καὶ μόναρχοι, καὶ τοῦτον πολιτευόμενοι τὸν
τρόπον ἔτεσιν πλέον ἢ πεντακοσίοις διήγαγον μετὰ Μωυσῆν ἀπο-
113 *θανόντα καὶ Ἰησοῦν τὸν στρατηγόν. καὶ τὰ μὲν περὶ τῶν ἀνασω-*
θέντων ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας Ἰουδαίων ἐν τοῖς Κύρου καὶ Δαρείου
χρόνοις ἐν τούτοις ὑπῆρχεν.
114 9. *Οἱ δὲ Σαμαρεῖς ἀπεχθῶς πρὸς αὐτοὺς καὶ βασκάνως δια-*
κείμενοι πολλὰ κακὰ τοὺς Ἰουδαίους εἰργάσαντο πλούτῳ τε πεποι-
θότες καὶ συγγένειαν προσποιούμενοι τὴν Περσῶν, ἐπειδήπερ ἐκεῖ-
115 *θεν ἦσαν. ὅσα τε γὰρ ἐκελεύσθησαν ἐκ τῶν φόρων ὑπὸ τοῦ βασιλέως*
εἰς τὰς θυσίας τελεῖν τοῖς Ἰουδαίοις παρέχειν οὐκ ἤθελον τούς τε
ἐπάρχους σπουδάζοντας αὐτοῖς πρὸς τοῦτο καὶ συνεργοῦντας εἶχον,
ἄλλα τε ὅσα βλάπτειν ἢ δι' ἑαυτῶν ἢ δι' ἑτέρων ἠδύναντο τοὺς
116 *Ἰουδαίους οὐκ ἀπώκνουν. ἔδοξεν οὖν πρεσβευσαμένοις τοῖς Ἱερο-*
σολυμίταις πρὸς τὸν βασιλέα Δαρεῖον κατηγορῆσαι τῶν Σαμαρει-
τῶν, καὶ πρεσβεύουσιν Ζοροβάβηλος καὶ ἄλλοι τῶν ἀρχόντων τέσ-

---

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 315.

1 *ἤγαγε, ε* ex *εσ* corr. m. 2 L 2 *ἐπεδαψιλεύοντο* LAWELat 3 *ἐν*] *δ' ἐν* LALat *δὲ ἐν* WE 4 **πολιτία χρόμενοι* L¹ **μετ'* FLV 5 *ἱερεῖσ* WE *ἄχρισ* AVWE **οὗ* om. L **ἀσσαμωναίου* PW et ex corr. A 6 **βασιλεύσειν* AV **ἐγγόνουσ* FA **γὰρ* om. W 7 *ἀπαναστάσεωσ* L *ἀναβάσεωσ* V **ἀπὸ Σαούλου* — 8 *Δαυίδου*] *a saul et dauid qui primi imperium gentis iudaicae susceperunt* Lat *ἀρξαμένου* PWE et ut uid. Lat 8 **φλβ* V **τριάκοντα δύο*] *εἴκοσι δύο* Ernesti, cf. X 143 **ἓξ*] *ς'* V *ἓξ καὶ* L **ι'* LV 9 **διῆγον* V **προσαγορευόμενοι*] *λεγόμενοι* A 11 **ἔτεσι*] *ἐπ' ἔτεσι* Zon. *πλέον*] *πλεῖον* (ex *πλείουσ* corr. A) FA *πλείοσιν* WE **ἢ*] *εἰ* F **πενταχοσίοισ, οι* ex *ου* corr. A *φ̄* V **διῆγον* A **μωσῆν* PFLV 15 **σαμαρεῖται* A 16 **τοῖσ ἰουδαίοισ* L² **εἰργάσαντο, εἰ* i. ras. m. 2 L **τε* om. W 20 *ἐπάρχους*] Hudson *ἱππάρχασ* (*ἱππάρχουσ* F) codd. Lat *αὐτοῖς*] *αὐτοὺσ* FLA, om. V *πρὸς*] *εἰσ* FV *εἶχον*] *ἐπεῖχεν* (o supra) L *ἐπεῖχον* V *εἰσ τοῦτο εἶχον* W 21 *βλάπτειν*] *βλέπειν* F *δι' αὐτῶν* FLAV *ἐδύναντο* W 22 **ἱεροσολυμήταισ* P 24 **ζοροβάβελοσ* FV

σαρες. ὡς δὲ τὰ ἐγκλήματα καὶ τὰς αἰτίας, ἃς κατὰ τῶν Σαμαρέων 117
ἐπέφερον, ἔγνω παρὰ τῶν πρέσβεων ὁ βασιλεύς, δοὺς αὐτοῖς κομίζειν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἐπάρχους τῆς Σαμαρείας καὶ τὴν βουλὴν ἀπέπεμψεν. τὰ δὲ γεγραμμένα ἦν τοιάδε· „βασιλεὺς Δαρεῖος Τα- 118
γανᾷ καὶ Σαμβᾷ τοῖς ἐπάρχοις καὶ Σαμαρειτῶν Σαδράκῃ καὶ Βουήδωνι καὶ τοῖς λοιποῖς συνδούλοις αὐτῶν τοῖς ἐν Σαμαρείᾳ. Ζοροβάβηλος καὶ Ἀνανίας καὶ Μαρδοχαῖος Ἰουδαίων πρεσβευταὶ ᾐτιῶντο ὑμᾶς ὡς ἐνοχλοῦντας αὐτοῖς πρὸς τὴν οἰκοδομίαν τοῦ ναοῦ καὶ μὴ χορηγοῦντας ἃ προσέταξα ὑμῖν εἰς τὰς θυσίας τελεῖν αὐτοῖς ἀναλώματα. βούλομαι οὖν ὑμᾶς ἀναγνόντας τὴν ἐπιστολὴν χορηγεῖν 119
αὐτοῖς ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γαζοφυλακείου τῶν φόρων τῆς Σαμαρείας πάνθ' ὅσα πρὸς θυσίας ἐστὶν αὐτοῖς χρήσιμα, καθὼς οἱ ἱερεῖς ἀξιοῦσιν, ἵνα μὴ διαλείπωσιν καθ' ἡμέραν θύοντες μηδ' ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ Περσῶν εὐχόμενοι τῷ θεῷ.“ καὶ ἡ μὲν ἐπιστολὴ ταῦτα περιεῖχεν.

V. 1. *Δαρείου δὲ τελευτήσαντος παραλαβὼν τὴν βασιλείαν ὁ* 120
παῖς αὐτοῦ Ξέρξης ἐκληρονόμησεν αὐτοῦ καὶ τὴν πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβειάν τε καὶ τιμήν· ἅπαντα γὰρ ἀκολούθως τῷ πατρὶ τὰ πρὸς τὴν θρησκείαν ἐποίησεν καὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἔσχεν φιλοτιμότατα. κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἀρχιερεὺς ἦν Ἰησοῦ παῖς Ἰωά- 121
κειμος ὄνομα. ὑπῆρχεν δὲ καὶ ἐν Βαβυλῶνι δίκαιος ἀνὴρ καὶ δόξης ἀπολαύων ἀγαθῆς παρὰ τῷ πλήθει πρῶτος ἱερεὺς τοῦ θεοῦ καλού-

---

§ 119 = cf. 1. Esra VI 28; § 121 = 1. Esra VIII 1, cf. 2. Esra VII 1.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 316.

1 *αἰτίας* om. V litt. **ἃσ κατὰ τῶν σαμα* i. ras. m. 2 P **ἃς κατὰ*] *ἕκαστοσ* F **σαμαρειτῶν* A 2 **ἐπέφερον, ἐπέ* i. ras. m. 2 P *ἃσ ἔφερον* F **πρέσβεων, εων* i. ras. m. 2 P *κομίζειν, ομ* i. ras. m. 2 L 3 *ἐπιστολὰσ* E *ἐπιστολὴν κομίζειν* tr. V *ἐπάρχους*] Hudson *ἱππάρχασ* (*ἱππάρχουσ* L Zon.) codd. E Lat 4 *Ταγανᾷ*] *τάνα* W *tanganae* Lat 5 *Σαμβᾷ*] *σαμβάβα* (*βάβα* suppl. m. 2, *β* prius i. ras. P) PW *σαββᾶ* F *σαβαᾶ* LA *σαβα* V *sambalae* Lat *ἐπάρχοις*] Hudson *ἱππάρχαισ* (*ἱππάρχοισ* L *ἱππαρ* with *χ* above V) codd. E Lat *σαδαράκῃ* F *Βουήδωνι*] *βουήλωνι* F *βουτήλωνι* LAW *βοήλωνι* V *βοβήλωνι* ed. pr. *ueloni* Lat 6 **ζοροβάβελοσ* FV 10 *ἀναγνόντασ ὑμᾶσ* tr. FAWE **χορηγοῖν* V 11 *γαζοφυλακίου* PAVW Zon et ex corr. FL *ζευγηλατεῖον* E **τῶν φόρων*] *τὸν φόρον* F *et tributis* Lat **φόρων τῶν σαμαρείασ* (*ῶν σ* i. ras. m. 2 P) PW 12 **ὅσα πρὸσ* i. ras. m. 2 P *θυσίας*] *τὰσ θυσίασ* FLVWE *αὐτοῖσ ἐστι* tr. FLAWE *ἐστὶν* om. V 13 **διαλίπωσι* LV et ex corr. A *μηδ'*] *μὴ δὲ* FLW *καὶ* VE 16 i. marg. *ε'* L *V* Lat 17 **αὐτοῦ παῖσ ὁ* tr. V *τὸν* om. FLAVWE 18 *τε* om. W *τιμήν*] *τὴν τιμὴν* F 19 **θρησκείαν*] *θυσίαν* P 20 **ἰωάκιμοσ* PL *ἰωάκειμοσ, ει* ex corr. A *ioachim* Lat 22 *θεοῦ*] *λαοῦ* FLAVWE *populi* Lat

μενος Ἔζδρας, ὃς τῶν Μωυσέως νόμων ἱκανῶς ἔμπειρος ὢν γίνεται
122 φίλος τῷ βασιλεῖ Ξέρξῃ. γνοὺς δὲ ἀναβῆναι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα
καὶ ἐπαγαγέσθαι τινὰς τῶν ἐν Βαβυλῶνι τυγχανόντων Ἰουδαίων
παρεκάλεσεν τὸν βασιλέα δοῦναι αὐτῷ πρὸς τοὺς σατράπας τῆς
123 Συρίας ἐπιστολήν, ὑφ᾽ ἧς αὐτοῖς γνωρισθήσεται τίς εἴη. ὁ δὲ
βασιλεὺς γράφει πρὸς τοὺς σατράπας ἐπιστολὴν τοιάνδε· „βασιλεὺς
βασιλέων Ξέρξης Ἔζδρᾳ ἱερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ τῶν τοῦ θεοῦ νόμων
χαίρειν. τῆς ἐμαυτοῦ φιλανθρωπίας ἔργον εἶναι νομίσας τὸ τοὺς
βουλομένους ἐκ τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους καὶ Λευιτῶν ὄντων ἐν τῇ
ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ συναπαίρειν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τοῦτο προσέταξα,
124 καὶ ὁ βουλόμενος ἀπίτω, καθάπερ ἔδοξέν μοι καὶ τοῖς ἑπτά μου
συμβούλοις, ὅπως τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ἐπισκέψωνται τῷ νόμῳ
τοῦ θεοῦ ἀκολούθως καὶ ἀπενέγκωσι δῶρα τῷ Ἰσραηλιτῶν θεῷ,
125 ἅπερ ηὐξάμην ἐγώ τε καὶ οἱ φίλοι· καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον ὅσον
ἂν εὑρεθῇ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Βαβυλωνίων ὠνομασμένον τῷ θεῷ
τοῦτο πᾶν εἰς Ἱεροσόλυμα κομισθῆναι τῷ θεῷ εἰς τὰς θυσίας,
πάντα τε, ὅσα βούλει ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ κατασκευάσαι, ποιεῖν
126 ἐξέστω σοι μετὰ τῶν ἀδελφῶν. καὶ τὰ δεδομένα σοι ἱερὰ σκεύη
ἀναθήσεις καὶ ὅσων ἂν ἐπίνοιαν λάβῃς καὶ ταῦτα προσεξεργάσῃ
τὴν εἰς αὐτὰ δαπάνην ποιούμενος ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γαζοφυλακείου.
127 ἔγραψα δὲ καὶ τοῖς γαζοφύλαξιν τῆς Συρίας καὶ τῆς Φοινίκης, ἵνα
τῶν ὑπὸ Ἔζδρα τοῦ ἱερέως καὶ ἀναγνώστου τῶν τοῦ θεοῦ νόμων

---

§ 121 = 1. Esra VIII 3; 2. Esra VII 6.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 316.

1 ἔσδρασ FLAVW ἔζρασ E *esdras* Lat semper *τὸν L[1] μωσέωσ PFV μωϊσέοσ E *νόμον L[1] 2 τὰ om. E 3 ἐπαγαγέσθαι] codd. Zon. ἐπαναγαγέσθαι E 5 *ὑφ᾽ ἧς — 6 ἐπιστολὴν om. F ὑφ᾽] LWE ἀφ᾽ PAV *per* (*quam*) Lat 7 ἔσδρα FLAVW ἔζρα E *esdrae* Lat τῶν τοῦ θεοῦ νόμων] θείου θεοῦ νόμου FV θείου νόμου L τοῦ θ·υ (h. e. θεοῦ) νόμου post θ eras. ut uid. ο, i. marg. γρ τοῦ θείου νόμου A τοῦ θείου νόμου WE *legis dei* Lat 8 *ἐμαυτοῦ] ἐμῆσ LA 9 ἐκ — ἔθνους] τῶν ἰουδαίων E ἐκ] τῶν ἐκ LAW τοῦ] τῶν F τοῦ τῶν V 10 τὰ om. AE 11 *ἀπείτω P ἔδοξε FLAVWE et ex corr. P μοι] κἀμοὶ LAWE *et mihi* Lat 12 τὰ om. P[1]FV τῶ· νόμω· L τοῦ νόμου P[1]F 13 καὶ ἀπενέγκωσι] ἀπενέγκωσί τε A καὶ ἀνενέγκωσι coni. 14 εὐξάμην AW ἄργυροσ καὶ χρυσὸσ ὅσοσ WE 15 *|εὑρεθῇ, εὑ i. ras. 5 litt. F ὠνομασμένοσ WE 16 τοῦτον πάντα WE 17 βούλῃ P 18 δεδομένα] δεόμενά F 19 ἀναθήσῃσ P ὅσον L 20 ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ποιούμενοσ γαζοφυλακίου (ι i. ras. m. 2 L) tr. FLVW ἐκ τοῦ γαζοφυλακίου ποιούμενοσ τοῦ βασιλικοῦ A ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γαζοφυλακίου ποιούμενοσ E *γαζοφυλακείου, ει ex ι corr. P 21 ἔγραψε P γ·αζοφυλαξι F 22 ἔσδρα (δ ex χ corr. uid. L) FLAVW Lat

ἐπισταλέντων ἐπιμεληθῶσιν. ὅπως δὲ μηδεμίαν ὀργὴν ἐπ' ἐμὲ
λάβῃ τὸ θεῖον ἢ τοὺς ἐμοὺς ἐκγόνους, πάντ' ἀξιῶ καὶ μέχρι τοῦ
πυροῦ κόρων ἑκατὸν ἐπιτελεῖσθαι τῷ θεῷ κατὰ τὸν νόμον. καὶ 128
ὑμῖν δὲ λέγω, ὅπως τοῖς ἱερεῦσιν καὶ Λευίταις καὶ ἱεροψάλταις
καὶ θυρωροῖς καὶ ἱεροδούλοις καὶ γραμματεῦσιν τοῦ ἱεροῦ μήτε
φόρους ἐπιτάξητε μήτε ἄλλο μηδὲν ἐπίβουλον ἢ φορτικὸν εἰς αὐ-
τοὺς γένηται. καὶ σὺ δέ, Ἔζδρα, κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ σοφίαν ἀπό- 129
δειξον κριτάς, ὅπως δικάσωσιν ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ πάσῃ τοὺς
ἐπισταμένους σου τὸν νόμον, καὶ τοῖς ἀγνοοῦσιν δὲ παρέξεις αὐτὸν
μαθεῖν, ἵνα ἄν τις τῶν ὁμοεθνῶν σου παραβαίνῃ τὸν τοῦ θεοῦ 130
νόμον ἢ τὸν βασιλικόν, ὑπόσχῃ τιμωρίαν, ὡς οὐ κατ' ἄγνοιαν αὐτὸν
παραβαίνων, ἀλλ' ὡς ἐπιστάμενος μὲν τολμηρῶς δὲ παρακούων
καὶ καταφρονῶν. κολασθήσονται δ' ἤτοι θανάτῳ ἢ ζημίᾳ χρη-
ματικῇ. ἔρρωσο."

2. Λαβὼν δὲ Ἔζδρας ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ὑπερήσθη καὶ τῷ 131
θεῷ προσκυνεῖν ἤρξατο, τῆς τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτὸν χρηστότητος
ἐκεῖνον αἴτιον ὁμολογῶν γεγενῆσθαι, καὶ διὰ τοῦτο τὴν πᾶσαν
αὐτοῦ χάριν ἔλεγεν εἶναι. ἀναγνοὺς δ' ἐν Βαβυλῶνι τὴν ἐπιστολὴν
τοῖς αὐτόθι παροῦσιν Ἰουδαίοις, αὐτὴν μὲν κατέσχεν, τὸ δ' ἀντί-
γραφον αὐτῆς πρὸς ἅπαντας ἔπεμψεν τοὺς ὁμοεθνεῖς τοὺς κατὰ
τὴν Μηδίαν ὄντας. μαθόντες δὲ οὗτοι τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως 132

§ 127 = 1. Esra VIII 19; 2. Esra VII 21.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 317

1 ἐπιμεληθῶσιν, ῶσιν i. ras. m. 2 P 2 ἐντίμους post ἐμοὺς addit P²W ἐγγόνους FAW πάντα FLAVW ἀξιῶ] ἀξίως PF *praecipio* Lat ἑκατὸν κόρων tr. LA 3 κόρων, ὁ ex corr., i. marg. γρ ἐν ἄλλοις κωρύκων A *modios* Lat ἑκατὸν] ἕκαστον PF ἐπιμελεῖσθαι PF 5 ἱεροδούλοις καὶ θυρωροῖς tr. WE 6 ἐπιτάξητε, ητε i. ras. m. 2 P ἐπιτάξαι F 7 ἔσδρα FLAVWLat ἔζρα E *ἀπόδειξον — 10 μαθεῖν] *censores ordina, qui omni syriae et phoenicae tuamque legem scientibus iudicent eamque discendam ignorantibus trade* Lat 8 δικάζωσιν (ζ i. ras. m. 2 P) PWE πάσῃ] WE πάσῃ··· P πάσῃ καὶ FLAV τοὺς ἐπισταμένους] WE τοῖς ἐπισταμένοις PFLAV cf. 1. Esra VIII 23 9 δὲ om. WE 10 ἵν' FLV ἄν] ἐὰν P²W παραβαίνῃ, ῃ i. ras. m. 2 P 11 κατὰ A 13 δὲ FLAVW 14 ἔρρωσσο P *ualete* Lat 15 ἔσδρας FLAVW ταύτην ἔσδρας (ἔζρας Zon) tr. AWZon τῷ θεῷ καὶ tr. PFV 16 πρὸς|σκυνεῖν L βασιλέως solito compendio (βᾱς') scriptum i. ras. m. 2 P 17 γενέσθαι W καὶ διὰ — εἶναι] *ideoque omnes ipsi gratias dicebant* (*dicebat* coni.) *esse referendas* Lat 18 αὐτῷ FLAVW εἶναι] εἰδέναι P²AVW δὲ L²AW 19 κατέσχεν] *signauit* Lat δὲ W 20 πρὸς ἅπαντας] παρὰ (περὶ E) πάντας FLAVWE Zon *ἔπεμψεν] ἀπέστειλε· A *ὁμοέθνους F γρ ὁμοέθνους i. marg. A 21 τὴν om. E *μήδειαν L δ' V τὴν παρὰ] τὰ παρὰ FL, om. AV καὶ τὴν W

καὶ πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβειαν καὶ πρὸς τὸν Ἔζδραν εὔνοιαν ἅπαντες μὲν ὑπερηγάπησαν, πολλοὶ δ' αὐτῶν καὶ τὰς κτήσεις ἀναλαβόντες ἦλθον εἰς Βαβυλῶνα ποθοῦντες τῆς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καθόδου.
133 *ὁ δὲ πᾶς λαὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν κατὰ χώραν ἔμεινεν· διὸ καὶ δύο φυλὰς εἶναι συμβέβηκεν ἐπί τε τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης Ῥωμαίοις ὑπακουούσας, αἱ δὲ δέκα φυλαὶ πέραν εἰσὶν Εὐφράτου ἕως δεῦρο, μυριάδες ἄπειροι καὶ ἀριθμῷ γνωσθῆναι μὴ δυνάμεναι.*
134 *πρὸς δὲ Ἔζδραν ἀφικνοῦνται ἱερέων καὶ Λευιτῶν καὶ θυρωρῶν καὶ ἱεροψαλτῶν καὶ ἱεροδούλων πολλοὶ τὸν ἀριθμόν. συναγαγὼν δὲ τοὺς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς τὸ πέραν τοῦ Εὐφράτου καὶ τρεῖς ἐπιδιατρίψας ἐκεῖ ἡμέρας νηστείαν αὐτοῖς παρήγγειλεν, ὅπως εὐχὰς ποιήσονται τῷ θεῷ περὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας καὶ τοῦ μηδὲν κατὰ τὴν ὁδὸν παθεῖν ἄτοπον ἢ πρὸς τῶν πολεμίων ἢ τινος ἄλλου δυσ-*
135 *κόλου προσπεσόντος αὐτοῖς· φθάσας γὰρ ὁ Ἔζδρας εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ, ὅτι διασώσει αὐτοὺς ὁ θεός, οὐ κατηξίωσεν ἱππεῖς αὐτὸν αἰτῆσαι τοὺς προπέμψοντας. ποιησάμενοι δὲ τὰς εὐχάς, ἄραντες ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου δωδεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἔτους τῆς Ξέρξου βασιλείας παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα μηνὶ πέμπτῳ*
136 *τοῦ αὐτοῦ ἔτους. καὶ παραχρῆμα τοῖς γαζοφύλαξιν ὁ Ἔζδρας οὖσιν ἐκ τοῦ τῶν ἱερέων γένους παρέστησεν τὰ ἱερὰ χρήματα, ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια πεντήκοντα, σκεύη ἀργυρᾶ ταλάντων ἑκατόν, καὶ χρύσεα σκεύη ταλάντων εἴκοσι, καὶ χαλκᾶ σκεύη χρυσοῦ κρείττονα σταθμὸν ἔχοντα ταλάντων δώδεκα· ταῦτα γὰρ ἐδωρήσατο ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἐν Βαβυλῶνι μένοντες*

---

§ 134 = 1. Esra VIII 27.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 317.

1 *καὶ* om. W *πρὸς*] *τὴν πρὸσ* FLAV *τὸν* om. F *εὐμένειαν* V *πρὸς*] *τὴν πρὸσ* FAW *ἔσδραν* FLAVWLat 2 *υπερήσθησαν* E *ὑπερηγάσθησαν* Lowthius *δὲ* WE 3 *τῆς*] *τὴν* (*ὴν* ex *ῆσ* corr. P², *ν* i. ras. A) PLAVE *εἰς τὰ* om. W *τὰ* om. E **ἱεροσολύμων* W *καθόδου*] P¹FW et ut uid. A¹ *κάθοδον* P²LAVE 5 **τε* om. P 6 *ὑπακουούσας*] *ὑπηκόουσ* LAWE **εἰσὶ* (*εἰσὶν* A¹) *τοῦ εὐφράτου* AW 7 **γνωρισθῆναι* A 8 *ἔσδραν* FLAVWLat *ἔζραν* E *θυρουρῶν* P¹ 12 *ποιήσωνται* F¹L²AVWE *ἑαυτῶν* LA *αὐτῶν* E 14 *ἔσδρασ* FLAVWLat *εἰπεῖν*] *εἶπ•* F *εἶπε* V 15 *οὐ*] *καὶ οὐ* V *οὐκ* W *κατηξίωσεν*] *ἔτι ἠξίωσεν* W 16 *προπέμψοντασ*, *ψ* i. ras. A *προπέμψαντασ* FL¹ 17 *δωδεκάτῃ*] *τῇ δωδεκάτη* E **πρώτου μηνὸς*] *μηνὸσ τοῦ πρώτου* AW **τοῦ* om. W 19 **αὐτοῦ*] *ἑβδόμου* P *ἔσδρασ* FLAVWLat *ἔζρασ* E 21 **χν̄* V **σκεύη ἀργυρᾶ* — 22 *εἴκοσι* i. ras. angustiore m. 2 P **ἀργυρᾶ* — 22 *χρύσεα σκεύη* om. F **ἑκατὸν*] *ρ̄* PV **καὶ* om. V 22 **εἴκοσι*] *κ̄* PV **καὶ* om. V 23 **σταθμοῦ* V *ἔχοντα*] *ἕλκοντα* AWE, om. V *habentia* Lat *τάλαντα* E **δώδεκα*] *ιβ'* V

Ἰσραηλῖται. παραδοὺς δὲ ταῦτα τοῖς ἱερεῦσιν ὁ Ἔζδρας ἀπέδωκε 137
τῷ θεῷ τὰς ἐκ τῶν ὁλοκαυτώσεων νενομισμένας γίνεσθαι θυσίας,
ταύρους δώδεκα ὑπὲρ κοινῆς τοῦ λαοῦ σωτηρίας, κριοὺς ἐνενήκοντα,
ἄρνας ἑβδομηκονταδύο, ἐρίφους εἰς παραίτησιν τῶν ἡμαρτημένων
δεκαδύο. τοῖς δὲ τοῦ βασιλέως οἰκονόμοις καὶ τοῖς ἐπάρχοις τῆς 138
κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης τὰ γράμματα τοῦ βασιλέως ἀπέδωκεν.
οἱ δὲ τὸ προσταχθὲν ὑπ' αὐτοῦ ποιεῖν ἀνάγκην ἔχοντες ἐτίμησάν
τε τὸ ἔθνος καὶ πρὸς πᾶσαν αὐτῷ χρείαν συνήργησαν.

3. Ταῦτα μὲν οὖν καὶ αὐτὸς ἐβουλεύσατο Ἔσδρας, προεχώρη- 139
σεν δ' αὐτῷ κρίναντος αὐτὸν ἄξιον οἶμαι τοῦ θεοῦ τῶν βουληθέν-
των διὰ χρηστότητα καὶ δικαιοσύνην. χρόνῳ δὲ ὕστερον προσελ- 140
θόντων αὐτῷ τινων κατηγορούντων, ὥς τινες τοῦ πλήθους καὶ τῶν
ἱερέων καὶ Λευιτῶν παραβεβήκασι τὴν πολιτείαν καὶ λελύκασιν
τοὺς πατρίους νόμους ἀλλοεθνεῖς ἠγμένοι γυναῖκας καὶ τὸ ἱερατι-
κὸν γένος συγκεχύκασιν, δεομένων τε βοηθῆσαι τοῖς νόμοις, μὴ 141
κοινὴν ἐπὶ πάντας ὀργὴν λαβὼν πάλιν αὐτοὺς εἰς συμφορὰς ἐμ-
βάλῃ, διέρρηξε μὲν εὐθὺς ὑπὸ λύπης τὴν ἐσθῆτα καὶ τὴν κεφαλὴν
ἐσπάρασσεν καὶ τὰ γένεια ὑβρίζων ἐπὶ τὴν γῆν τε ἑαυτὸν ἔρριψεν
ἐπὶ τῷ τὴν αἰτίαν ταύτην λαβεῖν τοὺς πρώτους τοῦ λαοῦ. λογι- 142
ζόμενος δὲ ὅτι, ἐὰν ἐκβαλεῖν αὐτοὺς τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν
προστάξῃ τέκνα, οὐκ ἀκουσθήσεται, διέμενεν ἐπὶ τῆς γῆς κείμενος.

§ 137 = 1. Esra VIII 63; 2. Esra VIII 35.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 318 Exc Peiresc.

1 ἔσδρασ (ἔσ i. ras. m. 1 P) PFLVW ἔσδ·ρασ A ἐπέδωκε WE 2 τῷ] καὶ τῷ LAV 3 δώδεκα] ιβ V *XIII* Lat ἐνενήκοντα] ϛ' V 4 ἄρνας] ἄρνασ δὲ FLW ἑβδομηκονταδύο] οβ' V 5 δεκαδύο] δώδεκα AW ιβ' V 8 *τὸ om. F 9 καὶ αὐτὸς — 10 δ' αὐτῷ] *quemammodum et ipse esdras deliberauerat processerunt* Lat Ἔσδρας] ὁ ἔσδρασ F προσεχώρησαν, οσ ex ο corr. m. 2 P προεχώρησε FVW et ex corr. LA 10 δὲ AW τῶν om. W 11 χρόνῳ] incip. Exc *δ' L *προελθόντων P¹ 12 αὐτῷ] τῷ ἔζρα E τινῶν αὐτῷ tr. AW Exc κατηγορούντων] καὶ κατηγορούντων (καὶ κα m. 2 i. ras. angustius scripta P) PLAVWE Exc *τοῦ πλήθους καὶ om. Lat 13 *καὶ τῶν λευιτῶν A 14 πατρώουσ PFLWE Exc 15 *γένος] ἔθνοσ PF συγκεχυκότεσ E συγκεχυκότων Exc δεομένων, ων i. ras. m. 2 PL δεομένοισ FL¹W τε] δὲ FLVW μὴ — 17 ἐμβάλῃ] *ne communis super omnes ueniens ira calamitatibus iterum eos inuolueret* Lat 16 λαβὼν] λαβὼν ὁ θεὸς Hudson ἐμβάλλῃ L¹ 17 ante *διέρρηξε *quae cum audisset* add. Lat καὶ τὴν — 18 ἔρριψεν] *et caput barbamque contumeliose dilacerans sese prostrauit in terram* Lat καὶ τὴν, τ i. ras., ἡ ex ῆ corr., ν add. m. 2 P 18 ἐσπάρασσεν] δὲ σπαράσσων FLV ἐσπάραξε Exc καὶ om. AW Exc γένια P ἐπὶ] καὶ ἐπὶ AW Exc τε om. AW Exc *αὑτὸν A αὐτὸν W 20 *δ' V *ἐὰν] ἐὰν μὴ Exc *ἐκβαλλεῖν A ἐκβάλλειν W 21 *διέμεινεν W Exc

*συνέτρεχον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ μέτριοι πάντες κλαίοντες καὶ αὐτοὶ
143 καὶ τῆς ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ λύπης συμμεταλαμβάνοντες. ἀναστὰς
δὲ ἀπὸ τῆς γῆς ὁ Ἔσδρας καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείνας εἰς τὸν οὐρανόν,
αἰσχύνεσθαι μὲν ἔλεγεν αὐτὸν ἀναβλέψαι διὰ τὰ ἡμαρτημένα τῷ
λαῷ, ὃς τῆς μνήμης ἐξέβαλεν τὰ τοῖς πατράσιν ἡμῶν διὰ τὴν ἀσέ-
144 βειαν αὐτῶν συμπεσόντα, παρεκάλει δὲ τὸν θεὸν σπέρμα τι καὶ
λείψανον ἐκ τῆς τότε συμφορᾶς αὐτῶν καὶ αἰχμαλωσίας περισώ-
σαντα καὶ πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τὴν οἰκείαν γῆν ἀποκαταστή-
σαντα [καὶ τοὺς Περσῶν βασιλέας ἀναγκάσαντα] λαβεῖν οἶκτον
αὐτῶν, καὶ συγγνωμονῆσαι τοῖς νῦν ἡμαρτημένοις, ἄξια μὲν θανά-
του πεποιηκόσιν, ὃν δὲ ἐπὶ τῇ τοῦ θεοῦ χρηστότητι καὶ τοὺς τοιού-
τους ἀφιέναι τῆς κολάσεως.*
145 4. *Καὶ ὁ μὲν ἐπαύσατο τῶν εὐχῶν· θρηνούντων δὲ πάντων,
ὅσοι πρὸς αὐτὸν σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις συνῆλθον, Ἀχόνιός τις
ὀνόματι πρῶτος τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, προσελθὼν αὐτοὺς μὲν ἁμαρ-
τεῖν ἔλεγεν ἀλλοεθνεῖς ἐνοικισαμένους γυναῖκας, ἔπειθε δ' αὐτὸν
ἐξορκίσαι πάντας ἐκβαλεῖν αὐτὰς καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν γεγενημένα,
146 κολασθήσεσθαι δὲ τοὺς οὐχ ὑπακούσαντας τῷ νόμῳ. πεισθεὶς οὖν
τούτοις ὁ Ἔζδρας ἐποίησεν ὀμόσαι τοὺς φυλάρχους τῶν ἱερέων καὶ
τῶν Λευιτῶν καὶ Ἰσραηλιτῶν ἀποπέμψασθαι τὰς γυναῖκας καὶ τὰ
147 τέκνα κατὰ τὴν Ἀχονίου συμβουλίαν. λαβὼν δὲ τοὺς ὅρκους εὐθὺς
ὥρμησεν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ εἰς τὸ παστοφόριον τὸ Ἰωάννου τοῦ Ἐλιασι-*

---

§ 142 = 1. Esra VIII 69; 2. Esra IX 5.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 318 Exc Peiresc.

1 *οὖν*] *δὲ* AWE Exc 2 *καὶ* om. FLAVW Exc *τῆς*] *τοῖσ* L *συμμεταλαβόντεσ* L *συλλαμβάνοντεσ* V 3 **ἀπὸ* i. ras. m. 2 P *ἔζρασ* E **καὶ τὰς χεῖρας* om. PF 4 *αὐτὸν*] *εἰσ αὐτὸν* FLAVW Exc 5 *ὅς*] *ὡσ* P[1]FW *μνήμης*] *μὲν μνήμησ* A *μὲν τιμῆσ* W Exc *ἐξέβαλλεν* P *ἐξέβαλλε* L[1] *τοῖς*] *τῆσ* V 6 *αὐτῶν*] *αὐτῶ* V, om. Exc *συμπεσόντα, σ* initiale i. ras. P *δὲ*] *μέντοι* Exc 7 *καὶ* om. F 9 *καὶ τοὺς — ἀναγκάσαντα* om. PFV *οἶκτον, τ* suppl. L 10 *καὶ* om. ALat Exc *συγγνωμονῆσαι καὶ* tr. Bekker **νῦν* om. W *μὲν* erasum L 11 *πεποιηκόσι* Exc *ὃν*] *ὅν* F *αὐτὸν* L[2] *esse* Lat *εἶναι* ed. pr. *δ'* AV *τοὺς τοιούτους*] Exc *τούτουσ* codd. *hos tales* Lat 12 *ἀφεῖναι* FLAVW Exc 14 **συνῆλθον, ο* ex *α* corr. A *ἀχώνιόσ* PVE *achanonius* Lat *Ἰεχονίας* Esra 15 **ὄνομα* Exc 16 *ἐνοικησαμένουσ* P Exc *cohabitantes* Lat 17 *γεγεννημένα* L[2]AVWE 18 **ὑπακούσοντασ* P *ὑπακούσοντασ, ο* ex *α* aut *ω* factum in *α* rursus corr. m. 2 L 19 *ἔσδρασ* FLAVW Lat Exc 20 *τῶν* om. AE 21 *ἀχωνίου* V *achonii* Lat *συμβουλήν* V *λαβὼν*] *ἀναλαβὼν* AWE Exc 22 *ὅρμησεν* L[1] *ἀπὸ*] *ἐκ* FLAVW Exc *παστοφόριον, ι* ex *η* corr. A *παστοφόρειον* W *παστοφορεῖον* Exc *habitaculum* Lat *τὸ*] *τοῦ* F, om. V *ἰωάννα* W *ἐλιβασίμου* P *ἐλασίβου* L

βου καὶ μηδενὸς ὅλως διὰ τὴν λύπην γευσάμενος ἐκείνην τὴν ἡμέραν
διήγαγεν αὐτόθι. γενομένου δὲ κηρύγματος ὥστε πάντας τοὺς ἀπὸ 148
τῆς αἰχμαλωσίας συνελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, ὡς τῶν ἐν δυσὶν ἢ
τρισὶν ἡμέραις οὐκ ἀπαντησάντων ἀπαλλοτριωθησομένων τοῦ πλή-
θους καὶ τῆς οὐσίας αὐτῶν κατὰ τὴν τῶν πρεσβυτέρων κρίσιν
ἀφιερωθησομένης, συνῆλθον ἐκ τῆς Ἰουδαϊκῆς καὶ Βενιαμίτιδος ἐν
τρισὶν ἡμέραις εἰκάδι τοῦ ἐνάτου μηνός, ὃς κατὰ μὲν Ἑβραίους
Ξένιος, κατὰ δὲ Μακεδόνας Ἀπελλαῖος καλεῖται. καθισάντων δὲ 149
ἐν τῷ ὑπαίθρῳ τοῦ ἱεροῦ, παρόντων ἅμα καὶ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ ὑπὸ τοῦ κρύους ἀηδῶς διακειμένων, ἀναστὰς Ἔζδρας ᾐτιᾶτο
ἐκείνους λέγων παρανομῆσαι γήμαντας οὐκ ἐξ ὁμοφύλων· νῦν μέντοι
γε ποιήσειν αὐτοὺς τῷ μὲν θεῷ κεχαρισμένα συμφέροντα δὲ αὐτοῖς
ἀποπεμψαμένους τὰς γυναῖκας. οἱ δὲ ποιήσειν μὲν τοῦτο πάντες 150
ἐξεβόησαν, τὸ δὲ πλῆθος εἶναι πολύ, καὶ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους χει-
μέριον, καὶ τὸ ἔργον οὐ μιᾶς οὐδὲ δευτέρας ἡμέρας ὑπάρχειν. ἀλλ'
οἵ τε ἡγεμόνες τούτοις καὶ οἱ συνοικοῦντες ταῖς ἀλλοφύλοις παρα-
γενέσθωσαν λαβόντες χρόνον καὶ πρεσβυτέρους ἐξ οὗ ἂν θελήσωσιν
τόπου τοὺς συνεπισκεψομένους τὸ τῶν γεγαμηκότων πλῆθος." καὶ 151
ταῦτα δόξαν αὐτοῖς ἀρξάμενοι τῇ νουμηνίᾳ τοῦ δεκάτου μηνὸς ἀνα-
ζητεῖν τοὺς συνοικοῦντας ταῖς ἀλλοεθνέσιν εὗρον ἕως τῆς τοῦ μηνὸς

§ 148 = 1. Esra IX 3.

PFLAVWELat Exc Peiresc.

1 *ἐκείνην τὴν ἡμέραν*] V *ἐκείνῃ* (*ἐν ἐκείνῃ* E Exc) *τῇ ἡμέρᾳ* PFLAWE Exc 2 *διῆγεν* Exc **δὲ*] *δὲ τοῦ* L **κιρύγματοσ* Exc *ἀπὸ*] *ἐκ* E 3 **δυσὶ* Exc 4 *ἀπαντησόντων* AE Exc *αὐτῶν τε* (*αὐτῶι τε* Exc) ante *ἀπαλλ.* add. E Exc 6 **ἀφιεροθησομένουσ* Exc *ἐκ*] *οἱ ἐκ* AWE Exc *Ἰουδαϊκῆς*] *ἰούδα φυλῆσ* LAWE Exc *tribu iuda* Lat 7 **εἰκάδι* — 8 *καλεῖται* om. Exc *ἐννάτου* FL¹VE 8 **Ξένιος*] spatium uacuum 6—7 litt., in quo scripsit manus 2 *ξένιοσ* (λ supra) L *τεβέθ* W *sileos* Lat *τεβέθος* ed. pr. *Χασλεὺς* Hudson, uid. XII 248 et 319, ubi hic mensis *Ἐξελέους* uocari uid. *ἀπελλεοσ* P *ἀπαλλαῖοσ* E¹ 9 *ὑπαίθρῳ*] W *ὑπέθρω* Exc *ὑπερώω* PFLAV Lat; uid. Esra IX 6 sq. *παρόντων* — *πρεσβυτέρων* i. marg. suppl. m. 2 L 10 *ἔσδρασ* FLAVW Lat Exc *ἔζρασ* E 11 **γήμαντοσ* L¹ 12 **αὐτοῖσ* ex corr. V 15 *ὑπάρχειν ἡμέρασ* tr. FLAVWE Exc **ἀλλ'* — 18 *πλῆθος*] ***sed oportere ut duces et alii qui*** [*non*] ***cum alienigenis habitabant uxoribus tempus acciperent dilationis et seniores cohabitantes cum alienigenis multitudinem uisitarent*** Lat, graeca uix sana 16 **τε*] *γε* Exc *τούτοις*] om. E *τούτουσ* Exc *τοῖσ* E post *ταῖς* 3—4 litt. erasae A *παραγινέσθωσαν* E Exc 17 *οὗ*] *ὧν* Dindorf *θελήσουσιν* P *θελήσωσι* FLAE 18 *συνεπισκεψομένουσ*, *ο* ante *μ* ex *α* corr. L *οὖν ἐπισκεψαμένουσ* F *ἐπισκεψομένουσ* E 19 *ταῦτα*] *τοῦτο* FLAW *ταύτῃ* V **ἀναζητεῖν*] *ἀναζητοῦντεσ* AW Exc 20 *ταῖς*] *τοῖσ* E

τοῦ ἐχομένου νουμηνίας ποιησάμενοι τὴν ἔρευναν πολλοὺς ἔκ τε
τῶν Ἰησοῦ ἐκγόνων τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν
152 καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν, οἳ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν γεγενη-
μένα τῆς τῶν νόμων φυλακῆς ἢ τῶν πρὸς αὐτὰ φίλτρων ποιού-
μενοι πλείονα λόγον εὐθὺς ἐξέβαλον καὶ θυσίας ἐξευμενίζοντες τὸν
θεὸν ἐπήνεγκαν κριοὺς καταθύσαντες αὐτῷ. τὰ δὲ ὀνόματα αὐτῶν
153 λέγειν οὐκ ἔδοξεν ἡμῖν ἀναγκαῖον εἶναι. τὸ μὲν οὖν ἁμάρτημα τὸ
περὶ τοὺς γάμους τῶν προειρημένων οὕτως ἐπανορθώσας Ἔζδρας
ἐκαθάρισεν τὴν περὶ ταῦτα συνήθειαν, ὥστ' αὐτὴν τοῦ λοιποῦ
μόνιμον εἶναι.
154 5. Τῷ δ' ἑβδόμῳ μηνὶ τὴν σκηνοπηγίαν ἑορτάζοντες καὶ σχεδὸν
ἅπαντος τοῦ λαοῦ συνεληλυθότος ἐπ' αὐτήν, ἀνελθόντες εἰς τὸ ἀνει-
μένον τοῦ ναοῦ πρὸς τὴν πύλην τὴν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἀποβλέ-
πουσαν ἐδεήθησαν τοῦ Ἔζδρα τοὺς νόμους αὐτοῖς ἀναγνῶναι τοὺς
155 Μωυσέως. ὁ δὲ μέσος τοῦ πλήθους σταθεὶς ἀνέγνω καὶ τοῦτ'
ἐποίησεν ἀπ' ἀρχομένης ἡμέρας ἕως μεσημβρίας· οἱ δὲ ἀκούσαντες
ἀναγινωσκομένων τῶν νόμων δίκαιοι μὲν πρὸς τὸ παρὸν καὶ τὸ
μέλλον ἐδιδάσκοντο εἶναι, περὶ δὲ τῶν παρῳχημένων ἐδυσφόρουν
καὶ μέχρι τοῦ δακρύειν προήχθησαν ἐνθυμούμενοι πρὸς αὐτούς,
ὅτι μηδὲν ἂν τῶν πεπειραμένων κακῶν ἔπαθον, εἰ τὸν νόμον διε-
156 φύλαττον. ὁ δὲ Ἔζδρας οὕτως ὁρῶν αὐτοὺς ἔχοντας ἐκέλευσεν ἀπ-
ιέναι πρὸς αὐτοὺς καὶ μὴ δακρύειν· εἶναι γὰρ ἑορτὴν καὶ μὴ δεῖν
ἐν αὐτῇ κλαίειν· οὐ γὰρ ἐξεῖναι· προυτρέπετο δὲ μᾶλλον πρὸς

151 = 1. Esra IX 17.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 318 Exc Peiresc.

1 *νουμινίασ Exc 2 Ἰησοῦ] τοῦ ἰησοῦ AW ἐγγόνων FAW . καὶ τῶν ἱερέων] et fratrum eius sacerdotum Lat καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ἱερέων Exc ἱερέων καὶ τῶν om. P τῶν (ante Λευιτῶν) om. AVWExc 3 τῶν om. V γεγεννημένα FAWE 4 ποιούμενα Exc 5 *ἐξέβαλλον PA¹W *θυσίαν A ἐξευμενίζοντεσ, εσ i. ras. P 7 ἁμάρτημα, ρ ex μ aut ν corr. A 8 ἔσδρασ FLAVWLatExc 9 ἐκαθάρευεν WExc ὡσ ταύτην AWExc 10 μόνιμον] νόμιμον PWExc εἶναι] fin. Exc 11 *Τῷ δ' om. L δὲ FAVWE *τῆσ σκηνοπηγίασ PFV 12 *ἅπαντος] παντὸσ V ἐπ'] εἰσ AE ἀνιμένον P ἀνημένον L¹ 13 λαοῦ P πύλιν P 14 ἔσδρα FLAVWLat ἔζρα E *αὐτοὺσ W ἀναγνῶναι] ἀναγνωσθῆναι PFLVE τοῦ E 15 Μωυσέως] μωσέωσ FV μωυσηόσ P μωϋσεόσ E mosaicas Lat Μωυσείους coni τοῦτο FLAVW 16 ἀπαρχομένησ LAVW ἀπερχομένησ F 17 *μὲν] τε PF 19 αυτοὺσ P αὑτοὺσ F ἑαυτοὺσ LAVW 20 πεπειρασμένων PFL supra dictis Lat κακὸν L 21 ἔσδρασ FLAVWLat ἔζρασ E ἀπιέναι] ed. pr. ἀπίναι P ἀπεῖναι FLAVWE discedere Lat 22 *αὐτοὺσ PFLW 23 προυτρέπετο] E προετρέπετο codd.

εὐωχίαν ὁρμήσαντας ποιεῖν τὰ πρόσφορα τῇ ἑορτῇ καὶ κεχαρισμένα,
καὶ τὴν μετάνοιαν καὶ λύπην τὴν ἐπὶ τοῖς ἔμπροσθεν ἐξημαρτη-
μένοις ἀσφάλειάν τε ἕξειν καὶ φυλακὴν τοῦ μηδὲν ὅμοιον συμ-
πεσεῖν. οἱ δὲ ταῦτα Ἔζδρα παραινοῦντος ἑορτάζειν ἤρξαντο καὶ 157
τοῦτο ποιοῦντες ἐφ' ἡμέρας ὀκτὼ ἐν ταῖς σκηναῖς ἀνεχώρησαν εἰς
τὰ οἰκεῖα μετὰ ὕμνων τοῦ θεοῦ τῆς ἐπανορθώσεως τῶν περὶ τὸ
πολίτευμα παρανομηθέντων Ἔζδρᾳ χάριν εἰδότες. ᾧ συνέβη μετὰ 158
τὴν παρὰ τῷ λαῷ δόξαν γηραιῷ τελευτῆσαι τὸν βίον καὶ ταφῆναι
μετὰ πολλῆς φιλοτιμίας ἐν Ἱεροσολύμοις. ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν
καὶ Ἰωακείμου τοῦ ἀρχιερέως ἀποθανόντος παῖς αὐτοῦ Ἐλεάσιβος
τὴν ἀρχιερωσύνην διεδέξατο.

6. Τῶν δ' αἰχμαλωτισθέντων τις Ἰουδαίων οἰνοχόος τοῦ βασι- 159
λέως Ξέρξου Νεεμίας ὄνομα περιπατῶν πρὸ τῆς μητροπόλεως
τῶν Περσῶν Σούσων, ξένων τινῶν ἀπὸ μακρᾶς ὁδοιπορίας εἰς τὴν
πόλιν εἰσιόντων ἐπακούσας ἑβραϊστὶ πρὸς ἀλλήλους ὁμιλούντων
προσελθὼν αὐτοῖς ἐπυνθάνετο, πόθεν εἶεν παραγενόμενοι. ἀπο- 160
κριναμένων δ' ἥκειν ἐκ τῆς Ἰουδαίας, πῶς αὐτῶν ἔχει τὸ πλῆθος
καὶ ἡ μητρόπολις Ἱεροσόλυμα, πάλιν ἤρξατο πυνθάνεσθαι. κακῶς 161
δ' ἔχειν εἰπόντων, καθῃρῆσθαι γὰρ εἰς ἔδαφος τὰ τείχη καὶ τὰ
πέριξ ἔθνη πολλὰ διατιθέναι κακὰ τοὺς Ἰουδαίους, ἡμέρας μὲν
κατατρεχόντων τὴν χώραν καὶ διαρπαζόντων, τῆς δὲ νυκτὸς κακῶς
ἀπεργαζομένων, ὡς πολλοὺς ἐκ τῆς χώρας καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν Ἱερο-
σολύμων αἰχμαλώτους ἀπῆχθαι καὶ τὰς ὁδοὺς πλήρεις εὑρίσκεσθαι
καθ' ἡμέραν νεκρῶν, ἐδάκρυσεν ὁ Νεεμίας ἐλεήσας τῆς συμφορᾶς 162
τοὺς ὁμοφύλους, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, „ἄχρι τίνος, εἶπεν,

§ 156 = 1. Esra IX 50; § 159 = Neemia I 1.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 318.

1 *ὡρμήσαντασ* P *καὶ τῇ ἑορτῇ* tr. AW 2 *τὴν* om. FLAVW 3 *ἀσφάλειάν τε*, litt. *λειάν τε* i. ras. angustiore m. 2 A *τε* om. PW 4 *ἔσδρα* FLAVW Lat *ἔζρα* E 6 *τῶι θεῶι* ex corr. A *τῆσ*, *τ* man. al. A 7 *παρανομηθέντων*, *των* i. ras. A *ἔσδρα* FLAVW Lat *ἔζρα* E 8 *παρὰ τῷ λαῷ*] *apud deum* Lat 10 **ἰωακίμου* PLA¹W *ioachim* Lat *ἐλιάσιβοσ* FLAVWE Lat 12 *δὲ* FLAVWE 13 **νεμίασ* F *περιπατῶν*] P²AVWE *περὶ πεσὼν* P¹FL *occurrens (quibusdam peregrinis)* Lat **πρὸ*] *περὶ* L 14 **τῶν* om. V 15 **ἑβραϊστὶ* (*ὶ* ex *ὴ* corr. L) LA 16 **αὐτοῖς*] *οὗτοσ* P 17 *δ' ἥκειν*] ex *δίκην* corr. m. 2 L *ἥκειν*, *ἥ* i. ras. maiore A *δ' ηκείνων* W *δὲ ἥκειν* E **ἔχειν* PFL 18 *ἤρξαντο* W 19 *δὲ* E **καθῃρῆσθαι*] *βεβλῆσθαι* W *γὰρ*] *γὰρ αὐτῶν* FLAVWE 20 **τοῖσ ἰουδαίοισ* L² 21 *κακῶς ἀπεργαζομένων* corrupta puto 22 *καὶ* om. F 24 *Νεεμίας*] *νεανίασ* (*ν* initiale i. ras. m. 2 L) LE

ὦ δέσποτα, περιόψει ταῦτα πάσχον τὸ ἔθνος ἡμῶν οὕτως ἅρπαγμα
163 *πάντων καὶ λάφυρον γενόμενον;“ διατρίβοντος δ' αὐτοῦ πρὸς τῇ*
πύλῃ καὶ ταῦτα ἀποδυρομένου προελθών τις ἤγγειλεν αὐτῷ μέλλειν
ἤδη κατακλίνεσθαι τὸν βασιλέα. ὁ δ' εὐθὺς ὡς εἶχεν μηδὲ ἀπο-
λουσάμενος διακονήσων ἔσπευσεν τῷ βασιλεῖ τὴν ἐπὶ τοῦ πότου
164 *διακονίαν. ὡς δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον ὁ βασιλεὺς διεχύθη καὶ ἡδίων*
αὐτοῦ γενόμενος ἀπέβλεψεν εἰς τὸν Νεεμίαν, κατεσκυθρωπακότα
165 *θεασάμενος, διὰ τί κατηφὴς εἴη ἀνέκρινεν. ὁ δὲ τοῦ θεοῦ δεηθεὶς*
χάριν τινὰ καὶ πειθὼ παρασχεῖν αὐτῷ λέγοντι, „πῶς, φησίν, ὦ
βασιλεῦ, δύναμαί σοι μὴ βλέπεσθαι τοιοῦτος μηδὲ τὴν ψυχὴν ἀλγεῖν,
ὅπου τῆς πατρίδος μου Ἱεροσολύμων, ἐν ᾗ τάφοι καὶ μνήματα
προγόνων τῶν ἐμῶν εἰσιν, ἀκούω βεβλῆσθαι κατὰ τῆς γῆς τὰ
τείχη καὶ τὰς πύλας ἐμπεπρησμένας αὐτῆς; ἀλλὰ χάρισαί μοι
πορευθέντι τὸ τεῖχος ἀνεγεῖραι καὶ τοῦ ἱεροῦ τὸ λεῖπον προσοι-
166 *κοδομῆσαι.“ ὁ δὲ βασιλεὺς διδόναι τε τὴν δωρεὰν κατένευσεν καὶ*
πρὸς τοὺς σατράπας κομίσαι γράμματα, ὅπως τιμῆς τε αὐτὸν
ἀξιώσωσι καὶ πᾶσαν παράσχωσιν χορηγίαν εἰς ἅπερ βούλεται.
„πέπαυσο δή, φησί, λυπούμενος καὶ χαίρων ἡμῖν τοῦ λοιποῦ δια-
167 *κόνει.“ ὁ μὲν οὖν Νεεμίας προσκυνήσας τῷ θεῷ καὶ τῷ βασιλεῖ*
τῆς ὑποσχέσεως εὐχαριστήσας τὸ κατηφὲς τοῦ προσώπου καὶ συγ-
κεχυμένον ἀπεκάθηρεν τῇ περὶ τῶν ἐπηγγελμένων ἡδονῇ. καλέσας
δὲ αὐτὸν τῇ ἐπιούσῃ δίδωσιν αὐτῷ πρὸς Ἀδδαῖον ἐπιστολὴν κο-
μίσαι τὸν τῆς Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ Σαμαρείας ἔπαρχον, ἐν ᾗ
περί τε τῆς τιμῆς τοῦ Νεεμίου καὶ χορηγίας τῆς εἰς τὴν οἰκοδο-
μίαν ἐπεστάλκει.

---

§ 163 — Neemia II 1.

PFLAVWE Lat Zonaras p. 318.

1 **περιόψη* P *ὑπερόψει* FV 2 *γενόμενον*] *γεγόναμεν* PV *sumus effecti* Lat **διατρίβοντος δ'*] *διατρίβοντοσ τοίνυν*, litt. *τοσ τοίνυν* i. ras. angustiore A *δὲ* E 3 **ταῦτ'* FLV *προελθὸν* L¹ *προσελθὼν* L²AE *ἤγγειλεν αὐτῷ*] *αὐτῷ κατήγγειλε* E 4 **μὴδ'* AW 5 *πότου*] *τόπου* L *ποτοῦ* E 6 *ἡδίον* P 7 *αὐτοῦ* PFV *ἑαυτοῦ* LAW **Νεεμίαν*] *iuuenem* Lat *νεεμίαν καὶ* LAW 8 **θεασάμενος*] *δὲ θεασάμενοσ* PF 10 *μὴ βλέπεσθαί σοι* tr. AWE 12 **κατὰ τῆσ γῆσ βεβλῆσθαι* tr. AW *τῆς* om. E 14 **πορευθέντι*] *ἀπελθόντι* AW **λεῖπον*] *πλεῖστον* PF, i. marg. *τὸ πλεῖστον γρ* A *partem — cadentem* Lat 15 *τε τὴν*] *τε αὐτῷ τὴν* FLVE *αὐτῷ τήν τε* AW (*dare se*) *ei* Lat 16 **αὐτὸν*] *αὐτῶν* F 17 **παρασχῶσιν* P **χωρηγίαν* L¹ 18 *δή*] *δέ* LVW *τὰ λοιπὰ* W 21 *τῇ* om. W *περὶ*] *παρὰ* LAW, om. FV 22 *Ἀδδαῖον*] AWE *σαλέον* P *σαλλαῖον* F *σαλαῖον* L *σαδαῖον* V *addeo* Lat 24 *τιμῆσ τῆσ* tr. E **τοῦ Νεεμίου*] *iuuenis* Lat **χορηγείασ* P *τῆσ χορηγίασ* AW 25 **ἐπεστάλκει*, *ἐ* ex *ἀ* corr. A

7. *Γενόμενος οὖν ἐν Βαβυλῶνι καὶ πολλοὺς τῶν ὁμοφύλων* 168
ἐθελοντὶ ἀκολουθοῦντας αὐτῷ παραλαβὼν ἧκεν εἰς Ἱεροσόλυμα
πέμπτον καὶ εἰκοστὸν ἔτος ἤδη βασιλεύοντος Ξέρξου, καὶ δείξας
τῷ θεῷ τὰς ἐπιστολὰς ἀποδίδωσιν τῷ Ἀδδαίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις
ἐπάρχοις, καὶ συγκαλέσας πάντα τὸν λαὸν εἰς Ἱεροσόλυμα στὰς ἐν
μέσῳ τῷ ἱερῷ τοιούτους ἐποιήσατο πρὸς αὐτὸν τοὺς λόγους· „ἄνδρες 169
Ἰουδαῖοι, τὸν μὲν θεὸν ἴστε μνήμῃ τῶν πατέρων Ἀβράμου καὶ
Ἰσάκου καὶ Ἰακώβου παραμένοντα καὶ διὰ τῆς ἐκείνων δικαιοσύνης
οὐκ ἐγκαταλείποντα τὴν ὑπὲρ ὑμῶν πρόνοιαν· ἀμέλει συνήργησέν
μοι παρὰ τοῦ βασιλέως λαβεῖν ἐξουσίαν, ὅπως ὑμῶν τὸ τεῖχος ἀνα-
στήσω καὶ τὸ λεῖψανον τοῦ ἱεροῦ τελειώσω. βούλομαι δ' ὑμᾶς 170
τὴν τῶν γειτονευόντων ἡμῖν ἐθνῶν δυσμένειαν σαφῶς εἰδότας, καὶ
ὅτι πρὸς τὴν οἰκοδομίαν, εἰ μάθοιεν περὶ ταύτην ἡμᾶς φιλοτιμου-
μένους, ἐνστήσονται καὶ πολλὰ πραγματεύσονται πρὸς αὐτὴν ἡμῖν
ἐμπόδια, θαρρεῖν μὲν τῷ θεῷ πρῶτον ὡς καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων 171
ἀπέχθειαν στησομένους, μήτε δ' ἡμέρας μήτε νυκτὸς αὐτοὺς ἀνιέ-
ναι τῆς οἰκοδομίας, ἀλλὰ πάσῃ σπουδῇ χρωμένους συνέχειν τὸ ἔργον,
ὥς γε καιρὸς ἴδιός ἐστιν." ταῦτ' εἰπὼν ἐκέλευσεν εὐθὺς τοὺς 172
ἄρχοντας μετρῆσαι τὸ τεῖχος καὶ διανεῖμαι τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ τῷ
λαῷ κατὰ κώμας τε καὶ πόλεις κατὰ τὸ ἑκάστοις δυνατόν, ὑπο-
σχόμενος δὲ καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν οἰκετῶν συλλήψεσθαι πρὸς τὴν
οἰκοδομίαν διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν. καὶ οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς τὸ ἔργον 173

---

§ 168 = Neemia II 9.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 319.

2 **ἐθελοντὶ*] *ἐθελόντων* PF *ἐθελονταὶσ* V *sponte* Lat **εἰσ τὰ ἱεροσόλυμα* AW 3 **ἤδη* om. W *δείξας*] *θαρρήσας* Cocceji 4 *τῷ θεῷ*] *τῷ λαῷ* L, om. Lat *δίδωσιν* E *ἐπιδέδωκε* Zon **Ἀδδαίῳ*] *σαλέω* P *σαλλαίω* FL *σαδαίω* V *addeo* Lat 5 *ἐπάρχοις*] Dindorf *ἱππάρχαισ* (*ἱππάρχοισ* E) codd. E Lat *ἅπαντα* WE *ἐν*] *ἐμ* P 6 *τοῦ ἱεροῦ* LAW et ut uid. Lat *αὐτὸν τοὺς*] *αὐτὸν* P *αὐτοὺσ* FLV *αὐτοὺσ τοὺσ* AW *eos* Lat 7 *Ἀβράμου*] Hudson *ἀβραάμ* P *ἀβραάμου* FLA *ἀβραάμου* VW 8 *ἰσαάκ* P *ἰσαάκου* FAVW *ἰσαάκου* L *ἰακώβ* P *ἰακώβ••* F 9 *ἐγκαταλιπόντα* FL *ὑμῶν*] *ἡμῶν* PFLW Lat 10 **ὑμῶν*] *ἡμῶν* V 11 *δὲ* E et ex corr. A 12 *ἡμῖν*] *ὑμῖν* FE 13 *ἡμᾶσ περὶ ταύτην* tr. V 14 *ὑμῖν* F 15 *primum ergo in deum confidere debemus, qui illorum inimicitiis potest resistere* Lat *μὲν*] *μέντοι* P 16 *στησομένου* A¹W *στησομένω* V *δὲ* VWE et ex corr. A *αὐτοὺς*] *αὐτοὺσ* A, om. WE **ἀνιέναι*] *ἀνίετε* P 17 **χρομένουσ* W **συνέχειν*] *συνέχειν τε* PF 18 **ὥς*] *dum* Lat *ἕως* coni *γε*] *ἔτι* LAWE *καιρὸς*] *καιρὸσ τούτου* FLAVE *καιρὸσ τοῦτο* W *ταῦτα* FLAVW 19 **μετρίσαι* P 20 **κατὰ*] *κατά τε* AW *τε* om. FLAVWE **κατὰ*] *καὶ* P 22 *οἱ* om. E

παρεσκευάζοντο. ἐκλήθησαν δὲ τὸ ὄνομα ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐκ Βαβυλῶνος ἀνέβησαν ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς, ἧς πρώτης ἐλθούσης εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους αὐτοί τε καὶ ἡ χώρα τὴν προσηγορίαν αὐτοῖς μετέλαβον.
174 8. Ἀκούσαντες δὲ τὴν τῶν τειχῶν οἰκοδομὴν σπευδομένην Ἀμμανῖται καὶ Μωαβῖται καὶ Σαμαρεῖται καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ [κοίλῃ] Συρίᾳ νεμόμενοι χαλεπῶς ἔφερον καὶ διετέλουν ἐπιβουλὰς αὐτοῖς συντιθέντες τὴν προαίρεσιν αὐτῶν ἐμποδίζοντες, πολλούς τε τῶν Ἰουδαίων ἀπέκτειναν καὶ αὐτὸν ἐζήτουν τὸν Νεεμίαν διαφθεῖραι
175 μισθούμενοί τινας τῶν ἀλλοφύλων, ἵν' αὐτὸν ἀνέλωσιν. εἰς φόβον δὲ καὶ ταραχὴν αὐτοὺς ἐνέβαλλον καὶ φήμας αὐτοῖς διέστελλον ὡς πολλῶν ἐπιστρατεύειν αὐτοῖς μελλόντων ἐθνῶν, ὑφ' ὧν ἐκταρασ-
176 σόμενοι μικροῦ τῆς οἰκοδομίας ἀπέστησαν. τὸν δὲ Νεεμίαν οὐδὲν τούτων ἐξέστησεν τῆς σπουδῆς τῆς περὶ τὸ ἔργον, ἀλλὰ στῖφός τι φυλακῆς ἕνεκα τοῦ σώματος περιβαλλόμενος ἀτρύτως ὑπέμενεν, ὑπὸ τῆς περὶ τὸ ἔργον ἐπιθυμίας ἀναισθητῶν καὶ τῆς ταλαιπωρίας. οὕτως δὲ καὶ συντεταμένως καὶ προνοητικῶς αὐτοῦ τῆς σωτηρίας εἶχεν οὐχὶ φοβούμενος τὸν θάνατον, ἀλλὰ πεπεισμένος, ὅτι μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτὴν οὐκέτ' αὐτοῦ τοῖς πολίταις ἀναστήσεται τὰ
177 τείχη. ἐκέλευσεν δὲ ἑξῆς τοὺς οἰκοδομοῦντας ὅπλα περιζωννυμένους ἐργάζεσθαι, καὶ ὁ μὲν οἰκοδόμος μάχαιραν εἶχεν καὶ ὁ τὴν ὕλην παρακομίζων, θυρεοὺς δ' ἔγγιστα αὐτῶν ἐκέλευσεν κεῖσθαι καὶ σαλπικτὰς ἀπὸ πεντακοσίων ἔστησεν ποδῶν προστάξας, ἂν ἐπιφανῶσιν οἱ πολέμιοι, τοῦτο σημῆναι τῷ λαῷ, ἵν' ὁπλισάμενοι μάχων-

§ 174 = Neemia II 19, IV 1.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 319.

1 ἀφ'] ἐξ FLAVWE 2 ἀνέβησαν ἐκ βαβυλῶνοσ tr. FLAVWE ἐκ] ἀπὸ AWE ἧς om. W *πρώτωσ ex πρῶτοσ corr. A 3 *τῆσ προσηγορίασ V αὐτῆς ed. pr. μετέβαλον WE 4 οἰκοδομίαν WE *ἀμανῖται F 5 *καὶ Σαμαρεῖται om. PF *κοίλῃ om. PF, cf. § 180 7 *συντεθέντεσ F πολλούς] καὶ πολλοὺσ AWE τε om. E 9 *ἀλλοφύλων, ο ex corr. P ἵνα VE 10 ἐνέβαλον PAVWE διέστειλαν W διέσπειραν E 12 Νεεμίαν] νεανίαν E 13 *τούτων] τοῦτον L[1] *ἐξέστησεν] ἐξέσεισε W *ἀλλὰ] ἀλλ' ὡσ F 14 *περιβαλόμενοσ W et ex corr. L *ἀτρύτοσ L[1] *sine uulnere* Lat ὑπέμεινεν VW ἐπέμενεν E 15 *ἀναισθήτως AW *ταλαιπωρίας] ταλαιπωρίασ ἔχων AW 16 οὕτω W et ex corr. L οὕτως — 17 εἶχεν] *ita siquidem intentus agebat ac prouidebat suae saluti* Lat δὲ καὶ] τε PFLV litt. συντεταμέ i. ras. P αὐτοῦ om. V 17 εἶχεν] ἔμελεν P ἔμελλεν FL ἔμελλεν αὐτῷ V πεπισμένοσ P 18 τὴν] τὴν πολλὴν P ἑαυτοῦ AW οὐκ ἔτι AW ἀναστήσονται PFLV 20 ὁ τὴν ὕλην παρακομίζων] *impensarum portatores* Lat 21 ἔγγιστ' L 22 σαλπιγγευτὰσ E ἀνεπιφανῶσι L 23 *οἱ om. L τοῦτο] τότε F *σημᾶναι PFLV τὸν λαὸν E ἵνα FAWE *ὠπλισμένοι FV ὠπλισάμενοι, ι ante σ i. ras. m. 2 L ὡπλισμένοις Naber *μάχονται P

ται καὶ μὴ γυμνοῖς αὐτοῖς ἐπιπέσωσιν. αὐτὸς δὲ νύκτωρ περιήρ- 178
χετο τῆς πόλεως τὸν κύκλον οὐδὲν κάμνων οὔτε τοῖς ἔργοις οὔτε
τῇ διαίτῃ οὔτε τοῖς ὕπνοις· οὐδενὶ γὰρ τούτων πρὸς ἡδονὴν ἀλλὰ
πρὸς ἀνάγκην ἐχρῆτο. καὶ ταύτην ὑπέμεινε τὴν ταλαιπωρίαν ἐπὶ 179
ἔτη δύο καὶ μῆνας τέσσαρας· ἐν τούτῳ γὰρ τῷ χρόνῳ τοῖς Ἱερο-
σολύμοις ἀνῳκοδομήθη τὸ τεῖχος, ὀγδόῳ καὶ εἰκοστῷ τῆς Ξέρξου
βασιλείας ἔτει μηνὶ ἐνάτῳ. τέλος δὲ τῶν τειχῶν λαβόντων Νεεμίας 180
καὶ τὸ πλῆθος ἔθυσαν τῷ θεῷ ὑπὲρ τῆς τούτων οἰκοδομίας καὶ
διῆγον ἐφ᾽ ἡμέρας ὀκτὼ εὐωχούμενοι. τὰ μὲν οὖν ἔθνη τὰ ἐν τῇ
Συρίᾳ κατῳκημένα τῆς τῶν τειχῶν οἰκοδομίας πέρας ἔχειν ἀκου-
σθείσης ἐδυσφόρει. Νεεμίας δὲ τὴν πόλιν ὁρῶν ὀλιγανθρωπου- 181
μένην τοὺς ἱερεῖς τε καὶ Λευίτας παρεκάλεσεν τὴν χώραν ἐκλιπόντας
μετελθεῖν εἰς τὴν πόλιν καὶ μένειν ἐν αὐτῇ κατασκευάσας τὰς
οἰκίας αὐτοῖς ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτων· τόν τε γεωργοῦντα λαὸν 182
τὰς δεκάτας τῶν καρπῶν ἐκέλευσε φέρειν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἵνα τρέ-
φεσθαι διηνεκῶς ἔχοντες οἱ ἱερεῖς καὶ Λευῖται μὴ καταλείπωσι
τὴν θρησκείαν. καὶ οἱ μὲν ἡδέως ὑπήκουσαν οἷς Νεεμίας διετά-
ξατο, πολυανθρωποτέραν δὲ τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν οὕτως
συνέβη γενέσθαι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα καλὰ καὶ ἐπαίνων ἄξια φιλο- 183
τιμησάμενος ὁ Νεεμίας ἐτελεύτησεν εἰς γῆρας ἀφικόμενος. ἀνὴρ
δὲ ἐγένετο χρηστὸς τὴν φύσιν καὶ δίκαιος καὶ περὶ τοὺς ὁμοεθνεῖς
φιλοτιμότατος, μνημεῖον αἰώνιον αὑτῷ καταλιπὼν τὰ τῶν Ἱερο-
σολύμων τείχη. ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ Ξέρξου βασιλέως ἐγένετο.
VI. 1. Τελευτήσαντος δὲ Ξέρξου τὴν βασιλείαν εἰς τὸν υἱὸν 184

§ 178 = Neemia IV 23; § 179 = Neemia VI 15; § 181 = Neemia VII 4.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 319.

1 *ἐπιπέσωσι L *αὐτὸς δὲ νύκτωρ om. P 2 *τῆς] δὲ τῆσ P οὔτε] οὐδὲ PFVE οὔτε] οὐδὲ PFVE 3 οὔτε] coni ουδε P καὶ FLAVWE *ὕπνοις] ὑπτίοισ P^{1} ὕμνοισ FV *γὰρ] δὲ PFV 4 *ὑπέμενε (-νεν A^{1}) FA *ἐπ᾽ VW 5 *δύο] β̄ʹ VW *XII* codices quidam Latini *τέσσαρασ, α ante σ i. ras. A δ̄ V τούτῳ γὰρ τῷ] τοσούτω γὰρ LAWE *nam tanto* Lat 6 *ἀνοχοδομίσθη W 7 *μηνὶ] καὶ μηνὶ L ἐννά^{η}τω FE θ̄ V λαβώντων W 9 διήγαγον W ἐφ᾽] ἐπὶ PFL ὀκτὼ] ἑπτὰ F η̄ V τῇ om. A 10 κατοικημένα, η ex υ corr. P κατωκισμένα AW κατοικοῦντα FLV ἀκουσθήσησ P 12 τε om. FLAVWE *τὴν χώραν] τὰ πέριξ corr. m. 2 ex τὴν πόλιν V ἐκλείποντασ PE τὰς om. E 14 *αὐτῆσ L *γεωργοῦντα] ὑπουργοῦντα P 16 *οἱ om. P *καταλίπωσι FL^{2}AV καταλείποσι W 17 οἷσ ὁ νεεμίασ LAW 18 πολυανθρωπότερον W *δὲ] τὲ L ἱεροσολύμων E οὕτω E 19 φιλοτιμισάμενοσ W 21 *ἐγένετο, ἑ ex ετ corr. A 22 *φιλοτιμώτατοσ PF^{1}L^{1} αὐτῶι A *sui* Lat καταλειπὼν P 24 i. marg. ϛʹ LE *VI* Lat *Ξέρξου] τούτου V

*Κῦρον, ὃν Ἀρταξέρξην Ἕλληνες καλοῦσιν, συνέβη μεταβῆναι. τούτου
τὴν Περσῶν ἔχοντος ἡγεμονίαν ἐκινδύνευσεν τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος
ἅπαν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπολέσθαι. τὴν δ' αἰτίαν μετ' οὐ*
185 *πολὺ δηλώσομεν· πρέπει γὰρ τὰ τοῦ βασιλέως διηγεῖσθαι πρῶτον,
ὡς ἔγημεν Ἰουδαίαν γυναῖκα τοῦ γένους οὖσαν τοῦ βασιλικοῦ, ἣν*
186 *καὶ σῶσαι τὸ ἔθνος ἡμῶν λέγουσιν. παραλαβὼν γὰρ τὴν βασιλείαν
ὁ Ἀρταξέρξης καὶ καταστήσας ἀπὸ Ἰνδίας ἄχρι Αἰθιοπίας τῶν
σατραπειῶν ἑκατὸν καὶ εἰκοσιεπτὰ οὐσῶν ἄρχοντας, τῷ τρίτῳ τῆς
βασιλείας ἔτει τούς τε φίλους καὶ τὰ Περσῶν ἔθνη καὶ τοὺς ἡγε-
μόνας αὐτῶν ὑποδεξάμενος ἑστιᾷ πολυτελῶς, οἷον εἰκὸς παρὰ
βασιλεῖ τοῦ πλούτου παρασκευαζομένῳ τὴν ἐπίδειξιν ποιήσασθαι,*
187 *ἐπὶ ἡμέρας ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. ἔπειτα τὰ ἔθνη καὶ τοὺς πρεσ-
βευτὰς αὐτῶν ἐν Σούσοις ἐπὶ ἡμέρας κατευώχησεν ἑπτά. τὸ δὲ
συμπόσιον ἦν αὐτοῖς τὸν τρόπον τοῦτον γεγενημένον· σκήνωμα
πηξάμενος ἐκ χρυσέων καὶ ἀργυρέων κιόνων ὕφη λίνεα καὶ πορ-
φύρεα κατ' αὐτῶν διεπέτασεν, ὥστε πολλὰς μυριάδας κατακλίνε-*
188 *σθαι. διηκονοῦντο δ' ἐκπώμασι χρυσέοις καὶ τοῖς διὰ λίθου πολυ-
τελοῦς εἰς τέρψιν ἅμα καὶ θέαν πεποιημένοις. προσέταττεν δὲ καὶ
τοῖς διακόνοις μὴ βιάζεσθαι πίνειν τὸ ποτὸν αὐτοῖς συνεχῶς προσ-
φέροντας, ὡς καὶ παρὰ Πέρσαις γίγνεται, ἀλλ' ἐπιτρέπειν αὐτοῖς
καὶ πρὸς ὃ βούλεται τῶν κατακειμένων ἕκαστος φιλοφρονεῖσθαι.*

---

§ 186 = Esther I 1.

PFLAVWELat Zonaras I p. 320.

1 **Κῦρον*] *Ἀσύηρον* Gutschmid **ἀρταξέρξην* (ο supra) A *artarxerxen* Lat 2 *Περσῶν*] incip. quaternio 3 manu recenti scriptus A *ἔθνος*] *γένοσ* V 3 *δὲ* LA 4 *πρέπει*] *ἐπείγει* V *ἐπεὶ* W *τὰ*] *τὰ περὶ* W *διηγήσασθαι* FLAV 5 *ὡς*] *ἔπειθ' ὡσ* LA litt. *πρῶτον ἔπειθ' ὡσ ἔγημε* i. ras. L *ἰουδαίων* W 6 *ἔθνος*] *γένοσ* LA 7 *ὁ* om. FW *artarxerxes* Lat *καὶ καταστήσας* — 8 *ἄρχοντας*] *et ordinasset ab india usque ad aethiopiam C et XXVII satrapas* Lat *καταστήσας*] *καταστήσασ αὐτὴν* E **ἰνδίασ*, *ι* i. ras. m. 2 L *ἄχρισ* V *μέχρι* W *μέχρισ* E 8 **σατραπιῶν* PFV **ἑκατὸν* ex *ἕκαστον* corr. P *καὶ* om. FVE *εἴκοσι καὶ ἑπτὰ* E *ἄρχοντας* om. PFELat 10 *εἱστία* FLAVWZon *εἱστιᾶτο* E *οἷον εἰκὸς* — 12 *ὀγδοήκοντα*] *sicut regem oportuit, qui diuitiarum ostentationem per C et LXXX dies parauerat* Lat 11 *παρασκευαζομένῳ*] V *παρασκευαζομένου* PFLAW *ποιεῖσθαι* W 12 **ἔθνη*] *ἔθνη αὐτῶν* P *πρεσβύτασ* WE 15 *ὕφη*] *ὑφῆν* P *ὑφ' ἣν* F *ὕφην* W *λινέαν καὶ πορφυρέαν* PFW *λίνεα καὶ* om. Lat 16 *κατ' αὐτὸν* L[1] *διεπέτασεν*] V *ἐπέτασεν* PFLAW 17 *διεκονοῦντο* P *δὲ* FLAV *δὲ ἐν* W *ἐκπόμασι* FL[1] *πολυτελῶσ* W 18 *προσέταξε* FLAV 19 *τὸ*] *τὸν* P *συνεχῶς*] *συντεταχῶσ* PF, om. Lat 20 *γίνεται* FLAVW 21 *ἕκαστον* LA

διαπέμψας δὲ καὶ κατὰ τὴν χώραν παρήγγειλεν ἀνεῖσθαι τῶν ἔργων 189
ἀφιεμένους καὶ ἑορτάζειν ὑπὲρ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πολλαῖς ἡμέ-
ραις. ὁμοίως τε τῶν γυναικῶν ἡ βασίλισσα Ἄστη συνήγαγεν συμ- 190
πόσιον ἐν τοῖς βασιλείοις, ἣν ἐπιδεῖξαι βουλόμενος τοῖς ἑστιωμέ-
νοις ὁ βασιλεὺς πέμψας ἐκέλευσεν αὐτὴν εἰς τὸ συμπόσιον ἥκειν
κάλλει τὰς γυναῖκας ἁπάσας ὑπερβάλλουσαν. ἡ δὲ φυλακῇ τῶν 191
παρὰ Πέρσαις νόμων, οἳ τοῖς ἀλλοτρίοις βλέπεσθαι τὰς γυναῖκας
ἀπηγορεύκασιν, οὐκ ἐπορεύετο πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πολλάκις τοὺς
εὐνούχους ἀποστέλλοντος πρὸς αὐτὴν οὐδὲν ἧττον ἐνέμεινεν παραι-
τουμένη τὴν ἄφιξιν, ὡς εἰς ὀργὴν παροξυνθέντα τὸν βασιλέα λῦσαι 192
μὲν τὸ συμπόσιον, ἀναστάντα δὲ καὶ τοὺς ἑπτὰ τῶν Περσῶν, οἳ
τὴν τῶν νόμων ἐξήγησιν ἔχουσι παρ᾽ αὐτοῖς, καλέσαντα κατηγορεῖν
τῆς γυναικὸς καὶ λέγειν, ὡς ὑβρισθείη πρὸς αὐτῆς· κληθεῖσα γὰρ
ὑπ᾽ αὐτοῦ πολλάκις εἰς τὸ συμπόσιον ὑπήκουσεν οὐδὲ ἅπαξ." προσ- 193
έταξεν οὖν δηλοῦν, τίνα κατ᾽ αὐτῆς νόμον ὁρίζουσιν. ἑνὸς δ᾽ ἐξ
αὐτῶν Μουχαίου ὄνομα εἰπόντος οὐκ αὐτῷ μόνῳ ταύτην γεγονέναι
τὴν ὕβριν, ἀλλὰ πᾶσι Πέρσαις, οἷς κινδυνεύεται καταφρονουμένοις
ὑπὸ τῶν γυναικῶν αἴσχιστα διαγεγονέναι τὸν βίον· οὐδεμία γὰρ 194
τοῦ συνοικοῦντος ἀνδρὸς αἰδῶ ποιήσεται παράδειγμα τὴν τῆς βασι-
λίσσης ὑπερηφανίαν πρὸς σὲ τὸν κρατοῦντα ἁπάντων ἔχουσα. παρα-
κελευομένου δὲ τὴν οὕτως ἐνυβρίζουσαν αὐτῷ ζημιῶσαι μεγάλην
ζημίαν καὶ τοῦτο ποιήσαντα διαγγεῖλαι τοῖς ἔθνεσιν τὰ περὶ τῆς
βασιλίσσης κεκυρωμένα, ἔδοξε τὴν Ἄστην ἐκβαλεῖν καὶ δοῦναι τὴν
ἐκείνης τιμὴν ἑτέρᾳ γυναικί.
2. *Διακείμενος δὲ πρὸς αὐτὴν ἐρωτικῶς καὶ μὴ φέρων τὴν* 195
διάζευξιν, καταλλαγῆναι μὲν αὐτῇ διὰ τὸν νόμον οὐκ ἐδύνατο, λυ-

---

§ 190 = Esther I 9.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 320.

2 *ἀφεμένουσ* V *ἀφειμένουσ* W 3 *Ἄστη*] *αὐτῇ* PFLA *οὐάστη* VWE, om. Lat *Ἀστὶν* Esth. I 9 sqq. uide infra § 194 4 **ἑστιομένοισ* P *ἐσθιωμένοισ* A 5 **ἥκειν εἰσ τὸ συμπόσιον* tr. W 7 *τοῖς*] *τῆσ* F 9 *ἀποστείλαντοσ* V *στέλλοντοσ* E *στείλαντος* Zon *ἐνέμεινε*] E *ἀνέμεινε* (-*εν* P) codd. 12 *αὐτοῖσ* V 13 **ὡς*] *πῶσ* PF *πρὸς*] *παρ᾽* V 14 **ὑπ᾽ αὐτοῦ*] *πρὸσ αὐτοῦ* PW *πολλάκισ ὑπ᾽ αὐτοῦ* tr. FLAV *οὐδ᾽* FLAVW *προσέταττεν* FLAW *προσέταττε δ᾽* V 15 *νόμον ὁρίζουσιν κατ᾽ αὐτῆσ* tr. F *δὲ* VW 16 *Μουχαίου*] *ἀμουχαίου* WE *nocheus* Lat *Μουχαῖος* aut *Μαμουχαῖος* Esther I 16 et 21 **γεγονέναι ταύτην* tr. A 17 *ἀλλὰ*] *ἀλλὰ καὶ* E 20 *πάντων* E 21 *δὲ*] *τε* VWE *μεγάλη ζημία* VW *ζημίαν μεγάλην* E 23 *Ἄστην*] *ἄστην* P *ἀστὴν* F *οὐάστην* LAVWE *uasten* Lat 24 *ἑταίρα* L[1] 25 **δὲ*] *δὲ ὁ βασιλεὺσ* V 26 *ἠδύνατο* FLAVW

πούμενος δὲ ὡς ἐπ' ἀδυνάτοις οἷς ἤθελεν διετέλει. βλέποντες δ'
αὐτὸν οὕτως ἔχοντα χαλεπῶς οἱ φίλοι συνεβούλευον τὴν μὲν τῆς
196 γυναικὸς μνήμην καὶ τὸν ἔρωτα μηδὲν ὠφελούμενον ἐκβαλεῖν, ζητῆ-
σαι δὲ περιπέμψαντα καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην παρθένους εὐπρε-
πεῖς, ὧν τὴν προκριθεῖσαν ἕξειν γυναῖκα· σβέννυσθαι γὰρ τὸ πρὸς
τὴν προτέραν φιλόστοργον ἑτέρας ἐπεισαγωγῇ, καὶ τὸ πρὸς ἐκείνην
197 εὔνουν ἀποσπώμενον κατὰ μικρὸν γίνεσθαι τῆς συνούσης. πεισθεὶς
δὲ τῇ συμβουλίᾳ ταύτῃ προσέταξέ τισιν ἐπιλεξαμένους τὰς εὐδοκι-
μούσας ἐπ' εὐμορφίᾳ τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ παρθένων ἀγαγεῖν πρὸς
198 αὐτόν. συναχθεισῶν δὲ πολλῶν εὑρέθη τις ἐν Βαβυλῶνι κόρη τῶν
γονέων ἀμφοτέρων ὀρφανὴ παρὰ τῷ θείῳ Μαρδοχαίῳ, τοῦτο γὰρ
ἦν ὄνομα αὐτῷ, τρεφομένη· οὗτος δ' ἦν ἐκ τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς,
199 τῶν δὲ πρώτων παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις. πασῶν δὲ τὴν Ἐσθῆρα συν-
έβαινεν, τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῇ τοὔνομα, τῷ κάλλει διαφέρειν καὶ τὴν
χάριν τοῦ προσώπου τὰς ὄψεις τῶν θεωμένων μᾶλλον ἐπάγεσθαι.
200 παραδοθεῖσα δὲ αὕτη τινὶ τῶν εὐνούχων εἰς ἐπιμέλειαν πάσης
ἐτύγχανε προνοίας ἀρωμάτων ἀφθονίᾳ καὶ πολυτελείᾳ τῶν ἀλειμμά-
των ὧν χρήζει τὰ σώματα καταρδομένη, καὶ τούτων ἀπέλαυον ἐπὶ
201 μῆνας ἓξ τετρακόσιαι τὸν ἀριθμὸν οὖσαι. ὅτε δ' ἐνόμιζεν ἀπο-
χρώντως τῷ προειρημένῳ χρόνῳ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχειν τὰς παρθέ-
νους καὶ τοῦ βαδίζειν αὐτὰς ἐπὶ κοίτην βασιλέως ἀξίας ἤδη γεγο-
νέναι, καθ' ἑκάστην ἡμέραν μίαν ἔπεμπεν τῷ βασιλεῖ συνεσομένην.
202 ὁ δὲ πλησιάζων εὐθὺς ἀπέπεμπεν πρὸς τὸν εὐνοῦχον. ἀφικομένης

§ 195 = Esther II 1.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 320.

1 δ' W ἐπ'] ed. pr. ἐν codd. ἀδυνάτοις] ἀδύτοισ F δὲ E 2 οὕτωσ αὐτὸν tr. E *συνεβουλεύοντο P 3 ἐκβάλλειν PW 4 εὐπρε-πεῖσ, εἶ ex οὐ corr. L 5 ὧν — γυναῖκα] *ex quibus pulchriorem haberet uxorem* Lat τὴν] τὴν μὲν PF *ἔχειν PFV *γυναῖκα] om. F εἰσ γυναῖκα V 6 προτέραν] ἑτέραν PV ἐπισαγωγῇ F 7 ἀποσπώμενον, ἀπο i. ras. P συνουσίασ W 8 τισὶ L¹ ἐπιλεξαμένοισ (ἐπι i. ras., αμένοισ ex ἄμενοσ corr. m. 2 L) FLAV *εὐδοκίμουσ V 9 *βασιλείᾳ] *palatio* Lat

10 *δὲ] οὖν W πολλῶν] πρὸσ αὐτὸν P πολλῶν παρθένων E 12 οὕ-τωσ L¹ 13 **hester* Lat 14 *αὐτῇ τοὔνομα] ὄνομα αὐτῇ V *τὴν] διὰ τὴν Cocceji 15 *τᾶσ ex ταῖσ corr. L *θεομένων PW 16 παραδο-θεῖσα δὲ αὕτη] *quae traditae* Lat αὐτὴ LA εἰς] φυλάττεσθαι εἰσ P πάσης] οὕτωσ PFV 17 ἐτύγχανε] *fruebantur* Lat ἀλιμμάτων P 18 καταρ-δομένη] *inrigabantur* Lat ἀπήλανον P ἀπέλαβον V ἀπέλανεν W 19 ἕξ] ς̄ V ὅτε δ' ἐνόμιζεν] ὁ δὲ νομίζων γὰρ LAW ἀποχρόντωσ F ἀποχρῶντοσ L¹ 20 χρόνῳ om. FV τῆσ ἐπιμελείασ W 21 αὐτὰς om. LAW βασιλέως] τοῦ βασιλέωσ LA 22 μίαν om. W ἔπεμψε F 23 ἀπέπεμπεν] ἔπεμπε LA

δὲ τῆς Ἐσθήρας πρὸς αὐτὸν ἡσθεὶς αὐτῇ καὶ πεσὼν τῆς κόρης εἰς
ἔρωτα νομίμως αὐτὴν ἄγεται γυναῖκα καὶ γάμους αὐτῇ ποιεῖται δωδε-
κάτῳ μηνὶ ἑβδόμου ἔτους τῆς αὐτοῦ βασιλείας, Ἀδέρῳ δὲ καλουμένῳ.
διέπεμψε δὲ τοὺς ἀγγάρους λεγομένους εἰς πᾶν ἔθνος ἑορτάζειν 203
τοὺς γάμους παραγγέλλων, αὐτὸς δὲ Πέρσας [καὶ τοὺς Μήδους]
καὶ τοὺς πρώτους τῶν ἐθνῶν ἑστιᾷ ἐπὶ μῆνα ὅλον ὑπὲρ τῶν γάμων
αὐτοῦ, εἰσελθούσῃ δὲ εἰς τὸ βασίλειον περιτίθησι τὸ διάδημα, καὶ
συνῴκησεν οὕτως Ἐσθήρᾳ μὴ ποιήσασα φανερὸν αὐτῷ τὸ ἔθνος,
ἐξ οὗπερ εἴη τυγχάνουσα. μεταβὰς δὲ ὁ θεῖος αὐτῆς ἐκ Βαβυλῶνος 204
εἰς Σοῦσα τῆς Περσίδος αὐτόθι διῆγεν ἑκάστης ἡμέρας πρὸς τοῖς
βασιλείοις διατρίβων καὶ πυνθανόμενος περὶ τῆς κόρης, τίνα διάγει
τρόπον· ἔστεργεν γὰρ αὐτὴν ὡς αὐτοῦ θυγατέρα.

3. Ἔθηκε δὲ καὶ νόμον ὁ βασιλεὺς ὥστε μηδένα τῶν ἰδίων 205
αὐτῷ προσιέναι μὴ κληθέντα, ὁπηνίκα ἐπὶ τοῦ θρόνου καθέζοιτο.
περιεστήκεσαν δὲ τὸν θρόνον αὐτοῦ πελέκεις ἔχοντες ἄνθρωποι
πρὸς τὸ κολάζειν τοὺς προσιόντας ἀκλήτους τῷ θρόνῳ. καθῆστο 206
μέντοι λύγον χρυσέαν ἔχων αὐτὸς ὁ βασιλεύς, ἣν ὅτε τινὰ σώζειν
ἤθελεν τῶν ἀκλήτων προσιόντων ἐξέτεινεν πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἁπτό-
μενος αὐτῆς ἀκίνδυνος ἦν. καὶ περὶ μὲν τούτων ἀρκούντως ἡμῖν
δεδήλωται.

4. Χρόνῳ δ' ὕστερον ἐπιβουλευσάντων τῷ βασιλεῖ Βαγαθώου 207
καὶ Θεοδοσίτου Βαρνάβαζος τῶν εὐνούχων οἰκέτης τοῦ ἑτέρου τὸ

§ 202 = Esther II 15.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 321.

1 *hester* uel *ester* semper Lat αὐτῇ] αὐτῆσ P!FLA ταύτῃ E, om. Lat 2 γάμον αὐτῆσ FLAVWE δωδεκάτῳ — 3 ἔτους] *anno XII* Lat δωδεκάτῳ μηνὶ om. E 3 ἑβδόμῳ ἔτει PFE ζ ἔτουσ V ἀδέρου PFV δεραίου W *adar* Lat δὲ om. LAVW καλουμένου PF καλουμ̀ν V 4 σαγγάρουσ V λεγομένους] καλουμένουσ LA ἔθνος] ἔργον PF ἑορτάζειν] ἑορτάζειν αὐτοῖσ VW 5 παραγγέλων F *praecipiens eis* Lat καὶ τοὺς Μήδους om. PF Lat μίδουσ V 6 εἰστία FLAVW 7 εἰσελθούσησ LAW ἐλθούσησ E τὴν βασιλείαν E περιτίθησι] περιτίθησιν αὐτῇ FLAVE et ut uid. Lat 8 Ἐσθήρᾳ] *ester* Lat ἐσθὴρ τῷ βασιλεῖ E *ποιησάσῃ V 9 δὲ] δὲ καὶ FLAVWE Lat *ἐκ] ἐκ τῆσ FLAVW 10 *σούσαν V σοῦσαν W *susin* Lat 11 *βασιλίοισ P διάγοι LW 12 τὸν τρόπον LAW αὐτοῦ V 13 *δὲ] γὰρ P *ἰδίων] ἰουδαίων PW 15 *περιεστήκεσαν — 16 θρόνῳ om. Lat 16 *τοὺς] αὐτοὺσ P *ἀκλήτωσ LA 17 *λύγον, ύ i. ras. P αὐτὸσ ἔχων tr. WE *ἔχον L[1] *ἣν] ἵν' FL[1] ὅτε] Dindorf ὅταν codd. E *ἤθελεν τινὰσ σώζειν W 18 ἀκλήτωσ LAVWE 19 ὑμῖν P 21 δὲ FVW ἐπιβουλευσάντων — 22 ἑτέρου] *insidiantibus regi bagatheo* (*machato* cod. Wiz.) *et theodosito barganis* (*bazam* cod. Haun.) *eunuchis seruus alterius eunuchorum* Lat *γαβαθώου W 22 Θεοδοσίτου] θεοδέστου LAWE *βαρναβάζου PF Φαρνάβαζος Hudson τῶν εὐνούχων βαρνάβαζοσ tr. E fort. recte

γένος ὢν Ἰουδαῖος συνεὶς τὴν ἐπιβουλὴν τῷ θείῳ κατεμήνυσε τῆς
γυναικὸς τοῦ βασιλέως, Μαρδοχαῖος δὲ διὰ τῆς Ἐσθῆρας φανεροὺς
208 ἐποίησε τῷ βασιλεῖ τοὺς ἐπιβουλεύοντας. ταραχθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς
τἀληθὲς ἐξεῦρεν καὶ τοὺς μὲν εὐνούχους ἀνεσταύρωσεν, τῷ δὲ Μαρ-
δοχαίῳ τότε μὲν οὐδὲν παρέσχεν ὡς αἰτίῳ τῆς σωτηρίας γεγονότι,
μόνον δὲ αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῖς τὰ ὑπομνήματα συγγραφομένοις
ἐκέλευσε σημειώσασθαι καὶ προσμένειν αὐτὸν τοῖς βασιλείοις ὄντα
φίλον ἀναγκαιότατον τῷ βασιλεῖ.
209 5. Ἀμάνην δὲ Ἀμαδάθου μὲν υἱὸν τὸ γένος δὲ Ἀμαληκίτην
εἰσιόντα πρὸς τὸν βασιλέα προσεκύνουν οἵ τε ξένοι καὶ Πέρσαι
ταύτην αὐτῷ τὴν τιμὴν παρ᾽ αὐτῶν Ἀρταξέρξου κελεύοντος γενέ-
210 σθαι. Μαρδοχαίου δὲ διὰ σοφίαν καὶ τὸν οἴκοθεν αὐτοῦ νόμον
οὐ προσκυνοῦντος ἄνθρωπον, παραφυλάξας ὁ Ἀμάνης ἐπυνθάνετο,
πόθεν εἴη. μαθὼν δ᾽ αὐτὸν ὄντα Ἰουδαῖον ἠγανάκτησεν καὶ πρὸς
ἑαυτὸν εἶπεν, ὡς οἱ μὲν ἐλεύθεροι Πέρσαι προσκυνοῦσιν αὐτόν,
211 οὗτος δὲ δοῦλος ὢν οὐκ ἀξιοῖ τοῦτο ποιεῖν. καὶ τιμωρήσασθαι
θελήσας τὸν Μαρδοχαῖον αὐτὸν μὲν αἰτήσασθαι πρὸς κόλασιν
παρὰ τοῦ βασιλέως μικρὸν ἡγήσατο, τὸ ἔθνος δὲ αὐτοῦ διέγνω
πᾶν ἀφανίσαι· καὶ γὰρ φύσει τοῖς Ἰουδαίοις ἀπηχθάνετο, ὅτι καὶ
τὸ γένος τῶν Ἀμαληκιτῶν, ἐξ ὧν ἦν αὐτός, ὑπ᾽ αὐτῶν διέφθαρτο.
212 προσελθὼν οὖν τῷ βασιλεῖ κατηγόρει λέγων ἔθνος εἶναι πονηρόν,
διεσπάρθαι δὲ τοῦτο κατὰ τῆς ὑπ᾽ αὐτοῦ βασιλευομένης οἰκουμέ-
νης, ἄμικτον ἀσύμφυλον οὔτε θρησκείαν τὴν αὐτὴν τοῖς ἄλλοις
ἔχον οὔτε νόμοις χρώμενον ὁμοίοις, ἐχθρὸν δὲ καὶ τοῖς ἔθεσι καὶ
213 τοῖς ἐπιτηδεύμασιν τῷ σῷ λαῷ καὶ ἅπασιν ἀνθρώποις. τοῦτο τὸ
ἔθνος, εἴ τινα θέλεις τοῖς ὑπηκόοις εὐεργεσίαν καταθέσθαι, κελεύ-

§ 207 = Esther II 22.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 321.

2 *γυναικὸσ i. ras. P *Μαρδοχαῖος] μαρδοχαίω ὁ W ἐσθῆροσ E 3 ἐπιβουλεύσοντασ (σο i. ras. F) FLAW ἐπιβουλεύσαντασ E 4 ἐξεῦρεν καὶ] ἐξευρὼν W *τῷ δὲ] καὶ τῶ V 5 γεγονότι] αὐτοῦ γεγονότι LA 9 ἀμαθάδου FLA ἀμαδάνου W 10 *οἵ τε πέρσαι καὶ ξένοι tr. F 11 παρ᾽ αὐτῶν] παρὰ τῶν LA, om. V *Ἀρταξέρξου] *xerxes* Lat γενέσθαι κελεύοντοσ tr. W γίνεσθαι Bekker 13 *ἄνθρωπον om. Lat τὸν ἄνθρωπον Bekker *παραφυλάξας] φυλάξασ P et ut uid. Lat (*custodire fecit*) *ἀμμάνησ A 14 δὲ FLAVE *αὐτὸν] τὸν F πρὸσ αὐτὸν VWE 15 *οἱ] om. PF *omnes* Lat 16 οὗτος] ὁ WE τιμωρίσασθαι L[1] τιμωρῆσαι V 17 θελήσας] θέλων LA 18 τὸ δὲ ἔθνοσ tr. FLAVW 19 ἀπεχθάνετο F 20 αὐτὸσ ἦν tr. W 21 εἶναι] εἶναι τί LAWE 24 ὁμοίωσ LA *ἔθνεσι F 25 *τῷ σῷ λαῷ] *tui populi* Lat πᾶσιν LA 26 *εὐεργεσίαν] ἐλευθερίαν P *κελεύσει A

σεις πρόρριζον ἀπολέσθαι μηδέ τι αὐτοῦ λείψανον καταλιπεῖν μήτ'
εἰς δουλείαν τινῶν φυλαχθέντων μήτε αἰχμαλωσίᾳ. ἵνα μέντοι μὴ 214
ζημιωθῇς τοὺς φόρους τοὺς παρ' αὐτῶν γινομένους, ἐκ τῆς ἰδίας
οὐσίας αὐτὸς ἐπηγγείλατο μυριάδας δώσειν ταλάντων ἀργυρίου
τέσσαρας, ὅπου ἂν κελεύσῃ. ταῦτα δὲ τὰ χρήματα παρέχειν ἡδέως
ἔλεγεν, ἵν' ἀπὸ τούτων εἰρηνευθῇ τῶν κακῶν ἡ βασιλεία.

6. Ταῦτα τοῦ Ἀμάνου ἀξιώσαντος ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ ἀργύριον 215
αὐτῷ χαρίζεται καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε ποιεῖν αὐτοὺς ὅ τι βού-
λεται. τυχὼν δὲ ὧν ἐπεθύμει Ἀμάνης παραχρῆμα πέμπει διά-
ταγμα ὡς τοῦ βασιλέως εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη περιέχον τοῦτον τὸν
τρόπον· „βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως τῆς 216
Αἰθιοπίας ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σατραπειῶν ἄρχουσι τάδε
γράφει. πολλῶν ἐθνῶν ἄρξας καὶ πάσης ἧς ἐβουλήθην κρατήσας
οἰκουμένης καὶ μηδὲν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ὑπερήφανον μηδὲ σκαιὸν
εἰς τοὺς ἀρχομένους ἀναγκασθεὶς ἁμαρτεῖν, ἀλλ' ἐπιεικῆ καὶ πρᾷον
ἐμαυτὸν παρασχὼν καὶ προνοησάμενος εἰρήνης καὶ εὐνομίας αὐτοῖς,
ἐζήτουν πῶς εἰς ἅπαντα τούτων ἀπολαύειν αὐτοῖς γένοιτο. τοῦ 217
δὲ διὰ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην παρ' ἐμοὶ τὴν πρώτην μοῖραν
δόξης καὶ τιμῆς ἔχοντος καὶ μετ' ἐμὲ δευτέρου διὰ πίστιν καὶ βέ-
βαιον εὔνοιαν Ἀμάνου κηδεμονικῶς ὑποδείξαντός μοι παντάπασιν
ἀνθρώποις ἀναμεμῖχθαι δυσμενὲς ἔθνος καὶ τοῖς νόμοις ἀλλόκοτον
καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἀνυπότακτον καὶ παρηλλαγμένον τοῖς ἔθεσι καὶ

---

§ 213 = Esther III 9.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 322.

1 *ἀπολέσαι V *μηδ' ἔτι A *καταλειπεῖν P μήτε W μὴδ' FV 2 αἰχμαλωσίαν FLAV 3 ζημιωθῇ VE ζημιωθεὶσ W γιγνομένουσ W 4 *ἐπηγγεί ‖ fin. fol. 22, excidit insequens usque ad πάντες p. 46, 18 P 5 τέσσαρας] δ̄ V κελεύσησ FV 6 ἵνα L² εἰρηνευθῇ, εἰ i. ras., η ex ι corr. m. 2 L 7 *ἀμανοῦ F 8 *αὐτοὺσ s. F 9 ὧν] ὃν L¹ *διατάγματα W 11 μέγας] *maximus* Lat *artarxerxes* Lat ἕως] μέχρι LA 12 ἑπτὰ] ζ' V εἴκοσι] κ̄ V καὶ ἑκατὸν] om. F καὶ ρ̄ V σατραπιῶν FL¹V ἄρχουσι τάδε γράφει] *principibus et iudicibus, qui eius imperio subiecti sunt, salutem dicit* Lat 15 ἀλλὰ F ἀλλ' — 20 Ἀμάνου] *sed clementia et lenitate gubernare subiectos, ut absque ullo timore uitam silentio transigentes optata cunctis mortalibus pace fruerentur. quaerente autem me a consiliariis meis, quomodo hoc posset impleri, unus qui sapientia ac fide ceteros praecellebat et erat post regem secundus, Aman nomine* Lat 16 εἰρήνην W εὐνομίας] εὐνομίασ ἀφορμὰσ LA εὐνομίαν W 19 δευτέρου] δὲ ὑπεροῦ F διὰ πίστιν δευτέρου tr. LAW βεβαίαν VW 20 κηδεμονικῶς] κηδεμονικῶσ ἁπάντων LAW παντάπασιν] πᾶσιν LAW *in toto orbe terrarum* Lat 21 ἀλλόκοτον, λο i. ras. m. 2 L 22 ἔθνεσι FW

218 τὴν μοναρχίαν μισοῦν καὶ δύσνουν τοῖς ἡμετέροις πράγμασι, κελεύω
τοὺς δηλουμένους ὑπὸ τοῦ δευτέρου μου πατρὸς Ἀμάνου πάντας
σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπολέσαι μηδεμίαν φειδὼ ποιησαμένους,
μηδ' ἐλέῳ πλέον ἢ τοῖς ἐπεσταλμένοις πεισθέντας παρακοῦσαι τῶν
219 γεγραμμένων. καὶ τοῦτο γενέσθαι βούλομαι τῇ τετράδι καὶ δεκάτῃ
τοῦ δωδεκάτου μηνὸς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, ὅπως οἱ πανταχόθεν
ἡμῖν πολέμιοι μιᾷ ἡμέρᾳ διαφθαρέντες τοῦ λοιποῦ μετ' εἰρήνης
220 ἡμῖν τὸν βίον διάγειν παρέχωσι.“ τούτου κομισθέντος τοῦ προσ-
τάγματος εἰς τὰς πόλεις καὶ τὴν χώραν ἕτοιμοι πάντες ἐπὶ τὴν
τῶν Ἰουδαίων ἀπώλειαν εἰς τὴν προειρημένην ἡμέραν ἐγίνοντο·
ἐσπεύδετο δὲ τοῦτο καὶ ἐν τῇ Σούσῃ. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς καὶ ὁ
Ἀμάνης πρὸς εὐωχίαις καὶ πότοις ἦσαν, ἐν ταραχῇ δ' ἦν ἡ πόλις.
221 7. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος μαθὼν τὸ γινόμενον περιρρηξάμενος τὴν
ἐσθῆτα καὶ σάκκον ἐνδυσάμενος καὶ καταχεάμενος σποδιὰν διὰ τῆς
πόλεως ἐφέρετο βοῶν, ὅτι μηδὲν ἀδικῆσαν ἔθνος ἀναιρεῖται, καὶ
τοῦτο λέγων ἕως τῶν βασιλείων ἦλθεν καὶ πρὸς αὐτοῖς ἔστη· οὐ
222 γὰρ ἐξῆν εἰσελθεῖν αὐτῷ τοιοῦτον περικειμένῳ σχῆμα. τὸ δ' αὐτὸ
καὶ πάντες ἐποίησαν οἱ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰουδαῖοι, ἐν αἷς τὰ περὶ
τούτων προετέθη γράμματα, θρηνοῦντες καὶ τὰς κατηγγελμένας
αὐτοῖς συμφορὰς ὀδυρόμενοι. ὡς δ' ἀπήγγειλάν τινες τῇ βασιλίσσῃ
τὸν Μαρδοχαῖον ἐν οὕτως οἰκτρῷ σχήματι πρὸ τῆς αὐλῆς ἑστῶτα,
ταραχθεῖσα πρὸς τὴν ἀκοὴν ἐξέπεμπεν τοὺς μεταμφιάσοντας αὐτόν.
223 οὐ πεισθέντος δὲ ἀποδύσασθαι τὸν σάκκον, οὐ γὰρ ἐφ' ᾧ τοῦτον
ἀναγκασθείη λαβεῖν δεινῷ πεπαῦσθαι τοῦτο, προσκαλεσαμένη τὸν

§ 218 = Esther III 13.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 322.

2 *δηλουμένουσ, η i. ras. m. 2 L *μου om. F *ἀμανοῦ F 3 *ἀπολέσθαι LV 4 ἔλεον F ἢ om. W ἀπεσταλμένοισ F πεισθέντας] ὑπαχθέντασ LAW 5 γραμμάτων V τετάρτῃ WE *δεκάτῃ] ι' V 6 *δωδεκάτου] ιβ' V δεκάτου W *μηνὸς] *mensis adar* Lat 8 παρέχωσι] ἔχωσι F 9 ἐπὶ] εἰσ LAE, i. marg. ἔπι L 10 *ἀπώλειαν] ἀπώλειαν καὶ παντελῆ ἐξολόθρευσιν V ἐγίνετο F ἐγίγνοντο LAW ἐγένοντο E 11 *ἐν τῇ Σούσῃ] *in susis* Lat ἐν τοῖς Σούσοις Hudson 12 δὲ WE 13 γινόμενον] γινόμενον καὶ V γιγνόμενον W γενόμενον E *περιρηξάμενοσ, ά deletum F 14 *αἰσθῆτα L¹ ἐνδυσάμενος] ἐνδὺσ LAWE *καταχεόμενοσ F 16 ἦλθε FAVWE et ex corr. L 17 ἐξῆν] codd. Zon ἐξὸν ἦν E *αὐτὸν L²A τοιοῦτο E *περικείμενον LA τῷ δ' αὐτῷ L¹ *αὐτὸ, τὸ ex τ·· corr. V δὲ E 18 *ἐποίησαν incip. fol. 23 P οἱ om. PFVE 20 ὀδυρώμενοι L¹ δὲ E 21 *πρὸσ τῇ αὐλῇ W 22 ἐξέπεμψε E *μεταμφιάσαντασ (αν in ον corr. L) FL μεταμφιάσοντασ, ον i. ras. V μεταμφιέσοντασ W *23 δ' FLVW 24 λαβεῖν] βαλεῖν W δεινῶσ LA τοῦτον LA

εὐνοῦχον Ἀχράθεον, καὶ γὰρ ἔτυχεν αὐτῇ παρών, ἀπέστειλεν Μαρ-
δοχαίῳ γνωσόμενον, τίνος συμβεβηκότος αὐτῷ σκυθρωποῦ πενθεῖ
καὶ τὸ σχῆμα τοῦτο περικείμενος οὐδ᾽ αὐτῆς παρακαλούσης ἀπέ-
θετο. ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐπέδειξε τῷ εὐνούχῳ τὴν αἰτίαν τό τε 224
γράμμα τὸ κατὰ τῶν Ἰουδαίων εἰς ἅπασαν τὴν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ
χώραν διαπεμφθὲν καὶ τὴν τῶν χρημάτων ὑπόσχεσιν, ᾗ τὴν ἀπώ-
λειαν τοῦ ἔθνους ᾐτεῖτο παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀμάνης. δοὺς δὲ 225
αὐτῷ καὶ τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐν Σούσοις προτεθέντων κομίσαι τῇ
Ἐσθῆρι καὶ περὶ τούτων δεηθῆναι τοῦ βασιλέως ἐνετέλλετο καὶ
σωτηρίας ἕνεκεν τοῦ ἔθνους μὴ ἀδοξῆσαι λαβεῖν σχῆμα ταπεινόν,
ᾧ παραιτήσεται τοὺς Ἰουδαίους κινδυνεύοντας ἀπολέσθαι· τὸν γὰρ
τὴν δευτέραν ἔχοντα τῷ βασιλεῖ τιμὴν Ἀμάνην κατηγορήσαντ᾽ αὐ-
τῶν παρωξυγκέναι κατ᾽ αὐτῶν τὸν βασιλέα. ταῦτα γνοῦσα πέμπει 226
πάλιν πρὸς Μαρδοχαῖον δηλοῦσα, ὅτι μήτε κληθείη πρὸς τοῦ βασι-
λέως καὶ ὁ εἰσερχόμενος πρὸς αὐτὸν ἄκλητος ἀποθνήσκει, πλὴν εἰ
μή τινα σώζειν βουλόμενος προτείνειεν τὸν χρυσῆν ῥάβδον· ᾧ γὰρ
τοῦτο ποιήσειεν ὁ βασιλεὺς ἀκλήτῳ προσελθόντι, οὗτος οὐκ ἀπο-
θνήσκει μόνος, ἀλλὰ συγγνώμης τυχὼν σώζεται.“ Μαρδοχαῖος δὲ 227
τούτους κομίσαντος αὐτῷ τοῦ εὐνούχου παρὰ τῆς Ἐσθῆρος τοὺς
λόγους ἀπαγγέλλειν ἐκέλευσεν αὐτῇ, μὴ τὴν ἰδίαν οὕτως σκοπεῖν
σωτηρίαν, ἀλλὰ τὴν κοινὴν τοῦ ἔθνους· εἰ γὰρ ἀμελήσειεν τούτου
νῦν, ἔσεσθαι μὲν αὐτῷ βοήθειαν παρὰ τοῦ θεοῦ πάντως, αὐτὴν
δὲ καὶ τὸν πατρῷον οἶκον αὐτῆς ὑπὸ τῶν ὀλιγωρηθέντων διαφθαρή-

---

§ 223 = Esther IV 5.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 322.

1 ἀχρά·θεον E ἐτύγχανεν V παρών] παρ᾽ ὄν V Μαρδοχαίῳ] πρὸσ μαρδοχαῖον LAWE μαρδοχαῖον V *ad mardochaeum* Lat 3 οὐδὲ W 5 τῷ om. W 6 χώρα L *ἡ PV ἧ W 7 ᾐτεῖτο] ητείτω P ὠνεῖτο FLAVWE *comparauerat* Lat ὠνήσατο ed. pr. 8 *αὐτῷ] αὐτοῖσ PFV ἀντίγραφον τῶν] ἔγγραφον τὸ W ἀντίγραμμα τὸ E προστεθέντων F προτεθὲν WE 9 Ἐσθῆρι] PE ἐσθῆρα FLAV καὶ om. E fort. recte 10 ἕνεκε F ἕνεκα LAVWE ἀδοξῆσαι] ἐδόξησ W 11 ᾧ] ὃ W *παραιτήσεται] *ostenderet* Lat 12 κατηγορήσαντ᾽ αὐτῶν] κατηγορήσαντα τῶν ἰουδαίων FLAVWLat 13 παρωξυκέναι F παρωξυνκέναι L παροξυνκέναι A *πέμπει] ἀποπέμπει PF 14 *πρὸς] πρὸσ τὸν LA *μήτε] μὴ μετα LAW

15 εἰσερχομενος πρὸς αὐτὸν] παρ᾽ αὐτὸν (αὐτῶν W) εἰσελθὼν WE 16 προτείνειε FAVE προτείνοιε LW χρυσέαν FLAVWE γὰρ] γὰρ ἂν FLAVW, recte si ποιήσῃ scribetur 17 προσελθόντι] πρὸσ αὐτὸν ἐλθόντι LA πρὸσ αὐτὸν εἰσελθόντι FVW *ad eum intranti* Lat 19 *ἐσθῆρασ FLAVW

20 ἀπαγγέλειν F[1]E[1] οὕτω FAVWE et ex corr. L, om. Lat 23 *ὀλιγωριθέντων W

228 *σεσθαι. ἡ δὲ Ἐσθήρα ἐπέστειλεν μὲν τῷ Μαρδοχαίῳ τὸν αὐτὸν*
πέμψασα διάκονον εἰς Σοῦσα πορευθέντι τοὺς ἐκεῖ Ἰουδαίους εἰς
ἐκκλησίαν συναγαγεῖν καὶ νηστεῦσαι πάντων ἀποσχομένους ὑπὲρ
αὐτῆς ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, τὸ δ' αὐτὸ ποιήσασα μετὰ τῶν θεραπαι-
νίδων τότε προσελεύσεσθαι τῷ βασιλεῖ παρὰ τὸν νόμον ὑπισχνεῖτο,
κἂν ἀποθανεῖν δέῃ τοῦτο ὑπομενεῖν.
229 8. *Καὶ Μαρδοχαῖος μὲν κατὰ τὰς Ἐσθῆρος ἐντολὰς τόν τε*
λαὸν ἐποίησεν νηστεῦσαι καὶ τὸν θεὸν αὐτὸς ἱκέτευσε μηδὲ νῦν
ὑπεριδεῖν αὐτοῦ τὸ ἔθνος ἀπολλύμενον, ἀλλ' ὡς καὶ πρότερον αὐ-
τοῦ πολλάκις προενόησεν καὶ ἁμαρτόντι συνέγνω, καὶ νῦν αὐτὸ
230 *ῥύσασθαι τῆς κατηγγελμένης ἀπωλείας· οὐδὲ γὰρ ἁμαρτόν τι κιν-*
δυνεύειν ἀκλεῶς ἀποθανεῖν, ἀλλ' αὐτὸν γὰρ εἶναι τὴν αἰτίαν τῆς
Ἀμάνου ὀργῆς, ὅτι μὴ προσεκύνησα μηδ' ἣν σοί, δέσποτα, φησίν,
τιμὴν παρεῖχον, ταύτην ἐκείνῳ παρασχεῖν ὑπέμενον, ὀργισθεὶς ταῦτα
231 *κατὰ τῶν μὴ παραβαινόντων τοὺς σοὺς νόμους ἐμηχανήσατο.“ τὰς*
δ' αὐτὰς ἠφίει καὶ τὸ πλῆθος φωνάς, παρακαλοῦν προνοῆσαι τὸν
θεὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν καὶ τοὺς ἐν ἁπάσῃ τῇ γῇ Ἰσραηλίτας
ἐξελέσθαι τῆς μελλούσης συμφορᾶς· καὶ γὰρ πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτὴν
εἶχον ἤδη καὶ προσεδόκων. ἱκέτευε δὲ καὶ Ἐσθήρα τὸν θεὸν τῷ
πατρίῳ νόμῳ ῥίψασα κατὰ τῆς γῆς ἑαυτὴν καὶ πενθικὴν ἐσθῆτα
232 *περιθεμένη, καὶ τροφῇ καὶ ποτῷ καὶ τοῖς ἡδέσιν ἀποταξαμένη*
τρισὶν ἡμέραις ᾔτει τὸν θεὸν ἐλεηθῆναι μὲν αὐτήν, δόξαι δ' ὀφθεῖ-

---

§ 228 = Esther IV 15.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 323.

1 *ἐσθὴρ* E *ἐπέστειλεν*] *ἀπέστειλεν* P *ἀπέστειλε μὲν* FA *ἐπέστειλε μὲν* L *ἀπέστειλε* E *denuntiauit* Lat 2 *διάκονον, ά* i. ras. m. 2 L **σούσαν* W *πορευθέντα* E 3 *ἀποσχομένων* F 4 **ποιησαμένη* PFV *ποιήσασαν* W **θεραπενίδων* PLA 5 *ὑπισχνεῖται* E 6 **δέοι* LAW *ὑπομένειν* codd. E 7 *τὰς*] *τὰσ τῆσ* FLAV *ἐσθήρασ* FLAV 8 **καὶ τὸν* — 9 *ἀπολλύμενον*] (*fecit*) — *deumque suum petere, ut nec eam nec gentem eius perituram contemneret* Lat *αὐτὸς*] E *αὐτὸν* PF *σὺν αὐτοῖς* LAW, om. V **ἱκετεῦσαι* PFLAVLat **μηδὲ νῦν*] *μηδὲν* P 9 **περιιδεῖν* Herwerden 10 *ἁμαρτόντι*] V¹ *ἁμαρτῶντι* PFLAW et ex corr. V *αὐτῷ* F *αὐτοῦ* LA 11 *ῥύσασθαι*] *γνώσεσθαι* P *ἀπολείασ* P *γὰρ* om. W *ἁμαρτῶν* PFL¹ et ex corr. V *κινδυνεύει* V 12 *εἶναι*] *εἰδέναι* PFV (*cum*) — *nosset* Lat 13 *προσεκύνησα*, *α* ex *αν* corr. m. 2 V *salutabat* Lat *ἣν, ἥ* i. ras. m. 2 L *φησὶν δέσποτα* tr. W 14 *ἐκείνω, ω* corr. m. 2 L *ὑπέμεινα* V 15 *σοὺς νόμους*] *νόμουσ σου* W 16 *παρακαλῶν* V *προνοῆσαι*] *προνοῆσαί τι* FV 17 *τῇ* om. FLAVW *ἰσραηλιτῶν* LAW 19 *καὶ ἐσθήρα δὲ ἱκέτευε* tr. V *ἱκέτευσε* E *ἐσθὴρ* E *ἡ ἐσθήρα* W 20 *πατρώω* F *τῆς* om. E **πενθηκὴν* PL¹ *πενθίμον* Zon 21 **καὶ τροφῇ* — *ἀποταξαμένη* om. PFV 22 **τρισὶν*] *τρισὶν δ'* P **δόξαι*] *δεῖξαι* FV *δὲ* E

σαν τῷ βασιλεῖ πιθανὴν μὲν τοὺς λόγους παρακαλοῦσαν τὸ δὲ
εἶδος εὐπρεπεστέραν τῆς τάχιον οὖσαν, ἵν' ἀμφοτέροις καὶ πρὸς 233
τὴν παραίτησιν ὀργῆς, εἴ τι παροξυνθείη πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεύς,
χρήσαιτο καὶ πρὸς τὴν συνηγορίαν τῶν ὁμοεθνῶν ἐν τοῖς ἐσχά-
τοις σαλευόντων, μισός τε γενέσθαι τῷ βασιλεῖ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς
τῶν Ἰουδαίων καὶ τὴν ἀπώλειαν αὐτοῖς τὴν μέλλουσαν, ἐὰν ὀλιγω-
ρηθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ, κατασκευάσοντας.

9. Ταῦθ' ἱκετεύουσα τὸν θεὸν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἀποδύεται 234
μὲν τὴν ἐσθῆτα ἐκείνην καὶ τὸ σχῆμα μεταβάλλει, κοσμησαμένη δ'
ὡς ἐχρῆν τὴν βασίλισσαν σὺν δυσὶν θεραπαίναις, ὧν ἡ μὲν ἐπερει-
δομένην αὐτὴν κούφως ἔφερεν, ἡ δὲ ἑπομένη τὸ βαθὺ τοῦ ἐνδύμα-
τος καὶ μέχρι τῆς γῆς κεχυμένον ἄκροις ἀπῃώρει τοῖς δακτύλοις,
ἥκει πρὸς τὸν βασιλέα, μεστὴ μὲν τὸ πρόσωπον ἐρυθήματος, προσ-
ηνὲς δὲ καὶ σεμνὸν ἐπικειμένη τὸ κάλλος. εἰσῄει δὲ πρὸς αὐτὸν 235
μετὰ δέους. ὡς δὲ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ καθεζομένου ἐπὶ τοῦ
θρόνου γίνεται τὸν βασιλικὸν περικειμένου κόσμον, οὗτος δ' ἦν ἐκ
ποικίλης μὲν ἐσθῆτος, χρυσοῦ δὲ καὶ λίθου πολυτελοῦς, φοβερώ- 236
τερον καὶ δι' αὐτὰ μᾶλλον θεασαμένη καί τι κἀκείνου προσιδόντος
αὐτὴν ἀπηνέστερον καὶ διακεκαυμένῳ ὑπὸ τῆς ὀργῆς τῷ προσώπῳ,
πάρεσις αὐτὴν εὐθὺς λαμβάνει καὶ τοῖς παρὰ πλευρὸν οὖσιν ἀχα-
νὴς ἐπέπεσεν. ὁ δὲ βασιλεὺς κατὰ βούλησιν οἶμαι τοῦ θεοῦ τὴν 237
διάνοιαν μετέβαλεν καὶ δείσας περὶ τῇ γυναικί, μὴ καὶ πάθῃ τι

§ 232 = Esther IV 17.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 323.

1 *πειθανὴν P 2 τάχιον] τάχειον P ὄψεωσ i. ras. F προτέρασ V ἵνα V 3 ὀργῆς] τῆσ ὀργῆσ LAVW εἴ τι] ἤτει F εἴτι καὶ W 4 ὁμοέθνων P 5 *τε γενέσθαι] γεγενῆσθαι PV τὲ γεγενῆσθαι F *ἐχθρὸσ P 6 ὀλιγορηθῶσιν L¹ 7 κατασκευάσοντοσ A κατασκευάσαντοσ P κατασκευάσαντασ FL¹W κατασκευάσαντα V 8 ταῦτ' P ταῦτα FLAMVW ἡμέραισ L¹A 9 *μὲν s. F *κοσμησαμένην P κομησαμένη W δὲ WE 10 *ἐχρῆν, ἐ suppl. m. 1 L θεραπέναισ PE *ἐπεριδομένην P 12 *ἐκκεχυμένον LAW *ἀπῃώρει] ἀπεωρεῖτο P ἀπαιώρει F 13 *ἥκει] ἧσ καὶ LA ἧκεν W 14 περικειμένη E *αὐτὸν] τὸν βασιλέα καὶ PF τὸν βασιλέα V regem etiam Lat 15 *κατὰ] καὶ κατὰ P 16 *γίνεται, ετ ex εσθ corr. P γίγνεται W οὗτος δ'] ὅσ WE 17 *ἐσθῆτο·σ L 18 καὶ] τε E *δι' αὐτὰ] διὰ ταῦτα LAW *καί τι, καί i. ras. ex ἕ corr. P 19 διακεκαυμένῳ] διακεκαλυμμένω PFV ὑπ' ὀργῆσ W 20 *πάραισισ P εὐθὺσ αὐτὴν tr. VE λαμβάνει] ὑπὸ (ἀπὸ LA) δέουσ λαμβάνει FLAVWE τοῖς — οὖσιν] τῇ παρὰ πλευρὸν ἰούσῃ E super ancillas quae prope latera eius erant Lat, unde ταῖς π. πλευρὰν οὔσαις Hudson 21 *ἔπεσεν PFV 22 *τὴν γυναῖκα LAW τῆσ γυναικὸσ V *καὶ om. V

238 τῶν χειρόνων ὑπὸ τοῦ φόβου, ἀνεπήδησεν ἐκ τοῦ θρόνου, καὶ ταῖς
ἀγκάλαις αὐτὴν ὑπολαβὼν ἀνεκτᾶτο κατασπαζόμενός τε καὶ προσ-
ομιλῶν ἡδέως καὶ θαρρεῖν παρακαλῶν καὶ μηδὲν ὑποπτεύειν σκυ-
θρωπόν, ὅτι πρὸς αὐτὸν ἄκλητος ἔλθοι· τὸν γὰρ νόμον τοῦτον
πρὸς τοὺς ὑπηκόους κεῖσθαι, τὴν δὲ ὁμοίως αὐτῷ βασιλεύουσαν
239 πᾶσαν ἔχειν ἄδειαν. ταῦτα λέγων τὸ σκῆπτρον αὐτῆς ἐνετίθει τῇ
χειρὶ καὶ τὴν ῥάβδον ἐξέτεινεν ἐπὶ τὸν αὐχένα αὐτῆς διὰ τὸν νόμον
240 εὐλαβείας αὐτὴν ἀπολύων. ἡ δ' ὑπὸ τούτων ἀναζωπυρήσασα, „δέ-
σποτ', εἶπεν, οὐκ ἔχω σοι τὸ αἰφνίδιον τοῦ συμβεβηκότος μοι ῥα-
δίως εἰπεῖν· ὡς γὰρ εἶδόν σε μέγαν καὶ καλὸν καὶ φοβερόν, εὐθὺς
241 ὑπεχώρει μου τὸ πνεῦμα καὶ κατελειπόμην ὑπὸ τῆς ψυχῆς.“ μόλις
δ' αὐτῆς καὶ ταῦτα φθεγγομένης καὶ μετὰ ἀσθενείας αὐτόν τε
ἀγωνία καὶ ταραχὴ κατελάμβανεν καὶ τὴν Ἐσθῆρ' εὐψυχεῖν καὶ τὰ
κρείττω προσδοκᾶν παρεθάρρυνεν, ὡς αὐτοῦ καὶ τὰ ἡμίση τῆς βα-
242 σιλείας, εἰ δέοιτο τούτων, παραχωρήσοντος αὐτῇ. ἡ δὲ Ἐσθήρα
ἐφ' ἑστίασιν αὐτὸν μετὰ Ἀμάνου τοῦ φίλου πρὸς αὐτὴν ἐλθεῖν
ἠξίωσεν· παρεσκευακέναι γὰρ αὐτὴν δεῖπνον ἔλεγεν. ὡς δ' ἐπένευ-
σεν καὶ παρῆσαν, μεταξὺ πίνων τὴν Ἐσθῆρα ἐκέλευσε δηλοῦν αὐτῷ,
243 τί βούλεται· μηδενὸς γὰρ ἀτυχήσειν, μηδ' ἂν τὸ μέρος τῆς βασι-
λείας ἐθελήσῃ [λαβεῖν]. ἡ δὲ εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἀνεβάλλετο φράζειν
αὐτῷ τὴν αὐτῆς βούλησιν, εἰ πάλιν ἔλθοι πρὸς αὐτὴν μετὰ Ἀμάνου
ἐφ' ἑστίασιν.
244 10. Τοῦ δὲ βασιλέως ὑποσχομένου ὁ Ἀμάνης ἐξῆλθεν περιχα-
ρὴς ἐπὶ τῷ μόνον ἠξιῶσθαι συνδειπνεῖν τῷ βασιλεῖ παρὰ τῇ Ἐσθήρᾳ,

§ 238 = Esther V 1.

PFLAOVWELat Zonaras I p. 323.

1 *ἀπὸ V ἐκ] ἀπὸ FLAVWE 2 *ὑπολαβὼν] ἀναλαβὼν P ὑποβαλὼν FV *τε om. W 4 ἀκλήτωσ F 6 πᾶσαν om. P 7 *διὰ] καὶ O 8 αὐτὴν] αὐτὸν A δὲ OWE *τούτον L[1] *ἀναζωπυρηθεῖσα Cocceji δέσποτα FLAOVWE 10 *μέγα F 11 μου] μοι LAWE 12 δ'] om. PFOV δὲ E καὶ μετὰ] ὑπὸ E 13 *τὴν] τὸ τῆσ (τὸ suppl. m. 2) V Ἐσθῆρ' εὐψυχεῖν καὶ] ἐσθήρασ ψυχὴν (ὴν ex corr. m. 2 V) PFV ἐσθήρα (ἐσθήραν L[2]A) εὐψυχεῖν τε καὶ LAWE ἐσθῆραν εὐψυχεῖν καὶ O 14 *χρείττω, ω ex ον corr. uid. m. 2 L *παρεθάρσυνεν OW *ἥμισυ P ἡμίσει O 15 *παραχωρήσαντοσ FW *ἡ om. PF ἐσθὴρ OE 16 *ἐπ' ἑστίασιν P ἐπὶ ἑστίασιν FOV *ἀμάνουσ P ἀμανοῦ F τοῦ ἀμάνου E *πρὸς] ἐπ' P 17 δὲ FLAOVE 18 *τῇ ἐσθήρα LAW τὴν ἐσθήραν V *αὐτῷ δηλοῦν tr. OV 20 ἐθελήσῃ λαβεῖν] poscere uoluisset Lat ἐθελήσει (η suprascr.) A λαβεῖν om. PF *ἐσ W *ἀνεβάλετο coni 21 *μετ' W *ἀμμάνου P ἀμανοῦ F 22 *ἐφ'] πρὸσ FLAOV 23 *ἀμμάνησ P 24 μόνοσ E τὴν ἐσθῆρα O τῇ ἐσθῆρι WE

*καὶ ὅτι μηδεὶς τοσαύτης ἄλλος τυγχάνει παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τιμῆς.
ἰδὼν δ' ἐν τῇ αὐλῇ Μαρδοχαῖον ὑπερηγανάκτησεν· οὐδὲν γὰρ αὐτῷ
παρ' αὐτοῦ θεασαμένου πρὸς τιμὴν ἐγένετο. καὶ παρελθὼν πρὸς* 245
*αὐτὸν τὴν γυναῖκα Γάζασαν ἐκάλεσεν καὶ τοὺς φίλους. ὧν παρόν-
των διηγεῖτο τὴν τιμήν, ἧς οὐ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀπολαύοι μόνον,
ἀλλὰ καὶ παρὰ τῆς βασιλίσσης· καὶ γὰρ τήμερον ὡς δειπνήσειεν
παρ' αὐτῇ μόνος σὺν τῷ βασιλεῖ, κληθείη πάλιν εἰς τὴν ἐπιοῦσαν.
ἔλεγέν τε μὴ ἀρέσκεσθαι Μαρδοχαῖον ὁρῶντα ἐν τῇ αὐλῇ τὸν Ἰου-* 246
*δαῖον. τῆς δὲ γυναικὸς αὐτοῦ Γαζάσης εἰπούσης κελεῦσαι ξύλον
κοπῆναι πηχῶν ἑξήκοντα καὶ πρωὶ παρὰ τοῦ βασιλέως αἰτησάμε-
νον ἀνασταυρῶσαι τὸν Μαρδοχαῖον, ἐπαινέσας τὴν γνώμην προσ-
έταξεν τοῖς οἰκέταις ξύλον ἑτοιμασαμένους στῆσαι τοῦτο ἐν τῇ αὐλῇ
πρὸς τιμωρίαν Μαρδοχαίῳ. καὶ τοῦτο μὲν ἦν ἕτοιμον· ὁ δὲ θεὸς* 247
*κατεγέλα τῆς Ἀμάνου πονηρᾶς ἐλπίδος καὶ τὸ συμβησόμενον εἰδὼς
ἐτέρπετο τῷ γενησομένῳ· τοῦ γὰρ βασιλέως διὰ νυκτὸς ἐκείνης
ἀφαιρεῖται τὸν ὕπνον. ὁ δ' οὐ βουλόμενος ἀργῶς ἀπολέσαι τὴν* 248
*ἀγρυπνίαν, ἀλλ' εἴς τι τῶν τῇ βασιλείᾳ διαφερόντων αὐτὴν ἀνα-
λῶσαι, τὸν γραμματέα κομίσαντα καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων τὰ
ὑπομνήματα καὶ τῶν ἰδίων πράξεων ἀναγινώσκειν αὐτῷ προσέταξεν.
κομίσαντος δὲ καὶ ἀναγινώσκοντος εὑρέθη τις δι' ἀριστείαν ἔν τινι* 249
*γέρας εἰληφὼς χώραν, ἧς καὶ τὸ ὄνομα ἐγέγραπτο. ἕτερον δὲ διὰ
πίστιν τετυχηκότα δωρεᾶς μηνύων ἦλθεν καὶ ἐπὶ Γαβαταῖον καὶ*

§ 244 = Esther V 12.

PFLAOVWE Lat Zonaras I p. 323.

1 *ἄλλοσ τοσαύτησ* tr. V *ἄλλοσ ταύτησ* W *τιμῆς*] *τῆσ τιμῆσ* W ···· *τιμῆσ* V 2 *δὲ* L²AE **αὐλῇ*] *αὐτῇ καὶ* O 3 *παρ'*] *περὶ* E *πρὸς αὐτὸν*] *ἔσω πρὸσ αὐτὸν* LAW *ἔσω* E 4 *αὐτὸν* codd. *Γάζασαν*] *γαζαγαν* P *ζάρασαν* WE *zarasan* Lat 5 **διηγεῖται* V *ἧς*] *ὡσ* PF et E, in quo alia mutata sunt *ἀπολαύει* E *μόνον* PFOVE et ut uid. W 6 *γὰρ τήμερον* om. E *σήμερον* FLAOVW *δειπνίσειεν* P *συνδειπνήσειε* E 7 *κληθείη*] *κληθεί•* F *καὶ κληθείη* LAW Lat ; (h. e. *δὲ*) *κληθείη* V *καὶ ὡσ κληθείη* E **πάλιν εἰς τὴν ἐπιοῦσαν* abscissum euan. F 8 **τε*] *autem* Lat **μαρδοχαῖον μὴ ἀρέσκεσθαι* tr. P **ἀρέσκεσθαι*] *ἀνέχεσθαι* W **τῇ αὐλῇ* i. ras. angustius scripsit m. 2 P **ἰουδαῖον* ex corr. m. 2 V 9 *γαζάσησ* A *γάζασ* V *ζαράσασ* W *zarasan* Lat 10 **σκοπῆναι* F *ἑξήκοντα*] *ξ'* LV *πεντήκοντα* WE *quinquaginta* Lat, idem Esth. V 14 12 *ἑτοιμασα* (*μν* s. l.) V *ἑτοιμασαμένοισ* E **τοῦτο, το* s. m. 2 P 13 *μαρδοχαίον* VE **δὲ* om. P 14 *καταγελᾷ* FVE¹ **ἀμανοῦ* F 15 *διὰ τῆσ νυκτὸσ* LAWE 16 *δὲ* E 17 *τῇ*] *ἐν τῇ* LAW 18 **γραμματαία* P 19 **προσέτασσεν* W 21 *χώρα* F *χαρὰν* W 22 *δωρεᾶσ τετυχηκότα* tr. V *τετυχηκότα* om. PF *μηνύων* om. LA *ἦλθον* P *ἦλθε* FA et ex corr. L *Γαβαταῖον*] *gabatheum* Lat *γαβαθῶον* FW *βαγαθῶον* LV, idem supra § 207

Θεοδέστην τοὺς ἐπιβουλεύσαντας εὐνούχους τῷ βασιλεῖ, ὧν μηνυτὴς
250 *Μαρδοχαῖος ἦν γεγενημένος. φράσαντος δὲ τοῦτο μόνον τοῦ γραμματέως καὶ μεταβαίνοντος εἰς ἑτέραν πρᾶξιν ἐπέσχεν ὁ βασιλεὺς πυνθανόμενος, εἰ μὴ ἔχει γέρας αὐτῷ δοθὲν ἀναγεγραμμένον. ὁ δ' ὡς ἔφη μηδὲν εἶναι, κελεύσας ἡσυχάζειν, τίς ἡ τῆς νυκτὸς ὥρα,*
251 *παρὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ τεταγμένων ἐπυνθάνετο. μαθὼν δ', ὡς ὄρθρος ἐστὶν ἤδη, προσέταξεν τῶν φίλων ὃν ἂν πρὸ τῆς αὐλῆς εὕρωσιν ἤδη παρόντα τοῦτον αὐτῷ δηλοῦν. ἔτυχέν τε ὥστε Ἀμάνην εὑρεθῆναι· θᾶττον γὰρ τῆς συνήθους ὥρας ἐληλύθει περὶ τοῦ Μαρ-*
252 *δοχαίου θανάτου δεησόμενος αὐτοῦ. τῶν οὖν θεραπόντων εἰπόντων, ὅτι Ἀμάνης εἴη πρὸ τῆς αὐλῆς, ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰσκαλέσαι. εἰσελθόντος δέ „φίλον, εἶπεν, εἰδὼς ἐμαυτῷ σὲ μόνον εὔνουν συμβουλεῦσαί μοι παρακαλῶ, πῶς ἂν τιμήσαιμι τινὰ στεργόμενον ὑπ'*
253 *ἐμοῦ σφόδρα τῆς ἐμαυτοῦ μεγαλοφροσύνης ἀξίως.“ ὁ δὲ Ἀμάνης λογισάμενος, ἣν ἂν δῷ γνώμην ταύτην δώσειν ὑπὲρ αὐτοῦ, φιλεῖσθαι γὰρ ἑαυτὸν ὑπὸ τοῦ βασιλέως μόνον, ἣν ᾤετο ἀρίστην εἶναι*
254 *ταύτην φανερὰν ἐποίησεν. εἶπεν γάρ „εἰ βούλοιο τὸν ἄνθρωπον ὃν φὴς ἀγαπᾶν δόξῃ περιβαλεῖν, ποίησον ἐφ' ἵππου βαδίζειν τὴν αὐτὴν ἐσθῆτά σοι φοροῦντα καὶ περιαυχένιον χρυσοῦν ἔχοντα καὶ προάγοντα τῶν ἀναγκαίων φίλων ἕνα κηρύσσειν δι' ὅλης τῆς πόλεως, ὅτι ταύτης τυγχάνει τῆς τιμῆς ὃν ἂν ὁ βασιλεὺς τιμήσῃ.“*
255 *ὁ μὲν οὖν Ἀμάνης ταῦτα συνεβούλευσεν οἰόμενος εἰς αὐτὸν ἥξειν τοῦτο τὸ γέρας. ὁ δὲ βασιλεὺς ἡσθεὶς τῇ παραινέσει „προελθών, φησίν, ἔχεις γὰρ καὶ τὸν ἵππον καὶ τὴν στολὴν καὶ τὸν στρεπτόν,*

---

§ 249 = Esther VI 2.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 324.

1 *Θεοδέστην*] *θεοδοσίτην* FV *theodestum* Lat uide § 207 *ων*] *ὦ* F 2 **μαρδοχαῖοσ μηνυτὴσ* tr. V **γενόμενοσ* V *μόνον τοῦτο* tr. E **γραμματαῖοσ* P 3 *μεταβάντοσ* E *εἰς*] *ἐφ'* LAWE **ἑτέραν*] *alterius* Lat 4 *πυνθανόμενος*] *πυθόμενοσ* PFVE 5 *ἡ*] *εἴη* FLAVWE 6 *ἐπὶ τούτῳ*] VE *εἰσ τοῦτο* P *ἐπὶ τοῦτο* FLAW *δὲ* FLAVWE 7 **προσέταξεν* — 8 *ἤδη* om. LA **τὸν φίλον* W **εὕρουσιν* F 8 *τε ὥστε* om. V *τε*] *δὲ* WE *autem* Lat 9 **ἐληλύθει*] *εἰσεληλύθει* LAW 10 *δεηθησόμενοσ* E *εἰπόντων*] *φρασάντων* WE 11 **αὐτὸν* om. W 12 *φίλον — εὔνουν*] *amicum te, inquit, sciens solum fidelem* Lat **εἰπεῖν* W *εἰδὼς*] *εἰδώσ σε* PFLAVE *ἐμαυτῶ*, *ῶ* ex *οῦ* corr. P *σὲ μόνον*] *σεμνὸν* (*σεμ* i. ras. F) PF *σεμνόν τε καὶ* LA *μόνον* V 15 *αὐτοῦ* FAV *ἑαυτοῦ* WE 16 *αὐτὸν* FLAVWE 17 *τὸν*] *τοῦτον τὸν* LAW *τοῦτον* E 18 *φῆσ* PFL 19 **αὐτοῦ* W **σοι φοροῦντα* om. LA **καὶ προάγοντα* om. LA 20 **ἀναγκαῖον* L[1] *φίλων*] *σου φίλων* WE 21 **τῆς* om. W *ὁ* om. WE fort. recte 22 *αὐτὸν* F *ἥκειν* V

ἐπιζήτησον Μαρδοχαῖον τὸν Ἰουδαῖον καὶ ταῦτα ἐκείνῳ δοὺς προάγων αὐτοῦ τὸν ἵππον, σὺ γάρ, ἔφη, μοι φίλος ἀναγκαῖος, ἴσθι διάκονος ὢν χρηστὸς σύμβουλος ἐγένου. ταῦτα δὲ αὐτῷ παρ' ἡμῶν ἔσται σώσαντί μου τὴν ψυχήν." τούτων ἀκούσας παρὰ πᾶσαν 256
ἐλπίδα τὴν διάνοιαν συνεχύθη καὶ πληγεὶς ὑπὸ ἀμηχανίας ἔξεισιν ἄγων τὸν ἵππον καὶ τὴν πορφύραν καὶ τὸ χρυσοῦν περιαυχένιον, καὶ τὸν Μαρδοχαῖον εὑρὼν πρὸ τῆς αὐλῆς σάκκον ἐνδεδυμένον ἐκέλευσεν ἀποθέμενον ἐνδύσασθαι τὴν πορφύραν. ὁ δὲ οὐκ εἰδὼς 257
τἀληθές, ἀλλὰ χλευάζεσθαι νομίζων „ὦ κάκιστε πάντων ἀνθρώπων, εἶπεν, οὕτως ἡμῶν ταῖς συμφοραῖς ἐπεγγελᾷς;" πεισθεὶς δ', ὡς ὁ βασιλεὺς αὐτῷ γέρας τοῦτ' εἴη δεδωκὼς ἀντὶ τῆς σωτηρίας, ἣν αὐτῷ παρέσχεν τοὺς ἐπιβουλεύσαντας εὐνούχους ἐλέγξας, ἐνδύεται τὴν πορφύραν, ἣν ὁ βασιλεὺς φορῶν ἀεὶ διετέλει, καὶ περιτίθεται τὸ περιαυχένιον, καὶ ἐπιβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον ἐν κύκλῳ περιήει τὴν 258
πόλιν Ἀμάνου προάγοντος καὶ κηρύσσοντος, ὅτι τοῦτ' ἔσται παρὰ τοῦ βασιλέως ᾧ ἂν στέρξῃ καὶ τιμῆς ἄξιον δοκιμάσῃ. ἐπεὶ δ' 259
ἐκπεριῆλθον τὴν πόλιν, ὁ μὲν Μαρδοχαῖος εἰσήει πρὸς τὸν βασιλέα, Ἀμάνης δ' ὑπ' αἰσχύνης πρὸς αὐτὸν παραγίνεται καὶ μετὰ δακρύων τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς φίλοις τὰ συμβεβηκότα διηγεῖτο. οἱ δ' οὐκέτ' ἀμύνασθαι τὸν Μαρδοχαῖον ἔλεγον δυνήσεσθαι· τὸν γὰρ θεὸν εἶναι σὺν αὐτῷ.

11. Ταῦτα δὲ τούτων ἔτι πρὸς ἀλλήλους ὁμιλούντων ἧκον οἱ 260
τῆς Ἐσθήρας εὐνοῦχοι τὸν Ἀμάνην ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἐπισπεύδοντες.
Σαβουχάδας δὲ τῶν εὐνούχων εἰς ἰδὼν τὸν σταυρὸν ἐν τῇ Ἀμάνου 261

---

§ 255 = Esther VI 13.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 324 sq.

1 δοὺς] *induens* Lat δοὺσ κήρυττε LAVW et E, in quo κήρυττε post ἵππον extat 2 ἔφη om. E μου E ἴσθι] καὶ ἴσθι V ἴσθι — 3 ἐγένου om. E 3 *ὢν] οὗ W *δ' W 5 *συνεχέθη W συνεσχέθη coni *ὑπ' LAW *ἔξισιν P 6 τὸ] V τὸν PFLAWE περιαυχένιον] κλοιὸν W στρεπτὸν E περιαυχένιον (περιαυχένιον deletum, s. m. 2, στρεπτόν) P 8 *οὐχ' εἰδὼσ P 10 ἡμῖν E[1] ἐπιγελᾶσ FLAVE ἐγγελᾶσ W Zon δὲ FLAE ὡς om. E 11 *ὁ om. W *γέρασ αὐτῶ tr. W *τοῦτ' — 12 αὐτῷ om. W 12 *τοὺς] τοὺσ τότε FV τοὺσ ποτὲ LAW ἐλέγξαντοσ W ἐλέγξαντι E 13 ἀεὶ φορῶν tr. FLAV φορῶν om. W 14 *περιήει, ήει i. ras. m. 2 L περιείη P[1] 15 ἀμάνουσ P ταῦτ' LAW ταῦτα E 16 ᾧ] Holwerda ὃν codd. τῶ ὃν E *ἄξιον] ἄξιον ὑπάρχοντα P δὲ E 17 *ἐκπεριῆλθον, ἐκ i. ras. F εἰσήει] εἰσείη P εἴσεισι FLAVWE 18 δὲ E *ἐσχύνησ L[1] *αὐτὸν P[1]FLA αὐτὸν οὐ W 19 διηγεῖται FE 20 ἀμοίνεσθαι P θεὸν γὰρ tr. LA 22 αὐτῶν W ἔτει P 23 ἐσθῆροσ E 24 Σαβουχάδας] ἀβουχαδᾶσ LV ἑρμωνᾶσ σαβουχάνησ E *δὲ] τὲ FV Ἀμάνου] τοῦ ἀμάνου E

*οἰκίᾳ πεπηγότα, ὃν ἐπὶ Μαρδοχαῖον παρεσκευάκεισαν, καὶ πυθό-
μενος παρά τινος τῶν οἰκετῶν, ἐπὶ τίνα τοῦτον ἦσαν ἑτοιμασάμενοι,
γνούς, ὡς ἐπὶ τὸν τῆς βασιλίσσης θεῖον, τὸν γὰρ Ἀμάνην μέλλειν
αὐτὸν αἰτεῖσθαι παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς τιμωρίαν, τότε μὲν ἡσυ-*
262 *χίαν ἦγεν. ὡς δὲ ὁ βασιλεὺς μετὰ τοῦ Ἀμάνου εὐωχηθεὶς ἠξίου
τὴν βασίλισσαν λέγειν αὐτῷ, τίνος βούλεται δωρεᾶς τυχεῖν, ὡς ληψο-
μένην οὗπερ ἂν ἐπιθυμίαν ἔχῃ, τὸν τοῦ λαοῦ κίνδυνον ἀπωδύρετο
καὶ πρὸς ἀπώλειαν ἔλεγεν μετὰ τοῦ ἔθνους ἐκδεδόσθαι, διὸ καὶ*
263 *ποιεῖσθαι περὶ τούτων τοὺς λόγους· οὐ γὰρ ἂν ἠνωχληκέναι αὐτῷ,
εἰ πρὸς δουλείαν πικρὰν ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀπεμποληθῆναι· μέτριον*
264 *γὰρ τοῦτο τὸ κακόν· παρεκάλει τε τούτων ἀπαλλαγῆναι. ἐρωτή-
σαντος δὲ τοῦ βασιλέως, ὑπὸ τίνος εἴη ταῦτα γεγενημένα, κατη-
γόρει τὸ λοιπὸν ἤδη φανερῶς τοῦ Ἀμάνου καὶ τοῦτον ὄντα πονη-*
265 *ρὸν ἐπ' αὐτοὺς κατεσκευακέναι τὴν ἐπιβουλὴν ἤλεγχεν. ταραχθέντος
δὲ πρὸς τοῦτο τοῦ βασιλέως καὶ ἀναπηδήσαντος εἰς τοὺς κήπους
ἐκ τοῦ συμποσίου, τῆς Ἐσθήρας ὁ Ἀμάνης ἤρξατο δεῖσθαι καὶ
παρακαλεῖν συγγνῶναι τῶν ἡμαρτημένων· συνῆκε γὰρ αὐτὸς ἐν
κακοῖς ὤν· ἐπί τε τῆς κλίνης αὐτοῦ πεσόντος καὶ τὴν βασίλισ-
σαν παρακαλοῦντος ἐπεισελθὼν ὁ βασιλεὺς καὶ πρὸς τὴν ὄψιν
μᾶλλον παροξυνθεὶς εἶπεν, „ὦ κάκιστε πάντων, καὶ βιάζεσθαί μου*
266 *τὴν γυναῖκα ἐπιχειρεῖς;" Ἀμάνου δὲ πρὸς τοῦτο καταπλαγέντος
καὶ μηδὲν ἔτι φθέγξασθαι δυνηθέντος, καὶ Σαβουζάνης ὁ εὐνοῦχος
παρελθὼν κατηγόρει τοῦ Ἀμάνου, ὡς εὕροι σταυρὸν ἐπὶ τῆς οἰκίας*

§ 261 — Esther VI 14.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 326.

1 *παρεσκευάκεσαν* W 2 *τίνα*] *τί* FLAVW *τοιοῦτον* F *εἴησαν* LAW 3 *ὡς* om. P et ut uid. Lat 5 **ἀμανοῦ* F 6 **δωρεᾶς*] *παρ' αὐτοῦ δωρεᾶσ* LAW **τυχεῖν*] *ἐπιτυχεῖν* FLAVW 9 *οὐ*] *οὐδὲ* LAW *ἠνοχληκέναι* F *ἠνώχλησεν* LAW 10 *δουλίαν* P *ἀπεμπολιθῆναι* L[1] 11 *τὸ* om. W 12 *γενόμενα* E **κατηγόρει τὸ*] *κατηγορεῖτο* FLA 13 *τοῦ* om. FLAVWE 14 *κατεσκευακέναι, τε* ex *τὰ* uid. corr. m. 2 L *κατασκευάσαι* WE **ἠλέγχθαι* LAW 15 *πρὸσ τούτοισ* E 16 *ἐσθῆροσ* E 17 **συγγνῶναι*] *συγγνώμην* P *ueniam* Lat 18 *ἐπί τε*] *ἔπειτ' ἐπὶ* LAW *ἐπί — κλίνης*] *εἶτα ἐπικλινοῦσ* E *καὶ ἐπὶ τῆς κλίνης* Zon *κλήνησ* P **αὐτοῦ*] *αὐτῆσ* LAW 19 **ἐπισελθὼν* L[1] **πρὸς* om. FV 20 **μᾶλλον*] *ἔτι μᾶλλον* LAW **ὦ κάκιστε πάντων εἶπε* (*εἶπεν* L[1]) tr. LA **πάντων*] *πάντων ἀνθρώπων* W *βιάζεσθαι*] codd. Zon *βιάσασθαι* E 21 **ἀμάνουσ* P 22 *καὶ* (ante *Σαβουζάνης*) om. E *Σαβουζάνης*] *σαβαζάνησ* P *σαβουχάδασ* LALat *ἀβουχάδασ* V *σαβαχούδησ* W *ἑρμωνᾶσ* E, cf. supra § 261 *Βουγαθὰν* et *Βουγαζα* apud LXX 23 *κατηγόρει τοῦ ἀμάνου παρελθὼν* tr. A *ἀμάνουσ* P *ἀμανοῦ* F *εὐνούχου*, i. marg. *του αμάνου* L

αὐτοῦ παρεσκευασμένον ἐπὶ Μαρδοχαῖον· τοῦτο γὰρ αὐτῷ πυνθα-
νομένῳ τὸν οἰκέτην εἰπεῖν, ὅτε καλέσων αὐτὸν ἐπὶ τὸ δεῖπνον
ἔλθοι πρὸς αὐτόν. εἶναι δὲ τὸν σταυρὸν ἔλεγεν ἑξήκοντα πήχεων
τὸ ὕψος. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας οὐκ ἄλλῃ τιμωρίᾳ περιβάλλειν 267
ἔκρινεν τὸν Ἀμάνην ἢ τῇ κατὰ Μαρδοχαίου νενοημένῃ, καὶ κελεύει
παραχρῆμα αὐτὸν ἐξ ἐκείνου τοῦ σταυροῦ κρεμασθέντα ἀποθανεῖν.
ὅθεν ἐπέρχεταί μοι τὸ θεῖον θαυμάζειν καὶ τὴν σοφίαν αὐτοῦ καὶ 268
δικαιοσύνην καταμανθάνειν, μὴ μόνον τὴν Ἀμάνου κολάσαντος
πονηρίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατ' ἄλλου μεμηχανημένην τιμωρίαν ταύ-
την ἐκείνου ποιήσαντος εἶναι καὶ τοῖς ἄλλοις μαθεῖν οὕτως [γνῶναι]
παρεσχηκότος, ὡς ἃ καθ' ἑτέρου τις παρεσκεύασε ταῦτα λανθάνει
καθ' ἑαυτοῦ πρῶτον ἑτοιμασάμενος.

12. *Ἀμάνης μὲν οὖν ἀμετρήτως τῇ παρὰ τοῦ βασιλέως χρώ-* 269
μενος τιμῇ τοῦτον διεφθάρη τὸν τρόπον, τὴν δὲ οὐσίαν αὐτοῦ ἐχα-
ρίσατο τῇ βασιλίσσῃ. Μαρδοχαῖον δὲ προσκαλεσάμενος, καὶ γὰρ
ἐδήλωσεν αὐτῷ τὴν πρὸς αὐτὸν συγγένειαν Ἐσθήρα, ὃν ἔδωκεν
Ἀμάνῃ δακτύλιον τοῦτον Μαρδοχαίῳ δίδωσι. δωρεῖται δὲ καὶ ἡ 270
βασίλισσα Μαρδοχαίῳ τὴν Ἀμάνου κτῆσιν καὶ δεῖται τοῦ βασιλέως
ἀπαλλάξαι τοῦ περὶ τῆς ζωῆς φόβου τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος, δη-
λοῦσα τὰ γραφέντα κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν ὑπὸ Ἀμάνου τοῦ Ἀμα-
δάθου· τῆς γὰρ πατρίδος αὐτῇ διαφθαρείσης καὶ τῶν ὁμοφύλων
ἀπολομένων οὐκ ἂν ὑπομένειν τὸν βίον. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπέσχετο 271
μηδὲν ἄχαρι αὐτὴν μηδ' οἷς ἐσπούδακεν ἐναντίον ἔσεσθαι, γράφειν

---

§ 266 = Esther VII 9.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 326.

1 **αὐτοῦ* om. W **παρασκευασμένον* W **μαρδοχαίω* V 3 *ἑξή-κοντα*] *πεντήκοντα* PFWE Lat *ν̄* V, cf. § 246 *πηχῶν* WE 4 *περιβαλεῖν* VW 5 *τὸν* om. W *Μαρδοχαίου*] ed. pr. *μαρδοχαῖον* codd. 6 *ἐξ*] *ἐπ'* LAWE *ἀνακρεμασθέντα* WE *κρεμασθῆναι* Zon 8 *δικαιωσύνην* W *ἀμάνουσ* P *ἀμάνουσ κο* ‖ fin. fol. 27, excidit insequens usque ad *ὄψεις* p. 56, 22 P 10 *ποιήσαντος*] *ποιησαμένου* (*υ* ex *σ* corr. m. 2 L) LA *καὶ τοῖς* — 12 *ἑτοιμασάμενος*] *et ceteros hoc sentire permisit, quoniam qui contra alium quaedam molitus fuerit haec in se primum parata cognoscat* Lat *οὕτω* A et ex corr. L *γνῶναι* suspectum 11 *ὡς ἃ*] *ὡσ* FA *ὡ* (σ supra) L 12 *αὐτοῦ* W *πρώτον* Herwerden 13 *ἀμετρήτω* W 15 **δὲ*] *γὰρ* F 16 *ἐσθήρ* E 17 **τούτω* W *μαρδοχαίω·*, *ω* ex *ο* corr. m. 2 L *μαρδοχαῖον* E[1] 19 **ἀπηλλάξαι* L[1] 20 **τὰ γραφέντα* om. F **τὴν* om. W *ἀμαδάθου*, *θ* i. ras. L *σαμα-δάχου* W 21 *αὐτῆσ* FV 22 *ἀπολωμένων* FL[1] 23 *μηδὲν ἄχαρι*] *μηδένα χάριν* F *μηδὲν* — *ἔσεσθαι*] *nihil eam frustra petere nec studio eius aliquid contrarium prouenire* Lat *αὐτὴν μηδ'* (*μὴ δι'* L) *οἷς ἐσπούδακεν*] LAW *αὐ-τοῖσ ἐσπουδακέναι μὴδ' οἷσ* F *αὐτῇ ἐσπουδακέναι μηδ' οἷσ βούλεται* V

δὲ ἃ βούλεται προσέταξε περὶ τῶν Ἰουδαίων ἐκείνην ἐκ τοῦ βασι-
λέως ὀνόματος καὶ σημηναμένην αὐτοῦ τῇ σφραγῖδι πέμπειν εἰς
πᾶσαν τὴν βασιλείαν· τοὺς γὰρ ἀναγνωσομένους τὰς ὑπὸ τοῦ βασι-
λικοῦ σημαντῆρος ἠσφαλισμένας ἐπιστολὰς οὐδὲν περὶ τῶν ἐγγε-
272 γραμμένων ἐναντιώσεσθαι. μεταπεμφθέντας οὖν τοὺς βασιλικοὺς
γραμματεῖς ἐκέλευσε γράφειν τοῖς ἔθνεσι περὶ τῶν Ἰουδαίων τοῖς
τε οἰκονόμοις καὶ ἄρχουσιν ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν
εἰκοσιεπτὰ σατραπειῶν ἡγουμένοις. τὰ δὲ γραφέντα τοῦτον ἔχει
273 τὸν τρόπον· „βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἄρχουσι καὶ τὰ ἡμέ-
τερα φρονοῦσι χαίρειν. πολλοὶ διὰ μέγεθος εὐεργεσίας καὶ τιμῆς,
ἣν δι' ὑπερβολὴν χρηστότητος τῶν παρεχόντων ἐκαρποῦντο, οὐκ εἰς
274 τοὺς ὑποδεεστέρους μόνον ἐξυβρίζουσιν, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὺς ἀδικεῖν
ὤκνησαν τοὺς εὐεργετοῦντας τὸ εὐχάριστον ἐξ ἀνθρώπων ἀναιροῦν-
τες, καὶ δι' ἀπειροκαλίαν τῶν οὐκ ἐξ ὧν προσεδόκησαν ἀγαθῶν
κόρον εἰς τοὺς αἰτίους ἀφέντες λήσεσθαι τὸ θεῖον ἐπὶ τούτοις νομί-
275 ζουσι καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ διαφεύξεσθαι δίκην. ἔνιοι δὲ ἐκ τούτων
προστασίαν πραγμάτων ἐπιτραπέντες παρὰ τῶν φίλων καὶ μῖσος
ἴδιον ἔχοντες πρός τινας, παραλογισάμενοι τοὺς κρατοῦντας ψευ-
δέσιν αἰτίαις καὶ διαβολαῖς ἔπεισαν κατὰ μηδὲν ἀδικούντων ὀργὴν
276 ἀναλαβεῖν, ὑφ' ἧς ἐκινδύνευσαν ἀπολέσθαι. τοῦτο δὲ οὐκ ἐκ τῶν
ἀρχαιοτέρων οὐδ' ἀκοῇ γνωρίμων ἡμῖν οὕτως ἰδεῖν ἔστιν ἔχον, ἀλλ'
ἐκ τῶν παρὰ τὰς ἡμετέρας ὄψεις τετολμημένων, ὡς διαβολαῖς μὲν
καὶ κατηγορίαις μὴ προσέχειν ἔτι τοῦ λοιποῦ μηδ' οἷς ἕτεροι πεί-

§ 271 = Esther VIII 8.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 326.

1 προσέτασσεν W 2 *τῇ σφραγῖδι — 3 γὰρ om. LA *πέμπειν] *transmitteret* Lat (h. e. fort. διαπέμπειν) 3 ἅπασαν WE ἀναγνωσόμενοσ LA 5 ἐναντιώσασθαι VW 6 *ἐκέλευσαι L¹ *γράψαι LAW ἔθνεσιν L²AVWE περὶ] ὑπὲρ LAVWE *pro* Lat 7 *οἰκονόμοις] *primatibus* Lat ἀπὸ] ἀπὸ τῆσ W ἕως] μέχρι W ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ] ρκζ V 8 σατραπιῶν V *ἔχει] *continebant* Lat εἶχε V 9 βασιλεὺς etc. — 58, 9 (§ 283) litteras regias non tam ex Iosepho quam ex LXX (Esth. VIII 13) petiuit Lat 11 χρηστότητος] τῆσ χρηστότητοσ LAW παρεχόντων, ν (ante τ) i. ras. 1—2 litt. L 13 τὸ εὐχάριστον — 16 νομίζουσι] *nec contenti sunt gratias non agere beneficiis et humanitatis in se iura uiolare, sed dei quoque cuncta cernentis arbitrantur se fugere posse sententiam* Lat, quem apparet haec liberius uertere 14 τῶν οὐκ ἐξ ὧν] ὧν οὐ Lowthius; latet corruptela προσεδώκησαν L 15 νομίζοντεσ F 16 δ' ἐκ τούτου W ἐκ om. V 18 πρόσ τινασ ἔχοντεσ tr. W 19 ἀδικηκότων V ἠδικούντων W 20 ἐκινδύνευσεν F δ' W 21 οὐδ' om. W ἐστιν codd. ἐστὶν ἰδεῖν tr. W 22 τετολμημένων incip. fol. 28 P 23 ἔτι] ἐπὶ W μηθ' W

θειν ἐπιχειροῦσιν, κρίνειν δ' ὅσα τις αὐτὸς οἶδεν πεπραγμένα, καὶ
κολάζειν μὲν ἂν ᾖ τοιαῦτα, χαρίζεσθαι δ' ἂν ἑτέρως ἔχῃ, τοῖς ἔργοις
αὐτοῖς ἀλλὰ μὴ τοῖς λέγουσι προστιθέμενον. ὡς μὲν Ἀμάνης, 277
Ἀμαδάθου μὲν παῖς Ἀμαληκίτης δὲ τὸ γένος, ἀλλότριος ὢν τοῦ
Περσῶν αἵματος, ἐπιξενωθεὶς ἡμῖν ἀπέλαυσεν τῆς πρὸς ἅπαντας
χρηστότητος ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς πατέρα μου τὸ λοιπὸν προσαγο-
ρεύεσθαι καὶ προσκυνούμενον διατελεῖν καὶ μεθ' ἡμᾶς τὰ δεύτερα
τῆς βασιλικῆς παρὰ πάντων τιμῆς ἀποφέρεσθαι, τὴν εὐτυχίαν οὐκ
ἤνεγκεν οὐδὲ σώφρονι λογισμῷ τὸ μέγεθος τῶν ἀγαθῶν ἐταμίευσεν,
ἀλλὰ τῆς βασιλείας ἐπεβούλευσέ με καὶ τῆς ψυχῆς τὸν αἴτιον αὐτῷ 278
τῆς ἐξουσίας ἀφελέσθαι, τὸν εὐεργέτην μου καὶ σωτῆρα Μαρδοχαῖον
καὶ τὴν κοινωνὸν ἡμῖν τοῦ τε βίου καὶ τῆς ἀρχῆς Ἐσθῆρα κακούρ-
γως καὶ μετὰ ἀπάτης πρὸς ἀπώλειαν αἰτησάμενος· τούτῳ γάρ με
τῷ τρόπῳ τῶν εὐνοούντων ἐρημώσας ἐβούλετο τὴν ἀρχὴν εἰς ἄλλους
μεταβαλεῖν. ἐγὼ δὲ τοὺς ὑπὸ τοῦ ἀλιτηρίου πρὸς ἀπώλειαν ἐκδο- 279
θέντας Ἰουδαίους οὐ πονηροὺς κατανοήσας, ἀλλὰ τὸν ἄριστον πολι-
τευομένους τρόπον καὶ τῷ θεῷ προσανέχοντας, ὃς ἐμοί τε καὶ τοῖς
προγόνοις ἡμῶν τὴν βασιλείαν διεφύλαξεν, οὐ μόνον ἀπολύω τῆς
ἐκ τῶν προαπεσταλμένων τιμωρίας, οἷς ποιήσετε καλῶς μὴ προσ-
έχοντες, ἀλλὰ καὶ τιμῆς αὐτοὺς ἁπάσης τυγχάνειν βούλομαι, καὶ 280
τὸν ταῦτα κατ' αὐτῶν μηχανησάμενον πρὸ τῶν πυλῶν τῶν ἐν Σούσοις
ἀνεσταύρωσα μετὰ τῆς γενεᾶς, τοῦ πάντα ἐφορῶντος θεοῦ ταύτην
αὐτῷ τὴν δίκην ἐπιβαλόντος. κελεύω δὲ ὑμᾶς τὸ ἀντίγραφον τῆς 281
ἐπιστολῆς ἐκθέντας εἰς ἅπασαν τὴν βασιλείαν τοὺς Ἰουδαίους ἀφεῖ-
ναι τοῖς ἰδίοις νόμοις χρωμένους ζῆν μετ' εἰρήνης καὶ βοηθεῖν
αὐτοῖς, ὅπως τοὺς ἐν οἷς ἠτύχησαν καιροῖς ἀδικήσαντας αὐτοὺς

§ 276 = Esther VIII 13.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 327.

1 δὲ FLAV αὐτὸς] αὐτοῖσ FLAV 3 μὲν] μὲν οὖν VW νῦν coni 4 ἀμαθάδου LA ἀμαδόχου W *Ἀμαληκίτης — γένος om. W *Ἀμαληκίτης] *macedo* Lat cum LXX 5 ἀπήλαυσε VE *ἅπαντα P 10 *ἐπιβουλεῦσαι W με] μοι V μετὰ W, om. E καὶ τῆσ ψυχῆσ ἐπεβούλευσε tr. E *αὐτῶ τῆσ, ῶτ ex ν corr. L 11 ἐξουσίας] ἐξουσίασ ταύτησ LAWE 12 *τοῦ] τήν LA *Ἐσθῆρα] ἐσθήραν FV, om. LA 13 πρὸς] καὶ πρὸσ E 14 *ἄλλους] *macedonas* Lat cum LXX 17 *τοῖς iterat in confinio paginarum P 18 τῆς ἐκ] ἐκ τῆσ PFV τῆσ ὑπὸ E 19 προαπεσταλμένων] προαπεσταλμένων ὑπὸ ἀμάνου (ὁ ἀ i. ras. A ἀμμάνου V) γραμμάτων LAVWE οἷς] ἧσ LA προσέχοντασ (ε supra α) L 21 *τὸν] τῶν L¹A *καταυτὸν L¹ *τῶν ἐν] ἐν PFV *σουσοῖσ P 22 *(ἀνεσταύ)‖ρωσα redit scriptura antiqua A 23 *δ' AW 24 *ἐφεῖναι coni 25 *ἰδίοις] ἰουδαίων W 26 *αὐτοῖσ ex corr. A ἠτύχουν AWE

ἀμύνωνται, τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνός, ὅς ἐστιν Ἄδαρ,
282 *τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ· ταύτην γὰρ αὐτοῖς ὁ θεὸς ἀντὶ ὀλεθρίας σωτήριον*
πεποίηκεν. ἔστι δ' ἀγαθὴ τοῖς εὐνοοῦσιν ἡμῖν ὑπόμνησις δὲ τῆς
283 *τῶν ἐπιβουλευσάντων κολάσεως. εἰδέναι μέντοι γε βούλομαι καὶ*
πόλιν καὶ πᾶν ἔθνος, ἐὰν τῶν γεγραμμένων τινὸς παρακούσῃ, ὅτι
καὶ πυρὶ καὶ σιδήρῳ δαπανηθήσεται. τὰ μέντοι γεγραμμένα προ-
τεθήτω καθ' ὅλης τῆς ἡμῖν ὑπηκόου χώρας, καὶ παρασκευαζέσθω-
σαν πάντως εἰς τὴν προγεγραμμένην ἡμέραν, ἵνα τοὺς ἐχθροὺς
μετέλθωσιν."
284 13. *Οἱ μὲν οὖν ἱππεῖς οἱ τὰς ἐπιστολὰς διακομίζοντες εὐθὺς*
ἐξορμήσαντες τὴν προκειμένην ὁδὸν ἤνυον. ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ὡς
ἀναλαβὼν τὴν βασιλικὴν στολὴν καὶ τὸν στέφανον τὸν χρυσοῦν καὶ
τὸν στρεπτὸν περιθέμενος προῆλθεν, ἰδόντες αὐτὸν οὕτως τετιμη-
μένον ὑπὸ τοῦ βασιλέως οἱ ἐν Σούσοις ὄντες Ἰουδαῖοι κοινὴν ὑπέ-
285 *λαβον τὴν εὐπραγίαν αὐτοῦ. χαρὰ δὲ καὶ σωτήριον φέγγος ἐκτιθε-*
μένων τῶν τοῦ βασιλέως γραμμάτων καὶ τοὺς κατὰ πόλιν τῶν Ἰου-
δαίων καὶ τοὺς κατὰ χώραν ἐπεῖχεν, ὡς πολλὰ καὶ τῶν ἄλλων
ἐθνῶν διὰ τὸν ἐκ τῶν Ἰουδαίων φόβον περιτεμνόμενα τὴν αἰδῶ τὸ
286 *ἀκίνδυνον αὐτοῖς ἐκ τούτου πραγματεύσασθαι. καὶ γὰρ τοῦ δωδε-*
κάτου μηνὸς τῇ τρισκαιδεκάτῃ, ὃς κατὰ μὲν Ἑβραίους Ἄδαρ καλεῖ-
ται κατὰ δὲ Μακεδόνας Δύστρος, οἱ κομίσαντες τὰ τοῦ βασιλέως
γράμματα ἐδήλουν, ὅπως καθ' ἣν ἡμέραν αὐτοὶ κινδυνεύσειν ἤμελλον
287 *ἐν ταύτῃ τοὺς ἐχθροὺς ἀπολέσωσιν. οἱ δὲ ἄρχοντες τῶν σατρα-*

---

§ 281 = Esther VIII 13.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 327.

1 **ἀμύνονται* P **τρισκαιδεκάτῃ*] *ιγ̅* V *τοῦ*] *ἡμέρα τοῦ* E **δωδεκάτου*] *ι̅'* V 2 *τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ* om. E *ὁ θεὸσ αὐτοῖσ* tr. AWE 3 *ἔστι*] *ἔστω* LAW *ἔσται* coni *δ'*] *δὲ* (suppl. m. 1 L) FLV *τοῖς*] *μὲν τοῖσ* FLAVW post *ἡμῖν* fort. lacuna, cf. Esth. VIII [12] 5 *ἐὰν*] *κἂν* V 6 *γεγραμμένα*] *γράμματα* AWE 7 **τῆς* om. P *παρασκευάζοντεσ πάντωσ* AW *παρασκευάζεσθε πάντεσ* E 10 **τὰς ἐπιστολὰς διακομίζοντες*] *ταῖσ ἐπιστολαῖσ διακονοῦντεσ* P **εὐθὺς ἐξορμήσαντες* om. P 11 *ὁδὸν*] *αὐτοῖσ ὁδὸν* P *ὡς* om. AWE 13 *προῆλθεν*] *ἦλθεν* P *περιῆλθεν* E *ἰδόντες*] *ἰδόντεσ δὲ* AWE *οὕτω·* L *οὕτω* E 14 **σουσοῖσ* P 15 *χαρὰν* L[1]VE *σωτηρίαν* (om. *φέγγος*) E 17 **ἐπεῖχεν*] *εἶχεν* LAW *circumdedit* Lat 18 *περιτεμνόμενα* — 19 *πραγματεύσασθαι*] *perterrerentur libertatem ex periculo eis comparatam inspicientes* Lat *τὰ αἰδοῖα* E 19 **αὐτοῖσ* ex corr. A **δωδεκάτου*] *ιβ'* V 20 **τῇ τρισκαιδεκάτῃ*] *τὴν τεσσερεσκαιδεκάτηι* sic A *τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ* W *ιγ'* V **ἑβραίουσ* A **Ἄδαρ*] *ἴαρ* (*ἴ* i. ras.) W 21 *οἱ κομίσαντες*] *οἰκονομίσαντεσ* L *οἰκο··μίσαντεσ*, *ι* ex corr. A 22 *ὅπως* — *ἤμελλον* om. L *κινδυνεύειν* PAVW *ἔμελλον* AVW 23 *ἀπωλέσωσιν* L[1] *σατραπιῶν* PV *satraparum* Lat

*πειῶν καὶ οἱ τύραννοι καὶ οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εἶχον ἐν
τιμῇ τοὺς Ἰουδαίους· ὁ γὰρ ἐκ Μαρδοχαίου φόβος ἠνάγκαζεν αὐ-
τοὺς σωφρονεῖν. τοῦ δὲ γράμματος τοῦ βασιλικοῦ διὰ πάσης τῆς* 288
*ὑπ' αὐτὸν χώρας γενομένου συνέπεσεν ὥστε καὶ τοὺς ἐν Σούσοις
Ἰουδαίους ἀποκτεῖναι τῶν ἐχθρῶν περὶ πεντακοσίους. τοῦ δὲ βασι-* 289
*λέως τῶν ἀπολωλότων δηλώσαντος τὸν ἀριθμὸν Ἐσθῆρᾳ καὶ περὶ
τῶν ἐπὶ τῆς χώρας τί ποτ' εἴη γεγονὸς διαποροῦντος καὶ τί πρὸς
τούτοις ἔτ' αὐτοῦ γενέσθαι βούλεται πυνθανομένου, πραχθήσεσθαι
γάρ, παρεκάλεσεν ἐπιτραπῆναι τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τὴν ἐπιοῦσαν
ἡμέραν οὕτως χρήσασθαι τοῖς ὑπολειπομένοις τῶν ἐχθρῶν καὶ τοὺς
δέκα τοὺς Ἀμάνου παῖδας ἀνασταυρῶσαι. καὶ τοῦτο μὲν προσ-* 290
*έταξε τοῖς Ἰουδαίοις ὁ βασιλεὺς μηδὲν ἀντιλέγειν Ἐσθῆρι δυνάμε-
νος· οἱ δὲ πάλιν συστραφέντες τῇ τετράδι καὶ δεκάτῃ τοῦ Δύστρου
μηνὸς ἀπέκτειναν τῶν ἐναντίων ὡς τριακοσίους, καὶ οὐδενὸς τῶν
ἐκείνοις ὑπαρχόντων ἥψαντο κτημάτων. ἀπέθανον δὲ καὶ ὑπὸ* 291
*τῶν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν Ἰουδαίων τῶν ἐχθρῶν
αὐτοῖς ἑπτακισμύριοι καὶ πεντακισχίλιοι. καὶ τούτους μὲν ἀπέκτει-
ναν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνός, τὴν δὲ ἐχομένην ἑορτάσιμον ἐποί-
ησαν. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἐν Σούσοις Ἰουδαῖοι τὴν τετράδα καὶ* 292
*δεκάτην καὶ τὴν ἐχομένην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς συναθροισθέντες εὐωχή-
θησαν. ὅθεν καὶ νῦν οἱ ἐν τῇ οἰκουμένῃ Ἰουδαῖοι πάντες τὰς
ἡμέρας ταύτας ἑορτάζουσιν διαπεμπόμενοι μερίδας ἀλλήλοις. ἔγρα-* 293

---

§ 287 — Esther IX 3.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 327.

1 *βασιλεῖς καὶ οἱ*] *βασιλικοὶ* Bekker ex LXX *οἱ* (ante *γραμμ.*) om. PFV *ἐν*] *ἐν τῇ* L *ἐν···* A 4 *ὑπ' αὐτῷ* FLAVW **συνέπεσεν* om. W **σουσοῖσ* P 5 **φ'* V 6 *τῶν*] *τὸν τῶν* AWE *ἀπολωλότων*] *ἀπολωλότων ἐν τῇ πόλει* FLAVWELat *τὸν* om. AWE *ἐσθήρα, ή* ex *ῆ* corr., *α* ex corr. A *ἐσθῆρι* WE 7 **ἐπὶ*] *ἐκ* FV *ποτε* AWE *καὶ τί* — 9 *γάρ*] *si quid amplius uellet interrogauit eam* Lat *τί*] *εἴ τι* FLVELat 8 *ἔτ'*] *ἐπ'* L *ἔτι* E *αὐτοῦ*] *αὐτῇ* AE *αὐτοὺσ* W **γενέσθαι*] *πυθέσθαι* PFLV *πυνθανομένου*] *πυθομένου* AWE **πραχθήσεσθαι*] *πραχθήσεσθαι γενήσεσθαι* PFLV *πραχθήσεσθαι γενέσθαι* W 10 *οὕτω* FLVE 11 **τοὺς*] *τοῦ* AV *ἀμανοῦ* F 12 *ἐσθήρῃ* P *ἐσθήρα* FLAV *δυνάμενος*] *βουλόμενοσ* FLAVW *uolens* Lat *ἐσθήραι βουλόμενοσ*, litt. *ήραι βου* i. ras. m. 2 A 13 *τετράδι καὶ δεκάτῃ*] *τετράδι καὶ εἰκάδι* P *τεσσαρεσκαιδεκάτη* LE *δ̄ καὶ ῑ* V 14 **τριακοσίους*] *τετρακοσίουσ* AW *τ̄* V 17 **LXXVI milia* Lat **πεντακισχίλιοι*] *͵ε'* V **τούτοισ* L[1] 18 **τρισκαιδεκάτῃ*] *ιγ̄* V **τῇ τρισκαιδεκάτῃ* — *ἐποίησαν*] *XIII die mensis quem festum celebrauerunt* Lat 19 *σουσοῖσ* P *τοῖσ σούσοισ* FLAVW *τετράδα*] *δ'* V 20 *δεκάτην*] *ι'* V *καὶ τὴν* om. FV *αὐτοῦ* om. FV 21 *πάντεσ οἱ ἐν τῇ οἰκουμένῃ ἰουδαῖοι* tr. FLAVWE 22 **μερίδα* P

ψεν δὲ Μαρδοχαῖος τοῖς ἐν τῇ Ἀρταξέρξου βασιλείᾳ [ζῶσιν] Ἰου-
δαίοις ταύτας παραφυλάσσειν τὰς ἡμέρας καὶ ἑορτὴν ἄγειν αὐτὰς
καὶ τοῖς ἐκγόνοις παραδοῦναι τοῦ πρὸς πάντα διαμεῖναι τὸν χρόνον
294 τὴν ἑορτὴν ἕνεκα καὶ μὴ λήθῃ παραπολέσθαι· μελλήσαντας γὰρ
αὐτοὺς ἐν ταύταις διαφθείρεσθαι ταῖς ἡμέραις ὑπὸ Ἀμάνου δίκαια
ποιήσειν, εἰ διαφυγόντες μὲν ἐν αὐταῖς τὸν κίνδυνον τοὺς δ' ἐχθροὺς
295 τιμωρησάμενοι παρατηρήσουσιν αὐτὰς εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ. διὰ
ταῦτα μὲν οἱ Ἰουδαῖοι τὰς προειρημένας ἡμέρας ἑορτάζουσιν προσ-
αγορεύσαντες αὐτὰς φρουρέας. ὁ δὲ Μαρδοχαῖος μέγας τε ἦν καὶ
λαμπρὸς παρὰ τῷ βασιλεῖ καὶ συνδιεῖπεν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ἀπο-
296 λαύων ἅμα καὶ τῆς κοινωνίας τοῦ βίου τῇ βασιλίσσῃ. ἦν δὲ καὶ
τοῖς Ἰουδαίοις τὰ πράγματα δι' αὐτοὺς ἀμείνω πάσης ἐλπίδος.
καὶ τὰ μὲν τούτοις βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου συμβάντα τοῦτον εἶχεν
τὸν τρόπον.
297 VII. 1. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ ἀρχιερέως Ἐλεασίβου τὴν ἀρχιε-
ρωσύνην Ἰώδας ὁ παῖς αὐτοῦ διεδέξατο. τελευτήσαντος δὲ καὶ
τούτου τὴν τιμὴν Ἰωάννης υἱὸς ὢν αὐτοῦ παρέλαβεν, δι' ὃν καὶ
Βαγώσης ὁ στρατηγὸς τοῦ [ἄλλου] Ἀρταξέρξου τὸν ναὸν ἐμίανεν
καὶ φόρους ἐπέταξε τοῖς Ἰουδαίοις, πρὶν τὰς καθημερινὰς ἐπιφέρειν
θυσίας ὑπὲρ ἀρνὸς ἑκάστου τελεῖν αὐτοὺς δημοσίᾳ δραχμὰς πεντή-
298 κοντα. τούτου δὲ τὴν αἰτίαν τοιαύτην συνέβη γενέσθαι· ἀδελφὸς
ἦν τῷ Ἰωάννῃ Ἰησοῦς· τούτῳ φίλῳ τυγχάνοντι ὁ Βαγώσης ὑπέσχετο

§ 293 = Esther IX 20.

PFLAOVWE Lat Zonaras I p. 327.

1 τῇ] τῇ τοῦ FLV *artarxerxe* Lat βα λ' V unde βασιλέως ed. pr. ζῶσιν om. L 3 ἐγγόνοισ FW πάντασ, σ deletum P 4 καὶ] τοῦ καὶ LW μελλήσοντασ FV με·λήσαντασ L 6 εἰ om. W διαφυγόντες] δὲ φυγόντεσ L τὸν κίνδυνον ἐν αὐταῖσ tr. FLV δ'] om. P δὲ LA 7 παρατηρήσονται FV 8 οἱ] οὖν FAV *προσαγορεύοντεσ FLV προσαγορεύσουσιν P 9 φρουρέας] φρουραίασ (αί i. ras. 1 litt. A) FLAVE φρουρέουσ W *conseruatores* Lat φουραίους Grotius 10 ἀπολαύων] ἀπολλύων P 12 αὐτοὺς] αὐτὸν E 13 τούτοις] τούτουσ P ἐν τούτοισ L ἀρταξέρξου A *artarxerxe* Lat

15 i. marg. ζ' L *VII* Lat *ἐλεσίβου P ἐλιασίβου LV *heliasibo* Lat 16 Ἰώδας] ἰώχασ P ἰώδασ, litterae ω dimidium posterius et δ i. ras. A ἰούδασ V ἰοχὰσ W ἰωάδασ E *iudas* Lat 17 *Ἰωάννης] ὁ ἰωάννησ FOV υἱὸς ὢν] ὁ υἱὸσ E 18 *Βαγώσης] βαγόσησ F βαγώασ (ασ i. ras. A) LA μαγώσησ V Βαγώα (genet.) Zon ἄλλου] om. PAW *alterius* Lat λαοῦ FLOVE Ἄχου Scaliger *ἀρταξέρξου A *artarxerxis* Lat *ναὸν] λαὸν O 19 πρὶν] πρινὴ FLVW πρὶν ἢ AOE 20 *ἀρνοῦ (ex ἀρνὸσ corr. A) AV i. marg. γρ ὑπὲρ ἄρρενοσ A *δημόσια, α ex corr. W *πεντήκοντα] ν̄ V 22 ἰωάννα E *βαγόσησ F βαγώασ (ασ i. ras. 3 litt. A) LA *bagosus* Lat

τὴν ἀρχιερωσύνην παρέξειν. ἀπὸ ταύτης οὖν τῆς πεποιθήσεως 299 Ἰησοῦς ἐν τῷ ναῷ διενεχθεὶς τῷ Ἰωάννῃ παρώξυνεν τὸν ἀδελφὸν ὥστ' αὐτὸν ἀνελεῖν καὶ διὰ τὴν ὀργὴν τηλικοῦτο ἀσέβημα δρᾶσαι κατ' ἀδελφοῦ τὸν Ἰωάννην ἐν τῷ ἱερῷ ὡς δεινὸν ἦν καὶ πρότερον, ὡς μήτε παρ' Ἕλλησιν μήτε παρὰ βαρβάροις ὠμὸν οὕτως καὶ ἀσεβὲς ἔργον γεγονέναι. τὸ μέντοι θεῖον οὐκ ἠμέλησεν, ἀλλὰ καὶ ὁ 300 λαὸς δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐδουλώθη καὶ ὁ ναὸς ἐμιάνθη ὑπὸ Περσῶν. Βαγώσης δὲ ὁ στρατηγὸς Ἀρταξέρξου γνούς, ὅτι Ἰωάννης ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Ἰησοῦν ἐν τῷ ἱερῷ ἐφόνευσεν, εὐθὺς ἐπιστὰς τοῖς Ἰουδαίοις μετὰ θυμοῦ ἤρξατο λέγειν· „ἐτολμήσατε ἐν τῷ ἱερῷ φόνον ἐργάσασθαι.“ πειρωμένου δ' αὐτοῦ 301 εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν ἐκώλυον αὐτόν. ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· „πῶς οὐκ ἐγὼ καθαρώτερός εἰμι τοῦ ἀνῃρημένου ἐν τῷ ναῷ;“ καὶ τούτους ποιησάμενος τοὺς λόγους εἰς τὸν ναὸν εἰσέρχεται. ταύτῃ μὲν οὖν χρησάμενος τῇ ἐπινοίᾳ Βαγώσης τοὺς Ἰουδαίους ἔτεσιν ἑπτὰ ὑπὲρ τῆς Ἰησοῦ τελευτῆς μετῆλθεν.

2. Καταστρέψαντος δὲ τοῦ Ἰωάννου τὸν βίον διαδέχεται τὴν 302 ἀρχιερωσύνην ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰαδδοῦς. ἦν δὲ καὶ τούτῳ ἀδελφὸς

---

§ 302 = cf. Neem. XIII 28.

PFLAOVWE Lat Zonaras I p. 328. Syncellus p. 487.

2 ἰωάννα AE 3 ὥστε — 10 λέγειν uix legi possunt in O ὥστε FLAOVWE καὶ διὰ — 6 γεγονέναι] *et peremptum tantum in templo facinus iohannes in fratrem committeret, quod numquam prius nec apud graecos nec apud barbaros ita crudeliter uel scelerate factum est* Lat *καὶ om. FOV τηλικοῦτο] τηλικοῦτον LWE τηλικοῦτο^ν A τηλικοῦτον δὲ FOV 4 ἐν τῷ ἱερῷ] ἱερώμενον FOV ἐν τῷ ναῷ E ὡς om. FLAOVW ἦν om. LAW πρότερον] τὸ δεινότερον LAOVW 5 οὕτω OV et ex corr. L 6 ἔργον] πρᾶγμα FOV γέγονε W 7 *ἐμιάνθη, ι i. ras. m. 2 L 8 *Βαγώσης — 10 λέγειν] om. F *dicente bagose* Lat *Βαγώσης] βαγώασ (ασ i. ras. 3 litt. A) LAZon βαγώγησ W *ἀρταξέρξου A ἰωάνησ P ὁ ἀρχιερεὺσ ἰωάννησ τῶν ἰουδαίων tr. LAW ὁ ἀρχιερεὺσ τῶν ἰουδαίων ἰωάννησ tr. OV 10 εὐθὺς] codd. Zon εὐθέωσ E 11 ἐτολμήσατε — 12 ἔφη om. i. marg. suppl. m. 1 L ἱερῷ] ὑμετέρω ναῶ FLAOVWE Lat πειρωμένου — 12 ἔφη om. FE Lat πειρομένου L[1] δὲ V 12 εἰσ τὸν ναὸν εἰσελθεῖν tr. L ἐν τῶ ναῶ P 13 πῶσ οὐ κἀγὼ E ἀνῃρημένου] ἀνῃρηκότοσ P[2]LE *perempto* Lat 14 ταύτῃ] καὶ ταύτῃ PW 15 μὲν οὖν om. E οὖν om. W *ἐπινοίᾳ] *occasione* Lat *βαγόσησ FO βαγώασ (α ante σ i. ras. 2 litt. A) LA βαγώγησ W *ἰουδαίουσ, ουσ s. m. 2 L ἐπ' ἔτεσιν E 16 *ὑπὲρ om. W *τῆσ, ησ i. ras. O τοῦ V 17 §§ 302 sq. laudat Syncellus *τοῦ om. F ἰωάννα AE 18 *αὐτοῦ ἰαδδοῦσ, οῦ ἰ i. ras. ex ο corr. O ἰωαδδοῦσ LAWE *hiaddus* Lat τούτου E

Μανασσῆς ὄνομα, ᾧ Σαναβαλλέτης ὁ πεμφθεὶς εἰς Σαμάρειαν ὑπὸ Δαρείου τοῦ τελευταίου βασιλέως σατράπης Χουθαῖος τὸ γένος,
303 *ἐξ ὧν καὶ οἱ Σαμαρεῖς εἰσιν, εἰδὼς λαμπρὰν οὖσαν τὴν πόλιν Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ τοῖς Ἀσσυρίοις καὶ τοῖς ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ κατοικοῦσιν τοὺς ἐν αὐτῇ βασιλεῖς πράγματα παρασχόντας, ἀσμένως συνῴκισεν τὴν αὐτοῦ θυγατέρα Νικασὼ καλουμένην, οἰόμενος τὴν ἐπιγαμίαν ὅμηρον αὐτῷ γενήσεσθαι πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ τῶν Ἰουδαίων ἔθνους παντὸς εὔνοιαν.*
304 VIII. 1. *Κατὰ τοῦτον δὴ τὸν καιρὸν καὶ Φίλιππος ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς ἐν Αἰγαῖς ὑπὸ Παυσανίου τοῦ Κεράστου ἐκ δὲ*
305 *τοῦ τῶν Ὀρεστῶν γένους δολοφονηθεὶς ἀπέθανεν. παραλαβὼν δ' ὁ παῖς αὐτοῦ τὴν βασιλείαν Ἀλέξανδρος καὶ διαβὰς τὸν Ἑλλήσποντον, νικᾷ μὲν τοὺς Δαρείου στρατηγοὺς ἐπὶ Γρανίκῳ συμβαλὼν αὐτοῖς, ἐπελθὼν δὲ τὴν Λυδίαν καὶ τὴν Ἰωνίαν δουλωσάμενος καὶ τὴν Καρίαν ἐπιδραμὼν τοῖς ἐν Παμφυλίᾳ τόποις ἐπέβαλεν, καθὼς ἐν ἄλλοις δεδήλωται.*
306 2. *Οἱ δὲ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πρεσβύτεροι δεινοπαθοῦντες ἐπὶ τῷ τὸν Ἰαδδοῦ τοῦ ἀρχιερέως ἀδελφὸν ἀλλοφύλῳ συνοικοῦντα μετ-*
307 *έχειν τῆς ἀρχιερωσύνης ἐστασίαζον πρὸς αὐτόν· ἡγοῦντο γὰρ τὸν τούτου γάμον ἐπιβάθραν τοῖς παρανομεῖν περὶ τὰς τῶν γυναικῶν συνοικήσεις βουλησομένοις γενέσθαι καὶ τῆς πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους*
308 *αὐτοῖς κοινωνίας ἀρχὴν τοῦτο ἔσεσθαι. ὑπάρξαι μέντοι καὶ τῆς προτέρας αἰχμαλωσίας αὐτοῖς καὶ τῶν κακῶν αἴτιον τὸ περὶ τοὺς γάμους πλημμελῆσαί τινας καὶ ἀγαγέσθαι γυναῖκας οὐκ ἐπιχωρίας.*

§ 307 = cf. Neemia XIII 23; § 308 = cf. Neemia XIII 18.

PFLAOVWE Lat Zonaras I p. 328 Syncellus p. 487.
1 *μανναση̃σ* P *σαναβαλέτησ* PFE *ἀναβαλλέτησ* O *sanabaluth* Lat *σαμάριαν* P 2 **τοῦ τελευταίου βασιλέως* om. Lat **χουθαῖοσ, χ* ex *κ* corr. m. 2 P *cutheus* Lat 3 *σαμαρεῖται* E **λαπρὰν* V *τὴν πόλιν*] *πόλιν τὰ* FLAOVW *τὴν πόλιν τὰ* E 4 *τοῖς ἐν* om. AOWE **κύλη* P 6 **συνώκησεν* P *συνώκησε* L¹ **Νικασὼ*] *icasam* Lat (qui legisse uid. *θυγατέραν Ἰκασώ*) *Νικᾶς* Sync. 7 **τοῦ τοῖσ ἰουδαίοισ ἔθνουσ* PA¹W 8 **παντὸς* om. L 9 i. marg. *η'* V *VIII* Lat **τοῦτον δὴ*] *δὲ τοῦτον* V **μακαιδόνων* P *τῶν μακεδόνων* FLV 10 *αἰγέαισ* P *αἰγαι|·αισ* A *αἰγαίαισ* FLVW *αἰγ·αῖσ*, eras. *ε* E *aegeis* Lat **κεραστοῦ* FLA¹ 11 **ὀρέστων* P *ὀρέστου* FVLat *γένους*] *γένουσ ἦν* LAVE *δὲ ὁ* E et ex corr. A 12 **ἑλισπόντου* P 13 **γρανικῶ* FLV 14 **αὐτοῖσ, ῖ* ex *ὺ* corr. L **τῆ λυδία* V **ἰωνίαν, ἰαν* i. ras. m. 2 P 15 **Καρίαν*] *syriam* aut *cyriam* codd. Lat **ἐπέβα·λε* L 17 **τῶν ἱεροσολύμων* PVLat 18 *ἰωάδδου* AW *ἰωάδου* F *ἰωαδδοῦ* E *ioaddu* et *iaddo* codd. Lat 20 *ἐπίβαθραν* PLW 21 *βουλησομένοισ*, litt. *ουλησο* i. ras. minore m. 2 (*ου* ex *ο* factum) A *βουλομένοισ* L *γενήσεσθαι* AW 22 *τοῦτον* AW 24 *ἄγεσθαι* PFL *ἐπιχωρίουσ* V

*ἐκέλευον οὖν τὸν Μανασσῆν διαζεύγνυσθαι τῆς γυναικὸς ἢ μὴ προσ-
ιέναι τῷ θυσιαστηρίῳ. τοῦ δ' ἀρχιερέως τῷ λαῷ συναγανακτοῦντος* 309
*καὶ εἴργοντος τὸν ἀδελφὸν τοῦ βωμοῦ, παραγενόμενος ὁ Μανασσῆς
πρὸς τὸν πενθερὸν Σαναβαλλέτην στέργειν μὲν ἔλεγεν αὐτοῦ τὴν
θυγατέρα Νικασώ, τῆς μέντοι γε ἱερατικῆς τιμῆς μεγίστης οὔσης
ἐν τῷ ἔθνει καὶ τῷ γένει παραμενούσης οὐ βούλεσθαι δι' αὐτὴν
στέρεσθαι. τοῦ δὲ Σαναβαλλέτου μὴ μόνον τηρήσειν αὐτῷ τὴν* 310
*ἱερωσύνην, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχιερατικὴν παρέξειν δύναμιν καὶ τιμὴν
ὑπισχνουμένου καὶ πάντων ἀποδείξειν ὧν αὐτὸς ἐπῆρχεν τόπων
ἡγεμόνα βουλόμενον συνοικεῖν αὐτοῦ τῇ θυγατρί, καὶ λέγοντος οἰ-
κοδομήσειν ναὸν ὅμοιον ὄντα τῷ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τοῦ
Γαριζεὶν ὄρους, ὃ τῶν κατὰ τὴν Σαμάρειαν ὀρῶν ἐστιν ὑψηλότατον,
καὶ ταῦτα ποιήσειν ἐπαγγελλομένου μετὰ τῆς Δαρείου γνώμης τοῦ* 311
*βασιλέως, ἐπαρθεὶς ταῖς ὑποσχέσεσιν ὁ Μανασσῆς παρέμενεν τῷ
Σαναβαλλέτῃ τὴν ἀρχιερωσύνην οἰόμενος ἕξειν Δαρείου δόντος· καὶ
γὰρ συνέβαινεν τὸν Σαναβαλλέτην ἤδη πρεσβύτερον εἶναι. πολλῶν* 312
*δὲ ἱερέων καὶ Ἰσραηλιτῶν τοιούτοις γάμοις ἐπιπεπλεγμένων κατεῖ-
χεν οὐ μικρὰ ταραχὴ τοὺς Ἱεροσολυμίτας· ἀφίσταντο γὰρ ἅπαντες
πρὸς τὸν Μανασσῆν τοῦ Σαναβαλλέτου χορηγοῦντος αὐτοῖς καὶ χρή-*

---

§ 312 = cf. Neemia XIII 23.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 328.

1 **μανασσῆ* L 2 *τοῦ δ' — συναγανακτοῦντος*] *principes quoque sacerdotum cum populo hoc indigne ferebant* Lat *δὲ* E *τῷ λαῷ συναγανακτοῦντος*] *ἀγανακτοῦντοσ τῶ λαῶ* V *ἐν τῶ λαῶ ἀγανακτοῦντοσ* E 3 **εἴργοντοσ* FA *ὁ* om. E 4 *σαναβαλέτην* E *sanaballat* Lat 5 *Νικασώ*] *isacho* (h. e. *ichaso*) Lat, om. E *γε* om. FLAVWE 6 *τῷ*] *ἐν τῶ* E **δι'* om. W *στέργεσθαι* P¹F *εἴργεσθαι* E *σαναβαλέτου* E *sanabalath* Lat 7 *αὐτῶ τηρήσειν* tr. LAWE 8 *παρέξειν*] *αὐτῶ παρέξειν* E 9 **ὑπῆρχε* L 10 **βουλόμενον — θυγατρί*] *uolens suam apud eum filiam permanere* Lat **αὐτοῦ*] *αὐτὸν* PFLAW Lat 11 *ὅμοιον ὄντα τῷ* (*τοῦ* L) *ἐν τοῖς*] *ὅμοιον ὄντα τοῖσ* F *κρείττονα τοῦ ἐν* (i. ras. m. 2 P) PE **Ἱεροσολύμοις ἐπὶ*] litt. *οισ ἐπὶ* i. ras. m. 2 P *ἱεροσολυμίταισ* F 12 *γαριζὶν* FVE Syncellus p. 487 **ὄρουσ ὃ*, litt. *σ ὃ* i. ras. 1 litt. m. 2 P **ὃ — ὑψηλότατον*] *qui altior omnibus samariae montibus apparebat* Lat **ὃ* om. FVW **τῶν*] *τῶν*, *ὧν* i. ras. m. 2 P *τοῦ* FV, om. LAW **κατὰ τὴν Σαμάρειαν ὀρῶν*] *τῶν ἄλλων* LA *κατὰ τὴν σαμάρειαν ὃ τῶν ἄλλων ὀρῶν* V *ὃ τῶν ἄλλων ὀρῶν* W 13 **καὶ ταῦτα*] *κατα* P¹F *καὶ τοῦτο* P² *ἐπαγγελομένου* E¹ 14 *παρέμενεν*] *κατέμενε* (*-εν* A¹W) *παρὰ* AWE **τῷ Σαναβαλλέτῃ — 16 συνέβαινεν* om. F 15 *σαναβαλέτῃ* E *sanaballath* Lat 16 *συνέβαινε* LV et ex corr. A *συνέβαλλεν* P *sanaballath* Lat 17 *δὲ*] *δὲ καὶ* E *ἐπιπεπληγμένων* E *ἐμπεπληγμένων* Zon *κατέχειν* E 19 **μανασσῆ* V

ματα καὶ χώραν εἰς γεωργίαν καὶ κατοίκησιν ἀπομερίζοντος καὶ
παντὶ τρόπῳ τῷ γαμβρῷ συμφιλοκαλοῦντος.
313 3. *Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν Δαρεῖος ἀκούσας, ὅτι τὸν Ἑλ-*
λήσποντον διαβὰς Ἀλέξανδρος καὶ τοὺς σατράπας αὐτοῦ τῇ κατὰ
Γράνικον μάχῃ κρατήσας προσωτέρω χωρεῖ, στρατιὰν ἱππικήν τε
καὶ πεζικὴν συνήθροιζεν ἀπαντῆσαι διαγνοὺς τοῖς Μακεδόσιν πρὶν
314 *ἢ πᾶσαν αὐτοὺς ἐπιόντας καταστρέψασθαι τὴν Ἀσίαν. περαιω-*
σάμενος οὖν τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ τὸν Ταῦρον τὸ Κιλίκιον
ὄρος ὑπερελθὼν ἐν Ἰσσῷ τῆς Κιλικίας τοὺς πολεμίους ὡς ἐκεῖ
315 *μαχησόμενος αὐτοῖς ἐξεδέχετο. ἡσθεὶς δὲ τῇ Δαρείου καταβάσει*
ὁ Σαναβαλλέτης εὐθὺς ἔλεγεν τῷ Μανασσῇ τὰς ὑποσχέσεις τελέσειν,
ὡς ἂν Δαρεῖος κρατήσας τῶν πολεμίων ὑποστρέψῃ· πέπειστο γὰρ
οὐκ αὐτὸς μόνος ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ μηδ' εἰς χεῖρας
316 *τοῖς Πέρσαις ἥξειν τοὺς Μακεδόνας διὰ τὸ πλῆθος. ἀπέβη δ'*
οὐχ ὡς προσεδόκων· συμβαλὼν γὰρ ὁ βασιλεὺς τοῖς Μακεδόσιν
ἡττήθη καὶ πολλὴν τῆς στρατιᾶς ἀπολέσας ληφθέντων αἰχμαλώ-
των αὐτοῦ τῆς μητρὸς καὶ γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων ἔφυγεν εἰς
317 *Πέρσας. Ἀλέξανδρος δ' εἰς Συρίαν παραγενόμενος Δαμασκὸν αἱρεῖ*
καὶ Σιδῶνος κρατήσας ἐπολιόρκει Τύρον, ἠξίου τε ἀποστείλας γράμ-
ματα πρὸς τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερέα συμμαχίαν τε αὐτῷ πέμ-
πειν καὶ ἀγορὰν τῷ στρατεύματι παρασχεῖν καὶ ὅσα Δαρείῳ πρό-
τερον ἐτέλουν δῶρα τούτῳ διδόναι τὴν Μακεδόνων φιλίαν ἑλομένους·
318 *οὐ γὰρ μετανοήσειν ἐπὶ τούτοις. τοῦ δ' ἀρχιερέως ἀποκριναμένου*
τοῖς γραμματοφόροις, ὡς ὅρκους εἴη δεδωκὼς Δαρείῳ μὴ βαστάζειν

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 328.

1 *κατοίκισιν* P 2 *τῷ* om. W 3 i. marg. *η'* L **ελισπόντον* P 4 **τῇ* om. F 5 **γρανικὸν* FLV *granicum fluuium* Lat **κρατήσας*] *νικήσασ* V *τε καὶ πεζικὴν* om. O 6 *διεγνωκώσ* LAWE 7 *ἢ*|·*πᾶσαν* A *καταστρέψαι* W **περεωσάμενοσ* P 8 *κιλικὸν* OE¹ *κιλίκων* E² *ciliciae* Lat 9 *ὑπελθὼν* PFOVE *ἐν Ἰσσῷ*] E *εἴσω* PFLOV *ἐν ἰσσῶι πόλει*, i. marg. *ἐν ἄλλοισ γρ εἴσω τῆσ κιλικίασ* A *ἐν ἴσω πόλει* W *ipso cilicio* Lat **ὡς* om. O 10 **μαχεσόμενοσ* LA *μαχησομένουσ* W *αὐτοὺσ* FL 11 *σαναβαλέτησ* E *sanaballath* Lat **τελεῖν* V fort. recte *complere* Lat 12 **ὡς*] *ἕως* coni **τοὺσ πολεμίουσ* LW **πέπιστο* PF 13 *μόνον* E *μὴδὲ* E 14 **τοὺσ μακεδόνασ ἥξειν τοῖσ πέρσαισ* tr. O *δὲ* L²E 15 *προσεδόκουν* E 16 *καὶ*] *τὲ καὶ* E **στρατείασ* O 17 **γυναικὸς*] *τῆσ γυναικὸσ* A 18 *δὲ εἰσ* VE et ex corr. A *Συρίαν*] *πέρσασ* PFOVE **δαμασκῶν* L¹ **αἴρει* P¹L 19 *σιδόνοσ* E 20 **τῶν* om. O **συμμαχεῖαν* P¹ 22 **τούτῳ*] *ei* Lat *αὐτῷ* Cocceji **τὴν*] *καὶ τὴν* L *ἑλόμενον* AW *ἑλομένουσ, ουσ* ex *ω* corr. V *ἑλόμενοσ* E 23 *τοῦ δὲ ἀρχιερέωσ* (litt. *τοῦ δὲ ἀρ* i. ras. m. 2 A) AE **ἀποκρινομένου* A 24 **γραμματηφόροισ* PF *δαρείω δεδωκὼσ* tr. FLAOVWE

ὅπλα κατ᾽ αὐτοῦ, καὶ τούτους ἕως ἂν ᾖ Δαρεῖος ἐν τοῖς ζῶσιν μὴ
παραβήσεσθαι φήσαντος, ἀκούσας Ἀλέξανδρος παρωξύνθη, καὶ τὴν 319
μὲν Τύρον οὐκ ἔκρινεν καταλιπεῖν ὅσον οὐδέπω μέλλουσαν αἱρεῖ-
σθαι, παραστησάμενος δὲ ταύτην ἠπείλει στρατεύσειν ἐπὶ τὸν τῶν
Ἰουδαίων ἀρχιερέα καὶ διδάξειν πάντας, πρὸς τίνας δὴ αὐτοῖς
φυλακτέον τοὺς ὅρκους· ὅθεν πονικώτερον χρησάμενος τῇ πολιορκίᾳ 320
λαμβάνει τὴν Τύρον. καταστησάμενος δὲ τὰ ἐν αὐτῇ ἐπὶ τὴν τῶν
Γαζαίων πόλιν ἦλθεν καὶ τήν τε Γάζαν καὶ τὸν ἐν αὐτῇ φρού-
ραρχον ὄνομα Βαβημάσιν ἐπολιόρκει.

4. Νομίσας δὲ καιρὸν ἐπιτήδειον ἔχειν ὁ Σαναβαλλέτης τῆς 321
ἐπιβολῆς Δαρείου μὲν ἀπέγνω, λαβὼν δὲ ὀκτακισχιλίους τῶν ἀρχο-
μένων ὑπ᾽ αὐτοῦ πρὸς Ἀλέξανδρον ἧκεν καὶ καταλαβὼν αὐτὸν ἀρχό-
μενον τῆς Τύρου πολιορκίας, ὧν τε αὐτὸς ἄρχει τόπων ἔλεγεν αὐτῷ
παραδιδόναι τούτους καὶ δεσπότην αὐτὸν ἡδέως ἔχειν ἀντὶ Δαρείου
τοῦ βασιλέως. ἀσμένως δ᾽ αὐτὸν προσδεξαμένου θαρρῶν ἤδη περὶ 322
τῶν προκειμένων ὁ Σαναβαλλέτης αὐτῷ λόγους προσέφερεν δηλῶν,
ὡς γαμβρὸν μὲν ἔχοι Μανασσῆ τοῦ τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερέως Ἰαδδοῦ
ἀδελφόν, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους αὐτῷ συμπαρόντας τῶν ὁμοεθνῶν
θέλειν ἱερὸν ἐν τοῖς ὑπ᾽ ἐκείνῳ τόποις ἤδη κατασκευάσαι. τοῦτο 323
δ᾽ εἶναι καὶ τῷ βασιλεῖ συμφέρον εἰς δύο διῃρῆσθαι τὴν Ἰουδαίων

PFLAOVWE Lat Zonaras I p. 353, 329.
1 *τούτον L ᾖ] εἴη FLO ἢ E *δαρεῖοσ εἴη tr. O 2 *φήσαντοσ ex θύσαντοσ corr. L 3 *μὲν om. W *καταλειπεῖν P οὔπω LAWE *αἱρε-σθαι P 4 *παραστησόμενοσ PW *ἠπείλησε FOV *τῶν om. FLAOV 5 πάντας] πάντασ δι᾽ αὐτοῦ FLAOWLat πρὸς τίνας — 6 ὅρκους] *quibus deberent constituta seruare* Lat δὴ] δεῖ PFLAW αὐτοὺσ LAW 6 *πονικώτερον] *intentius* Lat 7 τῶν om. OVE 8 γαζέων PAWE *ἦλθεν πόλιν tr. AW *καὶ euan. L *τὸν] την (o) L *litt. ἐν αὐτ euan. L 9 Βαβημάσιν] βαβιμίσιν F βαβημήσην (μη in μι corr. m. 2 L) LVW βαβημησιν, i. marg. βαβίσιν γρ A βαβϊμΐσην O *babymasin* Lat Βάτις Arrianus Anab II 25, 4 10 σαναβαλέτησ E *sanabalath* hic et infra Lat *τῆς om. P¹LV 11 ἐπιβουλῆσ LW λαβὼν δὲ] καὶ λαβὼν δὶσ PFO καὶ λαβὼν V λαβὼν E *ὀκτακισχιλίους] ἀ͵ς (-ουσ) (h. e. μυρίους ἑξακισχιλίους) V quod ex δὶς ὀκτακισχιλίους factum est 12 *ὑπ᾽ αὐτοῦ] παρ᾽ αὐτῶ V *ἧκε·, ἧ i. ras. m. 2 L ἠ· κε · A *καταλαβόμενοσ V 13 *ἄρχειν O *αὐτῷ] αὐτοῖσ FOV αὐτὸν LW 14 ἔχειν ἡδέωσ ἀντὶ δαρείου tr. FLV ἔχειν ἀντὶ δαρείου ἡδέωσ tr. O 15 προσδεξαμένου] E ed. pr. προσδεξαμένουσ P προσδεξάμενοσ FLAW προσδεξάμενοι OV 16 σαναβαλέτησ E 17 *ὡσ|σγαμβρὸν P μὲν om. LOE ἔχων P ἔχειν E μανναση P μανασσῆν FAWE *manasen* Lat ἰωάδδου AW ἰάδδου O 19 *ἐκείνου O 20 δὲ E καὶ om. E *τῷ βασιλεῖ] *ipsi* Lat *διαιρεῖσθαι ed. pr. Ἰουδαίων] ἰουδαίαν F τῶν ἰουδαίων E

δύναμιν, ἵνα μὴ ὁμογνωμονοῦν τὸ ἔθνος μηδὲ συνεστός, εἰ νεω-
τερίσειέν ποτε, χαλεπὸν ᾖ τοῖς βασιλεῦσιν, καθὼς καὶ πρότερον
324 τοῖς Ἀσσυρίων ἄρξασιν ἐγένετο. συγχωρήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου
πᾶσαν εἰσενεγκάμενος σπουδὴν ᾠκοδόμησεν ὁ Σαναβαλλέτης τὸν
ναὸν καὶ ἱερέα τὸν Μανασσῆ κατέστησεν, μέγιστον γέρας ἡγησά-
325 μενος τοῖς ἐκ τῆς θυγατρὸς γενησομένοις τοῦτ' ἔσεσθαι. μηνῶν
δ' ἑπτὰ τῇ Τύρου πολιορκίᾳ διεληλυθότων καὶ δύο τῇ Γάζης ὁ
μὲν Σαναβαλλέτης ἀπέθανεν. Ἀλέξανδρος δ' ἐξελὼν τὴν Γάζαν ἐπὶ
Γ 326 τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ἀναβαίνειν ἐσπουδάκει. ὁ δ' ἀρχιε-
ρεὺς Ἰαδδοῦς τοῦτ' ἀκούσας ἦν ἐν ἀγωνίᾳ καὶ δέει, πῶς ἀπαντήσει
τοῖς Μακεδόσιν ἀμηχανῶν ὀργιζομένου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῇ πρό-
τερον ἀπειθείᾳ. παραγγείλας οὖν ἱκεσίαν τῷ λαῷ καὶ θυσίαν τῷ
θεῷ μετ' αὐτοῦ προσφέρων ἐδεῖτο ὑπερασπίσαι τοῦ ἔθνους καὶ τῶν
327 ἐπερχομένων κινδύνων ἀπαλλάξαι. κατακοιμηθέντι δὲ μετὰ τὴν
θυσίαν ἐχρημάτισεν αὐτῷ κατὰ τοὺς ὕπνους ὁ θεὸς θαρρεῖν καὶ
στεφανοῦντας τὴν πόλιν ἀνοίγειν τὰς πύλας, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους
λευκαῖς ἐσθῆσιν, αὐτὸν δὲ μετὰ τῶν ἱερέων ταῖς νομίμοις στολαῖς
ποιεῖσθαι τὴν ὑπάντησιν μηδὲν προσδοκῶντας πείσεσθαι δεινὸν
328 προνοουμένου τοῦ θεοῦ. διαναστὰς δὲ ἐκ τοῦ ὕπνου ἔχαιρέν τε
μεγάλως αὐτὸς καὶ τὸ χρηματισθὲν αὐτῷ πᾶσι μηνύσας καὶ ποιή-
σας ὅσα κατὰ τοὺς ὕπνους αὐτῷ παρηγγέλη τὴν τοῦ βασιλέως πα-
ρουσίαν ἐξεδέχετο.
329 5. Πυθόμενος δ' αὐτὸν οὐ πόρρω τῆς πόλεως ὄντα πρόεισι
μετὰ τῶν ἱερέων καὶ τοῦ πολιτικοῦ πλήθους, ἱεροπρεπῆ καὶ δια-

---

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 329, 353.

1 *ὁμογνομονοῦν W ὁμογνοῦν F συνεστῶσ A²L²VWE *εἰ] ἢ P¹F *νεοτερήσειεν P 3 *ἐγίγνετο AW 4 *sanabalath* hic et infra Lat 5 μανναση̃ P μανασσῆν FAWE *manasen* Lat 6 *γενησομένοις] ἡγησομένοισ PFV τοῦτο E 7 δὲ E Γάζης] E cum Cocceio γάζῃ codd. et ut uid. Lat 8 σαναβαλέτησ E *ἀπέθαν sic V Ἀλέξανδρος δ'] ὁ δὲ ἀλέξανδροσ FLAVWE ἐξελ·ὼν (eras. θ) P ἐξελθὼν E *γάζαν, αν i. ras. m. 2 ex ην corr. uid. P *litterae ἐπὶ τὴν τ i. ras. minore m. 2 A 9 ἱεροσολύμων E §§ 326 sq. adhibuit Eusebius dem. euang. VIII 2, 67 (p. 393 b) δὲ FLAVWE 10 *ioadas* Lat Ἰαδδοῦς τοῦτ'] ἰαδδοῦσ (ἰάδδουσ F) τοῦτο FLV ἰωάδδησ (ἰωάδησ E) ταῦτα (τα finale i. ras. 1 litt. A) AWE ἀγῶνι PAE ἀπαντήσῃ P 11 προτέρα E 12 *ἱκετείαν LAW ἱκεσίασ V *καὶ θυσίαν om. L μετ' αὐτοῦ τῷ θεῷ tr. FLAVW 13 μετ' αὐτοῦ om. ELat προσφέρων τῷ θεῷ tr. E προσφέρων] *offerre* Lat προσ|·φέρειν, σ i. ras. m. 2 (fuit item σ), ante φ 1—2 litt. eras., ει ex ο corr. m. 2 L 14 *κατακοιμιθέντι F *δὲ s. V 17 *ἐσθήσεσιν FLAVW *νομίμοι L¹ 21 *παρηγγέλθη Dindorf 23 πυνθανόμενοσ W δὲ FLVW πρόεισι] FVWLat Zon πρόσισι P πρόσεισι LAE 24 *τοῦ om. L

φέρουσαν τῶν ἄλλων ἐθνῶν ποιούμενος τὴν ὑπάντησιν εἰς τόπον
τινὰ Σαφειν λεγόμενον. τὸ δὲ ὄνομα τοῦτο μεταφερόμενον εἰς τὴν
Ἑλληνικὴν γλῶτταν σκοπὸν σημαίνει· τά τε γὰρ Ἱεροσόλυμα καὶ
τὸν ναὸν συνέβαινεν ἐκεῖθεν ἀφορᾶσθαι. τῶν δὲ Φοινίκων καὶ 330
τῶν ἀκολουθούντων Χαλδαίων ὅσα βασιλέως ὀργὴν εἰκὸς ἦν ἐπι-
τρέψειν αὐτοῖς τήν τε πόλιν διαρπάσειν καὶ τὸν ἀρχιερέα μετ᾽
αἰκίας ἀπολέσειν λογιζομένων, τὰ ἐναντία τούτων ἐγένετο. ὁ γὰρ 331
Ἀλέξανδρος ἔτι πόρρωθεν ἰδὼν τὸ μὲν πλῆθος ἐν ταῖς λευκαῖς
ἐσθῆσιν, τοὺς δὲ ἱερεῖς προεστῶτας ἐν ταῖς βυσσίναις αὐτῶν, τὸν
δὲ ἀρχιερέα ἐν τῇ ὑακινθίνῳ καὶ διαχρύσῳ στολῇ καὶ ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς ἔχοντα τὴν κίδαριν καὶ τὸ χρυσοῦν ἐπ᾽ αὐτῆς ἔλασμα, ᾧ τὸ
τοῦ θεοῦ ἐγέγραπτο ὄνομα, προσελθὼν μόνος προσεκύνησεν τὸ
ὄνομα καὶ τὸν ἀρχιερέα πρῶτος ἠσπάσατο. τῶν δὲ Ἰουδαίων ὁμοῦ 332
πάντων μιᾷ φωνῇ τὸν Ἀλέξανδρον ἀσπασαμένων καὶ κυκλωσαμέ-
νων αὐτόν, οἱ μὲν τῆς Συρίας βασιλεῖς καὶ οἱ λοιποὶ τοῦτο ποιή-
σαντος κατεπλάγησαν καὶ διεφθάρθαι τῷ βασιλεῖ τὴν διάνοιαν
ὑπελάμβανον, Παρμενίωνος δὲ μόνου προσελθόντος αὐτῷ καὶ πυ- 333
θομένου, τί δήποτε προσκυνούντων αὐτὸν ἁπάντων αὐτὸς προσ-
κυνήσειεν τὸν Ἰουδαίων ἀρχιερέα; „οὐ τοῦτον, εἶπεν, προσεκύνησα,
τὸν δὲ θεόν, οὗ τὴν ἀρχιερωσύνην οὗτος τετίμηται· τοῦτον γὰρ 334
καὶ κατὰ τοὺς ὕπνους εἶδον ἐν τῷ νῦν σχήματι ἐν Δίῳ τῆς Μακε-
δονίας τυγχάνων, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν διασκεπτομένῳ μοι, πῶς ἂν

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 354 Johannes Dam. sacra parall. II p. 515 C.

2 Σαφειν] σαφὶν (ι ex η corr. L) FLE σαφὰν AV σαφᾶν W i. marg. γρ σαφεῖν A *saphin* Lat   εἰς — 3 γλῶτταν] *latine* Lat   3 γλῶσσαν FLAVW   *σκοπὸν] σκοπὴν FL^1AVW σκοπεῖν L^2, i. marg. γρ σκοπιάν A *scopulum* Lat, cf. Bell. Iud. II 528, 542 V 53   4 ἐκεῖθεν συνέβαινεν tr. FLAVWE   5 Χαλδαίων] Χουθαίων Schotanus   βασιλέως ὀργὴν] βασιλέωσ ὀργῇ PFV πρὸσ βασιλέωσ ὀργὴν ἀκολουθεῖν LAW   ἦν om. VE   *ἐπιτρέπειν LAW   7 *αἰκίας] ἀκίασ L^1 ἐκίασ P   *ἀπολύσειν P   ἐγίγνετο A ἐγίνετο W ἐγένοντο E   8 *ἀλέξανδρος πόρρωθεν ἰδὼν incip. parall. sac.   ἔτι] ἐπι P, om. E   ταῖς om. E parall.   9 *ἐσθήσεσι (σιν A^1) FAVW αἰσθήσεσιν L αισθησεσι parall. cod. Paris.   *τὸν δὲ] αὐτὸν δὲ τὸν A   10 *ὑακίνθω P parall. ὑακινθίνη FV υπουακινθω parall. cod. Paris.   11 *ἐπ᾽ αὐτῆς] ἐξ αὐτῶν P   τὸ] τῶ F   12 ἐπεγέγραπτο E ἐγγέγραπτο Cocceji   *ὄνομα ἐγέγραπτο tr. AW parall.   13 πρῶτον E   πρῶτος — 17 ὑπελάμβανον om. parall.   *πάντων ὁμοῦ tr. FLV   14 *ἀπάσπασαμένων P   15 ποιήσαντεσ F   17 *παρμενώνοσ W   παρμενίονοσ δὲ πυθομένου τί δήποτε parall.   18 αὐτῶ πάντων E   19 τὸν] τῶν F parall. τὸν τῶν E   20 τὴν] τῇ P^2WE   ἀρχιερωσύνη P^2WE   *οὗτος] αὐτὸσ PFLV οὕτωσ parall. cod. Paris.   *τετίμηται fin. parall.   21 ὕπνους] ὕπνουσ φησὶν LAWE   ἐν Δίῳ] ἐγγίω P^2E ἔνδον W   τῆσ μακεδονίασ ἐν δίωι (ἔνδον W ἐγγίω E) tr. AWE

κρατήσαιμι τῆς Ἀσίας, παρεκελεύετο μὴ μέλλειν ἀλλὰ θαρσοῦντα
διαβαίνειν· αὐτὸς γὰρ ἡγήσεσθαί μου τῆς στρατιᾶς καὶ τὴν Περ-
335 σῶν παραδώσειν ἀρχήν. ὅθεν ἄλλον μὲν οὐδένα θεασάμενος ἐν
τοιαύτῃ στολῇ, τοῦτον δὲ νῦν ἰδὼν καὶ τῆς κατὰ τοὺς ὕπνους ἀνα-
μνησθεὶς ὄψεώς τε καὶ παρακελεύσεως, νομίζω θείᾳ πομπῇ τὴν
στρατείαν πεποιημένος Δαρεῖον νικήσειν καὶ τὴν Περσῶν καταλύ-
σειν δύναμιν καὶ πάνθ' ὅσα κατὰ νοῦν ἐστί μοι προχωρήσειν."
336 ταῦτ' εἰπὼν πρὸς τὸν Παρμενίωνα καὶ δεξιωσάμενος τὸν ἀρχιερέα
τῶν Ἰουδαίων παραθεόντων εἰς τὴν πόλιν παραγίνεται. καὶ ἀνελ-
θὼν ἐπὶ τὸ ἱερὸν θύει μὲν τῷ θεῷ κατὰ τὴν τοῦ ἀρχιερέως ὑφή-
γησιν, αὐτὸν δὲ τὸν ἀρχιερέα καὶ τοὺς ἱερεῖς ἀξιοπρεπῶς ἐτίμησεν.
337 δειχθείσης δ' αὐτῷ τῆς Δανιήλου βίβλου, ἐν ᾗ τινα τῶν Ἑλλήνων
καταλύσειν τὴν Περσῶν ἀρχὴν ἐδήλου, νομίσας αὐτὸς εἶναι ὁ σημαινό-
μενος τότε μὲν ἡσθεὶς ἀπέλυσε τὸ πλῆθος, τῇ δ' ἐπιούσῃ προσκαλε-
σάμενος ἐκέλευσεν αὐτοὺς αἰτεῖσθαι δωρεάς, ἃς ἂν αὐτοὶ θέλωσιν.
338 τοῦ δ' ἀρχιερέως αἰτησαμένου χρήσασθαι τοῖς πατρίοις νόμοις καὶ
τὸ ἕβδομον ἔτος ἀνείσφορον εἶναι, συνεχώρησεν πάντα. παρακαλε-
σάντων δ' αὐτόν, ἵνα καὶ τοὺς ἐν Βαβυλῶνι καὶ Μηδίᾳ Ἰουδαίους
τοῖς ἰδίοις ἐπιτρέψῃ νόμοις χρῆσθαι, ἀσμένως ὑπέσχετο ποιήσειν
339 ἅπερ ἀξιοῦσιν. εἰπόντος δ' αὐτοῦ πρὸς τὸ πλῆθος, εἴ τινες αὐτῷ
βούλονται συστρατεύειν τοῖς πατρίοις ἔθεσιν ἐμμένοντες καὶ κατὰ
ταῦτα ζῶντες, ἑτοίμως ἔχειν ἐπάγεσθαι, πολλοὶ τὴν σὺν αὐτῷ στρα-
τείαν ἠγάπησαν.

PFLAOVWE Lat Zonaras I p. 354.

1 *παρακελευέτω L¹ *μέλλειν] μένειν PFLV *neglegere* Lat θαρροῦντα E 2 *ἡγήσασθαι PFV μοι FLAVWE *στρατείασ FA¹V 3 *παραδόσειν P 4 *ἰδὼν] εἰδὼσ F *ἐπιμνησθεὶσ V 5 *τε καὶ παρακελεύσεως om. W 6 στρατιὰν PFLE *νικήσειν] *uicisse* Lat, unde νικῆσαι quis coniecerit *καταλύσειν] *soluisse* Lat 7 ἔστι PLAW προχωρήσειν] χωρήσειν A 8 ταῦτα E 9 Ἰουδαίων] ἱερέων FAVW *reliquis sacerdotibus* Lat *παραγίγνεται A 10 ἐπὶ] εἰσ E recte ut uid. *ἀρχιερέως] ἱερέωσ V *sacerdotis* Lat *ὑφήγησιν, ὑ ex ἀ corr. L ὑ i. ras. O 11 καὶ τουσ ἱερεῖς om. PFVE 12 *δειχθείσης] δοχθείσησ, i. marg. γρ δειχθείσησ A δοθεισησ W δ'] om. P δὲ FOVE *τῆς om. W *δανιήλω V 13 *καταλύσιν L¹ τὴν] τῶν E ἐδηλοῦτο E *αὐτὸν εἶναι τὸν σημαινόμενον AW 14 δὲ FLOVWE 15 *αἰτίσθαι P 16 δὲ FE χρῆσθαι E πατρίοις] E πατρῴοισ codd. 17 *ἕβδομον] ζ̄ V *ἅπαντα AW 18 δὲ E *αὐτῶν FA¹OVW ἐν] ἐν τῇ AW μηδεία L 19 *ἰδίοις] ἰουδαίων PFOV *ἐπιστρέψῃ F ἐπιτρέψειν V χρῆσθαι νόμοισ tr. AWE *χρήσασθαι FOV *ὑπέσχετο] ὑπεδέχετο FLOV *ποιεῖν LAW 20 δὲ FLOE εἴ] οἳ E 21 *πατρῴοισ PFV *ἐνμένοντεσ P 22 *ἀπάγεσθαι P στρατιὰν PFE

6. Ὁ μὲν οὖν Ἀλέξανδρος ταῦτα διοικησάμενος ἐν τοῖς Ἱερο- 340
σολύμοις ἐξεστράτευσεν ἐπὶ τὰς ἐχομένας πόλεις. πάντων δ' αὐτὸν
πρὸς οὓς ἀφίκοιτο φιλοφρόνως ἐκδεχομένων, Σαμαρεῖται μητρόπολιν
τότε τὴν Σίκειμαν ἔχοντες κειμένην πρὸς τῷ Γαριζεὶν ὄρει καὶ
κατῳκημένην ὑπὸ τῶν ἀποστατῶν τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους, ἰδόντες
ὅτι τοὺς Ἰουδαίους Ἀλέξανδρος οὕτω λαμπρῶς τετίμηκεν ἔγνωσαν
αὐτοὺς Ἰουδαίους ὁμολογεῖν. εἰσὶν γὰρ οἱ Σαμαρεῖς τοιοῦτοι τὴν 341
φύσιν, ὡς ἤδη που καὶ πρότερον δεδηλώκαμεν· ἐν μὲν ταῖς συμ-
φοραῖς ὄντας τοὺς Ἰουδαίους ἀρνοῦνται συγγενεῖς ὁμολογοῦντες
τότε τὴν ἀλήθειαν, ὅταν δέ τι λαμπρὸν περὶ αὐτοὺς ἴδωσιν ἐκ
τύχης, ἐπιπηδῶσιν αὐτῶν τῇ κοινωνίᾳ προσήκειν αὐτοῖς λέγοντες
καὶ ἐκ τῶν Ἰωσήπου γενεαλογοῦντες αὐτοὺς ἐκγόνων Ἐφραίμου καὶ
Μανασσοῦς. μετὰ λαμπρότητος οὖν καὶ πολλὴν ἐνδεικνύμενοι τὴν 342
περὶ αὐτὸν προθυμίαν ἀπήντησαν τῷ βασιλεῖ μικροῦ δεῖν ἐγγὺς τῶν
Ἱεροσολύμων. ἐπαινέσαντος δὲ αὐτοὺς Ἀλεξάνδρου οἱ Σικιμῖται
προσῆλθον αὐτῷ προσπαραλαβόντες καὶ οὓς Σαναβαλλέτης πρὸς
αὐτὸν στρατιώτας ἀπέστειλεν καὶ παρεκάλουν παραγενόμενον εἰς
τὴν πόλιν αὐτῶν τιμῆσαι καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ἱερόν. ὁ δ' ἐκεῖνο 343
μὲν αὖθις ὑποστρέφων ἰδεῖν ὑπέσχετο πρὸς αὐτούς, ἀξιούντων δὲ
ἀφεῖναι τὸν φόρον αὐτοῖς τοῦ ἑβδοματικοῦ ἔτους, οὐδὲ γὰρ αὐτοὺς
ἐν αὐτῷ σπείρειν, τίνες ὄντες ταῦτα παρακαλοῦσιν ἐπυνθάνετο.

PFLAOVWE Lat Zonaras I p. 355.

1 τοῖς s. F 2 πάντων δὲ αὐτὸν, litt. ν δὲ α i. ras. m. 2 angustius scriptae A αὐτὸν, ὸν ex corr. F αὐτῶν W 3 ἀφίκετο PFLV 4 *τότε] τε PFV τό τε L σίκιμαν FLAWE σίκιμα V τῷ] τὸ PFL¹V¹W γαρίζιν F γαριζὶν V γαριζὸ E 5 *κατοικημένην PF κάτω κειμένην L *ἀπὸ L *τῶν ἀποστατῶν, ῶν ἀπο i. ras. m. 2 ex ῶν ἀ corr. uid. P *ἀπιστοτάτων W 6 *Ἀλέξανδρος — τετίμηκεν om. W *οὕτωσ FL¹A 7 αὐτοὺσ PFL ἑαυτοὺσ AWE ἰουδαίουσ (om. W) ὁμολογεῖν ἑαυτοὺσ ἐγνώκεσαν tr. AW 9 *συγγενεῖς] συγγενεῖσ ἔχειν V ὁμολογοῦντασ E 10 περὶ αὐτοὺσ λαμπρὸν ἴδωσιν tr. FLAOVW περὶ αὐτοὺσ ἴδωσι λαμπρὸν tr. E *ἐκ] ἐκ τῆσ LAW 11 *ἐπιπηδῶσιν] ἐπιδεδώκασιν F ἐξαίφνησ ἐπιπηδῶσιν AOVW 12 *γενεαλογούντων W αὐτοὺσ PFLAWE *ἐγγόνων F 13 μανασσοῦ FLAVWE τὴν om. PFOV 14 περὶ] πρὸσ O *ὑπήντησαν O Zon *μικροῦ — 15 Ἱεροσολύμων] *paulo minus quam hierosolymitae* Lat 15 litt. *δὲ αὐ i. ras. m. 2 A *δ' W *αὐτοὺς om. O *σικιμεῖται P 16 *ἃσ O σαναβαλέτησ E *sanabalath* hic et infra Lat πρὸσ αὐτοὺσ E 17 *στρατιώτας] στρατείασ O *εἰς] προσ V 18 ὁ δ' — 19 αὐτούς] *qui reuertens ad ipsos se uenire promisit* Lat αὐτοῖσ ex αὐτοὺσ corr. V δὲ ex corr. A ἐκείνοισ V 19 αὖθις] ἀνθ' PFVE αὖθ O *ὑποστρέφον L¹ ἰδεῖν] ἥξειν FVE παρέξειν LAO ἕξειν W litt. των δὲ ἀ i. ras. m. 2 A *δ' FLOVW 20 *ἀφιέναι FLOV *ἑβδομαδικοῦ FO 21 σπείρειν ἐν αὐτῷ tr. FLAOVWE *ἐπυνθάνετω L¹

344 *τῶν δ' εἰπόντων Ἑβραῖοι μὲν εἶναι, χρηματίζειν δ' οἱ ἐν Σικίμοις Σιδώνιοι, πάλιν αὐτοὺς ἐπηρώτησεν, εἰ τυγχάνουσιν Ἰουδαῖοι. τῶν δ' οὐκ εἶναι φαμένων „ἀλλ' ἔγωγε ταῦτ', εἶπεν, Ἰουδαίοις ἔδωκα, ὑποστρέψας μέντοι γε καὶ διδαχθεὶς ὑφ' ὑμῶν ἀκριβέστερον ποιήσω*
345 *τὰ δόξαντα.“ τοῖς μὲν οὖν Σικιμίταις οὕτως ἀπετάξατο. τοὺς δὲ τοῦ Σαναβαλλέτου στρατιώτας ἐκέλευσεν ἕπεσθαι εἰς Αἴγυπτον· ἐκεῖ γὰρ αὐτοῖς δώσειν κλήρους γῆς· ὃ καὶ μετ' ὀλίγον ἐποίησεν ἐν τῇ Θηβαΐδι φρουρεῖν τὴν χώραν αὐτοῖς προστάξας.*
346 7. *Τελευτήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου ἡ μὲν ἀρχὴ εἰς τοὺς διαδόχους ἐμερίσθη, τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ Γαριζεὶν ὄρους ἱερὸν ἔμεινεν. εἰ δέ τις αἰτίαν ἔσχεν παρὰ τοῖς Ἱεροσολυμίταις κοινοφαγίας ἢ τῆς ἐν σαββάτοις παρανομίας ἤ τινος ἄλλου τοιούτου ἁμαρτήματος, παρὰ*
347 *τοὺς Σικιμίτας ἔφευγεν λέγων ἀδίκως ἐκβεβλῆσθαι. τετελευτήκει δὲ κατ' ἐκεῖνον ἤδη τὸν καιρὸν καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἰαδδοῦς καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην Ὀνίας ὁ παῖς αὐτοῦ παρειλήφει. τὰ μὲν δὴ περὶ τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἐν τούτοις ἐτύγχανεν ὄντα.*

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 355.

1 *δὲ* E **ἑβραῖοι* A **χρηματίζειν — Σιδώνιοι*] *sichimitas autem a sidoniis nuncupari* Lat *δὲ οἱ* AW 2 **αὐτοὺσ* i. ras. m. 1 W 3 *δὲ̀* E *ταῦτα* FLAWE **εἶπεν ἰουδαίοισ ταῦτ'* tr. V 4 *ἡμῶν* E 5 *δόξαντα*] *δέοντα* E *σικιμείταισ* P 6 *τοῦ Σαναβαλλέτου*] *τοὺσ ἀναβαλλέτου* W *τοῦ σαναβαλέτου* E 7 *αὐτοῖς*] *αὐτοὺσ* E **κλήρου* F et ut uid. A[1] 9 *δὲ*] *μὲν* (*δὲ* suprascr.) F *ἡ* ex *εἰ* corr. m. 2 L *τοὺς* om. PFVE **διαδόχους*] *διαφόρουσ* PFV *successoribus* Lat 10 *διεμερίσθη* AWE *δ'* FLAVW *γαρίζιν* F *γαριζὶν* VE *ἔμενεν* LAWE 11 *αἰτία ἔσχεσ* E **τῆς*] *τοῖσ* W 12 *σαββάτοις*] *τοῖσ σαββάτοισ* AVW *τοῖσ σάββασι* FL *σαββάτω* E 13 **σικιμείτασ* P **ἔφυγεν* W **ἀδίκω* (*σ* suprascr.) A *ἐκβεβλῆσθαι, ἐ* ex *σ*, *κ* ex corr., *βεβ* ex *κεκ* corr. A *ἐγκεκλῆσθαι* WE *ἐκκεκλῆσθαι* V *culpari* Lat 14 **ἤδη* om. FV **τὸν καιρὸν ἤδη* tr. LAW **ὁ ἀρχιερεὺσ* i. ras. 6—7 litt. V *ἰάδδουσ* F *ἰωαδδοῦσ* W *ἰωάδησ* E 15 *μὲν* om. P 16 *ἱεροσολυμήτασ* P

Subscriptiones: *φλαυΐου ἰώσηπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ, λόγοσ ια̅* P *φλαβίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τέλοσ τοῦ ια̅ λόγου* F *φλαουΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ια'* L *ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ια̅* A *τέλοσ ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τοῦ ἑνδεκάτου λόγου* W

XII.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Ὡς Πτολεμαῖος ὁ Λάγου δόλῳ καὶ ἀπάτῃ παραλαβὼν τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὴν Ἰουδαίαν πολλοὺς ἐξ αὐτῆς εἰς Αἴγυπτον μετῴκισεν.

ὡς ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πτολεμαῖος ὁ κληθεὶς Φιλάδελφος τοὺς Ἰουδαίων νόμους εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν μετέβαλεν καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους ἀπέλυσεν Ἐλεαζάρῳ τῷ ἀρχιερεῖ αὐτῶν χαριζόμενος, καὶ ἀναθήματα πολλὰ ἀνέθηκεν τῷ θεῷ.

πῶς ἐτίμησαν οἱ τῆς Ἀσίας βασιλεῖς τὸ Ἰουδαίων ἔθνος καὶ πολίτας ἐποίησαν ἐν ταῖς ὑπ' αὐτῶν κτισθείσαις πόλεσιν κατοικίσαντες.

ἐκ τῆς γενομένης ἀτυχίας ἐπανόρθωσις ὑπὸ Ἰωσήπου τοῦ Τωβίου ποιησαμένου φιλίαν πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Ἐπιφανῆ.

φιλία καὶ συμμαχία Λακεδαιμονίων πρὸς Ὀνίαν τὸν ἀρχιερέα τῶν Ἰουδαίων.

στάσις τῶν δυνατῶν Ἰουδαίων πρὸς ἀλλήλους καὶ ὡς ἐπεκαλέσαντο Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ.

ὅτι στρατευσάμενος Ἀντίοχος ἐπὶ Ἱεροσόλυμα τήν τε πόλιν παρέλαβεν καὶ τὸν ναὸν ἐσύλησεν.

ὡς Ἀντιόχου κωλύσαντος τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι τοὺς Ἰουδαίους μόνος ὁ Ἀσαμωναίου παῖς Ματταθίας κατεφρόνησεν τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς Ἀντιόχου στρατηγοὺς ἐνίκησεν.

PFLAVW Lat

1 *ἰωσήπου τῆσ ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ βίβλοσ δωδεκάτη* praemittit F *ἐν δωδεκάτω* W *ιβ'* A *ἰωσή·που* A 3 sqq. singulis capitis numeros (*α' — κα'* L *α' — κβ'* AW *I—XVIIII* Lat) addunt LAW Lat *λαγοῦ* PF 4 *κατώκισεν* PFL *κατωκησεν* V *μετώκησεν* W 5 *ὑὸσ* A 6 *μετέβαλλε* FL[1] *μετέβαλλεν* W *μετέβαλε* V et ex corr. L 8 *ἐνέθηκεν* L[1] 10 *ἐποίησεν* L[1] *κατοικίσαντες* om. FLAVW 12 *τοῦ τοβίου* V *τούτω βίου* W 14 *καὶ συμμαχία* om. Lat *Ὀνίαν*] *ϊωνίαν* P 16 *πρὸς*] *εἰσ* F *ἀπεκαλέσαντο* W 18 *ὅτι* — 19 *ἐσύλησεν*] *qui exercitum ducens et hierosolyma ciuitatem templumque uastauit* Lat *ὅτε* P *ἐπὶ*] *εἰσ* AW *τε* om. W 20 *πατρώοισ* V *νόμοισ, νο* i. ras. V 21 *ἀσαμοναίου* F *σαμωναίου* PW *ἀσμωναίου* (α suprascr.), *σ* i. ras. A *ἀσσαμωναίου* V *samonei* Lat *ματραθίασ* P *ματθίασ* V *matheus* Lat

ἡ Ματταθίου τελευτή, γηραιοῦ μὲν ὄντος ἤδη, παραδόντος δὲ τὴν τῶν πραγμάτων προστασίαν τοῖς παισίν.

ὡς ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰούδας τοῖς Ἀντιόχου στρατηγοῖς μαχεσάμενος τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὴν πάτριον ἐπανήγαγε πολιτείαν καὶ ἀρχιερεὺς ἀπεδείχθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

ὡς ὁ Ἀντιόχου στρατηγὸς Ἀπολλώνιος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐμβαλὼν ἡττηθεὶς ἀπέθανεν.

ἡ Σαΐωνος καὶ Γοργίου στρατεία ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἧττα καὶ διαφθορὰ τοῦ στρατοῦ.

ὅτι στρατευσάμενος Ἰούδας ἐπὶ Ἀμμανίτας καὶ εἰς τὴν Γαλαδῖτιν ἐνίκησεν.

ὡς Σίμων ο ἀδελφὸς αὐτοῦ στρατευσάμενος ἐπὶ Τυρίους καὶ Πτολεμαεῖς ἐκράτησεν αὐτῶν.

Λυσίου στρατεία τοῦ Ἀντιόχου στρατηγοῦ ἐπὶ Ἰουδαίους καὶ ἧττα.

ὡς Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς ἐτελεύτησεν ἐν Πέρσαις.

ὡς Ἀντίοχος ὁ ἐπικληθεὶς Εὐπάτωρ στρατευσάμενος ἐπὶ Ἰουδαίους μετὰ Λυσίου καὶ νικήσας ἐπολιόρκει Ἰούδαν εἰς τὸ ἱερὸν ἐγκλείσας.

ὅτι πολλοῦ χρόνου τῇ πολιορκίᾳ τριβομένου φιλίαν ποιησάμενος πρὸς Ἰούδαν εὐπρεπῶς ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας Ἀντίοχος.

ὡς Βακχίδης ὁ Δημητρίου στρατηγὸς ἐπιστρατευσάμενος τοῖς Ἰουδαίοις ἄπρακτος ἀνέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα.

ὡς Νικάνωρ μετὰ τὸν Βακχίδην πεμφθεὶς στρατηγὸς ἀπώλετο σὺν τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ.

ὅτι πάλιν ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν Βακχίδης ἐκπεμφθεὶς ἐνίκησεν.

ὡς Ἰούδας διεφθάρη μαχόμενος.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν ρο'.

PFLAVW Lat

1 ἡ om. FLV *ματθίου* V *mathei* Lat 3 *ὡς — Ἰούδας*] *ex quibus iudas* Lat 4 *καὶ*] *καὶ ὡσ* L 5 *ἀνεδείχθη* A *λαοῦ, λα* i. ras. P 6 *ὁ* om. FLW 8 *ἡ — στρατεία*] *quemadmodum gorgiae uel lysiae exercitus* Lat *ἡ Σαΐωνος*] *ἡ σίλωνοσ* FV *ὡσήρωνοσ* L^1 *ὡς ἥρωνοσ* L^2 *ησαΐωνοσ*, i. marg. *σίλωνοσ γρ ἥρωνοσ ἐν ἄλλοισ* A *στρατεία*] *στρατιᾶ* P *στρατηγία* FV *κατηγορία* L 9 *διαφορὰ* A^1W 10 *στρατευσάμενος*] PLAW *στρατευσάμενοι* FV *Ἰούδας*] *ἰούδασ καὶ σίμων ὁ μὲν* FLV *ἀμανίτασ* PFAW *εἰς* om. FLAW Lat *γαλαδάτιν* P *γαλαδίτην* F *γαλααδίτην, η* in *ι* corr. L *γαλαα* (*δτ* supra) V 11 *ἐνίκησεν* om. FLV 12 *ὡς*] *ὁ δὲ ὁ* F *ὁ δὲ* LV capiti praecedenti adiungentes *ὁ* om. F *ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ* om. L *στρατευσάμενος* om. FLV 13 *ptolomaeum* Lat *ἐκράτησαν* LV *αὐτόν* V 14 *Λυσίου — ἧττα*] post cap. XII (u. 9 *στρατοῦ*) tr. numerum *ιγ'* praemittit L *Λυσίου*] *timothei* Lat *στρατιᾶ* P *στρατία* L^1 *ἰου* (*δ'* supra) V *ἧττα*] *ἧττα τε* P 16 *ὁ* om. P *ἐπικληθεὶς*] *κληθεὶσ* L 17 *λυσσίου* V 18 *ὅτι πολλοῦ*] *multoque* Lat *πολιορκεία* P 19 *Ἀντίοχος*] *ὁ ἀντίοχοσ* FLV, om. Lat 21 *ἀνέστρεψεν* A^1W 23 *στρατεια* L^1A^1 *στρατεία* W *αὐτοῦ* om. FLAVWLat 25 *Ἰούδας*] *ἰούδασ ὁ βακαβαῖοσ* P 26 *βίβλος*] *βίβλοσ αὕτη* FL *ἑκατὸν ἑβδομήκοντα* FL

I. 1. Ἀλέξανδρος μὲν οὖν ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς καταλύ-
σας τὴν Περσῶν ἡγεμονίαν καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν τὸν προει-
ρημένον καταστησάμενος τρόπον τελευτᾷ τὸν βίον. μεταπεσούσης 2
δ' εἰς πολλοὺς τῆς ἀρχῆς Ἀντίγονος μὲν τῆς Ἀσίας ἐπικρατεῖ,
Σέλευκος δὲ Βαβυλῶνος καὶ τῶν κεῖθι ἐθνῶν, Λυσίμαχός τε τὸν
Ἑλλήσποντον διεῖπεν, τὴν δὲ Μακεδονίαν εἶχεν Κάσσανδρος, Πτολε-
μαῖος δὲ ὁ Λάγου τὴν Αἴγυπτον εἰλήφει. στασιαζόντων δὲ τού- 3
των καὶ πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμουμένων ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀρχῆς
πολέμους τε συνεχεῖς καὶ μακροὺς συνέβη γίγνεσθαι καὶ τὰς πόλεις
κακοπαθεῖν καὶ πολλοὺς ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀποβάλλειν τῶν οἰκητόρων,
ὡς καὶ τὴν Συρίαν ἅπασαν ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου τότε Σω-
τῆρος χρηματίζοντος τἀναντία παθεῖν αὐτοῦ τῇ ἐπικλήσει. κατέσχε 4
δὲ οὗτος καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα δόλῳ καὶ ἀπάτῃ χρησάμενος· ἐλθὼν
γὰρ σαββάτοις εἰς τὴν πόλιν ὡς θύσων, μήτε τῶν Ἰουδαίων αὐτὸν
ἀμυνομένων, οὐδὲν γὰρ ὑπενόουν πολέμιον, καὶ διὰ τὸ ἀνύποπτον
καὶ τὴν ἡμέραν ἐν ἀργίᾳ καὶ ῥαθυμίᾳ τυγχανόντων, ἀπόνως ἐγκρα-
τὴς γίγνεται τῆς πόλεως καὶ πικρῶς ἦρχεν αὐτῆς. μαρτυρεῖ δὲ τῷ 5
λόγῳ τούτῳ καὶ Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος ὁ τὰς τῶν διαδόχων πρά-
ξεις συγγραψάμενος, ὀνειδίζων ἡμῖν δεισιδαιμονίαν ὡς δι' αὐτὴν
ἀποβαλοῦσι τὴν ἐλευθερίαν, λέγων οὕτως· „ἔστιν ἔθνος Ἰουδαίων 6
λεγόμενον, οἳ πόλιν ὀχυρὰν καὶ μεγάλην ἔχοντες Ἱεροσόλυμα ταύτην
ὑπερεῖδον ὑπὸ Πτολεμαίῳ γενομένην ὅπλα λαβεῖν οὐ θελήσαντες,
ἀλλὰ διὰ τὴν ἄκαιρον δεισιδαιμονίαν χαλεπὸν ὑπέμειναν ἔχειν δε-
σπότην.“ Ἀγαθαρχίδης μὲν οὖν ταῦτα περὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἀπε- 7
φήνατο. ὁ δὲ Πτολεμαῖος πολλοὺς αἰχμαλώτους λαβὼν ἀπό τε

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 355 Cont. Apion. I 205.

φλαυίου (φλαουΐου L φλαβίου W) ἰωσήπου (ἰωσή·που A) ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ (om. L) ιβ' (δωδέκατοσ W) praemittunt LAWE 2 τὴν] τὴν τῶν E 4 δὲ FLAVE *πολλοὺς] πλείους coni *ἐπεκράτη cod. NC 5 κεῖθι] ἐκεῖ FLV ἐκεῖθεν E τε] δὲ FLVE 6 *ελισπόντον P *εἶχεν om. W κάσανδροσ FLVE *πτολεμέοσ A ptolomaeus semper Lat 7 *λαγοῦ PF αἰγυπτίαν E i. marg. α' L 8 *πρὸσ ἄλλουσ P *ἰδίασ, ασ s. m. 2 L 9 συνέβαινε FVE γίνεσθαι FLVE 10 ἀποβαλεῖν E οἰκητηρίων E 11 *λαγοῦ P σωτῆροσ τότε tr. FLVE *Σωτῆρος] τοῦ Σωτῆρος coni 12 *τὰ ἐναντία FLV *κατέσχε· A 13 καὶ om. E *τὰ om. FLV *ἱεροσολύμων FL ἐλθὼν] εἰσελθὼν FLVWE 14 σαββάτοισ, ββ et τοισ i. ras. E σαββάτω Zon αὐτὸν] αὐτῶν L¹E 15 *οὐδὲ FVW 16 *αργεια P 17 γίνεται FLVE ἦρχεν] ἦρχε δ' F ἦρξεν VE 18 γαθαρχίδησ F ἀγαδαρχίδησ L τῶν] s. L om. W 19 δισιδαιμονίαν P αὐτὴν] αὐτῶν F 20 Agatharchidis locus uberius excerptus extat cont. Apion. I 205 22 ὑπερίδον P ὑπὲρ ἴδων L¹ περιεῖδον coni πτολεμαίου L πτολεμαίων W γενομένην] ἀγομένην LAW

τῆς ὀρεινῆς Ἰουδαίας καὶ τῶν περὶ Ἱεροσόλυμα τόπων καὶ τῆς
Σαμαρείτιδος καὶ τῶν ἐν Γαριζείν, κατῴκισεν ἅπαντας εἰς Αἴ-
8 γυπτον ἀγαγών. ἐπεγνωκὼς δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων περί
τε τὴν τῶν ὅρκων φυλακὴν καὶ τὰς πίστεις βεβαιοτάτους ὑπάρ-
χοντας ἐξ ὧν ἀπεκρίναντο Ἀλεξάνδρῳ πρεσβευσαμένῳ πρὸς αὐτοὺς
μετὰ τὸ κρατῆσαι Δαρείου τῇ μάχῃ, πολλοὺς αὐτῶν εἰς τὰ φρούρια
καταλοχίσας καὶ τοῖς Μακεδόσιν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ποιήσας ἰσοπολί-
τας ὅρκους ἔλαβεν παρ' αὐτῶν, ὅπως τοῖς ἐκγόνοις τοῦ παραθε-
9 μένου τὴν πίστιν διαφυλάξωσιν. οὐκ ὀλίγοι δ' οὐδὲ τῶν ἄλλων
Ἰουδαίων εἰς τὴν Αἴγυπτον παρεγίγνοντο τῆς τε ἀρετῆς τῶν τόπων
10 αὐτοὺς καὶ τῆς τοῦ Πτολεμαίου φιλοτιμίας προκαλουμένης. στά-
σεις μέντοι γε τοῖς ἐκγόνοις αὐτῶν πρὸς τοὺς Σαμαρείτας τὴν πά-
τριον ἀγωγὴν τῶν ἐθῶν ἀποσώζειν προαιρουμένοις ἐγίγνοντο καὶ
πρὸς ἀλλήλους ἐπολέμουν, τῶν μὲν Ἱεροσολυμιτῶν τὸ παρ' αὐτοῖς
ἱερὸν ἅγιον εἶναι λεγόντων καὶ τὰς θυσίας ἐκεῖ πέμπειν ἀξιούντων,
τῶν δὲ Σικιμιτῶν εἰς τὸ Γαριζεὶν ὄρος κελευόντων.
11 II. 1. Βασιλεύσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου ἔτη δώδεκα καὶ μετ' αὐτὸν
Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος τεσσαράκοντα καὶ ἕν, ἔπειτα τὴν βασι-
λείαν τῆς Αἰγύπτου παραλαβὼν ὁ Φιλάδελφος καὶ κατασχὼν αὐτὴν
ἐπ' ἔτη ἑνὸς δέοντα τεσσαράκοντα τόν τε νόμον ἡρμήνευσε καὶ
τοὺς δουλεύοντας ἐν Αἰγύπτῳ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ἀπέλυσε τῆς δου-
12 λείας ὄντας περὶ δώδεκα μυριάδας ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Δημήτριος
ὁ Φαληρεύς, ὃς ἦν ἐπὶ τῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ βασιλέως, σπουδάζων
εἰ δυνατὸν εἴη πάντα τὰ κατὰ τὴν οἰκουμένην συναγαγεῖν βιβλία
καὶ συνωνούμενος, εἴ τι που μόνον ἀκούσειε σπουδῆς ἄξιον ὄν, τῇ

§ 7 = Aristeas p. 13 et 15; § 12 = Aristeas p. 14.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 356.

1 *ὀρινῆσ P *περὶ] περὶ τὰ FLV ἱεροσολύμων E 2 *σαμαρίτιδοσ V^1 καὶ om. FL *ἐν] ἐν τῷ ὄρει τῷ cod. NC apud Hudson γαρίζιν F γαριζὶν VE *gargazo* aut *garizim* codd. Lat Γαριζεῖ coni *κατώχησεν L^{1}W 3 *ἄγων P *ἐπεγνωκὼς] ἐγνωκὼσ FLV 7 *καταλοχήσασ L^2 ποιησάμενοσ E 8 *ἐγγόνοισ FW 9 δὲ AE *δ' οὐδὲ] δὲ καὶ Cocceji 10 *εἰς] ἑκουσίωσ εἰσ FLAVW Lat παρεγένοντο FVE 11 *αὐτοὺς] αὐτῆσ L πολεμίου E προκαλουμένης] Naber προσκαλουμένησ codd. E *inuitati* Lat 12 *ἐγγόνοισ FW 13 ἐθνῶν PFL^{1}AVE *ἀποσωίζειν A ἀποσώζει· (ν s. m. 2) L ἐγίνοντο FV ἐγένοντο E 16 *Σικιμιτῶν] σικιμιτῶν σαμαρειτῶν F σαμαρειτῶν V γαρίζιν F γαριζὶν VE 17 i. marg. β' LAE *II* Lat 18 καὶ ἓν om. E Lat 20 *δέοντοσ FLV *τεσσεράκοντα A μ' V *ἑρμηνεῦσαι P ἑρμήνευσε F 22 *μοιριάδασ L^1 23 *φαλρεὺσ F ὃς om. E 25 *συν·νούμενοσ (αι) s. m. 2, eras. ω L εἴ που τι tr. AE ἄξιον ὄν] ἄξιον ἢ ἴδοι FLE ἄξιον ὂν ἢ ἴδοι A ἄξιον ὂν ἤδοι W ἄξιον ἢ ἰδὺ V ἄξιον ἢ ἡδύ ed. pr.

τοῦ βασιλέως προαιρέσει, μάλιστα γὰρ τὰ περὶ τὴν συλλογὴν τῶν
βιβλίων εἶχεν φιλοκάλως, συνηγωνίζετο. ἐρομένου δ' αὐτόν ποτε 13
τοῦ Πτολεμαίου, πόσας ἤδη μυριάδας ἔχοι συνειλεγμένας βιβλίων,
τῶν μὲν ὑπαρχόντων εἶπεν εἶναι περὶ εἴκοσι, ὀλίγου δὲ χρόνου εἰς
πεντήκοντα συναθροίσειν. μεμηνῦσθαι δ' ἔλεγεν αὐτῷ πολλὰ εἶναι 14
καὶ παρὰ Ἰουδαίοις τῶν παρ' αὐτοῖς νομίμων συγγράμματα σπου-
δῆς ἄξια καὶ τῆς βασιλέως βιβλιοθήκης, ἃ τοῖς ἐκείνων χαρακτῆρσιν
καὶ τῇ διαλέκτῳ γεγραμμένα πόνον αὐτοῖς οὐκ ὀλίγον παρέξειν εἰς
τὴν Ἑλληνικὴν μεταβαλλόμενα γλῶτταν. δοκεῖ μὲν γὰρ εἶναι τῇ 15
ἰδιότητι τῶν Συρίων γραμμάτων ἐμφερὴς ὁ χαρακτὴρ αὐτῶν καὶ
τὴν φωνὴν ὁμοίαν αὐτοῖς ἀπηχεῖν, ἰδιότροπον δὲ αὐτὴν εἶναι συμ-
βέβηκεν. οὐδὲν οὖν ἔλεγεν κωλύειν καὶ ταῦτα μεταβαλόντα, δύνα-
σθαι γὰρ τῆς εἰς αὐτὸ χορηγίας εὐποροῦντα, ἔχειν ἐν τῇ βιβλιο-
θήκῃ καὶ τὰ παρ' ἐκείνοις. δόξας οὖν ὁ βασιλεὺς ἄριστα τὸν 16
Δημήτριον φιλοτιμουμένῳ περὶ πλῆθος αὐτῷ βιβλίων ὑποτίθεσθαι
γράφει τῷ τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερεῖ ταῦτα γίγνεσθαι.

2. *Ἀρισταῖος δέ τις φίλος ὢν ἐν τοῖς μάλιστα τῷ βασιλεῖ καὶ* 17
σπουδαζόμενος ὑπ' αὐτοῦ διὰ μετριότητα, πολλάκις μὲν καὶ πρό-
τερον ἔγνω παρακαλέσαι τὸν βασιλέα, ὅπως ἀπολύσῃ τοὺς αἰχμα-
λώτους Ἰουδαίους ὅσοι κατὰ τὴν βασιλείαν ἦσαν αὐτοῦ, καιρὸν δ' 18
ἐπιτήδειον τοῦτον εἶναι δοκιμάσας τῆς δεήσεως πρώτοις περὶ τού-
του διαλέγεται τοῖς ἄρχουσι τῶν σωματοφυλάκων Σωσιβίῳ τῷ Τα-
ραντίνῳ καὶ Ἀνδρέᾳ, συναγωνίσασθαι περὶ ὧν ἐντυγχάνειν μέλλει
τῷ βασιλεῖ παρακαλῶν αὐτούς. προσλαβὼν δὲ καὶ τὴν τῶν προει- 19
ρημένων γνώμην ὁ Ἀρισταῖος, προσελθὼν τῷ βασιλεῖ λόγους πρὸς

§ 12 — Aristeas p. 14.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 356 Syncellus I p. 518.

1 *τὰ* deleuit m. 2 P, om. FLVE **περὶ* om. L 2 *συνηγωνίζετο*] deleuit m. 2 P, om. E *δὲ* E litt. **τὸν ποτὲ τοῦ* i. ras. A **ποτε* om. PW 3 **ἔχει* FV 4 **εἶπεν* om. P **εἴκοσιν* (*ν* i. ras. A) FL²A *κ'* V *XX milia* Lat 5 **ν'* V *L milia* Lat **συναθροίσει* V *δ'*] om. W *γὰρ* E 6 *παρὰ*] *παρὰ τοῖσ* FLAVWE 8 **παρέξει* V 9 **γλῶσσαν* FL 10 **σύρων* FV 11 **ἀπηχεῖν*, *η* ex *ε* corr. m. 2 P *ἀπέχειν* AW **ἰδιότροπον — συμβέβηκεν* om. Lat *ἰδιότροπα δὲ αὐτοῖσ* E 12 **μεταβαλλόντα* F *μεταβαλῶντα* L¹A¹ 13 *αὐτὸ*] *αὐτὰ* FLV *ταῦτα* AW *χορηγείασ* P *εὐποροῦντασ* PLW 14 *ὁ* om. W 15 *φιλοτιμούμενον* LAVW et fort. Lat *πλῆθος*] *πλήθουσ* FA *τὸ πλῆθοσ* V *τῶν βιβλίων* V 16 *γράφει — γίγνεσθαι* om. W *γίνεσθαι* FVE 17 **Ἀρισταῖος*] *ἀριστέοσ* P *Ἀριστέα* (accusat) et *aristeum* cont. Apion. II 46 *Ἀρισταῖος* Eusebius *Ἀριστέας* ipse se uocat 18 **ὑπ'* om. L 20 *δὲ* A 21 **εἶναι τοῦτον* tr. V 22 **σωσιδίω* V **ταραντινῶ* PLW 23 **ἐντυγχάνειν, ιν* add. m. 2 V 24 *δὲ*] *οὖν* FLV 25 *ὁ* om. A

20 *αὐτὸν τοιούτους ἐποιήσατο· „οὐ χρῆν ἀπατωμένους ἡμᾶς, ὦ βασι-
λεῦ, περιορᾶν, ἀλλὰ τἀληθὲς ἀπελέγχειν· τοὺς γὰρ τῶν Ἰουδαίων
νόμους οὐ μεταγράψαι μόνον ἀλλὰ καὶ μεθερμηνεῦσαι διεγνωκότες
εἰς τὸ σοὶ κεχαρισμένον, τίνι καὶ λόγῳ χρώμενοι τοῦτο πράξαιμεν*
21 *ἂν πολλῶν Ἰουδαίων ἐν τῇ σῇ βασιλείᾳ δουλευόντων; οὓς τῇ σαυ-
τοῦ μεγαλοψυχίᾳ καὶ χρηστότητι ποιῶν ἀκολούθως ἀπόλυσον τῆς
ταλαιπωρίας, τὴν βασιλείαν σου διέποντος τοῦ θεμένου τοὺς νό-
μους αὐτοῖς θεοῦ, καθὼς ἐμοὶ πολυπραγμονήσαντι μαθεῖν ὑπῆρξεν.*
22 *τὸν γὰρ ἅπαντα συστησάμενον θεὸν καὶ οὗτοι καὶ ἡμεῖς σεβόμεθα
Ζῆνα καλοῦντες αὐτὸν ἐτύμως ἀπὸ τοῦ πᾶσιν ἐμφύειν τὸ ζῆν τὴν
ἐπίκλησιν αὐτοῦ θέντες. ὅθεν εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ τοὺς ἐξαίρετον
τὴν εἰς αὐτὸν θρησκείαν πεποιημένους ἀπόδος τοῖς τὴν πατρίδα*
23 *καὶ τὸν ἐν αὐτῇ βίον ἀπολελοιπόσιν. ἴσθι μέντοι γε, ὦ βασιλεῦ,
ὡς οὔτε γένει προσήκων αὐτοῖς οὔτε ὁμόφυλος ὢν ταῦτα περὶ αὐ-
τῶν ἀξιῶ, πάντων δὲ ἀνθρώπων δημιούργημα ὄντων τοῦ θεοῦ·
καὶ δὴ γιγνώσκων αὐτὸν ἡδόμενον τοῖς εὖ ποιοῦσιν ἐπὶ τοῦτο καὶ
σὲ παρακαλῶ.“*
24 3. *Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Ἀρισταίου ἀναβλέψας εἰς αὐτὸν ὁ βα-
σιλεὺς ἱλαρῷ καὶ γεγηθότι τῷ προσώπῳ „πόσας, εἶπεν, ὑπολαμ-
βάνεις τῶν ἀπολυθησομένων ἔσεσθαι μυριάδας;“ ὑποτυχόντος δὲ
Ἀνδρέου, παρειστήκει γάρ, καὶ φήσαντος ὀλίγῳ πλείονας ἔσεσθαι
τῶν ἕνδεκα μυριάδων „ἦ μικρὰν ἄρα εἶπεν, ἡμᾶς, Ἀρισταῖε, δωρεὰν*

---

§ 20 = Aristeas p. 15.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 357 Syncellus p. 518.

1 *χρὴ* F *ἀπατωμένουσ, τω* i. ras. F 3 **ἑρμηνεῦσαι* V 4 **καὶ* om. FV *τοῦτο*] *τοῦτο καὶ* P 5 *σῇ* om. E 7 *διέποντασ* V[1] 9 **θεὸν*] *θεὸν ὃν* LW 10 **ζῆν* L *ἑτοίμωσ* PFLVWE *ἑτοίμωσ* (υ superscr.) A **πᾶσιν*] *συμπᾶσιν* FV **ἐμφυεῖν, μ* i. ras. F 11 **αὐτοῦ* ex *αὐτὸν* corr. A *θέντες*] *νοήσαντεσ* FVE *ὅθεν* — 13 *ἀπολελοιπόσιν*] *quapropter ad honorem dei, quem eximia religione placant, liberos eos patriae moribusque suis restitue* Lat *ὑπερηρκῶς δὲ σύμπαντας ἀνθρώπους τῇ λαμπρότητι τῆς ψυχῆς, ἀπόλυσιν ποίησαι τῶν ἐνεχομένων ταῖς οἰκετείαις* Aristeas **τοὺς*] om. L *τοῖς* ed. pr. 12 **πεποιημένοις* ed. pr. **τοῖς*] *τοῖσ εἰσ* V *αὐτοῖσ* W 13 **ἀπολελοιπόσιν*] *ἀπειληφόσιν* FV **ἴσθει* P 14 **προσῆκον* FL[1] **ὢν*] *αὐτῶν ὢν* (*ὧν* F) FLV 16 **δὴ* om. PFLV *γινώσκων* FLAVWE **ἡδόμενον αὐτὸν* tr. AW *τούτω* FL[2]VE 18 *ταῦτα* (*τα* i. ras. angustius scriptum A) FLAVE 20 *ἀπολυσομένων* E **παρατυχόντοσ* FL 21 *παρϊστήκει* P **ὀλίγου* V **πλείονα* F 22 **ἕνδεκα*] *ια'* V *δέκα* Zon Aristeas *centum* (*milia*) Lat *ιβ'* (*μυριάδες*) Sync. **ἦ* codd. E **ἄρα* om. FLV *εἶπεν ἄρα* tr. E *ἡμᾶσ εἶπεν* tr. FLV **ἀρισταῖαι* P *ἄριστε* F

αἰτεῖς." Σωσιβίου δὲ καὶ τῶν παρόντων φησάντων, ὡς ἄξιον αὐτὸν 25
δέοι τῆς αὐτοῦ μεγαλοψυχίας τῷ παρεσχηκότι τὴν βασιλείαν θεῷ
ποιήσασθαι χαριστήριον, διαχυθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἐκέλευσεν, ὅταν τοῖς
στρατιώταις ἀποδιδῶσιν τὸ μισθοφορικόν, καὶ ὑπὲρ ἑκάστου τῶν
παρ' αὐτοῖς αἰχμαλώτων καταβαλεῖν δραχμὰς ἑκατὸν εἴκοσι. καὶ 26
περὶ ὧν ἠξίουν προθεῖναι γράμματα ὑπέσχετο μεγαλοπρεπῶς τε
ἔχοντα καὶ τὴν Ἀρισταίου προαίρεσιν βεβαιοῦντα καὶ πρὸ ταύτης
τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν, καθ' ἣν οὐ μόνον τοὺς ὑπὸ τοῦ πατρὸς
ἀχθέντας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκείνου στρατιᾶς ἀπολύσειν ἔλεγεν, ἀλλὰ
καὶ τοὺς προϋπάρχοντας ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ εἴ τινες αὖθις ἐπεισ-
ήχθησαν. πλειόνων δ' ἢ τετρακοσίων ταλάντων τῆς ἀπολυτρώσεως 27
γενήσεσθαι φαμένων ταῦτά τε συνεχώρει καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ
προστάγματος εἰς δήλωσιν τῆς τοῦ βασιλέως μεγαλοφροσύνης ἔγνω-
σαν διαφυλάξαι. ἦν δὲ τοιοῦτον· „ὅσοι τῶν συστρατευσαμένων 28
ἡμῶν τῷ πατρὶ τήν τε Συρίαν καὶ Φοινίκην ἐπέδραμον καὶ τὴν
Ἰουδαίαν καταστρεψάμενοι σώματα λαβόντες αἰχμάλωτα διεκόμισαν
εἴς τε τὰς πόλεις ἡμῶν καὶ τὴν χώραν καὶ ταῦτα ἀπημπόλησαν,
τούς τε πρὸ αὐτῶν ὄντας ἐν τῇ ἐμῇ βασιλείᾳ καὶ εἴ τινες νῦν
εἰσήχθησαν, τούτους ἀπολυέτωσαν οἱ παρ' αὐτοῖς ἔχοντες ὑπὲρ
ἑκάστου σώματος λαμβάνοντες δραχμὰς ἑκατὸν εἴκοσι, οἱ μὲν στρα-
τιῶται μετὰ καὶ τῶν ὀψωνίων, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς
τραπέζης κομιζόμενοι τὰ λύτρα. νομίζω γὰρ αὐτοὺς καὶ παρὰ τὴν 29
τοῦ πατρὸς προαίρεσιν καὶ παρὰ τὸ δέον ᾐχμαλωτίσθαι, τήν τε
χώραν αὐτῶν διὰ τὴν στρατιωτικὴν αὐθάδειαν κεκακῶσθαι, καὶ
διὰ τὴν εἰς Αἴγυπτον αὐτῶν μεταγωγὴν πολλὴν ὠφέλειαν ἐκ τού-
του τοῖς στρατιώταις γεγονέναι. τὸ δίκαιον οὖν σκοπῶν καὶ τοὺς 30
καταδεδυναστευμένους παρὰ τὸ προσῆκον ἐλεῶν ἀπολύειν κελεύω
τοὺς ἐν ταῖς οἰκετείαις ὄντας Ἰουδαίους τὸ προγεγραμμένον κομιζο-

§ 25 = Aristeas p. 16.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 357.

2 **δέοι*] *δεῖ* FV 3 *χαριστήριον ποιήσασθαι* tr. FLAVWE et ex corr. P 4 **ἀποδίδωσιν* (*-σι* VW) P¹VW 5 **καταβάλλειν* P **ἑκατὸν εἴκοσι*] *εἴκοσι* **Aristeas hic et §§ 28 et 33** 6 **ἠξίου* PFV **τε*] *δὲ* PFW, om. V 8 **τοῦ* om. PAW 9 **στρατείας* LAVW *ἀπολύειν* E 11 *δ' ἢ*] *δ' ἤδη* PW *δ' ἑ ἤδη* A *δὲ* FL *δὲ ἢ* VE **τῆς*] *τὰ τῆς* Cocceji 12 **ταύτας* P¹AW 13 *προσ-τάγματος*] *γράμματος* E **εἰς δήλωσιν*] *ad manifestandam posteris* Lat **ἔγνωσαν*] *ἔγνω* W, mihi suspectum 14 **τοιοῦτο* L¹AVW **στρατευσα-μένων* W 18 **ἐν* — 19 *τούτους* om. W 19 **τούτους ἀπολυέτωσαν* om. F **οἱ*] *ὁ* L **αὐτοῖς* A 20 **ρκ'* V **εἴκοσιν* F 21 *καὶ* om. E 22 **νομίζων* PAW 23 *τε*] *δὲ* FLV 27 **καταδυναστευομένους* FLV 28 **οἰκετίαις* (*ι* i. ras. corr. A) LA *ἱκετείαις* V

μένους ὑπὲρ αὐτῶν κεφάλαιον τοὺς κεκτημένους, καὶ μηδένα περὶ
31 *τούτων κακουργεῖν, ἀλλ' ὑπακούειν τοῖς προστεταγμένοις. βούλομαι*
δὲ τὰς ἀπογραφὰς ἀφ' ἧς ἐξεπέμφθησαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ποιεῖ-
σθαι πρὸς τοὺς ἐπ' αὐτῶν ὑπάρχοντας, παραδεικνύντας εὐθὺς καὶ
τὰ σώματα· τοῦτο γὰρ τοῖς ἐμαυτοῦ πράγμασιν ἡγοῦμαι συμφέρειν.
προσαγγελλέτω δὲ τοὺς ἀπειθήσαντας ὁ βουλόμενος, ὧν τὰς οὐσίας
32 *εἰς τὴν βασιλικὴν κτῆσιν ἀνενεχθῆναι βούλομαι.“ τούτου δὲ τοῦ*
προστάγματος ἀναγνωσθέντος τῷ βασιλεῖ καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἔχοντος,
μόνου δὲ λείποντος τοῦ περὶ τῶν πρότερον καὶ τῶν αὖθις εἰσηγ-
μένων Ἰουδαίων μὴ διεστάλθαι, προσέθηκεν αὐτὸς μεγαλοφρόνως
καὶ τὸ περὶ τούτων φιλάνθρωπον, καὶ τὴν τῶν διαφόρων δόσιν
οὖσαν ἀθρόαν ἐκέλευσεν τοῖς ὑπηρέταις τῶν πραγμάτων ἀπομερίσαι
33 *καὶ τοῖς βασιλικοῖς τραπεζίταις. γενομένου δὲ τούτου ταχέως ἐν*
ἑπτὰ ταῖς πάσαις ἡμέραις τέλος εἰλήφει τὰ δοχθέντα τῷ βασιλεῖ,
τάλαντα δ' ὑπὲρ ἑξήκοντα καὶ τετρακόσια τῶν λύτρων ἐγένετο· καὶ
γὰρ ὑπὲρ τῶν νηπίων εἰσέπραττον οἱ δεσπόται τὰς εἴκοσι καὶ ἑκα-
τὸν δραχμάς, ὡς τοῦ βασιλέως καὶ ὑπὲρ τούτων διδόναι κελεύσαν-
τος ἐν τῷ προγράψαι ὑπὲρ ἑκάστου σώματος λαμβάνειν τὸ προει-
ρημένον.
34 4. *Ἐπειδὴ δὲ ταῦτ' ἐγένετο κατὰ τὴν τοῦ βασιλέως βούλησιν*
μεγαλοπρεπῶς, ἐκέλευσε τὸν Δημήτριον εἰσδοῦναι καὶ τὸ περὶ τῆς
τῶν Ἰουδαϊκῶν βιβλίων ἀναγραφῆς δόγμα· οὐδὲν γὰρ εἰκῇ τοῖς βα-
σιλεῦσιν ᾠκονομεῖτο, πάντα δὲ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐπράττετο.
35 *διὸ καὶ τὸ τῆς εἰσδόσεως ἀντίγραφον καὶ τὸ τῶν ἐπιστολῶν κατα-*

---

§ 25 = Aristeas p. 18.

PFLAVWE Lat Syncellus p. 518.

3 *ἀπογραφὰς*] ex Aristea Hudson *προγραφὰσ* codd. *dispositiones* Lat *τρεῖ* L[1] 4 *ἐπ'*] *ὑπ'* FLAVW *αὐτὸν* P *αὐτοῖσ* V *εὐθὺς*] *αὐτοῖς* ed. pr. 5 *ἑαυτοῦ* V 6 *προσαγγελλέτο* P *προσαγγελέτω* F 8 *προστάγματος*] *γράμματοσ* A cf. p. 77, 13 *ἀναγνωσθέντος*] *ἀνενεχθέντοσ* PV 9 *τῶν* ante *αὖθις* om. L 10 *δι εστάλθαι* (inter *ι* et *ε* spat. 3 litt.) A 11 *καὶ* — 12 *ἀθρόαν*] *praeterea sciens subitaneam distributionem difficilem existere* Lat *διαφόρων*] FV cum Aristea *φόρων* PLAW 12 *τῶν ταγμάτων* FV Arist *ἀπομερίσαι*] *pecunias seponere* Lat 14 **πάσαις* om. W **εἰλήφει* i. ras. P *εἰλήφη* L[1]W *δοθέντα* E 15 *δὲ* AVE *litt. *ντα δὲ ὑ* i. ras. A **ἑξήκοντα καὶ τετρακόσια*] *ξ' καὶ υ'* V *υξ'* Sync. sescenta sexaginta tal. Aristeas tradit **ἐγένοντο* FLV 16 *κ' καὶ ρ'* V 18 *προγράψαι*] *προσγράψαι* PAVW 20 *ταῦτα* E 21 *εἰσδοῦναι*] *ἐκδοῦναι* FLVE *δοῦναι* AW **τὸ* om. L 22 **ἰκῆ* P *τούτοις* post *βασιλεῦσι* add. Hudson 23 *ᾠκονομεῖτο*] Bekker *ᾠκονόμιται* P *ᾠκονόμηται* (*ν* i. ras. A) AW *ᾠκονόμητο* FLVE *dispensatur* Lat *μετ' ἐπιμελείασ πολλῆσ* tr. AW 24 **κατατέτακται*, *αι* ex *ο* corr. L

*τέτακται καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀπεσταλμένων ἀναθημάτων καὶ τὸ
ἐφ' ἑκάστου κατασκευασθέν, ὡς ἀκριβεστάτην εἶναι τὴν τοῦ τεχνίτου
τοῖς ὁρῶσι μεγαλουργίαν, καὶ διὰ τὴν τῶν κατασκευασμάτων ἐξοχὴν
τὸν ἑκάστου δημιουργὸν εὐθέως ποιήσειν γνώριμον. τῆς μέντοι γε
εἰσδόσεως τὸ ἀντίγραφον ὑπῆρχε τοιοῦτον· „βασιλεῖ μεγάλῳ παρὰ* 36
*Δημητρίου. προστάξαντός σου, ὦ βασιλεῦ, περί τε τῶν ἔτι λει-
πόντων εἰς ἀναπλήρωσιν τῆς βιβλιοθήκης συγγραμμάτων, ὅπως
συναχθῇ, καὶ περὶ τῶν διαπεπτωκότων, ὅπως τῆς δεούσης ἐπι-
μελείας τύχῃ, πάσῃ κεχρημένος περὶ ταῦτα σπουδῇ δηλῶ σοι τὰ
τῆς Ἰουδαίων νομοθεσίας βιβλία λείπειν ἡμῖν σὺν ἑτέροις· χαρακτῆ-
σιν γὰρ Ἑβραϊκοῖς γεγραμμένα καὶ φωνῇ τῇ ἐθνικῇ ἐστιν ἡμῖν ἀσαφῆ.
συμβέβηκε δ' αὐτὰ καὶ ἀμελέστερον ἢ ἔδει σεσημάνθαι διὰ τὸ βασι-* 37
*λικῆς οὐ τετυχηκέναι προνοίας. ἔστι δ' ἀναγκαῖον εἶναι καὶ ταῦτα
παρὰ σοὶ διηκριβωμένα· φιλοσοφωτέραν γὰρ καὶ ἀκέραιον τὴν νομο-
θεσίαν εἶναι συμβέβηκεν ὡς ἂν οὖσαν θεοῦ. διὸ καὶ τοὺς ποιητὰς* 38
*αὐτῆς καὶ τοὺς συγγραφεῖς τῶν ἱστοριῶν οὐκ ἐπιμνησθῆναί φησιν
Ἑκαταῖος ὁ Ἀβδηρίτης οὐδὲ τῶν κατ' αὐτὴν πολιτευσαμένων ἀν-
δρῶν, ὡς ἁγνῆς οὔσης καὶ μὴ δέον αὐτὴν βεβήλοις στόμασιν διασα-
φεῖσθαι. ἐὰν οὖν σοι δοκῇ, βασιλεῦ, γράψεις τῷ τῶν Ἰουδαίων* 39
*ἀρχιερεῖ, ὅπως ἀποστείλῃ τῶν πρεσβυτέρων ἓξ ἀφ' ἑκάστης φυλῆς
τοὺς ἐμπειροτάτους τῶν νόμων, παρ' ὧν τὸ τῶν βιβλίων σαφὲς
καὶ σύμφωνον ἐκμαθόντες καὶ τὸ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν ἀκριβὲς λα-
βόντες τῶν πραγμάτων ἀξίως ταῦτα τῆς σῆς προαιρέσεως συναγά-
γωμεν.“*

5. *Τοιαύτης οὖν τῆς εἰσδόσεως γενομένης ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν* 40
τῷ ἀρχιερεῖ τῶν Ἰουδαίων Ἐλεαζάρῳ γραφῆναι περὶ τούτων ἅμα

§ 35 = Aristeas p. 18 sq.

PFLAVWE Lat

4 *εὐθέως ποιήσειν*] *εἶναι εὐθέωσ* V *ποιήσειν*] *εἶναι* FL *ποιῆσαι* uel *ποιεῖν* coni *γε*] om. PAWE *γ'* coni 5 **εἰσδόσεως*] *δόσεωσ* W **τοιοῦτο* L¹ et ex corr. A 5 **βασιλεῦ* P 6 *ἔτι λειπόντων* om. PE 7 *τῶν βιβλιοθηκῶν* E 10 **τῆς*] *τῆσ τῶν* LAW **λίπειν* L¹ γρ *λιπεῖν* i. marg. A 11 **γὰρ* om. P **ἐστιν*] *ἃ ἐστιν* P 12 *δὲ* E *ἔδει*] Dauisius *ἔχει* codd. E *habent* Lat 13 *οὐ*] *σου* P *οὔπω* LAV *δὲ* FLAVWE 14 **φιλοσοφοτέραν* L 16 *αὐτῆς* om. E *τοὺς* om. FVWE **φησιν*] *φησὶν αὐτῆσ* P 17 **ὁ*] *ἢ ὁ* F **ἀβδηρίτησ*, ρ ex 2 litt. corr. V 18 **αὐτῇ* PW 19 **δοκεῖ* FL¹ *γράψησ* FL¹E *γράφεισ* W *scribe* Lat 20 **ἀποστείλῃ*, η i. ras. m. 2 L **ἀφ'*] *ἐφ'* L 21 **ἐμπειρωτάτουσ* PL¹ **παρ'*] *ἀφ'* FLV 22 **ἐκμαθόντες*] *εὖ μαθόντεσ* FV 23 *πραγμάτων*] *γραμμάτων* A **τῆς*] *καὶ τῆς* coni ex Aristea **συναγάγοιμεν ἂν* coni 25 **ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺσ* tr. F 26 *ἐλεαζάρῳ τῷ ἀρχιερεῖ τῶν ἰουδαίων* tr. FLAVWE

καὶ τὴν ἄφεσιν τῶν δουλευόντων παρ' αὐτοῖς Ἰουδαίων δηλοῦντας
αὐτῷ, καὶ πρὸς κατασκευὴν δὲ κρατήρων καὶ φιαλῶν καὶ σπονδείων
ἔπεμψε χρυσίου μὲν ὁλκῆς τάλαντα πεντήκοντα, λίθων δὲ πολυ-
41 τελῶν ἀσυλλόγιστόν τι πλῆθος. προσέταξε δὲ καὶ τοὺς φύλακας
τῶν κιβωτῶν, ἐν αἷς ἐτύγχανον οἱ λίθοι, τὴν ἐκλογὴν τοῖς τεχνί-
ταις αὐτοῖς οὗπερ ἂν θελήσωσιν εἴδους ἐπιτρέπειν. διετάξατο δὲ
καὶ νομίσματος εἰς θυσίας καὶ τὰς λοιπὰς χρείας πρὸς ἑκατὸν
42 τάλαντα τῷ ἱερεῖ δοθῆναι. διηγήσομαι δὲ τὰ κατασκευάσματα καὶ
τὸν τρόπον τῆς δημιουργίας αὐτῶν μετὰ τὸ προεκθέσθαι τὸ ἀντί-
γραφον τῆς ἐπιστολῆς τῆς γραφείσης Ἐλεαζάρῳ τῷ ἀρχιερεῖ, ταύ-
43 την λαβόντι τὴν τιμὴν ἐξ αἰτίας τοιαύτης· τελευτήσαντος Ὀνίου
τοῦ ἀρχιερέως ὁ παῖς αὐτοῦ Σίμων γίγνεται διάδοχος ὁ καὶ δί-
καιος ἐπικληθεὶς διά τε τὸ πρὸς τὸν θεὸν εὐσεβὲς καὶ τὸ πρὸς
44 τοὺς ὁμοφύλους εὔνουν. ἀποθανόντος δὲ τούτου καὶ νήπιον υἱὸν
καταλιπόντος τὸν κληθέντα Ὀνίαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἐλεάζαρος,
περὶ οὗ τὸν λόγον ποιούμεθα, τὴν ἀρχιερωσύνην παρέλαβεν, ᾧ γρά-
45 φει Πτολεμαῖος τοῦτον τὸν τρόπον· „βασιλεὺς Πτολεμαῖος Ἐλεα-
ζάρῳ τῷ ἀρχιερεῖ χαίρειν. πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ κατῳκισμένων
Ἰουδαίων, οὓς αἰχμαλωτισθέντας ὑπὸ Περσῶν ὅτ' ἐκράτουν ὁ ἐμὸς
πατὴρ ἐτίμησεν, καὶ τοὺς μὲν εἰς τὸ στρατιωτικὸν κατέταξεν ἐπὶ
μείζοσιν μισθοφοραῖς, τισὶν δὲ γενομένοις ἐν Αἰγύπτῳ σὺν αὐτῷ
τὰ φρούρια καὶ τὴν τούτων φυλακὴν παρέθετο, ἵνα τοῖς Αἰγυπτίοις
46 ὦσιν φοβεροί, τὴν ἀρχὴν ἐγὼ παραλαβὼν πᾶσι μὲν φιλανθρώπως
ἐχρησάμην, μάλιστα δὲ τοῖς σοῖς πολίταις, ὧν ὑπὲρ δέκα μὲν μυ-
ριάδας αἰχμαλώτων δουλευόντων ἀπέλυσα τοῖς δεσπόταις αὐτῶν
47 ἐκ τῶν ἐμῶν λύτρα καταβαλών. τοὺς δὲ ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις

§ 45 = Aristeas p. 20.

PFLAVWELat Zonaras I p. 357.

2 *παρασκευὴν* FV *σπονδίων* (*ι* i. ras. A) PFL¹A 3 *χρυσοῦ* V *ἀργυρίου τάλαντα ἑβδομήκοντα* post *πεντήκ.* add. Aristeas *δὲ*] *τε* P 5 *τὴν ἐκλογὴν* — 6 *ἐπιτρέπειν*] *ut electionem illorum darent opificibus, quatenus quos uellent ad speciem operis tollerent* Lat *ἐκλογὴν*, *λ* suppl. m. 2 V 6 *αὐτῶν* V *οὗπερ*] *ὑπὲρ οὗ* PLAW *θελήσουσιν* P *ἐθελήσωσιν* FLAVW 8 *ἱερεῖ*] PWLat *ἱερῷ* FLAV 10 *τῷ* — *ταύτην* om. W 11 **ὀνίου*, *ὀ* ex *ῶ* corr. F 12 *γίνεται* FLVE 13 **τὸν* om. V 14 **τοὺς ὁμοφύλους*] *regem* Lat 15 **καταλειπόντοσ* PL¹ **ὀνίαν*, *ὀ* ex *ῶ* corr. A *ἰωνίαν* PWLat 17 *τὸν τρόπον τοῦτον* tr. FLV 18 *τῇ*] *τῇ ἐμῇ* P²FLAVWELat 19 *ὅτε* E 20 *τὰ στρατιωτικὰ* VE 21 *μισθοφορίαισ* FLAVWE 22 *καὶ*] *καὶ χωρία καὶ* AWE 23 *τὴν*] *τὴν δ'* P et ut uid. Lat, in quo *cum uero ἀρχὴν οὖν ἐγὼ* (i. ras. et repictum A) LAWE

εἰς τὸν στρατιωτικὸν κατάλογον κατέταξα, τινὰς δὲ τῶν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν τῆς αὐλῆς πίστιν εἶναι δυναμένων ταύτης ἠξίωκα, νομίζων ἡδὺ τῷ θεῷ τῆς ὑπὲρ ἐμοῦ προνοίας ἀνάθημα τοῦτο καὶ μέγιστον ἀναθήσειν. βουλόμενος δὲ καὶ τούτοις χαρίζεσθαι καὶ πᾶσι 48
τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην Ἰουδαίοις τὸν νόμον ὑμῶν ἔγνων μεθερμηνεῦσαι, καὶ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς ἐκ τῶν Ἑβραϊκῶν μεταγραφέντα κεῖσθαι ἐν τῇ ἐμῇ βιβλιοθήκῃ. καλῶς οὖν ποιήσεις ἐπιλεξάμενος 49
ἄνδρας ἀγαθοὺς ἓξ ἀφ' ἑκάστης φυλῆς ἤδη πρεσβυτέρους, οἳ καὶ διὰ τὸν χρόνον ἐμπείρως ἔχουσι τῶν νόμων καὶ δυνήσονται τὴν ἑρμηνείαν αὐτῶν ἀκριβῆ ποιήσασθαι· νομίζω γὰρ τούτων ἐπιτελεσθέντων μεγίστην δόξαν ἡμῖν περιγενήσεσθαι. ἀπέσταλκα δέ σοι 50
περὶ τούτων διαλεξομένους Ἀνδρέαν τὸν ἀρχισωματοφύλακα καὶ Ἀρισταῖον ἐμοὶ τιμιωτάτους, δι' ὧν καὶ ἀπαρχὰς ἀναθημάτων εἰς τὸ ἱερὸν καὶ θυσιῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπέσταλκα τάλαντα ἀργυρίου ἑκατόν. καὶ σὺ δ' ἡμῖν ἐπιστέλλων περὶ ὧν ἂν θέλῃς ποιήσεις κεχαρισμένα."

6. *Τῆς οὖν ἐπιστολῆς τοῦ βασιλέως κομισθείσης πρὸς τὸν Ἐλεά-* 51
ζαρον ἀντιγράφει πρὸς αὐτὴν ὡς ἐνῆν μάλιστα φιλοτίμως. „ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος βασιλεῖ Πτολεμαίῳ χαίρειν. ἐρρωμένων σοῦ τε καὶ τῆς βασιλίσσης Ἀρσινόης καὶ τῶν τέκνων καλῶς ἡμῖν ἔχει πάντα. τὴν δ' ἐπιστολὴν λαβόντες μεγάλως ἥσθημεν ἐπὶ τῇ προαιρέσει 52
σου, καὶ συναθροίσαντες τὸ πλῆθος ἀνέγνωμεν αὐτὴν ἐμφανίζοντες αὐτῷ ἣν ἔχεις πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβειαν. ἐπεδείξαμεν δ' αὐτῷ καὶ 53
τὰς φιάλας ἃς ἔπεμψας χρυσᾶς εἴκοσι καὶ ἀργυρᾶς τριάκοντα καὶ κρατῆρας πέντε καὶ τράπεζαν εἰς ἀνάθεσιν, ἅ τε εἰς θυσίαν καὶ

§ 47 = Aristeas p. 20.

PFLAVWELat Zonaras I p. 357.

1 *τινὰς* — 2 *ἠξίωκα*] *multosque, qui mihi uel aulae potuissent seruare fidem, in palatio constitui* Lat 2 *καὶ om. A *τὴν τῆς αὐλῆς πίστιν] τῆσ ἐμῆσ αὐλῆσ (βουλῆσ A) πιστῶν (i. ras. m. 1 A) FLAV, i. marg. γρ τῆσ ἐμῆσ αὐλῆσ ὡσ πιστῶν εἶναι δυναμένων A τῆς περὶ τὴν αὐλὴν πίστεως ἀξίους Aristeas *δυναμένων, ων ex α corr. P ἠξίωσα E 3 *ἡδὺ, ὺ i. ras. 2 litt. P, om. F *καὶ om. Lat 5 *τῶν νόμων F *ὑμνῶν W 7 *βιβλωθήκῃ F 8 *ἐφ' L πέμψαι (πέμψασ E) post πρεσβυτέρους add. FLVELat 10 *ἑρμηνείαν] ἐμπειρίαν P νομίζων W 11 μεγίστην] ἡμῖν μεγίστην PAW ὑμῖν V 12 διαδεξομένουσ F 14 *ἱερῶν F θυσιῶν] θυσι•• F χάριν θυσιῶν E ἄλλ•• F 15 δὲ E et ex corr. A *ἐθέλησ FLV 17 *τὸν om. V 18 ἐνῆν] ἔνι coni cf. § 104 ἐνῆν — φιλοτίμους om. W 19 *ἐρρωμένου FL 20 *τῆς] τῆσ ἐμῆσ L 21 τὴν δὲ (i. ras. m. 1 A) AE 22 *συναθροίσασ P συναθροισθέντεσ L 23 δὲ E *αὐτῶν W 24 *κ' V *λ' V 25 *ε' V

εἰς ἐπισκευὴν ὧν ἂν δέηται τὸ ἱερὸν τάλαντα ἑκατόν, ἅπερ ἐκόμισαν
Ἀνδρέας καὶ Ἀρισταῖος οἱ τιμιώτατοί σου τῶν φίλων, ἄνδρες ἀγα-
54 θοὶ καὶ παιδείᾳ διαφέροντες καὶ τῆς σῆς ἀρετῆς ἄξιοι. ἴσθι δ'
ἡμᾶς τὸ σοὶ συμφέρον, κἂν ᾖ τι παρὰ φύσιν, ὑπομενοῦντας· ἀμεί-
βεσθαι γὰρ ἡμᾶς δεῖ τὰς σὰς εὐεργεσίας πολυμερῶς εἰς τοὺς ἡμε-
55 τέρους πολίτας κατατεθείσας. εὐθὺς οὖν ὑπὲρ σοῦ καὶ τῆς ἀδελ-
φῆς σου καὶ τέκνων καὶ φίλων προσηγάγομεν θυσίας, καὶ τὸ πλῆ-
θος εὐχὰς ἐποιήσατο γενέσθαι σοι τὰ κατὰ νοῦν καὶ φυλαχθῆναί
σου τὴν βασιλείαν ἐν εἰρήνῃ, τήν τε τοῦ νόμου μεταγραφὴν ἐπὶ
56 συμφέροντι τῷ σῷ λαβεῖν ὃ προαιρῇ τέλος. ἐπελεξάμην δὲ καὶ
πρεσβυτέρους ἄνδρας ἓξ ἀπὸ φυλῆς ἑκάστης, οὓς πεπόμφαμεν ἔχον-
τας τὸν νόμον. ἔσται δὲ τῆς σῆς εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης τὸ
μεταγραφέντα τὸν νόμον εἰς ἡμᾶς ἀποπέμψαι μετ' ἀσφαλείας τῶν
κομιζόντων. ἔρρωσο."
57 7. Ταῦτα μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ἀντέγραψεν. ἐμοὶ δ' οὐκ ἀναγκαῖον
ἔδοξεν εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν ἑβδομήκοντα πρεσβυτέρων, οἳ τὸν
νόμον ἐκόμιζον ὑπὸ Ἐλεαζάρου πεμφθέντες, δηλοῦν· ἦν γὰρ ταῦτα
58 ὑπογεγραμμένα ἐν τῇ ἐπιστολῇ. τὴν μέντοι γε τῶν ἀναθημάτων
πολυτέλειαν καὶ κατασκευήν, ἣν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τῷ θεῷ,
οὐκ ἀνεπιτήδειον ἡγησάμην διελθεῖν, ὅπως ἅπασιν ἡ τοῦ βασιλέως
περὶ τὸν θεὸν φιλοτιμία φανερὰ γένηται· ἄφθονον γὰρ τὴν εἰς
ταῦτα δαπάνην χορηγῶν ὁ βασιλεὺς καὶ παρὼν ἀεὶ τοῖς τεχνίταις
καὶ τὰ ἔργα ἐπιβλέπων οὐδὲν ἀμελῶς οὐδὲ ῥᾳθύμως εἴα γίγνεσθαι
59 τῶν κατασκευασμάτων. ὧν ἕκαστον οἷον ἦν τὴν πολυτέλειαν διη-
γήσομαι, τῆς μὲν ἱστορίας ἴσως οὐκ ἀπαιτούσης τὴν ἀπαγγελίαν,
τὸ δὲ τοῦ βασιλέως φιλόκαλον καὶ μεγαλόφρον οὕτω συστήσειν
τοῖς ἐντευξομένοις ὑπολαμβάνων.
60 8. Πρῶτον δὲ τὰ περὶ τῆς τραπέζης ἐκθήσομαι. εἶχεν μὲν
οὖν δι' ἐννοίας ὁ βασιλεὺς ὑπερμεγεθέστατον τοῖς μέτροις ἀπεργά-
σασθαι τὸ κατασκεύασμα, προσέταξε δὲ μαθεῖν τὸ μέγεθος τῆς

---

§ 53 = Aristeas p. 22.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 358.
2 *ρ' V 3 δὲ E et ex corr. A 4 *ᾖ] εἰ F 7 τέκνων] τῶν τέκνων FLV καὶ φίλων om. Lat 10 λαβεῖν] μεταλαβεῖν FL προαιρεῖ L ἐπελέξαμεν FAVWE *elegi* Lat 11 ἀπὸ] ἐκ E *πέπομφα μὲν coni 13 μετὰ FLV 16 ἔδοξεν — ἑβδομήκοντα om. L ο' V 18 ἀναθυμάτων W 20 ἂν ἐπιτήδειον V 21 περὶ] ἐπὶ FV 23 ἐπιβλέπων] *transmittebat* Lat γίνεσθαι FLV 24 ἑκάστου V οἷον ἦν] ὡσ οἷόν τε FV ed. pr. 25 ἀπαγγελεῖαν P ἐπαγγελίαν FL 26 καὶ om. L οὕτωσ FV οὕτωσ οὐ L 27 ὑπολαμβάνων, ἀν i. ras. angustiore F

ἀνακειμένης ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις τραπέζης πόσον τέ ἐστιν καὶ εἰ
δύναται τούτου μεῖζον κατασκευασθῆναι. μαθὼν δὲ καὶ τὴν οὖσαν 61
ἡλίκη τις ἦν, καὶ ὅτι αὐτῆς οὐδὲν κωλύει μείζονα γενέσθαι, φήσας
καὶ πενταπλασίονα τῆς ὑπαρχούσης τῷ μεγέθει βούλεσθαι κατα-
σκευάσαι, φοβεῖσθαι δέ, μὴ πρὸς τὰς λειτουργίας ἄχρηστος διὰ
τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μεγέθους γένηται· βούλεσθαι γὰρ οὐκ ἀνακεῖ-
σθαι μόνον εἰς θέαν τἀναθήματα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς λειτουργίας
εὔχρηστα· καὶ διὰ τοῦτο λογισάμενος σύμμετρον κατεσκευάσθαι τὴν 62
προτέραν τράπεζαν, ἀλλ' οὐ διὰ σπάνιν χρυσοῦ, τῷ μεγέθει μὲν
οὐκ ἔγνω τὴν προϋπάρχουσαν ὑπερβαλεῖν, τῇ δὲ ποικιλίᾳ καὶ τῷ
κάλλει τῆς ὕλης ἀξιολογωτέραν κατασκευάσαι. δεινὸς δὲ ὢν συνι- 63
δεῖν πραγμάτων παντοδαπῶν φύσιν καὶ λαβεῖν ἐπίνοιαν ἔργων
καινῶν καὶ παραδόξων καὶ ὅσα ἦν ἄγραφα τὴν εὕρεσιν αὐτὸς παρέ-
χων διὰ τὴν σύνεσιν καὶ ὑποδεικνὺς τοῖς τεχνίταις, ἐκέλευσεν ταῦτα
κατασκευάζεσθαι καὶ τὰ ἀναγεγραμμένα πρὸς τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν
ἀποβλέποντας ὁμοίως ἐπιτελεῖν.
9. Ὑποστησάμενοι τοίνυν ποιήσασθαι τὴν τράπεζαν δύο μὲν 64
καὶ ἡμίσους πηχῶν τὸ μῆκος, ἑνὸς δὲ τὸ εὖρος, τὸ δ' ὕψος ἑνὸς
καὶ ἡμίσους, κατεσκεύαζον ἐκ χρυσοῦ τὴν ὅλην τοῦ ἔργου καταβολὴν
ποιούμενοι. τὴν μὲν οὖν στεφάνην παλαιστιαίαν εἰργάσαντο, τὰ δὲ
κυμάτια στρεπτὰ τὴν ἀναγλυφὴν ἔχοντα σχοινοειδῆ τῇ τορείᾳ
θαυμαστῶς ἐκ τῶν τριῶν μερῶν μεμιμημένην. τριγώνων γὰρ ὄντων 65
αὐτῶν ἑκάστη γωνία τὴν αὐτὴν τῆς ἐκτυπώσεως εἶχεν διάθεσιν, ὡς
στρεφομένων αὐτῶν μίαν καὶ μὴ διάφορον τὴν ἰδέαν αὐτοῖς συμ-
περιφέρεσθαι. τῆς δὲ στεφάνης τὸ μὲν ὑπὸ τὴν τράπεζαν ἐκκε-

§ 60 = Aristeas p. 24.

PFLAVWLat

2 *μεῖζον τούτου* tr. LV 3 *ἦν*] *ἐστὶ* FV *ἐστιν* L *ὅτι ταύτησ* FLV 4 *κατασκευᾶσθαι* (*θ* deletum) P 6 *οὐκ ἀρκεῖσθαι* FLV 7 *τὰ ἀναθήματα* FLAVW *καὶ* om. V *λειτουργείασ* P 8 *κατασκευάσθαι* FL¹AW *τὴν*] *πρὸσ τὴν* LA 9 *ἀλλ' οὐ* om. Lat *σπάνην* P 10 *οὐκ*] *οὖν οὐκ* P *ὑπερβάλλειν* PLW *ποικιλεῖα* P 11 *τῆσ* ex corr. V *ἀξιολογοτέραν* W *συνειδεῖν* P *κατιδεῖν* V 13—16 aliter Aristeas *αὐτὸς*] *αὐτοῖσ*, *οῖ* i. ras. m. 2 L *αὐτῶν* AW 14 *ἐκέλευε* AW 17 *ὑποστησάμενοσ* LW *ὑποστησάμενοι — τράπεζαν*] *promissa ergo complentes mensam describere festinamus* Lat 18 *δὲ* AW 19 *ἡμίσουν* V *κατεσκεύαζον* om. V *καταβολὴν* (*κατασκευὴν* V) *τοῦ ἔργου* tr. FLV 20 *παλαιστίαν* L *παλαισταίαν* W *εἰργάσατο* F 21 *κύματα* P *σχοινοειδέα* FV 22 *θαυμαστῶν* P *μερῶν*] *μέτρων* W 23 *ἐντυπώσεωσ* PAW fort. recte *formae* Lat *ὡς*] *ὧσ εἰ* P 24 *μὴ* om. A *διάφορον*, *ον* ex *ων* corr. P *ἰδέαν*] *εἰδέαν* P *ἠδέαν* L¹ *ἀ^{τ'}ι* (h. e. *αἰτίαν*?) *τῆσ ἰδέασ* V 25 *στεφανῆσ* (ut infra p. 84. 8, 20 et *στεφανὴν* supra u. 20 et p. 85, 4) P *ἐκκεκλιμένον*] *ἦν κεκλεισμένον* FV *ἐγκεκλεισμένον* LAW *inclusa* Lat

κλιμένον ὡραίαν εἶχεν τὴν ἀποτύπωσιν, τὸ δ' ἔξωθεν περιηγμένον ἔτι μᾶλλον τῷ κάλλει τῆς ἐργασίας ἦν ἐκπεπονημένον, ὡς ὑπ' ὄψιν
66 καὶ θεωρίαν ἐρχόμενον. διὸ καὶ τὴν μὲν ὑπεροχὴν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὀξεῖαν συνέβαινε γίγνεσθαι, καὶ μηδεμίαν γωνίαν τριῶν οὐσῶν, ὡς προειρήκαμεν, περὶ τὴν μεταγωγὴν τῆς τραπέζης ἐλάσσονα βλέπεσθαι. ἐνδιέκειντο δὲ ταῖς σχοινίσιν τῆς τορείας λίθοι πολυτελεῖς παράλληλοι περόναις χρυσαῖς διὰ τρημάτων κατειλημμένοι.
67 τὰ δ' ἐκ πλαγίου τῆς στεφάνης καὶ πρὸς ὄψιν ἀνατείνοντα ᾠῶν ἐκ λίθου καλλίστου πεποιημένων θέσει κατακεκόσμητο ῥάβδοις τὴν ἀναγλυφὴν ἐοικότων πυκναῖς, αἳ περὶ τὸν κύκλον τῆς τραπέζης
68 εἵληντο. ὑπὸ δὲ τὴν τῶν ᾠῶν διατύπωσιν στέφανον περιήγαγον οἱ τεχνῖται παντοίου καρποῦ φύσιν ἐντετορευμένον, ὡς ἀποκρέμασθαί τε βότρυς καὶ στάχυας ἀναστῆναι καὶ ῥόας ἀποκεκλεῖσθαι. τοὺς δὲ λίθους εἰς πᾶν γένος τῶν προειρημένων καρπῶν, ὡς ἑκάστου τὴν οἰκείαν ἐντετυπῶσθαι χρόαν, ἐξεργασάμενοι συνέδησαν
69 τῷ χρυσῷ περὶ ὅλην τὴν τράπεζαν. ὑπὸ δὲ τὸν στέφανον ὁμοίως ἡ τῶν ᾠῶν διάθεσις πεποίητο καὶ ἡ τῆς ῥαβδώσεως ἀναγλυφή, τῆς τραπέζης ἐπ' ἀμφότερον μέρος ἔχειν τὴν αὐτὴν τῆς ποικιλίας τῶν ἔργων καὶ γλαφυρότητος θέαν κατεσκευασμένης, ὡς καὶ τὴν τῶν ἄλλων κυμάτων θέσιν καὶ τὴν τῆς στεφάνης μηδὲ τῆς τραπέζης ἐφ' ἕτερον μέρος ἐναλλαττομένης γίγνεσθαι διάφορον, τὴν δ' αὐτὴν ἄχρι καὶ τῶν ποδῶν ὄψιν τῆς ἐπιτεχνήσεως διατετάσθαι.

---

§ 65 = Aristeas p. 25.

PFLAVW Lat

1 εἶχεν] ἔχει F ἔχων V ἀποτύπωσιν] διατύπωσιν FV cum Aristea τὸ δ' ἔξωθεν περιηγμένον] *pars autem quae de foris apparebat* Lat δὲ AW περιημμένον P 3 τῶν μερῶν om. F 4 γίνεσθαι FLAVW 5 περὶ om. L ἐλάττονα L ἔλαττον FV 6 ἐν·έκειντο (δι suprascr.) A δὲ om. L[1] add. L[2] ταῖς σχοινίσιν τῆς τορείας] *in modum funium torno factorum* Lat σχοινεῖσιν τῆσ | στορίασ P 7 περόναις] περ·όνεσ (αι suprascr.) L κατειλημμέναι P 8 πλαγείου P καὶ om. L πρὸς] ὑπ' FLV ἀνατείνονται L[1] 9 πεποιημένων, ων i. ras. L κατακεκόσμη (τ suprascr.) V 10 αἳ] δ' οἱ P αἳ i. ras. A δὲ οἱ W 11 τὴν om. P διατυπώσειν P στέφανον om. Lat 12 ἐντετορευμένο·ν | A ἐντετορευμένην F ἐντετορευμένου P ἐκτετορευμένου LW ἀπὸκρίμνασθαί P cf. ad III 171 13 στάχυσ FV ἀναστῆσαι V ῥοὰσ F ἀποκεκλῆσθαι W 14 ἑκάστω FLV 15 τετυπῶσθαι FV χροὰν PF ἐξεργασαμένοισ P 17 διάθε·σισ, inter ε et σ ras. 1—2 litt. W 18 τῆς] τῆσ τε P ἐπαμφότερον, ον i. ras. F ὡσ ἐπ' ἀμφότερον V μέρος om. F 19 κατασκευασμένησ FL[1] κατεσκευασμένην V 20 ἄλλων om. FVLat cum Aristea μηδὲ] μετὰ LAW 21 ἐναλαττομένησ F ἀναματτομένησ PW γίνεσθαι FLV τὴν] καὶ τὴν L 22 ἐπιτεχνώσεωσ F

ἔλασμα γὰρ χρυσοῦ τὸ πλάτος τεσσάρων δακτύλων ποιήσαντες καθ' 70
ὅλου τοῦ τῆς τραπέζης πλάτους εἰς τοῦτο τοὺς πόδας αὐτῆς ἐνέ-
θεσαν, ἔπειτα περόναις καὶ κατακλεῖσιν αὐτοὺς ἐνέσφιγγον τῇ τρα-
πέζῃ κατὰ τὴν στεφάνην, ἵνα τὴν θέαν τῆς καινουργίας καὶ πολυ-
τελείας, ἐφ' ᾧ τις ἂν στήσῃ τὴν τράπεζαν μέρει, παρέχωσι τὴν
αὐτήν. ἐπὶ δὲ τῆς τραπέζης μαίανδρον ἐξέγλυψαν λίθους αὐτῷ 71
κατὰ μέσον ἀξιολόγους ὥσπερ ἀστέρας ποικίλης ἰδέας ἐνθέντες,
τόν τε ἄνθρακα καὶ τὸν σμάραγδον ἥδιστον προσαυγάζοντας αὐτῶν
ἑκάτερον τοῖς ὁρῶσιν, τῶν τε ἄλλων γενῶν ὅσοι περισπούδαστοι
καὶ ζηλωτοὶ πᾶσιν διὰ τὴν πολυτέλειαν τῆς φύσεως ὑπάρχουσιν.
μετὰ δὲ τὸν μαίανδρον πλέγμα τι σχοινοειδὲς περιῆκτο ῥόμβῳ τὴν 72
κατὰ μέσον ὄψιν ἐμφερές, ἐφ' οὗ κρύσταλλός τε λίθος καὶ ἤλεκτρον
ἐντετύπωτο τῇ παραλλήλῳ τῆς ἰδέας γειτνιάσει ψυχαγωγίαν θαυ-
μαστὴν παρέχον τοῖς βλέπουσιν. τῶν δὲ ποδῶν ἦσαν αἱ κεφαλίδες 73
εἰς κρίνα μεμιμημέναι τὰς ἐκφύσεις τῶν πετάλων ὑπὸ τὴν τράπε-
ζαν ἀνακλωμένων, εἰς ὀρθὸν δὲ τὴν βλάστησιν ἔνδοθεν παρεχόντων
ὁρᾶν. ἡ δὲ βάσις αὐτοῖς ἦν ἐξ ἄνθρακος λίθου παλαιστιαία πε- 74
ποιημένη σχῆμα κρηπῖδος ἀποτελοῦσα, τὸ δὲ πλάτος ὀκτὼ δακτύλων
ἔχουσα, καθ' οὗ τὸ πᾶν ἔλασμα τῶν ποδῶν ἐρήρειστο. ἀνέγλυψαν 75
δὲ λεπτομερεῖ καὶ φιλοπονωτάτῃ τορείᾳ τῶν ποδῶν ἕκαστον, κισ-
σὸν αὐτοῖς καὶ κλήματα ἀμπέλων σὺν καὶ βότρυσιν ἐκφύσαντες, ὡς
εἰκάσαι μηδὲν ἀποδεῖν τῆς ἀληθείας· καὶ γὰρ πρὸς τὸ πνεῦμα διὰ
λεπτότητα καὶ τὴν ἐπ' ἄκρον αὐτῶν ἔκτασιν κινούμενα φαντασίαν
τῶν κατὰ φύσιν μᾶλλον ἢ τέχνης μιμημάτων παρεῖχεν. ἐκαινούρ- 76
γησαν δὲ ὥστε τρίπτυχον οἱονεὶ τὸ σχῆμα τῆς ὅλης κατασκευάσαι
τραπέζης τῆς ἁρμονίας πρὸς ἄλληλα τῶν μερῶν οὕτω συνδεδεμένης,

§ 70 = **Aristeas** p. 26.

PFLAVW Lat

1 τὸ πλάτος om. V   2 τοῦ om. PAW   ἀνέθεσαν FLV   3 περόνεσ P   κατακλείσεσιν FLAVW   4 στεφανῆν P   ἵνα] διὰ FV   5 ἐφ'] ἵν' ἐφ' F et ut uid. V   ᾧ] ὅ P ὅσ W   ἂν] ἂν ἐν F   μέροσ PW   6 αὐτήν] αὐγήν L et i. marg. A   μέανδρον P *maeandrum fluuium* Lat   7 εἰδέασ P ἠδέασ L   8 τὸν (ante σμάραγδον) om. FV   11 μέανδρον P   ῥόμβῳ τὴν] ρομβο τὴν L[1]   12 κρύσταλοσ F κρ·ύσταλλοσ L   ἤλεκτροσ, σ i. ras. A *electrus* Lat

13 ἐκτετύπωτο PAW *impositi* Lat, cf. § 65   τῇ] τῇ γῇ F τῇ γοῦν V   εἰδέασ P ἠδέασ L[1]   14 παρέχων FAW   17 αὐτῆσ F   ἐξ ἄν|··θρακοσ, ἄν suppl. m. 1 A   19 πᾶν ἔλασμα] παρέλασμα ut uid. **Aristeas**   ἐρήριστο, ι ex ει corr. L   20 φιλοπονωτάτῃ] φιλοπόνω τῇ FLV   21 καὶ (post σὺν) om. FLV

22 πρὸς om. F   πνεῦμα] ἄνω V   23 ἐπ' ἄκρον] ἐπάνω FLV   ἔκστασιν W   κεινούμενα P   24 τῶν — φύσιν om. W   ἢ] ἡ PL[1]   τέχνη PFV   μιμητῶν FV   25 ὡσ τετράπτυχον V   26 οὕτωσ FLV

ὡς ἀόρατον εἶναι καὶ μηδ' ἐπινοεῖσθαι τὰς συμβολάς. ἥμισυ δὲ
77 πήχεως οὐκ ἔλασσον τῇ τραπέζῃ τὸ πάχος συνέβαινεν εἶναι. τὸ
μὲν οὖν ἀνάθημα τοῦτο κατὰ πολλὴν τοῦ βασιλέως φιλοτιμίαν
τοιοῦτο τῇ τε πολυτελείᾳ τῆς ὕλης καὶ τῇ ποικιλίᾳ τῆς καλλονῆς
καὶ τῇ μιμήσει τῇ κατὰ τὴν τορείαν τῶν τεχνιτῶν συνετελέσθη,
σπουδάσαντος εἰ καὶ μὴ τῷ μεγέθει τῆς προανακειμένης τῷ θεῷ
τραπέζης ἔμελλεν ἔσεσθαι διάφορος, τῇ μέντοι γε τέχνῃ καὶ τῇ
καινουργίᾳ καὶ τῇ λαμπρότητι τῆς κατασκευῆς πολὺ κρείττονα καὶ
περίβλεπτον ἀπεργάσασθαι.
78 10. Τῶν δὲ κρατήρων χρύσεοι μὲν ἦσαν δύο, φολιδωτὴν δ' εἶχον
ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τοῦ διαζώματος τὴν τορείαν λίθων ταῖς
79 σπείραις ποικίλων ἐνδεδεμένων. εἶτα ἐπ' αὐτῇ μαίανδρος πηχυαῖος
τὸ ὕψος ἐξείργαστο κατὰ σύνθεσιν λίθων παντοίων τὴν ἰδέαν, κατ'
αὐτοῦ δὲ ῥάβδωσις ἀναγέγλυπτο, καθ' ἧς πλέγμα ῥομβωτὸν δικτύοις
80 ἐμφερὲς ἕως τοῦ χείλους ἀνείλκυστο· τὰ δὲ μέσα λίθων ἀσπίδια
τετραδακτύλων ἀνεπλήρου τὸ κάλλος. περιεστέφετο δὲ τὰ χείλη
τοῦ κρατῆρος κρίνων σμίλαξι καὶ ἀνθεμίσι καὶ βοτρύων σχοινίαις
81 εἰς κύκλον περιηγμέναις. τοὺς μὲν οὖν χρυσέους κρατῆρας δύο
χωροῦντας ἑκάτερον ἀμφορέας τοῦτον κατεσκεύασαν τὸν τρόπον,
οἱ δ' ἀργύρεοι τῶν ἐσόπτρων τὴν λαμπρότητα πολὺ διαυγέστεροι
γεγόνεισαν, ὡς τρανοτέρας διὰ τούτων τὰς τῶν προσφερομένων
82 ὄψεις ὁρᾶσθαι. προσκατεσκεύασε δὲ τούτοις ὁ βασιλεὺς καὶ φιά-
λας τριάκοντα, ὧν ὅσα χρυσὸς ἦν ἀλλὰ μὴ λίθῳ πολυτελεῖ διεί-
ληπτο, σμίλαξι κισσοῦ καὶ πετάλοις ἀμπέλων ἐσκίαστο φιλοτέχνως
83 ἐντετορευμένων. ταῦτα δ' ἐγίγνετο μὲν καὶ διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν
ἐργαζομένων θαυμασίων ὄντων περὶ τὴν τέχνην, πολὺ δὲ μᾶλλον

§ 76 = Aristeas p. 27.

PFLAVW Lat

2 πήχεως] ed. pr. πήχεοσ codd. ἔλαττον FLV 3 ἀνάθυμα W 4 τοιοῦτον F ποικιλλία F καλλώνησ P 9 ἐργάσασθαι P 10 β' V φολιδωτάτην P φωλιδωτὴν V δὲ FLAVW 11 διαζώσματοσ PFLV ταῖς] τε PLAW 12 πείραισ W ποικίλαισ V ἐπ'] ἐν P αὐτῆσ FLV fort. recte μέανδροσ PW πήχυοσ P πηχιαῖοσ F 13 εἰδέαν P 14 ἀνεγέγλυπτο LAW ἐνέγλυπτο F ἀνέγλυπτο V ῥομβωτόν, τὸν i. m. F. 15 μέσα ex μέγα corr. L ἀσπίδι LAW 16 ἀνεπλήρουν FLV et ex corr. A περιεστρέφετο FV περιέστεπτο coni 17 ἀνθεμίσι καὶ βοτρύων] uuarum floribus Lat 18 τοὺς] τούτουσ FV 19 φωροῦντασ V ἀμφορέας] μετρητάς Aristeas τόπον W 20 λαμπρότητα, λ ex σ corr. m. 2 V 21 τρανωτέρασ PF τρᾶνοτέρασ A 23 λ' V μὴ om. L 24 σμίλαξι, λ suppl. m. 2 V πετάλ·οισ A 25 ἐντετορνευμένων V ἐγίνετο FLV καὶ om. FLV 26 δὲ] τὲ W

ὑπὸ τῆς τοῦ βασιλέως σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας διαφερόντως ἀπηρ-
τίζετο· οὐ γὰρ τῆς χορηγίας τὸ ἄφθονον καὶ μεγαλόψυχον τοῖς 84
τεχνίταις παρεῖχεν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ χρηματίζειν τοῖς δημοσίοις
πράγμασιν ἀπειρηκὼς αὐτὸς τοῖς κατασκευάζουσι παρῆν καὶ τὴν
ὅλην ἐργασίαν ἐπέβλεπεν. αἴτιον δ' ἦν τοῦτο τῆς τῶν τεχνιτῶν
ἐπιμελείας, οἳ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὴν τούτου σπουδὴν ἀποβλέ-
ποντες φιλοπονώτερον τοῖς ἔργοις προσελιπάρουν.

11. Ταῦτα μὲν τὰ πεμφθέντα εἰς Ἱεροσόλυμα ὑπὸ Πτολεμαίου 85
ἀναθήματα. ὁ δ' ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος ἀναθεὶς αὐτὰ καὶ τιμήσας
τοὺς κομίσαντας καὶ δῶρα τῷ βασιλεῖ δοὺς κομίζειν ἀπέλυσε πρὸς
τὸν βασιλέα. παραγενομένων δ' εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀκούσας 86
Πτολεμαῖος τὴν παρουσίαν αὐτῶν καὶ τοὺς ἑβδομήκοντα τῶν πρεσ-
βυτέρων ἐληλυθότας, εὐθὺς μεταπέμπεται τὸν Ἀνδρέαν καὶ τὸν
Ἀρισταῖον τοὺς πρέσβεις. οἱ δ' ἀφικόμενοι τάς τε ἐπιστολάς, ἃς
ἐκόμιζον αὐτῷ παρὰ τοῦ ἀρχιερέως, ἀπέδοσαν καὶ ὅσα φράζειν
ἀπὸ λόγων ὑπέθετο ταῦτα ἐδήλωσαν. σπεύδων δ' ἐντυχεῖν τοῖς 87
ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων [πρεσβύταις] ἥκουσιν ἐπὶ τὴν ἑρμηνείαν τῶν
νόμων, τοὺς μὲν ἄλλους οὓς χρειῶν ἕνεκα παρεῖναι συνέβαινεν ἐκέ-
λευσεν ἀπολῦσαι, παράδοξον τοῦτο ποιῶν καὶ παρὰ τὸ ἔθος· οἱ 88
μὲν γὰρ ὑπὸ τοιούτων αἰτιῶν ἀχθέντες διὰ πέμπτης ἡμέρας αὐτῷ
προσῄεσαν, οἱ δὲ πρεσβεύοντες διὰ μηνός· τότε τοίνυν ἀπολύσας
ἐκείνους τοὺς πεμφθέντας ὑπὸ Ἐλεαζάρου περιέμενεν. ὡς δὲ παρῆλ- 89
θον μετὰ καὶ τῶν δώρων οἱ γέροντες, ἃ τῷ βασιλεῖ κομίσαι ὁ ἀρ-
χιερεὺς αὐτοῖς ἔδωκεν, καὶ τῶν διφθερῶν, αἷς ἐγγεγραμμένους εἶχον
τοὺς νόμους χρυσοῖς γράμμασιν, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς περὶ τῶν βι-
βλίων. ὡς δ' ἀποκαλύψαντες τῶν ἐνειλημάτων ἐπέδειξαν αὐτῷ, 90
θαυμάσας ὁ βασιλεὺς τῆς ἰσχνότητος τοὺς ὑμένας καὶ τῆς συμβο-

---

§ 85 = Aristeas p. 28; § 85 = Aristeas p. 43.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 358.
1 ἀπηρτίζετο] ἀπειργάζετο F 2 χορηγείασ P 3 τὸ ex τῶι corr. A
5 ἔβλεπεν P δὲ ex corr. A τῆς om. P 9 δὲ ἀρχιερεὺσ (litt. ὲ ἀρ i. ras.
A) FLAV 10 *δοὺσ τῷ βασιλεῖ tr. FLV 11 τὸν βασιλέα] αὐτὸν E Lat
δὲ FLAVWE 14 δὲ FLAVW 15 ἀπέδωσαν PL[1]A[1] 16 ὑπέθετο] coni
ἐπέθετο PAW ἐπύθετο FLV *iusserat* Lat *σπεύδω P δὲ τυχεῖν W
17 πρεσβύταις] πρεσβευταῖσ P *senioribus* Lat ἥκουσι πρεσβύταισ (πρεσβυ^τ V
πρεσβυτέροις ed. pr.) tr. FLV ed. pr. 19 *ἔθοσ, οσ i. ras. A *οἱ] εἰ P
21 *οἱ] εἰ P 23 καὶ om. E 24 *ἔδωκε, ε suppl. m. 2 V *καὶ ταῖσ διφθέ-
ραισ F *ἐγγεραμμένουσ V *litt. ραμμένουσ — 25 γράμμασιν i. ras. V
*εἶχεν L 25 αὐτοῖσ E 26 δὲ E *τῶν] περὶ τῶν, περὶ expunctum L
ἐνειλιμάτων W ἐνειλημμάτων E

λῆς τὸ ἀνεπίγνωστον, οὕτως γὰρ ἥρμοστο, καὶ τοῦτο ποιήσας χρόνῳ
πλείονι χάριν ἔχειν εἶπεν αὐτοῖς τε ἐλθοῦσιν καὶ μείζονα τῷ πέμ-
ψαντι, πρὸ δὲ πάντων τῷ θεῷ, οὗ τοὺς νόμους εἶναι συμβέβηκεν.
91 ἐκβοησάντων δ' ὑφ' ἓν καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν συμπαρόντων
γίγνεσθαι τὰ ἀγαθὰ τῷ βασιλεῖ δι' ὑπερβολὴν ἡδονῆς εἰς δάκρυα
προύπεσεν, φύσει τῆς μεγάλης χαρᾶς πασχούσης καὶ τὰ τῶν λυπη-
92 ρῶν σύμβολα. κελεύσας δὲ τὰ βιβλία δοῦναι τοῖς ἐπὶ τῆς τάξεως
τότε τοὺς ἄνδρας ἠσπάσατο, δίκαιον εἰπὼν εἶναι πρῶτον περὶ ὧν
αὐτοὺς μετεπέμψατο ποιησάμενον τοὺς λόγους ἔπειτα κἀκείνους
προσειπεῖν. τὴν μέντοι γε ἡμέραν, καθ' ἣν ἦλθον πρὸς αὐτόν, ἐπι-
φανῆ ποιήσειν καὶ κατὰ πᾶν ἔτος ἐπίσημον εἰς ὅλον τὸν τῆς ζωῆς
93 χρόνον ἐπηγγέλλετο· ἔτυχεν γὰρ ἡ αὐτὴ εἶναι τῆς παρουσίας αὐτοῖς
καὶ τῆς νίκης, ἣν Ἀντίγονον ναυμαχῶν ἐνίκησεν· συνεστιαθῆναί τε
ἐκέλευσεν αὐτῷ καὶ καταλύσεις προσέταξεν αὐτοῖς δοθῆναι τὰς
καλλίστας πρὸς τῇ ἄκρᾳ.
94 12. Ὁ δὲ ἐπὶ τῆς τῶν ξένων ἀποδοχῆς τεταγμένος Νικάνωρ
Δωρόθεον καλέσας, ὃς εἶχεν τὴν περὶ τούτων πρόνοιαν, ἐκέλευεν
ἑτοιμάζειν ἑκάστῳ τὰ δέοντα πρὸς τὴν δίαιταν. διετέτακτο δὲ
95 τοῦτον ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὸν τρόπον· κατὰ γὰρ πόλιν ἑκάστην,
ὅσαι τοῖς αὐτοῖς χρῶνται περὶ τὴν δίαιταν, ἦν τούτων ἐπιμελό-
μενος καὶ κατὰ τὸ τῶν ἀφικνουμένων πρὸς αὐτὸν ἔθος πάντ' αὐ-
τοῖς παρεσκευάζετο, ἵνα τῷ συνήθει τρόπῳ τῆς διαίτης εὐωχούμενοι
μᾶλλον ἥδωνται καὶ πρὸς μηδὲν ὡς ἀλλοτρίως ἔχοντες δυσχεραί-
νωσιν. ὃ δὴ καὶ περὶ τούτους ἐγένετο Δωροθέου διὰ τὴν περὶ
96 τὸν βίον ἀκρίβειαν ἐπὶ τούτοις καθεστῶτος. συνέστρωσε δὲ πάντα
δι' αὐτοῦ τὰ πρὸς τὰς τοιαύτας ὑποδοχὰς καὶ διμερῆ τὴν κλισίαν

§ 90 = Aristeas p. 44.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 358.
1 οὕτω VE et ex corr. L *ἡρμοστω P 2 εἶπεν ἔχειν tr. FLVWE 4 δὲ AE καὶ (post ἓν) om. F 5 γίνεσθαι FLVE 6 τὰ om. FV 7 *τοῖς] τῆσ (ῆσ superscr.) F 8 εἰπὼν om. P 11 καὶ om. F 12 αὐτοῖσ F 13 ἀντίγονοσ W 14 ἐκέλευσεν αὐτῷ] αὐτοὺσ ἐκέλευσεν αὐτῶ AWE αὐτοῖσ αὐτῶ ἐκέλευσε FL αὐτῶ αὐτοὺσ ἐκέλευσε V αὐτοῖσ προσέταξε tr. V *αὐτοῖς — 16 τῶν ξέν. om. P 16 δὲ ὁ tr. AW ξένων] ὧν P ἀποδοχῆ P ἐπιτεταγμένοσ F 17 ἐκέλευσεν FLV 18 πρὸς τὴν δίαιταν om. Lat δίαιταν] ἑστίαν P ἑστίασιν coni 20 ὅσαι] ὅσαισ P ὅσαι οὐ FV, Lat hunc locum liberius transtulit; uide Aristeam p. 45 ἐπιμελούμενοσ F 21 τὸ] om. F, s. V πᾶν P πάντα AW 23 μᾶλ|λλον A ἥδονται P ἀλλοτρίως ἔχοντες] corrupti extraneis Lat ἔχοντες] ἔχον FV 25 συνέστρωσε] συνεστρσ (ωε ε superscr.), σ i. ras. V συνεστόρεσε LAW συνεπόρισε Cocceji 26 δι' αὐτοῦ] διὰ τοῦ F τὰς] τὰ F λιμερῆ P διμερῆ τὴν] διμερῖτιν L κλισίαν] κλίσιν F θυσίαν τῆσ κλισίασ P

ἐποίησεν οὑτωσὶ προστάξαντος τοῦ βασιλέως· τοὺς μὲν γὰρ ἡμί-
σεις ἐκέλευσεν ἀνὰ χεῖρα κατακλιθῆναι, τοὺς δὲ λοιποὺς μετὰ τὴν
αὐτοῦ κλισίαν, οὐδὲν ἀπολιπὼν τῆς εἰς τοὺς ἄνδρας τιμῆς. ἐπεὶ 97
δ' οὕτως κατεκλίθησαν ἐκέλευσε τὸν Δωρόθεον, οἷς ἔθεσι χρώμενοι
διατελοῦσιν πάντες οἱ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας πρὸς αὐτὸν ἀφιγμένοι
κατὰ ταῦτα ὑπηρετεῖν. διὸ καὶ τοὺς ἱεροκήρυκας καὶ θύτας καὶ
τοὺς ἄλλους, οἳ τὰς κατευχὰς ἐποιοῦντο, παρῃτήσατο, τῶν δὲ παρα-
γενομένων ἕνα Ἐλισαῖον ὄνομα ὄντα ἱερέα παρεκάλεσεν ὁ βασιλεὺς
ποιήσασθαι κατευχάς. ὁ δὲ στὰς εἰς μέσον ηὔχετο τῷ βασιλεῖ τὰ 98
ἀγαθὰ καὶ τοῖς ἀρχομένοις ὑπ' αὐτοῦ, εἶτα κρότος ἐξ ἁπάντων
μετὰ χαρᾶς καὶ βοῆς ἤρθη καὶ παυσάμενοι πρὸς εὐωχίαν καὶ τὴν
ἀπόλαυσιν τῶν παρεσκευασμένων ἐτράπησαν. διαλιπὼν δ' ὁ βασι- 99
λεὺς ἐφ' ὅσον ἔδοξεν ἀποχρῶντα καιρὸν εἶναι φιλοσοφεῖν ἤρξατο
καὶ ἕκαστον αὐτῶν λόγους ἐπηρώτα φυσικούς, καὶ πρὸς τὴν τῶν
ζητουμένων θεωρίαν ἀκριβῶς ἐκείνων περὶ παντὸς οὑτινοσοῦν λέγειν
αὐτοῖς προβληθείη διασαφούντων, ἡδόμενος τούτοις ἐφ' ἡμέρας
δώδεκα τὸ συμπόσιον ἐποιήσατο, ὡς τῷ βουλομένῳ τὰ κατὰ μέρος 100
γνῶναι τῶν ἐν τῷ συμποσίῳ ζητηθέντων εἶναι μαθεῖν ἀναγνόντι
τὸ Ἀρισταίου βιβλίον, ὃ συνέγραψεν διὰ ταῦτα.

13. Θαυμάζοντος δ' αὐτοὺς οὐ μόνον τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ καὶ 101
Μενεδήμου τοῦ φιλοσόφου προνοίᾳ διοικεῖσθαι πάντα φήσαντος
καὶ διὰ τοῦτ' εἰκὸς καὶ τοῦ λόγου δύναμιν καὶ κάλλος εὑρῆσθαι,
παύονται μὲν περὶ τούτων ἐπιζητοῦντες. γεγενῆσθαι δ' αὐτῷ τὰ 102
μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ὁ βασιλεὺς ἔλεγεν ἤδη παρόντων αὐτῶν· ὠφε-
λῆσθαι γὰρ παρ' αὐτῶν μεμαθηκότα, πῶς δεῖ βασιλεύειν· κελεύει

§ 98 = Aristeas p. 45; § 101 = Aristeas p. 48; § 102 = Aristeas p. 65.

PFLAVWE Lat

1 οὕτωσ FV οὕτω LAW 2 ἀνὰ χεῖρα] *ad dexteram suam* Lat κλι-θῆναι W 3 ἀπόλειπῶν P 4 οὕτω L²AVW 5 *διατελοῦσιν] οἱ ἀποτελοῦ-σιν W 6 διὸ] FLAVW cum Aristea, om. P *tunc itaque* Lat καὶ (post διὸ) om. FV 7 παρῃτήσαντο FV 8 Ἐλισαῖον] ἐλιοσαῖον (ο ante σ dubium) F ἐλισσαῖον A ἐλισσαῖον LVW Ἐλεάζαρον Aristeas 9 εὔχετο FL 12 παρα-σκευασμένων W *διάλειπῶν P δὲ FLAVWE 14 ἑκάστων E *αὐτὸν P 15 *ἐκείνων] δὲ (δ' V) ἐκείνων FV οὕτινοσ οὖν FLA λέγειν] ὃ λέγειν V 16 τούτοις] τοιοῦτον FVE et fort. Lat 17* ιβ' V *τὸ om. FV ὡς] ωὸ V 18 ζητηθέντων] *quae — praeparata sunt* Lat εἶναι om. LW ἀναγνῶντι PF 19 διὰ ταῦτα] καὶ εἰσ μνήμην διὰ ταῦτα κατέλειπεν P *et agnoscet* post διὰ ταῦτα add. Lat 20 δὲ E et ex corr. A haec de Menedemo obscurius dicta, cf. Aristeam 22 τοῦτο ex corr. A ταῦτ' L τοῦ om. FLV καὶ om. F εὑρέσθαι, έ i. ras. A 23 ἔτι ζητοῦντεσ PAE δὲ E et ex corr. A

τε αὐτοῖς ἀνὰ τρία δοθῆναι τάλαντα καὶ τοὺς ἀποκαταστήσοντας
103 ἐπὶ τὴν κατάλυσιν. διελθουσῶν δὲ τριῶν ἡμερῶν παραλαβὼν αὐ-
τοὺς ὁ Δημήτριος καὶ διελθὼν τὸ ἑπταστάδιον χῶμα τῆς θαλάσσης
πρὸς τὴν νῆσον καὶ διαβὰς πρὸς τὴν γέφυραν, προελθὼν ἐπὶ τὰ
βόρεια μέρη συνέδριον ἐποιήσατο ἐν τῷ παρὰ τὴν ᾐόνα κατεσκευ-
ασμένῳ οἴκῳ πρὸς διάσκεψιν πραγμάτων ἠρεμίας καλῶς ἔχοντι.
104 ἀγαγὼν οὖν αὐτοὺς ἐκεῖ παρεκάλει πάντων, ὧν ἂν δεηθεῖεν εἰς τὴν
ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, παρόντων ἀκωλύτως ἐπιτελεῖν τὸ ἔργον. οἱ
δ᾽ ὡς ἔνι μάλιστα φιλοτίμως καὶ φιλοπόνως ἀκριβῆ τὴν ἑρμηνείαν
ποιούμενοι μέχρι μὲν ὥρας ἐνάτης πρὸς τούτῳ διετέλουν ὄντες,
105 ἔπειτ᾽ ἐπὶ τὴν τοῦ σώματος ἀπηλλάττοντο θεραπείαν ἀφθόνως
αὐτοῖς τῶν πρὸς τὴν δίαιταν χορηγουμένων καὶ προσέτι τοῦ Δω-
ροθέου πολλὰ καὶ τῶν παρασκευαζομένων τῷ βασιλεῖ, προσέταξε
106 γάρ, αὐτοῖς παρέχοντος. πρωῒ δὲ πρὸς τὴν αὐλὴν παραγινόμενοι
καὶ τὸν Πτολεμαῖον ἀσπαζόμενοι πάλιν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀπῄεσαν
τόπον καὶ τῇ θαλάσσῃ τὰς χεῖρας ἀπονιπτόμενοι καὶ καθαίροντες
αὑτοὺς οὕτως ἐπὶ τὴν τῶν νόμων ἑρμηνείαν ἐτρέποντο.
107 Μεταγραφέντος δὲ τοῦ νόμου καὶ τοῦ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν ἔργου
τέλος ἐν ἡμέραις ἑβδομήκοντα καὶ δυσὶν λαβόντος, συναγαγὼν ὁ
Δημήτριος τοὺς Ἰουδαίους ἅπαντας εἰς τὸν τόπον, ἔνθα καὶ μετε-
βλήθησαν οἱ νόμοι, παρόντων καὶ τῶν ἑρμηνέων ἀνέγνω τούτους.
108 τὸ δὲ πλῆθος ἀπεδέξατο μὲν καὶ τοὺς διασαφήσαντας πρεσβυτέρους
τὸν νόμον, ἐπῄνεσεν δὲ καὶ τὸν Δημήτριον τῆς ἐπινοίας ὡς μεγά-
λων ἀγαθῶν αὐτοῖς εὑρετὴν γεγενημένον, παρεκάλεσάν τε δοῦναι
καὶ τοῖς ἡγουμένοις αὐτῶν ἀναγνῶναι τὸν νόμον, ἠξίωσάν τε [πάν-

§ 103 = Aristeas p. 66.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 358.

1 τε] δὲ E ἀποκαταστήσαντασ P 3 χῶμα] χωρίον LAW 4 διαβὰς — γέφυραν] *transiens pontem* Lat προσελθὼν PA¹ 5 βόρια P *συνεδρειον P ᾐόνα (ό i. ras. m. 2 L) PLAVWE ἠϊῶνα F *κατασκευασμένω W 8 *τῶν νόμων V *παρόντωσ P *ἀκολύτωσ PL¹ 9 ἔνι] ἐνῆν E φιλοτίμως] καὶ φιλοτίμωσ E *τὴν ἑρμηνείαν ἀκριβῆ tr. FLV 10 ἐννάτησ FVE πρὸσ τοῦτο FLAVE 11 ἔπειτα E *ἀπηλλάσσοντο FLV 14 *παραγενόμενοι PL 15 *καὶ — ἀσπαζόμενοι om. W 16 *ἀπονηπτόμενοι P 17 αὐτοὺσ PFLVWE 19 *τέλουσ W *ο' V δυσὶν] δυεῖν E 21 *καὶ om. LW 23 ἐπήνεσαν FLVE 24 εὑρετὴν] εὐεργέτην PFL *inuentor* Lat παρεκάλεσαν] *rogauit* Lat τε om. AW δοῦναι] δ᾽ οὖν AW apud Aristeam Demetrium iubent legem transcriptam sibi tradere 25 ἀξιώσαντες — 91, 3 αὐτά] *et petierunt omnes sacerdotes interpretes seniores et praepositi gentis, ut bene interpraetata permaneret immobilis* Lat ἠξίωσάν τε] ἀξιώσαντεσ PLAW πάντες] suspectum στάντες Aristeas

τες] ὅ τε ἱερεὺς καὶ τῶν ἑρμηνέων οἱ πρεσβύτεροι καὶ τοῦ πολι-
τεύματος οἱ προεστηκότες, ἐπεὶ καλῶς τὰ τῆς ἑρμηνείας ἀπήρτισται,
καὶ διαμεῖναι ταῦθ', ὡς ἔχοι, καὶ μὴ μετακινεῖν αὐτά. ἁπάντων 109
δ' ἐπαινεσάντων τὴν γνώμην ἐκέλευσαν, εἴ τις ἢ περισσόν τι προσ-
γεγραμμένον ὁρᾷ τῷ νόμῳ ἢ λεῖπον, πάλιν ἐπισκοποῦντα τοῦτο
καὶ ποιοῦντα φανερὸν διορθοῦν, σωφρόνως τοῦτο πράττοντες, ἵνα
τὸ κριθὲν ἅπαξ ἔχειν καλῶς εἰς ἀεὶ διαμένῃ.

14. *Ἐχάρη μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπὶ τούτῳ τὴν αὐτοῦ προαί-* 110
ρεσιν εἴς τι χρήσιμον ὁρῶν τετελειωμένην, μάλιστα [ὡς] δὲ τῶν
νόμων ἀναγνωσθέντων αὐτῷ καὶ τὴν διάνοιαν καὶ τὴν σοφίαν ἐξε-
πλάγη τοῦ νομοθέτου καὶ πρὸς τὸν Δημήτριον ἤρξατο ποιεῖσθαι
λόγους, πῶς οὕτως θαυμαστῆς οὔσης τῆς νομοθεσίας οὐδεὶς οὔτε
τῶν ἱστορικῶν αὐτῆς οὔτε τῶν ποιητῶν ἐπεμνήσθη. ὁ δὲ Δημή- 111
τριος μηδένα τολμῆσαι τῆς τῶν νόμων τούτων ἀναγραφῆς ἅψασθαι
διὰ τὸ θείαν αὐτὴν εἶναι καὶ σεμνὴν ἔφασκεν, καὶ ὅτι βλαβεῖεν
ἤδη τινὲς τούτοις ἐγχειρήσαντες ὑπὸ τοῦ θεοῦ, δηλῶν ὡς Θεόπομ- 112
πός τε βουληθεὶς ἱστορῆσαί τι περὶ τούτων ἐταράχθη τὴν διάνοιαν
πλείοσιν ἢ τριάκοντα ἡμέραις καὶ παρὰ τὰς ἀνέσεις ἐξιλάσκετο
τὸν θεόν, ἐντεῦθεν αὐτῷ γενέσθαι τὴν παραφροσύνην ὑπονοῶν·
οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὄναρ εἶδεν, ὅτι τοῦτ' αὐτῷ συμβαίη περιεργαζο-
μένῳ τὰ θεῖα καὶ ταῦτ' ἐκφέρειν εἰς κοινοὺς ἀνθρώπους θελήσαντι·
καὶ ἀποσχόμενος κατέστη τὴν διάνοιαν. ἐδήλου δὲ καὶ περὶ Θεο- 113
δέκτου τοῦ τῶν τραγῳδιῶν ποιητοῦ ἀναφέρεσθαι, ὅτι βουληθεὶς
ἔν τινι δράματι τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ βίβλῳ γεγραμμένων μνησθῆναι
τὰς ὄψεις γλαυκωθείη καὶ συνιδὼν τὴν αἰτίαν ἀπαλλαγείη τοῦ
πάθους ἐξευμενισάμενος τὸν θεόν.

---

§ 108 = Aristeas p. 67.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 358 Syncellus I p. 518.

2 *ἀπήρτιστο* (*ο* ex *ω* corr. m. 2 L) LAW   3 *ἔχει* FV   4 *δ'*] *δὲ* FLV *δὲ αὐτῶν* AW   *ἐκέλευσεν* LA *ἐκέλευσαν* (ε supra α) F   *ἢ* om. AW   *τι* om. FLV   5 *τῶν νόμων* FLV   6 *φανερὸν, ὸν* i. ras. V   7 *διαμείνῃ* V   8 *Ἐχάρη* — 10 *αὐτῷ*] *gauisus ergo rex et uidens uoluntatem suam ad utilem rem esse perfectam et delectatus relectis legibus* Lat   *καὶ ἐπὶ τούτῳ* om. E   9 **τι*] *τὸ* FV   *μάλιστα ὡς δὲ*] *ἥσθη δὲ μάλιστα* FLV *μάλιστα δὲ* E fort. recte   10 *καὶ* (post *αὐτῷ*) om. E   **ἐξεπλάγει* P   12 **πῶς*] *ὡσ* PW   *οὕτω* E et ex corr. L   13 **αὐτοῖσ* V   *ποιητικῶν* E   16 *ἐπιχειρήσαντεσ* FLAVE   *θεόπεμπτος* Zon   17 **τε* om. Dindorf   *τι* om. AWE   20 *τοῦτο* AWE   21 *ταῦθ'* (sic) P *ταῦτα* AWE *τοῦτ'* V   **εἰς*] *ἐπὶ* FLV   22 **καὶ* om. V   **κατέστη*] *κατὰ* W   **Θεοδέκτου*] PFLVE Lat Syncellus *θεαιτήτου*, i. marg. *γρ θεοδέκτου* A *θεατήτου* W   23 **τραγιωδίων* P   24 *τῇ* om. E   *βίβλω* FLVE et ex corr. PW   25 **συνειδὼν* P

114 15. *Παραλαβὼν δ' ὁ βασιλεὺς ταῦτα παρὰ τοῦ Δημητρίου,*
καθὼς προείρηται, προσκυνήσας αὐτοῖς ἐκέλευσε πολλὴν ποιεῖσθαι
τῶν βιβλίων τὴν ἐπιμέλειαν, ἵνα διαμείνῃ ταῦτα καθαρῶς, τούς
τε ἑρμηνεύσαντας παρεκάλεσεν συνεχῶς πρὸς αὐτὸν ἐκ τῆς Ἰου-
115 *δαίας παραγίγνεσθαι· τοῦτο γὰρ αὐτοῖς καὶ πρὸς τιμὴν τὴν παρ'*
αὐτοῦ καὶ πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν δώρων ὠφελείας λυσιτελήσειν· νῦν
μὲν γὰρ εἶναι δίκαιον αὐτοὺς ἐκπέμπειν ἔλεγεν, ἑκουσίως δὲ πρὸς
αὐτὸν ἐλθόντας τεύξεσθαι πάντων, ὧν ἥ τε αὐτῶν ἐστιν σοφία
116 *δικαία τυχεῖν καὶ ἡ ἐκείνου μεγαλοφροσύνη παρασχεῖν ἱκανή. τότε*
μὲν οὖν ἐξέπεμψεν αὐτοὺς δοὺς ἑκάστῳ στολὰς ἀρίστας τρεῖς καὶ
χρυσοῦ τάλαντα δύο καὶ κυλίκιον ταλάντου καὶ τὴν τοῦ συμποσίου
117 *στρωμνήν. καὶ ταῦτα μὲν ἐκείνοις ἔχειν ἐδωρήσατο. τῷ δ' ἀρχιερεῖ*
Ἐλεαζάρῳ δι' αὐτῶν ἔπεμψεν κλίνας ἀργυρόποδας δέκα καὶ τὴν
ἀκόλουθον αὐτῶν ἐπισκευὴν καὶ κυλίκιον ταλάντων τριάκοντα, πρὸς
τούτοις δὲ καὶ στολὰς δέκα καὶ πορφύραν καὶ στέφανον διαπρεπῆ
καὶ βυσσίνης ὀθόνης ἱστοὺς ἑκατόν, ἔτι γε μὴν φιάλας καὶ τρύβλια
118 *καὶ σπονδεῖα καὶ κρατῆρας χρυσοῦς πρὸς ἀνάθεσιν δύο. παρεκά-*
λεσεν δ' αὐτὸν καὶ διὰ τῶν ἐπιστολῶν, ὅπως εἰ τῶν ἀνδρῶν τού-
των θελήσειάν τινες πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν ἐπιτρέψῃ, περὶ πολλοῦ
ποιούμενος τὴν μετὰ τῶν ἐν παιδείᾳ τυγχανόντων συνουσίαν καὶ
τὸν πλοῦτον εἰς τοὺς τοιούτους ἡδέως ἔχων κατατίθεσθαι. καὶ
τὰ μὲν εἰς δόξαν καὶ τιμὴν Ἰουδαίοις τοιαῦτα παρὰ Πτολεμαίου
τοῦ Φιλαδέλφου συνέβη γενέσθαι.
119 III. 1. *Ἔτυχον δὲ καὶ τῆς παρὰ τῶν βασιλέων τῆς Ἀσίας τιμῆς,*
ἐπειδὴ συνεστράτευσαν αὐτοῖς· καὶ γὰρ Σέλευκος ὁ Νικάτωρ ἐν αἷς
ἔκτισεν πόλεσιν ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ κάτω Συρίᾳ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ
μητροπόλει Ἀντιοχείᾳ πολιτείας αὐτοὺς ἠξίωσεν καὶ τοῖς ἐνοι-

---

§ 114 = Aristeas p. 69; § 119 cf. bell. Iud. VII §§ 43, 111.

PFLAVWE Lat

1 *δὲ* FLAVWE **ταῦτα ὁ βασιλεὺσ* tr. FV **παρὰ — 3 ταῦτα* om. PLat 2 *καθὼσ εἴρηται* L 3 *βίβλων* AWE *διαμείνῃ] μείνῃ* A *μένει* W 4 *παρεκάλεσαν* W *παρακαλέσε* E 5 *παραγίνεσθαι* FLAVWE 6 *δωρεῶν* FLV *λυσιτελέσει* P 8 *τεύξασθαι* FL *αὐτὸν* W 10 **δοὺς] δὸσ* F 11 **β'* V 12 *ἔχειν* om. V *δὲ* AWE 13 **ι'* V 14 **αὐτὸν* F **λ'* V 15 **ι'* V **καὶ πορφύραν] πορφυρὰσ* FV 16 **βησσίνησ* F *βυσσίνην* L[1] *τρυβλία* PV *τριβλεῖα* F *τριβλία* E 17 **σπονδία* (*ι* i. ras. A) FA *σπόνδια* P **β'* V 18 *δὲ* E 20 *παιδία* P *παιδείαισ* E **συνουσία* L 21 **τὸν] τοῦτον* L **τοὺς* om. FV fort. recte **τοιούτους] τοιούτουσ ἄνδρασ* P 22 **Ἰουδαίοις]* om. L *τῶν ἰουδαίων* V 24 i. marg. *γ'* LV *III* Lat 25 *γὰρ] γὰρ καὶ* E *Νικάτωρ]* E et cod. NC *νικάνωρ* codd. Lat 26 **κάτω Συρίᾳ] κατὰ τὴν συρίαν* P 27 **πολίτασ* PFL

κισθεῖσιν ἰσοτίμους ἀπέφηνεν Μακεδόσιν καὶ Ἕλλησιν, ὡς τὴν πολι-
τείαν ταύτην ἔτι καὶ νῦν διαμένειν· τεκμήριον δὲ τοῦτο· τοὺς Ἰου- 120
δαίους μὴ βουλομένους ἀλλοφύλῳ ἐλαίῳ χρῆσθαι λαμβάνειν ὡρισ-
μένον τι παρὰ τῶν γυμνασιάρχων εἰς ἔλαιον τιμὴν ἀργύριον ἐκέλευσεν.
ὃ τοῦ δήμου τῶν Ἀντιοχέων ἐν τῷ νῦν πολέμῳ λῦσαι προαιρουμέ-
νου Μουκιανὸς ἡγεμὼν ὢν τότε τῆς Συρίας ἐτήρησεν, καὶ μετὰ 121
ταῦτα κρατήσαντος Οὐεσπασιανοῦ καὶ Τίτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τῆς
οἰκουμένης δεηθέντες οἱ Ἀλεξανδρεῖς καὶ Ἀντιοχεῖς, ἵνα τὰ δίκαια
τὰ τῆς πολιτείας μηκέτι μένῃ τοῖς Ἰουδαίοις, οὐκ ἐπέτυχον. ἐξ οὗ 122
τις ἂν κατανοήσειεν τὴν Ῥωμαίων ἐπιείκειαν καὶ μεγαλοφροσύνην,
μάλιστα δὲ τὴν Οὐεσπασιανοῦ καὶ Τίτου, ὅτι καίτοι πολλὰ πονή-
σαντες ἐν τῷ πρὸς Ἰουδαίους πολέμῳ καὶ πικρῶς πρὸς αὐτοὺς
ἔχοντες, ὅτι μὴ παρέδοσαν αὐτοῖς τὰ ὅπλα μέχρις δ' ἐσχάτου πολε-
μοῦντες ὑπέμειναν, οὐδενὸς αὐτοὺς τῶν ὑπαρχόντων κατὰ τὴν 123
προειρημένην πολιτείαν ἀφείλοντο· ἅμα γὰρ καὶ τῆς πρότερον
ὀργῆς καὶ τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων καὶ Ἀντιοχέων δήμων μεγίστων
παρακλήσεως ἐκράτησαν, ὥστε μηδὲν μήθ' ὑπὸ τῆς πρὸς τούτους 124
χάριτος μήθ' ὑπὸ τῆς πρὸς τοὺς πολεμηθέντας μισοπονηρίας ἐν-
δοῦναι πρὸς τὸ λῦσαί τι τῶν ἀρχαίων τοῖς Ἰουδαίοις φιλανθρώπων,
ἀλλὰ τοὺς ἀνταραμένους αὐτοῖς ὅπλα καὶ χωρήσαντας διὰ μάχης
δεδωκέναι τιμωρίαν φήσαντες τοὺς οὐδὲν ἐξαμαρτόντας οὐκ ἐδι-
καίουν ἀποστερεῖν τῶν ὑπαρχόντων.
2. *Ὅμοιον δέ τι τούτῳ καὶ Μᾶρκον Ἀγρίππαν φρονήσαντα* 125
περὶ τῶν Ἰουδαίων οἴδαμεν· τῶν γὰρ Ἰώνων κινηθέντων ἐπ' αὐ-
τοὺς καὶ δεομένων τοῦ Ἀγρίππου, ἵνα τῆς πολιτείας, ἣν αὐτοῖς
ἔδωκεν Ἀντίοχος ὁ Σελεύκου υἱωνὸς ὁ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν Θεὸς

PFLAVWE Lat

1 *ἀπέφηνεν] ἀπέδειξε V 2 τοῦτο] τούτου τὸ AWE τὸ FLV 3 *ἀλλοφύλῳ] *alienigenarum* Lat *χρήσασθαι FV 4 γυμνασιαρχῶν PFAVWE τιμὴν] τίμησιν AWE *ἀργυρίου W ἐκέλευσεν om. FLVE Lat 7 *οὐασπασιανοῦ P οὐεσπεσιανοῦ FL τοῦ om. PAW 9 *τὰ om. FV οὗ] ὧν ed. pr. 10 ἐπιείκιαν P 11 οὐεσπεσιανοῦ FLA 13 παρέδωσαν P τὰ ὅπλα αὐτοῖς tr. V μέχρι FLVW δὲ ex corr. A 15 ἀφείλαντο PFA¹VW ἅμα γὰρ] ἀλλὰ FLAVW *sed simul* Lat πρότερον om. FV 16 μεγίστων] μεγίστων ὄντων cod. NC 17 μήτε AW 18 μήτε FLAW τῆσ ex corr. V 19 φιλάνθρωπον W 21 τιμωρία V εἰσ τιμωρίαν E φήσαντοσ F οὐδὲν] οὐθὲν AW δ' οὐδὲν VE *ἐξαμαρτόντασ, ό i. ras. F ἐξαμαρτάνοντασ PLA οὐκ ἐδικαίουν] οὐ δίκαιον FLVE οὐκ εἶναι δίκαιον AW *non esse iustum* Lat 23 τούτωι, ι i. ras. A τούτων PVWE τούτοις coni *μακρὸν W 24 *χεινηθέντων P 25 δεομένου E *ἀγρίππα LA¹W 26 σελευκΐοσ E *υἱὸσ W

126 *λεγόμενος, μόνοι μετέλθωσιν, ἀξιούντων δ', εἰ συγγενεῖς εἰσιν αὐτοῖς*
Ἰουδαῖοι, σέβεσθαι τοὺς αὐτῶν θεούς, καὶ δίκης περὶ τούτων συ-
στάσης ἐνίκησαν οἱ Ἰουδαῖοι τοῖς αὐτῶν ἔθεσι χρῆσθαι συνηγορή-
σαντος αὐτοῖς Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ· ὁ γὰρ Ἀγρίππας ἀπε-
127 *φήνατο μηδὲν αὐτῷ καινίζειν ἐξεῖναι. τὸ δ' ἀκριβὲς εἴ τις βούλεται*
καταμαθεῖν, ἀναγνώτω τοῦ Νικολάου τὴν ἑκατοστὴν καὶ εἰκοστὴν
καὶ τρίτην καὶ τετάρτην. περὶ μὲν οὖν τῶν ὑπ' Ἀγρίππου κριθέν-
των οὐκ ἔστιν ἴσως θαυμάζειν· οὐ γὰρ ἐπολέμει τότε Ῥωμαίοις
128 *τὸ ἡμέτερον ἔθνος· Οὐεσπασιανοῦ δ' ἄν τις καὶ Τίτου τὴν μεγα-*
λοφροσύνην εἰκότως ἐκπλαγείη μετὰ πολέμους καὶ τηλικούτους ἀγῶ-
νας οὓς ἔσχον πρὸς ἡμᾶς μετριοπαθησάντων. ἐπανάξω δὲ τὸν
λόγον ὅθεν ἐπὶ ταῦτ' ἐξέβην.
129 3. *Τοὺς γὰρ Ἰουδαίους ἐπ' Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου βασιλεύον-*
τος τῆς Ἀσίας ἔτυχεν αὐτούς τε πολλὰ ταλαιπωρῆσαι τῆς γῆς αὐ-
130 *τῶν κακουμένης καὶ τοὺς τὴν κοίλην Συρίαν νεμομένους. πολε-*
μοῦντος γὰρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Φιλοπάτορα Πτολεμαῖον καὶ πρὸς
τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πτολεμαῖον ἐπικληθέντα δὲ Ἐπιφανῆ, κακοπαθεῖν
συνέβαινεν αὐτοῖς καὶ νικῶντος καὶ πταίοντος ταὐτὰ πάσχειν, ὥστ'
οὐδὲν ἀπέλειπον χειμαζομένης νεὼς καὶ πονουμένης ὑπὸ τοῦ κλύ-
δωνος ἑκατέρωθεν μεταξὺ τῆς εὐπραγίας τῆς Ἀντιόχου καὶ τῆς
131 *ἐπὶ θάτερον αὐτοῦ τροπῆς τῶν πραγμάτων κείμενοι. νικήσας μέντοι*
τὸν Πτολεμαῖον ὁ Ἀντίοχος τὴν Ἰουδαίαν προσάγεται. τελευτή-
σαντος δὲ τοῦ Φιλοπάτορος ὁ παῖς αὐτοῦ μεγάλην ἐξέπεμψε δύ-

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 359 Syncellus p. 537.

1 *μετέλθωσιν*] *μετέχωσιν* E *possiderent* Lat   *δ'* om. P   *δὲ εἰ συγ|γενεῖσ* (litt. *ὲ εἰ συγ* i. ras. minore A) AE   2 *αὐτῶν*] *ἰδίουσ αὐτῶν* FLV *ἰουδαίουσ αὐτῶν* E *proprios eorum* Lat   **καὶ* om. Lat fort. recte   3 **οἱ* om. PFLV   **αὐτῶν*] *αὐτοῖσ* FLV   5 **αὐτῷ*] *eis* Lat   6 *τοῦ Νικολάου*] *τῶν* (ex *τῶ* corr. L *τοῦ* W) *νικολάου* (*ου* ex *ων* corr. L) *ἱστοριῶν* FLAVW Lat

ἑκατοστὴν — 7 *τρίτην*] *ρκγ* V   7 *οὖν* om. L   *ἀγρίππα* L   8 *τότε* s. F   9 *οὐεσπεσιανοῦ* FL   10 *πόλεμον* FLV *tot bella* Lat   11 **δὲ*] *δὴ* FL *οὖν* AW   12 **ὅθεν*] *ὅθεν γοῦν* FLV   *ταῦθ'* P et ut uid. A[1] *ταῦτ'*, *τ'* i. ras. A *ταῦτα* E   13 **βασιλεύοντοσ*, *ο* ex corr. m. 2, *τοσ* suppl. m. 2 L   14 *ἔτυχε* FVE   *αὐτούς τε* om. FVE Lat   15 *νεμωμένουσ* P   16 *Φιλοπάτορα*] ex cod. NC Hudson *εὐπάτορα* codd. E Lat; uide u. 23   **πτολαιμαῖον* W   **καὶ* — 17 *Πτολεμαῖον* om. W   17 *ἐπικληθέντα*] *κληθέντα* F *τὸν κληθέντα* V *τὸν ἐπικληθέντα* E   *δὲ* om. PVE   **ἐπιφανῆ*, *πι* i. ras. A   18 *ταῦτα* FLAVWE fort. recte   *ὥστε* L[2]AW   19 *ἀπέλιπον* AW et ex corr. L   *νηὼσ* P   *καὶ πονουμένης*] *καταπονουμένης* Naber   *ἑκατέρωθεν ὑπὸ τοῦ κλύδωνοσ* tr. FLAVW   20 *ἑκατώρωθεν* P   21 *τροπῆς*] *προτῆσ* L   *κείμενοι*] *κινούμενοι* P   22 **ὁ* om. W   23 **Φιλοπάτορος*] *filopatore* etiam Lat

ναμιν καὶ στρατηγὸν Σκόπαν ἐπὶ τοὺς ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ, ὃς πολλάς
τε αὐτῶν πόλεις ἔλαβεν καὶ τὸ ἡμέτερον ἔθνος· πολεμούμενον γὰρ
αὐτῷ προσέθετο. μετ' οὐ πολὺ δὲ τὸν Σκόπαν Ἀντίοχος νικᾷ 132
συμβαλὼν αὐτῷ πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Ἰορδάνου καὶ πολλὴν αὐτοῦ
τῆς στρατιᾶς διέφθειρεν. ὕστερον δ' Ἀντιόχου χειρωσαμένου τὰς 133
ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ πόλεις, ἃς ὁ Σκόπας κατεσχήκει, καὶ τὴν Σαμά-
ρειαν, ἑκουσίως αὐτῷ προσέθεντο οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τῇ πόλει δεξά-
μενοι πᾶσαν αὐτοῦ τῇ τε στρατιᾷ καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἀφθονίαν παρ-
έσχον καὶ τοὺς ὑπὸ Σκόπα καταλειφθέντας ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν Ἱερο-
σολύμων φρουροὺς πολιορκοῦντι προθύμως συνεμάχησαν. ὁ οὖν 134
Ἀντίοχος δίκαιον ἡγησάμενος τὴν τῶν Ἰουδαίων πρὸς αὐτὸν σπου-
δὴν καὶ φιλοτιμίαν ἀμείψασθαι γράφει τοῖς τε στρατηγοῖς αὐτοῦ
καὶ τοῖς φίλοις μαρτυρῶν τοῖς Ἰουδαίοις ὑπὲρ ὧν εὖ πάθοι πρὸς
αὐτῶν καὶ τὰς δωρεὰς ἃς ὑπὲρ τούτων διέγνω παρασχεῖν αὐτοῖς
ἐμφανίζων. παραθήσομαι δὲ τὰς ἐπιστολὰς τὰς τοῖς στρατηγοῖς 135
περὶ αὐτῶν γραφείσας προδιελθών, ὡς μαρτυρεῖ τούτοις ἡμῶν
τοῖς λόγοις Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης· ἐν γὰρ τῇ ἑξκαιδεκάτῃ
τῶν ἱστοριῶν αὐτοῦ φησιν οὕτως· „ὁ δὲ τοῦ Πτολεμαίου στρατη-
γὸς Σκόπας ὁρμήσας εἰς τοὺς ἄνω τόπους κατεστρέψατο ἐν τῷ
χειμῶνι τὸ Ἰουδαίων ἔθνος.“ λέγει δὲ ἐν τῇ αὐτῇ βίβλῳ, ὡς τοῦ 136
Σκόπα νικηθέντος ὑπ' Ἀντιόχου τὴν μὲν Βατανέαν καὶ Σαμάρειαν
καὶ Ἄβιλα καὶ Γάδαρα παρέλαβεν Ἀντίοχος, μετ' ὀλίγον δὲ προσ-
εχώρησαν αὐτῷ καὶ τῶν Ἰουδαίων οἱ περὶ τὸ ἱερὸν τὸ προσαγο-
ρευόμενον Ἱεροσόλυμα κατοικοῦντες, ὑπὲρ οὗ καὶ πλείω λέγειν ἔχον-
τες καὶ μάλιστα περὶ τῆς γενομένης περὶ τὸ ἱερὸν ἐπιφανείας, εἰς
ἕτερον καιρὸν ὑπερθησόμεθα τὴν διήγησιν.“ καὶ Πολύβιος μὲν 137

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 360 Syncellus p. 537.

1 *σκοπᾶν* P *σκοπὰν* F eundem accentum infra retinentes **ἐπὶ τοὺς* om. LAW **ὃς* om. Lat **πολλάσ τε, σ τ* i. ras. A 2 **καὶ* — 3 *προσέθετο*] *ex quo nostra gens expugnata adiecta ei est* Lat **γὰρ*] *παρ'* PAW 3 **αὐτῷ* om. L **σκοπὸν* W 4 **αὐτῷ*] *αὐτοῦ* F 5 *δὲ* L²E 6 **κοίλῃ* om. Lat 7 *οἱ* om. FLAVE 8 *πάσῃ* LAWE *τῇ τε στρατιᾷ*] *τήν τε* (*τε* om. V) *στρατιὰν* FV et ut uid. Lat *στρατιᾶ* L *τῇ στρατιᾶ* E 13 *μαρτυρῶν τὲ τοῖσ* FVE *ὧν*] *ὧν τὲ* E *εὖ πρὸσ αὐτῶν* (*αὐτὸν* A) *πάθοι* tr. FLAW *πρὸσ αὐτῶν εὖ πάθοι* E 16 *προδιελθών*] *περιελθὼν* P 17 *ἑκκαιδεκάτῃ* AW *ιϛ̄* V *XII* Lat 19 *σκοπᾶσ* PF 20 *τὸ*] *τὸ* (*τῶ* F) *τῶν* FLAVW *δ'* FLV 21 *ὑπὸ* FLV *βαταναίαν* (*καταναίαν* V) codd. *bataniam* Lat 22 *ἄβηλα* L² et ex corr. A *ἄβολα* V *abella* Lat *γάδαρα, α* (post *δ*) i. ras. A *γάδειρα* W *gadera* Lat *παρέβαλεν* W 23 *αὐτῷ* — 96, 1 *ἱστόρησεν* i. ras. m. 2; tres erant uersus olim, nunc tres sunt et dimidium solito pressius scripti A *καὶ* om. A *τὸ προσαγορευόμενον* — 25 *μάλιστα περὶ* om. PW Lat 25 *περὶ τῆς γενομένης*] *διὰ τὴν* FLV *τῆς*] *τῆσ δὲ* PW Lat *ἐπιφάνειαν* FLV *εἰσ ὕστερον* A

ταῦτα ἱστόρησεν. ἡμεῖς δ' ἐπανάξομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὴν διήγησιν
παραθέμενοι πρῶτον τὰς ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου.
138 Βασιλεὺς Ἀντίοχος Πτολεμαίῳ χαίρειν. τῶν Ἰουδαίων καὶ πα-
ραυτίκα μέν, ἡνίκα τῆς χώρας ἐπέβημεν αὐτῶν, ἐπιδειξαμένων τὸ
πρὸς ἡμᾶς φιλότιμον καὶ παραγενομένους δ' εἰς τὴν πόλιν λαμ-
πρῶς ἐκδεξαμένων καὶ μετὰ τῆς γερουσίας ἀπαντησάντων, ἄφθονον
δὲ τὴν χορηγίαν τοῖς στρατιώταις καὶ τοῖς ἐλέφασι παρεσχημένων,
συνεξελόντων δὲ καὶ τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ φρουροὺς τῶν Αἰγυπτίων,
139 ἠξιώσαμεν καὶ αὐτοὶ τούτων αὐτοὺς ἀμείψασθαι καὶ τὴν πόλιν
αὐτῶν ἀναλαβεῖν κατεφθαρμένην ὑπὸ τῶν περὶ τοὺς πολέμους
συμπεσόντων καὶ συνοικίσαι τῶν διεσπαρμένων εἰς αὐτὴν πάλιν
140 συνελθόντων. πρῶτον δ' αὐτοῖς ἐκρίναμεν διὰ τὴν εὐσέβειαν παρα-
σχεῖν εἰς τὰς θυσίας σύνταξιν κτηνῶν τε θυσίμων καὶ οἴνου καὶ
ἐλαίου καὶ λιβάνου ἀργυρίου μυριάδας δύο καὶ σεμιδάλεως ἀρτά-
βας ἱερᾶς κατὰ τὸν ἐπιχώριον νόμον πυρῶν μεδίμνους χιλίους
τετρακοσίους ἑξήκοντα καὶ ἁλῶν μεδίμνους τριακοσίους ἑβδομηκον-
141 ταπέντε. τελεῖσθαι δ' αὐτοῖς ταῦτα βούλομαι, καθὼς ἐπέσταλκα,
καὶ τὸ περὶ τὸ ἱερὸν ἀπαρτισθῆναι ἔργον τάς τε στοὰς κἂν εἴ τι
ἕτερον οἰκοδομῆσαι δέοι· ἡ δὲ τῶν ξύλων ὕλη κατακομιζέσθω ἐξ
αὐτῆς τε τῆς Ἰουδαίας καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἐθνῶν καὶ ἐκ τοῦ Λι-
βάνου μηδενὸς πρασσομένου τέλος. ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις,
ἐν οἷς ἂν ἐπιφανεστέραν γίγνεσθαι τὴν τοῦ ἱεροῦ ἐπισκευὴν δέῃ.
142 πολιτευέσθωσαν δὲ πάντες οἱ ἐκ τοῦ ἔθνους κατὰ τοὺς πατρίους
νόμους, ἀπολυέσθω δ' ἡ γερουσία καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ
ἱεροῦ καὶ ἱεροψάλται ὧν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς τελοῦσιν καὶ τοῦ στε-
143 φανιτικοῦ φόρου καὶ τοῦ περὶ τῶν ἄλλων. ἵνα δὲ θᾶττον ἡ πόλις
κατοικισθῇ, δίδωμι τοῖς τε νῦν κατοικοῦσιν καὶ κατελευσομένοις

PFLAVW Lat Syncellus p. 537.

1 ἱστόρηκεν FV ἐπανάξωμεν PLAW 5 παραγενομένων A δὲ εἰσ ex corr. A πόλιν] πόλιν αὐτῶν V 6 μετὰ] μετὰ μὲν FLAVW τῆς γερουσίας] *senioribus et principibus* Lat 9 αὐτοὶ] ἡμεῖσ FLV Lat 10 πολέμους] ἀνθρώπουσ FV 11 πάλιν] πόλιν P 13 εἰς] τὴν εἰσ FLAVW σύνταξιν — θυσίμων om. L 14 ἀργυρίου] ἀργυρίου τιμὴν FLAVW Lat μυριάδων V β' V σεμιδάλεως — 15 ἱερᾶς] *ad similam* Lat 15 ἱερὰσ FLAVW ἱερὰς ς' Grotius χιλίους — 16 ἑξήκοντα] αυξ' V *mille CCCCLXXV* Lat 16 ἑξήκοντα — τριακοσίους om. PW τοέ V 18 κἂν] καὶ FLAVW 20 τε om. FLV καὶ ἐκ τοῦ — 21 τέλος om. W 21 μηδενὸσ εἰσπρασσομένου A τέλουσ FLV τοῖς] ἐν τοῖσ FV *in (aliis)* Lat 22 γίνεσθαι FLV δέοι codd. 23 πατρώουσ FV 24 δ'] δὲ καὶ F δὲ LV ἡ γερουσία om. Lat οἱ om. V καὶ οἱ γραμματεῖσ FLAW 25 καὶ οἱ ἱεροψάλται FL στεφανίτου FV *regio* Lat 26 ἄλλων] ἁλῶν coni

ἕως τοῦ Ὑπερβερεταίου μηνὸς ἀτελέσιν εἶναι μέχρι τριῶν ἐτῶν.
ἀπολύομεν δὲ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν αὐτοὺς τοῦ τρίτου μέρους τῶν 144
φόρων, ὥστε αὐτῶν ἐπανορθωθῆναι τὴν βλάβην. καὶ ὅσοι ἐκ τῆς
πόλεως ἁρπαγέντες δουλεύουσιν, αὐτούς τε τούτους καὶ τοὺς ὑπ'
αὐτῶν γεννηθέντας ἐλευθέρους ἀφίεμεν καὶ τὰς οὐσίας αὐτοῖς ἀπο-
δίδοσθαι κελεύομεν."
4. *Ἡ μὲν οὖν ἐπιστολὴ ταῦτα περιεῖχεν. σεμνύνων δὲ καὶ τὸ* 145
ἱερὸν πρόγραμμα κατὰ πᾶσαν τὴν βασιλείαν ἐξέθηκεν περιέχον
τάδε· μηδενὶ ἐξεῖναι ἀλλοφύλῳ εἰς τὸν περίβολον εἰσιέναι τοῦ
ἱεροῦ τὸν ἀπηγορευμένον τοῖς Ἰουδαίοις, εἰ μὴ οἷς ἁγνισθεῖσίν
ἐστιν ἔθιμον κατὰ τὸν πάτριον νόμον. μηδ' εἰς τὴν πόλιν εἰσ- 146
φερέσθω ἵππεια κρέα μηδὲ ἡμιόνεια μηδὲ ἀγρίων ὄνων καὶ ἡμέρων
παρδάλεών τε καὶ ἀλωπέκων καὶ λαγῶν καὶ καθόλου δὲ πάντων
τῶν ἀπηγορευμένων ζῴων τοῖς Ἰουδαίοις· μηδὲ τὰς δορὰς εἰσφέρειν
ἐξεῖναι, ἀλλὰ μηδὲ τρέφειν τι τούτων ἐν τῇ πόλει· μόνοις δὲ τοῖς
προγονικοῖς θύμασιν, ἀφ' ὧν καὶ τῷ θεῷ δεῖ καλλιερεῖν, ἐπιτετρά-
φθαι χρῆσθαι. ὁ δέ τι τούτων παραβὰς ἀποτινύτω τοῖς ἱερεῦσιν
ἀργυρίου δραχμὰς τρισχιλίας."
Ἔγραψε δὲ μαρτυρῶν ἡμῖν εὐσέβειάν τε καὶ πίστιν, ἡνίκα 147
νεωτερίζοντα τὰ κατὰ τὴν Φρυγίαν ἐπύθετο καὶ Λυδίαν καθ'
* *ὃν ἦν καιρὸν ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις, κελεύων Ζεῦξιν τὸν*
αὐτοῦ στρατηγὸν καὶ ἐν τοῖς μάλιστα φίλον πέμψαι τινὰς τῶν
ἡμετέρων ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Φρυγίαν. γράφει δ' οὕτως· „βασι- 148
λεὺς Ἀντίοχος Ζεύξιδι τῷ πατρὶ χαίρειν. εἰ ἔρρωσαι, εὖ ἂν
ἔχοι, ὑγιαίνω δὲ καὶ αὐτός. πυνθανόμενος τοὺς ἐν Λυδίᾳ καὶ 149
Φρυγίᾳ νεωτερίζοντας μεγάλης ἐπιστροφῆς ἡγησάμην τοῦτό μοι

PFLAOVWE Lat Syncellus p. 537.

1 *τοῦ* om. FV *ἀτελέσειν* P *ἀτελεῖσ* FV 2 *ἀπολύωμεν* P 8 *περιέχων* ex corr. L *περιέχον τάδε*] *περιέθηκε δὲ* P 9 *ἐξεῖναι*] *ἐξὸν εἶναι* FLV, i. marg. *γρ ἐξὸν* A *ἀλλοφύλῳ*] *alienigenarum* Lat 10 *τῶν ἀπηγορευμένων* ex corr. AV *τὸν — Ἰουδαίοις*] *nec iudaeos* Lat *οἷς*] Dindorf *οἷσ ἂν* codd. 11 *μηδὲ εἰσ* AW 12 *ἵππια* PL[1] *μηδὲ*] *μήτε* FLV *ημιόνια* P *ἡμίονα* W *μηδὲ*] *μήτε* FLV *ὄνων* om. FLV Lat 13 *παρδαλίων* P *παρδαλείων* W *λαγωῶν* FLAVW *δὲ* om. FLAVW *πάντων* om. F 15 *ἐξεῖναι*, i. marg. *ἐξὸν* A *δὲ*] *δὲ καὶ* F 16 *ἐπιτέτραπται* LAW et ut uid. Lat 17 *τούτων τι* tr. FLV *ἀποτιννύτω* FA *ἀποτιννυέτω* PLV 18 *͵γ̄* V 20 *λυδίαν καὶ φρυγίαν ἐπύθετο* tr. E *καὶ λυδίαν ἐπύθετο* tr. FLAVW et ex corr. P 21 *σατραπίαισ* PL[1] *ζεύξειν* P *ζευξίδην* AWE i. marg. *γρ ζεῦξιν* A litt. *ξιν τὸν* — 22 *ἐν τοῖς* i. ras. maiore F **τὸν* — 22 *στρατηγὸν καὶ* om. Lat 23 *δὲ* FLAVW 24 *ζευξίδι* P *ζεύξιδι*, *δι* ex *δη* corr. A *ξευξίδη* W *εὖ ἂν* om. P 25 *τοὺς*] *δὲ τοὺσ* FV Lat *frigas et lydos* Lat

*δεῖσθαι, καὶ βουλευσαμένῳ μοι μετὰ τῶν φίλων, τί δεῖ ποιεῖν,
ἔδοξεν εἰς τὰ φρούρια καὶ τοὺς ἀναγκαιοτάτους τόπους τῶν ἀπὸ
τῆς Μεσοποταμίας καὶ Βαβυλωνίας Ἰουδαίων οἴκους δισχιλίους*
150 *σὺν ἐπισκευῇ μεταγαγεῖν. πέπεισμαι γὰρ εὔνους αὐτοὺς ἔσεσθαι
τῶν ἡμετέρων φύλακας διὰ τὴν πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβειαν, καὶ μαρ-
τυρουμένους δ' αὐτοὺς ὑπὸ τῶν προγόνων εἰς πίστιν οἶδα καὶ προ-
θυμίαν εἰς ἃ παρακαλοῦνται· βούλομαι τοίνυν καίπερ ἐργώδους
ὄντος τοῦ μεταγαγεῖν ὑποσχομένους νόμοις αὐτοὺς χρῆσθαι τοῖς*
151 *ἰδίοις. ὅταν δ' αὐτοὺς ἀγάγῃς εἰς τοὺς προειρημένους τόπους, εἴς
τ' οἰκοδομίας οἰκιῶν αὐτοῖς δώσεις τόπον ἑκάστῳ καὶ χώραν εἰς
γεωργίαν καὶ φυτείαν ἀμπέλων, καὶ ἀτελεῖς τῶν ἐκ τῆς γῆς καρ-*
152 *πῶν ἀνήσεις ἐπὶ ἔτη δέκα. μετρείσθωσαν δὲ καὶ ἄχρις ἂν τοὺς
παρὰ τῆς γῆς καρποὺς λαμβάνωσιν σῖτον εἰς τὰς τῶν θεραπόντων
διατροφάς· διδόσθω δὲ καὶ τοῖς εἰς τὰς χρείας ὑπηρετοῦσιν τὸ
αὔταρκες, ἵνα τῆς παρ' ἡμῶν τυγχάνοντες φιλανθρωπίας προθυμο-*
153 *τέρους παρέχωσιν αὐτοὺς περὶ τὰ ἡμέτερα. πρόνοιαν δὲ ποιοῦ
καὶ τοῦ ἔθνους κατὰ τὸ δυνατόν, ὅπως ὑπὸ μηδενὸς ἐνοχλῆται."
περὶ μὲν οὖν τῆς Ἀντιόχου φιλίας τοῦ μεγάλου πρὸς Ἰουδαίους
ταῦτα ἡμῖν ἀποχρώντως εἰρήσθω μαρτύρια.*
154 IV. 1. *Μετὰ δὲ ταῦτα φιλίαν καὶ σπονδὰς πρὸς Πτολεμαῖον
Ἀντίοχος ἐποιήσατο καὶ δίδωσιν αὐτῷ τὴν θυγατέρα Κλεοπάτραν
πρὸς γάμον παραχωρήσας αὐτῷ τῆς κοίλης Συρίας καὶ Σαμαρείας*
155 *καὶ Ἰουδαίας καὶ Φοινίκης φερνῆς ὀνόματι. καὶ διαιρεθέντων εἰς
ἀμφοτέρους τοὺς βασιλέας τῶν φόρων τὰς ἰδίας ἕκαστοι τῶν ἐπι-
σήμων ὠνοῦντο πατρίδας φορολογεῖν καὶ συναθροίζοντες τὸ προσ-*

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 360. Syncellus p. 537.

2 *τοὺς*] *εἰσ τοὺσ* L 4 *αὐτοὺσ* ex *αὐτὸν* corr. A 5 *διὰ*] *διά τε* FV *θεὸν*] *θεὸν αὐτῶν* FLV *μαρτυρομένουσ* L 6 *δὲ* AW *εἰς* om. cod. NC 7 *βούλομαι* — 9 *ἰδίοις*] *uolo igitur, licet difficile esse credam migrari, ut promittas eos legibus propriis uti* Lat 8 *τοῦ*] *τούτου* AW *τούτους* ex Vossiano Hauerkamp post *μεταγαγεῖν* lacunam statuo *ὑποσχόμενοσ* FV *ὑποσχομένου* LW *ὑποσχομένοσ* sic A *ὑποσχόμενον* Cocceji *αὐτοὺς*] *αὐτοῖσ* PW 9 *αὐτὸσ* L *τόπουσ* ex *τρόπουσ* corr. V 10 *τε* FLAVW *οἰκοδομὰσ* FLV *δώσεισ αὐτοῖσ* tr. V 12 *ἀνήσειν* V *ἐπ'* V *μετρίσθωσαν* P *μετρήσθωσαν* F *μετρείσθωσαν*, *ει* i. ras. m. 2 L *ἂν*] *οὗ* P *ἂν οὐ* AW 13 *καρποὺσ*, *ποὺσ* i. ras. maiore F *καρπὸν* V *ἄρτουσ* PAW *γρ καρποὺσ* i. marg. A *λαμβάνουσιν* (-*σι* A^2) AW *λάβωσι* L 14 *διατροφάσ*, *οφάσ* i. ras. F *διδόστω* L^1 15 *προθυμωτέρουσ* PFL^1 16 *αὐτοὺσ* PFL^1VW 17 *τὸ*] *τὸν* W *ἐνοχλεῖται* P 18 **οὖν*] *γοῦν* FLV **πρὸς* — 19 *ἡμῖν* om. FV 19 **ἀποχρώντως* om. Lat **εἰρείσθω* F **μαρτύρια* om. FV 20 § 154 excerpsit Syncellus p. 537 *πρὸς*] *πρὸσ τὸν* FLVE 22 **σαμαρίασ* P 23 *Ἰουδαίας*] FLAVWE Lat Sync. *ἰδουμαίασ* P 24 *βασιλεῖσ* V 25 *ὠνοῦντο* i. marg. *γρ ἠναγκάζοντο* A

τεταγμένον κεφάλαιον τοῖς βασιλεῦσιν ἐτέλουν. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ 156
Σαμαρεῖς εὖ πράσσοντες πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους ἐκάκωσαν τήν τε
χώραν αὐτῶν τεμόντες καὶ σώματα διαρπάσαντες· ἐγένετο δὲ ταῦτα
ἐπὶ ἀρχιερέως Ὀνίου. τελευτήσαντος γὰρ Ἐλεαζάρου τὴν ἀρχιερω- 157
σύνην ὁ θεῖος αὐτοῦ Μανασσῆς παρέλαβεν, μεθ' ὃν καταστρέψαντα
τὸν βίον Ὀνίας τὴν τιμὴν ἐξεδέξατο Σίμωνος υἱὸς ὢν τοῦ δικαίου
κληθέντος· Σίμων δ' ἦν ἀδελφὸς Ἐλεαζάρου, καθὼς προεῖπον. οὗ- 158
τος ὁ Ὀνίας βραχὺς ἦν τὴν διάνοιαν καὶ χρημάτων ἥττων καὶ διὰ
τοῦτο τὸν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ φόρον, ὃν τοῖς βασιλεῦσιν οἱ πατέρες
αὐτοῦ ἐτέλουν ἐκ τῶν ἰδίων, τάλαντα εἴκοσιν ἀργυρίου μὴ δούς,
εἰς ὀργὴν ἐκίνησεν τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον [τὸν Εὐεργέτην, ὃς ἦν
πατὴρ τοῦ Φιλοπάτορος]. καὶ πέμψας εἰς Ἱεροσόλυμα πρεσβευτὴν 159
ᾐτιᾶτο τὸν Ὀνίαν ὡς οὐκ ἀποδιδόντα τοὺς φόρους καὶ ἠπείλει κλη-
ρουχήσειν αὐτῶν τὴν γῆν οὐκ ἀπολαβὼν καὶ πέμψειν τοὺς ἐνοική-
σοντας στρατιώτας. ἀκούσαντες δὲ τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως οἱ Ἰου-
δαῖοι συνεχύθησαν, τὸν δὲ Ὀνίαν τούτων ἐδυσώπει διὰ τὴν φιλο-
χρηματίαν οὐδέν.

2. Ἰώσηπος δέ τις, νέος μὲν ἔτι τὴν ἡλικίαν, ἐπὶ σεμνότητι 160
δὲ καὶ προνοίᾳ δικαιοσύνης δόξαν ἔχων παρὰ τοῖς Ἱεροσολυμίταις,
Τωβίου μὲν πατρός, ἐκ δὲ τῆς Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως ἀδελφῆς γεγο-
νώς, δηλωσάσης αὐτῷ τῆς μητρὸς τὴν τοῦ πρεσβευτοῦ παρουσίαν,
ἔτυχεν γὰρ αὐτὸς ἀποδημῶν εἰς Φικόλαν κώμην ἐξ ἧς ὑπῆρχεν,
ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν ἐπέπληττε τῷ Ὀνίᾳ μὴ προνοουμένῳ τῆς 161
ἀσφαλείας τῶν πολιτῶν, ἀλλ' εἰς κινδύνους τὸ ἔθνος βουλομένῳ
περιστῆσαι διὰ τὴν τῶν χρημάτων ἀποστέρησιν, δι' ἃ καὶ τοῦ λαοῦ
τὴν προστασίαν λαβεῖν αὐτὸν ἔλεγεν καὶ τῆς ἀρχιερατικῆς τιμῆς

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 360 Exc Peiresc.

2 πράττοντεσ E 3 *ταῦτα] μετὰ ταῦτα P 4 *Ὀνίου] ἰονίου P *γὰρ] γὰρ καὶ V 5 *μνασσῆσ P 6 ἐδέξατο (ἐδέξαντο L¹) FLVE 7 δὲ E *οὗτος] οὗτοσ οὖν L 8 *ὁ om. P Ὀνίας — ἥττων habent Exc 10 *ἰδίων, i. marg. γρ ἰουδαίων A *ταλάντων P *εἴκοσι FLAW 11 τὸν om. W τὸν Εὐεργέτην — 12 Φιλοπάτορος om. FVE Lat recte ut uid.; nam Iosephus si Ptolemaeum tertium traditum accepisset, has res iam antea narrare debebat; cf. infra § 163 13 ὡς om. FLVE Lat 14 *αὐτὸν W μὴ ἀπολαβὼν melius erat 15 τὰ] ταῦτα LE παρὰ — οἱ om. E 16 *ἐδυσώπησε (-σεν L¹) FLV 17 οὐδὲν u. 16 ante τούτων tr. FLVE 18 i. marg. δ' L *ioseppus Lat Ἰωσήππου Syncellus p. 537 *ἔτι om. W 19 δικαιοσύνης] καὶ δικαιοσύνη FLVE *ἱεροσολυμήταισ P 21 αὐτῷ] δ' αὐτῷ P πρεσβύτου PW 22 ἐπιδημῶν L φιχόλαν FV φικόλαν (χ) A ficulam Lat κόμην L 24 *ἀσφαλίασ P 25 περιστῆσαι] περιστήσειν V παραστῆσαι E *ἀποστέρησιν, ν i. ras. A

162 *ἐπιτυχεῖν. εἰ δ' ἐρωτικῶς οὕτως ἔχοι τῶν χρημάτων, ὡς δι' αὐτὰ
καὶ τὴν πατρίδα κινδυνεύουσαν ἰδεῖν ὑπομεῖναι καὶ πᾶν ὁτιοῦν
παθόντας αὐτοῦ τοὺς πολίτας, συνεβούλευσεν ἀπελθόντα πρὸς τὸν
βασιλέα δεηθῆναι αὐτοῦ ἢ πάντων αὐτῷ παραχωρῆσαι τῶν χρη-*
163 *μάτων ἢ μέρους. τοῦ δὲ Ὀνίου μήτε ἄρχειν θέλειν ἀποκριναμένου
καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην δ' εἰ δυνατόν ἐστιν ἑτοίμως ἔχειν ἀποθέσθαι
λέγοντος μήτε ἀναβήσεσθαι πρὸς τὸν βασιλέα, μέλειν γὰρ αὐτῷ
περὶ τούτων οὐδέν, εἰ πρεσβεύειν αὐτῷ συγχωρεῖ πρὸς τὸν Πτολε-*
164 *μαῖον ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἐπηρώτησεν. φήσαντος δὲ ἐπιτρέπειν ἀνα-
βὰς εἰς τὸ ἱερὸν ὁ Ἰώσηπος καὶ συγκαλέσας τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν
μηδὲν ταράσσεσθαι μηδὲ φοβεῖσθαι παρῄνει διὰ τὴν Ὀνίου τοῦ
θείου περὶ αὐτῶν ἀμέλειαν, ἀλλ' ἐν ἀδείᾳ τῶν ἀπὸ τῆς σκυθρω-
ποτέρας ἐλπίδος τὴν διάνοιαν αὐτοὺς ἔχειν ἠξίου· πρεσβεύσειν γὰρ
αὐτὸς ἐπηγγέλλετο πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πείσειν αὐτόν, ὅτι μηδὲν*
165 *ἀδικοῦσιν. καὶ τὸ μὲν πλῆθος τούτων ἀκοῦσαν εὐχαριστεῖ τῷ
Ἰωσήπῳ, καταβὰς δ' αὐτὸς ἐκ τοῦ ἱεροῦ ξενίᾳ τε ὑποδέχεται τὸν
παρὰ τοῦ Πτολεμαίου πεπρεσβευκότα καὶ δωρησάμενος αὐτὸν πολυ-
τελέσι δωρεαῖς καὶ ἐπὶ πολλὰς ἑστιάσας φιλοτίμως ἡμέρας προέ-
πεμψε πρὸς τὸν βασιλέα, φράσας αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἀκολουθήσειν·*
166 *καὶ γὰρ ἔτι μᾶλλον γεγόνει πρόθυμος πρὸς τὴν ἄφιξιν τὴν παρὰ
τὸν βασιλέα τοῦ πρεσβευτοῦ προτρεψαμένου καὶ παρορμήσαντος
εἰς Αἴγυπτον ἐλθεῖν καὶ πάντων ὧν ἂν δέηται παρὰ Πτολεμαίου
τυχεῖν αὐτὸν ποιήσειν ὑποσχομένου· τὸ γὰρ ἐλευθέριον αὐτοῦ καὶ
τὸ σεμνὸν τοῦ ἤθους λίαν ἠγάπησεν.*
167 3. *Καὶ ὁ μὲν πρεσβευτὴς ἐλθὼν εἰς Αἴγυπτον ἀπήγγειλεν τῷ
βασιλεῖ τὴν τοῦ Ὀνίου ἀγνωμοσύνην καὶ περὶ τῆς τοῦ Ἰωσήπου
χρηστότητος ἐδήλου, καὶ ὅτι μέλλοι πρὸς αὐτὸν ἥξειν παραιτησό-*

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 361.

1 *δὲ* E *ἔχει* WE fort. recte 2 **εἰδεῖν* P 3 *συνεβούλευεν* E 4 **χρημάτων*] *πραγμάτων* FLV 5 *'Ονίου*] *τοῦ ὀνίου* W *ἐθέλειν* AW 6 *δ'*] om. P *δὲ* AW *ἐστιν* om. FV 7 *μέλειν*] V Lat *μέλλειν* PFLAW 8 *οὐδὲν αὐτῷ περὶ τούτων* tr. FLAVW *συγχωρεῖ* u. 9 post *Πτολεμαῖον* tr. VE *Πτολεμαῖον*] FLVE Lat *εὐεργέτην πτολεμαῖον* PAW 9 *δ'* FL 10 *ὁ* om. E **ioseppus* Lat 11 **ταράττεσθαι* FLV *διὰ* om. V 12 *περὶ αὐτὸν* L *ὑπὸ* FL *σκυθρωπότητοσ* P 15 *ηὐχαρίστει* FLV *εὐχαρίστει* AW 16 *δὲ* E *ἐκ*] *ἀπὸ* FLVE *a* Lat **ξενεία* L 17 **πρεσβευκότα* F[1] *π·επρεσβευκότα* A 20 *ἐγεγόνει* W *τὴν ἄφιξιν — παρὰ* om. V *ἄφηξιν* P *παρὰ*] *πρὸσ* F 22 *διελθεῖν* P *παρὰ*] *παρὰ τοῦ* V 25 **εἰς*] *εἰσ τὴν* FLV 26 *τοῦ* (post *τὴν*) om. WE *τοῦ* om. E 27 *μέλλει* FE **παραιτησόμενος — 101, 1 πλῆθος*] *satisfacturum pro excessu oniae* Lat **παραιτησόμενος*] *παραιτησάμενοσ* PFLV[1], i. marg. *ἀντιτου ἐξιλεωσόμενοσ* A

μενος τῶν ἁμαρτημάτων τὸ πλῆθος· εἶναι γὰρ αὐτοῦ προστάτην·
ἀμέλει τοσαύτῃ [περὶ] τῶν ἐγκωμίων τῶν περὶ τοῦ νεανίσκου διε-
τέλεσε χρώμενος περιουσίᾳ, ὥστε καὶ τὸν βασιλέα καὶ τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ Κλεοπάτραν προδιέθηκεν οἰκείως ἔχειν πρὸς τὸν Ἰώσηπον
οὔπω παρόντα. ὁ δὲ Ἰώσηπος διαπέμψας πρὸς τοὺς φίλους εἰς 168
Σαμάρειαν καὶ δανεισάμενος ἀργύριον καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν
ἑτοιμασάμενος ἐσθῆτάς τε καὶ ἐκπώματα καὶ ὑποζύγια, καὶ ταῦθ'
ὡς περὶ δισμυρίας δραχμὰς παρασκευασάμενος εἰς Ἀλεξάνδρειαν
παρεγένετο. ἔτυχεν δὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν πάντας ἀναβαίνειν 169
τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν τῆς Συρίας καὶ Φοινίκης πρώτους καὶ
τοὺς ἄρχοντας ἐπὶ τὴν τῶν τελῶν ὠνήν· κατ' ἔτος δὲ αὐτὰ τοῖς
δυνατοῖς τῶν ἐν ἑκάστῃ πόλει ἐπίπρασκεν ὁ βασιλεύς. ὁρῶντες 170
οὖν οὗτοι κατὰ τὴν ὁδὸν τὸν Ἰώσηπον ἐχλεύαζον ἐπὶ πενίᾳ καὶ
λιτότητι. ὡς δ' εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀφικόμενος ἐν Μέμφει τὸν
Πτολεμαῖον ἤκουσεν ὄντα, ὑπαντησάμενος συνέβαλεν αὐτῷ. καθε- 171
ζομένου δὲ τοῦ βασιλέως ἐπ' ὀχήματος μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ μετὰ
Ἀθηνίωνος φίλου, οὗτος δ' ἦν ὁ πρεσβεύσας εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ
παρὰ Ἰωσήπῳ ξενισθείς, θεασάμενος αὐτὸν ὁ Ἀθηνίων εὐθὺς ἐποίει
τῷ βασιλεῖ γνώριμον, τοῦτον εἶναι λέγων, περὶ οὗ παραγενόμενος
ἐξ Ἱεροσολύμων ἀπήγγειλεν, ὡς ἀγαθός τε εἴη καὶ φιλότιμος νεα-
νίσκος. ὁ δὲ Πτολεμαῖος πρῶτός τε αὐτὸν ἠσπάσατο καὶ δὴ ἀνα- 172
βῆναι ἐπὶ τὸ ὄχημα παρεκάλεσεν καὶ καθεσθέντος ἤρξατο περὶ τῶν
Ὀνίᾳ πραττομένων ἐγκαλεῖν. ὁ δέ „συγγίνωσκε, φησίν, αὐτῷ διὰ

PFLAVWE Lat Zonaras I 361.

1 *προστάτην] πρὸσ ταύτην V 2 *περὶ (ante τῶν) suspectum τῶν περὶ om. VE περὶ om. L 3 ὥστε] ὡσ E 4 *ioseppum Lat 5 *οὔπω] οὐ FV *πρὸς τοὺς φίλους εἰς] εἰσ τοὺσ φίλουσ πρὸσ (ordine uerborum ex correctura restituto) P 7 ἐσθῆτα E fort. recte ταῦτα E 8 δυσμυρίασ LE *δραγμὰσ W 10 ἀπὸ] ἐκ FLAVWE καὶ τοὺς] πρὸσ τοὺσ P καὶ FVE 11 *ὠνήν] συνωνήν P αὐτὰ] ταῦτα FLAVWE 12 *ἑκάστῃ, η i. ras. F 13 κατὰ τὴν ὁδὸν οὗτοι tr. FLAWE 14 δὲ E *ἐν ex ἐμ corr. A *μεμφὶ P μέμφι W μέμφη F *τὸν] τὸν βασιλέα FLV 15 ὑπαντησάμενος συνέβαλεν αὐτῷ] P et i. marg. A ὑπαντησόμενοσ ἀνέβαινεν αὐτῶ FLV ὑπαντησόμενοσ ἀναβαίνειν αὐτῶ διέγνω AW ὑπαντησόμενοσ αὐτῶ ἀνήει E 16 ἐπὶ FLAVWE μετὰ (post καὶ) om. E 17 *ἀθηνίονοσ W *φίλου] τοῦ ἰωσήπου φίλου FLV δὲ E *πρεσβευσάμενοσ L 18 Ἰωσήπῳ] ἀθηνίωνοσ (s. man. diuersa ab ea quae reliqua correxit) V *ξενωθεἰσ L 19 λέγων τοῦτον εἶναι tr. FLAVWE 20 ἀπήγγελεν W ἀπήγγειλα E nuntiaui Lat 21 δὴ om. FLAVWE 22 παρεκέλευσε E *καθεσθέντεσ FL ἤρξατο] post πραττομένων tr. V, om. E ante περὶ 4 litt. (ut uid. ἤρξατο) eras. V *περὶ τὸν ὀνίαν L[1] 23 *φησι L *αὐτῷ om. L

τὸ γῆρας· οὐ γὰρ λανθάνει σε πάντως, ὅτι καὶ τοὺς πρεσβύτας
καὶ τὰ νήπια τὴν αὐτὴν διάνοιαν ἔχειν συμβέβηκεν. παρὰ δ' ἡμῶν
173 ἔσται σοι τῶν νέων ἅπαντα, ὥστε μηδὲν αἰτιᾶσθαι.“ ἡσθεὶς δ'
ἐπὶ τῇ χάριτι καὶ τῇ εὐτραπελίᾳ τοῦ νεανίσκου μᾶλλον αὐτὸν ὡς
ἤδη καὶ πεπειραμένος ἀγαπᾶν ἤρξατο, ὡς ἔν τε τοῖς βασιλείοις
αὐτὸν κελεῦσαι διαιτᾶσθαι καὶ καθ' ἡμέραν ἐπὶ τῆς ἑστιάσεως τῆς
174 ἰδίας ἔχειν. γενομένου δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τοῦ βασιλέως ἰδόντες
οἱ πρῶτοι τῆς Συρίας συγκαθεζόμενον αὐτῷ τὸν Ἰώσηπον ἀηδῶς
ἔφερον.
175 4. Ἐνστάσης δὲ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔμελλεν τὰ τέλη πιπράσ-
κεσθαι τῶν πόλεων, ἠγόραζον οἱ τοῖς ἀξιώμασιν ἐν ταῖς πατρίσιν
διαφέροντες. εἰς ὀκτακισχίλια δὲ τάλαντα συναθροιζομένων τῶν
τῆς κοίλης Συρίας τελῶν καὶ τῆς Φοινίκης καὶ Ἰουδαίας σὺν τῇ
176 Σαμαρείᾳ, προσελθὼν Ἰώσηπος τοὺς μὲν ὠνουμένους διέβαλλεν ὡς
συνθεμένους ὀλίγην αὐτῷ τιμὴν ὑφίστασθαι τῶν τελῶν, αὐτὸς δὲ
διπλασίονα δώσειν ὑπισχνεῖτο καὶ τῶν ἁμαρτόντων εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ τὰς οὐσίας ἀναπέμψειν αὐτῷ· καὶ γὰρ τοῦτο τοῖς τέλεσι
177 συνεπιπράσκετο. τοῦ δὲ βασιλέως ἡδέως ἀκούσαντος καὶ ὡς αὔ-
ξοντι τὴν πρόσοδον αὐτοῦ κατακυροῦν τὴν ὠνὴν τῶν τελῶν ἐκείνῳ
φήσαντος, ἐρομένου δὲ εἰ καὶ τοὺς ἐγγυησομένους αὐτὸν ἔχει, σφόδρ'
ἀστείως ἀπεκρίνατο· „δώσω γὰρ εἶπεν ἀνθρώπους ἀγαθοὺς καὶ
178 καλούς, οἷς οὐκ ἀπιστήσετε.“ λέγειν δὲ τούτους οἵτινες εἶεν εἰπόν-
τος, „αὐτόν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, σέ τε καὶ τὴν γυναῖκα τὴν σὴν ὑπὲρ
ἑκατέρου μέρους ἐγγυησομένους δίδωμί σοι.“ γελάσας δ' ὁ Πτολε-
μαῖος συνεχώρησεν αὐτῷ δίχα τῶν ὁμολογούντων ἔχειν τὰ τέλη.

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 361.

2 παρ' ἡμῶν δ' tr. E *δὲ FLAVW *ὑμῶν F 3 *ἔστω P ἔστε F *τῶ F αἰτιάσασθαι FLAVWE δὲ FLVE 4 *τῇ (ante εὐτραπελίᾳ) om. V 5 *καὶ om. FL 6 αὐτὸν] αὐτοῦ E *ἐνδιαιτᾶσθαι V 7 δὲ AWE *εἰδότεσ P 9 *ἔφερον, ο ex ε corr. L 12 *δὲ τὰ τάλαντα W *τῶν] καὶ τῶν PAW 13 καὶ τῶν τῆσ FLVE 14 *σαμαρία P σαμαρεία·, eras. uid. σ L ὁ ἰώσηποσ VE διέβαλεν F 15 συνθεμένους] οὐχὶ θεμένουσ P οὐχὶ συνθεμένουσ W δὲ om. WE 16 *διπλασίωνα L *ὑπισχνεῖτω P 17 *ἀναπέμψειν] ἀνέπεμψεν P ἐκπέμψειν FLV τοῦτο] om. P καὶ τοῦτο FLV καὶ ταῦτα E 18 συνεπίπρασκεν (-κε A^2WE) PAWE *tradebatur* Lat

20 *δὲ εἰ] δ' εἰ LA δὲ FVW *καὶ] καὶ τοῦτο εἰσ F καὶ τοῦτο εἰ V *ἐγγυσομένουσ L^1 *ἔχει] ἔχει δοῦναι FLV σφόδρα FLAVWE 21 *ἀστίωσ F *ἀγαθοὺς καὶ καλοὺς] ἀγαθοὺσ τὲ καὶ καλοὺσ FLV καλοὺσ κἀγαθοὺσ A fort. recte καλοὺσ ἀγαθοὺσ W 22 *ἀπιστήσεται P ἀπιστήσητε L *λέγει F *τούτον L *οἵτινες] εἴ τινεσ V εἶεν] εἶε W εἰσὶν FLVE 23 *αὐτόν om. P *ὦι A τε om. FE 24 *μέρους om. FV σοι om. E δ'] δὲ E, om. W

τοῦτο σφόδρα τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐλθόντας 179
ἐλύπησεν ὡς παρευδοκιμηθέντας. καὶ οἱ μὲν ἐπανῆκον εἰς τὰς
ἰδίας ἕκαστοι πατρίδας μετ' αἰσχύνης.
5. *Ὁ δὲ Ἰώσηπος λαβὼν παρὰ τοῦ βασιλέως πεζῶν μὲν στρα-* 180
τιώτας δισχιλίους, ἠξίωσε γὰρ βοήθειάν τινα λαβεῖν, ἵνα τοὺς ἐν
ταῖς πόλεσι καταφρονοῦντας ἔχῃ βιάζεσθαι, καὶ δανεισάμενος ἐν
Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῶν τοῦ βασιλέως φίλων τάλαντα πεντακόσια
εἰς Συρίαν ἐξώρμησεν. γενόμενος δὲ ἐν Ἀσκάλωνι τοὺς φόρους 181
ἀπαιτῶν τοὺς Ἀσκαλωνίτας, ἐπεὶ μηδὲν ἐβούλοντο διδόναι, ἀλλὰ
καὶ προσύβριζον αὐτόν, συλλαβὼν αὐτῶν τοὺς πρωτεύοντας ὡς εἴ-
κοσιν ἀπέκτεινε καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν εἰς χίλια τάλαντα ἀθροι-
σθείσας ἔπεμψε τῷ βασιλεῖ, δηλῶν αὐτῷ καὶ τὰ γεγενημένα. θαυ- 182
μάσας δ' αὐτὸν ὁ Πτολεμαῖος τοῦ φρονήματος καὶ τῶν πεπραγμένων
ἐπαινέσας ἐφίησιν αὐτῷ ποιεῖν ὅ τι βούλεται. ταῦτ' ἀκούσαντες
οἱ Σύροι κατεπλάγησαν καὶ παράδειγμα τῆς ἀπειθείας χαλεπὸν
ἔχοντες τοὺς τῶν Ἀσκαλωνιτῶν ἄνδρας ἀνῃρημένους ἀνοίγοντες
τὰς πύλας ἐδέχοντο προθύμως τὸν Ἰώσηπον καὶ τοὺς φόρους ἐτέ-
λουν. ἐπιχειρούντων δὲ καὶ Σκυθοπολιτῶν ὑβρίζειν αὐτὸν καὶ μὴ 183
παρέχειν τοὺς φόρους αὐτῷ, οὓς μηδὲν ἀμφισβητοῦντες ἐτέλουν,
καὶ τούτων ἀποκτείνας τοὺς πρώτους τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀπέστειλε
τῷ βασιλεῖ. συναγαγὼν δὲ πολλὰ χρήματα καὶ κέρδη μεγάλα ποιή- 184
σας ἐκ τῆς ὠνῆς τῶν τελῶν, εἰς τὸ διαμεῖναι τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ
δύναμιν τοῖς οὖσι κατεχρήσατο, τὴν ἀφορμὴν αὐτῷ καὶ τὴν ὑπό-
θεσιν τῆς τότε εὐτυχίας τηρεῖν φρόνιμον ἡγούμενος ἐξ αὐτῶν ὧν
αὐτὸς ἐκέκτητο· πολλὰ γὰρ ὑπὸ χεῖρα τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ Κλεο- 185
πάτρᾳ δῶρα ἔπεμπεν καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ πᾶσιν τοῖς περὶ τὴν
αὐλὴν δυνατοῖς ὠνούμενος διὰ τούτων τὴν εὔνοιαν τὴν παρ' αὐτῶν.

PFLAVWELat Zonaras I p. 362.

1 **τὴν* om. F 2 *ἐπανῆκαν* PAW 3 *ἰδίας*] *οἰκείασ* V *ἕκαστοι πατρίδας* om. W 4 **μὲν* om. FLVW; excidit fort. equitum numerus *στρατιωτῶν* FLE 5 **δισχιλίους*] *χιλίουσ* FL *α* (*ουσ* suprascr.) V *βοήθειάν*] *δύναμιν* FL i. marg. *γρ βοήθειαν* F *auxilium* Lat 6 *ἔχοι* E 7 *τοῦ* om. E 8 **ἀσκαλῶνι* P *τοὺς*] *καὶ τοὺσ* FLAVWE 10 *εἴκοσιν*] *εἰκὸσ ἦν* PE *εἴκοσι* LA 13 *δὲ* om. E **τὰ πεπραγμένα* F 14 **ἐπαινέσας*] *ἐπαινέσασ αὐτὸν* V **ἐφίησειν* P *ταῦτ'*] *τοῦτ'* L¹V *τοῦτο* L²AWE 15 *παραδείγματα* E *χαλεπὸν* om. E 16 **ἀσκαλωνιτῶν*, *ἀσ* i. ras. 1 litt. m. 2 L *οἴγοντεσ* W 17 *πύλας*] *θύρασ* A **προθύμωσ ἐδέχοντο* tr. AW 19 *οὓς — ἐτέλουν*] *quae prius sine dilatione reddebant* Lat *μὴδὲ* P 20 **αὐτῶν* om. F **ἐπέστειλε* P *ἀπέστειλεν* L¹ 21 **ποιήσασ μεγάλα* tr. V **ποιησάμενος* Ernesti 22 **διαμεῖναι*] *εἶναι* P **αὐτοῦ* P 23 *κατεχρῆτο* PE *αὐτῶν* V 24 *τότ'* FLV *φρόνημον* P 25 *ὑπὸ*] *τῶν ὑπὸ* Lowthius **τῆι*, *ι* i. ras. A 26 **ἔπεμψε* V

186 6. Ἀπέλαυσε δὲ ταύτης τῆς εὐτυχίας ἐπὶ ἔτη εἴκοσι καὶ δύο,
πατὴρ μὲν γενόμενος ἐκ μιᾶς γυναικὸς παίδων ἑπτά, ποιησάμενος
δὲ καὶ ἐκ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ Σολυμίου θυγατρὸς ἕνα Ὑρκανὸν ὄνομα.
187 γαμεῖ δὲ ταύτην ἐξ αἰτίας τοιαύτης· τἀδελφῷ ποτε συνελθὼν εἰς
Ἀλεξάνδρειαν ἄγοντι καὶ τὴν θυγατέρα γάμων ὥραν ἔχουσαν, ὅπως
αὐτὴν συνοικίσῃ τινὶ τῶν ἐπ' ἀξιώματος Ἰουδαίων, καὶ δειπνῶν
παρὰ τῷ βασιλεῖ, ὀρχηστρίδος εἰσελθούσης εἰς τὸ συμπόσιον εὐ-
πρεποῦς ἐρασθεὶς τῷ ἀδελφῷ τοῦτο μηνύει παρακαλῶν αὐτόν,
ἐπεὶ καὶ νόμῳ κεκώλυται παρὰ Ἰουδαίοις ἀλλοφύλῳ πλησιάζειν
γυναικί, συγκρύψαντα τὸ ἁμάρτημα καὶ διάκονον ἀγαθὸν γενόμενον
188 παρασχεῖν αὐτῷ ὥστ' ἐκπλῆσαι τὴν ἐπιθυμίαν. ὁ δὲ ἀδελφὸς ἀσμέ-
νως δεξάμενος τὴν διακονίαν, κοσμήσας τὴν αὐτοῦ θυγατέρα νυκτὸς
ἤγαγε πρὸς αὐτὸν καὶ συγκατεκοίμισεν. ὁ δ' ὑπὸ μέθης ἀγνοήσας
τἀληθὲς συνέρχεται τῇ τοῦ ἀδελφοῦ θυγατρί, καὶ τούτου γενομένου
πολλάκις ἤρα σφοδρότερον. ἔφη δὲ καὶ πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς
κινδυνεύει τῷ ζῆν ἐρῶν ὀρχηστρίδος, ἧς ἴσως οὐκ ἂν αὐτῷ παρα-
189 χωρήσειν τὸν βασιλέα. τοῦ δὲ ἀδελφοῦ μηδὲν ἀγωνιᾶν παρακαλοῦν-
τος, ἀπολαύειν δ' ἧς ἐρᾷ μετ' ἀδείας καὶ γυναῖκα ἔχειν αὐτὴν φή-
σαντος καὶ τἀληθὲς αὐτῷ φανερὸν ποιήσαντος, ὡς ἕλοιτο μᾶλλον
τὴν ἰδίαν ὑβρίσαι θυγατέρα ἢ περιιδεῖν ἐκεῖνον ἐν αἰσχύνῃ γενό-
μενον, ἐπαινέσας αὐτὸν Ἰώσηπος τῆς φιλαδελφίας συνῴκησεν αὐτοῦ
τῇ θυγατρὶ καὶ παῖδα ἐξ αὐτῆς ἐγέννησεν Ὑρκανόν, ὡς προειρήκα-
190 μεν. ἔτι δὲ ὢν τρισκαίδεκα ἐτῶν οὗτος ὁ παῖς νεώτερος ἐπεδεί-
κνυτο τὴν φυσικὴν ἀνδρείαν καὶ σύνεσιν, ὡς ζηλοτυπηθῆναι δεινῶς
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ὄντα πολὺ κρείττονα καὶ φθονηθῆναι δυνά-

---

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 362.

1 ἀπήλαυσε VE *ταύτην W *ἐπ' FV 3 καὶ om. PE Σολυμίου] σολύμου E *solini* Lat 4 *σὺν τἀδελφῷ ποτε εἰσ ἀλεξάνδρειαν ἐλθὼν tr. FLV τῶ ἀδελφῶ AWE 5 *θυγατέραν P *γάμων, γ ex ν corr. L 6 *συνοικήσῃ PA¹W 7 *ὀρχιστρίδοσ P 9 παρὰ] παρὰ τοῖσ FLAWE τοῖσ V 10 *σύνκρύψαντα P συγκρίψαντα L 11 ὥστ' ἐκπλῆσαι] ὥστε πλῆσαι P ὥστε πληρῶσαι FLV ὥστε ἐκπλῆσαι AWE ἀσμένοσ E 13 σύνκατεκοίμϊσεν P συγκατεκοίμησεν (-σε FE) FL¹A¹E δὲ FLVE 14 τὸ ἀληθὲσ FLVE 15 *ἤρα] ἠράσθη FV 16 *κινδυνεύοι FLAVW τῷ] τὸ (ὸ i. ras. A) LA Lat *ἐρῶν ex ὁρῶν corr. L *ὀρχίστριδοσ P τῆσ ὀρχηστρίδοσ FV *ἧς ἴσως] εἴσεισιν ὡσ F *παραχωρῆσαι coni 18 δὲ E μετὰ FLAVWE 19 τὸ ἀληθὲσ E 21 ὁ ἰώσηποσ FV *ioseppus* hic et infra Lat συνώκισεν L¹E 22 *ἐγέννησε τὸν ὑρκανὸν L *Ὑρκανόν] ὑρκανὸν ὄνομα V προειρήκαμεν] προειρήκαμεν μικρὸν ἔμπροσθεν P προείρηται E 23 *ἔτι] ἐπεὶ FV νεώτερος] ὁ νεώτεροσ W, om. E 24 *ἀνδρίαν (ί i. ras., i. marg. ει A) LA σύνεσιν] φρόνησιν E *ζηλωτυπηθῆναι L 25 ὄντα — δυνάμενον om. Lat

μενον. τοῦ δὲ Ἰωσήπου γνῶναι θελήσαντος, τίς αὐτῷ τῶν υἱῶν 191
πρὸς ἀρετὴν εὖ πέφυκεν καὶ καθ' ἕνα πέμψαντος πρὸς τοὺς παιδεύειν τότε δόξαν ἔχοντας, οἱ λοιποὶ μὲν ὑπὸ ῥαθυμίας καὶ τῆς πρὸς τὸ φιλεργεῖν μαλακίας ἀνόητοι καὶ ἀμαθεῖς ἐπανῆκον αὐτῷ,
μετὰ δ' ἐκείνους τὸν νεώτατον Ὑρκανόν, δοὺς αὐτῷ τριακόσια ζεύγη 192
βοῶν, ἐξέπεμψεν ὁδὸν ἡμερῶν δύο εἰς τὴν ἐρημίαν σπεροῦντα τὴν
γῆν ἀποκρύψας τοὺς ζευκτῆρας ἱμάντας. ὁ δὲ γενόμενος ἐν τῷ 193
τόπῳ καὶ τοὺς ἱμάντας οὐκ ἔχων, τῆς μὲν τῶν βοηλατῶν γνώμης κατηλόγησεν συμβουλευόντων πέμπειν πρὸς τὸν πατέρα κομιοῦντάς τινας τοὺς ἱμάντας, τὸν δὲ καιρὸν ἡγησάμενος μὴ δεῖν ἀπολλύναι περιμένοντα τοὺς ἀποσταλησομένους ἐπενόησέν τι στρατηγικὸν καὶ
τῆς ἡλικίας πρεσβύτερον. κατασφάξας γὰρ δέκα ζεύγη τὰ μὲν κρέα 194
τοῖς ἐργάταις διένειμεν, τεμὼν δὲ τὰς δορὰς αὐτῶν καὶ ποιήσας ἱμάντας ἐνέδησεν τούτοις τὰ ζυγά, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον σπείρας
ἣν ὁ πατὴρ αὐτῷ προσέταξε γῆν ὑπέστρεψε πρὸς αὐτόν. ἐλθόντα 195
δ' ὁ πατὴρ ὑπερηγάπησεν τοῦ φρονήματος, καὶ τὴν ὀξύτητα τῆς διανοίας καὶ τὸ ἐπ' αὐτῇ τολμηρὸν ἐπαινέσας ὡς μόνον ὄντα γνήσιον ἔτι μᾶλλον ἔστεργεν ἀχθομένων ἐπὶ τούτῳ τῶν ἀδελφῶν.

7. *Ὡς δ' ἀπήγγειλέ τις αὐτῷ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν υἱὸν τῷ* 196
βασιλεῖ Πτολεμαίῳ γεγενῆσθαι, καὶ πάντες οἱ πρῶτοι τῆς Συρίας καὶ τῆς ὑπηκόου χώρας ἑορτάζοντες τὴν γενέσιον ἡμέραν τοῦ παιδίου μετὰ μεγάλης παρασκευῆς εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐξώρμων, αὐτὸς μὲν ὑπὸ γήρως κατείχετο, τῶν δὲ υἱῶν ἀπεπειρᾶτο εἴ τις
αὐτῶν ἀπελθεῖν βούλεται πρὸς τὸν βασιλέα. τῶν δὲ πρεσβυτέρων 197
παραιτησαμένων καὶ πρὸς τὰς τοιαύτας συνουσίας ἀγροικότερον ἔχειν φησάντων, τὸν δ' ἀδελφὸν Ὑρκανὸν πέμπειν συμβουλευσάντων, ἡδέως ἀκούσας καλεῖ τὸν Ὑρκανὸν καὶ εἰ δύναται πρὸς τὸν

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 363 Suidas s. *φιλεργός* et *ὑπερηγάπησε*.

3 *οἱ* — 4 *αὐτῷ* recepit Suidas *λοιποὶ* om. Suidas *τῆς* om. P 4 *μαλακίασ*, *κ* i. ras. F *ἐπανῆκον*, *η* ex *ει* corr. m. 2 L 5 *δὲ* L² 6 **δύο εἰς*] *αὖθισ* P **ἔρημον* cod. NC 7 *ἀποκρύψας* — 8 *ἔχων*] *celans lora quibus ligantur quae non habens* Lat *ἱμάντας* om. E *ἱμάντας* — 8 *τοὺς* om. PLat 8 *ἱμάντας*] *ὁ δ' ἵμαντασ* P **τὴν* P **γνώμην* P 9 *κατελόγησε* F *ἠλόγησε* E 11 *περιμένοντασ* P **τι* ex *τε* corr. uid. m. 2 L 13 **δωρὰσ* L¹W 14 **ἐνεδύσε·* A **ζυγά*] *ζεύγια* F *ζευγεῖα* V *τούτω τῶ τρόπω* E 16 **δ' ὁ* — 17 *ἐπαινέσας*] *ὁ δὲ πατὴρ τοῦτον ὑπερηγάπησε τοῦ φρονήματος καὶ τῆς ὀξυτάτης διανοίας ὑπερεπαινέσας* Suidas *δὲ* E 18 **ἔτι μᾶλλον* i. marg. suppl. F **τῶν ἀδελφῶν ἐπὶ τούτω* tr. V 19 *δὲ* FA 20 *γεγενῆσθαι* (ν suprascr.) A *γεγέννητο* E 21 **τοῦ παιδὸσ* L 22 *τὴν* om. E 23 **κατεχεῖτο* P **δ'* FV 25 *συνουσίας*] *οὐσίασ* W 26 *δ' ἀδελφὸν*] *ἀδελφὸν* PW *δὲ ἀδελφὸν δὲ* F *ἀδελφὸν δὲ* LV **πέμπειν* — 27 *Ὑρκανὸν* om. PLat 27 **δύναιτο* FLV

198 *βασιλέα βαδίσαι καὶ πρόθυμός ἐστιν ἀνέκρινεν. ἐπαγγειλαμένου*
δὲ πορεύσεσθαι καὶ δεῖσθαι χρημάτων οὐ πολλῶν φήσαντος εἰς
τὴν ὁδόν, ζήσεσθαι γὰρ ἐπιεικῶς ὥστε ἀρκέσειν αὐτῷ δραχμὰς
199 *μυρίας, ἥσθη τοῦ παιδὸς τῇ σωφροσύνῃ. διαλιπὼν δὲ ὀλίγον ὁ*
παῖς συνεβούλευε τῷ πατρὶ δῶρα μὲν αὐτόθεν μὴ πέμπειν τῷ
βασιλεῖ, δοῦναι δὲ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ οἰκονόμον,
ὅπως αὐτῷ παρέχῃ πρὸς ὠνὴν ὧν ἂν εὕρῃ καλλίστων καὶ πολυτε-
200 *λῶν χρήματα. ὁ δὲ νομίζων δέκα ταλάντων ἔσεσθαι τὴν εἰς τὰς*
δωρεὰς τῷ βασιλεῖ δαπάνην καὶ τὸν υἱὸν ἐπαινέσας ὡς παραινοῦντα
καλῶς, γράφει τῷ οἰκονόμῳ Ἀρίονι, ὃς ἅπαντα τὰ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ
201 *χρήματα αὐτοῦ διῴκει οὐκ ὄντα ἐλάσσω τρισχιλίων ταλάντων· ὁ*
γὰρ Ἰώσηπος τὰ ἀπὸ τῆς Συρίας χρήματα ἔπεμπεν εἰς Ἀλεξάν-
δρειαν καὶ τῆς προθεσμίας ἐνισταμένης, καθ' ἣν ἔδει τῷ βασιλεῖ
202 *τοὺς φόρους ἀπαριθμεῖν, ἔγραφεν τῷ Ἀρίονι τοῦτο ποιεῖν. πρὸς*
οὖν τοῦτον ἀπαιτήσας τὸν πατέρα ἐπιστολήν, λαβὼν εἰς τὴν Ἀλε-
ξάνδρειαν ὥρμησεν. ἐξελθόντος δ' αὐτοῦ γράφουσιν οἱ ἀδελφοὶ
πᾶσι τοῖς τοῦ βασιλέως φίλοις, ἵν' αὐτὸν διαφθείρωσιν.
203 8. *Ὡς δὲ παραγενόμενος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπέδωκε τῷ*
Ἀρίονι τὴν ἐπιστολήν, ἐπερωτήσαντος αὐτοῦ, πόσα βούλεται τά-
λαντα λαβεῖν, ἤλπισε δ' αὐτὸν αἰτήσειν δέκα ἢ βραχεῖ τούτων πλέον,
εἰπόντος χιλίων χρῄζειν ὀργισθεὶς ἐπέπληττεν αὐτῷ ὡς ἀσώτως
ζῆν διεγνωκότι, καὶ πῶς ὁ πατὴρ αὐτοῦ συναγάγοι τὴν οὐσίαν [ὡς]
πονῶν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις ἀντέχων ἐδήλου καὶ μιμητὴν αὐτὸν
ἠξίου γενέσθαι τοῦ γεγεννηκότος· δώσειν δ' οὐδὲν πλέον ταλάν-

---

PFLAMVWE Lat Zonaras I. p. 363 Suidas s. Ὑρκανός.

1 *βαδίζειν* E *καὶ*] *καὶ εἰ* FLAVW **ἐπαγγειλάμενοσ* L 2 *πορεύσεσθαι*] ed. pr. *πορεύεσθαι* codd. E *se — iturum* Lat 3 *δραγμὰσ* V 4 **τῇ τοῦ παιδὸσ* tr. L **σωφροσύνῃ*] *φρονήσει* V **διὰλειπὼν* P **δ'* FLV 5 *συνεβούλευσε* VE **αὐτόθι* F 6 **δ'* FLV *ἐν* suppl. i. marg. m. 2 E 7 **παρέχῃ*] *παράσχῃ* L *παρέχει* W * ‖ *ὠνὴν* incip. M pars antiquior 8 **χρημάτων* FLMV et ex corr. A **ὁ δὲ*] *ὅθεν* M **τάλαντα* W 10 *ἀρίονι*, *ί* i. ras. A *ἀρίωνι* LVE *ἀρείω* W 11 **διῴκει*] *δῶ* F 12 **ἔπεμψεν* W *εἰς*] *εἰσ τὴν* FLMVE 13 **τῆς* om. V 14 *Ἀρίονι*] *ἀρίωνι* (*ί* i. ras. A ex *εί* corr. m. 2 L) PLAVE *ἀρείονι* W 15 **τοῦτον*] *τοῦτο* F *ταῦτα* M 15 *ἀπαιτήσασ*, *ἀ* et *αι* s., *τ* i. ras. F *ἀπατήσασ* V *ἐπιστολήν, λαβὼν*] *καὶ λαβὼν ἐπιστολὴν* FMV 16 *δὲ* E **αὐτῶ* M 18 *δὲ γενόμενοσ* L *ἐπέδωκε* E 19 *ἀρίονι*, *ί* i. ras. A *ἀρίωνι* PLVE *ἀρείονι* W 20 *ἤλπιζε* FMV *βραχὺ* FM 22 *καὶ πῶς — 24 γεγεννηκότος* om. E *πῶς — 23 ἐδήλου* habet Suidas *πῶς*] *ὡς* coni *συναγάγῃ* F *ὡς*] *ὡ* M[1], om. Lat 23 *πονῶν*] *πλεῖον* FV *πλείονα*, *α* ex *ϊ* corr. M *ἀντέχειν* ex corr. M 24 *ἠξίου* om. P *γίνεσθαι* FV *γεγενηκότοσ* F *οὐδὲν πλέον*] *οὐδὲν πλέον ἔλεγε* (-*εν* L[1]A[1]) LA *οὐδὲν ἔλεγεν πλέον* W *ἔλεγεν οὐδὲν πλέον* E, quibuscum consentit ut uid. Lat

των δέκα καὶ ταῦτα εἰς δωρεὰς τῷ βασιλεῖ. παροξυνθεὶς δ' ὁ παῖς 204
εἰς δεσμὰ τὸν Ἀρίονα ἐνέβαλεν. τῆς δὲ τοῦ Ἀρίονος γυναικὸς τοῦτο
δηλωσάσης τῇ Κλεοπάτρᾳ καὶ δεηθείσης, ὅπως ἐπιπλήξῃ τῷ παιδί,
σφόδρα γὰρ ἦν ὁ Ἀρίων ἐν τιμῇ παρ' αὐτῇ, φανερὸν τῷ βασιλεῖ
τοῦτο ἐποίησεν ἡ Κλεοπάτρα. ὁ δὲ Πτολεμαῖος πέμψας πρὸς τὸν 205
Ὑρκανὸν θαυμάζειν ἔλεγεν, πῶς ἀποσταλεὶς πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ
πατρὸς οὔτε ὀφθείη αὐτῷ καὶ προσέτι δήσειεν τὸν οἰκονόμον·
ἐλθόντα οὖν τὴν αἰτίαν αὐτῷ μηνύειν ἐκέλευσεν. τὸν δέ φασιν 206
ἀποκρίνασθαι τῷ παρὰ τοῦ βασιλέως λέγειν αὐτῷ, ὅτι νόμος ἐστὶ
παρ' αὐτῷ κωλύων τὸν γεννηθέντα γεύσασθαι θυσιῶν, πρὶν εἰς τὸ
ἱερὸν ἔλθῃ καὶ θύσῃ τῷ θεῷ· κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λογισμὸν οὐδ'
αὐτὸς ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν περιμένων τὰ δῶρα κομίσαι τοῦ πατρὸς
εὐεργέτῃ γεγενημένῳ. τὸν δὲ δοῦλον κολάσαι παρακούσαντα ὧν 207
προσέταξεν· διαφέρειν γὰρ οὐδὲν ἢ μικρὸν εἶναί τινα δεσπότην ἢ
μέγαν· ἂν οὖν μὴ κολάζωμεν τοὺς τοιούτους, καὶ σὺ προσδόκα ὑπὸ
τῶν ἀρχομένων καταφρονηθήσεσθαι." ταῦτ' ἀκούσας ὁ Πτολεμαῖος
εἰς γέλωτα ἐτράπη καὶ τὴν μεγαλοφροσύνην τοῦ παιδὸς ἐθαύμασεν.

9. Μαθὼν δὲ ὁ Ἀρίων, ὅτι τοῦτον ὁ βασιλεὺς διετέθη τὸν 208
τρόπον καὶ μηδεμία βοήθειά ἐστιν αὐτῷ, δοὺς τὰ χίλια τάλαντα
τῷ παιδὶ τῶν δεσμῶν ἀπελύθη. καὶ τρεῖς διαλιπὼν ἡμέρας ὁ
Ὑρκανὸς ἠσπάσατο τοὺς βασιλέας. οἱ δὲ ἀσμένως αὐτὸν εἶδον 209
καὶ φιλοφρόνως εἱστίασαν διὰ τὴν πρὸς τὸν πατέρα τιμήν. λάθρα
δὲ πρὸς τοὺς ἐμπόρους ἀπελθὼν ὠνεῖται παρ' αὐτῶν παῖδας μὲν
ἑκατὸν γράμματα ἐπισταμένους καὶ ἀκμαιοτάτους, ἑνὸς ἕκαστον

PFLAVWE Lat Zonaras I p. 364.

1 *ταῦτα· A ταῦτ' FMV ταῦτα δὲ (δ' W) LW δωρεὰν V δῶρα E δ'] δὲ FLMVE ὁ δ' W 2 ἀρίονα, *l* i. ras. A ἀρίωνα LVE ἀρείονα W ἀρίονοσ, *l* i. ras. A ἀρίωνοσ LV ἀρείονοσ W 4 ἀρίων, *l* i. ras. A ἀρείων W 7 *αὐτῷ] ποτὲ M *δήσειε i. marg. suppl. m. 2 M *τὸν, τὸ i. ras. F 8 μηνύσειν P ἐκέλευε (-εν W) MW 9 λέγων V λέγειν αὐτῷ om. Lat 10 *αὐτοῖς ex Lat Hudson *κελεύων, i. marg. m. 2 κωλύων M *τὸν — θυσιῶν] *communes epulas prius attingere* Lat; quare corruptelam subesse putat Schotanus *γεύσασθαι] μὴ γεύσασθαι, ad μὴ i. marg. ascripta quaedam sunt, quae legi non possunt M θυσίασ FLAMVWE 11 *ἔλθοι PLAW ἔλθει M *θῦσαι AW θύσει MV οὐδ' αὐτὸν PFV 12 *πρὸς] εἰσ M *περιμένων τὰ] περιμένοντα P περὶ μὲν οὖν τὰ F περὶ μὲν οὖν τοῦ τὰ V περὶ μενω W 13 γενομένω FMV 15 *ἐὰν M *κολάζοιμεν FMV 16 ταῦτα LAWE 18 ὁ om. E *ἀρίων, *l* i. ras. A ἀρείων W *διετέθη, θ i. ras. A 19 *καὶ] καὶ ὅτι LAMW τὰ om. E *χειλια P 20 *διάλειπὼν P *ὁ om. FLMV 21 *τὸν βασιλέα ὁ δὲ M *βασιλεῖσ V *εἶδε M 22 *ιστίασαν P εἱστίασε M 23 *ἐλθὼν V 24 ἕνα E 24 *ἑνὸς — 108, 1 ταλάντου] δοὺσ ἑνὸσ ἑκάστου τάλαντον ἓν M

210 *ταλάντου, ἑκατὸν δὲ παρθένους τῆς αὐτῆς τιμῆς ἑκάστην. κληθεὶς δ'*
ἐφ' ἑστίασιν πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πρώτων τῆς χώρας ὑπο-
κατακλίνεται πάντων, καταφρονηθεὶς ὡς παῖς ἔτι τὴν ἡλικίαν ὑπὸ
211 *τῶν τοὺς τόπους κατὰ τὴν ἀξίαν διανεμόντων. τῶν δὲ συγκατα-*
κειμένων πάντων τῶν μερῶν τὰ ὀστᾶ, ἀφῄρουν γὰρ αὐτοὶ τὰς σάρ-
κας, σωρευόντων ἔμπροσθεν τοῦ Ὑρκανοῦ, ὡς πληρῶσαι τὴν παρα-
212 *κειμένην αὐτῷ τράπεζαν, Τρύφων ὃς ἦν τοῦ βασιλέως ἄθυρμα καὶ*
πρὸς τὰ σκώμματα καὶ τοὺς ἐν τοῖς πότοις γέλωτας ἀπεδέδεικτο,
παρακαλεσάντων αὐτὸν τῶν κατακειμένων τῇ τραπέζῃ παρεστὼς
τῷ βασιλεῖ, „ὁρᾷς, εἶπεν, ὦ δέσποτα, τὰ παρακείμενα Ὑρκανῷ ὀστᾶ;
ἐκ τούτου στόχασαι, ὅτι καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν Συρίαν ἅπασαν
213 *περιέδυσεν ὡς οὗτος ταῦτα τῶν σαρκῶν ἐγύμνωσεν." γελάσαντος*
δὲ πρὸς τὸν τοῦ Τρύφωνος λόγον τοῦ βασιλέως καὶ ἐρομένου τὸν
Ὑρκανόν, ὅτι τοσαῦτ' αὐτῷ παράκειται ὀστᾶ, „εἰκότως, εἶπεν, ὦ
δέσποτα· τοὺς μὲν γὰρ κύνας τὰ ὀστᾶ σὺν τοῖς κρέασιν κατεσθίειν,
ὥσπερ οὗτοι" πρὸς τοὺς κατακειμένους ἐπιβλέπων, ὅτι μηθὲν ἔμ-
προσθεν αὐτῶν ἔκειτο, „οἱ δὲ ἄνθρωποι τὸ κρέας ἐσθίουσιν, τὰ
214 *δ' ὀστᾶ ῥίπτουσιν, ὅπερ ἄνθρωπος ὢν κἀγὼ νῦν πεποίηκα." ὁ*
δὲ βασιλεὺς θαυμάζει τὴν ἀπόκρισιν αὐτοῦ σοφὴν οὕτως γενομέ-
νην καὶ πάντας ἐκέλευσεν ἀνακροτῆσαι τῆς εὐτραπελίας ἀποδεχό-
215 *μενος αὐτόν. τῇ δ' ἐπιούσῃ πρὸς ἕκαστον τῶν τοῦ βασιλέως φίλων*

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 364 Suidas s. *Πτολεμαῖος* (9) *ὑποκατακλίνεται ἄθυρμα περιέδυσεν ἀνακροτῆσαι εὐτραπελία.*

1 **παρθ··ουσ* (superscr. *ένουσ*), uid. *ετ* eras. V **κληθεὶς*] incip. Suidas s. *Πτολεμαῖος*, qui non accurate Iosephi uerba rettulit *κληθεὶς* — 3 *ἡλικίαν* habet Suidas s. *ὑποκατακλίνεται* *δὲ* E Suid. 2 **ἐπ' ἑστίασιν* P *εἰσ ἑστίασιν* Suid. **πρὸς τὸν* — *χώρας* om. Suid. 4 **νεμόντων* M **συνανακειμένων* Suid. 5 **τὰ* om. PW **ἀνῄρουν* PFLV 7 **ὃς ἦν* — 8 *ἀπεδέδεικτο* excripsit Suidas s. *ἄθυρμα* 8 **πρὸς τὰ σκώμματα*] *πρόσκωμμα* W **πρὸς* om. FMV **σκόμματα* P **τοὺς*] *τοῖσ* P *ἀνεδέδεκτο* FMV *ἐπεδέδεκτο* E *ἐπεδείκνυτο* Suid. 9 **τῇ τραπέζῃ* om. M nec satis commodum est, nisi mox *τοῦ βασιλέως* scribetur 10 **τὰ* om. P Suid. 11 **στόχασε*, *ε* i. ras. P **ὅτι* i. ras. P **ὁ πατὴρ* — 12 *σαρκῶν* habet Suidas s. *περιέδυσεν* 12 **ὡς* — *ἐγύμνωσεν* om. L 13 *τοῦ* om. FMV *ἐρωμένου* PL[1] 14 **ὅτι*] *πῶς* Suid. *τοσαῦτα* FLMVWE Suid. **ὀστέα* V 16 **ἀνακειμένουσ* L *συνανακειμένους* Suid. *ἐπιβλέπων*] *εἰπὼν* PAW Suid. *ἀποβλέψασ* L et i. marg. A *ἰδὼν* E *dicens* Lat *μηδὲν* FLMVE Suid. **ἔμπροσθεν*] *τῶν ἔμπροσθεν* W 17 **δ'* FLMV 18 *δὲ* FLMV Suid. *ῥιπτοῦσιν* LMVWE *νῦν* om. E Suid. *ὁ δὲ βασιλεὺς* om. PE Suid. 19 **θαυμάσασ* FLMV et ut uid. Lat *οὕτω* VE Suid. et ex corr. L **γενομένην*, *γε* ex *γι* corr. L *γεγενημένην* M 20 *καὶ* om. FLMVLat *πάντας* — 21 *αὐτόν* habet Suidas s. *ἀνακροτῆσαι* et *εὐτραπελία* *ἀποδεχομένουσ* FLMVLat 21 *αὐτὸν* fin. Suidas s. *Πτολεμαῖος* *δὲ* AWE

πορευόμενος καὶ τῶν περὶ τὴν αὐλὴν δυνατῶν τοὺς μὲν ἠσπάζετο,
παρὰ δὲ τῶν οἰκετῶν ἀπεπυνθάνετο, τί μέλλουσιν διδόναι τῷ βα-
σιλεῖ δῶρον ἐν τῇ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ γενεσίῳ. τῶν δὲ ἀνὰ δέκα 216
τάλαντα μέλλειν διδόναι φησάντων τοὺς μέν, τοὺς δὲ ἐν ἀξίᾳ κατὰ
τὸ μέγεθος τῆς οὐσίας ἕκαστον αὐτῶν, ὑπεκρίνετο λυπεῖσθαι διὰ τὸ
μὴ δύνασθαι τοιαύτην προσενεγκεῖν δωρεάν· πλέον γὰρ πέντε τα-
λάντων οὐκ ἔχειν. οἱ δὲ θεράποντες ταῦτ' ἀκούσαντες ἀπήγγελλον
τοῖς δεσπόταις. χαιρόντων δ' αὐτῶν ὡς καταγνωσθησομένου τοῦ 217
Ἰωσήπου καὶ προσκρούσοντος τῷ βασιλεῖ διὰ τὴν βραχύτητα τῆς
δωρεᾶς, ἐνστάσης τῆς ἡμέρας οἱ μὲν ἄλλοι προσέφερον τῷ βασιλεῖ
ταλάντων οἱ λίαν μεγαλοδωρεῖσθαι νομίζοντες οὐ πλεῖον εἴκοσι,
ὁ δ' Ὑρκανὸς οὓς ὠνήσατο παῖδας ἑκατὸν καὶ παρθένους τοσαύτας
ἀνὰ τάλαντον ἑκάστῳ φέρειν δοὺς προσήγαγεν τοὺς μὲν τῷ βασιλεῖ,
τὰς δὲ τῇ Κλεοπάτρᾳ. πάντων δὲ θαυμασάντων τὴν παρ' ἐλπίδα 218
τῶν δώρων πολυτέλειαν καὶ τῶν βασιλέων αὐτῶν, καὶ τοῖς φίλοις
ἔτι καὶ τοῖς περὶ τὴν θεραπείαν τοῦ βασιλέως οὖσιν πολλῶν ἄξια
ταλάντων δῶρα ἔδωκεν, ὡς διαφυγεῖν τὸν ἐξ αὐτῶν κίνδυνον· τού-
τοις γὰρ ἐγεγράφεισαν αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ διαχρήσασθαι τὸν Ὑρκα-
νόν. Πτολεμαῖος δὲ τὴν μεγαλοψυχίαν ἀγασάμενος τοῦ μειρακίου 219
προσέταξεν αὐτῷ δωρεὰν ἣν βούλεται λαμβάνειν. ὁ δ' οὐδὲν πλέον
ἠξίωσεν αὐτῷ γενέσθαι παρ' αὐτοῦ ἢ γράψαι τῷ πατρὶ καὶ τοῖς
ἀδελφοῖς περὶ αὐτοῦ. τιμήσας οὖν αὐτὸν φιλοτιμότατα καὶ δω- 220
ρεὰς δοὺς λαμπρὰς καὶ τῷ τε πατρὶ γράψας καὶ τοῖς ἀδελφοῖς
καὶ πᾶσι τοῖς ἡγεμόσιν αὐτοῦ καὶ ἐπιτρόποις ἐξέπεμψεν. ἀκού- 221
σαντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ τούτων τετυχηκότα τὸν Ὑρκανὸν παρὰ τοῦ
βασιλέως καὶ μετὰ μεγάλης ἐπανερχόμενον τιμῆς, ἐξῆλθον ὑπαντη-

---

PFLAMVWELat Zonaras I p. 364.

2 ἐπυνθάνετο LAWE *διδόναι] δοθῆναι L διαδιδόναι M 3 τῇ] τω LAME *γενεθλίω FLMV *δέκα] δώδεκα V 4 *μέλλειν om. FM τοὺς μὲν u. 3 ante ἀνὰ δέκα tr. FLAMVWE *δ' FMV 5 ἕκαστον] πρὸσ ἕκαστον LAM²WE 6 *τοσαύτην F 7 *ἔχειν, ἔχ i. ras. F ταῦτα E ἀκούοντεσ FMV *ἀπήγγελον W 8 δὲ E 9 *ioseppum Lat καὶ om. M προσκρούσαντοσ L προσκρούσαντοσ (s. m. 2) M 10 ἄλλο L 11 τάλαντα E μεγάλα δωρεῖσθαι (α ex οι corr., ante δ ras. 7—8 litt. M) AMWE μεγαδωρεῖσθαι P πλεῖον] V et ut uid. Lat πλειόνων PFLAMW πλείω E εἴκοσιν FLA¹M τῶν εἴκοσιν E 12 δὲ FLMVE 14 *τὰς] τοὺσ F παρ' ἐλπίδα om. ELat 16 τοῖς om. FME 17 *δῶρα suppl. man. alia M *δέδωκεν M 18 ἐγεγράφεσαν FLM 19 *ἀσπασάμενοσ FMV 20 προσέταττεν FLAMVWE *ἣν A δὲ LE 21 *καὶ τοῖς ἀδελφοῖς om. Lat 22 *ἀδελφοῖς] ἀδελφοῖσ αὐτοῦ M φιλοτιμώτατα PL¹ 23 τε om. F 24 ἡγεμόσι L

δόμενοι καὶ διαφθεροῦντες αὐτὸν καὶ τοῦ πατρὸς εἰδότος· ὀργιζόμενος γὰρ αὐτῷ ἕνεκεν τῶν εἰς τὰς δωρεὰς χρημάτων οὐκ ἐφρόντιζεν τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. τὴν ὀργὴν μέντοι τὴν πρὸς τὸν υἱὸν
222 ὁ Ἰώσηπος ἀπεκρύπτετο φοβούμενος τὸν βασιλέα. συμβαλόντων δ' αὐτῷ τῶν ἀδελφῶν εἰς μάχην ἄλλους τε τῶν σὺν αὐτοῖς πολλοὺς ἀπέκτεινεν καὶ δύο τῶν ἀδελφῶν, οἱ δὲ λοιποὶ διεσώθησαν εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν πατέρα. παραγενόμενον δ' αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ἐπεὶ μηδεὶς ἐδέχετο, δείσας ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ κἀκεῖ διέτριβεν φορολογῶν τοὺς βαρβάρους.
223 10. Ἐβασίλευσεν δὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τῆς Ἀσίας Σέλευ-
224 κος ὁ Σωτὴρ ἐπικαλούμενος υἱὸς ὢν Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου. τελευτᾷ δὲ καὶ ὁ τοῦ Ὑρκανοῦ πατὴρ Ἰώσηπος ἀνὴρ ἀγαθὸς γενόμενος καὶ μεγαλόφρων, καὶ τὸν τῶν Ἰουδαίων λαὸν ἐκ πτωχείας καὶ πραγμάτων ἀσθενῶν εἰς λαμπροτέρας ἀφορμὰς τοῦ βίου καταστήσας, εἴκοσι ἔτη καὶ δύο τὰ τέλη τῆς Συρίας καὶ τῆς Φοινίκης καὶ Σαμαρείας κατασχών. ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ θεῖος αὐτοῦ Ὀνίας τὴν ἀρχιερωσύνην Σίμωνι τῷ παιδὶ καταλιπών.
225 Τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου ὁ υἱὸς αὐτοῦ διάδοχος τῆς τιμῆς Ὀνίας γίνεται, πρὸς ὃν ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς Ἄρειος πρεσβείαν τε ἔπεμψεν καὶ ἐπιστολάς, ὧν τὸ ἀντίγραφόν ἐστι τοι-
226 οῦτο· „βασιλεὺς Λακεδαιμονίων Ἄρειος Ὀνίᾳ χαίρειν. ἐντυχόντες γραφῇ τινι εὕρομεν, ὡς ἐξ ἑνὸς εἶεν γένους Ἰουδαῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐκ τῆς πρὸς Ἄβραμον οἰκειότητος. δίκαιον οὖν ἐστιν ἀδελφοὺς ὑμᾶς ὄντας διαπέμπεσθαι πρὸς ἡμᾶς περὶ ὧν ἂν βού-

---

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 365.

1 *διαφθειροῦντεσ P 2 ἕνεκεν om. FE fort. recte 4 ὁ om. LW *ioseppus* Lat *συμβαλόντων (ἐπεὶ s. m. 2) M 5 δὲ E 7 *τὸν] τὸν ἴδιον αὐτῶν P *εἰς] εἰσ ἱεροσόλυμα P *τὴν suppl. m. 1 A 8 *τὴν] τὸ LAMW Zon *πέραν] πέ(ραν i. ras. m. 2) V 11 *Σωτὴρ] Φιλοπάτωρ cod. NC ex chronographis (uid. Sync. p. 526, 542) quod ab Usserio probatum recepit Dindorf *ὢν] ἦν P 12 **ioseppus* Lat 14 ἀσθενοῦν (τ s. l.) W 15 εἴκοσιν F εἴκοσι — δύο] τριάκοντα καὶ ἓξ ἔτη cod. NC cf. § 186 τῆσ συρίασ τέλη tr. V τῆς (ante Φοινίκης) om. V 16 σαμαρίασ P 17 *καταλειπών P 18 i. marg. ε' L V Lat ὁ om. PE *τιμῆς] τιμῆσ αὐτοῦ V 19 *ἴωνίασ PV *λακεδαιμονίασ M ἄριοσ PL¹E ἄρριοσ V 20 *ἔπεμπε FLMV ἐπιστολὴν E τὸ om. P τοιοῦτον FVW τοῦτο (οι s. l.) L 21 ἄριοσ P ἄρριοσ V ἰωνία W 22 γραφῇ] ἐν γραφῇ PA¹W εἶεν γένους] εἰσ ἓν γένοσ P 23 ἀβραάμον PL ἀβραάμον F ἄβραμον MVW *abraham* Lat 24 ὑμᾶς] ἡμᾶσ P ἡμᾶς] ἀλλήλουσ P βουλοίμεθα ποιήσωμεν P

λησθε. ποιήσομεν δὲ καὶ ἡμεῖς τοῦτο, καὶ τά τε ὑμέτερα ἴδια 227
νομιοῦμεν καὶ τὰ αὐτῶν κοινὰ πρὸς ὑμᾶς ἕξομεν. Δημοτέλης ὁ
φέρων τὰ γράμματα διαπέμπει τὰς ἐπιστολάς. τὰ γεγραμμένα
ἐστὶν τετράγωνα· ἡ σφραγίς ἐστιν ἀετὸς δράκοντος ἐπειλημμένος.“
11. *Ἡ μὲν οὖν ἐπιστολὴ ἡ πεμφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Λακεδαιμονίων* 228
βασιλέως τοῦτον περιεῖχε τὸν τρόπον. ἀποθανόντος δὲ Ἰωσήπου
τὸν λαὸν συνέβη στασιάσαι διὰ τοὺς παῖδας αὐτοῦ. τῶν γὰρ
πρεσβυτέρων πόλεμον ἐξενεγκαμένων πρὸς Ὑρκανόν, ὃς ἦν νεώτατος
τῶν Ἰωσήπου τέκνων, διέστη τὸ πλῆθος. καὶ οἱ μὲν πλείους τοῖς 229
πρεσβυτέροις συνεμάχουν καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Σίμων διὰ τὴν συγγέ-
νειαν· ὁ δὲ Ὑρκανὸς ἐπανελθεῖν μὲν οὐκέτι ἔγνω εἰς Ἱεροσόλυμα,
προσκαθίσας δὲ τοῖς πέραν τοῦ Ἰορδάνου συνεχῶς ἐπολέμει τοὺς
Ἄραβας, ὡς πολλοὺς αὐτῶν καὶ ἀποκτεῖναι καὶ λαβεῖν αἰχμαλώ-
τους. ᾠκοδόμησεν δὲ βᾶριν ἰσχυρὰν ἐκ λίθου λευκοῦ κατασκευάσας 230
πᾶσαν μέχρι καὶ τῆς στέγης ἐγγλύψας ζῷα παμμεγεθέστατα, περιή-
γαγεν δ' αὐτῇ εὔριπον μέγαν καὶ βαθύν. ἐκ δὲ τῆς καταντικρὺ τοῦ 231
ὄρους πέτρας διατεμὼν αὐτῆς τὸ προέχον σπήλαια πολλῶν σταδίων
τὸ μῆκος κατεσκεύασεν. ἔπειτα οἴκους ἐν αὐτῇ τοὺς μὲν εἰς συμ-
πόσια τοὺς δ' εἰς ὕπνον καὶ δίαιταν ἐποίησεν, ὑδάτων δὲ διαθεόν-
των πλῆθος, ἃ καὶ τέρψις ἦν καὶ κόσμος τῆς αὐλῆς, εἰσήγαγεν.
τὰ μέντοι στόμια τῶν σπηλαίων ὥστε ἕνα δι' αὐτῶν εἰσδῦναι καὶ 232
μὴ πλείους βραχύτερα ἤνοιξεν· καὶ ταῦτ' ἐπίτηδες ἀσφαλείας ἕνεκα
τοῦ μὴ πολιορκηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν καὶ κινδυνεῦσαι ληφθεὶς
κατεσκεύασεν. προσῳκοδόμησε δὲ καὶ αὐλὰς τῷ μεγέθει διαφερού- 233
σας καὶ παραδείσοις ἐκόσμησε παμμήκεσι. καὶ τοιοῦτον ἀπεργασά-
μενος τὸν τόπον Τύρον ὠνόμασεν. οὗτος ὁ τόπος ἐστὶ μεταξὺ τῆς

PFLAOVWE Lat Zonaras I p. 365.

1 *τοῦτο*] *ταῦτα* P *τὸ αὐτὸ* FV *idem* Lat   *ἡμέτερα* V   *ἴδια*] *δια* FV   2 *νοοῦμεν* (*μι* supra) P   *αὐτῶν* PFLM¹VW   *τὰ κοινὰ αὐτῶν* tr. P   *ὑμᾶσ*, *ὑ* ex *ἡ* corr. V   *ἔχομεν* FV   *δημοτελὴσ* PFL *δημοτελῆσ* W *δημοτελεῖσ* V   4 *ἐπιλημμένοσ* PL¹   5 *ὑπὸ*] *παρὰ* V   6 i. marg. *ς´* L *ε´* E   **ioseppo* Lat   9 **ioseppi* Lat   *τῶν πρεσβυτέρων* E   11 **ἔγνω*] *διέγνω* FV   12 **ἐπολέμει*, *ει* ex *ου* corr. F   13 **ὡς — αἰχμαλώτους* om. Lat   **οὕτωσ* post *αἰχμαλώτους* add. P   14 *βάρην* P   15 *ἅπασαν* FLV   *στέγης*] *γῆσ* PAMW Lat   16 *δὲ* FLAVWE   *αὐτῆσ* E   **εὔριππον* AMW   **μέγα* PFL¹   **κατάντικρυσ* P *καταντικρὺ·* A *καταντικρῆσ* W   17 *προέχον*] *προσέχον* P *sinistram extensionem* Lat   **σπήλαια*] *τῆλέα* P   18 *αὐτῇ*] *αὐτῷ* E   19 *δὲ* FLVE   20 **πλήθη* Cocceji   **ἃ* om. P   21 **διὰ* P   *εἰσδῦναι*] *εἰσιέναι* FLV *εἰσδύνειν* WE   22 *ταῦτα* W   **ἀσφαλίασ* P   23 *καὶ* om. FVE   24 *κατεσκεύασα* L¹   *αὐλοὺσ* E   25 *καὶ*] *ἃσ καὶ* FLV   *ἐκόμησε* L¹   26 **ὠνόμασιν* V¹   *ἐστὶ*] *ἔστι τὲ* F   *τῆς*] *τῆσ τε* FLAMVW

Ἀραβίας καὶ τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου οὐ πόρρω τῆς
234 *Ἐσσεβωνίτιδος. ἦρξε δ' ἐκείνων τῶν μερῶν ἐπὶ ἔτη ἑπτά, πάντα*
τὸν χρόνον ὃν Σέλευκος τῆς Συρίας ἐβασίλευσεν. ἀποθανόντος δὲ
τούτου μετ' αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς Ἀντίοχος ὁ κληθεὶς Ἐπιφανὴς τὴν
235 *βασιλείαν κατέσχεν. τελευτᾷ δὲ καὶ Πτολεμαῖος ὁ τῆς Αἰγύπτου*
βασιλεὺς καὶ αὐτὸς ἐπικαλούμενος Ἐπιφανής, καταλιπὼν δύο παῖ-
δας ἔτι βραχεῖς τὴν ἡλικίαν, ὧν ὁ μὲν πρεσβύτερος Φιλομήτωρ
236 *ἐκαλεῖτο, Φύσκων δὲ ὁ νεώτερος. Ὑρκανὸς δὲ ὁρῶν μεγάλην δύνα-*
μιν ἔχοντα τὸν Ἀντίοχον καὶ δείσας, μὴ συλληφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ
κολασθῇ διὰ τὰ πρὸς τοὺς Ἄραβας αὐτῷ πεπραγμένα, τελευτᾷ
τὸν βίον αὐτόχειρ αὐτοῦ γενόμενος. τὴν δ' οὐσίαν αὐτοῦ πᾶσαν
Ἀντίοχος λαμβάνει.
237 V. 1. *Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἀποθανόντος καὶ Ὀνίου τοῦ*
ἀρχιερέως τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ τὴν ἀρχιερωσύνην Ἀντίοχος δίδω-
σιν· ὁ γὰρ παῖς, ὃν Ὀνίας καταλελοίπει, ἔτι νήπιος ἦν. δηλώσομεν δὲ
238 *τὰ περὶ τοῦ παιδὸς τούτου κατὰ χώραν ἕκαστα. Ἰησοῦς δέ, οὗτος*
γὰρ ἦν ὁ τοῦ Ὀνίου ἀδελφός, τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφῃρέθη προσορ-
γισθέντος αὐτῷ τοῦ βασιλέως καὶ δόντος αὐτὴν τῷ νεωτάτῳ αὐτοῦ
ἀδελφῷ Ὀνίᾳ τοὔνομα. Σίμωνι γὰρ οὗτοι τρεῖς ἐγένοντο παῖδες,
239 *καὶ εἰς τοὺς τρεῖς ἧκεν ἡ ἀρχιερωσύνη, καθὼς δεδηλώκαμεν. ὁ*
μὲν οὖν Ἰησοῦς Ἰάσονα αὑτὸν μετωνόμασεν, ὁ δὲ Ὀνίας ἐκλήθη
Μενέλαος. στασιάσαντος οὖν τοῦ προτέρου ἀρχιερέως Ἰησοῦ πρὸς
τὸν μετὰ ταῦτα κατασταθέντα Μενέλαον καὶ τοῦ πλήθους διανε-
μηθέντος εἰς ἑκατέρους, ἐκ τῆς Μενελάου μοίρας οἱ Τωβίου παῖδες
240 *ἐγένοντο, τὸ δὲ πλέον τοῦ λαοῦ τῷ Ἰάσονι συνελάμβανεν, ὑφ' οὗ*
καὶ πονούμενοι ὅ τε Μενέλαος καὶ οἱ παῖδες οἱ τοῦ Τωβίου πρὸς

§ 240 = 1. Maccab. I 11.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 365.

2 *ἐσεβωνίτιδοσ* FL *sebonitide* Lat *δὲ* E **ἐπὶ*] *καὶ* L 3 *ἐβασίλευεν* E *δὲ*] *γὰρ* FLAMVWE 4 **Ἀντίοχος*] *ὁ ἀντίοχοσ* W **κληθὴσ* W 6 *αὐτὸ* L¹ *καλούμενοσ* FV *κεκλημένοσ* E **καταλειπῶν* P 8 **φύσκων* ex *φυσικων* corr. P 9 *ἔχοντα δύναμιν* tr. LAMWE **μὴ*] *μὴ καὶ* FV 10 *αὐτοῦ* A *αὐτῷ* E *ἑαυτοῦ* Zon 11 *δὲ* LE 13 i. marg. *VI* Lat 14 *Ἰησοῦ* om. FLVE *Ἀντίοχος* om. W 15 *καταλελοίπειν* L¹ *κατελελοίπει* E *νήπιοσ ἦν ἔτι* tr. FLAMVWE *δηλώσωμεν* M 16 *παιδίου* V **οὗτος*] *αὐτὸσ* P 17 **ὁ* om. M *τοῦ Ὀνίου ἀδελφός*] *ἀδελφὸσ τοῦ ὀνίου* FVE *ἀδελφὸσ ὁ τοῦ ὀνίου* LAMW 18 **διδόντοσ* FLV **αὐτοῦ*] *eorum* Lat 19 **ὀνίῳ* PA¹ 21 **οὖν* om. FM s. L *ἰάσωνα* V¹E *αὑτὸν*] *αὐτὸν* PW *ἑαυτὸν* FLMVE *ἑαυτὸν* A 24 *ἐκ* om. E fort. recte 25 **ἐγένοντο* — 26 *Τωβίου* om. F *πλεῖον* VE *ἰωάσονι* P *ἰάσωνι* MV¹E **συνελάμβανον* W 26 *οἱ παῖδεσ οἱ τωβίου* WE *οἱ τοῦ τωβίου παῖδεσ* L *οἱ τωβίου παῖδεσ* V

Ἀντίοχον ἀνεχώρησαν δηλοῦντες αὐτῷ, ὅτι βούλονται τοὺς πατρίους
νόμους καταλιπόντες καὶ τὴν κατ᾽ αὐτοὺς πολιτείαν ἕπεσθαι τοῖς βα-
σιλικοῖς καὶ τὴν Ἑλληνικὴν πολιτείαν ἔχειν. παρεκάλεσαν οὖν αὐτὸν 241
ἐπιτρέψαι αὐτοῖς οἰκοδομῆσαι γυμνάσιον ἐν Ἱεροσολύμοις. συγχω-
ρήσαντος δὲ καὶ τὴν *τῶν αἰδοίων περιτομὴν ἐπεκάλυψαν, ὡς ἂν
εἶεν καὶ τὰ περὶ τὴν ἀπόδυσιν Ἕλληνες, τά τε ἄλλα πάνθ᾽ ὅσα ἦν
αὐτοῖς πάτρια παρέντες ἐμιμοῦντο τὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἔργα.

2. Ἀντίοχος δὲ τῆς βασιλείας αὐτῷ χωρούσης κατὰ τρόπον 242
ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον διέγνω στρατεύσασθαι, πόθον αὐτῆς λαβὼν καὶ
διὰ τὸ τῶν Πτολεμαίου παίδων καταφρονεῖν ἀσθενῶν ἔτι τυγχα-
νόντων καὶ μηδέπω πράγματα τηλικαῦτα διέπειν δυναμένων. γενό- 243
μενος οὖν μετὰ πολλῆς δυνάμεως κατὰ τὸ Πηλούσιον καὶ δόλῳ
τὸν Φιλομήτορα Πτολεμαῖον ἐκπεριελθὼν καταλαμβάνει τὴν Αἴγυ-
πτον, καὶ γενόμενος ἐν τοῖς περὶ Μέμφιν τόποις καὶ κατασχὼν
ταύτην ὥρμησεν ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὡς πολιορκίᾳ παραστη-
σόμενος αὐτὴν καὶ τὸν ἐκεῖ βασιλεύοντα χειρωσόμενος Πτολεμαῖον.
ἀπεκρούσθη δ᾽ οὐ τῆς Ἀλεξανδρείας μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ὅλης Αἰ- 244
γύπτου, Ῥωμαίων αὐτῷ παραγγειλάντων ἀπέχεσθαι τῆς χώρας,
καθὼς ἤδη που καὶ πρότερον ἐν ἄλλοις δεδηλώκαμεν. διηγήσομαι 245
δὲ κατὰ μέρος τὰ περὶ τοῦτον τὸν βασιλέα, ὡς τήν τε Ἰουδαίαν
ἐχειρώσατο καὶ τὸν ναόν· ἐν γὰρ τῇ πρώτῃ μου πραγματείᾳ κεφα-
λαιωδῶς αὐτῶν ἐπιμνησθεὶς ἀναγκαῖον ἡγησάμην νῦν εἰς τὴν ἐπ᾽
ἀκριβὲς αὐτῶν ἐπανελθεῖν ὑφήγησιν.

3. Ὑποστρέψας ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου διὰ τὸ παρὰ Ῥωμαίων 246
δέος ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἐπὶ τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ἐξεστρά-
τευσεν, καὶ γενόμενος ἐν αὐτῇ ἔτει ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ

§ 240 = 1. Macc. I 14.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 365 sq.

2 καταλειπόντεσ P καὶ om. PE ἕπεσθαι — 3 πολιτείαν om. PE ἔσεσθαι W 3 παρεκάλεσεν, εν ex αν corr. E παρεκάλουν FV 5 τῶν om. E 6 τὰ om. LW πάντα E *ὅσ᾽ W 7 *τῶν om. F *ἄλλων ἐθνῶν] ἀλλοεθνῶν FLV fort. recte 9 *στρατεύεσθαι FV 12 οὖν] δὲ E 13 ἐκπεριελθὼν] περιελθὼν FVE *τὴν] ἐπὶ τὴν P 14 *μέμφην P 15 *παραιτησόμενοσ P 16 αὐτὴν — χειρωσόμενος om. P ἐκεῖ] ἐκεῖσε M βασιλεύοντα] βασιλέα AMW χειροσόμενοσ L χειρισόμενοσ M[1] 17 *οὐ τῆς] οὐκ F μόνησ E 19 ἐν ἄλλοις] ἐν ἀλλήλοισ F *et alibi* Lat 20 *τούτων, ω ex ο corr. W ὡς] ὅσ PFLVW τε om. FLV 22 αὐτὸν P νῦν om. P 24 i. marg. ζ´ LE ὑποστρέψας] ὑποστρέψασ γὰρ FM[2]V ὑποστρέψασ τοίνυν E *reuersus ergo* Lat *ῥωμαίοισ P 25 *ὁ om. P τὴν] τὴν τῶν E 26 ἔτει — 114, 15 παραβῆναι] *anno centesimo XLIII post regnum primi seleuci CLIII olympiade uicesimo et V die mensis chasleu, quem macedones apelleon nominant, caepit eam sine conflictione cuiuspiam, aperientibus ei portas his, qui*

*καὶ τρίτῳ μετὰ τοὺς ἀπὸ Σελεύκου βασιλεῖς ἀμαχητὶ λαμβάνει τὴν
πόλιν ἀνοιξάντων αὐτῷ τὰς πύλας ὅσοι τῆς ἐκείνου προαιρέσεως
247 ἦσαν. ἐγκρατὴς δ' οὕτως τῶν Ἱεροσολύμων γενόμενος πολλοὺς ἀπέ-
κτεινεν τῶν τἀναντία φρονούντων καὶ χρήματα πολλὰ συλήσας ὑπέ-
στρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν.
248 4. Συνέβη δὲ μετὰ ἔτη δύο τῷ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ
καὶ πέμπτῳ ἔτει μηνὸς πέμπτῃ καὶ εἰκάδι, ὃς καλεῖται κατὰ μὲν
ἡμᾶς Ἐξελέους, κατὰ δὲ Μακεδόνας Ἀπελλαῖος, ὀλυμπιάδι ἑκατοστῇ
καὶ πεντηκοστῇ καὶ τρίτῃ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀναβῆναι τὸν
βασιλέα εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ προσποιησάμενον εἰρήνην ἀπάτῃ
249 περιγενέσθαι τῆς πόλεως. ἐφείσατο δὲ τότε οὐδὲ τῶν εἰσδεξα-
μένων αὐτὸν διὰ τὸν ἐν τῷ ναῷ πλοῦτον, ἀλλ' ὑπὸ πλεονεξίας,
χρυσὸν γὰρ ἑώρα πολὺν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ τὸν ἄλλον τῶν ἀνα-
θημάτων κόσμον πολυτελέστατον, ἵνα συλήσῃ τοῦτον, ὑπέμεινε
250 τὰς πρὸς ἐκείνους αὐτῷ σπονδὰς παραβῆναι. περιδύσας οὖν τὸν
ναόν, ὡς καὶ τὰ σκεύη τοῦ θεοῦ βαστάσαι λυχνίας χρυσᾶς καὶ
βωμὸν χρύσεον καὶ τράπεζαν καὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ μηδὲ τῶν
καταπετασμάτων ἀποσχόμενος, ἅπερ ἦν ἐκ βύσσου καὶ κόκκου
πεποιημένα, κενώσας δὲ καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἀποκρύφους καὶ
μηδὲν ὅλως ὑπολιπών, εἰς μέγα τοὺς Ἰουδαίους ἐπὶ τούτοις πένθος
251 ἐνέβαλεν. καὶ γὰρ τὰς καθημερινὰς θυσίας, ἃς προσέφερον τῷ θεῷ
κατὰ τὸν νόμον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς προσφέρειν, καὶ διαρπάσας πᾶσαν
τὴν πόλιν τοὺς μὲν ἀπέκτεινεν τοὺς δ' αἰχμαλώτους γυναιξὶν ἅμα*

§ 246 = 1. Macc. I 20; § 248 = 1. Macc. I 23, 54, 59; § 250 = 1. Macc. I 21.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 366 Suidas s. *περιδύσας*.
uoluntati eius consentiebant. ingressusque ciuitatem hierosolymorum multos interemit sibi contraria sapientes, nec non etiam eos, qui portas aperientes ciuitatem ei tradiderunt, propter templi diuitias interfecit, multasque ab eo auferens pecunias ad antiochiam reuersus est Lat 1 **καὶ* om. W **βασιλέασ* FL 3 **ἐγκρατεισ* (η supra ει) L *οὗτοσ* FV *οὕτω* ME 4 **τὰ ἐναντία* FLV 7 hinc sumpsit Syncellus p. 531 *εἰκάδι*, *κ* i. ras. P 8 *Ἐξελέους*] *ζαλαιοῦσ* F *χασελεὺσ* AM *χασελὲφ*, *φ* ex *υ* corr. m. 1 W *ζαλεοῦσ* V, om. spatio 7—8 litt. uacuo relicto L *chasleu* Lat, cf. § 319 XI 148 *Ἀπελλαῖος*] *ἀπελλέοσ* P *δῖοσ* i. ras. 8—9 litt. W **ὀλυμπιάδη* P 9 **καὶ πεντηκοστῇ* om. L 10 **προσποιησάμενοσ* V 11 **δὲ*] *δὴ* PFLMVW 12 **αὐτὸν*] *αὐτῶν* P *τῆσ πόλεωσ* V *ἀλλ'* — 15 *παραβῆναι* om. E 13 *ἱερῷ*] *ναῷ* P *καὶ τῶν ἄλλων ἀναθυμάτων* W 15 *αὐτῷ*] *αὐτῶν* P *αὐτοῦ* AM *αὐτὸν* W **περιδύσας* — 16 *βαστάσαι* habet Suidas 16 **βαστάσασ* L[1] *χρυσέασ* FLAMVW 18 *ἀποσχωμενοσ* P *κοκκίνου* LAMW 19 **τοὺς ἀποκρύφους καὶ* om. Lat 20 **ἀπολειπῶν* P 21 **ἐνέβαλλε* L *ἃσ ἐπέφερον* E 23 *δὲ* FLAMVWE

*καὶ τέκνοις ἔλαβεν, ὡς τῶν ζωγρηθέντων περὶ μυρίους γενέσθαι
τὸ πλῆθος. ἐνέπρησε δ' αὐτῆς τὰ κάλλιστα καὶ καταβαλὼν τὰ* 252
*τείχη τὴν ἐν τῇ κάτω πόλει ᾠκοδόμησεν ἄκραν· ἦν γὰρ ὑψηλὴ καὶ
ὑπερκειμένη τὸ ἱερόν· καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴν ὀχυρώσας τείχεσιν ὑψηλοῖς
καὶ πύργοις φρουρὰν Μακεδονικὴν ἐγκατέστησεν. ἔμενον δ' οὐδὲν
ἧττον ἐν τῇ ἄκρᾳ καὶ τοῦ πλήθους οἱ ἀσεβεῖς καὶ πονηροὶ τὸν
τρόπον, ὑφ' ὧν πολλὰ καὶ δεινὰ τοὺς πολίτας συνέβη παθεῖν.
ἐποικοδομήσας δὲ καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ βωμὸν ὁ βασιλεὺς σύας ἐπ'* 253
*αὐτοῦ κατέσφαξε, θυσίαν οὐ νόμιμον οὐδὲ πάτριον τῇ Ἰουδαίων
θρησκείᾳ ταύτην ἐπιτελῶν. ἠνάγκασε δ' αὐτοὺς ἀφεμένους τὴν περὶ
τὸν αὐτῶν θεὸν θρησκείαν τοὺς ὑπ' αὐτοῦ νομιζομένους σέβεσθαι,
οἰκοδομήσαντας δὲ ἐν ἑκάστῃ πόλει καὶ κώμῃ τεμένη αὐτῶν καὶ
βωμοὺς καθιδρύσαντας θύειν ἐπ' αὐτοῖς σῦς καθ' ἡμέραν. ἐκέλευσε* 254
*δὲ καὶ μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα, κολάσειν ἀπειλήσας εἴ τις
παρὰ ταῦτα ποιῶν εὑρεθείη. κατέστησε δὲ καὶ ἐπισκόπους, οἳ
προσαναγκάσουσιν αὐτοὺς τὰ ἐπεσταλμένα ποιεῖν. καὶ πολλοὶ μὲν* 255
*τῶν Ἰουδαίων οἱ μὲν ἑκοντὶ οἱ δὲ καὶ δι' εὐλάβειαν τῆς ἐπηγγελμένης
τιμωρίας κατηκολούθουν οἷς ὁ βασιλεὺς διετέτακτο, οἱ δὲ δοκιμώ-
τατοι καὶ τὰς ψυχὰς εὐγενεῖς οὐκ ἐφρόντισαν αὐτοῦ, τῶν δὲ πατρίων
ἐθῶν πλείονα λόγον ἔσχον ἢ τῆς τιμωρίας, ἣν οὐ πειθομένοις
ἠπείλησεν αὐτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ πᾶσαν ἡμέραν αἰκιζόμενοι καὶ
πικρὰς βασάνους ὑπομένοντες ἀπέθνησκον. καὶ γὰρ μαστιγούμενοι* 256
καὶ τὰ σώματα λυμαινόμενοι ζῶντες ἔτι καὶ ἐμπνέοντες ἀνεσταυ-

---

§ 251 = 1. Macc. I 32.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 366.

1 **καὶ* om. P *ἔλαβεν*] *deduxit* Lat 2 *δὲ* E **καταλαβὼν* L 3 **ὑψιλὴ* P 4 *τοῦτ'* FLA[1]V *αὐτὴν*] *ταύτην* WE **ὀχυρώσας τείχεσιν*] *ὀχυρῶσ ἐτείχισεν* P 5 **καὶ* om. P **φρουρῶν* P *ἐνέμενον* P 6 *ἧττον εἰσ τὴν ἄκραν* P *τὸν* om. W 7 *καὶ* om. V 8 **βωμὸν*, *ω* ex *ο* corr., ante *β* deletum *μω* P *σύας*] *ὕασ* E 9 **αὐτῷ* W **κατὰσφάξαι* P *τῇ*] *τῇ τῶν* L 10 **ἀνάγκασε*, *ἀ* suppl. rubricator F *δ'*] *δὲ καὶ* E **ἐφεμένουσ* L *τὴν*] *τῆσ* FVE 11 **αὐτὸν* V *θρησκείασ* FVE **νομιζομένου* L 12 **οἰκοδομήσαντεσ* AMW *δὲ*] *τε* coni **ἐν* om. W **πόλει καὶ κώμῃ*] *χῶρα καὶ πόλει* (*χῶρα* i. ras. m. 2 corr. ex ···*ει*) L **αὐτοὺσ* W 13 **καθιδρύσαντεσ* AMW *ὗσ* E *προσέταξεν* (-*ξε* A[2]M) post *ἡμέραν* add. LAMWE **ἐκέλευε* V 14 **κόλασιν* PFLV et ut uid. Lat 15 *κατέστησε*] i. marg. *VII* Lat 16 *αὐτοῦ* V *αὐτοῖσ* E **ἐπισταλμένα* W 17 *καὶ* om. F 18 *ἐπηγγειλμένησ* L 20 **ἢ*] *οἳ* F 21 **καὶ* om. W 22 **ὑπομένοντες*] *ὑποφέροντεσ* FLV *μαστιζόμενοι* FLV 23 *λοιμαινόμενοι* L *καὶ πάντα δεινὰ καρτερήσαντεσ* ante *ζῶντες* add. P, dubito an recte **ἐνπλέοντεσ* P

ροῦντο, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν, οὓς περιέτεμνον
παρὰ τὴν τοῦ βασιλέως προαίρεσιν, ἀπῆγχον ἐκ τῶν τραχήλων
αὐτοὺς τῶν ἀνεσταυρωμένων γονέων ἀπαρτῶντες. ἠφανίζετο δ' εἴ
που βίβλος εὑρεθείη ἱερὰ καὶ νόμος, καὶ παρ' οἷς εὑρέθη καὶ
αὐτοὶ κακοὶ κακῶς ἀπώλλυντο.
257 5. Ταῦτα βλέποντες οἱ Σαμαρεῖται πάσχοντας τοὺς Ἰουδαίους
οὐκέθ' ὡμολόγουν αὐτοὺς εἶναι συγγενεῖς αὐτῶν οὐδὲ τὸν ἐν Γαρι-
ζεὶν ναὸν τοῦ μεγίστου θεοῦ, τῇ φύσει ποιοῦντες ἀκόλουθα, ἣν δεδη-
λώκαμεν, καὶ λέγοντες αὐτοὺς Μήδων ἀποίκους καὶ Περσῶν· καὶ
258 γάρ εἰσιν τούτων ἄποικοι. πέμψαντες οὖν πρὸς τὸν Ἀντίοχον
πρέσβεις καὶ ἐπιστολὴν ἐδήλουν τὰ ὑπογεγραμμένα· „βασιλεῖ
Ἀντιόχῳ θεῷ ἐπιφανεῖ ὑπόμνημα παρὰ τῶν ἐν Σικίμοις Σιδωνίων.
259 οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι διά τινας αὐχμοὺς τῆς χώρας παρακολουθή-
σαντες ἀρχαίᾳ τινὶ δεισιδαιμονίᾳ ἔθος ἐποίησαν σέβειν τὴν παρὰ
τοῖς Ἰουδαίοις λεγομένην σαββάτων ἡμέραν, ἱδρυσάμενοι δὲ ἀνώνυμον
ἐν τῷ Γαριζεὶν λεγομένῳ ὄρει ἱερὸν ἔθυον ἐπ' αὐτοῦ τὰς καθη-
260 κούσας θυσίας. σοῦ δὲ τοῖς Ἰουδαίοις τῆς πονηρίας αὐτῶν ἀξίως
χρησαμένου, οἱ τὰ βασιλικὰ διοικοῦντες οἰόμενοι κατὰ συγγένειαν
ἡμᾶς ταὐτὰ ποιεῖν ἐκείνοις ταῖς ὁμοίαις αἰτίαις περιάπτουσιν, ὄντων
ἡμῶν τὸ ἀνέκαθεν Σιδωνίων, καὶ τοῦτο φανερόν ἐστιν ἐκ τῶν
261 πολιτικῶν ἀναγραφῶν. ἀξιοῦμεν οὖν σε τὸν εὐεργέτην καὶ σωτῆρα
προστάξαι Ἀπολλωνίῳ τῷ μεριδάρχῃ καὶ Νικάνορι τῷ τὰ βασιλικὰ
πράττοντι μηδὲν ἡμῖν ἐνοχλεῖν προσάπτουσι τὰς τῶν Ἰουδαίων

§ 256 = 1. Macc. I 56 sq.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 367.

1 *περιέτεμον coni 2 *ἀπήγχων FL[1] 3 ἀναρτῶντεσ E δ'] δὲ AMVW δὲ καὶ E 4 *καὶ (ante παρ') om FL εὑρεθῇ PME εὑρεθείη FLV 5 αὐτοὶ] οὗτοι FLAMVWE *ἀπόλλυνται P ἀπόλλυντο FW ἀπώλοντο V 6 *Ταῦτα] ταῦτα δὲ FLAMVW *σαμαρῖται P 7 οὐκέτ' P οὐκέτι AMWE αὐτοὺσ PFLMVW ἑαυτοὺσ E γαρίζειν FW γαριζεῖ (ν s.) A γαριζὶν (ἰ ex ῆ corr. M) MV Γαριζεῖ coni 8 ἣν] ἦν P ὧν LAMW 9 αὐτοὺσ PFLA[1]MW 12 *ἀντιοχει P *ἐπιφανῆ PL[1] ὑπόμνημα] ὑπόμνησισ F ὑπομνήματα LAMW σηκίμοισ P σιδονίων L[1] 13 οἱ s. F αὐχμοὺς τῆς χώρας] συχνοὺσ τῆσ χώρασ (τῆσ χώρασ συχνοὺσ tr. F) λοιμοὺσ FLV *crebras prouinciae pestilentias* Lat αὐχμοὺσ E παρακολουθήσαντεσ, ε i. ras. A παρακολουθήσαντασ W 15 τῶν σαββάτων LAMWE 16 γαρίζιν F γαριζὶν (ἰ ex corr. M) MVE γαρίζειν W *ἱερῶν L[2] ἐπ' αὐτῷ E 17 *τὰσ καθηκούσασ θυσίασ post Ἰουδαίοις add. F 19 *ἡμᾶς s. M ταῦτα FLMVWE *τὰς ὁμοίας αἰτίας Ernesti προσάπτουσιν PAMWE 20 *ἀνέκαθε F *σιδονίων P ἐστιν om. W 22 νικάνωρι MVW τὰ om. P 23 *ἡμῖν om. M προσάπτουσιν F

αἰτίας, ἡμῶν καὶ τῷ γένει καὶ τοῖς ἔθεσιν ἀλλοτρίων ὑπαρχόντων, προσαγορευθῆναι δὲ τὸ ἀνώνυμον ἱερὸν Διὸς Ἑλληνίου· γενομένου γὰρ τούτου πανσόμεθα μὲν ἐνοχλούμενοι, τοῖς δ' ἔργοις μετὰ ἀδείας προσανέχοντες μείζονάς σοι ποιήσομεν τὰς προσόδους.“ ταῦτα τῶν 262
Σαμαρέων δεηθέντων ἀντέγραψεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τάδε· „βασιλεὺς Ἀντίοχος Νικάνορι. οἱ ἐν Σικίμοις Σιδώνιοι ἐπέδωκαν τὸ κατακεχωρισμένον ὑπόμνημα. ἐπεὶ οὖν συμβουλευομένοις ἡμῖν μετὰ τῶν 263
φίλων παρέστησαν οἱ πεμφθέντες ὑπ' αὐτῶν, ὅτι μηδὲν τοῖς τῶν Ἰουδαίων ἐγκλήμασι προσήκουσιν, ἀλλὰ τοῖς Ἑλληνικοῖς ἔθεσιν αἱροῦνται χρώμενοι ζῆν, ἀπολύομέν τε αὐτοὺς τῶν αἰτιῶν, καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ἱερόν, καθάπερ ἠξιώκασι, προσαγορευθήτω Διὸς Ἑλληνίου.“ ταῦτα δὲ καὶ Ἀπολλωνίῳ τῷ μεριδάρχῃ ἐπέστειλεν ἕκτῳ 264
ἔτει καὶ τεσσαρακοστῷ μηνὸς Ἑκατομβαιῶνος Ὑρκανίου ὀκτωκαιδεκάτῃ.

VI. 1. *Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦν τις οἰκῶν ἐν Μωδαΐ* 265
κώμῃ τῆς Ἰουδαίας, ὄνομα Ματταθίας, υἱὸς Ἰωάννου τοῦ Συμεῶνος τοῦ Ἀσαμωναίου, ἱερεὺς ἐξ ἐφημερίδος Ἰώαβος, Ἱεροσολυμίτης. ἦσαν 266
δ' αὐτῷ υἱοὶ πέντε, Ἰωάννης ὁ καλούμενος Γάδδης καὶ Σίμων ὁ κληθεὶς Θάτις καὶ Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακαβαῖος καὶ Ἐλεάζαρος

§ 265 = 1. Macc. II 1.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 367 Exc Peiresc. Syncellus p. 531 Suidas *Μωδεείμ.*

1 *ἔθνεσιν* M¹ 2 **ἕλληνοσ* W *γενομένουνου* L¹ 3 *ὀχλούμενοι* W *μετ'* FLV 4 *προσώδουσ* P 5 **σαμαρειτῶν* FLV 6 *σικίμη* E **σιδόνιοι* F *κατακεχωρισμένον* (*γρ κεχα* s. m. 2) L *publicam* Lat 8 *μηδ' ἐν* M 10 **ἀπολύωμεν* P 11 *ἠξιώκεισαν* E 12 *ταὐτὰ* A *eadem* Lat 13 *ἔτει μς'* tr. V *ἔτει*] *γὰρ* F *τεσσερακοστῷ*, *ε* ante *ρ* ex *α* corr. A *ἑκατοστῷ* post *τεσσαρακοστῷ* addendum esse monuit Foy-Vaillant in historia regum Syriae p. 97 *ἑκατονβαίωνοσ* P *ἑκατομβέωνοσ*, *έ* i. ras. 2 litt. m. 2 W *Ὑρκανίου*] *hyrcani* Lat, om. ed. pr. *ὀκτοκαιδεκάτη* F 14 Hecatombaeon suspectus; Hyrcanius tamen aliunde ignotus 15 i. marg. *η'* L *ἦν*] incip. Exc *Μωδαΐ*] *μωδεείμ* FV Suidas *μωδαιεῖ* L¹AMW *μωδεεῖ* L²*μωδεῆ* E *modin* Lat *μωδεῖ* Exc 16 **ὀνόματι* PLAMW **ματθίασ* (*τα* s.) F *ματθίασ* Exc et Sync. *υἱὸς*] *υἱὸσ δὲ* E **συμαιῶνοσ* V 17 **ἀσαμωνέου* P *ἀσσαμωναίου* VExc *ἐφημερίασ* LAMW Exc *Ἰώαβος*] *ἰωάριβοσ* FLV *ioab* aut *iobab* Lat *ἰωαριβ* Maccab. *ἱεροσολυμήτησ* Exc *ὁ ἱεροσολυμίτησ* P 18 *δὲ* E Exc *γαδδὶσ* FAM *γαδδῆσ* LVE *γαδδὴσ* W *γαδδεισ* Exc *Γάδδης* Sync 19 *Θάτις*] *θαθίσ* LAM *μαθθὶσ* F *μαθθῆσ* V *θαθὴσ* W *θαδὴσ* E *mathias* Lat *θάθεισ* Exc *Θάσος* Sync *Θασσισ* Maccab. *καὶ* (ante *Ἰούδας*) om. Exc *μακκαβαῖοσ* FLAMVWE Exc Sync *machabeus* Lat 19 — p. 118, 1 **et eleazarus qui dictus est sapphus et abraham qui dictus est ionathan* Lat

267 ὁ κληθεὶς Αὐρὰν καὶ Ἰωνάθης ὁ κληθεὶς Ἀφφοῦς. οὗτος οὖν ὁ
Ματταθίας ἀπωδύρετο τοῖς τέκνοις τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων
καὶ τήν τε τῆς πόλεως διαρπαγὴν καὶ τοῦ ναοῦ τὴν σύλησιν καὶ τοῦ
πλήθους τὰς συμφοράς, ἔλεγέν τε κρεῖττον αὐτοῖς εἶναι ὑπὲρ τῶν
πατρίων νόμων ἀποθανεῖν ἢ ζῆν οὕτως ἀσεβῶς.
268 2. Ἐλθόντων δὲ εἰς τὴν Μωδαῒν κώμην τῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως
καθεσταμένων ἐπὶ τῷ ποιεῖν ἀναγκάζειν τοὺς Ἰουδαίους ἃ διετέτακτο
καὶ θύειν τοὺς ἐκεῖ κελευόντων, ὡς ὁ βασιλεὺς κελεύσειεν, διά τε
τὴν δόξαν τήν τε διὰ τὰ ἄλλα καὶ διὰ τὴν εὐπαιδίαν ἀξιούντων
269 τὸν Ματταθίαν προκατάρχειν τῶν θυσιῶν, κατακολουθήσειν γὰρ
αὐτῷ καὶ τοὺς πολίτας, καὶ διὰ τοῦτο τιμηθήσεσθαι πρὸς τοῦ
βασιλέως, ὁ Ματταθίας οὐκ ἔφασκεν ποιήσειν, οὐδ' εἰ τὰ πάντα
ἔθνη τοῖς Ἀντιόχου προστάγμασιν ἢ διὰ φόβον ἢ δι' εὐαρέστησιν
ὑπακούει, πεισθήσεσθαί ποτ' αὐτὸς μετὰ τῶν τέκνων τὴν πάτριον
270 θρησκείαν ἐγκαταλιπεῖν. ὡς δὲ σιωπήσαντος αὐτοῦ προσελθών
τις τῶν Ἰουδαίων ἔθυσεν εἰς μέσον καθ' ἃ προσέταξεν Ἀντίοχος,
θυμωθεὶς ὁ Ματταθίας ὥρμησεν ἐπ' αὐτὸν μετὰ τῶν παίδων
ἐχόντων κοπίδας καὶ αὐτόν τε ἐκεῖνον διέφθειρεν καὶ τὸν στρα-
τηγὸν τοῦ βασιλέως Ἀπελλῆν, ὃς ἐπηνάγκαζεν, διεχρήσατο μετ'
271 ὀλίγων στρατιωτῶν, καὶ τὸν βωμὸν καθελὼν ἀνέκραγεν, „εἴ τις
ζηλωτής ἐστιν τῶν πατρίων ἐθῶν καὶ τῆς τοῦ θεοῦ θρησκείας,
ἑπέσθω, φησίν, ἐμοί,“ καὶ ταῦτ' εἰπὼν μετὰ τῶν τέκνων εἰς τὴν

§ 267 = 1. Macc. II 6.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 367 Exc Peiresc.

1 αὔραν PE ἀρὰν Exc Ἀβαρὰν Sync *Ἰωνάθης] ἰωάννησ P *ἀπφοῦσ LAMW *sappus* Lat Σαπφοῦς Sync 2 *ματταθίασ, τταθίασ i. ras. angustiore F ματθίασ L Exc 3 τε om. FLV 4 τε] δὲ Exc εἶναι om. Exc 5 ἀσεβῶς] ἀφόβωσ P ἀδόξωσ FV *sine gloria* Lat 6 *ἐλθόντεσ P *δ' FLV μωδεεὶμ FV μωδαιεὶ LAMW *modin* Lat μωδεῒν Exc *τῶν] τοὺσ P 7 καθεσταμένουσ P καθισταμένων FLV Exc ἐπὶ τῷ om. FV τῷ] τὸ PFL¹AMW 8 *τοὺς ἐκεῖ] *illic constitutis idolis* Lat τε] δὲ FLAMVWE Exc 9 *τε διὰ] διά τε coni *διὰ] περὶ AM *τἆλλα FLV *εὐπαιδίαν] *doctrina* (h. e. παιδείαν) Lat εὐποιδίαν Exc 10 *ματταθίαν, τταθίαν i. ras. F, ττ ex τθ corr. L ματθίαν Exc 12 *ματθίασ Exc οὐδὲ E *εἰ] εἰσ Exc τὰ] τἆλλα FLAMVW τὰ ἄλλα E Exc, idem ut uid. Lat, in quo *alii omnes* 13 *τοῖς] τοῖσ τοῦ Exc *ἢ δι' εὐαρέστησιν om. Lat *διὰ W εὐαρέστησιν] εὐεργέτησιν FLV εὐαρεστίαν E Exc 14 *ὑπακούσει Exc ποτὲ E Exc αὐτοῖσ AWE Exc 15 *θρησκείαν] θυσίαν M ἐγκαταλειπεῖν P καταλιπεῖν FLVE 16 *εἰς μέσον ἔθυσεν tr. ed. pr. καθῶσ E 17 *ματθίασ (τα supra) F ματταθίασ, ττ ex τθ corr. L ματθίασ Exc 18 *κοπίδας] *gladios* Lat *καὶ] κόπτοντεσ P *διέφθειρον P 22 φησίν om. E ταῦτα FVE Exc

ἔρημον ἐξώρμησεν καταλιπὼν ἅπασαν τὴν αὐτοῦ κτῆσιν ἐν τῇ κώμῃ. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἄλλοι ποιήσαντες μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις διῆγον. ἀκούσαντες δὲ ταῦθ' οἱ τοῦ βασιλέως στρατηγοὶ καὶ τὴν δύναμιν ὅσην εἶναι συνέβαινεν ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἱεροσολύμων ἀναλαβόντες ἐδίωξαν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς Ἰουδαίους. καὶ καταλαβόντες τὸ μὲν πρῶτον αὐτοὺς ἐπεχείρουν πείθειν μετανοήσαντας αἱρεῖσθαι τὰ συμφέροντα καὶ μὴ προσάγειν αὐτοῖς ἀνάγκην, ὥστ' αὐτοῖς χρήσασθαι πολέμου νόμῳ· μὴ προσδεχομένων δὲ τοὺς λόγους, ἀλλὰ τἀναντία φρονούντων, συμβάλλουσιν αὐτοῖς εἰς μάχην σαββάτων ἡμέρᾳ, καὶ ὡς εἶχον οὕτως ἐν τοῖς σπηλαίοις αὐτοὺς κατέφλεξαν οὐδὲ ἀμυνομένους ἀλλ' οὐδὲ τὰς εἰσόδους ἐμφράξαντας· τοῦ δὲ ἀμύνασθαι διὰ τὴν ἡμέραν ἀπέσχοντο μηδ' ἐν κακοῖς παραβῆναι τὴν τοῦ σαββάτου τιμὴν θελήσαντες· ἀργεῖν γὰρ ἡμῖν ἐν αὐτῇ νόμιμόν ἐστιν. ἀπέθανον μὲν οὖν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἐμπνιγέντες τοῖς σπηλαίοις ὡσεὶ χίλιοι, πολλοὶ δὲ καὶ διασωθέντες τῷ Ματταθίᾳ προσέθεντο κἀκεῖνον ἄρχοντα ἀπέδειξαν. ὁ δὲ καὶ σαββάτοις αὐτοὺς ἐδίδαξε μάχεσθαι λέγων, ὡς εἰ μὴ ποιήσουσι τοῦτο φυλαττόμενοι τὸ νόμιμον, αὐτοῖς ἔσονται πολέμιοι, τῶν μὲν ἐχθρῶν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν αὐτοῖς προσβαλλόντων, αὐτῶν δ' οὐκ ἀμυνομένων, κωλύσειν τε μηδὲν οὕτως ἀμαχητὶ πάντας ἀπολέσθαι. ταῦτ' εἰπὼν ἔπεισεν αὐτούς, καὶ ἄχρι δεῦρο μένει παρ' ἡμῖν τὸ καὶ σαββάτοις, εἴ ποτε

Marginal section numbers: 272 (line 2), 273 (line 6), 274 (line 9), 275 (line 14), 276 (line 17), 277 (line 21).

§ 271 = 1. Macc. I 28.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 368 Exc Peiresc.

1 *καταλειπὼν P τὴν ἅπασαν tr. E Exc *αὐτοῦ A *κτῆσιν, κ suppl. A *ἐν τῇ κώμῃ om. Lat 2 δε Exc ἄλλοι] πολλοὶ PAMWE Exc multi Lat ἄλλοι πολλοὶ coni πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι Zon 4 ταῦτα FLVE Exc 5 *ἱεροσολυμιτῶν Exc 7 *μετανοήσαντεσ (α) L 8 προσάγειν, ειν i. ras. m. 2 V ὥστε FLAMVW Exc χρῆσθαι FV πολέμου νόμῳ] πολεμουμένοισ PLAM πολεμουμένουσ W tamquam hostibus Lat 9 τὰ ἐναντία FL 10 *σαββάτου Exc 11 *σπηλαίοις] παλαιοῖσ Exc *κατέφλεξαν] κατέσφαξαν FLV *οὐδὲν FLV Exc 12 *τοῦ] το Exc *ἀμύνεσθαι FLV Exc 13 μηδὲ E Exc 14 *ἐθελήσαντεσ Exc ἀργεῖν γὰρ] ἦν ἀργεῖν PW αὐτῇ] αὐτῷ FLV 15 *μὲν om. F Exc *σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις om. Exc *ἐμπνηγέντεσ P συμπνιγέντεσ (ι in η corr. L²) FLV ἐκπνιγέντεσ Exc *τοῖς σπηλαίοις om. Exc 16 ὡσεὶ] ὡσ FVE Exc *ματθία Exc 17 ἐδίδασκε (-κεν A¹W) FLAMVWE Exc 18 λέγων om. E Exc *ποιήσωσι Exc 19 αὐτοῖσ ex corr. A ἑαυτοῖσ FLVE Exc *πολέμαιοι W 20 προσβαλόντων VE δὲ E Exc 21 ταῦτα AE Exc 22 πολεμεῖν καὶ σαββάτῳ post *αὐτούς add. Exc *ἄχρι δεῦρο om. Exc ἡμῖν] εβραιοισ Exc *τὸ om. Exc καὶ] καὶ ἐν LA ἐν WE *σάββατα Exc *εἴ ποτε δεήσειεν om. Exc

278 *δεήσειεν, μάχεσθαι. ποιήσας οὖν δύναμιν πολλὴν περὶ αὐτὸν Ματτα-*
θίας τούς τε βωμοὺς καθεῖλεν καὶ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας ἀπέκτεινεν,
ὅσους λαβεῖν ὑποχειρίους ἠδυνήθη· πολλοὶ γὰρ δι' εὐλάβειαν
διεσπάρησαν εἰς τὰ πέριξ ἔθνη· τῶν τε παίδων τοὺς οὐ περιτε-
τμημένους ἐκέλευσε περιτέμνεσθαι τοὺς ἐπὶ τῷ κωλύειν καθεσταμένους
ἐκβαλών.
279 3. *Ἄρξας δ' ἐνιαυτὸν καὶ καταπεσὼν εἰς νόσον προσκαλεῖται*
τοὺς παῖδας, καὶ περιστησάμενος αὐτοὺς „ἐγὼ μέν, εἶπεν, ὦ παῖδες,
ἄπειμι τὴν εἱμαρμένην πορείαν, παρατίθεμαι δ' ὑμῖν τοὐμὸν
280 *φρόνημα καὶ παρακαλῶ μὴ γενέσθαι κακοὺς αὐτοῦ φύλακας, ἀλλὰ*
μεμνημένους τῆς τοῦ φύσαντος ὑμᾶς καὶ θρεψαμένου προαιρέσεως
ἔθη τε σώζειν τὰ πάτρια καὶ κινδυνεύουσαν οἴχεσθαι τὴν ἀρχαίαν
πολιτείαν ἀνακτᾶσθαι μὴ συμφερομένους τοῖς ἢ διὰ βούλησιν ἢ δι'
281 *ἀνάγκην προδιδοῦσιν αὐτήν, ἀλλ' ἀξιῶ παῖδας ὄντας ἐμοὺς ἐμμεῖναι*
καὶ βίας ἁπάσης καὶ ἀνάγκης ἐπάνω γενέσθαι, τὰς ψυχὰς οὕτω
παρασκευασαμένους, ὥστ' ἀποθανεῖν ὑπὲρ τῶν νόμων, ἂν δέῃ,
λογιζομένους τοῦθ', ὅτι τὸ θεῖον τοιούτους ὑμᾶς ὁρῶν οὐχ ὑπερό-
ψεται, τῆς δ' ἀρετῆς ἀγασάμενον ἀποδώσει πάλιν ὑμῖν αὐτοὺς καὶ τὴν
ἐλευθερίαν, ἐν ᾗ ζήσεσθε μετ' ἀδείας τῶν ἰδίων ἀπολαύοντες ἐθῶν,
282 *ἀποκαταστήσει· θνητὰ μὲν γὰρ τὰ σώματα ἡμῶν καὶ ἐπίκηρα, τῇ*
δὲ τῶν ἔργων μνήμῃ τάξιν ἀθανασίας λαμβάνομεν, ἧς ἐρασθέντας

§ 278 = 1. Macc. II 44.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 368 Exc Peiresc.
1 **πολλὴν περὶ αὐτὸν*] *περιαυτὸν μεγάλην* Exc **αὐτὸν* AM **ματαθίασ* P *ὁ ματταθίασ* M *ὁ ματθίασ* Exc 2 *ἐξαμαρτόντασ* (*-ῶντασ* FL) FLAMVWE **ἀπέκτεινεν* om. Exc 3 **ἐδυνήθη* FLAMW 4 *τῶν*] abhinc breuiat Exc 5 **περιτεμεῖσθαι* L *περιτετμῆσθαι* AMW *τῷ*] *τὸ* FA¹W et ex corr. P *καθισταμένουσ* AMVW 7 i. marg. *θ'* L *VIII* Lat *δὲ* AMWE Exc *ἐνιαυτὸν νόσῳ τὸν βίον τελευτᾷ* fin. Exc **κατάπεσὸν* P *προκαλεῖται* E 8 *περιστησαμένουσ* F *ὦ παῖδεσ εἶπεν* tr. AMWE 9 **εἱμαρμένην*] *τῆσ εἱμαρμένησ* FV **παρατίθημι* PAMW *δὲ* AMVWE **τοὐμὸν φρόνημα*] *patrias leges* Lat 10 *αὐτοὺσ* FV *αὐτοῖσ* P 12 *ἔθη*] *ἔτι* E **σώιζειν* A **ἀρχαίαν*] *πατρῴαν* V 13 **ἀνακτᾶσθε* P et fort. Lat 14 *αὐτὴν* ex *αὐτῆσ* corr. F **ἀξιῶ*] *ἀξίουσ* FVLat *ἀξιῶσαι* W *ἐμοὺς ἐμμεῖναι*] *ἐμοῦ* V *ἐν μεῖναι* L 15 *ἁπάσης*] *πάσησ* V *τε πάσησ* E **οὕτωσ* FLAMVW 16 **παρεσκευασμένουσ* FLV *ὥστε* FLAMVWE **δέει* (η sup.) L 17 *ὑμᾶς* om. W **ὁρὸν* P 18 *δ'* om. P *ἀγασάμενον*] *ἀγασάμενοσ* P *ἀπογευσάμενον* W *ἀποδώσει*] *δώσει* PLW *αὐτοὺς*] *αὐτοῖσ* P *αὐτῷ* F *αὐτὸ* LVW, om. Lat 19 *ζήσεσθαι* MV *μετὰ* AMW *ἀδίασ* P *ἰδίων*] *ἰουδαίων* W *ἀπολαβόντεσ* F *ἀπολαύοντασ* L 20 *ἀποκαταστήσειεν* P *μὲν* om. F *ὑμῶν* Lat Hudson 21 *λαμβάνει* LV et ut uid. Lat *ἐρασθέντεσ* (α sup.) L

ὑμᾶς βούλομαι διώκειν τὴν εὔκλειαν καὶ τὰ μέγιστα ὑφισταμένους
μὴ ὀκνεῖν ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολιπεῖν τὸν βίον. μάλιστα δ' ὑμῖν ὁμονοεῖν 283
παραινῶ καὶ πρὸς ὅ τις ὑμῶν πέφυκεν ἀμείνων θατέρου πρὸς τοῦτ'
εἴκοντας ἀλλήλοις οἰκείαις χρῆσθαι ταῖς ἀρεταῖς. καὶ Σίμωνα μὲν
τὸν ἀδελφὸν συνέσει προύχοντα πατέρα ἡγεῖσθε καὶ οἷς ἂν οὗτος
συμβουλεύσῃ πείθεσθε, Μακαβαῖον δὲ τῆς στρατιᾶς δι' ἀνδρείαν καὶ 284
ἰσχὺν στρατηγὸν ἕξετε· τὸ γὰρ ἔθνος οὗτος ἐκδικήσει καὶ ἀμυνεῖται
τοὺς πολεμίους. προσίεσθε δὲ καὶ τοὺς δικαίους καὶ θεοσεβεῖς καὶ
τὴν δύναμιν αὐτῶν αὔξετε."

4. Ταῦτα διαλεχθεὶς τοῖς παισὶν καὶ τὸν θεὸν εὐξάμενος σύμμα- 285
χον αὐτοῖς γενέσθαι καὶ τῷ λαῷ τὴν ἰδίαν ἀνασῶσαι πάλιν τοῦ βίου
συνήθειαν, μετ' οὐ πολὺ τελευτᾷ, καὶ θάπτεται μὲν ἐν Μωδαΐ
πένθος ἐπ' αὐτῷ μέγα παντὸς τοῦ λαοῦ ποιησαμένου, διεδέξατο
δὲ τὴν προστασίαν τῶν πραγμάτων ὁ παῖς αὐτοῦ Ἰούδας ὁ καὶ
Μακκαβαῖος ἑκατοστῷ ἔτει καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἕκτῳ. συναραμένων 286
δ' αὐτῷ προθύμως τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν ἄλλων τούς τε πολε-
μίους ἐξέβαλεν ἐκ τῆς χώρας καὶ τοὺς παρανομήσαντας τῶν ὁμοφύλων
εἰς τὰ πάτρια διεχρήσατο καὶ ἐκαθάρισεν ἀπὸ παντὸς μιάσματος
τὴν γῆν.

VII. 1. Ταῦτ' ἀκούσας Ἀπολλώνιος ὁ τῆς Σαμαρείας στρατηγὸς 287
ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν. ὁ δὲ ἀπήντησεν αὐτῷ
καὶ συμβαλὼν κρατεῖ τῇ μάχῃ καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινεν,
ἐν οἷς καὶ τὸν στρατηγὸν Ἀπολλώνιον, οὗ καὶ τὴν μάχαιραν, ᾗ χρῆσθαι
συνέβαινεν ἐκεῖνον, σκυλεύσας αὐτὸς εἶχεν, πλείους δὲ τραυματίας
ἐποίησεν καὶ πολλὴν λείαν ἐκ τοῦ στρατοπέδου λαβὼν τῶν πολεμίων

§ 282 = 1. Macc. II 64.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 368.

2 ἀπὸλειπεῖν P δὲ E 3 ὅ] ἃ E fort. recte τοῦτ'] ταῦθ' sic P ταῦτα E 4 *εἴκοντασ M 5 ἡγεῖσθαι A¹M¹E¹ 6 συμβουλεύῃ LAVWE *πείθεσθε, ε finale i. ras. A πείθεσθαι F¹VWE¹ μακκαβαῖον FLAMVWE *machabeum* Lat *στρατείασ FW *ἀνδρείαν, i. marg. ι (h. e. ἀνδρίαν) A *καὶ om. L 7 *ἀμύνηται P 8 προσίεσθαι LVW 9 αὐτῶν om. F αὔξεται PL¹ ἕξετε M αὔξειν V 10 *ταῦτ' ἐπιδιαλεχθεὶσ FV 11 πάλιν τὴν ἰδίαν ἀνασῶσαι tr. M 12 Μωδαΐ] μωδαΐμ P μωδεεὶμ FV μωδεεῖ L μωδαιεῖ AMW *modin* Lat 13 τοῦ λαοῦ παντὸσ tr. FLAMVW i. marg. ι' L 15 *machabeus* Lat καὶ (ante ἕκτῳ) om. W 16 *τε om. W 17 *ἐξέβαλλεν L *τοὺσ παρανομήσαντασ (ἴσ, σι s. m. 2) L τοὺσ παρανομίσαντασ W εἰσ τὰ πάτρια τῶν ὁμοφύλων tr. FLAMVW εἰς τὰ πάτρια om. E 18 ἐκαθάρευσεν PAM ἐκαθαρίευσεν W 20 i. marg. *VIIII* cod. Haun. Lat ταῦτα LAMWE *σαμαρίασ P *στρατηγός] i. marg. ἐν ἄλλῳ ἀρχηγόσ L i. marg. ια' L 24 *αὐτὸς om. V 25 λίαν P λαβὼν] συλλαβὼν L

288 ἀνεχώρησεν. Σήρων δ' ὁ τῆς κοίλης Συρίας στρατηγός, ἀκούσας
ὅτι πολλοὶ προσκεχωρήκασιν τῷ Ἰούδᾳ καὶ δύναμιν ἤδη περιβέβληται
πρὸς ἀγῶνας καὶ πολέμους ἀξιόλογον, ἐπ' αὐτὸν ἔγνω στρατεύσασθαι
προσήκειν ὑπολαμβάνων τοὺς εἰς τὰ τοῦ βασιλέως προστάγματα
289 παρανομοῦντας πειρᾶσθαι κολάζειν. συναγαγὼν οὖν δύναμιν ὅση
παρῆν αὐτῷ, προσκαταλέξας δὲ καὶ τῶν Ἰουδαίων τοὺς φυγάδας
καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ τὸν Ἰούδαν παρεγίγνετο· προελθὼν δὲ ἄχρι Βαιθώρων
290 κώμης τῆς Ἰουδαίας αὐτόθι στρατοπεδεύεται. ὁ δὲ Ἰούδας ἀπαντή-
σας αὐτῷ καὶ συμβαλεῖν προαιρούμενος, ἐπεὶ τοὺς στρατιώτας ἑώρα
πρὸς τὴν μάχην διά τε τὴν ὀλιγότητα καὶ δι' ἀσιτίαν, νενηστεύκεσαν
γάρ, ὀκνοῦντας, παρεθάρσυνεν λέγων οὐκ ἐν τῷ πλήθει τὸ νικᾶν
εἶναι καὶ κρατεῖν τῶν πολεμίων, ἀλλ' ἐν τῷ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβεῖν.
291 καὶ τούτου σαφέστατον ἔχειν παράδειγμα τοὺς προγόνους, οἳ διὰ
δικαιοσύνην καὶ τὸ περὶ τῶν ἰδίων νόμων καὶ τέκνων ἀγωνίζεσθαι
πολλὰς πολλάκις ἥττησαν μυριάδας· τὸ γὰρ μηδὲν ἀδικεῖν ἰσχυρὰ
292 δύναμις. ταῦτ' εἰπὼν πείθει τοὺς σὺν αὐτῷ καταφρονήσαντας
τοῦ πλήθους τῶν ἐναντίων ὁμόσε χωρῆσαι τῷ Σήρωνι, καὶ συμβα-
λὼν τρέπει τοὺς Σύρους· πεσόντος γὰρ τοῦ στρατηγοῦ πάντες φεύ-
γειν ὥρμησαν, ὡς ἐν τούτῳ τῆς σωτηρίας αὐτοῖς ἀποκειμένης.
ἐπιδιώκων δ' ἄχρι τοῦ πεδίου κτείνει τῶν πολεμίων ὡσεὶ ὀκτακο-
σίους· οἱ δὲ λοιποὶ διεσώθησαν εἰς τὴν παραλίαν.
293 2. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος μεγάλως ὠργίσθη τοῖς
γεγενημένοις, καὶ πᾶσαν τὴν οἰκείαν δύναμιν ἀθροίσας καὶ πολλοὺς
ἐκ τῶν νήσων μισθοφόρους παραλαβὼν ἡτοιμάζετο περὶ τὴν ἀρχὴν
294 τοῦ ἔαρος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐμβαλεῖν. ἐπεὶ δὲ τὸ στρατιωτικὸν
διανείμας ἑώρα τοὺς θησαυροὺς ἐπιλείποντας καὶ χρημάτων ἔνδειαν

§ 288 = 1. Macc. III 13.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 368.

1 *Σήρων] i. marg. ιβ' L *siron* aut *syron* Lat δὲ VE *κοίλης Συρίας] Κιλικίας Zon 4 προσήκειν — 5 κολάζειν om. E Lat προστάγματα τοῦ βασιλέωσ tr. M 6 τοὺσ ἰουδαίουσ E 7 *Ἰούδαν] *machabeum* Lat παρεγίγνετο FMV παρεγένετο LAWE προελθὼν] coni προσελθὼν codd. *perueniens* Lat βεθωρῶν FV *bethora* Lat 8 στρατοπαιδεύεται L 9 συμβάλλειν P ἐπεὶ] ἐπὶ F 10 νενηστεύκεισαν FLV 12 καὶ — πολεμίων om. M κρατεῖν] τὸ κρατεῖν A τῶν πολεμίων κρατεῖν tr. V ἀλλ' ἐν] ἀλλά, ὰ i. ras. corr. A ἀλὰ M τῷ] τὸ M 15 μηδὲν] *nullum* Lat 16 ταῦτα M et ex corr. A 17 ὁμόσαι L ὁμόσε χωρῆσαι τῷ Σήρωνι om. Lat 20 ὡσεὶ] εἰσ FLV ὡσ E ὀκτακοσίους] ὀκτακισχιλίουσ E et ex corr. m. 2 M *octo milia* Lat 22 i. marg. ια' E *ταῦτ' FLV *ὠργήσθη W 23 *γεγεννημένοισ A 24 *ἡτοιμάζετο, ι suppl. m. 2 L 25 *ἔαροσ, ἔα i. ras. PM ἀέροσ A 26 *ἐπιλιπόντασ L

οὖσαν, οὔτε γὰρ οἱ φόροι πάντες ἐτελοῦντο διὰ τὰς τῶν ἐθνῶν
στάσεις μεγαλόψυχός τε ὢν καὶ φιλόδωρος οὐκ ἤρκεῖτο τοῖς οὖσιν,
ἔγνω πρῶτον εἰς τὴν Περσίδα πορευθεὶς τοὺς φόρους τῆς χώρας
συναγαγεῖν. καταλιπὼν οὖν ἐπὶ τῶν πραγμάτων Λυσίαν τινὰ δό- 295
ξαν ἔχοντα παρ' αὐτῷ, * καὶ τὰ μέχρι τῶν Αἰγύπτου ὅρων καὶ τῆς
κάτωθεν Ἀσίας ἀπ' Εὐφράτου διήκοντα ποταμοῦ καὶ μέρος τι τῆς
δυνάμεως καὶ τῶν ἐλεφάντων, τρέφειν μὲν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ 296
μετὰ πάσης φροντίδος ἐνετείλατο ἕως ἂν οὗ παραγένηται, κατα-
στρεψάμενον δὲ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τοὺς οἰκοῦντας αὐτὴν ἐξανδρα-
ποδισάμενον ἀφανίσαι τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸ γένος αὐτῶν ἀπολέσαι.
καὶ ταῦτα μὲν ἐπιστείλας τῷ Λυσίᾳ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἐξήλασεν 297
εἰς τὴν Περσίδα τῷ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει, καὶ
περαιωσάμενος τὸν Εὐφράτην ἀνέβαινεν πρὸς τοὺς ἄνω σατράπας.
3. Ὁ δὲ Λυσίας ἐπιλεξάμενος Πτολεμαῖον τὸν Δορυμένους 298
καὶ Νικάνορα καὶ Γοργίαν, ἄνδρας δυνατοὺς τῶν φίλων τῶν τοῦ
βασιλέως, καὶ παραδοὺς αὐτοῖς πεζῆς μὲν δυνάμεως μυριάδας
τέσσαρας, ἱππεῖς δὲ ἑπτακισχιλίους, ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν.
οἱ δὲ ἄχρις Ἐμμαοῦ πόλεως ἐλθόντες ἐπὶ τῇ πεδινῇ καταστρατο-
πεδεύονται. προσγίγνονται δ' αὐτοῖς σύμμαχοι ἀπό τε τῆς Συρίας 299
καὶ τῆς πέριξ χώρας καὶ πολλοὶ τῶν πεφευγότων Ἰουδαίων, ἔτι γε
μὴν καὶ τῶν ἐμπόρων τινὲς ὡς ὠνησόμενοι τοὺς αἰχμαλωτισθησο-
μένους, πέδας μὲν κομίζοντες αἷς δήσουσιν τοὺς ληφθησομένους,
ἄργυρον δὲ καὶ χρυσὸν τιμὴν αὐτῶν καταθησόμενοι. τὸ δὲ στρατό- 300
πεδον καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων Ἰούδας κατανοήσας ἔπειθε
τοὺς οἰκείους στρατιώτας θαρρεῖν καὶ παρεκελεύετο τὰς ἐλπίδας

§ 294 = 1. Macc. III 30.
PFLAMVWE Zonaras I p. 369.

4 καταλειπὼν P *ἐπὶ] περὶ L δόξαν — 7 ἐλεφάντων] *gloriam apud se maximam possidentem, ut regeret prouincias a fluuio eufrate usque ad fines aegypti et inferioris asiae, et partem exercitus et elefantos ei tradens* Lat; in graecis u. 5 desideratur uelut ἐπιτρέψας αὐτῷ, uide ad u. 6 5 ὀρῶν FAM ὀρῶν L 6 διήκοντα] διέποντα ex Lat Hudson 7 *μὲν] μὲν τὸν FV 8 οὗ om. FLAMVW 9 *ἐξανδραποδησάμενον P 10 *ἀπωλέσαι L² 12 *περσίδαι A τῷ om. F τεσσερακοστῶι A καὶ (ante ἑβδ.) om. F 13 περεωσάμενοσ P ἐφράτην F τὰσ ἄνω σατραπίασ, ἱ suppl. m. 2 L *superiores prouincias* Lat fort. recte 14 i. marg. *X* Lat Πτολεμαῖον τὸν] πολεμεῖν τοὺσ E, Zonaras nihil a nostris discrepare uid. 15 δυνατοὺσ τῶν τοῦ βασιλέωσ φίλων tr. V 16 *αὐτῆσ F 18 δ' FV ἐμμαοῦσ FLAMVW *emaus* Lat ἐπὶ] ἐν FV *in* Lat 19 προσγίνονται FM¹V παραγίνονται E δὲ VE *τε om. FV 20 φευγόντων E 21 *αἰχμαλωτισθέντασ L 22 κομίζοντασ PW τοὺσ συλληφθησομένουσ FV 23 καταθησομένουσ AMW 24 *ὁ ἰούδασ FLAMV 25 τοὺς] τοὺσ ἰουδαίουσ καὶ τοὺσ A τοὺσ ἰουδαίουσ καὶ W

τῆς νίκης ἔχοντας ἐν τῷ θεῷ τοῦτον ἱκετεύειν τῷ πατρίῳ νόμῳ
σάκκους περιθεμένους, καὶ τὸ σύνηθες αὐτῷ σχῆμα τῆς ἱκεσίας
παρὰ τοὺς μεγάλους κινδύνους ἐπιδείξαντας τούτῳ δυσωπῆσαι
301 παρασχεῖν αὐτοῖς τὸ κατὰ τῶν ἐχθρῶν κράτος. διατάξας δὲ τὸν
ἀρχαῖον αὐτοὺς τρόπον καὶ πάτριον κατὰ χιλιάρχους καὶ ταξιάρχους
καὶ τοὺς νεογάμους ἀπολύσας καὶ τοὺς τὰς κτήσεις νεωστὶ πεποιη-
μένους, ὅπως μὴ διὰ τὴν τούτων ἀπόλαυσιν φιλοζωοῦντες ἀτολ-
μότερον μάχωνται, καταστὰς τοιούτοις παρώρμα λόγοις πρὸς τὸν
302 ἀγῶνα τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας· „καιρὸς μὲν [οὖν] ὑμῖν οὐκ ἄλλος
ἀναγκαιότερος τοῦ παρόντος, ὦ ἑταῖροι, εἰς εὐψυχίαν καὶ κινδύνων
καταφρόνησιν καταλείπεται· νῦν γὰρ ἔστιν ἀνδρείως ἀγωνισαμένοις
τὴν ἐλευθερίαν ἀπολαβεῖν, ἣν καὶ δι᾿ αὐτὴν ἅπασιν ἀγαπητὴν οὖσαν
ὑμῖν ὑπὲρ ἐξουσίας τοῦ θρησκεύειν τὸ θεῖον ποθεινοτέραν εἶναι
303 συμβέβηκεν. ὡς οὖν ἐν τῷ παρόντι κειμένων ὑμῖν ταύτην τε ἀπο-
λαβεῖν καὶ τὸν εὐδαίμονα καὶ μακάριον βίον ἀνακτήσασθαι, οὗτος
δ᾿ ἦν ὁ κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὴν πάτριον συνήθειαν, ἢ τὰ αἴσχι-
στα παθεῖν καὶ μηδὲ σπέρμα τοῦ γένους ὑμῶν ὑπολειφθῆναι
304 κακῶν ἐν τῇ μάχῃ γενομένων, οὕτως ἀγωνίζεσθε, τὸ μὲν ἀποθανεῖν
καὶ μὴ πολεμοῦσιν ὑπάρξον ἡγούμενοι, τὸ δ᾿ ὑπὲρ τηλικούτων
ἐπάθλων, ἐλευθερίας πατρίδος νόμων εὐσεβείας, αἰώνιον τὴν εὔκλειαν
κατασκευάσειν πεπιστευκότες· ἑτοιμάζεσθε τοιγαροῦν οὕτως τὰς
ψυχὰς ὡς αὔριον ἅμ᾿ ἡμέρᾳ συμβαλοῦντες τοῖς πολεμίοις."
305 4. Καὶ ὁ μὲν Ἰούδας ταῦτα παραθαρσύνων τὴν στρατιὰν ἔλεξεν.
τῶν δὲ πολεμίων πεμψάντων Γοργίαν μετὰ πεντακισχιλίων πεζῶν
καὶ χιλίων ἱππέων, ὅπως διὰ τῆς νυκτὸς ἐπιπέσῃ τῷ Ἰούδᾳ, καὶ πρὸς

§ 300 = 1. Macc. III 47.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 369.
1 πατρώῳ F 2 ἱκετίας L ἱκετείας V 3 τοῦτο L τοῦτον V 5 τρόπων W κατὰ] καὶ τοὺς F καὶ ταξιάρχους om. PE Lat ταξιάρχας AM 7 ἀτολμώτερον LA¹VE ἀτολμηρότερον P 8 *παρορμᾷ FLAMVW 9 *τοὺς ἀγῶνας M *αὐτοῦ] αὐτοὺς P οὖν om. FLVW 10 ἕτεροι (αι) L 11 καταλελείπεται sic F καταλέλειπται V ἀγωνισαμένους W 12 ἅπασαν F 13 ἡμῖν VW ὑπὲρ] ὑπ᾿ FLV θρησκεύην W ποθεινοτέραν] ἔτι ποθεινοτέραν (ειν i. ras. F ποθεινωτέραν L) FLAMVW 14 ἐν οὖν tr. F ὑμῶν FL 15 ἀνακτήσασθαι βίον tr. FLV 16 δὲ FLAMVW 17 post παθεῖν expunctum τας P ἀπολειφθῆναι FLV ὑπολειφθεῖναι W 18 ἀγωνίζεσθαι PLA¹ μὲν] μὲν οὖν FLVW 19 ὑπάρξειν (ἀπ- L¹) FLAMV 21 κατασκευάσειν] coni κατασκευάσαι PAMW κατασκευάζειν FLV οὕτως — 22 συμβαλοῦντες το i. ras. angustius scripta m. 2 A 22 ψυχὰς] ψυχὰς ηὐτρεπισμένοι AMW ἅμα LAMW ἡμέρας W 23 ἔλεγε V 24 *πεντακισχιλίων] quingentis Lat

τοῦτο ὁδηγοὺς ἔχοντος αὐτοῦ τινας τῶν πεφευγότων Ἰουδαίων, αἰσθό-
μενος ὁ τοῦ Ματταθίου παῖς ἔγνω καὶ αὐτὸς τοῖς ἐν τῇ παρεμβολῇ
τῶν πολεμίων ἐπιπεσεῖν καὶ ταῦτα διῃρημένης αὐτῶν τῆς δυνάμεως.
καθ' ὥραν οὖν δειπνοποιησάμενος καὶ πολλὰ πυρὰ καταλιπὼν ἐπὶ 306
τοῦ στρατοπέδου δι' ὅλης ὥδευε τῆς νυκτὸς ἐπὶ τοὺς ἐν Ἐμμαοῖ
τῶν πολεμίων. οὐχ εὑρὼν δ' ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοὺς ἐχθροὺς ὁ
Γοργίας, ἀλλ' ὑπονοήσας ἀναχωρήσαντας αὐτοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι
κεκρύφθαι, πορευθεὶς ἔγνω ζητεῖν, ὅπου ποτ' εἶεν. περὶ δὲ τὸν 307
ὄρθρον ἐπιφαίνεται τοῖς ἐν Ἐμμαοῖ πολεμίοις ὁ Ἰούδας μετὰ
τρισχιλίων φαύλως ὡπλισμένων διὰ πενίαν, καὶ θεασάμενος τοὺς
ἐχθροὺς ἄριστα πεφραγμένους καὶ μετ' ἐμπειρίας πολλῆς ἐστρα-
τοπεδευμένους, προτρεψάμενος τοὺς ἰδίους, ὡς καὶ γυμνοῖς τοῖς
σώμασιν μάχεσθαι δεῖ καὶ τὸ θεῖον ἤδη που καὶ τοῖς οὕτως ἔχουσιν
τὸ κατὰ τῶν πλειόνων καὶ ὡπλισμένων κράτος ἔδωκεν ἀγασάμε-
νον αὐτοὺς τῆς εὐψυχίας, ἐκέλευσε σημῆναι τοὺς σαλπιγκτάς. ἔπειτ' 308
ἐμπεσὼν ἀπροσδοκήτοις τοῖς πολεμίοις καὶ ἐκπλήξας αὐτῶν τὴν
διάνοιαν καὶ ταράξας πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινεν ἀνθισταμένους, τοὺς
δὲ λοιποὺς διώκων ἦλθεν ἄχρι Γαζάρων καὶ τῶν πεδίων τῆς
Ἰδουμαίας καὶ Ἀζώτου καὶ Ἰαμνείας· ἔπεσόν τε αὐτῶν ὡς περὶ
τρισχιλίους. Ἰούδας δὲ τῶν μὲν σκύλων παρεκελεύετο μὴ ἐπιθυμεῖν 309
τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας· ἔτι γὰρ αὐτοῖς ἀγῶνά τινα καὶ μάχην [εἶναι]
πρὸς Γοργίαν καὶ τὴν σὺν αὐτῷ δύναμιν· κρατήσαντας δὲ καὶ τούτων
τότε σκυλεύσειν ἐπ' ἀδείας ἔλεγεν τοῦτο μόνον ἔχοντας καὶ μηδὲν
ἕτερον ἐκδεχομένους. ἔτι δὲ αὐτοῦ διαλεγομένου ταῦτα πρὸς τοὺς 310
στρατιώτας ὑπερκύψαντες οἱ τοῦ Γοργίου τὴν μὲν στρατιὰν ἣν ἐν

§ 305 = 1. Macc. IV 1.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 369.

2 ματθίου F 3 αὐτῷ L 4 *καθ'] καὶ καθ F δεῖπνα ποιησάμενοσ E *καταλειπὼν P 5 ὥδευσε FLV νυκτὸς om. V Ἐμμαοῖ] E αμμάθι P ἐμμαοῦ AMW ἐμμαοῦσ FLV περὶ Ἐμμαοῦντα Syncellus p. 533 cf. u. 9 6 δὲ E 8 ποτε E 9 *ἐν om. W s. V Ἐμμαοῖ] E μάθι P ἐμμαοῦσ (οῦσ ex οῦ corr. A) FLAMV Lat ἐμμαί W ὁ om. FLVE 10 *ὡπλισμένων, ν finale i. ras. A 11 *περιπεφραγμένουσ FL 12 ἰδίους] E ἰουδαίουσ codd. Lat 13 *δέοι FLV ἤδη] ὃ δὴ V 15 σάλπιγγασ P ἔπειτα ME et ex corr. A *ἔπειτ' ἐμπεσὼν] ἐπιπεσὼν δὲ FV quatenus inuaderent Lat 16 ἀπροσδοκήτωσ FLMVE et ex corr. A ἐμπλήξασ W 17 *τοὺς δὲ] δὲ τοὺσ P 18 *ἦλθε μέχρι FLV Γαζάρων] PWE Lat γαδάρων (δ i. ras. A) FLAMV Γαζήρων Maccab. πεδίων, πε i. ras. F, ε i. ras. A 19 Ἰδουμαίας] ἰουδαίασ LM ἄζωτοῦ P ἰαμνίασ FA¹W τε] δὲ FLVE δ' AMW 20 *τρισχίλιοι P 21 τινα om. AMW 22 εἶναι] om. P, u. 21 post ἀγῶνα tr. AMW κρατήσασ P 23 ἀδίασ P τοῦτον V 24 τοὺς] τ' αὐτοῦ P 25 *ὑπερκύψαντεσ οἱ τοῦ i. ras. (scriptum erat ἔτι γὰρ αὐτοῖσ ἀγῶνα τινὰ) L

τῇ παρεμβολῇ κατέλιπον ὁρῶσιν τετραμμένην, τὸ δὲ στρατόπεδον
ἐμπεπρησμένον· ὁ γὰρ καπνὸς αὐτοῖς πόρρωθεν οὖσιν τοῦ συμβε-
311 βηκότος δήλωσιν ἔφερεν. ὡς οὖν ταῦθ' οὕτως ἔχοντα ἔμαθον οἱ
σὺν Γοργίᾳ καὶ τοὺς μετὰ Ἰούδα πρὸς παράταξιν ἑτοίμους κατε-
312 νόησαν, καὶ αὐτοὶ δείσαντες εἰς φυγὴν ἐτράπησαν. ὁ δὲ Ἰούδας
ὡς ἀμαχητὶ τῶν μετὰ Γοργίου στρατιωτῶν ἡττημένων ὑποστρέψας
ἀνῃρεῖτο τὰ σκῦλα, πολὺν δὲ χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ πορφύραν καὶ
ὑάκινθον λαβὼν εἰς τὴν οἰκείαν ὑπέστρεψε χαίρων καὶ ὑμνῶν τὸν
θεὸν ἐπὶ τοῖς κατωρθωμένοις· οὐ μικρὰ γὰρ αὐτοῖς ἡ νίκη πρὸς
τὴν ἐλευθερίαν συνεβάλλετο.
313 5. Λυσίας δὲ συγχυθεὶς ἐπὶ τῇ τῶν ἐκπεμφθέντων ἥττῃ τῷ
ἐχομένῳ ἔτει μυριάδας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἀθροίσας ἓξ καὶ πεντακισ-
χιλίους λαβὼν ἱππεῖς ἐνέβαλεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀναβὰς εἰς τὴν
314 ὀρεινὴν ἐν Βεθσούροις κώμῃ τῆς Ἰουδαίας ἐστρατοπεδεύσατο. ἀπήν-
τησε δὲ μετὰ μυρίων Ἰούδας, καὶ τὸ πλῆθος ἰδὼν τῶν πολεμίων σύμ-
μαχον ἐπ' αὐτῷ γενέσθαι τὸν θεὸν εὐξάμενος, συμβαλὼν τοῖς προ-
δρόμοις τῶν πολεμίων νικᾷ τούτους καὶ φονεύσας αὐτῶν ὡς πεν-
315 τακισχιλίους τοῖς λοιποῖς ἦν ἐπίφοβος. ἀμέλει κατανοήσας ὁ Λυσίας
τὸ φρόνημα τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἕτοιμοι τελευτᾶν εἰσιν, εἰ μὴ ζή-
σουσιν ἐλεύθεροι, καὶ δείσας αὐτῶν τὴν ἀπόγνωσιν ὡς ἰσχύν, ἀνα-
λαβὼν τὴν λοιπὴν δύναμιν ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ διέτριβεν
ἐκεῖ ξενολογῶν καὶ παρασκευαζόμενος μετὰ μείζονος στρατιᾶς εἰς
τὴν Ἰουδαίαν ἐμβαλεῖν.
316 6. Τοσαυτάκις οὖν ἡττημένων ἤδη τῶν Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως
στρατηγῶν ὁ Ἰούδας ἐκκλησιάσας ἔλεγεν μετὰ πολλὰς νίκας, ἃς ὁ

§ 310 = 1. Macc. IV 20.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 369.

1 *κατέλειπον P 3 ἔφερον W ταῦθ', ῦ s. L ἔχοντασ P 4 συν, ν s. L ἰούδου PAM 5 *δήσαντεσ L 6 ὡς fort. delendum μετὰ om. VLat Γοργίου] τοῦ γοργίου PFL *ὑποστρέψας] ἐκράτησεν ὑποστρέψασ L *ὑποστρέψασ, υ ex α corr. V 7 *ἀνῄριτο P ἀνῃρῆτο L¹ *χρυσὸν] καὶ χρυσὸν FV 8 *οἰκίαν FW ὑπέστρεψαν E χώραν post ὑπέστρεψε add. LAMW 9 κατορθωμένοισ PFL 11 i. marg. ιγ' L. 12 *ἐρχομένω M *ἐπιλέκτουσ M *συναθροίσασ FLV 13 *Ἰουδαίαν] ἰδουμαίαν AMW 14 ὀρινὴν PW βεθσούροισ, θσ i. ras. A βεθούροισ P βαιθούροισ W bethuris Lat κώμμη A 15 *ὁ ἰούδασ F σύμμαχον — 17 πολεμίων om. i. marg. suppl. m. 2 M 16 ἐπ' αὐτῷ γενέσθαι] ἐπ' αὐτὸν ἔσεσθαι PAMW fieri Lat *παραδρόμοισ FV 17 *πολεμίων] ἐναντίων L 19 *εἰσι τελευτᾶν tr. V 20 ὡς ἰσχὺν om. E ἰσχὺν] ἰσχυρὰν LAMW fortem Lat εἶχεν Naber 21 *λυπὴν P 22 στρατοῦ V 24 ἤδη om. P τοῦ om. F 25 στρατηγῶν] στρατιωτῶν τε καὶ στρατηγῶν P ἔλεγεν] suadebat Lat

θεὸς αὐτοῖς ἔδωκεν, ἀναβῆναι δεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν ναὸν καθα-
ρίσαι καὶ τὰς νενομισμένας θυσίας προσφέρειν. ὡς δὲ παραγενόμε- 317
νος μετὰ παντὸς τοῦ πλήθους εἰς Ἱεροσόλυμα τὸν ναὸν ἔρημον εὗρεν
καὶ καταπεπρησμένας τὰς πύλας καὶ φυτὰ διὰ τὴν ἐρημίαν αὐτό-
ματα ἐν τῷ ἱερῷ ἀναβεβλαστηκότα, θρηνεῖν ἤρξατο μετὰ τῶν ἰδίων
ἐπὶ τῇ ὄψει τοῦ ναοῦ συγχυθείς. ἐπιλεξάμενος δέ τινας τῶν αὐτοῦ 318
στρατιωτῶν προσέταξε τούτοις ἐκπολεμῆσαι τοὺς τὴν ἄκραν φυλάτ-
τοντας, ἄχρι τὸν ναὸν αὐτὸς ἁγνίσειεν. καὶ καθάρας ἐπιμελῶς
αὐτὸν εἰσεκόμισε καινὰ σκεύη, λυχνίαν τράπεζαν βωμόν, ἐκ χρυσοῦ
πεποιημένα, ἀπήρτησεν δὲ καὶ τὰ ἐμπετάσματα τῶν θυρῶν καὶ
τὰς θύρας αὐτὰς ἐπέθηκεν, καθελὼν δὲ καὶ τὸ θυσιαστήριον καινὸν
ἐκ λίθων συμμίκτων ᾠκοδόμησεν οὐ λελαξευμένων ὑπὸ σιδήρου.
πέμπτῃ δὲ καὶ εἰκάδι τοῦ Ἐξελέου μηνός, ὃν οἱ Μακεδόνες Ἀπελ- 319
λαῖον καλοῦσιν, ἧψάν τε φῶτα ἐπὶ τῆς λυχνίας καὶ ἐθυμίασαν ἐπὶ
τοῦ βωμοῦ καὶ ἄρτους ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἐπέθεσαν καὶ ὡλοκαύτησαν
ἐπὶ τοῦ καινοῦ θυσιαστηρίου. ἔτυχεν δὲ ταῦτα κατὰ τὴν αὐτὴν 320
ἡμέραν γίνεσθαι, καθ' ἣν καὶ μετέπεσεν αὐτῶν ἡ ἅγιος θρησκεία
εἰς βέβηλον καὶ κοινὴν συνήθειαν μετὰ ἔτη τρία· τὸν γὰρ ναὸν
ἐρημωθέντα ὑπὸ Ἀντιόχου διαμεῖναι τοιοῦτον ἔτεσι συνέβη τρισίν·
ἔτει γὰρ πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ταῦτα περὶ τὸν 321
ναὸν ἐγένετο, πέμπτῃ δὲ καὶ εἰκάδι τοῦ Ἀπελλαίου μηνὸς ὀλυμ-
πιάδι ἑκατοστῇ καὶ πεντηκοστῇ καὶ τρίτῃ, ἀνενεώθη δὲ κατὰ τὴν
αὐτὴν ἡμέραν πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τοῦ Ἀπελλαίου μηνὸς ὀγδόῳ

§ 316 = 1. Macc. IV 36.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 369.

1 δεῖν] om. PFVLat, p. 126, 25 ante μετὰ tr. E   καθᾶραι E   3 μετὰ παντὸς] μεταστάντοσ V   *τὸν] καὶ τὸν FV   *ἔρημον om. P   5 *θρηνεῖν] θαρρεῖν V   6 *συγχυθεὶς om. Lat   7 *τούτουσ LW   *ἐκπολεμῆσαι] *expugnare* (i. e. fort. ἐκπολιορκῆσαι) Lat   *τοὺς om. V   φυλάσσοντασ E   8 *ἄχρι] ἄχρι ἂν LAMW   *αὐτὸσ τὸν ναὸν tr. AMW   *αὐτὸς] αὐτὸν L αὐτῶν V   καὶ καθάρας] καθάρασ δ' (δὲ E) FLAMVWE   9 *εἰσεκόμησε L   *καινὰ] καὶ καινὰ V   10 *ἀπήρτησεν] ἀπαρτῶν, α (ante ρ) et ῶν i. ras. repicta A   ἐκπετάσματα LAMWE *uela* Lat περιπετάσματα ed. pr.   12 *συμμίκτων om. M   *οἰκοδόμησεν P κατεσκεύασεν AMW   *λελαξευμένων] λελατομημένων FLV   *ὑπὸ] ἐκ V   13 Ἐξελέου] P ξανθικοῦ F, om. L ζελλαίου V et i. marg. F χασλαίου (αι i. ras. A) AM τεβέθου W *casleu* Lat, cf. § 248   ἀπελλέον P   15 *ἔθεσαν AMW   *ὁλοκαύτησαν P ὠλοκαύτωσαν FLAMV ὁλωκαύτωσαν W   16 αὐτὴν ἡμέραν] ἡμέραν ἐκείνην FLAMVWE   17 γενέσθαι PLAMWE   *ἁγία V   19 ὑπ' FLVE   20 τεσσαρακοστῷ, τεσσαρακ i. ras. 4 litt. M   ἑκατοστῷ i. ras. 10 litt. M   καὶ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ tr. FL   21 δὲ om. FLAMVW   ἀπηλλέου P   ὀλυμπιάδι — 23 μηνὸς om. V   23 ὀγδόῳ — 128, 2 τετάρτῃ] η' καὶ ρ' καὶ μ' ἔτει ὀλυμπιάδι ρ' καὶ ν' καὶ δ' V   ἀπηλλέου P

καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει ὀλυμπιάδι ἑκατοστῇ καὶ πεντη-
322 κοστῇ καὶ τετάρτῃ. τὴν δ' ἐρήμωσιν τοῦ ναοῦ συνέβη γενέσθαι
κατὰ τὴν Δανιήλου προφητείαν πρὸ τετρακοσίων καὶ ὀκτὼ γενομέ-
νην ἐτῶν· ἐδήλωσεν γάρ, ὅτι Μακεδόνες καταλύσουσιν αὐτόν.
323 7. Ἑώρταζε δὲ ὁ Ἰούδας μετὰ τῶν πολιτῶν τὴν ἀνάκτησιν τῆς
περὶ τὸν ναὸν θυσίας ἐφ' ἡμέρας ὀκτὼ μηδὲν ἀπολιπὼν ἡδονῆς
εἶδος, ἀλλὰ πολυτελέσι μὲν καὶ λαμπραῖς ταῖς θυσίαις κατευωχῶν
αὐτούς, ὕμνοις δὲ καὶ ψαλμοῖς τὸν μὲν θεὸν τιμῶν αὐτοὺς δὲ
324 τέρπων. τοσαύτῃ δ' ἐχρήσαντο τῇ περὶ τὴν ἀνανέωσιν τῶν ἐθῶν
ἡδονῇ μετὰ χρόνον πολὺν ἀπροσδοκήτως ἐν ἐξουσίᾳ γενόμενοι τῆς
θρησκείας, ὡς νόμον θεῖναι τοῖς μετ' αὐτοὺς ἑορτάζειν τὴν ἀνά-
325 κτησιν τῶν περὶ τὸν ναὸν ἐφ' ἡμέρας ὀκτώ. καὶ ἐξ ἐκείνου μέχρι
τοῦ δεῦρο τὴν ἑορτὴν ἄγομεν καλοῦντες αὐτὴν φῶτα ἐκ τοῦ παρ'
ἐλπίδας οἶμαι ταύτην ἡμῖν φανῆναι τὴν ἐξουσίαν τὴν προσηγορίαν
326 θέμενοι τῇ ἑορτῇ. τειχίσας δ' ἐν κύκλῳ τὴν πόλιν καὶ πρὸς τὰς
ἐπιδρομὰς τῶν πολεμίων πύργους οἰκοδομησάμενος ὑψηλοὺς φύλα-
κας ἐν αὐτοῖς ἐγκατέστησεν, καὶ τὴν Βεθσούραν δὲ πόλιν ὠχύρωσεν,
ὅπως ἀντὶ φρουρίου αὐτῇ πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνάγκας
ἔχῃ χρῆσθαι.
327 VIII. 1. Τούτων οὕτως γενομένων τὰ πέριξ ἔθνη πρὸς τὴν
ἀναζωπύρησιν καὶ τὴν ἰσχὺν τῶν Ἰουδαίων χαλεπῶς διακείμενα
πολλοὺς ἐπισυνιστάμενα διέφθειρεν ἐνέδραις καὶ ἐπιβουλαῖς αὐτῶν
ἐγκρατῆ γιγνόμενα. πρὸς τούτους πολέμους συνεχεῖς ἐκφέρων ὁ
Ἰούδας ἐπέχειν αὐτοὺς τῆς καταδρομῆς καὶ ὧν ἐποίουν κακῶς τοὺς

---

§ 321 = 1. Macc. IV 52.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 370.
1 τεσσερακοστῷ A   καὶ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ tr. FL   καὶ πεντηκοστῇ om. P   πεντηκοστῇ τετάρτη L   2 δὲ WE   συνέβει P συνέπεσε E   3 *Δανιήλου] uid. X 271, 275   5 *ἑόρταζεν PL   *ὁ om. LAMVW   *τὴν om. FV   ἀνάκτησιν (ι) cod. Busb. E   6 ἀπολειπὼν P   8 μὲν om. WE   τιμῶν] ἐτίμων PLAMW Lat ἐτίμα E   δὲ τέρπων] δ' ἔτερπον (ο ex ω corr. L) PLAMWLat ἔτερπε E   9 δὲ AMW   ἐχρήσατο W   τῇ om. L   10 πολὺν χρόνον tr. AMW   11 τοῖς] τοὺσ LWE   *μεθ' αὐτοὺσ (ε ex ετ corr. L) LAMW   12 *ἐξ] δι L   13 τοῦ om. FVE τοῦ νῦν W   *ἄγωμεν P   14 *φανεῖναι W   δὲ E   17 βέσσουραν P βεσσούραν AM i. marg. γρ βεθσούραν A βεθεσσοῦραν W   18 ἀπὸ om. PAMW et ut uid. Lat   20 i. marg. XI Lat   οὕτω V   23 ἐγκρατῆ γιγνόμενα] κρατήσειν οἰόμενα LAME ἐγκρατείσειν οἰόμενα W   γινόμενα FV γενόμενα ed. pr.   *συνεχεῖς om. W   *ὁ om. LV   24 Ἰούδας] machabeus Lat   *ἐποίουν W   κακῶν LAMWE et fort. Lat   *τοῖσ ἰουδαίοισ PFV

Ἰουδαίους ἐπειρᾶτο. καὶ τοῖς Ἠσαῦ υἱοῖς Ἰδουμαίοις ἐπιπεσὼν 328
κατὰ τὴν Ἀκραβατηνὴν πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτεινεν καὶ ἐσκύλευ-
σεν. συγκλείσας δὲ καὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ Βαάνου λοχῶντας τοὺς
Ἰουδαίους περικαθίσας ἐπολιόρκει καὶ τούς τε πύργους αὐτῶν
ἐνεπίμπρα καὶ τοὺς ἄνδρας διέφθειρεν. ἔπειτ' ἐκεῖθεν ἐπὶ τοὺς 329
Ἀμμανίτας ἐξώρμησεν δύναμιν μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον ἔχον-
τας, ὧν ἡγεῖτο Τιμόθεος. χειρωσάμενος δὲ καὶ τούτους τὴν Ἰαζω-
ρῶν ἐξαιρεῖ πόλιν, καὶ τάς τε γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
λαβὼν αἰχμαλώτους καὶ τὴν πόλιν ἐμπρήσας εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὑπέ-
στρεψεν. μαθόντα δ' αὐτὸν τὰ γειτονεύοντα τῶν ἐθνῶν ἀνεστρο- 330
φότα συναθροίζεται εἰς τὴν Γαλαδηνὴν ἐπὶ τοὺς ἐν τοῖς ὅροις
αὐτῶν Ἰουδαίους. οἱ δὲ καταφυγόντες εἰς Διάθημα τὸ φρούριον
πέμψαντες πρὸς Ἰούδαν ἐδήλουν αὐτῷ, ὅτι λαβεῖν ἐσπούδακεν Τιμό-
θεος τὸ χωρίον, εἰς ὃ συνεπεφεύγεσαν. ἀναγινωσκομένων δὲ τῶν 331
ἐπιστολῶν τούτων κἀκ τῆς Γαλιλαίας ἄγγελοι παραγίγνονται σημαί-
νοντες ἐπισυνῆχθαι τοὺς ἐκ Πτολεμαΐδος καὶ Τύρου καὶ Σιδῶνος
καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς Γαλιλαίας.

2. Πρὸς οὖν ἀμφοτέρας τὰς τῶν ἠγγελμένων χρείας σκεψάμενος 332
Ἰούδας ὅ τι χρὴ ποιεῖν, Σίμωνα μὲν τὸν ἀδελφὸν προσέταξεν ὡς
τρισχιλίους τῶν ἐπιλέκτων λαβόντα τοῖς ἐν Γαλιλαίᾳ βοηθὸν ἐξελ-
θεῖν Ἰουδαίοις. αὐτὸς δὲ καὶ Ἰωνάθης ὁ ἕτερος ἀδελφὸς μετ' 333

---

§ 328 = 1. Maccab. V 3.

PFLAMVWE Lat
1 ησαύου P ἠσαύου FLM ἠσάυ (ου supra), ἠ ex ἡ corr. A ἠσαύου V ἠσαῦ W υἱοῖς] υἱοῖς καὶ PA¹W δὲ υἱοῖς FV ἐπιπεσὼν u. 2 ante πολλοὺς tr. FLV 2 κατὰ τὴν] κατ' F κατὰ V ἀκραβατινὴν PL ἀκραβεττηνὴν F κραβεττινὴν V *summitates* Lat Ἀκραβεντήνῃ Syncellus p. 533 Ἀκραβεττηνή dare solent belli Iud. codd. meliores ἀπέκτεινεν — 4 αὐτῶν om. Lat 3 Βαάνου] σαβαάνου LAMW Βαιάν Maccab. 4 περικαθήσας M 5 ἐνεπήμπρα P ἐνεπίπρα (μ supra) A ἄνδρας] ἄνδρας αὐτῶν LAMW 6 ἐξώρμησεν] ὁρμήσας V 7 ὧν] PLat ἧς FLAMVW χειρωσάμενος post τούτους tr. V δὲ om. V ἴαζωρων P ἰαζωρῶν F ἰάζωρον LW ἰαζωρὸν AMV *azororum* Lat Ἰαζήρ Maccab. 8 ἐξαιρεῖ] ἐξῆρε FV τε om. W 10 ἀναστραφέντα FV ἀναστρέφοντα LAMW 11 συναθροίζονται AMW τὴν om. AMW γαλαδινὴν P γαλαδῖτιν, ιν ex ην corr. F γαλααδίτην L γαλάδίτιν (α supra), τιν i. ras. corr. A γαλααδίτιν MV γαλααδινὴν W *galaditen* Lat ὅροις] ὁρίοις FLV, om. W 12 κατα-φεύγοντες W διάθεμα FLAMVW *deathema* aut *diathima* Lat 13 ὁ τιμό-θεος FLV 14 συνεφύγεσαν FL συνεφύγεισαν V i. marg. ιδ' L *XII* Lat 15 παραγίνονται FLAMVW 17 ἄλλων ἐθνῶν] ἀλλογενῶν FV *aliis ciuitatibus* Lat 19 ὁ ἰούδας FLAMVW *προσέταξε F 20 *βοηθὸν] βοηθήσων P 21 *ἰωνάθας P μετὰ LAMVWE

ὀκτακισχιλίων στρατιωτῶν ὥρμησαν εἰς τὴν Γαλαδῖτιν· κατέλιπεν
δ' ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων τῆς δυνάμεως Ἰώσηπόν τε τὸν Ζαχαρία καὶ
Ἀζαρίαν προστάξας αὐτοῖς φυλάττειν ἐπιμελῶς τὴν Ἰουδαίαν καὶ
334 συνάπτειν πόλεμον πρὸς μηδένα, ἕως ἂν αὐτὸς ἐπανέλθῃ. ὁ μὲν
οὖν Σίμων παραγενόμενος εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ συμβαλὼν τοῖς
ἐχθροῖς εἰς φυγὴν αὐτοὺς ἔτρεψεν καὶ μέχρι τῶν πυλῶν τῆς Πτολε-
μαΐδος διώξας ἀπέκτεινεν αὐτῶν ὡς περὶ τρισχιλίους, καὶ τά τε
σκῦλα λαβὼν τῶν ἀνῃρημένων καὶ τοὺς αἰχμαλώτους Ἰουδαίους
καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν ἐπαγόμενος εἰς τὴν οἰκείαν πάλιν ἀνέ-
στρεψεν.
335 3. Ἰούδας δὲ ὁ Μακαβαῖος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωνάθης δια-
βάντες τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν καὶ ὁδὸν ἀπ' αὐτοῦ τριῶν ἀνύσαντες
336 ἡμερῶν τοῖς Ναβαταίοις εἰρηνικῶς ὑπαντῶσιν περιτυγχάνουσιν. ὧν
διηγησαμένων τὰ περὶ τοὺς ἐν τῇ Γαλάτιδι, ὡς πολλοὶ κακοπα-
θοῦσιν αὐτῶν ἐν τοῖς φρουρίοις ἀπειλημμένοι καὶ ταῖς πόλεσιν
τῆς Γαλάτιδος, καὶ παραινεσάντων αὐτῷ σπεύδειν ἐπὶ τοὺς ἀλλο-
φύλους καὶ ζητεῖν ἀπ' αὐτῶν σώζειν τοὺς ὁμοεθνεῖς, πεισθεὶς ὑπέ-
στρεψεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ προσπεσὼν πρώτοις τοῖς τὴν Βοσόραν
κατοικοῦσιν καὶ λαβὼν αὐτὴν καταβαλὼν πᾶν τὸ ἄρρεν καὶ μάχε-
337 σθαι δυνάμενον διέφθειρεν καὶ τὴν πόλιν ὑφῆψεν. ἐπιγενομένης
δὲ νυκτὸς οὐδ' οὕτως ἐπέσχεν, ἀλλ' ὁδεύσας δι' αὐτῆς ἐπὶ τὸ φρού-
ριον, ἔνθα τοὺς Ἰουδαίους ἐγκεκλεῖσθαι συνέβαινεν περικαθεζομένου
τὸ χωρίον Τιμοθέου μετὰ τῆς δυνάμεως, ἕωθεν ἐπ' αὐτὸ παραγί-
338 νεται. καὶ καταλαβὼν ἤδη τοῖς τείχεσι προσβεβληκότας τοὺς πολε-

§ 333 = 1. Maccab. V 18.

PFLAMVWELat

1 στρατιωτῶν ,η tr. V *ὥρμησεν PLAMW γαλαδίτην P γαλααδίτιν (ιν i. ras. A) FAMVWE γα·λααδῖτιν, eras. α L *galaditem* Lat κατέλειπον P κατέλιπον AMW κατέλιπε FVE κατέλειπεν L 2 δ'] δὲ FLAVWE τε M ἐπιλοίπων E **ioseppum* Lat ζαχαρίαν F ζαχαρίου L τοῦ ζαχαρίου AMWE 6 πτωλεμαΐδοσ L 7 *ἀπέκτεινε L 8 τῶν ἀνῃρημένων om. M αἰχμαλώτους] ἠχμαλωτισμένουσ ὑπ' (παρ' M) αὐτῶν FLAMVW *captiuos ab eis* Lat 9 πάλιν om. FLAMVW Lat 11 μακκαβαῖοσ LAMVWE *machabeus* Lat, ut semper *ἰονάθησ F 12 ποταμὸν] παμὸν L[1] 13 ναυαταίοισ F ἀβαταίοισ W εἰρηνικῶσ, εἰρην i. ras. angustiore A 14 τῇ om. AMVW γαλαδίτιδι F γαλααδίτιδι LAMV γαλααδίτι W *galaditide* Lat, cf. Polyb. V 71, 2, ubi εἰς τὴν Γαλάτιν traditur 16 γαλααδίτιδοσ FLAMVW *galaditides* Lat 17 ἀπ'] ἐπ' P σώζειν] om. F σωίζειν A 18 προσπεσὼν] προσελθὼν FLV τοῖς om. V βοσόρραν FV βοσσόρραν L *betsuram* Lat 19 καταβαλὼν] καταλαβὼν PAMW, om. Lat seclusit Bekker 20 ὑφῆψεν] ὑφέν P 23 αὐτὸ] αὐτῷ FL *eum* Lat 24 προβεβληκότασ L

μίους καὶ τοὺς μὲν κλίμακας, ὥστε ἀναβαίνειν ἐπ' αὐτά, τοὺς δὲ
μηχανήματα προσφέροντας, κελεύσας τὸν σαλπικτὴν σημῆναι καὶ
παρορμήσας τοὺς στρατιώτας ὑπὲρ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν διακιν-
δυνεῦσαι προθύμως, εἰς τρία διελὼν τὸν στρατὸν ἐπιπίπτει κατὰ
νώτου τοῖς πολεμίοις. οἱ δὲ περὶ τὸν Τιμόθεον αἰσθόμενοι, ὅτι 339
Μακαβαῖος εἴη, πεῖραν ἤδη καὶ πρότερον αὐτοῦ τῆς ἀνδρείας καὶ
τῆς ἐν τοῖς πολέμοις εὐτυχίας εἰληφότες φυγῇ χρῶνται· ἐφεπόμενος
δὲ μετὰ τοῦ στρατεύματος ὁ Ἰούδας ἀναιρεῖ μὲν αὐτῶν ὡς ὀκτα-
κισχιλίους, ἀπονεύσας δ' εἰς Μελλὰ πόλιν οὕτως λεγομένην τῶν 340
ἀλλοφύλων λαμβάνει καὶ ταύτην καὶ τοὺς μὲν ἄρρενας ἅπαντας
ἀποκτείνει, τὴν δὲ πόλιν αὐτὴν ἐμπίπρησιν. ἄρας δ' ἐκεῖθεν τήν
τε Χασφομάκη καὶ Βοσὸρ καὶ πολλὰς ἄλλας πόλεις τῆς Γαλάτιδος
καταστρέφεται.

4. Χρόνῳ δ' ὕστερον οὐ πολλῷ Τιμόθεος δύναμιν μεγάλην 341
παρασκευασάμενος καὶ συμμάχους ἄλλους τε παραλαβὼν καὶ Ἀρά-
βων τινὰς μισθῷ πείσας αὐτῷ συστρατεύειν ἧκεν ἄγων τὴν στρα-
τιὰν πέραν τοῦ χειμάρρου Ῥομφῶν ἄντικρυς· πόλις δ' ἦν αὕτη·
καὶ παρεκελεύετο τοὺς στρατιώτας, εἰ συμβάλοιεν εἰς μάχην τοῖς 342
Ἰουδαίοις, προθύμως ἀγωνίζεσθαι καὶ κωλύειν αὐτοὺς διαβαίνειν
τὸν χείμαρρον· διαβάντων γὰρ ἥτταν αὐτοῖς προύλεγεν. Ἰούδας δ' 343
ἀκούσας παρεσκευάσθαι τὸν Τιμόθεον πρὸς μάχην ἀναλαβὼν ἅπα-
σαν τὴν οἰκείαν δύναμιν ἔσπευδεν ἐπὶ τὸν πολέμιον, καὶ περαιω-

§ 338 = 1. Maccab. V 30.

PFLAMVWE Lat

2 σαλπιγκτὴν FLAMVW σημᾶναι FLV 3 παρωρμήσασ P 6 μακκαβαῖοσ FLAMVW ἀνδρίασ AM et ex corr. L 7 φυγῇ χρῶνται] εἰσ φυγὴν χρῶνται P εἰσ φυγὴν τρέπονται FLV *ad fugam conuersi sunt* Lat 8 ὡς] εἰσ AMVW, om. FL ὀκτακισχιλίασ L[1] 9 Μελλὰ] PAM μαάφην FLV et i. marg. AM μάλλα W *mellam* Lat; uariant codd. 1. Maccab. V 26, 35 οὕτω V 11 ἀποκτέννει AM ἀποκτένει W ἀπέκτεινε E ἐμπίπρησειν P ἐμπίμπρησιν LAW ἐκεῖθε F 12 Χασφομάκη] χασθομακι P χασφὼμακεὶ, μα i. ras. F χασφωμακεὶ V χασμοφάκην L κασφομάχη (ν supra), φ et η i. ras., i. marg. γρ χασφομάκην A κασφομάχην M κασθῶμακεῖ W *castomachi* Lat Χασφων Μακεδ Maccab. βοσόρραν L βοσορρὰν A βοσσορὰν M πολλὰσ, πο i. ras. A Γαλάτιδος] γαλααδίτιδοσ FLAMVW *galaditides* Lat 14 i. marg. *XIII* Lat δὲ AMW 15 λαβὼν V ἀρράβων V 16 συστρατεύεν αὐτῷ tr. AMW 17 πέραν iterat F χειμάρρουν W Ῥομφῶν] ῥαμφῶν AM ῥαφῶν FLV *rophon* Lat δὲ FLAMVW 18 καὶ om. P τοῖσ στρατιώταισ P συμβάλλοιεν L 19 καὶ κωλύειν — 21 χείμαρρον] *neque torrentem transeatis* Lat 20 προέλεγεν PLAMW δὲ AMW 21 παρασκευάσθαι F πᾶσαν FV 22 πόλεμον P περεωσάμενοσ P

σάμενος τὸν χείμαρρον ἐπιπίπτει τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν
ὑπαντιάζοντας ἀνῄρει, τοὺς δ' εἰς δέος ἐμβαλὼν ῥίψαντας τὰ ὅπλα
344 *φεύγειν ἠνάγκασεν. καὶ τινὲς μὲν αὐτῶν διέδρασαν, οἱ δ' εἰς τὸ*
καλούμενον ἐγκρανὰς τέμενος συμφυγόντες ἤλπισαν τεύξεσθαι σω-
τηρίας. Ἰούδας δὲ τὴν πόλιν καταλαβόμενος αὐτούς τε ἀπέκτεινεν
καὶ τὸ τέμενος ἐνέπρησεν ποικίλῃ χρησάμενος ἰδέᾳ τῆς ἀπωλείας
τῶν πολεμίων.
345 5. *Ταῦτα διαπραξάμενος καὶ συναγαγὼν τοὺς ἐν τῇ Γαλάτιδι*
Ἰουδαίους μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν καὶ τῆς ὑπαρχούσης αὐτοῖς
346 *ἀποσκευῆς οἷός τε ἦν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπαναγαγεῖν. ὡς δ' ἧκεν*
ἐπί τινα πόλιν Ἐμφρὼν ὄνομα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ κειμένην καὶ οὔτε
ἄλλην αὐτῷ τραπομένῳ βαδίζειν δυνατὸν ἦν οὔτε ἀναστρέφειν ἤθε-
λεν, πέμψας πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ παρεκάλει τὰς πύλας ἀνοίξαντας
ἐπιτρέπειν αὐτῷ διὰ τῆς πόλεως ἀπελθεῖν· τάς τε γὰρ πύλας
347 *λίθοις ἐμπεφράκεσαν καὶ τὴν διέξοδον ἀπετέμοντο. μὴ πειθο-*
μένων δὲ τῶν Ἐμφραίων παρορμήσας τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ κυκλωσά-
μενος ἐπολιόρκει, καὶ δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς προσκαθίσας ἐξαιρεῖ
τὴν πόλιν καὶ πᾶν ὅσον ἄρρεν ἦν ἐν αὐτῇ κτείνας καὶ καταπρήσας
ἅπασαν αὐτὴν ὁδὸν ἔσχεν· τοσοῦτον δ' ἦν τὸ τῶν πεφονευμένων
348 *πλῆθος, ὡς ἐπ' αὐτῶν βαδίζειν τῶν νεκρῶν. διαβάντες δὲ τὸν*
Ἰορδάνην ἧκον εἰς τὸ μέγα πεδίον, οὗ κεῖται κατὰ πρόσωπον πόλις
349 *Βεθσάνη καλουμένη πρὸς Ἑλλήνων Σκυθόπολις. κἀκεῖθεν ὁρμη-*
θέντες εἰς τὴν Ἰουδαίαν παρεγένοντο ψάλλοντές τε καὶ ὑμνοῦντες
καὶ τὰς συνήθεις ἐν τοῖς ἐπινικίοις παιδιὰς ἄγοντες, ἔθυσάν τε
χαριστηρίους ὑπέρ τε τῶν κατωρθωμένων θυσίας καὶ ὑπὲρ τῆς

§ 343 = 1. Maccab. V 43.

PFLAMVWE Lat

1 *ἐμπίπτει* FLAMVW *αὐτὸν* F 2 *τὰ* om. F 3 *καὶ τινὲς — 4 συμφυγόντες*] *quorum quidam ad locum qui dicitur grana fugientes* Lat *μὲν* s. L 4 *ἐγκρανὰς*] *ἐν κραναῒν* F *ἐν καρναῒν* LV *ἐγκαρναῒν* (*αρναῒν* i. ras. A) AM *τεύξασθαι* PL 5 *καταβαλόμενοσ* V 6 *τέμενος*] *locum* Lat *εἰδέα* (*εἰ* ex *ἡ* corr. m. 2 L) PL 8 *καὶ συναγαγὼν* om. M *γαλααδίτιδι* FLAMV *γαλααδίτι* W *galaditide* Lat 9 *μετὰ τῶν τέκνων καὶ τῶν γυναικῶν* F *αὐτοῖς*] *αὐτῷ* F 10 *εἰς* om. F *ἐπαναγαγεῖν*] *ἐπανάγειν* AW *ἐπαναγαγεῖν διεγνώκει* L 11 *ἔμφρων* (*ω* ex *ο* corr. L) FLVW *efron* aut *enfron* Lat *Ἐφρὼν* Maccab. 15 *ἐνπεφράκεσαν* P *ἐπεφράκεσαν* Dindorf *ἀπετέμνοντο* FLV 16 *ἐμφρέων* P *-ἐμφρόνων* M² *ἐφραίων* W *κυκλωσάμενος*] *καὶ κυκλωσάμενοσ* LAMVW 17 *ἐξαίρει* PFV 19 *τοσοῦτο* FLV *δ'* om. P 22 *βεδσάνη* P *βεθσανὴ*, *ε* ex *η* corr. uid. A *βαιθσανῆ* W *bethsanis* Lat *ὡρμηθέντεσ* P 23 **ὑμνωδοῦντεσ* FLV 24 *τὰς*] *τοὺσ* AMW *συνήθεις*] *σήθεισ* L *παιδείασ* P *παιᾶνασ* LAM *παιάνεσ* W *ἄγοντες*] *ᾄδοντεσ* M *τε*] *δὲ* FLVE 25 *χαριστήριον* P *χαριστηρίοισ* L *κατορθωμένων* PVE *κατωρθωμένων*, *ωρ* i. ras. F *θυσίας* post *χαριστηρίους* tr. VE

τοῦ στρατεύματος σωτηρίας· οὐδεὶς γὰρ ἐν τούτοις τοῖς πολέμοις τῶν Ἰουδαίων ἀπέθανεν.

6. Ἰώσηπος δὲ ὁ Ζαχαρίου καὶ Ἀζαρίας, οὓς κατέλιπεν στρα- 350
τηγοὺς ὁ Ἰούδας καθ' ὃν καιρὸν Σίμων μὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ Γαλι-
λαίᾳ πολεμῶν τοὺς ἐν τῇ Πτολεμαΐδι, αὐτὸς δὲ ὁ Ἰούδας καὶ ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωνάθης ἐν τῇ Γαλάτιδι, βουληθέντες καὶ αὐτοὶ
δόξαν περιποιήσασθαι στρατηγῶν τὰ πολεμικὰ γενναίων τὴν ὑπ'
αὐτοῖς δύναμιν ἀναλαβόντες ἦλθον εἰς Ἰάμνειαν. Γοργίου δὲ τοῦ 351
τῆς Ἰαμνείας στρατηγοῦ ὑπαντήσαντος συμβολῆς γενομένης δισχι-
λίους ἀποβάλλουσι τῆς στρατιᾶς καὶ φεύγοντες ἄχρι τῶν τῆς Ἰου-
δαίας ὅρων [διώκονται]. συνέβη δ' αὐτοῖς τὸ πταῖσμα τοῦτο παρα- 352
κούσασιν ὧν αὐτοῖς Ἰούδας ἐπέστειλεν, μὴ συμβαλεῖν εἰς μάχην
μηδενὶ πρὸ τῆς ἐκείνου παρουσίας· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ
στρατηγήμασιν καὶ τὸ κατὰ τοὺς περὶ τὸν Ἰώσηπον καὶ τὸν Ἀζα-
ρίαν πταῖσμα θαυμάσειεν ἄν τις, ὃ συνῆκεν εἰ παρακινήσουσίν τι
τῶν ἐπεσταλμένων αὐτοῖς ἐσόμενον. ὁ δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ 353
αὐτοῦ πολεμοῦντες τοὺς Ἰδουμαίους οὐκ ἀνίεσαν, ἀλλ' ἐνέκειντο
πανταχόθεν αὐτοῖς, τήν τε Χεβρῶνα πόλιν καταλαβόμενοι ὅσον
ὀχυρὸν αὐτῆς καθεῖλον καὶ τοὺς πύργους ἐμπρήσαντες ἐδῄουν τὴν
ἀλλόφυλον χώραν καὶ Μάρισαν πόλιν, εἴς τε Ἄζωτον ἐλθόντες καὶ
λαβόντες αὐτὴν διήρπασαν. πολλὰ δὲ σκῦλα καὶ λείαν κομίζοντες
εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὑπέστρεψαν.

IX. 1. Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος τὴν 354
ἄνω χώραν ἐπερχόμενος ἀκούει πόλιν ἐν τῇ Περσίδι πλούτῳ δια-
φέρουσαν Ἐλυμαΐδα τοὔνομα καὶ πολυτελὲς ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐν

§ 349 = 1. Maccab. V 54.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 370.

1 *πολεμίοισ W 3 *ioseppus Lat hic et u. 14 *κατέλειπεν (-πε L) PL 4 ὁ om. FLE μὲν om. L 5 τοῖσ V τῇ om. FLAMVW αὐτὸς — 6 Γαλάτιδι om. W ὁ ante Ἰούδας om. LAM 6 γαλαδίτιδι ALat γαλααδίτιδι FLMV 7 *περιποιήσασθαι, σασθαι i. ras. F *γενναίωσ PLMW et ex corr. A 8 αὐτοὺσ LVWE *λαβόντεσ P *ἰαμνίαν PA[1] ἀμνίαν W *τοῦ om. P 9 *ἰαμνίασ PFA[1]W 10 *στρατείασ F καὶ φεύγοντεσ — 11 διώκονται] ad iudaeam fugerunt Lat καὶ om. E φεύγοντες] φεύγουσιν AMW Lat φυγόντεσ E τῶν om. E ὅρων τῆσ ἰουδαίασ tr. P τῆσ ἰούδασ A 11 ὅρων] ὀρῶν FLAMW, om. E διώκονται om. PAMWE Lat παρακούσωσιν L 14 περὶ τὸν] περὶ αὐτὸν PAM περὶ αὐτῶν W 17 τοὺς Ἰδουμαίους] σὺν τοῖς ἰουδαίοισ P τοὺσ ἰουδαίουσ L τοῖσ ἀλλοφύλοισ AMW ἀνήεσαν A[1]W 18 καταλαμβανόμενοι PFV ὅσον] ὅσον ἦν FLV 20 ἀλλοφύλων ed. pr. alienigenarum Lat μάρισσαν V 21 λίαν P κομίσαντεσ FLV 23 i. marg. ιε' L XIIII Lat 24 *ὑπερχόμενοσ W *πλούτῳ om. FV 25 *ἐλλυμαίδα V *ἐν] παρ' V

αὐτῇ καὶ παντοδαπῶν ἀναθημάτων πλῆρες εἶναι ἔτι γε μὴν ὅπλα
καὶ θώρακας, ἃ καταλιπεῖν ἐπυνθάνετο τὸν υἱὸν τὸν Φιλίππου
355 βασιλέα δὲ Μακεδόνων Ἀλέξανδρον. κινηθεὶς οὖν ὑπὸ τούτων
ὥρμησεν ἐπὶ τὴν Ἐλυμαΐδα καὶ προσβαλὼν αὐτὴν ἐπολιόρκει. τῶν
δ' ἐν αὐτῇ μὴ καταπλαγέντων τὴν ἔφοδον αὐτοῦ μηδὲ τὴν πολιορ-
κίαν, ἀλλὰ καρτερῶς ἀντισχόντων ἀποκρούεται τῆς ἐλπίδος· ἀπω-
σάμενοι γὰρ ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ἐπεξελθόντες ἐδίωξαν, ὥστ' αὐ-
τὸν ἐλθεῖν εἰς Βαβυλῶνα φεύγοντα καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντα τῆς
356 στρατιᾶς. λυπουμένῳ δ' ἐπὶ τῇ διαμαρτίᾳ ταύτῃ προσαγγέλλουσίν
τινες καὶ τὴν τῶν στρατηγῶν ἧτταν, οὓς πολεμήσοντας τοῖς Ἰου-
357 δαίοις καταλελοίπει, καὶ τὴν ἰσχὺν ἤδη τὴν τῶν Ἰουδαίων. προσ-
γενομένης οὖν καὶ τῆς περὶ τούτων φροντίδος τῇ προτέρᾳ συγχυθεὶς
ὑπὸ ἀθυμίας εἰς νόσον κατέπεσεν, ἧς μηκυνομένης καὶ αὐξανόντων
τῶν παθῶν συνεὶς, ὅτι μέλλοι τελευτᾶν, συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ
τήν τε νόσον αὐτοῖς χαλεπὴν οὖσαν ἐμήνυε καὶ ὅτι ταῦτα πάσχει
κακώσας τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος παρεδήλου συλήσας τὸν ναὸν καὶ
358 τοῦ θεοῦ καταφρονήσας, καὶ ταῦτα λέγων ἐξέπνευσεν. ὥστε θαυ-
μάζειν Πολύβιον τὸν Μεγαλοπολίτην, ὃς ἀγαθὸς ὢν ἀνὴρ ἀποθα-
νεῖν λέγει τὸν Ἀντίοχον βουληθέντα τὸ τῆς ἐν Πέρσαις Ἀρτέμιδος
ἱερὸν συλῆσαι· τὸ γὰρ μηκέτι ποιῆσαι τὸ ἔργον βουλευσάμενον οὐκ
359 ἔστιν τιμωρίας ἄξιον. εἰ δὲ διὰ τοῦτο Πολυβίῳ δοκεῖ καταστρέψαι
τὸν βίον Ἀντίοχον οὕτως, πολὺ πιθανώτερον διὰ τὴν ἱεροσυλίαν
τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ τελευτῆσαι τὸν βασιλέα. ἀλλὰ περὶ μὲν

§ 354 = 1. Maccab. VI 2.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 370.
1 *ἀναθυμάτων ex corr. W *πλήρησ FL 2 *καταλειπεῖν P τὸν (ante Φιλ.)] τοῦ FL τὸν τοῦ AMW 3 δὲ om. L οὖν ἐπὶ τούτῳ AMW 4 *ἐπὶ] εἰσ P *ἐλλυμαΐδα V αὐτῇ PAMWE 5 δὲ E 6 *ἀποσάμενοι L 7 *ἐπελθόντεσ P ὥστε E 9 δὲ AMWE 10 *πολεμήσαντεσ P *τοὺσ ἰουδαίουσ L 11 κατελελοίπει VE 12 τοῦτον F *συγχυθεὶς] καὶ συγχυθεὶσ PLAMW 13 *μηκυνωμένησ P αὐξανομένων FLV 14 μέλλει FV 15 *καὶ] τοῦτο PW καὶ τοῦτο FLV *ταῦτα om. L 16 *τὸ τῶν — παρεδήλου i. ras. pressius m. 2 A *τῶν om. FLV *παρεδήλου om. W συλήσας] καὶ συλήσασ AMWE συλήσασ γὰρ V 17 uid. Polyb. fr. 31, 10 p. 1242 Hultsch ὥστε] ὥστε με VW 18 μεγαροπολίτην A ὃς] ὡσ P 19 τῆς] παρὰ τῆσ AMW 20 βουλευσάμενοσ PF *sed tantum cogitauit* Lat 21 διὰ om. FV καταστρέψασθαι PAMW κατεστρέψασθαι (α s.l.) L 22 οὕτω AMW πειθανώτερον P πιθανότερον L 23 βασιλέα] βίον FV ἀλλὰ — 135, 2 νομιζόντων] *sed ob hoc non resisto megalopolitae, cum nostra opinio uera uideatur* Lat

τούτου οὐ διαφέρομαι τὴν ὑπὸ τοῦ Μεγαλοπολίτου λεγομένην αἰτίαν ταύτην ὑφ᾽ ἡμῶν ἀληθῆ νομιζόντων.

2. Ὁ δ᾽ Ἀντίοχος πρὶν ἢ τελευτᾶν καλέσας Φίλιππον ἕνα τῶν 360
ἑταίρων τῆς βασιλείας αὐτὸν ἐπίτροπον καθίστησιν, καὶ δοὺς αὐτῷ
τὸ διάδημα καὶ τὴν στολὴν καὶ τὸν δακτύλιον Ἀντιόχῳ τῷ παιδὶ
αὐτοῦ ταῦτα ἐκέλευσε κομίσαντα δοῦναι, δεηθεὶς προνοῆσαι τῆς
ἀνατροφῆς αὐτοῦ καὶ τηρῆσαι τὴν βασιλείαν ἐκείνῳ. ἀπέθανεν δὲ 361
Ἀντίοχος ἐνάτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει. Λυσίας δὲ
τὸν θάνατον αὐτοῦ δηλώσας τῷ πλήθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀντίοχον,
αὐτὸς γὰρ εἶχεν τὴν ἐπιμέλειαν, ἀποδείκνυσι βασιλέα καλέσας αὐτὸν
Εὐπάτορα.

3. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ οἱ ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν Ἱεροσολύμων 362
φρουροὶ καὶ φυγάδες τῶν Ἰουδαίων πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους εἰργάσαντο· τοὺς γὰρ ἀναβαίνοντας εἰς τὸ ἱερὸν καὶ θῦσαι βουλομένους
ἐξαίφνης ἐκτρέχοντες οἱ φρουροὶ διέφθειραν· ἐπέκειτο γὰρ τῷ ἱερῷ
ἡ ἄκρα. τούτων οὖν συμβαινόντων αὐτοῖς Ἰούδας ἐξελεῖν διέγνω 363
τὴν φρουράν, καὶ συναγαγὼν τὸν λαὸν ἅπαντα τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ
καρτερῶς ἐπολιόρκει. ἔτος ἦν τοῦτο τῆς ἀρχῆς τοῖς ἀπὸ Σελεύκου
ἑκατοστὸν καὶ πεντηκοστόν. κατασκευάσας οὖν μηχανήματα καὶ
χώματα ἐγείρας φιλοπόνως προσέκειτο τῇ τῆς ἄκρας αἱρέσει. πολ- 364
λοὶ δὲ τῶν ἐν αὐτῇ φυγάδων νύκτωρ ἐξελθόντες εἰς τὴν χώραν καί τινας τῶν ὁμοίων καὶ ἀσεβῶν συναγαγόντες ἧκον πρὸς Ἀντίοχον τὸν βασιλέα, οὐκ ἀξιοῦντες ἑαυτοὺς ὑπερορᾶσθαι δεινὰ πάσχοντας ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων καὶ ταῦθ᾽ ὑπομένοντας διὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ, τὴν μὲν πάτριον αὐτῶν καταλύσαντας θρησκείαν, ἣν δὲ προσ-
έταξεν ταύτης ἀντιποιουμένους· κινδυνεύειν οὖν ὑπὸ Ἰούδου καὶ τῶν 365

§ 360 = 1. Maccab. VI 14.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 370.

1 διαφέρομεν ed. pr. τὴν] τὴν εἴτε πρὸσ τοὺσ (τὴν εἴτε πρὸσ suppl. m. 2, οὺσ i. ras. m. 2) M τοῖς τὴν Bekker μεγαλουπολίτου W 2 ταύτην] ἢ ταύτην τὴν AM παρὰ τὴν ed. pr. οὐ τὴν coni νομιζόντων, ν finale i. ras. A νομίζοντοσ M² νομίζουσιν ed. pr. 7 αὐτοῦ om. V 8 ἐννάτω F *Λυσίας] i. marg. XV Lat 9 αὐτοῦ τὸν θάνατον tr. FLVE 10 τὴν] τὴν βα (βασιλικὴν?) V *ἀποδεικνύει FV 11 *εὐπάτωρα V 12 δὲ] δὴ FVE 13 *φρουροί] custodes macedonum Lat 14 γὰρ ἀναβαίνοντας] παραβαίνοντασ P *καὶ om. FVWLat 15 *ἐξέφνησ P 16 *ὁ ἰούδασ LV 18 *καρτερῶς] παντελῶσ F *ἦν] δ᾽ ἦν FLV τοῖς] τῆσ M et ex corr. E 19 *πεντηκοστὸν] XL Lat *καὶ χώματα om. P 20 *φιλοπόνως] φίλιππον ὅσ P *τῇ om. L 22 ἧκον] ἦλθον E 23 *περιορᾶσθαι Herwerden 24 ταῦτ᾽ P 25 καταλύσαντα^{σ} A καταλύσασ P καταλύσαντοσ W καταλείψαντασ FLV 26 ταύτην ποιουμένουσ PFLVW οὖν om. AME ἰούδα FLMVE

σὺν αὐτῷ τὴν ἀκρόπολιν αἱρεθῆναι καὶ τοὺς φρουροὺς τοὺς ὑπὸ
τοῦ βασιλέως κατασταθέντας, εἰ μή τις παρ' αὐτοῦ βοήθεια πεμ-
366 φθείη. ταῦτ' ἀκούσας ὁ παῖς Ἀντίοχος ὠργίσθη καὶ τοὺς ἡγεμόνας
καὶ φίλους μεταπεμψάμενος ἐκέλευσε μισθοφόρους συναγαγεῖν καὶ
ἐκ τῆς βασιλείας τοὺς στρατεύσιμον ἡλικίαν ἔχοντας. καὶ συνήχθη
στρατὸς πεζῶν μὲν ὡσεὶ δέκα μυριάδες, ἱππεῖς δὲ δισμύριοι, ἐλέ-
φαντες δὲ δύο καὶ τριάκοντα.
367 4. Ταύτην οὖν ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἐξώρμησεν ἐκ τῆς Ἀν-
τιοχείας μετὰ Λυσίου πάσης τῆς στρατιᾶς ἔχοντος τὴν ἡγεμονίαν.
καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν Ἰδουμαίαν ἐκεῖθεν εἰς Βηθσοῦραν ἀνα-
βαίνει πόλιν σφόδρα ἐχυρὰν καὶ δυσάλωτον καὶ περικαθίσας ἐπο-
368 λιόρκει τὴν πόλιν. ἰσχυρῶς δὲ ἀντεχόντων τῶν Βηθσουραίων καὶ
τὴν παρασκευὴν αὐτοῦ τῶν μηχανημάτων ἐμπρησάντων, ἐπεξῆλθον
369 γὰρ αὐτῷ, χρόνος ἐτρίβετο πολὺς περὶ τὴν πολιορκίαν. Ἰούδας δὲ
τὴν ἔφοδον τοῦ βασιλέως ἀκούσας ἀφίσταται μὲν τοῦ τὴν ἄκραν
πολιορκεῖν, ἀπαντήσας δὲ τῷ βασιλεῖ βάλλεται στρατόπεδον ἐπὶ
τῶν στενῶν ἔν τινι τόπῳ Βεθζαχαρίᾳ λεγομένῳ σταδίους ἀπέχοντι
370 τῶν πολεμίων ἑβδομήκοντα. ὁ δὲ βασιλεὺς ὁρμήσας ἀπὸ τῆς Βεθ-
σούρας ἤγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὰ στενὰ καὶ τὸ τοῦ Ἰούδα στρατό-
371 πεδον, ἅμ' ἡμέρᾳ δὲ πρὸς μάχην διέτασσε τὴν στρατιάν. τοὺς μὲν
οὖν ἐλέφαντας ἐποίησεν ἀλλήλοις ἕπεσθαι διὰ τὴν στενοχωρίαν οὐ
δυναμένων αὐτῶν ἐπὶ πλάτος τετάχθαι, εἰς δὲ κύκλον ἐλέφαντος
ἑκάστου συμπροῇσαν πεζοὶ μὲν χίλιοι, ἱππεῖς δὲ πεντακόσιοι· ἔφε-
ρον δὲ οἱ ἐλέφαντες πύργους τε ὑψηλοὺς καὶ τοξότας· τὴν δὲ λοι-

---

§ 365 = 1. Maccab. VI 17.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 371.
3 i. marg. ιϛ' L ταῦτα WE *ὀργίσθη ex corr. W 4 ἐκέλευσεν F ἐκέλευσε, νσε i. ras. A 5 τοὺς] τοῦ L 6 δέκα μυριάδες] μυριάδασ δώδεκα E μυριάδασ P 7 **II et XXV* cod. Wiz. *duo et triginta quinque* cod. Haun. Lat 8 ἐξ ἀντιοχείασ E 9 *ἡγεμονείαν P 10 βαιθσουρὰν F βέθσουραν (ε i. ras. A) LAM βεθσούραν VW βησούραν E 11 ἰσχυρὰν PM ἐχυρὰν (ο s. m. 2) L ὀχυρὰν FVW et ex corr. A παρακαθίσασ E 12 βηθσουρέων P βαιθσουραίων F βεθσουραίων (ε i. ras. A) LAMVW βησουραίων E 13 ἐξῆλθον L 14 αὐτῷ] αὐτῶι··· A αὐτῷ καὶ W 16 *ἐπὶ τὸ στενὸν F 17 βαιθζαχαρία F *beduscarit* aut *bedoscaria* Lat 18 ἑβδομήκοντα] *decem milium* Lat *ἀπὸ] ἐπὶ F βεθσούρασ, ε i. ras. A βαιθσούρασ F βησούρασE 20 *ἅμ' — στρατιάν om. L ἅμα W ἅμα δὲ ἡμέρα (i. ras. corr. uid. A) tr. AME τοὺς μὲν οὖν] τοὺσ μὲν F καὶ τοὺσ μὲν LAMWE 21 *ἐποίησε A 23 συνπροῇσαν P συμπροήεσαν AMW συμπαρῇσαν FLV προήεσαν E *properabant* Lat 24 *δ' AMW *ὑψηλοὺς] ὑψηλοὺσ καὶ ἰσχυροὺσ AMW

πὴν δύναμιν ἑκατέρωθεν ἐποίησεν ἀναβαίνειν ἐπὶ τὰ ὄρη φίλους
αὐτῆς προτάξας. κελεύσας δὲ ἀλαλάξαι τὴν στρατιὰν προσβάλλει 372
τοῖς πολεμίοις, γυμνώσας τάς τε χρυσᾶς καὶ χαλκᾶς ἀσπίδας, ὥστε
αὐγὴν ἀπ' αὐτῶν ἀφίεσθαι λαμπράν· συνεπήχει δὲ τὰ ὄρη κεκρα-
γότων αὐτῶν. ταῦτα ὁρῶν ὁ Ἰούδας οὐ κατεπλάγη, δεξάμενος δὲ
γενναίως τοὺς πολεμίους τῶν προδρόμων περὶ ἑξακοσίους ἀναιρεῖ.
Ἐλεάζαρος δ' ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὃν Αὐρὸν ἐκάλουν, ἰδὼν τὸν ὑψη- 373
λότατον τῶν ἐλεφάντων ὡπλισμένον θώραξι βασιλικοῖς καὶ νομί-
ζων ἐπ' αὐτοῦ τὸν βασιλέα εἶναι παρεβάλετο σφόδρα εὐκαρδίως
ἐπ' αὐτὸν ὁρμήσας, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν περὶ τὸν ἐλέφαντα κτεί-
νας τοὺς ἄλλους διεσκέδασεν, ὑποδὺς δὲ ὑπὸ τὴν γαστέρα καὶ πλή-
ξας ἀπέκτεινε τὸν ἐλέφαντα. ὁ δ' ἐπικατενεχθεὶς τῷ Ἐλεαζάρῳ 374
διαφθείρει τὸν ἄνδρα ὑπὸ τοῦ βάρους. καὶ οὗτος μὲν εὐψύχως
πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν ἀπολέσας τῷ τρόπῳ τούτῳ τὸν βίον κατέ-
στρεψεν.

5. Ὁ δὲ Ἰούδας ὁρῶν τὴν τῶν πολεμίων ἰσχὺν ἀνεχώρησεν εἰς 375
Ἱεροσόλυμα καὶ πρὸς πολιορκίαν παρεσκευάζετο· Ἀντίοχος δὲ τὸ
μέν τι τῆς στρατιᾶς εἰς Βεθσοῦραν ἔπεμψεν πολεμήσων αὐτήν,
τῷ δὲ λοιπῷ τῆς δυνάμεως αὐτὸς ἧκεν εἰς Ἱεροσόλυμα. οἱ μὲν οὖν 376
Βεθσουρῖται τὴν ἰσχὺν καταπλαγέντες καὶ σπανίζοντα βλέποντες
τὰ ἐπιτήδεια παραδιδόασιν ἑαυτοὺς ὅρκους λαβόντες ὑπὲρ τοῦ μηδὲν
πείσεσθαι κακὸν ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ἀντίοχος δὲ λαβὼν τὴν πόλιν
ἄλλο μὲν αὐτοὺς οὐδὲν διέθηκεν, μόνον δὲ γυμνοὺς ἐξέβαλεν, φρου-
ρὰν δὲ κατέστησεν ἰδίαν ἐν τῇ πόλει. πολλῷ δὲ χρόνῳ τὸ ἱερὸν 377
πολιορκῶν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις προσεκαθέζετο καρτερῶς τῶν ἔνδο-
θεν ἀμυνομένων· πρὸς ἕκαστον γὰρ ὢν ὁ βασιλεὺς ἐπ' αὐτοὺς

§ 371 = 1. Maccab. VI 38.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 371.

1 *φίλους*] *τοὺσ φίλουσ* FLAMVWE 2 *αὐτοῦ* WE **προστάξασ* FAMW[1] *ἀλλαλάξαι* FE **προβάλλει* L 4 **συνεπήχη* F **κεχραγότων, τ* ex *ν* corr. V 5 **κατεπλαγει* P 6 **ἑξακουσίουσ* F 7 *δ'*] *δὲ* AMWE, om. L *αὐρὰν* FVE *αὗραν* AM *αὔραν* W *αἱρὰν, αἱ* ex *ἀ* corr. L *auronem* Lat *Σαυαραν* Macc., cf. § 266 8 *νομίσασ* E 9 *παρεβάλλετο* FLV **εὐκαρδίωσ σφόδρα* tr. AMW 10 **τῶν*] om. L *τοὺσ* M 12 **ἀπέκτεινε, νε* ex *να* corr. V *δὲ* E 13 **διέφθειρε* LAMW *οὕτωσ* FLAMW *sic* Lat *εὐτυχῶσ* P 18 **τι*] *τοι* F, om. W *βεθσούραν, ε* i. ras. A *βαιθσούραν* F *βησούραν* E *πολεμῆσον* F *ut (eam) deuastaret* Lat 19 **λοιπῷ δὲ* tr. FLAMVW *εἰς*] *ἐπὶ τὰ* FLAMVWE *οἱ*] *καὶ οἱ* E *οὖν* om. WE 20 *βαιθσουρῖται* F *βησουραῖοι* E *σπανίζοντα*] *σπουδάζοντα* L 21 *αὐτοὺσ* FLV *αὐτοὺσ* E 22 *κακὸν*] *δεινὸν* VE 23 *μόνον δὲ*] *ἢ μόνον* FLAMVW 25 **ἔνδον* VZon 26 *πρὸς*] *καθ'* E *ἐπ'* om. P *ἔστησεν ἐπ' αὐτοὺσ* tr. AMW

378 ἔστησε μηχάνημα κἀκεῖνοι πάλιν ἀντεμηχανῶντο. τροφὴ δ' αὐτοὺς
ἐπιλελοίπει, τοῦ μὲν ὄντος ἀπανηλωμένου καρποῦ, τῆς δὲ γῆς ἐκείνῳ
τῷ ἔτει μὴ γεωργημένης, ἀλλὰ διὰ τὸ εἶναι τὸ ἕβδομον ἔτος, καθ'
ὃ νόμος ἡμῖν ἀργὴν ἐᾶν τὴν χώραν, ἀσπόρου μεμενηκυίας. πολλοὶ
τοιγαροῦν τῶν πολιορκουμένων ἀπεδίδρασκον διὰ τὴν τῶν ἀναγ-
καίων ἀπορίαν, ὡς ὀλίγους ἐν τῷ ἱερῷ καταλειφθῆναι.
379 6. Καὶ τοῖς μὲν πολιορκουμένοις ἐν τῷ ἱερῷ τοιαῦτα συνέβαινεν
εἶναι τὰ πράγματα. Λυσίας δὲ ὁ στρατηγὸς καὶ ὁ βασιλεύς, ἐπεὶ
Φίλιππος αὐτοῖς ἀπὸ τῆς Περσίδος ἥκων ἐδηλώθη [καὶ] τὰ πράγ-
ματα εἰς αὐτὸν κατασκευάζειν, εἶχον μὲν ὥστε τὴν πολιορκίαν
ἀφέντες ὁρμᾶν ἐπὶ τὸν Φίλιππον, οὐ μὴν τοῦτο ποιῆσαι φανερὸν
380 τοῖς στρατιώταις καὶ τοῖς ἡγεμόσιν ἔγνωσαν, ἀλλ' ἐκέλευσεν τὸν
Λυσίαν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἡγεμόσιν ἐν κοινῷ διαλεχθῆναι
μηδὲν μὲν τῶν περὶ Φίλιππον ἐμφανίζοντα, τὴν δὲ πολιορκίαν ὅτι
χρονιωτάτη γένοιτ' ἂν δηλοῦντα, καὶ τὴν ὀχυρότητα τοῦ χωρίου,
καὶ ὅτι τὰ τῆς τροφῆς αὐτοῖς ἤδη ἐπιλείποι, καὶ ὡς πολλὰ δεῖ
381 καταστῆσαι τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ πραγμάτων, καὶ ὡς δοκεῖ πολὺ
κρεῖττον εἶναι σπονδὰς ποιησαμένους πρὸς τοὺς πολιορκουμένους
καὶ φιλίαν πρὸς ὅλον αὐτῶν τὸ ἔθνος ἐπιτρέψαντας αὐτοῖς χρῆ-
σθαι τοῖς πατρίοις νόμοις, ὧν ἀφαιρεθέντες νῦν ἐξεπολεμώθησαν,
χωρεῖν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα. ταῦτα τοῦ Λυσίου φήσαντος ἠρέσθη τό τε
στράτευμα καὶ οἱ ἡγεμόνες τῇ γνώμῃ.
382 7. Καὶ πέμψας ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ
πολιορκουμένους εἰρήνην τε ἐπηγγείλατο καὶ συγχωρεῖν τοῖς πατρίοις

§ 377 = 1. Maccab. VI 53.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 371.
1 μηχανήματα AM δὲ E *αὐτοῖσ MZon 2 *ἐπελελοίπει L *ὄντωσ L ἀπανηλομένου L ἀνηλωμένου E 3 γεωργημένησ (γε suprascr.) A γεγεωργημένησ MV γεωργουμένησ E 4 ἡμῖν] ἦν ἡμῖν PFLV μεμενηκυίησ P 7 ἐν τῷ ἱερῷ om. F 8 i. marg. ιζ' L *δ' F βασιλεὺς] ἀντίοχοσ E *rex antiochus* Lat ἐπεὶ] ἐπειδὴ βασιλεὺσ AME ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺσ W 9 ἀπὸ τῆσ περσίδοσ αὐτοῖσ tr. M ἀπὸ] ἐπὶ F ἐκ V ἧκον L καὶ om. ELat seclusit Bekker 10 ἑαυτὸν FLVE κατασκευάζων E *μὲν om. P 11 *ἐπὶ τὸν φίλιππον ὁρμᾶν tr. FLV *τοῦτο] τοῦ F 12 *τοῖς στρ. — ἡγεμόσιν] *reliquis ducibus* Lat τοῖς (ante ἡγ.) om. E 13 αὐτῷ] αὐτοῖς ed. pr., om. Lat 14 τῶν] τὸν F πολϋορκίαν L ὅτι πολυχρονιωτάτη LAMW 16 ἐπιλελοίπει LMV ἐπειλελοίπει A ἐπιλελοίποι W *καὶ ὡς — 17 πραγμάτων om. Lat *δεῖ] δὴ L 18 *τὰσ πολιορκουμένασ L 20 πατρώοισ E νῦν om. FV ἐξεπολεμήθησαν PFV 21 ἕκαστοσ post *οἰκεῖα add. P *ἠράσθη M[1] 22 *ἡγεμῶνεσ L 23 i. marg. ιε' E *ἰούδα W 24 *τε om. W πατρώοισ E

νόμοις χρωμένους ζῆν. οἱ δὲ ἀσμένως δεξάμενοι τοὺς λόγους λα-
βόντες ὅρκους τε καὶ πίστεις ἐξῆλθον ἐκ τοῦ ἱεροῦ. εἰσελθὼν δὲ 383
Ἀντίοχος εἰς αὐτὸ καὶ θεασάμενος ὀχυρὸν οὕτως τὸ χωρίον παρέβη
τοὺς ὅρκους καὶ κελεύει τὴν δύναμιν παραστᾶσαν καθελεῖν τὸ τεῖχος
εἰς ἔδαφος. καὶ ταῦτα ποιήσας ἀνέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν ἐπαγό-
μενος Ὀνίαν τὸν ἀρχιερέα, ὃς καὶ Μενέλαος ἐκαλεῖτο. Λυσίας γὰρ 384
συνεβούλευσεν τῷ βασιλεῖ τὸν Μενέλαον ἀνελεῖν, εἰ βούλεται τοὺς
Ἰουδαίους ἠρεμεῖν καὶ μηδὲν ἐνοχλεῖν αὐτῷ· τοῦτον γὰρ ἄρξαι τῶν
κακῶν πείσαντ' αὐτοῦ τὸν πατέρα τοὺς Ἰουδαίους ἀναγκάσαι τὴν
πάτριον θρησκείαν καταλιπεῖν. πέμψας οὖν τὸν Μενέλαον ὁ βασι- 385
λεὺς εἰς Βέροιαν τῆς Συρίας διέφθειρεν ἀρχιερατεύσαντα μὲν ἔτη
δέκα, πονηρὸν δὲ γενόμενον καὶ ἀσεβῆ καὶ ἵνα αὐτὸς ἄρχῃ τὸ ἔθνος
ἀναγκάσαντα τοὺς ἰδίους παραβῆναι νόμους. ἀρχιερεὺς δὲ ἐγένετο
μετὰ τὸν Μενελάου θάνατον Ἄλκιμος ὁ καὶ Ἰάκιμος κληθείς. ὁ 386
δὲ βασιλεὺς Ἀντίοχος ὁρῶν ἤδη τὸν Φίλιππον κρατοῦντα τῶν πραγ-
μάτων ἐπολέμει πρὸς αὐτὸν καὶ λαβὼν αὐτὸν ὑποχείριον ἀπέκτει-
νεν. ὁ δὲ τοῦ ἀρχιερέως υἱὸς Ὀνίας, ὃν προείπομεν ἔτι παῖδα 387
τελευτήσαντος ἀφίεσθαι τοῦ πατρός, ἰδὼν ὅτι τὸν θεῖον αὐτοῦ
Μενέλαον ὁ βασιλεὺς ἀνελὼν τὴν ἀρχιερωσύνην Ἀλκίμῳ δέδωκεν
οὐκ ὄντι τῆς τῶν ἀρχιερέων γενεᾶς, ἀλλ' ὑπὸ Λυσίου πεισθεὶς
μεταθεῖναι τὴν τιμὴν ἀπὸ ταύτης τῆς οἰκίας εἰς ἕτερον οἶκον, φεύγει
πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτου βασιλέα. καὶ τιμῆς ἀξιωθεὶς ὑπό 388
τε αὐτοῦ καὶ τῆς γυναικὸς Κλεοπάτρας λαμβάνει τόπον ἀξιώσας
ἐν τῷ νομῷ τῷ Ἡλιοπολίτῃ, ἐν ᾧ καὶ ὅμοιον τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις

§ 382 = 1. Maccab. VI 61; § 385 = 1. Maccab. VII 9; § 386 = 1. Maccab. VI 63.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 371.

1 *χρωμένοισ AMW *λόγους] παραγενομένουσ P παραγενομένουσ λόγουσ F λαβόντες] καὶ λαβόντεσ AMWE 2 δὲ] δὲ ὁ E 3 οὕτως] τοῦτο E 4 περιστᾶσαν (α suprascr.) A περιστᾶσαν MWE *in circuitu stantem* Lat 5 ἀνέστρεψαν VW ὑπέστρεψεν E 7 συνεβούλευε E *ἀνελθεῖν P *τοῖσ ἰουδαίοισ F 8 *αὐτῷ om. V 9 πείσαντα PAMW *πατέρα] πατέρα ἀντίοχον AMW 10 *καταλειπεῖν P 11 *βέρροιαν M *ueriam* Lat *διέφθειρε F *ἔτηι A 13 παραβῆναι τοὺσ ἰδίουσ tr. V *δ' FV *ἐγένετο] γενόμενοσ L 14 *ἄλλκιμοσ P[1] ἰάκειμοσ (ω suprascr.), ει ex ι corr. A ἰωάκειμοσ ME ἰάκειμοσ V *ioachim* Lat *ἐπικληθείσ LAMW 15 ὁρῶν] εὑρὼν AMW, i. marg. γρ ὁρῶν A *inueniens* Lat 17 **oniae* Lat *προείπωμεν P 18 *ἀφίεσθαι] *relictus* Lat ἀφεῖσθαι Bekker *ἰδὼν] ενϊδὼν P 19 *δέδωκεν ἀλκίμω tr. M 20 οὐκ ἐκ τῆσ τῶν ἀρχιερέων ὄντι γενεᾶσ (τῶν om. E) tr. AMWE τῶν om. V πεισθὲσ W 21 μεταθῆναι PV ἀπὸ] αὐτῶ P οἰκίας] τιμῆσ P 23 *γυναικὸς] γυναικὸσ αὐτοῦ FV et ut uid. Lat 24 *νόμω PLAMVW, i. marg. τόπω F γρ τόπω AM *regione* Lat *ἡλιουπολίτη FLVZon τῷ] τὸ F τοῦ E

ᾠκοδόμησεν ἱερόν. περὶ τούτου μὲν οὖν εὐκαιρότερον ἡμῖν ἔσται
διελθεῖν.
389 X. 1. Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν φυγὼν Δημήτριος ἀπὸ Ῥώμης
ὁ Σελεύκου υἱὸς καὶ καταλαβόμενος τῆς Συρίας Τρίπολιν περιτί-
θησιν μὲν ἑαυτῷ διάδημα, συναγαγὼν δέ τινας περὶ αὐτὸν μισθο-
φόρους εἰς τὴν βασιλείαν εἰσῆλθεν, πάντων αὐτὸν ἡδέως προσδεχο-
390 μένων καὶ παραδιδόντων αὐτούς. συλλαβόντες δὲ καὶ Ἀντίοχον τὸν
βασιλέα καὶ Λυσίαν ζῶντας ἀνάγουσιν αὐτῷ. καὶ οὗτοι μὲν κελεύ-
σαντος Δημητρίου παραχρῆμα διεφθάρησαν βασιλεύσαντος Ἀντιόχου
391 ἔτη δύο, καθὼς ἤδη που καὶ ἐν ἄλλῳ δεδήλωται. συστραφέντες δὲ
πρὸς αὐτὸν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων πονηροὶ καὶ φυγάδες καὶ μετ'
αὐτῶν Ἄλκιμος ὁ ἀρχιερεύς, κατηγόρουν τοῦ ἔθνους παντὸς καὶ
392 Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, λέγοντες ὡς τοὺς φίλους αὐτοῦ
πάντας ἀπεκτόνασιν καὶ ὅσοι τὰ ἐκείνου φρονοῦντες καὶ περιμέ-
νοντες αὐτὸν ὑπῆρχον ἐν τῇ βασιλείᾳ τούτους ἀπολωλέκασιν αὐτούς
τε τῆς οἰκείας γῆς ἐκβαλόντες ἀλλοτρίας ἐπήλυδας πεποιήκασιν,
ἠξίουν τε πέμψαντα τῶν ἰδίων τινὰ φίλων γνῶναι δι' αὐτοῦ τὰ
ὑπὸ τῶν περὶ Ἰούδαν τετολμημένα.
393 2. Ὁ δὲ Δημήτριος παροξυνθεὶς ἐκπέμπει Βακχίδην φίλον
Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς βασιλέως, ἄνδρα χρηστὸν καὶ τὴν Μεσο-
ποταμίαν ἅπασαν πεπιστευμένον, δοὺς αὐτῷ δύναμιν καὶ τὸν ἀρχιε-
ρέα παραθέμενος αὐτῷ Ἄλκιμον ἐντειλάμενος ἀποκτεῖναι Ἰούδαν
394 καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. ἐξορμήσας δὲ ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας ὁ Βακχίδης
μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἔπεμψε
πρὸς τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ περὶ φιλίας καὶ εἰρή-

---

§ 389 = 1. Maccab. VII 1.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 372.

1 τούτου] τούτων V *his* Lat οὖν om. FL ἔσται ἡμῖν tr. P 3 i. marg. ιϛ E *φεύγων F 4 *σελεύκου, ου i. ras. A *Τρίπολιν] τριοιν P τριοῖν (quod in marg. adnotatum erat non superest F) FV¹ *tyrum* Lat 5 *αὐτῶ FAMV αἰτῶ W *αὐτὸν AM 7 αὐτούσ PFLAMW 8 *λυσσίαν V 9 παραχρῆμα δημητρίου tr. PLV 10 ἐν ἄλλοισ AMW *στραφέντεσ P 11 *φυγάδεσ — 12 ἄλκιμοσ i. ras. M 13 *Ἰούδα] τοῦ ἰούδα V 14 ἀπεκτόνασι (ασι i. ras. maiore A) AM ἀπεκτείνασιν (-σι F) PF ἀπεγκτάγκασι L ἀπεκτονήκασι WE ἀπέκτειναν V ἀπεκτονότων Zon *φρονοῦντες] νοοῦντεσ P 15 *ἀπωλέκασιν P ἀπωλωλέκασιν W 16 ἐπίλυδασ P 17 *ἠξίουν τε] ἀξιοῦντεσ FV περιπέμψαντα E *τῶν ἰδίων] *ex iudaeis* Lat 18 *ὑπὸ τῶν] om. F ὑπὸ τὸν L περὶ τὸν ἰούδαν FLAMVWE 19 i. marg. *XVI* Lat *παρωξυνθεὶσ L 20 *τοῦ om. W βασιλέως om. M 22 *ἀποκτεῖναι] αὐτῶ κτεῖναι PFVZon 23 i. marg. ιη' L *δ' A¹W 24 *παραγινόμενοσ V 25 τὸν om. E *ἰούδα F *αὐτοῦ om. F

νης διαλεγόμενος· δόλῳ γὰρ αὐτὸν ἐβούλετο λαβεῖν. ὁ δ' οὐκ ἐπί- 395
στευσεν· ἑώρα γάρ, ὅτι μετὰ στρατιᾶς πάρεστιν τοσαύτης, μεθ'
ὅσης ἐπὶ πόλεμόν τις, ἀλλ' οὐκ ἐπ' εἰρήνην ἔρχεται. τινὲς μέντοι
γε τῶν ἐκ τοῦ δήμου προσέχοντες οἷς ὁ Βακχίδης ἐπεκηρυκεύσατο
καὶ νομίσαντες οὐδὲν αὐτοὺς ὑπὸ Ἀλκίμου πείσεσθαι δεινὸν ὄντος
ὁμοφύλου πρὸς αὐτοὺς ἀνεχώρησαν, καὶ λαβόντες ὅρκους παρ' 396
ἀμφοτέρων μήτε αὐτούς τι παθεῖν μήτε τοὺς ἐκ τῆς αὐτῆς ὄντας
προαιρέσεως ἐπίστευσαν αὐτοὺς ἐκείνοις. ὁ δὲ Βακχίδης ὀλιγωρή-
σας τῶν ὅρκων ἑξήκοντα μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινεν, τοὺς δὲ ἄλλους,
ὅσοι διενοοῦντο πρὸς αὐτὸν ἀναχωρεῖν, ἐπέστρεψεν τοῖς πρώτοις
τὴν πίστιν μὴ φυλάξας. ἐπεὶ δ' ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἀπελθὼν 397
κατὰ κώμην Βηρζηθὼ λεγομένην ἐγένετο, πέμψας συλλαμβάνει
πολλοὺς τῶν αὐτομολούντων καί τινας τοῦ λαοῦ καὶ πάντας ἀπο-
κτείνας προσέταξεν τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ πᾶσιν ὑπακούειν Ἀλκίμῳ, καὶ
μετὰ στρατιᾶς τινος, ἵν' ἔχῃ τηρεῖν τὴν χώραν αὐτοῦ, καταλιπὼν
αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν πρὸς τὸν βασιλέα Δημήτριον ὑπέστρεψεν.
3. Ἄλκιμος δὲ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ βουλόμενος βεβαιώσασθαι καὶ 398
συνείς, ὅτι κατασκευάσας εὔνουν τὸ πλῆθος ἀσφαλέστερον ἄρξει,
χρηστοῖς ἅπαντας ὑπήγετο λόγοις καὶ πρὸς ἡδονὴν ἑκάστῳ καὶ χάριν
ὁμιλῶν ταχὺ δὴ μάλα χεῖρα πολλὴν καὶ δύναμιν περιεβάλετο· τού- 399
των δ' ἦσαν οἱ πλείους ἐκ τῶν ἀσεβῶν καὶ πεφυγαδευμένων, οἷς
ὑπηρέταις καὶ στρατιώταις χρώμενος ἐπήρχετο τὴν χώραν καὶ ὅσους
ἐν αὐτῇ τὰ Ἰούδα φρονοῦντας ηὕρισκεν ἐφόνευεν. ὁρῶν δὲ τὸν 400
Ἄλκιμον ἤδη μέγαν ὁ Ἰούδας γινόμενον καὶ πολλοὺς διεφθαρκότα
τῶν ἀγαθῶν καὶ ὁσίων τοῦ ἔθνους, καὶ αὐτὸς ἐπιπορευόμενος τὴν
χώραν διέφθειρεν τοὺς ταὐτὰ ἐκείνῳ φρονοῦντας. βλέπων δὲ ἑαυ-

§ 395 = 1. Maccab. VII 11.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 372.

1 *λαβεῖν ἐβούλετο tr. AMW δὲ E 2 *ἑόρα P *παρέστη (η i. ras. A) FAMVW 4 προσχόντεσ PAMW 5 *πείσασθαι FL 6 ἀνεχώρησε E 7 αὐτούς] αὐτοὶ FLAMVW ἐκ τῆς] om. P τῆς coni 8 αὐτοὺσ PFLVWE 9 *δ' M 10 αὐτὸν] αὐτοὺσ F ἐπέστρεψεν] ἐπέτρεψε FLAVWE ἀπέτρεψε M ἀπέστρεψε ed. pr. *remorari fecit* Lat 11 δὲ AMW 12 βηθζηθὼ FV *birzitho* Lat βηζεθ (η) Maccab. 14 *πάσῃ V *Ἀλκίμῳ] *ioachim* Lat 15 τινὰσ E ἔχει L *καταλειπὼν PL 16 αὐτὸν, ν i. ras. A αὐτὸσ MWE *ὑπέστρεψεν] αὐτὸσ ὑπέστρεψεν i. ras. pressius scripta m. 2 A 17 Ἄλκιμος] ἴάκιμοσ P ἰωάκειμοσ E *ioachim* Lat αὐτῷ E 18 εὔνουν s. M 19 *ἐπή-γετο P 20 περιεβάλλετο FLMVE 21 δὲ E 23 *φρονοῦντεσ A εὕρισκεν FLAMVWE *ἐφόνευσεν FLVW 24 Ἄλκιμον] *ioachim* Lat ἤδη om. PL Lat γενόμενον PFLV γινόμενον, ι ex corr. M διεφθαρκότασ L 26 τούς] καὶ τοὺσ A²M ταὐτὰ] τὰ αὐτὰ FVE ταυτα αὐτῷ L ταῦτα MW *φρονοῦντας] συμφρονοῦντασ LV δ' FLAMVW αὐτὸν FLW αὑτὸν AMV

τὸν Ἄλκιμος ἀντέχειν τῷ Ἰούδᾳ μὴ δυνάμενον, ἀλλ' ἡττώμενον
αὐτοῦ τῆς ἰσχύος, ἐπὶ τὴν παρὰ Δημητρίου τοῦ βασιλέως συμμα-
401 *χίαν ἔγνω τραπέσθαι. παραγενόμενος οὖν εἰς Ἀντιόχειαν παρώ-*
ξυνεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, κατηγορῶν ὡς πολλὰ μὲν ὑπ' αὐτοῦ
πεπόνθοι κακά, πλείω δὲ γένοιτ' ἄν, εἰ μὴ προκαταληφθείη καὶ
δοίη δίκην δυνάμεως ἐπ' αὐτὸν ἰσχυρᾶς ἀποσταλείσης.
402 4. *Ὁ δὲ Δημήτριος τοῦτ' ἤδη καὶ τοῖς ἰδίοις αὐτοῦ πράγμασιν*
ἐπισφαλὲς ἡγησάμενος εἶναι τὸ περιιδεῖν Ἰούδαν ἐν ἰσχύι τοσαύτῃ
γενόμενον, ἐκπέμπει Νικάνορα τὸν εὐνούστατον αὐτῷ καὶ πιστό-
τατον τῶν φίλων, οὗτος γάρ ἐστιν ὁ καὶ ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων πόλεως
αὐτῷ συμφυγών, καὶ δοὺς δύναμιν ὅσην ὑπέλαβεν ἀρκέσειν αὐτῷ
πρὸς τὸν Ἰούδαν ἐκέλευσεν μηδεμίαν φειδὼ ποιεῖσθαι τοῦ ἔθνους.
403 *ὁ δὲ Νικάνωρ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα πολεμεῖν μὲν εὐθὺς*
οὐ διέγνω τῷ Ἰούδᾳ, δόλῳ δ' ὑποχείριον λαβεῖν κρίνας προσπέμπει
λόγους εἰρηνικοὺς αὐτῷ, μηδεμίαν μὲν ἀνάγκην εἶναι φάσκων πολε-
μεῖν καὶ κινδυνεύειν, ὅρκους δ' αὐτῷ διδόναι περὶ τοῦ μηδὲν πεί-
σεσθαι δεινόν· ἥκειν γὰρ μετὰ φίλων ἐπὶ τῷ ποιῆσαι φανερὰν αὐ-
τοῖς τὴν Δημητρίου τοῦ βασιλέως διάνοιαν, ὡς περὶ τοῦ γένους
404 *αὐτῶν φρονεῖ. ταῦτα διαπρεσβευσαμένου τοῦ Νικάνορος ὁ Ἰούδας*
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πεισθέντες καὶ μηδεμίαν ἀπάτην ὑποπτεύ-
σαντες διδόασιν πίστεις αὐτῷ καὶ δέχονται τὸν Νικάνορα μετὰ
τῆς δυνάμεως. ὁ δὲ ἀσπασάμενος τὸν Ἰούδαν [καὶ] μεταξὺ προσ-
ομιλῶν δίδωσι τοῖς οἰκείοις τι σημεῖον, ὅπως συλλάβωσι τὸν Ἰού-
405 *δαν. ὁ δὲ συνεὶς τὴν ἐπιβουλὴν ἐκπηδήσας πρὸς τοὺς ἰδίους συνέ-*
φυγεν. φανερᾶς δὲ τῆς προαιρέσεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἐνέδρας ὁ
Νικάνωρ γενομένης πολεμεῖν ἔκρινεν τῷ Ἰούδᾳ, καὶ συγκροτήσας καὶ
παρασκευασάμενος τὰ πρὸς τὴν μάχην συμβάλλει κατά τινα κώμην

§ 400 = 1. Maccab. VII 25.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 373.

1 *ioachim* Lat *ἀνέχειν* W *ἀλλ' ἡττώμενον*] *ἀλλὰ κατὰ πολὺ λειπόμενον* AMW 3 *τρέπεσθαι* W **εἰσ τὴν ἀντιόχειαν* L 5 *προκα|καταληφθείη* L[1] 6 *δοίη*] Dindorf *δῶ* codd. *ἰσχυρᾶσ ἐπ' αὐτὸν* tr. V 7 i. marg. *ιθ'* L *XVII* Lat 8 *ἰσχύει* P 9 *γενόμενοσ* (superscr. *ν*) L *νικάνωρα* L 10 *καὶ ὁ* tr. L 11 *ὑπελάμβανεν* E **ἀρκέσειν ὑπέλαβεν* tr. V 12 **μηδεμίαν*] *μηδεμία* L *αὐτῷ μηδεμίαν* V 14 **προπέμπει* FV 17 *τῷ*] *τὸ* PLAMW 18 *ὡς*] *ὅσα* LAMW 19 *ὁ* om. FVE 22 **ἰούδα* W **καὶ*] om. V et ut uid. Lat, eiecit Hudson 23 **δίδοσι* P *τι* om. E 24 **συνὶσ* L **ἐμπηδήσασ* M *ἰδίους*] *ἰουδαίουσ* PFLVE, i. marg. *ἰουδαίουσ γρ* A *suos* Lat 25 **ἐνέδρας*] *δυνάμεωσ* V *ὁ Νικάνωρ γενομένης*] *γενομένησ νικάνωρ* E 26 *γενόμενοσ* L *καὶ*] *ὅς* Hudson *ὁ δὲ* Dindorf 27 *τὰ* om. P *συμβάλει* F *συμβαλὼν* VE *κώμην*] *πόλιν* V

Καφαρσαλαμὰ καὶ νικήσας ἀναγκάζει τὸν Ἰούδαν ἐπὶ τὴν ἐν τοῖς
Ἱεροσολύμοις ἄκραν φεύγειν.
5. *Ἔτι δ' αὐτῷ κατιόντι ἀπὸ τῆς ἄκρας εἰς τὸ ἱερὸν ἀπαντή-* 406
σαντες τῶν ἱερέων τινὲς καὶ πρεσβυτέρων ἠσπάζοντο καὶ τὰς θυ-
σίας ἐπεδείκνυον, ἃς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἔλεγον ἐπιφέρειν τῷ θεῷ.
ὁ δὲ βλασφημήσας αὐτοὺς ἠπείλησεν, εἰ μὴ παραδοίη τὸν Ἰούδαν
ὁ λαὸς αὐτῷ, καθαιρήσειν ὅταν ἐπανέλθῃ τὸν ναόν. καὶ ὁ μὲν 407
ταῦτ' ἀπειλήσας ἐξῆλθεν ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων, οἱ δ' ἱερεῖς εἰς
δάκρυα διὰ τὴν ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις λύπην προέπεσον καὶ τὸν θεὸν
ἱκέτευον ῥύσασθαι ἐκ τῶν πολεμίων αὐτούς. ὁ δὲ Νικάνωρ, ὡς 408
ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐξελθὼν ἐγένετο κατά τινα κώμην Βηθωρου
λεγομένην, αὐτόθι στρατοπεδεύεται προσγενομένης αὐτῷ καὶ ἄλλης
ἀπὸ Συρίας δυνάμεως· Ἰούδας δὲ ἐν Ἀδασοῖς ἑτέρᾳ κώμῃ σταδίους
ἀπεχούσῃ τριάκοντα τῆς Βηθωροῦ στρατοπεδεύεται δισχιλίους στρα-
τιώτας ἔχων. τούτους παρορμήσας μὴ καταπλαγῆναι τὸ τῶν ἐναν- 409
τίων πλῆθος, μηδὲ λογίζεσθαι πρὸς πόσους ἀγωνίζεσθαι μέλλουσιν,
ἀλλὰ τίνες ὄντες καὶ περὶ οἵων ἐπάθλων κινδυνεύουσιν ἐνθυμουμέ-
νους εὐψύχως ὁμόσε χωρῆσαι τοῖς πολεμίοις, ἐπὶ τὴν μάχην ἐξάγει,
καὶ συμβαλὼν τῷ Νικάνορι καὶ καρτερᾶς τῆς μάχης γενομένης κρα-
τεῖ τῶν ἐναντίων καὶ πολλούς τε αὐτῶν ἀπέκτεινεν καὶ τελευταῖον
αὐτὸς ὁ Νικάνωρ λαμπρῶς ἀγωνιζόμενος ἔπεσεν. οὗ πεσόντος 410
οὐδὲ τὸ στράτευμα ἔμεινεν, ἀλλὰ τὸν στρατηγὸν ἀπολέσαντες εἰς

---

§ 405 = 1. Maccab. VII 31.

PFLAMVWEZonaras I p. 373.

1 *καὶ φαρσαλαμᾶ* F *φαρσαλαμὰ* M *farsamala* Lat *νικήσας*] aliter narrat 1. Maccab. VII 32, quare Iac. Cappellus reponi uoluit *καὶ νικᾶται καὶ ἀναγκάζει αὐτὸν ὁ Ἰούδας* etc.; certe arcem tunc in regis potestate fuisse constat *καὶ νικήσας*] · · · · *καὶ* · · *νικήσασ* · · A *νικᾶ νικήσασ δὲ* W **τὸν Ἰούδαν*] *αὐτὸν* Dindorf *ἐπὶ*] *εἰσ* AMWE **τοῖς* om. M 2 *φυγεῖν* AWE *φευγεῖν* (υ superscr.) (corr. m. 2) L 3 **Ἔτι*] *ἐπεὶ* PFLV *ἀπὸ*] *ἐκ* FLVE **ὑπαντήσαντεσ* LAM 4 *πρεσβυτῶν* AM 5 **ἐδείκνυον* M **ἐπιφέρειν*] *προσφέρειν* MV 6 *αὐτοὺς*] *αὐτὸν* E *αὐτοῖς* Hudson *παραδοίη*] Dindorf *παραδώη* (*-ώηι* A) LAMWE *παραδῷ* PFV 8 *ταῦτα* FLAMVW **δὲ* FLAMVW 9 *προσέπεσον* LAMWE 10 *πολεμίων*] *interminatis periculis* Lat 11 *βηθώρουν* W *βηθωροῦν* AM *βαιθωρὼν* FL *βεθωρὸν* V *bethoro* Lat 12 *λεγομένην*] *καλουμένην* W *αὐτότι* F *στρατοπαιδεύεται* L 13 *ἀδάσοισ* A¹W *ἀδασοῖ* V *κόμη* F 14 *τῆς Βηθωροῦ* om. M *Βηθωροῦ*] A¹ *βηθώρου* W *βεσσουσοῦ* P *βηθωροῦν* ex corr. A *βαιθωρὼν* FL *βεθσωροῦ* V *δισχιλίους*] *εἰσχιλίουσ* AMW *χιλίουσ* E *mille* Lat *τρισχίλιοι* Macc. *στρατιώτας ἔχων*] *ἅπαντασ ἔχων* FV *ἔχων τοὺσ ἅπαντασ* LAMWE *socios habens* Lat 15 *τούτους*] *οὓσ* AMW *παρωρμήσασ* L 17 *ἐνθυμουμένοισ* M 18 *ομόσαι* P *ἐξάγειν* F 19 *καὶ* om. Dindorf 22 *τὸν*] *ὡσ τὸν* AM

φυγὴν ἐτράπησαν ῥίψαντες τὰς πανοπλίας. ἐπιδιώκων δὲ ὁ Ἰούδας
ἐφόνευσεν καὶ ταῖς σάλπιγξι ταῖς πέριξ κώμαις ἐσήμαινεν, ὅτι
411 νικῴη τοὺς πολεμίους. οἱ δ' ἐν αὐταῖς ἀκούσαντες ἐξεπήδων ὡπλισ-
μένοι καὶ τοῖς φεύγουσιν ὑπαντῶντες ἔκτεινον αὐτοὺς γενόμενοι
κατὰ πρόσωπον, ὥστ' ἐκ τῆς μάχης ταύτης οὐδεὶς διέφυγεν ὄντων
412 αὐτῶν ἐνναχισχιλίων. τὴν δὲ νίκην συνέβη γενέσθαι ταύτην τῇ
τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ λεγομένου παρὰ μὲν Ἰουδαίοις Ἄδαρ
κατὰ δὲ Μακεδόνας Δύστρου. ἄγουσιν δ' ἐν τούτῳ τὰ νικητήρια
κατὰ πᾶν ἔτος καὶ ἑορτὴν νομίζουσι τὴν ἡμέραν. ἐξ ἐκείνου μέντοι
τοῦ χρόνου πρὸς ὀλίγον τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος τῶν πολέμων ἀνα-
παυσάμενον καὶ εἰρήνης ἀπολαῦον ἔπειτα εἰς ἀγῶνας πάλιν καὶ
κινδύνους κατέστη.
413 6. Τῷ δ' ἀρχιερεῖ τῷ Ἀλκίμῳ βουληθέντι καθελεῖν τὸ τεῖχος
τοῦ ἁγίου παλαιὸν ὂν καὶ κατεσκευασμένον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων προ-
φητῶν, πληγή τις αἰφνίδιος ἐκ τοῦ θεοῦ προσέπεσεν, ὑφ' ἧς ἄφω-
νός τε ἐπὶ τὴν γῆν κατηνέχθη καὶ βασανισθεὶς ἐπὶ συχνὰς ἡμέρας
414 ἀπέθανεν ἀρχιερατεύσας ἔτη τέσσαρα. τελευτήσαντος δὲ τούτου
τὴν ἀρχιερωσύνην ὁ λαὸς τῷ Ἰούδᾳ δίδωσιν, ὃς ἀκούσας περὶ τῆς
Ῥωμαίων δυνάμεως καὶ ὅτι καταπεπολεμήκασιν τήν τε Γαλατίαν
καὶ τὴν Ἰβηρίαν καὶ Καρχηδόνα τῆς Λιβύης καὶ πρὸς τούτοις τὴν
Ἑλλάδα κεχείρωνται καὶ τοὺς βασιλεῖς Περσέα καὶ Φίλιππον καὶ
415 τὸν μέγαν Ἀντίοχον, ἔγνω φιλίαν ποιήσασθαι πρὸς αὐτούς. πέμ-
ψας οὖν εἰς τὴν Ῥώμην τῶν αὐτοῦ φίλων Εὐπόλεμον τὸν Ἰωάννου
υἱὸν καὶ Ἰάσονα τὸν Ἐλεαζάρου παρεκάλει δι' αὐτῶν συμμάχους

§ 410 = 1. Maccab. VII 44.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 374.

1 τὴν πανοπλίαν AMWE 2 ἐφόνευε (-εν A[1]) FLAME ἐφόνευσαι W τῇ σάλπιγγι AM τῇ σάλπιγι W *κώμαις] χώραισ M ἐσήμανεν P 3 *νικῴη] νικῶν PF ἀκούοντεσ FLAMVW *ἐξεπήδουν F 4 ἀπαντῶντεσ LV γινόμενοι AMV 5 ὥστε FLAMVWE 6 αὐτῶν om. E συνέβει P σ-υνέβη L γενέσθαι συνέβη tr. M 8 μακεδόνασ δὲ tr. L Δύστρου] περίτιοσ sic W[2] δὲ L 10 *πολεμίων W 11 ἔπειτ' FV ἔπειτα εἰς ἀγῶνας πάλιν] πάλιν εἰσ ἀγῶνασ L 13 τῷ Ἀλκίμῳ] ἀλκίμω LAMW ἰωακείμω E ioachim Lat τὸ τεῖχοσ καθελεῖν tr. AMW 14 ὂν παλαιὸν tr. V ὄν] om. PFE ὢν W καὶ om. FE ἀρχαίων] ἁγίων MVE 15 *ἐφνίδιοσ P αἰφνιδίωσ FW 17 *ἔτη τέσσαρα] ἡμέρασ (ἔτη) τέσσαρεσ (α) L 19 *καταπεπονήκασιν (-σι V) PV 21 *περσαῖα PA[1] περσαίαι L *καὶ] καὶ τὸν PF τε καὶ V *πρὸσ αὐτοὺσ ποιήσασθαι tr. V 23 τὸν αὐτοῦ φίλον P τῶν ἰωάννου υἱῶν F 24 υἱὸν om. L ἰάσωνα V τοῦ W δι' αὐτῶν] τε αὐτὸν P δι' i. ras. M αὐτῶν, ῶ ex ὸν corr. M

εἶναι καὶ φίλους, καὶ Δημητρίῳ γράψαι, ὅπως μὴ πολεμῇ τοὺς
Ἰουδαίους. ἐλθόντας δὲ εἰς τὴν Ῥώμην τοὺς παρὰ τοῦ Ἰούδα πρεσ- 416
βευτὰς ἡ σύγκλητος δέχεται καὶ διαλεχθεῖσα περὶ ὧν ἐπέμφθησαν
τὴν συμμαχίαν ἐπινεύει. ποιήσασα δὲ περὶ τούτου δόγμα τὸ μὲν
ἀντίγραφον εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπέστειλεν, αὐτὸ δ' εἰς τὸ Καπετώ-
λιον εἰς χαλκᾶς ἐγγράψαντες δέλτους ἀνέθεσαν. ἦν δὲ τοιοῦτον· 417
„δόγμα συγκλήτου περὶ συμμαχίας καὶ εὐνοίας τῆς πρὸς τὸ ἔθνος
τὸ Ἰουδαίων. μηδένα τῶν ὑποτεταγμένων Ῥωμαίοις πολεμεῖν τῷ
Ἰουδαίων ἔθνει μηδὲ τοῖς πολεμοῦσι χορηγεῖν ἢ σῖτον ἢ πλοῖα ἢ
χρήματα. ἐὰν δὲ ἐπίωσί τινες Ἰουδαίοις, βοηθεῖν Ῥωμαίους αὐτοῖς 418
κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ πάλιν, ἂν τῇ Ῥωμαίων ἐπίωσίν τινες, Ἰου-
δαίους αὐτοῖς συμμαχεῖν. ἂν δέ τι πρὸς ταύτην τὴν συμμαχίαν
θελήσῃ τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος ἢ προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, τοῦτο
κοινῇ γινέσθω γνώμῃ τοῦ δήμου τοῦ Ῥωμαίων, ὃ δ' ἂν προστεθῇ
τοῦτ' εἶναι κύριον. ἐγράφη τὸ δόγμα ὑπὸ Εὐπολέμου τοῦ Ἰωάννου 419
παιδὸς καὶ ὑπὸ Ἰάσονος τοῦ Ἐλεαζάρου ἐπ' ἀρχιερέως μὲν τοῦ
ἔθνους Ἰούδα, στρατηγοῦ δὲ Σίμωνος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.“ καὶ
τὴν μὲν πρώτην Ῥωμαίοις πρὸς Ἰουδαίους φιλίαν καὶ συμμαχίαν
οὕτως συνέβη γενέσθαι.

XI. 1. Δημήτριος δ' ἀπαγγελθείσης αὐτῷ τῆς Νικάνορος τελευ- 420
τῆς καὶ τῆς ἀπωλείας τοῦ σὺν αὐτῷ στρατεύματος πάλιν τὸν Βακ-
χίδην μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐξέπεμψεν. ὃς ἐκ τῆς Ἀν- 421
τιοχείας ἐξορμήσας καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐν Ἀρβήλοις
πόλει τῆς Γαλιλαίας στρατοπεδεύεται, καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἐκεῖ σπη-

---

§ 415 = 1. Maccab. VIII 18.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 374.

1 *πολεμεῖ P τοῖσ ἰουδαίοισ AMVWE 2 παρὰ] περὶ E τοῦ om. E ἰούδαν ex corr. E 3 διαλεχθεῖσι (ι finale ex corr. A) AMW 4 περὶ τούτων E 5 δὲ E litt. *τὸ καπε i. ras. F *καπιτώλιον (ιτ i. ras. corr. A) AM 6 *ἐπιγράψαντεσ P τοιοῦτο LAMW 7 δόγμα — 8 Ἰουδαίων om. in textu, ascripsit i. marg. tamquam indicem omissionis signo non addito L ἔθνοσ τῶν ἰουδαίων FLAMVW 9 χωρηγεῖν P 10 ἐπιῶσι PF ἐπιβῶσι LAMW ῥωμαίοισ W 11 ἂν τῇ] ἄν τινι LAMW ἐπιῶσιν (-σι F) PF ἐπιβῶσι LAMW 12 αὐτῇ V ἐὰν LAMW τι] τισ PFV ταύτῃ L 13 προσθῆναι LW 14 γενέσθω F γενέσθαι V γίγνεσθαι AMW δήμου τῶν ῥωμαίων PFLMVW ὃ — 15 κύριον om. Lat προστιθῇ W 15 τὸ] δὲ τὸ PLat 16 καὶ om. L ἰάσωνοσ LV ἐπὶ FLAMVW 18 Ἰουδαίους] ἰούδα E φιλίαν πρὸσ ἰουδαίουσ tr. P sed idem correxit 19 οὕτω AMVWE 20 i. marg. κ' L *XVIII* Lat ὁ δημήτριοσ E δ'] δ' οὕτωσ P δὲ E 21 αὐτοῦ W 23 *τὴν om. V ἀρβήλεισ P

λαίοις ὄντας, πολλοὶ γὰρ εἰς αὐτὰ συμπεφεύγεσαν, ἐκπολιορκήσας
καὶ λαβὼν ἄρας ἐκεῖθεν ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα σπουδὴν ἐποιεῖτο.
422 *μαθὼν δὲ τὸν Ἰούδαν ἔν τινι κώμῃ Ζηθῶ τοὔνομα κατεστρατοπε-*
δευμένον ἐπ᾽ αὐτὸν ἠπείγετο μετὰ πεζῶν μὲν δισμυρίων, ἱππέων
δὲ δισχιλίων· τῷ Ἰούδᾳ δ᾽ ἦσαν οἱ πάντες χίλιοι. οὗτοι τὸ Βακ-
χίδου πλῆθος θεωρήσαντες ἔδεισαν καὶ τὴν παρεμβολὴν καταλι-
423 *πόντες ἔφυγον πάντες πλὴν ὀκτακοσίων. Ἰούδας δὲ καταλειφθεὶς*
ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατιωτῶν [καὶ] τῶν πολεμίων ἐπικειμένων καὶ
μηδένα καιρὸν αὐτῷ πρὸς συλλογὴν τῆς δυνάμεως ἐπιτρεπόντων
οἷός τ᾽ ἦν μετὰ τῶν ὀκτακοσίων συμβαλεῖν τοῖς τοῦ Βακχίδου, [καὶ]
προτρεπόμενός τε τούτους εὐψύχως ὑφίστασθαι τὸν κίνδυνον παρε-
424 *κάλει χωρεῖν ἐπὶ τὴν μάχην. τῶν δὲ λεγόντων, ὡς οὐκ εἰσὶ πρὸς*
τοσοῦτο μέγεθος στρατιᾶς ἀξιόμαχοι, συμβουλευόντων δὲ νῦν μὲν
ἀναχωρεῖν καὶ σώζειν αὐτούς, αὖθις δὲ συναγαγόντας τοὺς ἰδίους
τοῖς ἐχθροῖς συμβαλεῖν, „μὴ τοῦτ᾽, εἶπεν, ἥλιος ἐπίδοι γενόμενον,
425 *ἵν᾽ ἐγὼ τὰ νῶτά μου δείξω τοῖς πολεμίοις. ἀλλ᾽ εἰ καὶ τελευτὴν*
ὁ παρών μοι καιρὸς φέρει καὶ δεῖ πάντως ἀπολέσθαι μαχόμενον,
*στήσομαι γενναίως πᾶν ὑπομένων τὸ μέλλον * ἢ τοῖς ἤδη κατωρ-*
θωμένοις καὶ τῇ περὶ αὐτῶν δόξῃ προσβαλῶ τὴν ἐκ τῆς νῦν φυγῆς
ὕβριν.“ καὶ ὁ μὲν ταῦτα πρὸς τοὺς ὑπολειφθέντας παρακαλῶν
τοῦ κινδύνου καταφρονήσαντας ὁμόσε χωρῆσαι τοῖς πολεμίοις ἔλεγεν.
426 2. *Ὁ δὲ Βακχίδης ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ στρατοπέδου τὴν δύναμιν*
πρὸς μάχην παρετάσσετο, καὶ τοὺς μὲν ἱππεῖς ἐξ ἑκατέρων τῶν

---

§ 421 = 1. Maccab. IX 3.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 374.

1 *συμπεφεύγασιν* PFV *πεφεύγεσαν* E 3 *Ζηθῶ*] P *βηρζηθῶ* FL *βαρζηθὼ* AMW *βιρζηθὼ* V *βηρζηθοῖ* E *barziton* Lat; nomen suspectum cf. § 397; *Ἐλεασα* uel *Ἀλασα* Macc. *κατεστρατοπεδευμένον*, *ε* (ante *δ*) i. ras. W 4 **ἐπείγετο* P *ἠπείγετο*, *ο* ex *αι* corr. m. 2 V *μὲν* om. WE 5 **δὲ χιλίων* W *δὲ* LAMWE **χίλιοι*] *duo milia* Lat *τρισχίλιοι* Macc., quod uoluit Sam. Petitus; certe alterum utrum restituendum *τὸ τοῦ βακχίδου* E 6 *θεωρήσαντες* om. AMWE *ἔδησαν* L *δείσαντεσ* AMWE **καταλειπόντεσ* P 7 **ὀκτακοσίων*] *μόνων ὀκτακοσίων* P 8 *τῶν* ante *πολεμίων* om. PFVW *ὑποκειμένων* L 10 *οἷόσ τε* FLV *τοῦ*] *μετὰ τοῦ* FLAMVW *καὶ* spurium puto 11 *τε*] *γε* FLAMVW 13 *τοσοῦτον* FLV et ex corr. W 14 **καὶ*] *ἢ καὶ* PFW **σώιζειν* A **αὑτοὺσ* AM et ex corr. V *συναγαγόντα* FV fort. recte 15 *τοῖς ἐχθροῖς* om. L *συμβάλλειν* LAM **μὴ* om. V *τοῦτ᾽* sic F *τοῦτο* E **εἶπεν* om. F *ante *ἥλιος* add. *μὴ* m. 2 V *γινόμενον* E 16 *ἵνα* E 17 *μοι*] *μου* L[1] *φέρει καιρὸσ* tr. AMW 18 *ἢ* — 21 *ἔλεγεν* om. Lat *ἢ*] *μᾶλλον ἢ* coni *κατορθωμένοισ* F[1]L 19 *προσβαλὼν* PFV 20 *ὑψοληφθέντασ*, *η* ex *ει* corr. F 21 *ὁμόσαι* L 23 *παρετάσσετο*] *praeparabatur* Lat

κεράτων ἔταξε, τοὺς δὲ ψιλοὺς καὶ τοξότας προέστησεν πάσης τῆς
φάλαγγος, αὐτὸς δ' ἦν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ. οὕτως δὲ συντάξας τὴν 427
στρατιὰν ἐπεὶ προσέμιξεν τῷ τῶν πολεμίων στρατοπέδῳ, σημῆναι
τὸν σαλπικτὴν ἐκέλευσεν καὶ τὴν στρατιὰν ἀλαλάξασαν προσιέναι.
τὸ δ' αὐτὸ ποιήσας ὁ Ἰούδας συμβάλλει τοῖς πολεμίοις, καὶ καρ- 428
τερῶς ἀμφοτέρων ἀγωνιζομένων καὶ τῆς μάχης μέχρι δυσμῶν παρα-
τεινομένης, ἰδὼν ὁ Ἰούδας τὸν Βακχίδην καὶ τὸ κρατερὸν τῆς στρα-
τιᾶς ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι τυγχάνον, παραλαβὼν τοὺς εὐψυχοτάτους
ὥρμησεν ἐπ' ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς τάξεως, καὶ προσβαλὼν τοῖς ἐκεῖ
διέσπα αὐτῶν τὴν φάλαγγα. ὠσάμενος δ' εἰς μέσους εἰς φυγὴν 429
ἐβιάσατο αὐτούς, καὶ διώκει μέχρι Ἐζᾶ ὄρους οὕτω λεγομένου.
θεασάμενοι δὲ τὴν τροπὴν τῶν ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι οἱ τὸ εὐώνυμον
ἔχοντες ἐκυκλώσαντο τὸν Ἰούδαν διώκοντα καὶ λαμβάνουσι μέσον
αὐτὸν κατόπιν γενόμενοι. ὁ δὲ φυγεῖν οὐ δυνάμενος, ἀλλὰ περιε- 430
σχημένος ὑπὸ τῶν πολεμίων, στὰς ἐμάχετο μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ.
πολλοὺς δὲ κτείνας τῶν ἀντιπάλων καὶ κατάκοπος γενόμενος καὶ
αὐτὸς ἔπεσεν, ἐπὶ καλοῖς μὲν πρότερον γεγενημένοις, ἐφ' ὁμοίοις
δὲ ὅτε ἀπέθνησκεν τὴν ψυχὴν ἀφείς. πεσόντος δὲ Ἰούδα πρὸς 431
μηδένα τὸ λοιπὸν ἀφορᾶν ἔχοντες οἱ σὺν αὐτῷ στρατηγοῦ δὲ τοιού-
του στερηθέντες ἔφυγον. λαβόντες δὲ τὸ σῶμα παρὰ τῶν πολεμίων 432
ὑπόσπονδον Σίμων καὶ Ἰωνάθης ἀδελφοὶ τοῦ Ἰούδα, κομίσαντες εἰς
τὴν Μωδεεὶν κώμην, ὅπου καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν τέθαπτο, κηδεύου-
σιν πενθήσαντος ἐπὶ συχνὰς αὐτὸν τοῦ πλήθους ἡμέρας καὶ τιμή-
σαντος κοινῇ τοῖς νενομισμένοις. καὶ τέλος μὲν τοιοῦτον κατέσχεν 433

§ 426 = 1. Maccab. IX 11.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 374.

1 καὶ om. F προεστήσατο FLV ἁπάσησ FLAMVW 2 δὲ FLAMW δεξιοῦ] δεξιοῦ κέρωσ FLAMVW Lat οὕτω LAMW οὗτοσ V δὲ om. W 3 *σημαίνει L 4 σαλπιγκτὴν FLAMVWE *ἐκέλευε LAMW ἀλλαλάξασαν F προσιέναι] W προσεῖναι PFLAMV προϊέναι Bekker 5 *δ' αὐτῷ L i. marg. κα' L ὁ] καὶ ὁ AM καὶ E 7 ὁ om. LAMWE *καρτερὸν AW *τῆσ στρατιᾶσ post τυγχάνον tr. V 8 *τῷ om. P τυγχάνων W *εὐψυχωτάτουσ PF 10 διασπᾶ FLAMVWE 11 αὐτοὺσ ἐβιάσατο tr. FLAMVW μέχρισ AMVWE ἀζᾶ FLAMVWE Ἐζᾶ ὄρους οὕτω λεγομένου] gazara Lat οὕτωσ F 12 *τῶν] τὴν PFLVE *τὸ] τῶ L 13 ἐκύκλωσαν E *διώκοντεσ V 14 αὐτὸν ex αὐτῶν corr. V *φεύγειν AMW οὐ] μὴ E 15 ὑπὸ] παρὰ L 17 ἐπὶ — 18 ἀφείς om. E Lat γεγενημένοσ FL ἐφ' ὁμοίοις om. W 18 δὲ] δὲ οἷσ LAMW ὅτε] τότε LW τὴν ψυχὴν ἀφείς] ἀφιεὶσ τὴν ψυχήν LAMW 20 τὸ s. L παρὰ] μετὰ V 21 ὑπόσποδον W οἱ ἀδελφοὶ LAM 22 μωδεεὶμ FV μωδεεῖ L μωδαιεὶ AMW modin Lat ἐτέθαπτο LAMW 24 *τοιοῦτο LAMW

*Ἰούδαν, ἄνδρα γενναῖον καὶ μεγαλοπόλεμον γενόμενον καὶ τῶν τοῦ
πατρὸς ἐντολῶν Ματταθίου μνήμονα καὶ πάνθ' ὑπὲρ τῆς τῶν πο-*
434 *λιτῶν ἐλευθερίας καὶ δρᾶσαι καὶ παθεῖν ὑποστάντα. τοιοῦτος
οὖν τὴν ἀρετὴν ὑπάρξας μέγιστον αὑτοῦ κλέος καὶ μνημεῖον κατέ-
λιπεν, ἐλευθερώσας τὸ ἔθνος καὶ τῆς ὑπὸ Μακεδόσιν ἐξαρπάσας
αὐτὸ δουλείας. τὴν δ' ἀρχιερωσύνην ἔτος τρίτον κατασχὼν ἀπέ-
θανεν.*

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 375.

1 **ἰούδασ* (ν *s.l.*) L **μεγαλοπόλεμον*] *μεγαλότολμον* coni *τῶν* ex *τὸν* corr. m. 2 V 2 *Ματταθίου* om. Lat *πάντα* AMWE 4 *οὖν*] *ἦν* F *δὲ* E **ὑπάρξασ τὴν ἀρετην* tr. W **κατέλειπεν* PFL 5 *τὸ*] *γὰρ τὸ* E **τῆς*] *τοῖσ* FW 6 *αὐτὸ* om. AMWE **τὴν*] *καὶ τὴν* V *δ'* om. FLAMVWE

Subscriptiones: *λόγοσ ιβ̄* P *φλαυΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τέλοσ τοῦ ιβ̄ λόγου* F *φλαυΐου* (*φλαουΐου* L) *ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ιβ̄* LAM *τέλοσ ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τοῦ δωδεκάτου λόγου* W

XIII.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Ὡς Ἰωνάθης ἀδελφὸς ὢν Ἰούδα τελευτήσαντος αὐτοῦ τὴν ἡγεμονίαν παρέλαβεν.

ὡς πολεμήσας Βακχίδην ἠνάγκασεν φιλίαν ποιησάμενον πρὸς αὐτὸν ἀπελθεῖν ἐκ τῆς χώρας.

ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Ἐπιφανοῦς Ἀντιόχου υἱὸς ἐλθὼν εἰς Συρίαν ἐξήνεγκεν πόλεμον πρὸς Δημήτριον.

ὡς Δημήτριος πρεσβευσάμενος πρὸς Ἰωνάθην ποιεῖται συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν αὐτόν τε πολλοῖς δωρησάμενος καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν.

ὡς Ἀλέξανδρος ταῦτα ἀκούσας καὶ ὑπερβαλὼν τὰ παρὰ τοῦ Δημητρίου καὶ ἀποδείξας Ἰωνάθην ἀρχιερέα συμμαχεῖν ἔπεισεν αὐτῷ.

ἡ Ὀνίου φιλία πρὸς τὸν Φιλομήτορα Πτολεμαῖον κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν γενομένη, καὶ ὡς ᾠκοδόμησεν τὸν Ὀνίου καλούμενον ναὸν πρὸς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ὄντα.

ὅτι Ἀλέξανδρος ἀποθανόντος Δημητρίου σφόδρα ἐτίμησεν Ἰωνάθην.

ὡς Δημήτριος ὁ Δημητρίου παῖς πλεύσας εἰς τὴν Συρίαν ἀπὸ Κρήτης καὶ πολεμήσας τὸν Ἀλέξανδρον καὶ κρατήσας αὐτοῦ αὐτὸς ἐβασίλευσεν φιλίαν πρὸς Ἰωνάθην ποιησάμενος.

PFLAMVW Lat

ἰωσήπου τῆσ ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ βίβλοσ τρισκαιδεκάτη praemittit F 1 *τρισκαιδεκάτῃ*] *ιγʹ* AMVW *ἰωσή·που* A *ioseppi* Lat 3 singulis capitibus numeros praemittunt *αʹ—κεʹ* LW *I—XXII* Lat *τελευτήσαντος*] *τοῦ τελευτήσαντοσ* W *αὐτοῦ*] *αὐτὸσ* AMW *ἡγεμονεῖαν* P 5 *ὡς*] *et quemadmodum* Lat primum caput continuans *πολεμίσασ* W *ἠνάγκασε* FLMV et ex corr. A, ut adsolent 6 *χώρας*] *χώρασ αὐτοῦ* P 10 *αὐτόν τε* om. PFLVLat 11 *ταῦτ'* V 12 *καὶ ἀποδείξας — αὐτῷ*] *principem sacerdotum ionatham ordinauit* Lat *ἐπὶ τοὺς κατ' αὐτοῦ* post *αὐτῷ* add. P 14 *ὀκοδόμησε* L *ναὸν* s. F 15 *πρὸς*] *praeter* Lat 16 *Ἰωνάθην*] *ἰωνάθην τὸν ἀρχιερέα* P 19 *καὶ πολεμήσας — αὐτοῦ*] *expugnans alexandrum* Lat *αὐτοῦ* om. FLAMVW

ὡς Τρύφων ὁ Ἀπαμεὺς καταπολεμήσας Δημήτριον Ἀντιόχῳ τῷ Ἀλεξάνδρου υἱῷ παρέδωκεν τὴν βασιλείαν ποιησάμενος καὶ αὐτὸς σύμμαχον Ἰωνάθην.

ὡς Δημητρίου ὑπὸ Πάρθων αἰχμαλώτου ληφθέντος παρεσπόνδησεν τὸν Ἰωνάθην καὶ δόλῳ λαβὼν αὐτὸν ἀπέκτεινεν καὶ πόλεμον ἐξήνεγκεν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σίμωνα.

ὡς Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τὴν στρατηγίαν ἐνεχείρισεν τὸ ἔθνος καὶ ἀπέδειξεν αὐτὸν ἀρχιερέα.

ὡς ἐπολιόρκησεν ἐν Δώροις Τρύφωνα σύμμαχος γενόμενος Ἀντιόχῳ τῷ Δημητρίου ἀδελφῷ τῷ καὶ Εὐσεβεῖ ἐπικληθέντι.

ὡς Τρύφωνος ἀναιρεθέντος Ἀντίοχος ἐπολέμησεν Σίμωνα κἀκεῖνος Κενδεβαῖον τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ νικήσας τῆς Ἰουδαίας ἐξέβαλεν.

ὅτι ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ Πτολεμαίου ἐν συμποσίῳ δολοφονηθεὶς ἀπέθανεν, καὶ Πτολεμαῖος δήσας αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα τὴν ἀρχὴν αὐτὸς ἐπεχείρησεν κατασχεῖν.

ὡς ὁ νεώτατος τῶν Σίμωνος υἱῶν Ὑρκανὸς φθάσας αὐτὸν καὶ τὴν ἡγεμονίαν παραλαβὼν ἐπολιόρκησεν τὸν Πτολεμαῖον εἴς τι φρούριον ἐγκλείσας Δαγὼν καλούμενον.

ὡς στρατευσάμενος ἐπὶ Ὑρκανὸν Ἀντίοχος ὁ καλούμενος Εὐσεβὴς καὶ προσκαθίσας τῇ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλει διέλυσε τὴν πολιορκίαν λαβὼν παρὰ Ὑρκανοῦ τάλαντα τριακόσια καὶ συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν καὶ φιλίαν συνθέμενος.

Ὑρκανοῦ στρατεία μετὰ τὴν Ἀντιόχου τελευτὴν ἐν Μήδοις ἀποθανόντος ἐπὶ Συρίαν καὶ ὡς πολλὰς πόλεις κατὰ κράτος εἷλεν.

φιλία πρὸς Ὑρκανὸν Ἀλεξάνδρου τοῦ Ζαβίνα κληθέντος.

ὡς ἡττηθεὶς ὑφ' Ὑρκανοῦ Ἀντίοχος ὁ Κυζικηνὸς ἐξέπεσεν τῆς Ἰουδαίας.

PFLAMVW Lat

1 παραδέδωκεν P   4 ὡς] *quemadmodum tryfon* Lat   λειφθέντοσ L   7 ἐνεχείρησεν PA¹W   τὸ ἔθνος om. W   8 καὶ ἀπέδειξεν — ἀρχιερέα om. Lat   9 ἐπολιόρκισεν LW   10 τῷ om. AMW   καὶ τοῦτον λαβὼν ἀνεῖλεν post ἐπικληθέντι add. P   11 Ἀντίοχος] ἀντίοχον V ἀντίοχον παρασπονδήσαντα L   σίμων PLV   κἀκεῖνος] καὶ PFLVLat   12 ἐξέβαλε W   13 ἐν] σίμων ἐν L   14 ἀπέθανεν] *simon peremptus est* Lat   καὶ] ὅτι V nouum cap. incipiens   16 Σίμωνος om. P   αὐτὸν] αὐτὸσ L   17 ἡγεμονείαν P   τὸν] πολλῷ χρόνῳ τὸν FLAMVW   τι] τὸ FL   18 Δαγὼν] δαγῶν FA δάγων L δαγὼν οὕτωσ P   19 ἐπὶ] ἐφ' FLAMVW   καλούμενος om. FLAMVW   20 καὶ προσκαθίσας — πολιορκίαν] *castra soluit* Lat   προκαθίσασ FL   πολυορκίαν L   21 τάλαντα τριακόσια] τάλαντα τ' LV ὁλκὴν ταλάντων τριακοσίων P   22 φιλίαν] φιλίαν ποιήσειν P   23 στρατιὰ PLAMW   ἀποθανόντος] ἀποθανόντοσ αὐτοῦ P   24 εἷλεν] πολιορκήσασ εἷλεν καὶ ὑποφόρουσ κατέστησεν P   25 Ὑρκανὸν] ὑρκανὸν καὶ ἐνδιάθετοσ στοργῇ P   ζάβινα P ζαβιννα (-νᾶ FV) FLV ζαβινὰ (-νᾶ M) AM ζαμηνᾶ W *zabinnae* Lat   26 ὡς — 27 Ἰουδαίας] ὡς ἀντίοχοσ ὁ κυζικηνὸσ ἐλθὼν βοηθῆσαι τοῖσ σαμαρεῦσι πολιορκουμένοισ πρὸσ (παρὰ F) ὑρκανοῦ ἡττηθεὶσ διέφυγε διωξάντων (διοξάντων L) αὐτὸν (αὐτῷ F) τῆσ ἰουδαίασ τῶν υἱῶν ὑρκανοῦ FLV   ὑφ'] ὑπὸ P

ὡς παραλαβὼν Ἀριστόβουλος τὴν ἀρχὴν διάδημα περιέθετο πρῶτος.

ὡς τελευτήσαντος Ἀριστοβούλου ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν παραλαβὼν Ἀλέξανδρος ἐστράτευσεν ἐπὶ Συρίαν καὶ Φοινίκην καὶ Ἀραβίαν καὶ πολλὰ τῶν ἐθνῶν ἐχειρώσατο.

Πτολεμαίου τοῦ Λαθούρου πρὸς αὐτὸν μάχη καὶ νίκη.

ὡς στρατευσάμενος Δημήτριος ὁ Εὔκαιρος λεγόμενος ἐπὶ Ἀλέξανδρον ἐκράτησεν αὐτοῦ.

Ἀντιόχου τοῦ καὶ Διονύσου λεγομένου στρατεία ἐπὶ Ἰουδαίαν καὶ ως ἐκράτησεν τῇ μάχῃ.

ὡς μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρα τὴν βασιλείαν ἔτεσιν ἐννέα κατασχοῦσα καὶ βιώσασα μετὰ εἰρήνης καὶ δόξης ἀπέθανεν.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν ὀγδοήκοντα καὶ δύο.

I. 1. *Τίνα μὲν οὖν τρόπον τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος καταδουλωσαμένων αὐτὸ τῶν Μακεδόνων ἀνεκτήσατο τὴν ἐλευθερίαν καὶ δι' ὅσων καὶ πηλίκων ἀγώνων ὁ στρατηγὸς αὐτῶν ἐλθὼν Ἰούδας ἀπέθανεν ὑπὲρ αὐτῶν μαχόμενος, ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ δεδηλώκαμεν. μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν τὴν Ἰούδου πᾶν ὅσον ἦν ἔτι τῶν* 2
ἀσεβῶν καὶ παραβεβηκότων τὴν πάτριον πολιτείαν ἐπεφύη τοῖς Ἰουδαίοις καὶ πανταχόθεν αὐτοὺς ἀκμάζον ἐκάκου. συνελάμβανε 3

---

§ 2 = 1. Maccab. IX 23.

PFLAMVW Lat Zonaras I p. 375.

1 *τὴν*] *αὐτοῦ τὴν* P *ὁ ἀδελφὸσ αὐτοῦ τὴν* FV *υἱὸσ ὑρκανοῦ* (*ὑ* ex *ἡ* corr.) *τὴν* L *aristobolus* Lat semper *περιέθετω* L *ἐπέθετο* F *ἐπιτίθεται* V *sibi — imposuit* Lat 2 *Ἀριστοβούλου*] *ἀριστοβούλου τοῦ τῆσ ἰουδαίασ ἡγεμονεύσαντοσ* P *ἀρχὴν*] *ἀρχὴν αὐτοῦ* L *παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν* tr. V 4 *ἐθνῶν*] *ἐθνῶν τούτων* P *ἐχθρῶν* FLV *ἐχειρώσατο*] *χειρωσάμενοσ ἐδουλώσατο* P 5 *λαθύρου* (*ο* supra *υ*) L *lathyri* Lat *αὐτὸν*] *ἀλέξανδρον* P fort. recte *νίκη*] *ὅτι νικήσασ αὐτὸν εἰσ τὴν ἑαυτοῦ ὑπέστρεψεν* P 6 *ὁ ἄκαιροσ* L *λεγόμενος* om. FLAMVW *Ἀλέξανδρον*] *ἀλέξανδρον τὸν τὴν ἰουδαῖαν διέποντα* P 7 *αὐτοῦ*] *αὐτοῦ μάχῃ* P 8 *τοῦ* om. W *καὶ* om. V *Διονύσου*] *liber pater* Lat *διονυσίου* codd. *στρατιὰ* FLAMW 9 *ἐκράτησεν*] *περιγενόμενοσ ηρίστευσεν* P 11 *θ'* V *καὶ βιώσασα* om. P *βιώσασα, ώ* ex *ή* corr. uid. L *μετειρήνησ* L 12 *ἀπέθανε* V 13 *ὀγδοηνταδύο* L *ὀγδοηκονταδύο* W *πβ'* FAMVE

βιβλίον ιγ̄ praemittit P *φλαουΐου* (*φλαυΐου* AME) *ἰωσήπου* (*ἰωσή·που* A) *ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ* (*ἀρχαιολογίασ ἰουδαϊκῆσ* E) *λόγοσ* (*βιβλίον* L) *ιγ'* praemittunt LAME 14 *ἔθνουσ* L[1] 15 *αὐτῶ* L 17 *τῆ πρὸσ ταύτῃ* F 18 *τὴν Ἰούδου*] *ἰούδα* FLAMVW *πᾶν*] *πάλιν* AMW *παρ'* V *iterum* Lat *ἦν ἔτι τῶν*, litt. *ν ἔτι τῶ* i. ras. paullo angustiore m. 2 A *ἔτι* om. WE 19 **ἐπεφύει* P

δὲ τῇ τούτων πονηρίᾳ καὶ λιμὸς τὴν χώραν καταλαβών, ὡς πολλοὺς
διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἀναγκαίων καὶ τὸ μὴ δύνασθαι τοῖς παρ'
ἀμφοτέρων ἀπό τε τοῦ λιμοῦ καὶ τῶν ἐχθρῶν δεινοῖς ἀντέχειν αὐ-
4 τομολῆσαι πρὸς τοὺς Μακεδόνας. Βακχίδης δὲ τῶν Ἰουδαίων τοὺς
ἀποστάντας τῆς πατρίου συνηθείας καὶ τὸν κοινὸν βίον προῃρη-
μένους συναθροίσας τούτοις ἐνεχείρισεν τὴν τῆς χώρας ἐπιμέλειαν,
οἳ καὶ συλλαμβάνοντες τοὺς Ἰούδου φίλους καὶ τὰ ἐκείνου φρονοῦν-
τας τῷ Βακχίδῃ παρέδοσαν· ὁ δὲ βασανίζων πρῶτον αὐτοὺς καὶ
5 πρὸς ἡδονὴν αἰκιζόμενος ἔπειθ' οὕτως διέφθειρεν. ταύτης δὲ τῆς
συμφορᾶς τοῖς Ἰουδαίοις τηλικαύτης γενομένης, ἡλίκης οὐκ ἦσαν
πεπειραμένοι μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος ἐπάνοδον, οἱ περιλειφθέντες
τῶν ἑταίρων τῶν Ἰούδου βλέποντες ἀπολλύμενον οἰκτρῶς τὸ ἔθνος
προσελθόντες αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθῃ μιμεῖσθαι τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκείνου περὶ τῶν ὁμοφύλων πρόνοιαν ἠξίουν ἀπο-
θανόντος ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας, καὶ μὴ περιορᾶν ἀπροστά-
6 τητον τὸ ἔθνος μηδ' ἐν οἷς φθείρεται. ὁ δ' Ἰωνάθης φήσας ἑτοί-
μως ἔχειν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ νομισθεὶς κατὰ μηδὲν εἶναι
χείρων τἀδελφοῦ στρατηγὸς ἀποδείκνυται τῶν Ἰουδαίων.
7 2. Ὁ δὲ Βακχίδης ἀκούσας καὶ φοβηθείς, μὴ παράσχῃ πράγ-
ματα τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς Μακεδόσιν ὁ Ἰωνάθης, ὡς καὶ πρότερον
8 Ἰούδας, ἀποκτεῖναι δόλῳ τοῦτον ἐζήτει. ταύτην δὲ ἔχων τὴν προαί-
ρεσιν οὐκ ἔλαθεν τὸν Ἰωνάθην οὐδὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σίμωνα,
ἀλλὰ γὰρ μαθόντες οὗτοι καὶ παραλαβόντες τοὺς ἑταίρους ἅπαν-
τας εἰς τὴν ἐρημίαν τὴν ἔγγιστα τῆς πόλεως τὸ τάχος ἔφυγον, καὶ
παραγενόμενοι ἐπὶ τὸ ὕδωρ τὸ καλούμενον λάκκου Ἀσφὰρ αὐτόθι

---

§ 3 = 1. Maccab. IX 24.

PFLAMVW Lat Zonaras I p. 375.

1 *πονηρία, ηρία* i. ras. V *πολιτεία* E 2 *σπανίαν* P *τὸ*] *τῷ* coni *τοῖς*] *ταῖσ* P *τοὺσ* W 3 *τε*] om. AMW *γε* P 5 **προειρημένουσ* L 6 **ἐνεχείρησεν* (-*σε* FL) PFLW 7 *ἰούδα* FLAMVWE 8 **βακχίδι* L *παρεδίδοσαν* AMWE 9 *οὕτω* V i. marg. *α'* L *δὲ* s. L 12 *τῶν*] *τὸν* F *τοῦ* LAMVW, om. E **ἑτέρων* PV¹ *ἰούδα* FLAMVWE *οἰκτρῶς*] *πικρῶσ* PFLV *miserabiliter* Lat 13 *προσελθόντες* — 16 *ἔθνος* bis scripsit, priora deleuit F 15 *ἐκείνων*] *ἁπάντων* AMVWE *ἁπάντων ἐκείνων* priore loco *ἐκείνων ἁπάντων* posteriore F **ἀπροστάτευτον* FA¹MV *ἀπὸστατητὸν* L¹ 16 *μηδὲ* AMWE *φθείρεται*] *κακῶσ φθείρεται* LA *κακῶ φθείρεται* W *κακοῖσ φθείρεται* E *δὲ* AME 17 **αὐτῶν*] *cunctis* Lat 18 *χεῖρον* P *χείρω* F *τοῦ ἀδελφοῦ* PFLMV 19 *ὁ δὲ*] *quod* Lat *ὅ* coni *ἀκούσας*] *ἀκούσασ τοῦτο* LAMWE 21 *δ'* V 22 **σιμόνα* W 23 **τοὺς* om. P 25 *λάκκου Ἀσφὰρ*] PFLV et i. marg. AM *λάκκου θασφὰρ* F *ἀκουασφὰρ* AM *ἀκοίασφαρ* W *accuasfar* Lat

διῆγον. ὁ δὲ Βακχίδης αἰσθόμενος αὐτοὺς ἀπηρκότας καὶ ἐν ἐκείνῳ 9
*τῷ τόπῳ τυγχάνοντας ὥρμησεν ἐπ' αὐτοὺς μετὰ πάσης τῆς δυνά-
μεως, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου στρατοπεδευσάμενος ἀνελάμβανε τὴν
δύναμιν. Ἰωνάθης δὲ γνοὺς τὸν Βακχίδην ἐπ' αὐτὸν ἥκοντα πέμπει* 10
*τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννην τὸν καὶ Γάδδειν λεγόμενον πρὸς τοὺς Να-
βαταίους Ἄραβας, ἵνα παρ' αὐτοῖς ἀποθῆται τὴν ἀποσκευὴν ἕως
οὗ πολεμήσουσι πρὸς Βακχίδην· ἦσαν γὰρ φίλοι. τὸν δὲ Ἰωάννην* 11
*ἀπιόντα πρὸς τοὺς Ναβαταίους ἐνεδρεύσαντες ἐκ Μηδάβας πόλεως
οἱ Ἀμαραίου παῖδες αὐτόν τε συλλαμβάνουσι καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ,
καὶ διαρπάσαντες ὅσα ἐπεκομίζετο κτείνουσι τὸν Ἰωάννην καὶ τοὺς
ἑταίρους αὐτοῦ πάντας. δίκην μέντοι γε τούτων ὑπέσχον τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτοῦ τὴν ἀξίαν, ἣν μετ' οὐ πολὺ δηλώσομεν.*
3. *Ὁ δὲ Βακχίδης γνοὺς τὸν Ἰωνάθην ἐν τοῖς ἕλεσι τοῦ Ἰορ-* 12
*δάνου κατεστρατοπεδευμένον παραφυλάξας τὴν τῶν σαββάτων ἡμέ-
ραν ἐπ' αὐτὸν ἧκεν ὡς οὐ μαχούμενον ἐκείνῃ διὰ τὸν νόμον. ὁ δὲ* 13
*παρορμήσας τοὺς ἑταίρους καὶ περὶ τῶν ψυχῶν αὐτοῖς εἶναι τὸν
κίνδυνον εἰπὼν μέσοις ἀπειλημμένοις τοῦ τε ποταμοῦ καὶ τῶν πολε-
μίων ὡς φυγὴν οὐκ ἔχουσιν, οἱ μὲν γὰρ ἔμπροσθεν ἐπῄεσαν ὁ πο-
ταμὸς δ' ἦν κατόπιν αὐτῶν, εὐξάμενος δὲ καὶ τῷ θεῷ νίκην αὐτοῖς
παρασχεῖν συνάπτει τοῖς πολεμίοις. ὧν πολλοὺς καταβαλὼν ἐπεὶ* 14
*τολμηρῶς εἶδεν ἐπερχόμενον αὐτῷ τὸν Βακχίδην, ἐξέτεινε τὴν δε-
ξιὰν ὡς πλήξων αὐτόν. τοῦ δὲ προϊδομένου καὶ τὴν πληγὴν ἐκκλί-
ναντος ἀποπηδήσας μετὰ τῶν ἑταίρων εἰς τὸν ποταμὸν διενήξατο,*

---

§ 9 = 1. Maccab. IX 34.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 375.

1 **ἀπηρκότας*] *ἀπειρηκότασ* FW *ἀπηρηκότασ* L[2] 3 *στρατοπαιδευσάμενοσ* L[1] 5 *καὶ Γάδδειν*] *καδδειν* P *γαδδὶ* FA[1] *γαδδὶν* L[1]MVW et ex corr. A *γαδδὴν* L[2] cf. XII 266 **ἀναβαταίουσ* PLV 6 *ἀπόθηται* FVWE **ἐπισκευὴν* F *παρασκευὴν* P 7 **οὗ*] *ἂν* LAMW fort. recte *πολεμήσουσι*] E *πολεμήσωσι* PFLAMV *πολεμίσωσι* W *πρὸς* om. LAMWE 8 *ἀναβαταίουσ* P[1]LV *μηδαβᾶσ* P *μηδάνασ* F *μιβάδασ* E *nabatha* alii codd. *medaba* alii Lat 9 **Ἀμαραίου*] *Ἰαμβρὶ* aut *Ἀμβρὶ* Macc. 10 *κτείνουσι — Ἰωάννην*] *αὐτόν τε κτείνουσι* E *κτείνουσιν* AM *τὸν*] *καὶ τὸν* FLV *αὐτόν τε τὸν* AMW 12 *ἣν* om. L *πολὺ*] *πολὺ ἣν* L[2] *δηλώσωμεν* L 13 *ἐν* om. PFLV *ἐν τοῖς ἕλεσι*] *in nemoribus* Lat 15 *οὐ*] *μὴ* E *μαχούμενον*] FLE Lat *μαχόμενον* PAMVW *ἐν ἐκείνῃ* AMW 16 **ἑτέρουσ* FV[1] *περὶ*] *ὑπὲρ* E 17 *ἀπειλημένοισ* F *τε* om. P 18 *φυγὴν*] *φεύγειν* F *φυγεῖν* AMVW et ex corr. L 19 *εὐχόμενοσ* P *καὶ* om. LAMW 21 **ἐξέτεινεν* A[1] 22 *προϊδομένου*] Bekker *προειδομένου* codd. E **ἐκλίναντοσ, λι* i. ras. F 23 **ἀποδημήσασ* V **διενήξατο*] *ἐνήξατο* F

καὶ τοῦτον διασώζονται τὸν τρόπον εἰς τὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου,
τῶν πολεμίων οὐκέτι τὸν ποταμὸν ἀντιδιαβάντων ὑποστρέψαντος
15 εὐθὺς τοῦ Βακχίδου εἰς τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις ἄκραν. ἀπέβαλεν δὲ
τῆς στρατιᾶς ὡς περὶ δισχιλίους. πολλὰς δὲ τῆς Ἰουδαίας κατα-
λαβόμενος πόλεις ὁ Βακχίδης ὠχύρωσεν, καὶ τὴν Ἱεριχοῦντα καὶ
Ἀμμαοῦν καὶ Βαιθωροῦν καὶ Βέθηλα καὶ Θαμναθὰ καὶ Φαραθὼ
16 καὶ Τοχόαν καὶ Γάζαρα, καὶ πύργους ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων οἰκοδο-
μήσας καὶ τείχη περιβαλὼν αὐταῖς καρτερὰ καὶ τῷ μεγέθει δια-
φέροντα δύναμιν εἰς αὐτὰς κατέστησεν, ὅπως κακοῦν ἐκεῖθεν ὁρμώ-
17 μενοι τοὺς Ἰουδαίους ἔχωσιν. μάλιστα δὲ τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις
ἄκραν ὠχύρωσεν. λαβὼν δὲ καὶ τοὺς τῶν πρώτων τῆς Ἰουδαίας
παῖδας ὁμήρους εἰς τὴν ἄκραν αὐτοὺς ἐνέκλεισεν καὶ τοῦτον ἐφύ-
λαττεν τὸν τρόπον.
18 4. Ὑπὸ τὸν αὐτὸν δὲ καιρὸν παραγενόμενός τις πρὸς Ἰωνάθην
καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σίμωνα τοὺς Ἀμαραίου παῖδας ἀπήγγειλεν
αὐτοῖς γάμον ἐπιτελοῦντας καὶ τὴν νύμφην ἄγοντας ἀπὸ Ναβαθὰ
πόλεως θυγατέρα τινὸς οὖσαν τῶν ἐπιφανῶν παρὰ τοῖς Ἄραψιν,
μέλλειν δὲ γίνεσθαι παραπομπὴν τῆς κόρης λαμπρὰν καὶ πολυ-
19 τελῆ. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην καὶ Σίμωνα καιρὸν ἐπιτηδειότατον
εἰς τὴν ἐκδικίαν τἀδελφοῦ νομίσαντες αὐτοῖς παραφανῆναι, καὶ
λήψεσθαι τὴν ὑπὲρ Ἰωάννου δίκην παρ' αὐτῶν ἐπὶ πολλῆς ἐξου-
σίας ὑπολαβόντες ἐξώρμησαν εἰς τὰ Μήδαβα καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐν

§ 14 = 1. Maccab. IX 48; § 18 = 1. Maccab. IX 37.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 376.

1 *διασώζοντα L διασώζεται (-σωίζ- A) AMW *euasit* Lat 2 ἐπιδιαβάν-των FLAMVW fort. recte *ὑποστρέψαντος] ἀλλ' ὑποστρέψαντοσ FLAMVW 3 *ἀπέβαλε, π ex ν corr. V 4 *δισχιλίουσ] χίλιοι in Maccab. *δὲ om. M 5 *ὁ Βακχίδης om. FV καὶ τὴν] καὶ τήν τε LAMW 6 Ἀμμαοῦν] ἐμμαοῦμ F ἀμμαθοῦν L ἀμαθοῦν AMW ἐμμαοῦν V *amathuntem* Lat Βαιθωροῦν] βαι-θαροῦν P βαιθωρὼν (ὼ ex ὸ corr. A) FLAM βεθωρὸν V βαίθαρον W *betharon* Lat Βέθηλα] βεθιλλᾶ P βαιθήλλα F βέθηλλα L βήθηλα AMW βεθήλλαν V *bethelam* Lat Θαμναθὰ] αμναθᾶ (ανναθᾶ teste Herchero) P θάμναθα W Θαμναθὰ καὶ Φαραθὼ] Θαμναθὰ Φαραθωνὶ Macc. φαραθὼ, ὼ ex αι aut αν corr. F φαραθὼ· A βαραθὼ W *pharathonem* Lat 7 τοχόαν, τ et χ i. ras. A θοκόαν W *toconam* ut uid. Lat Τεφὼν Macc. γάζαρα, ζ i. ras. A οἰκοδο-μίσασ W 9 ὡρμωμενοι P 11 ὠχύρωσεν ἄκραν tr. L 14 *δὲ] δὴ PF 15 *σαμαραίου P ἀπήγγελλεν E 16 *γάμουσ LV γάμοισ F Ναβαθὰ] βαθανᾶ E γαβαθᾶ V, utrum γαβαθᾶ an ναβαθᾶ uoluerit W discerni nequit, *nabatha* Lat Ναδαβὰθ Macc. 17 οὖσα L 19 *ἰωνάθην, ω i. ras. A *ἐπιτη-διότατον P 20 τοῦ ἀδελφοῦ E νομίσαντες] τοῦτον νομίσαντεσ E αὐτοῖς — 22 ὑπολαβόντες om. E παραφᾶναι V 21 ὑπὲρ] περὶ F δίκην | suppl. m. 2 M αὐτὸν W 22 τὰ om. FLV μηδαβᾶ P μηδάβαν (ά i. ras. F) FLV *ἐν τῷ ὄρει] εἰσ τὰ ὄρη P *inter montes* Lat

τῷ ὄρει λοχῶντες ἔμενον. ὡς δ' εἶδον αὐτοὺς ἄγοντας τὴν παρθέ- 20
νον καὶ τὸν νυμφίον καὶ φίλων σὺν αὐτοῖς οἷον εἰκὸς ἐν γάμοις
ὄχλον, ἀναπηδήσαντες ἐκ τῆς ἐνέδρας ἀπέκτειναν ἅπαντας καὶ τὸν
κόσμον καὶ τὴν ἄλλην ὅση τότε εἵπετο λεία τοῖς ἀνθρώποις λα-
βόντες ὑπέστρεψαν. καὶ τιμωρίαν μὲν ὑπὲρ Ἰωάννου τἀδελφοῦ 21
παρὰ τῶν υἱῶν Ἀμαραίου τοιαύτην ἀπέλαβον· αὐτοί τε γὰρ οὗτοι
καὶ οἱ συνεπόμενοι τούτοις φίλοι καὶ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τέκνα
διεφθάρησαν ὄντες τετρακόσιοι.

5. Σίμων μὲν οὖν καὶ Ἰωνάθης εἰς τὰ ἕλη τοῦ ποταμοῦ ὑπο- 22
στρέψαντες αὐτόθι κατέμενον. Βακχίδης δὲ τὴν Ἰουδαίαν ἅπασαν
φρουραῖς ἀσφαλισάμενος ὑπέστρεψεν πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ τότε
μὲν ἐπ' ἔτη δύο τὰ τῶν Ἰουδαίων ἠρέμησεν πράγματα. οἱ δὲ φυ- 23
γάδες καὶ οἱ ἀσεβεῖς ὁρῶντες τὸν Ἰωνάθην καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ μετὰ
πολλῆς ἀδείας ἐνδιατρίβοντας τῇ χώρᾳ διὰ τὴν εἰρήνην πέμπουσιν
πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα, παρακαλοῦντες ἀποστεῖλαι Βακχίδην
ἐπὶ τὴν Ἰωνάθου σύλληψιν· ἐδήλουν γὰρ αὐτὴν ἀπόνως ἐσομένην,
καὶ νυκτὶ μιᾷ μὴ προσδοκῶσιν αὐτοῖς ἐπιπεσόντες ἀποκτενεῖν ἅπαν-
τας. τοῦ δὲ βασιλέως ἐκπέμψαντος τὸν Βακχίδην, γενόμενος οὗτος 24
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ πᾶσιν ἔγραψεν τοῖς φίλοις καὶ Ἰουδαίοις καὶ συμμά-
χοις συλλαβεῖν αὐτῷ τὸν Ἰωνάθην. σπουδαζόντων δὲ πάντων καὶ 25
μὴ δυναμένων κρατῆσαι τοῦ Ἰωνάθου, ἐφυλάσσετο γὰρ σφόδρα τὴν
ἐπιβουλὴν ᾐσθημένος, ὁ Βακχίδης ὀργισθεὶς τοῖς φυγάσιν ὡς ψευ-
σαμένοις αὐτόν τε καὶ τὸν βασιλέα πεντήκοντα αὐτῶν τοὺς ἡγου-
μένους συλλαβὼν ἀπέκτεινεν. ὁ δὲ Ἰωνάθης σὺν τἀδελφῷ καὶ τοῖς 26
ἑταίροις εἰς Βηθαλαγὰν ἀναχωρεῖ κώμην οὖσαν ἐν τῇ ἐρήμῳ φοβη-
θεὶς τὸν Βακχίδην, καὶ οἰκοδομήσας πύργους καὶ τείχη περιβαλό-

---

§ 19 = 1. Maccab. IX 39; § 22 = 1. Maccab. IX 57.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 376.

1 *λαχῶντεσ W δὲ FLAMVWE *ἴδον L 2 *αὐτοῖς] τοῖσ P 3 *πάντασ L 5 τοῦ ἀδελφοῦ PE 6 *τοῦ ἀμαραίου F *ὑπέλαβον P τε om. AMWE 7 τούτοις om. FLAMVWE *καὶ τὰ τέκνα M 8 τετρακόσιοι] ὡσ τετρακόσιοι AMWE 9 *ἕλη] *nemora* Lat 11 *φρουραῖς] ·φρουραῖσ, ουραῖσ i. ras. M *πρὸς] εἰσ M 12 *ἐπὶ AMW 13 οἱ om. E *μετὰ, μ ex α corr. L 14 *ἀδίασ P 16 ἐδήλου V 17 προσδοκόσιν W ἐπιπεσόντασ LAMVW ἀποκτείνειν P ἀποκτένειν W 18 i. marg. β' L 19 καὶ συμμάχοις] καὶ συμμάχουσ W *auxiliari sibi* Lat 20 *πάντων] *eis* Lat 21 ἐφυλάττετο FLAMVWE σφόδρα om. V 22 ᾐσθημένος] αἰσθόμενοσ AMW ἐσθόμενοσ (αι supra) L 23 αὐτῶν] ἐξ αὐτῶν AME 25 *ἑταίροις] ἑτέροισ F, om. V[1] σὺν αὐτῷ suppl. m. 2 V βηθάλαγαν AM *uithalagam* (*uithagalam* cod. Neapol.) Lat Βαιθβασί Macc. 26 περιβαλλόμενοσ FLMWE

27 μενος αὐτὸν ἔσχεν ἀσφαλῶς πεφρουρημένον. Βακχίδης δὲ ταῦτ'
ἀκούσας τήν τε μεθ' ἑαυτοῦ στρατιὰν ἄγων καὶ τῶν Ἰουδαίων τοὺς
συμμάχους παραλαβὼν ἐπὶ τὸν Ἰωνάθην ἧκεν, καὶ προσβαλὼν αὐτοῦ
28 τοῖς ὀχυρώμασιν ἐπὶ πολλὰς αὐτὸν ἡμέρας ἐπολιόρκει. ὁ δὲ πρὸς
τὴν σπουδὴν τῆς πολιορκίας οὐκ ἐνδίδωσιν, ἀλλὰ καρτερῶς ἀντι-
στὰς Σίμωνα μὲν τὸν ἀδελφὸν ἐν τῇ πόλει καταλείπει τῷ Βακχίδῃ
πολεμήσοντα, λάθρα δ' αὐτὸς εἰς τὴν χώραν ἐξελθὼν καὶ συναγα-
γὼν χεῖρα πολλὴν παρὰ τῶν τὰ αὐτοῦ φρονούντων νυκτὸς ἐπι-
πίπτει τῷ τοῦ Βακχίδου στρατοπέδῳ καὶ συχνοὺς αὐτῶν διαφθεί-
ρας φανερὸς καὶ τἀδελφῷ Σίμωνι γίνεται τοῖς ἐχθροῖς ἐπιπεσών.
29 καὶ γὰρ οὗτος αἰσθόμενος ὑπ' αὐτοῦ κτεινομένους τοὺς πολεμίους
ἐπέξεισιν αὐτοῖς, καὶ τά τε μηχανήματα τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν
30 ἐνέπρησε τῶν Μακεδόνων καὶ φόνον αὐτῶν ἱκανὸν εἰργάσατο. θεα-
σάμενος δ' αὐτὸν ὁ Βακχίδης ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀπειλημμένον καὶ
τοὺς μὲν ἔμπροσθεν αὐτῶν τοὺς δ' ὄπισθεν προσκειμένους, εἰς
ἀθυμίαν ἅμα καὶ ταραχὴν τῆς διανοίας ἐνέπεσεν τῷ παρ' ἐλπίδας
31 ἀποβάντι τῆς πολιορκίας συγχυθείς. τὸν μέντοι γε ὑπὲρ τούτων
θυμὸν εἰς τοὺς φυγάδας, οἳ μετεπέμψαντο παρὰ τοῦ βασιλέως
αὐτόν, ἀπέσκηψεν ὡς ἐξηπατηκότας, ἐβούλετο δὲ τελευτήσας τὴν
πολιορκίαν, εἰ δυνατόν, εὐπρεπῶς εἰς τὴν οἰκείαν ὑποστρέψαι.
32 6. Μαθὼν δ' αὐτοῦ τὴν διάνοιαν Ἰωνάθης πρεσβεύεται πρὸς
αὐτὸν περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας, ὅπως ἀποδῶσιν ἀλλήλοις οὓς
33 εἰλήφασιν αἰχμαλώτους ἑκάτεροι. νομίσας δὲ ταύτην εὐπρεπεστά-
την ὁ Βακχίδης τὴν ἀναχώρησιν σπένδεται πρὸς τὸν Ἰωνάθην φι-
λίαν, καὶ ὤμοσαν μὴ στρατεύσειν ἔτι κατ' ἀλλήλων, καὶ τούς τε

§ 27 = 1. Maccab. IX 63.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 376.

1 αὐτὸν PFLVW ἑαυτὸν E εἶχεν LAMWE ταῦτα AMVW 2 μετ' αὐτοῦ AMW ἀγαγὼν F 4 *ὀχυρώμασι F ἡμέρασ αὐτὸν tr. AMWE 6 μὲν] μὲν εἴασε (-εν W) AMWE καταλείπει] om. AMWE καταλίπει L *dimisit* Lat *βακχίδι F 7 πολεμῆσαι LAMWE *λάθραι A ἐξελθὼν εἰσ τὴν χώραν tr. AMWE 8 αὐτοῦ] αὐτὰ PFLV αὐτῷ M νύκτα cod. Busb. E νύκτωρ Zon 9 τοῦ om. FLVE *στρατοπέδω, ω ex ο· corr. m. 2 L 10 τῶ ἀδελφῶ E *γίγνεται AMW 11 τοὺς πολεμίους om. FV 13 i. marg. *II* Lat 14 δ' αὐτὸν PFLW δ' ἑαυτὸν (ex δὲ αὐτὸν corr. A) AM δὲ ἑαυτὸν E 15 αὐτῶ FLAMVWE δὲ E *ὄπισθε F *εἰς om. P 17 τῆς πολιορκίας] περὶ τὴν πολιορκίαν LAMW 18 θυμῶν W 19 *ἐπέσκηψεν FV *ἐξηπατικώτασ P τελευτήσας] τελέσασ FLV 20 εἰ δυνατόν om. V εὐπρεπῶσ εἰ δυνατόν tr. AMWE *οἰκίαν FLAMW *ὑποστρέφειν V 21 i. marg. β' E δὲ E *ὁ ἰωνάθησ M 22 *ἀποδώσειν F 23 *ἀπειλήφασιν P *ἐκπρεπεστάτην P εὐπρεπεστέραν FLV *honestiorem* Lat 25 ὤμοσεν W στρατεύειν PFLVE *ἔτι κατ'] ἐπὶ τὴν AM ἔτι τὴν W καὶ om. LAMWE haud male τε om. W

αἰχμαλώτους ἀποδοὺς καὶ τοὺς οἰκείους κομισάμενος ὑπέστρεψεν
εἰς Ἀντιόχειαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ μετὰ ταύτην τὴν ἀναχώρη-
σιν οὐκέτι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐνέβαλεν. ὁ δὲ Ἰωνάθης ταύτης τῆς 34
ἀδείας λαβόμενος καὶ ποιούμενος ἐν Μαχμᾶ πόλει τὴν δίαιταν
αὐτόθι τοῖς ὄχλοις διεῖπε τὰ πράγματα καὶ τοὺς πονηροὺς καὶ
ἀσεβεῖς κολάζων ἐκάθηρεν οὕτως ἀπὸ τούτων τὸ ἔθνος.
II. 1. Ἔτει δ' ἑξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ τὸν Ἀντιόχου τοῦ Ἐπι- 35
φανοῦς υἱὸν Ἀλέξανδρον ἀναβάντα εἰς Συρίαν συνέβη καταλαβέσθαι
Πτολεμαΐδα ἐκ προδοσίας τῶν ἔνδον στρατιωτῶν· ἀπεχθῶς γὰρ
εἶχον πρὸς τὸν Δημήτριον διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ καὶ τὸ
δυσέντευκτον. ἀποκλείσας γὰρ αὐτὸν εἰς τετραπύργιόν τι βασίλειον, 36
ὃ κατεσκεύασεν αὐτὸς οὐκ ἄπωθεν τῆς Ἀντιοχείας, οὐδένα προσίετο,
ἀλλὰ περὶ τὰ πράγματα ῥᾴθυμος ἦν καὶ ὀλίγωρος, ὅθεν αὐτῷ καὶ
μᾶλλον τὸ παρὰ τῶν ὑποτεταγμένων μῖσος ἐξήφθη, καθὼς ἤδη
καὶ ἐν ἄλλοις δεδηλώκαμεν. γενόμενον οὖν ἐν Πτολεμαΐδι τὸν 37
Ἀλέξανδρον ἀκούσας ὁ Δημήτριος ἦγεν ἅπασαν ἀναλαβὼν ἐπ'
αὐτὸν τὴν δύναμιν. ἔπεμψεν δὲ καὶ πρὸς Ἰωνάθην πρέσβεις περὶ
συμμαχίας καὶ εὐνοίας· φθάσαι γὰρ τὸν Ἀλέξανδρον διέγνω, μὴ
προδιαλεχθεὶς ἐκεῖνος αὐτῷ σχῇ τὴν παρ' αὐτοῦ βοήθειαν. τοῦτο 38
δ' ἐποίει φοβηθείς, μὴ μνησικακήσας ὁ Ἰωνάθης αὐτῷ τῆς ἔχθρας
συνεπιθῆται. προσέταξεν οὖν αὐτῷ συναθροίζειν δύναμιν καὶ κατα-
σκευάζειν ὅπλα καὶ τοὺς ὁμήρους, οὓς τῶν Ἰουδαίων ἐνέκλεισε Βακ-
χίδης ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπολαβεῖν. τοιούτων οὖν αὐτῷ 39
τῶν παρὰ Δημητρίου προσπεσόντων ὁ Ἰωνάθης παραγενόμενος εἰς
τὰ Ἱεροσόλυμα τὴν ἐπιστολὴν ἀνέγνω τοῦ βασιλέως ἀκουόντων

§ 33 = 1. Maccab. IX 72.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 377.

1 οἰκείους] ἰδίουσ FLAMVWE *ἐπέστρεψεν PFLV 2 ταύτην om. W 4 μαχ·μᾶ A μαχαμᾶ F μαχεμᾶ W machema Lat 6 ἐκάθαιρεν LAMW ἐκάθαρεν E 7 i. marg. γ' L *III* Lat 8 Ἀλέξανδρον] LAMW Zon, om. PFVELat 9 *ποδοσίασ V[1] *τῶν om. PFLV ἔνδοθεν FLAMVWE 10 *πρὸς] εἰσ M 11 αὐτὸν PFLWE *τετράπυργον Cocceji *τι] τὸ W 12 ἄποθεν PFMVE et ex corr. A 13 ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ FLAMVWLat 15 i. marg. *IIII* Lat *πτολεμαΐδη P 16 *ὁ om. V ἐπ' αὐτὸν ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν tr. AMW ἀναλαβὼν τὴν ὅλην δύναμιν ἐπ' αὐτὸν FV 17 i. marg. δ' L δὲ suppl. L πρὸσ τὸν ἰωνάθην E 18 καὶ εὐνοίας om. W φθάσασ PF 19 πρὸσδιαλεχθεὶσ L 20 δὲ ποιεῖ PFLAMV 21 συνεπιθεῖται F καὶ — 22 ὅπλα om. ELat καὶ προκατασκευάζειν PFLV 22 *οὓς om. AMW οὒσ post *Ἰουδαίων add. M[2]W *ἐνέκλησε L[1] ἐνέκλεισεν ὁ βακχίδησ F 23 ἀπολαμβάνειν AMWE 24 παρὰ] παρὰ τοῦ F δημητρίου προσπεσόντων, litt. ου προσπεσόντω i. ras. angustiore m. 2 A 25 τὰ om. ME

40 τοῦ τε λαοῦ καὶ τῶν φρουρούντων τὴν ἀκρόπολιν. ἀναγνωσθέν-
των δὲ τούτων οἱ ἀσεβεῖς καὶ φυγάδες οἱ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως λίαν
ἔδεισαν ἐπιτετροφότος Ἰωνάθῃ τοῦ βασιλέως στρατιὰν συλλέγειν
καὶ τοὺς ὁμήρους ἀπολαβεῖν. ὁ δὲ τοῖς γονεῦσιν ἑκάστῳ τὸν ἴδιον
41 ἀπέδωκεν. καὶ οὕτως μὲν Ἰωνάθης ἐν Ἱεροσολύμοις τὴν μονὴν
ἐποιεῖτο καινίζων τὰ κατὰ τὴν πόλιν καὶ πρὸς τὴν αὐτοῦ βούλη-
σιν κατασκευάζων ἕκαστον. ἐκέλευσε γὰρ οἰκοδομηθῆναι καὶ τὰ
τείχη τῆς πόλεως ἐκ λίθων τετραγώνων, ὡς ἂν ᾖ καὶ πρὸς τοὺς
42 πολέμους ἀσφαλέστερα. ταῦτα δ' ὁρῶντες οἱ τῶν φρουρίων τῶν
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φύλακες ἐκλιπόντες αὐτὰ πάντες ἔφυγον εἰς Ἀντιό-
χειαν πάρεξ τῶν ἐν Βαιθσούρᾳ πόλει καὶ τῶν ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν
Ἱεροσολύμων· οὗτοι γὰρ ἡ πλείων μοῖρα τῶν ἀσεβῶν καὶ πεφευ-
γότων Ἰουδαίων ἦσαν καὶ διὰ τοῦτο τὰς φρουρὰς οὐκ ἐγκατέλιπον.
43 2. Γνοὺς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος τάς τε ὑποσχέσεις, ἃς ἐποιήσατο
Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθην, καὶ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ καὶ ὁπόσα
διέθηκεν πολεμῶν τοὺς Μακεδόνας καὶ πάλιν οἷα πεπονθὼς αὐ-
τὸς εἴη ὑπὸ Δημητρίου καὶ Βακχίδου τοῦ Δημητρίου στρατηγοῦ,
σύμμαχον οὐκ ἂν εὑρεῖν Ἰωνάθου ἀμείνω πρὸς τοὺς φίλους ἔλεγεν
ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ὃς καὶ πρὸς τοὺς πολέμους ἐστὶν ἀνδρεῖος,
καὶ μῖσος οἰκεῖον ἔχει πρὸς Δημήτριον πολλὰ πεπονθὼς ὑπ' αὐ-
44 τοῦ κακὰ καὶ πεποιηκώς. εἰ τοιγαροῦν δοκεῖ φίλον ποιεῖσθαι
αὐτὸν κατὰ Δημητρίου, νῦν ἐστιν οὐκ ἄλλοτε χρησιμώτερον παρα-
καλεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὴν συμμαχίαν." δόξαν οὖν αὐτῷ καὶ τοῖς φίλοις
45 πέμπειν πρὸς τὸν Ἰωνάθην γράφει τοιαύτην ἐπιστολήν· „βασιλεὺς
Ἀλέξανδρος Ἰωνάθῃ τῷ ἀδελφῷ χαίρειν. τὴν μὲν ἀνδρείαν σου

§ 40 = 1. Maccab. X 8.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 377.

2 οἱ ἐκ] ἐκ PFLVW καὶ οἱ ἐκ E *λειαν P 3 *ἐπιτετραφότοσ AMW στρατείαν E 4 *ὁ — 5 ἀπέδωκεν om. M 5 οὕτω E 7 κατασκευάζον F 8 καὶ om. FLAMVWE 9 πολεμίουσ LAMWE Lat ἀσφαλέστερον AMWE fort. recte δὲ AMWE 10 *εἰς] εἰσ τὴν AM 11 βαιθεοῦρα P βεθσούρα (ε ex αι corr. A) LAMVE *bessura* aut *bethsura* Lat ἐν om. FV 12 ἡ] οἱ FL¹ πλεῖον L¹ ἰουδαίων καὶ πεφευγότων tr. FLAMVWE 13 τὰς om. W ἐγκατέλειπον PF 14 i. marg. ε' L *V* Lat ὁ om. FAVW 15 καὶ] καὶ εἰδὼσ L καὶ εἰδὼσ καὶ AMW ἀνδρίαν LAW 17 Δημητρίου om. V αὐτοῦ post στρατηγοῦ add. V 18 ἰωνάθην W ἀμίνω P 19 ἐν om. P πολέμους] πολεμίουσ V *hostes* Lat 20 ὑπ' i. marg. suppl. V 21 πεποιηκώς. εἰ] πεποιηκὼσ εἴη LAMW δοκεῖ] δοκῇ P εἰ δοκεῖ LAMW πεποιεῖσθαι P αὐτὸν ποιεῖσθαι tr. AMW 22 ἄλλοτε] ἄλλο τι Dindorf ἢ post χρησιμώτερον add. Dindorf 23 αὐτὸ W οὖν] δὲ LAMW τοῖς om. AMW 25 *ἀνδρίαν LA

καὶ πίστιν ἀκηκόαμεν πάλαι καὶ διὰ τοῦτο πεπόμφαμεν πρὸς σὲ περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας. χειροτονοῦμεν δέ σε σήμερον ἀρχιερέα τῶν Ἰουδαίων καὶ φίλον ἐμὸν καλεῖσθαι. ἀπέσταλκά σοι καὶ δωρεὰς στολὴν πορφυρᾶν καὶ στέφανον χρύσεον καὶ παρακαλῶ τιμηθέντα ὑφ' ἡμῶν ὅμοιον γίνεσθαι περὶ ἡμᾶς."

3. *Δεξάμενος δὲ ὁ Ἰωνάθης τὴν ἐπιστολὴν ἐνδύεται μὲν τὴν* 46
ἱερατικὴν στολὴν τῆς σκηνοπηγίας ἐνστάσης μετὰ ἔτη τέσσαρα ἢ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰούδαν ἀποθανεῖν· καὶ γὰρ οὐδὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἀρχιερεύς τις ἐγεγόνει· συνάγει δὲ δύναμιν πολλὴν καὶ πλῆθος ὅπλων ἐχάλκευεν. Δημήτριον δὲ σφόδρα ταῦτ' ἐλύπησεν 47
μαθόντα καὶ τῆς βραδυτῆτος ἑαυτὸν ἐποίησεν αἰτιᾶσθαι, ὅτι μὴ προλαβὼν Ἀλέξανδρον αὐτὸς ἐφιλανθρωπεύσατο τὸν Ἰωνάθην, ἀλλ' ἐκείνῳ καταλίποι καιρὸν εἰς τοῦτο. γράφει τοίνυν καὶ αὐτὸς ἐπιστολὴν τῷ Ἰωνάθῃ καὶ τῷ δήμῳ δηλοῦσαν τάδε· „βασιλεὺς Δη- 48
μήτριος Ἰωνάθῃ καὶ τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ἐπειδὴ διετηρήσατε τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλίαν καὶ πειράσασιν ὑμᾶς τοῖς ἐμοῖς ἐχθροῖς οὐ προσέθεσθε, καὶ ταύτην μὲν ὑμῶν ἐπαινῶ τὴν πίστιν καὶ παρακαλῶ δὲ τοῖς αὐτοῖς ἐμμένειν ἀποληψομένους ἀμοιβὰς παρ' ἡμῶν καὶ χάριτας. τοὺς γὰρ πλείστους ὑμῶν ἀνήσω τῶν 49
φόρων καὶ τῶν συντάξεων, ἃς ἐτελεῖτε τοῖς πρὸ ἐμοῦ βασιλεῦσιν καὶ ἐμοί, νῦν τε ὑμῖν ἀφίημι τοὺς φόρους, οὓς ἀεὶ παρέχετε. πρὸς τούτοις καὶ τὴν τιμὴν ὑμῖν χαρίζομαι τῶν ἁλῶν καὶ τῶν στεφάνων, οὓς προσεφέρετε ἡμῖν, καὶ ἀντὶ τῶν τρίτων τοῦ καρποῦ καὶ τοῦ ἡμίσους τοῦ ξυλίνου καρποῦ τὸ γινόμενον ἐμοὶ μέρος ὑμῖν ἀφίημι

---

§ 45 = 1. Maccab. X 20.

PFLAMVWELat Zonaras 1 p. 378.

1 *καὶ τὴν πίστιν* E **πάλιν* L 2 *φιλίας καὶ* om. AMWE *χειροτονοῦμεν*] *καὶ χειροτονοῦμεν* LAMWE *δέ* om. E 3 *σοι*] *δέ σοι* LAMWE **δωρεὰς*] *δῶρα* P 5 *γενέσθαι* E 6 *τὴν ἐπιστολὴν ὁ* (*ὁ* om. FAMWE) *ἰωνάθησ* tr. FLAMVWE 7 *ἱερατικὴν*] *ἀρχιερατικὴν* FLAMVWE *sacerdotali* Lat **ἐνστάσεισ* W **ἢ*] *τοῦ* AM 9 **γεγόνει* W **πόλην* W 10 *ἐχάλκευσε* E *ταῦτα σφόδρα* tr. FLAMVWE 11 **αὐτὸν* AM *αὐτὸν* W *αἰτιάσασθαι* W 12 *φιλανθρωπεύσαιτο* E **τὸν* om. F 13 *καταλείποι* PFLE **τοίνυν*] *μέντοι* AMW *uerum tamen* Lat 14 *τῷ* ante *Ἰωνάθῃ* om. W 15 *ἐπεὶ* E **ἐδιετηρήσατε* P *ἐτηρήσατε* LAMW 16 **ἡμᾶσ* L¹W **τοῖς* — 17 *ὑμῶν* om. W 18 **καὶ* om. AMW *δὲ* om. E *ἐμμένειν*] E *ἐπιμένειν* codd. 19 *ὑμῶν*] *ἡμῶν*, *ἡ* ex corr. E *ὑμῖν* Dindorf 20 *ἐτελεῖτε*] *ἐπετελεῖτε* PFV 21 *κἀμοί* LAMW *τε* om. W **παρείχετε* AMW 22 *ὑμῶν* E **ἁλῶν*] *ἄλλων* FVW 23 *προεφέρετε* F *πρὸσ σὲ φέρετε* (*τε* deletum) W *προσφέρετε* E **τοῦ*] *τῶν τοῦ* PFV 24 *ἡμίσεωσ* E **γενόμενον* VW

50 ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ ὑπὲρ κεφαλῆς ἑκάστης ὃ ἔδει μοι
διδόσθαι τῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ κατοικούντων καὶ τῶν τριῶν το-
παρχιῶν τῶν τῇ Ἰουδαίᾳ προσκειμένων Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας
καὶ Περαίας, τούτους παραχωρῶ ὑμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὸν ἅπαντα
51 χρόνον. καὶ τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ἱερὰν καὶ ἄσυλον εἶναι βού-
λομαι καὶ ἐλευθέραν ἕως τῶν ὅρων αὐτῆς ἀπὸ τῆς δεκάτης καὶ
τῶν τελῶν. τὴν δὲ ἄκραν ἐπιτρέπω τῷ ἀρχιερεῖ ὑμῶν Ἰωνάθῃ,
οὓς δ' ἂν αὐτὸς δοκιμάσῃ πιστοὺς καὶ φίλους τούτους ἐν αὐτῇ
52 φρουροὺς καταστῆσαι, ἵνα φυλάσσωσιν ἡμῖν αὐτήν. καὶ Ἰουδαίων
δὲ τοὺς αἰχμαλωτισθέντας καὶ δουλεύοντας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀφίημι
ἐλευθέρους. κελεύω δὲ μηδὲ ἀγγαρεύεσθαι τὰ Ἰουδαίων ὑποζύγια·
τὰ δὲ σάββατα καὶ ἑορτὴν ἅπασαν καὶ τρεῖς καὶ πρὸ τῆς ἑορτῆς
53 ἡμέρας ἔστωσαν ἀτελεῖς. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς ἐν τῇ ἐμῇ
κατοικοῦντας Ἰουδαίους ἐλευθέρους καὶ ἀνεπηρεάστους ἀφίημι, καὶ
τοῖς στρατεύεσθαι μετ' ἐμοῦ βουλομένοις ἐπιτρέπω καὶ μέχρις τρισ-
μυρίων ἐξέστω τοῦτο· τῶν δ' αὐτῶν, ὅποι ἂν ἀπίωσι, τεύξονται
ὧν καὶ τὸ ἐμὸν στράτευμα μεταλαμβάνει. καταστήσω δ' αὐτῶν οὓς
μὲν εἰς τὰ φρούρια, τινὰς δὲ περὶ τὴν φυλακὴν τοὐμοῦ σώματος,
54 καὶ ἡγεμόνας δὲ ποιήσω τῶν περὶ τὴν ἐμὴν αὐλήν. ἐπιτρέπω δὲ
καὶ τοῖς πατρῴοις χρῆσθαι νόμοις καὶ τούτους φυλάττειν, καὶ τοῖς
τρισὶν τοῖς προσκειμένοις τῇ Ἰουδαίᾳ νομοῖς ὑποτάσσεσθαι βού-
λομαι, καὶ τῷ ἀρχιερεῖ δὲ ἐπιμελὲς εἶναι, ἵνα μηδὲ εἷς Ἰουδαῖος
55 ἄλλο ἔχῃ ἱερὸν προσκυνεῖν ἢ μόνον τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις. δίδωμι δ'

§ 50 = 1. Maccab. X 30.

PFLAMVWE Lat

1 καὶ] καὶ οὖσ LAMWE *καὶ — 2 διδόσθαι] *censum singulorum* Lat ὃ om. PLAMWE 2 διδόναι LAMWE τῶν om. W τριῶν] πατριῶν W 3 τῆσ ἰουδαίασ PF *σαμαρίασ P 4 *περέασ P σεραίασ W τούτου E τοῦτο Hudson *παραχορῶ P ἡμῖν E ἅπαντα τὸν tr. AMWE 6 *ἀπο — 7 ἄκραν ἐπι om. L ἀπὸ] ἐπὶ W καὶ om. V 7 *ἐπιτρέπωι A *ἡμῶν F 8 *δ' om. LAMW *δοκιμάσῃ] διακομίσῃ F 9 *φρουροὺς om. AMW *καταστήσω L καταστήσαι coni *ὑμῖν F 10 *ἀφίημι] ἀφίω PFLV 11 *μηδὲ] μὴ M τὰ] τα τῶν E 12 ἑορτὴ ἅπασα E καὶ] αἱ LAMWE, om. FV 13 ἡμέραι LAMWE *τὸν] τὸν δ' LAMW 14 *ἀνεπερεάστουσ P ἀνεπιρεάστουσ L 15 τοὺσ W *ἐπιτρέπωι A μέχρι FLAMVW 17 καὶ om. W ἐμὸν] μὲν L καταλαμβάνει M 18 δὲ] δὲ καὶ FLV 19 ἐπιτρέπω — 22 βούλομαι] *praecipio uero meis uestris uti legibus easque custodire et tribus propositis in iudea oboedire* Lat 20 τοῖς] τοῖσ αὐτῶν AME *πατρίοις coni φυλάσσειν FLAMVW 21 τρισσὶ L τοῖς om. LAMW προσκειμένοις] ex Maccab. Bekker προκειμένοισ codd. τῇ] Grotius ex Maccab. ἐν τῇ codd. νομοῖς] Grotius νόμοισ codd. ἐπιτάσσεσθαι Grotius 22 δὲ om. FLAMVWE μηδεὶσ E 23 *ἔχει F *τὸν W δ'] δὲ FAMW δὲ καὶ E

*ἐκ τῶν ἐμῶν καὶ εἰς τὴν δαπάνην τῶν θυσιῶν κατ' ἔτος μυριάδας
πεντεκαίδεκα, τὰ δὲ περισσεύοντα τῶν χρημάτων ὑμέτερα εἶναι
βούλομαι· τὰς δὲ μυρίας δραχμάς, ἃς ἐλάμβανον ἐκ τοῦ ἱεροῦ οἱ
βασιλεῖς, ὑμῖν ἀφίημι διὰ τὸ προσήκειν αὐτὰς τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς
λειτουργοῦσιν τῷ ἱερῷ. καὶ ὅσοι δ' ἂν φύγωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ* 56
*ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ εἰς τὰ ἀπ' αὐτοῦ χρηματίζοντα ἢ βασιλικὰ
ὀφείλοντες χρήματα ἢ δι' ἄλλην αἰτίαν, ἀπολελύσθωσαν οὗτοι καὶ
τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῖς σῶα ἔστω. ἐπιτρέπω δὲ καὶ ἀνακαινίζειν τὸ* 57
*ἱερὸν καὶ οἰκοδομεῖν τῆς εἰς ταῦτα δαπάνης ἐκ τῶν ἐμῶν γινομέ-
νης, καὶ τὰ τείχη δὲ συγχωρῶ τὰ τῆς πόλεως οἰκοδομεῖσθαι καὶ
πύργους ὑψηλοὺς ἐγείρειν καὶ ταῦτα ἐκ τῶν ἐμῶν ἀνιστᾶν πάντα.
εἰ δέ τι καὶ φρούριόν ἐστιν, ὃ συμφέρει τῇ χώρᾳ τῇ Ἰουδαίων ὀχυρὸν
εἶναι, καὶ τοῦτ' ἐκ τῶν ἐμῶν κατασκευασθήτω."*

4. *Ταῦτα μὲν ὑπισχνούμενος καὶ χαριζόμενος ἔγραψεν τοῖς* 58
*Ἰουδαίοις Δημήτριος. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς δύναμιν μεγάλην
συναγαγὼν μισθοφόρων καὶ τῶν προσθεμένων ἐκ τῆς Συρίας αὐτῷ
στρατιωτῶν ἐπὶ τὸν Δημήτριον ἐστράτευσεν. καὶ μάχης γενομένης* 59
*τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας τοῦ Δημητρίου τρέπεται τοὺς ἐναντίους εἰς
φυγὴν καὶ ἐδίωξεν ἄχρι πολλοῦ κτείνει τε συχνοὺς αὐτῶν καὶ διαρ-
πάζει τὸ στρατόπεδον, τὸ δὲ δεξιόν, οὗ συνέβαινεν εἶναι τὸν Δη-
μήτριον, ἡττᾶται. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἔφυγον, Δημήτριος δὲ* 60
*γενναίως μαχόμενος οὐκ ὀλίγους μὲν ἀναιρεῖ τῶν πολεμίων, διώκων
δὲ τοὺς ἄλλους ἐλαύνει τὸν ἵππον εἰς τέλμα βαθὺ καὶ δυσεκπόρευ-
τον, ἔνθα συνέβη πεσόντος αὐτῷ τοῦ ἵππου μὴ δυνάμενον διαφυγεῖν*

§ 55 = 1. Maccab. X 40.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 378.

1 *καὶ* om. E **μυριάδας πεντεκαίδεκα*] quindecim milia siclorum apud Macc. 2 **περιττεύοντα* F **χρημάτων*] *ἀναθημάτων* F 3 **μυρίας*] quinque milia siclorum Macc. **ἐλάμβανον*, *ἐ* superscr. W[1] 4 *αὐτᾶσ*, *ᾶ* ex *οῦ* corr. L *αὐτὰ* E *τοῖς λειτουργοῦσιν*] *καὶ τοῖσ λειτουργοῖσ* LAMWE 5 *τῶν ἱερῶν* LAMWE *εἰσ τὸ ἐν ἱεροσολύμοισ ἱερὸν* L 6 *καὶ εἰς — χρηματίζοντα*] *uel intra fines eius* Lat *ἀπ'*] *ὑπ'* FLV *αὐτῶ* V 7 *ὀφείλοντασ* F *ἀπολυέσθωσαν* P *οὗτοι*] *αὐτοὶ* LAMW 9 *ταῦτα*] *αὐτὰ* LAMW 10 *οἰκοδομεῖν* AMW 11 *ὑψιλοὺσ* P *ἀνιστᾶν πάντα*] *ἀνιστάντασ* FV 12 *συμφέρει τῇ ἰουδαίων χώρα* V *τῇ* (ante *Ἰουδαίων*)] *τῶν* LAMW 13 *τοῦτο* PFLMV *τοῦτ* (o superscr.) A *tantum est ut quas coepistis amicitias nobiscum et foedus sine simulatione seruetis* post u. 13 add. Lat 14 *μὲν*] *μὲν οὖν* AMW *ἐπισχνούμενοσ* W *τοῖσ ἰουδαίοισ ἔγραψε* tr. LAMW *τοῖς Ἰουδαίοις* om. F 15 **Δημήτριος* u. 14 post *ἔγραψεν* tr. V 16 *προθεμένων* F *αὐτῶν* F 19 **συχνοὺς αὐτῶν*] *αὐτῶν συχνοὺσ* FL *πολλοὺσ* V 20 **δεξιὸν δὲ* tr. AM 21 *ἥττητο* E 23 *εἰσελαύνει* FLAMVWE **δυσεκπόρευτον*, litt. *εκπόρευτον* i. ras. m. 2 A *δυσπόρευτον* W 24 **δυνάμενον διαφυγεῖν* in spatio uacuo relicto suppl. m. 1 M

61 ἀναιρεθῆναι. τὸ γὰρ συμβεβηκὸς περὶ αὐτὸν ἰδόντες οἱ πολέμιοι ἀνέστρεψαν καὶ κυκλωσάμενοι τὸν Δημήτριον πάντες ἐπ' αὐτὸν ἠκόντιζον. ὁ δὲ πεζὸς ὢν γενναίως ἀπεμάχετο, καὶ τελευταῖον τραύματα λαβὼν πολλὰ καὶ μηκέτ' ἀντέχειν δυνάμενος κατέπεσεν. καὶ τέλος μὲν τοιοῦτον τὸν Δημήτριον κατέλαβεν ἔτη βασιλεύσαντα ἕνδεκα, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις δεδηλώκαμεν.

62 III. 1. Ὁ δὲ Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως υἱὸς ὁμώνυμος δὲ ὢν τῷ πατρί, ὃς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φυγὼν πρὸς τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον τὸν ἐπικαλούμενον Φιλομήτορα διῆγεν, ὡς καὶ πρότερον εἰρήκαμεν, ἰδὼν τὴν Ἰουδαίαν κακουμένην ὑπὸ τῶν Μακεδόνων καὶ τῶν βασι-
63 λέων αὐτῶν, βουλόμενος αὐτῷ δόξαν καὶ μνήμην αἰώνιον κατασκευάσαι, διέγνω πέμψας πρὸς Πτολεμαῖον τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν Κλεοπάτραν αἰτήσασθαι παρ' αὐτῶν ἐξουσίαν, ὅπως οἰκοδομήσειεν ναὸν ἐν Αἰγύπτῳ παραπλήσιον τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις
64 καὶ Λευίτας καὶ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἰδίου γένους καταστήσῃ. τοῦτο δ' ἐβούλετο θαρρῶν μάλιστα τῷ προφήτῃ Ἡσαΐᾳ, ὃς ἔμπροσθεν ἔτεσιν ἑξακοσίοις πλέον γεγονὼς προεῖπεν, ὡς δεῖ πάντως ἐν Αἰγύπτῳ οἰκοδομηθῆναι ναὸν τῷ μεγίστῳ θεῷ ὑπ' ἀνδρὸς Ἰουδαίου. διὰ ταῦτα οὖν ἐπηρμένος Ὀνίας γράφει Πτολεμαίῳ καὶ Κλεοπάτρᾳ
65 τοιαύτην ἐπιστολήν· „πολλὰς καὶ μεγάλας ὑμῖν χρείας τετελεκὼς ἐν τοῖς κατὰ πόλεμον ἔργοις μετὰ τῆς τοῦ θεοῦ βοηθείας, καὶ γενόμενος ἔν τε τῇ κοίλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ, καὶ εἰς Λεόντων δὲ πόλιν τοῦ Ἡλιοπολίτου σὺν τοῖς Ἰουδαίοις καὶ εἰς ἄλλους τόπους
66 ἀφικόμενος τοῦ ἔθνους, καὶ πλείστους εὑρὼν παρὰ τὸ καθῆκον ἔχοντας ἱερὰ καὶ διὰ τοῦτο δύσνους ἀλλήλοις, ὃ καὶ Αἰγυπτίοις συμβέβηκεν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἱερῶν καὶ τὸ περὶ τὰς θρησκείας οὐχ ὁμόδοξον, ἐπιτηδειότατον εὑρὼν τόπον ἐν τῷ προσαγορευομένῳ

PFLAMVWELat Zonaras I p. 378.
3 *τελευτῶν P 4 *τραύματα, τραυ i. ras. F μηκέτι E 5 *τοιοῦτο LAMVW τὸν om. AMWE 6 ἄλλοις] ἄλλοισ συντάγμασιν ἡμῶν P, cf. § 253 7 i. marg. ς' L *VI* Lat 8 τὸν βασιλέα om. LVE βασιλέα om. FV 10 κακουμένην, κ (ante ου) i. ras. A 11 αὐτῶ PFLMVWE μνήμην καὶ δόξαν tr. FLAMVWELat 14 *οἰκοδομίσειε W *τῷ] τὸ F 15 δὲ FLAMVWE 16 *ἐβουλεύετο PFL *ἔτεσιν ἔμπροσθεν tr. V 17 *ἑξακοσίοισ ἔτεσιν tr. L¹ ἑξακοσίων πλεῖοσι (-σιν A¹W) AMWE δεῖ] δὴ E *ἐν Αἰγύπτῳ om. M 19 ὁ ὀνίασ FLVE *κλεοπάτραν F 22 τε om. AMW εἰς om. AMW 23 πόλει AMW τοῦ] τὴν V ἡλιουπολίτου PFLV *heliopolim* Lat σὺν τοῖς Ἰουδαίοις om. Lat εἰς om. LAMW ἄλλους] κάλλουσ F καλοὺσ V τόποσ F 25 ἱερέα P 26 τὸ (ante περὶ) om. P τὰς] τῆσ FAMW 27 οὐκ P ὁμοδοξεῖν PLAMW ἐπιτηδιότατον P εὑρὼν τὸν τόπον FV τόπον εὑρὼν AMW

τῆς ἀγρίας Βουβάστεως ὀχυρώματι βρύοντα ποικίλης ὕλης καὶ τῶν
ἱερῶν ζῴων μεστόν, δέομαι συγχωρῆσαί μοι τὸ ἀδέσποτον ἀνακα- 67
θάραντι ἱερὸν καὶ συμπεπτωκὸς οἰκοδομῆσαι ναὸν τῷ μεγίστῳ θεῷ
καθ' ὁμοίωσιν τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις αὐτοῖς μέτροις ὑπὲρ σοῦ καὶ
τῆς σῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων, ἵν' ἔχωσιν οἱ τὴν Αἴγυπτον
κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι εἰς αὐτὸ συνιόντες κατὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους
ὁμόνοιαν ταῖς σαῖς ἐξυπηρετεῖν χρείαις· καὶ γὰρ Ἡσαΐας ὁ προ- 68
φήτης τοῦτο προεῖπεν· ἔσται θυσιαστήριον ἐν Αἰγύπτῳ κυρίῳ τῷ
θεῷ· καὶ πολλὰ δὲ προεφήτευσεν ἄλλα τοιαῦτα διὰ τὸν τόπον."
2. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ὀνίας τῷ βασιλεῖ Πτολεμαίῳ γράφει. 69
κατανοήσειε δ' ἄν τις αὐτοῦ τὴν εὐσέβειαν καὶ Κλεοπάτρας τῆς
ἀδελφῆς αὐτοῦ καὶ γυναικὸς ἐξ ἧς ἀντέγραψαν ἐπιστολῆς· τὴν γὰρ
ἁμαρτίαν καὶ τὴν τοῦ νόμου παράβασιν εἰς τὴν Ὀνίου κεφαλὴν
ἀνέθεσαν· ἀντέγραψαν γὰρ οὕτως· „βασιλεὺς Πτολεμαῖος καὶ βασί- 70
λισσα Κλεόπατρα Ὀνίᾳ χαίρειν. ἀνέγνωμέν σου τὴν ἐπιστολὴν
ἀξιοῦντος ἐπιτραπῆναί σοι τὸ ἐν Λεόντων πόλει τοῦ Ἡλιοπολίτου
ἱερὸν συμπεπτωκὸς ἀνακαθᾶραι, προσαγορευόμενον δὲ τῆς ἀγρίας
Βουβάστεως. διὸ καὶ θαυμάζομεν, εἰ ἔσται τῷ θεῷ κεχαρισμένον
τὸ καθιδρυσόμενον ἱερὸν ἐν ἀσελγεῖ τόπῳ καὶ πλήρει ζῴων ἱερῶν.
ἐπεὶ δὲ σὺ φῂς Ἡσαΐαν τὸν προφήτην ἐκ πολλοῦ χρόνου τοῦτο 71
προειρηκέναι, συγχωροῦμέν σοι, εἰ μέλλει τοῦτ' ἔσεσθαι κατὰ τὸν
νόμον· ὥστε μηδὲν ἡμᾶς δοκεῖν εἰς τὸν θεὸν ἐξημαρτηκέναι."
3. Λαβὼν οὖν τὸν τόπον ὁ Ὀνίας κατεσκεύασεν ἱερὸν καὶ βωμὸν 72
τῷ θεῷ ὅμοιον τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις, μικρότερον δὲ καὶ πενιχρότερον.

PFLAMVWE Lat

1 βουβάσεωσ L βρύοντα, βρυον i. ras. maiore F βαρὺ ὄντα P et i. marg. F 2 ζῴων] ὑλῶν P et i. marg. F μεστῶν, ω ex ο corr. L ἀνακαθάραντ M 4 αὐτοῖς] τοῖσ αὐτοῖσ FAMVW ναοῦ τοῖσ αὐτοῖσ L ὑπὲρ] ὑπέρ τε AMW 5 σῆς om. AMVW γυναικὸς] βασιλίσσησ V τῶν om. AMW 6 κατοικοῦντες] κακοῦντεσ P 7 ἐξυπειρετεῖν A ησαΐασ P 8 uid. Iesai. XIX 19 τῷ κυρίῳ tr. F 9 ἐπροφήτευσεν FL 10 ὁ om. AMW 12 ἀδελφῆς om. AM καὶ om. AMW ἀντέγραψαν] ex Lat Hudson ἀντέγραψεν codd. 13 τὴν τοῦ ονίου M 14 ἀντέγραψαν] E ἀντέγραψεν (-ψε FLMV) codd. οὕτω E 15 ἐπιστολὴν] παράκλησιν AMWE petitionem Lat 16 *ἀξιοῦντοσ, οσ ex εσ corr. P *ἐν ex ἒ corr. L Λεόντων πόλει] E et teste Herchero P leonum ciuitate Lat λεοντῶ πόλει teste me P λεοντοπόλει (λε i. ras. M, το ex τω corr. A) FLAMVW *ἡλιουπολίτου FLV 17 *συμπεπτωκὸσ, πεπτωκὸσ i. ras. F 18 *θεῷ] κῷ (h. e. κυρίῳ) P 19 καθιδρυθησόμενον (-θισό- L) FLAME *ἀσελγῆ P ἱερῶν] ἀνιέρων AMWE 20 ἐπεὶ] ἐπειδὴ AMWE 21 *μέλλοι PLAMW τοῦτο FLAMVWE 23 *ὁ om. AMW κατεσκεύαζεν E 24 *δὲ om. L *πενηχρότερον P pauperrimum Lat

τὰ δὲ μέτρα αὐτοῦ καὶ τὰ σκεύη νῦν οὐκ ἔδοξέ μοι δηλοῦν· ἐν γὰρ
73 τῇ ἑβδόμῃ μου βίβλῳ τῶν Ἰουδαϊκῶν ἀναγέγραπται. εὗρεν δὲ Ὀνίας
καὶ Ἰουδαίους τινὰς ὁμοίους αὐτῷ ἱερεῖς καὶ Λευίτας τοὺς ἐκεῖ
θρησκεύσοντας. ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ ἱεροῦ τούτου ἀρκούντως ἡμῖν
δεδήλωται.
74 4. Τοὺς δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίους καὶ Σαμαρεῖς, οἳ τὸ ἐν
Γαριζεὶν προσεκύνουν ἱερόν, κατὰ τοὺς Ἀλεξάνδρου χρόνους συνέβη
στασιάσαι πρὸς ἀλλήλους, καὶ περὶ τῶν ἱερῶν ἐπ' αὐτοῦ Πτολε-
μαίου διεκρίνοντο, τῶν μὲν Ἰουδαίων λεγόντων κατὰ τοὺς Μωυσέος
νόμους ᾠκοδομῆσθαι τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις, τῶν δὲ Σαμαρέων τὸ ἐν
75 Γαριζείν. παρεκάλεσάν τε σὺν τοῖς φίλοις καθίσαντα τὸν βασιλέα
τοὺς περὶ τούτων ἀκοῦσαι λόγους καὶ τοὺς ἡττηθέντας θανάτῳ
ζημιῶσαι. τὸν μὲν οὖν ὑπὲρ τῶν Σαμαρέων λόγον Σαββαῖος ἐποιή-
σατο καὶ Θεοδόσιος, τοὺς δ' ὑπὲρ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν καὶ Ἰουδαίων
76 Ἀνδρόνικος ὁ Μεσαλάμου. ὤμοσαν δὲ τὸν θεὸν καὶ τὸν βασιλέα
ἦ μὴν ποιήσεσθαι τὰς ἀποδείξεις κατὰ τὸν νόμον, παρεκάλεσάν τε
τὸν Πτολεμαῖον, ὅπως ὃν ἂν λάβῃ παραβαίνοντα τοὺς ὅρκους ἀπο-
κτείνῃ. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς πολλοὺς τῶν φίλων εἰς συμβουλίαν
77 παραλαβὼν ἐκάθισεν ἀκουσόμενος τῶν λεγόντων. οἱ δ' ἐν τῇ
Ἀλεξανδρείᾳ τυγχάνοντες Ἰουδαῖοι σφόδρα ἠγωνίων περὶ τῶν ἀν-
δρῶν, οἷς ἀγανακτεῖν περὶ τοῦ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις συνέβαινεν
ἱεροῦ· χαλεπῶς γὰρ ἔφερον, εἰ τοῦτό τινες καταλύσουσιν οὕτως
78 ἀρχαῖον καὶ διασημότατον τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ὑπάρχον. τοῦ

PFLAMVWE Lat

2 Ἰουδαϊκῶν] ἰουδαϊκῶν πολέμων LAMW *iudaicae antiquitatis* Lat δὲ ὁ ὀνίασ L δὲ καὶ ὀνίασ ἰουδαίων τινὰσ AMW 3 ἱερεῖς] καὶ ἱερεῖσ FLAMVW 4 θρησκεύσοντας] coni θρησκεύοντασ codd. Lat ἀρκούντοσ L 6 δὲ AMWE *Ἰουδαίους] ἱερεῖσ FLV *οἳ — 7 χρόνους] *qui templum temporibus alexandri macedonis super garizin montem construxerunt* Lat τὸ] τῷ M 7 Γαριζεὶν] γαρίζειν F γαριζὶν V γαριζεὶν (γαριζὶν E) ὄρει LAMWE κατὰ] οἰκοδομηθὲν κατὰ LAMWE 9 Μωυσέος] E μωυσέωσ PAMW μωσέωσ FLV 10 *νόμους] δόμουσ V *οἰκοδομεῖσθαι FLV οἰκοδομηθῆναι AMW 11 γαρίζειν F γαριζὶν VE *προσεκάλεσάν V τε] γοῦν AMW οὖν E 13 ὑπὲρ] περὶ AMW λόγον, ν ex μ corr. P λόγων F 14 τοὺς] τὸν AMW 15 Μεσαλάμου] μεεσαλάμου P μεσσαλάμου FLVW μεσαλόμου (σ suprascr.) A μεσσαλόμου M *messalamus* Lat Μοσόλλαμος extat c. Ap. I § 201 16 ἦ μὴν] ἡμῖν FW ποιήσεσθαι] Dindorf ποιήσασθαι codd. παρεκάλεσάν τε, παρεκάλεσαν ex παρακαλέσαν corr., ε ex corr. A παρακαλέσαντεσ W 17 ὃν om. AM s. L ὅπωσ ἄν, litt. πωσ ἄν i. ras. paullo pressius A ὅπως om. W ἀποκτείνει PL ἀποκτεῖναι AMW 19 δὲ E 21 περὶ] ὑπὲρ AMWE τοῖς om. AMVWE συνέβενε F 22 ἱεροῦ συνέβαινε tr. V *καταλύσωσιν P

δὲ Σαββαίου καὶ Θεοδοσίου συγχωρησάντων τῷ Ἀνδρονίκῳ πρώτῳ
ποιήσασθαι τοὺς λόγους, ἤρξατο τῶν ἀποδείξεων ἐκ τοῦ νόμου καὶ
τῶν διαδοχῶν τῶν ἀρχιερέων, ὡς ἕκαστος παρὰ πατρὸς τὴν τιμὴν
ἐκδεξάμενος ἦρξε τοῦ ναοῦ, καὶ ὅτι πάντες οἱ τῆς Ἀσίας βασιλεῖς
τὸ ἱερὸν ἐτίμησαν ἀναθήμασιν καὶ λαμπροτάταις δωρεαῖς, τοῦ δ'
ἐν Γαριζεὶν ὡς οὐδὲ ὄντος οὐδεὶς λόγον οὐδ' ἐπιστροφὴν ἐποιήσατο.
ταῦτα λέγων Ἀνδρόνικος καὶ πολλὰ τούτοις ὅμοια πείθει τὸν βασι- 79
λέα κρῖναι μὲν κατὰ τοὺς Μωυσέος νόμους οἰκοδομηθῆναι τὸ ἐν
Ἱεροσολύμοις ἱερόν, ἀποκτεῖναι δὲ τοὺς περὶ τὸν Σαββαῖον καὶ
Θεοδόσιον. καὶ τὰ μὲν γενόμενα τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίοις
κατὰ Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα ταῦτα ἦν.

IV. 1. Δημητρίου δ' ἀποθανόντος ἐν τῇ μάχῃ, καθὼς ἐπάνω 80
δεδηλώκαμεν, Ἀλέξανδρος τὴν τῆς Συρίας παραλαβὼν βασιλείαν
γράφει τῷ Φιλομήτορι Πτολεμαίῳ μνηστευόμενος αὐτοῦ πρὸς γά-
μον τὴν θυγατέρα, δίκαιον εἶναι λέγων τῷ τὴν πατρῴαν ἀρχὴν
κομισαμένῳ καὶ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν εἰς αὐτὴν προαχθέντι
καὶ κρατήσαντι Δημητρίου καὶ μηδὲ τἆλλα ἐσομένῳ τῆς πρὸς αὐ-
τὸν οἰκειότητος ἀναξίῳ συνάψαι συγγένειαν. Πτολεμαῖος δὲ προσ- 81
δεξάμενος ἡδέως τὴν μνηστείαν ἀντιγράφει χαίρειν τε λέγων ἐπὶ
τῷ τὴν ἀρχὴν αὐτῷ πατρῴαν οὖσαν ἀπειληφέναι, καὶ τὴν θυγα-
τέρα δώσειν ὑπισχνεῖται, ἀπαντᾶν δ' αὐτὸν εἰς Πτολεμαΐδα τὴν
θυγατέρα μέλλοντι ἄγειν ἐκέλευσεν· αὐτὸς γὰρ αὐτὴν μέχρι ταύτης
παραπέμψειν ἀπ' Αἰγύπτου κἀκεῖ συνοικίσειν αὐτῷ τὴν παῖδα.
καὶ Πτολεμαῖος μὲν ταῦτα γράψας παραγίνεται μετὰ σπουδῆς εἰς 82
Πτολεμαΐδα καὶ Κλεοπάτραν ἄγων τὴν θυγατέρα. εὑρὼν δ' ἐκεῖ
τὸν Ἀλέξανδρον καθὼς ἐπέστειλεν προαπηντηκότα δίδωσιν αὐτῷ

§ 80 = 1. Maccab. X 51.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 378.

1 συγχωρησάντων] οὐ συγχωρησάντων P 2 ἤρξαντο AMW ἐκ] ἀπό τε AM, om. W litt. ἀπότε τοῦ νό| i. ras. angustiore m. 2 A 3 τῶν ἀρχιερέων τῶν διαδοχῶν tr. V διαδόχων FL et ex corr. A *praedecessoribus* Lat παρὰ] παρὰ τοῦ L 4 ἦρξεν A Ἀσίας] ἀσ··είασ P 5 δ' ἐν] δὲ PAMW 6 γαριζὶν V *garizi* Lat οὐδὲν LW ὄντος om. W οὐδεἰσ, litt. δεἰσ ex corr. V οὐδὲ AMW 8 *μωυσέωσ PLAMW μωσέωσ V 9 τὸν om. VW 10 ἐν om. F ἰουδαίοισ ἐν ἀλεξανδρεία tr. L 11 ταῦτ' V 12 δὲ E 13 *τῆς om. FLV 17 κρατήσαντα P καὶ om. AMW μηδ' L τἆλλα] τὰ ἄλλα AMW ἄλλα L 18 ἀναξίωσ FW συγγενεῖα P 20 *αὐτῷ om. F ἀποληφθῆναι W ἐπιληφθῆναι E 21 *δόσειν P συναντᾶν LAMWE δὲ AMWE αὐτῶ E 22 *μέλλοντα PFL *ἐκέλευσε F *αὐτὸς] αὐτὸν F 23 *συνοικήσειν PFAMW 25 καὶ om. FLAMVWE, cf. § 203 *θυγατέραν P δὲ AMWE 26 ἀπέστειλε F ἐπίστελε L

*τὴν παῖδα καὶ φερνὴν ἄργυρόν τε καὶ χρυσὸν ὅσον εἰκὸς ἦν δοῦναι
βασιλέα.*
83 2. *Τῶν δὲ γάμων ἐπιτελουμένων Ἀλέξανδρος Ἰωνάθῃ τῷ ἀρχιε-
ρεῖ γράψας ἐκέλευσεν αὐτὸν ἥκειν εἰς Πτολεμαΐδα. παραγενόμενος
δὲ πρὸς τοὺς βασιλέας καὶ δωρησάμενος αὐτοὺς λαμπρᾶς τῆς παρ'
84 ἀμφοτέρων ἀπέλαυσε τιμῆς. Ἀλέξανδρος δ' αὐτὸν ἠνάγκασεν καὶ
ἀποδυσάμενον τὴν οἰκείαν ἐσθῆτα λαβεῖν πορφύραν, καὶ συγκαθε-
σθῆναι ποιήσας αὐτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος προσέταξεν τοὺς ἡγεμόνας
εἰς μέσην μετ' αὐτοῦ προελθόντας τὴν πόλιν κηρῦξαι, μηδενὶ κατ'
85 αὐτοῦ λέγειν ἐφεῖσθαι μηδὲ παρέχειν αὐτῷ πράγματα. τοῦτο δὲ
ποιησάντων τῶν ἡγεμόνων ὁρῶντες τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως κεκη-
ρυγμένην Ἰωνάθῃ τιμὴν οἱ κατηγορεῖν παρεσκευασμένοι καὶ πρὸς
αὐτὸν ἀπεχθῶς ἔχοντες ἀπέδρασαν, μὴ καὶ προσλάβωσίν τι κακὸν
δεδιότες. τοσαύτῃ δὲ σπουδῇ περὶ τὸν Ἰωνάθην ὁ βασιλεὺς Ἀλέ-
ξανδρος ἐχρῆτο, ὥστ' αὐτὸν καὶ πρῶτον ἀναγράψαι τῶν φίλων.*
86 3. *Ἔτει δὲ πέμπτῳ καὶ ἑξηκοστῷ πρὸς τοῖς ἑκατὸν Δημήτριος
ὁ Δημητρίου μετὰ πολλῶν μισθοφόρων, οὓς παρέσχεν αὐτῷ Λα-
σθένης ὁ Κρής, ἄρας ἀπὸ τῆς Κρήτης κατέπλευσεν εἰς Κιλικίαν.
87 τοῦτο δὲ Ἀλέξανδρον ἀκούσαντα εἰς ἀγωνίαν καὶ ταραχὴν ἐνέβαλεν
καὶ παραχρῆμα ἐκ τῆς Φοινίκης εἰς Ἀντιόχειαν ἔσπευσεν, ἵνα τὰ
88 ἐκεῖ πρὶν ἢ Δημήτριον ἐλθεῖν ἀσφαλῶς θῆται. κατέλιπεν δὲ τῆς
κοίλης Συρίας Ἀπολλώνιον τὸν Τάον ἡγεμόνα, ὃς μετὰ πολλῆς
δυνάμεως εἰς Ἰάμνειαν ἐλθὼν ἔπεμψε πρὸς Ἰωνάθην τὸν ἀρχιερέα,
λέγων ἄδικον εἶναι μόνον αὐτὸν ἐπ' ἀδείας ζῆν καὶ μετὰ ἐξουσίας
οὐχ ὑποτασσόμενον τῷ βασιλεῖ· τοῦτο δ' αὐτῷ παρὰ πάντων ὄνει-
89 δος φέρειν, ὅτι μὴ ὑποτάξειεν αὐτὸν τῷ βασιλεῖ. μὴ τοίνυν σαυ-*

§ 82 = 1. Maccab. X 58.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p 378.
1 **φέρνην* PF **ὅσον εἰκὸς*] *ὡσ εἰκὼσ* W 3 i. marg. ζ' L *VII* Lat 5 **βασιλεῖσ* V **αὐτοῖσ* FM¹W *λαμπρῶσ* FLAMVWE Lat 6 *ἀπήλαυσε* LAMVWE *δὲ* AMVWE *καὶ* om. LAMWE 7 *οἰκείαν*] *ἰδίαν* FAMWE, i. marg. *γρ οἰκείαν* F *λαβεῖν*] *βαλεῖν* LAMWE **πορφυρὰν* F 9 **μέσην*, *η* i. ras. A *προσελθόντασ* W 10 *λέγειν κατ' αὐτοῦ* tr. V **ἐφίεσθαι* PFV 12 *ἰονάθη* F *τῷ ἰωνάθη* LAMW *παρασκευασάμενοι* E Ionathae nomen ab inimicis ad regem delatum esse antea narrat Macc. 13 *καὶ* om. P 14 *περὶ τὸν*] *πρὸσ* V 15 **ἐχρήσατο* V *ὥστε* FLAMVWE *πρῶτον*] cf. § 146 16 i. marg. *VIII* Lat 17 **λαοσθένησ* P 18 *τῆς* om. LAMWE 19 *δὲ* om. AMW et immutato sententiae ordine E fort. recte **ἀγονίαν* L 20 **ἔσπευσε* F **τάχει* M 21 **κατέλειπε* (-*πεν* P) PFL 22 **Τάον*] *δάον* LAMWE *ὄντα* F cum Maccab. *taum* Lat 23 **ἰάμνειαν*, *ει* ex *ι* corr. PA *ἰάμνιαν* FW 24 *μετ'* FLV 25 *δὲ* AMWE 26 **φέρει* PFLVW *σαυτὸν* om. AMWE

τὸν ἐν τοῖς ὄρεσιν καθήμενος ἐξαπάτα νομίζων ἰσχὺν ἔχειν, ἀλλ'
εἰ θαρρεῖς τῇ σαυτοῦ δυνάμει καταβὰς εἰς τὸ πεδίον τῇ ἡμετέρᾳ
στρατιᾷ συγκρίθητι, καὶ τὸ τέλος τῆς νίκης ἐπιδείξει τὸν ἀνδρειό-
τατον. ἴσθι μέντοι γε τοὺς ἀρίστους ἐξ ἑκάστης πόλεως ἐμοὶ 90
συστρατεύεσθαι· καὶ γὰρ δὴ τοὺς σοὺς προγόνους οἱ ἀεὶ νικῶντές
εἰσιν οὗτοι. ποιήσῃ δὲ τὸν πρὸς ἡμᾶς ἀγῶνα ἐν τοιαύτῃ γῇ, ἐν
ᾗ λίθοις οὐκ ἔστιν ἀλλ' ὅπλοις ἀμύνασθαι, οὐδὲ τόπος εἰς ὃν
ἡττώμενος φεύξῃ."

4. Παροξυνθεὶς δ' ἐπὶ τούτοις ὁ Ἰωνάθης μυρίους ἐπιλεξάμενος 91
στρατιώτας ὥρμησεν ἐξ Ἱεροσολύμων μετὰ καὶ Σίμωνος τἀδελφοῦ,
καὶ γενόμενος ἐν Ἰόππῃ στρατοπεδεύεται τῆς πόλεως ἔξω τῶν
Ἰοππηνῶν ἀποκλεισάντων αὐτῷ τὰς πύλας· φρουρὰν γὰρ ἔνδον
εἶχον ὑπὸ Ἀπολλωνίου κατασταθεῖσαν. τοῦ δὲ Ἰωνάθου πρὸς 92
πολιορκίαν αὐτῶν παρασκευαζομένου, φοβηθέντες μὴ τὴν πόλιν
αὐτῶν ἐξέλῃ κατὰ κράτος ἀνοίγουσιν αὐτῷ τὰς πύλας. ὁ δὲ Ἀπολ-
λώνιος ἀκούσας τὴν Ἰόππην κατειλημμένην ὑπὸ τοῦ Ἰωνάθου τρισ-
χιλίους ἱππεῖς παραλαβὼν καὶ πεζοὺς ὀκτακισχιλίους εἰς Ἄζωτον
ἦλθεν κἀκεῖθεν ἄρας ἠρέμα καὶ βάδην ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, ἐλθὼν
δ' εἰς τὴν Ἰόππην ἀναχωρῶν ἕλκει τὸν Ἰωνάθην εἰς τὸ πεδίον τῇ
ἵππῳ καταφρονῶν καὶ τὰς τῆς νίκης ἐλπίδας ἔχων ἐν αὐτῇ. προελ- 93
θὼν δ' Ἰωνάθης ἐδίωκεν εἰς Ἄζωτον τὸν Ἀπολλώνιον. ὁ δ', ὡς
ἐν τῷ πεδίῳ συνέβη γενέσθαι τὸν πολέμιον, ὑποστρέψας εἰς μάχην
αὐτῷ συνέβαλεν. τοῦ δ' Ἀπολλωνίου χιλίους ἱππεῖς καθίσαντος 94

§ 89 = 1. Maccab. X 70.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 378.

1 ἐξαπατῶ (-τῶι A) AMW ἐξαπατᾶ E 2 θαρσεῖσ E *τῇ] τῇ ἡ| P 3 *ἐπιδείξῃ, η i. ras. F ἀνδρικώτατον VE 4 ἴσθη W ἐξ ἑκάστης] τῆσ P ἐκ τῆσ FL ἑκάστησ V *ab una quaque* Lat 5 συνστρατεύεσθαι V οἱ] εἰσ P 6 οὗτοι] οὕτω A οὕτω — ἡμᾶς ἀ i. ras. angustiore m. 2 A τὸν om. AME τὸν πρὸς ἡμᾶς om. W *ἐν] ἐν τῇ AM 7 ἀμύνασθαι] ἀγωνίσασθαι AMWE *τόποισ F τόποι V *ὃν] οὗσ V 8 *φεύξῃ] διαφεύξῃ L 10 τοῦ ἀδελφοῦ VE 11 ἰόπῃ E 12 ἰοππινῶν P ἰοπηνῶν E 13 ἰωνάθουσ L[1] 14 *πολιορκίαν αὐτῶν] τὸ πολιορκεῖν αὐτοὺσ AMW *obsidere eos* Lat 16 ἰόπην E *τοῦ om. FV 17 *ἱππεῖσ, εῖ ex ῆ corr. A ὀκτακισχιλίους] τετρακισχιλίουσ E 18 *ἐλθὼν] ἀνελθὼν PFV 19 ἰόπην E ἀναχωρῶν] ὡσ ὑπαναχωρῶν LAMWE *tamquam recedens* Lat *ἕλκει] καὶ P, nec sanum uid. quod edidi 20 καταφρονῶν] μέγα φρονῶν AM τὰς] i. ras. A ἐπὶ W *προσελθὼν LAMW 21 δ'] δ' ὁ F δὲ ὁ LAMW δὲ VE εἰς] εἰσ τὴν FE εἰ τὴν V δὲ LAMWE *ὡς — συνέβη] *cum — uidisset* Lat 22 γενέσθαι συνέβη tr. V *τὸν πολέμιον] τὸν πόλεμον LAMW τὸ κατ' ἀπολλώνιον F τὸν ἀπολλώνιον V *ὑποστραφεὶσ AMW 23 *συνέβαλλε L δὲ AMWE *καθήσαντοσ F

εἰς ἐνέδραν ἔν τινι χειμάρρῳ, ὡς ἂν κατόπιν ἐπιφανεῖεν τοῖς πολε-
μίοις, αἰσθόμενος ὁ Ἰωνάθης οὐ κατεπλάγη· τάξας δὲ τὴν στρατιὰν
ἐν πλινθίῳ κατ' ἀμφότερα τοὺς πολεμίους ἀμύνασθαι παρεσκευά-
σατο, καὶ κατὰ πρόσωπον καὶ τοῖς ὄπισθεν ἐπελευσομένοις αὐτὸν
95 *ἀντιτάξας. τῆς δὲ μάχης ἕως ἑσπέρας προβαινούσης, δοὺς Σίμωνι*
τἀδελφῷ μέρος τῆς δυνάμεως τοῦτον μὲν ἐκέλευσε συμβαλεῖν τῇ
φάλαγγι τῶν ἐχθρῶν, αὐτὸς δὲ τοὺς σὺν αὐτῷ προσέταξεν φραξα-
μένους τοῖς ὅπλοις ἀποδέχεσθαι τὰ βέλη τὰ παρὰ τῶν ἱππέων.
96 *καὶ οἱ μὲν ἐποίησαν τὸ κελευσθέν, οἱ δὲ τῶν πολεμίων ἱππεῖς*
ἐπ' αὐτοὺς ἀφέντες τὰ βέλη μέχρι καὶ ἐξεκενώθησαν οὐδὲν αὐτοὺς
ἔβλαπτον· οὐ γὰρ διικνεῖτο τῶν σωμάτων τὰ βαλλόμενα, συμπε-
φραγμένοις δὲ ταῖς ἀσπίσιν συνηνωμέναις ὑπὸ πυκνότητος ἐπαφιέ-
97 *μενα ῥᾳδίως ἐκρατεῖτο καὶ ἄπρακτα ἐφέρετο. ὡς δὲ παρείθησαν*
ἀπὸ πρωῒ μέχρι δείλης ὀψίας ἀκοντίζοντες εἰς αὐτοὺς οἱ πολέμιοι,
νοήσας Σίμων κεκμηκότας αὐτοὺς συμβάλλει τῇ φάλαγγι, καὶ προ-
θυμίᾳ χρησαμένων πολλῇ τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ τρέπει τοὺς ἐχθροὺς
98 *εἰς φυγήν. θεασάμενοι δὲ τοὺς πεζοὺς φεύγοντας οἱ ἱππεῖς οὐδ'*
αὐτοὶ μένουσιν, ἀλλὰ πάρετοι μὲν ὄντες αὐτοὶ διὰ τὸ μέχρι δείλης
μάχεσθαι, τῆς δὲ παρὰ τῶν πεζῶν ἐλπίδος αὐτοῖς ἀπολωλυίας,
ἀκόσμως καὶ συγκεχυμένως ἔφευγον, ὡς διασχισθέντας αὐτοὺς διὰ
99 *παντὸς σκορπισθῆναι τοῦ πεδίου. διώκων δ' αὐτοὺς Ἰωνάθης μέχρι*
τῆς Ἀζώτου καὶ πολλοὺς ἀναιρῶν ἀπογνόντας τῆς σωτηρίας ἠνάγ-
κασεν ἐπὶ τὸν τοῦ Δαγῶνος ναὸν καταφυγεῖν, ὃς ἦν ἐν Ἀζώτῳ.
λαβὼν δ' ἐξ ἐπιδρομῆς Ἰωνάθης τὴν πόλιν αὐτήν τε ἐνέπρησεν καὶ

---

§ 94 = 1. Maccab. X 80.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 378.

2 **κατεπλάγει* P **ταράξασ* W 3 *ἀμύνασθαι*] om. W *ἀμύνεσθαι*, ε i. ras. E **παρεσκευάσατο*] *παρεκελεύσατο* FLAMVW *hortatus est* Lat litt. *ονσ ἀμύνασθαι παρεκελεύσα* i. ras. angustiore m. 2 A 4 **τοῖσ ὄπισθεν*] *κατόπισθεν* PFLV *αὐτὸν*] *ἀντίον* PFV *αὐτὸν* L *ἐν αὐτὸν* W *ἑαυτὸν* E 5 **προσβαινούσησ* F 6 *τῶ ἀδελφῶ* E **τοῦτον*] *τὸν* M 8 *ἀποδέξασθαι* AMWE 11 *οὐ γὰρ* — 13 *ἐφέρετο*] *nam sagittae corpora clipeis septa minime contingebant, cum constipatione testudinis tela uenientia refugarentur* Lat *διειχνεῖτο* P *συμπεφραγμέναισ* FLAMVW 12 *δὲ* — *συνηνωμέναις* iterauit V *συνηνομέναισ* P *καὶ συνηνωμέναισ* FLAMVW *πικνότητοσ* L *ἐπ' ἀφιόμενα* P 13 *ῥαδείωσ* W *ἐκροτῆτο* L *ἄπρα*^{κτ} V **παρίθησαν* P 14 **εἰς* om. L 15 *φάλλαγγι* E 17 *φυγόντασ* E *οὐδὲ* E 18 **μένουσι* F *πάραιτοι* P *παρέτοιμοι* V *μὲν ὄντες*] *μένοντεσ* FV *δείλησ*, *ει* ex *ή* corr. W 19 *αὐτοῖς*] *αὐτῆσ* L *ἀπολωλυίησ* P 21 **σκορπισθῆναι*] *συγχυθῆναι* P *διασκορπισθῆναι* V *δὲ* LAMWE 22 *ἀπογνῶντασ* PL[1] 23 *δαῶνοσ* E 24 *δὲ* AMWE **ὁ ἰωνάθησ* F

τὰς περὶ αὐτὴν κώμας. ἀπέσχετο δ' οὐδὲ τοῦ Δαγῶνος ἱεροῦ, ἀλλὰ 100
καὶ τοῦτ' ἐνέπρησεν καὶ τοὺς εἰς αὐτὸ συμφυγόντας διέφθειρεν. τὸ
δὲ πᾶν πλῆθος τῶν ἐν τῇ μάχῃ πεσόντων καὶ καταφλεγέντων ἐν
τῷ ἱερῷ τῶν πολεμίων ἦσαν ὀκτακισχίλιοι. κρατήσας οὖν τοσαύτης 101
δυνάμεως ἄρας ἀπὸ τῆς Ἀζώτου εἰς Ἀσκάλωνα παραγίνεται, καὶ
καταστρατοπεδεύσαντος ἔξω τῆς πόλεως αὐτοῦ προῆλθον εἰς ἀπάν-
τησιν αὐτῷ οἱ Ἀσκαλωνῖται ξένια προσφέροντες αὐτῷ καὶ τιμῶν-
τες. ὁ δὲ ἀποδεξάμενος αὐτοὺς τῆς προαιρέσεως ἀνέστρεψεν ἐκεῖ-
θεν εἰς Ἱεροσόλυμα πολλὴν ἐπαγόμενος λείαν, ἣν ἔλαβεν νικήσας
τοὺς πολεμίους. Ἀλέξανδρος δ' ἀκούσας ἡττημένον τὸν αὐτοῦ 102
στρατηγὸν Ἀπολλώνιον προσεποιεῖτο χαίρειν, ὅτι παρὰ τὴν αὐτοῦ
γνώμην Ἰωνάθῃ συνέβαλεν φίλῳ ὄντι καὶ συμμάχῳ, καὶ πέμπει
πρὸς Ἰωνάθην μαρτυρῶν αὐτῷ καὶ γέρα καὶ τιμὰς διδοὺς πόρπην
χρυσέαν, ὡς ἔστιν ἔθος δίδοσθαι τοῖς τῶν βασιλέων συγγενέσιν,
καὶ τὴν Ἀκκάρωνα καὶ τὴν τοπαρχίαν αὐτῆς εἰς κληρουχίαν ἐπι-
τρέπει.

5. *Ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν καὶ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Φιλο-* 103
μήτωρ ἐπικληθεὶς ναυτικὴν ἄγων δύναμιν καὶ πεζὴν εἰς Συρίαν
ἧκεν συμμαχήσων Ἀλεξάνδρῳ· γαμβρὸς γὰρ ἦν αὐτοῦ. καὶ πᾶσαι 104
προθύμως αὐτὸν αἱ πόλεις Ἀλεξάνδρου κελεύσαντος ἐκδεχόμεναι
παρέπεμπον ἕως Ἀζώτου πόλεως, ἔνθα πάντες κατεβόων αὐτοῦ
περὶ τοῦ ἐμπεπρησμένου ἱεροῦ αὐτῶν Δαγῶνος κατηγοροῦντες Ἰω-
νάθου τοῦτο ἀφανίσαντος καὶ τὴν χώραν πυρπολήσαντος καὶ πολ-
λοὺς αὐτῶν ἀποκτείναντος. καὶ Πτολεμαῖος μὲν ταῦτ' ἀκούσας 105
ἡσύχασεν, Ἰωνάθης δὲ εἰς Ἰόππην ἀπαντήσας Πτολεμαίῳ ξενίων

---

§ 100 = 1. Maccab. X 84.

PFLAMVWELat Zonaras I 378.

1 *δὲ* AMVW *δ' αγωνοσ* L 2 *τοῦτο* PFLMV *τοῦτ*[ο] A *συμφεύγοντασ* FL *φυγόντασ* E 4 *κρατήσα*[σ], s. m. 2 L 5 *ἄζωτοῦ* P **ἀκαλῶνα* P 6 *καταστρατοπαιδεύσαντοσ* L *στρατοπεδεύσαντοσ* F *προῆλθον*] Hudson *προσῆλθον* codd. E *exierunt* Lat 7 *αὐτοῦ* FLAMVWE 8 **ἀντέστρεψεν* F 9 **λίαν* P *ἣν*] *ἦν* L *ἔλαβεν*] *ἔλαβεν* (*ἐλ*[εν] *α* V) *ἐκεῖθεν* PFV 10 *δὲ* FLAMVWE 11 *προσεποιήσατο* AMWE 12 *τῷ ἰωνάθῃ* E **συνέβαλεν* (*συνέβαλλεν* L) *ἰωνάθῃ* tr. FLV 13 **γέρα*] *γέρα*[σ] A *γέρασ* PFLMV *praemium* Lat 14 *ὡς*] *ὥσ οὐχ* W *ἔθοσ ἐστὶ* tr. FLV 15 *ἀκαρῶνα* W recte ut uid. 17 *καὶ*] *καὶ ὁ* LAMWE **φιλομήτορ* L 18 *ἐπικληθεὶς* om. VE 19 **συμμαχήσειν* P *γὰρ* i. ras. F 20 *αὐτὸν, ὃν* ex corr. V *αὐτῶν* L *αἱ πόλεισ αὐτὸν* tr. V 21 *κατεβόουν* V 22 *Δαγῶνος*] *δ' ἀγῶνοσ* L *ὥσ* AMW, om. Lat *κατηγοροῦντες*] *κατηγόρουν τε* V 24 *ταῦτα* FLAMVW 25 *ἡσύχαζεν* Hudson *ἰόπην* W *ξενείων* L

*τε λαμπρῶν παρ᾽ αὐτοῦ τυγχάνει καὶ τιμῆς ἁπάσης, ἔπειτα προ-
πέμψας αὐτὸν ἕως τοῦ Ἐλευθέρου καλουμένου ποταμοῦ πάλιν ὑπέ-
στρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα.*
106 6. *Γενόμενος δ᾽ ἐν Πτολεμαΐδι παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν μικροῦ
διεφθάρη Πτολεμαῖος ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου δι᾽ Ἀμμω-*
107 *νίου, ὃς ἐτύγχανεν αὐτῷ φίλος ὤν. φανερᾶς δὲ τῆς ἐπιβουλῆς
γενομένης Πτολεμαῖος γράφει τῷ Ἀλεξάνδρῳ πρὸς κόλασιν ἐξαιτῶν
τὸν Ἀμμώνιον, ἐπιβουλευθῆναι λέγων ὑπ᾽ αὐτοῦ καὶ δίκην διὰ
τοῦτ᾽ αὐτὸν ὑποσχεῖν ἀξιῶν. οὐκ ἐκδιδόντος δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου
συνεὶς αὐτὸν ἐκεῖνον εἶναι τὸν ἐπιβουλεύσαντα χαλεπῶς διετέθη*
108 *πρὸς αὐτόν. τοῖς δὲ Ἀντιοχεῦσιν καὶ πρότερον ἦν προσκεκρουκὼς
Ἀλέξανδρος διὰ τὸν Ἀμμώνιον· πολλὰ γὰρ ὑπ᾽ αὐτοῦ πεπόνθεισαν
κακά. τιμωρίαν μέντοι τῶν τετολμημένων Ἀμμώνιος ὑπέσχεν κατα-
σφαγεὶς αἰσχρῶς ὡς γυνή, κρύπτειν ἑαυτὸν σπουδάσας στολῇ γυναι-
κείῳ, καθὼς ἐν ἄλλοις δεδηλώκαμεν.*
109 7. *Πτολεμαῖος δὲ μεμψάμενος αὐτὸν τοῦ τε συνοικίσαι τὴν
θυγατέρα Ἀλεξάνδρῳ τῆς τε συμμαχίας τῆς κατὰ Δημητρίου δια-*
110 *λύεται τὴν πρὸς αὐτὸν συγγένειαν· ἀποσπάσας γὰρ τὴν θυγατέρα
πέμπει πρὸς Δημήτριον εὐθὺς περὶ συμμαχίας καὶ φιλίας συντι-
θέμενος, τήν τε θυγατέρα δώσειν αὐτῷ ὑπισχνούμενος γυναῖκα
καὶ καταστήσειν αὐτὸν εἰς τὴν πατρῴαν ἀρχήν. ὁ δὲ Δημήτριος
ἡσθεὶς τοῖς πεπρεσβευμένοις δέχεται τὴν συμμαχίαν καὶ τὸν γάμον.*
111 *ἓν δ᾽ ἔτι Πτολεμαίῳ τὸ λοιπὸν ἀγώνισμα ὑπελείπετο πεῖσαι τοὺς
Ἀντιοχεῖς δέξασθαι Δημήτριον ἀπεχθῶς πρὸς αὐτὸν διακειμένους
ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Δημήτριος εἰς αὐτοὺς παρηνόμησεν. κατε-*
112 *πράξατο δὲ καὶ τοῦτο· μισοῦντες γὰρ τὸν Ἀλέξανδρον οἱ Ἀντιοχεῖς*

---

§ 105 = 1. Maccab. XI 6.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 379.

1 *παρ᾽ αὐτοῦ λαμπρῶν* tr. FLAMW 2 *ἐλευθερίου* AMW 4 *δὲ* AMWE **πτολεμαΐδη* P 5 *διεφθάρη] διεφθάρη ἂν* E **ἐπιβουλευθεὶς* om. M¹ **ὑπ᾽* FV 6 **φανερᾶς δὲ] ἀλλὰ φανερᾶσ* AMW 8 *ὑπ᾽] πρὸσ* VW 9 *τοῦτο* FLM et ex corr. A *ὑπέχειν* LAMW **ἐνδιδόντοσ* PFV *concedente* Lat 10 **αὐτὸν] αὐτὸν* ex corr. M, om. V *πρὸσ αὐτὸν διετέθη* tr. FLAMVWE 11 **δ᾽* FLAMVW 12 *ὁ ἀλέξανδροσ* M **πεπόνθεσαν* FLV 14 *κακά] καὶ* AMWE Lat 14 *αὐτὸν* AM *αὐτὸν* WE *γυναικίω* P *γυναικεία* FLAMVE *γυναικία* W 16 *αὐτὸν* PFWE Lat **συνοικῆσαι* PFL 17 **δημήτριον* P 19 **συντιθεμένησ* (ο suprascr.) L 20 *τε]* s. m. 1 A, om. WE **γυναῖκα] εἰσ γυναῖκα* PFV *γυναῖκα ὑπισχνούμενοσ* tr. FLAMWE *ὑπισχνούμενος* om. V 21 **αὐτῶν* W 22 *τοῖς πεπρεσβευμένοις* om. E *πρεσβευομένοισ* P **τὴν] τε τὴν* FV 23 *δὲ* AMVWE *πτολεμαῖοσ* E *τὸ* om. E **πεῖσαι] τὸ πεῖσαι* FL 26 *δὲ] δὴ* LAW, om. E

*διὰ τὸν Ἀμμώνιον, ὡς δεδηλώκαμεν, ῥαδίως αὐτὸν ἐκ τῆς Ἀντιο-
χείας ἐξέβαλον. καὶ ὁ μὲν ἐκπεσὼν τῆς Ἀντιοχείας ἦλθεν εἰς Κιλι-
κίαν. ἐλθὼν δὲ πρὸς τοὺς Ἀντιοχεῖς Πτολεμαῖος βασιλεὺς ὑπ'* 113
*αὐτῶν καὶ τῶν στρατευμάτων ἀναδείκνυται καὶ ἀναγκασθεὶς δύο
περιτίθεται διαδήματα, ἓν μὲν τὸ τῆς Ἀσίας, ἕτερον δὲ τὸ τῆς
Αἰγύπτου. χρηστὸς δὲ ὢν φύσει καὶ δίκαιος καὶ τῶν λαμπρῶν* 114
*οὐκ ἐφιέμενος πρὸς δὲ τούτοις καὶ λογίσασθαι τὰ μέλλοντα συνε-
τός, φείσασθαι τοῦ μὴ δόξαι εἶναι Ῥωμαίοις ἐπίφθονος ἔκρινεν,.
καὶ συναγαγὼν τοὺς Ἀντιοχεῖς εἰς ἐκκλησίαν πείθει δέξασθαι τὸν
Δημήτριον αὐτούς, λέγων οὐδενὸς μνησικακήσειν αὐτοῖς περὶ τοῦ* 115
*πατρὸς αὐτὸν εὐεργετηθέντα, διδάσκαλός τε ἀγαθῶν καὶ ἡγεμὼν
ἔσεσθαι αὐτῷ διωμολογήσατο καὶ φαύλοις ἐγχειροῦντι πράγμασιν
οὐκ ἐπιτρέψειν ὑπέσχετο. αὐτῷ δ' ἔφασκεν ἀρκεῖν τὴν τῆς Αἰ-
γύπτου βασιλείαν. ταῦτ' εἰπὼν πείθει τοὺς Ἀντιοχεῖς δέξασθαι
τὸν Δημήτριον.*

8. *Τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου σὺν στρατεύματι πολλῷ καὶ μεγάλῃ* 116
*παρασκευῇ ὁρμήσαντος ἐκ τῆς Κιλικίας εἰς τὴν Συρίαν καὶ τὴν
Ἀντιοχέων γῆν ἐμπρήσαντος καὶ διαρπάσαντος Πτολεμαῖος ἐπ'
αὐτὸν ἐξεστράτευσεν μετὰ τοῦ γαμβροῦ Δημητρίου· ἤδη γὰρ αὐτῷ
πρὸς γάμον ἐδεδώκει τὴν θυγατέρα· καὶ νικήσαντες εἰς φυγὴν ἐτρέ-
ψαντο τὸν Ἀλέξανδρον. οὗτος μὲν οὖν εἰς Ἀραβίαν φεύγει. συνέβη* 117
*δὲ ἐν τῇ μάχῃ τὸν ἵππον τὸν Πτολεμαίου φωνῆς ἀκούσαντα ἐλέ-
φαντος ταραχθῆναι καὶ τὸν Πτολεμαῖον ἀποσεισάμενον καταβαλεῖν,
τοὺς δὲ πολεμίους ἰδόντας ἐπ' αὐτὸν ὁρμῆσαι καὶ τραύματα πολλὰ*

---

§ 113 = 1. Maccab. XI 13.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 379.

2 *τῆς*] *ἐκ τῆσ* LE *ἦλθεν*] *ἧκεν* FLAMVWE 3 **δὲ πρὸσ τοὺσ* i. ras. M **ὁ βασιλεὺσ* P 6 *λαμπρῶν*] *ἀλλοτρίων* LAMWE Lat 7 **λογίσασθαι*] *συλλογίσασθαι* AMW **τὰ μέλλοντα λογίσασθαι* tr. FLV 8 *ῥωμαίοισ ἐπίφθονοσ εἶναι* tr. LAMW **Ῥωμαίοις*] *τοῖσ ῥωμαίοισ* FV 9 *εἰς*] *εἰσ τὴν* PAMW 10 **οὐδενὸς*] *ὡσ οὐδενὸσ* V **μνησικακήσειεν* V *περὶ*] *ὑπὲρ* AMWE 11 **αὐτὸσ εὐεργετηθεὶσ* V **διδάσκαλόν τε ἀγαθὸν* PFLV *doctorem autem in bonis* Lat **ἡγεμόνα* PFLV 12 *αὐτῷ* (*αὐτὸν* V) u. 11 post *ἀγαθῶν* tr. FLAMVWE *διωμολόγει* E *ἐγχειροῦντα* PFLVE et ut uid. Lat 13 **αὐτῶ* A *δὲ ἔφασκεν* E *δὲ φάσκειν* PFV 14 *ταῦτα* E 16 *δὲ* LAMWE 17 *κατασκευῇ* AM **τὴν* (post *εἰς*) om. V *τὴν τῶν ἀντιοχέων* AMWE 18 *ὁ πτολεμαῖοσ* LAMWE **ἐπ'*] *πρὸσ* AMW 19 **αὐτῷ*] *αὐτὸ* W 20 *ἐδέδοκεν* W *ἐξέδωκε* E *ἔτρεψαν* E 21 *εἰς*] *εἰσ τὴν* AMWE 22 **δ'* FLV *τὸν Πτολ.*] *τοῦ πτολ.* FE *φωνῆς ἀκούσαντα*] *ἀκούσαντα φωνὴν* (*φωνῆσ* E) AMWE 23 **ἀποσισάμενον* P **ἀποβαλεῖν* V

δόντας αὐτῷ κατὰ τῆς κεφαλῆς εἰς κίνδυνον τὸν περὶ θανάτου κατα-
στῆσαι· τῶν γὰρ σωματοφυλάκων αὐτὸν ἐξαρπασάντων χαλεπῶς
οὕτως εἶχεν, ὡς ἐφ' ἡμέρας τέσσαρας μήτε συνεῖναί τι μήτε φθέγ-
118 ξασθαι δυνηθῆναι. τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου τὴν κεφαλὴν ὁ τῶν Ἀρά-
βων δυνάστης ἀποτεμὼν Ζάβειλος ἀπέστειλεν Πτολεμαίῳ, ὃς τῇ
πέμπτῃ τῶν ἡμερῶν ἀνενεγκὼν ἐκ τῶν τραυμάτων καὶ φρονήσας
ἥδιστον ἄκουσμα καὶ θέαμα τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν ἅμα καὶ τὴν
119 κεφαλὴν ἀκούει καὶ θεᾶται. καὶ μετ' οὐ πολὺ πλησθεὶς τῆς ἐπ'
Ἀλεξάνδρῳ τεθνηκότι χαρᾶς καὶ αὐτὸς κατέστρεψε τὸν βίον. ἐβασί-
λευσεν δὲ τῆς Ἀσίας Ἀλέξανδρος ὁ Βάλας ἐπιλεγόμενος ἔτη πέντε,
καθὼς καὶ ἐν ἄλλοις δεδηλώκαμεν.
120 9. Παραλαβὼν δὲ τὴν βασιλείαν Δημήτριος ὁ Νικάτωρ ἐπιλεγό-
μενος ὑπὸ πονηρίας ἤρξατο διαφθείρειν τὰ τοῦ Πτολεμαίου στρα-
τεύματα, τῆς τε πρὸς αὐτὸν συμμαχίας ἐκλαθόμενος καὶ ὅτι πενθε-
ρὸς ἦν αὐτοῦ καὶ διὰ τὸν τῆς Κλεοπάτρας γάμον συγγενής. οἱ
μὲν οὖν στρατιῶται φεύγουσιν αὐτοῦ τὴν πεῖραν εἰς Ἀλεξάνδρειαν,
121 τῶν δ' ἐλεφάντων Δημήτριος ἐγκρατὴς γίνεται. Ἰωνάθης δ' ὁ ἀρχιε-
ρεὺς ἐξ ἁπάσης τῆς Ἰουδαίας στρατιὰν συναγαγὼν προσβαλὼν ἐπο-
λιόρκει τὴν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἄκραν ἔχουσαν Μακεδονικὴν φρου-
ρὰν καὶ τῶν ἀσεβῶν τινας καὶ πεφευγότων τὴν πάτριον συνήθειαν.
122 οὗτοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον κατεφρόνουν ὧν Ἰωνάθης ἐμηχανᾶτο περὶ
τὴν αἵρεσιν πεπιστευκότες τῇ ὀχυρότητι τοῦ χωρίου, νυκτὸς δέ τινες
τῶν ἐν αὐτῷ πονηρῶν ἐξελθόντες ἧκον πρὸς Δημήτριον καὶ τὴν
123 πολιορκίαν αὐτῷ τῆς ἄκρας ἐμήνυσαν. ὁ δὲ τοῖς ἠγγελμένοις παρο-

§ 118 = 1. Maccab. XI 16; § 121 = 1. Maccab. XI 20.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 380.

1 **δόντες* PW *δόντοσ* FM¹ *δόντασ, α* ex corr. A 3 *συνῆναι* L *συνιέναι* AMWE **φθέγγεσθαι* FLV *φθεγγόμενος* Zon 5 *Ζάβειλος*] *ζάβιλοσ* (*ι* ex *η* corr. A) FAM *ζάβηλοσ* LVW *ζάβελοσ* E *zabilus* Lat *Ζαβδιήλ* Maccab. unde *Ζάβδηλος* Grotius **ὅσ τῇ*, *οστ* i. ras., *ο* ex *ω* corr. uid. A *ὥστε* W 6 **ἀνενεγκὼν*] *ἀνανενευκὼσ* PFLV *eleuatus* Lat 7 **ἥδιστον* om. L *τελευτὴν* i. ras. M *ἅμα* — 8 *κεφαλὴν* om. W 8 **πλεισθεὶσ* W 9 **ἀλε-ξάνδρου* sic L 10 **Βάλας*] *βασιλίδασ* P *βάλλασ* FV **λεγόμενοσ* VW **ε'* LV 11 *καὶ* om. V *δεδήλωται* LAMW *demonstratum est* Lat 12 *Νικά-τωρ*] Hudson *νικάνωρ* codd. E Lat Syncellus p. 554 13 *ὑπὸ πονηρίας*] *πονηρία* LAMWE *τὰ*] *τὸ* FLAMVWE *στρατεύματα*] *στρατιωτικὸν* FLAMVWE *militiam* Lat 14 **πρὸς αὐτὸν* om. V *ἐπιλαθόμενοσ* E 15 **ἦν* om. M 16 **πεῖραν*] *πονηρίαν* LAMW 17 *δὲ* LAMWE **ἐγένετο* L *δὲ* FLAMVWE 18 **στρατειὰν* F *προσβαλὼν* om. WE 19 **τοῖς* om. MV 20 *καὶ τῶν πεφευγότων* V 21 **ὧν*] *ὡσ* P 22 *ὀχυρώτητι* L **τινὸσ* V 23 *ἐν αὐτῷ*] *ἐ*^ν *αὐτῆι* (ex *ἑαυτῆι* corr. uid.) A *ἐν αὐτῇ* MVE 24 **πολυορκίαν* L *ἐμήνυον* FLAMVWE

*ξυνθεὶς, ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἧκεν ἐκ τῆς Ἀντιοχείας ἐπὶ τὸν Ἰωνάθην. γενόμενος δὲ ἐν Πτολεμαΐδι γράφει κελεύων αὐτὸν σπεῦ-
σαι πρὸς αὐτὸν εἰς Πτολεμαΐδα. ὁ δὲ τὴν μὲν πολιορκίαν οὐκ 124
ἔπαυσεν, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ παραλαβὼν καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ ἐσθῆτα καὶ πλῆθος ξενίων κομίζων ἧκεν πρὸς τὸν Δημήτριον, καὶ τούτοις δωρησάμενος αὐτὸν θερα- πεύει τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως, καὶ τιμηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ λαμβάνει βεβαίαν ἔχειν τὴν ἀρχιερωσύνην, καθὼς καὶ παρὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ
βασιλέων ἐκέκτητο. κατηγορούντων δὲ αὐτοῦ τῶν φυγάδων ὁ Δη- 125
μήτριος οὐκ ἐπίστευσεν, ἀλλὰ καὶ παρακαλέσαντος αὐτόν, ὅπως ὑπὲρ τῆς Ἰουδαίας ἁπάσης καὶ τῶν τριῶν τοπαρχιῶν Σαμαρείας καὶ Ἰόππης καὶ Γαλιλαίας τριακόσια τελῇ τάλαντα, δίδωσιν καὶ
περὶ πάντων ἐπιστολάς, αἳ περιεῖχον τοῦτον τὸν τρόπον· „βασιλεὺς 126
Δημήτριος Ἰωνάθῃ τῷ ἀδελφῷ καὶ τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἔγραψα Λασθένει τῷ συγγενεῖ
ἡμῶν ἀπεστάλκαμεν ὑμῖν, ἵνα εἰδῆτε. βασιλεὺς Δημήτριος Λασθένει 127
τῷ πατρὶ χαίρειν. τῷ Ἰουδαίων ἔθνει ὄντι φίλῳ καὶ τὰ δίκαια τὰ πρὸς ἡμᾶς φυλάττοντι τῆς εὐνοίας ἔκρινα χάριν παρασχεῖν. καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς Ἀφαίρεμα καὶ Λύδδα καὶ Ῥαμαθαιν, οἳ τῇ Ἰουδαίᾳ προσετέθησαν ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ τὰ προσκυροῦντα
τούτοις, ἔτι τε ὅσα παρὰ τῶν θυόντων ἐν Ἱεροσολύμοις ἐλάμβανον 128
οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεῖς, καὶ ὅσα ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ τῶν φυτῶν, καὶ τἆλλα τὰ προσήκοντα ἡμῖν, καὶ τὰς λίμνας τῶν ἁλῶν καὶ τοὺς κομιζομένους ἡμῖν στεφάνους ἀφίημι αὐτοῖς, καὶ οὐδὲν*

---

§ 123 = 1. Maccab. XI 22.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 381.

6 *τὸν* om. AMW 7 **λαμβάνειν* L 8 *βεβαίωσ* AMWE **παρὰ*] *ἐπὶ* LAMW 10 **ἐπίστευσε* F *παρακαλοῦντοσ* LAMWE **ὅπως*] *οὕτωσ* PFV 11 *τοπαρχιῶν, ο* ex corr. V 12 *ἰόπησ* E, cf. § 50 **τέλη* PFV **καὶ* om. AM et ut uid. Lat 13 *ἐπιστολὴν* E *τὸν τρόπον τοῦτον* tr. FLV 14 *τῶ ἰουδαίων ἔθνει* tr. V 15 *ἔγραψα*] *ἐγράψαμεν* V *scripsimus* Lat *Λασθένει*] *λαοσθένει* P *λανθάνει* F *συγγενῆ* P 16 *ὑμῶν* M *ἵν'* FLAMVW *λαοσθένει* P 18 *φυλάσσοντι* AMW *τῆς*] *ἀντὶ τῆσ* LAMW 19 *νόμουσ* codd.; i. marg. *εὗρον ἐν ἄλλοισ νομούσ* AM *Ἀφαίρεμα*] *ἀφίημι ῥεμὰ* (*ῥεμμὰ* M *ῥειμὰ* W) LAMW *ἀφερεμᾶ* V *Ἀφαίρεμα* Maccab. *Ἀφαίρεμα καὶ Λύδδα*] *aferemabelcelida* (h. e. *aferema uel celidda*) Lat *καὶ Λύδδα*] *καλύδδα* V *Ῥαμαθαιν*] *αρμαθαὶμ* F *ῥαμαθὰ* LAMW *ῥαμαθὲμ* V Maccab. *ramathe* Lat 20 *σαμαρίτιδοσ* P 21 *ἔτι*] *νῦν* AMW *nunc* Lat *ἐλάμβανον ἐν ἱεροσολύμοισ* tr. AMW *ἐλάμβανον* om. L 23 *τὰ ἄλλα* AM *τὰ* om. PM 24 *αὐτοῖς*] *αὐτῶ* AMW *ὑμῖν αὐτοῖσ* V

παραβιβασθήσεται τούτων ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδὲ εἰς τὸν ἅπαντα χρό-
νον. φρόντισον οὖν, ἵνα τούτων ἀντίγραφον γένηται καὶ δοθῇ Ἰω-
129 νάθῃ καὶ ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ τοῦ ἁγίου ἱεροῦ τεθῇ." τὰ μὲν δὴ
γραφέντα ταῦτα ἦν. ὁρῶν δὲ ὁ Δημήτριος εἰρήνην οὖσαν καὶ μη-
δένα κίνδυνον μηδὲ πολέμου φόβον ὑπάρχοντα διέλυσε τὴν στρα-
τιὰν καὶ τὸν μισθὸν αὐτῶν ἐμείωσεν, καὶ μόνοις τοῦτον ἐχορήγει
τοῖς ξενολογηθεῖσιν, οἳ συνανέβησαν ἐκ Κρήτης αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν
130 ἄλλων νήσων. ἔχθρα τοιγαροῦν αὐτῷ καὶ μῖσος ἐκ τούτου γίνεται
παρὰ τῶν στρατιωτῶν, οἷς αὐτὸς μὲν οὐδὲν οὐκέτι παρεῖχεν, οἱ
δὲ πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖς καὶ ἐπ' εἰρήνης χορηγοῦντες αὐτοῖς ὁμοίως
διετέλουν, ἵν' εὐνοοῦντας ἔχωσιν καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀγῶσιν εἰ
δεήσειέν ποτε προθύμους.
131 V. 1. Ἀμέλει ταύτην νοήσας τὴν δύσνοιαν τῶν στρατιωτῶν
πρὸς Δημήτριον Ἀλεξάνδρου τις στρατηγὸς Ἀπαμεὺς τὸ γένος Διό-
δοτος ὁ καὶ Τρύφων ἐπικληθείς, παραγίνεται πρὸς Μάλχον τὸν
Ἄραβα, ὃς ἔτρεφε τὸν Ἀλεξάνδρου υἱὸν Ἀντίοχον, καὶ δηλώσας
αὐτῷ τὴν δυσμένειαν τὴν τῶν στρατευμάτων πρὸς Δημήτριον ἔπει-
θεν αὐτῷ δοῦναι τὸν Ἀντίοχον· βασιλέα γὰρ αὐτὸν ποιήσειν καὶ
132 τὴν ἀρχὴν αὐτῷ τὴν τοῦ πατρὸς ἀποκαταστήσειν. ὁ δὲ τὸ μὲν
πρῶτον ἀντεῖχεν ὑπ' ἀπιστίας, ὕστερον δὲ πολλῷ χρόνῳ προσ-
λιπαρήσαντος τοῦ Τρύφωνος νικᾶται τὴν προαίρεσιν εἰς ἃ Τρύφων
παρεκάλει. καὶ τὰ μὲν περὶ τούτου τἀνδρὸς ἐν τούτοις ὑπῆρχεν.
133 2. Ὁ δ' ἀρχιερεὺς Ἰωνάθης ἐξελθεῖν βουλόμενος τοὺς ἐν τῇ
ἄκρᾳ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοὺς Ἰουδαίων φυγάδας καὶ ἀσεβεῖς καὶ
τοὺς ἐν ἁπάσῃ τῇ χώρᾳ φρουρούς, πέμψας πρὸς Δημήτριον δῶρα

---

§ 128 = 1. Maccab. XI 36.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 381.

1 *παραβιβασθήσεται*] *παραβεβασθήσεται* L *παρα··βα·θήσεται* A *παραβαθήσεται* M *extorqueatur* Lat *παραβιασθήσεται* ed. pr. *τοῦ*] *τῶν* P *οὐδὲ*] *οὐδ'* FV *οὔτ'* LAMW, om. Lat *ἅπαντα*] *ἐπιόντα* FVW *ἔπειτα* LAM (*in*) *posterum* Lat 4 *ταῦτ'* V *ὁ* om. LAMWE 5 **στρατείαν* V 6 **ἐμίωσεν* PW 7 **ξενολογηθεῖσιν*] *ξενολογοῦσιν* PFV 8 *ἐκ*] *ἀπὸ* AMWE 9 **παρὰ* om. F 10 *καὶ* om. AMW 11 *εὐνοῶντασ* (*ω* ex *ο* corr. L) PL *εὐνοοῦντεσ* W 12 *προθύμωσ* FL 13 i. marg. *θ'* L *VIII* Lat 15 **Μάλχον*] *malachum* Lat **τὸν* om. P 16 **τὸν*] *τὸν τοῦ* W 17 **πρὸς*] *ἐπὶ* PF *πρὸσ τὸν* AMW *πρὸσ τὸ πρὸσ τὸν* L 18 *αὐτῷ*] *αὐτὸν* P *αὐτῶ* E 19 **αὐτῷ* om. M 20 **ἀπιστείασ* P **ἐκλιπαρήσαντοσ* M 21 *νικᾶται*] *ἐκνικᾶ* F *ἐκνικᾶται* LAMVWE *uincitur malachus* Lat 22 *περὶ* s. A *τοῦ ἀνδρὸσ* W 23 *δὲ* WE *ἐξελεῖν* LAMW *ἐπεξελθεῖν*, *ἐπ* add. m. 2 V *ἐξελθεῖν*, *θ* eras. cod. Busb. E *capere* Lat *ὑπεξελεῖν* Hudson 25 **ἁπάσῃ — φρουρούς*] *ἅπασιν τοὺσ* (*ἅπασι τοῖσ* FV) *ἐν τῇ χώρα φρουρίοισ* PFV *qui per totam prouinciam custodes erant* Lat *τῇ* om. W

καὶ πρεσβευτὰς παρεκάλει τοὺς ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τῆς Ἰουδαίας
ἐκβαλεῖν. ὁ δ' οὐ ταῦτα μόνον αὐτῷ παρέξειν, ἀλλὰ καὶ μείζω 134
τούτων ὑπισχνεῖται μετὰ τὸν ἐν χερσὶ πόλεμον· τούτῳ γὰρ νῦν
εὐσχολεῖν. ἠξίου δ' αὐτὸν καὶ συμμαχίαν πέμψαι δηλῶν ἀποστῆναι
τὴν δύναμιν αὐτοῦ. καὶ Ἰωνάθης μὲν τρισχιλίους ἐπιλεξάμενος
στρατιώτας ἔπεμψεν.
3. *Ἀντιοχεῖς δὲ μισοῦντες τὸν Δημήτριον ὑπὲρ ὧν πεπόνθει-* 135
σαν ὑπ' αὐτοῦ κακῶς, ἀπεχθανόμενοι δ' αὐτῷ καὶ διὰ τὸν πατέρα
Δημήτριον πολλὰ εἰς αὐτοὺς ἐξαμαρτόντα, καιρὸν ἐπετήρουν λαβεῖν
καθ' ὃν ἐπιθοῖντο αὐτῷ. νοήσαντες δὲ συμμαχίαν παροῦσαν παρὰ 136
Ἰωνάθου τῷ Δημητρίῳ καὶ συμφρονήσαντες, ὅτι πολλὴν ἀθροίσει
δύναμιν, εἰ μὴ φθάσαντες προκαταλάβοιεν αὐτόν, ἁρπάσαντες τὰ
ὅπλα καὶ περιστάντες τοῖς βασιλείοις αὐτοῦ τρόπῳ πολιορκίας
καὶ τὰς ἐξόδους διαλαβόντες ἐζήτουν χειρώσασθαι τὸν βασιλέα. ὁ 137
δὲ τὸν δῆμον ὁρῶν τὸν τῶν Ἀντιοχέων ἐκπεπολεμωμένον πρὸς
αὐτὸν καὶ ἐν ὅπλοις ὄντα, παραλαβὼν τοὺς μισθοφόρους καὶ τοὺς
πεμφθέντας ὑπὸ Ἰωνάθου Ἰουδαίους συμβάλλει τοῖς Ἀντιοχεῦσιν
καὶ βιασθεὶς ὑπ' αὐτῶν, πολλαὶ γὰρ ἦσαν μυριάδες, ἡττᾶται. βλέ- 138
ποντες δὲ τοὺς Ἀντιοχεῖς κρατοῦντας οἱ Ἰουδαῖοι ἐπὶ τὰς στέγας
τῶν βασιλείων ἀναβάντες ἐκεῖθεν ἔβαλλον τοὺς Ἀντιοχεῖς, καὶ τοῦ
μὲν αὐτοί τι πάσχειν ὑπ' αὐτῶν ὄντες πορρωτάτω διὰ τὸ ὕψος,
ποιοῦντες δ' αὐτοὺς κακῶς διὰ τὸ ἄνωθεν μάχεσθαι τῶν σύνεγγυς
αὐτοὺς οἰκιῶν ἀπώσαντο. καὶ ταύταις μὲν εὐθὺς πῦρ ἐνῆκαν, ἡ 139
δὲ φλὸξ ἐφ' ὅλην διατείνουσα τὴν πόλιν πυκνῶν τῶν οἰκιῶν οὐσῶν
καὶ τὰ πλεῖστα ἐκ ξύλων ᾠκοδομημένων πᾶσαν αὐτὴν ἐνέμετο.
οἱ δ' Ἀντιοχεῖς μὴ δυνάμενοι βοηθῆσαι μηδὲ κρατῆσαι τοῦ πυρὸς 140
εἰς φυγὴν ἐτράπησαν. τῶν δὲ Ἰουδαίων ἀπὸ δώματος ἐπὶ δῶμα
διαπηδώντων καὶ τοῦτον αὐτοὺς διωκόντων τὸν τρόπον παράδοξον
συνέβη γενέσθαι τὴν δίωξιν. ὁ δὲ βασιλεὺς ὁρῶν τοὺς Ἀντιοχεῖς 141

§ 133 = 1. Maccab. XI 41.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 381.

2 *δὲ* LAMWE **αὐτῶ·* A 3 **τῶν* W **τοῦτο* FV **νοῦν* L 4 **ἀσχολεῖν* V *δὲ* E 5 *μὲν* om. AMWE 7 *τὸν* om. E **πεπόνθησαν* P *πεπόνθεσαν* FLV 8 *δὲ* E 9 **Δημήτριον* om. Lat **ἐξαμαρτῶντα* LA¹W 10 *ἐπίθωνται* E 11 **ἰωνάθουσ* P *συμφρονήσαντεσ*, *ρο* ex *ω* corr. P, *ρο* i. ras. E **ἀθροίσοι* V 15 *τὸν τῶν*] · *τῶν* (eras. uid. *τ*) L *τῶν* V 16 *καὶ* om. W 17 **ὑπὸ*] *ὑπὸ τοῦ* LAMVW 19 **δὲ*] *γὰρ* P **οἱ* om. AMW 20 *τοὺς Ἀντιοχεῖς*] *αὐτοὺσ* E *illos* Lat 21 *αὐτῶν*] *αὐτῶ* W 22 *αὐτοῖσ* E 23 *αὐτοὺς οἰκιῶν*] *αὐτῶν οἰκιῶν* P *οἰκιῶν αὐτοὺσ* AMWE 25 **οἰκοδομημένων* F 26 *δὲ* LAMW 27 **δόματοσ* W **δόμα* W

σῶσαι τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας ἐσπουδακότας καὶ διὰ τοῦτο μηκέτι μαχομένους δι᾽ ἄλλων αὐτοῖς ἐπιτίθεται στενωπῶν, καὶ συμβαλὼν πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινεν, ὡς ἀναγκασθῆναι ῥῖψαι τὰς
142 πανοπλίας καὶ παραδοῦναι αὐτοὺς τῷ Δημητρίῳ. συγγνοὺς δ᾽ αὐτοῖς τῶν τετολμημένων καταπαύει τὴν στάσιν. δωρησάμενος δὲ τοῖς Ἰουδαίοις τὰς ἐκ τῶν σκύλων ὠφελείας καὶ ὡς αἰτιωτάτοις τῆς νίκης αὐτῷ γεγενημένοις εὐχαριστήσας ἀπέπεμψεν εἰς Ἱεροσό-
143 λυμα πρὸς Ἰωνάθην μαρτυρῶν αὐτῷ τῆς συμμαχίας. ὕστερον δὲ πονηρὸς εἰς αὐτὸν ἐγένετο καὶ τὰς ὑποσχέσεις διεψεύσατο καὶ πόλεμον ἠπείλησεν, εἰ μὴ τοὺς φόρους αὐτῷ πάντας ἀποδώσει, οὓς ὤφειλεν τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος ἀπὸ τῶν πρώτων βασιλέων. καὶ ταῦτ᾽ ἐποίησεν ἄν, εἰ μὴ Τρύφων αὐτὸν ἐπέσχεν καὶ τὴν ἐπὶ τὸν Ἰωνάθην αὐτοῦ παρασκευὴν ἀντιμετέσπασεν εἰς τὰς περὶ αὐτοῦ
144 φροντίδας. ὑποστρέψας γὰρ ἐκ τῆς Ἀραβίας εἰς τὴν Συρίαν μετὰ τοῦ παιδὸς Ἀντιόχου, μειράκιον δ᾽ ἦν οὗτος τὴν ἡλικίαν, περιτίθησιν αὐτῷ τὸ διάδημα. καὶ προσχωρήσαντος τοῦ στρατιωτικοῦ παντός, ὃ καταλελοίπει τὸν Δημήτριον διὰ τὸ μὴ τυγχάνειν μισθῶν, πόλεμον ἐκφέρει πρὸς τὸν Δημήτριον, καὶ συμβαλὼν αὐτῷ κρατεῖ τῇ μάχῃ καὶ τούς τε ἐλέφαντας καὶ τὴν τῶν Ἀντιοχέων πόλιν λαμβάνει.
145 4. Δημήτριος μὲν οὖν ἡττηθεὶς ἀνεχώρησεν εἰς Κιλικίαν, ὁ δὲ παῖς Ἀντίοχος πέμψας πρὸς Ἰωνάθην πρεσβευτὰς καὶ γράμματα φίλον τε καὶ σύμμαχον αὐτὸν ἐποιεῖτο καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην ἐβεβαίου καὶ τῶν τεσσάρων παρεχώρει νομῶν, οἳ τῇ χώρᾳ τῶν Ἰου-
146 δαίων προσετέθησαν. ἔτι γε μὴν σκεύη χρυσᾶ καὶ ἐκπώματα καὶ πορφυρᾶν ἐσθῆτα χρῆσθαι τούτοις ἐπιτρέπων ἀπέστειλεν καὶ πόρπῃ δ᾽ αὐτὸν δωρεῖται χρυσέᾳ καὶ τῶν πρώτων αὐτοῦ καλεῖσθαι φίλων.

---

§ 141 = 1. Maccab. XI 48.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 381.

3 *μὲν* om. AMWE 4 *αὐτοὺσ* PFVE *αὐτὰσ* L **συγνοὺσ* P *δὲ* LAMWE 6 *τοὺσ ἰουδαίουσ* FLAMVWE *ταῖσ* FAMVW *ὠφελίασ* P *ὠφελείαισ* FAMVW *αἰτιωτάτοις*] *αἰτίοισ* VE 7 *αὐτῶ τῆσ νίκησ* tr. V 8 **αὐτῷ*] *αὐτοῖσ* AM 10 **ἀποδώσῃ* W 12 *ταῦτα* FLAMVWE *αὐτῶν* W *ὑπέσχεν* E 13 *περὶ αὐτοῦ*] *περὶ ἑαυτοῦ* AM *ἑαυτοῦ* W 14 **τὴν* om. F 15 **μιράκιον* P *δὲ* E *τὴν*] *ἔτι τὴν* LAMWE 16 **τοῦ*] *αὐτῶ τοῦ* L 17 *κατελελοίπει* FE 19 *τε*] *τ᾽* FV, om. E **τῶν* om. M 23 *αὐτὸν* om. AMW **ἐποιήσατο* AMW *ἐβεβαιοῦτο* PE 24 *παρεχώρει*] *παρέχειν* M *νόμων* PFLAMW 26 *πορφύραν* L *αἰσθῆτα* P *πόρπῃ δ᾽*] *πορπίδι* P *πόρπην* F 27 *αὐτὸν δωρεῖται*] *δωρεῖται δ᾽ αὐτῶ* F *χρυσέαν* F *χρυσῆ* LAMW *τῶν πρώτων — φίλων*] *primum suum — amicum* Lat *τῶν πρώτων*] *τὸν πρῶτον* P *πρῶτον* LAMW cf. supra § 85 *αὐτοῦ*] *αὐτὸν* L *φίλον* PFLAMW

τὸν ἀδελφὸν δ' αὐτοῦ Σίμωνα στρατηγὸν τῆς στρατιᾶς ἀπὸ κλίμακος τῆς Τυρίων ἕως Αἰγύπτου καθίστησιν. Ἰωνάθης δ' ἐπὶ τοῖς 147
παρ' Ἀντιόχου γεγενημένοις εἰς αὐτὸν ἡσθεὶς πέμψας πρός αὐτόν τε καὶ Τρύφωνα πρεσβευτὰς εἶναί τε φίλος ὡμολόγει καὶ σύμμαχος καὶ πολεμήσειν σὺν αὐτῷ πρὸς Δημήτριον, διδάσκων ὡς οὐδ' αὐτῷ χάριτας ἀποδοίη πολλῶν παρ' αὐτοῦ χρηστῶν ἐν οἷς ἐδεῖτο τυχών, ἀλλὰ προσαδικήσειεν ἀνθ' ὧν εὖ πάθοι.

5. *Συγχωρήσαντος οὖν Ἀντιόχου δύναμιν αὐτῷ συναγαγόντι* 148
πολλὴν ἔκ τε Συρίας καὶ Φοινίκης τοῖς Δημητρίου πολεμῆσαι στρατηγοῖς εὐθὺς ὥρμησεν εἰς τὰς πόλεις. αἱ δὲ λαμπρῶς μὲν ἐξεδέξαντο, στρατιὰν δ' οὐκ ἔδοσαν. παραγενόμενος δ' ἐκεῖθεν πρὸς 149
Ἀσκάλωνα πόλιν καὶ τῶν Ἀσκαλωνιτῶν φιλοτίμως αὐτῷ μετὰ δώρων ἀπαντησάντων, αὐτούς τε τούτους παρεκάλει καὶ τῶν ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ πόλεων ἑκάστην ἀποστᾶσαν Δημητρίου προσθέσθαι μὲν Ἀντιόχῳ, σὺν αὐτῷ δὲ πολεμούσας πειρᾶσθαι παρὰ Δημητρίου δίκην λαμβάνειν ὧν ἁμάρτοι ποτ' εἰς αὐτάς· εἶναι δ' αὐταῖς βουλομέναις ταῦτα φρονεῖν πολλὰς αἰτίας. πείσας δ' ὁμολογῆσαι πρὸς 150
τὸν Ἀντίοχον συμμαχεῖν τὰς πόλεις εἰς Γάζαν παρεγένετο προσαξόμενος καὶ τὴν παρὰ τούτων εὔνοιαν Ἀντιόχῳ. πολὺ δ' εὗρεν τῆς προσδοκίας τοὺς Γαζαίους ἀλλοτριώτερον ἔχοντας· ἀπέκλεισαν γὰρ αὐτῷ τὰς πύλας καὶ τὸν Δημήτριον ἐγκαταλιπόντες οὐκ ἔγνωσαν Ἀντιόχῳ προσχωρῆσαι. τοῦτο παρώξυνεν εἰς πολιορκίαν τὸν 151
Ἰωνάθην καὶ τῆς χώρας τὴν κάκωσιν· μέρος γὰρ τῆς στρατιᾶς περικαθίσας τῇ Γάζῃ τῷ λοιπῷ τὴν γῆν αὐτὸς ἐπιὼν διέφθειρεν καὶ

§ 146 = 1. Maccab. XI 59.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 382.

1 *ἀδελφὸν δ'*] *δὲ* (*δ'* L) *ἀδελφὸν* LAMW *στρατείασ* F *κλίμακος*] ex Maccab. Hudson *τοῦ κλίματοσ* PFV *κλίματοσ* LAMW *regione* Lat 2 *τῆς* om. FLAMW *Αἰγύπτου*] *τῆσ αἰγύπτου* V *δὲ* FAMVW *ἐπὶ τοῖς*] *τούτοισ* FV 3 *παρὰ* W 6 *ἀποδοίη*] Dindorf *ἀποδώη* codd. *πολλῶν*, *ν* i. ras. L 7 *πρὸσ ἀδικήσειν* P *προσδοκήσειεν* F *ἀνθ' ὧν* i. ras. M 8 **οὖν ἀντιόχου*, litt. *ὖν ἀν* i. ras. M 10 *εἰς*] *ἐπὶ* AMWE *μὲν*] *αὐτὸν μὲν* L *μὲν αὐτὸν* AMWE; *αὐτὸν* etiam Lat uertit *ἐξεδέξατο* A[1] *ἐδέξαντο* E 11 *δὲ* AMWE *δὲ* E *πρὸς*] *εἰσ* FLVE 12 *ἀσκάλων* W *καὶ* om. E 13 **ὑπαντησάντων* FV 16 *ποτὲ* FLAMVWE **αὐτούσ* LAMVW 17 *δὲ* E **ὁμολογήσειν* LAMW 18 *τὸν* om. FE 19 *εὗρον* P *εὗρε* FMV 20 *γαζέουσ* W **ἀπέκλεισαν*] *ἀποκλείσαντεσ* P 21 **τὸν Δημήτριον ἐγκαταλιπόντες* u. 21 aut post *ἔγνωσαν* aut post *προσχωρῆσαι* collocanda esse putat Holwerda *ἐγκαταλειπόντεσ* PF *ἐγκαταλειποντασ* (ε supra) L 22 *εἰς*] *πρὸσ* E **πολυορκίαν* F **τὸν*] *αὐτῶν τὸν* A *αὐτῶ τὸν* W 23 *τὴν*] *αὐτῶν τὴν* LAMWE 24 *αὐτὸς ἐπιὼν*] *ἐπιὼν αὐτὸσ* AMW *αὐτῶν ἐπιὼν* E

ἐνεπίμπρα. ταῦτα δὲ πάσχοντας ἑαυτοὺς ὁρῶντες οἱ Γαζῖται καὶ
μηδεμίαν ἀπὸ Δημητρίου βοήθειαν αὐτοῖς γινομένην, ἀλλὰ τὸ μὲν
λυποῦν ἤδη παρόν, τὸ δ' ὠφελῆσον μακρὰν ἔτι καὶ ἄδηλον εἰ παρα-
γένοιτο, σῶφρον ἔκριναν εἶναι τοῦτ' ἀφέντες παραμένειν ἐκεῖνο
152 θεραπεύειν. πέμψαντες οὖν πρὸς τὸν Ἰωνάθην φιλίαν τε ὡμολό-
γουν καὶ συμμαχίαν· οἱ μὲν γὰρ ἄνθρωποι πρὸ πείρας τῶν δεινῶν
οὐ συνιᾶσιν τὸ συμφέρον, ἀλλ' ὅταν ἔν τινι κακῷ γενόμενοι τύχωσιν,
τότε γνωσιμαχήσαντες ἃ μηδ' ὅλως βλαβέντας ἄμεινον ἦν ποιεῖν
153 ταῦθ' ὕστερον ζημιωθέντες αἱροῦνται. ὁ δὲ συνθέμενος πρὸς αὐ-
τοὺς φιλίαν καὶ λαβὼν ὁμήρους τούτους μὲν ἀπέστειλεν εἰς Ἱερο-
σόλυμα, αὐτὸς δὲ τὴν χώραν ἅπασαν ἐπῆλθεν ἄχρι Δαμασκοῦ.
154 6. Τῶν δὲ Δημητρίου στρατηγῶν ἀκουσθέντων αὐτῷ προελ-
θεῖν εἰς Κέδασαν σὺν πολλῇ στρατιᾷ, μεταξὺ δ' ἐστὶν αὕτη τῆς
τε Τυρίων γῆς καὶ τῆς Γαλιλαίας· ἀπάξειν γὰρ αὐτὸν ἐκ τῆς Συ-
ρίας ὑπέλαβον ἐπὶ τὴν τῶν Γαλιλαίων συμμαχίαν· τῆς γὰρ Γαλι-
λαίας ὄντας αὐτοὺς οὐ περιόψεσθαι πολεμουμένους· ὑπήντησεν
155 αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν Σίμωνα καταλιπὼν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὃς στρατὸν
ἐκ τῆς χώρας συναγαγὼν ὡς ἐνῆν ἱκανώτατον τὴν Βεθσούραν πο-
λιορκῶν προσεκάθητο χωρίον τῆς Ἰουδαίας ὀχυρώτατον· κατεῖχεν
γὰρ αὐτὸ φρουρὰ Δημητρίου. δεδήλωται δ' ἡμῖν τοῦτο καὶ πρότε-
156 ρον. ὡς δὲ χώματα μὲν ἐγείραντος τοῦ Σίμωνος, μηχανήματα δ'

§ 151 = 1. Maccab. XI 61.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 382.

1 αὐτοὺσ FLVW αὐτοὺσ AM Γαζῖται] γαζεῖσ AMW γαζαῖοι VE *gazaei* Lat 2 ἀπὸ] ὑπὸ M ἐκ E 3 ὠφελῆσαν W ἔτι] ὅτι AMW 4 *τοῦτο F ταῦτα AMW ταῦτ' V παραμένειν ἀφέντεσ tr. F ἀφέντας Cocceji περιμένειν Bekker ἐκείνω, νω i. ras. L ἐκεῖνον AMW 7 συνιᾶσι V συνίασι (-σιν P) PFLAMW κακῷ τινὶ tr. AMW 9 ταῦτ' P ταῦτα FLAMVW 10 *τούτουσ ex τότε corr. M *μὲν om. P 11 μετῆλθεν V 12 δὲ om. AMWE Lat *δημιτρίου F *στρατηγῶν] στρατιωτῶν PFLV ἀκουσθέντων om. PFLV προελθεῖν] προσελθόντων PFLV προσελθεῖν E 13 *Κέδασαν] κέδασαν (κέδεσαν F) πόλιν PFLV *cedessam* Lat cf. § 162 *μεταξὺ] πλησίον PFLV δέ AMW 14 *τε om. V *τῆς om. AMW ἀπάξειν — 16 πολεμουμένους] *nam hoc desiderabant duces demetrii, ut de syria eum ad galilaeam traherent putantes minime eum pati galilaeos sibi subiectos affligi* Lat 15 τῶν Γαλιλαίων συμμαχίαν] γαλιλαίαν ὡσ (εἰσ L) σύμμαχον PFLV τῆς — 16 αὐτοὺς] τοὺσ γὰρ γαλιλαίουσ ὄντασ αὐτοῦ LAMW 16 ὑπήντησεν] ὑπήρτησεν P ὑπήντησεν οὖν AMWE 17 αὐτοὺσ W *καταλειπὼν P *ὅς] ὃσ τὸν (ὃ ex ὢ corr. F) PFV καὶ LW 18 βεθσουραν P βαιθσούραν, αι ex ε corr. F βεθσουρᾶν L βέ·θσουραν A βέθσουραν M βεεθσούραν W βεσούραν E *bessuram* et *bethsuram* codd. Lat 20 αὐτῷ FL¹E δὲ FLAMVW 21 ἐγείροντοσ V μηχανήματα] Hudson μηχανήματοσ PFLV καὶ μηχανήματα AMWE διστάντοσ W δὲ ἱστάντοσ (ὲ ἱ i. ras. A) AM δ' ἐνστάντοσ PFLV *constituisse* Lat

ἱστάντος καὶ πολλῇ σπουδῇ χρωμένου περὶ τὴν τῆς Βεθσούρου πολιορκίαν ἔδεισαν οἱ φρουροί, μὴ κατὰ κράτος ἐξαιρεθέντος τοῦ χωρίου διαφθαρῶσιν, πέμψαντες πρὸς τὸν Σίμωνα ἠξίουν ὅρκους λαβόντες, ὥστε μηδὲν ὑπ' αὐτοῦ παθεῖν, καταλιπεῖν τὸ χωρίον καὶ πρὸς Δημήτριον ἀπελθεῖν. ὁ δὲ δοὺς ταύτας αὐτοῖς τὰς πίστεις 157
ἐκβάλλει μὲν ἐκείνους ἐκ τῆς πόλεως, αὐτὸς δὲ φρουρὰν καθίστησιν ἰδίαν.

7. Ἰωνάθης δὲ ἄρας ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῶν 158
Γεννησάρων λεγομένων, ἐκεῖ γὰρ ἐτύγχανεν ἐστρατοπεδευκώς, εἰς τὸ καλούμενον Ἀσὼρ πεδίον προῆλθεν οὐκ εἰδὼς ὄντας ἐν αὐτῇ τοὺς πολεμίους. μαθόντες δὲ πρὸ μιᾶς ἡμέρας οἱ τοῦ Δημητρίου μέλ- 159
λειν Ἰωνάθην ἐπ' αὐτοὺς βαδίζειν ἐνέδραν αὐτῷ καὶ τοὺς λοχήσοντας ἐν τῷ ὄρει καθίσαντες αὐτοὶ μετὰ τῆς στρατιᾶς ἀπήντων εἰς τὸ πεδίον· οὓς ἰδὼν ὁ Ἰωνάθης ἑτοίμους πρὸς μάχην παρεσκευάζετο καὶ αὐτὸς τοὺς ἰδίους στρατιώτας πρὸς τὸν ἀγῶνα, ὡς ἠδύνατο. τῶν δὲ εἰς τὴν ἐνέδραν ὑπὸ τῶν Δημητρίου στρατηγῶν κατα- 160
σταθέντων κατὰ νώτου τοῖς Ἰουδαίοις γενομένων, δείσαντες μὴ μέσοι ληφθέντες ἀπόλωνται, φεύγειν ὥρμησαν. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες 161
τὸν Ἰωνάθην κατέλιπον, ὀλίγοι δέ τινες ὡς περὶ πεντήκοντα τὸν ἀριθμὸν ὑπέμειναν, καὶ Ματθίας ὁ Ἀψαλώμου καὶ Ἰούδας ὁ Χαψέου τῆς ἁπάσης δυνάμεως ἡγεμόνες ὄντες· τολμηρῶς δὲ καὶ μετὰ ἀπογνώσεως εἰς τοὺς πολεμίους ὠσάμενοι τῷ τε θάρσει κατέπλη-

§ 156 = 1. Maccab. XI 66.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 382.

1 περὶ] πρὸσ P τῆς om. AMW βαιθσούρασ F βεθσούρασ (ex βέθσωρου corr. A) LAMV βεθσώρου W *bessurae* et *bethsurae* codd. Lat 2 πολυορκίαν F 3 *πέμψαντες] καὶ πέμψαντεσ (καὶ suppl. m. 1 A eras. M) PFLAM πρὸς] οὖν πρὸσ W 4 *καταλειπεῖν P *καταλιπεῖν τε τὸ (litt. ιν τε τὸ i. ras. corr. A) AM *καταλιπεῖν — 5 ἀπελθεῖν om. W 5 ταύτας] om. E post πίστεις tr. L 8 *Γαλιλαίας] ἰουδαίασ M 9 γενησαρῶν P γεννησάρων FLAMW γεννησσάρων V *gennisaron* Lat ἐτύγχανε στρατοπεδευκὼσ F 10 Ἀσὼρ] ἐσὼρ (α supra) L ἀσώρ, ὼ corr. ex οῦ uid. A ἀσσὼρ M αὐτῇ] αὐτῷ V 12 *τὸν ἰωνάθην AMW *λοχήσαντασ PFMV 14 ὁ om. AMWE *παρεσκευάζετο — 15 ἠδύνατο] *hortabatur suos* Lat 15 *αὐτὸς om. PFL *στρατιώτας om. F ὡς ἠδύνατο om. E ἠδύνατο] ἐδύνατο AMW ἠδύνατο ‖ παρώρμα L 16 τῶν (ante Δημ.)] τοῦ F τῶν τοῦ L 18 ἀπολοῦνται E 19 *κατέλειπον P 20 *ὑπέμειναν u. 19 post τινες tr. V μαθίασ W ματταθίασ E ὁ ἀψαλαμου P ὁ ψαλώμου AM ὁ ψαλωμοῦ W *salomi* (*falomi* cod. Neapol.) Lat ὁ Χαψέου] ὁ χαψαίου (ὁ ex ὡ corr., αι i. ras. corr. A) FLAMV ἀχεψεοῦ W *chapsei* Lat 21 τολμηρῶς δὲ] οἱ τολμ[illegible]σ LAMWE et ut uid. Lat 22 *τῷ] τό L[1] θράσει LAMWE κα[illegible]ξεν W

162 ξαν αὐτοὺς καὶ ταῖς χερσὶν ἀπέστρεψαν εἰς φυγήν. οἱ δ' ἀναχωρή-
σαντες τῶν Ἰωνάθου στρατιωτῶν ὡς εἶδον τοὺς πολεμίους τραπέν-
τας, ἐπισυλλεγέντες ἐκ τῆς φυγῆς ὥρμησαν αὐτοὺς διώκειν καὶ τοῦτ'
ἐποίησαν μέχρι Κεδάσων, οὗ τὸ στρατόπεδον ἦν τοῖς πολεμίοις.
163 8. Κρατήσας οὖν Ἰωνάθης τῇ μάχῃ λαμπρῶς καὶ δισχιλίους
τῶν ἐχθρῶν ἀποκτείνας ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ὁρῶν οὖν,
ὅτι πάντ' αὐτῷ κατὰ νοῦν προνοίᾳ θεοῦ χωρεῖ, πρὸς Ῥωμαίους
πρεσβευτὰς ἀπέστειλεν, ἀνανεώσασθαι βουλόμενος τὴν γενομένην
164 τῷ ἔθνει πρὸς αὐτοὺς ἔμπροσθεν φιλίαν. τοῖς δ' αὐτοῖς πρεσ-
βευταῖς ἐπέστειλεν ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἀναστρέφουσιν πρὸς τοὺς Σπαρ-
τιάτας ἀφικέσθαι καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑπομνῆσαι φιλίαν καὶ συγ-
γένειαν. οἱ δ' ὡς ἦλθον εἰς τὴν Ῥώμην παρελθόντες εἰς τὴν
βουλὴν αὐτῶν καὶ τὰ παρὰ Ἰωνάθου τοῦ ἀρχιερέως εἰπόντες, ὡς
165 πέμψειεν αὐτοὺς ἐπὶ τῇ τῆς συμμαχίας βεβαιώσει, τῆς βουλῆς ἐπι-
κυρωσάσης τὰ πρότερον αὐτῇ περὶ τῆς Ἰουδαίων φιλίας ἐγνωσμένα
καὶ δούσης ἐπιστολὰς πρὸς ἅπαντας τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἀσίας καὶ
Εὐρώπης καὶ τῶν πόλεων ἄρχοντας αὐτοῖς κομίζειν, ὅπως ἀσφαλοῦς
τῆς εἰς τὴν οἰκείαν κομιδῆς δι' αὐτῶν τύχωσιν, ἀναστρέφοντες εἰς
τὴν Σπάρτην παρεγένοντο καὶ τὰς ἐπιστολάς, ἃς ἔλαβον παρὰ Ἰω-
166 νάθου, αὐτοῖς ἀπέδοσαν. τὸ δ' ἀντίγραφον ἦν τόδε· „ἀρχιερεὺς
Ἰωνάθης τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων καὶ ἡ γερουσία καὶ τὸ κοινὸν
τῶν ἱερέων Λακεδαιμονίων ἐφόροις καὶ γερουσίᾳ καὶ δήμῳ τοῖς

§ 162 = 1. Maccab. XI 73.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 382 Exc de legationibus.

1 *ἀπέτρεψαν W δὲ LAMWE 4 κεδάσων, ά i. ras. corr. A καεδέσων sic P κεδεσσων W *cedessam* Lat τῶν πολεμίων FLV *hostium* Lat 5 *ἰωάνθησ cod. Ambros. ἰωνάνθησ cod. Monac. Exc *λαμπρὸσ L[1] *δισχιλίους] tria milia apud Maccab. 6 *ὁρῶν] incip. Exc οὖν] δ' FV δὲ LAMW, om. EExc 7 πάντα AMWE *πάντα κατὰ νοῦν αὐτῶ χωρϊεῖ (sic) καταπρόνοιαν θεοῦ Exc 8 πρεσβευτὰσ πρὸσ ῥωμαίουσ tr. AMWEExc 9 δ' αὐτοῖς] δὲ (δ' V) αὐτοῦ AMVELatExc δὲ W 10 ἀπέστειλεν FL ἐπέστρεψεν E ὑποστρέφουσι E *Σπαρτιάτας] παρτιάτασ L παρτιώτασ P στρατιώτασ Exc 11 *καὶ τὴν συγγένειαν PFLV 12 δὲ MEExc et ex corr. A ὡς ἦλθον] ἐλθόντεσ EExc καὶ ante παρελθόντες add. Exc 13 αὐτῶν om. EExc *παρὰ] παρὰ τοῦ LAMW *εἰπόντοσ LM[1] 14 πέμψειεν, ψ i. ras. A τῇ] τὴν PFV βεβαίωσιν PFV 15 πρότερα E 16 *καὶ om. Exc τοὺς] τούσ τε AMWEExc *καὶ Εὐρώπης om. Lat 17 *αὐτοῖς] αὐτῆσ cod. Schotti αὐτοῦ cod. Monac. Exc *κομίζων F 18 *οἰκίαν FLA[1]W *κομιδῆς] χώραν κομιδῆσ AM litt. *χώραν — αὐτῶν τ i. ras. circiter 14 litt. m. 2 A *τύχωσιν] fin. Exc ἀναστραφέντεσ E 19 ἃς om. F 20 ἀπέδωσαν P ἐπέδοσαν E δὲ AMW 22 ἱερέων] ἰουδαίων V δήμῳ] δημόταισ καὶ AM δημόταισ W τοῖς ἀδελφοῖς om. WLat

ἀδελφοῖς χαίρειν. εἰ ἐρρωμένοις ὑμῖν καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ ἴδια
χωρεῖ κατὰ νοῦν, οὕτως ἂν ἔχοι ὡς βουλόμεθα, ἐρρώμεθα δὲ καὶ
ἡμεῖς. ἐπειδὴ τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις κομισθείσης Ὀνίᾳ τῷ γενο- 167
μένῳ ἀρχιερεῖ παρ' ἡμῖν παρὰ Ἀρέως τοῦ βασιλεύσαντος ὑμῶν
ἐπιστολῆς διὰ Δημοτέλους περὶ τῆς ὑπαρχούσης ὑμῖν πρὸς ἡμᾶς
συγγενείας, ἧς ὑποτέτακται τὸ ἀντίγραφον, τήν τε ἐπιστολὴν ἐδε-
ξάμεθα προθύμως καὶ τῷ Δημοτέλει καὶ τῷ Ἀρεῖ εὐνοϊκῶς διετέ-
θημεν, οὐ δεόμενοι τῆς τοιαύτης ἀποδείξεως διὰ τὸ ἐκ τῶν ἱερῶν
ἡμῶν πεπιστεῦσθαι γραμμάτων, τὸ μὲν προκατάρχειν τῆς ἀναγνω- 168
ρίσεως οὐδὲ δοκιμάζομεν μὴ καὶ προαρπάζειν δοκῶμεν τὴν παρ'
ὑμῶν διδομένην δόξαν, πολλῶν δὲ χρόνων διαγενομένων ἀπὸ τῆς ἐξ
ἀρχῆς ἀναπολη θείσης ἡμῖν οἰκειότητος ἐν ταῖς ἱεραῖς καὶ ἐπωνύμοις
ἡμέραις θυσίας τῷ θεῷ προσφέροντες καὶ ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτη-
ρίας τε καὶ νίκης αὐτὸν παρακαλοῦμεν. πολλῶν δ' ἡμᾶς πολέμων 169
περιστάντων διὰ τὴν τῶν γειτνιώντων πλεονεξίαν οὔθ' ὑμῖν οὔτ'
ἄλλῳ τῶν προσηκόντων ἡμῖν ἐνοχλεῖν ἐκρίναμεν. καταγωνισάμενοι
δὲ τοὺς πολεμίους πέμποντες πρὸς Ῥωμαίους Νουμήνιον τὸν Ἀν-
τιόχου καὶ Ἀντίπατρον τὸν Ἰάσονος τῶν ἀπὸ τῆς γερουσίας ὄντων
παρ' ἡμῖν ἐν τιμῇ, ἐδώκαμεν αὐτοῖς καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολάς,
ὅπως ἀνανεώσωνται τὴν πρὸς ὑμᾶς ἡμῖν συγγένειαν. καλῶς οὖν 170
ποιήσετε καὶ αὐτοὶ γράφοντες ἡμῖν καὶ περὶ ὧν ἂν δέησθε ἐπι-
στέλλοντες, ὡς εἰς ἅπαντα προθυμησομένοις ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας

§ 167 = 1. Maccab. XII 7.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 382.

1 ἀδελφοῖσ, δελφοῖσ suppl. m. 1 nulla rasura A εἰ om. PFV 2 χωρεῖ] χαίρειν P χωρεῖν FV 3 γινομένω L 4 ἀρχιερεῖ — παρὰ om. V παρ' ἡμῖν om. PF Ἀρέως] ἄρεωσ P ἄρεοσ (ο i. ras. F) FV ἀρείου LAMW *areo* Lat Δαρείου Maccab., cf. XII 225 5 διὰ Δημοτέλους] *et ab omni populo* Lat δημοτελοῦσ PFLA¹W ἡμῖν πρὸσ ὑμᾶσ FLAMVW et fort. Lat 7 δημοτελεῖ PFLW *populo* Lat ἄρει FV ἄρεει P ἀρείω LAMW *areo* Lat εὐνοϊκῶσ, ν i. ras. F 9 πεπιστεῦθαι PFL πεπεῖσθαι AMW *credidimus* Lat μὲν] μὲν οὖν LAMVW ἀναγνωρήσεωσ P 10 οὐδὲ] οὐχ LAMW ἐδοκιμάζομεν MW ἐκδοκιμάζομεν AL καὶ om. W 11 δεδομένην PFLV διαγεγενημένων FLAMVW 12 ἀναποληθείσης] ἀναπληρωθείσησ LAMW 13 ἡμετέρασ FV 14 τε om. AMW παρακα··λοῦμεν V δὲ AMW 15 γειτνιόντων PL πλεονεξίαν] περίστασιν PLV περιστασίαν F *auaritiam* Lat οὔτε ἄλλοισ LAMW Lat ὑμῖν PFLV 17 νουμίνιον L ἀντιμάχου FLAMVW 18 ἰάσωνοσ LAM¹VW τῆσ i. ras. F 19 ἡμῶν L πρὸς ὑμᾶς] ὑπάρχουσαν AMW 20 συγγένειαν] φιλίαν AMW *cognationem* Lat 21 ποιήσεται P καὶ om. AMW ὑμῖν P δεῆσθαι P ἐπεστέλλοντεσ, ἐλλ i. ras. M 22 προθυμηθησομένοισ (-ουσ LW) LAMVW ἡμετέρασ F

προαιρέσεως." οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι τούς τε πρεσβευτὰς φιλο-
φρόνως ὑπεδέξαντο καὶ ψήφισμα ποιησάμενοι περὶ συμμαχίας
καὶ φιλίας πρὸς αὐτοὺς ἀπέστειλαν.
171 9. *Κατὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον τρεῖς αἱρέσεις τῶν Ἰουδαίων*
ἦσαν, αἳ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων διαφόρως ὑπελάμβανον,
ὧν ἡ μὲν Φαρισαίων ἐλέγετο, ἡ δὲ Σαδδουκαίων, ἡ τρίτη δὲ Ἐσ-
172 *σηνῶν. οἱ μὲν οὖν Φαρισαῖοι τινὰ καὶ οὐ πάντα τῆς εἱμαρμένης*
ἔργον εἶναι λέγουσιν, τινὰ δ' ἐφ' ἑαυτοῖς ὑπάρχειν συμβαίνειν τε
καὶ μὴ γίνεσθαι. τὸ δὲ τῶν Ἐσσηνῶν γένος πάντων τὴν εἱμαρ-
μένην κυρίαν ἀποφαίνεται καὶ μηδὲν ὃ μὴ κατ' ἐκείνης ψῆφον ἀν-
173 *θρώποις ἀπαντᾶν. Σαδδουκαῖοι δὲ τὴν μὲν εἱμαρμένην ἀναιροῦσιν*
οὐδὲν εἶναι ταύτην ἀξιοῦντες οὐδὲ κατ' αὐτὴν τὰ ἀνθρώπινα τέλος
λαμβάνειν, ἅπαντα δὲ ἐφ' ἡμῖν αὐτοῖς κεῖσθαι, ὡς καὶ τῶν ἀγαθῶν
αἰτίους ἡμᾶς γινομένους καὶ τὰ χείρω παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀβουλίαν
λαμβάνοντας. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀκριβεστέραν πεποίημαι δή-
λωσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῆς Ἰουδαϊκῆς πραγματείας.
174 10. *Οἱ δὲ τοῦ Δημητρίου στρατηγοὶ τὴν γεγενημένην ἧτταν*
ἀναμαχέσασθαι βουλόμενοι, πλείω τῆς προτέρας δύναμιν συναγα-
γόντες ἦλθον ἐπὶ τὸν Ἰωνάθην. ὁ δὲ ἐπιόντας πυθόμενος ὀξέως
ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ἀμαθῖτιν· οὐ γὰρ ἔγνω σχολὴν αὐτοῖς
175 *παρασχεῖν, ὥστ' εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐμβαλεῖν. στρατοπεδευσάμενος*
δὲ τῶν πολεμίων ἄπωθεν σταδίοις πεντήκοντα πέμπει τοὺς κατο-
ψομένους αὐτῶν τὴν παρεμβολὴν καὶ πῶς εἶεν ἐστρατοπεδευκότες.
τῶν δὲ κατασκόπων πάντ' αὐτῷ φρασάντων καί τινας συλλαβόντων
νυκτός, οἳ αὐτοῖς μέλλειν ἐπιτίθεσθαι τοὺς πολεμίους ἐμήνυον,

---

§ 170 = 1. Maccab. XII 20; § 174 = 1. Maccab. XII 24.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 382, 390, 383.

1 *μὲν οὖν*] *δὲ* AMWE **πρεσβυτὰσ* ex corr. P 2 *περὶ — φιλίας*] *de amicitiis* Lat *φιλίασ καὶ συμμαχίασ* tr. AMWE 3 **ἀπέστελλον* P *ἀπέστειλον* W 4 *τοῖσ ἰουδαίοισ* E 6 **φαρισσαίων* F 7 **φαρισσαῖοι* F 8 *λέγουσι* u. 7 post *Φαρισαῖοι* tr. AMW *ἔλεγον* E *dicebant* Lat *εἶναι λέγουσιν ἔργον* tr. V *δὲ* E **ἑαυτοῖς*] *ἡμῖν αὐτοῖσ* LAMWE 9 **καὶ*] *ἢ* Lowthius **ἡμαρμένην* L 11 *ἀπαντᾶ* PFLVWE et fort. Lat 12 *οὐδὲ*] Dindorf *οὔτε* codd. E **κατὰ ταύτην* AMW *ἀνθρώπεια* AMWE 13 **δ'* AMW *κεῖσθαι*] *τίθενται* FLAMVWE *supponunt* Lat 14 *ἡμᾶς*] *αὐτοὺσ ἡμᾶσ* F *ἡμᾶσ αὐτοὺσ* LAMVWE *nos ipsos* Lat *γενομένουσ* PE **παρὰ τὴν*] *περὶ* PF *παρὰ* V 15 **μὲν* om. W 17 *τὴν γενομένην* AMWE 18 *δυνάμεωσ* E 19 **δ'* FLAMV 20 **ὑπήντησεν* FV **αὐτοῖς*] *αὐτὴν* F *αὐτοὺσ* W *ἀμαθῆτιν* PF *amathetidem* Lat *οὐ*] *οὐδὲ* E 21 *ὥστ'*] *ὡσ* W *ὥστε* E 22 litt. *πολεμ* i. ras. P *ἄποθεν* P^1FA^1 23 **ἐστρατοπαιδευκότεσ* L 24 *πάντα* E 25 *αὐτοῖς*] *αὐτῷ* (*ῶ* ex *ὸ* corr. m. 2 L) FLAMVWE

προγνοὺς ἠσφαλίσατο, προφυλακάς τε ποιησάμενος ἔξω τοῦ στρα- 176
τοπέδου καὶ τὴν δύναμιν δι᾽ ὅλης τῆς νυκτὸς ἐν τοῖς ὅπλοις ἔχων
ἅπασαν καὶ παρηγγελκὼς αὐτοῖς τὰς ψυχὰς ἐρρωμένους εἶναι καὶ
ταῖς διανοίαις οὕτως ἔχειν, ὡς καὶ διὰ τῆς νυκτὸς εἰ δεήσειε μαχε-
σομένους, ὥστε μὴ λαθεῖν αὐτῶν τὴν προαίρεσιν. οἱ δὲ τοῦ Δη- 177
μητρίου στρατηγοὶ πυθόμενοι τὸν Ἰωνάθην ἐγνωκότα οὐκέτι τὴν
γνώμην ἦσαν ὑγιεῖς, ἀλλ᾽ ἐτάραττεν αὐτοὺς τὸ καταφώρους τοῖς
ἐχθροῖς γεγονέναι καὶ μηδενὶ προσδοκᾶν αὐτῶν ἐπικρατήσειν ἑτέρῳ
τῆς ἐπιβουλῆς διημαρτημένης· ἐκ γὰρ τοῦ φανεροῦ διακινδυνεύοντες
οὐκ ἐνόμιζον εἶναι τοῖς Ἰωνάθου ἀξιόμαχοι. φυγὴν οὖν ἐβουλεύσαντο, 178
καὶ πυρὰ καύσαντες πολλά, ὡς ὁρῶντες οἱ πολέμιοι μένειν αὐτοὺς
ὑπολάβοιεν, ἀνεχώρησαν. ὁ δὲ Ἰωνάθης ἕωθεν προσμίξας αὐτῶν
τῷ στρατοπέδῳ καὶ καταλαβὼν ἔρημον αὐτό, συνεὶς ὅτι πεφεύγα-
σιν ἐδίωκεν. οὐ μέντοι φθάνει καταλαβεῖν· ἤδη γὰρ τὸν Ἐλεύθε- 179
ρον ποταμὸν διαβεβηκότες ἦσαν ἐν ἀσφαλεῖ. ποιησάμενος οὖν ἐκεῖ-
θεν τὴν ὑποστροφὴν εἰς τὴν Ἀραβίαν καὶ πολεμήσας τοὺς Ναβα-
τηνοὺς καὶ πολλὴν αὐτῶν λείαν ἀπελάσας καὶ λαβὼν αἰχμαλώτους
ἐλθὼν εἰς Δαμασκὸν ἐκεῖ πάντα ἀπέδοτο. ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν 180
καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν Ἰουδαίαν ἅπασαν ἐπελθὼν καὶ
τὴν Παλαιστίνην ἕως Ἀσκάλωνος ἠσφαλίσατο φρουρίοις, καὶ ποιή-
σας ταῦτα καὶ τοῖς οἰκοδομήμασιν ὀχυρώτατα καὶ ταῖς φυλακαῖς
ἦλθεν εἰς Ἰόππην καὶ καταλαβόμενος αὐτὴν εἰσήγαγεν μεγάλην

---

§ 176 = 1. Maccab. XII 27.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 383.

1 *τε om. PFLV 2 τοῖς om. AMWE 3 αὐτοὺσ L τὰς ψυχὰς] V ταῖσ ψυχαῖσ PFLAMW ἐρρωμένουσ, υ ex ι corr. P ἐρρωμένοισ V 4 μαχησομένουσ AVW μαχεσομένουσ (η superscr.) M μαχομένουσ L μαχουμένους coni 6 ἐγνωκότα] μεμαθηκότα AMWE *cognouisse* Lat 7 *ἐτάρασσεν AMW *καταφώρουσ, φώρου i. ras. F καταφόρουσ P[1]A[1]W 8 προσδοκᾶν] προσδοκώντων LAMW προσδοκοῦντας ed. pr. ἐπικρατήσειν] ἔτι κρατήσειν AMW ἔτι ἐπικρατήσειν L ἑτέρωσ W 10 *ἰωνάθουσ P *ἀξιώμαχοι L φυγεῖν FLME et ex corr. A *fugam* Lat 11 ὡς] ὡσ ἂν FLAMVWE 12 ὑπολάβοιεν] ὑπολάβωσιν L ὑπολαμβάνωσιν FAMVWE 13 αὐτῷ FLV 14 ἐλευθέριον AMW 15 διαβεβηκότεσ ποταμὸν tr. FLAMVW ἀσφαλῆ PL[1] 16 *ναβατινοὺσ PL *nabataeos* Lat Ζαβεδαίους uel Ζαβαδέους Maccab. 17 *λίαν PV *ἀπελάσασ ex ἀπολέσασ corr. uid. F 18 *πάντασ F *ἀπέδοτο] *reposuit* Lat 19 *πᾶσαν AMW 20 τὴν om. W *ἠσφαλήσατο L φρουρίοις] τὰ φρούρια AMWE 21 ὀχυρώτατα] ὀχυρώσασ ταῦτα P ὀχυρὰ V ὀχυρώματα LW *tuta* Lat ὀχυρώματα (ὀχυρὰ V) post φυλακαῖς tr. LV 22 ἦλθεν εἰς Ἰόππην] εἰσ ἰόππην (ἰόπην E) ἧκε (-κεν A[1]W) AMWE

*φρουράν· ἤκουσε γὰρ τοὺς Ἰοππηνοὺς βουλομένους τοῖς Δημητρίου
στρατηγοῖς παραδοῦναι τὴν πόλιν.*
181 11. *Ταῦτ' οὖν διοικησάμενοι ὅ τε Σίμων καὶ Ἰωνάθης ἦλθον
εἰς Ἱεροσόλυμα. συναγαγὼν δὲ τὸν λαὸν ἅπαντα εἰς τὸ ἱερὸν Ἰω-
νάθης συνεβουλεύετο τά τε τείχη τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ἐπισκευάσαι
καὶ τὸ καθῃρημένον τοῦ περὶ τὸ ἱερὸν περιβόλου πάλιν ἀναστῆσαι*
182 *καὶ πύργοις ὑψηλοῖς ἐξοχυρῶσαι τὰ περὶ αὐτό, πρὸς τούτοις δὲ
καὶ μέσον τῆς πόλεως ἄλλο τεῖχος ἀνοικοδομησαμένους ἀποφράξαι
τοῖς ἐν τῇ ἄκρᾳ φρουροῖς τὴν πόλιν καὶ τῆς εὐπορίας αὐτοὺς τῶν
σιτίων τοῦτον ἀποκλεῖσαι τὸν τρόπον, ἔτι γε μὴν καὶ τὰ ἐν τῇ
χώρᾳ φρούρια ποιῆσαι πολὺ τῆς ὑπαρχούσης αὐτοῖς ἀσφαλείας*
183 *ὀχυρώτερα. τῆς δὲ γνώμης καὶ τῷ πλήθει δοκιμασθείσης καλῶς
ἔχειν αὐτὸς μὲν τὰ κατὰ τὴν πόλιν ᾠκοδόμει, Σίμωνα δὲ τὰ κατὰ*
184 *τὴν χώραν ἐξέπεμψεν ἀσφαλισόμενον. ὁ δὲ Δημήτριος διαβὰς εἰς
τὴν Μεσοποταμίαν ἧκεν ταύτην τε βουλόμενος καὶ τὴν Βαβυλῶνα*
185 *κατασχεῖν, καὶ τῶν ἄνω σατραπειῶν ἐγκρατὴς γενόμενος ἐντεῦθεν
ποιεῖσθαι τὰς ὅλης τῆς βασιλείας ἀφορμάς· καὶ γὰρ οἱ ταύτῃ κατοι-
κοῦντες Ἕλληνες καὶ Μακεδόνες συνεχῶς ἐπρεσβεύοντο πρὸς αὐτόν,
εἰ πρὸς αὐτοὺς ἀφίκοιτο, παραδώσειν μὲν αὐτοὺς ὑπισχνούμενοι,*
186 *συγκαταπολεμήσειν δὲ Ἀρσάκην τὸν Πάρθων βασιλέα. ταύταις
ἐπαρθεὶς ταῖς ἐλπίσιν ὥρμησεν πρὸς αὐτούς, εἰ καταστρέψαιτο*

---

§ 180 = 1. Maccab. XII 34.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 383.

1 *ἰοππινοὺσ* P *ἰοπηνοὺσ* E *βουλευομένουσ* AMW *βούλεσθαι* E 2 *παραδοῦναι στρατηγοῖς* tr. AMWE 3 *ταῦτα* E **διοικησάμενοσ* L *ἦλθον*] *ἦλθαν* V *ὑπέστρεψαν* AMWE Lat *ἦλθον — 4 Ἰωνάθης* om. i. marg. suppl. m. 1 L 4 **εἰς*] *εἰσ τὰ* AW **ἅπαντ'* FLV **ὁ ἰωνάθησ* V 5 *συνεβούλευε* E **τε* om. PFLV **τείχη* post *ἐπισκευάσαι* tr. FLV *ἱεροσολύμων* (*οσολύμων* i. ras. 5 litt. m. 2 L) FLVE *ἐπισκευάσαι*] *ἐπικατασκευάσαι* P *ἐπικατασκευάσασθαι* AMWE 7 **ὑψηλοῖς*] *ἰσχυροῖσ* P **ὀχυρῶσαι* P **αὐτό*] *αὐτὸν* L *πρὸ* L 8 *ἀνοικοδομησάμενοσ* LAMWE 9 *πόλιν*] *ἀγορὰν* AMWE *καὶ τῆς — 13 ᾠκοδόμει* iterauit L *τῆς*] *τοῖσ* W *αὐτοὺς*] VE *αὐτῶν* PF *αὐτοῖσ* LAMW 10 **ἀποκλίσαι* priore loco L 12 *ὀχυρώτερα*] *ἰσχυρότερα* FLAMVWE *tutiora uel fortiora* (h. e. *ὀχυρώτερα καὶ ἰσχυρότερα*) Lat **δοκιμασθείσης* post *γνώμης* tr. V 13 **ὠκοδόμει* suppl. m. 1 L priore loco 14 **ἀσφαλισόμενον ἐξέπεμψεν* tr. AMW *διαβὰς*] *καταβὰσ* PFL *transiens* Lat *ἀναβὰς* coni 16 *σατραπιῶν* PFMV *σατραπῶν* cod. Busb. E *σατραπίας* Zon **γινόμενοσ* LAMW **ἐντεῦθε* F 17 *ταύτην* E 18 *συνε·χῶσ, ῶσ* i. ras. atramento recent. A *συνέρχεσθαι* WE Lat 19 **παραδόσειν* P *καὶ παραδώσειν* W *αὐτοὺσ* PFLAMWE
20 **σὺνκαταπολεμήσειν* P **τὸν*] *τῶν* FL *τὸν* (*ο* ex *ω* corr. A) *τῶν* AMW **ταύταις*] *ταύταισ δὲ* AMW 21 **πρὸς*] *ἐπ'* P *πρὸσ* i. ras. M *καταστρέψοιτο* LAMW

*τοὺς Πάρθους καὶ γένοιτ᾽ αὐτῷ δύναμις, τὸν Τρύφωνα πολεμῆσαι
διεγνωκὼς καὶ τῆς Συρίας ἐκβαλεῖν. δεξαμένων δὲ αὐτὸν προθύμως
τῶν ἐν τῇ χώρᾳ, συναγαγὼν δύναμιν ἐπολέμησεν πρὸς τὸν Ἀρσά-
κην, καὶ τὴν στρατιὰν πᾶσαν ἀποβαλὼν αὐτὸς ζῶν ἐλήφθη, καθὼς
καὶ ἐν ἄλλοις δεδήλωται.*

VI. 1. *Τρύφων δ᾽ ἐπειδὴ τὰ περὶ τὸν Δημήτριον ἔγνω τοιοῦτο* 187
*λαβόντα τέλος οὐκέτ᾽ ἦν Ἀντιόχῳ βέβαιος, ἀλλ᾽ ἐπεβούλευεν ὥστ᾽
αὐτὸν ἀποκτείνας τὴν βασιλείαν αὐτὸς κατασχεῖν. ἐνεπόδιζέ γε
μὴν αὐτοῦ τὴν προαίρεσιν ταύτην ὁ παρὰ Ἰωνάθου φόβος φίλου
τυγχάνοντος Ἀντιόχῳ, καὶ διὰ τοῦτ᾽ ἐκποδὼν ποιήσασθαι τὸν Ἰω-
νάθην πρῶτον ἔγνω καὶ τότε τοῖς περὶ τὸν Ἀντίοχον ἐγχειρεῖν.
ἀπάτῃ δ᾽ αὐτὸν καὶ δόλῳ κρίνας ἀνελεῖν εἰς Βαιθσὰν ἐκ τῆς Ἀν-* 188
*τιοχείας παραγίνεται τὴν καλουμένην ὑφ᾽ Ἑλλήνων Σκυθόπολιν, εἰς
ἣν μετὰ τεσσάρων αὐτῷ μυριάδων Ἰωνάθης ἀπήντησεν ἐπιλέκτου
στρατοῦ· πολεμήσοντα γὰρ αὐτὸν ἥκειν ὑπελάμβανεν. ὁ δ᾽ ἕτοιμον* 189
*εἰς μάχην γνοὺς τὸν Ἰωνάθην ὑπέρχεται δώροις αὐτὸν καὶ φιλο-
φρονήσει, καὶ τοῖς ἡγεμόσιν αὐτοῦ πειθαρχεῖν Ἰωνάθῃ προσέταξεν,
τούτοις πιστώσασθαι βουλόμενος εὔνοιαν καὶ πᾶσαν ὑπόνοιαν ἐξε-
λεῖν εἰς τὸ καταφρονήσαντα λαβεῖν ἀφύλακτον οὐδὲν προορώμενον.
τήν τε στρατιὰν συνεβούλευεν ἀπολῦσαι· καὶ γὰρ νῦν οὐ δεόντως* 190
*αὐτὴν ἐπάγεσθαι, πολέμου μὲν οὐκ ὄντος, εἰρήνης δὲ ἐχούσης τὰ
πράγματα· κατασχόντα μέντοι γε περὶ αὐτὸν ὀλίγους εἰς Πτολε-
μαΐδα συνελθεῖν παρεκάλει· παραδώσειν γὰρ αὐτῷ τὴν πόλιν τά
τε ἄλλα πάνθ᾽ ὅσα κατὰ τὴν χώραν ἐστὶν ὀχυρώματα ποιήσειν ἐπ᾽
αὐτῷ· καὶ γὰρ τούτων ἕνεκα παρεῖναι.*

---

§ 187 = 1. Maccab. XII 39.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 383.

1 *γένοιτο* FV *αὐτῷ*] *αὐτοῦ* PFW *αὐτόθεν αὐτῷ* L 2 **δ᾽* FV 3 **ἐπολέμησαι* W *τὸν* om. AMWE 4 **στρατείαν* F **ἅπασαν* V *ἐλήφθη*] ··*ἐλήφθη* A *ἀπελείφθη* W *ἀπελήφθη* E 5 *καὶ* om. AMW *δεδηλώκαμεν* AMW *rettulimus* Lat 6 i. marg. *ι*′ L *X* Lat *δὲ* LAMWE *τοιοῦτον* FE 7 *οὐκ ἔτι* E *ὥστε* E 8 **αὐτὸν*] *αὐτὸσ* V 9 *ταύτην* om. E **ἰωνάθουσ* P 10 **ἀντιόχου* PF *τοῦτο* LAMWE 11 *περὶ*] *ἐπὶ* FLAMVWE 12 *δὲ* E *Βαιθσὰν*] *βαϊσθᾶν* P *βεθσὰν* FLAM *βέθσαν* VW *bethsuram* Lat *ἐκ* s. M 15 *ὑπέλαβεν* FLAMVW 16 *γνοὺς τὸν Ἰωνάθην*] *ἰωνάθην ἰδὼν* AMWE *cum ionathan uidisset* Lat *ἰωνάθην εἰσ μάχην ἰδὼν* tr. E 17 *ἰωνάθησ* E *προσέτασσε* (-*εν* A[1]) AMW *προσέταττε* E 20 **συνεβούλευσεν* LV *δέντωσ*, supra *ω* s. *ο* m. 2 L 21 *δ᾽* FV 22 **κατασχόντα*] *καὶ κατασχόντα* P **αὐτὸν* V 23 **παραδόσειν* L **γὰρ* i. ras. 1 litt. M 24 *πάντα* E *εἰσὶν* VE **ὀχυρώτατα* PA *ὀχυρότατα* M *ἐπ᾽*] *ὑπ᾽* PFLVE

191 2. Ὁ μὲν οὖν Ἰωνάθης οὐδὲν τούτων ὑπονοήσας, ἀλλ' ὑπ'
εὐνοίας καὶ γνώμης ἀληθοῦς τὸν Τρύφωνα συμβουλεῦσαι ταῦτα
πιστεύσας τὴν μὲν στρατιὰν ἀπέλυσεν, τρισχιλίους δὲ κατασχὼν
μόνους τοὺς μὲν δισχιλίους ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ κατέλιπεν, αὐτὸς δὲ
192 μετὰ τῶν χιλίων ἧκεν εἰς Πτολεμαΐδα σὺν Τρύφωνι. τῶν δ' ἐν τῇ
Πτολεμαΐδι κλεισάντων τὰς πύλας, τοῦτο γὰρ ἦν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ
Τρύφωνος προστεταγμένον, Ἰωνάθην ἐζώγρησεν, τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ
πάντας ἀπέκτεινεν. ἔπεμψεν δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ κατα-
193 λειφθέντας δισχιλίους, ὅπως ἂν καὶ τούτους ἀπολέσωσιν· ἀλλ'
οὗτοι μὲν ὑπὸ φήμης τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθην συμβεβηκότων ἔφθη-
σαν πρὶν ἢ τοὺς ὑπὸ Τρύφωνος ἀπεσταλμένους ἀφικέσθαι φραξά-
μενοι τοῖς ὅπλοις ἐκ τῆς χώρας ἀπελθεῖν. οἱ δ' ἐπ' αὐτοὺς πεμ-
φθέντες ἰδόντες ἑτοίμους ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἀγωνίζεσθαι μηδὲν αὐ-
τοῖς ἐνοχλήσαντες πρὸς τὸν Τρύφωνα ὑπέστρεψαν.
194 3. Οἱ δ' ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀκούσαντες τὴν Ἰωνάθου σύλ-
ληψιν καὶ τὴν τῶν σὺν αὐτῷ στρατιωτῶν ἀπώλειαν αὐτόν τε ἐκεῖνον
ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν ὠλοφύροντο καὶ δεινὴ τἀνδρὸς ἐπιζήτησις
195 παρὰ πᾶσιν ἦν, δέος τε μέγα καὶ κατὰ λόγον αὐτοῖς ἐμπεσὸν ἐλύπει,
μὴ τῆς Ἰωνάθου ἀνδρείας ἅμα καὶ προνοίας ἀφῃρημένων τὰ πέριξ
ἔθνη χαλεπῶς ἔχοντα πρὸς αὐτοὺς καὶ διὰ Ἰωνάθην ἠρεμοῦντα
νῦν αὐτοῖς ἐπισυστῇ καὶ πολεμοῦντες εἰς τοὺς περὶ τῶν ἐσχάτων
196 κινδύνους ἀναγκάζωνται καθίστασθαι. καὶ δὴ τοῦτ' αὐτοῖς ὡς
ὑπενόουν συνέπεσεν· τὸν γὰρ Ἰωνάθου ἀκούσαντες θάνατον οἱ ἐκ
τῶν ἐθνῶν πολεμεῖν ἤρξαντο τοὺς Ἰουδαίους ὡς ἀποροῦντας ἡγε-

§ 191 = 1. Maccab. XII 46.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 384.

1 ἀπ' AMW 4 *κατέλειπεν PL 5 ἧκεν] ἦλθεν W *πτολεμαΐδασ F σὺν] σὺν τῷ FLAMWE δὲ AMWE τῇ om. AMWE 6 *τοῦ om. LAMW 7 *Ἰωνάθην — 8 ἀπέκτεινεν] *et ionathan uiuum capientes omnes qui cum eo erant interemerunt* Lat Ἰωνάθην] τὸν μὲν ἰωνάθην FLAMVWE 8 *ἀπέκτεινε F 9 ἂν om. AMW 10 *οὗτοι] αὐτοὶ PFV ἔφθασαν E 11 *τοὺσ, τ i. ras. maiore P τῶν F ὑπὸ] ὑπὸ τοῦ FLAMVE 12 δὲ E *πεμφθέντες] ἀπελθόντεσ F 13 *ἰδόντες] εἰδότεσ P ὡσ εἶδον AMW ὡσ εἶδον — ὑπὲρ i. ras. m. 1 A *ἑτοίμους] ἑτοίμωσ ἔχοντασ AM 15 i. marg. ια' E δὲ E τοῖς om. E 17 τοῦ ἀνδρὸσ ex corr. A 18 τε] δὲ W *καὶ om. (in confinio paginarum F) FW *ἐλύπει, ει i. ras. A ἐλύπη W 19 ἀνδρείασ (ι suprascr.) L ἀνδρείασ, i. marg. ι A ἀφῃρημένοι V 20 *αὐτοὺς] αὐτὸν V 21 *ἐπισυστῆσαι καὶ L 22 ἀναγκάζονται PL ἀναγκάζοντα F ταῦτα LAMWE 23 *ἰωνάθουσ P 24 *τοῖσ ἰουδαίοισ M et ex corr. A *ὡς om. PFV *ἀποροῦσιν M et ex corr. A

μόνος. αὐτὸς δ' ὁ Τρύφων δύναμιν συναγαγὼν γνώμην εἶχεν ἀνα-
βὰς εἰς τὴν Ἰουδαίαν πολεμεῖν τοὺς ἐν αὐτῇ. Σίμων δ' ὁρῶν πρὸς 197
ταῦτα τοὺς Ἱεροσολυμίτας καταπεπληγότας, βουλόμενος αὐτοὺς εἰς
τὸ ὑποστῆναι προθύμως ἐπιόντα τὸν Τρύφωνα θαρραλεωτέρους
ποιῆσαι τῷ λόγῳ, συγκαλέσας τὸν δῆμον εἰς τὸ ἱερὸν ἐντεῦθεν αὐ-
τοὺς παρακαλεῖν ἤρξατο· „τὸ μὲν ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας ἐλευθερίας, 198
ὁμόφυλοι, μετὰ τοῦ πατρὸς ἐγώ τε καὶ οἱ ἀδελφοί μου ὡς ἐτολμή-
σαμεν ἀσμένως ἀποθανεῖν οὐκέτ' ἀγνοεῖτε. παραδειγμάτων δὲ τοι-
ούτων εὐποροῦντός μου κἀκ τοῦ θνήσκειν ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς
θρησκείας τοὺς ἐκ τῆς ἡμετέρας οἰκίας γενομένους ἡγησαμένου φό-
βος οὐδὲ εἷς ἔσται τηλικοῦτος, ὃς ταύτην ἡμῶν τὴν διάνοιαν ἐκ-
βαλεῖ τῆς ψυχῆς, ἀντεισάξει δ' εἰς αὐτὴν φιλοζωΐαν καὶ δόξης
καταφρόνησιν. ὅθεν ὡς οὐκ ἀποροῦντες ἡγεμόνος οἷόν τε καὶ 199
πάσχειν ὑπὲρ ὑμῶν τὰ μέγιστα καὶ δρᾶν ἕπεσθέ μοι προθύμως
ἐφ' οὓς ἂν ἡγῶμαι· οὔτε γὰρ κρείττων ἐγὼ τῶν ἀδελφῶν τῶν ἐμῶν,
ἵνα φείδωμαι τῆς ἐμαυτοῦ ψυχῆς, οὔτε χείρων, ἵν' ὃ κάλλιστον
ἐκείνοις ἔδοξεν τὸ τελευτᾶν ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς τοῦ θεοῦ θρη-
σκείας ὑμῶν τοῦτ' ἐγὼ φύγω καὶ καταλίπω. οἷς δέ με δεῖ γνήσιον 200
ἐκείνων ἀδελφὸν φανῆναι τούτοις ἀδελφὸν ἐμαυτὸν ἐπιδείξω· θαρρῶ
γὰρ ὡς καὶ δίκην ληψόμενος παρὰ τῶν πολεμίων καὶ πάντας ὑμᾶς
μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων τῆς ἐξ αὐτῶν ὕβρεως ῥυσόμενος καὶ τὸ
ἱερὸν ἀπόρθητον μετὰ τοῦ θεοῦ διαφυλάξων· τὰ γὰρ ἔθνη βλέπω

§ 197 = 1. Maccab. XIII 1.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 384.

1 δὲ FLAMVW συναγαγὼν] συλλέγων AMW 2 τοὺς ἐν αὐτῇ] τοῖσ ἐν αὐτῇ AW *hierosolyma* Lat δὲ FLAMVW 3 *litt. ερoσολυμίτασ i. ras. 6 litt. M 4 ἐπιόντα] ἐπὶ P θαρραλαιοτέρουσ P θαρσαλεωτέρουσ FL 5 *δῆμον, ον i. ras. maiore m. 2 A 6 τὸ] ὅσα LAMWE $\overset{υ}{ἡ}$μετέρασ M ἡμετέρασ V μετέρασ cod. Busb. E 7 ὁμόφυλοι] ἄνδρεσ ὁμόφυλοι LAMWE *uiri iudaei* Lat ὡς] πάντες Holwerda ὡς ἐτολμήσαμεν ἀσμένως] ἐτολμήσαμεν ὡσ (ante ἐτολ. spatium uacuum 2—3 litt. L) LAMW ἐτολμήσαμεν E 8 οὐκέτ'] οὐκ E 9 κἀκ — 11 τηλικοῦτος] *mori enim pro legibus uel patria religione nostram familiam nullus timor inuadit* Lat κἀκ] καὶ E 10 *τοὺς] om. FV τοῖσ LA τῆσ MW *οἰκείασ L γενομένους] γεναμένουσ P δεδογμένου AMW δεδομένου E ἡγησαμένου] Bekker ἡγησαμένουσ PFLV, om. AMWE fort. recte 11 οὐδ' εἷσ L οὐδεὶσ AMVWE *ὑμῶν PV ἐκβάλει F ἐκβάλλει LE ἐκβάλῃ V 12 ἀντισάζει W δὲ AMW αὐτὴν] τὴν L 13 *ὡς om. FLV 14 *ἡμῶν W *ἕπεσθαί FL 15 *ἡγοῦμαι PF ἐγὼ τῶν ἐμῶν ἀδελφῶν tr. V 16 φείδομαι PW ἐμαυτοῦ] ἐμῆσ AMW 18 ἡμῶν W καταλείπω PL 19 ἀδελφῶν W ἀδελφὸν ἐκείνων tr. V φανεῖναι P ἀδελφὸν om. FLAMVW et ut uid. Lat 22 *διαφυλάξω PFL

καταφρονήσαντα ὑμῶν ὡς οὐκ ἐχόντων ἡγεμόνα πρὸς τὸ πολεμεῖν ὡρμημένα."

201 4. *Τούτους ποιησαμένου τοῦ Σίμωνος τοὺς λόγους ἀνεθάρσησεν τὸ πλῆθος, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἐνδεδωκὸς ὑπὸ δειλίας ἀνηγέρθη πρὸς τὴν ἀμείνω καὶ ἀγαθὴν ἐλπίδα, ὡς ἀθρόως πάντα τὸν λαὸν ἐκβοῆσαι τὸν Σίμωνα αὐτῶν ἡγεῖσθαι καὶ ἀντὶ Ἰούδου καὶ Ἰωνάθου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὴν προστασίαν ἔχειν· ἔσεσθαι γὰρ πρὸς ὅ τι κε-*
202 *λεύσαι πειθηνίους. συναθροίσας δ' εὐθὺς πᾶν ὅσον ἦν τὸ πολεμικὸν τῆς οἰκείας ἰσχύος ἔσπευδε τὰ τείχη τῆς πόλεως ἀνοικοδομῆσαι, καὶ πύργοις αὐτὴν ὑψηλοτάτοις καὶ καρτεροῖς ἀσφαλισάμενος ἀπέστειλεν μὲν Ἰωνάθην τινὰ φίλον Ἀψαλώμου παῖδα μετὰ στρατιᾶς εἰς Ἰόππην προστάξας αὐτῷ τοὺς οἰκήτορας ἐκβαλεῖν· ἐδεδίει γάρ, μὴ παραδῶσιν οὗτοι τὴν πόλιν τῷ Τρύφωνι. αὐτὸς δ' ὑπομείνας ἐφύλαττε τὰ Ἱεροσόλυμα.*

203 5. *Ὁ δὲ Τρύφων ἄρας ἐκ Πτολεμαΐδος μετὰ στρατιᾶς πολλῆς εἰς τὴν Ἰουδαίαν παραγίνεται καὶ τὸν Ἰωνάθην δέσμιον ἄγων. ἀπήντησε δ' αὐτῷ καὶ Σίμων μετὰ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως εἰς Ἄδδιδα πόλιν, ἥτις ἐπ' ὄρους κειμένη τυγχάνει, ὑφ' ἧς ὑπόκειται τὰ τῆς*
204 *Ἰουδαίας πεδία. γνοὺς δὲ Τρύφων ἡγεμόνα τὸν Σίμωνα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καθεσταμένον ἔπεμψεν πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦτον ἀπάτῃ καὶ δόλῳ περιελθεῖν βουλόμενος, κελεύων αὐτόν, εἰ θέλει λυθῆναι τὸν ἀδελφὸν Ἰωνάθην, πέμψαι τάλαντα ἑκατὸν ἀργυρίου καὶ δύο τῶν παίδων τῶν Ἰωνάθου ὁμήρους, ὅπως μὴ ἀφεθεὶς ἀποστήσῃ τὴν Ἰουδαίαν βασιλέως· ἄρτι γὰρ αὐτὸν διὰ τὸ ἀργύριον, ὃ τῷ*

---

§ 201 = 1. Maccab. XIII 7.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 384.

1 *ἡμῶν* E **ἔχοντα* L 2 *ὡρμηκέναι* FLAMVWE 3 i. marg. *XI* Lat *τούτοισ* W **ἀνεθάρρησε* (*-σεν* A[1]W) AMW 4 *ἀνηγέρθη*] *ἀνήρθη* AMWE 5 **ἀθρώωσ* P *ἀθρόον* M **ἅπαντα* AMW 6 **αὐτῶν*] *αὐτὸν* L *ἀντὶ*] *ἀντὶ τοῦ* PFV *ἰούδα* FLAMVW *καὶ*] *καὶ τοῦ* F, om. L *ἰωνάθουσ* P 7 *αὐτοῦ*] *αὐτὸν* LAMW *κελεῦσαι* P *κελεύσει* FV *κελεύσειε* LAMW *κελεύει* E 8 *δὲ πᾶν εὐθὺσ* (*εὐθέωσ* E) tr. FLAMVWE 10 *ὑψηλοῖσ* E *altis* Lat 11 *ἀψαλωμοῦ* W **στρατείασ* F 12 *ἰώππην* L *ἰόπην* E **ἐδεδίει* P 13 **παραδώσειν* L *δὲ παραμείνασ* LAMW 14 *ἐφύλαττεν* L 15 **στρατείασ* F 16 *παρεγένετο* AMWE *καὶ* om. E 17 **ἀπίντησε* W *δὲ* E *εἰς Ἄδδιδα*] *ad iadam* Lat *ἄδιδα* (δ s. l.) A *ἄδδια* F *διδά* W 17 *ὑφ'*] ed. pr. *ἀφ'* PFL *ἐφ'* AMVW *ὑφ' ἧς ὑπόκειται*] *unde — patescunt* Lat *τὰ* s. F 19 **ὁ τρύφων* AMW 20 *καθεσταμένων* A[1] *καθεστάμενον* LMW et ex corr. A *καθεστῶτα* V **καὶ τοῦτον* om. M 21 **αὐτόν* om. AMW 23 **τῶν* (ante *Ἰων.*) om. FV **ἀφαιθεὶσ* L 24 **ἰουδαίων* L *τοῦ βασιλέωσ* E

βασιλεῖ χρησάμενος ὤφειλε, φυλάττεσθαι δεδεμένον. ὁ δὲ Σίμων 205
τὴν τέχνην τὴν τοῦ Τρύφωνος οὐκ ἠγνόησεν, ἀλλὰ συνεὶς ὅτι καὶ
τὸ ἀργύριον ἀπολέσει δοὺς καὶ τὸν ἀδελφὸν οὐ λύσει, μετ' αὐτοῦ δὲ
καὶ τοὺς παῖδας ἐκδώσει τῷ πολεμίῳ, φοβούμενος δέ, μὴ διαβληθῇ
πρὸς τὸ πλῆθος ὡς αἴτιος αὐτὸς τἀδελφῷ θανάτου γενόμενος, ὅτι
μήτε τὰ χρήματα μήτε τοὺς υἱοὺς ἔδωκεν ὑπὲρ αὐτοῦ, συναγαγὼν
τὴν στρατιὰν ἐδήλωσεν αὐτῇ τὰ παρὰ τοῦ Τρύφωνος, εἰπὼν ὅτι 206
ταῦτα καὶ ἐνέδραν καὶ ἐπιβουλὴν ἔχει· ὅμως αἱρετώτερον εἶναι
πέμψαι τὰ χρήματ' αὐτῷ καὶ τοὺς υἱοὺς ἢ τοῖς ὑπὸ Τρύφωνος
προβαλλομένοις μὴ ὑπακούσαντα λαβεῖν αἰτίαν ὡς τὸν ἀδελφὸν
σῶσαι μὴ θελήσας. καὶ Σίμων μὲν τούς τε Ἰωνάθου παῖδας ἐξέ-
πεμψεν καὶ τὰ χρήματα. λαβὼν δὲ ὁ Τρύφων οὐκ ἐτήρησεν τὴν 207
πίστιν οὐδὲ ἀπέλυσε τὸν Ἰωνάθην, ἀλλὰ τὴν στρατιὰν ἀναλαβὼν
ἐκπεριῆλθε τὴν χώραν καὶ διὰ τῆς Ἰδουμαίας ἀναβαίνειν διεγνώκει
τὸ λοιπὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ παραγενόμενος ἧκεν εἰς Ἄδωρα
πόλιν τῆς Ἰδουμαίας. ἀντιπαρῆγεν δ' ὁ Σίμων μετὰ τῆς στρατιᾶς
ἀεὶ καταστρατοπεδευόμενος ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ.
6. *Τῶν δ' ἐν τῇ ἄκρᾳ πεμψάντων πρὸς Τρύφωνα καὶ παρα-* 208
καλούντων σπεῦσαι πρὸς αὐτοὺς καὶ τροφὰς αὐτοῖς πέμψαι, παρε-
σκεύασε τὴν ἵππον ὡς διὰ τῆς νυκτὸς ἐκείνης ἐν Ἱεροσολύμοις ἐσό-
μενος. ἀλλὰ χιὼν διὰ νυκτὸς πολλὴ πεσοῦσα καὶ τάς τε ὁδοὺς
καλύψασα καὶ ἄπορον ἵπποις μάλιστα πεζεύειν ὑπὸ βάθους τὴν
πορείαν παρασχοῦσα διεκώλυσεν αὐτὸν ἐλθεῖν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.
διόπερ ἐκεῖθεν ἄρας ὁ Τρύφων εἰς τὴν κοίλην ἀφικνεῖται Συρίαν, 209

§ 205 = 1. Maccab. XIII 17.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 384.

1 **ὦφλε* L 3 **μετ' αὐτοῦ*] *μετὰ τοῦτο* PFL **δὲ*] *δοὺσ* L 4 **πολέμω* P 5 *αὐτὸς*] *αὐτῷ* PF *τοῦ θανάτου* V 6 *μήτε*] *μηδὲ* PFV *non* Lat *μηδὲ* PFV *δέδωκεν* W 7 *παρὰ*] *περὶ* E **εἰπὼν* — 9 *Τρύφωνος* om. FW *ὅτι*] *δ' ὅτι* LAM *δὲ ὅτι* E 8 **ἔχειν* P **εἶναι*] *εἶναι ἔγνω* AM *ἔχει* V 9 *χρήματα* FAMVWE *χρήματα τὰ* L **καὶ* om. L 11 *ἔπεμψε* (*-εν* A¹W) LAMWE 12 **ἐτήρησεν*] *ἀπήρτησεν* P 13 **οὐδ'* FM *τὸν* om. AMWE 15 *Ἄδωρα*] Hudson ex Maccab. *δῶρα* codd. Lat, uid. cont. Ap. II 116 16 *ἰδου-μαίασ* ex *ἰουδαίασ* corr. M *ἰουδουμαίασ*, litt. *ουμαι* i. ras. 2 litt. L *ἰουδαίασ* W 18 *δὲ* AMWE 19 **σπεῦσαι πρὸς αὐτοὺς καὶ τροφὰς αὐτοῖς πέμψαι*] *πέμψαι πρὸσ αὐτοὺσ τροφὰσ καὶ αὐτὸν δὲ σπουδαίωσ ἥξειν* P *ad se ocius properare, quatenus alimenta eis praeberet* Lat **παρεσκευάσαι* L¹W 20 **διὰ*] *διὰ τῆσ* FLAMVW et ut uid. Lat 21 **καὶ τάς* — 23 *παρασχοῦσα*] *iter inuium repperit equis uel peditibus suis* Lat 22 *πεζεύειν*] *ὁδεύειν* FLV, om. E 23 **πορίαν* P **παρασχοῦσα*] *παρέχουσα* FLV *κατασχοῦσα* AMW *τὰ* om. FWE

*σπουδῇ τε εἰς τὴν Γαλαδῖτιν ἐμβαλὼν τόν τε Ἰωνάθην ἀποκτείνας
αὐτόθι καὶ ταφῆναι κελεύσας αὐτὸς εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ὑπέστρεψεν.*
210 *ὁ δὲ Σίμων πέμψας εἰς Βασκὰ πόλιν μετακομίζει τὰ τοῦ ἀδελφοῦ
ὀστᾶ, καὶ κηδεύει μὲν ταῦτα ἐν Μωδεεῖ τῇ πατρίδι, πένθος δ'*
211 *ἐπ' αὐτῷ μέγα πᾶς ὁ λαὸς ἐποιήσατο. Σίμων δὲ καὶ μνημεῖον
μέγιστον ᾠκοδόμησεν τῷ τε πατρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἐκ λίθου λευκοῦ
καὶ ἀνεξεσμένου. εἰς πολὺ δ' αὐτὸ καὶ περίοπτον ἀναγαγὼν ὕψος
στοὰς περὶ αὐτὸ βάλλεται καὶ στύλους μονολίθους θαυμαστὸν ἰδεῖν
χρῆμα ἀνίστησιν, πρὸς τούτοις δὲ καὶ πυραμίδας ἑπτὰ τοῖς τε
γονεῦσιν καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἑκάστῳ μίαν ᾠκοδόμησεν εἰς ἔκπληξιν
μεγέθους τε ἕνεκα καὶ κάλλους πεποιημένας, αἳ καὶ μέχρι δεῦρο*
212 *σώζονται. καὶ περὶ μὲν τῆς Ἰωνάθου ταφῆς καὶ τῆς τῶν μνημείων
οἰκοδομίας τοῖς οἰκείοις Σίμωνος τοσαύτην σπουδὴν οἴδαμεν γενομένην.
ἀπέθανεν δὲ Ἰωνάθης ἀρχιερατεύων ἔτη τέσσαρα προστὰς
τοῦ γένους. καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς τούτου τελευτῆς ἐν τούτοις ἦν.*
213 7. *Σίμων δὲ κατασταθεὶς ἀρχιερεὺς ὑπὸ τοῦ πλήθους τῷ πρώτῳ
τῆς ἀρχιερωσύνης ἔτει τῆς ἐπὶ τοῖς Μακεδόσι δουλείας τὸν λαὸν
ἠλευθέρωσεν ὡς μηκέτι φόρους αὐτοῖς τελεῖν· ἡ δὲ ἐλευθερία καὶ
τὸ ἀνείσφορον τοῖς Ἰουδαίοις μετὰ ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη
τῶν Συρίας βασιλέων ἐξ οὗ χρόνου Σέλευκος ὁ Νικάτωρ ἐπικληθεὶς*
214 *κατέσχεν Συρίαν ὑπῆρξεν. τοσαύτη δ' ἦν ἡ τοῦ πλήθους περὶ τὸν
Σίμωνα φιλοτιμία, ὥστ' ἐν τοῖς πρὸς ἀλλήλους συμβολαίοις καὶ
τοῖς δημοσίοις γράμμασιν ἐπὶ πρώτου ἔτους γράφειν Σίμωνος καὶ*

---

§ 209 = 1. Maccab. XIII 23.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 385.

1 *τε] δὲ L τε ὕλη M γαλααδῖτιν FAMVE γααλαδῖτιν L γαλααδίτην WE *ἐμβαλὼν, ὠ ex εῖ corr. uid. L 3 Βασκὰ] Βασκαμᾶ Maccab. *μετακομίζει τὰ] μετακομίζεται P 4 μὲν om. P Μωδεεῖ] om. Lat μωδεεὶμ FV μωδεεῖ, δε ex δαι corr., i. marg. αι A μωδαιεὶ MW δὲ AMW 5 αὐτῶν P ἐποίησε (-σεν A¹W) AMW 6 τε om. W 7 δὲ AMW 8 ἰδεῖν] τε ἰδεῖν FV 9 τούτοις] τοῦτο L τε s. A om. W 11 μέχρι καὶ tr. LAMW 12 σώιζονται A μὲν om. P ἰωνάθουσ P μνημίων L 13 οἰκοδομῆσ M οἰκίοισ L 14 ἀρχιερατεύσασ LWE *τέτταρα FAMW 15 τοῦ γένους] iudaeorum Lat τελευτῆσ τούτου tr. AMW ἐν τούτοις — 22 ὥστ' om. Lat 16 i. marg. ια' L 17 ἐπὶ τοῖς] ὑπὸ FLAMVWE 18 *ἐλευθέρωσε L *αὐτοὺσ L 19 ἀνίσφορον L τοῖς om. AMVW ἔτη om. AMW 20 τῶν — βασιλέων] τῆσ ἀσσυρίων βασιλείασ V Συρίας] ἀσσυρίων PFLV χρόνου om. AMW Νικάτωρ] Spanheim νικάνωρ codd. 21 δὲ AMWE *ἡ om. F περὶ] πρὸσ AMWE 22 ὥστε LAMWE *ἐν] ἔν τε LAMW *ἀλλήλοισ P 23 συγγράμμασιν E ἐπὶ] ἐπὶ τοῦ FLAMVWE καὶ] τοῦ καὶ F τοῦ LV, om. E

εὐεργέτου Ἰουδαίων καὶ ἐθνάρχου· εὐτύχησαν γὰρ ἐπ' αὐτοῦ σφόδρα
καὶ τῶν ἐχθρῶν τῶν περιοίκων ἐκράτησαν. κατεστρέψατο γὰρ Σί- 215
μων Γάζαρά τε πόλιν καὶ Ἰόππην καὶ Ἰάμνειαν, ἐκπολιορκήσας δὲ
καὶ τὴν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἄκραν εἰς ἔδαφος αὐτὴν καθεῖλεν,
ὡς ἂν μὴ τοῖς ἐχθροῖς ὁρμητήριον ᾖ καταλαμβανομένοις αὐτὴν τοῦ
κακῶς ποιεῖν, ὡς καὶ τότε. καὶ τοῦτο ποιήσας ἄριστον ἐδόκει καὶ
συμφέρον καὶ τὸ ὄρος ἐφ' οὗ τὴν ἄκραν εἶναι συνέβαινεν καθελεῖν,
ὅπως ὑψηλότερον ᾖ τὸ ἱερόν. καὶ δὴ τοῦτ' ἔπειθεν εἰς ἐκκλησίαν 216
καλέσας τὸ πλῆθος ὑπ' αὐτοῦ γίνεσθαι, ὧν τε ἔπαθον ὑπὸ τῶν
φρουρῶν καὶ τῶν φυγάδων Ἰουδαίων ὑπομιμνήσκων, ἅ τε πάθοιεν
ἄν, εἰ πάλιν κατάσχοι τὴν βασιλείαν ἀλλόφυλος φρουρᾶς ἐν αὐτῇ
κατασταθείσης. ταῦτα λέγων πείθει τὸ πλῆθος παραινῶν αὐτῷ 217
τὰ συμφέροντα. καὶ πάντες προσβαλόντες καθῄρουν τὸ ὄρος καὶ
μήτε νυκτὸς μήθ' ἡμέρας ἀπολυόμενοι τοῦ ἔργου τρισὶν αὐτὸ τοῖς
πᾶσιν ἔτεσιν κατήγαγον εἰς ἔδαφος καὶ πεδινὴν λειότητα. καὶ τὸ
λοιπὸν ἐξεῖχεν ἁπάντων τὸ ἱερὸν τῆς ἄκρας καὶ τοῦ ὄρους ἐφ' ᾧ
ἦν καθῃρημένων. καὶ τὰ μὲν ἐπὶ Σίμωνος πραχθέντα τοῦτον εἶχεν
τὸν τρόπον.
VII. 1. *Μετ' οὐ πολὺ δὲ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Δημητρίου τὸν* 218
Ἀλεξάνδρου υἱὸν Ἀντίοχον, ὃς καὶ Θεὸς ἐπεκλήθη, Τρύφων διέφθει-
ρεν ἐπιτροπεύων αὐτοῦ τέσσαρα βασιλεύσαντα ἔτη. καὶ τὸν μέν,
ὡς χειριζόμενος ἀποθάνοι, διήγγειλεν· τοὺς δὲ φίλους καὶ τοὺς 219

---

§ 215 = bell. Iud. I 50.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 385.

1 *ἐθνάρχου*] *ἐπάρχου* AMWE **αὐτοῦ*] *αὐτῷ* LAM *αὐτοῦ ὡσ* F 2 **ἐχθρῶν*] *ἐθνῶν* L, i. marg. *γρ ἐθνῶν* A *γρ τῶν ἐθνῶν* M 3 *Γάζαρά*] AMWLat bell. Iud. *γάζαν* PFLV cum 1. Maccab. XIII 43 et belli Iud. libris quibusdam *ἰάμνιαν* A¹ et ex corr. F *ἰαμνίαν* W 5 *καταλαμβανομένησ* F 6 *κακῶσ, ῶ* in *ο* corr. L *καὶ* (ante *τοῦτο*) om. W 7 *συμφέρον*] *συμφέρον εἶναι* V *ὄρος*] *ὄροσ δὲ* LAMWE *οὗ*] E *ὃ* P *ᾧ* FLAMVW *καθεῖλεν* FLV et i. marg. AM *καθελεῖν ἔγνω* E 8 *ὅπως* — 12 *πείθει* om. Lat *ὑψηλότερον*] *ὑψηλὸν* PAMWE *τοῦτο* FLAMVW 9 *γενέσθαι* AM **ἔπαθεν* (ο supra) L 10 *φρουρῶν*] *φρουράρχων* V **φυγάδων*] *φρουράρχων* PF *φρουρῶν* V **ἰουδαῖοι* PFV *ἅ*] *ὧν* E 11 *ἄν* om. E *κατάσχῃ* VE 14 **μήτε ἡμέρασ μήτε νυκτὸσ* tr. V *nec die nec nocte* Lat *μήθ'*] *μήτ'* P *μήτε* FLAMVWE **αὐτὸ*] *αὐτῷ* LA 15 *εἰς*] *εἰσ τὸ* E **λιότητα* P *καὶ λειότητα* F 16 **ἐξεῖχεν ἁπάντων*] *eminentius excelleret* Lat **ἐξεῖχεν, χ* i. ras. A **ἁπάντων*] *ἅπαν* PFV *ἐφ' ᾧ*] *ἐφ' οἷσ* LW *ὑφ' οἷσ* AM 17 *καθῃρημένων*] *καθῃρημένον* F *ἀνῃρη-μένον* LVW *ἀνῃρημένων* et i. marg. *ἐν ἄλλῳ* (*ἐν ἄλλῳ* om. M) *γρ κατηριπωμέ-νων* AM *σήμωνοσ* P *προαχθέντα* M 19 *τῆς* (ante *Δημ.*)] *τοῦ* FLAMVWE 20 **ἀλέξανδρον* LW 22 *ὡς χειριζόμενος*] *προσχαριζόμενοσ ὡσ* AMWE *ὡς σχαζόμενος* Naber **ἀποθάνῃ* V *διήγγελε* E

οἰκειοτάτους διέπεμπε πρὸς τοὺς στρατιώτας, ἐπαγγελλόμενος αὐτοῖς χρήματα πολλὰ δώσειν, εἰ βασιλέα χειροτονήσουσιν αὐτόν, Δημήτριον μὲν ὑπὸ Πάρθων αἰχμάλωτον γεγονέναι μηνύων, τὸν δ' ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀντίοχον παρελθόντα εἰς τὴν ἀρχὴν πολλὰ ποιή-
220 *σειν αὐτοῖς κακὰ τῆς ἀποστάσεως ἀμυνόμενον. οἱ δ' ἐλπίσαντες εὐπορίαν ἐκ τῆς Τρύφωνι δοθείσης βασιλείας ἀποδεικνύουσιν αὐτὸν ἄρχοντα. γενόμενος δὲ τῶν πραγμάτων ἐγκρατὴς ὁ Τρύφων διέδειξεν τὴν αὐτοῦ φύσιν οὖσαν πονηράν· ἰδιώτης μὲν γὰρ ὢν ἐθεράπευεν τὸ πλῆθος καὶ μετριότητα ὑπεκρίνατο δελεάζων αὐτὸ τούτοις εἰς ἅπερ ἐβούλετο, τὴν δὲ βασιλείαν λαβὼν ἀπεδύσατο τὴν ὑπό-*
221 *κρισιν καὶ ὁ ἀληθὴς Τρύφων ἦν. τοὺς οὖν ἐχθροὺς διὰ ταῦτ' ἐποίει κρείττονας· τὸ μὲν γὰρ στρατιωτικὸν αὐτὸν μισοῦν ἀφίστατο πρὸς Κλεοπάτραν τὴν Δημητρίου γυναῖκα τότε ἐν Σελευκείᾳ μετὰ*
222 *τῶν τέκνων ἐγκεκλεισμένην. ἁλωμένου δὲ καὶ Ἀντιόχου τοῦ Δημητρίου ἀδελφοῦ, ὃς ἐπεκαλεῖτο Σωτήρ, καὶ μηδεμιᾶς αὐτὸν πόλεως δεχομένης διὰ Τρύφωνα, πέμπει πρὸς αὐτὸν Κλεοπάτρα καλοῦσα πρὸς αὐτὴν ἐπί τε γάμῳ καὶ βασιλείᾳ. ἐκάλει δὲ τὸν Ἀντίοχον ἐπὶ τούτοις ἅμα μὲν τῶν φίλων αὐτὴν ἀναπεισάντων, ἅμα δὲ καὶ τὴν πόλιν ἐνδιδόντων τινῶν ἐκ τῆς Σελευκείας τῷ Τρύφωνι δείσασα.*
223 2. *Γενόμενος δ' ἐν τῇ Σελευκείᾳ ὁ Ἀντίοχος καὶ τῆς ἰσχύος αὐτῷ καθ' ἡμέραν αὐξανομένης ὥρμησε πολεμήσων τὸν Τρύφωνα, καὶ κρατήσας αὐτοῦ τῇ μάχῃ τῆς ἄνω Συρίας ἐξέβαλεν εἰς τὴν Φοινίκην διώξας ἄχρι ταύτης εἴς τε Δῶρα φρούριόν τι δυσάλωτον ἐπολιόρκει συμφυγόντα. πέμπει δὲ καὶ πρὸς Σίμωνα τὸν τῶν Ἰου-*
224 *δαίων ἀρχιερέα περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας πρέσβεις. ὁ δὲ προσ-*

§ 223 cf. bell. Iud. I 50.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 385.

1 **προέπεμπε* M 2 **χειρωτονήσουσιν* L 3 **ὑπὸ*] *ὑπὸ τῶν* FL *δὲ* AMWE 5 *τῆσ ἀποστασίασ* V *τῆσ στάσεωσ* E *ἀμυνόμενοσ* V *ἀμυνόμενοι* E *δὲ* AMWE 6 *τῆσ τοῦ τρύφωνοσ* E *δοθείσης*] *δοθησομένησ* FLAMVE *δοθησομένοισ* W 8 *ἐθεράπευσεν* coni 9 *ὑπεκρίνετο* FLAMVW *αὐτῷ* L 10 *δὲ*] *μέντοι* AMW 11 **τοὺς οὖν* — 12 *κρείττονας*] *coepitque potius extrancos quam clientes diligere* Lat *ταῦτ'*] *ταῦτα* FLVE *τ'* W 12 **ἐποιεῖτο* PFV *ἐφίστατο* L *ἀφίσταται* E 13 **σελευκία* P 16 **διὰ*] *διὰ τὸν* M **ἡ κλεοπάτρα* LAMW 17 *αὐτὴν* A *τε* om. W **γάμων* P 19 *ἐκδιδόντων* LAMWE *διδόντων* FV *uolentibus aperire* Lat 20 i. marg. *XII* Lat *δ' ἐν*] *δὲ* L *δὲ ἐν* AMVWE 21 *αὐτοῦ* E *καθ'*] *κατὰ πᾶσαν* FLAMVW *per singulos (dies)* Lat *αὐξομένησ* FLAMVWE **ὥρμησεν* LA¹ *litt. *μησε πο* i. ras. M 22 *αὐτοῦ*] *αὐτὸν* LW **ἄνωι* A **ἐξέβαλλεν* L 23 *διώξας* — *ταύτης* om. E Lat *τε* melius post *διώξας* extabit *δωρὰ* F *δώραν* LMVE et ex corr. A 24 **ἐπολυόρκει* F **δὲ*] *que* Lat

δέχεται προθύμως αὐτοῦ τὴν ἀξίωσιν, καὶ χρήματά τε πολλὰ καὶ τροφὴν τοῖς τὰ Δῶρα [στρατιώταις] πολιορκοῦσι πέμψας τὸν Ἀντίοχον ἀφθόνως ἐχορήγησεν, ὡς τῶν ἀναγκαιοτάτων αὐτῷ πρὸς ὀλίγον καιρὸν κριθῆναι φίλων. ὁ μὲν γὰρ Τρύφων ἐκ τῆς Δώρας φυγὼν εἰς Ἀπάμειαν καὶ ληφθεὶς ἐν αὐτῇ πολιορκίᾳ διεφθάρη βασιλεύσας ἔτη τρία.

3. *Ὁ δ' Ἀντίοχος ὑπὸ πλεονεξίας καὶ φαυλότητος λήθην τῶν* 225
ἐκ Σίμωνος αὐτῷ πρὸς τὰς χρείας ὑπηρετηθέντων ἐποιήσατο, καὶ δύναμιν στρατιωτικὴν Κενδεβαίῳ παραδοὺς τῶν φίλων ἐπὶ τὴν τῆς Ἰουδαίας πόρθησιν καὶ τὴν Σίμωνος ἅλωσιν ἐξαπέστειλεν.
Σίμων δ' ἀκούσας τὴν Ἀντιόχου παρανομίαν καὶ πρεσβύτερος ὢν 226
ἤδη ὅμως ὑπὸ τοῦ μὴ δικαίων τῶν παρ' Ἀντιόχου γινομένων τυγχάνειν παρορμηθεὶς καὶ τῆς ἡλικίας φρόνημα κρεῖττον λαβὼν νεανικῶς ἐστρατήγει τοῦ πολέμου. καὶ τοὺς μὲν υἱεῖς μετὰ τῶν μαχι- 227
μωτέρων προεκπέμπει στρατιωτῶν, αὐτὸς δὲ κατ' ἄλλο μέρος προῄει μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ πολλοὺς ἐν τοῖς φαραγγώδεσι τῶν ὀρῶν τούτους εἰς ἐνέδραν καταστήσας διαμαρτάνει μὲν οὐδεμιᾶς τῶν ἐπιχειρήσεων, κρατήσας δὲ διὰ πάσης τῶν πολεμίων ἐν εἰρήνῃ τὸν λοιπὸν διήγαγεν χρόνον, ποιησάμενος καὶ αὐτὸς πρὸς Ῥωμαίους συμμαχίαν.

4. *Ἦρξε μὲν οὖν ὀκτὼ τὰ πάντα τῶν Ἰουδαίων ἔτη, τελευτᾷ* 228
δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν συμποσίῳ Πτολεμαίου τοῦ γαμβροῦ ταύτην ἐπ' αὐτὸν συστησαμένου, ὃς καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο παῖ-

---

§ 224 — bell. Iud. I 50.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 386.

1 **τε* om. M 2 *τροφὰσ* E *τὰ*] *τὴν* (i. ras. A) AMVE *δώραν* MVE Lat et ex corr. A *πολιορκοῦσι στρατιώταισ* tr. VE *πολυορκοῦσι* F *τὸν*] *πρὸσ* FLAMWE 3 **ἐχωρήγησεν* P ante **τῶν* 2–3 litt. eras. A **ἀναγκαιωτάτων* P *αὐτὸν* VE 4 **φίλον* PFLAMW **δωρᾶσ* F (*ex*) *castello dora* Lat 5 **αὐτῇ*] *αὐτῆ τῆ* FV 7 i. marg. *ιγ'* LE *XIII* Lat *δὲ* E 8 *ἐκ*] *ἐκ τοῦ* E 9 *Κενδεβαίῳ*] *κενδεβαίω τινὶ* LAMWE Lat *κενδεβέω* V **τῶ φίλω* V 10 **ἐξαπόστειλε* L 11 *δὲ* FLAMWE **τὴν*] *τὴν ὑπὸ* F *τὴν ὑπ'* V **καὶ*] *καίτοι* AM *καίπερ* coni *ὢν*, *ὢ* i. ras. M 12 *δικαίωσ* FLM et ex corr. A *παρὰ* AMVWE 13 **παρορμηθεὶς*] *παροινηθεὶσ* P *φρόνημα*, *μα* i. ras. M *ἀναλαβὼν* AMW 15 *προσεκπέμπει* P *ἐκπέμπει* FAMWE *προείη* P *προσήει* LAMWE 16 **φαραγγώδεσι* — 17 *τούτους*] *uallibus montium* Lat **ταῖσ φαραγγόδεσι* L 17 *τούτους*] om. Lat *τούτων* LAMW *ἔκτεινε τούτουσ* E *τόποις* coni *καὶ* ante *διαμαρτάνει* add. E 18 *διὰ*] *ἀπὸ* AMW *διὰ — πολεμίων*] *omnem hostium — exercitum* Lat 19 **διήγαγε — πρὸς* i. ras. m. 1 sed alio atramento V 21 i. marg. *ιδ'* LE *XIIII* Lat **Ἦρξε μὲν*] *ἦρξεν* PV *ἦρξε* F 22 **ἐπ'* om. V **αὐτὸν*, *ὸ* ex *ῶ* L *αὐτῶ* V

δας συλλαβὼν καὶ δεδεμένους ἔχων ἔπεμψεν καὶ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν
τρίτον, τούτῳ δὲ καὶ Ὑρκανὸς ἦν ὄνομα, τοὺς διαφθεροῦντας.
229 αἰσθόμενος δὲ τοὺς ἐλθόντας ὁ νεανίσκος διαφυγὼν τὸν ἐξ αὐτῶν
κίνδυνον εἰς τὴν πόλιν ἠπείγετο, θαρρῶν τῷ πλήθει διὰ τὰς τοῦ
πατρὸς εὐεργεσίας καὶ διὰ τὸ Πτολεμαίου τοῖς ὄχλοις μῖσος. σπου-
δάσαντα δὲ καὶ Πτολεμαῖον εἰσελθεῖν δι᾽ ἄλλης πύλης ὁ δῆμος
ἀπεώσατο τὸν Ὑρκανὸν ἤδη προσδεδεγμένος.
230 VIII. 1. Καὶ ὁ μὲν εἰς ἕν τι τῶν ὑπὲρ Ἱεριχοῦντος ἐρυμάτων
ἀνεχώρησεν Δαγὼν λεγόμενον. ἀπολαβὼν δὲ τὴν πάτριον ἀρχιερω-
σύνην Ὑρκανὸς καὶ τὸν θεὸν πρώταις θυσίαις παραστησάμενος ἐπὶ
τὸν Πτολεμαῖον ἐξεστράτευσεν, καὶ προσβαλὼν τῷ χωρίῳ τοῖς μὲν
ἄλλοις περιῆν αὐτοῦ, ἡττᾶτο δὲ μόνῳ τῷ πρὸς τὴν μητέρα καὶ
231 τοὺς ἀδελφοὺς οἴκτῳ. τούτους γὰρ Πτολεμαῖος ἀναγαγὼν ἐπὶ τὸ
τεῖχος ἐξ ἀπόπτου ᾐκίζετο καὶ κατακρημνίσειν οὐκ ἀφισταμένου
τῆς πολιορκίας ἠπείλει. ὁ δ᾽ ὅσον [ἂν] ἐνδοίη τῆς περὶ τὴν αἵρεσιν
τοῦ χωρίου σπουδῆς, τοσοῦτο χαρίζεσθαι τοῖς φιλτάτοις ἡγούμενος
232 πρὸς τὸ μὴ κακῶς πάσχειν, ἐξέλυε τὸ πρόθυμον. ἡ μέντοι μήτηρ
ὀρέγουσα τὰς χεῖρας ἱκέτευε μὴ μαλακίζεσθαι δι᾽ αὐτήν, ἀλλὰ πολὺ
πλέον ὀργῇ χρώμενον ἑλεῖν σπουδάσαι τὸ χωρίον καὶ τὸν ἐχθρὸν
ὑπ᾽ αὐτῷ ποιήσαντα τιμωρῆσαι τοῖς φιλτάτοις· ἡδὺν γὰρ αὐτῇ
τὸν μετ᾽ αἰκίας [εἶναι] θάνατον, εἰ δίκην ὑπόσχοι τῆς εἰς αὐτοὺς
233 παρανομίας ὁ ταῦτα ποιῶν πολέμιος. τὸν δὲ Ὑρκανὸν ταῦτα μὲν
λεγούσης τῆς μητρὸς ὁρμή τις ἐλάμβανεν πρὸς τὴν αἵρεσιν τοῦ

§ 228 = bell. Iud. I 54.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 386.

1 ἔπεμψε καί, καὶ ex ν corr. A   καὶ om. A[1]WE   2 τοὺς] τουσ αὐτὸν E   3 διαφυγὼν] διαφεύγων FV καὶ διαφυγὼν AMWE   4 *τὰς] τῆσ L   5 τοῖς ὄχλοις] περὶ τουσ (τοῖσ A[1]) ὄχλουσ (ὄχλοισ A[1]) AM   7 *ἀπώσατο V ἀπεσώσατο W   8 ἓν om. LAMW   τὸν L   ἱεριχοῦν^τ V ἱεριχοῦντα ed. pr.   9 i. marg. ιε' LE *XV* Lat   10 πρῶτα LAMWE πρῶτα ταῖς coni   παραιτησάμενοσ LAMVWE *placauit* Lat   11 ἐστράτευσε E   *προσβαλὼν] προλαβων P προσλαβὼν F   *τὸ χωρίον L   12 *αὐτοῦ V   *μόνον τὸ L   13 γὰρ] δὲ P δ' ὁ F γὰρ ὁ LAVWE   ἀνάγων FLAMVWE   14 *ἠκίζετο, ἠ ex οι corr. V   *καὶ s. F   *κατακρημνήσειν FL   15 ὅσον] ὁ W   ἐνδοίη] Dindorf ἐνδῶν P ἐνδώη (-ώιηι A) FLAMVWE   16 τοσοῦτον ME τοῦτο PFV   17 *ἐξέλυε τό, τ i. ras. A   18 *μὴ om. L   *αὐτήν] *eos* Lat   *πολλῇ V   19 *ὀργῆι, ι i. ras. A ὀργῆσ W   litt. *ὀργῇ χ i. ras. M   19 *ἑλεῖν] ἔχειν PF   20 ὑφ' ἑαυτὸν E   *ποιήσαντα, α finale ex ι corr. uid. A   21 τὸν] τὸν αὐτῆσ (αὐτῆσ AM) LAMW   εἶναι om. PF   ὑπόσχοι] εἰπόσχοι L   22 πολέμιος] πτολεμαῖοσ AM, i. marg. πολέμιοσ A *hostes* Lat   *δ' FLV   μὲν om. AMWE   23 λαμβάνει E   *τὴν ἀναίρεσιν F

φρουρίου, ἡνίκα δ' αὐτὴν ἴδοι τυπτομένην καὶ σπαραττομένην, ἐξε-
λύετο καὶ τῆς ἐπὶ τοῖς εἰς τὴν μητέρα πραττομένοις συμπαθείας
ἥττων ἐγίνετο. ἑλκομένης δ' οὕτως εἰς χρόνον τῆς πολιορκίας ἐνί- 234
σταται τὸ ἔτος ἐκεῖνο, καθ' ὃ συμβαίνει τοὺς Ἰουδαίους ἀργεῖν·
κατὰ δὲ ἑπτὰ ἔτη τοῦτο παρατηροῦσιν, ὡς ἐν ταῖς ἑβδομάσιν ἡμέ-
ραις. καὶ Πτολεμαῖος, ὑπὸ ταύτης ἀνεθεὶς τοῦ πολέμου τῆς αἰ- 235
τίας ἀποκτείνει τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Ὑρκανοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ
τοῦτο δράσας πρὸς Ζήνωνα φεύγει τὸν ἐπικληθέντα Κοτυλᾶν, τυραν-
νεύοντα τῆς Φιλαδελφέων πόλεως.

2. Ἀντίοχος δὲ χαλεπῶς ἔχων ἐφ' οἷς ὑπὸ Σίμωνος ἔπαθεν 236
εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐνέβαλεν τετάρτῳ μὲν ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ,
πρώτῳ δὲ τῆς Ὑρκανοῦ ἀρχῆς, ὀλυμπιάδι ἑκατοστῇ καὶ ἑξηκοστῇ
καὶ δευτέρᾳ. δῃώσας δὲ τὴν χώραν τὸν Ὑρκανὸν εἰς αὐτὴν ἐνέ- 237
κλεισε τὴν πόλιν, ἣν ἑπτὰ στρατοπέδοις περιλαβὼν ἤνυσε μὲν οὐδὲν
ὅλως τὸ πρῶτον διά τε τὴν τῶν τειχῶν ὀχυρότητα καὶ δι' ἀρετὴν
τῶν ἐμπολιορκουμένων ἔτι γε μὴν ὕδατος ἀπορίαν, ἧς αὐτοὺς ἀπέ-
λυσεν ὄμβρος κατενεχθεὶς πολὺς δυομένης πλειάδος. κατὰ δὲ τὸ 238
βόρειον μέρος τοῦ τείχους, καθ' ὃ συνέβαινεν αὐτὸ καὶ ἐπίπεδον
εἶναι, πύργους ἀναστήσας ἑκατὸν τριωρόφους ἀνεβίβασεν ἐπ' αὐ-
τοὺς στρατιωτικὰ τάγματα. καὶ προσβολὰς ὁσημέραι ποιησάμενος 239
τάφρον τε βαθεῖαν καὶ πολλὴν τὸ εὖρος καὶ διπλῆν τεμόμενος,
ἀπετείχισεν τοὺς ἐνοικοῦντας. οἱ δὲ πολλὰς ἐκδρομὰς ἀντεπινοοῦν-
τες, εἰ μὲν ἀφυλάκτοις που προσπέσοιεν τοῖς πολεμίοις, πολλὰ

---

§ 233 = bell. Iud. I 59.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 387.

1 δὲ FLVE *τυπτομένην ἴδοι tr. V σπαρασσομένην E *ἐξελοίετο L 2 τῆς] τοῖσ P¹L 3 ἐγένετο PV δὲ AMWE 5 *ὡς om. W *ταῖς] ταῖσ ἐν V ἑβδομάσι καὶ ἡμέραισ E 6 ταύταισ P *ἀναιθεὶσ L τῆς αἰτίας τοῦ πολέμου tr. ed. pr. 7 ἀποκτένει F ἀπέκτεινε E 8 *πρὸς] τὸν P *κοτύλαν FA¹ κοτύλλαν V κοτύλον W 10 i. marg. ιϛ' L *XVI* Lat 11 αὐτοῦ βασιλείασ tr. AMW 12 ὀλυμπιάδοσ V ἑξακοστῇ — 13 δευτέρᾳ] ρ' καὶ ξ' καὶ β' V 13 καὶ om. AMW *ἐνέκλεισε, ει ex η corr. L 14 *περιβαλὼν P¹ ἤνυε LAMVWE ἦνυ F 15 τὸ om. E 16 ἐνπολειορκουμένων P ἔνδον πολιορκουμένων LAM ἔνδων πολιορκουμένων W πολιορκουμένων E *obsessorum* Lat *ἀπορίασ LAMW ἧς — 17 πλειάδος] *qua propter siccitatem domabatur* (*domabantur* coni) Lat *αὐτὸσ PF 17 *πλιάδοσ P *κατὰ — 18 τείχους om. Lat 18 *βύριον P *αὐτῷ F 19 *τριορόφουσ W 21 *τάφρον] τάρφον P *τε] δὲ PF καὶ διπλῆν om. Lat διπλῆν τεμόμενος] διπλῆν τετμώμενοσ P διὰ πλειόνων θέμενοσ AMW θέμενοσ E *construens* Lat 23 προσπέσειεν M

240 *ἔδρων αὐτούς, αἰσθομένων δὲ ἀνεχώρουν εὐχερῶς. ἐπεὶ δὲ βλα-*
βερὰν κατενόησεν Ὑρκανὸς τὴν πολυανθρωπίαν, ἀναλισκομένων τε
τῶν ἐπιτηδείων τάχιον ὑπ᾽ αὐτῆς καὶ μηδενὸς οἷον εἰκὸς ἐκ πολυ-
χειρίας ἔργου γιγνομένου, τὸ μὲν ἀχρεῖον αὐτῆς ἀποκρίνας ἐξέβαλεν,
241 *ὅσον δ᾽ ἦν ἀκμαῖον καὶ μάχιμον τοῦτο μόνον κατέσχεν. Ἀντίοχος*
μὲν οὖν τοὺς ἀπολεχθέντας ἐξελθεῖν ἐκώλυεν, οἱ δ᾽ ἐν τοῖς μεταξὺ
τείχεσι κακούμενοι ταῖς βασάνοις ἀπέθνησκον οἰκτρῶς. ἐπιστάσης
γε μὴν τῆς σκηνοπηγίας ἑορτῆς ἐλεοῦντες αὐτοὺς οἱ ἐντὸς πάλιν
242 *εἰσεδέξαντο. πέμψαντος δ᾽ Ὑρκανοῦ πρὸς Ἀντίοχον καὶ σπονδὰς*
ἡμερῶν ἑπτὰ διὰ τὴν ἑορτὴν ἀξιώσαντος γενέσθαι, τῇ πρὸς τὸ
θεῖον εὐσεβείᾳ εἴκων σπένδεται καὶ προσέτι θυσίαν εἰσέπεμψε
μεγαλοπρεπῆ, ταύρους χρυσοκέρωτας καὶ μεστὰ παντοίων ἀρωμά-
243 *των ἐκπώματα χρύσεά τε καὶ ἀργύρεα. καὶ τὴν μὲν θυσίαν δεξά-*
μενοι παρὰ τῶν κομιζόντων οἱ πρὸς ταῖς πύλαις ὄντες ἄγουσιν εἰς
τὸ ἱερόν, Ἀντίοχος δὲ τὴν στρατιὰν εἱστία, πλεῖστον Ἀντιόχου τοῦ
Ἐπιφανοῦς διενέγκας, ὃς τὴν πόλιν ἑλὼν ὗς μὲν κατέθυσεν ἐπὶ τὸν
βωμόν, τὸν νεὼν δὲ τῷ ζωμῷ τούτων περιέρρανε συγχέας τὰ Ἰου-
δαίων νόμιμα καὶ τὴν πάτριον αὐτῶν εὐσέβειαν, ἐφ᾽ οἷς ἐξεπολε-
244 *μώθη τὸ ἔθνος καὶ ἀκαταλλάκτως εἶχεν. τοῦτον μέντοι τὸν Ἀν-*
τίοχον δι᾽ ὑπερβολὴν τῆς θρησκείας Εὐσεβῆ πάντες ἐκάλεσαν.

PFLAMVWE Lat Exc. Peiresc. Zonaras I p. 387.

1 *αἰσθομένων*] Cocceji *αἰσθομένουσ* (ex *αἰσθανομένουσ* corr. A) codd. *si uero praesensisse cognoscerent* Lat *αἰσθομένοις* Hudson *αἰσθομένους δ᾽ εἰ καταμάθοιεν* Holwerda *εὐχερῶς*] *εὐμαρῶσ* AMW *innocui* Lat 3 **ἐπιτηδείαν* V **τάχειον* L 4 *γινομένου* FLAMVWE **ἀποκρίνας*] *ἀποκτείνασ* F 5 *δὲ* E 6 **οὖν* om. L *ἐξελεῖν* E *οἱ δ᾽* — 7 *κακούμενοι*] *qui dum inter muros errarent* Lat *δὲ* VE 7 *κακούμενοι*] *πλανώμενοι* (*πλανόμενοι* L) *καὶ προαναλούμενοι* (*προανειλούμενοι* F) FLAMVW *πλανώμενοι* E *ταῖς βασάνοις*] *τῷ λιμῷ* V, om. E **ἐνστάσης* coni **ἐπιστάσης*] incip. Exc usque ad u. 9 *Ἀντίοχον* breuiata 8 **γε μὴν*] *μὲν οὖν* M 9 *δὲ* E 10 **διὰ* — 11 *σπένδεται*] *propter festiuitatem deique supplicationem. qui cum audisset respondit legatis immolate* Lat **ἀξιόσαντοσ* Exc **τῇ*] om. P *ὁ ἀντίοχοσ τῆι* Exc 11 *εὐσεβείᾳ*] *αἰδοῖ* E *ἐδοῖ* Exc *σπένδεται*] litt. *δεται* i. ras., ante *σπ* ras. 3—4 litt. A *ἔφη σπένδεσθαι* E Exc et i. marg. AM *ἔφη σπένδετε* W et ut uid. Lat **θυσίαν*] *καὶ θυσίαν* AMW **εἰσέπεμπε* Exc *ἔπεμψε* M 12 *ταῦρον χρυσοκέρωτα* (*χρυσόκερων* E) LAMWE Lat Exc *μεστὰ*] *μετὰ* E Exc 13 **ἐκπόματα* L *χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ* E Exc 15 *ἵστία* P *ἑστιᾶ* E Exc *πλεῖον* AMW Exc *τοῦ* om. Exc 16 *ἑλὼν*] *διελθὼν* Exc *κατέθυεν* PFLV *ἐπὶ τῶν βωμῶν* coni 17 *νεὼ* PFV *δὲ νεὼν* tr. Exc *τούτων*] *τῶι* (*τῷ* W) *τούτων* AW Exc *τῶν τοιούτων* M *περιέραινε* (-*εν* P) PFLV 18 *οἷς*] *ἧσ* F *ἐξεπολεμήθη* PF *ἐξοπολεμώθη* L 19 *ἀκαταλάκτωσ* Exc *εἶχον* AM **μέντοι*] *μὲν* F 20 **ὑπερβολῆσ* L

3. Ἀποδεξάμενος δὲ αὐτοῦ τὴν ἐπιείκειαν Ὑρκανὸς καὶ μαθὼν 245
τὴν περὶ τὸ θεῖον σπουδὴν ἐπρεσβεύσατο πρὸς αὐτόν, ἀξιῶν τὴν
πάτριον αὐτοῖς πολιτείαν ἀποδοῦναι. ὁ δὲ ἀπωσάμενος τὴν ἐπι-
βουλὴν τῶν μὲν παραινούντων ἐξελεῖν τὸ ἔθνος διὰ τὴν πρὸς ἄλλους
αὐτῶν τῆς διαίτης ἀμιξίαν οὐκ ἐφρόντιζεν, πειθόμενος δὲ κατ' 246
εὐσέβειαν πάντα ποιεῖν τοῖς πρεσβευταῖς ἀπεκρίνατο, παραδοῦναι
μὲν τὰ ὅπλα τοὺς πολιορκουμένους καὶ δασμὸν αὐτῷ τελεῖν Ἰόππης
καὶ τῶν ἄλλων πόλεων πάρεξ τῆς Ἰουδαίας φρουράν τε δεξαμένους
ἐπὶ τούτοις ἀπηλλάχθαι τοῦ πολέμου. οἱ δὲ τἆλλα μὲν ὑπομένειν, 247
τὴν δὲ φρουρὰν οὐχ ὡμολόγουν διὰ τὴν ἀμιξίαν οὐκ ἐφικνούμενοι
πρὸς ἄλλους. ἀντὶ μέντοι γε τῆς φρουρᾶς ὁμήρους ἐδίδοσαν καὶ
τάλαντα ἀργυρίου πεντακόσια, ὧν εὐθὺς τὰ τριακόσια καὶ τοὺς
ὁμήρους προσδεξαμένου τοῦ βασιλέως ἔδοσαν, ἐν οἷς ἦν καὶ Ὑρκα-
νοῦ ἀδελφός, καθεῖλεν δὲ καὶ τὴν στεφάνην τῆς πόλεως. ἐπὶ 248
τούτοις μὲν οὖν Ἀντίοχος τὴν πολιορκίαν λύσας ἀνεχώρησεν.

4. Ὑρκανὸς δὲ τὸν Δαυίδου τάφον ἀνοίξας, ὃς πλούτῳ τοὺς 249
ποτε βασιλεῖς ὑπερέβαλεν, τρισχίλια μὲν ἀργυρίου τάλαντα ἐξεκό-
μισεν, ὁρμώμενος δ' ὑπὸ τούτων πρῶτος Ἰουδαίων ξενοτροφεῖν

§ 249 = bell. Iud. I 61.

PFLAMVWE Lat Exc Peiresc. Zonaras I p. 387.

1 *Ἀποδεξάμενος — ἐπιείκειαν] *laudatque modestiam eius* Lat *δ' FLAMW 3 ὁ δὲ — 5 ἐφρόντιζεν] *qui cum refutasset consilium suadentium gentem capi legibus dissonantem* Lat ἀπωσάμενος τὴν ἐπιβουλὴν aut corrupta aut spuria; expectamus enim aliud dici, Antiochum Hyrcani preces haud aspernatum esse ἐπιβουλὴν] συμβουλὴν AM βουλὴν Exc ἐπιβολὴν coni 4 μὲν om. LAMW Exc παραινούντων] προαιρούντων W ἐξελθεῖν W ἄλλους] Exc Hudson ἀλλήλουσ codd. 5 ἀμιξίαν] ἀξίαν Exc ἐφρόντισε M πυθόμενοσ V 6 πάντα ποιεῖν κατὰ (κατ' E Exc) εὐσέβειαν tr. AMWE Exc *παραδοῦναι — 9 πολέμου uix sana sunt 7 λέγων ante καὶ add. E ἰόπησ E Exc Bekker ἰόππην P 8 πάρεξ] FVE Exc πέριξ P τῶν πέριξ LAMW Lat *τε] δὲ coni 9 *ἐπὶ τούτοις om. Exc τὰ ἄλλα E ὑπέμειναν FV ὑπέμενον LAMWE Exc ὑπομενεῖν coni 10 *οὖχ ὡμολόγουν L ἐφικνούμενοι] ἐπιμιγνύμενοι AME Exc ἐπιμιγνύμενοι διὰ τὴν W 11 ἄλλους] E Exc ἀλλήλουσ codd. γε om. AMWE Exc *ἔδοσαν Exc 12 ὧν — 14 ἀδελφός] *ex quibus statim trecenta cum obsidibus obtulerunt, inter quos erat et frater hyrcani. quae cum suscepisset rex antiochus* Lat τριακόσια] τριάκοντα E λ̄ Exc 13 *προσδεξαμένου· A δεξαμένου Exc τοῦ] δὲ τοῦ W *ἔδοσαν om. PFV ἐν οἷς — 14 πόλεως om. P ἐν οἷς — 14 ἀδελφός om. E 14 *καθεῖλον coni 15 *μὲν οὖν om. Exc *οὖν s. M *τὴν πολιορκίαν] τῆσ πόλεωσ Exc *πολυορκίαν FL[1] *ἀνεχώρησεν fin. Exc 17 ποτε] πώποτε FLAMVWE *ὑπερέβαλλε (-λεν LA[1]W) FLAMVW *ἀργύρου F *τάλαντα ἀργυρίου tr. AMW 18 δὲ AMWE *ὑπο] ἀπὸ Cocceji Ἰουδαίων] ἰουδαϊκὸν PF

250 ἤρξατο. γίνεται δ' αὐτῷ καὶ πρὸς Ἀντίοχον φιλία καὶ συμμαχία,
καὶ δεξάμενος αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ἀφθόνως πάντα τῇ στρατιᾷ
καὶ φιλοτίμως παρέσχεν. καὶ ποιουμένῳ τὴν ἐπὶ Πάρθους αὐτῷ
στρατείαν συνεξώρμησεν Ὑρκανός. μάρτυς δὲ τούτων ἡμῖν ἐστιν
251 καὶ Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς οὕτως ἱστορῶν· „τρόπαιον δὲ στήσας
Ἀντίοχος ἐπὶ τῷ Λύκῳ ποταμῷ νικήσας Ἰνδάτην τὸν Πάρθων
στρατηγὸν αὐτόθι ἔμεινεν ἡμέρας δύο δεηθέντος Ὑρκανοῦ τοῦ Ἰου-
δαίου διά τινα ἑορτὴν πάτριον, ἐν ᾗ τοῖς Ἰουδαίοις οὐκ ἦν νόμιμον
252 ἐξοδεύειν.“ καὶ ταῦτα μὲν οὐ ψεύδεται λέγων· ἐνέστη γὰρ ἡ πεντη-
κοστὴ ἑορτὴ μετὰ τὸ σάββατον, οὐκ ἔξεστι δ' ἡμῖν οὔτε τοῖς σαββά-
253 τοις οὔτ' ἐν τῇ ἑορτῇ ὁδεύειν. συμβαλὼν δ' Ἀντίοχος Ἀρσάκῃ τῷ
Πάρθῳ πολλήν τε τῆς στρατιᾶς ἀπέβαλεν καὶ αὐτὸς ἀπόλλυται,
τὴν δὲ τῶν Σύρων βασιλείαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδέχεται Δημή-
τριος Ἀρσάκου αὐτὸν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἀπολύσαντος καθ' ὃν
χρόνον Ἀντίοχος εἰς τὴν Παρθυηνὴν ἐνέβαλεν, ὡς καὶ πρότερον ἐν
ἄλλοις δεδήλωται.
254 IX. 1. Ὑρκανὸς δὲ ἀκούσας τὸν Ἀντιόχου θάνατον εὐθὺς ἐπὶ
τὰς ἐν Συρίᾳ πόλεις ἐξεστράτευσεν οἰόμενος αὐτὰς εὑρήσειν, ὅπερ
255 ἦν, ἐρήμους τῶν μαχίμων καὶ ῥύεσθαι δυναμένων. Μήδαβαν μὲν
οὖν πολλὰ τῆς στρατιᾶς αὐτῷ ταλαιπωρηθείσης ἕκτῳ μηνὶ εἷλεν,
ἔπειτα καὶ Σαμόγαν καὶ τὰ πλησίον εὐθὺς αἱρεῖ Σικιμά τε πρὸς
256 τούτοις καὶ Γαριζεὶν τό τε Κουθαίων γένος, ὃ περιοικεῖ τὸν εἰκα-

§ 254 = bell. Iud. I 62.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 388 Syncellus p. 553.

1 δὲ AMWE *ἀντίχον F *φιλίαι καὶ συμμαχίαι A¹ 3 *ποιουμένου P 4 στρατιὰν PLVE *ἐστὶν ἡμῖν tr. AM 5 § 251 habet Syncellus p. 553 6 σινδάτην PFV indatim Lat Σίνδαν τινὰ Syncellus τῶν L πάρθον P 7 δύο om. F 8 ᾗ om. W ἡ τοῖσ, litt. ῆτ (ῆ i. ras.) ex corr. A post Ἰουδαίοις add. καθ' ἣν W ras. 5—6 litt. A 10 μετὰ] μὲν μετα L οὐκ ἔστι V δὲ FLV οὔτε] οὐδε P οὔτε ἐν FLAMV τοῖς — 11 οὔτ' om. W σάββασιν FLV 11 οὔτ'] οὐδ' P οὔτε FLAMV δὲ LAVWE δὲ ὁ M *τῶ πάρθων P τῶν πάρθων F parthorum rege Lat 12 τῆς om. AMWE στρατείασ F στρατιὰν AMWE *ἀπέβαλλε L ἀπώλετο E ἀπῶ (λτ superscr.) V 14 ἐκ om. E 15 *παρθινὴν F παρθύνην V *ἐνέβαλεν] ἐνέβαλλεν L ἐνέβαλεν χῶραν P (parthorum) terram ingressus est Lat 16 *ἄλλοισ ἡμῶν δεδήλωται συγγράμμασιν P, cf. § 61 17 i. marg. ιζ E XVII Lat τὸν] τὸν τοῦ W 18 αὐτοὺσ PF εὑρεῖν V 19 μαχίμων, μων i. ras. A μήδαβα A¹W fort. recte 20 τῆς om. V στρατείασ F 21 σάμογαν F σαμωγαν L σαμέγαν V Σαμάγαν bell. Iud. § 63 εὐθὺς om. Lat αἱρεῖ] αἵρει PL ἔρει W σικειμαν P σίκιμαν F sichimam Lat 22 γαρίζιν F γαριζὶν V χουθαίων FLAMVWE cuthaeorum Lat ὃ περιοίκει P ὅπερ οἰκεῖ F ὅπερ ᾤκει (ᾤκη L) LAMVWE quae — possidebat Lat ἱκασθέντα P

σθέντα τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερῷ ναόν, ὃν Ἀλέξανδρος ἐπέτρεψεν
οἰκοδομῆσαι Σαναβαλλέτῃ τῷ στρατηγῷ διὰ τὸν γαμβρὸν Μανασσῆν
τὸν Ἰαδδοῦς τοῦ ἀρχιερέως ἀδελφόν, ὡς πρότερον δεδηλώκαμεν.
συνέβη δὲ τὸν ναὸν τοῦτον ἔρημον γενέσθαι μετὰ ἔτη διακόσια.
Ὑρκανὸς δὲ καὶ τῆς Ἰδουμαίας αἱρεῖ πόλεις Ἄδωρα καὶ Μάρισαν, 257
καὶ ἅπαντας τοὺς Ἰδουμαίους ὑπὸ χεῖρα ποιησάμενος ἐπέτρεψεν
αὐτοῖς μένειν ἐν τῇ χώρᾳ, εἰ περιτέμνοιντο τὰ αἰδοῖα καὶ τοῖς
Ἰουδαίων νόμοις χρήσασθαι θέλοιεν. οἱ δὲ πόθῳ τῆς πατρίου 258
γῆς καὶ τὴν περιτομὴν καὶ τὴν ἄλλην τοῦ βίου δίαιταν ὑπέμειναν
τὴν αὐτὴν Ἰουδαίοις ποιήσασθαι. κἀκείνοις αὐτοῖς χρόνος ὑπῆρ-
χεν ὥστε εἶναι τὸ λοιπὸν Ἰουδαίους.
2. Ὑρκανὸς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς Ῥωμαίους 259
φιλίαν βουλόμενος πέμπει πρὸς αὐτοὺς πρεσβείαν. καὶ ἡ σύγκλητος
δεξαμένη τὰ παρ' αὐτοῦ γράμματα ποιεῖται πρὸς αὐτὸν φιλίαν
τούτῳ τῷ τρόπῳ· * Φάννιος Μάρκου υἱὸς στρατηγὸς βουλὴν ἤγαγεν 260
πρὸ ὀκτὼ εἰδῶν Φεβρουαρίων ἐν Κομιτίῳ παρόντος Λουκίου Μαν-
λίου Λουκίου υἱοῦ Μεντίνα καὶ Γαΐου Σεμπρωνίου πενναίου υἱοῦ
Φαλέρνα περὶ ὧν ἐπρέσβευσεν Σίμων Δοσιθέου καὶ Ἀπολλώνιος

§ 256 = bell. Iud. I 63.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 388 Exc de legationibus.
1 *ναὸν] ναῷ M 2 *σαναβαλλέτη τῶ στρατηγῶ οἰκοδομῆσαι tr. AMW σαναβαλέτη FE ἀναβαλλέτη V 3 ἰάδδουσ A ἰαδδοῦ F ἰαδδοῦν L ἰάδδου V *iaddi* Lat ὡς] ὡσ καὶ V 5 *αἵρει PFL ἀδώρα L ἀδῶρα W *abora* Lat Ἀδωρεόν bell. Iud. μάρισαν (ι ex η corr., α i. ras. A) AV μάρδησον P μαρισὰν L μαρησὸν W 6 *πάντασ AMW *ἰουδουμαίουσ, ου post δ i. ras. F ὑπὸ χεῖρα] ὑποχειρίουσ FLAMVWE 7 *περιτέμνοιτο W 8 *ἰου^δ' V νομίμοισ AMWE χρῆσθαι FLAMVWE 10 κἀκείνοις — 11 Ἰουδαίους] *ideoque ex illo tempore coeperunt esse iudaei* Lat recte κἀκεῖνοσ V αὐτοῖσ M χρόνοισ LAMW ἦρχεν LAMW 11 ὥστ' AMW Ἰουδαίοις Hudson 12 incip. Exc 14 *αὐτοῦ] αὐτὸν (αὐτῶν cod. Monac.) Exc 15 φάνιοσ (ν supra) F φάνιοσ LAMVW ὁ μάρκου Exc ἤγαγεν] συνήγαγε LAMW *iussit conuenire* Lat 16 πρὸ — Φεβρουαρίων om. Exc ἰδῶν LA¹W φευρουαρίων PFLMW Κομιτίῳ] Brissonius κόππω P κόμπω F κομπίω LAMVW *campo* Lat πομπίω Exc 16—18 *praesente lucio manlio (mallio* cod. Neapol.) *luci mentini filio et gaio sempronio falernae filio* Lat Λουκίου Μανλίου om. P μανλίου AMW 17 Λουκίου om. AMW Λουκίου — Μεντίνα om. Exc Μεντίνα] Μενηνία Manutius Τρομεντίνα Ritschl γαΐου ex γαίου corr. F σεμπρονίου V πενναίου — 18 Φαλέρνα om. Exc πενναίου] πεννέου FL πεναΐου (ν supra) A πενναΐου M, i. marg. γρ πεννεοῦ AM πεναιοῦ W γαΐου ed. pr. Γναίου coni 18 φανερνᾶ P φαλερνᾶ LAMV ἐπρέσβευσεν] *legati iudaeorum* Lat δωσιθέου PA et Exc codd. Ambros. Monac.

Ἀλεξάνδρου καὶ Διόδωρος Ἰάσονος ἄνδρες καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ πεμ-
261 *φθέντες ὑπὸ δήμου τοῦ Ἰουδαίων, [οἳ] καὶ διελέχθησαν περὶ φιλίας*
τῆς ὑπαρχούσης τούτοις καὶ συμμαχίας πρὸς Ῥωμαίους καὶ τῶν
δημοσίων πραγμάτων, ὅπως τε Ἰόππη καὶ λιμένες καὶ Γάζωρα
καὶ πηγαὶ καὶ ὅσας πόλεις αὐτῶν ἄλλας καὶ χωρία πολεμῶν ἔλαβεν
262 *Ἀντίοχος παρὰ τὸ τῆς συγκλήτου δόγμα ταῦτα ἀποκατασταθῇ, ἵνα*
τε τοῖς στρατιώταις τοῖς βασιλικοῖς μὴ ἐξῇ διὰ τῆς χώρας τῆς
αὐτῶν καὶ τῶν ὑπηκόων αὐτῶν διέρχεσθαι, καὶ ὅπως τὰ κατὰ τὸν
πόλεμον ἐκεῖνον ψηφισθέντα ὑπὸ Ἀντιόχου παρὰ τὸ τῆς συγκλήτου
263 *δόγμα ἄκυρα γένηται, ἵνα τε πρέσβεις πέμψαντες ἀποδοθῆναί τε*
αὐτοῖς ποιήσωσιν τὰ ὑπ' Ἀντιόχου ἀφαιρεθέντα καὶ τὴν χώραν
διατιμήσωνται τὴν ἐν τῷ πολέμῳ διεφθαρμένην, ὅπως τε αὐτοῖς
πρός τε βασιλεῖς καὶ δήμους ἐλευθέρους γράμματα δῶσιν εἰς ἀσφά-
264 *λειαν τῆς εἰς οἶκον ἐπανόδου. ἔδοξεν οὖν περὶ τούτων ταῦτα·*
ἀνανεώσασθαι φιλίαν καὶ συμμαχίαν πρὸς ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ ὑπὸ
265 *δήμου πεμφθέντας ἀγαθοῦ καὶ φίλου. περὶ μέντοι γραμμάτων*
ἀπεκρίναντο βουλεύσεσθαι, ὅταν ἀπὸ τῶν ἰδίων ἡ σύγκλητος εὐσχο-
λήσῃ, σπουδάσειν τε τοῦ λοιποῦ μηδὲν εἰς αὐτοὺς ἀδίκημα τοιοῦτο
γενέσθαι, δοῦναί τε αὐτοῖς τὸν στρατηγὸν Φάννιον χρήματα ἐκ τοῦ
266 *δημοσίου, ὅπως ἂν εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανέλθοιεν. Φάννιος μὲν οὖν*
οὕτως ἀποπέμπει τοὺς τῶν Ἰουδαίων πρέσβεις χρήματά τε δοὺς
αὐτοῖς ἐκ τοῦ δημοσίου καὶ δόγμα συγκλήτου πρὸς τοὺς διαπέμ-
ψοντας καὶ ἀσφαλῆ παρεξομένους τὴν οἴκαδε παρουσίαν.

PFLAMVWE Lat Exc de legationibus.

1 *Διόδωρος*] *δωρόθεοσ* Exc *ἰάσωνοσ* PLV Exc *ἀγαθοὶ καὶ καλοὶ* tr. AMW Exc *κἀγαθοὶ* V 2 *τοῦ*] *τῶν* PFLV *οἳ* om. P Exc *οἳ καὶ* om. FV *οἳ καὶ διελέχθησαν* om. Lat 4 *τε* om. Lat *ἰόπη* Exc Bekker *λιμένοσ* PF *λίμνοσ* V *λιμένεσ* codd. Amb. et Schottii Exc *Γάζωρα*] *γάζαρα* LMV et ex corr. A *zora* Lat 5 *Πηγαί* nomen loci esse putat Holwerda p. 110 *ἄλλας καὶ*] *καὶ ἄλλα* Exc *χώρασ* V *ἔλαβεν*] *tenuit* Lat, om. LAMW Exc 6 *δόγμα*] *δόγμα ἀφείλετο* LAMW *ἀποκατασταθῇ*··· A *ἀποκατασταθῆναι* W 8 *αὐτῶν*] *αὐτοῖσ* Exc *καὶ τῶν* om. LAMW Exc Lat *ὑπηκόων* ex *ὑπήκοον* corr. A *ὑπηκόου* Exc *αὐτῶν*] *ὄντων* LAMW Lat, om. Exc 9 *ψηφισθέντα*] *ψηλαφηθέντα* FLV *gesta* Lat *ὑπ'* AMVW *παρὰ*] *κατὰ* Exc 10 *τε* (post *ἵνα*) om. Exc 11 *ὑπὸ* Exc 13 *δῶσιν*, *ι* ex corr. A *δώσειν* PFLW Exc *ἀσφάλιαν* P 14 *εἰς οἶκον*] *ἦκον* cod. Monac. *εἶκοι* uel *οἶκοι* cod. Schott. Exc *περὶ τούτων* om. Exc 16 *γραμμάτων*] *τῶν πραγμάτων* AMW Exc *rebus ablatis* Lat, latet corruptela 17 *βουλεύσεσθαι*] Hudson in Henn. esse falso credidit *βουλεύσασθαι* PFLAMW Exc *βουλεύεσθαι* V 18 *τοιοῦτον* F Exc 19 *γενέσθαι*] Exc *γενήσεσθαι* codd. *φάνιον* LAMVW et cod. Schotti Exc *χρῆμα* W 20 *οἰκίαν* LV *φάνιοσ* LMVW 21 **ἀποπέμπῃ* W **τῶν* om. W *τε* om. PFLVE 22 *διαπέμψαντασ* PFLV Exc 23 *καὶ* om. Exc **παρουσίαν* fin. Exc

3. Τὰ μὲν οὖν περὶ Ὑρκανὸν τὸν ἀρχιερέα ἐν τούτοις ὑπῆρχεν, 267
Δημητρίῳ δὲ τῷ βασιλεῖ προθυμουμένῳ στρατεύειν ἐπὶ Ὑρκανὸν
οὐκ ἐξεγένετο καιρὸς οὐδὲ ἀφορμὴ τῶν τε Σύρων καὶ τῶν στρατιω-
τῶν πρὸς αὐτὸν ἀπεχθανομένων, πονηρὸς γὰρ ἦν, καὶ πεμψάντων
πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φύσκωνα ἐπικληθέντα πρέσβεις, ὅπως τινὰ
τῶν ἐκ τοῦ Σελεύκου γένους παραδῷ αὐτοῖς ἀποληψόμενον τὴν
βασιλείαν. τοῦ δὲ Πτολεμαίου πέμψαντος Ἀλέξανδρον μετὰ στρα- 268
τιᾶς τὸν Ζεβίναν ἐπιλεγόμενον καὶ μάχης πρὸς τὸν Δημήτριον
γενομένης, ὁ μὲν ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ φεύγει πρὸς Κλεοπάτραν τὴν
γυναῖκα εἰς Πτολεμαΐδα καὶ μὴ δεξαμένης αὐτὸν τῆς γυναικὸς ἐκεῖ-
θεν ἀπελθὼν εἰς Τύρον ἁλίσκεται καὶ πολλὰ παθὼν ὑπὸ τῶν
μισούντων ἀπέθανεν. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν βασιλείαν παραλαβὼν 269
φιλίαν ποιεῖται πρὸς Ὑρκανὸν τὸν ἀρχιερέα. ἔπειτα πολεμήσαντος
αὐτῷ τοῦ Δημητρίου παιδὸς Ἀντιόχου τοῦ Γρυποῦ ἐπικληθέντος,
ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ διαφθείρεται.

X. 1. Παραλαβὼν δὲ τὴν τῆς Συρίας βασιλείαν ὁ Ἀντίοχος 270
ἐπὶ μὲν τὴν Ἰουδαίαν στρατεύειν εὐλαβὴς ἦν τὸν ἀδελφὸν ἀκούων
τὸν ὁμομήτριον, Ἀντίοχος δὲ κἀκεῖνος ἐκαλεῖτο, δύναμιν ἐπ' αὐ-
τὸν ἀπὸ Κυζίκου συλλέγειν. μένων δὲ κατὰ χώραν ἔγνω παρα- 271
σκευάζειν αὐτὸν πρὸς τὴν ἔφοδον τὴν τἀδελφοῦ, ὃς Κυζικηνὸς
μὲν ἐπεκλήθη διὰ τὸ τραφῆναι ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, πατρὸς δ' ἦν
Ἀντιόχου τοῦ Σωτῆρος ἐπικληθέντος, ὃς ἐν Πάρθοις ἀπέθανεν·
οὗτος δὲ ἀδελφὸς ἦν Δημητρίου τοῦ Γρυποῦ πατρός. συνέβη μέντοι
μίαν τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς γῆμαι Κλεοπάτραν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις
ἱστορήκαμεν. ὁ δὲ Κυζικηνὸς Ἀντίοχος παραγενόμενος εἰς τὴν 272
Συρίαν πολλοῖς ἔτεσιν πρὸς τὸν ἀδελφὸν πολεμῶν διετέλει. Ὑρκα-
νὸς δὲ πάντα ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐν εἰρήνῃ διῆγεν· καὶ γὰρ αὐτὸς 273
μετὰ τὴν Ἀντιόχου τελευτὴν τῶν Μακεδόνων ἀπέστη καὶ οὔτε ὡς

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 388.

3 οὐδ' FLAMVW τε om. AMWE 5 πρὸς] πρὸσ τὸν E *φίσκωνα V 6 *γένους om. L ἀποληψόμενοσ V ληψόμενον LAME λειψόμενον W 7 στρατείασ F στρατοῦ VE 8 ζεβινᾶν FLAMVE *zebenna* Lat Ζαβίναν in argumentis, idem Diodorus XXXIV 22, Porphyrius et Trogus proll. 39 exhibent; cf. § 273 11 εἰσ τύρον ἀπελθὼν tr. FLAMVWE 12 i. marg. ιη' L *XVIII* Lat 13 ἔπειτα] ἔπειτα δὲ LAMWE 14 τοῦ (ante Δημ.) om. LAMWE 15 *διαφθείρεται] ἐπιδιαφθείρεται AMW 16 *ὁ om. FV 17 *ἀκούων] *audiens uero* Lat 18 τὸν om. W τὸν ὁμομήτριον i. ras. angustiore m. 2 A τὸν ὁμομήτορα E 19 δὲ om. Lat 20 αὑτὸν PFLV¹W *κυζικινὸσ L πρὸς] εἰσ AMW ἐπὶ V 21 *ἐκλήθη W ταύτῃ] αὐτῇ AMWE δὲ E 23 *Γρυποῦ] *graspi* (*grasbi* cod. Neapol.) Lat 25 ἱστορήκαμεν] δεδηλώκαμεν AMW *rettulimus* Lat i. marg. *XVIIII* Lat *τὴν om. V 27 τὸν χρόνον ἐκεῖνον tr. AMWE

ὑπήκοος οὔτε ὡς φίλος αὐτοῖς οὐδὲν ἔτι παρεῖχεν, ἀλλ' ἦν αὐτῷ
τὰ πράγματα ἐν ἐπιδόσει πολλῇ καὶ ἀκμῇ κατὰ τοὺς Ἀλεξάνδρου
τοῦ Ζαβιναίου καιρούς, καὶ μάλιστ' ἐπὶ τούτοις τοῖς ἀδελφοῖς. ὁ
γὰρ πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς πόλεμος σχολὴν Ὑρκανῷ καρποῦσθαι
τὴν Ἰουδαίαν ἐπ' ἀδείας παρεῖχεν, ὡς ἄπειρόν τι χρημάτων πλῆθος
274 συναγαγεῖν. τοῦ μέντοι γε Κυζικηνοῦ τὴν γῆν κακοῦντος φανερῶς
καὶ αὐτὸς τὴν αὐτοῦ προαίρεσιν ἐπεδείκνυτο, καὶ τῶν ἀπ' Αἰγύ-
πτου συμμάχων ἔρημον ὁρῶν τὸν Ἀντίοχον καὶ αὐτόν τε πράτ-
τοντα κακῶς καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τοῖς πρὸς ἀλλήλους ἀγῶσιν,
ἀμφοτέρων κατεφρόνησεν.
275 2. Καὶ στρατεύει μὲν ἐπὶ Σαμάρειαν πόλιν ὀχυρωτάτην, περὶ
ἧς, ὅτι καλεῖται νῦν Σεβαστὴ κτισθεῖσα ὑπὸ Ἡρώδου, κατὰ χώραν
δηλώσομεν. προσβαλὼν δ' αὐτῇ φιλοπόνως ἐπολιόρκει μισοπονη-
ρῶν τοῖς Σαμαρεῦσιν ὑπὲρ ὧν Μαρισηνοὺς ἀποίκους ὄντας Ἰου-
δαίων καὶ συμμάχους ἠδίκησαν ὑπακούοντες τοῖς τῶν Σύρων βασι-
276 λεῦσιν. περιβαλὼν οὖν τάφρον πανταχόθεν τῇ πόλει καὶ διπλοῦν
τεῖχος ὡς ἀπὸ σταδίων ὀγδοήκοντα τοὺς υἱοὺς ἐφίστησιν Ἀντίγονον
καὶ Ἀριστόβουλον. ὧν ἐπικειμένων εἰς τοῦτο ἀνάγκης ὑπὸ λιμοῦ
προαχθῆναι τοὺς Σαμαρεῖς συνέπεσεν, ὡς ἅψασθαι μὲν καὶ τῶν
277 ἀήθων, ἐπικαλέσασθαι δὲ βοηθὸν Ἀντίοχον τὸν Κυζικηνόν. ὃς
ἑτοίμως ἐπὶ τὴν συμμαχίαν ἀφικόμενος ὑπὸ τῶν περὶ Ἀριστόβου-
λον ἡττᾶται, διωχθεὶς δ' ἄχρι Σκυθοπόλεως ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν
διέφυγεν. οἱ δ' ἐπὶ τοὺς Σαμαρεῖς ὑποστρέψαντες συγκλείουσι

§ 275 = bell. Iud. I 64.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 389.

1 *οὔθ' LAMW *αὐτοῖς om. W *παρεῖχεν] προσεῖχεν coni 2 *ἐπιδώσει PL *κατὰ] κατά τε coni 3 ζαβινναίου P ζαβιννᾶ F ζεβινᾶ L ζεβιναίου W ζεβινναίου E zebennaei Lat μάλιστα AMWE 5 *ἀδίασ P παρέσχεν FLVE *πλῆθοσ χρημάτων tr. AMVW 6 *τοῦ — 11 Καὶ] ambosque inter se dimicantes contemnens Lat 7 *ἑαυτοῦ FLV προαίρεσιν om. W τῶν] τῶν τε LAMWE 9 *τὴν ἀδελφὴν V *ἀλλήλοισ P ἀλλήλων F *ἀγῶσι F ἀγόσιν W 10 κατεφρόνησεν] κατεφρόνησεν ὑρκανόσ LAMWE 11 i. marg. ιη' E *στρατεύειν V ὀχυροτάτην FA[1] 12 ὑφ' AMW χώραν] σχολὴν FLV 13 δηλώσωμεν, ώ ex ό corr. m. 2 L δὲ AMWE *φιλοφρόνωσ PFV 14 μαρισηνίουσ PF μαρισσηνίουσ V ἀποίκους ὄντας Ἰουδαίων] ἀποικοῦντασ ἰουδαίουσ PF 15 τῶν om. AMW 16 τάφρον] τείχη PFE moenia Lat 17 τεῖχοσ, εῖ ex οῖ corr. uid. m. 2 L ὡς om. FLAMVW ἀπὸ suspectum ὀγδωήκοντα L 18 i. marg. ιθ' L ἐπεικειμένων F ἐγκειμένων (-κη- L) LAMWE *τοῦτο] tantam Lat ἀνάγκη E 19 μὲν om. PFLVE 20 *ἀηθῶν PFA[1] ἀείθων L *ἐπεκαλέσασθαι L 21 *τῶν] τὸν L 22 *διοχθεὶσ L δὲ AMWE *ἀδελφῶν, i. marg. γρ φίλων AM 23 δὲ AMWE *ἐπὶ, ἐ ex ἰ i. ras. F ὑπὸ L *συγκλείουσιν M

πάλιν εἰς τὸ τεῖχος αὐτούς, ὡς καὶ δεύτερον ἐπικαλέσασθαι σύμμα-
χον πέμψαντες τὸν αὐτὸν Ἀντίοχον. ὃς παρὰ Πτολεμαίου τοῦ 278
Λαθούρου μεταπεμψάμενος ἄνδρας εἰς ἑξακισχιλίους, οὓς ἀκούσης
τῆς μητρὸς ἐκεῖνος καὶ ὅσον οὔπω τῆς ἀρχῆς αὐτὸν ἐκβεβληκυίας
ἐξαπέστειλεν, τὸ μὲν πρῶτον ἐπιὼν ἐπόρθει τὴν Ὑρκανοῦ χώραν
μετὰ τῶν Αἰγυπτίων λῃστρικῶς, μάχεσθαι μὲν αὐτῷ κατὰ πρόσ-
ωπον οὐ τολμῶν, οὐ γὰρ ἦν ἀξιόχρεως ἡ δύναμις αὐτοῦ, νομίζων
δὲ τῇ κακώσει τῆς γῆς ἀναγκάσειν Ὑρκανὸν λῦσαι τὴν τῆς Σαμα-
ρείας πολιορκίαν. ἐπεὶ δὲ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπώλλυεν 279
ἐνέδραις περιπίπτων, ἀπῆρεν εἰς Τρίπολιν Καλλιμάνδρῳ καὶ Ἐπι-
κράτει τὸν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους πόλεμον ἐπιτρέψας.
3. *Καλλίμανδρος μὲν οὖν θρασύτερον τοῖς πολεμίοις προσ-* 280
ενεχθεὶς εἰς φυγὴν τραπόμενος παραχρῆμα διεφθάρη. Ἐπικράτης
δὲ ὑπὸ φιλοχρηματίας τήν τε Σκυθόπολιν καὶ τὰ ἄλλα πρὸς ταύτῃ
χωρία προύδωκε φανερῶς τοῖς Ἰουδαίοις, τὴν δὲ Σαμαρείας πολιορ-
κίαν διαλύειν οὐκ ἠδύνατο. Ὑρκανὸς μὲν οὖν τὴν πόλιν ἑλὼν ἐνι- 281
αυτῷ πολιορκήσας οὐκ ἠρκέσθη μόνῳ τούτῳ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν αὐτὴν
ἠφάνισεν ἐπίκλυστον τοῖς χειμάρροις ποιήσας· διασκάψας γὰρ
αὐτὴν ὥστ' εἰς χαράδρας μεταπεσεῖν τὰ σημεῖα τοῦ γενέσθαι ποτὲ
πόλιν αὐτὴν ἀφείλετο. παράδοξον δέ τι καὶ περὶ τοῦ ἀρχιερέως Ὑρ- 282
κανοῦ λέγεται, τίνα τρόπον αὐτῷ τὸ θεῖον εἰς λόγους ἦλθεν· φασὶν
γάρ, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν οἱ παῖδες αὐτοῦ τῷ
Κυζικηνῷ συνέβαλον, αὐτὸς ἐν τῷ ναῷ θυμιῶν μόνος ὢν ἀρχιερεὺς
ἀκούσειε φωνῆς, ὡς οἱ παῖδες αὐτοῦ νενικήκασιν ἀρτίως τὸν Ἀν-

§ 281 = bell. Iud. I 65.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 390.

2 *πέμψαντες*] *πέμψαντεσ* (α) A *πέμψαντασ* MVE, om. Lat *τὸν*] *πρὸσ τὸν* AMWE **αὐτὸν* om. M 3 *λαθύρου* LE *lathyro* Lat **οὓς* om. P **ἀκού-σασ* L 4 **ἐκβεβληκυίησ* P **ἐξαπέστειλεν ἐκβεβληκυίασ* tr. L 5 *τὸ*] *ὃσ τὸ* AMWE 7 *μὴ τολμῶν* E *ἀξιόχρεοσ* F 8 **τὸν ὑρκανὸν* F **τῆς*] *ἐπὶ τῆσ* PF *ἐπὶ τὴν* V **σαμάρειαν* V 9 **πολυορκίαν* F **ἀπόλλυεν* PW 11 *τοὺς* om. E 12 **θρασύτερον* — 13 *διεφθάρη*] *aduersariis fugam simulantibus et post reuersis statim consumitur* Lat **θρασύτεροσ* AM *προσενεχθεὶς*] *ἀποκρινάμενοσ* PFV *συμβαλὼν* E 13 **παραχρῆμα* om. V 14 **δ'* FV *φιλοχρηματίας*] *χρημάτων* AMWE *pecuniis* Lat **τε* om. AMW **καὶ τὰ* — 15 *χωρία*] *cum uicinis locis* Lat **τἄλλα* LAMVW **ταύτην* W 15 **πρού-δοκε* L *φανερῶσ προύδωκε* (*-κεν* A[1]) tr. AMWE **τοὺσ ἰουδαίουσ* L **σαμάρειαν* L 16 *λύειν* AMWE **ἐδύνατο* AMW **ἐνιαυτῷ*] *ἐνταυτῷ* P 17 *καὶ* om. E 18 *ἐπικλύσιμον* E *γὰρ*] *δὲ* FE 19 *ὥστε* FLAMVWE **χαράδραν* LAMW **ποτὲ* om. L 20 **ἀφείλατο* PFLV *καὶ* om. FLAMVW 21 *ἦλθεν*] *ἐλθεῖν* M et i. marg. A 23 **θυμιῶν* s. M **ὢν*] *ὢν ὁ* FLMW et ex corr. A 24 **ἀκούσιε* P

283 τίοχον. καὶ τοῦτο προελθὼν ἐκ τοῦ ναοῦ παντὶ τῷ πλήθει φανερὸν
ἐποίησεν, καὶ συνέβη οὕτως γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν περὶ Ὑρκανὸν
ἐν τούτοις ἦν.
284 4. Κατὰ δὲ τοῦτον ἔτυχε τὸν καιρὸν μὴ μόνον τοὺς ἐν Ἱερο-
σολύμοις καὶ τῇ χώρᾳ Ἰουδαίους εὐπραγεῖν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν Ἀλε-
285 ξανδρείᾳ κατοικοῦντας καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Κύπρῳ· Κλεοπάτρα
γὰρ ἡ βασίλισσα πρὸς τὸν υἱὸν στασιάζουσα Πτολεμαῖον τὸν Λά-
θουρον ἐπιλεγόμενον κατέστησεν ἡγεμόνας Χελκίαν καὶ Ἀνανίαν
υἱοὺς ὄντας Ὀνίου τοῦ οἰκοδομήσαντος τὸν ναὸν ἐν τῷ Ἡλιοπολίτῃ
νομῷ πρὸς τὸν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, ὡς καὶ πρόσθεν δεδηλώκαμεν.
286 παραδοῦσα δὲ τούτοις ἡ Κλεοπάτρα τὴν στρατιὰν οὐδὲν δίχα τῆς
τούτων γνώμης ἔπραττεν, ὡς μαρτυρεῖ καὶ Στράβων ἡμῖν ὁ Καπ-
287 πάδοξ λέγων οὕτως· „οἵ γὰρ πλείους, οἵ τε συνελθόντες καὶ οἱ
ὕστερον ἐπιπεμπόμενοι παρὰ τῆς Κλεοπάτρας εἰς Κύπρον, μετε-
βάλοντο παραχρῆμα πρὸς τὸν Πτολεμαῖον· μόνοι δὲ οἱ ἐκ τῆς
Ὀνίου γενόμενοι Ἰουδαῖοι συνέμενον διὰ τὸ τοὺς πολίτας αὐτῶν
εὐδοκιμεῖν μάλιστα παρὰ τῇ βασιλίσσῃ Χελκίαν τε καὶ Ἀνανίαν.“
ταῦτα μὲν οὖν ὁ Στράβων φησίν.
288 5. Ὑρκανῷ δὲ φθόνον ἐκίνησεν παρὰ τῶν Ἰουδαίων ἡ εὐπραγία,
μάλιστα δ' οἱ Φαρισαῖοι κακῶς πρὸς αὐτὸν εἶχον, αἵρεσις ὄντες
μία τῶν Ἰουδαίων, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐπάνω δεδηλώκαμεν. τοσαύτην
δὲ ἔχουσι τὴν ἰσχὺν παρὰ τῷ πλήθει, ὡς καὶ κατὰ βασιλέως τι
289 λέγοντες καὶ κατ' ἀρχιερέως εὐθὺς πιστεύεσθαι. μαθητὴς δὲ αὐτῶν
ἦν καὶ Ὑρκανὸς καὶ σφόδρα ὑπ' αὐτῶν ἠγαπᾶτο. καὶ δὴ καλέσας

§ 288 = bell. Iud. I 67.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 390.

2 καὶ συνέβη] συνέβη δὲ AMWE οὕτω AMWE ὑρκανοῦ L 6 *καὶ Κύπρῳ om. W 7 βασιλὶσ E *λάθουρον, ου ex υ corr. L *lathyrum* Lat 9 *ἡλιουπολίτῃ FAMVW ἰουλιουπολίτῃ L 10 *νόμῳ PFA¹W τοῖς om. FLAMVWE πρόσθεν] ἐν ἄλλοις PFLV *superius* Lat 11 ἡ κλεοπάτρα τούτοισ tr. AMWE 12 *τούτων γνώμης] γνώμησ αὐτῶν L 13 οἵ] αἵ (α add. rubricator) F οἵ om. LAMW τε] τεσ L συνελθόντες] συγκατελθόντεσ (γ i. ras. A) LAMW *qui cum eo descenderunt* Lat καὶ] ἡμῖν καὶ FLV οἱ om. PFLV 14 μετεβάλλοντο (τε ex τα corr. F) FLAMVW μεταβαλλομένων E 16 γενόμενοι] λεγόμενοι FLAMVWE Lat *συνέμενον] οὐ συνέμενον P *συνέμενον ἰουδαῖοι tr. V τὸ om. W 17 οὖν om. W 19 *ἡ] ἥ τε αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν LAMW *ἡ εὐπραγία ante παρὰ tr. V *εὐπράγεια L 20 δὲ FLAMVWE *φαρισσαῖοι F *κακῶς] κακῶσ γὰρ LW Lat *αἵρεσις — 21 δεδηλώκαμεν om. Lat 22 *ἔχουσιν L 23 κατὰ FLV *εὐθὺ PFLAMW *facile* Lat *δὲ] δ' FV δ' ἦν L *αὐτὸν V 24 ἦν] om. LAMWE *fuerat* Lat Ὑρκανὸς] ὑρκανὸσ ἐγεγόνει AMWE *ἠγαπᾶτο ὑπ' αυτῶν tr. M

*αὐτοὺς ἐφ' ἑστίασιν καὶ φιλοφρόνως ὑποδεξάμενος, ἐπεὶ σφόδρα
ἡδομένους ἑώρα, λέγειν ἤρξατο πρὸς αὐτούς, ὡς ἴσασιν μὲν αὐτὸν
βουλόμενον εἶναι δίκαιον καὶ πάντα ποιοῦντα ἐξ ὧν ἀρέσειεν ἂν
τῷ θεῷ καὶ αὐτοῖς· οἱ γὰρ Φαρισαῖοι φιλοσοφοῦσιν· ἠξίου γε μήν,* 290
*εἰ βλέπουσιν αὐτὸν ἁμαρτάνοντα καὶ τῆς ὁδοῦ τῆς δικαίας ἐκτρε-
πόμενον εἰς αὐτὴν ἐπαναγαγεῖν καὶ ἐπανορθοῦν. τῶν δὲ μαρτυρη-
σάντων αὐτῷ πᾶσαν ἀρετὴν ὁ μὲν ἥσθη τοῖς ἐπαίνοις, εἷς δέ τις* 291
*τῶν κατακειμένων Ἐλεάζαρος ὄνομα, κακοήθης ὢν φύσει καὶ στάσει
χαίρων „ἐπεί, φησίν, ἠξίωσας γνῶναι τὴν ἀλήθειαν, θέλεις δὲ εἶναι
δίκαιος, τὴν ἀρχιερωσύνην ἀπόθου, καὶ μόνον ἀρκείτω σοι τὸ ἄρ-
χειν τοῦ λαοῦ.“ τὴν δ' αἰτίαν αὐτοῦ πυθομένου, δι' ἣν ἀποθοῖτο* 292
*τὴν ἀρχιερωσύνην „ὅτι, φησίν, ἀκούομεν παρὰ τῶν πρεσβυτέρων
αἰχμάλωτόν σου γεγονέναι τὴν μητέρα βασιλεύοντος Ἀντιόχου τοῦ
Ἐπιφανοῦς.“ ψευδὴς λόγος ἦν· καὶ πρὸς αὐτὸν Ὑρκανὸς παρω-
ξύνθη καὶ πάντες δ' οἱ Φαρισαῖοι σφοδρῶς ἠγανάκτησαν.*

6. *Τῶν δ' ἐκ τῶν Σαδδουκαίων τῆς αἱρέσεως, οἳ τὴν ἐναντίαν* 293
*τοῖς Φαρισαίοις προαίρεσιν ἔχουσιν, Ἰωνάθης τις ἐν τοῖς μάλιστα
φίλος ὢν Ὑρκανῷ τῇ κοινῇ πάντων Φαρισαίων γνώμῃ ποιήσασθαι
τὰς βλασφημίας τὸν Ἐλεάζαρον ἔλεγεν· καὶ τοῦτ' ἔσεσθαι φανερὸν
αὐτῷ πυθομένῳ παρ' ἐκείνων, τίνος ἄξιός ἐστιν ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις
κολάσεως. τοῦ δὲ Ὑρκανοῦ τοὺς Φαρισαίους ἐρομένου, τίνος αὐτὸν* 294
*ἄξιον ἡγοῦνται τιμωρίας· πειραθήσεσθαι γὰρ οὐ μετὰ τῆς ἐκείνων
γνώμης γεγονέναι τὰς βλασφημίας τιμησαμένων αὐτὸν τῷ μέτρῳ*

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 391.
1 *ἐφ'] πρὸσ V ἑστιάσεισ E *ὑπεδεξάμενοσ A 2 *ἑόρα P *ἴσασιν] ἴασιν F 4 αὐτοῖς· οἱ γὰρ] αὐτοῖσ |· οἱ γὰρ (τοῖσ suppl., ante οἱ eras. ut uid. τ) A αὐτοὶ γὰρ W αὐτοὶ γὰρ οἱ E *οἱ γὰρ — φιλοσοφοῦσιν om. Lat *φαρισσαῖοι F *ἠξίουν W 5 εἰ] εἴτι LAMVWE *si quid* Lat *δικαίωσ V 6 αὐτὸν W ἐπανάγειν FLAMVWE 7 *ἐπαίνοις] ἐπαινοῦσιν PFLV 8 *ἀνακειμένων L 9 ἐπεί — 10 δίκαιος] *quoniam iustum inquit dixisti te esse uelle et ueritatem cognoscere, si uis iustum te esse* Lat ut uid.; nam codd. discrepant ἀλήθιαν P θέλεις δὲ] ἐὰν θέλησ AWE ἐὰν θελήσησ M εἰ θέλεισ V 10 *ἀπώθου W *τὸ] τοῦ P 11 δὲ AMWE ἀπόθοιτο PFVE 12 ἀκούωμεν PLW 13 τοῦ om. E 14 λόγος] δ' ὁ λόγοσ FL δὲ ὁ λόγοσ AMWE ὁ λόγοσ V 15 *καὶ πάντες — ἠγανάκτησαν om. W δὲ AM *φαρισσαῖοι F ἠγανακτήσαντο E 16 δὲ LAMWE τῶν] τῆσ FLAMVWE τῆς om. FLAMVWE τὴν] τινεσ E 17 *φαρισσαίοισ F Ἰωνάθης] ἰωάννησ AMWE 18 *φαρισσαίων F 19 *βλασ|σφημίασ L τὸν om. AMWE τοῦτ'] τ' P τοῦτο FLAMVWE ἔσεσθαι] ἕπεσθαι W φανερῶν A¹W 20 *τῆσ εἰρημένησ V 21 *δ' FLV *φαρισσαίουσ F *ἐρωμένου L et ex corr. F 22 πεισθήσεσθαι AMVW Lat οὐ] εἰ L οἱ W 23 γεγονέ·ναι A τιμησαμένων] i. marg. *καταδικασαμένων*: *ψηφισαμένων* (m. antiquissima A) AM αὐτῶν FA¹W

τῆς δίκης, πληγῶν ἔφασαν καὶ δεσμῶν· οὐ γὰρ ἐδόκει λοιδορίας ἕνεκα θανάτῳ ζημιοῦν, ἄλλως τε καὶ φύσει πρὸς τὰς κολάσεις
295 *ἐπιεικῶς ἔχουσιν οἱ Φαρισαῖοι. πρὸς τοῦτο λίαν ἐχαλέπηνεν καὶ δοκοῦν ἐκείνοις ποιήσασθαι τὰς βλασφημίας τὸν ἄνθρωπον ἐνόμισεν. μάλιστα δ᾽ αὐτὸν ἐπιπαρώξυνεν Ἰωνάθης καὶ διέθηκεν οὕ-*
296 *τως, ὥστε τῇ Σαδδουκαίων ἐποίησεν προσθέσθαι μοίρᾳ τῶν Φαρισαίων ἀποστάντα καὶ τά τε ὑπ᾽ αὐτῶν κατασταθέντα νόμιμα τῷ δήμῳ καταλῦσαι καὶ τοὺς φυλάττοντας αὐτὰ κολάσαι. μῖσος οὖν*
297 *ἐντεῦθεν αὐτῷ τε καὶ τοῖς υἱοῖς παρὰ τοῦ πλήθους ἐγένετο. περὶ μέντοι τούτων αὖθις ἐροῦμεν. νῦν δὲ δηλῶσαι βούλομαι, ὅτι νόμιμά τινα παρέδοσαν τῷ δήμῳ οἱ Φαρισαῖοι ἐκ πατέρων διαδοχῆς, ἅπερ οὐκ ἀναγέγραπται ἐν τοῖς Μωυσέως νόμοις, καὶ διὰ τοῦτο ταῦτα τὸ Σαδδουκαίων γένος ἐκβάλλει, λέγον ἐκεῖνα δεῖν ἡγεῖσθαι νόμιμα τὰ γεγραμμένα, τὰ δ᾽ ἐκ παραδόσεως τῶν πατέρων μὴ*
298 *τηρεῖν. καὶ περὶ τούτων ζητήσεις αὐτοῖς καὶ διαφορὰς γίνεσθαι συνέβαινεν μεγάλας, τῶν μὲν Σαδδουκαίων τοὺς εὐπόρους μόνον πειθόντων τὸ δὲ δημοτικὸν οὐχ ἑπόμενον αὐτοῖς ἐχόντων, τῶν δὲ Φαρισαίων τὸ πλῆθος σύμμαχον ἐχόντων. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τῶν δύο καὶ τῶν Ἐσσηνῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ μου τῶν Ἰουδαϊκῶν ἀκριβῶς δεδήλωται.*
299 7. *Ὑρκανὸς δὲ παύσας τὴν στάσιν καὶ μετ᾽ αὐτὴν βιώσας εὐδαιμόνως καὶ τὴν ἀρχὴν διοικησάμενος ἄριστον τρόπον ἔτεσιν ἑνὶ καὶ τριάκοντα τελευτᾷ καταλιπὼν υἱοὺς πέντε, τριῶν τῶν μεγίστων*

§ 299 = bell. Iud. I 68.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 391.

2 **θάνατον* PF **φύσεισ* P 3 **φαρισσαῖοι* F *ἐχαλέπαινε* (-*νεν* L) LAMWE 4 *δοκοῦν*] *πρὸσ τὸ δοκοῦν* LAMWE **βλασ|σφημίασ* L 5 *δὲ* FLAMVWE **αὐτῶν* W **ἐπεὶ παρώξυνεν* W *ἰωάννησ* AMWE **καὶ διέθηκεν* om. L 6 *τῇ*] *τῇ τῶν* AMWE *σαδουκαίων* F *ἐποίησεν*] *ποιῆσαι* FV, om. E **προθέσθαι* F **φαρισσαίων* F 7 **ἀποστάντων* W **ὑπ᾽ αὐτὸν* L 8 *φυλάσσοντασ* E **αὐτὰ*] *αὐτοὺσ* F 9 *ἐγένετο*] E *διεγένετο* PFV *ἀεὶ ἐγίνετο* LAMW *concitatum est* Lat 11 **τινὰ*] *πολλὰ τινὰ* ed. pr. **φαρισσαῖοι* F 12 *ἐν* om. AMWE *μωσέωσ* PFLV *μωϋσέοσ* E 13 *τὸ*] *τὸ τῶν* LAMWE **λέγων* L[1]V **δεῖν ἡγεῖσθαι*] *διηγεῖσθαι* F 14 *δὲ* AMWE **παραδώσεωσ* L 16 litt. *τῶν μὲν σαδ|* i. ras. angustiore m. 2 A *τῶν μὲν* om. WE et ut uid. A[1] *μὲν* om. P et ut uid. Lat **τοὺς* om. W 17 **οὐκ* PF 18 *φαρισσαίων* F 19 *ἐσηνῶν* (σ suprascr.) W *δευτέρᾳ μου*] *secundo uolumine* Lat *δευτέρα μου βίβλω* L **μοι* Bekker 20 **δεδήλωται*] *δεδηλώκαμεν* FLV *δεδηλώκαμεν βίβλω* P *disseruimus* Lat 21 *μετὰ ταύτην* LAM *μετὰ αὐτὴν* V *μετὰ ταῦτα* E 22 *ἄριστον τρόπον*] om. P *τὸν ἄριστον τρόπον* FLV *ἄριστα* E *optime* Lat **ἑνὶ*] *τρισὶ* bell. Iud. § 68; cf. XX 240 et Euseb. dem. euang. VIII 2, 73, qui Hyrcano XXIX annos dat 23 **καταλειπὼν* P **τριῶν*] *καὶ τριῶν* LAMW

ἄξιος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριθείς, ἀρχῆς τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἀρχιερατι-
κῆς τιμῆς καὶ προφητείας· συνῆν γὰρ αὐτῷ τὸ θεῖον καὶ τὴν τῶν 300
μελλόντων πρόγνωσιν παρεῖχεν αὐτῷ τε εἰδέναι καὶ προλέγειν οὕ-
τως, ὥστε καὶ περὶ τῶν δύο τῶν πρεσβυτέρων παίδων ὅτι μὴ με-
νοῦσιν τῶν πραγμάτων κύριοι προεῖπεν. ὧν τὴν καταστροφὴν εἰς
τὸ μαθεῖν ὅσον τῆς τοῦ πατρὸς ὑπέβησαν εὐτυχίας ἄξιον ἀφηγή-
σασθαι.

XI. 1. Τελευτήσαντος γὰρ αὐτοῖς τοῦ πατρὸς ὁ πρεσβύτατος 301
Ἀριστόβουλος τὴν ἀρχὴν εἰς βασιλείαν μεταθεῖναι δόξας, ἔκρινεν
γὰρ οὕτω, διάδημα πρῶτος ἐπιτίθεται μετὰ τετρακοσίων ἀριθμὸν
ἐτῶν καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑνὸς καὶ μηνῶν τριῶν ἀφ᾽ οὗ τῆς ὑπὸ
Βαβυλωνίοις δουλείας ἀπαλλαγεὶς ὁ λαὸς εἰς τὴν οἰκείαν κατῆλθεν.
στέργων δὲ τῶν ἀδελφῶν τὸν μετ᾽ αὐτὸν Ἀντίγονον τοῦτον μὲν 302
τῶν ὁμοίων ἠξίου, τοὺς δὲ ἄλλους εἶχεν ἐν δεσμοῖς. εἶρξε δὲ καὶ
τὴν μητέρα περὶ τῆς ἀρχῆς αὐτῷ διενεχθεῖσαν, ἐκείνην γὰρ Ὑρκα-
νὸς τῶν ὅλων κυρίαν καταλείπει, καὶ μέχρι τοσαύτης ὠμότητος
προῆλθεν, ὥστ᾽ αὐτὴν καὶ λιμῷ διέφθειρεν δεδεμένην. προστίθη- 303
σιν δὲ τῇ μητρὶ καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀντίγονον, ὃν στέργειν ἐδόκει
μάλιστα καὶ κοινωνὸν εἶχεν τῆς βασιλείας, ἐκ διαβολῶν ἀπαλλο-
τριωθεὶς πρὸς αὐτόν, αἷς τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἐπίστευεν, τὰ μὲν
ὑπὸ τοῦ φιλεῖν αὐτὸν οὐ προσέχων τοῖς λεγομένοις, τὰ δὲ καὶ
φθονούμενον ἡγούμενος διαβάλλεσθαι. τοῦ δὲ Ἀντιγόνου ποτὲ 304
λαμπρῶς ἀπὸ στρατείας ἐπανελθόντος καὶ τῆς ἑορτῆς, καθ᾽ ἣν

§ 299 = bell. Iud. I 68.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 391.

1 τοῦ om. E *ἀρχῆσ s. F τῆσ ἀρχῆσ M καὶ om. E 2 *τιμῆς om. P 4 *ὥστε] ὥστε δὲ V *τῶν δύο] δύο LAMW παίδων] αὐτοῦ παίδων LAMWE τῶν παίδων V *μένουσι (-σιν P) PFLAM 6 ὅσον om. P ὑπερέβησαν PFL *ἀφηγίσασθαι L 8 i. marg. κ′ L *XX* Lat § 301 utitur Eusebius dem. euang. VIII 2, 73 sq. (p. 394a) 9 **aristobolus* Lat semper *εἰς βασιλείαν] τῆσ βασιλείασ V *μεταθῆναι L ἔκριναν V 10 οὕτωσ LAMW *πρῶτον L *περιτίθεται coni. ex argumentis *τετρακοσίων] τριακοσίων W 11 *ὀγδοήκοντα] septuaginta in bell. Iud. *ἀπὸ FV 12 *βαβυλῶνοσ PFLV ὁ λαὸσ ἀπαλλαγεὶσ tr. AMWE *ἐπανῆλθε FLV Zon ἐπάνοδον Eus 13 *μετ᾽, τ i. ras. A *μετ᾽ αὐτὸν] μετὰ τὸν L μεθ᾽ αὐτὸν W 14 *δ᾽ FLAMVW ἄλλουσ δ᾽ (δὲ E) tr. AMWE *ἦρξε P 16 *τῶ·ν ὅλων, λ et ν i. ras. A τῶ νόμω W καταλελοίπει AMWE καταλίποι V *reliquerat* Lat 17 ὡσ ταύτην WE διαφθείρειν F διαφθεῖραι LVE *προστίθησειν P 18 καὶ τῇ μητρὶ τὸν tr. AMWE 19 καὶ] δὲ P δὲ καὶ FLVW ἔχειν LAMW *διαβολλῶν F 20 ἐπίστευσε E 22 λαμπρῶσ ποτὲ tr. E 23 *λαμπρῶς ἀπὸ om. F *στρατιᾶσ PA[1]VW στρατίασ M[1]

*σκηνοπηγοῦσιν τῷ θεῷ, κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐνστάσης, ἔτυχεν
τὸν μὲν Ἀριστόβουλον εἰς νόσον καταπεσεῖν, τὸν δὲ Ἀντίγονον
ἐπιτελοῦντα τὴν ἑορτὴν ἀναβῆναι λαμπρῶς σφόδρα κεκοσμημένον
μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ὁπλιτῶν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ τὰ πλείω περὶ τῆς*
305 *σωτηρίας τἀδελφοῦ εὔχεσθαι, τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ διαστῆσαι τὴν
ὁμόνοιαν αὐτῶν ἐσπουδακότας ἀφορμῇ χρησαμένους τῇ τε περὶ τὴν
πομπὴν τοῦ Ἀντιγόνου φιλοτιμίᾳ καὶ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ κατωρθωμένοις ἐλθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κακοήθως ἐπὶ τὸ μεῖζον ἐξαί-*
306 *ρειν τὰ περὶ τὴν πομπὴν τὴν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ὡς οὐ κατ' ἰδιώτην
ἕκαστον ἦν τῶν γινομένων, ἀλλὰ φρονήματος ἔνδειξιν ἔχειν βασιλικοῦ τὰ πραττόμενα, καὶ ὡς κτείνειν αὐτὸν μέλλοι μετὰ στίφους
ἐληλυθὼς καρτεροῦ, λογιζόμενον εὐήθως αὐτὸν βασιλεύειν ἑνὸν
τιμῆς μεταλαμβάνοντα δοκεῖν μεγάλων τυγχάνειν.*
307 2. *Ἀριστόβουλος δὲ τούτοις ἄκων πειθόμενος καὶ τοῦ ἀνύποπτος εἶναι τἀδελφῷ προνοῶν καὶ τῆς ἀσφαλείας ἅμα φροντίζων,
διίστησι τοὺς σωματοφύλακας ἔν τινι τῶν ὑπογείων ἀφωτίστῳ,
κατέκειτο δὲ ἐν τῇ βάρει μετονομασθείσῃ δὲ Ἀντωνίᾳ, καὶ προσέταξεν ἀνόπλου μὲν ἅπτεσθαι μηδένα, κτείνειν δὲ τὸν Ἀντίγονον,*
308 *ἂν ὡπλισμένος πρὸς αὐτὸν εἰσίῃ. πέμπει μέντοι πρὸς Ἀντίγονον
αὐτὸς ἄνοπλον αὐτὸν ἀξιῶν ἥκειν. ἡ δὲ βασίλισσα καὶ οἱ συνεπιβουλεύοντες αὐτῇ κατ' Ἀντιγόνου πείθουσι τὸν πεμφθέντα τἀναντία λέγειν, ὡς ὁ ἀδελφὸς ἀκούσας, ὅτι κατασκευάσειεν ὅπλα καὶ
κόσμον πολεμικόν, παραγίνεσθαι πρὸς αὐτὸν παρακαλεῖ ὡπλισμένον,*

§ 304 = bell. Iud. I 73.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 391.
1 **ἐνστάσεισ* L *ἔτυχεν*] *ἔτυχεν ὥστε* LAMWE 4 **καὶ τὰ*] *κατὰ* L
5 *τοῦ ἀδελφοῦ* E *τἀδελφοῦ σωτηρίασ* tr. FLAMVWE **εὔξασθαι* AMW
6 *τῇ τε περὶ*] *τῇ τε πρὸσ* PFLV *τῆσ περὶ* AMW *τῇ περὶ* E 7 **φιλοτιμίασ*
AMW **κατορθωμένοισ* PVW 8 *καὶ κακοήθως*] *οὐκ ἀκοήθωσ* E **μείζων*
W **ἐξαιρεῖν* P 9 *τὴν* (ante *ἐν*) om. AMW 10 **τὸν γινόμενον* V[1]
ἔχειν] *εἶχε* E recte, nisi *ἔχοι* mauis 11 *μέλλει* E **στείφουσ* P 12 *λογιζομένου* FV *λογιζόμενος* Cocceji *λογιζόμενον* — 13 *τυγχάνειν* om. E Lat
εὔηθεσ AM 14 **τούτοις ἄκων*] *τούτων ἀκούων καὶ* AMW 15 *τῶ ἀδελφῶ*
E **ἀσφαλλίασ* P 16 **ὑπογιων* P 17 **δὲ*] *δ'* AMW *autem ipse* Lat
**μετωνομασθήσῃ* P *μετωνομασθείσῃ*, *ει* i. ras. F *μετονομασθεῖσι*, *ον* ex *ων* corr.
L **δ'* M **ἀντωνία*, *α* ex *ω* corr. F 18 *ἀόπλου* E *μηδενόσ* LAMWE Lat
**ἀντίγωνον* P 19 *ἂν* — *Ἀντίγονον* om. cod. Busb. E *εἰσήοι*, *η* ex *ι* corr.
P *εἰσίοι*, *ί* ex *ή* corr. V *εἰσήει* FL *πρὸς*] *πρὸσ τὸν* FV Zon 20 **αὐτὸν*]
αὐτὸσ F **οἱ* om. V **συνεπιβουλεύσαντεσ* PF 21 **αὐτοὶ* L *πεμφθέντα*]
ἀγγελοῦντα (post *τἀναντία* tr. E) AMWE **τὰ ἐναντία* FV *ἐναντία* PL
22 *ὡς ὁ*] *ὁ* P *ὁ δ'* F *ὥσ* E *ὡς ὁ ἀδελφὸς*] *cui frater tuus inquit* Lat
**κατασκευάσειε* L 23 *παραγενέσθαι* FLAMVWE

ὅπως ἴδοι τὴν κατασκευήν. ὁ δ' Ἀντίγονος μηδὲν ὑπιδόμενος κα- 309
κοῦργον, ἀλλὰ θαρρῶν τῇ παρὰ τἀδελφοῦ διαθέσει, ὡς εἶχεν ἐνδε-
δυμένος τὴν πανοπλίαν παρεγένετο πρὸς τὸν Ἀριστόβουλον ἐπι-
δείξων αὐτῷ τὰ ὅπλα. γενόμενον δ' αὐτὸν κατὰ τὸν Στράτωνος
λεγόμενον πύργον, οὗ συνέβαινεν ἀφώτιστον εἶναι σφόδρα τὴν πά-
ροδον, ἀποκτείνουσιν οἱ σωματοφύλακες. διέδειξέν γε μὴν ὁ τούτου 310
θάνατος, ὅτι μηδὲν μήτε φθόνου μήτε διαβολῆς ἰσχυρότερον, μηδ'
ὅ τι μᾶλλον εὔνοιαν καὶ φυσικὴν οἰκειότητα διίστησιν, ἢ ταῦτα τὰ
πάθη. μάλιστα δ' ἄν τις θαυμάσειεν καὶ Ἰούδαν τινά, Ἐσσηνὸν 311
μὲν τὸ γένος, οὐδέποτε δ' ἐν οἷς προεῖπεν διαψευσάμενον τἀληθές·
οὗτος γὰρ ἰδὼν τὸν Ἀντίγονον παριόντα τὸ ἱερὸν ἀνεβόησεν ἐν
τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ καὶ γνωρίμοις, οἳ διδασκαλίας ἕνεκα τοῦ προ-
λέγειν τὰ μέλλοντα παρέμενον, ὡς ἀποθανεῖν αὐτῷ καλὸν διεψευ- 312
σμένῳ ζῶντος Ἀντιγόνου, ὃν σήμερον τεθνήξεσθαι προειπὼν ἐν τῷ
καλουμένῳ Στράτωνος πύργῳ περιόντα ὁρᾷ, καὶ τοῦ μὲν χωρίου
περὶ σταδίους ἀπέχοντος νῦν ἑξακοσίους, ὅπου φονευθήσεσθαι
προεῖπεν αὐτόν, τῆς δ' ἡμέρας ἤδη τὸ πλεῖστον ἠνυσμένον, ὥστ'
αὐτῷ κινδυνεύειν τὸ μάντευμα ψεῦδος εἶναι. ταῦτ' οὖν λέγοντος 313
αὐτοῦ καὶ κατηφοῦντος ἀγγέλλεται τεθνεὼς Ἀντίγονος ἐν τῷ ὑπο-
γείῳ, ὃ καὶ αὐτὸ Στράτωνος ἐκαλεῖτο πύργος, ὁμώνυμον τῇ παρα-
λίῳ Καισαρείᾳ. τὸν μὲν οὖν μάντιν τοῦτο διετάραξεν.

3. Ἀριστόβουλον δὲ τῆς ἀδελφοκτονίας εὐθὺς εἰσῆλθεν μετά- 314
νοια καὶ νόσος ἐπ' αὐτῇ τῆς διανοίας ὑπὸ τοῦ μύσους κεκακωμένης,
ὡς διαφθαρέντων αὐτῷ ὑπὸ ἀκράτου τῆς ὀδύνης τῶν ἐντὸς αἷμα
ἀναφέρειν. ὃ τῶν διακονουμένων τις παίδων κατὰ δαιμόνιον οἶμαι

---

§ 309 = bell. Iud. I 77.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 392.

1 *ἴδῃ V ὑπιδόμενος] Cocceji ὑπειδόμενοσ codd. E 2 τοῦ ἀδελφοῦ LAMWE 3 παρεγίνετο LAMVWE παραγίνεται F 4 δὲ E 5 λεγόμενον] καλούμενον FLAMVWE 6 ἀποκτένουσιν E 7 ἰσχυρώτερον W 8 τὰ om. F 9 Ἐσσηνὸν] ἐσσαῖον AMWE Lat i. marg. γρ ἐσσηνόν AM 10 δὲ VE 11 *γὰρ om. V 13 *καλῶσ PF *διεψευσμένον L διαψευσαμένω AMW 14 *ἀντιγόνω F *προειπὼν — 15 καλουμένω i. ras. m. 2 A προειπὼν] προεῖπον V εἰπὼν E, om. W 15 παριόντα LAMWE καὶ om. E χωρίου μὲν tr. V 16 περὶ om. LAMVWE *ἀπέχοντα W νῦν om. E Lat 17 ἤδη τοῦ πλείονοσ ἠνυσμένου VE ὥστε E 18 ψευδῶσ VE ψευδὲσ ed. pr. ταῦτ' οὖν] ταῦτα AMWE 20 *ὃ om. W *αὐτὸσ FL *πύργοσ ἐκαλεῖτο tr. FLV *ὁμώνυμον] ὁμωνύμωσ ἐν L ὁμωνύμωσ W 22 τὸν ἀριστόβουλον E *ἀδελφωκτονίασ A 23 τοῦ om. E *μίσουσ FV 24 αὐτοῦ E 25 δαιμονίαν (ο supra) F δαιμονίαν AMWE

πρόνοιαν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, οὗ σφαγέντος Ἀντιγόνου σπίλους
ἔτι τοῦ αἵματος ἐκείνου συνέβαινεν εἶναι, κομίζων ὀλισθὼν ἐξέχεεν.
315 *γενομένης δὲ βοῆς παρὰ τῶν ἰδόντων ὡς τοῦ παιδὸς ἐξεπίτηδες*
ἐκχέαντος ἐκεῖ τὸ αἷμα, ἀκούσας Ἀριστόβουλος τὴν αἰτίαν ἐπύθετο,
καὶ μὴ λεγόντων ἔτι μᾶλλον ἐπετείνετο μαθεῖν, φύσει τῶν ἀνθρώ-
πων ὑπονοούντων ἐν τοῖς τοιούτοις εἶναι χείρονα τὰ σιγώμενα.
316 *ὡς δ' ἀπειλοῦντος καὶ βιαζομένου τοῖς φόβοις τἀληθὲς εἶπον, προ-*
χεῖται μὲν αὐτῷ πληγέντι τὴν διάνοιαν ὑπὸ τοῦ συνειδότος πολλὰ
δάκρυα, βύθιον δὲ ἀνοιμώξας, „οὐκ ἄρ', εἶπεν, λήσειν ἐπ' ἀσεβέσιν
οὕτω καὶ μιαροῖς τολμήμασι τὸν θεὸν ἔμελλον, ἀλλά με ταχεῖα
317 *ποινὴ συγγενοῦς φόνου μετελήλυθεν. καὶ μέχρι τίνος, ὦ σῶμα*
ἀναιδέστατον, ψυχὴν ὀφειλομένην ἀδελφοῦ καὶ μητρὸς καθέξεις
δαίμοσιν; τί δ' οὐκ ἀθρόαν αὐτὴν ταύτην ἀποδίδως, κατὰ μέρος
318 *δ' ἐπισπένδω τοὐμὸν αἷμα τοῖς μιαιφονηθεῖσιν;" ταῦτ' εἰπὼν*
ἐπαποθνήσκει τοῖς λόγοις βασιλεύσας ἐνιαυτόν, χρηματίσας μὲν
Φιλέλλην, πολλὰ δ' εὐεργετήσας τὴν πατρίδα, πολεμήσας Ἰτου-
ραίους καὶ πολλὴν αὐτῶν τῆς χώρας τῇ Ἰουδαίᾳ προσκτησάμενος
ἀναγκάσας τε τοὺς ἐνοικοῦντας, εἰ βούλονται μένειν ἐν τῇ χώρᾳ,
319 *περιτέμνεσθαι καὶ κατὰ τοὺς Ἰουδαίων νόμους ζῆν. φύσει δ' ἐπι-*
εικεῖ κέχρητο καὶ σφόδρα ἦν αἰδοῦς ἥττων, ὡς μαρτυρεῖ τούτῳ καὶ
Στράβων ἐκ τοῦ Τιμαγένους ὀνόματος λέγων οὕτως· „ἐπιεικής τε
ἐγένετο οὗτος ὁ ἀνὴρ καὶ πολλὰ τοῖς Ἰουδαίοις χρήσιμος· χώραν
τε γὰρ αὐτοῖς προσεκτήσατο καὶ τὸ μέρος τοῦ τῶν Ἰτουραίων ἔθνους
ᾠκειώσατο δεσμῷ συνάψας τῇ τῶν αἰδοίων περιτομῇ."
320 XII. 1. *Τελευτήσαντος δὲ Ἀριστοβούλου Σαλίνα ἡ γυνὴ αὐτοῦ,*

---

§ 314 = bell. Iud. I 82.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 393.

1 **οὗ*] *τοῦ* F **σπίλους*] *σπείλουσ* P *ὅπου σπίλουσ* F 2 **ὀλισθήσασ* L et i. marg. AM 3 *ἐξεπίτιδεσ* L 5 **ἔτι — μαθεῖν*] *amplius minabatur discere uolens clamoris causam* Lat *ἐπετείνετο*] *ἐπεγίνετο* P *ἐπέτεινε τοῦ* AME 6 *χείρωνα* L 7 *δὲ* FLAMVWE *προχεῖται* — 216, 7 *Κλεοπάτρας* desunt in V 9 *ἄρ'*] *ἄρα* AMWE *ἄρα δ'* L 11 **φόνον* L *καὶ* om. E 12 **ἀνεδέστατον* L **ὠφειλομένην* L **ἀδελφῶν* F 13 *δὲ* E *ἀθρόον* AMWE *αὐτὴν* om. E 14 *δὲ ἐπισπένδεισ* E *ταῦτα* E 16 **φιλέλλιν* L *δὲ* AMWE **ἴτουραίουσ* PA *ἰτουραίουσ* L 18 *τε*] *δὲ* AMWE 19 *δὲ* AMWE **ἐπιεικῆ* P *ἐπιεικεία* W 20 *ἐκέχρητο* AMW *ἐχρῆτο* E **ἥττων*] *κρείττων* FL *τοῦτο* FL 21 *οὕτως*] *οὕτωσ δὲ* (*δ'* L) PL 23 *γὰρ* om. W *προσεκτίσατο* F *καὶ τὸ* om. L *τοῦ τῶν*] *τούτων* F *ἴτουραίων* PA *ἰτουραίων* L 24 *οἰκειώσατο* PFLA¹W 25 i. marg. *XXI* Lat *Σαλίνα*] *σάλινα* F *σαλώμη* LAMWE Lat; *Σαλίνα* etiam Eusebius cum Hieronymo chron. II p. 134sq. Schöne et Syncellus p. 559 exhibent

*λεγομένη δὲ ὑπὸ Ἑλλήνων Ἀλεξάνδρα, λύσασα τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ,
δεδεμένους γὰρ αὐτοὺς εἶχεν Ἀριστόβουλος, ὡς προειρήκαμεν, Ἰα-
ναῖον τὸν καὶ Ἀλέξανδρον βασιλέα καθίστησιν τὸν καὶ καθ' ἡλικίαν
προύχοντα καὶ μετριότητα, ᾧ καὶ συνέβη γεννηθέντι εὐθὺς μιση-* 321
*θῆναι ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ μηκέτι εἰς
ὄψιν ἀφικέσθαι. τὸ δ' αἴτιον τοῦ μίσους τοιόνδε λέγεται γενέσθαι·
στέργων μάλιστα τῶν παίδων Ὑρκανὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἀντίγο-* 322
*νον καὶ Ἀριστόβουλον φανέντα κατὰ τοὺς ὕπνους αὐτῷ τὸν θεὸν
ἐπηρώτα, τίς αὐτοῦ τῶν παίδων μέλλει ἔσεσθαι διάδοχος. τοῦ δὲ
θεοῦ τοὺς τούτου χαρακτῆρας δείξαντος, λυπηθεὶς ὅτι τῶν ἀγαθῶν
αὐτοῦ πάντων οὗτος ἔσται κληρονόμος, γενόμενον εἴασεν ἐν τῇ Γα-
λιλαίᾳ τρέφεσθαι. ὁ μέντοι θεὸς οὐ διεψεύσατο τὸν Ὑρκανόν.
τὴν δὲ βασιλείαν μετὰ τὴν Ἀριστοβούλου τελευτὴν οὗτος παραλα-* 323
*βὼν τὸν μὲν τῶν ἀδελφῶν ἐπιχειροῦντα τῇ βασιλείᾳ διεχρήσατο,
τὸν δ' ἕτερον ἀπραγμόνως ζῆν προαιρούμενον εἶχεν ἐν τιμῇ.*

2. *Καταστησάμενος δὲ τὴν ἀρχὴν ὃν ᾤετο συμφέρειν αὐτῷ* 324
*τρόπον στρατεύει ἐπὶ Πτολεμαΐδα, τῇ δὲ μάχῃ κρατήσας ἐνέκλεισε
τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν πόλιν καὶ περικαθίσας αὐτοὺς ἐπολιόρκει.
τῶν γὰρ ἐν τῇ παραλίᾳ Πτολεμαῒς αὐτῷ καὶ Γάζα μόναι χειρω-
θῆναι ὑπελείποντο, καὶ Ζώιλος δὲ ὁ κατασχὼν τὸν Στράτωνος
πύργον τύραννος καὶ Δῶρα. τοῦ δὲ Φιλομήτορος Ἀντιόχου καὶ* 325
*τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀντιόχου, ὃς ἐπεκαλεῖτο Κυζικηνός, πολεμούν-
των ἀλλήλους καὶ τὴν αὐτῶν δύναμιν ἀπολλύντων ἦν οὐδεμία τοῖς
Πτολεμαεῦσιν βοήθεια παρ' αὐτῶν. ἀλλὰ πονουμένοις τῇ πολιορκίᾳ* 326

---

§ 320 = bell. Iud. I 85.

PFLAMWE Lat Zonaras I. p. 393.

1 **δὲ* om. L **ὑφ'* LAMW 2 **αὐτοὺς* om. W *ἰαναιον* P *ἰανναῖον* (*αῖο* ex corr. A) FLAM *ἰαννέαν* WE *ianneum* Lat 3 **καὶ* om. FW *τὸν καὶ* om. E 4 **μετριότατα* L *μετριότητι* coni *καὶ* om. LAMWE **εὐθὺσ γεννηθέντι* tr. AMW 5 **τοῦ* om. P *μηκέτι*] *μηδέποτε* (-*ποτ'* FL) FLAMWE 6 *δὲ* LAMW *γεγενῆσθαι* FL 7 *στέργων*] *στέργων δὴ* (*ὴ* i. ras. A) LAMW *στέργων δὲ* E 9 *μέλλει τῶν παίδων* tr. AMWE 10 **χαρακτῆρας*] *uultum* Lat 11 **οὕτωσ* L *γεννώμενον* (*ννώ* ex *ν·* corr., *ν* finale i. ras. A) LAM **ἴασεν* P 13 **δὲ*] *namque* Lat 14 **τὸν*] *τῶν* F 15 *δὲ* AMWE 16 i. marg. *XXII* Lat 17 *ἐνέκλυσε* ex corr. W 18 **ἐν τῇ πόλει* M 20 *ὑπελίποντο* M et ex corr. A *ζώηλοσ* P *ζωΐλοσ* F et ex corr. A 21 *δῶραν* M et ex corr. A §§ 325—327 corrupta uid. **τοῦ*] *τῶν* PF **Φιλομήτορος*] *φιλομήτωροσ* L *φιλοτιμώτερον* (-*ότερον* F) PF 22 **κυζηκινὸσ* P 23 **ἀλλήλουσ*, i. marg. *γρ ἀλλήλοισ* A *ἀλλήλουσ* (*οισ* superscr.) M 24 **πτολεμεεῦσι*, *εεῦ* ex *αεῦ* corr. W *παρ' αὐτῶν* om. E **πονουμένουσ* W

Ζώιλος ὁ τὸν Στράτωνος πύργον κατεσχηκὼς [παρῆν] καὶ τὰ Δῶρα σύνταγμα τρέφων στρατιωτικὸν καὶ τυραννίδι ἐπιχειρῶν διὰ τὴν τῶν βασιλέων πρὸς ἀλλήλους ἅμιλλαν μικρὰ τοῖς Πτολεμαιεῦσι
327 *παρεβοήθει· οὐδὲ γὰρ οἱ βασιλεῖς οὕτως εἶχον οἰκείως πρὸς αὐτούς, ὥστ' ἐλπίσαι τινὰ παρ' αὐτῶν ὠφέλειαν. ἑκάτεροι γὰρ ταὐτὸν τοῖς ἀθληταῖς ἔπασχον, οἳ τῇ δυνάμει μὲν ἀπηγορευκότες αἰσχυνόμενοι δὲ παραχωρῆσαι διετέλουν ἀργίᾳ καὶ ἀναπαύσει διαφέροντες τὸν*
328 *ἀγῶνα. λοιπὴ δ' αὐτοῖς ἐλπὶς ἦν ἡ παρὰ τῶν Αἰγύπτου βασιλέων καὶ τοῦ Κύπρον ἔχοντος Πτολεμαίου τοῦ Λαθούρου, ὃς ὑπὸ τῆς μητρὸς Κλεοπάτρας τῆς ἀρχῆς ἐκπεσὼν εἰς Κύπρον παρεγένετο. πέμψαντες οὖν πρὸς τοῦτον οἱ Πτολεμαιεῖς παρεκάλουν ἐλθόντα σύμμαχον ἐκ τῶν Ἀλεξάνδρου χειρῶν αὐτοὺς ῥύσασθαι κινδυνεύον-*
329 *τας. ἐπελπισάντων δ' αὐτὸν τῶν πρέσβεων, ὡς διαβὰς εἰς Συρίαν ἕξει Γαζαίους συνεστῶτας μετὰ τῶν Πτολεμαιῶν καὶ Ζώιλον, ἔτι γε μὴν Σιδωνίους καὶ πολλοὺς ἄλλους αὐτῷ συλλήψεσθαι λεγόντων, ἐπαρθεὶς πρὸς τὸν ἔκπλουν ἔσπευδεν.*
330 3. *Ἐν τούτῳ δὲ τοὺς Πτολεμαιᾶς Δημαίνετος πιθανὸς ὢν αὐτοῖς τότε καὶ δημαγωγῶν μεταβαλέσθαι τὰς γνώμας ἐποίησεν, ἄμεινον εἶναι φήσας ἐπ' ἀδήλῳ τῷ γενησομένῳ διακινδυνεύειν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους μᾶλλον ἢ φανερὰν εἰσδέξασθαι δουλείαν δεσπότῃ παραδόντας αὐτούς, καὶ πρὸς τούτῳ μὴ τὸν παρόντα μόνον ἔχειν*
331 *πόλεμον, ἀλλὰ καὶ πολὺ μείζω τὸν ἀπ' Αἰγύπτου. τὴν γὰρ Κλεοπάτραν οὐ περιόψεσθαι δύναμιν αὐτῷ κατασκευαζόμενον Πτολεμαῖον ἐκ γειτόνων, ἀλλ' ἥξειν ἐπ' αὐτοὺς μετὰ μεγάλης στρατιᾶς·*

PFLAMWELat ·

1 *ζώηλοσ* PL *ζωΐλοσ* LAME *καὶ τὰ δῶρα παρῆν* tr. LAMW **παρῆν* om. Lat recte ut uid. *τὰ Δῶρα*] *τὴν δώραν* M et i. marg. A 2 *τρέφων*] *φέρων* M 3 *τοῖς* om. P *πτολεμεεῦσι* P *πτολεμεῦσι* F *πτολεμαεῦσι* LAMWE 4 *οἰκείωσ εἶχον* tr. FL 5 *ὥστε* AMW *ταὐτὸ* FLAMW 6 *ἐθληταῖσ* (α s. l.) L 8 *λυπρή* et i. marg. *λοιπὴ* F *δὲ* AMW *αὐτῆσ* L *ἡ παρὰ* — 9 *Λαθούρου*] *in rege aegyptiorum ptolomeo lathyro* Lat 9 *κύπτρον* W **λαθόρου* W *lathyro* Lat 10 **παραγένετο* W 11 *πτολεμαεῖσ* LAMW *πτολεμαῖοι* P 13 *δὲ* AMW *αὐτὸν*] *αὐτῶ* LAMW *εἰς*] *εἰσ τὴν* L *ἔχει* P 14 *τῶν πτολεμαίων* PF *τοῦ πτολεμαίου* LAMW *ζωΐλον* FA 15 *σιδονίουσ* P *ἄλλους αὐτῷ*] *ἅμα αὐτῶν* F 16 *πρὸς*] *τὰ πρὸσ* LAMWE 17 *πτολεμαίασ* P *πτολεμαεῖσ* FLAMWE **δημαίνετοσ, αἰ* i. ras. m. 2 A *δημένετοσ* PFW **ὢν*] *ἦν* AMW *ἦν* (ω s. l.) L 18 **μεταβάλλεσθαι* A¹W *ἐποίησεν*] *ἔπεισεν* AMWE *persuasit* Lat 19 **ἄμεινων* P **τῶ γεγενημένω* P **διακινδυνεύσειν* PF 20 **εἰσδέξασθαι*] *ἐνδείξασθαι* PF *δεσπόταισ* E 21 *αὐτοὺσ* PFLMWE *τοῦτο* F¹L 22 *καὶ* om. W *τὸν*] *τῶν* A¹W 23 *κατασκευαζομένην* LAMW *Πτολεμαῖον* om. AMW 24 *ἐκ* ex *ἐν* corr. F

*σπουδάσαι γὰρ αὐτὴν ὥστε καὶ τῆς Κύπρου τὸν υἱὸν ἐκβαλεῖν·
εἶναι δὲ Πτολεμαίῳ μὲν διαμαρτόντι τῆς ἐλπίδος ἀποφυγὴν πάλιν
τὴν Κύπρον, αὐτοῖς δὲ κινδύνων τὸν ἔσχατον. ὁ μὲν οὖν Πτολε-* 332
*μαῖος κατὰ τὸν πόρον μαθὼν τὴν τῶν Πτολεμαιῶν μεταβολὴν οὐδὲν
ἧττον ἔπλευσεν καὶ καταχθεὶς εἰς τὴν καλουμένην Συκάμινον ἐνταυ-
θοῖ τὴν δύναμιν ἐξεβίβασεν. ἦν δὲ ὁ πᾶς στρατὸς αὐτῷ πεζοί τε* 333
*ἅμα καὶ ἱππεῦσιν περὶ τρισμυρίους, οὓς προαγαγὼν πλησίον τῆς
Πτολεμαΐδος καὶ στρατοπεδευσάμενος, ἐπεὶ μήτε τοὺς παρ' αὐτοῦ
πρέσβεις ἐδέχοντο μήτε τῶν λόγων ἠκροῶντο, μεγάλως ἐφρόντιζεν.*
4. *Ἐλθόντων δὲ πρὸς αὐτὸν Ζωΐλου τε καὶ τῶν Γαζαίων καὶ* 334
*δεομένων συμμαχεῖν αὐτοῖς πορθουμένης αὐτοῖς τῆς χώρας ὑπὸ
τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἀλεξάνδρου, λύει μὲν τὴν πολιορκίαν δείσας τὸν
Πτολεμαῖον ὁ Ἀλέξανδρος, ἀπαγαγὼν δὲ τὴν στρατιὰν εἰς τὴν
οἰκείαν ἐστρατήγει τὸ λοιπὸν λάθρα μὲν τὴν Κλεοπάτραν ἐπὶ τὸν
Πτολεμαῖον μεταπεμπόμενος, φανερῶς δὲ φιλίαν καὶ συμμαχίαν
πρὸς αὐτὸν ὑποκρινόμενος. καὶ τετρακόσια δὲ ἀργυρίου τάλαντα* 335
*δώσειν ὑπέσχετο χάριν ἀντὶ τούτων αἰτῶν Ζώϊλον ἐκποδὼν ποιή-
σασθαι τὸν τύραννον καὶ τὴν χώραν τοῖς Ἰουδαίοις προσνεῖμαι.
τότε μὲν οὖν ὁ Πτολεμαῖος ἡδέως τὴν πρὸς Ἀλέξανδρον ποιησά-
μενος φιλίαν χειροῦται τὸν Ζώϊλον. ὕστερον δὲ ἀκούσας λάθρα* 336
*διαπεμψάμενον αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ Κλεοπάτραν λύει
τοὺς γεγενημένους πρὸς αὐτὸν ὅρκους καὶ προσβαλὼν ἐπολιόρκει
τὴν Πτολεμαΐδα μὴ δεξαμένην αὐτόν. καταλιπὼν δ' ἐπὶ τῆς πο-
λιορκίας στρατηγοὺς καὶ μέρος τι τῆς δυνάμεως αὐτὸς τῷ λοιπῷ
τὴν Ἰουδαίαν καταστρεψόμενος ὥρμησεν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τὴν* 337
τοῦ Πτολεμαίου διάνοιαν μαθὼν συνήθροισεν καὶ αὐτὸς περὶ πέντε

PFLAMWE Lat

1 *αὐτὴν*] *αὐτὴν ἦν* P 2 *ἀποφυγὴν*] coni cum Gutschmidio *ἀποφυγεῖν* codd. Lat 3 *τὴν*] *εἰς τὴν* ed. pr. *κίνδυνον* PFL 4 *κατὰ τὴν πορείαν* AMWE *πτολεμαίων* PA¹W *πτολεμαέων* FLME et ex corr. A **μεταβολὴν*, *ν* i. ras. A 5 *καλουμένην*] *λεγομένην* FLME **sycamina* Lat *Συκαμίνων* coni 6 *αὐτῷ*] *αὐτοῦ* L *πεζοί* — 7 *ἱππεῦσιν*] *cum equitibus et peditibus* (*et peditibus* om. cod. Neap.) Lat *πεζοῖσ τε* PF 7 *καὶ*] *σὺν* LAMW *τῆσ*, *τ* ex *σ* corr. L 10 **ζωήλου* P **γαζαίων*, *γ* i. ras. M 11 *αὐτοῖς*] *αὐτῶν* FLAMWE *eorum* Lat 12 **πολυορκίαν* L 13 **ἀπάγων* P 14 **λάθραι* A 15 **πρὸσ αὐτὸν καὶ συμμαχίαν* tr. AMW 16 **τετρακόσια*] *quattuor milia* Lat 17 *ζωΐ-λον* FAME *ζωῖλον* W 19 *ὁ* om. E *τὴν πρὸς*] *τὸν πρὸσ τὸν* E 20 *ζωΐ-λον* FAME *ζωῖλον* W i. marg. *κβ'* L **λάθραι* A 21 *διαπεμπόμενον* FLAMWE *mandasse* Lat 23 **μὴ*] *μήδε* P **καταλειπὼν* P *δὲ* AMWE 24 **τι* om. W **δυνάμεως*] *δυνάμεωσ αὐτοῦ* LAMWLat *τὸ λοιπὸν* E 25 **καταστρεψάμενοσ* FLW

μυριάδας τῶν ἐγχωρίων, ὡς δ' ἔνιοι συγγραφεῖς εἰρήκασιν ὀκτώ,
καὶ ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἀπήντα τῷ Πτολεμαίῳ. Πτολεμαῖος
δ' ἐξαίφνης ἐπιπεσὼν Ἀσωχειτω τῆς Γαλιλαίας πόλει σάββασιν
αἱρεῖ κατὰ κράτος αὐτὴν καὶ περὶ μύρια σώματα καὶ πολλὴν ἑτέ-
ραν ἔλαβε λείαν.
338 5. Πειράσας δὲ καὶ Σέπφωριν μικρὸν ἄπωθεν τῆς πεπορθη-
μένης πολλοὺς ἀποβαλὼν ᾔει πολεμήσων Ἀλεξάνδρῳ. ὑπήντησε
δ' αὐτῷ πρὸς τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ Ἀλέξανδρος περί τινα τόπον
λεγόμενον Ἀσωφὼν οὐ πόρρωθεν τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ καὶ βάλ-
339 λεται στρατόπεδον πλησίον τῶν πολεμίων. εἶχεν μέντοι τοὺς προ-
μαχομένους ὀκτακισχιλίους, οὓς ἑκατονταμάχους προσηγόρευσεν, ἐπι-
χάλκοις χρωμένους τοῖς θυρεοῖς. ἦσαν δὲ καὶ τοῖς τοῦ Πτολεμαίου
προμαχοῦσιν ἐπίχαλκοι αἱ ἀσπίδες. τοῖς μέντοι γε ἄλλοις ἔλαττον
ἔχοντες οἱ τοῦ Πτολεμαίου εὐλαβέστερον συνῆψαν εἰς τὸν κίνδυνον.
340 θάρσος δὲ αὐτοῖς οὐκ ὀλίγον ἐνεποίησεν ὁ τακτικὸς Φιλοστέφανος
διαβῆναι κελεύσας τὸν ποταμόν, οὗ μεταξὺ ἦσαν ἐστρατοπεδευκότες.
Ἀλεξάνδρῳ δὲ κωλύειν αὐτῶν τὴν διάβασιν οὐκ ἔδοξεν· ἐνόμιζεν
γάρ, εἰ κατὰ νώτου λάβοιεν τὸν ποταμόν, ῥᾷον αἱρήσειν τοὺς πολε-
341 μίους φεύγειν ἐκ τῆς μάχης οὐ δυναμένους. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν
παρ' ἀμφοτέρων ἦν ἔργα χειρῶν καὶ προθυμίας παραπλήσια καὶ
πολὺς ἐγένετο φόνος ἐξ ἑκατέρων τῶν στρατευμάτων, ὑπερτέρων
δὲ τῶν Ἀλεξάνδρου γινομένων Φιλοστέφανος διελὼν τὴν δύναμιν
342 δεξιῶς τοῖς ἐνδιδοῦσιν ἐπεκούρει. μηδενὸς δὲ τῷ κλιθέντι μέρει
τῶν Ἰουδαίων προσβοηθοῦντος τούτους μὲν συνέβαινε φεύγειν μὴ

§ 337 = bell. Iud. I 86.

PFLAMWE Lat

1 *ἐγχορίων W συγγραφῆσ W 2 *ἀπαντᾶ F 3 δὲ AMWE *ἐξαίφνης] ἐξέφνησ P, om. M ασωχειτω P ἀσωχεῖ τῶ F ἀσωχεῖ τῆ L ἀσώχει τῆ (ει i. ras. m. 2 A) AMW ἀσωχεῖ E *asochiton* (accus.) Lat Ἀσωχὶν bell. Iud. cf. uit. 207, 384 *πόλεισ, ἀββασιν (ε deletum uid.) P πόλεισ ἀβάσιν W 4 *αἶρει PFW *ἑτέραν om. W 5 *λίαν P 6 σεπφωρεῖν P σεπφώριν (ωρι i. ras. F) FLWE ἄποθεν FLME et ex corr. A *πεπορμένησ P 7 *εἴη PF ἀλέξανδρον E *ἀπήντησε F 8 δὲ LAMWE 9 λεγόμενον om. L ἀσαφῶν LAMWLat *ἰωρδάνου L 10 προμαχουμένουσ L μαχομένουσ E *pugnatorum* Lat 11 *προσηγόρευσε F προσηγόρευεν AMW 12 χρωμένοισ P χρομένουσ L χρώμενοσ E 13 προμαχῶσιν PF 14 εὐλαβέστεροι P 15 αὐτοῖσ, ι ex υ corr. M 16 διαβῆν W κελεύσας] *qui — prohibebat* Lat οὗ — ἐστρατοπεδευκότες] *super quem castra sua posuerant* Lat; fluuium apparet fuisse medium inter utrumque exercitum 17 αὐτῶν] αὐτῷ LAMW ἐνόμισε (-σεν A[1]W) FLAMW 20 ἀμφοτέροισ E προθυμία παραπλησία E 21 *ἐγίνετο F 22 γενομένων WE διελθὼν E 23 *δὲ om. P *κληθέντι L 24 *συνέβαινεν L μὴ — 215, 1 φυγῆς om. E Lat

βοηθούντων τῶν πλησίον ἀλλὰ κοινωνούντων τῆς φυγῆς, οἱ δὲ τοῦ
Πτολεμαίου τὰ ἐναντία τούτων ἔπραττον· ἑπόμενοι γὰρ ἔκτεινον 343
τοὺς Ἰουδαίους, καὶ τὸ τελευταῖον τραπέντας αὐτοὺς ἅπαντας ἐδίω-
κον φονεύοντες ἕως οὗ καὶ ὁ σίδηρος αὐτοῖς ἠμβλύνθη κτείνουσιν
καὶ αἱ χεῖρες παρείθησαν. τρισμυρίους γοῦν ἔφασαν αὐτῶν ἀπο- 344
θανεῖν, Τιμαγένης δὲ πεντακισμυρίους εἴρηκεν, τῶν δὲ ἄλλων τοὺς
μὲν αἰχμαλώτους ληφθῆναι, τοὺς δ' εἰς τὰ οἰκεῖα διαφεύγειν χωρία.
6. *Πτολεμαῖος δὲ μετὰ τὴν νίκην προσκαταδραμὼν τὴν χώραν* 345
ὀψίας ἐπιγενομένης ἔν τισι κώμαις τῆς Ἰουδαίας κατέμεινεν, ἃς
γυναικῶν εὑρὼν μεστὰς καὶ νηπίων ἐκέλευσεν τοὺς στρατιώτας ἀπο-
σφάττοντας αὐτοὺς καὶ κρεουργοῦντας ἔπειτα εἰς λέβητας ζέοντας
ἐνιέντας τὰ μέλη ἀπάρχεσθαι. τοῦτο δὲ προσέταξεν, ἵν' οἱ δια- 346
φυγόντες ἐκ τῆς μάχης καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐλθόντες σαρκοφάγους
ὑπολάβωσιν εἶναι τοὺς πολεμίους, καὶ διὰ τοῦτο ἔτι μᾶλλον αὐ-
τοὺς καταπλαγῶσι ταῦτ' ἰδόντες. λέγει δὲ καὶ Στράβων καὶ Νι- 347
κόλαος, ὅτι τοῦτον αὐτοῖς ἐχρήσαντο τὸν τρόπον, καθὼς κἀγὼ
προείρηκα. ἔλαβον δὲ καὶ τὴν Πτολεμαΐδα κατὰ κράτος, ὡς καὶ
ἐν ἄλλοις φανερὸν πεποιήκαμεν.

XIII. 1. *Κλεοπάτρα δ' ὁρῶσα τὸν υἱὸν αὐξανόμενον καὶ τήν* 348
τε Ἰουδαίαν ἀδεῶς πορθοῦντα καὶ τὴν Γαζαίων πόλιν ὑπήκοον
ἔχοντα, περιιδεῖν οὐκ ἔγνω τοῦτον ἐπὶ ταῖς πύλαις ὄντα καὶ πο-
θοῦντα τὴν τῶν Αἰγυπτίων μείζω γενόμενον, ἀλλὰ παραχρῆμα 349
μετὰ καὶ ναυτικῆς καὶ πεζῆς δυνάμεως ἐπ' αὐτὸν ἐξώρμησεν ἡγε-
μόνας τῆς ὅλης στρατιᾶς ἀποδείξασα Χελκίαν καὶ Ἀνανίαν τοὺς
Ἰουδαίους, τὰ δὲ πολλὰ τοῦ πλούτου καὶ τοὺς υἱωνοὺς καὶ διαθή-

---

PFLAMWE Lat

1 *τῶν*] *μηδὲ τῶν* LAMW *πλησίων* PW 2 *τὰ — ἔπραττον* om. ELat *τἀναντία* FLAMW 3 *τὸ* om. LAMW 4 **οἱ φονεύοντεσ* PFL **αὐτοῖς*] *αὐτῶν* P et fort. Lat **ἀμβλύνθη* PF *κτίνουσιν* P 5 *γοῦν*] *γὰρ* E *αὐτῶν*] *ἀνδρῶν* AMW *ἄνδρασ* E *uirorum* Lat 7 *δὲ* AMWE *διαφεύγειν*] *φεύγειν* AMWE *διαφυγεῖν* coni 8 **προσκαταλαβὼν* PF *peragrans* Lat 9 **ὀψίασ γενομένησ* FL **τησι* W *κώμαις*] *χώραισ* AMWE 11 **ξ*[ζ]*έοντασ* (s. m. 2) A *ζ*[ξ]*έοντασ* M 12 **ἀπέρχεσθαι* Naber 13 *καὶ* om. AMWE **καὶ — ἐλθόντες* om. Lat **προ* F *αυτοὺσ* PF *αὐτοὺσ* LAMWE 15 *ταῦτα* LAMW *ταῦτ' — 17 προείρηκα* om. E Lat *εἰδόντασ* P *ἰδόντασ* FL 16 *ἐχρήσατο* Gutschmid *κἀγὼ*] *ἐγὼ* M 17 *ἔλαβε* (*-βεν* A[1]) AMWE Lat 18 *φανεροπεποιήκαμεν* P *πεποιήκαμεν*, litt. *πεποιή* i. ras. W 19 *δὲ* LAMWE 20 *τε* om. W 21 *περιιδεῖν — 22 ἀλλὰ*] *neglegere recusauit, dum iam in portis suis eum praesentem speraret esse futurum et amari ab aegyptiis propter uirtutem eius putaret eum* Lat *φοβοῦντα* Naber 22 *τὴν* om. LAMW *Αἰγυπτίων*] *αἰγυπτίων ἀρχὴν* F 23 *μετὰ καὶ*] *καὶ μετὰ* FL *μετὰ* AMWE **πεζικῆσ* F **ἐξώρμησε* L *ἐξόρμησεν* W 25 *πλούτου*] *πλούτου αὐτῆσ* (*αὐτοῖσ* L) LAMWE **διαθήκας*] *αθηκασ* P

350 *κας πέμψασα Κῴοις παρέθετο. κελεύσασα δὲ τὸν υἱὸν Ἀλέξανδρον
στόλῳ μεγάλῳ παραπλεῖν εἰς Φοινίκην ἡ Κλεοπάτρα μετὰ πάσης
αὐτὴ τῆς δυνάμεως ἧκεν εἰς Πτολεμαΐδα, μὴ δεξαμένων δὲ αὐτὴν*
351 *τῶν Πτολεμαιῶν πολιορκεῖ τὴν πόλιν. Πτολεμαῖος δ' ἐκ τῆς Συρίας
ἀπελθὼν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ἔσπευσεν, αἰφνιδίως αὐτὴν οἰόμενος κε-
νὴν οὖσαν στρατιᾶς καθέξειν· ἀλλὰ διαμαρτάνει τῆς ἐλπίδος. κατὰ
τοῦτον δὴ τὸν χρόνον συνέβη καὶ Χελκίαν τὸν ἕτερον τῶν τῆς Κλεο-
πάτρας ἡγεμόνων ἀποθανεῖν περὶ κοίλην Συρίαν διώκοντα Πτολε-
μαῖον.*
352 2. *Ἀκούσασα δ' ἡ Κλεοπάτρα τὴν ἐπιχείρησιν τὴν τοῦ υἱοῦ
καὶ ὅτι τὰ περὶ τὴν Αἴγυπτον οὐχ ὃν προσεδόκα τρόπον προκε-
χώρηκεν αὐτῷ, πέμψασα μέρος τῆς στρατιᾶς ἐξέβαλεν αὐτὸν ἀπὸ
τῆς χώρας. καὶ ὁ μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου πάλιν ὑποστρέψας τὸν*
353 *χειμῶνα διέτριψεν ἐν Γάζῃ. Κλεοπάτρα δ' ἐν τούτῳ τὴν ἐν Πτολε-
μαΐδι φρουρὰν ἐκ πολιορκίας λαμβάνει καὶ τὴν πόλιν. Ἀλεξάνδρου
δ' αὐτὴν μετὰ δώρων περιελθόντος καὶ θεραπείας ὁποίας ἄξιον
ἦν πεπονθότα μὲν κακῶς ὑπὸ Πτολεμαίου, καταφυγῆς δ' οὐκ ἄλλης
ἢ ταύτης εὐποροῦντα, τινὲς μὲν τῶν φίλων καὶ ταῦτα συνεβούλευον
αὐτῇ λαβεῖν καὶ τὴν χώραν ἐπελθούσῃ κατασχεῖν καὶ μὴ περιιδεῖν*
354 *ἐπ' ἀνδρὶ ἑνὶ τοσοῦτο πλῆθος ἀγαθῶν Ἰουδαίων κείμενον. Ἀνανίας
δὲ συνεβούλευσε τούτοις ἐναντία, λέγων ἄδικα ποιήσειν αὐτήν, εἰ*

PFLAMVWELat

1 *δὲ* om. LAMW 2 *εἰς Φοινίκην*] *εἰ δὴ φυγὴ γένοιτο* LAMWELat *ἡ* — 3 *Πτολεμαΐδα*] *propter refugium omnem suam expeditionem cleopatra in ptolemaide deposuit* Lat *ἡ Κλεοπάτρα* eicit Holwerda *Κλεοπάτρα*] *κλεοπάτρα δὲ* LAMW 3 *αὐτὴ*] Holwerda *αὐτῆσ* codd. E 4 *πτολεμαίων* P *πτολεμαέων* FLAMWE *ἐπολιόρκει* FLAMWE *δὲ* AMWE **ἀπελθὼν ἐκ τῆσ συρίασ* tr. FL 5 *ἐπὶ τὴν*] *εἰσ* F *εἰσ τὴν* E **ἔσπευδεν* LAMW **καινὴν* W 6 **στρατιᾶσ οὖσαν* tr. M **στρατείασ* F 7 **δὴ*] *γὰρ* AMW, om. Lat *δὲ* coni *δὴ τοῦτον* tr. E **καὶ* om. LAMW 8 *ἡγεμόνων* redit V, cf. p. 210 u. 7 *κοίλησ* L ^{δε}*διώτα* W *τὸν πτολεμαῖον* AMW 10 *δὲ* LME et ex corr. A *ἡ* om. E **τὴν* om. LM 11 **οὐκ'* P **προσεδόκα*, *α* i. ras. M *προκεχώρηκεν*] *προκεχωρηκέναι* W *κεχώρηκεν* E (*aegyptii*) *suscepissent* Lat i. e. *προσκεχώρηκεν* 12 *ἀπὸ*] *ἐκ* FLAMWE 14 **χιμῶνα* P *διέτριβεν* FAMWE *δὲ* LAMWE 15 *λαμβάνει ἐκ πολιορκίασ* tr. V 16 *δὲ* AMWE *αὐτῇ* LAMVWE *προσελθόντοσ* FLAMVWELat *ἄξιοσ* E 17 *καὶ ἀξιοῦντοσ ἐπαρήγειν* post *ἦν* add. E *πεπονθότοσ* FV *πεπονθότι* E *δὲ* E 18 *εὐποροῦντοσ* FV *εὐποροῦντι* E 19 *αὐτὴν* PFV *αὐτῆσ* W *ἐπελθοῦσαν* V 20 *ἐπ'* — *κείμενον*] *tam optimam multitudinem iudaeorum sibi subicere* Lat *ἐπὶ* V *ἑνὶ ἀνδρὶ* tr. V *ἑνὶ* om. P, recte si *ἐπὶ τἀνδρὶ* scribetur *τοσοῦτον* F *τοσοῦτ*^{o}*ων* V *ἰουδαίων ἀγαθῶν* (*ἀγαθὸν* A¹W) tr. LAMW 21 *συνεβούλευε* (-*εν* F¹LA¹W) FLAMVWE **τούτουσ* W *τἀναντία* E **εἰ*] *εἰσ* F

*σύμμαχον ἄνθρωπον ἀφαιρήσεται τῆς ἰδίας ἐξουσίας καὶ ταῦτα
συγγενῆ ἡμέτερον· οὐ γὰρ ἀγνοεῖν βούλομαί σε, φησίν, εἰ τὸ πρὸς
τοῦτον ἄδικον ἐχθροὺς ἅπαντας ἡμᾶς σοι τοὺς Ἰουδαίους κατα-
σκευάζει.“ ταῦτα δὲ Ἀνανία παραινέσαντος ἡ Κλεοπάτρα πείθεται* 355
*μηδὲν ἀδικῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον, ἀλλὰ συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν ἐποιή-
σατο ἐν Σκυθοπόλει τῆς κοίλης Συρίας.*

3. *Ὁ δὲ τῶν ἐκ Πτολεμαίου φόβων ἐλευθερωθεὶς στρατεύεται* 356
*μὲν εὐθὺς ἐπὶ τὴν κοίλην Συρίαν, αἱρεῖ δὲ Γάδαρα πολιορκήσας
δέκα μησίν, αἱρεῖ δὲ καὶ Ἀμαθοῦντα μέγιστον ἔρυμα τῶν ὑπὲρ
τὸν Ἰορδάνην κατῳκημένων, ἔνθα καὶ τὰ κάλλιστα καὶ σπουδῆς
ἄξια Θεόδωρος ὁ Ζήνωνος εἶχεν. ὃς οὐ προσδοκῶσιν ἐπιπεσὼν
τοῖς Ἰουδαίοις μυρίους αὐτῶν ἀποκτείνει καὶ τὴν ἀποσκευὴν Ἀλε-
ξάνδρου διαρπάζει. ταῦτα μὲν οὖν οὐ καταπλήττει τὸν Ἀλέξανδρον,* 357
*ἀλλ' ἐπιστρατεύει τοῖς θαλαττίοις μέρεσιν, Ῥαφείᾳ καὶ Ἀνθηδόνι,
ἣν ὕστερον βασιλεὺς Ἡρώδης Ἀγριππιάδα προσηγόρευσεν, καὶ κατὰ
κράτος εἷλεν καὶ ταύτην. ὁρῶν δὲ τὸν Πτολεμαῖον ἐκ τῆς Γάζης* 358
*εἰς Κύπρον ἀνακεχωρηκότα, τὴν δὲ μητέρα αὐτοῦ Κλεοπάτραν εἰς
Αἴγυπτον, ὀργιζόμενος δὲ τοῖς Γαζαίοις, ὅτι Πτολεμαῖον ἐπεκαλέ-
σαντο βοηθόν, ἐπολιόρκει τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν αὐτῶν προενό-
μευσεν. Ἀπολλοδότου δὲ τοῦ στρατηγοῦ τῶν Γαζαίων μετὰ δισχι-* 359
*λίων ξένων καὶ μυρίων οἰκετῶν νύκτωρ ἐπιπεσόντος τῷ τῶν Ἰουδαίων
στρατοπέδῳ ἐφ' ὅσον μὲν ὑπῆρχεν ἡ νὺξ ἐνίκων οἱ Γαζαῖοι δόκησιν
παρασχόντες τοῖς πολεμίοις ὡς ἐπεληλυθότος αὐτοῖς Πτολεμαίου,
γενομένης δὲ ἡμέρας καὶ τῆς δόξης ἐλεγχθείσης μαθόντες οἱ Ἰου-*

§ 356 = bell. Iud. I 86.

PFLAMVWE Lat

1 *ἀφαιρεθήσεται* W 2 *σε βούλομαι* tr. FLV *εἰ*] *ὅτι* FLAMVWE *quoniam* Lat 3 *κατασκευάζει*] *καταστήσει* FAMVW *κατασκευάσει* E *habebis* Lat 4 *ἀνανίου* FLAMVW *παρακαλέσαντοσ* V 5 *ἀδικήσειν* E 7 *τῶν*] *τὸν* L 8 *εὐθὺς* om. P *κοίλην, κ* i. ras. M *αἵρει* PLW *gazaram* cod. Neapol. Lat 9 *αἵρει* PLVW 10 *κατωκημένον* FL¹ *κατοικουμένων* P *κατωκειμένων* W *καὶ* (ante *τὰ*) om. E 13 *οὖν* om. PL 14 *τοῖσ ἐπιθαλαττίοισ* FV *ῥαφία* FLAMVWE 15 *ὕστεροσ* P *ἡρώδησ βασιλεὺσ* tr. LAMW *ἡρώδησ ὁ βασιλεὺσ* FV *ἀγριππίδα* W *ἀγριπιάδα* E *προσηγόρευσεν*] *μετωνόμασε* (*-σεν* A¹W) FAMVWE *μετωνώμασεν* L, i. marg. reciso apparent *γρ*^*αι*^ *π••|γόρευ•••|* F *nominauit* Lat *καὶ* om. P 16 *τὸν*] *τὸν μὲν* LAMWE *Γάζησ εἰς* om. V 17 *μετακεχωρηκότα* LAMWE 19 *παρενόμευσεν* V 20 *δὲ* om. E *τῶν* om. E *Γαζαίων*] *gazenorum* Lat 21 *οἰκετῶν*] *ciuium* Lat; *οἰκετῶν* uix rectum 22 *στρατοπέδων* P *γαζαίων, ων* corr. ex *ο·* m. 2 L 23 *παρέχοντεσ* FLAMVWE 24 *δ'* FV *ἐλλεγχθείσησ* L

δαῖοι τἀληθὲς ἐπισυστρέφονται καὶ τοῖς Γαζαίοις προσβαλόντες
360 ἀναιροῦσιν αὐτῶν περὶ χιλίους. τῶν δὲ Γαζαίων ἀντεχόντων καὶ
μήτε ὑπὸ τῆς ἐνδείας μήτε ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀναιρουμένων
ἐνδιδόντων, πᾶν γὰρ ὁτιοῦν ὑπέμενον παθεῖν ἢ ὑπὸ τῷ πολεμίῳ
γενέσθαι, προσεπήγειρεν δ' αὐτῶν τὴν προθυμίαν καὶ Ἀρέτας ὁ
361 Ἀράβων βασιλεὺς ἐπίδοξος ὢν ἥξειν αὐτοῖς σύμμαχος. ἀλλὰ συνέβη
πρῶτον τὸν Ἀπολλόδοτον διαφθαρῆναι· Λυσίμαχος γὰρ ἀδελφὸς
αὐτοῦ ζηλοτυπῶν αὐτὸν ἐπὶ τῷ παρὰ τοῖς πολίταις εὐδοκιμεῖν,
κτείνας αὐτὸν καὶ στρατιωτικὸν συγκροτήσας ἐνδίδωσιν Ἀλεξάνδρῳ
362 τὴν πόλιν. ὁ δ' εὐθὺς μὲν εἰσελθὼν ἠρέμει, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν
δύναμιν ἐπαφῆκε τοῖς Γαζαίοις ἐπιτρέψας τιμωρεῖν αὐτούς· οἱ δὲ
ἄλλοι ἀλλαχῇ τρεπόμενοι τοὺς Γαζαίους ἀπέκτειναν. ἦσαν δ' οὐδ'
ἐκεῖνοι τὰς ψυχὰς ἀγεννεῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς παραπίπτουσιν ἀμυνό-
363 μενοι τοὺς Ἰουδαίους οὐκ ἐλάττονας αὐτῶν διέφθειραν. ἔνιοι δὲ
μονούμενοι τὰς οἰκίας ἐνεπίμπρασαν, ὡς μηδὲν ἐξ αὐτῶν λάφυρον
εἶναι τοῖς πολεμίοις λαβεῖν. οἱ δὲ καὶ τῶν τέκνων καὶ τῶν γυναι-
κῶν αὐτόχειρες ἐγένοντο τῆς ὑπὸ τοῖς ἐχθροῖς αὐτὰ δουλείας οὕτως
364 ἀπαλλάττειν ἠναγκασμένοι. τῶν δὲ βουλευτῶν ἦσαν οἱ πάντες πεν-
τακόσιοι συμφυγόντες εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερόν· συνεδρευόντων
γὰρ τὴν ἐπίθεσιν συνέβη γενέσθαι· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τούτους τε
ἀναιρεῖ καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ἐπικατασκάψας ὑπέστρεψεν εἰς Ἱερο-
σόλυμα ἐνιαυτῷ πολιορκήσας.
365 4. Ὑπὸ τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον καιρὸν καὶ Ἀντίοχος ὁ ἐπικληθεὶς

PFLAMVWE Lat

2 *χιλίους] δισχιλίουσ W 4 ὁτοιοῦν W τῶν πολεμίων M¹ 5 *προσεπίγειρε V δ' om. E προθυμίαν] εὐψυχίαν LAMWE 6 *ἐπίδοξος — σύμμαχος] *magnanimus uir qui sperabatur in auxilium eorum uenturus* Lat ἥκειν E *σύμμαχος] σύμμαχοσ ἐπαγγειλάμενοσ FLAMVW 7 *ἀπολλότοδον W *ὁ ἀδελφὸσ FLAMVW 8 *ζηλωτυπὼν L αὐτῷ E *τῷ] τὸ LW 9 ἐκδίδωσιν FVE *prodidit* Lat 10 *δὲ LAMW *ἠρεμεῖ W *ταῦτα, α finale i. ras. A 11 *ἐπαφίκε L *ἐπιτρέψας] ἐπιτρέψασ τοῖσ τῆσ τάξεωσ P 12 *ἀλλαχῆι A τραπόμενοι VE 13 ἀγενεῖσ W 14 ἐλάττουσ LAMWE 15 *ἐνεπήμπρασαν PL ἐξ om. FLAMVW 16 τοὺσ πολεμίουσ V τῶν (ante γυναικῶν) om. FLAMVWE 17 ἐγίνοντο FLAMVWE τῆς] τοῖσ LWE αὐτὰ] αὐτῶν FLAMW αὐτοὺσ VE *δουλείας] δειλίασ P 18 ἀπαλάττειν FE¹ *τῶν δὲ — 21 ἀναιρεῖ] *cumque D ex primatibus eorum in templo Apollonis confugissent, quorum consensu proditio facta erat, hos abstrahens alexander occidit* Lat βουλευτῶν] βουλευόντων P βουλευτῶν οἳ LAMWE *οἱ] om. F δ' οἱ coni 19 συμφυγόντων E recte ut uid. 20 ὁ δὲ] ὁ δ' FV ras. 3—4 litt. A om. M ὁ E τε] μὲν E 21 *αὐτὸσ P *ἐπικατασκάψασ, σκά i. ras. M 22 *ἐνιαυτῷ πολιορκήσας om. W 23 τῶν αὐτῶν δὲ τούτων καιρῶν E

*Γρυπὸς ἀποθνήσκει ὑπὸ Ἡρακλέωνος ἐπιβουλευθείς, βιώσας μὲν
ἔτη τεσσαράκοντα καὶ πέντε, βασιλεύσας δὲ ἐννέα καὶ εἴκοσι. δια-* 366
*δεξάμενος δὲ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ὁ παῖς Σέλευκος ἐπολέμει μὲν
τῷ τοῦ πατρὸς ἀδελφῷ Ἀντιόχῳ, ὃς ἐπεκαλεῖτο Κυζικηνός, νικήσας
δ' αὐτὸν καὶ λαβὼν ἀπέκτεινεν. μετ' οὐ πολὺ δὲ τοῦ Κυζικηνοῦ* 367
*παῖς Ἀντίοχος, ὁ Εὐσεβὴς καλούμενος, παραγενηθεὶς εἰς Ἄραδον
καὶ περιθέμενος διάδημα πολεμεῖ τῷ Σελεύκῳ, καὶ κρατήσας ἐξή-
λασεν αὐτὸν ἐκ πάσης τῆς Συρίας. ὁ δὲ φυγὼν εἰς Κιλικίαν καὶ* 368
*γενόμενος ἐν τῇ Μόψου ἑστίᾳ πάλιν αὐτοὺς εἰσέπραττε χρήματα.
ὁ δὲ τῶν Μοψεστέων δῆμος ἀγανακτήσας ὑφῆψεν αὐτοῦ τὰ βασί-
λεια καὶ διέφθειρεν αὐτὸν μετὰ τῶν φίλων. Ἀντιόχου δὲ τοῦ* 369
*Κυζικηνοῦ παιδὸς βασιλεύοντος τῆς Συρίας Ἀντίοχος ὁ Σελεύκου
ἀδελφὸς ἐκφέρει πόλεμον πρὸς αὐτὸν καὶ νικηθεὶς ἀπόλλυται μετὰ
τῆς στρατιᾶς. μετὰ δ' αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Φίλιππος ἐπιθέ-
μενος διάδημα μέρους τινὸς τῆς Συρίας ἐβασίλευσεν. Πτολεμαῖος* 370
*δὲ ὁ Λάθουρος τὸν τρίτον αὐτῶν ἀδελφὸν Δημήτριον τὸν Ἄκαιρον
λεγόμενον ἐκ Κνίδου μεταπεμψάμενος κατέστησεν ἐν Δαμασκῷ βα-
σιλέα. τούτοις δὲ τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς καρτερῶς ἀνθιστάμενος* 371
*Ἀντίοχος ταχέως ἀπέθανεν· Λαοδίκῃ γὰρ ἐλθὼν σύμμαχος τῇ τῶν
Σαμηνῶν βασιλίσσῃ Πάρθους πολεμούσῃ μαχόμενος ἀνδρείως ἔπε-
σεν. τὴν δὲ Συρίαν οἱ δύο κατεῖχον ἀδελφοὶ Δημήτριος καὶ Φί-
λιππος, καθὼς ἐν ἄλλοις δεδήλωται.*

PFLAMVWELat

1 *γρυπὸσ* (*γρύπασ* W) *ἐπικληθεὶσ* tr. FLAMVWE **ἐπιβουλευθεὶσ ὑπὸ ἡρακλέωνοσ* tr. LAMW **Ἡρακλέωνος*] *heracliani* Lat 2 **καὶ* om. F **δ'* LAMVW 3 *ὁ παῖσ αὐτοῦ* tr. FLAMVWE **ἐπολέμη* W 4 *πατρὸς*] *πατρὸσ αὐτοῦ* E 5 *δὲ* E 6 *παῖς*] *παῖσ τισ* P *Ἀντίοχος*] Hudson auctoribus Petauio et Spanhemio *ἀντίοχοσ καὶ ἀντίοχοσ* P *ἀντίοχοσ καὶ ἀντωνῖνοσ* (*ἀντωνίοσ* [ν supra] L *ἀντώνιοσ* FE) FLAMVWELat *παραγενηθεὶς* — 7 *ἐξήλασεν*] Hudson *παραγενηθέντεσ εἰσ ἄραδον* (*ἄροδον* WLat) *καὶ περιθέμενοι διάδημα* (*διαδήματα* FLAMVW) *πολεμοῦσι τῶ σελεύκω καὶ κρατήσαντεσ ἐξήλασαν* codd. ELat 8 *ἐξ ἁπάσησ* FLAMVW *τῆς* om. V 9 **μόμψου* V **mompsuestiam* Lat *εἰσέπρασσε* E 10 *Μοψεστέων*] *μοψεσταίων* F *μοψουεστέων* (*έ* ex *αἱ* corr. A) LAMW *μοψουεστιέων* V *μόψου ἑστιέων* E (*populus*) *mompsuestenus* Lat *Μοψεατῶν* coni, cf. Steph. Byz. s. *Μόψου ἑστία* 12 *παιδὸς* om. PELat 13 **κινηθεὶσ* W 14 **στρατειᾶσ* L *δὲ* E 16 **ὁ λαθούρου* P *lathyrus* Lat *τρίτον*] *τέταρτον* FLAMVWELat **αὐτῶν*] *αὐτοῦ* V **ἄκαιρον*] *acerus* Lat *εὔκαιρον* ed. pr.; *Εὔκαιρος* in argumentis 17 *ἐκ*] *ἐ* PL **κατέστησεν, ατέ* i. ras. M 18 *ἀνθισταμένων* L *ἀντικαθιστάμενοσ* E 19 *ἀπέθανε* F *ἀπέθαν* V *Λαοδίκῃ*] *ἐν λαοδίκη* LW *ἐν λαοδικείᾳ* FAMVE, i. marg. *ἐν λαοδίκη γρ* A *γρ λαοδίκη* M *laudiciae* Lat 20 *Σαμηνῶν*] *γαλιήνων* LW *γαλιηνῶν* AME *γαλιλαίων* F *γαλαδηνῶν* V *gaminorum* Lat *γαλαδηνῶν* ed. pr.; cf. Steph. Byz. *Σαμηνοί νομάδων Ἀραβίων ἔθνος* **πολεμοῦσι* V 21 *κατέσχον* E 22 *δεδηλώκαμεν* LAMW

372 5. Ἀλέξανδρος δὲ τῶν οἰκείων πρὸς αὐτὸν στασιασάντων, ἐπαν-
έστη γὰρ αὐτῷ τὸ ἔθνος ἑορτῆς ἀγομένης καὶ ἑστῶτος αὐτοῦ ἐπὶ
τοῦ βωμοῦ καὶ θύειν μέλλοντος κιτρίοις αὐτὸν ἔβαλλον, νόμου ὄντος
παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἐν τῇ σκηνοπηγίᾳ ἔχειν ἕκαστον θύρσους ἐκ
φοινίκων καὶ κιτρίων, δεδηλώκαμεν δὲ καὶ ταῦτα ἐν ἄλλοις, προσ-
εξελοιδόρησαν δ' αὐτὸν ὡς ἐξ αἰχμαλώτων γεγονότα καὶ τῆς τιμῆς
373 καὶ τοῦ θύειν ἀνάξιον, ἐπὶ τούτοις ὀργισθεὶς κτείνει μὲν αὐτῶν
περὶ ἑξακισχιλίους, δρύφακτον δὲ ξύλινον περὶ τὸν βωμὸν καὶ τὸν
ναὸν βαλόμενος μέχρι τοῦ θριγκοῦ, εἰς ὃν μόνοις ἐξῆν τοῖς ἱερεῦσιν
εἰσιέναι, τούτῳ τὴν τοῦ πλήθους ἐπ' αὐτὸν ἀπέφραττεν εἴσοδον.
374 ἔτρεφεν δὲ καὶ ξένους Πισίδας καὶ Κίλικας· Σύροις γὰρ πολέμιος
ὢν οὐκ ἐχρῆτο. καταστρεψάμενος δὲ τῶν Ἀράβων Μωαβίτας καὶ
Γαλααδίτας εἰς φόρου ἀπαγωγήν, κατερείπει καὶ Ἀμαθοῦντα Θεο-
375 δώρου μὴ τολμῶντος αὐτῷ συμβαλεῖν. συνάψας δὲ μάχην πρὸς
Ὀβέδαν τὸν Ἀράβων βασιλέα καὶ πεσὼν εἰς ἐνέδραν ἐν χωρίοις
τραχέσι καὶ δυσβάτοις ὑπὸ πλήθους καμήλων εἰς βαθεῖαν κατερ-
ράχθη φάραγγα κατὰ Γάδαρα κώμην τῆς ἰουδάνιδος καὶ μόλις αὐ-
τὸς διασώζεται, φεύγων δ' ἐκεῖθεν εἰς Ἱεροσόλυμα παραγίνεται.
376 καὶ πρὸς τὴν κακοπραγίαν αὐτοῦ ἐπιθεμένου τοῦ ἔθνους πολεμήσας
πρὸς αὐτὸ ἔτεσιν ἓξ ἀναιρεῖ τῶν Ἰουδαίων οὐκ ἔλαττον πέντε μυ-
ριάδας. παρακαλοῦντος δὲ παῦσαι τὴν πρὸς αὐτὸν δυσμένειαν ἔτι
μᾶλλον ἐμίσουν αὐτὸν διὰ τὰ συμβεβηκότα. πυνθανομένου δ' αὐ-

§ 372 = bell. Iud. I 88.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 393.

2 *αὐτῷ] ἐπ' αὐτὸν FLAMVW *τῆσ ἑορτῆσ FLAMVW *festiuitas tabernaculorum* Lat 3 θύσειν E *κιτρίουσ F *uirgis cedrinis* Lat 5 **in scenopegiis* Lat *θύρσους] θυρεοῦσ P 5 *κητρίων P κιτρίων, κι i. ras. A *προσεξελοιδόρησαν] προσελοιδόρησαν M 6 δ'] om. P δὲ E *ἐξ αἰχμαλώτων] αἰχμάλωτον PFV *de captiua* Lat 7 *ἀνάξιον] εἶναι ἀνάξιον LAMW 8 *τὸν ναὸν καὶ τὸν βωμὸν tr. M 9 *βαλλόμενοσ FLV θριγκοῦ] οριγχοῦ P θριγκτοῦ L τριγχοῦ AMWE *ἐξῆν om. P 10 *εἰσιέναι] ἰέναι L ἐπέφραττεν LAMWE 11 *καὶ om. W *πείσιδασ P *καὶ om. P 12 *ἐκέχρητο M *τῶν] τὴν PF τῆς coni 13 γααλααδίτασ L γαλααδίτιδασ E *galaditidas* Lat *φόρουσ L κατερίπει P κατέρριπτε (-τεν F[1]LA[1]) FLAMVE κατέρριπεν W *expugnauit* Lat *καὶ] μὲν coni 15 *ὄβεδαν P ὀβδαίαν F ὀβενδᾶν V *obidam* Lat τὸν] τῶν FLME 16 *καμίλων V *βαθέαν κατεράχθη P 17 κατὰ — ἰουδάνιδος] *iuxta galaditidem* Lat Γάδαρα] γὰρ ἄδρα L γαράδα AM χαράδρα W; quid uerum sit, non apparet ἰουδάνιδος] γαλααδίτιδοσ FLAMVW Γαυλανίδος coni ex bell. Iud., ubi est κατὰ τὴν Γαυλάνην *αὐτὸς] οὗτοσ P 18 δὲ E 20 *αὐτῷ L, αὐτὸν V *ἔτη ed. pr. μυριάδων E 22 *αὐτῷ M δὲ E

τοῦ τί βούλονται, πάντες γενέσθαι ἐβόησαν ἀποθανεῖν αὐτόν, καὶ πρὸς Δημήτριον τὸν Ἄκαιρον ἔπεμψαν παρακαλοῦντες ἐπὶ συμμαχίαν.

XIV. 1. *Ὁ δὲ μετὰ στρατιᾶς ἐλθὼν καὶ παραλαβὼν τοὺς ἐπι-* 377
καλεσαμένους περὶ Σίκιμα πόλιν ἐστρατοπέδευσεν. Ἀλέξανδρος δὲ μετὰ μισθοφόρων ἑξακισχιλίων καὶ διακοσίων Ἰουδαίων τε περὶ δισμυρίους οἳ ἐφρόνουν τὰ ἐκείνου παραλαβὼν ἀντεπῄει τῷ Δημητρίῳ· τούτῳ δ᾽ ἦσαν ἱππεῖς μὲν τρισχίλιοι, πεζῶν δὲ τέσσαρες μυριάδες. πολλὰ μὲν οὖν ἑκατέροις ἐπράχθη, τοῦ μὲν ἀποστῆσαι 378
τοὺς μισθοφόρους ὡς ὄντας Ἕλληνας πειρωμένου, τοῦ δὲ τοὺς σὺν Δημητρίῳ Ἰουδαίους. μηδετέρου δὲ πεῖσαι δυνηθέντος, ἀλλ᾽ εἰς μάχην συμβαλόντων, νικᾷ Δημήτριος, καὶ ἀποθνήσκουσι μὲν οἱ Ἀλεξάνδρου μισθοφόροι πάντες πίστεως ἅμα καὶ ἀνδρείας ἐπίδειξιν ποιησάμενοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν Δημητρίου στρατιωτῶν.

2. *Φεύγοντος δ᾽ Ἀλεξάνδρου εἰς τὰ ὄρη κατὰ οἶκτον τῆς μετα-* 379
βολῆς συλλέγονται παρ᾽ αὐτὸν Ἰουδαίων ἑξακισχίλιοι. καὶ τότε μὲν δείσας ὑποχωρεῖ Δημήτριος. μετὰ ταῦτα δὲ οἱ Ἰουδαῖοι ἐπολέμουν Ἀλεξάνδρῳ καὶ νικώμενοι πολλοὶ ἀπέθνησκον ἐν ταῖς μάχαις. κατακλείσας δὲ τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν ἐν Βαιθομμει πόλει ἐπο- 380
λιόρκει, λαβὼν δὲ τὴν πόλιν καὶ γενόμενος ἐγκρατὴς αὐτῶν ἀνήγαγεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πάντων ὠμότατον ἔργον ἔδρασεν· ἑστιώ-

---

§ 376 = bell. Iud. I 92.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 394.

1 *τί — ἐβόησαν*] *quid uellent fieri, omnes clamauerunt* Lat *τί βούλονται*] *τὸ ὀφεῖλον* FLAMVW *τί δεῖ* E *γενέσθαι πάντεσ* tr. FLAMVWE **καὶ*] *tunc*, i. marg. *XXIII* Lat 2 **τὸν* om. P **Ἄκαιρον*] *eucerum* Lat *εὔκαιρον* ed. pr., cf. § 370 *ἐπὶ*] *αὐτὸν ἐπὶ* AME 4 i. marg. *κγ'* L **μετὰ* — 5 *δὲ* iterat W **στρατοῦ* V *τοὺς ἐπικαλεσαμένους*] *αὐτοὺσ ἐπικαλουμένουσ* E 5 **sicimam* Lat **ἐστρατοπέδευσαν* L *ἐστρατοπέδευκεν* V mille equites, octo milia peditum mercennariorum, decem milia Iudaeorum Alexandrum habuisse tradit bell. Iud. 6 *τε*] *δὲ* LAMWE 7 *δισμυρίων* FE **ἐφρόνουν*, *ρο* ex *ο* corr. A **ἐκείνων* L 8 *δὲ* E **τέσσαρες μυριάδες*] *μυριάδεσ δ'* V quattuordecim milia tradit bell. Iud. 10 *τοὺς σὺν*] *τοῦ σὺν* F 11 *πεῖσε* W 12 **συμβαλλόντων* M **οἱ*] *οἱ ἐξ* F 13 *πίστεως*] *πιστεώσ τε* FLAMVW *ἀνδρίασ* A et ex corr. L 14 *τῶν*] *τῶν τοῦ* E **συστρατιωτῶν* W 15 *φυγόντοσ* FLAMVWE *δὲ* LAMWE **κατ'* FLAMVW 16 *παρ' αὐτῶν* FLW *παρὰ τῶν* P *παρ' αὐτῷ* VE **ἰουδαῖοι* FV **ἑξακισχιλίουσ* L 17 **ὑπεχώρει* FV *ὑποχειρὶ* L **ταῦτα δὲ*] *δὲ ταῦτα* LAMVW *ταῦτα* F *οἱ* om. FLVE 19 **κατακλύσασ* F *Βαιθομμει*] *βαιθόμη* F *βεθωμᾶσ* L *βεθόμασ* AM *βεθόμη* V *βεθομᾶσ* W *βεθόμαισ* E *bethomis* Fat *Βεμεσελην* bell. Iud. § 96 20 *ἀπήγαγεν* FLAMVWE 21 **ἔργων* i. marg. *ο* A *ἔργον* (*ων* supra) M

μενος γὰρ ἐν ἀπόπτῳ μετὰ τῶν παλλακίδων ἀνασταυρῶσαι προσ-
έταξεν αὐτῶν ὡς ὀκτακοσίους, τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν καὶ τὰς γυναῖκας
381 ἔτι ζώντων παρὰ τὰς ἐκείνων ὄψεις ἀπέσφαττεν, ὑπὲρ μὲν ὧν
ἠδίκητο ἀμυνόμενος, ἄλλως δὲ ὑπὲρ ἄνθρωπον ταύτην εἰσπραττό-
μενος τὴν δίκην, εἰ καὶ τὰ μάλιστα, ὅπερ ἦν εἰκός, ἐταλαιπωρήθη
τοῖς πρὸς αὐτοὺς πολέμοις καὶ εἰς τοὔσχατον ἧκε κινδύνου ψυχῆς
τε πέρι καὶ βασιλείας, οὐκ ἀρκουμένων ἀγωνίζεσθαι κατὰ σφᾶς
382 αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ἀλλοφύλους ἐπαγόντων καὶ τὸ τελευταῖον εἰς
τοῦτο ἀνάγκης ἀγαγόντων, ὥστε ἣν κατεστρέψατο γῆν ἐν Γαλααδί-
τιδι καὶ Μωαβίτιδι καὶ τὰ χωρία τῶν Ἀράβων τῷ βασιλεῖ παρα-
δοῦναι, ὅπως ἂν μὴ ξυνάρηται σφίσι τὸν κατ᾽ αὐτοῦ πόλεμον,
383 ἄλλα τε μυρία ἐς ὕβριν αὐτοῦ καὶ ἐπήρειαν πραξάντων. ἀλλ᾽ [οὖν
οὐκ] ἐπιτηδείως δοκεῖ ταῦτα δρᾶσαι, ὥστε διὰ τὴν τῆς ὠμότητος
ὑπερβολὴν ἐπικληθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων Θρακίδαν. οἱ δ᾽
ἀντιστασιῶται αὐτοῦ τὸ πλῆθος ὄντες περὶ ὀκτακισχιλίους φεύγου-
σιν νυκτὸς καὶ παρ᾽ ὃν ἔζη χρόνον Ἀλέξανδρος ἦσαν ἐν τῇ φυγῇ.
καὶ οὗτος μὲν ἀπηλλαγμένος τῆς ἐκ τούτων ταραχῆς μετὰ πάσης
τὸ λοιπὸν ἠρεμίας ἐβασίλευσεν.
384 3. Δημήτριος δ᾽ ἐκ τῆς Ἰουδαίας ἀπελθὼν εἰς Βέροιαν ἐπολιόρ-
κει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Φίλιππον ὄντων αὐτῷ πεζῶν μὲν μυρίων,
χιλίων δὲ ἱππέων. Στράτων δ᾽ ὁ τῆς Βεροίας τύραννος Φιλίππῳ
συμμαχῶν Ζίζον τὸν Ἀράβων φύλαρχον ἐπεκαλεῖτο καὶ Μιθριδάτην
385 τὸν Σινάκην τὸν Παρθυαίων ὕπαρχον. ὧν ἀφικομένων μετὰ πολλῆς
δυνάμεως καὶ πολιορκούντων Δημήτριον ἐντὸς τοῦ χαρακώματος,
εἴσω τοῖς τε τοξεύμασι καὶ τῇ δίψῃ συνέχοντες αὐτὸν ἠνάγκασαν

§ 380 = bell. Iud. I 97.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 394.

2 ὡς om. E 3 ὄψεισ ἐκείνων tr. LAMWE *ἐπέσφαττεν ed. pr. 4 *ἠδικεῖτο (η s. l.) F 5 εἰ καὶ τὰ om. P ὅπερ] μὲν P, nec nimis placent quae edidi ὅπερ ἦν εἰκός om. Lat ἐταλαιπορήθη W 6 πρὸς αὐτοὺς] παρ᾽ αὐτοῦ F πρὸ αὐτοῦ LAMVW ἧκεν A¹W ἥκει P ἦλθε V κινδύνων AM κίνδυνον W ψυχῇ P 7 πέρι καὶ] γὰρ περὶ P 9 ἀγόντων FLAMVW 10 μωαβίτιδι καὶ γαλααδίτιδι (galaditidis Lat) tr. FLAMVWLat τὰ] τὰ ἐν αὐτῇ FLAMVW τῷ] τῶτε P 11 σφίσι] σφίσιν εἰσ V 12 ἐς] εἰσ LAMVW καὶ εἰσ F ἐπηρίαν P ἀλλ᾽ — 13 δρᾶσαι] *quapropter uidetur haec iuste fecisse* Lat οὖν οὐκ om. PLat 13 ἐπιτηδίωσ P δοκεῖν FLAMVW 14 *ὑπὸ] παρὰ FV δὲ FLAMWE 16 *ἔζη, ζ i. ras. A 18 ἐβασίλευε (-εν A¹) LAME 19 δὲ E βέρροιαν FMVE 21 δ᾽ ὁ] δὲ PFLAMWE βερροίασ FMVE 22 *Ζίζον] δεῖζον P ζίζον (α s. m. 2) L *zizum* Lat τῶν LW 23 Σινάκην] σινα et spat. uacuum circa 6 litt. cod. Busb. E παρθυέων LE ἔπαρχον E 24 *χωρακώματοσ M 25 *εἴσω] εἰσ ὃ PV τε om. E καὶ τῇ δίψῃ om. E δίψει F

τοὺς σὺν αὐτῷ σφᾶς παραδοῦναι. λαφυραγωγήσαντες δὲ τὰ ἐν τῇ
χώρᾳ καὶ τὸν Δημήτριον παραλαβόντες τὸν μὲν τῷ Μιθριδάτῃ τῷ
τότε βασιλεύοντι Πάρθων ἔπεμψαν, τῶν δ' αἰχμαλώτων οὓς Ἀν-
τιοχέων εἶναι πολίτας συνέβαινε τούτους προῖκα τοῖς Ἀντιοχεῦσιν
ἀπέδωκαν. Μιθριδάτης δ' ὁ τῶν Πάρθων βασιλεὺς Δημήτριον 386
εἶχεν ἐν τιμῇ τῇ πάσῃ μέχρι νόσῳ κατέστρεψε Δημήτριος τὸν βίον.
Φίλιππος δὲ ἀπὸ τῆς μάχης εὐθὺς εἰς Ἀντιόχειαν ἐλθὼν καὶ κατα-
σχὼν αὐτὴν ἐβασίλευσεν τῆς Συρίας.

XV. 1. Ἔπειτα Ἀντίοχος ὁ κληθεὶς Διόνυσος ἀδελφὸς ὢν 387
Φιλίππου, τῆς ἀρχῆς ἀντιποιούμενος εἰς Δαμασκὸν παραγίνεται,
καὶ τῶν ἐκεῖ πραγμάτων ἐγκρατὴς γενόμενος ἐβασίλευσεν. ἐκστρατεύ-
σαντος δὲ ἐπὶ τοὺς Ἄραβας αὐτοῦ Φίλιππος ὁ ἀδελφὸς τοῦτ' ἀκού-
σας ἐπὶ Δαμασκὸν ἦλθεν. Μιλησίου δ', ὃς καταλέλειπτο τῆς ἄκρας 388
φύλαξ καὶ τῶν Δαμασκηνῶν, παραδόντος αὐτῷ τὴν πόλιν, ἀχάρι-
στος εἰς αὐτὸν γενόμενος καὶ μηδὲν ὧν ἐλπίσας ἐδέξατο αὐτὸν
παρασχών, ἀλλὰ τῷ παρ' αὐτοῦ φόβῳ βουληθεὶς δοκεῖν παραλαβεῖν
τὴν πόλιν ἢ τῇ χάριτι τῇ Μιλησίου δωρούμενος αὐτὸν οἷς ἐχρῆν,
ὑπωπτεύετο καὶ πάλιν ἐκπίπτει τῆς Δαμασκοῦ· ἐξορμήσαντος γὰρ 389
αὐτοῦ εἰς ἱππόδρομον ἀπέκλεισεν ὁ Μιλήσιος καὶ τὴν Δαμασκὸν
Ἀντιόχῳ διεφύλαξεν. ὃς ἀκούσας τὰ περὶ τὸν Φίλιππον ὑπέστρε-
ψεν ἐκ τῆς Ἀραβίας, στρατεύεται δ' εὐθὺς ἐλθὼν ἐπὶ τὴν Ἰου-
δαίαν ὁπλίταις μὲν ὀκτακισχιλίοις, ἱππεῦσι δὲ ὀκτακοσίοις. δείσας 390
δὲ Ἀλέξανδρος τὴν ἔφοδον αὐτοῦ τάφρον ὀρύττει βαθεῖαν ἀπὸ τῆς

§ 389 = bell. Iud. I 99.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 394.

1 τοὺς] τῇ δίψῃ τοὺσ E *σφᾶς] *eum* Lat 2 *μηθριδάτῃ L *τῷ om. L 3 δὲ E *αἰχμαλώτων] ἀντιοχέων V *οὓς] ὅσουσ FLAMVW *Ἀντιοχέων] αἰχμαλώτουσ V 4 *πολίτας om. V 5 δὲ FLAMVW *τὸν δημήτριον FLAMVW 6 *μέχρι νόσῳ] μέχρισ οὗ P *usque quo* Lat *κατέσ|στρεψε L 7 *εἰς] ἐπὶ FV ἐπ' LAMW 9 i. marg. κδ' L κγ' E *XXIIII* Lat Διόνυσος] διονύσιοσ LAMWE *liber pater* Lat 10 *εἰσ, σ i. ras. 2 litt. m. 1 V 11 καὶ — ἐβασίλευσεν] *ibique regnauit* Lat *τῶν om. P πραγμάτων — γενόμενος om. E ἐγκρατὴς γενόμενος om. PV 12 δ' (δὲ E) αὐτοῦ ἐπὶ τοὺσ ἄραβασ tr. FLAMVWE τοῦτ'] ταῦτα FLAMVWE 13 μηλησίου P μιλησίου, μιλη i. ras. F δὲ E κατελέλειπτο LAME κατέλειπτο W 14 *καὶ] *simul cum* Lat μετὰ Hudson μετὰ καὶ Holwerda 15 *γενόμενοσ, ε post γ ex corr. F 16 *παρ' αὐτῷ V *βληθεὶσ V *παραλαβὼν AM 17 τῇ Μιλησίου] τῇ μιλησίου μὴ (i. ras. angustiore m. 2 A) AM δωρούμενο·σ (eras. uid. υ) A 18 ἐξορμήσαντα γὰρ αὐτὸν FLAMVWE 19 *ἱοπόδρομον M ὑπόδρομον W *τὴν δαμασκῶ L 20 *ἐφύλαξεν L ὅς] ὡσ δὲ F ὁ δὲ LAMVWE 21 δ'] om. FV δὲ LAMW 22 ὀκτακισχιλίουσ L 23 *δὲ] δὲ ὁ M

*Χαβερσαβᾶ ἀρξάμενος, ἣ νῦν Ἀντιπατρὶς καλεῖται, ἄχρι τῆς εἰς
Ἰόππην θαλάσσης, ᾗ καὶ μόνον ἦν ἐπίμαχον· τεῖχός τ' ἐγείρας καὶ
πύργους ἀναστήσας ξυλίνους καὶ μεταπύργια ἐπὶ σταδίους ἑκατὸν
391 ἑξήκοντα ἐξεδέχετο τὸν Ἀντίοχον. ὁ δὲ ταῦτα πάντα ἐμπρήσας
διεβίβαζε ταύτῃ τὴν δύναμιν ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν. ἀναχωροῦντος δὲ
τοῦ Ἄραβος τὰ πρῶτα, ἔπειτα μετὰ μυρίων ἱππέων ἐξαίφνης ἐπι-
φανέντος ὑπαντήσας τούτοις Ἀντίοχος καρτερῶς ἐμάχετο, καὶ δὴ
νικῶν ἀπέθανεν παραβοηθῶν τῷ πονοῦντι μέρει. πεσόντος δ'
Ἀντιόχου καὶ τὸ στράτευμα φεύγει εἰς Κανὰ κώμην, ἔνθα τὸ πλεῖον
αὐτῶν λιμῷ φθείρεται.*
392 2. *Βασιλεύει δὲ μετ' αὐτὸν τῆς κοίλης Συρίας Ἀρέτας κληθεὶς
εἰς τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τῶν τὴν Δαμασκὸν ἐχόντων διὰ τὸ πρὸς Πτολε-
μαῖον τὸν Μενναίου μῖσος. στρατεύσας δ' ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν Ἰου-
δαίαν καὶ περὶ Ἄδιδα χωρίον μάχῃ νικήσας Ἀλέξανδρον ἐπὶ συν-
θήκαις ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας.*
393 3. *Ἀλέξανδρος δ' ἐλάσας αὖθις ἐπὶ Δίαν πόλιν αἱρεῖ ταύτην,
καὶ στρατεύσας ἐπὶ Ἔσσαν, οὗ τὰ πλείστου ἄξια Ζήνωνι συνέβαινεν
εἶναι, τρισὶν μὲν περιβάλλει τείχεσιν τὸ χωρίον, ἀμαχὶ δὲ [λαβὼν]
394 τὴν πόλιν ἐπὶ Γαύλαναν καὶ Σελεύκειαν ἐξώρμησεν. παραλαβὼν
δὲ καὶ ταύτας προσεξεῖλεν καὶ τὴν Ἀντιόχου λεγομένην φάραγγα
καὶ Γάμαλα τὸ φρούριον. ἐγκαλῶν δὲ πολλὰ Δημητρίῳ τῷ τῶν*

---

§ 390 = bell. Iud. I 99.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 394.

1 *Χαβερσαβᾶ*] *χαβαρσαβᾶ* LAMWE *χαρζαβὰ* FV *çafarsaba* Lat *Καφαρσαβᾶ* XVI 142   *καταρξάμενοσ* FLAMVW   2 *ἰόπην* E   **θαλάττησ* FLAMW   **καὶ* om. LW   *τ'*] *τε* FLAMVW *δὲ* E   3 *μεσοπύργια* FVE   4 *ἑξήκοντα*] *πεντήκοντα* FLAMWE Lat *ν'* V   *τὸν ἀντίοχον ἐξεδέχετο* tr. FLAMVWE   5 *ταύτην* F   6 **ἐξέφνησ* P   7 **ὑπαντίσασ* L   8 **τὸ* L   **πονοῦντι*] *νικοῦντι* P   *δὲ* FVE   9 *καὶ* om. E   *ἐν κανᾶ κώμῃ* P *εἰσ κανὰν πόλιν* E   *Κανὰ*] *ἀνὰν* bell. Iud. § 102 codd. meliores   *πλεῖστον* FLAMVWE *plurima pars* Lat   10 *διαφθείρεται* E   11 *μετ' αὐτὸν*] *μετὰ τοῦτον* FLAMVWE   *κληθεὶς*] *ἐπικληθεὶσ* M   12 **τὸ·* A   *πρὸς*] *πρὸσ τὸν* P   13 **τὸν Μενναίου*] *iuuenis* Lat   *δὲ* E   14 *ἀδιδον* P *ἄδδιδα* V *ἄδιδαν* E *adida* Lat   *χώραν* E   **μάχην* L   16 *δὲ* FLAMVW   *ἐπ' ἰδίαν* ex corr. L   *Δίαν*] *Πέλλαν* bell. Iud. § 104 *Λίαν* Syncell. p. 559 *Δῖον* Hudson   *αἵρει* LW   17 *στρατεύσας*] *στρατεύεται* (*εται* i. ras. corr. A) LAMW   *Ἔσσαν*] *εσσᾶν* P om. spatio uacuo 3—4 litt. relicto F *essamon* Lat *Γέρασαν* bell. Iud.   *οὗ* om. P   *οὗ τὰ* om. F   *πλεῖστα* P   18 *τρισὶν*] *καὶ τρισὶ* FLAMVW   *ἀμαχὶ*] *ἀμαχεῖ* (*ἀ* suppl., *εῖ* i. ras. A) AM *μάχῃ* FLA¹VW *pugnando* Lat; cf. bell. Iud.   *λαβὼν*] om. P *inuasit* Lat   19 *Γαύλαναν*] *γαυλαν* P *γαύλανα* AM *γαυλανὰ* W *gaulam* Lat   20 *λεγομένην*] *γενομένην* P   21 *γάμαλαν* P   *δημητρίω πολλὰ* tr. V

τόπων ἄρχοντι περιέδυσεν αὐτόν, καὶ τρίτον ἤδη πεπληρωκὼς ἔτος
τῆς στρατείας εἰς τὴν οἰκείαν ὑπέστρεψεν προθύμως αὐτὸν τῶν
Ἰουδαίων διὰ τὴν εὐπραγίαν δεχομένων.
4. Κατὰ δὴ τοῦτον τὸν καιρὸν ἤδη τῶν Σύρων καὶ Ἰδουμαίων 395
καὶ Φοινίκων πόλεις εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς θαλάσσῃ μὲν Στρά-
τωνος πύργον Ἀπολλωνίαν Ἰόππην Ἰάμνειαν Ἄζωτον Γάζαν Ἀν-
θηδόνα Ῥάφειαν Ῥινοκόρουρα, ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ κατὰ τὴν Ἰδου- 396
μαίαν Ἄδωρα καὶ Μάρισαν καὶ ὅλην Ἰδουμαίαν, Σαμάρειαν Καρμή-
λιον ὄρος καὶ τὸ Ἰταβύριον ὄρος Σκυθόπολιν Γάδαρα, Γαυλανίτιδας
Σελεύκειαν Γάβαλα, Μωαβίτιδας Ἡσεβὼν Μήδαβα Λεμβὰ Ορω- 397
ναιμαγελεθων Ζόαρα Κιλίκων αὐλῶνα Πέλλαν, ταύτην κατέσκαψεν
ὑποσχομένων τῶν ἐνοικούντων ἐς πάτρια τῶν Ἰουδαίων ἔθη μετα-
βαλεῖσθαι, ἄλλας τε πόλεις πρωτευούσας τῆς Συρίας ἦσαν κατε-
στραμμένοι.
5. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἐκ μέθης εἰς νόσον 398

§ 394 = bell. Iud. I 105.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 395.

1 *πεπληροκῶσ P 2 *στρατιᾶσ PF 4 δὴ τοῦτον] τοῦτον δὲ FLAMVW τοῦτον δὴ E 5 *οἱ om. FLV θαλάσσησ W 6 ἀπολλωνεῖαν P ἰώπην F ἰάμνειαν sic F ἰάμνειαν, ει i. ras. A ἰάμνιαν W ἀνθήδονα W 7 ῥαφείαν, ει ex ι corr. P ῥαφίαν FLAMVW ῥινοκούρουραν (ου ex ο corr. A) LAMV ῥινοκολούραν F(?) ῥινοκόρουραν W *rinocoruram* (*rinocora* cod. Neap.) Lat μεσσογεία F μεσογεία LAMVW 8 Ἄδωρα — Ἰδουμαίαν om. W ἀδωρὰ F *aboram* Lat Μάρισαν] ι ex η corr., ν suppl. A, σ i. ras. F σαμάρισαν P μάρισσαν V *marissam* Lat καὶ ὅλην Ἰδουμαίαν om. ed. pr. Σαμάρειαν] καὶ σαμάρειαν FLAMVW 9 ἰταβήριον F Γάδαρα] ἄδαρα P γάζαρα FLAMW *gadaram* Lat Γαυλανίτιδας] Tuch γαύλαν γαυλανίτιδα P γαυλανίτιδα FLAMVW *gaulanitidem* Lat 10 γάβαλα, β i. ras. A Γάμαλα Tuch Μωαβίτιδας] βωαβίτιν P *moabitidem* Lat ησεβων P ἐσεβὼν L ἐσσεβὼν FAMVW *sebon* Lat μήδαβαν P μήδανα F *medaba* Lat Λεμβὰ] λενβα P λεμβαὶ (αι ex α corr. A) LAM λεμβᾶ V λέμβα W Λίβba uocatur XIV 18 Ορωναιμαγελεθων] ὀρωναὶ αἱματαιλαίθωνα F ὀρωναὶ αἱματαιλαιθῶνα L ὀρωναὶ ματαὶ (τ i. ras. A) λαιθωνὰ AM ὀρωνα αἱμ^α τελέθωνα V ὀρῶν αἷμα γαιλαθῶνα W *oronemegaeton* Lat Ὀρωναιμ Ἀγαλαιν Θωνα coni duce Tuchio; cf. XIV 18 11 ζοαρα P ζαρά FLAMV ζάρα W *zora* Lat κιλι^κ V Πέλλαν] πέλλαν τε P πέλαν F *pellante* Lat ταύτην] ταύτην δὲ FLAMVW κατέσκαψαν FVW 12 ὑποσχομένων] οὐχ ὑποσχομένων FLAMVW *cum promisissent* cod. Neap. aliique, *cum non promisissent* alii cod. Lat ἐς] εἰσ τὰ FLAMVW μεταβαλέσθαι LAMVW μεταβάλλεσθαι F 14 τε] δὲ P τε δὲ F πρωτευούσησ F προτευούσασ L ἦσαν] αἳ ἦσαν FLAMVW κατεστραμμέναι FLAV κατεσκαμμέναι M κατεστρεμμέναι W 15 ἀλέξανδροσ ὁ βασιλεὺσ tr. FLAMVWE

καταπεσὼν καὶ τρισὶν ἔτεσιν τεταρταίῳ πυρετῷ συσχεθεὶς οὐκ ἀπέστη τῶν στρατειῶν, ἕως οὗ τοῖς πόνοις ἐξαναλωθεὶς ἀπέθανεν ἐν τοῖς Γερασηνῶν ὅροις πολιορκῶν Ῥάγαβα φρούριον πέραν τοῦ Ἰορ-
399 δάνου. ὁρῶσα δ' αὐτὸν ἡ βασίλισσα πρὸς τῷ τελευτᾶν ὄντα καὶ μηδεμίαν ὑπογράφοντα μηκέτι σωτηρίας ἐλπίδα, κλαίουσα καὶ κοπτομένη τῆς μελλούσης ἐρημίας αὐτήν τε καὶ τοὺς παῖδας ἀπωδύρετο καί „τίνι καταλείπεις οὕτως ἐμέ τε καὶ τὰ τέκνα τῆς παρ' ἄλλων βοηθείας δεόμενα“ πρὸς αὐτὸν ἔλεγεν „καὶ ταῦτ' εἰδώς, πῶς διάκειται
400 πρὸς σὲ δυσμενῶς τὸ ἔθνος.“ ὁ δὲ συνεβούλευεν αὐτῇ πείθεσθαι μὲν οἷς ὑποθήσεται πρὸς τὸ τὴν βασιλείαν ἀσφαλῶς κατέχειν μετὰ τῶν τέκνων, κρύψαι δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ πρὸς τοὺς στρατιώτας,
401 ἕως ἂν ἐξέλῃ τὸ χωρίον. ἔπειτα ὡς ἀπὸ νίκης λαμπρῶς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα παραγινομένην τοῖς Φαρισαίοις ἐξουσίαν τινὰ παρασχεῖν· τούτους γὰρ ἐπαινοῦντας αὐτὴν ἀντὶ τῆς τιμῆς εὔνουν καταστήσειν αὐτῇ τὸ ἔθνος, δύνασθαι δὲ πολὺ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις τούτους ἔφασκε βλάψαι τε μισοῦντας καὶ φίλους διακειμένους ὠφε-
402 λῆσαι· μάλιστα γὰρ πιστεύεσθαι παρὰ τῷ πλήθει περὶ ὧν ἂν κἂν φθονῶσίν τι χαλεπὸν λέγωσιν, αὐτόν τε προσκροῦσαι τῷ ἔθνει
403 διὰ τούτους ἔλεγεν ὑβρισθέντας ὑπ' αὐτοῦ. „σὺ τοίνυν, εἶπεν, ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις γενομένη μετάπεμψαι μὲν τοὺς στασιώτας αὐτῶν, ἐπιδείξασα δὲ τὸ σῶμα τοὐμὸν ἐκείνοις ὅπως μοι βούλονται χρῆσθαι μετὰ πολλῆς ἀξιοπιστίας ἐπίτρεπε, εἴτε καθυβρίζειν ἀταφίᾳ μου θελήσουσι τὸν νεκρὸν ὡς πολλὰ πεπονθότες ἐξ ἐμοῦ, εἴτ' ἄλλην τινὰ κατ' ὀργὴν αἰκίαν τῷ σώματι προσφέρειν. ὑπόσχου τε

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 395.

2 στρατειῶν] E στρατιῶν PF στρατιωτῶν LAMW τοῖς] ἐν τοῖσ FLAMWE 3 γερεσσηνῶν P γερασινῶν L, cf. § 393 ὅροισ PFA¹V¹W *monte* Lat ῥαγαβα F ῥαγαβᾶ V 4 δὲ ME et ex corr. A *τῷ] τὸ FLAMW 5 ὑποτρέφοντα E μηκέτι om. LAMWE 6 *αὐτήν M et ex corr. A 7 τίνι καταλείπεις] τηνικαῦτα λείπεισ F καταλείπησ L οὕτως om. F ἀλλήλων V 8 ταῦθ' P 9 *πειθέσθαι P πιθέσθαι coni 10 *ὑποθήσεσθαι P 12 *ἐξέλει (η supra) L ἀπὸ νίκης] E ἀπὸ νικήσει P ἂν νικήσῃ FLAMVW *uictrix* Lat 13 παραγενομένη LAMVW παραγενομένην E *φαρισσαίοισ F 15 δὲ] γὰρ E 16 *τε om. P *φίλους] φιλίως Ernesti 17 γὰρ] δὲ M περὶ — 18 λέγωσιν] *quidquid uellent de aliquo saeuissimum referre* Lat ἂν κἂν] ἂν καὶ PV κἂν LAM 18 φθονῶσιν] φθονῶσι FLW φθονοῦντεσ AMV χαλεπῶν W 19 *ὑπ'] παρ' V *σὺ ex σοὶ corr. A 20 στασιώτας] coni στρατιώτασ codd. πρώτουσ E *militibus* Lat πρωτεύοντας ed. pr. 21 δὲ] μὲν V *δὲ τοὐμὸν σῶμα M *ἐκείνοισ, οι ex ου corr. A *ὅπως] πῶσ P *βούλωνται FAMV 22 ἀξιωπιστίασ L *ἐπέτρεπε L *ἀταφίᾳ] ἀταφίαστον L² 24 *ὀργὶν L *τῷ] τὸ L προσφέρειν] προσφέρειν βουλήσονται V ὑπόσχου τε] coni ὑπόσχωνται P ὑπισχνοῦ (p. 227, 1 post διαπράξεσθαι tr. V) FLAMVWE *concede* Lat

καὶ μηδὲν δίχα τῆς ἐκείνων γνώμης ἐν τῇ βασιλείᾳ διαπράξεσθαι.
ταῦτά σου πρὸς αὐτοὺς εἰπούσης ἐγώ τε λαμπροτέρας ἀξιωθήσομαι 404
πρὸς αὐτῶν κηδείας ἧς ἂν ἔτυχον ἐκ σοῦ, μηδὲν διὰ τὸ ἐξεῖναι
ποιεῖν μου κακῶς τὸν νεκρὸν διαθεῖναι θελησάντων, σύ τε βεβαίως
ἄρξεις." ταῦτα παραινέσας τῇ γυναικὶ τελευτᾷ βασιλεύσας ἔτη
ἑπτὰ καὶ εἴκοσι, βιώσας δ' ἓν καὶ πεντήκοντα.

XVI. 1. Ἡ δὲ Ἀλεξάνδρα τὸ φρούριον ἐξελοῦσα κατὰ τὰς τοῦ 405
ἀνδρὸς ὑποθήκας τοῖς τε Φαρισαίοις διελέχθη καὶ πάντα ἐπ' ἐκεί-
νοις θεμένη τά τε περὶ τοῦ νεκροῦ καὶ τῆς βασιλείας, τῆς μὲν ὀρ-
γῆς αὐτοὺς τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον ἔπαυσεν, εὔνους δ' ἐποίησεν καὶ
φίλους. οἱ δ' εἰς τὸ πλῆθος παρελθόντες ἐδημηγόρουν τὰς πρά- 406
ξεις τὰς Ἀλεξάνδρου διηγούμενοι, καὶ ὅτι δίκαιος αὐτοῖς ἀπόλοιτο
βασιλεύς, καὶ τὸν δῆμον εἰς πένθος καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ κατήφειαν
ἐξεκαλέσαντο τοῖς ἐπαίνοις, ὥστε καὶ λαμπρότερον ἤ τινα τῶν πρὸ
αὐτοῦ βασιλέων αὐτὸν ἐκήδευσαν. δύο μέντοι γε υἱοὺς Ἀλέξανδρος 407
κατέλιπεν Ὑρκανὸν καὶ Ἀριστόβουλον, τὴν δὲ βασιλείαν εἰς τὴν
Ἀλεξάνδραν διέθετο. τῶν δὲ παίδων Ὑρκανὸς μὲν ἀσθενὴς ἦν
πράγματα διοικεῖν καὶ βίον ἡσύχιον μᾶλλον ἠγαπηκώς, ὁ δὲ νεώ-
τερος Ἀριστόβουλος δραστήριός τε ἦν καὶ θαρσαλέος. ἐστέργετο
μὲν οὖν ὑπὸ τοῦ πλήθους ἡ γυνὴ διὰ τὸ δοκεῖν ἐφ' οἷς ὁ ἀνὴρ
αὐτῆς ἐξήμαρτεν δυσχεραίνειν.

2. Ἡ δὲ ἀρχιερέα μὲν ἀπεδείκνυεν Ὑρκανὸν διὰ τὴν ἡλικίαν, 408
πολὺ μέντοι πλέον διὰ τὸ ἄπραγμον αὐτοῦ, καὶ πάντα τοῖς Φαρι-
σαίοις ἐπέτρεπεν ποιεῖν, οἷς καὶ τὸ πλῆθος ἐκέλευσεν πειθαρχεῖν
καὶ εἴ τι δὲ καὶ τῶν νομίμων Ὑρκανὸς ὁ πενθερὸς αὐτῆς κατέλυσεν

§ 404 = bell. Iud. I 106.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 395.

1 καὶ] δὲ E διαπράξεσθαι] E διαπράξασθαι codd. uelis — decernere Lat 2 ἐγώ τε] codd. Zon. ἔγωγε E ego quidem Lat 3 πρὸσ αὐτὸν W 4 καλῶσ W διαθῆναι V *σύ τε] σὺ δὲ PFV σὺ· L tu uero Lat 6 δ'] δὲ L, om. FAMWE ἓν καὶ] ἑνὸσ δέοντα (δέοντοσ V) FLAMVWE Lat 7 i. marg. κε' L κδ' E ἐξελθοῦσα W 8 διειλέχθη E 9 τε om. FV καὶ] καὶ τὰ περὶ FAMVE καὶ περὶ LW τῆς (ante βασ.) om. E 10 αὐτοὺς om. M δὲ L 11 δὲ E 12 *τὰς] τοῦ V ἀπόλυτο L ἀπώλοιτο W ἀπώλλυτο E ἀπόλυτο αὐτοῖσ tr. L 13 κατήφιαν W 15 *αὐτὸν] i. ras. F om. M i. marg. XXV Lat μέντοι γε] μέντοι FAMVWE μέντοι·· (eras. uid. αλ) L *ἀλέξανδροσ υἱοὺσ (υἱεῖσ L) tr. LAMW 16 *κατέλειπεν P 17 *ἦν ἀσθενὴσ tr. V 18 καὶ om. E *ἡσυχίαν F 19 *ἐστέγετο P 21 *αὐτῆς] αὐτοῖσ M 22 ἀποδείκνυσιν FLAMVWE 23 *πολὺ μέντοι πλέον] magis autem Lat πλέον om. P 24 ἐπιτρέπει LAMVWE 25 *καὶ εἰ] εἰ P κεἰ coni δὲ om. PE *καὶ] κὰκ E *αὐτοῖσ M

ὧν εἰσήνεγκαν οἱ Φαρισαῖοι κατὰ τὴν πατρῴαν παράδοσιν, τοῦτο
409 *πάλιν ἀποκατέστησεν. τὸ μὲν οὖν ὄνομα τῆς βασιλείας εἶχεν αὐτή, τὴν δὲ δύναμιν οἱ Φαρισαῖοι· καὶ γὰρ φυγάδας οὗτοι κατῆγον καὶ δεσμώτας ἔλυον καὶ καθάπαξ οὐδὲν δεσποτῶν διέφερον. ἐποιεῖτο μέντοι καὶ ἡ γυνὴ τῆς βασιλείας πρόνοιαν, καὶ πολὺ μισθοφορικὸν συνίστησιν, καὶ τὴν ἰδίαν δύναμιν ἀπέδειξεν διπλασίονα, ὡς κατα-*
410 *πλῆξαι τοὺς πέριξ τυράννους καὶ λαβεῖν ὅμηρα αὐτῶν. ἠρέμει δ' ἡ χώρα πᾶσα πάρεξ τῶν Φαρισαίων· οὗτοι γὰρ ἐπετάρασσον τὴν βασίλειαν πείθοντες, ὅπως κτείνειεν τοὺς Ἀλεξάνδρῳ παραινέσαντας ἀνελεῖν τοὺς ὀκτακοσίους. εἶτα αὐτοὶ τούτων ἕνα σφάττουσιν*
411 *Διογένην καὶ μετ' αὐτὸν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις, ἕως οὗ οἱ δυνατοὶ παρελθόντες εἰς τὸ βασίλειον καὶ μετ' αὐτῶν Ἀριστόβουλος, ἐῴκει γὰρ τοῖς γινομένοις δυσανασχετῶν καὶ δῆλος ἦν, καθάπαξ εἰ ἀφορμῆς λάβοιτο, μὴ ἐπιτρέψων τῇ μητρί, ἀνεμίμνησκον ὅσα κατώρθωσαν τοσούτοις κινδύνοις, δι' ὧν τὸ βέβαιον τῆς ἐν σφίσι πίστεως πρὸς τὸν δεσπότην ἐπεδείξαντο, ἀνθ' ὧν ὑπ' αὐτοῦ μεγίστων ἠξιώ-*
412 *θησαν. καὶ ἐδέοντο μὴ ἄχρι τοῦ παντὸς ἔμπαλιν τρέψαι σφίσι τὰς ἐλπίδας· ἀποφυγόντας γὰρ τὸν ἐκ πολεμίων κίνδυνον ἐν τῇ οἰκείᾳ ὑπ' ἐχθρῶν δίκην βοσκημάτων κόπτεσθαι μηδεμιᾶς τιμωρίας*
413 *οὔσης. ἔλεγόν τε ὡς, εἰ μὲν ἀρκεσθεῖεν τοῖς ἀνῃρημένοις οἱ ἀντίδικοι, διὰ τὸ πρὸς τοὺς δεσπότας γνήσιον μετρίως οἴσειν τὰ ξυμβάντα, εἰ δ' αὖ μέλλοιεν ταὐτὰ μετιέναι, ᾐτοῦντο μάλιστα μὲν δο-*

§ 409 = bell. Iud. I 111.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 396.

1 **φαρισαῖοι*, *σ* i. ras. maiore F *πατρωον* L *τῶν πατέρων* E 2 **ἀπεκατέστησε* (*-σεν* PW) PLW **αὔτη* P 3 *καὶ γὰρ*] *καὶ γὰρ καὶ* E **κατήγαγον* P *κατῆιγον* (ηγ) A[1] *κατεῖον* V 6 *συνέστησε* E *ἀπέδειξε* V *ἐπέδειξε* (*-ξεν* P) PFLAMWE *ostenderet* Lat **διπλασίονα*] *πλείονα* FLAMVW *duplas* Lat 7 *ἠρέμα* W *δὲ* FLAMVWE 8 **ἐπετάρασσον* — 9 *πείθοντες*] *rempublicam conturbabant reginam flectere molientes* Lat *ἐπετάραττον* FLAMVWE 9 *βασιλεῖαν* P *βασίλισσαν* FLAMVWE *ὅπως*] *ὡσ* FLAMVWE **κτίνειεν* P *κτείνοιε* F *κτείνοιεν* LV 10 **εἶτ'* LA[1]W 11 *διογένη* FAM *διογενῆ* E **ἄλλους*] *ἄλλον* P *οὗ* om. FLAMVWE 12 *τὰ βασίλεια* E 13 *γενομένοισ* E **δυνασχετῶν* F *δυσανασχετοῦντι* Herwerden 14 *κατώρθωσαν τοσούτοις*] *κατωρθώσαντο* (*κατορθ-* FVW) *τοῖσ* FLAMVWE 15 **τὸ*] *τὸ σφῖσι* V *ἐν σφίσι* om. VE *σφίσι*] *σφέσι* P *memorabile* 17 **ἄχρι τοῦ παντὸς* om. AM *τοῦ* om. E **στρέψαι* V 18 **ἀποφυγόντεσ* LAMW *τὸν*] *τῶν* FL *τοὺσ ἐκ τῶν πολεμίων κινδύνουσ* E *πολεμίασ* (*σ* i. ras. corr. A) AM 18 **οἰκία* FLA[1]MW 19 *ὑπὸ* FLAMVWE *κόπτεσθαι*] FLVWE et i. marg. AM *κόψεσθαι* PAM 20 *ὡς* om. Dindorf *ἀρκέσειεν* L *τοῖσ εἰρημένοισ* M 21 *μετρίω* L *συμβάντα* LAMW 22 *μέλλοιεν* — *μετιέναι*] *in eisdem — permanserint* Lat *μέλλοιε* F *ταῦτα* PFLMVW et ex corr. A *μετιέναι*] ed. pr. *μετεῖναι* codd. *ηγοῦντο* P

θῆναι σφίσιν ἀπαλλαγήν· οὐδὲ γὰρ ἂν ὑπομεῖναι χωρὶς αὐτῆς πορίσασθαι τὸ σωτήριον, ἀλλ' ἀσμενίζειν θνήσκοντες πρὸς τοῖς βασιλείοις, ὡς μὴ συγγνοῖεν ἀπιστίαν αὐτοῖς. αἰσχός τε εἶναι σφίσι 414 τε καὶ τῇ βασιλευούσῃ, εἰ πρὸς αὐτῆς ἀμελούμενοι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ ἀνδρὸς ἐκδεχθείησαν· ἀντὶ παντὸς γὰρ τιμήσεσθαι Ἀρέταν τε τὸν Ἄραβα καὶ τοὺς μονάρχους, εἰ ἀποξενολογήσειεν τοσούσδε ἄνδρας, οἷς ἦν τάχα που φρικῶδες αὐτῶν καὶ τοὔνομα τὸ πρὶν ἀκουσθῆναι. εἰ δὲ μή, τό γε δεύτερον, εἰ τοὺς Φαρισαίους αὐτῇ 415 προτιμᾶν ἔγνωσται, κατατάξαι ἕκαστον αὐτῶν ἐν τοῖς φρουρίοις· εἰ γὰρ ὧδε δαίμων τις ἐπενεμέσησεν τῷ Ἀλεξάνδρου οἴκῳ, αὐτούς γε μὴν ἂν ἀποδεῖξαι καὶ ἐν ταπεινῷ σχήματι βιοτεύοντας.

3. Πολλὰ τοιαῦτα λεγόντων καὶ εἰς οἶκτον τῶν τεθνεώτων καὶ 416 τῶν κινδυνευόντων τοὺς Ἀλεξάνδρου δαίμονας ἐπικαλουμένων, ἅπαντες οἱ περιεστῶτες ὥρμησαν εἰς δάκρυα, καὶ μάλιστα Ἀριστόβουλος ὅπως ἔχοι γνώμης ἐδήλου πολλὰ τὴν μητέρα κακίζων. ἀλλὰ 417 γὰρ ἐκεῖνοι μὲν αὐτοὶ σφίσι τῶν συμφορῶν ἐγένοντο αἴτιοι, κατὰ φιλαρχίαν ἐκλελυσσηκυίᾳ γυναικὶ παρὰ τὸ εἰκὸς βασιλεύειν γενεᾶς ἐν ἀκμῇ οὔσης ἐπιτρέψαντες· ἡ δὲ οὐκ ἔχουσα ὅ τι πράξειε μετὰ τοῦ εὐπρεποῦς τὴν φυλακὴν τῶν χωρίων σφίσιν ἐπέτρεψεν, ὅτι μὴ Ὑρκανίας καὶ Ἀλεξανδρείου καὶ Μαχαιροῦντος, ἔνθα τὰ πλείστου ἄξια ἦν αὐτῇ. καὶ μετ' οὐ πολὺ τὸν υἱὸν Ἀριστόβουλον μετὰ 418 στρατιᾶς ἐξέπεμψεν ἐπὶ Δαμασκὸν κατὰ Πτολεμαίου τοῦ Μενναίου

§ 416 = bell. Iud. I 114.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 396.

1 οὐδὲ] οὐ FLAMVW 2 τὸ] τι FLAMVW θνήσκοντεσ A θνήσκοντεσ M (superscr. α, ασ) 3 συγγνοῖεν] Dindorf συγγνῶεν (συγνῶεν P) codd. ἀπιστίαν om. FLAMVW αἰσχός — 4 αὐτῆς om. W τε om. FLAMV 4 βασιλίσσῃ V 5 τιμήσασθαι P ἂν τιμήσεσθαι FLAMW ἂν τιμήσασθαι V 6 μονάρχασ V εἰ — 8 ἀκουσθῆναι] *tot et tales uiros a te alienari quorum prius terribile fuerat nomen auditum* Lat ἀποξενολογήσαιεν (-αιε F) FLAMVW τοσούσδε, σδ i. ras. corr. F τοσούτουσδε P 7 που om. FLAMVW αὐτῶν om. FLAMVW τὸ om. FLAMVW 8 αὔτη F 10 εἰ γὰρ — 11 βιοτεύοντας] *et si ita aduersarios uis erigere, sine nos in humilitate consistere* Lat ὧδε] τότε P δέμων (αι s. m. 2) A ἐνεμέσησε (-σισε F, -σεν A¹W) FLAMVW 11 ἀποδέξαι W βιωτεύοντασ PLW lacunam indicat Bekker 12 λεγόντων] λεγόντων αὐτῶν FLAMVW 14 *καὶ μάλιστα] μάλιστα δὲ FLAMVW et ut uid. Lat 15 ἔχοι] σχοίη FLAMW ἔχει E γνώμην V *ἐδήλου] ἐνεδίδου P 15 αὐτοὶ] αἴτιοι FLAMVW σφίσιν] σφῖσιν αὐτοῖσ V 16 αἴτιοι om. FLAMVW 18 ἐν ἀκμῇ] ἕνεκα μὴ FLVW ἔχουσα] οὔσησ P *πράξειε] παρέξειε P πράξει coni 19 ἐπέτρεψεν] ἐπίστευσεν FLAMVW 20 ἀλεξανδρίου PFAMW μαχεροῦντοσ P τὰ om. P 21 ἀξία ἦν αὔτη P 22 ἐπὶ] εἰσ ME πτολεμαίου] πολεμίου E

λεγομένου, ὃς βαρὺς ἦν τῇ πόλει γείτων. ἀλλ᾽ οἱ μὲν οὐδὲν ἐρ-
γασάμενοι σπουδῆς ἄξιον ὑπέστρεψαν.
419 4. Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀγγέλλεται Τιγράνης στρατοῦ
μυριάσι τριάκοντα ἐμβεβληκὼς εἰς τὴν Συρίαν καὶ ἐπὶ τῆς Ἰου-
δαίας ἀφιξόμενος. τοῦτο ὥσπερ εἰκὸς ἐφόβησε τὴν βασίλισσαν καὶ
τὸ ἔθνος. δῶρα δὴ καὶ πολλὰ καὶ λόγου ἄξια πέμπουσιν αὐτῷ
420 καὶ πρέσβεις πολιορκοῦντι Πτολεμαΐδα. βασίλισσα γὰρ Σελήνη ἡ
καὶ Κλεοπάτρα καλουμένη τῶν ἐν τῇ Συρίᾳ κατέχειν, ἣ καὶ ἐνή-
γαγεν τοὺς ἐνοικοῦντας ἀποκλεῖσαι Τιγράνη νῦν ἐτύγχανεν καὶ ἐδέοντο
421 χρηστὰ περὶ τῆς βασιλίσσης καὶ τοῦ ἔθνους συγγινώσκειν. ὁ δὲ
ἀποδεξάμενος αὐτοὺς τῆς ἐκ διαστήματος θεραπείας ἐλπίδας ὑπέ-
θετο χρηστάς. ἄρτι δὲ τῆς Πτολεμαΐδος ἑαλωκυίας ἀγγέλλεται
Τιγράνῃ Λεύκολλον διώκοντα Μιθριδάτην ἐκείνου μὲν διαμαρτεῖν
εἰς τοὺς Ἴβηρας ἀναφυγόντος, τὴν δὲ Ἀρμενίαν πορθήσαντα πο-
λιορκεῖν Τιγράνης δὲ καὶ ταῦτ᾽ ἐπιγνοὺς ἀνεχώρει τὴν ἐπ᾽ οἴκου.
422 5. Μετὰ δὲ τοῦτο τῆς βασιλίσσης εἰς νόσον χαλεπὴν ἐμπεσού-
σης δόξαν Ἀριστοβούλῳ τοῖς πράγμασιν ἐπιτίθεσθαι τῆς νυκτὸς

§ 418 = bell. Iud. I 115.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 396.
1 *οἱ] ὁ FLAMVW *ἐργασάμενοσ FLAMVW 2 ὑπέστρεψε FV ἀνέστρεψε (-εν A[1]W) LAMW ἀνέστρεψαν E 3 Τιγράνης] PE Lat τιγράνησ ὁ τῶν ἀρμενίων βασιλεὺσ FLAMVW στρατοῦ μυριάσι τριάκοντα] ἅμα μυριάσι (-σιν W) στρατιωτῶν πεντήκοντα (ν' V) FLAMVW στρατιωτῶν μυριάσι τριάκοντα E *cum trecentis milibus armatorum* Lat 4 *ἐμβεβληκὼς — καὶ om. Lat ἐπὶ τὴν ἰουδαίαν FLAMVWE *contra iudaeam* Lat 6 *δῶρα] καὶ δῶρα V *δὲ V καὶ πολλὰ] καὶ πολλοῦ P πολλὰ FLAMVWE *λόγου, λόγ ex δο· corr. L 7 πολιορκοῦντι — 11 αὐτοὺς] *quem obsidentem ptolomaidem inueniunt; nam regina selene quae et cleopatra, syriae regnans suasit habitatoribus ptolomaidis, ut tigranen excluderent. qui cum peterent eum pro sua regina proque sua gente, laudat eam tigranes* Lat *πολιορκοῦντι] πολιορκοῦντι δὲ FLVW βασίλισσα sqq. corrupta sunt 8 καὶ om. FLAMW καλουμένη]
καλου
λεγομένη LAMW λεγομένη F κατέχειν, ἣ καὶ] κατ᾽ εἰρήνην FLAMW κατέχειν] κατῆρχεν V ἀντεῖχεν coni 9 ἀποκλεισε P τιγράνην FLAMVW νῦν ἐτύγχανεν] συνετύγχανον (ξυν- LAMW) σὺν αὐτῷ FLAMVWE partim recte, sed quaedam excidisse uid. 11 ὑπετίθετο E 12 *ἑαλωκυίησ P ἑαλοκυίασ F 13 *τιγράνησ L Λεύκολλον] λουκέλλιον FLAMW ἀκέλαον E i. marg. γρ λεύκουλλον AM *διώκοντι P 14 *εἰς om. P *ἀναφεύγοντασ P πορθήσοντα E 15 *τιγράνη LAMW δὲ καὶ] δὲ FVE καὶ LAMW Τιγράνης δὲ καὶ] om. Lat Τιγρανόκερτα coni, quamuis Tigranes multo antea Syriam reliquisse uideatur; sed minus accurate haec narrata sunt ταῦτα FLAMVWE ἀνεχώρη W 16 χαλεπὸν M et man. 1 cod. Busb. E 17 ἐπιθέσθαι LW

ὑπεξελθὼν μεθ' ἑνὸς τῶν θεραπόντων ᾔει ἐπὶ τὰ φρούρια, ἵνα
οἱ πατρῷοι κατετάχθησαν αὐτῷ φίλοι. πάλαι γὰρ ἀχθόμενος οἷς 423
ἔπραττεν ἡ μήτηρ πολὺ μᾶλλον ἔδεισε, μὴ ἀποθανούσης ἐπὶ τοῖς
Φαρισαίοις τὸ πᾶν γένος αὐτοῖς ὑπάρξειεν· ἑώρα γὰρ τὸ ἀδύνα-
τον τοῦ μέλλοντος διαδέχεσθαι τὴν ἀρχὴν ἀδελφοῦ. ξυνῄδει δὲ ἡ 424
γυνὴ μόνη τῇ πράξει, ἣν κατέλιπεν αὐτόθι μετὰ τῆς γενεᾶς. καὶ
πρῶτον ἀφικόμενος εἰς Ἄγαβα, ἔνθα Γαλαίστης ἦν τῶν δυνατῶν,
ὑπεδέχθη πρὸς αὐτοῦ. μεθ' ἡμέραν δὲ αἴσθησις γίνεται τῇ βασι- 425
λίσσῃ τῆς Ἀριστοβούλου φυγῆς, καὶ μέχρι τινὸς ᾤετο γεγονέναι
τὴν ἀναχώρησιν οὐκ ἐπὶ νεωτερισμῷ· ὡς μέντοι ἧκον ἀπαγγέλλον-
τες ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις, ὅτι κατειλήφει τὸ πρῶτον χωρίον καὶ τὸ
δεύτερον καὶ ξύμπαντα, εὐθὺς γὰρ ἑνὸς ἀρξαμένου πάντα ἠπείγετο
πρὸς τὸ ἐκείνου βούλημα, τότε δὴ ἐν μεγίσταις ταραχαῖς ὑπῆρχεν
ἥ τε βασίλισσα καὶ τὸ ἔθνος. ᾔδεισαν γὰρ οὐ πόρρω τοῦ δύνασθαι 426
τὴν ἀρχὴν αὐτῷ κρατῦναι τὸν Ἀριστόβουλον ὄντα, ἐδεδίεσάν τε, μὴ
ποινὴν εἰσπράξαιτο ὧν παρῴνησαν αὐτῷ τὸν οἶκον. δόξαν οὖν
τήν τε γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γενεὰν εἰς τὸ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ φρούριον
κατέθεσαν. Ἀριστοβούλῳ δὲ ὡς ἂν ἐκ πολλῶν συχνὰ ἀνήχθη, ἀφ' 427
ὧν ἤδη καὶ κόσμος βασίλειος περὶ αὐτὸν ἦν· σχεδὸν γὰρ ἐν ἡμέ-
ραις δεκαπέντε χωρίων ἐκράτησεν εἰκοσιδύο, ὅθεν ἀφορμὰς ἔχων
στρατιὰν ἤθροιζεν ἀπὸ Λιβάνου καὶ Τράχωνος καὶ τῶν μονάρχων·
οἱ γὰρ ἄνθρωποι τῷ πλείονι ὑπαγόμενοι ῥᾳδίως ὑπήκουον· ἄλλως

§ 422 = bell. Iud. I 117.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 397.

1 *ἐπεξελθὼν* PF *ὑπελθὼν* E *ᾔει] *εἴη* W 2 *πάλαι*] *καὶ* P *olim* Lat 3 *πολὺ μᾶλλον*] *tunc uero magis* Lat 4 *αὐτῆσ* F *ἑόρα* P 5 *ἡ αὐτοῦ γυνὴ* E 6 *μόνηι* P **κατέλειπεν* PL 7 *ἄγαβαν* LAMW *ἄγαβρα* E *gabatha* Lat *Γαλαίστης*] ed. pr. *παλαίστησ* P *παλαιστήσ* FLAMVW *galestis* Lat 8 *αὐτοῦ*] *αὐτὸν* L *αὐτῶν* E **δὲ* om. P **τῇ βασιλίσσῃ* om. F **τῇ βασιλίσσῃ αἴσθησισ γίνεται* tr. V 9 **τινὸ* F 10 **ὡς* om. P et ut uid. Lat *ἀπαγγέλλοντες*] *δ' ἀπαγγέλλοντεσ* P *ἀγγέλλοντεσ* FLAMWE 11 **κατειλήφοι* LA¹ 12 **εὐθὺ* PFL *ἠπείγετο*] *ὑπήγετο* FVE 13 **τὸ* om. W 14 **τε* om. M 15 *ἐδεδίεσάν τε*] *ἐδεδείεσαν δὲ* P *μάλιστα δὲ δείσαντεσ* FLAMW *μάλιστα δ' ἔδεισαν* V *timebant etiam* Lat 16 *πράξαιτο* LAMW *παροίνησαν* P *παρηνόμησαν* L 17 *τε* om. FLAMVWE 18 *Ἀριστοβούλῳ — 19 ἦν*] *aristobolum autem cum multi frequenter nuntiassent regio circumdatum ornatu* Lat *συχνὰ ἀνήχθη*] *συνανηνέχθη* FVW *συνήχθη* L *συχνὰ ἀνηνέχθη* (i. ras. angustiore m. 2 A) AM *συχνὰ συνήχθη* E 19 *ἤδη*] *δὴ* FLAMVWE *κόσμος*] *κόσμοσ ἤδη* FLAMVWE **γὰρ* om. V 21 *ἀπὸ*] *ἀπό τε* FLAMVW *μοναρχῶν* FLV 22 *οἱ γὰρ — 232, 3 γενηθέντες* om. Lat

δὲ νομίζοντες, εἰ δὴ ξυλλάβοιεν αὐτῷ, τῶν μὴ προσδοκωμένων οὐχ ἧσσον καρπώσεσθαι τὴν βασιλείαν ὡς αὐτοὶ τοῦ κρατῆσαι πρόφα-
428 *σις γενηθέντες. τῶν δὲ Ἰουδαίων οἱ πρεσβύτεροι καὶ Ὑρκανὸς ἐσήεσαν ὡς τὴν βασίλισσαν καὶ ἐδέοντο ὑποθέσθαι γνώμην περὶ τῶν ἐνεστώτων· τὸν γὰρ Ἀριστόβουλον τῶν πάντων σχεδὸν ἤδη κυριεύειν, ὁπότε χωρίων τοσούτων κρατήσειεν· ἄτοπον δέ, εἰ καὶ τὰ μάλιστα κάμνοι, περιούσης αὐτῆς κατὰ σφᾶς βουλεύεσθαι· πε-*
429 *ριεστάναι δὲ τὸν κίνδυνον οὐ διὰ μακροῦ σφίσιν. ἡ δὲ αὐτοὺς ἐκέλευσε πράττειν ὅ τι δοκοῦσι χρήσιμον εἶναι· πολλὰς δ' ἀφορμὰς αὐτοῖς λείπεσθαι, τὸ ἔθνος ἐρρωμένον καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὰ ἐν τοῖς γαζοφυλακίοις χρήματα· αὐτῇ μὲν γὰρ μικρὸν ἔτι μέλειν τῶν πραγμάτων ὡς ἂν ὑπολείποντος ἤδη τοῦ σώματος.*
430 6. ***Ταῦτ'*** *εἰποῦσα μετ' οὐ πολὺ ἐτελεύτησεν βασιλεύσασα ἔτη ἐννέα, τὰ δὲ σύμπαντα βιώσασα τρία καὶ ἑβδομήκοντα, γυνὴ τῷ ἀσθενεῖ τοῦ φύλου κατ' οὐδὲν χρησαμένη· δεινὴ γὰρ εἰς τὸ φίλαρχον ἐν ταῖς μάλιστα γενομένη διήλεγξεν ἔργοις τό τε πρακτικὸν τῆς ἐν αὐτῇ γνώμης καὶ τὸ ἀσύνετον τῶν ἀεὶ πταιόντων περὶ τὰς*
431 *δυναστείας ἀνδρῶν. τὸ γὰρ παρὸν κρεῖττον ἀξιοῦσα τοῦ μέλλοντος καὶ πάντα δεύτερα τιθεμένη τοῦ ἐγκρατῶς ἄρχειν, οὔτε καλοῦ οὔτε*
432 *δικαίου ἕνεκά γε τούτων ἐπεστρέφετο. εἰς γοῦν τοῦτο τῷ οἴκῳ ἀτυχίας τὰ πράγματα περιέστησεν, ὥσθ' ἣν μετὰ πλείστων κινδύνων καὶ ταλαιπωρίας περιεκτήσατο δυναστείαν ἐπιθυμίᾳ τῶν μὴ προσηκόντων γυναικὶ χρόνοις οὐ πολλοῖς ὕστερον ἀφαιρεθῆναι, τοῖς μὲν δυσμενῶς ἔχουσιν πρὸς τὸ γένος αὐτῶν τὴν αὐτὴν γνώμην προσ-*

---

§ 430 = bell. Iud. I 119.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 397.

1 *δὴ* om. FLAMVW *συλλάβοιεν* LAMW *μὴ προσδοκωμένων*] *μὴ προσδοκομένων* P *ὠκειωμένων* AM *μὴ προσῳκειωμένων* Holwerda 2 *καρπώσασθαι* PLW 3 *γεννηθέντεσ* F 4 *εἰσήεσαν* FLAMVWE *ὡς*] *εἰσ* FE 5 **τῶν* (ante *πάντων*)] *τὸν* F 7 *βουλεύεσθαι, εσ* i. ras. M 8 *μικροῦ* PF *σφίσι* P 9 *δὲ* FLAMVW 10 *αὐτοῖσ ἀφορμὰσ* tr. V *λιπέσθαι* VW *ἐρρωμένοι* P 11 *γαζοφυλακίοισ, ι* i. ras. A *γαζοφυλακείοισ* F *μὲν* om. FLAMVWE *μέλοι* P *μέλλειν* FLAMWE 12 *ἂν* om. FLAMVWE **ὑπολιπόντοσ* W 13 *ταῦτα* AME 14 **τὰ δὲ — ἑβδομήκοντα* om. L *τῷ ἀσθενεῖ τοῦ φύλου*] *τῶ ἀσθενεῖ τοῦ φύλουσ* P *τῶ ἀσθενεῖ τῶ φίλω* F *ὡσ ἀσθενὴσ τῶ φύλω* (litt. *ησ τ* i. ras. A *φίλω* W) LAMW 16 *τοῖσ* V *γενομένη*] *γενηθείσαισ* PF *γενηθεῖσα* V *διήλ‖λεγξεν* L *τε* om. PF 17 *ἀξύνετον* LAMW *ἀεὶ πταιόντων*] *ἀεὶ πνεόντων* F *ἐν αὐτῇ παρόντων* LAM 18 *κρεῖσσον* LAMW 20 *γε*] *τε* P *εἰς*] *ὅ* P *τούτω* PF *τὸν οἶκον* V 21 *ἀτυχίαισ* P *ὥσθ'*] *ὥστ'* P *ὥστε* FLAMVW 22 *ταλαιπωρείασ* L *περιεκτήσαντο* LAMW *μὴ* om. AM 24 *αὐτὴν*] *αὐτῶν* (η supra ω) F *αὐτῶν* V *προθεῖσα* FLAMVW

θεῖσα, τὴν δὲ ἀρχὴν ἔρημον τῶν προκηδομένων ποιησαμένη. καὶ 433
ξυμφορῶν δὲ ἐνέπλησε καὶ ταραχῆς ἐξ ὧν ζῶσα ἐπολιτεύσατο καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν τὸ βασίλειον· οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ οὕτως ἄρξασα ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀταραξίᾳ τὸ ἔθνος διεφύλαξεν. τὰ μὲν οὖν περὶ Ἀλεξάνδραν τὴν βασίλισσαν τοῦτο εἶχεν τὸ τέλος· ἔρχομαι δὲ λέξων τὰ τοῖς υἱέσιν αὐτῆς συμβεβηκότα Ἀριστοβούλῳ καὶ Ὑρκανῷ μετὰ τὴν ἐκείνης τελευτὴν ἐν τῇ μετὰ ταύτην μου βίβλῳ.

PFLAMVWLat

1 *ἀρχὴν|, χὴν* suppl. m. 2 A *ἔρημον — ποιησαμένη* i. ras. angustiore m. 2 A *προκηδομένων*] Dindorf *προσηγεμόνων* P *προηγεμόνων* FLW *προηγουμένων* V *προσκηδομένων* AM *potentium amicorum gubernatione* Lat 4 *καὶ ἀταραξίᾳ* om. FLAMVW Lat litt. *ἐφύλαξε — οὖν* i. ras. m. 2 A 5 *τὴν βασίλισσαν* om. FLAMVW Lat *τὸ* om. V *ἔρχομαι* — 7 *βίβλῳ* om. FLAMVWLat

Subscriptiones: *φλαυΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τόμοσ ιγ̄* P *φλαυΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τέλοσ τοῦ ιγ' λόγου* F *φλαουΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ βιβλίον ιγ'* L *φλ'* (*φλαυίου* M) *ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ιγ'* AM *τέλοσ ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τοῦ τρισκαιδεκάτου λόγου* W

XIV.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Ὡς μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρας θάνατον ὁ νεώτερος αὐτῆς τῶν παίδων Ἀριστόβουλος ἐπολέμησεν πρὸς Ὑρκανὸν τὸν ἀδελφὸν περὶ τῆς βασιλείας καὶ κρατήσας αὐτοῦ συνεδίωξεν εἰς τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις βᾶριν, ἔπειθ' ὡς συμβάντες ἔκριναν βασιλεύειν μὲν Ἀριστόβουλον, Ὑρκανὸν δὲ ἰδιωτεύειν.

περὶ Ἀντιπάτρου καὶ γένους αὐτοῦ καὶ τίνα τρόπον ἐκ μικρᾶς καὶ τῆς τυχούσης ἀφορμῆς εἰς λαμπρότητα καὶ δόξαν ἅμα τοῖς παισὶν προήχθη καὶ μέγεθος δυνάμεως, καὶ ὅτι πείσαντος Ὑρκανὸν Ἀντιπάτρου φυγεῖν ἐξ Ἱεροσολύμων πρὸς Ἀρέταν τὸν τῶν Ἀράβων βασιλέα ἱκέτευσεν ἐλθὼν καταγαγεῖν αὐτὸν εἰς τὴν βασιλείαν γῆν τε πολλὴν δώσειν καὶ χρήματα ὑποσχόμενος.

ὡς Ἀρέτας προσδεξάμενος τὸν Ὑρκανὸν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν Ἀριστόβουλον καὶ συμβαλὼν καὶ κρατήσας τῇ μάχῃ συνεδίωξεν ἐπὶ Ἱεροσόλυμα καὶ περικαθίσας τὸ στρατόπεδον ἐπολιόρκει τὴν πόλιν.

ὡς Σκαῦρον πέμψαντος ἀπὸ Ἀρμενίας εἰς Συρίαν Μάγνου Πομπηίου ἧκον πρὸς αὐτὸν ἀπό τε Ὑρκανοῦ καὶ Ἀριστοβούλου πρέσβεις περὶ συμμαχίας παρακαλοῦντες.

ὅτι Σκαῦρος τετρακοσίοις διαφθαρεὶς ταλάντοις Ἀριστοβούλῳ προσέθετο.

PFLAMW Lat

Argumenta desunt in V *ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ βίβλοσ τεσσαρεσκαιδεκάτη* praemittit F 1 *τεσσαρισκαιδεκάτη* L *ιδ'* AMW 2 *ἰωσή·που* A *ioseppi* Lat *τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας* om. L *ἀρχαιολογίας*] *ἱστορίασ* M 3 singulis capitibus numeros (*α'—λς'* F *α'—λζ'* L *α'—μ'* W *I—XXVIII* Lat) addunt FLWLat *νεώτατοσ* AMW 4 *Ἀριστόβουλος* om. P *πρὸς* om. PF 5 *αὐτοὺσ* L *συνεξεδίωξεν* P *εἰς τὴν — βᾶριν*] *ex arce* Lat *βάρην* P 6 *συμβάντες*] *σύμπαντεσ* P *βασιλεύειν*] *ἀριστεύειν* L 7 *ἰδιοτεύειν* P 8 *περὶ*] *περί τε* P 10 *καὶ ὅτι*] nouum cap. incip. AM 11 *τόν*, *ν* s. A *Ἀράβων*] *ἀρέταν* L 12 *ἱκέτευεν* FLAM *ἱκετεύειν* W *αὐτὸν ἐλθὼν καταγαγεῖν* tr. FL 13 *ὑποσχώμενοσ* L 16 *περικαθήσασ* W 17 *σκαύλον* L 18 *τε* om. FLAMW 19 *παρακαλοῦντες*] *παρακαλοῦντεσ αὐτὸν* P 20 *ὅτι*] *ὅτι τὲ* F *καὶ ὅτι* L *et* Lat; caput praecedens continuant LLat *σκαύλοσ* L

ὡς Ὑρκανὸς καὶ Ἀριστόβουλος περὶ τῆς βασιλείας ἐπὶ Πομπηίου δικαιολογοῦνται.

[ὡς Πομπηίου εἰς Δαμασκὸν ἐκ τῆς Ἀρμενίας ἐλθόντος Ἀριστόβουλος καὶ Ὑρκανὸς ἐπὶ αὐτὸν ἧκον περὶ τῆς βασιλείας δικαιολογούμενοι.]

Πομπηίου ὑπέρθεσις διαγνώσεσθαι φήσαντος περὶ ὧν ἀλλήλοις ἐνεκάλουν, ἐπειδὰν εἰς τὴν ἐκείνων χώραν παραγένηται, καὶ ὅτι συνεὶς Ἀριστόβουλος τίνα ἔχει διάνοιαν Πομπήιος ἀνεχώρησεν εἰς Ἰουδαίαν, καὶ ὡς ἀγανακτήσαντος αὐτοῦ καὶ στρατεύσαντος ἐπ' αὐτὸν εἰς Ἀλεξάνδρειον Ἀριστόβουλος ἀνεχώρησεν τὸ φρούριον ὀχυρὸν ὂν καὶ δυσκαταμάχητον.

ὡς Πομπήιος τοῦτο συνιδὼν στρατηγήματι χρησάμενος ἔπεισεν τὸν Ἀριστόβουλον καταλιπόντα τὸ φρούριον καταβῆναι πρὸς αὐτὸν ὡς βεβαιωσόμενον αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν, οἷς πεισθέντα καὶ πολλάκις δικαιολογησάμενον πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἠνάγκασε τοῖς φρουράρχοις τῇ αὐτοῦ χειρὶ γράψαι καὶ παραδοῦναι αὐτῷ τὰ φρούρια.

ὡς Ἀριστόβουλος τοῦτο ποιήσας διὰ φόβον ἔπειτα δυσχεράνας ἐπὶ τῷ μηδενὸς ὧν προσεδόκα παρὰ Πομπηίου τυγχάνειν ἀνεχώρησεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

ὡς Πομπηίου κατὰ πόδας μετὰ τῆς στρατιᾶς παρακολουθήσαντος μετενόησεν Ἀριστόβουλος καὶ προελθὼν ἄχρι Ἱεριχοῦντος ἀπήντησεν αὐτῷ καὶ συγγνώμης τυχεῖν δεηθεὶς περὶ τῶν ἡμαρτημένων τήν τε πόλιν καὶ τὰ χρήματα παραδώσειν ὑπέσχετο, καὶ Πομπηίου πέμψαντος Γαβίνιον μετὰ ἐπιλέκτων στρατιωτῶν ἐπί τε τὴν τῆς πόλεως παρά-

---

PFLAMW Lat

1 ὡς — 2 δικαιολογοῦνται om. PFL Lat 3 ὡς — 4 δικαιολογούμενοι insiticia uid. εἰς Δαμασκὸν om. P 4 ἐπὶ] πρὸσ FL ἐπ' AM ὑπ' W 6 Πομπηίου — 7 παραγένηται praecedenti capiti addit Lat ὑπέρθεσισ πομπηΐου περὶ ὧν ἐνεκάλουν διαγνώσεσθαι φήσαντος tr. PFL διαγνώσεσθαι] *nullatenus se posse decernere* Lat ἀλλήλοις] om. PFL ἀλλήλων W 7 ἐπειδὰν] ἕωσ ἂν PFL *quousque* Lat καὶ ὅτι] ὅτι τε FLAMW *quemadmodum* Lat caput VI incipiens 8 ὁ ἀριστόβουλοσ P ἔχει] σχῇ F σχοίη L ὁ πομπήϊοσ PFL εἰς Ἰουδαίαν] εἰσ τὴν ἰουδαίαν P *ad sua* (εἰς τὴν ἰδίαν) Lat 9 καὶ ὡς] ὡσ FL nouum cap. (η' F ζ' L) incipientes καὶ ὡς — 15 δικαιολογησάμενον] *aduersus quem indignatus pompeius exercitum producens aristobolum in alexandrium* (*alexandriam* al.) *castellum fugauit, qui cum descenderet ad pompeium promittentem regnum se ei tradere saepius cum fratre altercans* Lat αὐτοῦ] πομπηίου FL Lat ἀλεξάνδρειαν P ἀλεξάνδριον LAMW 10 ἀριστόβουλον W ὢν W δυσκαταμάχητον] ἀκαταμάχητον AMW δυσκαταμάχητον τυγχάνον P 12 ὡς] καὶ ὡσ FL antecedens caput continuantes συνειδὼν P στρατήγημά τι F 13 καταλειπόντα P 14 βεβαιωσώμενον L et ut uid. F[1] ἡγεμονίαν — 237, 9 Ἀντίπατρος desunt in L exciso (post fol. 122) quaternionis XVI fol. 3 15 δικαιολογισάμενον W 17 ὡς] ἔτι τὲ ὡσ F antecedens caput (η') continuans 18 τῷ] τὸ P προσεδωκα P 19 Ἱεροσόλυμα] ιεροσόλυμα ἐγκλείσων αὐτὸν P 20 ὡς etc.] praecedenti (*VII*) capiti adiungit Lat πόδα FLAMW κατακολουθήσαντοσ PFLW 22 συγνώμησ P 23 παραδόσειν P 24 ἐπί τε τὴν τῆς] ἐπὶ··· (eras. 3—4 litt.) A ἐπὶ M

ληψιν καὶ τῶν χρημάτων οἱ Ἱεροσολυμῖται τὸν Ἀριστόβουλον ὁρῶντες ἐν φυλακῇ καθεστῶτα τὰς πύλας ἀπέκλεισαν τοῖς Ῥωμαίοις.

ὡς ἐπὶ τούτῳ παροξυνθεὶς Πομπήιος Ἀριστόβουλον μὲν ἔδησεν, προσαγαγὼν δὲ τὴν δύναμιν ἐπολιόρκει τὴν πόλιν, καὶ δέχονται μὲν αὐτὸν οἱ τὰ Ὑρκανοῦ φρονοῦντες εἰς τὴν πόλιν τὴν ἄνω, οἱ δὲ τὰ Ἀριστοβούλου φεύγουσιν εἰς τὸ ἱερόν.

ὡς αἱρεῖ κατὰ κράτος τὸ ἱερὸν καὶ τὴν κάτω πόλιν ὁ Πομπήιος τῷ τρίτῳ μηνί.

περὶ τῆς ἐπιεικείας αὐτοῦ καὶ θεοσεβείας, ὅτι μηδενὸς ἔψαυσεν τῶν ἐν τῷ ἱερῷ πολλῶν ὄντων τῶν ἐν αὐτῷ χρημάτων.

ὅτι ταῦτα διαπραξάμενος καὶ τὴν Ἰουδαίαν ποιήσας φόροις ὑποτελῆ καὶ Ὑρκανὸν ἀποδείξας ἐθνάρχην Ἀριστόβουλον μὲν δέσμιον μετὰ τῆς γενεᾶς εἰς Ῥώμην ἀνήγαγεν, Σκαῦρον δὲ τῆς Συρίας ἐπίτροπον κατέλιπεν.

ὅτι Σκαύρου στρατεύσαντος ἐπὶ Πέτραν βασίλειον οὖσαν τῶν Ἀράβων καὶ πολιορκοῦντος, ἐν ἐνδείᾳ τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ γενομένων Ἀντίπατρος πείθει τὸν Ἄραβα δόντα Σκαύρῳ τάλαντα τριακόσια συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν ποιήσασθαι.

ὡς Ἀλέξανδρος ὁ Ἀριστοβούλου παῖς φυγὼν Πομπήιον καὶ παραγενόμενος εἰς Ἰουδαίαν στρατιᾶς αὐτῷ πολλῆς γενομένης πόλεμον ἐξήνεγκεν πρὸς Ὑρκανὸν καὶ Ἀντίπατρον.

ὡς ὑπὸ Γαβινίου κρατηθεὶς τῇ μάχῃ καὶ κατακλεισθεὶς εἰς Ἀλεξάνδρειον τὸ φρούριον ἐπολιορκεῖτο.

ὡς Γαβίνιος πεισάσης τῆς μητρὸς τῆς Ἀλεξάνδρου παραδοῦναι αὐτόν τε καὶ τὸ φρούριον λαβὼν τὸν μὲν Ἀλέξανδρον ἀφῆκεν, ἔγραψεν δὲ καὶ τῇ συγκλήτῳ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, οἳ ἦσαν μετὰ Ἀριστοβούλου τοῦ πατρὸς δεδεμένοι, λῦσαι καὶ ἀποπέμψαι πρὸς τὴν μητέρα, δηλῶν αὐτῆς τὸ πρὸς Ῥωμαίους πιστὸν καὶ ὡς ἔστιν ἀξία ταύτης τῆς χάριτος τυγχάνειν.

ὡς μετὰ ταῦτα φυγόντα ἐκ Ῥώμης Ἀριστόβουλον εἰς Ἰουδαίαν λαβὼν Γαβίνιος αἰχμάλωτον πάλιν ἀνέπεμψεν εἰς Ῥώμην.

PFAMW Lat

3 *τοῦτο παρωξυνθεισ* W 5 *πόλιν τὴν ἄνω*] *ἄνω πόλιν* PFW *τὰ Ἀριστοβούλου*] *ἀριστοβούλου* F *ἀριστοβούλου συνασπισταὶ* P 7 *ὡς*] *quod* Lat praecedens caput (*VIII*) continuans *αἵρει* PW *κάτω* om. P 9 *περὶ*] *καὶ περὶ* P caput praecedens continuans *ἐπιεικίασ* P *ὅτι*] *ὅτι πομπήιοσ* F, nouum caput incipit P 10 *τῶν* om. PF *αὐτῷ*] *αυτῷ ὁ πομπήϊοσ* P 11 *ὅτι ταῦτα*] *quae* Lat antecedens caput (*VIIII*) continuans 12 *Ὑρκανὸν*] *τὸν ὑρκανὸν* F *μὲν μετὰ τῆσ γενεᾶσ εἰσ ῥώμην ἀνήγαγε δέσμιον* tr. M 13 *ἐπίτροπον κατέλιπεν*] *κατέλιπεν ἐπίτροπον* F *ἐπίτροπον κατέστησεν* P 15 *Πέτραν*] *urbem* Lat 16 *ἐνδία* P 17 *τριακόσια τάλαντα* tr. PF 19 *ὁ* om. PF 20 *εἰσ τὴν ἰουδαίαν* PF 22 *ὡς*] *ἕωσ* F *qui* Lat caput antecedens (*ιδ'* FXI Lat) continuantes *μάχῃ*] *μάχῃ ὁ ἀλέξανδροσ* P *κατακληθεὶσ* W *ἀλεξάνδρειαν* F[1] *ἀλεξάνδριον* AMW *alexandriae* Lat 24 *γαβῖνοσ* W *πεισάσης — Ἀλεξάνδρου*] *cum flexisset alexandrum mater sua* Lat 25 *μὲν* om. W 26 *τοὺς*] *καὶ τοὺσ* W ···*τοὺσ* A 27 *ἀποπέμψαι, πέμ* i. ras. A 28 *αὐτῆς*] *αὐτῇ* P *αὐτοῖσ* F 30 *εἰς*] *εἰσ τὴν* PF 31 *ἀνέπεμψεν*] *ἀνέστρεψεν* P *ἀντέστρεψεν* F

Κράσσου κατὰ τὴν ἐπὶ Πάρθους στρατείαν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀνάβασις καὶ σύλησις τῶν ἐν τῷ ἱερῷ χρημάτων.

φυγὴ Πομπηίου εἰς Ἤπειρον καὶ Σκιπίωνος ὑπ' αὐτοῦ πεμφθέντος εἰς Συρίαν ἄφιξις ἐντολὴν ἔχοντος ἀποκτεῖναι Ἀλέξανδρον.

ὅτι Καῖσαρ λύσας Ἀριστόβουλον οἷός τε ἦν πέμψαι μετὰ δύο ταγμάτων εἰς Ἰουδαίαν, ἔφθη δ' ὑπὸ τῶν τὰ Πομπηίου φρονούντων διαφθαρεὶς Ἀριστόβουλος φαρμάκῳ.

Καίσαρος ἐπ' Αἴγυπτον στρατεία, καὶ ὡς συνεμάχησαν αὐτῷ Ὑρκανός τε καὶ Ἀντίπατρος καὶ τοὺς Ἰουδαίους αὐτῷ συμμάχους ἐποίησαν.

Ἀντιπάτρου προθύμως ἀγωνισαμένου κατὰ τὴν μάχην ἀριστεία καὶ διὰ τοῦτο φιλία πρὸς Καίσαρα, καὶ ὡς Ὑρκανὸν Καῖσαρ ἐπὶ τῇ νίκῃ χαίρων ἐτίμησεν μεγάλως ἐπιτρέψας αὐτῷ τὰ τῆς πατρίδος ἀναστῆσαι τείχη.

ὡς Ἀντιπάτρῳ τὴν τῆς Ἰουδαίας ἐπιτροπὴν ἐνεχείρισεν.

Καίσαρος ἐπιστολαὶ καὶ δόγματα συγκλήτου περὶ τῆς πρὸς Ἰουδαίους φιλίας.

ὅτι Ἀντίπατρος τοῖς παισὶν Ἡρώδῃ μὲν τὴν τῆς Γαλιλαίας πρόνοιαν Φασαήλῳ δ' ἐπέτρεψεν τὴν Ἱεροσολύμων.

ὡς Καῖσαρ Σέξστος δωροδοκηθεὶς ὑφ' Ἡρώδου ἡγεμόνος ὄντος ἐν Συρίᾳ μέγαν καὶ ἔνδοξον ἐποίησεν Ἡρώδην καταστήσας ἄρχοντα τῆς κοίλης Συρίας.

ὡς Κάσσιος Καίσαρος ἀποθανόντος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀναβὰς τήν τε χώραν ἐκάκωσεν καὶ τάλαντα ὀκτακόσια παρ' αὐτῶν εἰσεπράξατο, πῶς τε Ἡρώδης ἐκ τῆς εἰσπράξεως τῶν χρημάτων σπουδαῖος ἔδοξεν Κασσίῳ.

PFLAMW Lat

1 *κράσου* F[1] *πάρθου* AM *στρατιὰν* PAMW 2 *σύλληψισ* W 3 *φυγὴ* — 4 *Ἀλέξανδρον* post insequens caput (*XV*) ponit et numerat *XVI* Lat *καὶ*] *καὶ ὡσ* P *σκῖπίωνοσ* et i. marg. *η̃* A *σκηπίωνοσ* M 5 *φυγόντοσ πομπηίου μετα τῆσ συγκλήτου* post *Καῖσαρ* add. F *Ἀριστόβουλον*] *ἀριστόβουλον τῶν δεσμῶν* P 6 *εἰς*] *εἰσ τὴν* P *τὰ* om. F 7 *καὶ ὅτι σκιπίων ἐπιστείλαντοσ αὐτῷ πομπηίου τὸν ἀριστοβούλου ἀλέξανδρον πελέκει διεχρήσατο* post *φαρμάκῳ* add. F 8 *Καίσαρος*] *τὴν καίσαροσ* P *ἐπ'*] *εἰσ* PF *αἴγυπτον* PFW *στρατιὰ* FAMW *στρατιὰν* P *συνεμάχεσαν* P 9 *καὶ τοὺς* incip. fol. 123 L 11 *Ἀντιπάτρου* — 14 *τείχη* antecedenti capiti adiungunt PF *ἀριστείᾳ* F 12 *ὡς* om. P 13 *ἀναστεῖσαι* L 14 *τείχη*] i. ras. M *κατεστραμμένα τείχη* P 15 *ὡς*] *ἔτι τε ὡσ* FL antecedens caput continuantes *ἐπιτρωπὴν* L *ἐνεχείρησεν* PFW 16 *Καίσαρος ἐπιστολαὶ*] *et epistulae* Lat antecedens caput (*XVIIII*) continuans *πρὸς*] *πρὸσ τοὺσ* P 18 hoc caput non numerat F

ὅτι — 19 *Ἱεροσολύμων*] *XX qualiter antipater filiis suis hyrcano et herodi gubernationem habendam permisit* Lat *ἡρώδην* F *τὴν τῆς Γαλιλαίας*] *τῆσ ἰουδαίασ* AMW 19 *Φασαήλῳ*] *φιλίππω* AMW *δὲ* P *ἐπιτρέψαι* L 20 *Σέξστος*] om. PLat *σέκστοσ* FAW *ἔκστοσ* L *ἔκστοσ καῖσαρ* tr. L *δωροδοκηθεὶσ* L 23 *κάσιοσ* M *Καίσαρος*] *ὁ καίσαροσ* P *ἀναβὰσ*, *σ* ex *ν* corr. P 24 *φορολογήσασ* post *εἰσεπράξατο* add. P *πῶς τε* — 26 *Κασσίῳ* nouum caput (*κε'* F *λγ'* W *XXIII* Lat) FAMWLat *τε* om. Lat *εἰσπράξεωσ*, litt. *πρα* i. ras. 7 litt. M *σπουδαίωσ* A[1] *σπουδέοσ* W *ἔδοξεν*] *ἔδοξεν ὑπάρχειν* P

Μαλίχου τελευτὴ τοῦ πρὸς Ἡρώδην στασιάσαντος Κασσίου κελεύσαντος.

θάνατος τῶν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας πρεσβευτῶν ὑπὸ Ἀντωνίου μετὰ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ νίκην ἐν Συρίᾳ γενομένου καὶ ἀγανακτήσαντος ἐπὶ τῷ Ἡρώδου κατηγορῆσαι. ταῦτα δ' ἔπραξεν χρήμασι πείσαντος αὐτὸν τοῦ Ἡρώδου.

στρατεία Πάρθων εἰς Συρίαν, καθ' ἣν τὸν Ἀριστοβούλου υἱὸν Ἀντίγονον εἰς τὴν βασιλείαν κατήγαγον.

ὡς Ὑρκανὸν καὶ Φασάηλον τὸν ἀδελφὸν Ἡρώδου αἰχμαλώτους ἔλαβον.

ὡς Ἡρώδης φεύγων ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν παραγενόμενος εἰς

PFLAMW Lat

1 *Μαλίχου* — 6 *Ἡρώδου*] *κϛ'* (*κε'* L) *ὡσ μάλιχοσ ἐπιβουλεύων ἀντίπατρον* (*ἀντίπατρον* om. L) *ἀνεῖλε φαρμάκῳ διακονησαμένου χρήμασι τοῦ οἰνοχόου* (*οἰνοχοίο* F) *ὑρκανοῦ. κζ'* (*κϛ'* L) *ὡσ ἡρώδησ ἐπιστείλαντοσ αὐτῷ κασσίου τὸν μάλιχον ἐδολοφόνησεν. κη'* (*κζ'* L) *ὅτι κασσίου ἀναχωρήσαντοσ τῆσ συρίασ καὶ ἡρώδου πρὸσ φάβιον πορευθέντοσ ἕλιξ* (*ἔλιξ* L) *κατὰ φασαήλου στρατιαν* (*στρατείαν* F) *ἤθροισεν, καὶ ὡσ ἡττηθέντοσ ἕλικοσ* (*ἔλικοσ* L) *προσφυγόντοσ εἴσ τινα τῶν πύργων φασάηλοσ αὐτὸν ὑπόσπονδον* (*ὑπόσπονδον αὐτὸν* sic L) *ἀφῆκεν. κθ'* (*κη'* L) *ὡσ ἀντίγονον τὸν ἀριστοβούλου βοηθούμενον παρὰ τοῦ τυρίων τυράννου μαρίωνοσ ἡρώδησ ἀπαντήσασ τρέπεται καὶ τῆσ ἰουδαίασ ἐκβάλλει. λ'* (*κθ'* L) *ὅτι μετὰ τὸ ἡττηθῆναι κάσσιον* (*κάσιον* F) *ἐν μακεδονίᾳ παρὰ τοῦ νέου καίσαροσ καὶ ἀντωνίου ἡρώδησ ἐν βιθυνίᾳ παραγεγονότα πολλοῖσ χρήμασιν ἐθεράπευσεν ἀντώνιον· καὶ διὰ τοῦτο τοὺσ κατηγορεῖν αὐτοῦ βουληθέντασ οὐ προσεδέξατο* (*οὐκ ἐδέξατο* F) *ἀντώνιοσ. καὶ ὅτι τυρίοισ ὑπὲρ ἰουδαίων ἔγραψεν. λα'* (*λ'* L) *ὅτι πάλιν εἰσ συρίαν ἐλθόντοσ ἀντωνίου καὶ κατηγορούντων τινῶν ἡρώδου καὶ φασαήλου οὐ μόνον οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τετράρχασ αὐτοὺσ κατέστησεν, τῶν δὲ κατηγόρων δέκα τὸν ἀριθμὸν ἀπέκτεινεν* FL
1 *et mors malichi* Lat antecedens caput (*XXIII*) continuans *κελεύσαντος*] *τελευτήσαντοσ* P 3 *θάνατος*] *καὶ θάνατοσ* P antecedens caput continuans *ὑπὸ* — 4 *ἀγανακτήσαντος*] *qui cum ad antonium post victoriam macedonicam profecti in syriam uenissent indignantem inuenerunt* Lat 4 *νίκην*] *κην* P 6 *τοῦ* om. P 7 *στρατιὰ* PLAMW *ἀριστόβουλον υἱὸν ἀντιγόνου* W
9 *ὡς Ὑρκανὸν* — 239, 2 *Ἰουδαίας*] *ὡσ ὑρκανὸσ καὶ φασάηλοσ πεπρεσβευκότεσ πρὸσ πάρθουσ κατεσχέθησαν παραντῶν δεθεντεσ ἡρώδου μαθόντοσ τὴν σύλληψιν αὐτῶν καὶ διαφυγόντοσ. λγ' ὡσ μετὰ τὴν ἡρω*(δ)*φυγὴν πάρθοι διήρπασαν τήν τε πόλιν τῶν ἱεροσολύμων καὶ τὸ βασίλειον παραδόντεσ ἀντιγόνῳ δεδεμένουσ ὑρκανὸν καὶ φασάηλον ἔτι τε ὡσ ὑρκανὸσ μὲν τὰ ὦτα διελωβήθη παραντιγόνου ὡσ μὴ πάλιν κατάσχοι τὴν ἱεροσύνην, φασάηλοσ δὲ μᾶλλον* (*μέλλων* coni) *ἀναιρεῖσθαι προανεῖλεν αὐτὸν, ὡσ ἂν μη τοῖσ ἐχθροῖσ ἔργον γένοιτο. λδ' ὡσ ἡρώδησ διαφυγων πάρθουσ ἦλθεν πρὸσ μάλχον τῶν ἀράβων βασιλέα κακεινου μὴ πρὸσδεξαμένου τοῦτον διὰ τῆσ αἰγύπτου πορευθεὶσ πρὸσ ῥωμαίουσ διασώζεται. λε' ὡσ ἡρώδησ ἀντωνίου συναγωνισαμένου βασιλεὺσ τῆσ ἰουδαιασ ἀναγορεύεται καίσαροσ καὶ τῆσ συγκλήτου ῥωμαίων τοῦτο κυρωσάσησ* L
9 *ὡς* — 10 *ἔλαβον* om. Lat 11 *φεύγων* — *Ἰταλίαν* om. Lat *Ἰταλίαν*] *ἰουδαίαν* FAMW *παραγενόμενος*] *καὶ παραγενόμενοσ* P

τὴν Ῥώμην καὶ δεηθεὶς Ἀντωνίου χρήματα πολλὰ ὑποσχόμενος ἀπεδείχθη ὑπό τε τῆς συγκλήτου καὶ Καίσαρος βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας.

ἔκπλους Ἡρώδου μετὰ ταῦτα ἀπὸ Ῥώμης εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ μάχη πρὸς Ἀντίγονον στρατιᾶς αὐτῷ Ῥωμαϊκῆς ἑπομένης καὶ ἡγεμόνος Σίλωνος.

ὡς Σίλωνος Ἱεροσόλυμα πολιορκήσαντος ὑπὸ Σοσσίου καὶ Ἡρώδου Ἀντίγονος διεφθάρη.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν λβ'.

I. 1. *Τῶν δὲ περὶ Ἀλεξάνδραν τὴν βασίλισσαν καὶ τὸν θάνα-*
τον αὐτῆς ἐν τῇ πρὸ ταύτης ἡμῖν βίβλῳ δεδηλωμένων τὰ τούτοις
ἀκόλουθα καὶ προσεχῆ νῦν ἐροῦμεν, οὐκ ἄλλου τινὸς ἢ τοῦ μηδὲν
παραλιπεῖν τῶν πραγμάτων ἢ δι' ἄγνοιαν ἢ διὰ κάματον τῆς μνή-
μης προμηθούμενοι. τὴν γὰρ ἱστορίαν καὶ τὴν μήνυσιν τῶν ἀγνοου- 2
μένων τοῖς πολλοῖς πραγμάτων διὰ τὴν ἀρχαιότητα δεῖ μὲν καὶ τὸ
τῆς ἀπαγγελίας κάλλος, ὅσον δὴ τοῦτ' ἔστιν ἔκ τε τῶν ὀνομάτων
καὶ τῆς τούτων ἁρμονίας καὶ ὅσα πρὸς τούτοις συμβάλλεται κόσμον
τῷ λόγῳ, τοῖς ἀναγνωσομένοις ἔχειν, ὡς ἂν μετὰ χάριτός τινος καὶ 3
ἡδονῆς τὴν ἐμπειρίαν παραλαμβάνοιεν, πάντων δὲ μᾶλλον τῆς ἀκρι-
βείας τοὺς συγγραφεῖς στοχάζεσθαι μηδὲν τοῦ τἀληθῆ λέγειν τοῖς
περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν αὐτοὶ πιστεύειν αὐτοῖς μέλλουσιν προτιμῶντας.
2. *Παραλαβόντος γὰρ τὴν βασιλείαν Ὑρκανοῦ τῷ τρίτῳ ἔτει* 4

PFLAMVWELat

1 *δεηθεὶς Ἀντωνίου* om. Lat 2 inter *τε* et *τῆς* ras. 3—4 litt. W *καὶ* om. W 3 *εἰσ τὴν ἰουδαίαν ἀπὸ ῥώμησ* tr. P *Ῥώμης*] *italia* Lat 4 *ἀντίγωνον* L 6 *ὡς* — 7 *διεφθάρη*] *λζ' ὠσ σίλωνοσ καὶ σοσσίου μετὰ τὴν τῶν ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων πολιορκισάντων τὴν πόλιν αὐτῇ μὲν ἑάλω, ἀντίγονοσ δὲ διεφθάρη, ὁ δὲ ἡρώδησ ἐγκρατησ τῆσ βασιλείασ ἐγεγόνει* L *quemammodum hierosolyma sossio uel herode obsidentibus antigonus interiit* Lat *σουσσίου* F 8 *βι·βλοσ* W *χρόνων* L

φλαουίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ βιβλίον ιδ' praemittit L *φλαυίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ιδ'* AME *ἱστορία ιδ'* V 9 *δὲ*] *μὲν οὖν* V 10 *πρὸ*, *ὁ* i. ras. F ex *ω* corr. L *δεδηλώκαμεν* V *τούτοις*] *τούτοισ οὖν* V 12 *παραλειπεῖν* P 13 *προθυμούμενοι* P *προ(μ)θ(υ)μούμενοι* F *festinantes* Lat *ἀγνωουμένων* L 14 *δεῖ μὲν*] *δῖμεν* FLAMVW *oportet* Lat 15 *ἐπαγγελίασ* FLAMVW *τοῦτό* M *τε* om. L 19 *στοχάζεσθαι*] *στοχάζεσθαι δεῖ* (*δεῖν* AM) FLAMVW et ut uid. Lat *μηδὲν*] *καὶ* FLAMVW 20 *αὐτοὺσ* L *προτιμῶντας* om. LAMVW 21 i. marg. *α'* FL *I* Lat

**παραλαβόντος γὰρ τὴν βασιλείαν*] *ἀρξαμένου τοίνυν τῆσ ἀρχιερωσύνησ* LAMVW, om. Lat *Ὑρκανοῦ*] *πρώτου ὑρκανοῦ* V

τῆς ἑβδόμης καὶ ἑβδομηκοστῆς πρὸς ταῖς ἑκατὸν ὀλυμπιάδος, ὑπα-
τεύοντος Ῥωμαίων Κυίντου Ὁρτησίου καὶ Κυίντου Μετέλλου, ὃς
δὴ καὶ Κρητικὸς ἐπεκαλεῖτο, πόλεμον εὐθὺς ἐκφέρει πρὸς αὐτὸν
Ἀριστόβουλος, καὶ τῆς μάχης αὐτῷ γενομένης πρὸς Ἱεριχοῦντι πολ-
5 λοὶ τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτομολοῦσιν. οὗ
γενομένου φεύγει πρὸς τὴν ἀκρόπολιν Ὑρκανός, ἔνθα συνέβαινεν
κατεῖρχθαι τὴν Ἀριστοβούλου γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ ὑπὸ
τῆς μητρός, καθὼς προειρήκαμεν, καὶ τοὺς ἀντιστασιώτας δὲ κατα-
6 φυγόντας εἰς τὸν τοῦ ἱεροῦ περίβολον αἱρεῖ προσβαλών. καὶ λό-
γους ποιησάμενος πρὸς τὸν ἀδελφὸν περὶ συμβάσεως καταλύεται
τὴν ἔχθραν ἐπὶ τῷ βασιλεύειν μὲν Ἀριστόβουλον, αὐτὸν δὲ ζῆν
7 ἀπραγμόνως καρπούμενον ἀδεῶς τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ κτῆσιν. ταῦτα
ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ ἱερῷ συνθέμενοι καὶ ὅρκοις καὶ δεξιαῖς πιστωσά-
μενοι τὰς ὁμολογίας καὶ κατασπασάμενοι τοῦ πλήθους παντὸς ὁρῶν-
τος ἀλλήλους ἀνεχώρησαν, ὁ μὲν εἰς τὰ βασίλεια, Ὑρκανὸς δ' ὡς
ἰδιώτης τυγχάνων εἰς τὴν οἰκίαν τὴν Ἀριστοβούλου.
8 3. Φίλος δέ τις Ὑρκανοῦ Ἰδουμαῖος Ἀντίπατρος λεγόμενος,
πολλῶν μὲν εὐπόρει χρημάτων, δραστήριος δὲ ὢν τὴν φύσιν καὶ
στασιαστὴς ἀλλοτρίως εἶχεν πρὸς τὸν Ἀριστόβουλον καὶ διαφόρως
9 διὰ τὴν πρὸς τὸν Ὑρκανὸν εὔνοιαν. Νικόλαος μέντοι φησὶν ὁ
Δαμασκηνὸς τοῦτον εἶναι γένος ἐκ τῶν πρώτων Ἰουδαίων τῶν ἐκ
Βαβυλῶνος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀφικομένων. ταῦτα δὲ λέγει χαριζό-
μενος Ἡρώδῃ τῷ παιδὶ αὐτοῦ βασιλεῖ τῶν Ἰουδαίων ἐκ τύχης τι-
10 νὸς γενομένῳ, περὶ οὗ κατὰ καιρὸν δηλώσομεν. οὗτος τοίνυν ὁ
Ἀντίπατρος Ἀντίπας τὸ πρῶτον ἐκαλεῖτο καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ

§ 4 = bell. Iud. I 120.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 397 Syncellus p. 560 sq.

1 ὀλυμπιᾶσιν P 2 καύντου V ορτησίου P ὀρπησίου (ὀρ- M) FLAMVW τοῦ ὀρτησίου E *κυΐντου τοῦ μετέλλου P 3 *καὶ om. F ἐκαλεῖτο E 4 *Ἱεριχοῦντι] ϊεριανὸν P Ἱεριχοῦντα Syncell. 7 *κατεῖρχθαι] κρατεῖσθαι LAMW et i. marg. F 8 καθὼς — 9 προσβαλών om. Lat καταφεύγοντασ E 9 τὸν] τὸ PFE τοῦ ἱεροῦ] ἱερὸν PE περιβόλαιον E *αἴρει PFW αἶρει V προσβαλὼν] προσβαλὼν δὲ LAMWE 10 *συμβιβάσεωσ W 11 *τῷ] τὸ F 12 *κτίσιν W 13 ἐπὶ τοῖς] om. E ἐπὶ τούτοις Hudson *πιστοσάμενοι L 14 ταῖσ ὁμολογίαισ V 15 ἀνεχώρησεν E δὲ LVE 16 τυγχάνων om. FLAMVWE τὴν] τοῦ F, om. LE 17 i. marg. β' FL *II* Lat § 8 affert Syncellus p. 561 18 εὐπόρει] εὐπορῶν FLAMVWE Lat τὴν φύσιν ὢν (ὢν s. M) tr. FLAMVWE 20 *τὸν om. V 21 *τῶν — 22 ταῦτα δὲ om. L 23 *τῶ ἡρώδη M 24 γεγενημένω E *ὁ om. F 25 *ἀντείπασ P *ἐκαλεῖτο om. P

τοῦτο γὰρ ἦν τὸ ὄνομα, ὃν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς γυ-
ναικὸς αὐτοῦ στρατηγὸν ἀποδειξάντων ὅλης τῆς Ἰδουμαίας ποιή-
σασθαι φιλίαν πρὸς τοὺς ὁμοροῦντας αὐτῷ Ἄραβας καὶ Γαζαίους
καὶ Ἀσκαλωνίτας λέγουσιν πολλαῖς αὐτοὺς καὶ μεγάλαις ἐξιδιω-
σάμενον δωρεαῖς. τὴν οὖν Ἀριστοβούλου δυναστείαν ὁ νεώτερος 11
Ἀντίπατρος ὑφορώμενος καὶ δεδιώς, μή τι πάθῃ διὰ τὸ πρὸς αὐ-
τὸν μῖσος, ἐπισυνιστᾷ κατ' αὐτοῦ κρύφα διαλεγόμενος τῶν Ἰουδαίων
τοὺς δυναστεύοντας, ἄδικον εἶναι λέγων περιορᾶν Ἀριστόβουλον
ἀδίκως ἔχοντα τὴν ἀρχήν, καὶ τὸν μὲν ἀδελφὸν ταύτης ἐκβεβληκότα
πρεσβύτερον ὄντα, κατέχοντα δ' αὐτὴν οὖσαν ἐκείνου διὰ τὸ πρε-
σβεῖον. τούτους τε συνεχῶς πρὸς τὸν Ὑρκανὸν ποιούμενος διετέλει 12
τοὺς λόγους, καὶ ὅτι κινδυνεύσει τῷ ζῆν, εἰ μὴ φυλάξαιτο ποιήσας
αὐτὸν ἐκποδών· τοὺς γὰρ φίλους τοὺς Ἀριστοβούλου μηδένα παρα-
λείπειν καιρὸν ἔλεγεν συμβουλεύοντας αὐτὸν ἀνελεῖν ὡς τότε βε-
βαίως ἕξοντα τὴν ἀρχήν. τούτοις Ὑρκανὸς ἠπίστει τοῖς λόγοις 13
φύσει χρηστὸς ὢν καὶ διαβολὴν δι' ἐπιείκειαν οὐ προσιέμενος ῥᾳ-
δίως. ἐποίει δ' αὐτὸν τὸ ἄπραγμον καὶ τὸ παρειμένον τῆς δια-
νοίας τοῖς ὁρῶσιν ἀγεννῆ καὶ ἄνανδρον δοκεῖν· τῆς δ' ἐναντίας
φύσεως ἦν Ἀριστόβουλος, δραστήριος καὶ διεγηγερμένος τὸ φρόνημα.
4. Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Ἀντίπατρος οὐ προσέχοντα ἑώρα τοῖς λό- 14
γοις τὸν Ὑρκανόν, οὐ διέλιπεν ἑκάστης ἡμέρας πλαττόμενος καὶ
διαβάλλων πρὸς αὐτὸν τὸν Ἀριστόβουλον ὡς ἀποκτεῖναι θέλοντα,
καὶ μόλις ἐγκείμενος πείθει πρὸς Ἀρέταν αὐτῷ συμβουλεύσας φυ-
γεῖν τὸν Ἀράβων βασιλέα· πεισθέντι γὰρ ἔσεσθαι καὶ αὐτὸς σύμ-
μαχος ὑπισχνεῖτο. ὁ δὲ ταῦτ' ἀκούων συμφέρειν ἦν ἐπὶ τῷ πρὸς 15

§ 10 cf. bell. Iud. I 123.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 398.

1 *γὰρ* om. FLAMVWE *τὸ* om. E *τοὔνομα* V 3 *ὁμοροῦντασ*, *ρ* ex *λ* corr. V *ὁμόρουσ* E *αὐτῶν* PE 5 *οὖν*] *γοῦν* F *οὖν τοῦ* LAMVW *τε οὖν* E 6 **πάθοι* M 7 **κρύφα κατ' αὐτοῦ* tr. V **τῶν Ἰουδαίων τοὺς*] *πρὸσ τοὺσ τῶν ἰουδαίων* AM 10 *αὐτὴν*] *αὐτόν* P *οὖσαν*] *ὡσ ἂν* P

11 *τε*] *δὲ* LAMWE *πρὸς*] *καὶ πρὸσ* E **τὸν* om. LAMW 12 *κινδυνεύ(σ)ει* F *κινδυνεύει* M *τῷ*] *τὸ* FLAMV et ex corr. A *τοῦ* E **φυλάξεται* coni 13 *αὐτὸν* codd. E **τοὺς*] *τοῦ* FLAMVW **παραλιπεῖν* FV 14 **ὡς*] *ὥστε* LAMW **τότε* om. LW 17 *δὲ* FVE 18 *δὲ* LAMW 19 **ἦν ὁ ἀριστόβουλοσ* LAM *τῷ φρονήματι* PE 21 *διέλειπεν* PAE 22 **τὸν* om. FLAMVW **κτεῖναι* V 24 **τὸν*] *τῶν* PF **καὶ αὐτὸσ ἔσεσθαι* tr. V 25 *ὁ δὲ* — 242, 1 *Ἀραβία*] *igitur cum haec audisset hyrcanus arbitratus prodesse sibi ad finitimam iudaeae arabiam discedere* Lat *ταῦτα* LAMW *συμφέρειν ἦν*] *ἔλεγε σύμφορον* (*συμφέρον* V) *εἶναι* FLAMVW *ἐπὶ τῷ*] *ἐπὶ τὸ* FL *τὸ* V

τὸν Ἀρέταν ἀποδρᾶναι, ἔστιν δὲ ὅμορος τῇ Ἰουδαίᾳ Ἀραβία, καὶ
δὴ πέμπει πρῶτον Ὑρκανὸς πρὸς τὸν τῶν Ἀράβων βασιλέα τὸν
Ἀντίπατρον ληψόμενον πίστεις, ὡς οὐκ ἐκδώσει τοῖς ἐχθροῖς ἱκέ-
16 την αὐτοῦ γενόμενον. λαβὼν δὲ τὰς πίστεις ὁ Ἀντίπατρος ὑπέ-
στρεψε πρὸς Ὑρκανὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ μετ' οὐ πολὺ παραλαβὼν
αὐτὸν καὶ τῆς πόλεως ὑπεξελθὼν νύκτωρ καὶ πολλὴν ἀνύσας ὁδὸν
ἧκεν ἄγων εἰς τὴν καλουμένην Πέτραν, ὅπου τὰ βασίλεια ἦν τῷ
17 Ἀρέτᾳ. μάλιστα δὲ ὢν φίλος τῷ βασιλεῖ κατάγειν τὸν Ὑρκανὸν
εἰς τὴν Ἰουδαίαν παρεκάλει· καὶ τοῦθ' ἑκάστης ἡμέρας ποιῶν καὶ
18 οὐκ ἀνιείς, ἀλλὰ καὶ δωρεὰς προϊέμενος, πείθει τὸν Ἀρέταν. οὐ μὴν
ἀλλὰ καὶ Ὑρκανὸς ὑπέσχετο αὐτῷ καταχθεὶς καὶ τὴν βασιλείαν
κομισάμενος ἀποδώσειν τήν τε χώραν καὶ τὰς δώδεκα πόλεις, ἃς
Ἀλέξανδρος ὁ πατὴρ αὐτοῦ τῶν Ἀράβων ἀφείλετο. ἦσαν δ' αὗται
Μήδαβα, Λιββα, Ναβαλώθ, Ἀραβαθα, Γαλανθώνη, Ζωϊρα, Ὡρω-
ναιδιγωβασιλισσαρυδδα, Αλουσα, Ὠρυβδα.
19 II. 1. Τούτων αὐτῷ τῶν ὑποσχέσεων γενομένων ὁ Ἀρέτας
ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν Ἀριστόβουλον μετὰ πέντε μυριάδων ἱππέων
ἅμα καὶ πεζῆς στρατιᾶς, καὶ νικᾷ τῇ μάχῃ. πολλῶν δὲ μετὰ τὴν
νίκην πρὸς Ὑρκανὸν αὐτομολησάντων μονωθεὶς ὁ Ἀριστόβουλος

§ 15 = bell. Iud. I 124; § 19 = bell. Iud. I 126.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 398.

1 *τὸν*] *αὐτὸν* FV *ἡ ἀραβία* FLAMVW 2 **πρῶτοσ* LVW **τὸν* om. F *τῶν* om. LAMVWE 4 *ὁ* om. E 5 **πρὸσ τὸν ὑρκανὸν* LAMW 7 * *ἄγων*] *ἄγων αὐτὸν* FLAMVW Zon **ἦν τοῦ ἀρέτα* FLAMVW 8 *μάλιστα*] i. marg. *III* Lat 10 *καὶ* om. P 12 **δώδεκα*] *decem* Lat 13 **ἀφείλατο* P *δὲ* FLAMW 14 *Μήδαβα* — 15 *Ὠρυβδα*] *medaba libias nabalotha arabatha galathone* (*galate* Neap.) *zoara mons limgon adissa ribdalusa oribolo* (*oriblo* alii codd.) Lat; cf. XIII 398 *μηδαβᾶ* W *Λιββα Ναβαλώθ*] *ναβαλλὼ, λιββαν|θρα* (*θρα* i. ras. 4 litt.) F *ναβαλλώ* (*ναβάλλω* W) *λιβίασ* LAMVW *Ἀραβαθα*] *ῥαβαθὰ* F *βαρβαθα* L *θαράβαθα* (i. marg. *γρ βάρμαθα* A *γρ βάρβαθα* M) AM *θαραβασὰ* V *θαραβαθὰ* W; est Rabatha olim Ammanitarum: cf. VII 123, 129 *Γαλανθώνη*] *γαλανθῶν* F *ἄγαλλα ἀθώνη* LAMVW *Γελεθων* XIII 398 *Γάλαν* (uel *Ἀγαλαν*) *Θώνη* coni; uide Tuchium quaest. de Flau. Iosephi libr. hist. p. 15 *Ζωϊρα*] *ζωϊρὰ* F *ζώαρα* LAMVW *Ζόαρα* XIII 398 *Ζῶρα* coni, cf. I 204 *Ὡρωναιδιγωβασιλισσαρυδδα*] *ὀρωναὶ, γοβαλὸσ, σαρυδδὰ* F *ορων λιγμων ῥύδδα* L *ὀρών* (*ὁρών* V) *λιγμώ* (*λιϋμώ* M) *μάρισα* (*μάρισσα* MV) *ῥύδδα* AMVW, ad *λιγμώ* (*λιϋμώ*) i. marg. *γρ λιγμών* AM *Ὡρωναιν Γοβολις Ἄρυδδα* coni 15 *Αλουσα*] *ἄλουσα* F *λοῦσα* LW *λουσα* eras. A *λούσσα* V, om. M *Ὠρυβδα*] *ὀρυβδὰ* F *ὄρυβα* LAMVW 16 i. marg. *γ'* FL **ὁ* om. FLAMVW 17 *ἱππέων*] *ἱπποτῶν* LAMVWE
ἑων
ἱππωτῶν F 19 *ὁ* om W

ἔφυγεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ὁ δὲ τῶν Ἀράβων βασιλεὺς πᾶσαν τὴν 20
στρατιὰν ἀγαγὼν καὶ προσβαλὼν τῷ ἱερῷ τὸν Ἀριστόβουλον ἐπο-
λιόρκει προστιθεμένου καὶ τοῦ δήμου τῷ Ὑρκανῷ καὶ συμπολιορ-
κοῦντος αὐτῷ, μόνων δὲ τῶν ἱερέων τῷ Ἀριστοβούλῳ προσμενόν-
των. ὁ μὲν οὖν Ἀρέτας ἐξῆς βαλόμενος στρατόπεδα τῶν Ἀράβων 21
καὶ τῶν Ἰουδαίων ἰσχυρῶς ἐνέκειτο τῇ πολιορκίᾳ. τούτων δὲ γινο-
μένων κατὰ τὸν καιρὸν τῆς τῶν ἀζύμων ἑορτῆς, ἣν πάσχα λέγομεν,
οἱ δοκιμώτατοι τῶν Ἰουδαίων ἐκλιπόντες τὴν χώραν εἰς Αἴγυπτον
ἔφυγον. Ὀνίαν δέ τινα ὄνομα δίκαιον ὄντα καὶ θεοφιλῆ, ὅς ἀνομ- 22
βρίας ποτὲ οὔσης ηὔξατο τῷ θεῷ λῦσαι τὸν αὐχμὸν καὶ γενόμενος
ἐπήκοος ὁ θεὸς ὗσεν, κρύψαντα ἑαυτὸν διὰ τὸ τὴν στάσιν ὁρᾶν
ἰσχυρὰν ἐπιμένουσαν, ἀναχθέντα εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἰουδαίων
ἠξίουν, ὡς ἔπαυσε τὴν ἀνομβρίαν εὐξάμενος, ἵν' οὕτως ἀρὰς θῇ
κατὰ Ἀριστοβούλου καὶ τῶν συστασιαστῶν αὐτοῦ. ἐπεὶ δὲ ἀντι- 23
λέγων καὶ παραιτούμενος ἐβιάσθη ὑπὸ τοῦ πλήθους, στὰς μέσος
αὐτῶν εἶπεν· „ὦ θεὲ βασιλεῦ τῶν ὅλων, ἐπεὶ οἱ μετ' ἐμοῦ συνε- 24
στῶτες σὸς δῆμός ἐστιν καὶ οἱ πολιορκούμενοι δὲ ἱερεῖς σοί, δέο-
μαι μήτε κατὰ τούτων ἐκείνοις ὑπακοῦσαι μήτε κατ' ἐκείνων ἃ οὗτοι
παρακαλοῦσιν εἰς τέλος ἀγαγεῖν.“ καὶ τὸν μὲν ταῦτ' εὐξάμενον
περιστάντες οἱ πονηροὶ τῶν Ἰουδαίων κατέλευσαν.

2. Ὁ δὲ θεὸς ταύτης αὐτοὺς παραχρῆμα ἐτιμωρήσατο τῆς ὠμό- 25
τητος καὶ δίκην εἰσεπράξατο τοῦ Ὀνίου φόνου τούτῳ τῷ τρόπῳ·
πολιορκουμένων τῶν ἱερέων καὶ τοῦ Ἀριστοβούλου συνέβη τὴν ἑορ-
τὴν ἐπιστῆναι τὴν καλουμένην φάσκα, καθ' ἣν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν

---

§ 19 et 20 = bell. Iud. I 126.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 398.

1 *ἱεροσόλυμα, ρ i. ras. 2—3 litt. V 3 *του^{ω} V 4 *μόνον A *τῶν om. L *παραμενόντων Zon 5 *βαλλόμενοσ AMVW *τὰ στρατόπεδα FV 6 *Ἰουδαίων] ἰδουμαίων P γενομένων FLAMWE 7 *π^{φ}ασχ^{κ}α F φάσκα LAMVW 8 *ἐκλειπόντεσ P 9 *Ὀνίαν δέ τινα] ὀνίασ δέ τισ FLVW et i. marg. AM, idem ut uid. Lat *δίκαιον ὄντα] δίκαιοσ ἀνὴρ FLVW et ut uid. Lat *θεοφιλὴσ FLVW et ut uid. Lat *ὅς om. LW 10 *εὔξατο AMW 11 κρύψαντα ἑαυτὸν] ἔκρυψέ (-έν LW) τε αὐτὸν FLVWE ἐγκρύψαντα τότε ἑαυτὸν AM, i. marg. γρ ἔκρυψεν ἑαυτὸν A 12 ἰσχυρὰν om. VE *ἀναχθέντα] ἀναχθέντασ P[1] ἀναχθέντα δ' FLAMV ἀναχθέντοσ δ' W 13 *θῇ om. FV 14 συστασιαστῶν] στρατιωτῶν LAMW συστασιωτῶν E *αὐτοῦ] αὐτοῦ ἐπιθῆται FV 15 *μέσων L 16 *ὦ θεὸς ed. pr. συνεστῶτες] νῦν ἑστῶτεσ FLAMVWE 18 ἐκείνουσ L ἐπακοῦσαι FV ἐπακούσησ LAMW ὑπακούσησ E 19 ταῦτα LAMWE 22 τοῦτο W 23 *πολιορκουμένων δὴ τῶν ἱερέων, litt. ν δὴ τῶν ἱερέων i. ras. angustiore m. 2 A *τῶν] γὰρ τῶν FV 24 *paschae Lat

26 πολλὰ θύειν τῷ θεῷ. ἀποροῦντες δὲ θυμάτων οἱ περὶ τὸν Ἀρι-
στόβουλον ἠξίωσαν αὐτοῖς τοὺς ὁμοφύλους παρασχεῖν χρήματα λα-
βόντας ἀντὶ τῶν θυμάτων ὅσα θέλουσιν. τῶν δέ, εἰ βούλονται
λαβεῖν, χιλίας δραχμὰς ὑπὲρ ἑκάστης κεφαλῆς καταβαλεῖν κελευόν-
των, προθύμως ὅ τε Ἀριστόβουλος καὶ οἱ ἱερεῖς ὑπέστησαν καὶ
27 διὰ τῶν τειχῶν καθιμήσαντες ἔδωκαν αὐτοῖς τὰ χρήματα. κἀκεῖνοι
λαβόντες οὐκ ἀπέδωκαν τὰ θύματα, ἀλλ' εἰς τοῦτο πονηρίας ἦλ-
θον, ὥστε παραβῆναι τὰς πίστεις καὶ ἀσεβῆσαι τὸν θεὸν τὰ πρὸς
28 τὰς θυσίας μὴ παρασχόντες τοῖς δεομένοις. παρασπονδηθέντες δὲ
οἱ ἱερεῖς ηὔξαντο τὸν θεὸν δίκην αὐτῶν εἰσπράξασθαι παρὰ τῶν
ὁμοφύλων, ὁ δὲ οὐκ ἀνεβάλετο τὴν τιμωρίαν, ἀλλὰ πνεῦμα πολὺ
καὶ βίαιον ἐπιπέμψας τὸν καρπὸν ἁπάσης τῆς χώρας διέφθειρεν,
ὡς τὸν μόδιον τοῦ σίτου τότε αὐτοὺς ἐξωνεῖσθαι δραχμῶν ἕνδεκα.
29 3. Ἐν τούτῳ πέμπει Σκαῦρον εἰς Συρίαν Πομπήιος αὐτὸς ὢν
ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ πολεμῶν ἔτι Τιγράνῃ. ὁ δὲ ἀφικόμενος εἰς Δα-
μασκὸν Λόλλιον καὶ Μέτελλον νεωστὶ τὴν πόλιν ᾑρηκότας εὑρὼν
30 αὐτὸς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἠπείγετο. παραγενομένου δὲ πρέσβεις ἧκον
πρὸς αὐτὸν παρά τε Ἀριστοβούλου καὶ Ὑρκανοῦ συμμαχεῖν ἀξι-
ούντων ἑκατέροις. ὑπισχνουμένου δὲ Ἀριστοβούλου τετρακόσια δώ-
σειν τάλαντα, τοῦ δὲ Ὑρκανοῦ τούτων οὐκ ἐλάττονα παρέξειν, προσ-
31 δέχεται τὴν Ἀριστοβούλου ὑπόσχεσιν· καὶ γὰρ εὔπορος χρημάτων
καὶ μεγαλόψυχος ἦν καὶ μετριωτέρων ἠξίου τυγχάνειν, ὁ δὲ πένης
ἦν καὶ γλίσχρος καὶ περὶ μειζόνων τὴν ἄπιστον προὔτεινεν ἐπαγγε-
λίαν. οὐ γὰρ ἴσον ἦν βίᾳ πόλιν ἑλεῖν ἐν ταῖς μάλιστα ὀχυρὰν καὶ

§ 29 = bell. Iud. I 127.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 399.

2 αὐτοὺσ V *λαβόντεσ F λαμβάνοντασ LAMW 3 βούλοιντο E 4 *λαβεῖν] μυρίασ LW 5 *οἱ om. LW *ἐπέστησαν FV 6 τοιχῶν M τειχέων E *καθειμήσαντεσ P *ἔδοσαν LAMW 7 *ἀπέδοσαν M 8 τὸν] εἰσ τὸν FLAMVWE τὴν θυσίαν FLAMVW θυσίαν E 9 *παρασπονδισθέντεσ P 10 τῷ θεῷ FLAMVWE *αὐτῶν] αὐτὸν PAMV, om. LW εἰσπρᾶξαι E 11 *ἀνεβάλλετο FLM 12 *χώρας] γῆσ P 13 ὡς] ὥστε E *τότ' FLAMVW αὐτοῖσ PFLVWE *ἐξωνεῖσθαι] (ut) — emeretur Lat 14 i. marg. δ' FL IIII Lat *ἐν τοῦτο L πέμπει καὶ σκαῦρον FLAVWE καὶ σκαῦρον πέμπει M *ὢν] ὡσ P 15 *ἔτι] ἔπι P adhuc Lat 16 *Λόλλιον] ὄλλιον P λόλλιον μὲν (i. ras. pressius m. 2 A) FLAMVW *μετέλλιον P *νεωστὶ] nuper teostam Lat nomen hoc esse arbitratus *εἰρηκότασ P[1]L 17 *παραγινομένου FLAMW δὲ] τὲ E 18 *παρ' αὐτοῦ τε ἀριστοβούλου πρὸσ αὐτὸν tr. V *παρά τε, litt. ρά τ i. ras. A *συμμαχεῖν] συμμαχίαν P εἰ βούλοιτο συμμαχεῖν FLAMW 19 ἑκατέροις] om. E ἑκατέρω V ὑπισχνουμένοισ F ὑπισχνουμένων VE δὲ] τὲ E *τετρακόσια] μὲν τετρακόσια (τ' V) FLAMVW τριακόσια bell. Iud. 22 πένης] καὶ πένησ FLAMVWE Lat 23 *προύτινεν L 24 ταῖς] τοῖσ VE

δυνατήν, ἢ φυγάδας ἐκβαλεῖν μετὰ τοῦ Ναβαταίων πλήθους οὐκ εὖ
πρὸς πόλεμον διακειμένων. τούτῳ τοίνυν προσθέμενος διὰ τὰς 32
προειρημένας αἰτίας λαβὼν τὰ χρήματα λύει τὴν πολιορκίαν, κε-
λεύσας ἀναχωρεῖν τὸν Ἀρέταν ἢ πολέμιον αὐτὸν Ῥωμαίων ἀπο-
δειχθήσεσθαι. καὶ Σκαῦρος μὲν εἰς Δαμασκὸν πάλιν ἀνεχώρησεν, 33
Ἀριστόβουλος δὲ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπί τε Ἀρέταν καὶ Ὑρκα-
νὸν ἐστράτευσεν καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς περὶ τὸν καλούμενον Παπυ-
ρῶνα νικᾷ τῇ μάχῃ καὶ κτείνει περὶ ἑξακισχιλίους τῶν πολεμίων,
μεθ' ὧν ἔπεσεν καὶ Φαλλίων ὁ Ἀντιπάτρου ἀδελφός.

III. 1. Μετ' οὐ πολὺ δὲ Πομπηίου εἰς Δαμασκὸν ἀφικομένου 34
καὶ κοίλην Συρίαν ἐπιόντος ἧκον παρ' αὐτὸν πρέσβεις ἐξ ὅλης Συ-
ρίας καὶ Αἰγύπτου καὶ ἐκ τῆς Ἰουδαίας· ἔπεμψε γὰρ αὐτῷ μέγα
δῶρον Ἀριστόβουλος ἄμπελον χρυσῆν ἐκ πεντακοσίων ταλάντων.
μέμνηται δὲ τοῦ δώρου καὶ Στράβων ὁ Καππάδοξ λέγων οὕτως· 35
„ἦλθεν δὲ καὶ ἐξ Αἰγύπτου πρεσβεία καὶ στέφανος ἀπὸ χρυσῶν
τετρακισχιλίων καὶ ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἴτε ἄμπελος εἴτε κῆπος· τερ-
πωλὴν ὠνόμαζον τὸ δημιούργημα. τοῦτο μέντοι τὸ δῶρον ἱστορή- 36
καμεν καὶ ἡμεῖς ἀνακείμενον ἐν Ῥώμῃ ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς τοῦ
Καπετωλίου ἐπιγραφὴν ἔχον Ἀλεξάνδρου τοῦ τῶν Ἰουδαίων βασι-
λέως. ἐτιμήθη δὲ εἶναι πεντακοσίων ταλάντων." Ἀριστόβουλον
μὲν οὖν τοῦτο λέγεται πέμψαι τὸν Ἰουδαίων δυνάστην.

2. Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἧκον πάλιν πρέσβεις πρὸς αὐτὸν Ἀντί- 37
πατρος μὲν ὑπὲρ Ὑρκανοῦ, Νικόδημος δὲ ὑπὲρ Ἀριστοβούλου, ὃς
δὴ καὶ κατηγόρει τῶν λαβόντων χρήματα Γαβινίου μὲν πρότερον

§ 31 = bell. Iud. I 128.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 399.

2 *πόλεμον] πτολεμαῖον P *διακειμένου FLVW 4 *ἀποδειχθήσεσθαι ῥωμαίων tr. LAMW fort. recte 6 *ἀριστόβουλοσ, οσ ex ου corr. V 7 *περὶ] ἐπὶ FLAMVW *Παπυρῶνα] capiron Lat 9 καὶ Φαλλίων] κεφαλλίων LA² κεφαλίων A¹WE cephalon Lat, cf. bell. Iud. § 130 ὁ om. FLW 10 i. marg. ε' FL 11 *ἐπιόντωσ W παρ'] πρὸσ E 12 *ἔπεμψε, ε finale i. ras. A ex αν corr. m. 2 L 15 ἀπὸ] ἐκ FLAMVW 16 καὶ om. FLAMW ἐκ] ἀπὸ FLAMVW τερπωλὴν] terpon (terpnon alii codd.) id est delectabile Lat 17 ὀνομάζων F ὠνομάζων L ὀνόμαζον W 18 *καὶ om. L ἐν om. E 19 *καπιτωλίου (ι (ante τ) i. ras. A ex η corr. L) FLAM ἔχων FL Ἀλεξάνδρου] ἀριστοβούλου E aristoboli filii alexandri Lat, quod num uerum sit, dubito

21 οὖν] αὖ V τὸν] τῶν L τὸν τῶν V 22 ἧκον — πρὸς αὐτὸν] ἧκον πάλιν πρὸσ τὸν πομπήϊον πρέσβεισ L ἧκον πρὸσ αὐτὸν πομπήϊον πάλιν πρέσβεισ (ἧκον suppl., litt. πρὸσ — πάλιν π i. ras. angustiore m. 2 A) AM ἧκον πρὸσ αὐτὸν πάλιν πρέσβεισ W ἧκον πάλιν πρὸσ αὐτὸν E rursus legati ad eum uenerunt Lat 23 *Νικόδημος] nicomedes Lat 24 γαβηνίου V

Σκαύρου δὲ ὕστερον, τοῦ μὲν τριακόσια τοῦ δὲ τετρακόσια τάλαντα,
38 *πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τούτους ἐχθροὺς αὐτῷ κατασκευάζων. κελεύ-*
σας δὲ ἥκειν τοὺς διαμφισβητοῦντας ἐνισταμένου τοῦ ἔαρος ἀνα-
λαβὼν τὴν δύναμιν ἐκ τῶν χειμαδίων ὥρμησεν ἐπὶ τῆς Δαμασκηνῆς.
καὶ τήν τε ἄκραν ἐν παρόδῳ τὴν ἐν Ἀπαμείᾳ κατέσκαψεν, ἣν ὁ Κυ-
39 *ζικηνὸς ἐτείχισεν Ἀντίοχος, καὶ τὴν Πτολεμαίου τοῦ Μενναίου*
χώραν κατενόησεν, ἀνδρὸς πονηροῦ καὶ οὐδὲν ἐλάσσονος Διονυσίου
τοῦ Τριπολίτου τοῦ πελεκισθέντος, ᾧπερ καὶ κηδεύων ἐτύγχανεν,
χιλίοις μέντοι ταλάντοις ἐξωνησαμένου τὴν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτημάτων
40 *τιμωρίαν, οἷς Πομπήιος τοὺς στρατιώτας ἐμισθοδότησεν. ἐξεῖλεν*
δὲ καὶ Λυσιάδα χωρίον, οὗ τύραννος ἦν Σίλας ὁ Ἰουδαῖος. διελ-
θὼν δὲ τὰς πόλεις τήν τε Ἡλιούπολιν καὶ τὴν Χαλκίδα καὶ τὸ
διεῖργον ὄρος ὑπερβαλὼν τὴν κοίλην προσαγορευομένην Συρίαν ἀπὸ
41 *τῆς ἄλλης εἰς Δαμασκὸν ἧκεν. ἔνθα δὴ καὶ τῶν Ἰουδαίων διήκουσεν*
καὶ τῶν ἡγουμένων αὐτῶν, οἳ πρός τε ἀλλήλους διεφέροντο Ὑρκα-
νὸς καὶ Ἀριστόβουλος καὶ τὸ ἔθνος πρὸς ἀμφοτέρους, τὸ μὲν οὐκ
ἀξιοῦν βασιλεύεσθαι· πάτριον γὰρ εἶναι τοῖς ἱερεῦσι τοῦ τιμωμένου
παρ᾽ αὐτοῖς θεοῦ πειθαρχεῖν, ὄντας δὲ τούτους ἀπογόνους τῶν
ἱερέων εἰς ἄλλην μετάγειν ἀρχὴν τὸ ἔθνος ζητῆσαι, ὅπως καὶ δοῦ-
42 *λον γένοιτο. Ὑρκανὸς δὲ κατηγόρει, ὅτι πρεσβύτερος ὢν ἀφαιρε-*
θείη τὸ πρεσβεῖον ὑπὸ Ἀριστοβούλου καὶ μικρὸν ἔχοι μέρος τῆς
43 *χώρας ὑφ᾽ αὑτῷ, τὴν δὲ ἄλλην βίᾳ λαβὼν Ἀριστόβουλος· τάς τε*
καταδρομὰς τὰς ἐπὶ τοὺς ὁμόρους καὶ τὰ πειρατήρια τὰ ἐν τῇ θα-

§ 41 = bell. Iud. I 131.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 400.

1 *ὕστερον*] *δεύτερον* LAMW *τοῦ δὲ τετρακόσια* om. W 2 *τοὺσ ἄλλουσ* LW *ἐχθροὺσ καὶ τούτουσ* tr. V **κελεύσας*] i. marg. *V* Lat 3 *ἥκειν*] *ἐλθεῖν* E *ad damascum uenire* Lat **ἔαρος*] *θάροσ*P 4 **τὴν δαμασκηνὴν* FAMV, i. marg. *γρ ἐπὶ τῆσ δαμασκηνῆσ* A *γρ τῆσ δαμασκηνῆσ* M 6 **ἐτείχησεν* L **minnei* Lat 7 **κατεπόνησεν* Dindorf **καὶ οὐδὲν* — 8 *Τριπολίτου*] *et paene dionysio tripolitano deterioris* Lat *ἐλάττονοσ* FLAMVW *ἔλαττον* E recte ut uid. 8 **τοῦ* om. P *ᾧπερ*] *ὥσπερ* F *ὅσπερ* LAMVWE *ᾧπερ — ἐτύγχανεν*] *et dum eum morte dignum inuenisset* Lat **μηδεύων* L **ἐτύγχανεν*] *ἐτύγχανεν αὐτῷ* FLAMVW 9 **ἡμαρτημένων* Hudson ex cod. Henn., in quo re uera *ἡμαρτημάτων* extat 11 **ὁ* om. AM 12 *heliopolim* Lat *καὶ τὸ*] *τὸ* W *καὶ τὸ* — 14 *ἧκεν*] *in medio positum montem ascendit et ad inferiorem syriam damascumque peruenit* Lat 13 *διῆγον* L *κύλην* P 14 *ἄλλης*] *πέλλησ* FLAMV *πέλλεισ* W 15 *τε* om. WE *Ὑρκανὸς*] *ὁ τε ὑρκανὸσ* FLAMVW 19 **ἀρχὴν μετάγειν* tr. M *ζητῆσαι*] om. E *ἐζήτησαν* FLAMW **δοῦλοι γένοιντο* V 20 **ἀφερεθείη* P *ἀφαιρεθῇ* V *τοῦ πρεσβείου* PE 21 **ὑπὸ*] *ὑπερ* L *ὑπ᾽* V *ἔχει* E 22 *λαβεῖν ἀριστόβουλον* E 23 *θαλάσσῃ* E

λάττη τοῦτον εἶναι τὸν συστήσαντα διέβαλεν, οὐκ ἂν οὐδ' ἀποστῆναι λέγων τὸ ἔθνος αὐτοῦ, εἰ μὴ βίαιός τις καὶ ταραχώδης ὑπῆρχεν. συνηγόρουν δὲ αὐτῷ ταῦτα λέγοντι πλείους ἢ χίλιοι τῶν δοκιμωτάτων Ἰουδαίων Ἀντιπάτρου παρασκευάσαντος. ὁ δὲ τοῦ μὲν ἐκ- 44
πεσεῖν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς τὴν ἐκείνου φύσιν ᾐτιᾶτο ἄπρακτον οὖσαν καὶ διὰ τοῦτ' εὐκαταφρόνητον, αὐτὸν δ' ἔλεγεν φόβῳ τοῦ μὴ πρὸς ἄλλους μεταστῆναι τὴν ἀρχὴν ἐξ ἀνάγκης αὐτὴν ὑπελθεῖν, προσαγορεύεσθαι δὲ αὐτὸν τοῦτο ὅπερ καὶ Ἀλέξανδρον τὸν πατέρα. καὶ 45
δὴ μάρτυρας τούτων ἐκάλει τοὺς νέους καὶ σοβαρωτέρους, ὧν ἐβδελύττοντο τὰς πορφυρίδας καὶ τὰς κόμας καὶ τὰ φάλαρα καὶ τὸν ἄλλον κόσμον, ὃν ὥσπερ οὐ δίκην ὑφέξοντες, ἀλλ' ὡς εἰς πομπὴν προϊόντες περιέκειντο.

3. Πομπήιος δὲ τούτων ἀκούσας καὶ καταγνοὺς Ἀριστοβούλου 46
βίαν, τότε μὲν αὐτοὺς ἀπέπεμψεν διαλεχθεὶς πρᾴως, ἐλθὼν δ' εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ἔλεγεν διατάξειν ἕκαστα, ἐπειδὰν τὰ τῶν Ναβαταίων πρῶτον ἴδῃ. τέως δὲ ἐκέλευσεν ἡσυχίαν ἄγειν θεραπεύων ἅμα τὸν Ἀριστόβουλον, μὴ τὴν χώραν ἀποστήσῃ καὶ διακλεισθείη τῶν παρόδων. ἔτυχεν μέντοι τοῦτο ἐξ Ἀριστοβούλου γενόμενον· 47
οὐ γὰρ ἀναμείνας οὐδὲν ὧν διελέχθη πρὸς αὐτὸν ὁ Πομπήιος εἰς Δεῖλον πόλιν ἦλθεν κἀκεῖθεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπῆρεν.

4. Ὀργίζεται δ' ἐπὶ τούτοις ὁ Πομπήιος, καὶ τὴν ἐπὶ τοὺς 48
Ναβαταίους ἀναλαβὼν στρατιὰν ἔκ τε Δαμασκοῦ καὶ τῆς ἄλλης Συρίας ἐπικουρικὰ σὺν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ Ῥωμαίων τάγμασιν

§ 42 = bell. Iud. I 131.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 400.

1 διέβαλλεν LAMWE οὐδὲ E 2 *λέγον W *αὐτοῦ om. FLVW τις] τε FLAMVWE 3 *ταὐτὰ V *λέγον V (τ suprascr.) λέγοντες ed. pr. 6 *τοῦτο M et ex corr. A *αὐτὸν M et ex corr. A δὲ LAMVWE *φόβῳ] *non tantum pro regni ambitione (sumpsisse principatum) quantum metu* Lat *τοῦ] τῷ AM *μὴ om. P *πρὸσ ἀλλήλουσ (in ἄλλουσ corr. F) FMV 8 *αὐτὸ coni *τοῦτο] τὸ αὐτὸ Gutschmid 9 *σοβαροτέρουσ P σωβαρωτέρουσ L 10 *κώμασ L 11 *ὃν] οἳ LW *δίκην] λύπην P *ὑφέξωντεσ L 12 *περιέκειντο, έ suppl. A ὑπέκειντο FLVW 13 i. marg. ς' FL 14 *αὐτοὺς om. LW πραέωσ E δὲ E 15 *διατάξιν L *ἕκαστα] ἕκαστα καλῶσ LAMW 16 *εἴδη P ἴδοι V *prouideret* Lat εἰδῇ coni *τέως] ὡσ FV *δ' FAMV ἐκέλευσεν] ἔδοξεν E ἐκέλευεν Gutschmid 17 *διακλεισθῇ coni 18 *παρόδων, δ ex ντ corr. L i. marg. *VI* Lat 19 *οὐδὲ L *διειλέχθη (ει i. ras. A) AM 20 Δεῖλον] δήλιον FLAMVW *delon* Lat διὸσηλιουπόλεωσ aut διοσπόλεωσ bell. Iud., ubi Δῖον Spanheim 21 i. marg. ζ' FL δὲ LAMVWE *ὁ om. FLAMVW 22 στρατιὰν] *expeditionem* Lat 23 ἐπικουρικὰ] A[1] ἐπικουρικὰσ LMW et ex corr. A ἐπικουρίαν PFV τοῖς] τοῖσ ἄλλοισ τοῖσ V

49 *ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν Ἀριστόβουλον. ὡς δὲ παραμειψάμενος Πέλλαν*
καὶ Σκυθόπολιν εἰς Κορέας ἧκεν, ἥτις ἐστὶν ἀρχὴ τῆς Ἰουδαίας
διεξιόντι τὴν μεσόγειον, ἐνταῦθα εἴς τι περικαλλὲς ἔρυμα ἐπ' ἄκρου
τοῦ ὄρους ἱδρυμένον Ἀλεξάνδρειον Ἀριστοβούλου συμπεφευγότος,
50 *πέμψας ἐκέλευσεν ἥκειν πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ παραινούντων πολλῶν*
μὴ πολεμεῖν Ῥωμαίοις κάτεισιν καὶ δικαιολογησάμενος πρὸς τὸν
ἀδελφὸν περὶ τῆς ἀρχῆς πάλιν εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβαίνει Πομ-
51 *πηίου συγχωρήσαντος. καὶ τοῦτ' ἐποίησεν δὶς καὶ τρίς, ἅμα μὲν*
κολακεύων τὴν ἀπ' αὐτοῦ περὶ τῆς βασιλείας ἐλπίδα καὶ πρὸς
ἕκαστον ὧν κελεύσειεν Πομπήιος ὑπακούειν ὑποκρινόμενος, ἅμα δὲ
ἀναχωρῶν εἰς τὸ ἔρυμα ὑπὲρ τοῦ μὴ καταλύειν αὐτὸν καὶ πρὸς
τὸ πολεμεῖν ἀφορμὴν αὐτῷ παρασκευαζόμενος, δεδιὼς μὴ τὴν ἀρ-
52 *χὴν εἰς Ὑρκανὸν περιστήσῃ. κελεύοντος δὲ Πομπηίου παραδιδόναι*
τὰ ἐρύματα καὶ τοῖς φρουράρχοις ἐπιστέλλειν τῇ ἑαυτοῦ χειρί, πα-
ραδέχεσθαι δὲ ἄλλως ἀπείρητο, πείθεται μέν, δυσανασχετῶν δ'
ἀνεχώρησεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἐν παρασκευῇ τοῦ πολεμεῖν ἐγίνετο.
53 *καὶ μετ' οὐ πολὺ Πομπηίῳ στρατιὰν ἐπ' αὐτὸν ἄγοντι καθ' ὁδὸν*
ἀφικόμενοί τινες ἐκ πόντου τὴν Μιθριδάτου τελευτὴν ἐμήνυον τὴν
ἐκ Φαρνάκου τοῦ παιδὸς αὐτῷ γενομένην.
54 IV. 1. *Στρατοπεδευσάμενος δὲ περὶ Ἱεριχοῦντα, οὗ τὸν φοίνικα*
συμβέβηκε τρέφεσθαι καὶ τὸ ὀποβάλσαμον μύρων ἀκρότατον, ὃ τῶν
θάμνων τεμνομένων ὀξεῖ λίθῳ ἀναπιδύει ὥσπερ ὀπός, ἕωθεν ἐπὶ
55 *Ἱεροσολύμων ἐχώρει. καὶ μετανοήσας Ἀριστόβουλος ἀφικνεῖται*

---

§ 49 = bell. Iud. I 134.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 400.

2 *Σκυθόπολιν*] *σκυθίαν* P *ἐστὶ τῆσ* (*τῆσ* om. LW) *ἰουδαίασ ἀρχὴ* tr. LAMW 3 *μεσόγειον*] *μεσόπιον* P *ἐνταῦθα*] *ἔνθα δή* AM *εἴς*] *εἴ* P *ἔσ* AM 4 **ἀλεξάνδριον* (*ι* i. ras. F) PFLAMW *Ἀριστοβούλου*] *εἰσ ὃ* (*ὃ* om. W) *ἀριστοβούλου* FLAMVW et ut uid. Lat, antea uerbum *παραγίνεται* excidisse putat Holwerda *εἴσω Ἀριστοβούλου* Gutschmid **πεφευγότοσ* W 7 *Πομπηίου συγχωρήσαντος*] om. V *συγχωρήσαντοσ πομπηίου* E 8 **τοῦτο* V 9 *τὴν*] *διὰ τὴν* Gutschmid 10 *ἐκέλευσε* V 11 *εἰσ τὰ ἐρύματα* LAMWLat *αὐτὸν* PFLMVW *πρὸς τὸ*] *πρὸσ τὸ μὴ* P *μὴ πρὸσ τὸ* L 12 *αὐτῶ* PFLMVW 13 *περιστήσει* V **παραδοῦναι* W 15 **ἀπήρητο* F i. marg. *VII* Lat *δὲ* FLAMVWE 16 **καὶ*] i. marg. *η'* FL 17 **ἐπ'* om. F **καθ' ὁδὸν* om. PLat 18 **τὴν Μιθριδάτου τελευτὴν*] *mithridatem hausto ueneno defunctum* Lat **τὴν ἐκ*] *διὰ* FLAMVW 19 **φαρμάκου* W *αὐτοῦ* VE 20 i. marg. *ζ'* E **στρατευσάμενοσ* P **δὲ* om. F **περὶ*] *ἐπὶ* PFV *in* Lat 21 *τρέφεσθαι συμβέβηκε* (-*κεν* A¹W) tr. FLAMVWE **ὀποβάλσαμον*] *ἀπὸ βαλσάμου* W **μύρων*] *μύρον* V¹W *unguentum* Lat 22 **θάμνων*] *ἀμνῶν* P *flos* Lat **ἀναπηδύει* PFLA¹ 23 *ἱεροσόλυμα* VE

πρὸς Πομπήιον, καὶ χρήματά τε διδοὺς καὶ τοῖς Ἱεροσολύμοις αὐ-
τὸν εἰσδεχόμενος παρεκάλει παύσασθαι τοῦ πολέμου καὶ πράττειν
μετ᾽ εἰρήνης ὅ τι βούλεται. συγγνοὺς δὲ ὁ Πομπήιος αὐτῷ δεο-
μένῳ πέμπει Γαβίνιον καὶ στρατιώτας ἐπί τε τὰ χρήματα καὶ τὴν
πόλιν. οὐ μὴν ἐπράχθη τι τούτων, ἀλλ᾽ ἐπανῆλθεν ὁ Γαβίνιος 56
τῆς τε πόλεως ἀποκλεισθεὶς καὶ τὰ χρήματα μὴ λαβών, τῶν Ἀρι-
στοβούλου στρατιωτῶν οὐκ ἐπιτρεψάντων τὰ συγκείμενα γενέσθαι.
ὀργὴ δ᾽ ἐπὶ τούτοις Πομπήιον λαμβάνει, καὶ τὸν Ἀριστόβουλον ἐν 57
φυλακῇ καταστήσας αὐτὸς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔρχεται τὰ μὲν ἄλλα πάντα
οὖσαν ὀχυράν, μόνῳ δὲ τῷ βορείῳ μέρει φαύλως ἔχουσαν· περιέρ-
χεται γὰρ αὐτὴν φάραγξ εὐρεῖά τε καὶ βαθεῖα ἐντὸς ἀπολαμβάνουσα
τὸ ἱερὸν λιθίνῳ περιβόλῳ καρτερῶς πάνυ τετειχισμένον.
2. Ἦν δὲ τῶν ἀνθρώπων ἔνδον στάσις οὐχ ὁμονοούντων περὶ 58
τῶν ἐνεστώτων, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐδόκει παραδιδόναι Πομπηίῳ τὴν
πόλιν, οἱ δὲ τὰ Ἀριστοβούλου φρονοῦντες ἀποκλείειν τε καὶ πολε-
μεῖν παρήνουν τῷ κἀκεῖνον ἔχεσθαι δεδεμένον. φθάσαντες δὲ οὗτοι
τὸ ἱερὸν καταλαμβάνουσι καὶ τὴν τείνουσαν ἀπ᾽ αὐτοῦ γέφυραν
εἰς τὴν πόλιν εἰς πολιορκίαν εὐτρεπιζόμενοι. οἱ δὲ ἕτεροι δεξά- 59
μενοι τὴν στρατιὰν ἐνεχείρισαν Πομπηίῳ τήν τε πόλιν καὶ τὰ βα-
σίλεια. Πομπήιος δὲ Πείσωνα τὸν ὑποστράτηγον πέμψας σὺν στρα-
τιᾷ τήν τε πόλιν καὶ τὰ βασίλεια ἐφρούρει καὶ τὰς οἰκίας τὰς πρὸς
τῷ ἱερῷ καὶ ὅσα ἦν ἔξω περὶ τὸ ἱερὸν ὠχύρου. καὶ τὸ μὲν πρῶ- 60
τον λόγους συμβατηρίους τοῖς ἐντὸς προσέφερεν, οὐχ ὑπακουόντων
δὲ εἰς ἃ προεκαλεῖτο τὰ πέριξ ἐτείχιζε χωρία πρὸς ἅπαντα Ὑρκα-
νοῦ προθύμως ὑπηρετοῦντος. Πομπήιος δὲ ἕωθεν στρατοπεδεύεται

§ 55 = bell. Iud. I 139.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 401.

1 *πομπήϊοσ V¹ τε om. FLAMVWE *αὐτῶν L 3 *συγνοὺσ P δὲ] οὖν E δὴ Gutschmid ὁ om. FLAMVWE 4 γαβήνιον A¹VE ταβίνιον P γαβίννιον F στρατιώτην E 5 γαβήνιοσ VWE 6 *τε om. V 7 *στασιωτῶν coni *συγκ·είμενα, eras. uid. λ A 8 *ὀργὴ] i. marg. θ′ FL *VIII* Lat *δ᾽] τε FLAMW 9 *μὲν] δ᾽ P 13 *ἔνδον om. F 14 *δὲ τ᾽ἀριστοβούλου F 15 *τὰ om. W 16 *παρεῖνουν ex corr. L τῷ om. PELat 18 πόλιν] PELat πόλιν ἔχουσαν FLAMVW ex bell. Iud. § 143 *πολιορκείαν W ηὐτρέπιζον E *οἱ om. P 19 *ἐνεχείρησαν W τε om. PE 20 *Πομπήιος — 21 βασίλεια om. F *πίσωνα P *Πείσωνα τὸν] πείσων αὐτοῦ W 21 οἰκείασ P 22 τῷ ἱερῷ] τὸ ἱερὸν LV ὀχύρου P¹A¹W 23 τοῖς ἐντὸς] τοῖσ ἐν τῷ ἱερῷ E *in templo conclusis* Lat 24 προεκαλεῖτο] E προσεκαλεῖτο codd. E *ἐτείχισε FLAMVW 25 ἕωθεν P ἔσωθεν FLAMVWE *mane* Lat

61 κατὰ τὸ βόρειον τοῦ ἱεροῦ μέρος, ὅθεν ἦν ἐπίμαχον. ἀνεστήκεσαν
δὲ καὶ ἐνταῦθα μεγάλοι πύργοι καὶ τάφρος τε ὀρώρυκτο καὶ βα-
θείᾳ περιείχετο φάραγγι· ἀπερρώγει γὰρ καὶ τὰ πρὸς τὴν πόλιν
τῆς γεφύρας ἀνατετραμμένης ἐφ' οὗ δὴ Πομπήιος καὶ τὸ χῶμα
ὁσημέραι ταλαιπωρούμενος ἐγήγερτο τεμνόντων τὴν πέριξ ὕλην
62 Ῥωμαίων. καὶ ἐπειδὴ τοῦτ' εἶχεν ἱκανῶς μόλις πλησθείσης τῆς
τάφρου διὰ βάθος ἄπειρον προσβαλὼν μηχανὰς καὶ ὄργανα ἐκ
Τύρου κομισθέντα ἐπιστήσας κατήρασσε τὸ ἱερὸν τοῖς πετροβόλοις.
63 εἰ δὲ μὴ πάτριον ἦν ἡμῖν ἀργεῖν τὰς ἑβδομάδας ἡμέρας, οὐκ ἂν
ἠνύσθη τὸ χῶμα κωλυόντων ἐκείνων· ἄρχοντας μὲν γὰρ μάχης καὶ
τύπτοντας ἀμύνασθαι δίδωσιν ὁ νόμος, ἄλλο δέ τι δρῶντας τοὺς
πολεμίους οὐκ ἐᾷ.
64 3. Ὃ δὴ καὶ Ῥωμαῖοι συνιδόντες κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, ἃ
δὴ σάββατα καλοῦμεν, οὔτ' ἔβαλλον τοὺς Ἰουδαίους οὔτε εἰς χεῖρας
αὐτοῖς ὑπήντων, χοῦν δὲ καὶ πύργους ἀνίστασαν καὶ τὰ μηχανή-
ματα προσῆγον, ὥστ' αὐτοῖς εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἐνεργὰ ταῦτ' εἶναι.
65 μάθοι δ' ἄν τις ἐντεῦθεν τὴν ὑπερβολὴν ἧς ἔχομεν περὶ τὸν θεὸν
εὐσεβείας καὶ τὴν φυλακὴν τῶν νόμων, μηδὲν ὑπὸ τῆς πολιορκίας
διὰ φόβον ἐμποδιζομένων πρὸς τὰς ἱερουργίας, ἀλλὰ δὶς τῆς ἡμέρας
πρωΐ τε καὶ περὶ ἐνάτην ὥραν ἱερουργούντων ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, καὶ
μηδὲ εἴ τι περὶ τὰς προσβολὰς δύσκολον εἴη τὰς θυσίας παυόντων.
66 καὶ γὰρ ἁλούσης τῆς πόλεως περὶ τρίτον μῆνα τῇ τῆς νηστείας
ἡμέρᾳ κατὰ ἐνάτην καὶ ἑβδομηκοστὴν καὶ ἑκατοστὴν ὀλυμπιάδα

§ 61 = bell. Iud. I 145.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 401.

1 *μέροσ τοῦ ἱεροῦ tr. W 2 τε] δὲ VE ὠρώρυκτο FL et ex corr. V ὠρόρυκτο M ὤρυκτο E 3 γὰρ] δὲ E 4 ante ἐφ' ras. 4 litt. L ἐφ' οὗ — 6 Ῥωμαίων] *in qua ualle pompeius cum aggerem in circuitu siluam incidentibus romanis imponeret* Lat δὴ] δήγε FLAMVW *καὶ om. W 5 *ὡσημέραι W ταλαιπωρουμένοισ E ταλαιπωρούμενον FLV ταλαιπώρωσ AM fort. recte *τεμνόντων] περιτεμνόντων AMW *πέριξ om. L 6 τοῦτο ME et ex corr. A *εἶχον FL *ἱκανὸσ W *πλεισθήσησ P 7 πρὸσβολῶν L 8 *κατήρρασσε M 9 ἑβδόμασ E 10 *μὲν om. W 13 *συνειδόντεσ P συνειδότεσ W ἃ] ἃσ FLAMVWE 14 σάββατα καλοῦμεν] συγκαταβαλοῦμεν W οὔτε E *τοὺς om. AMW *οὔτ' FLAMVW 15 *ἀπήντων (ι above) M ἀπήντων V 16 ὥστε FLAMVWE ταῦτα FLAMVWE 17 κἀντεῦθεν Gutschmid 18 καὶ] τε καὶ AM 20 ἐννάτην FV $\overset{\nu}{\text{ἐνάτην}}$ W 21 μηδ' FLAMVW παυόντων] παριέντων FLAMVW *remittebant* Lat 22 i. marg. ι' FL *τρίτον] τέταρτον Scaliger *τρίτον μῆνα, litt. τον μῆνα ex corr. V τῇ om. FLAMVW et ut uid. Lat 23 ἐνάτην] τὴν ἐνάτην (ἐννάτην F θ' V $\overset{\nu}{\text{ἐνάτην}}$ W) FLAMVW ἑβδομικοστὴν P

ὑπατευόντων Γαΐου Ἀντωνίου καὶ Μάρκου Τυλλίου Κικέρωνος οἱ
πολέμιοι μὲν εἰσπεσόντες ἔσφαττον τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ, οἱ δὲ πρὸς 67
ταῖς θυσίαις οὐδὲν ἧττον ἱερουργοῦντες διετέλουν, οὔτε ὑπὸ τοῦ
φόβου τοῦ περὶ τῆς ψυχῆς οὔθ' ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἤδη φο-
νευομένων ἀναγκασθέντες ἀποδρᾶναι πᾶν θ' ὅ τι δέοι παθεῖν τοῦτο
παρ' αὐτοῖς ὑπομεῖναι τοῖς βωμοῖς κρεῖττον εἶναι νομίζοντες ἢ
παρελθεῖν τι τῶν νομίμων. ὅτι δὲ οὐ λόγος ταῦτα μόνον ἐστὶν 68
ἐγκώμιον ψευδοῦς εὐσεβείας ἐμφανίζων, ἀλλ' ἀλήθεια, μαρτυροῦσι
πάντες οἱ τὰς κατὰ Πομπήιον πράξεις ἀναγράψαντες, ἐν οἷς καὶ
Στράβων καὶ Νικόλαος καὶ πρὸς αὐτοῖς Τίτος Λίβιος ὁ τῆς Ῥω-
μαϊκῆς ἱστορίας συγγραφεύς.

4. Ἐπεὶ δὲ τοῦ μηχανήματος προσαχθέντος σεισθεὶς ὁ μέγιστος 69
τῶν πύργων κατηνέχθη καὶ παρέρρηξέν τι χωρίον, εἰσεχέοντο μὲν
οἱ πολέμιοι, πρῶτος δὲ αὐτῶν Κορνήλιος Φαῦστος Σύλλα παῖς σὺν
τοῖς ἑαυτοῦ στρατιώταις ἐπέβη τοῦ τείχους, μετὰ δὲ αὐτὸν Φούριος
ἑκατοντάρχης ἅμα τοῖς ἑπομένοις κατὰ θάτερον μέρος, διὰ μέσων
δὲ Φάβιος καὶ αὐτὸς ἑκατοντάρχης σὺν στίφει καρτερῷ. φόνου δὲ 70
ἦν τὰ πάντα ἀνάπλεα. καὶ τῶν Ἰουδαίων οἱ μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων,
οἱ δ' ὑπὸ ἀλλήλων ἀνῃροῦντο, εἰσὶν δ' οἳ καὶ κατὰ κρημνῶν ἑαυ-
τοὺς ἐρρίπτουν καὶ πῦρ ἐνιέντες εἰς τὰς οἰκίας ἐνεπίμπραντο τὰ
γινόμενα καρτερεῖν οὐχ ὑπομένοντες. ἔπεσον δὲ τῶν μὲν Ἰουδαίων 71
εἰς μυρίους καὶ δισχιλίους, Ῥωμαίων δὲ πάνυ ὀλίγοι. ἐλήφθη δὲ
αἰχμάλωτος καὶ Ἀψάλωμος, θεῖος ἅμα καὶ πενθερὸς Ἀριστοβούλου.

§ 67 = bell. Iud. I 149.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 401.

1 *ἀντωνίνου* PW et ex corr. AM *Τυλλίου*] *τυλαιου* P *τουλίου* FLAMW *tulio* cod. Can. Lat 2 *ἐπιπεσόντεσ* E **ἔσφαζον* FLAMW 3 **τὰσ θυσίασ* P 4 *οὔτε* FLAMVW *τοῦ* om. FL *πλήθους*] *dolore* Lat *φονευμένων* P *πεφονευμένων* coni 5 *πᾶν θ'*] *πάνθ'* P *πᾶν δ'* FAMVW *πᾶν δὲ* L *sed omnia* Lat 7 **τι* om. L *λόγοισ* W *μόνων* W *ἐστὶν* om. W 8 *ψεύδουσ* PF 9 *καὶ* om. P 10 *τούτοισ* V 12 *προαχθέντοσ* P 14 *αὐτῶν*] *παρ' αὐτῶν* PFL *σύλα* V 15 *αὐτοῦ* W *Φούριος*] ed. pr. *furius* Lat *φρουρίασ* P *φρούριοσ* FLAMVW *Φρουρίου* Syncell. p. 564 16 *διὰ μέσον δὲ φάβιοσ καὶ αὐτὸσ ἑκατοντάρχησ ἅμα τοῖσ ἑπομένοισ κατὰ θάτερον μέροσ* ante *διὰ μέσων* add. F, post deleuit *διὰ μέσον* PFM¹W *διὰ μέσου* A et ex corr. M *in medio* Lat 17 *ἑκατόνταρχοσ* AM *ἑκατονταραχοσ* W **δ'* FLAMVW 18 *τὰ* om. FLAMVWE **ἀνάπλεω* V 19 *δὲ ὑπ'* FLAMVWE *δὲ* FLAMVWE **καὶ* om. PW **κρημνὸν* M **αὐτοὺσ* AM *αὐτοὺσ* W 20 **ἔρριψαν* FLW *ἔρριπτον* V **ἐνενιέντεσ* W **ἐνεμπίπραντο* L 21 *μὲν* om. LE 22 **μυρίους*] *δισμυρίουσ* LAMW Lat (in quo *XXII milia*)

*παρηνομήθη δὲ οὐ σμικρὰ περὶ τὸν ναὸν ἄβατόν τε ὄντα ἐν τῷ
72 πρὶν χρόνῳ καὶ ἀόρατον· παρῆλθεν γὰρ εἰς τὸ ἐντὸς ὁ Πομπήιος
καὶ τῶν περὶ αὐτὸν οὐκ ὀλίγοι καὶ εἶδον ὅσα μὴ θεμιτὸν ἦν τοῖς
ἄλλοις ἀνθρώποις ἢ μόνοις τοῖς ἀρχιερεῦσιν. ὄντων δὲ τραπέζης
τε χρυσῆς καὶ λυχνίας ἱερᾶς καὶ σπονδείων καὶ πλήθους ἀρωμά-
των, χωρὶς δὲ τούτων ἐν τοῖς θησαυροῖς ἱερῶν χρημάτων εἰς δύο
χιλιάδας ταλάντων, οὐδενὸς ἥψατο δι' εὐσέβειαν, ἀλλὰ κἀν τούτῳ
73 ἀξίως ἔπραξεν τῆς περὶ αὐτὸν ἀρετῆς. τῇ τε ὑστεραίᾳ καθαίρειν
παραγγείλας τὸ ἱερὸν τοῖς ναοπόλοις καὶ τὰ νόμιμα ἐπιφέρειν τῷ
θεῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἀπέδωκεν Ὑρκανῷ διά τε τἆλλα ὅσα χρήσιμος
ὑπῆρξεν αὐτῷ, καὶ ὅτι τοὺς κατὰ τὴν χώραν Ἰουδαίους Ἀριστο-
βούλῳ συμπολεμεῖν ἐκώλυσεν, καὶ τοὺς αἰτίους τοῦ πολέμου τῷ πε-
λέκει διεχρήσατο. τὸν δὲ Φαῦστον καὶ τοὺς ἄλλους ὅσοι τῷ τείχει
74 προθύμως ἐπέβησαν τῶν πρεπόντων ἀριστείων ἠξίωσεν. καὶ τὰ
μὲν Ἱεροσόλυμα ὑποτελῆ φόρου Ῥωμαίοις ἐποίησεν, ἃς δὲ πρό-
τερον οἱ ἔνοικοι πόλεις ἐχειρώσαντο τῆς κοίλης Συρίας ἀφελό-
μενος ὑπὸ τῷ σφετέρῳ στρατηγῷ ἔταξεν καὶ τὸ σύμπαν ἔθνος
ἐπὶ μέγα πρότερον αἰρόμενον ἐντὸς τῶν ἰδίων ὅρων συνέστειλεν.
75 καὶ Γάδαρα μὲν μικρὸν ἔμπροσθεν καταστραφεῖσαν ἀνέκτισεν
Δημητρίῳ χαριζόμενος τῷ Γαδαρεῖ ἀπελευθέρῳ αὐτοῦ· τὰς δὲ
λοιπὰς Ἵππον καὶ Σκυθόπολιν καὶ Πέλλαν καὶ Δῖον καὶ Σαμά-*

§ 71 = bell. Iud. I 152.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 402.

1 **παρενομήθη* FLAM¹W *μικρὰ* FLAMVWE 2 **παρῆλθεν*] i. marg. *ια'* FL **ὁ πομπήιοσ εἰσ τὸ ἐντὸσ* tr. FL 3 **αὐτὸν* M **ὀλίγον* V 4 **ἀρχιερεῦσιν*] *sacerdotibus* Lat i. marg. *VIIII* Lat **ὄντων*] *εὗρον*, *ο* ex *ω* corr. L *εὑρὼν* AMW *ὄντων — 5 ἀρωμάτων*] *inuenerunt autem mensam auream et circa eam candelabra uel libatoria non pauca nec non aromatum multitudinem* Lat *δὲ*] *τε* E *τραπέζης τε χρυσῆς*] *χρυσασ τραπέζασ* L *τραπέζασ χρυσᾶσ* AM *τραπέζασ τε χρυσὰσ* W *τραπέζησ χρυσῆσ* E 5 **λιχνίασ* F **ἱερᾶς*] *πέριξ* LAMW Lat **σπονδίων* PF *σπονδεῖα* LW *σπονδία* (*ί* i. ras. corr. A) AM **πλῆθοσ* LAMW *ἀργυρωμάτων* LAMWE 7 **οὐδενὸς*] *οὐδενὸσ τούτων* M *τούτῳ*] *τοῦ* V 8 *τῆσ περὶ αὐτὸν* (*αὐτὸν* A) *ἀξίωσ* (*ἀξίασ* L *ἀξιώσεωσ* W) *ἔπραξεν* tr. FLAMVW *τῇ*] i. marg. *ιβ'* F 9 *ναοπόλοις*] *ἀνόπλοισ* P 10 *τὰ ἄλλα* FLAM 11 *ὑπῆρχεν* P *ὅτε* W *τὴν* om. W 12 *συμπολεμεῖν*] *πολεμεῖν* P *ἐκώλυε* (-*εν* A¹W) AMW 13 *τείχη* L¹ *τεί* (χ supra) V 14 *πρεπόντων*] *πρεπουσῶν* P *πρεπουσῶν* (*πόντων* supra) F *ἀριστειῶν* PFL i. marg. *ιβ'* L 16 *οἱ ἔνοικοι πρότερον* tr. V 17 *ξύμπαν* LAMW 18 **αἱρούμενον* L **συνέστηλε* L 19 *κατασκαφεῖσαν* FLAMVW *dirutam* Lat 20 *ἑαυτοῦ* FLAMVW 21 *Ἵππον*] *iopen* Lat *Σκυθόπολιν*] *σκυθίαν* P *δεῖον* P utrum *δίον* an *δίαν* uoluerit V incertum

ρειαν ἔτι τε Μάρισαν καὶ Ἄζωτον καὶ Ἰάμνειαν καὶ Ἀρέθουσαν
τοῖς οἰκήτορσιν ἀπέδωκεν. καὶ ταύτας μὲν ἐν τῇ μεσογείῳ χωρὶς 76
τῶν κατεσκαμμένων, Γάζαν δὲ πρὸς τῇ θαλάττῃ καὶ Ἰόππην καὶ
Δῶρα καὶ Στράτωνος πύργον, ἣ κτίσαντος αὐτὴν Ἡρώδου μεγαλο-
πρεπῶς καὶ λιμέσιν τε καὶ ναοῖς κοσμήσαντος, Καισάρεια μετωνο-
μάσθη, πάσας ὁ Πομπήιος ἀφῆκεν ἐλευθέρας καὶ προσένειμεν τῇ
ἐπαρχίᾳ.

5. Τούτου τοῦ πάθους τοῖς Ἱεροσολύμοις αἴτιοι κατέστησαν 77
Ὑρκανὸς καὶ Ἀριστόβουλος πρὸς ἀλλήλους στασιάσαντες· τήν τε
γὰρ ἐλευθερίαν ἀπεβάλομεν καὶ ὑπήκοοι Ῥωμαίοις κατέστημεν καὶ
τὴν χώραν, ἣν τοῖς ὅπλοις ἐκτησάμεθα τοὺς Σύρους ἀφελόμενοι,
ταύτην ἠναγκάσθημεν ἀποδοῦναι τοῖς Σύροις, καὶ προσέτι πλείω 78
ἢ μύρια τάλαντα Ῥωμαῖοι ἐν βραχεῖ χρόνῳ παρ᾽ ἡμῶν εἰσεπρά-
ξαντο, καὶ ἡ βασιλεία πρότερον τοῖς κατὰ γένος ἀρχιερεῦσιν διδο-
μένη, τιμὴ δημοτικῶν ἀνδρῶν ἐγένετο. καὶ περὶ μὲν τούτων κατὰ
χώραν ἐροῦμεν. Πομπήιος δὲ τήν τε κοίλην ἄλλην Συρίαν ἕως 79
Εὐφράτου ποταμοῦ καὶ Αἰγύπτου Σκαύρῳ παραδοὺς καὶ δύο τάγ-
ματα Ῥωμαίων ἐπὶ Κιλικίας ᾤχετο ἐπειγόμενος εἰς Ῥώμην. ἐπή-
γετο δὲ μετὰ τῆς γενεᾶς καὶ Ἀριστόβουλον δεδεμένον· δύο γὰρ ἦσαν
αὐτῷ θυγατέρες καὶ τοσοῦτοι υἱεῖς, ὧν Ἀλέξανδρος μὲν ἀπέδρα, ὁ
δὲ νεώτερος Ἀντίγονος συναπεκομίζετο εἰς Ῥώμην ἅμα ταῖς ἀδελφαῖς.

V. 1. Σκαύρου δ᾽ ἐπὶ Πέτραν τῆς Ἀραβίας στρατεύσαντος καὶ 80
διὰ τὸ δυσάλωτον εἶναι τὰ ἐν κύκλῳ δῃοῦντος αὐτῆς καὶ τοῦ στρα-

§ 75 = bell. Iud. I 156.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 402.

1 *μάρεισαν* P *μάρισσαν* V et Lat *ἴαννειαν* P *ἰάμνειαν, ει* i. ras. A *ἰαμνίαν* W 2 *ταῦτα* P *τῇ*] *τῷ* L *μεσογεία, ει* ex *ι* corr. P 3 *δὲ*] *τε* PFLV *θαλάσσῃ* FLV *ἰώππην* P *ἰόππῃ* sic F *iopen* cod. Can. Lat 4 *δώραν* PM et ex corr. A *δωρᾷ* sic F *τὸν πύργον* V *ἣν* P *κτήσαντοσ* W 5 *μετωνομάσθη καισάρεια* tr. V 6 *προσένειμεν*] *discessit* Lat 8 *τοῖς*] *τοῖσ ἐν* AMW *τῶν ἱεροσολύμων* E 10 **ἀπεβάλλομεν* V **ῥωμαίων* V 11 **ἐκτισάμεθα* P 12 **πλείων* L 13 **ῥωμαίοισ* P[1] 14 **πρότερον*] *ἡ πρότερον* AMVW **κατὰ γένοσ τοῖσ ἀρχιερεῦσι* tr. AW *τοῖσ ἀρχιερεῦσι κατὰ γένοσ* tr. M **διδομένη τιμὴ*] *διδομένοισ μὴ* L 15 **τιμὴ* om. AM Lat fort. recte *δημωτικῶν* V 16 *τήν τε κοίλην ἄλλην*] *τὴν κοίλην* FLAMVW Lat *τήν τε κοίλην καὶ τὴν ἄλλην* coni; nam Coelesyria Euphraten non attigit, cf. supra § 40 et Philo leg. ad Gaium § 36 17 *ἐφράτου* W 18 *ἐπὶ*] *per* Lat *κιλικίαν* FLAVWE *κ·ιλικίαν* M **ὑπήγετο* ex *ἐπήγετο* fecit m. 2 P cum haec repingeret *ἐπείγετο* V 20 *υἱοὶ* E **ὧν*] *ὧν εἰσ* FLAMVW 21 **νεώτατοσ* PAMW Lat **συνεπεκομίζετο* FAMW *συνεπικομίζετο* L *συνεκομίζετο* V *ἀνεκομίζετο* Gutschmid 22 i. marg. *ιγ᾽* L *X* Lat *δὲ* AM 23 *διὰ — εἶναι*] *propter difficultatem ciuitatis* Lat *δυσάλωτον*] *δυσεμβολωτάτην* FLAMVW

τεύματος λιμώναντος Ἀντιπάτρος κατ' ἐντολὴν Ὑρκανοῦ σῖτον ἐκ
81 τῆς Ἰουδαίας καὶ τὰ ἄλλα, ὅσων ἐνέδει, παρεῖχεν. πεμφθεὶς δὲ πρὸς Ἀρέταν πρεσβευτὴς ὑπὸ Σκαύρου διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ξενίαν πείθει αὐτὸν ἀργύριον ὑπὲρ τοῦ μὴ δῃωθῆναι τὴν χώραν δοῦναι, καὶ αὐτὸς ἐγγυητὴς τριακοσίων ταλάντων γίνεται. καὶ ἐπὶ τούτοις ἔλυσε τὸν πόλεμον Σκαῦρος οὐχ ἧττον αὐτὸς ἢ συνέβαινεν Ἀρέταν ἐπιθυμεῖν τοῦτο γενέσθαι βουλόμενος.

82 2. Χρόνῳ δ' ὕστερον Ἀλεξάνδρου τὴν Ἰουδαίαν κατατρέχοντος τοῦ Ἀριστοβούλου παιδὸς Γαβίνιος ἐκ Ῥώμης στρατηγὸς εἰς Συρίαν ἧκεν, ὃς ἄλλα τε λόγου ἄξια διεπράξατο καὶ ἐπ' Ἀλέξανδρον ἐστράτευσεν, μηκέτι Ὑρκανοῦ πρὸς τὴν ἐκείνου ῥώμην ἀντέχειν δυναμένου, ἀλλ' ἀνεγείρειν ἤδη καὶ τὸ τῶν Ἱεροσολύμων τεῖχος ἐπιχειροῦντος,
83 ὅπερ καθεῖλεν Πομπήιος. ἀλλὰ τούτου μὲν αὐτὸν ἐπέσχον οἱ ἐνταῦθα Ῥωμαῖοι. περιιὼν δὲ ἐν κύκλῳ τὴν χώραν πολλοὺς ὥπλιζεν τῶν Ἰουδαίων καὶ συνέλεξεν ταχὺ μυρίους μὲν ὁπλίτας πεντακοσίους δὲ πρὸς τοῖς χιλίοις ἱππεῖς, Ἀλεξάνδρειόν τε ὀχύρου τὸ πρὸς ταῖς Κορέαις ἔρυμα καὶ Μαχαιροῦντα πρὸς τοῖς Ἀραβίοις ὄρεσιν.
84 ἔρχεται οὖν ἐπ' αὐτὸν Γαβίνιος Μᾶρκον Ἀντώνιον προπέμψας σὺν ἄλλοις ἡγεμόσιν· οἱ δὲ ὁπλίσαντες Ῥωμαίων τοὺς ἑπομένους καὶ σὺν τούτοις τοὺς ὑπηκόους Ἰουδαίους, ὧν Πειθόλαος ἡγεῖτο καὶ Μάλιχος, προσλαβόντες δὲ καὶ τὸ Ἀντιπάτρου ἑταιρικὸν ὑπήντων
85 Ἀλεξάνδρῳ· ἠκολούθει δὲ καὶ Γαβίνιος σὺν τῇ φάλαγγι. καὶ ἀναχωρεῖ μὲν ἐγγὺς Ἱεροσολύμων Ἀλέξανδρος, συμπεσόντων δὲ ἀλλήλοις ἐκεῖ καὶ μάχης γενομένης κτείνουσι μὲν οἱ Ῥωμαῖοι τῶν πολεμίων περὶ τρισχιλίους, ζωγροῦσι δὲ οὐκ ἔλαττον.

§ 80 = bell. Iud. I 159.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 402.

1 λιμώττοντοσ FLAMVW 2 τἄλλα LAM παρείχετο FLV δὲ] τε FLAMVW et fort. Lat 3 πρέσβεισ W ὑπάρχουσαν] ὑποῦσαν FLAMVW ξενείαν L 4 αὐτὸν] καὶ αὐτὸν FLAMVW διωθῆναι L 6 αὐτὸς] αὐτοῖσ P 8 i. marg. ιγ' F ιδ' L XI Lat *χρόνου F δὲ FLAMVWE 9 στρατηγὸσ γαβίνιοσ (σαβίνιοσ F) ἐκ ῥώμησ tr. FLAMVWE γαβήνιοσ E item u. 18, 22 στρατηγὸς om. E 10 *ἀνῆκεν V *ἄξια λόγου tr. M *ἄξια om. F *ἐπὶ FLAMVW 12 *ἀλλ' ἐγείρειν LW ἀλλὰ ἐγείρειν F *ἀλλ' eicit Gutschmid 13 ὅπερ καθεῖλεν] ὅπερ εἶλε FLAMVW ὃ περιεῖλε E *quem deposuerat* Lat *τοῦτο W 14 περιιὼν ex περιῶν corr. uid. A ὅπλιζεν P ὥπληζε L 15 συνέπλεξε W 16 Ἀλεξάνδρειον — 17 ἔρυμα] *alexandrium etiam castellum ualde munitum (-inuadit)* Lat ἀλεξάνδριον PFLM et ex corr. A τε] δὲ P τι W, om. V *etiam* Lat ὀχύρον P 17 κόραισ F κορεαῖσ LAM ἔρημον V ὄρεσι L 18 οὖν] γοῦν P δ' οὖν LE 20 ἡγεῖται V 21 μάληχοσ V μάχοσ W *malchus* Lat τὸν V 25 οὐκ ἐλάττουσ FLAMVWE *non minus* Lat

3. Ἐν τούτῳ Γαβίνιος ἐπ' Ἀλεξάνδρειον ἐλθὼν προυκαλεῖτο 86
τοὺς ἔνδον εἰς διαλύσεις συγγνώσεσθαι περὶ τῶν πρόσθεν αὐτοῖς
ἡμαρτημένων ὁμολογῶν. στρατοπεδευομένων δὲ πολλῶν πρὸ τοῦ
ἐρύματος πολεμίων, ἐφ' οὓς ἀνήεσαν οἱ Ῥωμαῖοι, Μᾶρκος Ἀντώνιος
ἐπιφανῶς ἀγωνισάμενος καὶ πολλοὺς ἀποκτείνας ἔδοξεν ἠριστευ-
κέναι. Γαβίνιος μὲν οὖν μέρος τῆς στρατιᾶς ἐνταυθοῖ καταλιπών, 87
ἕως ἂν ἐκπολιορκηθῇ τὸ χωρίον, αὐτὸς ἐπῄει τὴν ἄλλην Ἰουδαίαν,
καὶ ὅσαις ἐπετύγχανεν καθῃρημέναις τῶν πόλεων κτίζειν παρεκε-
λεύετο. καὶ ἀνεκτίσθησαν Σαμάρεια καὶ Ἄζωτος καὶ Σκυθόπολις 88
καὶ Ἀνθηδὼν καὶ Ῥάφεια καὶ Ἄδωρα Μάρισά τε καὶ Γάζα καὶ ἄλλαι
οὐκ ὀλίγαι. τῶν δὲ ἀνθρώπων πειθομένων οἷς ὁ Γαβίνιος προσέ-
ταττεν βεβαίως οἰκηθῆναι τότε συνέβαινε τὰς πόλεις πολὺν χρόνον
ἐρήμους γενομένας.

4. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος κατὰ τὴν χώραν ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸ 89
Ἀλεξάνδρειον, καὶ τὴν πολιορκίαν αὐτοῦ κρατύνοντος διαπρεσβεύεται
πρὸς αὐτὸν Ἀλέξανδρος συγγινώσκειν τε αὐτῷ τῶν ἡμαρτημένων
δεόμενος καὶ παραδιδοὺς τῶν ἐρυμάτων Ὑρκανίαν τε καὶ Μαχαιροῦντα,
ὕστερον δὲ καὶ Ἀλεξάνδρειον. καὶ ταῦτα μὲν Γαβίνιος κατέσκαψεν. 90
τῆς δ' Ἀλεξάνδρου μητρὸς πρὸς αὐτὸν ἐλθούσης, ἣ ἐφρόνει τὰ
Ῥωμαίων τοῦ τε ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων τέκνων ἐν Ῥώμῃ ἐχο-
μένων, συνεχώρησεν αὐτῇ ταῦτα ἅπερ ἠξίου, καὶ διοικησάμενος τὰ
πρὸς αὐτὴν Ὑρκανὸν κατήγαγεν εἰς Ἱεροσόλυμα σχήσοντα τὴν τοῦ
ἱεροῦ ἐπιμέλειαν. πέντε δὲ συνέδρια καταστήσας εἰς ἴσας μοίρας 91
διένειμε τὸ ἔθνος, καὶ ἐπολιτεύοντο οἱ μὲν ἐν Ἱεροσολύμοις οἱ δὲ

§ 86 = bell. Iud. I 164.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 402.

1 ἐπ'] ἐπὶ τὸ FLAMVW ἀλεξάνδριον PFLM et ex corr. A 3 στρατεπεδευομένων V 4 ἐφ' — Ῥωμαῖοι om. Lat οὓς] οὗ Gutschmid 6 γαβήνιος E item u. 11 et 18 et p. 256, 6 *μέρος] μέροσ τί M ἐνταῦθα VW *καταλειπὼν P 7 ἕως] coni ὡσ codd. E ut Lat *ἐκπολιορκηθείη FLAMW *ἐπῄει] circuibat Lat ἐπὶ V ᾔει post *Ἰουδαίαν add. V 8 ὅσαις] ὅσαισ γε FLAMVW ἐνετύγχανε (-εν A[1]) FLAMVW *κτίζειν] renouari Lat 9 σκυθώπολισ L 10 ἀνθιδὼν L ῥαφεία P ῥαφία FLAMVW Ἄδωρα] δῶρα FLAMVW Ἀδωρεός bell. Iud. μάρισσά V Γάζα] gaba (gabaa cod. Can.) Lat 12 *οἰκισθῆναι, σ i. ras. maiore m. 2 P συνέβαινε τότε V *13 γενομένουσ V 14 i. marg. XII Lat *ἐπὶ] εἰσ FLAMVW in Lat 15 *ἀλεξάνδριον (ι ex ει corr. L) PFLM ἀλεξάνδρ·ιον A κρατύναντοσ FLAMVWE 16 *αὐτῶ s. F 17 παραδοὺσ PE *τε om. W *μαχαιρουσαν P 18 *ἀλεξάνδριον PFLM ἀλεξάνδρ·ιον A ἀλεξάνδρειαν V 19 δ' (δὲ E) Ἀλεξάνδρου] PE ἀλεξάνδρου δὲ FLAMVW i. marg. ιε' FL (sic) *ἣ ἐφρόνει] ἐφρόνει γὰρ FLAMW Lat 21 *ταῦθ' FLAMVW 22 *κατῆγεν PFAMVW 23 *συνέδρεια P

ἐν Γαδάροις οἱ δὲ ἐν Ἀμαθοῦντι, τέταρτοι δ᾽ ἦσαν ἐν Ἱεριχοῦντι,
καὶ τὸ πέμπτον ἐν Σαπφώροις τῆς Γαλιλαίας. καὶ οἱ μὲν ἀπηλλαγ-
μένοι δυναστείας ἐν ἀριστοκρατίᾳ διῆγον.
92 VI. 1. Ἀριστοβούλου δὲ διαδράντος ἐκ Ῥώμης εἰς τὴν Ἰουδαίαν
καὶ τὸ Ἀλεξάνδρειον, ὅπερ ἦν νεωστὶ κατεσκαμμένον, ἀνακτίζειν
προαιρουμένου, πέμπει Γαβίνιος ἐπ᾽ αὐτὸν στρατιώτας καὶ ἡγεμόνας
Σισένναν τε καὶ Ἀντώνιον καὶ Σερουίλιον κωλύσοντάς τε τὸ χωρίον
93 αὐτὸν κατασχεῖν καὶ συλληψομένους αὐτόν. πολλοὶ δ᾽ Ἀριστοβούλῳ
τῶν Ἰουδαίων κατὰ τὴν παλαιὰν εὔκλειαν προσέρρεον καὶ δὴ καὶ
νεωτέροις χαίροντες ἀεὶ πράγμασιν· Πειθόλαος γοῦν τις ὑποστρά-
τηγος ἐν Ἱεροσολύμοις ὢν μετὰ χιλίων ηὐτομόλησεν πρὸς αὐτόν·
94 οἱ δὲ πολλοὶ τῶν προστιθεμένων ἦσαν ἄνοπλοι. διεγνώκει δ᾽ εἰς
Μαχαιροῦντα ἀπανίστασθαι Ἀριστόβουλος· τούτους μὲν οὖν ἀπέ-
λυσεν ἀπόρους ὄντας· οὐ γὰρ ἐγίνοντο αὐτῷ χρήσιμοι πρὸς τὰ ἔργα·
τοὺς δ᾽ ὡπλισμένους περὶ ὀκτακισχιλίους ὄντας ἀναλαβὼν ᾤχετο.
95 καὶ προσπεσόντων αὐτοῖς τῶν Ῥωμαίων καρτερῶς ἡττῶνται τῇ μάχῃ
γενναίως οἱ Ἰουδαῖοι καὶ προθύμως ἀγωνισάμενοι, βιασαμένων τε
τῶν πολεμίων εἰς φυγὴν τρέπονται. καὶ φονεύονται μὲν αὐτῶν εἰς

§ 91 = bell. Iud. I 170.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 403.

1 *γαδώροισ P *δ᾽ ἐν V *ἀμμαθοῦντι P ἀμαθεῖ W δὲ VE *ἐν] οἱ ἐν FLAMVW *ιεριχοῦντοι L 2 Σαπφώροις] σαφούροισ P σεπφώροισ F σεπφώρει··, ε ex α, ει ex ο corr. A σεπφώρει LM σαπφόροισ V σαμφώροισ W σαπφύροισ E (*in*) *sefforis* Lat Σέπφωρις bell. Iud. I 170 *Γαλιλαίας] ἰουδαίασ AMVW 3 *τῆσ δυναστείασ V ἀριστοκρατεία FLMW ἀριστοκρατία, ί i. ras. corr. A ἀριστοκρατίαισ E διῆγον] ἦσαν PFLE, ascriptum γρ ^(αι,) διῆγον F 4 i. marg. ις' FL *XIII* Lat 5 *ἀλεξάνδριον PFLM et ex corr. A *νεοστὶ P ἀνακτίζειν] ἀνατειχίζειν FLAMVWE *renouare* Lat, cf. § 87 6 *ἐπ᾽] πρὸσ FLAMVW 7 σισέννον A¹ σισεννὸν W *sisinnio* Lat σερούϊλον P σερουΐδιον FL σαρουΐδιον AMW σερουΰλιον V Σερουιανῷ bell. Iud. § 171 libri meliores *κωλύσαντάσ W 8 *κατασχεῖν] *reconstrui* Lat *συλλημψομένουσ P συλληψόμενοσ A¹ δὲ E 9 κατὰ] κατά τε coni 10 ἀεὶ om. FLAMVWLat *Πειθόλαος γοῦν] καὶ πειθόλαοσ γοῦν P *nec non et phitolaus* Lat 11 ὢν om. PE 12 *οἱ δὲ πολλοὶ] πολλοὶ δὲ FLAMVW et ut uid. Lat *διεγνώκει — 14 ὄντας] *quos decreuit in macherunte ponere, aristobolus ergo eos qui armis inopes erant dimisit* Lat, qui Ἀριστόβουλος post ἀπέλυσεν legisse uid. *διεγνωκὼσ FLAMVW δὲ FLAMVWE 13 *ἐπανίστασθαι P *οὖν om. FLAMVW 14 ἀπόρους] ἀριστόβουλοσ (expunxit m. 1) ἀνόπλουσ P ἀνόπλουσ E *ἀπόρους ὄντας melius abest οὐ γὰρ] οἳ PE *οὐ γὰρ — ἔργα om. Lat ἐγένοντο E πρὸς] εἰσ E 15 δὲ FLAMVWE *ὁπλισμένουσ W 16 *τῶν om. L litt. ται τῇ — 17 ἰουδαῖοι καίπερ i. ras. spatiosius scripta m. 2 A 17 γενναίως om. FLAMVLat καὶ] καίπερ AM et ut uid. Lat τε] eras. A om. M δὲ W

πενταχισχιλίους, οἱ δὲ λοιποὶ σκεδασθέντες ὡς ἐδύναντο σώζειν
αὑτοὺς ἐπειρῶντο. χιλίων μέντοι πλείονας ἔχων Ἀριστόβουλος εἰς 96
Μαχαιροῦντα διέφυγεν ὠχύρου τε τὸ χωρίον καὶ πράττων κακῶς
οὐδὲν ἧττον ἐλπίδος ἀγαθῆς εἴχετο. δύο δ' ἡμέρας ἀντισχὼν τῇ
πολιορκίᾳ καὶ πολλὰ τραύματα λαβὼν αἰχμάλωτος μετ' Ἀντιγόνου
τοῦ παιδός, ὃς δὴ καὶ συνέφυγεν ἐκ Ῥώμης αὐτῷ, πρὸς Γαβίνιον
ἄγεται. καὶ τοιαύτῃ μὲν Ἀριστόβουλος χρησάμενος τύχῃ πάλιν εἰς 97
Ῥώμην ἀναπέμπεται καὶ δεθεὶς αὐτόθι κατείχετο, βασιλεύσας μὲν
καὶ ἀρχιερατεύσας ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ἀνὴρ δὲ λαμπρὸς καὶ
μεγαλόψυχος γενόμενος. τὰ μέντοι τέκνα αὐτοῦ ἀνῆκεν ἡ σύγκλητος
Γαβινίου γράψαντος τοῦθ' ὑπεσχῆσθαι τῇ μητρὶ παραδούσῃ τὰ ἐρύ-
ματα. καὶ ταῦτα μὲν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπανέρχεται.

2. Γαβινίῳ δὲ ἐπὶ Πάρθους στρατεύοντι καὶ τὸν Εὐφράτην 98
ἤδη πεπεραιωμένῳ μετέδοξεν εἰς τὴν Αἴγυπτον ὑποστρέψαντι
καταστῆσαι Πτολεμαῖον εἰς αὐτήν. καὶ ταῦτα μὲν καὶ ἐν ἄλλοις
δεδήλωται. Γαβινίῳ μέντοι κατὰ τὴν στρατείαν ἣν ἐφ' Ὑρκανὸν 99
ἐστείλατο Ἀντίπατρος ὑπηρέτησεν σῖτον καὶ ὅπλα καὶ χρήματα,
καὶ τοὺς ὑπὲρ Πηλούσιον τῶν Ἰουδαίων οὗτος αὐτῷ προσηγά-
γετο καὶ συμμάχους ἐποίησεν φύλακας ὄντας τῶν εἰς τὴν Αἴ-
γυπτον ἐμβολῶν. ἐπανελθὼν δ' ἐκ τῆς Αἰγύπτου καταλαμβάνει 100
τὴν Συρίαν στάσει καὶ ταραχῇ νοσοῦσαν· ὁ γὰρ Ἀριστοβούλου παῖς
Ἀλέξανδρος παρελθὼν ἐξ ὑστέρου πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν κατὰ βίαν
πολλοὺς μὲν τῶν Ἰουδαίων ἀπέστησεν, στρατεύματι δὲ μεγάλῳ τὴν

§ 95 = bell. Iud. I 172.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 403.

1 διασκεδασθέντεσ E 2 αὐτοὺσ PFLMVW ἑαυτοὺσ E 3 *ὠχύρου — χωρίον] *munitissimum oppidum* Lat 4 δὲ E 6 *συνέφευγεν L γαβήνιον E et simili ratione u. 11, 13, 16 7 *ἀνάγεται Herwerden 9 *ἀρχιερεύσασ F 10 *τέκνα] τὰ τέκνα W 11 τοῦτο E ὑποσχέσθαι FLAMVWE 12 ταῦτα] E μετὰ ταῦτα P τότε FLAMVW *hi* Lat *ἰδουμαίαν AMVW *ἐπανέρχονται ed. pr. 13 γαβιννίω F *δ' V 14 ἤδη om. V πεπεραιωμένου V μετέδωξεν L τὴν om. FLAMVW ὑποστρέψαντα V 15 ἐν ἄλλοις] *per alios historiarum conscriptores* Lat 16 *Γαβινίῳ] τῶ γαβινίω P τῶ γαβηνίω E *Γαβινίῳ — 17 ἐστείλατο] *gabinii deinde militibus* Lat *στρατιὰν codd. *ἐφ' Ὑρκανὸν] ἐπ' Ἀρχέλαον Hudson ἐπ' Αἴγυπτον alii; Hyrcanum et Antipatrum Gabinio auxilio fuisse bell. Iud. tradit, quare ἣν ἐστείλατο Ὑρκανὸς καὶ Ἀντίπατρος ὑπηρέτησαν Montacutius, ὑπὲρ Ὑρκανοῦ Holwerda ἀφ' Ὑρκανοῦ Gutschmid 17 *ὑπηρέτισε M ὑπέτησεν W 18 *καὶ] καὶ τότε Holwerda *πιλούσιον F πηλούσιον, ι ex corr. A *οὗτος] αὐτὸσ P *αὐτῷ] αὐτὸσ L 19 *φυλακὰσ L τὴν om. E 20 *δὲ FLAMW 22 ἐξ, ξ i. ras. P εἰς] ἐπὶ FLAMVWE *βίαν, αν i. ras. m. 2 (ν suppl.) P

χώραν ἐπερχόμενος ἔκτεινε πάντας ὅσους ἐπιτύχοι τῶν Ῥωμαίων
εἴς τε ὄρος τὸ καλούμενον Γαριζεὶν συμφυγόντας προσέκειτο πολι-
ορκῶν.
101 3. Ὁ δὲ Γαβίνιος τοιαῦτα τὰ κατὰ τὴν Συρίαν καταλαβὼν Ἀν-
τίπατρον, συνετὸς γὰρ ἦν, πέμπει πρὸς τοὺς νενοσηκότας, εἰ παῦσαι
δυνηθείη τῆς παραφροσύνης αὐτοὺς καὶ πεῖσαι πρὸς τὸν ἀμείνω
102 λογισμὸν ἐπανελθεῖν. ὁ δ' ἐλθὼν πολλοὺς μὲν ἐσωφρόνισεν καὶ
προσηγάγετο τῷ δέοντι, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον οὐκ ἠδυνήθη κατασχεῖν·
στρατοῦ γὰρ ἔχων οὗτος μυριάδας τρεῖς Ἰουδαίων ἀπήντησεν Γα-
βινίῳ καὶ συμβαλὼν ἡττᾶται πεσόντων αὐτῷ μυρίων περὶ τὸ Ἰτα-
βύριον ὄρος.
103 4. Καταστησάμενος δὲ Γαβίνιος τὰ κατὰ τὴν Ἱεροσολυμιτῶν
πόλιν, ὡς ἦν Ἀντιπάτρῳ θέλοντι, ἐπὶ τὴν Ναβαταίων ἔρχεται, καὶ
κρατεῖ μὲν τούτων τῇ μάχῃ, Πάρθων δὲ φυγάδας Μιθριδάτην καὶ
104 Ὀρσάνην ἐλθόντας προύπεμψεν, τῷ δὲ λόγῳ ἀπέδρασαν αὐτόν. καὶ
Γαβίνιος μὲν ἔργα μεγάλα καὶ λαμπρὰ κατὰ τὴν στρατηγίαν δράσας
ἀπῆρεν εἰς Ῥώμην Κράσσῳ παραδοὺς τὴν ἀρχήν. περὶ δὲ τῆς Πομ-
πηίου καὶ Γαβινίου στρατείας ἐπὶ Ἰουδαίους γράφει Νικόλαος ὁ
Δαμασκηνὸς καὶ Στράβων ὁ Καππάδοξ οὐδὲν ἕτερος ἑτέρου καινό-
τερον λέγων.
105 VII. 1. Κράσσος δὲ ἐπὶ Πάρθους μέλλων στρατεύειν ἧκεν εἰς
τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὰ ἐν τῷ ἱερῷ χρήματα, ἃ Πομπήιος καταλελοίπει,
δισχίλια δ' ἦν τάλαντα, βαστάσας οἷός τε ἦν καὶ τὸν χρυσὸν ἅπαντα,

§ 100 = bell. Iud. I 176.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 403.
1 *ἐκτείνει W *ὅσοις coni *ἐπιτύχει P 2 εἴς τε] εἰσ τὸ FLAMVW καὶ εἰσ τὸ E γαριζὶν FVE *προσέκειτο] καὶ προσέκειτο FLAMVW 4 γαβήνιοσ E eademque ratione u. 9, 12, 16, 18 τὰ] Gutschmid, om. codd. *ἀντίπατροσ L 5 πέμπει] προπέμπει FLAMVWE Lat *τοὺς] αὐτοὺσ L 6 *τῆς i. ras. A καὶ — 7 ἐπανελθεῖν] *quatenus ad meliorem sensum redirent* Lat *πεῖσαι om. P, fort. recte 7 δὲ FLAMVWE *ἐσωφρόνησε LV 9 ἔχων — Ἰουδαίων] ἔχων οὗτοσ τρεῖσ ἰουδαίων μυριάδασ F ἔχοντοσ τρεῖσ μυριάδασ ἰουδαίων L ἔχων οὗτοσ τρεῖσ μυριάδασ ἰουδαίων AMW γ' οὗτοσ ἔχων μυριάδασ ἰουδαίων V οὗτοσ ἔχων μυριάδασ τρεῖσ ἰουδαίων E 12 *ἱεροσολυμητῶν P *hierosolymorum* Lat 13 *ἦν om. P τὴν Ναβαταίων] ναβαταίουσ FLAMWE Lat ναναταίουσ V 14 *μιθριδάτην καὶ ὀρσάνην φυγάδασ tr. V 15 *ἐλθόντας] πρὸσ (εἰσ F) αὐτὸν ἐλθόντασ FLAMVW ἐλθόντας — αὐτόν] *dimisit, qui fide non seruata ad proprios remearunt* Lat 16 *λαβίνιοσ V λαμπρὰ καὶ μεγάλα tr. M *στρατηγίαν] στρατίαν P στρατείαν V *expeditione* Lat 17 κράσω E 18 στρατιᾶσ FL 21 i. marg. ιζ' FL κβ' E *XIIII* Lat δ' V ἦλθεν E μέλλον L[1] 22 *Ἰουδαίαν om. F ἃ ὁ πομπήϊοσ E 23 δ'] δὲ FLAME μὲν V δὴ W

τάλαντα δ' οὗτος ἦν ὀκτακισχίλια, περιδύειν τοῦ ναοῦ. λαμβάνει 106
δὲ καὶ δοκὸν ὁλοσφύρητον χρυσῆν ἐκ μνῶν τριακοσίων πεποιημένην·
ἡ δὲ μνᾶ παρ' ἡμῖν ἰσχύει λίτρας δύο ἥμισυ. παρέδωκε δ' αὐτῷ
ταύτην τὴν δοκὸν ὁ τῶν χρημάτων φύλαξ ἱερεὺς Ἐλεάζαρος ὄνομα,
οὐ διὰ πονηρίαν, ἀγαθὸς γὰρ ἦν καὶ δίκαιος, ἀλλὰ πεπιστευμένος 107
τὴν τῶν καταπετασμάτων τοῦ ναοῦ φυλακὴν ὄντων θαυμασίων τὸ
κάλλος καὶ πολυτελῶν τὴν κατασκευὴν ἐκ δὲ τῆς δοκοῦ ταύτης κρε-
μαμένων, ἐπεὶ τὸν Κράσσον ἑώρα περὶ τὴν τοῦ χρυσίου γινόμενον
συλλογήν, δείσας περὶ τῷ παντὶ κόσμῳ [καὶ] τοῦ ναοῦ τὴν δοκὸν
αὐτῷ τὴν χρυσῆν λύτρον ἀντὶ πάντων ἔδωκεν, ὅρκους παρ' αὐτοῦ 108
λαβὼν μηδὲν ἄλλο κινήσειν τῶν ἐκ τοῦ ναοῦ, μόνῳ δὲ ἀρκεσθή-
σεσθαι τῷ ὑπ' αὐτοῦ δοθησομένῳ πολλῶν ὄντι μυριάδων ἀξίῳ. ἡ
δὲ δοκὸς αὕτη ἦν ἐν ξυλίνῃ δοκῷ κενῇ, καὶ τοῦτο τοὺς μὲν ἄλλους
ἐλάνθανεν ἅπαντας, ὁ δὲ Ἐλεάζαρος μόνος ἠπίστατο. ὁ μέντοι 109
Κράσσος καὶ ταύτην ὡς οὐδενὸς ἀψόμενος ἄλλου τῶν ἐν τῷ ἱερῷ
λαμβάνει, καὶ παραβὰς τοὺς ὅρκους ἅπαντα τὸν ἐν τῷ ναῷ χρυσὸν
ἐξεφόρησεν.

2. *Θαυμάσῃ δὲ μηδείς, εἰ τοσοῦτος ἦν πλοῦτος ἐν τῷ ἡμετέρῳ* 110
ἱερῷ πάντων τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην Ἰουδαίων καὶ σεβομένων τὸν
θεὸν ἔτι δὲ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης εἰς αὐτὸ
συμφερόντων ἐκ πολλῶν πάνυ χρόνων. οὐκ ἔστι δὲ ἀμάρτυρον τὸ 111
μέγεθος τῶν προειρημένων χρημάτων, οὐδ' ὑπὸ ἀλαζονείας ἡμετέρας
καὶ περιττολογίας ἐπὶ τοσοῦτον ἐξαίρεται πλῆθος, ἀλλὰ πολλοί τε
ἄλλοι τῶν συγγραφέων ἡμῖν μαρτυροῦσιν καὶ Στράβων ὁ Καππάδοξ
λέγων οὕτως· „πέμψας δὲ Μιθριδάτης [εἰς Κῶ] ἔλαβε τὰ χρήματα, 112

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 404.

1 *δ'*] *δὲ καὶ* FLAMVW *δὲ* E *τὸν ναὸν* VE 2 **ὁλοσφύρητον*] *ὁλοσφυρήλατον* FLAMVW 3 **μνᾶ* om. V **ἴσχει* PFAMVW *existimantur* Lat *δύο καὶ ἥμισυ* FLAMVWE *duo et semis* Lat *δὲ* FLAMVWE **αὐτῷ*] om. F post *ταύτην* tr. L 4 **χρημάτων*] *θησαυρῶν* LAMVW *θησαυρῶν* (sup. *χρημάτων*) F *pecuniarum* Lat *τοὔνομα* E 7 *ἐκκρεμαμένων* FLAMVWE 8 *κράσον* E **ἑόρα* P *χρυσοῦ* FLAMVWE 9 *περὶ — ναοῦ*] *ne templi cunctum ornatum auferret* Lat **δείσαντεσ περὶ* V **κόσμου* M *καὶ* om. VE et ut uid. Lat 11 *τῶν ἐν τῷ ναῷ* E 12 **ὄντων* AMW **ἀξίων*, *ν* suppl. m. 2 W 13 **καινῇ* P 14 *ἔλαθεν* E 15 *κράσσοσ* E *ἀψάμενοσ* PL et ex corr. cod. Busb. E 18 *θαυμάσει* PFW 19 *ἱερῷ*] *ναῷ* LAMW *ἱερῷ* (sup. *ναῷ*) F litt. *ὸν θεὸν* i. ras. F 20 *τὸν* W *τῆς* (post *καὶ*) om. M *αὐτὸν* AMW 21 *χρόνων πάνυ* tr. FLAMW *εστιν* LA[1] 22 *οὐδὲ* FLAMVW 23 *περιττολογίας*] *περὶ αὐτολογίασ* P 25 *οὕτω λέγων* tr. V *εἰς Κῶ*] om. P *εἰσ κῶ·* A *choo* Lat

ἃ παρέθετο ἐκεῖ Κλεοπάτρα βασίλισσα, καὶ τὰ τῶν Ἰουδαίων ὀκτα-
113 *κόσια τάλαντα.“ ἡμῖν δὲ δημόσια χρήματα οὐκ ἔστιν ἢ μόνα τὰ*
τοῦ θεοῦ, καὶ δῆλον, ὅτι ταῦτα μετήνεγκαν εἰς Κῶ τὰ χρήματα οἱ
ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἰουδαῖοι διὰ τὸν Μιθριδάτου φόβον· οὐ γὰρ εἰκὸς
τοὺς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ πόλιν τε ὀχυρὰν ἔχοντας καὶ τὸν ναὸν πέμπειν
χρήματα εἰς Κῶ, ἀλλ᾽ οὐδὲ τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικοῦντας Ἰου-
δαίους πιθανὸν τοῦτ᾽ ἐστὶ ποιῆσαι μηδὲν Μιθριδάτην δεδιότας.
114 *μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ τόπῳ ὁ αὐτὸς Στράβων, ὅτι καθ᾽ ὃν*
καιρὸν διέβη Σύλλας εἰς τὴν Ἑλλάδα πολεμήσων Μιθριδάτῃ καὶ
*Λεύκολλον πέμψας ἐπὶ τὴν ἐν Κυρήνῃ στάσιν * τοῦ ἔθνους ἡμῶν*
115 *ἡ οἰκουμένη πεπλήρωτο, λέγων οὕτως· „τέτταρες δ᾽ ἦσαν ἐν τῇ πόλει*
τῶν Κυρηναίων, ἥ τε τῶν πολιτῶν καὶ ἡ τῶν γεωργῶν τρίτη δ᾽ ἡ
τῶν μετοίκων τετάρτη δ᾽ ἡ τῶν Ἰουδαίων. αὕτη δ᾽ εἰς πᾶσαν
πόλιν ἤδη καὶ παρελήλυθεν καὶ τόπον οὐκ ἔστι ῥᾳδίως εὑρεῖν τῆς
οἰκουμένης, ὃς οὐ παραδέδεκται τοῦτο τὸ φῦλον μηδ᾽ ἐπικρατεῖται
116 *ὑπ᾽ αὐτοῦ. τήν τε Αἴγυπτον καὶ τὴν Κυρηναίων ἅτε τῶν αὐτῶν*
ἡγεμόνων τυχοῦσαν τῶν τε ἄλλων συχνὰ ζηλῶσαι συνέβη καὶ δὴ
τὰ συντάγματα τῶν Ἰουδαίων θρέψαι διαφερόντως καὶ συναυξῆσαι
117 *χρώμενα τοῖς πατρίοις τῶν Ἰουδαίων νόμοις. ἐν γοῦν Αἰγύπτῳ*

PFLAMVW Lat

1 *ἃ παρέθετο*] *ἅπερ ἔθετο* P *ἡ βασίλισσα* FLAMVW *καὶ τὰ δημόσια τῶν Ἰουδαίων ὄντα περὶ ὀκτακόσια* Holwerda 2 *δημοσία* A¹ *τὰ τοῦ θεοῦ μόνα* tr. V 3 *κῶ* ex corr. A *choo* Lat 4 *τὸν*] *τὸν ἐκ* FLAMVW 5 *ὠχυρὰν* W 6 *κῶ* ex corr. A 7 *πειθανὸν* L *μηδὲν* om. P 8 *αὐτὸσ ὁ* tr. FLAMVW *ὅτι* — 11 *πεπλήρωτο*] *quia tempore quo transiit syllas in hellada pugnaturus mithridati lucullum transmisisse fertur in cyrenen ciuitatem propter nostrae gentis seditionem, quae totum orbem compleuit* Lat; cf. Plutarch. Lucull. 2 9 *μιθριδάτην* FLAMVW, i. marg. *γρ μιθριδάτῃ* A *καὶ* om. Lat fort. recte 10 *λεύκουλλον* P *λούκουλλον* FLAMW cf. XIII 421 *πέμψαι* FLAMVW *ἔπεμψεν* Gutschmid; ceterum haec corrupta esse recte adnotat Holwerda *κυρίνῃ* P post *στάσιν* lacunam statuo *ἡμῶν*] *ἡμῶν ὢν* FLAMVW *ἡμῶν ὡς αὐτῶν* Holwerda 11 *πεπλήρωται* AMW *τέσσαρεσ* M *δὲ* M et ex corr. A 12 *ἡ* om. P *τρίτη* — 13 *μετοίκων* om. W 13 *μετοίκων*] *μετοίκων καὶ* V *colonorum* Lat *δ᾽ ἡ*] *δὲ* AM *ἡ* V *δὲ* M *πόλιν πᾶσαν* tr. M 14 *καὶ* om. FLAMVW *παρεληλύθει* FLAMVW *τόπον* ex *τρόπον* corr. A 15 *παρεδέδεκτο* P *τοῦτο τὸ φῦλον*] *τούτου τὸ φῦλον τὸ πλῆθοσ* FL *τούτου τοῦ φύλου τὸ πλῆθοσ* AMW 16 *τήν τε* — 19 *νόμοις*] *nam aegyptus et cyrenaea dum sub unum regnum fuissent omnem conuersationem horum aemulatae sunt, ita ut scripturis eorum uterentur et praesertim pecunias secundum patrias leges iudeorum congregarent* Lat *τῆς τε Αἰγύπτου τὴν Κυρηναίων* coni *τε*] *δὲ* Bekker *κυρηναίαν* LAMVW 17 *τυχούσας* Gutschmid *συνέβει* P 18 *θρέψαι* — 19 *Ἰουδαίων* om. P *διαφερόντων* V

κατοικία τῶν Ἰουδαίων ἐστὶν ἀποδεδειγμένη χωρὶς καὶ τῆς Ἀλεξαν-
δρέων πόλεως ἀφώρισται μέγα μέρος τῷ ἔθνει τούτῳ. καθίσταται
δὲ καὶ ἐθνάρχης αὐτῶν, ὃς διοικεῖ τε τὸ ἔθνος καὶ διαιτᾷ κρίσεις
καὶ συμβολαίων ἐπιμελεῖται καὶ προσταγμάτων, ὡς ἂν πολιτείας
ἄρχων αὐτοτελοῦς. ἐν Αἰγύπτῳ μὲν οὖν ἴσχυσε τὸ ἔθνος διὰ τὸ 118
Αἰγυπτίους εἶναι τὸ ἐξ ἀρχῆς τοὺς Ἰουδαίους καὶ διὰ τὸ πλησίον
ἔσεσθαι τὴν κατοικίαν τοὺς ἀπελθόντας ἐκεῖθεν, εἰς δὲ τὴν Κυρη-
ναίαν μετέβη διὰ τὸ καὶ ταύτην ὅμορον εἶναι τῇ τῶν Αἰγυπτίων
[ἀρχῇ] καθάπερ τὴν Ἰουδαίαν μᾶλλον δὲ τῆς ἀρχῆς ἐκείνης πρότερον."
Στράβων μὲν δὴ ταῦτα λέγει.

3. Κράσσος δὲ πάντα διοικήσας ὃν αὐτὸς ἐβούλετο τρόπον 119
ἐξώρμησεν ἐπὶ τὴν Παρθυαίαν· καὶ αὐτὸς μὲν σὺν ἅπαντι διε-
φθάρη τῷ στρατῷ, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις δεδήλωται, Κάσσιος δὲ εἰς
Συρίαν φυγὼν καὶ περιποιησάμενος αὐτὴν Πάρθοις ἐμποδὼν ἦν
ἐκτρέχουσιν ἐπ' αὐτὴν διὰ τὴν κατὰ Κράσσου νίκην. αὖθις δ' εἰς 120
Τύρον ἀφικόμενος ἀνέβη καὶ εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Ταριχέας μὲν οὖν
εὐθὺς προσπεσὼν αἱρεῖ καὶ περὶ τρισμυρίους ἀνθρώπους ἀνδρα-
ποδίζει, Πειθόλαον δὲ τὸν τὴν Ἀριστοβούλου στάσιν διαδεδεγμένον
κτείνει πρὸς τοῦτ' αὐτὸν Ἀντιπάτρου παραστησαμένου, ᾧ πολύ 121
τε καὶ παρ' αὐτῷ συνέβαινε δύνασθαι καὶ πλείστου τότε ἄξιος ἦν
καὶ παρὰ Ἰουδαίων οἷς παρὼν ἄγεται γυναῖκα τῶν ἐπισήμων ἐξ
Ἀραβίας Κύπρον ὄνομα, ἐξ ἧς αὐτῷ τέσσαρες ἐγένοντο παῖδες,

§ 119 = bell. Iud. I 179.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 404.

1 κατοικίᾳ Gutschmid χωρὶς] χώρα Gutschmid καὶ] δὲ Bekker τῆς] τῆσ τῶν FLAMVW 2 ἀφόρισται L ἀφώριστο V μέρος, μέρ i. ras. F τοῦτο L 3 διοικεῖ τε] διοικεῖται L¹AMW 4 συμβουλαίων W 5 ἄρχον V οὖν om. M 6 τὸ om. FLAMVW τοὺς om. FLAMVW 7 ἔσεσθαι] uix sanum θέσθαι Bekker 8 διὰ τὸ — 9 πρότερον] *eo quod et ipsa finitima aegypto existeret quemadmodum et iudea et quod sub unum regnum prius fuissent* Lat 9 ἀρχῇ] suspectum om. ut uid. Lat, nec insequentia sana sunt; in ἐκείνης latet fort. communionis (κοινὸς) uocabulum 10 μὲν δὴ] δὴ οὖν V 11 κράσσοσ PA¹ τρόπον] πρότερον L 12 παρθυαίων F παρθυιαίαν L παρθυέων E (*contra*) *parthos* Lat *σὺν] οὖν AM οὖν σὺν FLW δὴ σὺν V παντὶ FLAMVWE διεφθάρει P ἐφθάρη E 13 ἐν ἄλλοις] *alibi* Lat 14 *πάρ-θοισ P *ἐμποδὸν F 15 *ἐντρέχουσιν L κράσου E δὲ FLAMVWE 16 ταριχαίασ PFLMV et ex corr. A 17 εὐθὺς προσπεσὼν] προσπεσὼν εὐθέωσ FLAMW εὐθέωσ προσπεσὼν V αἴρει PFLW 18 δὲ] τε AMVW *etiam* Lat 19 *κτείνειν W τοῦτο FLAMVWE *ᾧ] ὃν FLAMVW 20 τε om. VE 21 *παρ' LAMW Ἰουδαίων οἷς] ἰδουμαίοισ FLAMVWE Lat παρὼν] παρ' ὧν A¹VWE *de quibus* Lat, quod non magis intellegitur *ἐξ Ἀραβίας om. Lat 22 *κύπριν (ι i. ras. A) FLAM Lat

Φασάηλος καὶ Ἡρώδης, ὃς ὕστερον βασιλεὺς γίνεται, Ἰώσηπός τε
122 *καὶ Φερώρας, θυγάτηρ τε Σαλώμη. οὗτος ὁ Ἀντίπατρος ἐπεποίητο*
καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους δυνάστας φιλίαν τε καὶ ξενίαν, μάλιστα δὲ
πρὸς τὸν Ἀράβων, ᾧ καὶ τὰ τέκνα πολεμῶν πρὸς Ἀριστόβουλον
παρέθετο. Κάσσιος μὲν οὖν ἀναστρατευσάμενος ἐπὶ τὸν Εὐφρά-
την ἠπείγετο ὑπαντιάσων τοῖς ἐκεῖθεν ἐπιοῦσιν, ὡς καὶ ὑπ' ἄλλων
δεδήλωται.
123 4. *Χρόνῳ δ' ὕστερον Καῖσαρ κατασχὼν Ῥώμην μετὰ τὸ Πομ-*
πήιον καὶ τὴν σύγκλητον φυγεῖν πέραν τοῦ Ἰονίου παραλύσας τῶν
δεσμῶν Ἀριστόβουλον εἰς Συρίαν πέμπειν διεγνώκει δύο παραδοὺς
124 *αὐτῷ τάγματα, ὡς ἂν εὐτρεπίζοι τὰ κατ' αὐτὴν δυνατὸς ὤν. Ἀρι-*
στόβουλος δ' οὐκ ὤνατο τῶν ἐλπίδων, ἐφ' αἷς ἔτυχε τῆς παρὰ
Καίσαρος ἐξουσίας, ἀλλ' αὐτὸν φθάσαντες οἱ τὰ Πομπηίου φρο-
νοῦντες φαρμάκῳ διαφθείρουσιν, θάπτουσι δ' αὐτὸν οἱ τὰ Καί-
σαρος θεραπεύοντες πράγματα, καὶ ὁ νεκρὸς ἔκειτο ἐν μέλιτι κε-
κηδευμένος ἐπὶ χρόνον πολὺν ἕως Ἀντώνιος αὐτὸν ὕστερον ἀποπέμψας
125 *εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐν ταῖς βασιλικαῖς θήκαις ἐποίησεν τεθῆναι. Σκι-*
πίων δ' ἐπιστείλαντος αὐτῷ Πομπηίου ἀποκτεῖναι Ἀλέξανδρον
τὸν Ἀριστοβούλου αἰτιασάμενος τὸν νεανίσκον ἐπὶ τοῖς τὸ πρῶτον
εἰς Ῥωμαίους ἐξημαρτημένοις τῷ πελέκει διεχρήσατο. καὶ ὁ μὲν
126 *οὕτως ἐν Ἀντιοχείᾳ τελευτᾷ. τοὺς δ' ἀδελφοὺς αὐτοῦ Πτολεμαῖος*
ὁ Μενναίου παρέλαβεν δυναστεύων Χαλκίδος τῆς ὑπὸ τῷ Λιβάνῳ
ὄρει, καὶ πέμψας τὸν υἱὸν Φιλιππίωνα εἰς Ἀσκάλωνα παρὰ τὴν

§ 121 = bell. Iud. I 181.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 404.

1 **ἡρωίδῆσ* A *ὅς*] *ὅσ καὶ* E **ioseppum* Lat 2 **τε*] *δὲ* FLAMVW 3 *ἄλλασ* M et m. 1 cod. Busb. E *τε* om. FLAMVWE 4 *τὸν ἄραβα* FLAMVWELat **πρὸσ τἀριστόβουλον* L[1] 5 *ἀναστρατοπεδευσάμενοσ* LAMVWE *ἀναστρατευσάμενοσ* (*οπεδ* s.) F 6 *ὑπ' ἄλλων*] *ab aliis* Lat 8 *νω δ' ὕστερον* — 268, 7 *καὶ διαφυ* uno folio exciso perierunt V *δὲ* LAMWE **Καῖσαρ κατασχὼν*] *καὶ γὰρ κατασχὼν* (*καισαρ* s.) s. man. rec. P **τὸ*] *τὸν* P, om. F 9 *πέραν* — *Ἰονίου* om. Lat *Ἰονίου*] *ἰορδάνου* PW *ἰωνίου* A[1]E[1] 10 **διεγνώκει πέμπειν* tr. FLAMW 11 *εὐτρεπίζῃ* E **τὰ κατ' αὐτὴν*] *κατὰ ταύτην* PF *τὸ κατὰ ταύτην* L *τὸ κατ' αὐτὴν* W 12 *δὲ* FLAMWE *οὐκ*] ····· *οὐκ* A *οὗτοσ οὐκ* W **οὐκ ἀπώνατο* FLAM *οὐκ ἀπόνατο* W 14 *δ'*] *δὲ* E, om. W 15 *νεκρὸς*] *νεκρὸσ αὐτοῦ* (*ν* s., *ῦ* ex *σ* corr. L) FLAMWE *κεκηδευμένος* om. F 17 i. marg. *XV* Lat *σκηπίων* FME *σκιπίων*, i. marg. *η* A 18 *δὲ* FLAMWE **αὐτῶ* s. F 19 *αἰτησάμενοσ* FL *αἰτισάμενοσ* (*α* s.) A 21 *δὲ* FLAMWE 22 *ὑπὸ*] *ἐν* E 23 *καὶ*] suppl. L om. E

Ἀριστοβούλου γυναῖκα ἐκέλευσεν αὐτῇ συναποστέλλειν τὸν υἱὸν
Ἀντίγονον καὶ τὰς θυγατέρας, ὧν τῆς ἑτέρας ἐρασθεὶς Ἀλεξάνδρας
ὁ Φιλιππίων ἄγεται γυναῖκα. μετὰ δὲ ταῦτα ἀνελὼν αὐτὸν ὁ
πατὴρ Πτολεμαῖος γαμεῖ τε τὴν Ἀλεξάνδραν καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐ-
τῆς πρόνοιαν ποιούμενος διετέλει.

VIII. 1. Μετὰ δὲ τὸν Πομπηίου θάνατον καὶ τὴν νίκην τὴν 127
ἐπ' αὐτῷ Καίσαρι πολεμοῦντι κατ' Αἴγυπτον πολλὰ χρήσιμον αὐ-
τὸν παρέσχεν Ἀντίπατρος ὁ τῶν Ἰουδαίων ἐπιμελητὴς ἐξ ἐντολῆς
Ὑρκανοῦ. Μιθριδάτῃ τε γὰρ τῷ Περγαμηνῷ κομίζοντι ἐπικουρι- 128
κὸν καὶ ἀδυνάτως ἔχοντι διὰ Πηλουσίου ποιήσασθαι τὴν πορείαν,
περὶ δὲ Ἀσκάλωνα διατρίβοντι, ἧκεν Ἀντίπατρος ἄγων Ἰουδαίων
ὁπλίτας τρισχιλίους ἐξ Ἀραβίας τε συμμάχους ἐλθεῖν ἐπραγματεύ-
σατο τοὺς ἐν τέλει· καὶ δι' αὐτὸν οἱ κατὰ τὴν Συρίαν ἅπαντες 129
ἐπεκούρουν ἀπολείπεσθαι τῆς ὑπὲρ Καίσαρος προθυμίας οὐ θέ-
λοντες, Ἰάμβλιχός τε ὁ δυνάστης καὶ Πτολεμαῖος ὁ Σοαίμου Λί-
βανον ὄρος οἰκῶν αἵ τε πόλεις σχεδὸν ἅπασαι. Μιθριδάτης δὲ 130
ἄρας ἐκ Συρίας εἰς Πηλούσιον ἀφικνεῖται καὶ μὴ δεχομένων αὐτὸν
τῶν ἀνθρώπων ἐπολιόρκει τὴν πόλιν. ἠρίστευσε δὲ Ἀντίπατρος
κατασύρας τι τοῦ τείχους καὶ ὁδὸν εἰσπεσεῖν παρέσχετο τοῖς ἄλλοις
εἰς τὴν πόλιν. καὶ τὸ μὲν Πηλούσιον οὕτως εἶχεν. τοὺς δὲ περὶ 131
Ἀντίπατρον καὶ Μιθριδάτην ἀπιόντας πρὸς Καίσαρα διεκώλυον
οἱ Ἰουδαῖοι οἱ τὴν Ὀνίου [χώραν] λεγομένην κατοικοῦντες. πείθει
δὲ καὶ τούτους τὰ αὐτῶν φρονῆσαι κατὰ τὸ ὁμόφυλον Ἀντίπατρος
καὶ μάλιστα ἐπιδείξας αὐτοῖς τὰς Ὑρκανοῦ τοῦ ἀρχιερέως ἐπιστο-
λάς, ἐν αἷς αὐτοὺς φίλους εἶναι Καίσαρος παρεκάλει καὶ ξένια καὶ

§ 126 = bell. Iud. I 185.

PFLAMWE Lat Zonaras I p. 404.

1 *αὐτῇ] αὐτῆσ ὑπ' W αὐτὴν ed. pr. *eam* Lat ἀποστέλλειν W 2 ἀλεξάνδρασ ἐρασθεὶσ tr. FLAMW *ἀλέξανδρος E 4 γαμεῖ τε] γαμεῖται E *Ἀλεξάνδραν om. Lat 6 i. marg. ιθ' sic (θ ex η corr. F) FL *XVI* Lat 7 *πολλὰ] εἰσ πολλὰ FLAMW αὐτὸν] αὐτὸν PAME αὐτὸν (ὸν ex ῶ corr. L) γενέσθαι FL ἑαυτὸν Zon 8 *παρέσχεν Ἀντίπατρος om. F ὁ om. M 9 Μιθριδάτῃ — τῷ om. W τῶ μιθριδάτη E *τε om. M ed. pr. γὰρ om. PLE *περγαμινῶ P κομίζοντι ἐπικουρικὸν] *dum per curicum transiret* Lat 10 πηλουσίου, litt. ηλου i. ras. A 15 ὁ Σοαίμου] ὁ ουαιμου P ὁ υἱὸσ αὐτοῦ AMWLat ὁ υἱὸσ αὐτοῦ καὶ θολομαῖοσ ὁ σοέμου FL 16 οἰκῶν] *habitantes* Lat i. marg. κ' F 18 *ἠρίστευε FLAMW 19 κατασύρας] καὶ πρῶτοσ κατασύρασ FLAMWE Lat *κατασύρα (σ s. m. 2) L καὶ om. FLAMWE *παρέσχε (-εν A[1]W) AMW 22 Ἰουδαῖοι] ἰουδαῖοι αἰγύπτιοι FLAMWE Lat οἱ om. LAMWE λεγομένην χώραν tr. FLAMWE χώραν fort. spurium, cf. XIII 287 25 *ἐν αἷς — 264, 2 ὑπήκουον om. Lat

132 πάντα τὰ ἐπιτήδεια χορηγεῖν τῷ στρατῷ. καὶ οἱ μὲν ὡς ἑώρων
Ἀντίπατρον καὶ τὸν ἀρχιερέα συνθέλοντας ὑπήκουον. τούτους
δὲ προσθεμένους ἀκούσαντες οἱ περὶ Μέμφιν ἐκάλουν καὶ αὐτοὶ
τὸν Μιθριδάτην πρὸς ἑαυτούς· κἀκεῖνος ἐλθὼν καὶ τούτους παρα-
λαμβάνει.
133 2. Ἐπεὶ δὲ τὸ καλούμενον Δέλτα ἤδη περιεληλύθει, συμβάλλει
τοῖς πολεμίοις περὶ τὸ καλούμενον Ἰουδαίων στρατόπεδον. εἶχε
δὲ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας Μιθριδάτης, τὸ δ' εὐώνυμον Ἀντίπατρος.
134 συμπεσόντων δὲ εἰς μάχην κλίνεται τὸ τοῦ Μιθριδάτου κέρας καὶ
παθεῖν ἂν ἐκινδύνευσεν τὰ δεινότατα, εἰ μὴ παρὰ τὴν ἠόνα τοῦ
ποταμοῦ σὺν τοῖς οἰκείοις στρατιώταις Ἀντίπατρος παραθέων
νενικηκὼς ἤδη τοὺς πολεμίους τὸν μὲν ῥύεται, προτρέπει δ' εἰς
135 φυγὴν τοὺς νενικηκότας Αἰγυπτίους. αἱρεῖ δ' αὐτῶν καὶ τὸ στρα-
τόπεδον ἐπιμείνας τῇ διώξει, τόν τε Μιθριδάτην ἐκάλει πλεῖστον
ἐν τῇ τροπῇ διασχόντα. ἔπεσον δὲ τῶν μὲν περὶ τοῦτον ὀκτακό-
136 σιοι, τῶν δ' Ἀντιπάτρου πεντήκοντα. Μιθριδάτης δὲ περὶ τού-
των ἐπιστέλλει Καίσαρι τῆς τε νίκης αὐτοῖς ἅμα καὶ τῆς σωτηρίας
αἴτιον τὸν Ἀντίπατρον ἀποφαίνων, ὥστε τὸν Καίσαρα τότε μὲν
ἐπαινεῖν αὐτόν, κεχρῆσθαι δὲ παρὰ πάντα τὸν πόλεμον εἰς τὰ
κινδυνωδέστατα τῷ Ἀντιπάτρῳ· καὶ δὴ καὶ τρωθῆναι συνέβη παρὰ
τοὺς ἀγῶνας αὐτῷ.
137 3. Καταλύσας μέντοι Καῖσαρ μετὰ χρόνον τὸν πόλεμον καὶ
εἰς Συρίαν ἀποπλεύσας ἐτίμησεν μεγάλως, Ὑρκανῷ μὲν τὴν ἀρ-
χιερωσύνην βεβαιώσας, Ἀντιπάτρῳ δὲ πολιτείαν ἐν Ῥώμῃ (δοὺς
138 καὶ ἀτέλειαν πανταχοῦ), λέγεται δ' ὑπὸ πολλῶν Ὑρκανὸν ταύτης

§ 132 = bell. Iud. I 190.

PFLAMWE Lat Zonaras I p. 404.

1 *χωρηγεῖν P ἑώρων] ἐθεώρουν E 2 τὸν ἀντίπατρον FLAMWE συνθέλοντας] συνελθόντασ (λθ i. ras. A) FLAMWE 3 *προθεμένουσ W 4 πρὸσ αὐτοὺσ FLAMWE 6 ἐπὶ LAW et ut uid. Lat ἤδη] ὡσ ἤδη FLAMW et ut uid. Lat παρεληλύθει LAMW et ut uid. Lat *συμβάλει F 8 *κέρας] μέροσ P δὲ FLAMWE 10 *ἐκινδύνευσε·, σ suppl. A δεινώτατα L ἠϊόνα codd. E 12 προτρέπει] τρέπει FLAMW τρέπεται E δὲ FLAMWE 13 αἵρει PFLWE δὲ FLAMWE *αὐτῶ P *τὸ om. P 14 *ἀνεκάλει coni 15 *τροπῇ] ···τροπῆι A προτροπῇ W post *τροπῇ 2—3 litt. eras. M *τῶν] τούτων FLAMW *τοῦτον om. FLAMW *ὀκτακοσίουσ FLAMW 16 δὲ FLAMWE *πεντήκοντα] τεσσαράκοντα LAMW Lat ὀγδοήκοντα bell. Iud. *περὶ τούτων om. AMW 17 i. marg. *XVIII* Lat 20 *κινδυνοδέστατα L¹ *τῷ] ex τῶν corr. F ex τὸν corr. M *ἀντιπάτρω, ω ex ον corr. FM *συνέβη τρωθῆναι tr. M *τροθῆναι L¹ 21 αὔτωι, ωι ex corr. A 22 καίσαρα F μετὰ] κατὰ L 23 *μὲν] μέντοι FLW 25 πανταχοῦ — δ'] καὶ πανταχῇ δὲ λέγεται καὶ E δὲ FLAMW

*κοινωνῆσαι τῆς στρατείας καὶ ἐλθεῖν εἰς Αἴγυπτον, μαρτυρεῖ δέ
μου τῷ λόγῳ καὶ Στράβων ὁ Καππάδοξ λέγων ἐξ Ἀσινίου ὀνό-
ματος οὕτως· „μετὰ τὸν Μιθριδάτην εἰσβαλεῖν εἰς τὴν Αἴγυπτον
καὶ Ὑρκανὸν τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερέα.“ ὁ δ' αὐτὸς οὗτος Στρά-* 139
*βων καὶ ἐν ἑτέροις πάλιν ἐξ Ὑψικράτους ὀνόματος λέγει οὕτως·
„τὸν δὲ Μιθριδάτην ἐξελθεῖν μόνον, κληθέντα δ' εἰς Ἀσκάλωνα
Ἀντίπατρον ὑπ' αὐτοῦ τὸν τῆς Ἰουδαίας ἐπιμελητὴν τρισχιλίους
αὐτῷ στρατιώτας συμπαρασκευάσαι καὶ τοὺς ἄλλους δυνάστας προ-
τρέψαι, κοινωνῆσαι δὲ τῆς στρατείας καὶ Ὑρκανὸν τὸν ἀρχιερέα.“
ταῦτα μὲν Στράβων φησίν.*

4. *Ἐλθὼν δὲ καὶ Ἀντίγονος ὁ Ἀριστοβούλου πρὸς Καίσαρα* 140
*τήν τε τοῦ πατρὸς ἀπωδύρετο τύχην καὶ ὡς δι' αὐτὸν ἀποθάνοι
φαρμάκοις ἀναιρεθεὶς Ἀριστόβουλος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ κτεί-
ναντος πελέκει Σκιπίωνος, ἐδεῖτό τε λαβεῖν οἶκτον αὐτοῦ τῆς ἀρ-
χῆς ἐκβεβλημένου, Ὑρκανοῦ δὲ ἐπὶ τούτοις καὶ Ἀντιπάτρου κατη-
γόρει βιαίως ἐξηγουμένων τοῦ ἔθνους καὶ εἰς αὐτὸν παρανομησάντων.
παρὼν δ' Ἀντίπατρος ἀπελογεῖτο μὲν ὑπὲρ ὧν ἑώρα τὴν κατηγο-* 141
*ρίαν κατ' αὐτοῦ γεγενημένην, νεωτεριστὰς δ' ἀπέφαινε τοὺς περὶ
τὸν Ἀντίγονον καὶ στασιώδεις, ὅσα τε πονήσειεν αὐτὸς καὶ συνερ-
γήσειεν ὑπεμίμνησκεν ἐπὶ τοῖς στρατεύμασιν * ποιούμενος τοὺς λό-
γους ὧν αὐτὸς ἦν μάρτυς. δικαίως τε ἔλεγεν Ἀριστόβουλον μὲν* 142
*εἰς Ῥώμην ἀνάσπαστον γεγονέναι πολέμιον ἀεὶ καὶ μηδέποτε εὔ-
νουν ὑπάρξαντα Ῥωμαίοις, τὸν δ' ἀδελφὸν αὐτοῦ κολασθέντα ἐπὶ*

§ 140 = bell. Iud. I 195.

PFLAMWE Lat Zonaras I p. 404.

1 *στρατείας*] Dindorf *στρατιᾶσ* codd. E *militiae* Lat 2 *καὶ* om. FLAMW 3 *μετὰ*] PLat *μετὰ δὲ* FLAMW *τὸν*] *τὸ* M et ex corr. A *εἰσβάλλειν* FL 5 *ἐν ἑτέρῳ* AMW *alibi* Lat *πάλιν* om. F 6 *τὸν δὲ* — 8 *συμπαρασκευάσαι*] *mithridatem solum exisse uocatum autem secundo cui antipater iudeae tutor in ascalone tria milia militum illi praeparauit* Lat *δὲ*] *μὲν* FLAMW 9 *στρατείας*] Dindorf *στρατιᾶσ* codd. *militiae* Lat 11 *δὲ*] *δὲ τότε* E **ἀντίγωνοσ* F **πρὸς*] *τότε πρὸσ* FLAMW Lat 12 **τοῦ* om. P **ἀπωδυρετω* L **τύχην*] *τελευτὴν* P *calamitatem* Lat 13 **Ἀριστόβουλος* om. Lat 14 *σκἤπίωνοσ* F *σκιπίωνοσ*, i. marg. ascriptum *η* A *σκηπίωνοσ* ME 15 **δὲ*] *δ'* AMW *τε* coni 17 *δὲ* FLAMWE *κατ' αὐτοῦ τὴν κατηγορίαν* tr. FLAMWE 18 *γενομένην* FE *γινομένην* LAMW *δὲ* FLAMW 19 *αὐτὸς*] *αὐτοῖσ* PFLAME *ipse* Lat 20 **τοῖσ στρατηγήμασι* FLAMW excidit Caesaris mentio aliaque **ποιούμενος τοὺς λόγους* om. Lat 21 **τε*] *δὲ* F ed. pr. 22 *ἀνάσπαστον*] PA[1] *ἀνάρπαστον* FLMWE et ex corr. A *tractum* Lat *γεγονέναι*] *γενόμενον* PE **εὔνουν ὑπάρξαντα*] *τοῦτον ὑπερβάντα* P 23 *δὲ* FLAMWE **κολασθέντα*] *κρατηθέντα* FLAMW

ληστείᾳ ὑπὸ Σκιπίωνος τυχεῖν ὧν ἄξιος ἦν, ἀλλ' οὐ κατὰ βίαν καὶ ἀδικίαν τοῦτο παθεῖν τοῦ δράσαντος.

143 5. *Τούτους Ἀντιπάτρου ποιησαμένου τοὺς λόγους Καῖσαρ Ὑρκανὸν μὲν ἀποδείκνυσιν ἀρχιερέα, Ἀντιπάτρῳ δ' ἐφίησιν δυναστείαν ἣν αὐτὸς προαιρεῖται. τούτου δὲ ἐπ' αὐτῷ ποιησαμένου τὴν κρί-*
144 *σιν, ἐπίτροπον αὐτὸν ἀποδείκνυσιν τῆς Ἰουδαίας. ἐπιτρέπει δὲ καὶ Ὑρκανῷ τὰ τῆς πατρίδος ἀναστῆσαι τείχη ταύτην αἰτησαμένῳ τὴν χάριν· ἔτι γὰρ ἐρήριπτο Πομπηίου καταβαλόντος· καὶ ταῦτα ἐπιστέλλει τοῖς ὑπάτοις εἰς Ῥώμην ἀναγράψαι ἐν τῷ Καπετωλίῳ. καὶ τὸ γενόμενον ὑπὸ τῆς συγκλήτου δόγμα τοῦτον ἔχει τὸν τρό-*
145 *πον· „Λεύκιος Οὐαλέριος Λευκίου υἱὸς στρατηγὸς συνεβουλεύσατο τῇ συγκλήτῳ εἴδοις Δεκεμβρίαις ἐν τῷ τῆς Ὁμονοίας ναῷ. γραφομένῳ τῷ δόγματι παρῆσαν Λούκιος Κωπώνιος Λευκίου υἱὸς Κολ-*
146 *λίνα καὶ Παπείριος Κυρίνα. περὶ ὧν Ἀλέξανδρος Ἰάσονος καὶ Νουμήνιος Ἀντιόχου καὶ Ἀλέξανδρος Δωροθέου Ἰουδαίων πρεσβευταί, ἄνδρες ἀγαθοὶ καὶ σύμμαχοι διελέχθησαν ἀνανεούμενοι*
147 *τὰς προϋπηργμένας πρὸς Ῥωμαίους χάριτας καὶ τὴν φιλίαν, καὶ ἀσπίδα χρυσῆν σύμβολον τῆς συμμαχίας γενομένην ἀνήνεγκαν ἀπὸ χρυσῶν μυριάδων πέντε, καὶ γράμματ' αὐτοῖς ἠξίωσαν δοθῆναι πρός τε τὰς αὐτονομουμένας πόλεις καὶ πρὸς βασιλεῖς ὑπὲρ τοῦ τὴν χώραν αὐτῶν καὶ τοὺς λιμένας ἀδείας τυγχάνειν καὶ μηδὲν ἀδι-*

---

§ 143 = bell. Iud. I 199.

PFLAMWVE Lat Zonaras I p. 405.

1 *σκηπίωνοσ* (ι s.) F *σκιπίωνοσ*, i. marg. ascripsit *η* A *σκηπίωνοσ* ME 2 *τοῦ*] *ὑπὸ τοῦ* E 3 i. marg. *XVIIII* Lat *Καῖσαρ*] *πρὸσ καίσαρα* W 4 *ἀποδείκνυσι* L *δ' ἐφίησιν*] *δὲ δίδωσι* (-*ιν* W) LAMW *δ' ἐφίησιν* (*δίδωσι* s.) F *δὲ ἀφίησι* E *uero — donauit* Lat **δυναστείαν*] *στρατίαν* P *potestatem* Lat 5 **προαιρεῖται*, *ο* s. m. 2 L *τούτου — κρίσιν* om. Lat *τούτου*] *τοῦτο* P *ταύτην* E *δὲ*] om. P *δ'* E **δὲ ἐπ'*] |****π* F *ποιησάμενοσ* WE 6 **ἀποδείκνυσιν*] *constituens* Lat 7 **καὶ* om. W **πατρίδος*] |***τρίδοσ* F **αἰτησαμένου* PFL 8 *ἔτι γὰρ ἐρήριπτο*] *ἔρριπτο γὰρ ἔτι* F *ἔρριπτο γὰρ* LAMW *ἔτι γὰρ ἔρριπτο* E *nam adhuc diruti iacebant* Lat **ταῦτ'* FLAMW 9 **ἐ*|*****έλλει* F 11 i. marg. *κα'* L *Λευκίου*] *λούκιοσ* P *στρατηγὸς*] *consul* Lat 12 *ἴδοισ* P *εἰδοῖσ* LAM 13 *λεύκιος* ed. pr. *κοπώνιοσ* AMW *copinio* Lat *Λευκίου υἱὸς* om. P *υἱὸσ* i. ras. F *Κολλίνα* om. F 14 *καὶ Παπείριος*] *et cepario* (*cepterio* cod. Can.) Lat *παπίριοσ* FLAW *παπύριοσ* M *κυρινᾶ* FLA *Ἀλέξανδρος*] *Ἀντίπατρος* Ritschl mus. Rh. 28, 516, anno a. Chr. 139 Simone sacerdotium tenente haec gesta esse putans *ἰάσωνοσ* LM[1] 15 *νοουμήνιοσ* F 17 *φιλίαν*] *φιάλην* FL 18 *γενομένην*, *γε* ex *γι* corr. L 19 *χρυσῶν*] *solidorum* Lat 20 *τε* om. AMW litt. *εισ καὶ — τοῦ τὴν* i. ras. angustiore m. 2 A *καὶ — βασιλεῖς* om. WLat *πρὸς* om. AM 21 *τὴν*] *τήν τε* FL *ἀδίασ* P *μηδένα* FL

κεῖσθαι, ἔδοξεν συνθέσθαι φιλίαν καὶ χάριτας πρὸς αὐτούς, καὶ 148
ὅσων ἐδεήθησαν τυχεῖν ταῦτ᾽ αὐτοῖς παρασχεῖν καὶ τὴν κομισθεῖ-
σαν ἀσπίδα προσδέξασθαι.“ ταῦτα ἐγένετο ἐπὶ Ὑρκανοῦ ἀρχιε-
ρέως καὶ ἐθνάρχου ἔτους ἐνάτου μηνὸς Πανέμου.
Εὔρατο δὲ καὶ παρὰ τοῦ τῶν Ἀθηναίων δήμου τιμὰς Ὑρκα- 149
νὸς πολλὰ καὶ αὐτὸς εἰς αὐτοὺς χρήσιμος γενόμενος, ἔπεμψάν τε
αὐτῷ ψήφισμα τοῦτον περιέχον τὸν τρόπον· „ἐπὶ πρυτάνεως καὶ
ἱερέως Διονυσίου τοῦ Ἀσκληπιάδου μηνὸς Πανέμου πέμπτῃ ἀπι-
όντος ἐπεδόθη [τοῖς στρατηγοῖς] ψήφισμα Ἀθηναίων. ἐπὶ Ἀγα- 150
θοκλέους ἄρχοντος Εὐκλῆς Μενάνδρου Ἁλιμούσιος ἐγραμμάτευε
Μουνυχιῶνος ἑνδεκάτῃ τῆς πρυτανείας ἐκκλησίας ἀγομένης ἐν τῷ
θεάτρῳ τῶν προέδρων ἐπεψήφισεν Δωρόθεος Ἐρχιεὺς καὶ οἱ
*συμπρόεδροι * τῷ δήμῳ, Διονύσιος Διονυσίου εἶπεν· ἐπειδὴ Ὑρ-* 151
κανὸς Ἀλεξάνδρου ἀρχιερεὺς καὶ ἐθνάρχης τῶν Ἰουδαίων διατελεῖ
κοινῇ τε τῷ δήμῳ καὶ ἰδίᾳ τῶν πολιτῶν ἑκάστῳ εὔνους ὢν καὶ
πάσῃ χρώμενος περὶ αὐτοὺς σπουδῇ καὶ τοὺς παραγινομένους Ἀθη-
ναίων ἢ κατὰ πρεσβείαν ἢ κατ᾽ ἰδίαν πρὸς αὐτὸν ὑποδέχεται φι-
λοφρόνως καὶ προπέμπει τῆς ἀσφαλοῦς αὐτῶν ἐπανόδου προνοού-
μενος, ἐμαρτυρήθη μὲν καὶ πρότερον περὶ τούτων, δεδόχθαι δὲ καὶ 152
νῦν Διονυσίου τοῦ Θεοδώρου Σουνιέως εἰσηγησαμένου καὶ περὶ τῆς
τἀνδρὸς ἀρετῆς ὑπομνήσαντος τὸν δῆμον, καὶ ὅτι προαίρεσιν ἔχει

PFLAMW Lat

1 *ἔδοξεν συνθέσθαι*] *ἔδοξε δὲ συνθέσθαι* FL *ἔδοξεν οὖν θέσθαι* AMW *placuit igitur — componere* Lat *χάριτοσ* L 2 *ὅσον* FL¹ *ταῦτα* AM *ταῦτ᾽ — παρασχεῖν* om. W 3 *ἐγίνετο* AMW 4 *ἐννάτου* FW 5 *εὕρετο* M et ex corr. A *ηὕρατο* FL *δὲ*] *δὴ* AMW *ἀθηναίου* W 6 *καὶ αὐτὸς* om. FLAMWLat *χρήσιμοσ γενόμενοσ εἰσ αὐτοὺσ* tr. F *χρήσιμοσ εἰσ αὐτοὺσ γενόμενοσ* tr. LAMW *ἔπεμψεν* P 7 *αὐτῷ ψήφισμα*] *ψήφισμα* (*ψ* i. ras. A) *γράψαντεσ αὐτῶ* (*ῶ* cum sequenti *τ* ex *ου* corr. L) FLAMW *ei scriptum — decretum* Lat *περιέχον*] *περιέχοντα* P *ἔχον* FAM *ἔχων* L *ἔχοντα* W *τρυτάνεωσ* L 8 *τοῦ* om. P *πέμπτῃ ἀπιόντος*] *uicesimo quinto die* Lat 9 *ἀπεδόθη* Krebs *τοῖς στρατηγοῖς* om. P; uid. Hermes uol. XI p. 482 10 *Εὐκλῆς* — 11 *Μουνυχιῶνος* om. M *ἐγραμμάτευε*] *ὀγραμματευσ|ε* P 11 *μουνυχιῶνοσ*, *υ* ex *ι* corr. F *munichionis* Lat *τῆς*] *ἑνδεκάτῃ τῆς* Dindorf *πρυτανίασ* P *ἀγομένης*] *γενομένησ* FAMW *γινομένησ* L 12 *ἐπεψήφισεν*] *ἐπέψησε* F *Ἐρχιεὺς*] Corsini *ἀρχιερεὺσ* codd. Lat 13 *συνπρόεδροι* PFL *ἔδοξεν* ante *τῷ δήμῳ* inserit Boeckhius *Διονυσίου*] *διονυσίω* P 14 *διατελεῖ*] *διὰ τέλουσ* P 15 *τῶν δήμων* P *ἑκάστου* P *εὔνους ὢν*] *εὐνοῶν* FLAMW *fidelis existens* Lat 16 *παραγιγνομένουσ* AM 17 *κατ᾽ ἰδίαν*] *κατ᾽ ἰδίαν πρόφασιν* FLAMW *priuatim* Lat *πρὸς*] *ὡσ* FLAMW 19 *δέδοκται* FLAMW *placet* Lat 20 *Διονυσίου*] P Lat *θεοδοσίου* FLAMW *θεοδόρου* W 21 *καὶ* om. Lat

153 *ποιεῖν ἡμᾶς ὅ τι ποτ' ἂν δύνηται ἀγαθόν, τιμῆσαι τὸν ἄνδρα*
χρυσῷ στεφάνῳ ἀριστείῳ κατὰ τὸν νόμον, καὶ στῆσαι αὐτοῦ εἰκόνα
χαλκῆν ἐν τῷ τεμένει τοῦ Δήμου καὶ τῶν Χαρίτων, ἀνειπεῖν δὲ
τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις τραγῳδῶν τῶν καινῶν ἀγο-
μένων καὶ Παναθηναίων καὶ Ἐλευσινίων καὶ ἐν τοῖς γυμνικοῖς
154 *ἀγῶσιν, ἐπιμεληθῆναι δὲ τοὺς στρατηγοὺς διαμένοντί τε αὐτῷ καὶ*
φυλάττοντι τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν εἶναι πᾶν ὅ τι ἂν ἐπινοήσωμεν
εἰς τιμὴν καὶ χάριν τῆς τἀνδρὸς σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας, ἵνα τού-
των γινομένων φαίνηται ὁ δῆμος ἡμῶν ἀποδεχόμενος τοὺς ἀγαθοὺς
καὶ τῆς προσηκούσης ἀμοιβῆς ἀξιῶν καὶ ζηλώσῃ τὴν περὶ ἡμᾶς
155 *σπουδὴν τῶν ἤδη τετιμημένων· ἑλέσθαι δὲ καὶ πρέσβεις ἐξ ἁπάν-*
των Ἀθηναίων, οἵτινες τὸ ψήφισμά τε αὐτῷ κομιοῦσι καὶ παρα-
καλέσουσιν προσδεξάμενον τὰς τιμὰς πειρᾶσθαί τι ποιεῖν ἀγαθὸν
ἡμῶν ἀεὶ τὴν πόλιν.“ αἱ μὲν οὖν παρὰ Ῥωμαίων καὶ τοῦ δήμου
τοῦ Ἀθηναίων τιμαὶ πρὸς Ὑρκανὸν τὸν ἀρχιερέα καὶ διὰ τούτων
ἡμῖν δεδήλωνται.
156 **IX.** 1. *Καῖσαρ δὲ διοικήσας τὰ κατὰ τὴν Συρίαν ἀπέπλευσεν.*
ὡς δὲ Καίσαρα προπέμψας ἐκ τῆς Συρίας Ἀντίπατρος εἰς τὴν
Ἰουδαίαν ὑπέστρεψεν, ἀνεγείρει μὲν εὐθὺς τὸ τεῖχος ὑπὸ Πομπη-
ίου καθῃρημένον καὶ τὸν κατὰ τὴν χώραν θόρυβον ἐπιὼν κατέ-
157 *στελλεν, ἀπειλῶν τε ἅμα καὶ συμβουλεύων ἠρεμεῖν· τοὺς μὲν γὰρ*
τὰ Ὑρκανοῦ φρονοῦντας ἐν εὐδίᾳ διάξειν καὶ βιώσεσθαι τῶν ἰδίων
ἀπολαύοντας κτημάτων ἀταράχως, προστιθεμένους δὲ ταῖς ἐκ τοῦ

---

§ 156 = bell. Iud. I 201.

PFLAMVWELat

1 *ὅ τι*] *διότι* LW 2 *ἀριστείῳ*] *optima* Lat *καὶ στῆσαι αὐτοῦ* om. P 3 *χαλκῆν, αλ* i. ras. M *τεμένι* F 5 *Παναθηναίοις καὶ Ἐλευσινίοις* Lowthius *καὶ* spurium uid. *γυμνηκοῖσ* P 7 *φυλάττοντι*] *διαφυλάσσοντι* FLAMW ‖*λάσσοντι τὴν* redit V 8 *τοῦ ἀνδρὸσ* (*οῦ ἀν* i. ras. A) AM 9 *γενομένων* FLAMVW 10 *ἀμοιβῆς*] *τιμῆσ* M *ζηλώσει* PFLV 11 *τῶν*] *ἐκ τῶν* V *ἕκαστος τῶν* Gutschmid *ἁπάντων*] *ἁπάντων τῶν* AMW 12 *Ἀθηναίων* om. W *τε αὐτῷ κομιοῦσι τὸ ψήφισμα* tr. V *κομίζουσιν* P 13 *πειρᾶσθαι*] *σπείσασθαι* P *τι*] *τε* AMW 14 *ἀεὶ* om. ed. pr. *ἀεὶ ἀγαθὸν ἡμῶν* tr. V *ἡμῶν ἀεὶ ἀγαθὸν* tr. W 15 *τοῦ*] *τῶν* FLAMW *καὶ τῶν* V *τὸν — τούτων* om. FLAMVWLat 16 *δεδήλωνται*] *δεδήλωνται* (*δεδήλωται* FLW) *ἱκανῶσ* FLAMVW 17 **Καῖσαρ*] *ὁ καῖσαρ* LVW *ὁ ὁ καῖσαρ* (prius *ὁ* add. rubricator) F **ἀπέπλευσεν — Συρίας* om. W 20 **θόρυβον*] *θρύλον* LAW *θρύλλον* M et i. marg. F *seditionem* Lat 21 *τοὺς*] *τὰ* FLAMVWE **γὰρ* om. W 22 *τὰ* om. FLAMVWE *εὐδίᾳ*] *εὐδαιμονίᾳ* FLAMVW *feliciter* Lat *βιώσασθαι* FLW et m. 1 cod. Busb. E 23 **ἀπολάβοντασ* P *ἀπολαβόντασ* F **ταῖς*] *τοὺσ* L

νεωτερίζειν ἐλπίσιν καὶ τοῖς ἀπ' αὐτῶν κέρδεσιν προσανέχοντας αὐτὸν μὲν ἕξειν ἀντὶ προστάτου δεσπότην, Ὑρκανὸν δὲ ἀντὶ βασιλέως τύραννον, Ῥωμαίους δὲ καὶ Καίσαρα πικροὺς ἀνθ' ἡγεμόνων πολεμίους· οὐ γὰρ ἀνέξεσθαι μετακινούμενον ὃν αὐτοὶ κατέστησαν. ταῦτα λέγων καθίστα τὰ κατὰ τὴν χώραν.

2. Βραδὺν δ' ὁρῶν καὶ νωθῆ τὸν Ὑρκανὸν Φασάηλον μὲν τὸν 158
πρεσβύτατον τῶν παίδων Ἱεροσολύμων καὶ τῶν πέριξ στρατηγὸν ἀποδείκνυσιν, τῷ δὲ μετ' αὐτὸν Ἡρώδῃ τὴν Γαλιλαίαν ἐπέτρεψεν
νέῳ παντάπασιν ὄντι· πεντεκαίδεκα γὰρ ἐγεγόνει μόνα ἔτη. βλάπ- 159
τει δὲ οὐδὲν αὐτὸν ἡ νεότης, ἀλλ' ὢν τὸ φρόνημα γενναῖος ὁ νεανίας ἀφορμὴν εὑρίσκει παραχρῆμα εἰς ἐπίδειξιν τῆς ἀρετῆς. καταλαβὼν γὰρ Ἐζεκίαν τὸν ἀρχιληστὴν τὰ προσεχῆ τῆς Συρίας κατατρέχοντα σὺν μεγάλῳ στίφει, τοῦτον συλλαβὼν κτείνει καὶ πολλοὺς
τῶν σὺν αὐτῷ ληστῶν. σφόδρα δὲ αὐτοῦ τὸ ἔργον τοῦτο ἠγάπησαν 160
οἱ Σύροι· ποθοῦσι γὰρ αὐτοῖς ἀπηλλάχθαι τοῦ ληστηρίου τὴν χώραν ἐκαθάρευσεν. ὕμνουν γοῦν αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ κατά τε κώμας καὶ κατὰ πόλεις ὡς εἰρήνην αὐτοῖς παρεσχηκότα καὶ ἀσφαλῆ τῶν κτημάτων ἀπόλαυσιν. ἐγένετο δὲ διὰ τοῦτο καὶ Σέξστῳ Καίσαρι γνώριμος ὄντι συγγενεῖ τοῦ μεγάλου Καίσαρος καὶ διέποντι τὴν
Συρίαν. ζῆλος δ' ἐμπίπτει τῶν Ἡρώδῃ πεπραγμένων Φασαήλῳ 161
τῷ ἀδελφῷ, καὶ πρὸς τὴν εὐδοκίμησιν αὐτοῦ κινηθεὶς ἐφιλοτιμεῖτο μὴ ἀπολειφθῆναι τῆς ὁμοίας εὐφημίας. καὶ τοὺς ἐν τοῖς Ἱεροσο-

§ 157 = bell. Iud. I 202.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 405 Exc Peiresc.

3 *ἀντὶ AMW 5 *ταῦτα] i. marg. κβ' FL καθίστα] Zon καθιστὰ P καθιστᾶ E καθίστα δι' ἑαυτοῦ FLAMVW 6 i. marg. *XX* Lat ιζ' E δ'] om. P δὲ E *νωθῆν PFL μὲν] μὲν οὖν P 7 *τῶν] αὐτοῦ τῶν FLAMVW ἱεροσολυμιτῶν E 8 *αὐτὸν, αὐ i. ras. V ἐπέτρεπεν P ἀνεπέτρεψε F ἐπιτρέπει E 9 *παντάπασιν ὄντι νέω tr. FLAMW πεντεκαίδεκα incip. Exc *πεντεκαίδεκα] κε' Casaubonus *γὰρ] γὰρ αὐτῶ (αὐτῶ post ἔτη tr. E) FLAMVWE Exc μόνον FLAMWE Exc fort. recte 10 *ὢν] ὢν L *τῶ (τὸ L) φρονήματι FLV 11 *ἐπίδειξην Exc 12 *ἀρχιλιστὴν Exc 13 *συλλαβὼν] συνλαβὼν A κατασχὼν V 14 *δ' AMVW τοῦτο τὸ (τὸ om. Exc) ἔργον tr. E Exc 15 ἀπηλάχθαι Exc 16 ἐκαθέρευσεν P ἐκαθάρισεν Exc Bekker *τε] τὰσ LAMW, om. V κώμας] κόμασ L χώραν Exc χώρασ E κατὰ om. V 17 πόλιν FLAMWE *εἰρήνην, εἰ i. ras. A *παρεσχηκῶτα Exc 18 σέκστω FLA σέξτω VE Exc σεβαστῶ W 19 *συγγενῆ W *Καίσαρος] γνώριμὸσ L *τὴν Συρίαν] τὰ τῆσ συρίασ FLAMW 20 δὲ FLAMWE Exc ἐνπίπτει P ἐκπίπτει E 21 *εὐδοκήμησιν P *ἐφιλοτιμήσατο (-τημ- A) FLAMVW 22 *μὴ· ἀπολειφθῆναι, μ ex λ, ἀ ex λ aut ρ corr. L *ἀπολειφθεῖναι W τοῖς om. E

λύμοις εὐνουστέρους ἐποιεῖτο, δι᾽ αὐτοῦ μὲν ἔχων τὴν πόλιν, οὔτε
δὲ ἀπειροκάλως τοῖς πράγμασι προσφερόμενος οὔτ᾽ ἐξυβρίζων εἰς
162 τὴν ἐξουσίαν. ταῦτ᾽ Ἀντίπατρον ἐποίει θεραπείας παρὰ τοῦ
ἔθνους τυγχάνειν βασιλικῆς καὶ τιμῶν οἵων ἄν τις μεταλαμβάνοι
τῶν ὅλων ὢν δεσπότης. ὑπὸ μέντοι τῆς ἐκ τούτων λαμπρότητος
οὐδὲν οἷα φιλεῖ συμβαίνειν πολλάκις τῆς πρὸς Ὑρκανὸν εὐνοίας
παρέβη καὶ πίστεως.
163 3. Οἱ δ᾽ ἐν τέλει τῶν Ἰουδαίων ὁρῶντες τὸν Ἀντίπατρον καὶ
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ μεγάλως αὐξανομένους εὐνοίᾳ τε τῇ παρὰ τοῦ
ἔθνους καὶ προσόδῳ τῇ τε παρὰ τῆς Ἰουδαίας καὶ τῶν Ὑρκανοῦ
164 χρημάτων, κακοήθως εἶχον πρὸς αὐτόν· καὶ γὰρ φιλίαν ὁ Ἀντί-
πατρος ἦν πεποιημένος πρὸς τοὺς Ῥωμαίων αὐτοκράτορας καὶ χρή-
ματα πείσας πέμψαι τὸν Ὑρκανὸν αὐτὸς λαβὼν νοσφίζεται τὴν
δωρεάν· ὡς ἰδίαν γὰρ ἀλλ᾽ οὐχ ὡς Ὑρκανοῦ διδόντος ἔπεμψεν.
165 ταῦθ᾽ Ὑρκανὸς ἀκούων οὐκ ἐφρόντιζεν, ἐν δέει δὲ ἦσαν οἱ πρῶτοι
τῶν Ἰουδαίων ὁρῶντες τὸν Ἡρώδην βίαιον καὶ τολμηρὸν καὶ τυ-
ραννίδος γλιχόμενον· καὶ προσελθόντες Ὑρκανῷ φανερῶς ἤδη κατη-
γόρουν Ἀντιπάτρου, καί „μέχρι πότε, ἔφασαν, ἐπὶ τοῖς πραττο-
μένοις ἡσυχάσεις; ἢ οὐχ ὁρᾷς Ἀντίπατρον μὲν καὶ τοὺς παῖδας
αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν διεζωσμένους, σαυτὸν μέντοι τῆς βασιλείας ὄνομα
166 μόνον ἀκούοντα; ἀλλὰ μὴ λανθανέτω σε ταῦτα μηδὲ ἀκίνδυνος
εἶναι νόμιζε ῥαθυμῶν περί τε σαυτῷ καὶ τῇ βασιλείᾳ· οὐ γὰρ ἐπί-

§ 161 = bell. Iud. I 206.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 405 Exc Peiresc.
1 *εὐνουστάτουσ FLAMVW *fautores* Lat δι᾽ αὐτοῦ] δι᾽ αὐτοῦ AMV διὰ τοῦτο Exc 2 δ᾽ FLAMVW *ἀπειρωκάλωσ L οὔτε E Exc 3 *τὴν om. Exc ταῦτα E Exc 4 *μεταλαμβάνοι] μέγα λαμβάνει P παραλαμβάνει F παραλαμβάνοι LAMW 5 *ὢν om. F 6 οὐδὲν οἷα] οὐδενὸσ ἃ Exc οὐδὲν] om. FLAMVWLat, ante τῆς tr. ed. pr. φιλεῖ] καὶ φιλεῖ FLAMWExc τῆς] οὐδὲν τῆσ V 7 παρὰβέβηκεν ἢ πίστεωσ Exc παρέβη] οὐ παρέβη FLAMW καὶ πίστεωσ παρέβη tr. V 8 δὲ E Exc 9 *αὐτοῦ] αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ LAMW *αὐξομένουσ AW 10 προσώδῳ P παρὰ τοὺσ ἰουδαίουσ L 11 *ἦν ὁ ἀντίπατροσ tr. FLAMW *ὁ om. V 12 *πεποιημένο·σ (eras. ν) A Ῥωμαίων] ῥωμαίουσ L τῶν ῥωμαίων E 13 *πείσας] πεῖσαι F *αὐτὸς] ἅπερ αὐτὸσ Exc 14 ἴδια PE Exc ἰδίᾳ coni γὰρ ἰδίαν tr. LAMVW γὰρ om. E 15 *ταῦθ᾽ — 17 γλιχόμενον om. Lat ταῦτα E Exc *ἐφρόντιζεν] ἐφρόντιζεν ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἔχαιρεν FLAMVWExc *δέῃ W 16 *τυραννίασ P 17 προσελθόντες Ὑρκανῷ om. E Lat 18 *πότ᾽ FLAMVW ἔφασαν] τῷ ὑρκανῷ ἔφασαν E Lat 19 ἡσυχάσεις] Hudson Bekker Exc ἡσυχάζεισ codd. E *pateris* Lat ἢ] ἢ FLME *an* Lat 20 μέντοι] δὲ FLAMVWE Exc 21 ἀλλὰ — ταῦτα iterauit L λανθανάτω A *ἀκινδύνωσ P

*τροποί σοι τῶν πραγμάτων Ἀντίπατρος καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ νῦν
εἰσιν, μηδὲ ἀπάτα σαυτὸν τοῦτο οἰόμενος, ἀλλὰ δεσπόται φανερῶς
ἀνωμολόγηνται· καὶ γὰρ Ἡρώδης ὁ παῖς αὐτοῦ Ἐζεκίαν ἀπέκτεινεν* 167
*καὶ πολλοὺς σὺν αὐτῷ παραβὰς τὸν ἡμέτερον νόμον, ὃς κεκώλυκεν
ἄνθρωπον ἀναιρεῖν καὶ πονηρὸν ὄντα, εἰ μὴ πρότερον κατακριθείη
τοῦτο παθεῖν ὑπὸ τοῦ συνεδρίου. μὴ λαβὼν δὲ ἐξουσίαν παρὰ σοῦ
ταῦτα ἐτόλμησεν."*

4. *Ὑρκανὸς δὲ ἀκούσας ταῦτα πείθεται· προσεξῆψαν δὲ αὐτοῦ* 168
*τὴν ὀργὴν καὶ αἱ μητέρες τῶν ὑπὸ Ἡρώδου πεφονευμένων· αὗται
γὰρ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ παρακαλοῦσαι τὸν βασιλέα
καὶ τὸν δῆμον, ἵνα δίκην Ἡρώδης ἐν τῷ συνεδρίῳ τῶν πεπραγμέ-
νων ὑπόσχῃ, διετέλουν. κινηθεὶς οὖν ὑπὸ τούτων Ὑρκανὸς Ἡρώδην* 169
*ἐκάλει δικασόμενον ὑπὲρ ὧν διεβάλλετο. ὁ δὲ ἧκεν τοῦ πατρὸς
αὐτῷ παραινέσαντος μὴ ὡς ἰδιώτῃ μετὰ δ' ἀσφαλείας εἰσελθεῖν
καὶ φυλακῆς τῆς περὶ τὸ σῶμα, τά τε κατὰ τὴν Γαλιλαίαν ὡς ἐνό-
μισεν αὐτῷ συμφέρειν ἀσφαλίσασθαι. τοῦτον τὸν τρόπον ἁρμοσά-
μενος καὶ μετὰ στίφους ἀποχρῶντος αὐτῷ πρὸς τὴν ὁδόν, ὡς μήτε
ἐπίφοβος Ὑρκανῷ δόξειε μετὰ μείζονος παραγενόμενος τάγματος
μήτε γυμνὸς καὶ ἀφύλακτος, ᾔει πρὸς τὴν δίκην. Σέξστος μέντοι* 170
*ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν γράφει παρακαλῶν Ὑρκανὸν ἀπολῦσαι τὸν
Ἡρώδην ἐκ τῆς δίκης καὶ προσαπειλῶν παρακούσαντι. τῷ δ' ἦν
ἀφορμὴ τὸ παρὰ τοῦ Σέξστου γράμμα πρὸς τὸ μηδὲν ἐκ τοῦ συν-
εδρίου παθόντα ἀπολῦσαι τὸν Ἡρώδην· ἠγάπα γὰρ αὐτὸν ὡς
υἱόν. καταστὰς δὲ ἐν τῷ συνεδρίῳ μετὰ τοῦ σὺν αὐτῷ τάγματος* 171
Ἡρώδης κατέπληξεν ἅπαντας καὶ κατηγορεῖν ἐθάρρει τὸ λοιπὸν

---

§ 166 = bell. Iud. I 209.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 405 Exc Peiresc.

1 *σοι*] *σου* FLAMVWE Exc 2 *μηδὲ — οἰόμενος* om. E Lat *τοῦτο* om. M 4 **πολλοὺς*] *τοὺσ* LAMVW *omnes (qui cum eo erant)* Lat **αὐτῷ*] fin. Exc 10 **παρακαλ*[οῦ] V 11 *ἐν* om. PE 12 **ἡρωίδην* A 14 *αὐτὸν* E *ἰδιώτησ* FLAMVW *ἰδιώτην* E *δὲ* FLAMVWE **προσελθεῖν* V 15 *ὡς*] *ὃν* FLAMVW 16 *αὐτῷ*] om. M *αὐτὸσ* V *ἀσφαλίσασθαι. τοῦτον τὸν* om. FLAMVWLat *ἁρμωσάμενοσ* L 17 **μετὰ — ὁδόν*] *militum parua manu circumdatus uiam secabat* Lat **ἀποχρώντωσ* PFL **ὁδόν*] *σύνοδον* M 18 *παραγινόμενοσ* FLAMW 19 **ἀφυλάκτωσ* V *ᾔει*] coni *εἴη* PFLAMWE *ἴη* V *ἴῃ* ed. pr. *esset* Lat *σέκστοσ* FLAW *σέξτοσ* VE 21 **ἡρωίδην* A **ἐκ τῆσ δίκησ*] suppl. M; uide ad 23 **τῷ*] *τό* F *δὲ* E 22 **τὸ*] *καὶ τὰ* FLVW *καὶ* AM *σέκστου* FLAW *σέξτου* VE **γράμματα* FLAMVW **τὸ*] *τῶ* M 23 **ἡρωίδην* A fere semper **ἠγάπα — 24 υἱόν* u. 21 post *δίκης* tr. M 25 **κατέπληξε πάντασ* FLAW

οὐδεὶς τῶν πρὶν ἀφικέσθαι διαβαλλόντων, ἀλλ' ἦν ἡσυχία καὶ τοῦ
172 τί χρὴ ποιεῖν ἀπορία. διακειμένων δ' οὕτως εἷς τις Σαμαίας
ὄνομα, δίκαιος ἀνὴρ καὶ διὰ τοῦτο τοῦ δεδιέναι κρείττων, ἀναστὰς
εἶπεν· „ἄνδρες σύνεδροι καὶ βασιλεῦ, εἰς δίκην μὲν οὔτ' αὐτὸς
οἶδά τινα τῶν πώποτε εἰς ὑμᾶς κεκλημένων οὕτω παραστάντα
οὔτε ὑμᾶς ἔχειν εἰπεῖν ὑπολαμβάνω, ἀλλὰ πᾶς ὁστισδηποτοῦν
ἀφῖκται εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο κριθησόμενος ταπεινὸς παρίσταται
καὶ σχήματι δεδοικότος καὶ ἔλεον θηρωμένου παρ' ὑμῶν, κόμην τ'
173 ἐπιθρέψας καὶ ἐσθῆτα μέλαιναν ἐνδεδυμένος. ὁ δὲ βέλτιστος Ἡρώ-
δης φόνου δίκην φεύγων καὶ ἐπ' αἰτίᾳ τοιαύτῃ κεκλημένος ἕστηκε
τὴν πορφύραν περικείμενος καὶ τὴν κεφαλὴν κεκοσμημένος τῇ συν-
θέσει τῆς κόμης καὶ περὶ αὐτὸν ἔχων ὁπλίτας, ἵνα ἂν κατακρί-
νωμεν αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον, κτείνῃ μὲν ἡμᾶς, αὐτὸν δὲ σώσῃ
174 βιασάμενος τὸ δίκαιον. ἀλλ' Ἡρώδην μὲν ἐπὶ τούτοις οὐκ ἂν μεμ-
ψαίμην, εἰ τὸ αὐτοῦ συμφέρον ποιεῖται περὶ πλείονος ἢ τὸ νόμι-
μον, ὑμᾶς δὲ καὶ τὸν βασιλέα τοσαύτην ἄδειαν αὐτῷ παρασχόντας.
ἴστε μέντοι τὸν θεὸν μέγαν, καὶ οὗτος, ὃν νῦν δι' Ὑρκανὸν ἀπο-
175 λῦσαι βούλεσθε, κολάσει ὑμᾶς τε καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα.“ διή-
μαρτεν δ' οὐδὲν τῶν εἰρημένων. ὁ γὰρ Ἡρώδης τὴν βασιλείαν
παραλαβὼν πάντας ἀπέκτεινεν τοὺς ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ Ὑρκανὸν
176 αὐτὸν χωρὶς τοῦ Σαμαίου· σφόδρα γὰρ αὐτὸν διὰ τὴν δικαιοσύνην
ἐτίμησεν καὶ ὅτι τῆς πόλεως μετὰ ταῦτα πολιορκουμένης ὑπό τε
Ἡρώδου καὶ Σοσσίου παρήνεσεν τῷ δήμῳ δέξασθαι τὸν Ἡρώδην
εἰπὼν διὰ τὰς ἁμαρτίας οὐ δύνασθαι διαφυγεῖν αὐτόν. καὶ περὶ
μὲν τούτων κατὰ χώραν ἐροῦμεν.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 406.

1 *διαβαλόντων FL 2 χρῆν L ποιεῖν om. L δὲ E οὕτω P οὗ (στ) L σαμέασ MV et ex corr. A σαμαῖοσ E samcus hic et infra Lat 3 ὄνομα] om. i. marg. suppl. L τοὔνομα V ὀνόματι E 4 οὔτ'] οὐδὲ E 5 πώποτε] πώποτε ὑπ' αὐτῆσ FLAMVW ἡμᾶσ LV ὑμᾶς — 6 οὔτε om. W 6 *ὑμᾶς om. P 7 τοῦτο τὸ συνέδριον tr. FLAMVW 8 *θηρομένου P τε FLAMVWE 12 *κώμησ L *αὐτὸν M et ex corr. A *ἵν' FLAMVW 13 αὐτοῦ] αὐτὸν FLVWE et i. marg. A κτείνει FLWE et ut uid. A[1] *αὐτὸν] αὐτὸσ FLAMVWLat *αὐτὸσ ἡμᾶσ tr. W σώσει PE σωθῇ FLAMVW liberetur Lat 14 *βιασάμενοσ ex βιωσάμενοσ corr. A *ἡρώδη PV *ἐπὶ] ἐν P 15 *εἰ] εἰσ L 16 *αὐτοῖσ P παρασχόντα PE 17 *μέντοι] μέντοι γε M μέγαν τὸν θεὸν tr. FLAMVWE *καὶ] quia Lat *δι' ὑρ-κανὸν νῦν tr. FLAMW fort. melius 18 τε] ποτὲ FLAMVWE quandoque Lat *αὐτὸν] δι' αὐτὸν W 19 δὲ E 20 *συνεδρείω P[1] 21 *σαμέου MV et ex corr. A sameum Lat *διὰ om. L 22 *τε om. M 23 *σοσίρυ PV 24 δύνασθε FMV et ex corr. A δυνήσεσθε E *φυγεῖν V 25 uide lib. XV init.

5. *Ὑρκανὸς δὲ ὁρῶν ὡρμημένους πρὸς τὴν ἀναίρεσιν τὴν Ἡρώδου τοὺς ἐν τῷ συνεδρίῳ τὴν δίκην εἰς ἄλλην ἡμέραν ἀνεβάλετο, καὶ πέμψας κρύφα πρὸς Ἡρώδην συνεβούλευσεν αὐτῷ φυγεῖν ἐκ τῆς πόλεως· οὕτω γὰρ τὸν κίνδυνον διαφεύξεσθαι.* 177 *καὶ ὁ μὲν ἀνεχώρησεν εἰς Δαμασκὸν ὡς φεύγων τὸν βασιλέα, καὶ παραγενόμενος πρὸς Σέξτον Καίσαρα καὶ τὰ κατ' αὐτὸν ἀσφαλισάμενος οὕτως εἶχεν, ὡς εἰ καλοῖτο πάλιν εἰς τὸ συνέδριον ἐπὶ δίκην οὐχ ὑπακουσόμενος.* 178 *ἠγανάκτουν δὲ οἱ ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ τὸν Ὑρκανὸν ἐπειρῶντο διδάσκειν, ὅτι ταῦτα πάντα εἴη κατ' αὐτοῦ. τὸν δ' οὐκ ἐλάνθανε μέν, πράττειν δ' οὐδὲν εἶχεν ὑπὸ ἀνανδρίας καὶ ἀνοίας.* 179 *Σέξστου δὲ ποιήσαντος Ἡρώδην στρατηγὸν κοίλης Συρίας, χρημάτων γὰρ αὐτῷ τοῦτο ἀπέδοτο, Ὑρκανὸς ἦν ἐν φόβῳ, μὴ στρατεύσηται Ἡρώδης ἐπ' αὐτόν. οὐ πολὺ δὲ τοῦ δέους ἐβράδυνεν, ἀλλ' ἧκεν ἄγων ἐπ' αὐτὸν Ἡρώδης στρατιὰν ὀργιζόμενος τῆς δίκης αὐτῷ καὶ τοῦ κληθῆναι πρὸς τὸ λόγον ὑποσχεῖν ἐν τῷ συνεδρίῳ.* 180 *διεκώλυσαν δ' αὐτὸν προσβαλεῖν τοῖς Ἱεροσολύμοις ὑπαντήσαντες ὅ τε πατὴρ Ἀντίπατρος καὶ ὁ ἀδελφός, καὶ τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ καταπαύσαντες καὶ παρακαλέσαντες ἔργῳ μὲν ἐγχειρεῖν μηδενί, καταπληξάμενον δὲ ἀπειλῇ μόνον μὴ χωρῆσαι περαιτέρω κατὰ τοῦ παρασχόντος αὐτῷ εἰς τοῦτο παρελθεῖν τὸ ἀξίωμα.* 181 *ἠξίουν τε περὶ τοῦ κληθέντα ἐπὶ δίκην ἐλθεῖν ἀγανακτοῦντα μεμνῆσθαι καὶ τῆς ἀφέσεως καὶ χάριν αὐτῆς εἰδέναι καὶ μὴ πρὸς μὲν τὸ σκυθρωπότερον ἀπαντᾶν, περὶ δὲ τῆς σωτηρίας ἀχαριστεῖν·* 182 *λογίζεσθαι δ'* 183

§ 177 = bell. Iud. I 212.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 406.

1 *τὴν* (ante *Ἡρώδου*)] *τοῦ* FLMW, om. VE 2 **ἀνεβάλλετο* FLAMVW 3 **πρὸσ ἡρώδην κρύφα* tr. AMW *πρὸς*] *πρὸσ τὸν* E **συνεβούλευεν* AMW *ἐκ*] *ἀπὸ* E 4 **οὕτωσ* FLAMW **διαφεύξασθαι* PFL 5 **εἰς*] *εἰσ τὴν* M 6 **πρὸ* L¹ **σέκστον* FLAVW *σέξστον* M **Καίσαρα* om. LAMW *τὰ κατ'*] *πρὸσ* L *καθ' αὐτὸν* VE **ἀσφαλησάμενοσ* L 7 **εἰς τὸ — δίκην*] *ad iudicium* Lat **ἐπὶ δίκην* om. L 8 **δ'* FLAMVW 9 **πάντα ταῦτα* (*ταῦτ'* V) tr. FAMVW 10 *ὑπ'* LAMWE **ἀνανδρείασ* P 11 *Σέξστου*] *σέκστου* FLAW *σέξτου* VE i. marg. *κγ'* FL *XXI* Lat *κοίλης*] *τῆσ κοίλησ* FLAMVWE 12 **στρατεύηται* M 13 **ἐπ'*] *καὶ ἐπ'* AMVW **πολὺ*] *πολλοῦ* P *τοῦ*] *τούτου τοῦ* FLAMW *τὸ* E *δέοσ* E **ἐβράδυνε* A 14 **ἧκεν*] *ἦμὲν* (*γε* supra) s. m. 2 L **Ἡρώδης*] *ὁ ἡρώδησ* FLAMVW **στρατὸν* V 15 *τοῦ* s. m. 1 V *τὸ*] *τὸν* FW 16 *δὲ* E *προσβάλλειν* E 17 post *αὐτοῦ* deletum *ω* P 19 *μόνη* AMW **περετέρω* P *κατὰ* om. L 20 *αὐτῷ*] *αὐτὸν* FLAMVW **τε*] *δὲ* FLAMW 21 **κληθέντοσ* L **δίκησ* AMW 22 *αὐτῆς*] *αὐτῶ* E litterae *μὲν τὸ σκυθρωπό*| i. ras. angustiore m. 2 A *μὲν* om. M *τὸ* om. F 23 *δὲ* FLAMVW

ὡς, εἰ καὶ πολέμου ῥοπὰς βραβεύει τὸ θεῖον, πλέον ἐστὶ τῆς στρατείας τὸ ἄδικον, διὸ καὶ τὴν νίκην μὴ πάντῃ προσδοκᾶν μέλλοντα πολεμεῖν βασιλεῖ καὶ συντρόφῳ, καὶ πολλὰ μὲν εὐεργετήσαντι, μηδὲν δὲ χαλεπὸν αὐτὸν εἰργασμένῳ, περὶ δὲ ὧν ἐγκαλεῖ διὰ πονηροὺς συμβούλους ἀλλὰ μὴ δι' αὐτὸν ὑπόνοιαν αὐτῷ καὶ σκιὰν δυσκό-
184 λου τινὸς παρεσχημένῳ. πείθεται τούτοις Ἡρώδης ὑπολαβὼν εἰς τὰς ἐλπίδας ἀποχρῆν αὐτῷ τὸ καὶ τὴν ἰσχὺν ἐπιδείξασθαι τῷ ἔθνει μόνον. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν οὕτως εἶχεν.

185 X. 1. Καῖσαρ δ' ἐλθὼν εἰς Ῥώμην ἕτοιμος ἦν πλεῖν ἐπ' Ἀφρικῆς πολεμήσων Σκιπίωνι καὶ Κάτωνι, πέμψας δ' Ὑρκανὸς πρὸς αὐτὸν παρεκάλει βεβαιώσασθαι τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ συμ-
186 μαχίαν. ἔδοξεν δ' ἀναγκαῖον εἶναί μοι πάσας ἐκθέσθαι τὰς γεγενημένας Ῥωμαίοις καὶ τοῖς αὐτοκράτορσιν αὐτῶν τιμὰς καὶ συμμαχίας πρὸς τὸ ἔθνος ἡμῶν, ἵνα μὴ λανθάνῃ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, ὅτι καὶ οἱ τῆς Ἀσίας καὶ οἱ τῆς Εὐρώπης βασιλεῖς διὰ σπουδῆς ἔσχον ἡμᾶς τήν τε ἀνδρείαν ἡμῶν καὶ τὴν πίστιν ἀγαπήσαντες.
187 ἐπεὶ δὲ πολλοὶ διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς δυσμένειαν ἀπιστοῦσι τοῖς ὑπὸ Περσῶν καὶ Μακεδόνων ἀναγεγραμμένοις περὶ ἡμῶν τῷ μηκέτ' αὐτὰ πανταχοῦ μηδ' ἐν τοῖς δημοσίοις ἀποκεῖσθαι τόποις, ἀλλὰ
188 παρ' ἡμῖν τε αὐτοῖς καί τισιν ἄλλοις τῶν βαρβάρων, πρὸς δὲ τὰ ὑπὸ Ῥωμαίων δόγματα οὐκ ἔστιν ἀντειπεῖν· ἔν τε γὰρ δημοσίοις ἀνάκειται τόποις τῶν πόλεων καὶ ἔτι νῦν ἐν τῷ Καπετωλίῳ χαλκαῖς στήλαις ἐγγέγραπται, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Καῖσαρ Ἰούλιος τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίοις ποιήσας χαλκῆν στήλην ἐδήλωσεν, ὅτι Ἀλεξανδρέων

§ 183 = bell. Iud. I 215.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 407.

1 ῥωπὰσ L¹W βραβεύει] βραβεύειν L¹ βραβεύειν εἴωθε L² στρατειᾶσ LV στρατιᾶσ PFAMW 2 ἄδικον] PV cum bell. Iud. ἄδηλον FLAMW καὶ] καὶ πρὸσ P μέλλοντι AMW 4 αὐτὸν] εἰσ αὐτὸν FLAMW εἰργασμένον P ἐργασάμενον W ἐγκαλῇ F ἐγκαλοίη LAMVW 6 παρεσχημένων W ὁ ἡρώδησ AMW 7 ἀποχρῆναι F 9 *Καῖσαρ δ' (δὲ E) ἐλθὼν] ὁ δὲ καῖσαρ διελθὼν FLVW ὁ δὲ καῖσαρ δ' ἐλθὼν A *εἰς Ῥώμην] ἐν ῥώμῃ M *πλεῖν, εῖν i. ras. m. 2. L πλὴν V 10 σκηπίωνι F σκιπίωνι et i. marg. η A σκηπίωνι M καὶ σκηπίωνι E καὶ Κάτωνι — 295, 3 Καῖσαρ μὲν om. W πέμψας] ἔπεμψε FLM ἔπεμψε A δὲ πρὸσ αὐτὸν ὑρκανὸσ tr. ME 11 *παρεκάλει] παρακαλῶν FLAM 14 ἔθνος] γένοσ M λανθάνει PL 15 οἱ (ante τῆς Εὐρ.) om. AV deleuit M εὐρόπησ P 16 ἀνδρίαν AM ἡμῶν om. LAM 17 ἐπεὶ δὲ — 275, 3 ἔθνοσ ἡμῶν om. P 18 μηκέτ' αὐτὰ] μὴ καὶ ταῦτα F μηκέτι ταῦτα LAM *non eadem* Lat 19 μηδὲ LAM 22 νῦν] καὶ νῦν L καπιτωλίω (ιτ ex corr. A) AM χαλκαῖς στήλαις ἐγγέγραπται] ἀλλὰ καὶ στήλαισ ἀναγέγραπται χαλκαῖσ V 23 καὶ om. F

πολῖταί εἰσιν, ἐκ τούτων ποιήσομαι καὶ τὴν ἀπόδειξιν. παραθή- 189
σομαι δὲ τὰ γενόμενα ὑπό τε τῆς συγκλήτου δόγματα καὶ Ἰουλίου
Καίσαρος πρός τε Ὑρκανὸν καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν.
2. Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ αὐτοκράτωρ καὶ ἀρχιερεὺς δικτάτωρ 190
τὸ δεύτερον Σιδωνίων ἄρχουσιν βουλῇ δήμῳ χαίρειν. εἰ ἔρρωσθε
εὖ ἂν ἔχοι, κἀγὼ δὲ ἔρρωμαι σὺν τῷ στρατοπέδῳ. τῆς γενομένης 191
ἀναγραφῆς ἐν τῇ δέλτῳ πρὸς Ὑρκανὸν υἱὸν Ἀλεξάνδρου ἀρχιερέα
καὶ ἐθνάρχην Ἰουδαίων πέπομφα ὑμῖν τὸ ἀντίγραφον, ἵν' ἐν τοῖς
δημοσίοις ὑμῶν ἀνακέηται γράμμασιν. βούλομαι δὲ καὶ ἑλληνιστὶ
καὶ ῥωμαϊστὶ ἐν δέλτῳ χαλκῇ τοῦτο ἀνατεθῆναι. ἔστιν δὴ τοῦτο· 192
Ἰούλιος Καῖσαρ αὐτοκράτωρ τὸ δεύτερον καὶ ἀρχιερεὺς μετὰ συμ-
βουλίου γνώμης ἐπέκρινα. ἐπεὶ Ὑρκανὸς Ἀλεξάνδρου Ἰουδαῖος καὶ
νῦν καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἔν τε εἰρήνῃ καὶ πολέμῳ πίστιν
τε καὶ σπουδὴν περὶ τὰ ἡμέτερα πράγματα ἐπεδείξατο, ὡς αὐτῷ
πολλοὶ μεμαρτυρήκασιν αὐτοκράτορες, καὶ ἐν τῷ ἔγγιστα ἐν Ἀλεξαν- 193
δρείᾳ πολέμῳ μετὰ χιλίων πεντακοσίων στρατιωτῶν ἧκεν σύμμαχος
καὶ πρὸς Μιθριδάτην ἀποσταλεὶς ὑπ' ἐμοῦ πάντας ἀνδρείᾳ τοὺς
ἐν τάξει ὑπερέβαλεν, διὰ ταύτας τὰς αἰτίας Ὑρκανὸν Ἀλεξάνδρου 194
καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐθνάρχας Ἰουδαίων εἶναι ἀρχιερωσύνην τε Ἰου-
δαίων διὰ παντὸς ἔχειν κατὰ τὰ πάτρια ἔθη, εἶναί τε αὐτὸν καὶ τοὺς
παῖδας αὐτοῦ συμμάχους ἡμῖν ἔτι τε καὶ ἐν τοῖς κατ' ἄνδρα φίλοις
ἀριθμεῖσθαι, ὅσα τε κατὰ τοὺς ἰδίους αὐτῶν νόμους ἐστὶν ἀρχιε- 195
ρατικὰ φιλάνθρωπα, ταῦτα κελεύω κατέχειν αὐτὸν καὶ τὰ τέκνα
αὐτοῦ· ἄν τε μεταξὺ γένηταί τις ζήτησις περὶ τῆς Ἰουδαίων ἀγω-
γῆς, ἀρέσκει μοι κρίσιν γίνεσθαι [παρ' αὐτοῖς]. παραχειμασίαν δὲ
ἢ χρήματα πράσσεσθαι οὐ δοκιμάζω.

PFLAMV Lat

1 *καὶ* om. L 2 *τὰ*] *καὶ τὰ* V 5 *ἔρρωσθαι* PL¹ *ἔρρωσθε*, ε i. ras. F 7 *ἀναγραφῆς — δέλτῳ*] *facti decreti* Lat 8 *ἰουδαῖον* V 9 *ἡμῶν* P *ἀνακέηται*] *ἀνακέσηται* L *ἀνάκειται* F 10 *ἀποτεθῆναι* P *ponere* Lat *δὴ*] *δὲ δὴ* FLAMV *δὲ* coni 11 *αὐτοκράτωρ — ἀρχιερεὺς*] *imperator pontifex secundo dictator* Lat, ut u. 4, unde *αὐτοκράτωρ καὶ ἀρχιερεὺς δικτάτωρ τὸ δεύτερον* restituendum 12 *ἐπέκρινα*] *ἀπεκρίνατο* P 13 *καὶ* om. FL *ἔμπροσθε* P 14 *ἐνεδείξατο* FLAMV 15 *μεμαρτυρήκασιν*] *μὲν μαρτυρήκασιν* L *αὐτωκράτορεσ*, ο ex ω corr. L 16 *πολέμῳ*] *loco* Lat 17 *ἀνδρείαι* A 18 *ὑπερέβαλλεν* FL 19 *εἶναι*] *εἶναι βούλομαι* FLV *ἀρχιερωσύνη* F *τε*] *δὲ* FL 21 *ἐν* corr. ex *αὐ* A 22 *ἰδίους*] *ἰουδαίουσ* F 23 *φιλάνθρωπα*] *ἢ φιλάνθρωπα* FLAMV 24 *τε*] *δὲ* FLAMV 25 *γίνεσθαι*] *γενέσθαι* PLV *παρ' αὐτοῖς*] om. P *παρ' αὐτοῦ* V *de his* Lat *δὲ*] *δὲ ἢ* *περιχειμασίαν* P 26 *πράσσεσθαι*] *πράττεσθαι* AM *πάσσεσθαι* L¹ *εἰσπράσσεσθαι* L²

196 3. *Γαΐου Καίσαρος αὐτοκράτορος ὑπάτου δεδομένα συγκεχωρη-*
μένα προσκεκριμένα ἐστὶν οὕτως ἔχοντα. ὅπως τὰ τέκνα αὐτοῦ τοῦ
Ἰουδαίων ἔθνους ἄρχῃ, καὶ τοὺς δεδομένους τόπους καρπίζωνται,
καὶ ὁ ἀρχιερεὺς αὐτὸς καὶ ἐθνάρχης τῶν Ἰουδαίων προϊστῆται τῶν
197 *ἀδικουμένων. πέμψαι δὲ πρὸς Ὑρκανὸν τὸν Ἀλεξάνδρου υἱὸν ἀρχιε-*
ρέα τῶν Ἰουδαίων καὶ πρεσβευτὰς τοὺς περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας
διαλεξομένους· ἀνατεθῆναι δὲ καὶ χαλκῆν δέλτον ταῦτα περιέχουσαν
ἔν τε τῷ Καπετωλίῳ καὶ Σιδῶνι καὶ Τύρῳ καὶ ἐν Ἀσκάλωνι καὶ
ἐν τοῖς ναοῖς ἐγκεχαραγμένην γράμμασιν Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑλληνικοῖς.
198 *ὅπως τε τὸ δόγμα τοῦτο πᾶσι τοῖς κατὰ τὴν πόλιν ταμίαις καὶ*
*τοῖς τούτων ἡγουμένοις * εἴς τε τοὺς φίλους ἀνενέγκωσιν καὶ ξένια*
τοῖς πρεσβευταῖς παρασχεῖν καὶ τὰ διατάγματα διαπέμψαι παν-
ταχοῦ.
199 4. *Γάιος Καῖσαρ αὐτοκράτωρ δικτάτωρ ὕπατος τιμῆς καὶ ἀρε-*
τῆς καὶ φιλανθρωπίας ἕνεκεν συνεχώρησεν ἐπὶ συμφέροντι καὶ τῇ
συγκλήτῳ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ῥωμαίων Ὑρκανὸν Ἀλεξάνδρου υἱὸν
καὶ τέκνα αὐτοῦ ἀρχιερεῖς τε καὶ ἱερεῖς Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ ἔθνους
εἶναι ἐπὶ τοῖς δικαίοις, οἷς καὶ οἱ πρόγονοι αὐτῶν τὴν ἀρχιερω-
σύνην διακατέσχον.
200 5. *Γάιος Καῖσαρ ὕπατος τὸ πέμπτον ἔκρινεν τούτους ἔχειν καὶ*
τειχίσαι τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν, καὶ κατέχειν αὐτὴν Ὑρκανὸν
Ἀλεξάνδρου ἀρχιερέα Ἰουδαίων καὶ ἐθνάρχην ὡς ἂν αὐτὸς προαι-
201 *ρῆται. ὅπως τε Ἰουδαίοις ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς μισθώσεως [ἔτει]*
τῆς προσόδου κόρον ὑπεξέλωνται καὶ μήτε ἐργολαβῶσί τινες μήτε
φόρους τοὺς αὐτοὺς τελῶσιν.

PFLAMV Lat

1 *αὐτοκράτορος*] *dictatoris* Lat *δεδομένα*] PLat *δεδογμένα* FLAMV *συγκεχωρημένα*] *συγκεχωρήκαμεν ἃ* F 2 *ὅπως*] *ὁσίωσ* P *τὰ τέκνα*] *Ὑρκανὸς Ἀλεξάνδρου καὶ τὰ τέκνα* uoluit dicere 3 *ἄρχειν* V *καρπίζονται* PFL 4 *καὶ ὁ ἐθνάρχησ* P *προΐστητε* P 5 *ἀδικουμένων*] *ἰουδαίων* AM *τὸν* om. V 6 *καὶ* (ante *πρεσβευτὰς*] om. FLAMV 7 *ταῦτα*] *ταύτην* L 8 *καὶ* post *Ἀσκάλωνι* delet Mommsen 9 *καὶ*] *τε καὶ* FLAMV 10 *τὴν* om. FLAMV 12 *ταῖσ* P *διαπέμψαι*] *πέμψαι* V 14 *δικτάτωρ* om. Lat 15 *ἕνεκε* A²M *καὶ* om. FLAMV *τῆσ συγκλήτου* AMV 16 *τοῦ δήμου* FLAMV *τῶν*] *τοῦ* FLAM 17 *καὶ τέκνα*] *αὐτόν τε καὶ τὰ τέκνα* FLV *αὐτόν τε καὶ τέκνα* AM 18 *οἷς*] *καὶ νομίμοισ οἷσ* FLAMV *ἀρχιερωσύνην διακατέσχον*] *ἱερωσύνην αὐτῶν διακατέσχον* FLAM *ἱερωσύνην διακατέσχον* V 20 *πέμπτον*] *ε´* V *δεύτερον* Ritschl mus. Rhen. 28, 600 21 *αὐτὴν*] *αὐτὸν* L 22 *προαιρῆται, ῆ* i. ras. F *προαιρεῖται* PL 23 *ἰουδαίουσ* M *ἔτει*] om. P *ἔτι* F 24 *τῆς — ὑπεξέλωνται*] *ex reditibus chori id est triginta modii subducantur* Lat *κόρον, ρ* ex *λ* corr. V *κόρους* Lowthius *ὑφεξέλονται* P *καὶ μήτε — 25 τελῶσιν*] *neque ut aliqui eis calumnientur neque tributa eos exigant* Lat 25 *φόρους*] *δεφόρουσ* P *αὐτοὺς*] *αὐτοῦ* P

6. *Γάιος Καῖσαρ αὐτοκράτωρ τὸ δεύτερον ἔστησεν κατ' ἐνι-* 202
αυτὸν ὅπως τελῶσιν ὑπὲρ τῆς Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως Ἰόππης ὑπεξ-
αιρουμένης χωρὶς τοῦ ἑβδόμου ἔτους, ὃν σαββατικὸν ἐνιαυτὸν προσ-
αγορεύουσιν, ἐπεὶ ἐν αὐτῷ μήτε τὸν ἀπὸ τῶν δένδρων καρπὸν λαμ-
βάνουσιν μήτε σπείρουσιν. καὶ ἵνα ἐν Σιδῶνι τῷ δευτέρῳ ἔτει τὸν 203
φόρον ἀποδιδῶσιν τὸ τέταρτον τῶν σπειρομένων, πρὸς τούτοις ἔτι
καὶ Ὑρκανῷ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ τὰς δεκάτας τελῶσιν, ἃς ἐτέλουν
καὶ τοῖς προγόνοις αὐτῶν. καὶ ὅπως μηδεὶς μήτε ἄρχων μήτε ἀντ- 204
άρχων μήτε στρατηγὸς ἢ πρεσβευτὴς ἐν τοῖς ὅροις τῶν Ἰουδαίων
ἀνιστὰς συμμαχίαν καὶ στρατιώτας ἐξῇ τούτῳ χρήματα εἰσπράττε-
σθαι ἢ εἰς παραχειμασίαν ἢ ἄλλῳ τινὶ ὀνόματι, ἀλλ' εἶναι παντα-
χόθεν ἀνεπηρεάστους. ὅσα τε μετὰ ταῦτα ἔσχον ἢ ἐπρίαντο καὶ 205
διακατέσχον καὶ ἐνεμήθησαν, ταῦτα πάντα αὐτοὺς ἔχειν. Ἰόππην
τε πόλιν, ἣν ἀπ' ἀρχῆς ἔσχον οἱ Ἰουδαῖοι ποιούμενοι τὴν πρὸς Ῥω-
μαίους φιλίαν αὐτῶν εἶναι, καθὼς καὶ τὸ πρῶτον, ἡμῖν ἀρέσκει,
φόρους τε ὑπὲρ ταύτης τῆς πόλεως Ὑρκανὸν Ἀλεξάνδρου υἱὸν καὶ 206
παῖδας αὐτοῦ παρὰ τῶν τὴν γῆν νεμομένων χώρας λιμένος ἐξα-
γωγίου κατ' ἐνιαυτὸν Σιδῶνι μοδίους δισμυρίους χοε' ὑπεξαιρου-
μένου τοῦ ἑβδόμου ἔτους, ὃν σαββατικὸν καλοῦσιν, καθ' ὃν οὔτε
ἀροῦσιν οὔτε τὸν ἀπὸ τῶν δένδρων καρπὸν λαμβάνουσιν. τάς τε 207
κώμας τὰς ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ, ἃς Ὑρκανὸς καὶ οἱ πρόγονοι πρό-
τερον αὐτοῦ διακατέσχον, ἀρέσκει τῇ συγκλήτῳ ταῦτα Ὑρκανὸν καὶ
Ἰουδαίους ἔχειν ἐπὶ τοῖς δικαίοις οἷς καὶ πρότερον εἶχον. μένειν 208
δὲ καὶ τὰ ἀπ' ἀρχῆς δίκαια, ὅσα πρὸς ἀλλήλους Ἰουδαίοις καὶ τοῖς

PFLAMV Lat

1 *αὐτοκράτωρ*] *dictator* Lat *αὐτοκράτωρ δικτάτωρ* coni *δεύτερον*] *β'* V *δ'* olim coni 2 *τελῶσιν* — 3 *ἔτους*] *ioppenses tributa hierosolymorum ciuitati praestent excepto septimo anno* Lat *τῆς*] *τῆσ τῶν* F 3 *προσαγορεύουσι* F 4 *ἐπεὶ*] *ἐπειδὴ* FLAMV *τὸν*] *τῶν* F 5 *σπέρουσι* V *καὶ ἵνα* — 6 *σπειρομένων* om. Lat 6 *ἀποδιδόασιν* P *ἀποδίδωσι* FLAMV *σπειρωμένων* L *ἔτει* L 8 *μήτε ἀντάρχων* om. FLAMVLat 10 *ἀνιστὰς*] *ἀνιστᾶ* FLAMV *στρατιώτας* — 11 *παραχειμασίαν*] *militibus liceat pecunias exigere ad hiemandum* Lat *ἐξῇ*] *ἐξίη* (*ιη* i. ras. A) FLAMV *ἐξιῇ* Mendelssohn *τούτῳ χρήματα*] *ἢ τὰ χρήματα τούτων* FLAMV 11 *ἄλλό τινι* P 12 *ταῦτα*] *ταῦτα πάντα* FLAM *καὶ διακατέσχον* om. FLV 13 *καὶ ἐνεμήθησαν ἢ ἐπρίαντο* tr. V *καὶ διενεμήθησαν* FLAM 14 *τε*] *δὲ* LAMV *τε πόλιν* om. F *οἱ* om. FLAMV 15 *πρῶτον*] *πρότερον* V *ἀρέσκειν* V 16 *Ὑρκανὸν*] *ὑρκανὸν ἔχειν* V 17 *παρὰ* — *ἐξαγωγίου*] *a possessoribus terrae uel a portu tributa consequi* Lat *λιμένος*] *λιμένασ* FLAM *καὶ λιμένασ* V 18 *μοδίους*] *μόνουσ* P *χοε'*] *ἑξακοσίουσ ἑβδομήκοντα πέντε* FLAM 19 *ὃ* ed. pr. *ἐνιαυτὸν* ante uel post *καλοῦσιν* insere ut supra u. 3 *καθ' ὃ* ed. pr. 21 *παιδίω* P *αὐτοῦ πρότερον* tr. FLV 23 *ἔχειν καὶ ἰουδαίουσ* tr. V

ἀρχιερεῦσιν καὶ ἱερεῦσιν ἦν τά τε φιλάνθρωπα ὅσα τε τοῦ δήμου
ψηφισαμένου καὶ τῆς συγκλήτου ἔσχον. ἐπὶ τούτοις τε τοῖς δικαίοις
209 χρῆσθαι αὐτοῖς ἐξεῖναι ἐν Λύδδοις. τούς τε τόπους καὶ χώραν
καὶ ἐποίκια, ὅσα βασιλεῦσι Συρίας καὶ Φοινίκης συμμάχοις οὖσι
Ῥωμαίων κατὰ δωρεὰν ὑπῆρχε καρποῦσθαι, ταῦτα δοκιμάζει ἡ
210 σύγκλητος Ὑρκανὸν τὸν ἐθνάρχην καὶ Ἰουδαίους ἔχειν. δεδόσθαι
δὲ Ὑρκανῷ καὶ παισὶ τοῖς αὐτοῦ καὶ πρεσβευταῖς τοῖς ὑπ' αὐτοῦ
πεμφθεῖσιν ἔν τε πυγμῇ μονομάχων καὶ θηρίων καθεζομένοις μετὰ
τῶν συγκλητικῶν θεωρεῖν * αἰτησαμένους παρὰ δικτάτορος ἢ παρὰ
ἱππάρχου παρελθεῖν εἰς τὴν σύγκλητον εἰσάγωσιν καὶ τὰ ἀποκρί-
ματα αὐτοῖς ἀποδιδῶσιν ἐν ἡμέραις δέκα ταῖς ἁπάσαις, ἀφ' ἧς ἂν
τὸ δόγμα γένηται.
211 7. Γάιος Καῖσαρ αὐτοκράτωρ δικτάτωρ τὸ τέταρτον ὕπατός τε
τὸ πέμπτον δικτάτωρ ἀποδεδειγμένος διὰ βίου λόγους ἐποιήσατο
περὶ τῶν δικαίων τῶν Ὑρκανοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀρχιερέως Ἰου-
212 δαίων καὶ ἐθνάρχου τοιούτους· [τῶν] πρὸ ἐμοῦ αὐτοκρατόρων ἐν
ταῖς ἐπαρχίαις μαρτυρησάντων Ὑρκανῷ ἀρχιερεῖ Ἰουδαίων καὶ Ἰου-
δαίοις ἐπί τε συγκλήτου καὶ δήμου Ῥωμαίων, εὐχαριστήσαντος δὲ
καὶ τοῦ δήμου καὶ τῆς συγκλήτου αὐτοῖς, καλῶς ἔχει καὶ ἡμᾶς ἀπομνη-
μονεύειν καὶ προνοεῖν, ὡς Ὑρκανῷ καὶ τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων καὶ
τοῖς Ὑρκανοῦ παισὶν ὑπὸ συγκλήτου καὶ δήμου Ῥωμαίων ἀξία τῆς
πρὸς ἡμᾶς εὐνοίας αὐτῶν καὶ ὧν εὐεργέτησαν ἡμᾶς χάρις ἀνταποδοθῇ.
213 8. Ἰούλιος Γάιος υιοσο στρατηγὸς ὕπατος Ῥωμαίων Παριανῶν

PFLAMV Lat

1 *καὶ ἱερεῦσιν*] *καὶ τοῖσ ἱερεῦσιν* AM, om. FLV Lat *φιλάνθρωπα*] *institutiones* Lat *τε τοῦ*] *τοῦ τε* (*τε* s. F) FLAMV Lat 2 *ἐπὶ* — 3 *Λύδδοις* corrupta; *ἐπὶ* delet Viereck p. 100 *τε*] *δὲ* FAM 3 *ἐν* — 5 *καρποῦσθαι*] *et in lydia loca uel terras quas pro hospitalitate reges syriae uel foenicae per donationem romanorum possederunt* Lat *λύδδοις*, *δδ* i. ras. P *λυδοῖσ* F Lat *τούς*] *τού* F *τάσ*, *ά* ex *ού* corr. L *χώρασ* FLAMV *χώρασ καὶ τόπουσ* tr. L 4 *ἐπιοίκια* P 5 *δοκιμάζῃ* P 7 *δὲ*] *τε* FLAMV *παισὶ τοῖς αὐτοῦ*] *πᾶσι τοῖσ αὐτῶν* P *παισὶ* — 8 *πεμφθεῖσιν*] *omnibus ab eo missis* Lat 8 *καθεζομένουσ* FLAMV 9 *αἰτησαμένους* — 12 *γένηται*] *et si petiuerint dictatorem uel magistrum equitum ut in senatum eos introducant et responsa eis tradant intra decimum diem hoc fiat post senatus consultum* Lat *αἰτησαμένου* F *αἰτησαμένοισ* V *δικτάτωροσ* V 10 *εἰς*] *ὅταν εἰσ* FLAMV 11 *ἀποδίδωσιν* codd. *ἀποδίδοσθαι* Hudson 13 *αὐτοκράτωρ* — *τέταρτον*] *quater imperator* Lat *τέταρτον*] *δέκατον* (*τέταρ* s.) L 16 *τῶν* om. P 18 *συγκλήτω* P *εὐχαριστήσαντος δὲ*] *εὐχαριστήσαντόσ τε* FAMV *εὐχαρίστησαν τότε* L 19 *καὶ* ante *τοῦ* om. FLAMV *τῆς*] *τοῖσ* F *ἀπομνημνεύειν* V 20 *ὡς*] *ὅπωσ* FLAMV *quatenus* Lat 22 *ἄξια* F *εὐηργέτησαν* V 23 *Ἰούλιος*] *οὔλιοσ* F *Ἰούνιος* Petitus *Οὐίβιος* Gutschmid; P. Seruilium Vatiam intellegi putat Mendelssohn p. 213 *υιοσο στρατηγὸς ὕπατος*] *dictator et consul* Lat *υἷοσο στράτηγοσ* P *ὁ στρατηγὸσ* F *στρατηγὸσ* LAMV

ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ χαίρειν. ἐνέτυχόν μοι οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Δήλῳ
καί τινες τῶν παροίκων Ἰουδαίων παρόντων καὶ τῶν ὑμετέρων πρέσ-
βεων καὶ ἐνεφάνισαν, ὡς ὑμεῖς ψηφίσματι κωλύετε αὐτοὺς τοῖς
πατρίοις ἔθεσι καὶ ἱεροῖς χρῆσθαι. ἐμοὶ τοίνυν οὐκ ἀρέσκει κατὰ 214
τῶν ἡμετέρων φίλων καὶ συμμάχων τοιαῦτα γίνεσθαι ψηφίσματα
καὶ κωλύεσθαι αὐτοὺς ζῆν κατὰ τὰ αὐτῶν ἔθη καὶ χρήματα εἰς
σύνδειπνα καὶ τὰ ἱερὰ εἰσφέρειν, τοῦτο ποιεῖν αὐτῶν μηδ' ἐν Ῥώμῃ
κεκωλυμένων. καὶ γὰρ Γάιος Καῖσαρ ὁ ἡμέτερος στρατηγὸς [καὶ] 215
ὕπατος ἐν τῷ διατάγματι κωλύων θιάσους συνάγεσθαι κατὰ πόλιν
μόνους τούτους οὐκ ἐκώλυσεν οὔτε χρήματα συνεισφέρειν οὔτε σύν-
δειπνα ποιεῖν. ὁμοίως δὲ κἀγὼ τοὺς ἄλλους θιάσους κωλύων τού- 216
τοις μόνοις ἐπιτρέπω κατὰ τὰ πάτρια ἔθη καὶ νόμιμα συνάγεσθαί
τε καὶ ἑστιᾶσθαι. καὶ ὑμᾶς οὖν καλῶς ἔχει, εἴ τι κατὰ τῶν ἡμε-
τέρων φίλων καὶ συμμάχων ψήφισμα ἐποιήσατε, τοῦτο ἀκυρῶσαι
διὰ τὴν περὶ ἡμᾶς αὐτῶν ἀρετὴν καὶ εὔνοιαν.

9. *Μετὰ δὲ τὸν Γαΐου θάνατον Μᾶρκος Ἀντώνιος καὶ Πόπλιος* 217
*Δολαβέλλας ὕπατοι ὄντες τήν τε σύγκλητον συνήγαγον καὶ τοὺς
παρ' Ὑρκανοῦ πρέσβεις παραγαγόντες διελέχθησαν περὶ ὧν ἠξίουν
καὶ φιλίαν πρὸς αὐτοὺς ἐποίησαν, καὶ πάντα συγχωρεῖν αὐτοῖς ἡ
σύγκλητος ἐψηφίσατο ὅσων τυγχάνειν ἐβούλοντο. παρατέθειμαι δὲ* 218
*καὶ τὸ δόγμα, ὅπως τὴν ἀπόδειξιν τῶν λεγομένων ἐγγύθεν ἔχωσιν
οἱ ἀναγινώσκοντες τὴν πραγματείαν. ἦν δὲ τοιοῦτον·*

10. *Δόγμα συγκλήτου ἐκ τοῦ ταμιείου ἀντιγεγραμμένον ἐκ τῶν* 219
*δέλτων τῶν δημοσίων τῶν ταμιευτικῶν Κοΐντῳ Ῥουτιλίῳ Κοΐντῳ
Κορνηλίῳ ταμίαις κατὰ πόλιν, δέλτῳ δευτέρᾳ καὶ ἐκ τῶν πρώτων
πρώτῃ. πρὸ τριῶν εἰδῶν Ἀπριλλίων ἐν τῷ ναῷ τῆς Ὁμονοίας.*

PFLAMVE Lat

1 *βουλῇ δήμῳ*] *καὶ βουλῇ καὶ δήμω* FL *βουλῇ καὶ δήμω* AM *curiae ac populo* Lat *οἱ* om. V 2 *ἡμετέρων* LV 3 *ὑμεῖς*] *ὑμεῖσ τῇ* V *κωλύετε, τε* ex *τα* corr. L *αὐτοὺς*] *καὶ αὐτοὺσ* F 4 *ἔθεσιν* L 7 *αὐτῶν*] *αὐτοῖσ* AM 8 *κεκωλυμένον* AM *στρατηγὸς καὶ ὕπατος*] *consul* Lat *καὶ* seclusit Mendelssohn 9 *θειασοὺσ* P *θιάσσουσ* L² 11 *θειασοὺσ* P 12 *τούτουσ μόνουσ* V 13 *τε καὶ ἑστιᾶσθαι* om. Lat *ἑστιᾶσθαι*] *ἵστασθαι* AMV *οὖν*] *γ' οὖν* P 14 *ἐποιήσατε, ποιή* i. ras. M *ἀκυρῶσαι*] *ἀκυρωθῆναι* P *ἀκυρώσετε* V 16 *Γαΐου*] *γαΐου καίσαροσ* E 17 *δολοβέλλασ* FLAMVE 18 **παρ'* om. FLAMV 19 **πρόσ, ρὸσ* i. ras. V **αὐτοὺσ* M *ἐποιήσαντο* E 20 **ὅσον* L *παρατίθεμαι* FLAM *subiungo* Lat *παρατέθειμαι* — 284, 1 *ἐγένετο* om. V 22 *τοιοῦτον*] *τοιοῦτο* LAM *τοιοῦτον τὸ* P 23 *ταμείου* P 24 *κοΐντωρ οὐτιλλίω κοΐντωρ κορνηλίω, ρ* ante *κ* deletum P *Κοΐντῳ Κορνηλίῳ*] *Κορνηλίω* AM, om. Lat 25 *ταμείαισ* P *δέλτῳ — πρώτων* om. Lat *καὶ ἐκ τῶν πρώτων*] *χηρώματι πρώτῳ* Viereck p. 101 *πρώτω* P 26 *πρώτῃ*] *τῇ* FLAM, fort. spurium

220 *γραφομένῳ παρῆσαν Λούκιος Καλπούρνιος Μενηνία Πείσων, Σε-ρουίνιος Παπίνιος Λεμωνία Κούιντος, Γάιος Κανείνιος Τηρητίνα Ῥέβιλος, Πόπλιος Τηδήτιος Λευκίου υἱὸς Πολλία, Λεύκιος Ἀπού-λιος Λευκίου υἱὸς Σεργίᾳ, Φλάβιος Λευκίου Λεμωνία, Πόπλιος Πλαύτιος Ποπλίου Παπειρία, Μᾶρκος Σέλλιος Μάρκου Μαικία, Λεύκιος Ἐρούκιος Λουκίου Στηλητίνα, Μᾶρκος Κούιντος Μάρκου*
221 *υἱὸς Πολλία Πλανκῖνος, Πούπλιος Σέρριος * Πόπλιος Δολοβέλλας Μᾶρκος Ἀντώνιος ὕπατοι λόγους ἐποιήσαντο περὶ ὧν δόγματι συγ-κλήτου Γάιος Καῖσαρ ὑπὲρ Ἰουδαίων ἔκρινεν καὶ εἰς τὸ ταμιεῖον οὐκ ἔφθασεν ἀνενεχθῆναι, περὶ τούτων ἀρέσκει ἡμῖν γενέσθαι, ὡς καὶ Ποπλίῳ Δολαβέλλᾳ καὶ Μάρκῳ Ἀντωνίῳ τοῖς ὑπάτοις ἔδοξεν, ἀνενεγκεῖν τε ταῦτα εἰς δέλτους καὶ πρὸς τοὺς κατὰ πόλιν ταμίας,*
222 *ὅπως φροντίσωσιν καὶ αὐτοὶ εἰς δέλτους ἀναθεῖναι διπτύχους. ἐγέ-νετο πρὸ πέντε εἰδῶν Φεβρουαρίων ἐν τῷ ναῷ τῆς Ὁμονοίας. οἱ δὲ πρεσβεύοντες παρὰ Ὑρκανοῦ τοῦ ἀρχιερέως ἦσαν οὗτοι· Λυσί-μαχος Παυσανίου Ἀλέξανδρος Θεοδώρου Πάτροκλος Χαιρέου Ἰω-άννης Ὀνείου.*

PFLAM Lat

1 *γραφομένων* M *παρῆσαν — 7 Σέρριος*] *praesente lucio calphurnio uel reliquo senatu* Lat *Λούκιος*] *λούκιοσ καὶ* AM *λούνιοσ καὶ* L *Καλπούρνιος*] Lat *καρπούνιοσ* codd. *Μενηνία*] *μενηνίασ* P *μεντηνία* FL *μεντινία* AM *πείσσων* M *σερουίνιοσ*, *ίνιοσ* ex *ῖνοσ* corr. M *Σερούιος* Gronov recte 2 *παπεινιοσ* P *παππίνιοσ* AM *Σολπίκιος* recte Mendelssohn p. 241 *Λεμωνία*] Gronov *νεμωνία* codd. *Κούιντος*] *κυΐντοσ* LAM; Ser. Sulpicio cognomen erat Rufo, quare aliud nomen interiisse putat Mendelssohn *κανίνιοσ* FLAM *τηρητίνα*] *τηρϊτίνα* M *τηληπνα* P 3 *Ῥέβιλος*] *ῥεβίλιοσ* FLAM *τιδήτιοσ* LM et ex corr. A *Τίτιος* Mendelssohn p. 242 *Λευκίου υἱὸς Πολλία* om. PAM *Ἀπούλιος*] *ἀπουλῖνοσ* AM *Ἀππολήιος* Mendelssohn p. 242 4 *Σεργία*] *ἐργια* P *Φλάβιος*] *φλαύβιοσ* P; L. Flauium dici putat Mendelssohn p. 243 *Λεμωνία*] *νεμωνα* P *νεμωνία* FLAM 5 *παπιρία* LAM *Σέλλιος*] *ἀσέλλιοσ* AM *σασέλλιοσ* FL *Ἀκύλιος* Gronov *Γέλλιος* coni *μεκία* FLAM 6 *Λεύκιος*] *λούκιοσ* FLAM *Ἐρούκιος*] *σερουκιοσ* P *Ῥώσκιος* Mendelssohn p. 244 *Λουκίου*] *λουκία* L *στηλητινα* P *τηλητίνα* FLA *τηλϊτίνα* M *Κούιντος*] *κυΐντοσ* (ϊ i. ras. A) LAM *Κυΐντιος* Gronov 7 *Πολλία*] *ποπλία* FAM *πλανκινοσ* P *πλάγκιλοσ* AM *πλάκιλλοσ* FL *Σέρριος*] *σέριοσ* AM *Σέργιος* aut *Σήστιος* Mendelssohn p. 244 ante *Πόπλιος* excidisse *περὶ ὧν* putat Mendelssohn p. 245 *δολα-βέλλασ* ALat 9 *ταμεῖον* F 10 *ἡμῖν*] *μοι* P 11 *Ποπλίῳ — ὑπάτοις*] *senatui* Lat *Δολαβέλλᾳ*] A[1] *δολλαβέλλα* P *δολοβέλλα* A[2]FLM 12 *τε*] *δὲ* P *ταμείασ* P 13 *εἰς δέλτους*] *ἐν δέλτοισ* FLAM *ἀναθῆναι* PL *διπτύχους*] coni *διπτύχοισ* codd. *ἐγένετο*] *quod decretum est* Lat 14 *φευρουαρίων* PFLM 15 *παρ'* FLAM *τοῦ* om. P 16 *χερεου* P *Ἰωάννης*] *ἰωαννησ* (*ναθησ*) F *ἰωνάθησ* LAM Lat 17 *Ὀνείου*] *ονσιου* P *ὀνίου* FLAM

11. Ἔπεμψεν δὲ τούτων Ὑρκανὸς τῶν πρεσβευτῶν ἕνα καὶ πρὸς 223
Δολαβέλλαν τὸν τῆς Ἀσίας τότε ἡγεμόνα, παρακαλῶν ἀπολῦσαι
τοὺς Ἰουδαίους τῆς στρατείας καὶ τὰ πάτρια τηρεῖν ἔθη καὶ κατὰ
ταῦτα ζῆν ἐπιτρέπειν· οὐ τυχεῖν αὐτῷ ῥᾳδίως ἐγένετο· λαβὼν γὰρ 224
ὁ Δολοβέλλας τὰ παρὰ τοῦ Ὑρκανοῦ γράμματα, μηδὲ βουλευσάμενος
ἐπιστέλλει τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν ἅπασιν γράψας τῇ Ἐφεσίων πόλει
πρωτευούσῃ τῆς Ἀσίας περὶ τῶν Ἰουδαίων. ἡ δὲ ἐπιστολὴ τοῦτον
περιεῖχεν τὸν τρόπον·

12. Ἐπὶ πρυτάνεως Ἀρτέμωνος μηνὸς Ληναιῶνος προτέρᾳ. Δο- 225
λοβέλλας αὐτοκράτωρ Ἐφεσίων ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ χαίρειν. Ἀλέξαν- 226
δρος Θεοδώρου πρεσβευτὴς Ὑρκανοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου υἱοῦ ἀρχιερέως
καὶ ἐθνάρχου τῶν Ἰουδαίων ἐνεφάνισέν μοι περὶ τοῦ μὴ δύνασθαι
στρατεύεσθαι τοὺς πολίτας αὐτοῦ διὰ τὸ μήτε ὅπλα βαστάζειν
δύνασθαι μήτε ὁδοιπορεῖν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν σαββάτων, μήτε
τροφῶν τῶν πατρίων καὶ συνήθων κατὰ τούτους εὐπορεῖν. ἐγώ τε 227
οὖν αὐτοῖς, καθὼς καὶ οἱ πρὸ ἐμοῦ ἡγεμόνες, δίδωμι τὴν ἀστρα-
τείαν καὶ συγχωρῶ χρῆσθαι τοῖς πατρίοις ἐθισμοῖς ἱερῶν ἕνεκα
καὶ ἁγίοις συναγομένοις, καθὼς αὐτοῖς νόμιμον, καὶ τῶν πρὸς
τὰς θυσίας ἀφαιρεμάτων, ὑμᾶς τε βούλομαι ταῦτα γράψαι κατὰ
πόλεις.

13. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Δολαβέλλας Ὑρκανοῦ πρεσβευσαμένου πρὸς 228
αὐτὸν ἐχαρίσατο τοῖς ἡμετέροις. Λεύκιος δὲ Λέντλος ὕπατος
εἶπεν· πολίτας Ῥωμαίων Ἰουδαίους ἱερὰ Ἰουδαϊκὰ ἔχοντας καὶ ποι-
οῦντας ἐν Ἐφέσῳ πρὸ τοῦ βήματος δεισιδαιμονίας ἕνεκα στρατείας

PFLAMVELat

1 πρεσβευτῶν] πρεσβευτέρων M[2] 2 δολάβελλαν P δολοβέλλαν (λο ex λα corr. A) FLAME *τότε om. F 3 *στρατιᾶσ PAM *ἔθη] αὐτῶν ἔθη F αὐτοῖσ ἔθη LAM καὶ — 4 ἐπιτρέπειν] ἐπιτρέπειν τε αὐτοῖσ κατὰ ταῦτα ζῆν E 4 *ἐπιτρέπειν — ἐγένετο om. AM λαβὼν — 5 τὰ] καὶ δολοβέλλασ δὲ λαβὼν V 5 δολαβέλλασ A[1] τὰ om. P τοῦ om. V μηδὲ βουλευσάμενος om. V 6 πᾶσιν E γράψας om. V τῇ] καὶ τῇ FLAMVLat 7 προτευούσῃ L περὶ — 8 τρόπον] οὕτωσ V δ' AM 9 Ἐπὶ — πρώτῃ om. V ἀρτέμονοσ L artemione Lat ληναιῶνοσ, αι i. ras. A νηλεωνοσ P linionis Lat προτέρᾳ] πρώτῃ FLAM die prima Lat, cf. 262 δολαβέλλασ A[1] 10 ἄρχουσι βουλῇ] ἄρχουσι βουλῇ καὶ F βουλῇ καὶ ἄρχουσι καὶ LAMLat 11 τοῦ — υἱοῦ om. V 12 ἐνεφάνισέ μοι FLA[2]M 14 ὁδοιπερεῖν F ἐν] αὐτοὺσ ἐν FLAMV ἡμέραις] ἱεραῖσ P 15 κατὰ τούτους] κατ' αὐτοὺσ FLAMV καθ' αὐτοὺσ Cocceji 16 δίδομι P ἀστρατείαν] ἀστρίαν P ἀστρατίαν FA[1] στρατείαν L 17 χρῆσθαι] θρῆσθαι P χρῆσθαι, ῆ ex ει corr. L 18 ἁγίων FLAMV et ut uid. Lat 21 ὁ om. FLAMV δολοβέλλασ FLA[2]MV ὑρκανῶ[οῦ] πρεσβευσαμένω[ου] F ὑρκανῶ πρεσβευσά[μν] V 22 ἐχαρήσατο L τοῖς ἡμετέροις om. V ὑμετέροισ L 24 πρὸσ V δησιδαιμονίασ PL[1]

ἀπέλυσα πρὸ δώδεκα καλανδῶν Ὀκτωβρίων Λευκίω Λέντλω Γαΐω
229 *Μαρκέλλω ὑπάτοις. παρῆσαν Τίτος Ἄμπιος Τίτου υἱὸς Βάλβος Ὁρατία πρεσβευτής, Τίτος Τόνγιος Τίτου υἱὸς Κροστομίνα, Κόιντος Καίσιος Κοΐντου, Τίτος Πομπήιος Τίτου Λογγῖνος, Γάιος Σερουίλιος Γαΐου υἱὸς Τηρητίνα Βράκκος χιλίαρχος, Πόπλιος Κλούσιος Ποπλίου Ἐτωρία [Γάλλος], Γάιος Σέντιος Γαΐου * υἱὸς Σαβατίνα.*
230 *Τίτος Ἄμπιος Τίτου υἱὸς Βάλβος πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος Ἐφεσίων ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ χαίρειν. Ἰουδαίους τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Λεύκιος Λέντλος ὁ ὕπατος ἐμοῦ ἐντυχόντος ἀπέλυσεν τῆς στρατείας. αἰτησάμενος δὲ μετὰ ταῦτα καὶ παρὰ Φαννίου τοῦ ἀντιστρατήγου καὶ παρὰ Λευκίου Ἀντωνίου τοῦ ἀντιταμίου ἐπέτυχον ὑμᾶς τε βούλομαι φροντίσαι, ἵνα μή τις αὐτοῖς διενοχλῇ.*
231 *14. Ψήφισμα Δηλίων. ἐπ' ἄρχοντος Βοιωτοῦ μηνὸς Θαργηλιῶνος εἰκοστῇ χρηματισμὸς στρατηγῶν. Μᾶρκος Πείσων πρεσβευτὴς ἐνδημῶν ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ὁ καὶ τεταγμένος ἐπὶ τῆς στρατολογίας προσκαλεσάμενος ἡμᾶς καὶ ἱκανοὺς τῶν πολιτῶν προσέταξεν,*
232 *ἵνα εἴ τινές εἰσιν Ἰουδαῖοι πολῖται Ῥωμαίων, τούτοις μηδεὶς ἐνοχλῇ περὶ στρατείας, διὰ τὸ τὸν ὕπατον Λούκιον Κορνήλιον Λέντλον δεισιδαιμονίας ἕνεκα ἀπολελυκέναι τοὺς Ἰουδαίους τῆς στρατείας.*

PFLAMV Lat

1 *ἀπέλυσα*] Gronov *ἀπέλυσε* (*-σεν* P) codd. *dimisi* Lat *δώδεκα*] *δέκα* P *δεκαδύο* AM *καλανδρῶν* P *ὀκτοβρίων* V *Κουιντιλίων* infra p. 283, 13, 25 *Λευκίω* — p. 288, 20 *νόμους* om. V *λέντρω* P 2 * *παρῆσαν* — 8 *υἱὸς*] *praesente senatu* Lat; eadem nomina iterantur § 238 sq. *Ἄμπιος*] Borghesi oeuvres I p. 277 *Ἄππιοσ* codd. *Βάλβος*] Borghesi *βάλγοσ* PLA *βάλιοσ* F *γάλβοσ* M *Βάλβος Ὁρατία πρεσβευτής*] *βάλιοσ πρεσβευτὴσ βάλγοσ ὁρατία* F 3 *ωρατία* P *Τόνγιος*] *τόγγιοσ* FLM *τογγίοσ, σ* ex *υ* corr. A 4 *Καίσιος*] *κάσιοσ* F *κάσσιοσ* L *ῥάσιοσ* AM *Πομπήιος*] *Πήιοσ* infra § 238 *λογγίνου* P *Γάιος*] *καῖοσ* P 5 *σερουΐλιοσ, ϊ* ex *η* corr. P *τηριτίνα* M *Βράκκος*] *βράκχοσ* FLA *βράγχοσ* M *Βρόκχος* § 238 *χιλίαρχος*] *χιμαρχοσ* P *χιλίμαρχοσ* M *Κλούσιος*] *καουσιοσ* P *κλούσσιοσ* A *Κλούιος* coni 6 *Ἐτωρία*] *ἐγὼ* P *ἐρωρία* FLAM *Οὐετωρία* Gronov *Γάλλος* om. P *Σέντιος*] *σερουΐλιοσ* P *Τεύτιος* § 239 lacunam indicauit Gronov collata § 239 *σαββατίνα* FL 8 *Ἄμπιος*] Borghesi *ἄππιοσ* codd. *Βάλβος*] Borghesi *βάλλοσ* PF *βέλβοσ* LAM *balbus* Lat 10 *Λεύκιος*] *λούκιοσ* PFAM *ὁ* om. FLAM *ἐμοῦ*] *ὁμοῦ* M *ἐντυχόντος*] *ἐντυγχάνοντοσ ὑπὲρ αὐτῶν* FLAM Lat 11 *Φαννίου*] *φανίου* PAM *fanium* Lat 12 *ἀντιστρατήγου*] Ernesti *ἀρχιστρατήγου* codd. *tribunum plebis* Lat *Ἀντωνίου*] *τοῦ ἀντωνίου* P *τοῦ ἀντιταμίου*] *aerarium* Lat *ἀντιταμιείου* P 13 *διενοχλῇ*] *τε ἐνοχλῇ* P 14 *ἐπὶ* FLAM *βοιώτου* P *bioto* Lat 18 *εἰσιν* i. ras. P *τούτουσ* PL 19 *στρατίασ* P *Λούκιον* om. AM Lat

*διὸ πείθεσθαι ἡμᾶς δεῖ τῷ στρατηγῷ. ὅμοια δὲ τούτοις καὶ Σαρ-
διανοὶ περὶ ἡμῶν ἐψηφίσαντο.*

15. *Γάιος Φάννιος Γαΐου υἱὸς στρατηγὸς ὕπατος Κῴων ἄρ-* 233
*χουσι χαίρειν. βούλομαι ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι πρέσβεις Ἰουδαίων μοι
προσῆλθον ἀξιοῦντες λαβεῖν τὰ συγκλήτου δόγματα τὰ περὶ αὐτῶν
γεγονότα. ὑποτέτακται δὲ τὰ δεδογμένα. ὑμᾶς οὖν θέλω φρον-
τίσαι καὶ προνοῆσαι τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ τῆς συγκλήτου δόγμα,
ὅπως διὰ τῆς ὑμετέρας χώρας εἰς τὴν οἰκείαν ἀσφαλῶς ἀνακομι-
σθῶσιν.*

16. *Λεύκιος Λέντλος ὕπατος λέγει· πολίτας Ῥωμαίων Ἰουδαίους,* 234
*οἵτινές μοι ἱερὰ ἔχειν καὶ ποιεῖν Ἰουδαϊκὰ ἐν Ἐφέσῳ ἐδόκουν, δεισι-
δαιμονίας ἕνεκα ἀπέλυσα. τοῦτο ἐγένετο πρὸ δώδεκα καλανδῶν
Κουιντιλίων.*

17. *Λούκιος Ἀντώνιος Μάρκου υἱὸς ἀντιταμίας καὶ ἀντιστρά-* 235
*τηγος Σαρδιανῶν ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ χαίρειν. ⌈Ἰουδαῖοι πολῖται
ἡμέτεροι⌉ προσελθόντες μοι | ἐπέδειξαν αὑτοὺς σύνοδον ἔχειν ἰδίαν
κατὰ τοὺς πατρίους νόμους ἀπ' ἀρχῆς καὶ τόπον ἴδιον, ἐν ᾧ τά
τε πράγματα καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους ἀντιλογίας κρίνουσιν, τοῦτό τε
αἰτησαμένοις ἵν' ἐξῇ ποιεῖν αὐτοῖς τηρῆσαι καὶ ἐπιτρέψαι ἔκρινα.*

18. *Μᾶρκος Πόπλιος σπιρίου υἱὸς καὶ Μᾶρκος Μάρκου Ποπλίου* 236
*υἱὸς Λουκίου λέγουσιν. Λέντλῳ τἀνθυπάτῳ προσελθόντες ἐδιδά-
ξαμεν αὐτὸν περὶ ὧν Δοσίθεος Κλεοπατρίδου Ἀλεξανδρεὺς λόγους
ἐποιήσατο, ὅπως πολίτας Ῥωμαίων Ἰουδαίους ἱερὰ Ἰουδαϊκὰ ποιεῖν* 237
*εἰωθότας, ἂν αὐτῷ φανῇ, δεισιδαιμονίας ἕνεκα ἀπολύσῃ· καὶ
ἀπέλυσε πρὸ δώδεκα καλανδῶν Κουιντιλίων* (19) *Λευκίω Λέντλω*

PFLAMLat

1 *ἡμᾶς*] coni *ὑμᾶσ* codd. Lat *τούτουσ* P *καὶ Σαρδιανοὶ*] *καῖσαρδιανοὶ* A[1] *καὶ σαρδιανοία* FL[1] *καῖσαρδιανοία* L[2] 2 *ἐψηφίσατο* L 3 *φάνιοσ* AM 4 *εἰδέναι*] *γνῶναι* AM *scire* Lat 5 *συγκλήτου*] *ὑπὸ τῆσ συγκλήτου* FLAM *τὰ περὶ*] *περὶ* FLAM *αὐτὸν* L 8 *οἰκίαν* ex corr. L *ἀνακομισθῶσιν*] *μετακομισθῶσι* F 10 *Λεύκιος*] *λούκιοσ* PFAM 12 *δώδεκα*] *δεκατριῶν* FLAM 13 *Κουιντιλίων*] *ὀκτωβρίων κοϋϊντιλίων* F *ὀκτωβρίων* LAM *iuliarum* Lat 14 *οὔκιοσ* (λ omisit rubricator) F *ἀντιταμείασ* P 16 *ὑμέτεροι* P *ἑαυτοὺσ* AM 19 *αὐτοῖσ ποιεῖν* tr. AM *ἐπιστρέψαι* P 20 *σπιρίου*] *πουρίου* FLAM *publii* Lat *Σπουρίου* Gronov *Μᾶρκος — 21 Λουκίου*] *marcus lucius marci publii filius* Lat *Ποπλίου*] *καὶ ποπλίου* FL *καὶ πουπλίου* AM 21 *λούκιοσ* FAM *λεύκιοσ* L *λέντλω, τ* ex corr. M *τῷ ἀνθυπάτῳ* PLAM *προσελθόντες*] *προσελθόντεσ λέγουσιν*| P 22 *ὧν*] *ὅν* F *δωσίθεοσ* A 23 *Ἰουδαίους*] *ἰουδαίουσ ποιήσῃ* FLAM 24 *ἀπολύσει* L 25 *ἀπέλυσε*] Hudson *dimisit* Lat *ἀπολύσαι* P *ἀπέλυσα* FLAM *δώδεκα*] *δεκατριῶν* FLAM *Κουιντιλίων*] *ὀκτωβρίου κουιντιλίω* F *ὀκτωβρίων κυϊντιλίω* (υϊ ex ϊ corr. M) LAM *iulias* Lat *Λέντλω*] *λέντρω* P

238 *Γαΐω Μαρκέλλω ὑπάτοις. παρῆσαν Τίτος Ἄμπιος Τίτου υἱὸς*
Βάλβος Ὁρατία πρεσβευτής, Τίτος Τόγγιος Κροστομίνα, Κόιντος
Καίσιος Κοΐντου, Τίτος Πήιος Τίτου υἱὸς Κορνηλία Λογγῖνος,
Γάιος Σερουίλιος Γαΐου Τηρητείνα Βρόκχος χιλίαρχος, Πόπλιος
239 *Κλούσιος Ποπλίου υἱὸς Ἐτωρία Γάλλος, Γάιος Τεύτιος Γαΐου Αἰμιλία*
χιλίαρχος, Σέξστος Ἀτίλιος Σέξστου υἱὸς Αἰμιλία Σέσρανος, Γάιος
Πομπήιος Γαΐου υἱὸς Σαβατίνα, Τίτος Ἄμπιος Τίτου Μένανδρος,
Πόπλιος Σερουίλιος Ποπλίου υἱὸς Στράβων, Λεύκιος Πάκκιος Λευ-
κίου Κολλίνα Καπίτων, Αὖλος Φούριος Αὔλου υἱὸς Τέρτιος,
240 *Ἄππιος Μηνᾶς. ἐπὶ τούτων ὁ Λέντλος δόγμα ἐξέθετο· πολίτας*
Ῥωμαίων Ἰουδαίους, οἵτινες ἱερὰ Ἰουδαϊκὰ ποιεῖν εἰώθασιν, ἐν
Ἐφέσῳ πρὸ τοῦ βήματος δεισιδαιμονίας ἕνεκα ἀπέλυσα.
241 20. *Λαοδικέων ἄρχοντες Γαΐῳ Ῥαβελλίῳ Γαΐου υἱῷ ὑπάτῳ*
χαίρειν. Σώπατρος Ὑρκανοῦ τοῦ ἀρχιερέως πρεσβευτὴς ἀπέδωκεν
ἡμῖν τὴν παρὰ σοῦ ἐπιστολήν, δι' ἧς ἐδήλου ἡμῖν παρὰ Ὑρκανοῦ
τοῦ Ἰουδαίων ἀρχιερέως ἐληλυθότας τινὰς γράμματα κομίσαι περὶ

PFLAM Lat

1 *παρῆσαν* — 10 *τούτων* om. Lat *Ἄμπιος*] Borghesi *ἄππιοσ* codd. *Τίτου υἱὸς Βάλβος Ὁρατία*] *τίτου βάλγοσ, ὁρατία υἱὸσ βάλλοσ* F 2 *Βάλβος*] *βάλγοσ* L *Ὁρατία*] *ωρατια* P *ὁρατία, ὁ* ex *ω* corr. A *Τίτος Τόγγιος* — 3 *Κοΐντου* om. F *Τόγγιος*] *τόγγιοσ* LAM 3 *Καίσιος*] ex § 227 *ῥαισιοσ* P *ῥαΐσιοσ* LAM *Ῥαίκιος* Mendelssohn p. 180 *Κοΐντου*] *κοΐντουτου* P *Πήιος*] *πομπήϊοσ* FL ex § 227 *Κορνηλία*] *κορνήλιοσ* FLAM *Λογγῖνος*] *λοιγινοσ* P 4 *Σερουίλιος*] *σερουήλιοσ* P *σερούλιοσ* FA¹ *Τηρητείνα*] *τηρεῖται ἵνα* P *τηρητῆ, ἵνα* F *τηρητίνα* (*ηρητί* i. ras. M) LAM *Βρόκχος*] *ἄβροχοσ* P *βράχχοσ*, *βράκ* i. ras. man. recent. A *βράχχοσ* FL *βράγχοσ* M 5 *κ·λούσιοσ* (*κ* et *λ* per hyphen coniuncto) A *κλούσιοσ, κ* i. ras. M *Καλούσιος* coni *ποπλίου, υ* i. ras. A *πουπλίου* PFL *Ἐτωρία*] coni *ἐγωρεία* P *ἐρωρία, ἐρ* i. ras. m. 2 A *ἐρωρία* FLM *Οὐετωρία* Gronov *τεύτιοσ, ντ* i. ras. A *τέττιοσ* F fort. recte; *Σέντιος* § 229 *αἰμιλία* F *αἰμιλλία* A *αἰμιλλία* M 6 *σέκστοσ* FLA *αιτίλιοσ* P *ἀττίλιοσ* F *ἀτίλλιοσ* AM *σέκστου* FLA *Αἰμιλία*] *ἀμιλίασ* P *αἰμίασ* F *αἰσομίασ* LAM 7 *πομπηΐοσ* (*σ* ex *υ* corr. A) PA *σαββατίνα* FL *Ἄμπιος*] Mendelssohn *ἄππιοσ* codd. 8 *σερουΐλιοσ, ΐ* suppl. F, *ΐ* ex *ή* corr. A 9 *κολίνα* F *κολλινᾶ* AM *Καπίτων*] *καπίστων* L *Καπίτων Αὖλος*] *καπιτω|ναύλιοσ* F *Αὖλος Φούριος*] Gronov *αὔλιοσ φρούριοσ* codd. *Αὔλου*] *παύλου* FLAM 10 *Λέντλος*] *λέτλοσ* P *ἐξέθετο*] *ἐξήνεγκεν* LA¹ *ἐξήνεγκε* FA²M 11 *Ἰουδαίους*] *ἰουδαίουσ εἶναι* AM 12 *δησιδαιμονίασ* L *ἀπέλυσα*] *ἀπολύσαι* M, i. marg. *γρ ἀπολῦσαι* A 13 *λαυδικέων* P *ῥαβελλίω, ω* ex *ου* corr. P *ῥαβιλλίω* FAM *ῥαγιλλίω* L *rabilio* Lat *Ῥεβίλῳ* Ritschl mus. Rhen. 28 p. 616 *Ῥαβηρίῳ* Homolle in bull. de corresp. hellén. VI (1882) p. 605; idem de *Ῥακελίῳ* cogitauit; *Ποπλίῳ Σερουιλίῳ Ποπλίου υἱῷ ἀνθυπάτῳ* suadet Mendelssohn p. 227 14 *πρεσβευτὰσ* A *ἐπέδωκεν* FLAM 15 *ἐδήλους* coni *παρ'* FLAM 16 *ἐληλυθότοσ* L

τοῦ ἔθνους αὐτῶν γεγραμμένα, ἵνα τά τε σάββατα αὐτοῖς ἐξῇ ἄγειν 242
καὶ τὰ λοιπὰ ἱερὰ ἐπιτελεῖν κατὰ τοὺς πατρίους νόμους, ὅπως τε
μηδεὶς αὐτοῖς ἐπιτάσσῃ διὰ τὸ φίλους αὐτοὺς ἡμετέρους εἶναι καὶ
συμμάχους, ἀδικήσῃ τε μηδὲ εἰς αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπαρχίᾳ, ὡς
Τραλλιανῶν τε ἀντειπόντων κατὰ πρόσωπον μὴ ἀρέσκεσθαι τοῖς
περὶ αὐτῶν δεδογμένοις ἐπέταξας ταῦτα οὕτως γίνεσθαι· παρακε-
κλῆσθαι δέ σε, ὥστε καὶ ἡμῖν γράψαι περὶ αὐτῶν. ἡμεῖς οὖν κατα- 243
κολουθοῦντες τοῖς ἐπεσταλμένοις ὑπὸ σοῦ τήν τε ἐπιστολὴν τὴν
ἀποδοθεῖσαν ἐδεξάμεθα καὶ κατεχωρίσαμεν εἰς τὰ δημόσια ἡμῶν
γράμματα καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὧν ἐπέσταλκας προνοήσομεν, ὥστε
μηδὲν μεμφθῆναι.

21. Πόπλιος Σερουίλιος Ποπλίου υἱὸς Γάλβας ἀνθύπατος 244
Μιλησίων ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ χαίρειν. Πρύτανις Ἑρμοῦ υἱὸς 245
πολίτης ὑμέτερος προσελθών μοι ἐν Τράλλεσιν ἄγοντι τὴν ἀγό-
ραιον ἐδήλου παρὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην Ἰουδαίοις ὑμᾶς προσφέ-
ρεσθαι καὶ κωλύειν αὐτοὺς τά τε σάββατα ἄγειν καὶ τὰ ἱερὰ τὰ
πάτρια τελεῖν καὶ τοὺς καρποὺς μεταχειρίζεσθαι, καθὼς ἔθος ἐστὶν
αὐτοῖς, αὐτόν τε κατὰ τοὺς νόμους εὐθυνκέναι τὸ [δίκαιον] ψή-
φισμα. βούλομαι οὖν ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι διακούσας ἐγὼ λόγων ἐξ 246
ἀντικαταστάσεως γενομένων ἐπέκρινα μὴ κωλύεσθαι Ἰουδαίους τοῖς
αὐτῶν ἔθεσι χρῆσθαι.

22. Ψήφισμα Περγαμηνῶν. ἐπὶ πρυτάνεως Κρατίππου μηνὸς 247
Δαισίου [πρώτῃ] γνώμη στρατηγῶν. ἐπεὶ Ῥωμαῖοι κατακολουθοῦντες
τῇ τῶν προγόνων ἀγωγῇ τοὺς ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἁπάντων ἀνθρώπων
ἀσφαλείας κινδύνους ἀναδέχονται καὶ φιλοτιμοῦνται τοὺς συμμάχους

PFLAM Lat

1 τε om. AM αὐτοῖς] τοῖσ ἰουδαίοισ AM Lat ἐξῇ ἄγειν] ἄγειν ἐξῇ FL ἐξῆ AM 2 πατρίους] πατρώουσ P πατρώουσ F 4 ἀδικήσει P μηδεὶσ FLAM 6 αὐτῶν, ῶν ex ῆσ corr. F αὐτὸν L οὕτως om. L 7 σε] γε AM et ut uid. Lat ἡμῖν] ἡμῖν ταῦτα FLAM οὖν] οὖν ταῦτα L 8 ἀπεσταλμένοισ P 9 κατεχωρήσαμεν FL 10 ὧν] ὡσ L προνοήσωμεν L 10 γράμματα ex πράγματα corr. M 11 μεμφθῆναι] πεμφθῆναι P 12 Σερουίλιος] σεριβίλιοσ P σερβίλιοσ F σερουίλιοσ, ουί ex βί corr. uid. A Γάλβας] Οὐατίας Bergmann Philologus II 684 13 δήμῳ] καὶ δήμω AM πρύτανισ, ι i. ras. A Ἑρμοῦ] mercurii Lat 14 τὴν ἀγόραιον] negotia Lat τὴν] τὸν FLAM ἀγοραῖον codd. 15 ἰουδαίουσ L 16 καὶ (ante κωλ.) s. L 17 μεταχωρίζεσθαι F 18 αὐτόν — ψήφισμα om. Lat εὐθυνκέναι] τεθεικέναι FLAM δίκαιον om. FLAM 19 διακούσας] ἀκούσασ FLAM 20 ἐπέκρινα, α i. ras. A ἰουδαίοισ FLA[1] 21 ἔθεσιν L 23 Δαισίου] δεσίου FAM δεσίου λουθοῦντεσ, supra δεσίου ras., λουθοῦντεσ deletum L πρώτῃ om. P Lat ἐπεὶ] ἐπεὶ οἱ FLAM κατακολουθοῦντες] κατακολουθοῦσιν P 24 τοὺς] τῆσ L πάντων FL 25 ἀσφαλίασ P

248 καὶ φίλους ἐν εὐδαιμονίᾳ καὶ βεβαίᾳ καταστῆσαι εἰρήνῃ, πέμψαν-
τος πρὸς αὐτοὺς τοῦ ἔθνους τοῦ Ἰουδαίων καὶ Ὑρκανοῦ τοῦ ἀρχιε-
ρέως αὐτῶν πρέσβεις Στράτωνα Θεοδότου Ἀπολλώνιον Ἀλεξάνδρου
Αἰνείαν Ἀντιπάτρου Ἀριστόβουλον Ἀμύντου Σωσίπατρον Φιλίπ-
249 που ἄνδρας καλοὺς καὶ ἀγαθούς, καὶ περὶ τῶν κατὰ μέρη ἐμφα-
νισάντων ἐδογμάτισεν ἡ σύγκλητος περὶ ὧν ἐποιήσαντο τοὺς λόγους,
ὅπως μηδὲν ἀδικῇ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς Ἀντιόχου υἱὸς Ἰουδαίους
συμμάχους Ῥωμαίων, ὅπως τε φρούρια καὶ λιμένας καὶ χώραν καὶ
εἴ τι ἄλλο ἀφείλετο αὐτῶν ἀποδοθῇ καὶ ἐξῇ αὐτοῖς ἐκ τῶν λιμέ-
250 νων μηδ' ἐξαγαγεῖν, ἵνα τε μηδεὶς ἀτελὴς ᾖ ἐκ τῆς Ἰουδαίων χώρας
ἢ τῶν λιμένων αὐτῶν ἐξάγων βασιλεὺς ἢ δῆμος ἢ μόνος Πτολεμαῖος
ὁ Ἀλεξανδρέων βασιλεὺς διὰ τὸ εἶναι σύμμαχος ἡμέτερος καὶ φίλος,
251 καὶ τὴν ἐν Ἰόππῃ φρουρὰν ἐκβαλεῖν, καθὼς ἐδεήθησαν· τῆς βουλῆς
ἡμῶν Λούκιος Πέττιος ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθὸς προσέταξεν, ἵνα
φροντίσωμεν ταῦτα οὕτως γενέσθαι, καθὼς ἡ σύγκλητος ἐδογμά-
τισεν, προνοῆσαί τε τῆς ἀσφαλοῦς εἰς οἶκον τῶν πρεσβευτῶν ἀνα-
252 κομιδῆς. ἀπεδεξάμεθα δὲ καὶ ἐπὶ τὴν βουλὴν καὶ τὴν ἐκκλησίαν
τὸν Θεόδωρον, ἀπολαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν παρ' αὐτοῦ καὶ τὸ
τῆς συγκλήτου δόγμα, καὶ ποιησαμένου μετὰ πολλῆς σπουδῆς τοὺς
λόγους καὶ τὴν Ὑρκανοῦ ἐμφανίσαντος ἀρετὴν καὶ μεγαλοψυχίαν,
253 καὶ ὅτι κοινῇ πάντας εὐεργετεῖ καὶ κατ' ἰδίαν τοὺς πρὸς αὐτὸν
ἀφικομένους, τά τε γράμματα εἰς τὰ δημόσια ἡμῶν ἀπεθέμεθα
καὶ αὐτοὶ πάντα ποιεῖν ὑπὲρ Ἰουδαίων σύμμαχοι ὄντες Ῥωμαίων
254 κατὰ τὸ τῆς συγκλήτου δόγμα ἐψηφισάμεθα. ἐδεήθη δὲ καὶ Θεό-

PFLAM Lat

1 *πέμψαντεσ* L 2 *αὐτοὺσ* ex *αὐτὸν* corr. P *τοῦ ἔθνους — 3 αὐτῶν*] *hyrcanus princeps sacerdotum gentis iudeae* Lat *τοῦ Ἰουδ.*] *τῶν Ἰουδ.* FLAM 4 *αἰνίαν* P 5 *καλοὺσ κἀγαθοὺσ* LAM 7 *Ἀντιόχου*] *Δημητρίου* Ritschl mus. Rhen. 28, 611 not. 8 *ὅπως*] *ὁπόσα* Gutschmid *καὶ* (ante *χώρ.*) ex *κα* corr. L 9 *ἀφείλατο* P *ἀποδοθῇ*] *redderet* Lat *καὶ ἐξῇ — 10 ἐξαγαγεῖν*] *et liceat eis a portubus deportare quae uolunt* Lat *καὶ*] *καὶ μὴ* FLAM *ἐξεῖ* L *αὐτοῖς*] *αὐτῶν* Gronov *αὐτῷ* Gutschmid 10 *μηδ' ἐξαγαγεῖν*] *ἐξάγειν* FLAM *ἀτελὴς ᾖ* om. Lat 11 *ἐξάγων*] *aliquid auferat* Lat 12 *καὶ φίλοσ ἡμέτεροσ* tr. FL 13 *Ἰόππῃ*] *ἰόππη δὲ* FLAM *ἐδεήθησαν*] *ἐδόθησαν* P *τῆς*] *τῆσ τε* AM et ut uid. Lat, in quo *nostrae uero curiae* 14 *πέττιοσ, ετ* i. ras. M *petius* Lat; de Pedio aut Petilio aliquo cogitat Mendelssohn p. 223; sed traditum bene se habet *κἀγαθὸσ* (*σ* i. ras. A) LAM 15 *γίνεσθαι* AM 17 *ἐπὶ*] *εἰσ* FLAM 18 *δὲ*] *τε* FAM, om. L *τὸ* om. P 19 *τοὺς*] *αὐτοῦ τοὺσ* FLAM *σπουδῆσ αὐτοῦ τοὺσ*, litt. *σ αὐτοῦ τοὺσ* i. ras. angustiore m. 2 A 20 *ὑρκανοῦ, ὑ* i. ras. L *ἐμφανίσαντεσ* P 22 *ἀφικομένους*] *ἀφικνουμένουσ* FAM *ἀφικνούμενοσ* L *εἰς*] *καὶ εἰσ* L 24 *ἐψηφισάμεθα*] *ἐφυλαξάμεθα* P *decreuimus* Lat *δὲ*] *τε* P *Θεόδωρος*] *ὁ θεόδωροσ* FAM

δωρος τὴν ἐπιστολὴν ἡμῖν ἀποδοὺς τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν, ἵνα
πέμψωσι πρὸς Ὑρκανὸν τὸ ἀντίγραφον τοῦ ψηφίσματος καὶ πρέσβεις
δηλώσοντας τὴν τοῦ ἡμετέρου δήμου σπουδὴν καὶ παρακαλέσοντας
συντηρεῖν τε καὶ αὔξειν αὐτὸν τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλίαν καὶ ἀγαθοῦ
τινος αἴτιον γίνεσθαι, ὡς ἀμοιβάς τε τὰς προσηκούσας ἀποληψό- 255
μενον μεμνημένον τε ὡς καὶ ἐν τοῖς κατὰ Ἄβραμον καιροῖς, ὃς
ἦν πάντων Ἑβραίων πατήρ, οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἦσαν αὐτοῖς φίλοι,
καθὼς καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις εὑρίσκομεν γράμμασιν.
23. Ψήφισμα Ἁλικαρνασέων. ἐπὶ ἱερέως Μέμνονος τοῦ Ἀρι- 256
στείδου, κατὰ δὲ ποίησιν Εὐωνύμου, Ἀνθεστηριῶνος * ἔδοξε τῷ
δήμῳ εἰσηγησαμένου Μάρκου Ἀλεξάνδρου. ἐπεὶ [τὸ] πρὸς τὸ θεῖον 257
εὐσεβές τε καὶ ὅσιον ἐν ἅπαντι καιρῷ διὰ σπουδῆς ἔχομεν κατα-
κολουθοῦντες τῷ δήμῳ τῶν Ῥωμαίων πάντων ἀνθρώπων ὄντι εὐερ-
γέτῃ καὶ οἷς περὶ τῆς Ἰουδαίων φιλίας καὶ συμμαχίας πρὸς τὴν
πόλιν ἔγραψεν, ὅπως συντελῶνται αὐτοῖς αἱ εἰς τὸν θεὸν ἱεροποιίαι
καὶ ἑορταὶ αἱ εἰθισμέναι καὶ σύνοδοι, δεδόχθαι καὶ ἡμῖν Ἰουδαίων 258
τοὺς βουλομένους ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας τά τε σάββατα ἄγειν καὶ
τὰ ἱερὰ συντελεῖν κατὰ τοὺς Ἰουδαίων νόμους καὶ τὰς προσευχὰς
ποιεῖσθαι πρὸς τῇ θαλάττῃ κατὰ τὸ πάτριον ἔθος. ἂν δέ τις
κωλύσῃ ἢ ἄρχων ἢ ἰδιώτης, τῷδε τῷ ζημιώματι ὑπεύθυνος ἔστω
καὶ ὀφειλέτω τῇ πόλει.
24. Ψήφισμα Σαρδιανῶν. ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στρα- 259
τηγῶν εἰσηγησαμένων. ἐπεὶ οἱ κατοικοῦντες ἡμῶν ἐν τῇ πόλει
ἀπ' ἀρχῆς Ἰουδαῖοι πολῖται πολλὰ καὶ μεγάλα φιλάνθρωπα ἐσχη-
κότες διὰ παντὸς παρὰ τοῦ δήμου καὶ νῦν εἰσελθόντες ἐπὶ τὴν
βουλὴν καὶ τὸν δῆμον παρεκάλεσαν, ἀποκαθισταμένων αὐτοῖς τῶν 260
νόμων καὶ τῆς ἐλευθερίας ὑπὸ τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ δήμου τοῦ

PFLAMLat

1 τὴν] ὁ τὴν FLAM *ἐπιδοὺσ* L 2 *καὶ πρέσβεις* om. Lat 4 *αὐτὸν — φιλίαν*] *cum eis nostras amicitias* Lat 4 *καὶ ἀγαθοῦ* — 5 *ἀποληψόμενον* om. Lat 5 *αἴτιον*] *αἰτίαν* L *ἀεὶ αἴτιον* coni 6 *τε*] *δὲ* PFL *ἅβραμον* F 7 *ἑβραίων* A *αὐτοῖς*] *ei* Lat 8 *καὶ* om. FLAM 9 *ἀλικαρνασέων* codd. *alicarnasseorum* cod. Neap. Lat *ἐπὶ ἱερέων μέμνωνοσ καὶ ἀριστίδου* P 10 *κατὰ — Ἀνθεστηριῶνος* om. Lat *Εὐωνύμου* om. L *Ἀνθεστηριῶνοσ*] *ἀνθεστηρίασ* P *Ἀνθεστηριῶνος ια'* coni lacunam indicauit Gronov 11 *μάρκου*, *κ* i. ras. L *ἐπεὶ*] *quoniam iudei* Lat *τὸ* om. P 12 *τε* om. FLAM *ἔχομεν*] *habent* Lat 16 *αἱ* om. P *ἠθισμέναι* P *δέδοχται* FL *placuit* Lat *καὶ* s. A 18 *Ἰουδαίων*] *ἰουδαϊκοὺσ* LAMLat *καὶ τὰς* — 19 *ἔθος* om. Lat 19 *θαλάσσῃ* FLM *θαλάσῃι* A *ἄν τισ δὲ* tr. P 20 *ἢ ἄρχων* — *τῷ* om. Lat *τῷδε*] *ὅδε* Hudson 21 *ὠφειλέτω* F 24 *ἀπ' ἀρχῆς* om. FLAMLat 25 *παρὰ*] *ὑπὸ* AM 26 *παρεκάλεσαν* corr. ex *παρακαλέσαι* A 27 *τοῦ*] *τῶν* M, om. P

Ῥωμαίων ἵνα κατὰ τὰ νομιζόμενα ἔθη συνάγωνται καὶ πολιτεύωνται
καὶ διαδικάζωνται πρὸς αὐτούς, δοθῇ τε καὶ τόπος αὐτοῖς, εἰς ὃν
συλλεγόμενοι μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων ἐπιτελοῦσιν τὰς πατρίους
261 εὐχὰς καὶ θυσίας τῷ θεῷ· δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ συγκε-
χωρῆσθαι αὐτοῖς συνερχομένοις ἐν ταῖς ἀποδεδειγμέναις ἡμέραις
πράσσειν τὰ κατὰ τοὺς αὐτῶν νόμους, ἀφορισθῆναι δ' αὐτοῖς καὶ
τόπον ὑπὸ τῶν στρατηγῶν εἰς οἰκοδομίαν καὶ οἴκησιν αὐτῶν, ὃν
ἂν ὑπολάβωσιν πρὸς τοῦτ' ἐπιτήδειον εἶναι, ὅπως τε τοῖς τῆς
πόλεως ἀγορανόμοις ἐπιμελὲς ᾖ καὶ τὰ ἐκείνοις πρὸς τροφὴν ἐπι-
τήδεια ποιεῖν εἰσάγεσθαι.
262 25. Ψήφισμα Ἐφεσίων. ἐπὶ πρυτάνεως Μηνοφίλου μηνὸς Ἀρτε-
μισίου τῇ προτέρᾳ ἔδοξε τῷ δήμῳ, Νικάνωρ Εὐφήμου εἶπεν εἰση-
263 γησαμένων τῶν στρατηγῶν. ἐπεὶ ἐντυχόντων τῶν ἐν τῇ πόλει
Ἰουδαίων Μάρκῳ Ἰουλίῳ Ποντίου υἱῷ Βρούτῳ ἀνθυπάτῳ, ὅπως
ἄγωσι τὰ σάββατα καὶ πάντα ποιῶσιν κατὰ τὰ πάτρια αὐτῶν ἔθη
264 μηδενὸς αὐτοῖς ἐμποδὼν γινομένου, ὁ στρατηγὸς συνεχώρησεν, δε-
δόχθαι τῷ δήμῳ, τοῦ πράγματος Ῥωμαίοις ἀνήκοντος, μηδένα κω-
λύεσθαι παρατηρεῖν τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν μηδὲ πράττεσθαι
ἐπιτίμιον, ἐπιτετράφθαι δ' αὐτοῖς πάντα ποιεῖν κατὰ τοὺς ἰδίους
αὐτῶν νόμους.
265 26. Πολλὰ μὲν οὖν ἐστιν καὶ ἄλλα τοιαῦτα τῇ συγκλήτῳ καὶ
τοῖς αὐτοκράτορσι τοῖς Ῥωμαίων δόγματα πρὸς Ὑρκανὸν καὶ τὸ

PFLAMV Lat

1 ἵνα post ἔθη tr. P συνάγονται PL καὶ πολιτεύωνται om. AMLat πολιτεύονται PL[1] 2 καὶ διαδικάζωνται πρὸς αὐτοὺς] *et iudicia sua disponant* Lat διαδικάζωνται] διαδικάζονται P μὴ διαδικαζώμεθα (ώ ex ό corr. L) FLAM αὐτοὺσ codd. δοθῇ] ἐδόθη (ό in ώ corr. L) FLAM Lat αὐτοῖσ καὶ τόποσ tr. FLAM 3 ἐπιτελοῦσιν] coni ἐπιτελῶσιν P ἐπιτελῶσι FLA[1] ἐπιτελοῖεν M et ex corr. A *possint celebrare* Lat 4 δεδόχθαι] δέδοκται οὖν (κτ i. ras., οὖν s. A) FLAM *igitur uisum est* Lat συγκεχωρίσθαι P συγκεχωρεῖσθαι L 5 ἀποδεδειγμέναις] προαποδεδειγμέναισ FAM προσάπεδεδειγμέναισ L 6 πράσειν L τὰ om. P αὐτῶν] αὐτουσ (ῶν s.) L 7 εἰς] οἷσ F 8 εἶναι om. FLAM 9 ἀγωρανόμοισ L ἐπιτείδεια F 11 μηνοφίλου, η ex ι corr. A ἀρτεμισίου, ι ex η corr. L 12 ἔδοξε — εἶπεν] *nicanor euphimi dixit placuit populo* Lat εἶπεν] εἰπεῖν P 14 Μάρκῳ — υἱῷ] Μάρκῳ Ἰουνίῳ Μάρκου υἱοῦ Bergmann philol. II 687 *M. Ἰουνίῳ Καιπίωνι* uel *M. Ἰουνίῳ Μάρκου υἱῷ Καιπίωνι* Ritschl mus. Rhen. 28 p. 613 Ποντίου] πομπηίω FLAM Ποντίου υἱῷ om. Lat βρούτου FLAM 15 ἄγωσι] ἀγάγωσι, ἀγ deletum P 16 ἐμποδὼν om. L 17 τῷ δήμῳ] PLat τῇ βουλῇ καὶ τῶ δήμω FLAM 18 μηδὲ — 19 ἐπιτίμιον om. Lat πράσσεσθαι FLAM 19 ἐπιτετράφθω FLAM τοὺς ἰδίους] *iudaicas* Lat 21 μὲν om. V τῇ συγκλήτω τοιαῦτα tr. FLAM 22 τοῖς Ῥωμαίων] ῥωμαίων FLAMV

*ἔθνος ἡμῶν γεγενημένα καὶ πόλεσιν ψηφίσματα καὶ γράμματα πρὸς
τὰς περὶ τῶν ἡμετέρων δικαίων ἐπιστολὰς ἀντιπεφωνημένα τοῖς
ἡγεμόσιν, περὶ ὧν ἁπάντων ἐξ ὧν παρατεθείμεθα πιστεύειν τοῖς
ἀναγνωσομένοις οὐ βασκάνως ἡμῶν τὴν γραφὴν πάρεστιν. ἐπεὶ* 266
*γὰρ ἐναργῆ καὶ βλεπόμενα τεκμήρια παρεχόμεθα τῆς πρὸς Ῥωμαίους
ἡμῖν φιλίας γενομένης ἐπιδεικνύντες αὐτὰ χαλκαῖς στήλαις καὶ δέλ-
τοις ἐν τῷ Καπετωλίῳ μέχρι νῦν διαμένοντα καὶ διαμενοῦντα, τὴν
μὲν πάντων παράθεσιν ὡς περιττήν τε ἅμα καὶ ἀτερπῆ παρῃ-
τησάμην, οὐδένα δ' οὕτως ἡγησάμην σκαιόν, ὃς οὐχὶ καὶ περὶ τῆς* 267
*Ῥωμαίων ἡμῖν πιστεύσει φιλανθρωπίας, ὅτι ταύτην καὶ διὰ πλειόνων
ἐπεδείξαντο πρὸς ἡμᾶς δογμάτων, καὶ ἡμᾶς οὐχ ὑπολήψεται περὶ
ὧν εἶναί φαμεν ἀληθεύειν ἐξ ὧν ἐπεδείξαμεν. τὴν μὲν οὖν πρὸς
Ῥωμαίους φιλίαν καὶ συμμαχίαν κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς γενο-
μένην δεδηλώκαμεν.*

XI. 1. *Συνέβη δ' ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν ταραχθῆναι τὰ κατὰ* 268
*τὴν Συρίαν ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Βάσσος Καικίλιος εἷς τῶν τὰ Πομ-
πηίου φρονούντων ἐπιβουλὴν συνθεὶς ἐπὶ Σέξστον Καίσαρα κτείνει
μὲν ἐκεῖνον, αὐτὸς δὲ τὸ στράτευμα αὐτοῦ παραλαβὼν ἐκράτει τῶν
πραγμάτων, πόλεμός τε μέγας περὶ τὴν Ἀπάμειαν συνέστη τῶν
Καίσαρος στρατηγῶν ἐπ' αὐτὸν ἐλθόντων μετά τε ἱππέων καὶ
πεζῆς δυνάμεως. τούτοις δὲ καὶ Ἀντίπατρος συμμαχίαν ἔπεμψεν* 269
*μετὰ τῶν τέκνων κατὰ μνήμην ὧν εὐεργετήθησαν ὑπὸ Καίσαρος
καὶ διὰ τοῦτο τιμωρεῖν αὐτῷ καὶ δίκην παρὰ τοῦ πεφονευκότος εἰσ-
πράξασθαι δίκαιον ἡγούμενος. χρονιζομένου δὲ τοῦ πολέμου Μούρ-* 270

§ 268 — bell. Iud. I 216.

PFLAMVE Lat Zonaras I p. 407.

2 *περὶ* om. V 3 *ἡγεμῶσιν* P *ἐξ ὧν*] *ἔξω* P 4 *ἀναγνωσθησομένοισ* P *τοῖσ οὐ βασκάνωσ ἡμῶν ἀναγνωσομένοισ* tr. F *τοῖσ οὐ βασκάνωσ ἀναγνωσομένοισ ἡμῶν* tr. LAM *γραφὴν*] *συγγραφὴν* FLAMV *ἐπεὶ*] *ἐπὶ* P 5 *ἐναργῆ*] *ἐναρχῆ* AM *παρεχόμεθα*] *πρὸσδεχόμεθα* P 6 *ἐπιδεικνύντες*] *ἐπεὶ καὶ δεικνῦντεσ* P 7 *καπιτωλίω* P 8 *ὡς* om. P 9 *ὅς*] *ὡς* coni *καὶ* om. V 10 *πιστεύσει*] *πιστεῦσαι* P fort. recte *πλιόνων* L 11 *ὑπολήψεται*] *ὑπολείψεσθαι* P 12 *ἀληθεύσειν* P *ἐπεδειξάμην* L 15 *δὲ* E 16 **τοιαύτης* om. L **βάσοσ* P |*άσσοσ* (*β* om. rubricator) F *Καικίλιος*] *κέλιοσ* PFV *κικίλιοσ* LAM *κικίλλιοσ* E *caecilius* Lat *κεκίλιος* ed. pr. **τῶν τὰ*] *τὰ τῶν* L 17 **ἐπιβουλὴν*] *ἐπεμβολὴν* PFLV *σέκστον* FLA *σέξτον* V *σέξτω καίσαρι* (ex *σέξτον καίσαρ* corr.) cod. Busb. E 20 *ἐπ'*] *πρὸσ* E *ἐπ'* — 21 *δυνάμεως* om. Lat *αὐτὸν*] *αὐτῶν* P *μετά τε ἱππέων*] *μετά τε ἵππων* P *μετὰ ἱπποτῶν* LAMV *μετὰ ἱππωτῶν* F 22 *εὐεργετηθείησαν* FLAMVE *ὑπὸ*] *ὑπὸ τοῦ* E 23 *καὶ* (ante *διὰ*) om. E 24 *Μοῦρκος*] bell. Iud. Casaubonus *μάρκοσ* codd. E Lat

κος μὲν ἦλθεν ἐκ Ῥώμης εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν Σέξστου, Καῖσαρ δ'
ὑπὸ τῶν περὶ Κάσσιον καὶ Βροῦτον ἐν τῷ βουλευτηρίῳ κτείνεται
κατασχὼν τὴν ἀρχὴν ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ. τοῦτο μὲν οὖν καὶ ἐν
ἄλλοις δεδήλωται.
271 2. Τοῦ δ' ἐπὶ τῷ Καίσαρος θανάτῳ πολέμου συνερρωγότος
καὶ τῶν ἐν τέλει πάντων ἐπὶ στρατιᾶς συλλογὴν ἄλλου ἄλλῃ διεσπαρ-
μένων, ἀφικνεῖται Κάσσιος εἰς Συρίαν παραληψόμενος τὰ περὶ
272 τὴν Ἀπάμειαν στρατόπεδα· καὶ λύσας τὴν πολιορκίαν ἀμφοτέρους
προσάγεται τόν τε Βάσσον καὶ τὸν Μοῦρκον τάς τε πόλεις ἐπερχό-
μενος ὅπλα τε καὶ στρατιώτας συνήθροιζεν καὶ φόρους αὐταῖς μεγά-
λους ἐπετίθει· μάλιστα δὲ τὴν Ἰουδαίαν ἐκάκωσεν ἑπτακόσια τάλαντα
273 ἀργυρίου πραττόμενος. Ἀντίπατρος δ' ὁρῶν ἐν μεγάλῳ φόβῳ καὶ
ταραχῇ τὰ πράγματα μερίζει τὴν τῶν χρημάτων εἴσπραξιν καὶ
ἑκατέρῳ τῶν υἱῶν συνάγειν δίδωσιν τὰ μὲν Μαλίχῳ κακοήθως πρὸς
274 αὐτὸν διακειμένῳ, τὰ δὲ ἄλλοις προσέταξεν εἰσπράττεσθαι. καὶ
πρῶτος Ἡρώδης ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰσπραξάμενος ὅσα ἦν αὐτῷ
προστεταγμένα φίλος ἦν εἰς τὰ μάλιστα Κασσίῳ· σῶφρον γὰρ
ἔδοξεν αὐτῷ Ῥωμαίους ἤδη θεραπεύειν καὶ τὴν παρ' αὐτῶν κατα-
275 σκευάζειν εὔνοιαν ἐκ τῶν ἀλλοτρίων πόνων. ἐπιπράσκοντο δ' αὔταν-
δροι οἱ τῶν ἄλλων [πόλεων] ἐπιμεληταί, καὶ τέσσαρας πόλεις ἐξην-
δραπόδισε τότε Κάσσιος, ὧν ἦσαν αἱ δυνατώταται Γόφνα τε καὶ
276 Ἀμμαοῦς, πρὸς ταύταις δὲ Λύδδα καὶ Θάμνα. ἐπεξῆλθε δ' ἂν

§ 270 = bell. Iud. I 217.

PFLAMVE Lat Zonaras I p. 407.
1 *ἐκ Ῥώμης] εἰσ ρώμην P τὴν Σέξστου] τὴν σέκστου FLA τοῦ σέξστου M τοῦ σέξτου VE 3 *ἕξ] ἑπτά bell. Iud. 5 i. marg. κδ' FL ιη' E XXII Lat ἐπὶ τῷ θανάτω τοῦ καίσαροσ E 6 στρατείασ E *ἄλλου] ἄλλων FLAMV 7 *παραληψόμενοσ, η i. ras. m. 2 L 8 $\overset{\delta}{\text{στρατόπε}}$ V καὶ] ὅσ καὶ E *πολιορκίαν, ι i. ras. m. 2 L 9 *Βάσσον] κάσσον L Μοῦρκον] μάρκον codd. E Lat 12 πραττόμενος] εἰσπραττόμενοσ FLAMVE δὲ E *ἐν om. L 13 *χρημάτων] $\overset{\chi\rho\eta}{\text{πραγμάτων}}$ L 14 τὰ μὲν — 15 διακειμένῳ] *herodi quas difficilius exigi putabat* Lat τὰ μὲν μαλίχω κακοήθωσ i. ras. angustiore m. 2 A μὲν] δὲ V; certe corruptela latet; cf. bell. Iud.
15 καὶ] i. marg. *XXIII* Lat 16 *εἰσπραξόμενοσ F 17 εἰς] ἐσ ME 19 εὔνοιαν ἐκ, εὔ et ἐ ex corr. F ἐπιπράσκοντο sqq. corrupta sunt δὲ E *αὔτανδροι] αὐτ' ἀνδροῖ L³ 20 οἱ] ὅσοι FLAMVE πόλεων om. PE τέτταρασ FLAME ἐξηνδραπόδισε τότε] ἐξανδραποδίζεται FLAMV ἐξηνδραπόδισε E 21 *κάσιοσ F δυνατώτατοι P Γόφνα] γονα P γοφνά, ο i. ras. F γνόφα AM γνοφαιά V 22 Ἀμμαοῦς] ἐμμαοὺσ V *amathuntem* Lat δὲ om. P θαμνά FL θαμνᾶ V

ὑπ' ὀργῆς Κάσσιος ὥστε καὶ Μάλιχον ἀνελεῖν, ὥρμητο γὰρ ἐπ'
αὐτόν, εἰ μὴ Ὑρκανὸς δι' Ἀντιπάτρου ἑκατὸν τάλαντα ἐκ τῶν ἰδίων
αὐτῷ πέμψας ἐπέσχε τῆς ὁρμῆς.
3. Ἐπεὶ δὲ Κάσσιος ἐκ τῆς Ἰουδαίας ἀπῆρεν, Μάλιχος ἐπε- 277
βούλευσεν Ἀντιπάτρῳ τὴν τούτου τελευτὴν ἀσφάλειαν Ὑρκανοῦ
τῆς ἀρχῆς εἶναι νομίζων. οὐ μὴν ἔλαθεν τὸν Ἀντίπατρον ταῦτα
φρονῶν, ἀλλ' αἰσθόμενος γὰρ ἐκεῖνος ἐχώρει πέραν Ἰορδάνου καὶ
στρατὸν Ἀράβιον ἅμα καὶ ἐγχώριον συνήθροιζεν. δεινὸς δὲ ὢν ὁ 278
Μάλιχος ἠρνεῖτο μὲν τὴν ἐπιβουλήν, ἀπολογούμενος δὲ μεθ' ὅρκων
αὐτῷ τε καὶ τοῖς παισίν, καὶ ὡς Φασαήλου μὲν Ἱεροσόλυμα φρου-
ροῦντος, Ἡρώδου δὲ ἔχοντος τὴν φυλακὴν τῶν ὅπλων οὐδ' ἂν εἰς
νοῦν ἐβάλετο τοιοῦτον οὐδὲν ὁρῶν τὴν ἀπορίαν, καταλλάσσεται
πρὸς τὸν Ἀντίπατρον, καὶ συνέβησαν Μούρκου κατὰ Συρίαν στρα- 279
τηγοῦντος, ὃς αἰσθόμενος νεωτεροποιοῦντα τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν
τὸν Μάλιχον ἦλθε μὲν ὡς παρὰ μικρὸν αὐτὸν ἀνελεῖν, Ἀντιπάτρου
δὲ παρακαλέσαντος περιέσωσεν.
4. Ἦν δὲ ἄρα φονέα περισώσας Ἀντίπατρος αὐτοῦ τὸν Μάλιχον· 280
Κάσσιος μὲν γὰρ καὶ Μοῦρκος στρατὸν ἀθροίζοντες τὴν ἐπιμέλειαν
ἅπασαν ἐνεχείρισαν Ἡρώδῃ καὶ στρατηγὸν αὐτὸν κοίλης Συρίας
ἐποίησαν πλοῖα δόντες καὶ δύναμιν ἱππικήν τε καὶ πεζικήν, ὑπο-
σχόμενοί τε καὶ βασιλέα τῆς Ἰουδαίας ἀναδείξειν μετὰ τὸν πόλεμον·
συνειστήκει γὰρ τότε πρός τε Ἀντώνιον καὶ τὸν νέον Καίσαρα.
Μάλιχος δὲ δείσας τότε μάλιστα τὸν Ἀντίπατρον ἐκποδὼν ἐποι- 281
εῖτο, καὶ πείσας ἀργυρίῳ τὸν Ὑρκανοῦ οἰνοχόον, παρ' ᾧ ἑκάτεροι
εἱστιῶντο, φαρμάκῳ κτείνει τὸν ἄνδρα, καὶ ὁπλίτας ἔχων εὐτρέ-

§ 276 = bell. Iud. I 222.

PFLAMVE Lat Zonaras I p. 407.

1 *ὑπ'] ἐπ' F ὡρμάτο P 2 ἰδίων] ἰουδαίων PFL 3 *ἐπέσχε] ἐπέχει P ἐπεῖχε coni 4 *ἐκ — Ἰουδαίας] *cum multis pecuniis a iudea* Lat *ἐπεβούλευεν LAM 5 *ἀσφάλιαν P 6 εἶναι] ἔσεσθαι FLAMVE *fore* Lat ἐλάνθανε E 7 γὰρ om. E 8 *δὲ] μέντοι ed. pr. 9 μὲν om. E ed. pr. δὲ om. E ed. pr. 10 φασαίλου P μὲν] μὲν τὰ V 11 ἔχοντος] σχόντοσ P 12 ἐβάλετο] ἔβαλλε FLA ἔβαλε MV τὴν] δὲ τὴν FLAMV οὖν τὴν E litt. δὲ τὴν ἀπορίαν i. ras. m. 2 A *καταλάσσεται FL 13 *τὸν Ἀντίπατρον] αὐτὸν ἀντίπατροσ AM μάρκου codd. E Lat 14 τὰ] E, om. codd. *τὴν Ἰουδαίαν] συρίαν P *ἰουδαίων F 15 *ὡς] ὥστε FLAMV 17 i. marg. ιθ' E Ἦν] ἔλαθε (-θεν LA[1]) FLAMVE *nescius quod* Lat ἀντίπατρον LE 18 μάρκοσ codd. E Lat ἀθροίσαντεσ FLAMVE Lat τὴν] τήν τε E 19 *ἐνεχείρησαν P *κοίλης] *totius* Lat 20 τε] δὲ FLAMVE 22 *τότε s. F *τε] τε τὸν FLAM 23 *δὲ] τε P 24 *ἀργυρίω, ω ex ου corr. P *ἑκατέροισ L 25 *εστιῶντο P ηὐτρέπιζε V

282 πιζεν τὰ κατὰ τὴν πόλιν. γνόντων δὲ τὴν ἐπιβουλὴν τὴν κατὰ τοῦ πατρὸς Ἡρώδου καὶ Φασαήλου καὶ χαλεπῶς ἐχόντων, ἠρνεῖτο
283 πάλιν ὁ Μάλιχος καὶ ἔξαρνος ἦν τοῦ φόνου. καὶ Ἀντίπατρος μὲν εὐσεβείᾳ τε καὶ δικαιοσύνῃ διενεγκὼν καὶ τῇ περὶ τὴν πατρίδα σπουδῇ τοῦτον ἐτελεύτησεν τὸν τρόπον. τῶν δὲ παίδων αὐτοῦ Ἡρώδης μὲν εὐθὺς ἔγνω τιμωρεῖν τῷ πατρὶ μετὰ στρατιᾶς ἐπὶ Μάλιχον ἐλθών. Φασαήλῳ δὲ τῷ πρεσβυτέρῳ δόλῳ μᾶλλον ἐδόκει περιγίνεσθαι τἀνδρός, μὴ πολέμου κατάρχειν νομισθῶσιν ἐμφυλίου.
284 τήν τε οὖν ἀπολογίαν τὴν Μαλίχου προσδέχεται καὶ πιστεύειν ὑποκρίνεται μηδὲν αὐτὸν περὶ τὸν Ἀντιπάτρου θάνατον κακουργῆσαι, τάφον τε ἐκόσμει τῷ πατρί. καὶ παραγενόμενος Ἡρώδης εἰς Σαμάρειαν καὶ καταλαβὼν αὐτὴν κεκακωμένην ἀνεκτᾶτο καὶ τὰ νείκη διέλυε τοῖς ἀνθρώποις.
285 5. Μετ' οὐ πολὺ δ' ἐνστάσης τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἑορτῆς παρεγίνετο σὺν τοῖς στρατιώταις εἰς τὴν πόλιν, καὶ δείσας ὁ Μάλιχος ἀνέπεισεν Ὑρκανὸν μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ εἰσιέναι. καὶ πείθεται μὲν Ὑρκανός, προβέβλητο δὲ αἰτίαν τῆς ἀποκωλύσεως τὸ μὴ δεῖν ὄχλον
286 ἀλλοδαπὸν ἁγνεύοντος εἰςδέχεσθαι τοῦ πλήθους. ὀλίγον δὲ φροντίσας Ἡρώδης τῶν ἀγγέλων νύκτωρ εἴσεισιν εἰς τὴν πόλιν καὶ φοβερὸς ἦν τῷ Μαλίχῳ, ὁ δ' οὐκ ἀνίησιν τὴν ὑπόκρισιν, ἀλλ' ἐδάκρυεν τὸν Ἀντίπατρον καὶ ἀνεκαλεῖτο φανερῶς ὡς φίλος, κρύφα δὲ
287 φυλακὴν τοῦ σώματος ἐποιεῖτο. ἔδοξε δὲ καὶ τοῖς περὶ Ἡρώδην μὴ ἀπελέγχειν αὐτοῦ τὴν προσποίησιν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς εἰς τὸ ἀνύποπτον ἀντιφιλοφρονεῖσθαι τὸν Μάλιχον.
288 6. Κασσίῳ μέντοι περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ πατρὸς Ἡρώδης ἐπέ-

§ 282 = bell. Iud. I 227.

PFLAMVE Lat Zonaras I p. 408.
1 τὰ om. V 2 *ἡρώιδου A 4 τε om. FMV τὴν περὶ τῇ (sic) F 6 *τιμωρεῖν, θ i. marg. βοη V μετὰ τῆσ στρατιᾶσ E 7 *φασαήλωι A 8 περιγενέσθαι τοῦ ἀνδρὸσ E *μὴ] ἢ PV 9 τὴν (ante Μαλ.)] τοῦ E 10 κακουργῆσαι θάνατον tr. FLVE et ex corr. P 11 *τε] δὲ V κοσμεῖ E *καὶ — Ἡρώδης] ἡρώδησ παραγενόμενοσ δὲ FLAM 13 *νίκη L *διελύετο FLAM διέλυσε V 14 δὲ E παραγίνεται FLAMV παρεγένετο E 15 *ὁ om. FLAMV 16 *ἀνέπεισεν] ἔπειθεν FLAM ἔπεισεν V *καὶ πείθεται μὲν] πείθεται μὲν οὖν FLAM 17 *ὁ ὑρκανὸσ AM προβέβληται PV προὐβέβληντο E *δ' V αἰτία E 19 *ἀγγέλων] praecepta Lat ἁγνειῶν coni *νύκτορ L 20 ἦν] μὲν ἦν FLAMVE et ut uid. Lat δὲ FLAME *ἀνίησιν] ανίη F ἀνίει (ι ex η corr. A) LAM ἐδάκρυ‖ E 21 *φίλος] amicum Lat φίλον Zon 23 *ἀπελλέγχειν L αὐτοῖσ (οῖ ex ὸ corr. L) FL 25 *Κασσίῳ — Ἡρώδης ἐπέστελλεν] cassius — herodi mandauit Lat ἐπέστειλε E ἐπέσταλκε FLAMV

στελλεν, κἀκεῖνος εἰδώς, οἷος εἴη τὸν τρόπον Μάλιχος, ἀντεπι-
στέλλει τιμωρεῖν τῷ πατρί, καὶ λάθρα διαπέμπει πρὸς τοὺς ἐν
Τύρῳ χιλιάρχους κελεύων αὐτοὺς συμπράττειν Ἡρώδῃ δίκαια μέλ-
λοντι πράξειν. ὡς δὲ Λαοδίκειαν ᾑρηκότος Κασσίου πρὸς αὐτὸν 289
ἀπῄεσαν κοινῇ στεφάνους τε αὐτῷ καὶ χρήματα κομίζοντες, Ἡρώδης
μὲν προσεδόκα δώσειν τὸν Μάλιχον τιμωρίαν ἐκεῖ γενόμενον, ὁ δὲ 290
περὶ Τύρον τῆς Φοινίκης ὑπιδόμενος τὸ πρᾶγμα μειζόνων ἐφή-
πτετο, καὶ τοῦ παιδὸς αὐτῷ ὁμηρεύοντος ἐν Τύρῳ παρελθὼν εἰς
τὴν πόλιν ἔγνω τοῦτόν τε ὑπεκκλέψαι καὶ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπαί-
ρειν σπεύδοντος ἐπ᾽ Ἀντώνιον Κασσίου τό τε ἔθνος ἀποστήσας
αὐτὸς τὴν ἀρχὴν κατέχειν. τοῖς δὲ βεβουλευμένοις ὅ τε δαίμων 291
ἀντέπραξεν καὶ δεινὸς ὢν Ἡρώδης τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ κατα-
νοῆσαι, ὃς προεισπέμψας θεράποντα τῷ μὲν δοκεῖν ἐπὶ δείπνου
παρασκευήν, καὶ γὰρ ἑστιάσειν αὐτοὺς ἅπαντας προειρήκει, ταῖς
δ᾽ ἀληθείαις πρὸς τοὺς χιλιάρχους, ἐξελθεῖν ἐπὶ Μάλιχον πείθει
μετὰ ξιφιδίων. οἱ δ᾽ ἐπεξελθόντες καὶ πλησίον τῆς πόλεως αὐτῷ 292
περιτυχόντες ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ κατακεντοῦσι τὸν ἄνδρα. Ὑρκανὸς
μὲν οὖν ὑπ᾽ ἐκπλήξεως τοῦ γεγονότος εἰς ἀφωνίαν ἐτράπη, μόλις
δ᾽ ἀνενεγκὼν ἐπυνθάνετο τῶν περὶ Ἡρώδην, ὅ τι ποτε εἴη τὸ γε-
γενημένον καὶ τίς ὁ Μάλιχον ἀνῃρηκώς. εἰπόντων δὲ Κάσσιον τοῦτο 293
προστάξαι, ἐπῄνεσεν τὸ ἔργον, πονηρὸν γὰρ εἶναι πάνυ καὶ τῆς
πατρίδος ἐπίβουλον. καὶ Μάλιχος μὲν ταύτην ὑπὲρ τῆς εἰς Ἀν-
τίπατρον παρανομίας δίκην ἐξέτισεν.

7. Κασσίου δ᾽ ἐκ Συρίας ἀπάραντος ταραχὴ γίνεται κατὰ τὴν 294
Ἰουδαίαν· Ἕλιξ γὰρ ὑπολειφθεὶς ἐν Ἱεροσολύμοις μετὰ στρατιᾶς
ὥρμησεν ἐπὶ Φασάηλον ὅ τε δῆμος ἔνοπλος ἦν. Ἡρώδης δὲ παρὰ 295

§ 288 = bell. Iud. I 230.

PFLAMVE Lat Zonaras I p. 409.

1 *ἀντεπέστειλε FLAMV 3 δίκαια — 4 πράξειν] ἐπὶ δικαῖαν μέλλοντι πράξιν P ἐπὶ δικαίαν πρᾶξιν E 4 *λαυδικίαν P λαοδίκιαν F 5 *ἡρώδην M 7 *περὶ τὴν τύρον FLAM ὑπιδόμενος] Dindorf ὑπειδόμενοσ codd. E *ἥπτετο FLAM 8 αὐτοῦ VE 9 τε om. PE ὑποκλέψαι PE 10 ἐπ᾽] τε ἐπ᾽ FLAMVE et ut uid. Lat *κασίου V τε om. FLAMVE et ut uid. Lat 11 *αὐτὸν P καθέξειν FLAMV κατασχεῖν E 12 κατανοήσασ FLAMVE 13 ὅς om. FLAMVE Lat τὸ V 15 δὲ FLAMV 16 *ξιφειδίων FL¹AV et ut uid. M¹ γρ μεταξιφίδων i. marg. A δ᾽ (δὲ E) ἐξελθόντεσ FLAMVE 18 *ἐτράπει P ἀνετράπη AM 19 δὲ FLAME περὶ τὸν ἡρώδην FLAMVE ὅ τι] τί VE *ποτ᾽ F 20 *τίς] *qui (— interfecissent)* Lat *ἀνηρηκόσ P *εἰπόντων] εἶπον τὸν F 21 *ἐπήνησε FM *τῆς] τῆσ‖··· L 22 ταύτησ P 23 litt. ην ἐξέτισε i. ras. maiore F 24 i. marg. κζ᾽ FL δὲ E 25 ἑλιξ P ἕλιξ FM ἕλιγξ E *felix* Lat 26 τε] δὲ AME *ἐν ὅπλοισ FLAMV

Φάβιον ἐπορεύετο ἐν Δαμασκῷ στρατηγοῦντα, καὶ βουλόμενος προσ-
δραμεῖν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὑπὸ νόσου κωλύεται, ἕως οὗ Φασάηλος
δι᾽ αὐτοῦ κρείττων Ἕλικος γενόμενος κατακλείει μὲν αὐτὸν εἰς πύρ-
γον, εἶτα δὲ ὑπόσπονδον ἀφίησιν, τόν τε Ὑρκανὸν ἐμέμφετο πολλὰ
296 *μὲν εὖ παθόντα ὑπ᾽ αὐτῶν συμπράττοντα δὲ τοῖς ἐχθροῖς. ὁ γὰρ*
ἀδελφὸς Μαλίχου τότε ἀποστήσας οὐκ ὀλίγα χωρία ἐφρούρει καὶ
Μάσαδαν τὸ πάντων ἐρυμνότατον. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦτον ῥαΐσας
Ἡρώδης ἐκ τῆς νόσου παραγίνεται καὶ ἀφελόμενος αὐτοῦ πάντα
ὅσα εἶχεν χωρία ὑπόσπονδον ἀπέλυσεν.
297 XII. 1. *Ἀντίγονον δὲ τὸν Ἀριστοβούλου στρατιὰν ἀθροίσαντα*
καὶ Φάβιον τεθεραπευκότα χρήμασιν κατῆγεν Πτολεμαῖος ὁ Μεν-
ναίου διὰ τὸ κήδευμα. συνεμάχει δ᾽ αὐτῷ καὶ Μαρίων, ὃν Τυρίων
καταλελοίπει τύραννον Κάσσιος· τυραννίσι γὰρ διαλαβὼν τὴν Συ-
298 *ρίαν οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐφρούρησεν. ὁ δὲ Μαρίων καὶ εἰς τὴν Γαλι-*
λαίαν ὅμορον οὖσαν ἐνέβαλεν καὶ τρία καταλαβὼν ἐρύματα διὰ
φρουρᾶς εἶχεν. ἐλθὼν δὲ καὶ ἐπὶ τοῦτον Ἡρώδης ἅπαντα μὲν
αὐτὸν ἀφείλετο, τοὺς δὲ Τυρίων φρουροὺς φιλανθρώπως ἀπέλυσεν
299 *ἔστιν οἷς καὶ δωρεὰς δοὺς διὰ τὸ πρὸς τὴν πόλιν εὔνουν. ταῦτα*
διαπραξάμενος ὑπήντησεν Ἀντιγόνῳ καὶ μάχην αὐτῷ συνάψας νικᾷ
καὶ ὅσον οὔπω τῶν ἄκρων ἐπιβάντα τῆς Ἰουδαίας ἐξέωσεν. εἰς
Ἱεροσόλυμα δὲ παραγενόμενον στεφάνοις ἀνέδουν Ὑρκανός τε καὶ
300 *ὁ δῆμος. ἐγεγάμβρευτο δ᾽ ἤδη καθ᾽ ὁμολογίαν τῷ Ὑρκανοῦ γένει*
καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον αὐτοῦ προειστήκει μέλλων ἄγεσθαι τὴν Ἀλε-
ξάνδρου τοῦ Ἀριστοβούλου θυγατέρα, Ὑρκανοῦ δὲ θυγατριδῆν, ἐξ
ἧς πατὴρ μὲν γίνεται τριῶν ἀρρένων, δύο δὲ θηλειῶν. ἤκτο δὲ
πρότερον καὶ γυναῖκα δημότιν Δῶριν ὄνομα ἐκ τοῦ ἔθνους, ἐξ ἧς
αὐτῷ πρεσβύτατος γίνεται Ἀντίπατρος.

§ 295 = bell. Iud. I 236.

PFLAMVELat Zonaras I p. 409 Photius bibl. p. 315.

3 *δι᾽ αὐτοῦ*] *βία τοῦ* E *ἕλικοσ κρείττων* tr. FVE *ἑλικοσ* P *ἕλικοσ* AME *felicem* Lat **πύργον*, *γ* ex *ι* corr. P 4 **πολλὰ*] *καὶ πολλὰ* V *ὡς πολλὰ* ed. pr. 5 **σύνπράττοντα* P 6 *ἀποστατήσασ* E 7 **Μάσαδαν*] *μαδαν* P *οὖν* om. PE *τούτων* PE 8 *αὐτοῦ*] *αὐτὸν* FLAMVE 10 i. marg. *κη'* FL 11 *κατάγει* E **μεναίου* AM Photius *minaei* Lat 12 *καὶ* om. V 13 *κάσσιοσ τύραννον* tr. FLAMVE *τυραννίδι* FLAMV *potentia* Lat *καταλαβὼν* F *λαβὼν* V *capiens* Lat 14 *ἐφρούρησε* F 17 **ἀφείλατο* PV 18 *δῶρα* E 19 **καὶ*] *καὶ* ‖ *καὶ* L' 21 **στεφάνουσ* AM **ἀναίδουν* P *ἀνέδει* V 22 *ἐγεγάμβρευτο*] *ἐγγεγαμβρεύετο* F *ἐγεγαμβρεύετο* L *ἐπεγαμβρεύετο* AME *δὲ* FLAMV 23 **προιστήκει* P *Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀριστοβούλου*] *fratris Aristobuli* Lat 25 *μὲν* om. FLAVE et ex corr. M *τριῶν*] *τριῶν μὲν* FLAMV *δύο μὲν* E *δύο*] *τριῶν* E 26 **καὶ πρότερον* tr. FLAMV *δωριν* P *δωρὶν* FLME et ex corr. A *δορὴν* V 27 **πρεσβύτησ* P *γίνεται*] *γίνεται παῖσ* FLAMVE

2. *Κάσσιον μὲν οὖν χειροῦνται Ἀντώνιός τε καὶ Καῖσαρ περὶ* 301
Φιλίππους, ὡς καὶ παρ' ἄλλοις δεδήλωται. μετὰ δὲ τὴν νίκην
Καῖσαρ μὲν ἐπ' Ἰταλίας ἐχώρει, Ἀντώνιος δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπῆρεν·
γενομένῳ δὲ ἐν τῇ Βιθυνίᾳ αἱ πανταχόθεν ἀπήντων πρεσβεῖαι.
παρῆσαν δὲ καὶ Ἰουδαίων οἱ ἐν τέλει κατηγοροῦντες τῶν περὶ Φα- 302
σάηλον καὶ Ἡρώδην, πρόσχημα μὲν εἶναι λέγοντες τῆς βασιλείας
Ὑρκανόν, τούτους δὲ τὴν πᾶσαν ἔχειν ἐξουσίαν. Ἡρώδην δὲ Ἀν- 303
τώνιος διὰ πολλῆς εἶχε τιμῆς ἐλθόντα πρὸς αὐτὸν ἐπὶ ἀπολογίᾳ
τῶν κατηγορούντων, καὶ διὰ τοῦτο συνέβη μηδὲ λόγου τυχεῖν τοὺς
ἀντιστασιώτας· διεπέπρακτο δὲ τοῦτο χρήμασιν Ἡρώδης παρ' Ἀν-
τωνίου. ἐπεὶ δ' εἰς Ἔφεσον ἧκεν Ἀντώνιος, ἔπεμψεν Ὑρκανὸς ὁ 304
ἀρχιερεὺς καὶ τὸ ἔθνος τὸ ἡμέτερον πρεσβείαν πρὸς αὐτὸν στέ-
φανόν τε κομίζουσαν χρυσοῦν καὶ παρακαλοῦσαν τοὺς αἰχμαλωτι-
σθέντας ὑπὸ Κασσίου Ἰουδαίους οὐ νόμῳ πολέμου γράψαντα τοῖς
κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἐλευθέρους ἀπολῦσαι καὶ τὴν χώραν, ἣν ἐν τοῖς
Κασσίου καιροῖς ἀφῃρέθησαν, ἀποδοῦναι. ταῦτα κρίνας Ἀντώνιος 305
ἀξιοῦν δίκαια τοὺς Ἰουδαίους παραχρῆμα ἔγραψεν Ὑρκανῷ καὶ τοῖς
Ἰουδαίοις, ἐπέστειλεν δὲ καὶ τοῖς Τυρίοις καὶ διάταγμα ἔπεμπε
περιέχον ταῦτα.

3. *Μᾶρκος Ἀντώνιος αὐτοκράτωρ Ὑρκανῷ ἀρχιερεῖ καὶ ἐθνάρχῃ* 306
καὶ τῷ Ἰουδαίων ἔθνει χαίρειν. εἰ ἔρρωσθε, εὖ ἂν ἔχοι, ἔρρω-
μαι δὲ καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ στρατεύματος. Λυσίμαχος Παυ- 307
σανίου καὶ Ἰώσηπος Μενναίου καὶ Ἀλέξανδρος Θεοδώρου πρε-
σβευταὶ ἐν Ἐφέσῳ μοι συντυχόντες τήν τε ἔμπροσθεν ἐν Ῥώμῃ
τελεσθεῖσαν αὐτοῖς πρεσβείαν ἀνενεώσαντο καὶ τὴν νῦν ὑπὲρ σοῦ
καὶ τοῦ ἔθνους σπουδαίως διέθεντο, ἣν ἔχεις εὔνοιαν πρὸς ἡμᾶς
ἐμφανίσαντες. πεπεισμένος οὖν καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ἐκ τῶν 308

---

§ 300 = bell. Iud. I 000.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 409.

1 i. marg. *κθ'* L **καὶ* om. F *ὁ καῖσαρ* PE 2 *ὡς — δεδήλωται* om. VE *παρ' ἄλλοις*] *ab aliis* Lat 3 *ἐπ' Ἰταλλας*] redit W *ἐπ' Ἰταλίας*] Aldrich ex Lat et bell. Iud. *ἐπὶ γαλλίασ* (*γαλίασ* FE¹) codd. E *ad italiam* Lat **εἰς*] *ἐπὶ* P 4 **δ'* V **βηθυνία* P **αἱ* om. AM **ἀπήντουν* P 5 **τῶν*] *τὸν* F 7 **ἅπασαν* FLAMW i. marg. *λ'* F 8 **ἐπ'* V 11 *δὲ* AMWE 12 *τὸ ἡμέτερον* om. E 13 *τε* om. WE 17 **δίκαια τοὺσ ἰουδαίουσ ἀξιοῦν* (*ἀξιοῦντασ* F) tr. FLAMVW *καὶ τοὺσ ἰουδαίουσ* W 18 *ἀπέστειλε* M *δὲ* om. W *καὶ τοῖς*] *ἅμα καὶ* FLAMVWELat *καὶ διάταγμα ἔπεμπε*] *διάταγμα* FLAMVWLat *καὶ διάταγμα ἔγραψεν* E 19 *περιέχων* W
20 *ἐθνάρχει* P 21 *καὶ τῷ*] om. FLAMWLat *τῶν* V *ἔθνει* om. FLAMVWLat *ἔρρωσθαι* P 23 *ἰώσηπποσ* LLat *μενέου* P *minnei* Lat 25 *τὴν νῦν*] *τὴν* P *hanc* Lat 26 *ἐμφανίσαντασ* W *καὶ* om. F

λόγων, ὅτι οἰκειότατα ἔχετε πρὸς ἡμᾶς, καὶ τὸ ἀραρὸς ὑμῶν ἦθος
309 καὶ θεοσεβὲς κατανοήσας, ἴδιον ἥγημαι * καταδραμόντων δὲ τὴν
Ἀσίαν ἅπασαν τῶν ἐναντιωθέντων ἡμῖν τε καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ῥωμαίων καὶ μήτε πόλεων μήτε ἡρῴων ἀποσχομένων μήτε ὅρκους οὓς ἐποιήσαντο φυλαξάντων, ἡμεῖς ὡς οὐχ ὑπὲρ ἰδίου μόνον ἀγῶνος, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ ἁπάντων κοινοῦ, τοὺς αἰτίους καὶ τῶν εἰς ἀνθρώπους παρανομιῶν καὶ τῶν εἰς θεοὺς ἁμαρτημάτων ἠμυνάμεθα, δι' ἃ καὶ τὸν ἥλιον ἀπεστράφθαι δοκοῦμεν, ὃς καὶ αὐτὸς ἀηδῶς ἐπεῖδεν
310 τὸ ἐπὶ Καίσαρι μύσος. ἀλλὰ τὰς ἐπιβουλὰς αὐτῶν τὰς θεημάχους,
ἃς ὑπεδέξατο ἡ Μακεδονία καθάπερ ἴδιος αὐτοῖς τῶν ἀνοσίων τολμημάτων ἀήρ, καὶ τὴν σύγχυσιν τῆς ἡμιμανοῦς κακοηθείας κατὰ Φιλίππους τῆς Μακεδονίας συνεκρότουν, καὶ τόπους εὐφυεῖς καταλαμβανόμενοι μέχρι θαλάσσης ἀποτετειχισμένους ὄρεσιν, ὡς πύλῃ μιᾷ τὴν πάροδον ταμιεύεσθαι, τῶν θεῶν αὐτοὺς ἐπὶ τοῖς ἀδίκοις
311 ἐγχειρήμασιν κατεψηφισμένων ἐκρατήσαμεν. καὶ Βροῦτος συμφυγὼν
εἰς Φιλίππους καὶ συγκλεισθεὶς ὑφ' ἡμῶν ἐκοινώνησεν Κασσίῳ τῆς ἀπωλείας. τούτων κεκολασμένων εἰρήνης τὸ λοιπὸν ἀπολαύσειν
312 ἐλπίζομεν καὶ ἀναπεπαῦσθαι τὴν Ἀσίαν ἐκ τοῦ πολέμου. κοινὴν
οὖν ποιούμεθα καὶ τοῖς συμμάχοις τὴν ὑπὸ θεοῦ δοθεῖσαν ἡμῖν

PFLAMVW Lat

1 οἰκειότητα LAMW *familiaritatem* Lat 2 καὶ τὸ θεοσεβὲσ V κατανοήσασα P ἴδιον ἥγημαι] *proprium te nobiscum esse iudicauimus* Lat, uid. Antonius dicere iniurias quae a Cassio Iudaeis illatae sint sibi cordi esse tamquam sua res agatur; exciderunt igitur non pauca 3 ἐναντιοθέντων P ὑμῖν V 4 πόλεων] πολέμων W ὁσίων Naber ἡρῴων] ἱερῶν AMW *templis* Lat ἀποσχωμένων L 5 ἐποίησαν AMW 6 ὡς om. V πάντων FLAMW 7 ἁμαρτημάτων] ἀνομημάτων FLAMVW 8 ἀηδῶσ, η i. ras. A 9 καίσαροσ L μῖσοσ W ἀλλὰ — 15 ἐκρατήσαμεν] *impias uero eorum insidias macedonia tamquam in suo nefandissimo receptaculo suscepit, cum scelestissimas malignitates eorum partes philippenses campi contineant, quae loca maxima usque ad mare montesque munitos occupauerunt, ut paene cunctos transitus sicut unum introitum custodirent, quos deorum damnatione pro conatibus iniustis grauatos deuicimus* Lat θεομάχουσ FLAMVW θεημάχους ἃς] θεομαχούσας Gutschmid 10 καθάπερ] καὶ καθάπερ ed. pr. ἴδιο·σ, ι ex *l* corr. A ἰδίοισ W 11 ἀνὴρ W κακοηθείας] κακοήθωσ γνώμησ V κακοήθωσ γνώμησ ἦν ed. pr. 12 post συνεκρότουν lacunam indicat Dindorf καὶ seclusit Bekker 14 τὴν] τὴν πᾶσαν LAMW ταμιεύσασθαι LAMVW hic lacunam statuit Gutschmid τὸν θεὸν L αὐτοὺς] αὐτοῖσ V αὐτοῦ Gutschmid 15 ἐγχειρήμασιν] κρίμασιν P κατεψηφισμένον ex corr. L 16 σὺνκλεισθεὶσ P τῆς] τῆσ αὐτῆσ FLAMVWLat 17 τὸ] τε M ἀπολαύειν FLAMVW ἀπολαύσειν ἐλπίζομεν] *frui licebit* Lat 18 ἐλπίζομεν] νομίζομεν V 19 ὑπὸ τοῦ θεοῦ FLAMW

εἰρήνην· ὥσπερ οὖν ἐκ νόσου μεγάλης τὸ τῆς Ἀσίας σῶμα νῦν διὰ
τὴν ἡμετέραν νίκην ἀναφέρειν. ἔχων τοίνυν καὶ σὲ διὰ μνήμης καὶ
τὸ ἔθνος αὔξειν φροντίσω τῶν ὑμῖν συμφερόντων. ἐξέθηκα δὲ καὶ 313
γράμματα κατὰ πόλεις, ὅπως εἴ τινες ἐλεύθεροι ἢ δοῦλοι ὑπὸ δόρυ
ἐπράθησαν ὑπὸ Γαΐου Κασσίου ἢ τῶν ὑπ' αὐτῷ τεταγμένων ἀπολυθῶσιν οὗτοι, τοῖς τε ὑπ' ἐμοῦ δοθεῖσιν καὶ Δολαβέλλα φιλανθρώποις χρῆσθαι ὑμᾶς βούλομαι. Τυρίους τε κωλύω βιαίους εἶναι περὶ ὑμᾶς καὶ ὅσα κατέχουσιν Ἰουδαίων ταῦτα ἀποκαταστῆσαι κελεύω. τὸν δὲ στέφανον ὃν ἔπεμψας ἐδεξάμην.

4. Μᾶρκος Ἀντώνιος αὐτοκράτωρ Τυρίων ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ 314
χαίρειν. ἐμφανισάντων μοι ἐν Ἐφέσῳ Ὑρκανοῦ τοῦ ἀρχιερέως καὶ
ἐθνάρχου πρεσβευτῶν καὶ χώραν αὐτῶν ὑμᾶς κατέχειν λεγόντων,
εἰς ἣν ἐνέβητε κατὰ τὴν τῶν ἐναντιουμένων ἡμῖν ἐπικράτειαν, ἐπεὶ 315
τὸν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας πόλεμον ἀνεδεξάμεθα καὶ τῶν εὐσεβῶν καὶ δικαίων ποιούμενοι πρόνοιαν ἠμυνάμεθα τοὺς μήτε χάριτος ἀπομνημονεύσαντας μήτε ὅρκους φυλάξαντας, βούλομαι καὶ τὴν ἀφ' ὑμῶν εἰρήνην τοῖς συμμάχοις ἡμῶν ὑπάρχειν καὶ ὅσα παρὰ τῶν ἡμετέρων ἐλάβετε ἀνταγωνιστῶν μὴ συγχωρεῖν, [ἀλλὰ] ταῦτα
ἀποδοθῆναι τοῖς ἀφῃρημένοις. οὔτε γὰρ ἐπαρχίας ἐκείνων οὐθεὶς 316
οὔτε στρατόπεδα τῆς συγκλήτου δούσης ἔλαβεν, ἀλλὰ βίᾳ καθαρπάσαντες ἐχαρίσαντο βιαίως τοῖς πρὸς ἃ ἠδίκουν χρησίμοις αὐτοῖς
γινομένοις. δίκην οὖν αὐτῶν δεδωκότων τούς τε συμμάχους τοὺς 317
ἡμετέρους ὅσα ποτ' εἶχον ἀξιοῦμεν ἀκωλύτους διακατέχειν καὶ ὑμᾶς, εἴ τινα χωρία Ὑρκανοῦ ὄντα τοῦ ἐθνάρχου Ἰουδαίων πρὸ μιᾶς ἡμέρας ἢ Γάιον Κάσσιον πόλεμον οὐ συγκεχωρημένον ἐπάγοντα ἐπι-

---

PFLAMVWE Lat

1 ὥσπερ οὖν] ὡς παρὸν Gutschmid   νόσουσ A[1]   διὰ — 2 τοίνυν om. W   2 ἀναφέρειν] *refouemus* Lat ἀναφέρει Dindorf ἀναφέρεται ed. pr.   3 φροντίσω] προσθήσω P   διαφερόντων V   4 δόρυ, υ ex ου corr. P   5 *αὐτῶ, ῶ ex ῶν corr. W   6 δολοβέλλα FVW δολλοβέλα L   φιλανθρώποις] Mendelssohn p. 259 φιλανθρώπωσ codd. *clementer* Lat   7 εἶναι] τεθῆναι P   10 δήμωι, μ ex λ corr. A   11 ἐμφανισάντων] *cum — occurrissent* Lat unde ὑπαντησάντων Dindorf   12 καὶ om. FLAMVW et ut uid. Lat   13 τῶν ἐναντιωθέντων AMW   ἡμῖν, ἡμ i. ras. V   14 ὑπὲρ] περὶ Hudson   ἡγεμονείασ P   15 πρόνοιαν om. W   χάριτας Gutschmid   16 ἀπομνημονεύοντασ W   17 ὑμῶν PV[1]   καὶ ὅσα — 19 ἀφῃρημένοις] *et quae de nostris hostibus accepistis haec non concedimus nisi restituantur* Lat   18 συγχωροῦν P   ἀλλὰ om. P   ταῦτ' V   19 ἀποδοθῆναι] ἀποδοῦναι FLAMVW   οὐδεὶσ primitus uoluit L   21 ἐχαρήσαντο L[1]   22 γενομένοισ FLAMVW   δεδοκότων LW   23 ἀκωλύτωσ LAMVW   ὑμεῖσ FL   25 ἢ om. W   βάσσιον M   συγκεχωρημένον] συγκεχώρηκεν P συγκεχώρηκε μὲν F   ἐπιμῆναι W

*βῆναι τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν νῦν ἔχετε, ἀποδοῦναι αὐτῷ βίαν τε αὐτοῖς
μηδεμίαν προσφέρειν ἐπὶ τῷ ἀσθενεῖς αὐτοὺς ποιεῖν τῶν ἰδίων
318 δεσπόζειν. εἰ δέ τινα ἔχετε πρὸς αὐτὸν δικαιολογίαν, ὅταν ἔλθω-
μεν ἐπὶ τοὺς τόπους ἐξέσται ὑμῖν ταύτῃ χρήσασθαι, ἡμῶν ἕκαστα
τοῖς συμμάχοις ὁμοίως τοῖς κρίμασιν φυλασσόντων.*
319 5. *Μᾶρκος Ἀντώνιος αὐτοκράτωρ Τυρίων ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ
χαίρειν. διάταγμα ἐμὸν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, περὶ οὗ βούλομαι
ὑμᾶς φροντίσαι, ἵνα αὐτὸ εἰς τὰς δημοσίας ἐντάξητε δέλτους γράμ-
μασι Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑλληνικοῖς καὶ ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ ἔχητε αὐτὸ
320 γεγραμμένον, ὅπως ὑπὸ πάντων ἀναγινώσκεσθαι δύνηται. Μᾶρκος
Ἀντώνιος αὐτοκράτωρ τριῶν ἀνδρῶν καταστάντων περὶ τῶν δημο-
σίων πραγμάτων εἶπεν· ἐπεὶ Γάιος Κάσσιος ταύτῃ τῇ ὑποστάσει
ἀλλοτρίαν ἐπαρχίαν κατεχομένην ὑπὸ στρατοπέδων καὶ συμμάχους
ὄντας διήρπασεν καὶ ἐξεπολιόρκησεν τὸ Ἰουδαίων ἔθνος φίλον ὑπάρ-
321 χον τοῦ Ῥωμαίων δήμου, τὴν ἀπόνοιαν τὴν ἐκείνου τοῖς ὅπλοις
κρατήσαντες διατάγμασιν καὶ κρίμασιν ἐπανορθούμεθα τὰ ὑπ' αὐτοῦ
διηρπασμένα, ὥστε ἀποκατασταθῆναι ταῦτα τοῖς συμμάχοις ἡμῶν·
καὶ ὅσα ἐπράθη Ἰουδαίων ἤτοι σώματα Ἰουδαίων ἢ κτῆσις ταῦτα
ἀφεθήτω, τὰ μὲν σώματα ἐλεύθερα, ὡς ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ἡ δὲ κτῆσις
322 τοῖς πρότερον κυρίοις. τὸν δ' οὐχ ὑπακούσαντα τῷ ἐμῷ διατάγ-
ματι δίκην συστήσασθαι βούλομαι, κἂν ἁλῷ τότε κατὰ τὴν τοῦ
πράγματος ἀξίαν μελήσει μοι ἐπεξελθεῖν τὸν οὐχ ὑπακούσαντα.*
323 6. *Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ Σιδωνίοις καὶ Ἀντιοχεῦσιν καὶ Ἀρα-
δίοις ἔγραψεν. παρεθέμεθα μὲν οὖν καὶ ταῦτα εὐκαίρως τεκμήρια*

PFLAMVWE Lat

1 *αὐτῷ βίαν* om. P 2 *μηδεμίαν αὐτοῖσ* tr. FLAMW *προσφέρειν* om. P *ποιεῖν αὐτοὺσ* tr. F 3 *ἔλθομεν* L 4 *ἡμῖν* F *ταύτην* W *χρῆσθαι* FLAMVW *ἡμῶν — φυλασσόντων*] *nos autem auxiliatoribus singula iusta consideratione seruauimus* Lat *ὑμῶν* V *ἕκαστα τοῖς*] *ἑκάστοισ* P 6 *ἄρχουσι — 11 τριῶν* om. F 7 *περὶ — 8 ὑμᾶς* om. LW 8 *ἵν'* V *δημοσίουσ* LAMVW *ἐντάξηται* A[1]W 9 *τῷ*] *τόπῳ* Gutschmid *ἔχετε* P 10 *ὅπως*] *unde* Lat *δύνηται*] *δυνήσεται* ed. pr. 11 *τριῶν*] *τυρίων* LVW, om. AM 13 *στρατοπέδω* FLAMW Lat *συμμάχω* W 14 *ἐξεπολιόρκ·ησε* (*κ·η* fort. ex *κει* corr.) A *ἐπολιόρκησε* L *ὑπάρχων* (ο supra) M 16 *καὶ κρίμασιν* om. P 17 *διειργασμένα* V *διηρπαγμένα* E[1] 18 **ὅσα — κτῆσις*] *quanta corpora iudaeorum uenundata sunt* Lat *Ἰουδαίων* post *σώματα* om. FLAMVWE **κτίσισ* P et ex corr. L *κτήσεισ* AMW 19 *ἀφεθήτω*] *ἀφαιρεθῆναι* E **ἐλεύθερα*] *ἐλεύθερα εἶναι* LAMW **ἦν*] *ἂν* P **κτίσισ* PL *possessiones* Lat 20 **προτέροισ* V *ὑπακούσαντι* F *ὑπακούσοντα* AMV 21 *κἂν*] *καὶ* P 22 *ὑπεξελθεῖν* FLAMVW 23 *ἀραδίοισ* (βι supra) F *ἀραβίοισ* AMV *ἀβίοισ* W 24 *μὲν* om. W

γενησόμενα ἧς φαμὲν Ῥωμαίους ποιήσασθαι προνοίας ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους.

XIII. 1. Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς Συρίαν Ἀντωνίου παραγενομένου 324
Κλεοπάτρα περὶ Κιλικίαν ἐντυχοῦσα δι' ἔρωτος αὐτὸν ἐκεχείρωτο.
καὶ δὴ πάλιν Ἰουδαίων ἑκατὸν οἱ δυνατώτατοι παραγίνονται πρὸς
αὐτὸν κατηγοροῦντες Ἡρώδου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν προστησάμενοι
σφῶν τοὺς δεινοτάτους λέγειν. ἀντέλεγεν δὲ αὐτοῖς Μεσσάλας ὑπὲρ 325
τῶν νεανίσκων παρόντος καὶ Ὑρκανοῦ, ὃς κηδεστὴς ἐτύγχανεν ἤδη
γεγενημένος. ἀκροασάμενος δὲ ἀμφοτέρων Ἀντώνιος ἐπὶ Δάφνης
πυνθάνεται Ὑρκανοῦ, πότεροι τοῦ ἔθνους ἄμεινον προΐστανται·
φήσαντος δὲ τοὺς περὶ Ἡρώδην, Ἀντώνιος καὶ πάλαι οἰκείως ἔχων 326
πρὸς αὐτοὺς διὰ τὴν πατρῴαν ξενίαν, ἣν ἡνίκα σὺν Γαβινίῳ παρῆν
ἐπεποίητο πρὸς τὸν πατέρα αὐτῶν, τούτους μὲν ἀμφοτέρους [τετράρχας καθίστησιν καὶ τὰ Ἰουδαίων αὐτοῖς ἐπιτρέπει πράγματα,]
γράφει δὲ καὶ γράμματα * πεντεκαίδεκα τῶν ἀντιστασιαστῶν ἔδησεν,
μέλλοντος δὲ καὶ κτείνειν αὐτοὺς παρῃτήσαντο οἱ περὶ Ἡρώδην.

2. Ἠρέμουν δ' οὐδ' οὕτως ἐπανελθόντες ἐκ τῆς πρεσβείας, ἀλλ' 327
ἀπήντων πάλιν Ἀντωνίῳ χίλιοι εἰς Τύρον ἐκεῖ δόξαντι ἀφικέσθαι.
καὶ ὁ Ἀντώνιος πολλοῖς διεφθαρμένος ἤδη χρήμασιν ὑπό τε Ἡρώδου
καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τῷ κατὰ τόπον ἄρχοντι προσέταξεν κολάσαι
τοὺς πρεσβευτὰς τῶν Ἰουδαίων νεωτέρων ἐπιθυμοῦντας πραγμάτων
καὶ τοῖς περὶ Ἡρώδην συγκαθιστάναι τὴν ἀρχήν. ταχὺ δὲ Ἡρώδης, 328
ἵδρυντο γὰρ ἐπὶ τῆς ψάμμου πρὸ τῆς πόλεως, προϊὼν ἀπιέναι

§ 324 = bell. Iud. I 243.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 410.

1 γεγενημένα Gutschmid ῥωμαί *** ποιήσασθ** s. F 2 ἡμετέρου, ἡ ex ὑ corr. P 3 i. marg. λ' L *XXIIII* Lat κγ' E 3 ἀντωνίω παραγενομένω E 4 αὐτὴν E 5 ἰουδαῖοι VE *παραγίνοντο W 6 *ἡρωίδου A *περὶ αὐτοῦ W *προστησάμενοι — 7 λέγειν om. Lat 7 τοὺς] αὐτῶν P αὐτῶν τοὺσ VE δεινοτάτους] δυνατωτάτουσ ME λέγειν om. E δ' FLAMVW μεσσαλᾶσ PFLV μέσαλασ AM 8 *ὃς κηδεστὴς] κηδεστὴσ γὰρ FLAMW 9 γενόμενοσ FLAMVWE 11 *καὶ om. L fort. recte *ἔχον W 12 ἣν — 13 αὐτῶν] *quam cum gabinio pater eorum praesens fecerat* Lat ἣν] E ᾧ P, om. FLAM γαβηνίω E *παρὼν FLAMVW 13 *τούτους] τοὺσ P 15 *γράφει — γράμματα om. Lat γράμματα πεντεκαί om. P, apparet quaedam deesse πεντεκαίδεκα] πεντεκαίδεκα δὲ FAMW Lat καὶ ιε' V καὶ δέκα E *ἀντιστασιαστῶν] στασιωτῶν FLAMW 16 *περὶ] παρ P 17 δὲ FLAMVWE οὐδὲ E ἀλλὰ AMWE 18 *ἀντωνίω πάλιν tr. FLAMW ἐκεῖ — ἀφικέσθαι om. E 19 *ἤδη διεφθαρμένοσ tr. FLAMW 20 *τῷ] τὸ L προσέταξαι W *κωλάσαι P 22 *ἡρώδη F *συγκαθιστάναι M 23 ἵδρυντο] E et ut uid. Lat ἵδρυτο codd. *προϊὼν] προσιὼν AM πρὸσ σιδῶνα P ἀπῆναι P ἀπεῖναι E

*παρεκελεύετο, συνῆν δ' αὐτοῖς καὶ Ὑρκανός, ὡς μεγάλου κακοῦ
εἰ προέλθοιεν εἰς φιλονεικίαν ἐσομένου. καὶ οἱ μὲν οὐκ ἐπείθοντο.*
329 *παραχρῆμα δ' ἐκδραμόντες Ῥωμαῖοι σὺν ἐγχειριδίοις τοὺς μὲν αὐτῶν
ἀπέκτειναν, πλείους δὲ κατέτρωσαν, οἱ δὲ λοιποὶ διαφυγόντες ἐπ'
οἴκου ἡσύχαζον. τοῦ δὲ δήμου καταβοῶντος Ἡρώδου παροξυνθεὶς
Ἀντώνιος τοὺς δεδεμένους ἀπέκτεινεν.*
330 3. *Δευτέρῳ δ' ἔτει Συρίαν κατέσχον Πάκορός τε ὁ βασιλέως
παῖς καὶ Βαζαφράνης σατράπης ὢν Πάρθων. τελευτᾷ δὲ καὶ Πτο-
λεμαῖος ὁ Μενναίου καὶ τὴν ἀρχὴν ὁ παῖς αὐτοῦ Λυσανίας παρα-
λαβὼν διαπράττεται φιλίαν πρὸς Ἀντίγονον τὸν Ἀριστοβούλου,
πρὸς τοῦτο χρήσιμον τὸν σατράπην παραλαβὼν μέγα παρ' αὐτῷ*
331 *δυνάμενον. Ἀντίγονος δ' ὑπισχνεῖτο χίλια τάλαντα καὶ πεντακο-
σίας γυναῖκας δώσειν Πάρθοις, εἰ τὴν ἀρχὴν Ὑρκανὸν ἀφελόμενοι*
332 *παραδώσουσιν αὐτῷ καὶ τοὺς περὶ τὸν Ἡρώδην ἀνέλοιεν. οὐ μὴν
ἔδωκεν· ἀλλ' οἱ μὲν Πάρθοι διὰ τοῦτ' ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν ἐστρά-
τευσαν κατάγοντες Ἀντίγονον, Πάκορος μὲν διὰ τῆς παραθαλατ-*
333 *τίου, ὁ δὲ σατράπης Βαζαφράνης διὰ τῆς μεσογείου. Τύριοι μὲν
οὖν ἀποκλείουσι Πάκορον, Σιδώνιοι δὲ καὶ Πτολεμαεῖς ἐδέξαντο.
ἴλην μέντοι Πάκορος ἱππέων εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐξέπεμψεν κατα-
σκεψομένην τε τὰ κατὰ τὴν χώραν καὶ Ἀντιγόνῳ συμπράξουσαν,*
334 *ἡγεμόνα τε ὁμώνυμον τοῦ βασιλέως οἰνοχόον. ἐκ δὲ τῶν περὶ Κάρ-
μηλον τὸ ὄρος Ἰουδαίων πρὸς Ἀντίγονον ἐλθόντων καὶ συνεισβαλεῖν*

§ 328 = bell. Iud. I 246.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 411 Photius bibl. p. 315.

1 *δὲ* FLAMVWE **αὐτοῖς*] *αὐτῷ* ex bell. Iud. Lowthius 2 **φιλονεικεῖαν* P 3 *δ' ἐκδραμόντες*] *δὲ δραμόντεσ* P *δὲ ἐκδραμόντεσ* FLAMVWE *Ῥωμαῖοι*] *ἰουδαῖοι* V *οἱ ῥωμαῖοι* E **ἐγχωρίοισ* V 4 **πλείους*] *ἐνίουσ* FLAMW *multos* Lat 5 *οἴκου*] *οἴκουσ* P *οἴκου* (*οἴκοι* W) *περιδεεῖσ* FLAMVWELat **παρωξυνθεὶσ* W 7 i. marg. *λα'* L *XXV* Lat *δὲ* E *τὴν συρίαν* E **κατέσχον*, *κατ* ex *ἀπ* corr. V 8 *βαρζαφράνησ* (*α* ante *φ* i. ras. W) AMW *βαρζαφαρμάνησ* FV *βαρζαφραμάνησ* L *βαζαφαρμάνησ* E Photius *barzaframanes* Lat **σαστράπησ* A *πάρθοσ* PELat Photius 9 **minaei* Lat *Μεναίου* Photius 10 **διαπράττεται* — 11 *παραλαβὼν* om. L 12 **δυνάμενος* coni i. marg. *XXV* Lat *δὲ* FLAMWE *ὑπισχνεῖται* E *promittit* Lat 14 *ἀνέλωσιν* VE 15 *τοῦτο* FLAMVWE post **Ἰουδαίαν* ras. 2–3 litt. A 16 **καταγαγόντεσ* W **κατάγοντες Ἀντίγονον*] *deducente eos antigono* Lat 17 *Βαζαφράνης*] *βαρζαφράνησ* AMW *βαρζαφραμάνησ* F *βαρσαφραμάνησ* L *Βαζαφαρμάνης* Photius *barzaframanes* Lat, om. V **μεσογαίου* P 18 **πάκουρον* W **σιδόνιοι* F **δὲ* om. L *πτολεμαιοι* PE 19 **ειλην* PW **κατασκαψαμένην* P *uexaturam* Lat 20 **τὰ* om. W *κατὰ*] *περὶ* E **σὺνπράξουσαν* P 21 *τοῦ* — *οἰνοχόον*] *pincernarum regis unum* Lat **οινοχοου* P *ἐκ δὲ* sqq. **corrupta**, cf. bell. Iud. § 250 22 *συνεισβάλλειν* F

ἑτοίμως ἐχόντων, προσεδόκα δὲ τῆς χώρας μέρος τι λαβεῖν ὁ Ἀν-
τίγονος, δρυμοὶ δὲ τὸ χωρίον καλεῖται, καί τινων ὑπαντιασάντων
αὐτοὺς διεκπίπτουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα οἱ ἄνθρωποι. προσγενομέ-
νων δέ τινων πολλοὶ συστραφέντες ἐπὶ τὰ βασίλεια ἧκον καὶ ταῦτα
ἐπολιόρκουν. προσβοηθούντων δὲ τῶν περὶ Φασάηλον καὶ Ἡρώδην 335
καὶ μάχης γενομένης κατὰ τὴν ἀγορὰν νικῶσιν οἱ νεανίσκοι τοὺς
πολεμίους, καὶ συνδιώξαντες εἰς τὸ ἱερὸν πέμπουσιν ὁπλίτας τινὰς
εἰς τὰς πλησίον οἰκίας φρουρήσοντας αὐτάς, οὓς ἐπαναστὰς ὁ δῆμος
συμμάχων ὄντας ἐρήμους σὺν αὐτοῖς οἴκοις κατέπρησεν. ὑπὲρ μὲν 336
οὖν τῆς ἀδικίας ταύτης Ἡρώδης μετ' ὀλίγον τιμωρίαν παρὰ τῶν
ἀντιστασιωτῶν λαμβάνει συμβαλὼν αὐτοῖς εἰς μάχην καὶ πολλοὺς
αὐτῶν ἀποκτείνας.

4. Γινομένων δ' ὁσημέραι ἀκροβολισμῶν αὐτοῖς ἀνέμενον οἱ 337
πολέμιοι τὸν ἐκ τῆς χώρας ὄχλον εἰς τὴν καλουμένην πεντηκοστήν,
ἑορτὴ δ' ἐστίν, μέλλοντα ἥξειν. τῆς δ' ἡμέρας ἐνστάσης πολλαὶ 338
περὶ τὸ ἱερὸν ἀθροίζονται μυριάδες ἀνθρώπων ὡπλισμένων τε
καὶ ἀνόπλων. κατεῖχον δὲ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἱερὸν οἱ παρόντες
πλὴν τῶν περὶ τὰ βασίλεια· ταῦτα γὰρ σὺν ὀλίγοις στρατιώταις
οἱ περὶ Ἡρώδην ἐφρούρουν. Φασάηλος μὲν οὖν τὸ τεῖχος ἐφύλασ- 339
σεν, Ἡρώδης δὲ λόχον ἔχων ἐπέξεισιν τοῖς πολεμίοις κατὰ τὸ προ-
άστειον, καὶ καρτερῶς μαχεσάμενος πολλάς τε μυριάδας τρέπει,
τῶν μὲν εἰς τὴν πόλιν φευγόντων, τῶν δ' εἰς τὸ ἱερόν, ἔστιν δ'
ὧν εἰς τὸ ἔξω χαράκωμα· ἦν γάρ τι αὐτόθι· παρεβοήθει δὲ
καὶ Φασάηλος. Πάκορος δ' ὁ Πάρθων στρατηγὸς σὺν ἱππεῦσιν 340

§ 334 = bell. Iud. I 250.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 411.

1 προσεδόκα δὲ] *per quos sperabat* Lat δὲ] διὰ FLV ras. 1—2 litt. A, om. ME *τῆσ χώρασ τί μέροσ tr. AW τί μέροσ τῆσ χώρασ tr. M 2 δρυμὼν E 3 αὐτοῖσ FLAMVWE 4 *συστρέφοντεσ F στραφέντεσ W 5 *δὲ om. AMW *τῶν om. W *περὶ τὸν φασάηλον L 8 *εἰσ τὰσ πλησίον i. ras. F *φρουρίσοντασ L 9 οἴκοις] τοὺσ οἴκουσ E *κατέπρησαν P 10 παρὰ] μετα L 11 συμβαλὼν — 12 ἀποκτείνας om. Lat 13 *γενομένων L δὲ FLAMVWE *οἱ πολέμιοι] *populus* Lat 14 *τὸν] τῶν F 15 δὲ WE *ἐστίν] ἔστιν αὕτη FLAMVW *μέλλουσα P δὲ FLAMWE 16 *ὁπλισμένων P 17 *ἀόπλων L Dindorf τὸ ἱερὸν καὶ τὴν πόλιν tr. FLAMVWE *templum cum ciuitate* Lat 18 *τῶν om. L *ἐφύλασεν A 20 *λόγον W 21 τε om. E 22 ante *πόλιν ras. 5 litt. L *φυγόντων F πεφευγότων M δὲ FLAMVWE δὲ ME 23 αὐτόθεν E *παρεβοήθη L 24 i. marg. λβ' L δὲ FLAMVWE *στρατηγὸς] i. ras. L βα̑ (h. e. βασιλεὺσ) V

ὀλίγοις Ἀντιγόνου δεηθέντος εἰς τὴν πόλιν ἔρχεται, λόγῳ μὲν ὡς
καταπαύσειεν τὴν στάσιν, τὸ δ᾽ ἀληθὲς συμπράξων ἐκείνῳ τὴν
341 *ἀρχήν. Φασαήλου δ᾽ ὑπαντήσαντος καὶ δεξαμένου ξενίᾳ Πάκορος*
πείθει πρεσβεύσασθαι παρὰ Βαζαφράνην αὐτόν, δόλον τινὰ τοῦτον
συντιθείς. καὶ Φασάηλος οὐδὲν ὑπιδόμενος πείθεται μὴ ἐπαι-
νοῦντος Ἡρώδου τοῖς πραττομένοις διὰ τὸ τῶν βαρβάρων ἄπιστον,
ἀλλὰ καὶ Πακόρῳ καὶ τοῖς ἥκουσιν ἐπιτίθεσθαι κελεύοντος.
342 5. *Ὤιχοντο δ᾽ οὖν πρεσβεύοντες Ὑρκανός τε καὶ Φασάηλος,*
Πάκορος δὲ καταλιπὼν Ἡρώδῃ διακοσίους ἱππεῖς καὶ δέκα τῶν
λεγομένων ἐλευθέρων προύπεμψεν αὐτούς. γενομένοις δ᾽ ἐν τῇ Γα-
λιλαίᾳ μεθ᾽ ὅπλων ὑπαντῶσιν οἱ ταύτῃ τῶν πολεμίων ὑφεστῶτες.
343 *καὶ Βαζαφράνης τὸ μὲν πρῶτον αὐτοὺς ὑποδέχεται προθύμως καὶ*
δῶρα δίδωσιν, ἔπειτα ἐπεβούλευεν. πλησίον δὲ μετὰ ἱππέων ὑπὲρ
θαλάττης οἱ περὶ Φασάηλον κατάγονται καὶ ἐνταῦθ᾽ ἀκούσαντες,
ὡς Ἀντίγονος ὑπόσχοιτο χίλια τάλαντα καὶ γυναῖκας πεντακοσίας
τοῖς Πάρθοις κατ᾽ αὐτῶν, δι᾽ ὑποψίας εἶχον ἤδη τοὺς βαρβάρους.
344 *οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νύκτωρ ἐπιβουλευομένους αὐτοὺς ἀπήγγειλέν τις*
φυλακῆς αὐτοὺς ἐκ τάφανοῦς περιισταμένης, καὶ συνελήφθησαν ἄν,
εἰ μὴ περιέμενον ἕως [ἂν] οἱ περὶ Ἱεροσόλυμα Πάρθοι Ἡρώδην
συλλάβοιεν, μὴ προανῃρημένων τούτων ἐκεῖνος αἰσθόμενος δια-
φύγοι. καὶ ἦν ταῦθ᾽ οὕτως ἔχοντα καὶ οἱ φύλακες αὐτῶν ἑωρῶντο.
345 *Φασαήλῳ μὲν οὖν παρῄνουν τινὲς εὐθὺς ἀφιππάσασθαι καὶ μὴ*
περιμένειν, μάλιστα μέντοι πρὸς ταῦτα αὐτὸν Ὀφέλλιος ἐνῆγεν, ὅς

---

§ 340 = bell. Iud. I 254.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 411.
2 **καταπαύσων* FAMVWLat *κατάπαυσαν* L **τὸ*] *τῷ* PL *δὲ* E 3 *δὲ* E **πάκροσ* P 4 *βαρζαφράνην* AMW *βαρζαφραμάνην* FL *βαζαρφαρμάνην* V *βαζαφαρμάνην* E *barzaframanem* Lat *Βαρζαφαρμάνην* Zon 5 *συνθείσ* FLAME *ὑπιδόμενος*] Dindorf *ὑπειδόμενοσ* codd. E 7 **καὶ παρὰ κόρω* W 8 *δ᾽ οὖν*] *γοῦν* FLAVWE *οὖν* M 9 **καταλειπὼν ἡρώδην* P *διακοσίους*] *πεντακοσίουσ* E 10 *ἐλευθέρων λεγομένων* tr. FLAMVWE *δὲ* E 11 **ὑπαντῶσι* L *οἱ — ὑφεστῶτες*] *prouinciae custodes* Lat **πολεμίων*] *πόλεων* AMW *ἐφεστῶτεσ* AMWE, in bell. Iud. § 256 *τοὺς μὲν ἐγχωρίους ἀφεστῶτας — καταλαμβάνουσι* 12 *βαρζαφράνησ* AMWLat *βαρζαφραμάνησ* FL *βαζαρφαρμάνησ* V *βαζαφαρμάνησ* E *barzaframanes* Lat 13 **ἔπειτα*] *εἶτα* FLAMVW **πλησίον — 14 θαλάττης*] *prope mare* Lat **δὲ μετὰ ἱππέων*] *δ᾽ Ἐκδίππων* coni ex bell. Iud. uide Hermes XI 469 14 *ἐνταῦθα* FLAMVWE 16 **δι᾽* om. W **εἶχεν* L 17 **τις*] *δέ τισ* P 18 **αὐτοῖσ* V 19 **ἂν* spurium 20 **διαφύγη* PV 21 *ταῦτ᾽* P *ταῦτα* FLAMVWE 23 *παριππάσασθαι* E **ὀφέλκιοσ* P *ἐνῆγεν*] *ἐνήγετο* PE *ἀνῆγεν* M

ἀκηκόει παρὰ Σαραμάλλα τοῦ πλουσιωτάτου τῶν ἐν Συρίᾳ τότε
καὶ πλοῖα πρὸς τὴν φυγὴν ὑπισχνεῖτο· ἐγγὺς γὰρ ἦν ἡ θάλασσα.
ὁ δὲ Ὑρκανὸν ἀπολιπεῖν οὐκ ἠξίου οὐδὲ παρακινδυνεύειν τἀδελφῷ· 346
προσελθὼν δὲ πρὸς τὸν Βαζαφράνην οὐ δίκαια ποιεῖν αὐτὸν ἔλεγεν
τοιαῦτα βουλευόμενον περὶ αὐτῶν· χρημάτων τε γὰρ δεομένῳ πλείονα
ἔσεσθαι παρ' αὐτοῦ ὧν Ἀντίγονος δίδωσιν, καὶ ἄλλως δεινὸν εἶναι
πρὸς αὐτὸν ἐπὶ πίστει συνελθόντας πρεσβευτὰς ἀποκτεῖναι μηδὲν
ἀδικοῦντας. ὁ δὲ βάρβαρος ταῦτα λέγοντος ὤμνυεν μηδὲν ἀληθὲς 347
εἶναι τῶν ὑπονοουμένων, ἀλλὰ ψευδεῖς αὐτὸν ὑποψίας ταράξαι,
ἀπῄει τε πρὸς Πάκορον.

6. Οἰχομένου δὲ τῶν Πάρθων ἐδέσμευόν τινες Ὑρκανὸν καὶ 348
Φασάηλον πολλὰ τῆς ἐπιορκίας κακίζοντα τοὺς Πάρθους. ὁ δ'
ἐπὶ τὸν Ἡρώδην ἀπεσταλμένος εὐνοῦχος ἐντολὰς εἶχεν προαγαγὼν
αὐτὸν ἔξω τοῦ τείχους συλλαμβάνειν. ἔτυχον δὲ ἄγγελοι παρὰ Φα- 349
σαήλου πεμφθέντες ἐπὶ δηλώσει τῆς τῶν Πάρθων ἀπιστίας, οὓς
τῶν πολεμίων συλλαβόντων γνοὺς Ἡρώδης πρόσεισι Πακόρῳ καὶ
Πάρθων τοῖς δυνατοῖς ὡς οὖσιν τῶν ἄλλων δεσπόταις. οἱ δὲ 350
τὸ πᾶν εἰδότες ὑπεκρίνοντο δολερῶς καὶ δεῖν αὐτὸν ἔφασαν μετὰ
σφῶν ἐξελθόντα πρὸ τοῦ τείχους ὑπαντᾶν τοῖς τὰ γράμματα κομί-
ζουσιν· οὐδέπω γὰρ αὐτοὺς εἰλῆφθαι πρὸς τῶν ἀντιστασιωτῶν,
ἥκειν μέντοι δηλοῦντας ὅσα κατορθώσειε Φασάηλος. τούτοις Ἡρώ- 351
δης οὐκ ἐπίστευσεν· ἀκηκόει γὰρ τὴν σύλληψιν τἀδελφοῦ παρ' ἑτέ-
ρων· καὶ παραινούσης δὲ τῆς Ὑρκανοῦ θυγατρός, ἧς ἐγγεγύητο τὴν

§ 345 = bell. Iud. I 259.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 412.

1 ἠκηκόει LV σαμαράλλα V σααλλα W σαραμάλλα τοῦ i. ras. A 3 *δ' W *ἀπολειπεῖν P τῷ ἀδελφῷ FLAMVWE 4 βαρζαφράνην PAMW βαρζαφραμάνην FLLat βαζαρφαρμάνην V βαζαφαρμάνη E αὐτὸν om. AMWE 5 *βουλόμενον FLV *τε] τί L, om. W *γὰρ om. F *δεομένων L¹ *πλείωνα L 6 παρ' αὐτῶν E, cf. bell. Iud. § 259 ἀντιγόνῳ E 7 *αὐτὸν] ἅπαν P πίστιν PAMW πίστεισ E *συνεισελθόντασ AM 9 ψευδεῖς — ταράξαι] *falsa eum suspicione turbari* Lat ψευδῆσ P αὐτῶν F ὑποψία P 10 τε] δὲ E 12 ἐφιορκίασ P κακίζοντας coni ex bell. Iud. δὲ FWE et ex corr. A 13 *εὐνοῦχος] *pincerna* Lat οἰχονόος bell. Iud. et supra § 333 προσαγαγὼν P προαγωγὼν V παραγαγὼν E 14 τοῦ om. AMWE τειχῶν E *δ' FLAMW 15 τῶν om. FLAMVWE 16 *πρόεισι L 17 δυνατωτάτοισ PFVELat δυνατοτάτοισ L *ὡς — δεσπόταις om. Lat *τῷ^ν F 18 *ὑποκρίνοντο W *δολίωσ V *μετὰ σφῶν] μετασχὼν L 20 *τῶν στασιωτῶν V 21 *τούτοισ, ισ i. ras. M 22 *ἐπίστευεν PFLV ἠκηκόει FLAMVWE 23 *ἧς — 304, 1 παῖδα] *quam sibi desponderat* Lat ἐγγεκύητο M ἐνεγγύητο V ἐγγεγγύητο E ἠγγύητο L. Dindorf

*παῖδα, ἔτι μᾶλλον ὑπώπτευε τοὺς Πάρθους. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι
ταύτῃ οὐ προσεῖχον, αὐτὸς δ' ἐπίστευεν λίαν ἔμφρονι γυναικί.*
352 7. *Βουλευομένων δὲ τῶν Πάρθων, τί χρὴ ποιεῖν, οὐ γὰρ ἤρε-
σκεν αὐτοῖς ἐκ τοῦ φανεροῦ ἐπιχειρεῖν ἀνδρὶ τηλικούτῳ, καὶ ὑπερ-
θεμένων εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἐν τοιαύταις ταραχαῖς Ἡρώδης γενό-
μενος καὶ μᾶλλον οἷς ἤκουσεν περὶ τἀδελφοῦ καὶ τῆς Πάρθων ἐπι-
βουλῆς ἢ τοῖς ἐναντίοις προστιθέμενος, ἑσπέρας ἐπελθούσης ἔγνω
ταύτῃ πρὸς φυγὴν χρήσασθαι καὶ μὴ διαμέλλειν ὡς ἐπ' ἀδήλοις*
353 *τοῖς ἀπὸ τῶν πολεμίων κινδύνοις. ἄρας οὖν σὺν οἷς εἶχεν ὁπλί-
ταις καὶ τὰς γυναῖκας τοῖς ὑποζυγίοις ἐπιθέμενος μητέρα τε αὐτοῦ
καὶ ἀδελφὴν καὶ ἣν ἔμελλεν ἄξεσθαι πρὸς γάμον Ἀλεξάνδρου θυ-
γατέρα τοῦ Ἀριστοβούλου παιδὸς τήν τε ταύτης μητέρα, Ὑρκανοῦ
δ' ἦν θυγάτηρ, καὶ τὸν νεώτατον ἀδελφὸν τήν τε θεραπείαν πᾶσαν
καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον τὸν σὺν αὐτοῖς, ἐδίωκεν τὴν ἐπὶ Ἰδουμαίας*
354 *λαθὼν τοὺς πολεμίους. ὧν οὐδεὶς ἂν οὕτως στερρὸς τὴν φύσιν
εὑρέθη, ὃς τότε παρὼν τοῖς πραττομένοις οὐκ ἂν ᾤκτειρεν αὐτοὺς
τῆς τύχης, γυναίων ἐπαγομένων νήπια τέκνα καὶ μετὰ δακρύων καὶ
οἰμωγῆς ἀπολειπουσῶν τὴν πατρίδα καὶ φίλους ἐν δεσμοῖς καὶ
περὶ αὐτῶν οὐδὲν ἔτι χρηστὸν προσδεχομένων.*
355 8. *Ἀλλ' Ἡρώδης ἐπάνω τῆς ἐκ τοῦ δεινοῦ πληγῆς τὸ φρόνημα
ποιησάμενος αὐτός τε ἦν πρὸς τὸ δεινὸν εὔψυχος καὶ παριὼν κατὰ
τὴν ὁδὸν θαρρεῖν ἕκαστον παρεκελεύετο καὶ μὴ παρέχειν αὐτὸν
ἔκδοτον τῇ λύπῃ· τοῦτο γὰρ αὐτοὺς βλάπτειν πρὸς τὴν φυγήν, ἐν*
356 *ᾗ τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς μόνῃ κεῖσθαι συμβέβηκεν. καὶ οἱ μὲν ὡς
Ἡρώδης παρῄνει φέρειν τὴν συμφορὰν ἐπειρῶντο. μικροῦ δ' αὐτὸν
διεχρήσατο τοῦ ζεύγους περιτραπέντος καὶ τῆς μητρὸς αὐτῷ κιν-
δυνευσάσης ἀποθανεῖν, διά τε τὸ ἐπ' αὐτῇ πάθος καὶ διὰ τὸ φο-*

---

§ 351 = bell. Iud. I 262.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 412.

1 **παῖδα*] *θυγατέρα* V 2 *ταύτῃ*] *αὐτῇ* W 3 **βουλομένων* LW 7 **ἐπελθούσης*] *καταλαβούσησ* M 8 **ταύτησ* W 9 *ἀπὸ*] *παρὰ* FLAMVW *σὺν οἷς*] iterat F *οὗσ* E **εἶχεν* om. L 10 **ἐπιθέμενοσ*, *ι* ex *ει* corr. L *ὑποθέμενοσ* M *θέμενοσ* V *τε αὐτοῦ*] *ἑαυτοῦ* PE *τὲ ἑαυτοῦ* F 11 *ἄγεσθαι* FV *αὔξεσθαι* W *ἕξεσθαι* E 13 *δὲ* E 14 **ἰδουμαίουσ* F 15 *οὕτω* AMV *στερρῶσ* L *ἑτερρὸσ* W 16 *ὤκτηρεν* L 17 *τύχης*] *ψυχῆσ* P *γυναικῶν* AMW 18 *οἰμογῆσ* P *οἰμωγῆσ*, *οι* ex *υ* corr., i. marg. *οι* L 21 **ἦν*] *ἦν περὶ αὐτὸ* W 22 **παρεκέλευε* V *αὐτὸν* PFLAMW *ἑαυτὸν* E 23 *λύπηι* i. ras. A *τὴν* om. FLAMW *φυγεῖν* LA¹ 24 *μόνην* PFLAMW *κεῖσθαι*, *ει* ex *τ* corr. L 25 *μικροῦ δ'*] *ἐκεῖνοσ δὲ μικροῦ* E *ipse uero paene* Lat haud male *αὐτὸν* PFLW *ἑαυτὸν* E 26 **τοῦ* om. L fort. recte 27 **τε* om. P **αὐτῆσ* FLAMW *διὰ* om. E **φοβεῖσθαι*, *φ* i. ras. F

*βεῖσθαι, μὴ καταλάβωσιν αὐτὸν οἱ πολέμιοι διώκοντες τριβῆς περὶ
τὸ πταῖσμα γενομένης. σπασάμενον γοῦν αὐτὸν τὸ ξίφος καὶ μέλ-* 357
*λοντα πλήττειν αὐτὸν κατέσχον οἱ παρόντες, τῷ τε πλήθει κατι-
σχύσαντες καὶ ὡς οὐκ ἐχρῆν αὐτοὺς ἐγκαταλιπεῖν ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς
ἐσομένους λέγοντες· οὐ γὰρ εἶναι γενναίου τῶν δεινῶν αὐτὸν ἐλευ-
θερώσαντα τοὺς φίλους ἐν αὐτοῖς ὑπεριδεῖν. βιασθεὶς οὖν ἀπο-* 358
*σχέσθαι τοῦ κατ᾽ αὐτὸν τολμήματος αἰδοῖ τε τῶν λεγομένων καὶ
πλήθει τῶν οὐκ ἐπιτρεπόντων αὐτοῦ τῇ χειρὶ διακονεῖν οἷς ἐντε-
θύμητο, ἀνακτησάμενος τὴν μητέρα καὶ θεραπείας ἧς ὁ καιρὸς
ἤπειγεν ἀξιώσας ἐβάδιζεν τὴν προκειμένην ὁδὸν συντονωτέραν
ποιούμενος τὴν πορείαν εἰς Μάσαδαν τὸ ἔρυμα. πολλὰς δὲ μάχας
πρὸς τοὺς ἐπεξελθόντας καὶ διώκοντας τῶν Πάρθων μαχεσάμενος
πάσας ἐνίκησεν.*
9. *Ἔμεινε δ᾽ αὐτῷ παρὰ τὴν φυγὴν οὐδὲ τὰ παρὰ τῶν Ἰου-* 359
*δαίων ἀσφαλῆ, συνεπέθεντο δὲ καὶ οὗτοι γενομένοις ἀπὸ σταδίων
ἑξήκοντα τῆς πόλεως προσβάλλοντές τε καὶ εἰς χεῖρας ἐρχόμενοι
κατὰ τὴν ὁδόν. οὓς δὴ καὶ τρεψάμενος καὶ κρατήσας οὐχ ὡς ἐν* 360
*ἀπορίᾳ καὶ ἀνάγκῃ τις τοιαύτῃ καθεστώς, ἀλλ᾽ ὡς κάλλιστα καὶ
μετὰ πολλοῦ τοῦ περιόντος πρὸς πόλεμον παρεσκευασμένος, ἐν
ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, ἐν ᾧ τῶν Ἰουδαίων ἐκράτησε, μετὰ χρόνον βασι-
λεύσας ἔκτισε καὶ βασίλειον κατεσκεύασεν ἀξιολογώτατον καὶ πόλιν
περὶ αὐτὸ Ἡρωδίαν προσαγορεύσας. γενομένῳ δὲ τῆς Ἰδουμαίας* 361
ἐν Θρήσᾳ χωρίῳ οὕτω καλουμένῳ ὁ ἀδελφὸς Ἰώσηπος ὑπήντησεν

§ 357 = bell. Iud. I 264.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 412.

2 **πταῖσμα*] *πρᾶγμα* V *passionis* Lat 3 *αὐτὸν* PFLW *ἑαυτὸν* E 4 **ἐγκαταλειπεῖν* P **ἐπὶ* om. L **τοὺσ ἐχθροὺσ* W 5 *αὐτὸν* FLAVWE *αὐτοὺσ* P 6 **οὖν*] *γ᾽ οὖν* PF 7 *καθ᾽ αὐτὸν* (*αὐτὸν* F) FLV 8 *τῇ χειρὶ* om. P *ἐντεθύμηται* V 9 **ἧς*] *ἣν* V 10 **ἐβάδιζεν*] *ἔδειξεν* W 11 **πωρείαν* L *μασάδαν* F *μασάδα* E *massadam* Lat *πολλὰς δὲ*] *ἐνίκησε δὲ πολλὰσ* E 13 *πάσας ἐνίκησε*] *ἐν πάσαισ* P *ἐνίκησε πάσασ* V, om. E 15 *γενόμενοι* E 16 **ἑξήκοντα*] *ἓξ* FLAMW *ς´* V, cf. bell. Iud. 265 *προσβαλόντεσ* PFV *τε*] *δὲ* P 17 *οὓς* — 20 *ἐκράτησε* om. Lat 19 *παρασκευασάμενοσ* PFLAM *παρασκευασμένοσ* W 20 *ἐν ᾧ* — *ἐκράτησεν* eicit Ernesti *ἐκρά-τησεν* LA¹ *μετὰ χρόνον βασιλεύσας* om. L 21 *ἔκτισεν*] om. L, u. 22 post *αὐτὸ* ponunt Lowthius et Cocceji *ἔκτισε* — 22 *αὐτὸ*] *aulam optimam construxit ciuitatemque aedificauit* Lat *κατεσκ**|ασεν* P *ἀξιολογότατον* (sic) *κατεσκεύασε* tr. F *ἀξιωλογώτατον* L 22 *αὐτῷ* L *Ἡρωδίαν*] *herodion* Lat *Ἡρώδειον* bell. Iud. 265 *προσαγωρεύσασ* L *προαγορεύσασ* W *Ἰδουμαίας*] ex Lat et bell. Iud. *ἰουδαίασ* codd. E 23 *θρήσσα* FMVE *θρησὰ* W *risa* Lat, cf. § 400 **ioseppus* Lat

*καὶ βουλὴν περὶ τῶν ὅλων ἦγε, τί χρὴ ποιεῖν, πολλοῦ μὲν πλή-
θους ἐπαγομένου καὶ δίχα τῶν μισθοφορούντων αὐτοῖς, τοῦ δὲ
χωρίου τῆς Μεσάδας, εἰς ὃ προύκειτο συμφυγεῖν ἐλάττονος ὄντος*
362 *ὑποδέξασθαι τοσοῦτον ὄχλον. τοὺς μὲν οὖν πλείους ἀπέλυσεν ὑπὲρ
ἐννέα χιλιάδας ὄντας ἄλλον ἀλλαχῇ κελεύσας διὰ τῆς Ἰδουμαίας
σώζειν αὐτούς, δοὺς ἐφόδια· ὅσοι δ' ἦσαν κοῦφοι καὶ τοὺς ἀναγ-
καιοτάτους ἀναλαβὼν εἰς τὸ ἔρυμα παραγίνεται καὶ καταθέμενος
αὐτόθι τάς τε γυναῖκας καὶ τοὺς ἑπομένους, ἦσαν δὲ ὡς ὀκτακόσιοι,
σίτου τε ὄντος ἐν τῷ χωρίῳ καὶ ὕδατος καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων
ἁπάντων διαρκούντως αὐτοῖς ἐξώρμησεν αὐτὸς ἐπὶ Πέτρας τῆς*
363 *Ἀραβίας. ἅμα δ' ἡμέρᾳ τὰ μὲν ἄλλα πάντα τῶν Ἱεροσολύμων
διήρπαζον οἱ Πάρθοι καὶ τὸ βασίλειον, μόνων δὲ ἀπείχοντο τῶν*
364 *Ὑρκανοῦ χρημάτων· τὰ δ' ἦν ὡς τριακόσια τάλαντα. πολλὰ δὲ
τῶν Ἡρώδου διέφυγεν καὶ μάλισθ' ὅσα προκομισθῆναι κατὰ προ-
μήθειαν τἀνδρὸς εἰς τὴν Ἰδουμαίαν ἐφθάκει. τὰ μὲν οὖν κατὰ
τὴν πόλιν οὐκ ἀπέχρησε τοῖς Πάρθοις, ἀλλὰ καὶ τὴν χώραν αὐτῶν
ἐξιόντες ἐκάκουν καὶ Μάρισάν τε πόλιν δυνατὴν ἀνέστησαν.*
365 10. *Καὶ Ἀντίγονος μὲν οὕτως καταχθεὶς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὑπὸ
τοῦ Πάρθων βασιλέως Ὑρκανὸν καὶ Φασάηλον δεσμώτας παραλαμ-
βάνει. σφόδρα δ' ἦν ἄθυμος τῶν γυναικῶν αὐτὸν διαφυγουσῶν, ἃς
τοῖς πολεμίοις ἐνεθυμεῖτο δώσειν, τοῦτον αὐτοῖς τὸν μισθὸν μετὰ*
366 *τῶν χρημάτων ὑποσχόμενος. φοβούμενος δὲ τὸν Ὑρκανόν, μὴ τὸ*

§ 361 = bell. Iud. I 266.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 412.

1 *ὅλων*] *πολέμων* W **πλῆθοσ* L 2 *ἐπαγομένου*] *ἑπομένου* FLAMVWE Lat 3 *μασάδασ* LAMVWE *massada* Lat *Μοασάδα* Strabo p. 764 *εἰς ὃ*] *εἴσο* P *προέκειτο* E *φυγεῖν* E 4 **πλείστουσ, στ* i. ras. M 5 **ἀλλαχῆι* A 6 **αὐτοὺσ* PFLM¹W *δὲ* E **ἀναγκαιωτάτουσ* P 7 *παραλαβὼν* FLAMVWE **καταθέμενος*] *καθεζόμενοσ* P 8 **καὶ τοὺς ἑπομένους* om. Lat **δ'* FLAMVW 10 *διαρκοῦντοσ* LW et ex corr. F *διαρκούντων* E **αὐτοῖς*] *οὕτωσ* LAMW, om. FV **ἐξόρμησεν* L *πέτραν* FLMVE (*ad*) *petras* Lat 11 i. marg. *λγ'* L *δὲ* E *ἱεροσολυμιτῶν* FLAMVWE 12 **καὶ τὸ βασίλειον* om. L **μόνον* P **ἀπήρχοντο* L 13 *δὲ* E *ὡς*] *εἰσ* FLAMVWE Lat *τριακόσια*] *ὀγδοήκοντα* PE, cf. bell. Iud. 268 14 **προέφυγε* M *διέφυ* (γ supra) V *μάλιστα* FLAMVWE *προκεκομίσθαι* FLAMVW *κομισθῆναι* E *προεκκομισθῆναι* coni 15 *Ἰδουμαίαν*] ex Lat et bell. Iud. *ἰουδαίαν* codd. E 16 *ἐπέχρησε* AM 17 *ἐξιόντεσ, ἐ* ex *ἀ* corr. A *μάρισσαν* V *τε*] *δὲ* coni 18 *μὲν*] *μὲν οὖν* E *οὕτω* VWE **καταχθείη* V 19 *faselum et hyrcanum* Lat **δεσμότασ* L 20 *δὲ* E **ἄθυμοσ, θ* i. ras. V *αὐτὸν*] *αὐτῶν* PWE 21 *τούτων* E *μετὰ τῶν χρημάτων τὸν μισθὸν* tr. FLAMVWE 22 **τὸν Ὑρκανὸν*] *τὸ* W

πλῆθος αὐτῷ τὴν βασιλείαν ἀποκαταστήσῃ, παραστάς, ἐτηρεῖτο δὲ
ὑπὸ τῶν Πάρθων, ἐπιτέμνει αὐτοῦ τὰ ὦτα πραγματευόμενος μηκέτ'
αὖθις εἰς αὐτὸν ἀφικέσθαι τὴν ἀρχιερωσύνην διὰ τὸ λελωβῆσθαι,
τοῦ νόμου τῶν ὁλοκλήρων εἶναι τὴν τιμὴν ἀξιοῦντος. Φασάηλον 367
δ' ἄν τις θαυμάσειε τῆς εὐψυχίας, ὃς γνοὺς αὐτὸν ἀποσφάττεσθαι
μέλλοντα οὐχὶ τὸν θάνατον ἡγήσατο δεινόν, τὸ δ' ὑπ' ἐχθροῦ τοῦτο
παθεῖν πικρότατον καὶ αἴσχιστον ὑπολαβών, τὰς χεῖρας οὐκ ἔχων
ἐλευθέρας ὑπὸ δεσμῶν πρὸς ἀναίρεσιν πέτρᾳ προσαράξας τὴν κε-
φαλὴν ἐξήγαγε μὲν αὐτὸν ὡς ἐδόκει κάλλιστα τοῦ ζῆν παρὰ τοι-
αύτην ἀπορίαν, τῆς δ' ἐξουσίας τοῦ κτεῖναι πρὸς ἡδονὴν αὐτὸν
ἀφείλετο τὸν πολέμιον. λέγουσι δ', ὡς τραύματος μεγάλου γενο- 368
μένου φαρμάκοις αὐτὸν ὑποπέμψας ἰατροὺς Ἀντίγονος ὡς ἐπὶ
θεραπείᾳ διέφθειρεν θανασίμοις χρησαμένων εἰς τὸ τραῦμα. πρὸ 369
μέντοι τοῦ τελέως ἀφεῖναι τὴν ψυχὴν ὁ Φασάηλος ἀκούσας παρά
τινος γυναίου τὸν ἀδελφὸν Ἡρώδην τοὺς πολεμίους διαπεφευγότα
σφόδρα τὴν τελευτὴν εὐθύμως ὑπέμεινεν καταλιπὼν τὸν ἐκδικῆσαι
τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐχθροὺς τιμωρήσασθαι δυνάμενον.

XIV. 1. Ἡρώδην δὲ τὸ μέγεθος τῶν περιεστηκότων αὐτὸν 370
κακῶν οὐ κατέπληττεν, ἀλλ' ἐποίει δεινὸν εὑρίσκειν ἐπιβολὰς ἔργων
παραβόλων. πρὸς γὰρ Μάλιχον τὸν Ἀράβων βασιλέα πολλὰ πρό-
σθεν εὐεργετημένον ἀπῄει τὴν ἀμοιβὴν κομιούμενος, ὅτε μάλιστα
ἐδεῖτο, χρήματα ληψόμενος εἴτε δάνειον εἴτε δωρεὰν ὡς ἂν πολ-

---

§ 366 = bell. Iud. I 270.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 413.
1 *ἀποκαταστήσει W παραστὰν V 2 ἀποτέμνει FLAMVW ἀποτέμνει μὲν E *amputauit* Lat, cf. bell. Iud. 270 *τὰ ὦτα] τὸ ὠτίον V μηκέτ'] μήτε P μήτ' E 3 *εἰς om. P *τὴν ἱερωσύνην M 4 *τῶν om. W *ὁλόκληρον W 5 *θαυμάσιε PL αὐτὸν PFLV[1] ἑαυτὸν E 6 δὲ E 7 πικρότατον] οἰκτρότατον V δεινότατον E *amarissimum* Lat *οὐκ ἔχων τὰσ χεῖρασ tr. FLAMW *οὐκ] οὖν οὐκ V 8 *προσράξασ F[1]LAMW προσ|ράξασ ex corr. F προσρήξασ V 9 *αὐτὸν P ἑαυτὸν FLAMVW τοῦ ζῆν ὡσ ἐδόκει κάλλιστα tr. FLAMVW ὡς — 10 ἀπορίαν om. E 10 ἀπορείαν L[1] 11 *ἀφείλατο P δὲ E 12 *ἀποπέμψασ W 13 *διαφθεῖραι LW χρησαμένων] *superpositis* Lat 14 τελείωσ FLE *ἀφῆναι F 16 *εὔθυμος fort. melius, cf. bell. Iud. 272 *ὑπέμενεν P *καταλειπὼν P τὸν] τὸν ἀδελφὸν E *ἐκδικῆσαι] ἐκδικήσοντα FLAMVWLat fort. recte 18 *αὐτὸν] αὐτῷ FL 19 ἐπιβουλὰσ FLAMVW 20 παραβόλων, αβ i. ras. M i. marg. λδ' FL μάλχον FLAMVWE et bell. Iud. libri meliores *malchum* codd. meliores Lat *τὸν ex τῶν corr. FL 21 εὐηργετημένον V εὐεργετηθέντα E ὅτε — 22 ἐδεῖτο] *et quod magis opus habuisset* Lat *ὅτε] ὧν τε coni 22 χρημάτων E ἄν] παρὰ PFLVW

371 λῶν παρ' αὐτοῦ τετυχηκότος. οὐ γὰρ εἰδὼς τὰ κατὰ τὸν ἀδελφὸν
ἔσπευδεν λυτρώσασθαι παρὰ τῶν πολεμίων αὐτὸν λύτρον ὑπὲρ
αὐτοῦ καταβαλὼν νόμισμα ἕως τριακοσίων ταλάντων. ἐπήγετο δὲ
καὶ τὸν Φασαήλου παῖδα διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἑπταετῆ τυγχά-
372 νοντα, παρασχὼν αὐτὸν ἐνέχυρον τοῖς Ἄραψιν. ἀγγέλων δ' αὐτὸν
ὑπαντησάντων παρὰ τοῦ Μαλίχου, δι' ὧν ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀναχω-
ρεῖν· παρηγγελκέναι γὰρ αὐτῷ Πάρθους Ἡρώδην μὴ δέχεσθαι·
ταύτῃ δ' ἐχρῆτο προφάσει ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀποδοῦναι τὰ χρέα καὶ
τῶν ἐν τέλει παρὰ τοῖς Ἄραψιν εἰς τοῦτο ἐναγόντων, ὅπως ἀπο-
στερήσωσιν τὰς παρακαταθήκας, ἃς παρὰ Ἀντιπάτρου λαβόντες
373 ἔτυχον, ἀπεκρίνατο αὐτοῖς οὐδὲν ἐνοχλήσων ἀφικνεῖσθαι πρὸς αὐτούς,
μόνον δὲ διαλεξόμενος περὶ τῶν ἀναγκαιοτάτων αὐτῷ πραγμάτων.
374 2. Ἔπειτα δόξαν ἀναχωρεῖν ἀπῄει μάλα σωφρόνως τὴν ἐπ'
Αἴγυπτον. καὶ τότε μὲν ἔν τινι ἱερῷ κατάγεται, καταλελοίπει γὰρ
αὐτόθι πολλοὺς τῶν ἑπομένων, τῇ δ' ὑστεραίᾳ παραγενόμενος εἰς
375 Ῥινοκούρουρα ἐκεῖ καὶ τὰ περὶ τὸν ἀδελφὸν ἤκουσεν. Μαλίχῳ δὲ
μεταγνόντι καὶ μεταθέοντι τὸν Ἡρώδην οὐδὲν τούτου περισσότερον
ἐγένετο· πορρωτάτω γὰρ ἦν ἤδη σπεύδων τὴν ἐπὶ Πηλουσίου.
ἐπεὶ δ' αὐτὸν ἐλθόντα νῆες ὁρμοῦσαι αὐτόθι εἶργον τοῦ ἐπ' Ἀλε-
ξανδρείας πλοῦ, τοῖς ἡγεμόσιν ἐντυγχάνει, ὑφ' ὧν κατ' αἰδῶ καὶ
πολλὴν ἐντροπὴν προπεμφθεὶς εἰς τὴν πόλιν, ὑπὸ Κλεοπάτρας
376 κατείχετο. πεῖσαι μέντοι μένειν αὐτὸν οὐκ ἠδυνήθη εἰς Ῥώμην
ἐπειγόμενον χειμῶνός τε ὄντος καὶ τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐν ταραχῇ
καὶ σάλῳ πολλῷ δηλουμένων.

---

§ 370 = bell. Iud. I 274.

PFLAMVWELat Syncellus I p. 413.

1 παρ'] ἐξ PFLVW 2 παρὰ om. VE λύτρον — 3 ταλάντων] *tyriis argenti trecenta talenta promittendo* Lat, Tyrii in bell. Iud. 274 memorantur 3 νομίσματα W 4 ἑπταέτη VE 5 παρασχὼν] παρέξων FLAMVWE et ut uid. Lat *ἐνέχειρον F δὲ E *αὐτῶ FLAMVW 6 *ἀπαντησάντων W μάλχου FLAMVWE et codd. meliores Lat *ἐκέλευεν P 7 παραγγεῖλαι LAMWE et i. marg. F, ubi supersunt litt. ••••γγεῖλαι 8 δὲ E *ἐχρήσατο W *χρεᾶ P 9 *ὥπωσ L 10 *παρὰ] παρὰ τοῦ V 11 οὐδὲν] PE μηδὲν FLAMVW Zon *ὀχλήσων P *ἀφικέσθαι V 12 *διαλεξάμενοσ VW *ἀναγκαιωτάτων P πραγμάτων om. E 15 αὐτόθι suspectum πολλοὺς] οὐ πολλοὺσ FLAMW τῶν ἐσομένων L δὲ V 16 ῥινοκόρουρα A¹W ῥινόκουρα V ῥινοκούρουραν E *rinocorura* Lat μάλχῳ FLAMVWE et Lat codd. meliores *μεταγνῶντι PL 18 ἦν om. F Πηλουσίου] πλησίον, π ex corr. F 19 δὲ FLAME ὁρμῶσαι FLAMW εἶργον P εἶργον FLAMWE ἀλεξάνδρου (εἰαν s. m. 2) E 20 *ἡγεμῶσιν W *ἐντυγχάνειν W 22 § 376 laudat Syncellus 23 *ἐπηγόμενον W

3. Ἀναχθεὶς οὖν ἐκεῖθεν ἐπὶ Παμφυλίας καὶ χειμῶνι σφοδρῷ 377
περιπεσὼν μόλις εἰς Ῥόδον διασώζεται φορτίων ἀποβολῆς γενο-
μένης. καὶ δύο μὲν ἐνταυθοῖ τῶν φίλων αὐτῷ συνήντησαν, Σαπ-
πῖνός τε καὶ Πτολεμαῖος. εὑρὼν δὲ τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ πρὸς Κάσ- 378
σιον πολέμου κεκακωμένην οὐδ' ἐν ἀπόροις ὢν εὖ ποιεῖν αὐτὴν
ὤκνησεν, ἀλλὰ καὶ παρὰ δύναμιν αὐτὴν ἀνεκτᾶτο. τριήρη τε κατα-
σκευάσας, καὶ ἀναχθεὶς ἐκεῖθεν σὺν τοῖς φίλοις ἐπ' Ἰταλίας εἰς
Βρεντέσιον κατάγεται. κἀκεῖθεν εἰς Ῥώμην ἀφικόμενος πρῶτον 379
μὲν Ἀντωνίῳ φράζει τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, καὶ
πῶς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Φασάηλος ὑπὸ Πάρθων ἀπόλοιτο συλλη-
φθεὶς καὶ Ὑρκανὸς ὑπ' αὐτῶν αἰχμάλωτος ἔχοιτο, καὶ ὡς Ἀντί-
γονον καταστήσειαν βασιλέα χρήματα δώσειν ὑποσχόμενον χίλια
τάλαντα καὶ γυναῖκας πεντακοσίας, αἳ τῶν πρώτων κἀκ τοῦ γένους
τοῦ αὐτῶν ἔμελλον ἔσεσθαι, καὶ ὅτι ταύτας νυκτὸς ἐκκομίσειεν καὶ
διαφύγοι τὰς τῶν ἐχθρῶν χεῖρας πολλὰς ὑπομείνας ταλαιπωρίας.
εἶτ' ἐπιδιακινδυνεύειν † αὐτῷ τοὺς οἰκείους πολιορκουμένους πλεύ- 380
σειέ τε διὰ χειμῶνος καὶ παντὸς καταφρονήσειε δεινοῦ σπεύδων
ἐπὶ τὰς ἐλπίδας τὰς παρ' αὐτοῦ καὶ τὴν μόνην βοήθειαν.
4. Ἀντώνιον δ' οἶκτος εἰσέρχεται τῆς Ἡρώδου μεταβολῆς, καὶ 381
τῷ κοινῷ χρησάμενος λογισμῷ περὶ τῶν ἐν ἀξιώματι τοσούτῳ καθ-

§ 377 = bell. Iud. I 280.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 414.

2 Ῥόδον] ῥώμην L φόρτων FLAMW 3 αὐτοῦ P αὐτῶν L Σαππῖνος] σαππίνασ FAMV σαπήνασ L σαππιονάσ W *sapinum* aut *sapinium* Lat Σαππίνιος b. Iud. 280 et Ant. XVI 257 3 κάσιον V 5 κεκακομένην P κεκωμένην W οὐδὲν ἄποροσ W αὐτὴν] αὐτὸν V 6 αὐτὴν fort. spurium 7 ἀνεχθεὶσ L ἐκεῖθεν] ἐντεῦθεν FLAMVW ἐπὶ FLAMV ἰταλίαν PFV 8 Βρεντέσιον] E φρεντέσιον P βρεντήσιον FLAMVW *ἀφηκόμενοσ P *πρῶτ V πρῶτα LAMW fort. melius 10 αὐτῷ P *ὑπὸ] ἀπὸ PAMW *ἀπόλυτο F ἀπώλοιτο L ἀπώλλυτο V 11 αὐτὸν E *ἔχοιτο] ἔσοιτο P 12 *καταστήσιαν P *ὑπισχνούμενον P *promittentem* Lat 13 *κἀκ] καὶ FLAMVW 14 τοῦ] τῶν V, om. ME αὐτὰσ E νυκτὸς ἐκκομίσειεν] E ἐκ νυκτὸσ κομίσειεν (-ε FMV et ex corr. A) codd. *noctu perduxisset* Lat 15 *διαφύγῃ V τὰσ χεῖρασ τῶν (τὰσ τῶν L) ἐχθρῶν tr. PLE 16 εἶτα FLAMVWE εἶτ' — 17 χειμῶνος] *post uero deflebat periclitari suos familiares dum obsiderentur et quemadmodum hieme nauigasset* Lat; rectius in bell. Iud. Herodes queritur suos obsessos ab hostibus fuisse relinquendos, quod hic quoque Iosephum scripsisse puto ἐπεὶ διακινδυνεύειν PF ἐπικινδυνεύειν E *αὐτῶι, ι i. ras. A αὐτῶν FLW *οἰκείους] οἰκείουσ αὐτοῦ FLV πλεύσειέ] καὶ ὡσ πλεύσειε FLAMVW καὶ ὡσ πλευσεῖται E 17 τε om. ME 19 i. marg. λε' L *XXVI* Lat *ἀντωνιω P δὲ FLAMWE

εστώτων ὡς κἀκείνων ὑποκειμένων τῇ τύχῃ, τὰ μὲν κατὰ μνήμην
382 τῆς Ἀντιπάτρου ξενίας, τὰ δὲ καὶ ὑπὸ χρημάτων ὧν αὐτῷ δώσειν
Ἡρώδης, εἰ γένοιτο βασιλεύς, ὑπέσχετο καθὼς καὶ πρότερον τε-
τράρχης ἀπεδέδεικτο, πολὺ μέντοι μᾶλλον διὰ τὸ πρὸς Ἀντίγονον
μῖσος, στασιαστὴν γὰρ καὶ Ῥωμαίοις ἐχθρὸν αὐτὸν ὑπελάμβανεν,
383 πρόθυμος ἦν οἷς Ἡρώδης παρεκάλει συλλαμβάνεσθαι. Καῖσαρ μὲν
οὖν καὶ διὰ τὰς Ἀντιπάτρου στρατείας, ἃς κατ' Αἴγυπτον αὐτοῦ
τῷ πατρὶ συνδιήνεγκεν, καὶ τὴν ξενίαν καὶ τὴν ἐν ἅπασιν εὔνοιαν,
καὶ χαριζόμενος δὲ Ἀντωνίῳ σφόδρα περὶ τὸν Ἡρώδην ἐσπουδα-
κότι, πρὸς τὴν ἀξίωσιν καὶ τὴν ὧν ἐβούλετο Ἡρώδης συνεργίαν
384 ἑτοιμότερος ἦν. συναγαγόντες δὲ τὴν βουλὴν Μεσσάλας καὶ μετ'
αὐτὸν Ἀτρατῖνος, παραστησάμενοι τὸν Ἡρώδην τάς τε τοῦ πατρὸς
εὐεργεσίας αὐτοῦ διεξῄεσαν καὶ ἣν αὐτὸς πρὸς Ῥωμαίους εἶχεν
εὔνοιαν ὑπεμίμνησκον, κατηγοροῦντες ἅμα καὶ πολέμιον ἀποφαί-
νοντες τὸν Ἀντίγονον οὐκ ἐξ ὧν τὸ πρῶτον προσέκρουσεν αὐτοῖς
μόνον, ἀλλ' ὅτι καὶ παρὰ Πάρθων τὴν ἀρχὴν λάβοι Ῥωμαίους ὑπερ-
385 ιδών. τῆς δὲ βουλῆς ἐπὶ τούτοις παρωξυμμένης παρελθὼν Ἀντώ-
νιος ἐδίδασκεν αὐτούς, ὡς καὶ πρὸς τὸν κατὰ Πάρθων πόλεμον
Ἡρώδην βασιλεύειν συμφέρει. καὶ δόξαν τοῦτο πᾶσι ψηφίζονται.
386 5. Καὶ τοῦτο τὸ μέγιστον ἦν τῆς Ἀντωνίου περὶ τὸν Ἡρώδην
σπουδῆς, ὅτι μὴ μόνον αὐτῷ τὴν βασιλείαν οὐκ ἐλπίζοντι περι-
εποιήσατο, οὐ γὰρ πρὸς αὐτὸν ἀνέβη ταύτην αἰτησόμενος, οὐ γὰρ
ἐνόμιζεν αὐτῷ τοὺς Ῥωμαίους παρέξειν τοῖς ἐκ τοῦ γένους ἔθος
387 ἔχοντας αὐτὴν διδόναι, ἀλλὰ διὰ τὸ τῷ τῆς γυναικὸς ἀδελφῷ λαβεῖν
ἀξιώσων Ἀλεξάνδρῳ υἱωνῷ τυγχάνοντι πρὸς μὲν πατρὸς Ἀριστο-

§ 381 = bell. Iud. I 282.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 414.

1 ὑποκειμένων om. W *κατὰ] καὶ κατὰ P 2 *αὐτῶ ἡρώδησ ὑπέσχετο δώσειν εἰ γένοιτο βασιλεὺσ tr. V 3 ὑπέσχοιτο F ὑπέσχητο LAMWE τετράρχης] AMW Lat ὅτε τετράρχησ PFLV 4 ἀποδέδεικτο LV 5 αὐτὸν ἐχθρὸν tr. AMW 7 *στρατιὰσ PFLAMW 8 *πατρὶ] πάτριον W 9 *χαριζόμενοσ δὲ καὶ tr. FLAMVW *ἀντωινίωι A *τὸν] τὴν W 10 *τὴν ὧν] τίνων W *συνεργεῖαν PL[1] συνέργειαν F 11 *ἑτοιμώτεροσ L *συνάγοντέσ AM *δὲ] τε FLAMVW μεσσαλᾶσ FLV μέσαλασ W μετ' αὐτὸν] δι' αὐτῶν P 12 Ἀτρατῖνος] bell. Iud. ἀγρατῖνοσ P σατραπῖνοσ FLAMVW *atratinus* aut *atratenus* Lat *παραστησάμενοσ AMW 13 *αὐτοῦ εὐεργεσίασ tr. V *διεξίεσαν F 15 τὸν om. E 17 ἐπὶ τούτω FE 19 πᾶσι τοῦτο tr. E 20 τὸ om. FLAMVW 22 πρὸς αὐτὸν] εἰσ ἑαυτὸ FLAMVW ἑαυτῷ Ernesti αἰτησάμενοσ L γὰρ] δὲ M 23 τοῖς] τοὺσ F 24 διὰ seclusit Ernesti τὸ om. AM eicit Ernesti τῷ om. FLVW 25 ἀξιῶσαι AM Ἀλεξάνδρῳ] om. Lat Ἀριστοβούλῳ Phaletranus υἱωνῷ] υἱ|νῶ, ν suppl. P

βούλου πρὸς δὲ μητρὸς Ὑρκανοῦ, ἀλλ' ὅτι καὶ ἑπτὰ ταῖς πάσαις
ἡμέραις παρέσχεν αὐτῷ τυχόντι τῶν οὐδὲ προσδοκηθέντων ἀπελ-
θεῖν ἐκ τῆς Ἰταλίας. τοῦτον μὲν οὖν τὸν νεανίσκον Ἡρώδης ἀπέ- 388
κτεινεν, ὡς κατὰ καιρὸν δηλώσομεν· λυθείσης δὲ τῆς βουλῆς
μέσον ἔχοντες Ἡρώδην Ἀντώνιος καὶ Καῖσαρ ἐξῄεσαν προαγόντων
ἅμα ταῖς ἄλλαις ἀρχαῖς τῶν ὑπάτων θύσοντές τε καὶ τὸ δόγμα
καταθησόμενοι εἰς τὸ Καπετώλιον. ἑστιᾷ δὲ τὴν πρώτην ἡμέραν 389
τῆς βασιλείας Ἀντώνιος. καὶ ὁ μὲν οὕτως τὴν βασιλείαν παρα-
λαμβάνει τυχὼν αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἑκατοστῆς καὶ ὀγδοηκοστῆς καὶ τε-
τάρτης ὀλυμπιάδος ὑπατεύοντος Γναίου Δομετίου Καλβίνου τὸ
δεύτερον καὶ Γαΐου Ἀσινίου Πωλίωνος.

6. Τοῦτον δὲ ἅπαντα τὸν χρόνον Ἀντίγονος ἐπολιόρκει τοὺς 390
ἐν Μασάδα, τῶν μὲν ἄλλων ἐπιτηδείων αὐτοῖς ὑπαρχόντων, μόνου
δὲ σπανίζοντος ὕδατος, ὡς διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν Ἡρώδου
Ἰώσηπον σὺν διακοσίοις τῶν οἰκείων ἀποδρᾶναι βουλεύσασθαι πρὸς
Ἄραβας· ἀκηκόει γὰρ ὡς Μάλχος τῶν εἰς Ἡρώδην ἁμαρτημάτων
μετανοεῖ. κατέσχε δ' αὐτὸν ὕσας διὰ τῆς νυκτὸς ὁ θεός· τῶν γὰρ 391
ἐκδοχείων πλησθέντων τοῦ ὕδατος οὐκέτι τῆς φυγῆς ἐδεῖτο, ἀλλὰ
τεθαρσηκότες ἤδη καὶ πλέον ἢ κατὰ τὴν εὐπορίαν τοῦ σπανίζοντος,
ὡς ἐκ θεοῦ προνοίας ταύτης αὐτοῖς γεγενημένης, ἐπεξιόντες καὶ
συμπλεκόμενοι τοῖς περὶ τὸν Ἀντίγονον τοῖς μὲν φανερῶς, τοῖς δὲ

---

§ 388 = bell. Iud. I 285.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 414.

1 *quem postea interfecit, quod apto tempore referemus* post Ὑρκανοῦ add. Lat uerba 3 τοῦτον — 4 δηλώσομεν hic collocans 2 οὐδὲ] οὐ F πρὸσδωκηθέντων L ἐπελθεῖν (α supra) L 4 *λυθήσησ L 5 συμπροαγόντων FLAMW 6 τὰ δόγματα V 7 καθησόμενοι P καταθυσόμενοι L θησόμενοι V καπητώλιον P καπιτώλιον FL ἑστιᾷ] ἑστία P εἱστία FLAMVW 8 τῆς] ἡρώδην τῆσ FLAMVWLat οὕτω E 9 τῆσ ρ' καὶ π' καὶ δ' V καὶ ante τετάρτης om. AMW 10 ὑπατεύοντασ W Γναίου] PW γ·αΐου A γαΐου FLMV *gaio* Lat δομιτίου P δομετί·ου A *dometio* Lat Καλβίνου] καὶ ἀλβίνου FLAMVW *albino* Lat 11 ἀσσινίου LM πολλίωνοσ FLAMW 13 *μεσάδα F μασάδαι, ι eras. A μασσάδα M μασάδη V *masadam* aut *messadam* Lat *ἐπιτηδείων αὐτοῖς] αὐτῆσ ἐπιτηδείων V ἐπιτηδείων αὐτοὺσ W 14 *σπανίζοντασ FLAW *διὰ] καὶ διὰ FAMVW *καὶ τὸν] τὸν MV τὸν om. V 15 **ioseppus* Lat 16 ἠκηκόει FLAMVW ὡς om. A[1]WLat Μάλχος] PV μάλχον FLAMW *malichum* codd. quidam Lat 17 μετανοεῖν FLAMW δὲ E *γὰρ δοχείων M 18 *πλησθέντων, ων ex οσ corr. P τοῦ om. E 19 τεθαρρηκότεσ FLAMV τεθαρρηκότα W τεθαρσηκότα E *ἤδη om. F in confinio paginarum *ἢ om. FVW *τοὺσ σπανίζοντασ P 20 *τῆς προνοίας cod. Busb. E teste Hudsono *γεγενημένοισ AM

392 καὶ λάθρα, πολλοὺς αὐτῶν διέφθειραν. κἀν τούτῳ Βεντίδιος ὁ
Ῥωμαίων στρατηγὸς πεμφθεὶς ἐκ Συρίας ὥστε Πάρθους ἀνείργειν,
μετ' ἐκείνους εἰς τὴν Ἰουδαίαν παρέβαλεν τῷ λόγῳ μὲν Ἰωσήπῳ
συμμαχήσων, τὸ δ' ὅλον ἦν αὐτῷ στρατήγημα χρήματα παρ' Ἀν-
τιγόνου λαβεῖν· ἔγγιστα γοῦν Ἱεροσολύμων στρατοπεδευόμενος ἀπο-
393 χρώντως ἠργυρίσατο τὸν Ἀντίγονον. καὶ αὐτὸς μὲν ἀνεχώρησεν
σὺν τῇ πλείονι δυνάμει, ἵνα δὲ μὴ κατάφωρον γένηται τὸ λῆμμα,
Σίλωνα μετὰ μέρους τινὸς τῶν στρατιωτῶν κατέλιπεν, ὃν καὶ αὐτὸν
ἐθεράπευεν Ἀντίγονος, ὅπως μηδὲν ἐνοχλοίη, προσδοκῶν καὶ πάλιν
αὐτῷ Πάρθους ἐπαμυνεῖν.
394 XV. 1. Ἡρώδης δ' ἐκ τῆς Ἰταλίας ἤδη καταπεπλευκὼς εἰς Πτο-
λεμαΐδα καὶ συναγηοχὼς δύναμιν οὐκ ὀλίγην ξένων τε ἅμα καὶ ὁμο-
φύλων ἤλαυνε διὰ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἀντίγονον. συνελάμ-
βανον δ' αὐτῷ Σίλων τε καὶ Βεντίδιος πεισθέντες ὑπὸ Δελλίου
395 συγκατάγειν Ἡρώδην τοῦ πεμφθέντος ὑπ' Ἀντωνίου. Βεντίδιος μὲν
οὖν ἐτύγχανεν τὰς ταραχὰς τὰς διὰ Πάρθους ἐν ταῖς πόλεσιν οὔσας
καθιστάμενος. Σίλων δ' ἐν Ἰουδαίᾳ χρήμασιν ὑπ' Ἀντιγόνου διε-
φθαρμένος. Ἡρώδῃ μέντοι προϊόντι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἡ δύναμις
396 ηὔξετο καὶ πᾶσα Γαλιλαία πλὴν ὀλίγων αὐτῷ προσετέθειτο. ὡρ-
μηκότα δ' αὐτὸν ἐπὶ τοὺς ἐν Μεσάδα, ἀναγκαῖον γὰρ ἦν τὸ σῶσαι
τοὺς ἐν τῷ φρουρίῳ πολιορκουμένους συγγενεῖς ὄντας, ἐμποδὼν
Ἰόππη γίνεται· πολεμίαν γὰρ οὖσαν αὐτὴν ἐχρῆν ἐξελεῖν πρότερον.

§ 392 = bell. Iud. I 288.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 414.

1 *λάθρα] λα^{θω} V *τοῦτο PL βενδίδησ E βενδίδιοσ Zon 2 *ἀνεγείρειν M 3 τὴν om. FLAMVWE *ἰουδαιαν, αν s. m. 2 L *παρέβαλλεν L παρέλαβε (-βεν W) F^1W *ioseppum Lat 4 *παρὰ F 5 γοῦν] μὲν P, cf. bell. Iud. στρατοπαιδευόμενοσ P στρατοπεδευσάμενοσ FLAMVW *ἀποχρόντωσ M 6 ἀργυρίσατο V 7 *κατάφορον PL *λῆμμα] τόλμημα FLAMVW *pecuniarum acceptio* Lat 8 *τῶν om. M *κατέλειπεν P 9 ἐθεράπευσεν E 10 ἐπαμυνεῖν] Dindorf ἐπαμύνειν codd. E *adiuturos* Lat 11 i. marg. λϛ' F κϛ' L κζ' E *XXVII* Lat δὲ E *εἰς] εἰσ τὴν V 12 *συναγιοχὼσ PA^1 συναγειοχὼσ L *καὶ om. V 13 ἐπὶ τὸν] ἐπ' FLAMVWE 14 δὲ E *αὐτῶι A βρεντίδιοσ V βενδίδησ E πεισθέντες] om. P *compulsi* Lat Δελλίου] Usserius δελαίου P βδελλίου FLAM βδελίου V βδελλίουσ W *delium* Lat 15 τὸν πεμφθέντα LAMW 17 Σίλων δ' om. Lat 18 προϊόντι] E προσιόντι codd.; cf. bell. Iud. καθ' ἑκάστην] κατὰ πᾶσαν FLAMVW *ἡ om. FLAMVW 19 *προσετέθειτο F προσετείθετο L *ὡρμη^{κτ} V ὡρμηκότι ed. pr. 20 *δ' αὐτῷ ed. pr. μασάδα LAWE μασσάδα M μασάδη V *masadam* aut *messadam* Lat τὸ s. M σῶσαι, σ (post ῶ) i. ras. A 22 ἰόπη FE ἰώππη L

ὅπως μηδὲν ὑπολείπηται κατὰ νώτου τοῖς ἐχθροῖς ἔρυμα χωροῦντος
ἐπὶ Ἱεροσολύμων. ποιησαμένου δὲ καὶ Σίλωνος ταύτην πρόφασιν 397
τῆς ἀπαναστάσεως καὶ τῶν Ἰουδαίων διωκόντων αὐτὸν Ἡρώδης
μετ᾽ ὀλίγου στίφους ἐπέξεισιν καὶ τρέπεται μὲν τοὺς Ἰουδαίους,
Σίλωνα δὲ σώζει κακῶς ἀμυνόμενον, ἑλών τε τὴν Ἰόππην ἔσπευδεν
ῥυσόμενος τοὺς ἐν Μασάδα οἰκείους. τῶν δ᾽ ἐπιχωρίων οἱ μὲν 398
αὐτῷ διὰ τὴν πατρῴαν προσεχώρουν φιλίαν, οἱ δὲ διὰ τὴν αὐτοῦ
δόξαν, ἄλλοι δὲ κατ᾽ ἀμοιβὴν τῆς παρ᾽ ἀμφοτέρων εὐεργεσίας, οἱ
πλείους δὲ διὰ τὰς ἐλπίδας, ἃς ὡς ἐπὶ βασιλεῖ βεβαίῳ τὸ λοιπὸν
εἶχον.

2. Ἤθροιστο δὴ δύναμις βαρεῖα, καὶ προϊόντος Ἀντίγονος 399
τῶν παρόδων τοὺς ἐπιτηδείους τόπους ἐνέδραις καὶ λόχοις κατε-
λάμβανεν καὶ καθάπαξ οὐδὲν ἐκ τούτου τοὺς πολεμίους ἢ μικρὰ
παντάπασιν ἔβλαπτεν. Ἡρώδης δὲ τοὺς ἐκ Μασάδας οἰκείους 400
παραλαβὼν καὶ Ῥῆσαν τὸ φρούριον ᾔει πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα, συν-
ῆπτε δ᾽ αὐτῷ τὸ μετὰ Σίλωνος στρατιωτικὸν καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ
τῆς πόλεως τὴν ἰσχὺν καταπλαγέντες. στρατοπεδευσαμένου δὲ κατὰ 401
τὸ πρὸς δύσιν τῆς πόλεως κλίμα οἱ κατὰ τοῦτο τεταγμένοι φύλακες
ἠκόντιζόν τε καὶ ἐτόξευον εἰς αὐτούς, ἐνίων δὲ καὶ κατὰ στῖφος 402
ἐξιόντων καὶ τοῖς προτεταγμένοις εἰς χεῖρας ἐρχομένων, Ἡρώδης
τὸ μὲν πρῶτον ἐκέλευσεν κηρύσσειν περὶ τὸ τεῖχος, ὡς ἐπ᾽ ἀγαθῷ

§ 396 = bell. Iud. I 292.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 415.

1 ὅπως] ὅπωσ ἂν E *ὑπολείπητε[αι] s. m. 2 L ὑπολίπηται AMVW *νότου L νῶτα W *χοροῦντοσ P 2 *ποιησαμένου — 3 αὐτὸν] *cumque silonis uoluntate rebellarent iudaei* Lat δὲ om. E 3 *ἐπαναστάσεωσ P *τῶν — αὐτὸν om. P 4 *οὐλίγου L 5 *ἐλθὼν W τε] δὲ FLAMVWE ἰόπην FE ἰώππην L 6 *μεσάδα F μασσάδα M μασάδῃ V *masada* aut *messada* Lat δὲ E 8 κατὰ V 9 ἃς] om. P ex ὧσ corr. F ὡς om. V 11 δὴ] δ᾽ ἡ PAMVW δὲ E 12 *λόγοισ AM[1] 13 ἐκ τούτων E *μικρὸν V 14 *μεσάδασ A μεσσάδασ M *messada* aut *masada* Lat 15 παραλαβὼν] ἐπαναλαβὼν FLAMVWE ρησαν P ῥύσσαν M ῥύσαν ex corr. W ῥῆσσαν V *risam* Lat Θρῆσαν bell. Iud. 294 codd. quidam, ut supra § 361 συνῆπτε] ex bell. Iud. συνήπτετο P συνῆπτο FAMW συνήπτω L συνείπετο V et i. ras. E δὲ E 16 τὸ] τῷ L[1] σιδῶνοσ AW i. marg. γρ σίλωνοσ A 17 τῆσ πόλεων sic V κατα||καταπλαγέντεσ L[1] *δὲ] om. FLMWLat ras. 2–3 litt. A *κατὰ om. P 18 *τὸ πρὸς] τὴν L *κλῆμα AM κτῆμα W 19 *ἐτόξευόν τε (ἐτοξεύοντο L) καὶ ἠκόντιζον tr. LAMVW cum bell. Iud. *εἰς αὐτούς] πρὸσ αὐτόν V *στίφουσ W 20 ἐξιόντων] ἐκθεόντων FLAMVWE προστεταγμένοισ LAM[1]WE, i. marg. γρ προτεταγμένοισ A 21 τὸ om. E *ἐκέλευ εν L[1] κηρύττειν FE περὶ] ἐπὶ E

*τε παρείη τοῦ δήμου καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πόλεως, μηδὲν μηδὲ
τοῖς φανεροῖς τῶν ἐχθρῶν μνησικακήσων, ἀλλὰ παρέξων καὶ τοῖς*
403 *διαφορωτάτοις ἀμνηστίαν τῶν εἰς αὐτὸν ἁμαρτημάτων. τοῦ δὲ
Ἀντιγόνου πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου κηρυχθέντα λέγοντος πρός
τε Σίλωνα καὶ τὸ τῶν Ῥωμαίων στράτευμα, ὡς παρὰ τὴν αὐτῶν
δικαιοσύνην Ἡρώδῃ δώσουσιν τὴν βασιλείαν ἰδιώτῃ τε ὄντι καὶ
Ἰδουμαίῳ, τουτέστιν ἡμιιουδαίῳ, δέον τοῖς ἐκ τοῦ γένους οὖσι παρέ-*
404 *χειν ὡς ἔθος ἐστὶν αὐτοῖς. καὶ γὰρ εἰ νυνὶ πρὸς αὐτὸν ἔχουσιν
χαλεπῶς καὶ τὴν βασιλείαν ὡς λαβόντα παρὰ Πάρθων ἀφελέσθαι
διεγνώκασιν, εἶναί γε πολλοὺς ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ τοὺς ληψομέ-
νους κατὰ τὸν νόμον τὴν βασιλείαν, οἳ μηδὲν ἐξημαρτηκότες αὐτοὶ
πρὸς Ῥωμαίους καὶ ἱερεῖς ὄντες οὐκ ἂν εἰκότα πάσχοιεν τῆς τιμῆς*
405 *στερόμενοι. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν λεγόντων καὶ προελθόν-
των εἰς βλασφημίας Ἀντίγονος ἀμύνασθαι τοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους
ἐπέτρεπεν τοῖς ἰδίοις. οἱ δὲ τοξεύοντες καὶ πολλῇ προθυμίᾳ κατ'
αὐτῶν χρώμενοι ῥᾳδίως αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πύργων ἐτρέψαντο.*
406 3. *Τότε καὶ Σίλων ἀπεκαλύψατο τὴν δωροδοκίαν· καθῆκε γὰρ
τῶν οἰκείων στρατιωτῶν οὐκ ὀλίγους σπάνιν τῶν ἐπιτηδείων κατα-
βοᾶν καὶ χρήματα εἰς τροφὰς αἰτεῖν καὶ χειμάσοντας ἀπάγειν εἰς
τοὺς ἐπιτηδείους τόπους, τῶν περὶ τὴν πόλιν ὄντων ἐρήμων διὰ
τὸ ὑπὸ τῶν Ἀντιγόνου στρατιωτῶν ἀνεσκευάσθαι, ἐκίνει τε τὸ*
407 *στρατόπεδον καὶ ἀναχωρεῖν ἐπειρᾶτο. Ἡρώδης δ' ἐνέκειτο παρα-
καλῶν τούς τε ὑπὸ τῷ Σίλωνι ἡγεμόνας καὶ τοὺς στρατιώτας μὴ
καταλιπεῖν αὐτόν, Καίσαρός τε καὶ Ἀντωνίου καὶ τῆς συγκλήτου*

---

§ 402 = bell. Iud. I 295.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 415.

1 *παρείη*] PA[1]WE *παρήει* FL *παρίη* V *παραγεγόνει* M et ex corr. A **ἐπὶ* om. V **μηδὲ*] *μήτε* PF 2 **φανερῶσ* W 3 *ἀμνηστίαν*, *ί* i. ras. A 5 **σιδῶνα* P **τῶν* i. ras. A 6 **ἰδιότη* P 7 **ἡμϊουδαίω* MV *ἡμῖν ἰουδαίω* L *οὖσι*] *οὖσιν* PL, om. E **παρέχειν*] *ἄρχειν* P 8 **νῦν* FLAMVW 9 **διεγνώκασιν ἀφελέσθαι* tr. FLAMW 10 **διεγνώκεσαν* V *γε*] ed. pr. *τε* codd., om. E **τοὺς*] om. P *τοῦσ* ex *τῆσ* corr. A **συλληψομένουσ* F 11 *τὸν* om. FLAMVWE *αὐτοὶ* om. VE 12 *καὶ* om. E 13 *στερούμενοι* FLVWE **προσελθόντων* MV 14 *ἀμύνεσθαι* PE **τοὺς*] *τοῖς* ed. pr. **τοῦ* om. F 15 *κατ' αὐτῶν χρώμενοι προθυμίᾳ* tr. E 17 **καὶ*] *καὶ γὰρ καὶ* M **καθήκει* L et i. marg. M *γρ καθείκει* (*ει* i. ras.) i. marg. A 18 *σπάνει* PE fort recte **τῶν*] *τε τῶν* ed. pr. **ἐπιτηδείων*] *ἰδίων* P *ἐπιτηδήων* W; uitium subesse uid. cf. bell. Iud. 19 *ἀπαγαγεῖν* V 20 *ἐπιτηδίουσ* P *ἐπιτηιδείουσ* A 21 *τὸ*] *τῶν* L *τῶν*] *τοῦ* L *ἀνασκευάσθαι* F **ἐκείνη* L **τε* om. P 22 *καὶ* om. P 23 *τὸν σίλωνα* V[1] *τοὺς* (post *καὶ*) om. FLAMVW 24 **καταλειπεῖν* P

προτρεψάντων αὐτόν· προνοήσειν γὰρ αὐτῶν τῆς εὐπορίας καὶ
παρέξειν αὐτοῖς ἀφθονίαν ὧν ἐπιζητοῦσιν ῥᾳδίως. καὶ μετὰ τὴν 408
δέησιν εὐθὺς ἐξορμήσας εἰς τὴν χώραν οὐκέτ' οὐδεμίαν Σίλωνι τῆς
ἀναχωρήσεως πρόφασιν ὑπελίπετο· πλῆθος γὰρ ὅσον οὐδ' ἤλπισέν
τις τῶν ἐπιτηδείων ἐκόμισεν, τοῖς τε περὶ Σαμάρειαν ᾠκειωμένοις
πρὸς αὐτὸν ἐπέστειλεν σῖτα καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ βοσκήματα
τά τε ἄλλα πάντα κατάγειν εἰς Ἱεριχοῦντα τοῦ μηδὲ τὰς ἑξῆς ἡμέρας
εἰς χορηγίαν τοὺς στρατιώτας ἐπιλιπεῖν. οὐκ ἐλάνθανε δὲ ταῦτ' 409
Ἀντίγονον, ἀλλ' εὐθὺς ἀπέπεμψεν κατὰ τὴν χώραν τοὺς εἴρξοντας
καὶ λοχήσοντας τοὺς σιτηγοῦντας, οἱ δὲ πειθόμενοι τοῖς Ἀντιγόνου
προστάγμασιν καὶ πολὺ πλῆθος ὁπλιτῶν περὶ Ἱεριχοῦντα ἀθροί-
σαντες παρεφύλασσον ἐπὶ τῶν ὀρῶν καθεσθέντες τοὺς τὰ ἐπιτή-
δεια κομίζοντας. οὐ μὴν Ἡρώδης τούτων πραττομένων ἠρέμει, 410
δέκα δὲ σπείρας ἀναλαβών, ὧν πέντε μὲν Ῥωμαίων, πέντε δὲ Ἰου-
δαίων ἦσαν, καὶ μισθοφόρους μιγάδας πρὸς οἷς ὀλίγους τῶν ἱπ-
πέων ἐπὶ Ἱεριχοῦντα παραγίνεται, καὶ τὴν μὲν πόλιν ἐκλελειμμένην
καταλαβών, πεντακοσίους δὲ τὰ ἄκρα κατειληφότας σὺν γυναιξὶν
καὶ γενεαῖς, τούτους μὲν ἀπέλυσεν λαβών, Ῥωμαῖοι δὲ εἰσπεσόντες
διήρπασαν τὴν πόλιν μεσταῖς ἐπιτυγχάνοντες παντοίων κειμηλίων
ταῖς οἰκίαις. Ἱεριχοῦντος μὲν οὖν φρουρὰν καταλιπὼν ὁ βασιλεὺς 411
ὑπέστρεψεν καὶ χειμάσουσαν τὴν Ῥωμαίων στρατιὰν εἰς τὰς προσ-
κεχωρηκυίας διαφῆκεν Ἰδουμαίαν καὶ Γαλιλαίαν καὶ Σαμάρειαν.
ἔτυχεν δὲ καὶ Ἀντίγονος παρὰ Σίλωνος ἀντὶ τῆς δωροδοκίας ὥστε 412
ὑποδέξασθαι τοῦ στρατοῦ μοῖραν ἐν Λύδδοις θεραπεύων Ἀντώ-
νιον. καὶ Ῥωμαῖοι μὲν ἐν ἀφθόνοις διῆγον ἀνειμένοι τῶν ὅπλων.

§ 407 = bell. Iud. I 298.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 415.

1 προτρεψάντων] προπεμψάντων FLAMVW *honoratum* Lat; cf. bell. Iud. 298 *γὰρ om. V αὐτὸν E 4 ὑπελείπετο PFLVWE ὑπελίπετο, ι i. ras. A οὐδὲ E 5 *ἐκόμησεν L *οἰκειωμένοισ PA[1]W 6 ἐπέστειλε F ἀπέστειλεν P ἐπέστελλε (-λεν A[1]W) LAMVWE σῖτον VE 7 *καταγαγεῖν FLAMVW ἑξῆς] *sex* Lat εἰς] τὴν FLAMVWE 8 *χορηγείαν, ο ex ω corr. P τοῖσ στρατιώταισ E *ἀπολιπεῖν FLAMVW 9 εἴρξοντασ F ἥρξοντασ L 10 *λοχήσαντασ, αν in ον corr. P *σιτιγοῦντασ V 11 συναθροίσαντεσ FLAMVW 12 *ὅρων P ὁρῶν LA 14 ὧν om. P πέντε μὲν Ῥωμαίων om. Lat 16 ἐπὶ] ἐπὶ τὴν FLAMVWE *ἐκλελειμένην ut uid. A[1] ἐκλελυμένην V 18 *γενεαῖς] ενεαισ P τέκνοισ M 19 ἐπιτυχόντεσ FLAMVW παντοίων iterat W[1] 20 οἰκείαισ L *καταλειπὼν P *ὁ βασιλεὺσ καταλιπὼν tr. FLAMVW 21 *Ῥωμαίων om. W προκεχωρηκυίασ FLVW 22 διαφῆκεν ἰουδαίαν, litt. εν ἰουδαίαν i. ras., uid. olim afuisse εν W Ἰδουμαίαν] ἰουδαίαν LAMW et bell. Iud. codd. quidam 24 *ἀντώνιον s. m. 2 M ἀντίγονον

413 4. Ἡρώδῃ δ' οὐκ ἐδόκει μένειν ἐφ' ἡσυχίας, ἀλλ' ἐπὶ τὴν Ἰδου-
μαίαν τὸν ἀδελφὸν Ἰώσηπον σὺν δισχιλίοις ὁπλίταις καὶ τετρακο-
σίοις ἱππεῦσιν ἐξέπεμψεν, αὐτὸς δ' εἰς Σαμάρειαν παραγενόμενος
καὶ καταθέμενος αὐτόθι τήν τε μητέρα καὶ τοὺς συγγενεῖς ἐξελη-
λυθότας ἤδη ἐκ τῶν Μασάδων ἐπὶ Γαλιλαίας ᾤχετο ἐξαιρήσων
414 τινὰ τῶν χωρίων ὑπ' Ἀντιγόνου φρουραῖς κατειλημμένα. διελθὼν
δὲ εἰς Σέπφωριν νίφοντος τοῦ θεοῦ καὶ τῶν Ἀντιγόνου φρουρῶν
415 ὑπεξελθόντων ἐν ἀφθόνοις ἦν τοῖς ἐπιτηδείοις. εἶτ' ἐκεῖθεν λῃ-
στῶν τινῶν ἐν σπηλαίοις κατοικούντων ἱππέων ἐπ' αὐτοὺς ἴλην
ἐκπέμπει καὶ ὁπλιτικοῦ τρία τέλη παῦσαι κακουργοῦντας ἐγνωκώς·
416 ἔγγιστα δ' ἦν ταῦτα κώμης Ἀρβήλων λεγομένης. εἰς δὲ τεσσαρα-
κοστὴν ἡμέραν αὐτὸς ἧκεν πανστρατιᾷ, καὶ θρασέως ἐξελθόντων
τῶν πολεμίων κλίνεται μὲν τὸ εὐώνυμον αὐτῶν κέρας τῆς φάλαγγος,
ἐπιφανεὶς δ' αὐτὸς μετὰ στίφους τρέπει μὲν εἰς φυγὴν τοὺς πάλαι
417 νικῶντας, ἀναστρέφει δὲ τοὺς φεύγοντας. ἐνέκειτο δὲ διώκων τοὺς
πολεμίους ἄχρι Ἰορδάνου ποταμοῦ φεύγοντας κατ' ἄλλας ὁδούς, καὶ
προσάγεται μὲν πᾶσαν τὴν Γαλιλαίαν πλὴν τῶν ἐν τοῖς σπηλαίοις
κατοικούντων, διανέμει δὲ καὶ ἀργύριον κατ' ἄνδρα δοὺς ἑκατὸν καὶ
πεντήκοντα δραχμάς, τοῖς δὲ ἡγεμόσιν πολὺ πλέον, εἰς τὰ χειμάδια
418 διέπεμψεν. καὶ ἐν τούτῳ Σίλων ἧκεν παρ' αὐτὸν καὶ οἱ ἡγεμόνες
τῶν ἐν τοῖς χειμαδίοις Ἀντιγόνου τροφὰς παρέχειν οὐ θέλοντος·
μῆνα γὰρ οὐ πλέον αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ἔθρεψεν, διέπεμψεν δὲ καὶ πρὸς

§ 413 = bell. Iud. I 303.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 415.

1 ἡρώδησ FWE δὲ FLAME *Ἰδουμαίαν] ἰουδαίαν L Lat 2 *iosippum Lat *δισχιλίοις] τοῖσ ͵α' V 3 δὲ FLAMWE 4 *τε om. V τους] τοὺσ ἄλλουσ FLAMVWE Lat 5 τῶν] PA¹W τῆσ FLMV et ex corr. A μασάδασ (ασ finale i. ras. A) FLAMV *massada* Lat γαλιλαίαν E *ἐξερήσων P 6 κατειλημμένα — 7 φρουρῶν om. W 7 δ' FLV σεπφώρειν P σεπφρώριον L σέπφοριν V νειφοντοσ P νίφοντοσ, i. marg. ει A νείφοντοσ M 8 εἶτα ἐκεῖθεν (litt. εἶτα ἐ i. ras. A) AM ἐκεῖθε F 9 σπ·ηλαίοισ A εἴλην P εἴλην W 10 ἐπεγνωκώσ P 11 κώμη F σαρβήλων PF 12 θρασέως] ταχέωσ LAMW ταχέωσ θρασέωσ F 13 αὐτῶν] *eius* Lat αὐτῷ coni φάραγγοσ P 14 ἐπιφανὴσ L φυγεῖν A φυ^γ V φυγὰς ed. pr. 16 ἄχρισ V τοῦ ποταμοῦ V φεύγοντασ, εὐ i. ras. A κατ' ἄλλας] *per alias et alias* Lat ἄλλους κατ' ἄλλας Bekker κατ' ἄλλας ἄλλους coni 17 τοῖς om. cod. Busb. E 18 διένειμε E *καὶ] τὸ AMW κατ'] καὶ κατ' E ἑκατὸν πεντήκοντα FLWE ρν' V 19 *δ' FLAMVW *πλεῖον FLAMVW *εἰς] καὶ εἰς ed. pr. χειμαδία PFLE 20 ἔπεμψεν (-ψε FV) FLVE *σίλων ἧκε ex σίλωνι καὶ corr. V *παρ' αὐτῶν L¹W *οἱ om. V 22 *ὁ ἀνὴρ αὐτοὺσ tr. V *πρὸς τοὺς om. W

τοὺς κύκλῳ κελεύων τὰ κατὰ τὴν χώραν ἀνασκευάσασθαι καὶ εἰς
τὰ ὄρη φεύγειν, ὡς μηδὲν ἔχοντες Ῥωμαῖοι λιμῷ διαφθαρεῖεν.
Ἡρώδης δὲ τὴν μὲν τούτων πρόνοιαν Φερώρᾳ τῷ νεωτάτῳ τῶν 419
ἀδελφῶν ἐπιτρέπει κελεύσας αὐτὸν ἅμα τειχίζειν καὶ Ἀλεξάνδρειον.
ὁ δὲ ταχέως τε τοὺς στρατιώτας ἐν ἀφθονίᾳ πολλῇ τῶν ἀναγκαίων
ἐποίησεν τό τε Ἀλεξάνδρειον ἠρημωμένον ἀνέκτισεν.

5. Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀντώνιος μὲν διέτριβεν ἐν Ἀθή- 420
ναις, κατὰ δὲ Συρίαν Οὐεντίδιος Σίλωνα μεταπεμπόμενος ἐπὶ τοὺς
Πάρθους ἐπέστελλεν πρῶτον μὲν Ἡρώδῃ συλλαμβάνεσθαι τοῦ πο-
λέμου, ἔπειτα δὲ καὶ ἐπὶ τὸν σφέτερον καλεῖν τοὺς συμμάχους. ὁ 421
δ' ἐπὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις λῃστὰς ἐπειγόμενος Σίλωνα μὲν ἐξέ-
πεμψεν Οὐεντιδίῳ, αὐτὸς δ' ἐπ' ἐκείνους ἐξώρμησεν. ἦν δ' ἐν 422
ὄρεσιν τὰ σπήλαια τελέως ἐξερρωγόσιν καὶ κατὰ τὸ μεσαίτατον ἀπο-
κρήμνους ἔχοντα τὰς παρόδους καὶ πέτραις ὀξείαις ἐμπεριεχόμενα·
ἐν δὴ τούτοις μετὰ πάντων τῶν οἰκείων ἐφώλευον. ὁ δὲ βασιλεὺς 423
λάρνακας ἐπ' αὐτοὺς πηξάμενος καθίει ταύτας σιδηραῖς ἁλύσεσιν
ἐκδεδεμένας διὰ μηχανῆς ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους, μήτε κάτωθεν
ἀνιέναι διὰ τὴν ὀξύτητα τοῦ ὄρους δυναμένων μήτε ἄνωθεν καθέρ-
πειν ἐπ' αὐτούς. αἱ δὲ λάρνακες πλήρεις ὁπλιτῶν ὑπῆρχον ἅρπας 424
μεγάλας ἐχόντων, αἷς ἔμελλον ἐπισπώμενοι τοὺς ἀνθεστῶτας τῶν
λῃστῶν κτείνειν καταφερομένους. τὴν μέντοι γε κάθεσιν τῶν λαρ-
νάκων σφαλερὰν εἶναι συνέβαινεν κατὰ βάθους ἀπείρου γινομένην·

---

§ 418 = bell. Iud. I 308.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 415.

1 *τοὺς] τοῖσ A 2 φυγεῖν FLAMVWE Ῥωμαῖοι] ῥωμαῖοι τῶν ἀναγκαίων FLAMVWE Lat 3 μὲν] μετὰ W 4 ἅμα τειχίζειν] PLat ἀνατειχίζειν FLAMVW ἀλεξάνδριον PLM et ex corr. FA 5 τε om. WE 6 *τό τε — ἀνέκτισεν om. W ἀλεξάνδριον PFLME et ex corr. A ἀνέκτιζεν P ἀνακτίζει E 7 *ἔτριβεν ed. pr. 8 οὐεντίλιοσ P βεντίδιοσ FLAMVW βενδίδησ E *uentidius* hic et infra Lat 9 ἐπέστελε E[1] ed. pr. ἐπέστειλε Hudson *πρῶτα V *ἡρώδην W τοῦ] τοῦδε τοῦ FLAMVWE 11 δὲ MWE et ex corr. A *σπ·ηλαίοισ A ἐξέπεμψε FAMWE 12 Οὐεντιδίῳ] V οὐϊντιδίω P βεντιδίω FLAMW βενδίδη E δὲ WE δ' ἐν] δὲ W δὲ ἐν E 13 *ἐξερρωγότα V *ἀποκρίμνουσ L 14 τὰς] om. PVE ex τοὺσ corr. M 15 ἐφώλευον] ἐφέδρευον LA ἐφέδρευον (η supra ε) M, i. marg. γρ ἐφήδρευον A, supersunt litt. γρ' *** δρ *** i. marg. F ἐνεφώλευον E *latebant* Lat 16 *λάρνακας] σαρῦκαs V 17 *ἐκδεδεγμένασ F 19 *ὑπῆρχον] ἦσαν V 20 *τοὺσ ἀνθεστῶτασ ἐπισπώμενοι tr. V *τῶν λῃστῶν om. V 21 *μέντοι] μὲν δὴ Bekker γε om. FLAMVWE *κατάθεσιν PV 22 σφαλερὰν] φάλαγγα P γενομένην PE

425 *ἔνδον μέντοι καὶ τὰ ἐπιτήδεια παρῆν αὐτοῖς. ὡς δὲ καθιμήθησαν
αἱ λάρνακες, ἐτόλμα δ' οὐδεὶς προσελθεῖν τοῖς ἐπὶ τῶν στομίων,
ἀλλ' ὑπὸ δέους ἠρέμουν, μάχαιράν τις περιζωσάμενος τῶν ὁπλο-
φόρων καὶ ταῖν χεροῖν ἀμφοτέραιν δραξάμενος ἁλύσεως, ἀφ' ἧς
ἤρτητο ἡ λάρναξ, κατῄει ἐπὶ τὰ στόμια δυσχεράνας τὴν τριβὴν τῶν
426 ἐπεξιέναι μὴ τολμώντων. καὶ γενόμενος κατά τι στόμιον πρῶτα
μὲν παλτοῖς ἀνακόπτει τοὺς πολλοὺς τῶν ἐπὶ τοῦ στομίου, ἔπειτα
ἅρπῃ τοὺς ἀνθεστῶτας ἐπισπασάμενος ὠθεῖ κατὰ τοῦ κρημνοῦ, καὶ
τοῖς ἔνδον ἐπεισελθὼν ἀποσφάττει τε πολλοὺς καὶ εἰσελθὼν εἰς
427 τὴν λάρνακα ἡσύχασεν. φόβος δὲ εἶχε τοὺς ἄλλους τῆς οἰμωγῆς
ἀκούοντας καὶ περὶ τῆς σωτηρίας ἀπόγνωσις, τὸ μέντοι γε πᾶν
ἔργον ἐπέσχεν ἐπεξελθοῦσιν· καὶ πολλοὶ συγχωρήσαντος τοῦ βασι-
428 λέως ἐπικηρυκευσάμενοι παρέδοσαν σφᾶς ὑπηκόους εἶναι. τῷ δ'
αὐτῷ τρόπῳ καὶ κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἐχρήσαντο τῇ προσβολῇ, μᾶλλον
ἔτι τῶν ἐν τοῖς πήγμασιν ἐπεξιόντων αὐτοῖς καὶ κατὰ θύρας μαχο-
429 μένων πῦρ τε ἐνιέντων. ἐξαφθέντων τε τῶν ἄντρων, πολλὴ γὰρ
ἦν ἐν αὐτοῖς ὕλη, πρεσβύτης τις ἀπειλημμένος ἔνδον σὺν ἑπτὰ
τέκνοις καὶ γυναικί, δεομένων τούτων ἐᾶσαι σφᾶς ὑπεξελθεῖν πρὸς
τοὺς πολεμίους, στὰς ἐπὶ τοῦ στομίου τὸν ἀεὶ πρῶτον ἐξιόντα τῶν
παίδων ἀπέσφαττεν, εἰς ὃ πάντας διεχρήσατο, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν
γυναῖκα, καὶ ῥίψας κατὰ τοῦ κρημνοῦ τοὺς νεκροὺς ἐπικατέβαλεν*

§ 425 = bell. Iud. I 311.

PFLAMVWE Lat

1 **μέντοι* om. V **παρῆν αὐτοῖσ καὶ τὰ ἐπιτήδεια* tr. V **αὐτόσ* L **καθιμήθησαν*, *ι* i. ras. A *καθειμήθησαν* P 2 *αἱ*] *μὲν αἱ* FLAMVWE *δὲ* E **προσελθεῖν — στομίων*] *ab speluncis exire* Lat *ἐπελθεῖν* E *τοῖς*] om. FE *τῶν* LAMVW 3 **τις*] *δέ τισ* W 4 **ἀμφοτέραισ* LM[1] **δοξάμενοσ* W 6 **ἐπεξιέναι*] *ἐξεῖναι* P *πρῶτον* E 7 *πάλτοισ* P *πελτοῖσ* FAMVW *πέλτοισ* L *πέλταισ* E 8 **ἅρπει* L **ἀνθεστῶτας*] *ἐπεστῶτασ* P *resistentes* Lat **ἐπισπώμενοσ* V *ἐφιστάμενοσ* W **ὤθει* PFLAV *φθει* M **χριμνοῦ* L **τοὺσ* W 9 **ἐπισελθὼν* L **ἐπισφάττει* M *τε* om. FLAMVWE *εἰσελθὼν*] *reuersus* Lat 10 *δὲ*] *τὲ* E 11 **περὶ* om. ed. pr. *τὸ* — 13 *εἶναι*] *rei uero terminum nox prohibuit et multi rege concedente sese subiectos tradiderunt* Lat *γε* om. PE 12 **ἐπέσχεν ἐπεξελθοῦσιν*] *ὑπέσχεν ὑπεξελθοῦσι* (*-σιν* LA[1]) FLAMVW *ἐπέσχε νὺξ ἐπελθοῦσα* ex Lat Lowthius **πολλοῖσ* PFLAMW 13 *ἐπικηρυκευσάμενοι*] Cocceji *ἐπικηρυκευσαμένου* codd. **παρεδόσαντο* F **ὑπήκουσ* L **εἶναι* om. FV *δὲ* E 15 *πήγμασιν*] *πλέγμασιν* (*-σι* W) FLAMVWE 17 *ἦν* om. E **ἐν αὐταῖσ ἡ ὕλη* M **πρεσβύτησ δέ τισ* (litt. *τησ δέ τισ* i. ras. angustiore m. 2 A) FLAMV **ἀπειλλημένοσ* F 18 **τοῦτον* L 19 **τοῦ στομίου*] *τοὺσ τῶ ταμίου* L *πρώτωσ* E 20 *εἰς ὃ*] *καὶ* E 21 **χριμνοῦ* L *τοῖσ νεκροῖσ* E **ἐπικατέβαλλεν* F

ἑαυτὸν θάνατον πρὸ δουλείας ὑπομένων. πολλὰ δὲ πρῶτον ὠνεί- 430
δισεν τὸν Ἡρώδην εἰς ταπεινότητα καί τοι τοῦ βασιλέως, ἦν γὰρ
ἄποπτα αὐτῷ τὰ γινόμενα, δεξιάν τε προτείνοντος καὶ πᾶσαν ἄδειαν.
τὰ μὲν οὖν σπήλαια τούτων γενομένων ἤδη πάντα ἐκεχείρωτο.
6. Καταστήσας δ' ὁ βασιλεὺς τοῖς αὐτόθι στρατηγὸν Πτολε- 431
μαῖον εἰς Σαμάρειαν ᾤχετο σὺν ἱππεῦσιν ἑξακοσίοις ὁπλίταις δὲ
τρισχιλίοις ὡς μάχῃ κριθησόμενος πρὸς Ἀντίγονον. οὐ μὴν τῷ 432
Πτολεμαίῳ προυχώρησεν τὰ κατὰ τὴν στρατηγίαν, ἀλλ' οἱ καὶ πρό-
τερον τὴν Γαλιλαίαν ταράξαντες ἐπεξελθόντες αὐτὸν διεχρήσαντο
καὶ τοῦτο δράσαντες συμφεύγουσιν εἴς τε τὰ ἕλη καὶ τὰ δύσβατα
τῶν χωρίων, ἄγοντες καὶ διαρπάζοντες τὴν αὐτόθι πᾶσαν. τιμω- 433
ρεῖται δὲ τούτους Ἡρώδης ἐπανελθών· τοὺς μὲν γὰρ ἀναιρεῖ τῶν
ἀποστάντων, τοὺς δ' ἀναφυγόντας εἰς ἐρυμνὰ χωρία πολιορκίᾳ
παραστησάμενος αὐτούς τε ἀπέκτεινεν καὶ τὰ ἐρύματα κατέσκαψεν.
ἐζημίωσε δὲ παύσας οὕτως τὴν νεωτεροποιίαν καὶ τὰς πόλεις ἑκα-
τὸν ταλάντοις.
7. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Πακόρου πεσόντος ἐν μάχῃ καὶ τῶν Πάρ- 434
θων πταισάντων πέμπει βοηθὸν ὁ Βεντίδιος Ἡρώδῃ Μαχαιρᾶν
σὺν δυσὶ τάγμασι καὶ χιλίοις ἱππεῦσιν ἐπισπεύδοντος Ἀντωνίου.
Μαχαιρᾶς μὲν οὖν Ἀντιγόνου καλοῦντος αὐτὸν παρὰ τὴν Ἡρώδου 435
γνώμην χρήμασι διεφθαρμένος ἀπῄει ὡς κατασκεψόμενος αὐτοῦ τὰ
πράγματα. τὴν δὲ διάνοιαν ὑπιδόμενος αὐτοῦ τὴν τῆς ἀφίξεως
Ἀντίγονος οὐδὲ προσεδέξατο, ἀλλὰ σφενδόναις βάλλων αὐτὸν ἀνεῖρ-
γεν, καὶ διεδήλου τὴν αὐτοῦ προαίρεσιν. αἰσθόμενος δὲ τὰ βέλ- 436

§ 430 = bell. Iud. I 312.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 416.

1 *ὀνείδησεν L 3 *αὐτῷ ἄποπτα tr. V *προτείνων W 4 γινο-μένων PFLVW ἤδη γινομένων tr. F κεχείρωτο E 5 δὲ E 6 εἰς] εἰσ τὴν FLAMVWE 8 *Πτολεμαίῳ] Θολεμαῖον bell. Iud. 315 codd. meliores στρατηγίαν] στρατίαν P στρατείαν E *militia* Lat *πρότερον] πρῶτον P fort. recte 9 *ταράξαντες] παρατάξαντεσ P *ἐπελθόντεσ FLAMW 10 *ἕλη] *nemoribus* Lat 11 καὶ] τε καὶ AMWE 12 δὲ] δὲ καὶ E *ἀναιρεῖ] αἱρει P 13 ἀποστατῶν E haud male δὲ FLAMVWE *χωρία· A 15 οὕτω E 16 τάλαντα E 18 πταισάντων] τραπέν-των LAMWE et i. marg. F, ubi supersunt litt. ***πέντων, *cum — fugissent* Lat μαχαιρᾶν ὁ βεντίδιοσ ἡρώδη (ἡρώιδη A) tr. LAMW βενδίδησ E Βενδίδιος Zon *μάχαιραν P 19 *καί, κ ex ν corr. A 20 *μαχαίρασ P *αὐτοῦ L 22 ὑπειδόμενοσ codd. E, corr. Dindorf *ἀφίξεως] ἀξιώσεωσ LW 23 *οὐδὲ] οὐ LAMW *βαλὼν V 24 τὰ — 320, 1 διημαρτηκότα] *et herodem optime sibi persuasisse cognouit seque peccasse* Lat

τιστα Ἡρώδην αὐτῷ παροινοῦντα καὶ αὐτὸν διημαρτηκότα παρα-
κούσαντα τῆς ἐκείνου συμβουλίας, ἀνεχώρει μὲν εἰς Ἀμμαοῦν πόλιν.
οἷς δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν Ἰουδαίοις περιετύγχανεν τούτους ἀπέσφαττεν
437 ἐχθροὺς τε καὶ φίλους ὀργιζόμενος ὑπὲρ ὧν πεπόνθει. παροξυν-
θεὶς δ' ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Σαμαρείας ᾔει· πρὸς γὰρ Ἀν-
τώνιον ἐγνώκει περὶ τούτων ἀφικέσθαι· δεῖσθαι γὰρ οὐχὶ τοιούτων
συμμάχων, οἳ βλάψουσι μᾶλλον αὐτὸν ἢ τοὺς πολεμίους· ἐξαρκεῖν
438 δὲ καὶ αὐτῷ πρὸς τὴν Ἀντιγόνου καθαίρεσιν. παρακολουθῶν δ'
ὁ Μαχαιρᾶς ἐδεῖτο μένειν· εἰ δὲ οὕτως ὥρμηκεν, ἀλλὰ τόν γε
ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰώσηπον παρακαθιστάνειν σφίσι προσπολεμοῦσιν
Ἀντιγόνῳ. καὶ διαλλάττεται μὲν πολλὰ τοῦ Μαχαιρᾶ δεηθέντος,
καταλιπὼν δὲ τὸν Ἰώσηπον αὐτόθι σὺν στρατῷ παρῄνεσεν μὴ ἀπο-
κινδυνεύειν μηδὲ τῷ Μαχαιρᾷ διαφέρεσθαι.
439 8. *Αὐτὸς* δὲ πρὸς Ἀντώνιον ἔσπευδεν, ἐτύγχανεν γὰρ πολιορκῶν
Σαμόσατα τὸ πρὸς τῷ Εὐφράτῃ χωρίον, σὺν ἱππόταις τε καὶ πε-
440 ζοῖς κατὰ συμμαχίαν αὐτῷ παροῦσιν. παραγενόμενος δ' εἰς Ἀντιό-
χειαν καὶ πολλοῖς ἐπιτυχὼν ἠθροισμένοις καὶ πρὸς Ἀντώνιον μὲν
σπουδὴν βαδίζειν ἔχουσιν, ὑπὸ δέους δὲ διὰ τὸ κατὰ τὰς ὁδοὺς
ἐπιτίθεσθαι τοὺς βαρβάρους καὶ πολλοὺς ἀναιρεῖν οὐ τολμῶντας
441 ἐξορμᾶν, παραθαρσύνας αὐτὸς ἡγεμὼν γίνεται τῆς ὁδοῦ. κατὰ δὲ

§ 436 = bell. Iud. I 319.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 416.

1 ἑαυτὸν FLV 2 συμβουλείασ L *σαμμαοῦν M ἐμμαοῦν V 3 *οἷς] εἰσ W τούτους] πάντασ E *ἀπέσφαττε, τε suppl. ut uid. m. 2 L 4 πεπόνθοι VE *παρωξυνθεὶσ W 5 δὲ FAVWE ἐπὶ καισαρείασ W εἴη P 6 ἔγνω VE οὐχὶ] οὐ E 7 *οἳ] ἢ F *βλάψουσιν αὐτὸν μᾶλλον tr. V ἐξαρκεῖν — 8 αὐτῷ] *seque ipsum sufficere* Lat 8 καὶ om. E αὐτῷ] ἑαυτῷ E αὐτὸν ed. pr. αὐτὸς Bekker δὲ FLAMWE 9 *μαχαιρασ sine accentu hic et infra P *οὕτως] *omnibus modis* Lat γε] E τε PFAMVW, om. L 10 *ἰώσηππον L *iosippum* hic et infra Lat *σφίσι] φησιν P *προπολεμουσιν P 11 *διαλάττεται F *πολλὰ δεηθέντοσ τοῦ μαχαιρᾶ tr. F τοῦ μαχαιρᾶ πολλὰ δεηθέντοσ tr. V *μαχαιρᾶι A 12 *καταλειπὼν P 14 *ἔσπευσεν ut uid. M *γὰρ] δὲ FLAMVW 15 *σαμοσάτα P σαμώσατα L *τὸ] τὰ V τῷ] τὸ L, om. E εὐφράτην E τε om. W 16 αὐτῷ] οὕτω F *παραγινόμενοσ L δὲ E 17 *καὶ πρὸς — 18 ἔχουσιν] *qui ad antonium pergere festinabant* Lat *καὶ (ante πρὸς) om. Dindorf μὲν om. E 18 *σπουδῇ βαδίζειν, litt. ῃ β i. ras. man. recent. A *βαδίζειν ἔχουσι σπουδὴν tr. V *τὸ om. V 19 *ἐπιθέσθαι P *τολμῶντας] τολμῶσιν Dindorf 20 *παραθαρρύνασ FLAMV παραθαρύνασ W κατὰ — 321, 1 Σαμοσάτων] *sed cum ante duas mansiones samosatorum uenisset* Lat

σταθμὸν δεύτερον * τῶν Σαμοσάτων ἐλόχα μὲν αὐτόθι τῶν βαρ-
βάρων ἐνέδρα τοὺς φοιτῶντας πρὸς Ἀντώνιον, δρυμῶν δὲ τὰς εἰσ-
βολὰς τὰς εἰς τὰ πεδία διαλαμβανόντων προλοχίζουσιν αὐτόθι τῶν
ἱππέων οὐκ ὀλίγους ἠρεμήσοντας ἕως ἂν εἰς τὸ ἱππήλατον οἱ διεξ-
ιόντες ἔλθοιεν. ὡς δ' οἱ πρῶτοι διεξῆλθον, ὀπισθοφυλακεῖ μὲν 442
Ἡρώδης, προσπίπτουσι δὲ ἐξαπιναίως οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας ὄντες εἰς
πεντακοσίους, καὶ τρεψαμένων τοὺς πρώτους ἐπιδραμὼν ὁ βασιλεὺς
τῇ ῥύμῃ τῇ περὶ αὐτὸν παραχρῆμα μὲν ἀνακόπτει τοὺς πολεμίους,
ἐπεγείρει δὲ τὸ τῶν οἰκείων φρόνημα καὶ θαρραλέους ἀπεργάζεται,
καὶ τῶν πάλαι φευγόντων ἐξ ὑποστροφῆς μαχομένων ἐκτείνοντο
πάντοθεν οἱ βάρβαροι. ἐπέκειτο δ' ὁ βασιλεὺς ἀναιρῶν καὶ τὰ 443
διηρπασμένα, πολλὰ δ' ἦν σκευοφόρα καὶ ἀνδράποδα, πάντα ἀνα-
σωσάμενος προῄει. καὶ πλειόνων αὐτοῖς ἐπιθεμένων τῶν ἐν τοῖς 444
δρυμῶσιν, οἳ πλησίον τῆς εἰς τὸ πεδίον ἐκβολῆς ἦσαν, καὶ τούτοις
προσμίξας αὐτὸς μετὰ στίφους καρτεροῦ τρέπεται καὶ πολλοὺς
αὐτῶν ἀποκτείνας ἀδεᾶ τοῖς ἑπομένοις ὁδὸν παρεῖχεν· οἱ δὲ σωτῆρα
καὶ προστάτην αὐτὸν ἐκάλουν.
9. Ἐπεὶ δὲ πλησίον τῶν Σαμοσάτων γεγόνει, πέμπει τὸ στρά- 445
τευμα ὑπαντησόμενον Ἀντώνιος σὺν τῷ οἰκείῳ κόσμῳ τιμὴν Ἡρώδῃ
ταύτην ἀπονέμων καὶ ἐπικουρίας ἕνεκα· τὴν γὰρ τῶν βαρβάρων
ἀκηκόει κατ' αὐτῶν ἐπίθεσιν. καὶ δὴ παρόντα τε εἶδεν ἀσμένως 446
καὶ τὰ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῷ πεπραγμένα μαθὼν ἐδεξιοῦτο καὶ τῆς
ἀρετῆς ἐθαύμαζεν, αὐτός τε περιλαβὼν αὐτὸν Ἀντώνιος ὡς εἶδεν

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 416.

1 *σταθμὸν] βαθμὸν P ante aut post τῶν Σαμοσάτων aliquid excidit σαμοσατῶν F *ἐλόχα] ἔλαχε M 2 δρυμώνων LAME δρυμόνων F δριμώνων W *δρυμῶν — 3 διαλαμβανόντων] *nam spinis obstruebant camporum aditus* Lat 3 *προλοχίζουσιν, ι (in ιν) i. ras. A 4 *ἠρεμήσαντοσ W *ἕως] *ut* (h. e. ὡς) Lat *διεξελθόντεσ P 5 *ὡς — διεξῆλθον om. L δὲ E ὠπισθοφυλάκει FLA²MVE ὀπισθοφυλάκει A¹ 6 ἐξαπηνέωσ P 8 ῥώμῃ E τῇ] τῇ τῇ V τῶν E fort. recte μὲν om. FE 9 θαρσαλέουσ AMW 11 πανταχόθεν FLAMVWE δὲ FLAMVWE 12 δ' ἦν] δῆλον P δὲ ἦν E 13 *προῄει] προσείη P *αὐτοῖς] αὐτοῦ AM ἐπιτιθεμένων FLAMVWE 14 ἐκβολῆς] ἐκδρομῆσ E εἰσβολῆσ coni 15 προσμίξας] συμμίξασ LAMWE συμπροσμίξασ F *στίφους] ξίφουσ P 16 *τὴν ὁδὸν coni 17 ἐκάλουν] ἀπεκάλουν FLVWE ἐπεκάλουν AM 18 *ἐγεγόνει FLAMW 21 ἠκηκόει FLAMVWE καὶ δὴ — 322, 1 ἀποδείξας] *cumque praesentem alacriter uidisset et cognouisset ab eo quae per uiam acciderant, amplectebatur et uirtutem eius laudibus efferebat et osculabatur eum et praeponebat sibi quem paulo ante regem ipse monstrauerat* Lat 22 τὰ om. L τὰ κατὰ i. ras. A 23 *περιλαβὼν non intellego αὐτὸν] s. F, om. E ἀντώνιον E *ὡς εἶδεν eicit Ernesti *εἶδεν] εἶδεν ἀσμένωσ ed. pr.

447 *ἠσπάζετο προυτίμα τε νεωστὶ βασιλέα ἀποδείξας. Ἀντιόχου δὲ
μετ᾽ οὐ πολὺ τὸ ἔρυμα παραδόντος καὶ διὰ τοῦτο παυσαμένου τοῦ
πολέμου Σοσσίῳ μὲν Ἀντώνιος παραδίδωσιν * παρακελευσάμενος
δὲ Ἡρώδῃ συμμαχεῖν αὐτὸς ἐπ᾽ Αἰγύπτου ἐχώρει. καὶ Σόσσιος
μὲν δύο τάγματα ἐπικουρικὰ Ἡρώδῃ προύπεμψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν,
αὐτὸς δὲ μετὰ τοῦ πλείονος στρατοῦ ἠκολούθει.*
448 10. *Ἔτυχεν δ᾽ ἤδη κατὰ τὴν Ἰουδαίαν τεθνεὼς Ἰώσηπος τρόπῳ
τοιούτῳ· λήθην μὲν ὧν αὐτῷ παρήγγειλεν ὁ ἀδελφὸς πρὸς Ἀν-
τώνιον ἀπερχόμενος λαμβάνει, στρατοπεδευσάμενος δὲ ἀνὰ τὰ ὄρη,
πέντε γὰρ αὐτῷ σπείρας Μαχαιρᾶ δόντος ἐπὶ Ἱεριχοῦντος ἠπείγετο
449 βουλόμενος ἐκθερίσαι τὸν σῖτον αὐτῶν, καὶ νεοσυλλέκτου τοῦ Ῥω-
μαίων στρατεύματος ὄντος, καὶ πολέμων ἀπείρως ἔχοντος, καὶ γὰρ
πολὺ ἐκ Συρίας ἦν τὸ κατειλεγμένον, ἐπιθεμένων αὐτόθι τῶν πολε-
μίων, ἀποληφθεὶς ἐν δυσχωρίαις αὐτός τε ἀποθνήσκει γενναίως
μαχόμενος καὶ τὸ στράτευμα πᾶν ἀπέβαλεν· ἓξ γὰρ σπεῖραι δι-
450 εφθάρησαν. κρατήσας δὲ τῶν νεκρῶν Ἀντίγονος ἀποτέμνει τὴν Ἰω-
σήπου κεφαλὴν πεντήκοντα ταλάντων αὐτὴν ῥυομένου Φερώρα τἀ-
δελφοῦ. καὶ μετὰ τοῦτο ἀποστάντες Γαλιλαῖοι τῶν παρὰ σφίσι
δυνατῶν τοὺς τὰ Ἡρώδου φρονοῦντας ἐν τῇ λίμνῃ κατεπόντωσαν,
καὶ τῆς Ἰουδαίας πολλὰ ἐνεωτερίσθη. Μαχαιρᾶς δὲ χωρίον Ηττον
ἐξωχύρου.*
451 11. *Παρῆσαν δ᾽ ἄγγελοι τῶν πεπραγμένων πρὸς τὸν βασιλέα
καὶ ἐν Δάφνῃ τῆς Ἀντιοχείας ἐδήλωσαν αὐτῷ τὴν κατὰ τὸν ἀδελ-
φὸν τύχην, προσδεχομένῳ μέντοι καὶ αὐτῷ διά τινας ὀνείρων ὄψεις*

§ 446 = bell. Iud. I 322.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 416.

1 *τε*] *δὲ* AMW *τε ὡσ* FV 2 *μετ᾽ οὐ*] *οὐ μετὰ* LAMW *οὐ μετ᾽ οὐ* FV 3 *σωσσίω* L et ex corr. F *σωσίω* E **παραδίδωσιν*] *Συρίαν παραδίδωσιν* ex bell. Iud. § 327 recte Hudson 4 **αἴγυπτον* V *σώσιοσ* E et Syncellus p. 579 sq. 5 **ἐπικουρικὰ*] *ἐπικουρήσοντα* V 7 *δὲ* ME et ex corr. A **iosippum* Lat 8 **τοιούτῳ*] *τούτω* V 9 *ἀνερχόμενος* ed. pr. 10 **αὐτῷ* om. W **μαχαιρᾶι* A **ἱεριχοῦν* (τ supra) V 11 **αὐτῶν* om. L Lat **ῥωμαίοι* VW 13 *πολὺσ* P *ἦν* om. W *τὸ* om. PFV *κατειλεγμένοσ* P *ἐπιτιθεμένων* E teste Hudsono 14 **ἀπολειφθεὶσ* M **δυσχερίαισ* V *τε θνήσκει* (δὲ supra) E 15 **πᾶν*] *ἅπαν* L, om. V *ἓξ* fort. corruptum 16 **δὲ*] *γὰρ* (*γαρ* deletum) P **νεκρῶν*] *inimicos* Lat **iosippi* Lat 20 *χωρίον* — 21 *ἐξωχύρου*] *oppidum gittam munitissimum capit* Lat *χωρίον ἧττον* P *γήθαν* (*γηθαν* L *γιθὰν* AMW *γιθτᾶν* V) *χωρίον* (*χωρίον* L) FLAMVW *Ηττον*] *Γιθθᾶ* aut *Γιθθα* bell. Iud. *Γίτταν* aut *Γίττον* coni 22 *δὲ* E et ex corr. A 23 *αὐτῷ*] *αὐ·* sic L *τὴν*] *τὰ* E **κατὰ τὸν*] *κατ᾽* W 24 *τύχην, η* i. ras. man. rec. ex *ει* corr. uid. A, om. E *μέντοι* om. E

τρανῶς προφαινούσας τὸν τοῦ ἀδελφοῦ θάνατον. ἐπειχθεὶς οὖν 452
κατὰ τὴν πορείαν ὡς κατὰ Λίβανον τὸ ὄρος γίνεται, ὀκτακοσίους
μὲν τῶν αὐτόθι προσλαμβάνει, ἔχων δὲ καὶ Ῥωμαϊκὸν ἓν τάγμα
εἰς Πτολεμαΐδα παραγίνεται, κἀκεῖθεν νυκτὸς ἀναστὰς μετὰ τοῦ
στρατοῦ προήει διὰ τῆς Γαλιλαίας. ὑπήντων δ' οἱ πολέμιοι καὶ 453
κρατηθέντες τῇ μάχῃ κατεκλείσθησαν εἰς χωρίον, ὅθεν ἦσαν ὡρ-
μηκότες τῇ προτεραίᾳ· προσβολὰς δὴ τοὐντεῦθεν [ἔωθεν] ἐποιεῖτο,
καὶ πολλοῦ χειμῶνος καταρραγέντος οὐδὲν ποιεῖν δυνάμενος ἀπάγει
τὴν στρατιὰν εἰς τὰς πλησίον κώμας. ἐλθόντος δ' αὐτῷ παρ' Ἀν-
τωνίου καὶ δευτέρου τάγματος οἱ τὸ χωρίον ἔχοντες φοβηθέντες
νυκτὸς ἐξέλιπον αὐτό. καὶ ὁ βασιλεὺς ἔσπευδεν ἐπὶ Ἱεριχοῦντος 454
τιμωρήσασθαι κατὰ νοῦν ἔχων αὐτοὺς ὑπὲρ τἀδελφοῦ. ἐπεὶ δὲ
κατέζευξεν, εἱστία μὲν τοὺς ἐν τέλει, μετὰ δὲ τὴν συνουσίαν παρ-
ῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ἀπολύσας τοὺς παρόντας. ἐνταῦθα ἴδοι 455
τις ἂν τοῦ βασιλέως τὴν ἐκ τοῦ θεοῦ εὔνοιαν· πίπτει μὲν γὰρ ἡ
στέγη τοῦ οἰκήματος, οὐδένα δὲ ἀπολαβοῦσα διέφθειρεν, ὥστε
πάντας πιστεῦσαι τὸν Ἡρώδην εἶναι θεοφιλῆ, μέγαν οὕτω καὶ
παράδοξον διαφυγόντα κίνδυνον.

12. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν πολεμίων ἑξακισχίλιοι ἀπ' ἄκρων κατι- 456
όντες τῶν ὀρῶν εἰς μάχην ἐφόβουν τοὺς Ῥωμαίους. οἱ δὲ γυμνῆτες
προσιόντες τοῖς παλτοῖς ἔβαλλον καὶ λίθοις τοὺς περὶ τὸν βασιλέα
ἐξεληλυθότας αὐτόν τε παλτῷ τις παρὰ τὴν λαπάραν ἔβαλεν. Ἀν- 457
τίγονος δ' ἐπὶ τὴν Σαμάρειαν πέμπει στρατηγὸν Πάππον ὄνομα
σὺν δυνάμει πολλῇ βουλόμενος παρασχεῖν τοῖς πολεμίοις δόξαν
πολεμοῦντος ἐκ περιουσίας. ἀλλ' ὁ μὲν Μαχαιρᾷ τῷ στρατηγῷ

---

§ 452 = bell. Iud. I 329.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 416.
1 *ἐπιχθεὶσ P 2 *ὀκτακοσίους] ω^ονσ,^ V ὡσ ω' ed. pr. 3 *προσλαμβ^α'^ V *sumens* Lat προσλαμβάνων ed. pr. *ἓν om. P 5 *προσήει P *ἀπήντων P δὲ] δὲ καὶ E 6 εἰς] εἴσ τι E *in aliquo* Lat 7 δὴ] δὲ E fort. recte *τουνθευτεν, ευ ex εν corr. P ἔωθεν om. PE Lat 9 *ἐ^λ^νθόντοσ M δὲ E ἀντωνίω ME 11 ἐξέλειπον PFV αὐτῶ L βα|λεὺσ L ἱεριχοῦντα E 12 *αὐτοὺσ ex αὐτὸσ corr. L τοῦ ἀδελφοῦ E 13 ἑστιᾶ E 14 *δομάτιον W εἴδοι P 19 ἀπ'] ἐξ E 20 *ἐφοβοῦντο P γυμνῆτεσ, ε i. ras. A γυμνήταισ W γυμνῆται V 21 πάλτοισ P πελτοῖσ FLAMVW 22 αὐτόν] αὐτῶ FLAMW πάλτω P πελτῶ FLAMVW πέλτη E τίσ (ex τῆσ corr. A) FA *ἔβαλλεν FM 23 δὲ E *πάπτον V *pampum* Lat 24 πολλῇ] τινὶ FLAMVWE *aliquanto* Lat 25 *ἀλλ' — 324, 1 προσκάθητο] *machaera uero pampo duci assidebat* Lat

προσεκάθητο· Ἡρώδης δὲ πέντε πόλεις καταλαβὼν τοὺς ἐγκαταλη-
φθέντας περὶ δισχιλίους ὄντας ἐφόνευσεν αὐτάς τε τὰς πόλεις ἐμ-
458 πρήσας ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸν Πάππον· ἐστρατοπεδεύσατο δ᾽ οὗτος
περὶ κώμην Ἰσάνας καλουμένην καὶ πολλῶν αὐτῷ προσρεόντων ἐκ
τῆς Ἱεριχοῦς καὶ τῆς ἄλλης Ἰουδαίας, ἐπεὶ πλησίον γίνεται, τῶν
πολεμίων ἐπεξελθόντων αὐτοῖς ὑπὸ θράσους συμβαλὼν κρατεῖ τῇ
μάχῃ, καὶ τιμωρῶν τἀδελφῷ φεύγουσιν εἰς τὴν κώμην εἵπετο κτεί-
459 νων. πεπληρωμένων δὲ τῶν οἰκήσεων ὁπλιτῶν καί τινων ἀναφευ-
γόντων ἐπὶ τὰς στέγας κρατεῖ τούτων, καὶ τοὺς οἴκους τῶν ὀρόφων
ἀνασκάπτων ἔμπλεα τὰ κάτω τῶν στρατιωτῶν ἑώρα ἀθρόων ἀπει-
460 λημμένων. τούτους μὲν οὖν πέτραις ἄνωθεν βάλλοντες σωρηδὸν
ἐπ᾽ ἀλλήλοις ἀνῄρουν· καὶ θέαμα τοῦτο δεινότατον ἦν κατὰ τόνδε
τὸν πόλεμον νεκρῶν τὸ πλῆθος ἀπείρων ἐντὸς τῶν τειχῶν ἐπ᾽
461 ἀλλήλοις κειμένων. τοῦτο τὸ ἔργον μάλιστα τὰ φρονήματα τῶν
πολεμίων ἔκλασεν καραδοκούντων τὸ μέλλον· ἑωρῶντο γὰρ παμ-
πληθεῖς πόρρωθεν συγγενόμενοι περὶ τὴν κώμην· οἳ τότε ἔφευγον.
καὶ εἰ μὴ χειμὼν ἐπέσχεν βαθύς, ἧκεν ἂν καὶ ἐπὶ Ἱεροσόλυμα ἡ
βασιλέως στρατιὰ θαρροῦσα τῷ νενικηκέναι, καὶ τὸ πᾶν ἦν ἂν εἰρ-
γασμένη· καὶ γὰρ Ἀντίγονος ἤδη τὴν παντελῆ φυγὴν ἐσκόπει καὶ
ἀπανάστασιν ἐκ τῆς πόλεως.

---

§ 457 = bell. Iud. I 334.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 417.

1 *προσεκάθητω* P *παρεκάθητο* FV *προεκάθητο* L *προσκάθηται* E post **πέντε* 4—5 litt. erasae P **παραλαβὼν* FLAMVW *ἐγκαταληφθέντας*] *ἐνκαταλιπόντασ* P *ἐγκαταλειφθέντασ* FLAMVW *καταληφθέντασ*, *η* in *ει* corr. E *relictos* Lat 3 **τὸν*] *τὴν* P **παμπον* PLat *πάπτον* V *ἐστρατοπεδεύετο* (-*παιδ*- L) FLAMVW *δὲ* FLAMW 4 *περὶ*] ex bell. Iud. *ἐπὶ* codd. *Ἰσάνας*] *ϊσανᾶσ* P *assanam* Lat *Κανᾶ* bell. Iud. § 334 recte ut uid. *αὐτῶν* V 5 **Ἱεριχοῦντος* Hudson **τῆς* om. F **ἄλλης* om. FLAMVW Lat *Ἰουδαίας*] *ἰδουμαίασ* E 6 *ἐπεξελθόντων*, *ων* ex *οσ* corr. M *θάρσουσ* FLAMVW *τὴν μάχην* F 7 **εἵπετο*] *ἐπέκειτο* V 8 **οἰκήσεων*] *οἰκήων* V *τινων*] *πολλῶν* LAMVWE *πολλῶν τινῶν* F 9 *κρατεῖ* — 12 *ἀνῄρουν*] *tectis auulsis desuper lapidibus eos oppressit* Lat *τοὺς οἴκους τῶν ὀρόφων*] *τοὺσ ὀρόφουσ τῶν οἰκιῶν* (*οἰκειῶν* L[1] *οἴκων* E) FLAME *τῶν ὀρόφων τοὺσ οἴκουσ* V *τοὺσ ὄρκουσ τῶν οἰκιῶν* W cf. bell. Iud. 10 *τὰ κάτω*] E *τὰ κατὰ* P *ταῦτα* LAMVW, om. F *τῶν* om. E **ἀθρῶον* V *ἀθρόως* Ernesti 11 *πέτρασ* P *πέτροισ* AMWE 12 *δεινότατον*] *δεινὸν* P *κατὰ*] *τῶν κατὰ* coni 13 *ἐντὸσ* ex *ἐντοῖσ* corr. V *ἐκτὸς* Lowthius

16 *συγγινόμενοι* FLAMVW *ἔφυγον* L 17 **χιμὼν* P **ἐπέσχεν βαθύς*] *ὄπισθεν βαθὺσ ἦν* P *ὄπισθεν βαθὺσ* W *βαθ·ὺσ* A 18 *νενικέναι* F *ἂν* om. FME **ἠργασμένοι* L *εἰργασαμένη* W *εἰργασμένον* coni 20 **ἐπανάστασιν* AW, i. marg. *γρ ἀπανάστασιν* A

13. *Τότε μὲν οὖν ὁ βασιλεύς, ὀψία γὰρ ἦν, δειπνοποιεῖσθαι* 462
κελεύει τοὺς στρατιώτας, αὐτὸς δέ, ἐκεκμήκει γάρ, εἰσελθὼν εἴς
τι δωμάτιον περὶ λουτρὸν ἦν. ἔνθα καὶ κίνδυνος αὐτῷ μέγιστος
συνέπεσεν, ὃν κατὰ θεοῦ πρόνοιαν διέφυγεν· γυμνοῦ γὰρ ὄντος 463
αὐτοῦ καὶ μετὰ παιδὸς ἑνὸς ἀκολούθου λουομένου [ἐν τῷ] ἐντὸς
οἰκήματι τῶν πολεμίων τινὲς ὡπλισμένοι συμπεφευγότες αὐτόθι
διὰ φόβον μεταξὺ λουομένου ὁ πρῶτος ὑπεξέρχεται ξίφος ἔχων
γυμνὸν καὶ διὰ θυρῶν χωρεῖ, καὶ μετὰ τοῦτον δεύτερος καὶ τρίτος
ὁμοίως ὡπλισμένοι, οὐδὲν βλάψαντες τὸν βασιλέα ὑπ' ἐκπλήξεως,
ἀγαπῶντες δὲ τὸ μηδὲν αὐτοὶ παθόντες εἰς τὸ πρόσθεν διεκπε-
σεῖν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὴν μὲν Πάππου κεφαλήν, ἀνῄρητο γάρ, 464
ἀποκόψας Φερώρᾳ ἔπεμψεν ποινὴν ἀνθ' ὧν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ πά-
θοι· οὗτος γὰρ ἦν αὐτόχειρ ἐκείνου γεγενημένος.

14. *Λήξαντος δὲ τοῦ χειμῶνος ἄρας ἐκεῖθεν ἐγγὺς τῶν Ἱερο-* 465
σολύμων ἔρχεται καὶ πλησίον στρατοπεδεύεται τῆς πόλεως· τρίτον
δὲ ἔτος τοῦτο ἦν αὐτῷ ἐξ οὗ βασιλεὺς ἐν Ῥώμῃ ἀποδέδεικτο. ἀνα- 466
στρατοπεδευσάμενος δὲ καὶ πλησίον ἐλθὼν τοῦ τείχους κατὰ τὸ
ἐπιμαχώτατον πρὸ τοῦ ἱεροῦ στρατοπεδεύεται προσβαλεῖν διεγνω-
κώς, ὡς καὶ πρότερόν ποτε Πομπήιος. τρισὶν δὲ διαλαβὼν χώμασιν
τὸν τόπον πύργους ἀνίστα πολλῇ τε χειρὶ πρὸς τὸ ἔργον χρώμενος
καὶ τέμνων τὴν πέριξ ὕλην. παρακαταστήσας δὲ τοῖς ἔργοις τοὺς 467
ἐπιτηδείους, ἱδρυμένης ἔτι τῆς στρατιᾶς αὐτὸς εἰς Σαμάρειαν ἐπὶ

---

§ 462 = bell. Iud. I 340.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 417.

1 *ὀψίασ V 2 δέ] E *uero* Lat τε codd. ἐκεκμηκμήκει W *ἐπελθὼν P 3 *δομάτιον W 5 λουομένου] λεγομένου V *ἐν τῷ om. P *ἐν τῷ — 7 ἐπεξέρχεται] *hostium quidam qui armati in eadem domo pro timore celati fuerant inuadunt, quorum unus exiit* Lat *ἐντὸς] ἐν τῷ coni, cf. bell. Iud. § 340 6 *ὡπλισμένοι ex ὡπλισάμενοι corr. V *συμπεφυγότεσ W 7 φόβον] φόβον ἦσαν καὶ PFLVE ἐπεξέρχεται FLAMVWE *ξίφοσ, ξι ex corr. L 8 θυρίδων E *ἐχώρει L μετ' αὐτὸν FLAMVWE *δεύτερον L ἑξῆς δὲ πλείους post *τρίτος addit bell. Iud. 10 *τὸ] τῶ V 11 δὲ E *πάπτου V *pampi* Lat *ἀνήρη (τ supra) V ἀνῄρηται ed. pr. 12 *ἀποκόψας — πάθοι] *ferora decidens pro ultione fratris herodi transmisit* Lat *φερώρασ P 13 γενόμενοσ E 14 i. marg. λζ' F τῶν om. FLAMVW 15 *στρατοπαιδεύεται L τρίτον δὲ αὐτῶ τοῦτο ἔτοσ ἦν tr. FLAMVW τοῦτο δὲ αὐτῶ τρίτον ἔτοσ ἦν E 16 *ἀπεδέδεικτο FLAMW i. marg. λζ' L 18 *ἐπιμαχότατον PL *ἱεροῦ καταστρατοπεδεύεται FLAMVW προσβάλλειν PFE 19 *ὡς] ᾧ uel καθ' ὃ coni; cf. bell. Iud. *διαλαβών, ω ex ει corr. L 20 ἀνίστη FLAMW ἀνίστησι V ἀνιστᾶ E τε] δὲ E 21 δὲ] τὲ E 22 *ἔτι] ἐπι P

τὸν γάμον ᾤχετο ἀξόμενος τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀριστοβούλου θυ-
γατέρα· ταύτην γὰρ ἦν ἐγγεγυημένος, ὥς μοι καὶ πρότερον εἴρηται.
468 XVI. 1. *Μετὰ δὲ τοὺς γάμους ἦλθεν μὲν διὰ Φοινίκης Σόσ-*
σιος προεκπέμψας τὴν δύναμιν διὰ τῆς μεσογαίας, ἦλθεν δὲ καὶ ὁ
στρατὸς πλῆθος ἱππέων τε καὶ πεζῶν, παρεγένετο δὲ καὶ ὁ βασι-
λεὺς ἐκ τῆς Σαμαρείτιδος οὐκ ὀλίγον πρὸς τῷ πάλαι στρατὸν ἄγων·
469 *περὶ τρισμυρίους γὰρ ἦσαν. πάντες δ' ἐπὶ τὸ Ἱεροσολυμιτῶν ἠθροί-*
ζοντο τεῖχος, καὶ διεκάθητο πρὸς τῷ βορείῳ τείχει τῆς πόλεως
στρατιᾶς ἕνδεκα μὲν οὖσα τέλη ὁπλιτικοῦ, ἓξ δὲ χιλιάδες ἱππέων,
ἄλλα δὲ ἐπικουρικὰ ἀπὸ τῆς Συρίας, δύο δ' ἡγεμόνες, Σόσσιος μὲν
ὑπ' Ἀντωνίου σταλεὶς σύμμαχος, Ἡρώδης δ' ὑπὲρ αὑτοῦ, ὡς Ἀν-
τίγονον ἀφελόμενος τὴν ἀρχὴν ἀποδειχθέντα ἐν Ῥώμῃ πολέμιον
αὐτὸς ἀντ' ἐκείνου βασιλεὺς εἴη κατὰ τὸ τῆς συγκλήτου δόγμα.
470 2. *Μετὰ δὲ πολλῆς προθυμίας καὶ ἔριδος ἅτε σύμπαντος*
ἠθροισμένου τοῦ πλήθους οἱ Ἰουδαῖοι τοῖς περὶ τὸν Ἡρώδην ἀντε-
πολέμουν κατειληθέντες ἐντὸς τοῦ τείχους, πολλά τε ἐπεφήμιζον
περὶ τὸ ἱερὸν καὶ πολλὰ ἐπ' εὐφημίᾳ τοῦ δήμου, ὡς ῥυσομένου
471 *τῶν κινδύνων αὐτοὺς τοῦ θεοῦ. τά τε ἐκτὸς τῆς πόλεως ἀπεσκευ-*
άσαντο, ὡς μηδ' ὅσα τροφὴ δύναιτο εἶναι ὑπολιπεῖν ἢ ἀνθρώποις

---

§ 467 = bell. Iud. I 344.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 418.

2 **ἦν* om. F **ἐγγεγγυημένος* M *ἠγγυημένος* ed. pr. 3 i. marg. *XXVIII* Lat *κη'* E *δὲ*] *δὴ* E **σώσιοσ* F *σόσιοσ* V *sosius* Lat hic et u. 10 4 **διεκπέμψασ* P *cum — praemisisset* Lat *μεσογείου* (*ει* ex *ε* corr., *υ* i. ras. corr. A) FLAMV *μεσογείασ* W *ἦλθεν* — 5 *πεζῶν*] *uenit etiam multitudo equitum et peditum* Lat 5 **στρατὸς*] *στρατηγὸσ* FLAMVW *πλῆθος*] *πλῆθοσ ἔχων* FLAMVW *ἱππέων*] *καὶ ἱππέων* W *τε* om. AMW 6 **σαμαρίτιδοσ* F **τῷ*] *τὸ* LV¹W 7 *περὶ τρισμυρίους*] *τρισμύριοι* FLAMW *δὲ* FLAMVWE *ἐπὶ*] *πρὸσ* E **τὸ*] *τῶ* L *Ἱεροσολυμιτῶν ἠθροίζοντο* om. W *ἱεροσολύμων* FLAMVE Lat 8 **καὶ* om. AMW *διεκάθηντο* FLAMVWE Lat **πρὸς*] *μὲν πρὸσ* P *δὲ πρὸσ* AMW **τῷ*] *το* L *στρατιᾶς* — 10 *Συρίας* om. E *στρατιᾶς*] *quorum exercitus* (*erat*) Lat *στρατιὰ* ed. pr. *μενοῦσα* PA¹ *ὁπλιτικοῦ*] *ὁπλιτικοὺσ* P *ὁπλιτικὸν* FLAMVW *χιλιάδασ* P 10 *δὲ ἐπικ.*] *τε ἐπικ.* ed. pr. *ἦσαν* post *ἡγεμόνες* add. E **σόσιοσ* VW 11 *ἀποσταλεὶσ* FLAMW *αὐτοῦ* V *ὡς*] *ὅσ* AMW 12 *εἰσ ῥώμην* P 13 *βασιλεὺς εἴη*] *βασιλεύσειε* FLAMVW *τῆς* om. V 14 **πολλῆσ δὲ* tr. FLAMVW 15 **πλήθους*] *ἔθνουσ* FLAMVW **τοῖς*] *τοὺσ* L 16 *κατειληθέντες*] *καταλειφθέντεσ* FM¹V et ex corr. E *καταληφθέντεσ* LAE¹ et ex corr. M *καταληφθέντοσ* W *qui — conclusi fuerant* Lat **πολλά*] *πολλοί* coni, cf. bell. Iud. **ἐφήμιζον* LAMW 17 *καὶ* fort. spurium *εὐφημίᾳ*] *εὐθυμία* E fort. recte **ῥυσαμένου* FLAMW 18 *ἐκτὸς*] E *foras* Lat *ἐντὸσ* codd., cf. bell. Iud. 19 *μηδὲ* E **δύναιντο* LAMVW

ἢ ὑποζυγίοις, λῃστείαις τε λάθρα χρώμενοι ἀπορίαν παρέσχον.
ταῦτα δ' Ἡρώδης συνιδὼν πρὸς μὲν τὰς λῃστείας ἐν τοῖς ἐπικαι- 472
ροτάτοις τόποις παρελόχιζεν, πρὸς δὲ τὰ ἐπιτήδεια πέμπων ὁπλι-
τικὰ τέλη πόρρωθεν ἀγορὰν συνεκόμιζεν, ὡς ὀλίγου χρόνου πολλὴν
ἀφθονίαν αὐτοῖς γενέσθαι τῶν ἀναγκαίων. ἤρτο δὲ συνεχῶς ἤδη 473
πολλῆς χειρὸς ἐργαζομένης καὶ τὰ τρία χώματα εὐπετῶς· θέρος τε
γὰρ ἦν καὶ οὐδὲν ἐμποδὼν πρὸς τὴν ἀνάστασιν οὔτ' ἀπὸ τοῦ ἀέρος
οὔτ' ἀπὸ τῶν ἐργαζομένων, τά τε μηχανήματα προσάγοντες κατέ-
σειον τὸ τεῖχος καὶ πάσαις ἐχρῶντο πείραις. οὐ μὴν ἐξέπληττον 474
τοὺς ἔνδον, ἀλλὰ ἀντετεχνῶντο κἀκεῖνοι πρὸς τὰ παρὰ τούτων γινό-
μενα οὐκ ὀλίγα, ἐπεκθέοντές τε τὰ μὲν ἡμίεργα ἐνεπίμπρασαν τὰ
δ' ἐξειργασμένα, εἴς τε χεῖρας ἰόντες οὐδὲν κακίους τὰς τόλμας
Ῥωμαίων ἦσαν, ἐπιστήμῃ δ' ἐλείποντο. πρός τε τὰς μηχανὰς ἀντ- 475
ετείχιζον ἐρειπομένων τῶν πρώτων οἰκοδομημάτων, ὑπὸ γῆν τε
ἀπαντῶντες ἐν ταῖς μεταλλεύσεσιν διεμάχοντο, ἀπονοίᾳ δὲ τὸ πλέον
ἢ προμηθείᾳ χρώμενοι προσελιπάρουν τῷ πολέμῳ εἰς τοὔσχατον,
καὶ ταῦτα μεγάλου στρατοῦ περικαθημένου σφᾶς καὶ λιμῷ ταλαι-
πωρούμενοι καὶ σπάνει τῶν ἐπιτηδείων· τὸν γὰρ ἑβδοματικὸν ἐνι-
αυτὸν συνέβη κατὰ ταῦτ' εἶναι. ἀναβαίνουσιν δὲ ἐπὶ τὸ τεῖχος 476
πρῶτον μὲν λογάδες εἴκοσι, ἔπειτα δὲ ἑκατόνταρχοι Σοσσίου· ᾑρέθη
γὰρ τὸ μὲν πρῶτον τεῖχος ἡμέραις τεσσαράκοντα, τὸ δὲ δεύτερον
πεντεκαίδεκα· καί τινες τῶν περὶ τὸ ἱερὸν ἐνεπρήσθησαν στοῶν,
ἃς Ἡρώδης Ἀντίγονον ἐμπρῆσαι διέβαλεν, μῖσος αὐτῷ πραγματευό-

§ 472 = bell. Iud. I 349.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 418.

1 *τε] δὲ W *λάθραι A ἄρα F ἀπορία FE ἀπορείαισ P; nec sana haec uidentur ἀπορίαν παρέσχον] *inopiam eis parabant* Lat 2 *ταῦτ' sic P δὲ E *ἐν — 3 τόποις] τοὺσ ἐπικαιροτάτουσ τόπουσ V, cf. V 45 3 προελόχιζεν (-ζε FA²MVE) FLAMVWE *insidias parauit* Lat 4 *ὡς] ὅσ W 5 *ἤρτω L συνεχῶς] coni συχνῶσ codd. E et ut uid. Lat 7 οὔτε E 8 οὔτε E 10 ἀλλ' FLAMVWE *ἐντετεχνῶντο L 11 ὀλίγαν L¹ *ἐνεπήμπρασαν L ἐνεπίμπρασαν, αν i. ras. corr. A 12 δ'] δὲ VE κακίουσ ῥωμαίων ἦσαν τὰσ τόλμασ tr. V τὰς τόλμας om. E 13 *τῶν ῥωμαίων FLAMW δὲ E *ἐλίποντο M et ex corr. A ἀνετείχιζον E 15 *ἐν ταῖς μεταλλεύσεσιν] *fodientibus* Lat, unde μεταλλεύουσι Hudson *ἐν ταῖς] αὐταῖσ AMW, om. ed. pr. 16 *προμηθεία, μηθεία i. ras. M προθυμία V 17 παρακαθημένου L 18 *ἑβδομαδικὸν Cocceji 19 κατὰ ταῦτ'] κατ' αὐτὸν FLAMWE κατὰ ταὐτὸν V *tunc* Lat 20 *λογάδες ex Herodis exercitu delecti erant, cf. bell. Iud. § 351 *εἴκοσιν M δὲ om. FLAMVWE ἑκατοντάρχαι (ἑκατον i. ras. 3—4 litt. W) FLAMWE ἑκατοντάρχ V *σοσίου VLat 21 *τὸ] τὸν F *μ̄ AMV 22 *πεντεκαίδεκα] ε̄ καὶ ῑ A ιε' MV *τῶν] τὸν L 23 διέβαλλε (-λεν LA¹) LAMVE

477 μενος παρὰ τῶν Ἰουδαίων γενέσθαι. ἠρημένου δὲ τοῦ ἔξωθεν ἱεροῦ
καὶ τῆς κάτω πόλεως εἰς τὸ ἔσωθεν ἱερὸν καὶ τὴν ἄνω πόλιν οἱ
Ἰουδαῖοι συνέφυγον, δείσαντες δὲ μὴ διακωλύσωσιν αὐτοὺς οἱ Ῥω-
μαῖοι τὰς καθημερινὰς θυσίας ἐπιτελεῖν τῷ θεῷ, πρεσβεύονται
ἐπιτρέψαι παρακαλοῦντες θύματα αὐτοῖς μόνον εἰσκομίζεσθαι· ὁ
478 δ' ὡς ἐνδωσόντων αὐτῶν συνεχώρει ταῦτα. καὶ ἐπεὶ μηδὲν ἑώρα
γινόμενον παρ' αὐτῶν ὧν ὑπενόει, ἀλλὰ ἰσχυρῶς ἀντέχοντας ὑπὲρ
τῆς Ἀντιγόνου βασιλείας, προσβαλὼν κατὰ κράτος εἷλεν τὴν πόλιν.
479 καὶ πάντα εὐθὺς φόνων ἦν ἀνάπλεα τῶν μὲν Ῥωμαίων ἐπὶ τῇ τριβῇ
τῆς πολιορκίας διωργισμένων, τοῦ δὲ περὶ Ἡρώδην Ἰουδαϊκοῦ μηδὲν
480 ὑπολιπεῖν σπεύδοντος ἀντίπαλον. ἐσφάττοντο δὲ παμπληθεῖς ἔν
τε τοῖς στενωποῖς καὶ κατὰ τὰς οἰκίας συνωθούμενοι καὶ τῷ ναῷ
προσφεύγοντες, ἦν τε οὔτε νηπίων οὔτε γήρως ἔλεος οὔτε ἀσθε-
νείας γυναικῶν φειδώ, ἀλλὰ καίτοι περιπέμποντος τοῦ βασιλέως
καὶ φείδεσθαι παρακαλοῦντος οὐδεὶς ἐκράτησεν τῆς δεξιᾶς, ἀλλ'
481 ὥσπερ μεμηνότες πᾶσαν ἡλικίαν ἐπεξῄεσαν. ἔνθα καὶ Ἀντίγονος
μήτε τῆς πάλαι μήτε τῆς τότε τύχης ἔννοιαν λαβὼν κάτεισι μὲν
ἀπὸ τῆς βάρεως, προσπίπτει δὲ τοῖς Σοσσίου ποσίν, κἀκεῖνος μηδὲν
αὐτὸν οἰκτείρας πρὸς τὴν μεταβολὴν ἐπεκρότησεν μὲν ἀκρατῶς καὶ
Ἀντιγόνην ἐκάλεσεν, οὐ μὴν ὡς γυναῖκά γε φρουρᾶς ἐλεύθερον ἀφῆκεν,
ἀλλ' ὁ μὲν δεθεὶς ἐφυλάττετο.
482 3. Πρόνοια δ' ἦν Ἡρώδῃ κρατοῦντι τῶν πολεμίων τοῦ κρα-
τῆσαι καὶ τῶν ἀλλοφύλων συμμάχων· ὥρμητο γὰρ τὸ ξενικὸν πλῆθος
483 ἐπὶ θέᾳ τοῦ τε ἱεροῦ καὶ τῶν κατὰ τὸν ναὸν ἁγίων. ὁ δὲ βασι-
λεὺς τοὺς μὲν παρακαλῶν τοὺς δ' ἀπειλῶν ἔστιν δ' οὓς καὶ τοῖς
ὅπλοις ἀνέστελλεν, ἥττης χαλεπωτέραν ἡγούμενος τὴν νίκην, εἴ τι

§ 477 = bell. Iud. I 351.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 418.
2 οἱ om. VE 3 δὲ] τε VE *διακωλύσουσιν PF 4 *πρεσβεύονται om. P 6 δὲ ME et ex corr. A *ἐπεὶ] ἐπειδὴ W 7 ἀλλ' VW 9 φόνων ἀνάπλεα ἦν tr. F ἦν φόνων ἀνάπλεα VE τῇ om. FLAMVW 11 σπεύδοντεσ A *παμπληθεῖς] συνεχεῖσ V *quoscumque inuenissent* Lat 12 *στενοποῖσ P οἰκίασ, ἰ i. ras. A 13 ἀσθενείας] ἀσθενίασ P, om. E γυναικῶν ἀσθενείασ tr. V 14 περιπέμποντος] PLat περιπαίοντοσ F περιπεσόντοσ LAMVW 16 *καὶ om. F 18 *σοσίου FV 22 *πρόνοιαν F δὲ ME et ex corr. A 23 *ἀλλοφύλων] ἀλλοτρίων LAMW ἀλλοτρίων φυλῶν F ἄλλων τριῶν φυλῶν V ἀλλοτριοφύλων ed. pr., cf. bell. Iud. § 354 τὸ om. E 24 θέαν PFLVE τε om. E *τῶν] τὸν F δὲ] μὲν οὖν E 25 τοὺς δ'] τοῖσ δὲ E τοῖσ δ' FLAMVW et ut uid. Lat δὲ E 26 ἀνέστειλεν V

τῶν ἀθεάτων παρ' αὐτῶν ὀφθείη. διεκώλυέ τε καὶ τὰς κατὰ τὴν 484
πόλιν ἁρπαγάς, πολλὰ διατεινάμενος πρὸς Σόσσιον, εἰ χρημάτων
τε καὶ ἀνδρῶν Ῥωμαῖοι τὴν πόλιν κενώσαντες καταλείψουσιν αὐτὸν
ἐρημίας βασιλέα, καὶ ὡς ἐπὶ τοσούτῳ πολιτῶν φόνῳ βραχὺ καὶ
τὴν τῆς οἰκουμένης ἡγεμονίαν ἀντάλλαγμα κρίνει. τοῦ δὲ ἀντὶ τῆς 485
πολιορκίας τὰς ἁρπαγὰς δικαίως τοῖς στρατιώταις ἐπιτρέπειν φα-
μένου, αὐτὸς ἔφη διανεμεῖν ἐκ τῶν ἰδίων χρημάτων τοὺς μισθοὺς
ἑκάστοις. οὕτως τε τὴν λοιπὴν ἐξωνησάμενος πόλιν τὰς ὑποσχέσεις 486
ἐπλήρωσεν· λαμπρῶς μὲν γὰρ ἕκαστον στρατιώτην, ἀναλόγως δὲ
τοὺς ἡγεμόνας, βασιλικώτατα δ' αὐτὸν ἐδωρήσατο Σόσσιον, ὡς πάν-
τας ἀπελθεῖν χρημάτων εὐποροῦντας.

4. Τοῦτο τὸ πάθος συνέβη τῇ Ἱεροσολυμιτῶν πόλει ὑπατεύοντος 487
ἐν Ῥώμῃ Μάρκου Ἀγρίππα καὶ Κανιδίου Γάλλου ἐπὶ τῆς ἑκατο-
στῆς ὀγδοηκοστῆς καὶ πέμπτης ὀλυμπιάδος τῷ τρίτῳ μηνὶ τῇ ἑορτῇ
τῆς νηστείας, ὥσπερ ἐκ περιτροπῆς τῆς γενομένης ἐπὶ Πομπηίου
τοῖς Ἰουδαίοις συμφορᾶς· καὶ γὰρ ὑπ' ἐκείνου τῇ αὐτῇ ἑάλωσαν 488
ἡμέρᾳ μετὰ ἔτη εἰκοσιεπτά. Σόσσιος δὲ χρυσοῦν ἀναθεὶς τῷ θεῷ
στέφανον ἀνέζευξεν ἀπὸ Ἱεροσολύμων Ἀντίγονον ἄγων δεσμώτην
Ἀντωνίῳ. δείσας δὲ Ἡρώδης μὴ φυλαχθεὶς Ἀντίγονος ὑπ' Ἀν- 489
τωνίου καὶ κομισθεὶς εἰς Ῥώμην ὑπ' αὐτοῦ δικαιολογήσηται πρὸς
τὴν σύγκλητον, ἐπιδεικνὺς αὐτὸν μὲν ἐκ βασιλέων, Ἡρώδην δὲ ἰδιώ-
την, καὶ ὅτι προσῆκεν αὐτοῦ βασιλεύειν τοὺς παῖδας διὰ τὸ γένος,

§ 484 = bell. Iud. I 355.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 418 Syncellus p. 580.

1 *παρ' αὐτῷ M *ὠφθείη P τὴν om. E 2 *διατεινόμενοσ FLMVW δια·τεινόμενοσ A *σώσιον, ω ex corr. F σόσιον V εἰ om. W 3 τὴν πόλιν ῥωμαῖοι tr. AMW fort. recte τὴν πόλιν κενώσαντεσ ῥωμαῖοι tr. E καταλείψουσιν αὐτὸν] καταλείψουσι νῦν τὸν L 4 *ἐρεμίασ L τοσούτῳ] V τοσούτων PFLAMW et fort. Lat 5 κρίνοι FLAMW 7 *αὐτὸς] λόγοσ P διανεμεῖν] Zon διανέμειν codd. E *praestaturum* Lat 8 οὕτω FLAMVWE *ἐξωνισάμενοσ L 9 *γὰρ om. LV 11 σόσιον V σόσσιον ex σώσιον corr. cod. Busb. E §§ 487—491 excripsit Syncellus 12 *τὸ om. P ἱεροσολϊμιτῶν W *hierosolymorum* Lat 13 ῥωιμηι A καννιδίου M Κανδίδου Sync Κανινίου Hudson ρπε' V Sync ἑκατοστῆσ καὶ ὀγδοηκοστῆσ (ὀγδωηκοστῆσ L) FLAMW

14 *τρίτῳ] γ' V *τῆσ ἑορτῆσ PL 15 *ὥσπερ] ὡς Sync τῆς om. WE *πομπηΐω P 16 ἐκείνων E 17 *εἰκοσιεπτά] ἑπτὰ καὶ εἴκοσι L κζ' AMVW Sync κϛ' Scaliger *Σώσιος Sync *ἀναθεὶς] ἀναθέμενοσ FLAMVW Sync 18 *δεσμότην LW 19 *δ' Sync ὑπὸ Sync Ἀντωνίου] Ἀντωνίου τοῦ υἱοῦ Sync 20 *πρὸς] καὶ πρὸς Sync 21 *αὐτὸν AMV ἑαυτὸν Zon *μὲν αὐτὸν tr. F μὲν αὐτὸν μὲν L 22 *καὶ] ἢ Sync *αὐτοῦ] αὐτῷ P διὰ τὸ γένος om. E Sync

490 εἰ καὶ αὐτὸς εἰς Ῥωμαίους ἐξήμαρτεν· ταῦτα φοβούμενος πολλοῖς
χρήμασι πείθει τὸν Ἀντώνιον ἀνελεῖν Ἀντίγονον. οὗ γενομένου
τοῦ δέους μὲν Ἡρώδης ἀπαλλάσσεται, παύεται δ' οὕτως ἡ τοῦ
Ἀσσαμωναίου ἀρχὴ μετὰ ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιέξ. οἶκος λαμπρὸς οὗτος
ἦν καὶ διάσημος γένους τε ἕνεκα καὶ τῆς ἱερατικῆς τιμῆς ὧν τε
491 ὑπὲρ τοῦ ἔθνους οἱ γονεῖς αὐτοῦ διεπράξαντο. ἀλλ' οὗτοι μὲν διὰ
τὴν πρὸς ἀλλήλους στάσιν τὴν ἀρχὴν ἀπέβαλον, μετέβη δ' εἰς
Ἡρώδην τὸν Ἀντιπάτρου οἰκίας ὄντα δημοτικῆς καὶ γένους ἰδιωτικοῦ καὶ ὑπακούοντος τοῖς βασιλεῦσιν. καὶ τοῦτο μὲν τὸ τέλος τῆς
Ἀσσαμωναίων γενεᾶς παρειλήφαμεν.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 418 Syncellus p. 580.

1 *εἰ] ἢ Sync ἐξήμαρτεν] E Sync ἐπεξήμαρτεν (-τε FA²MV) PFAMVW ὑπεξήμαρτεν L 2 *τὸν ἀντίγονον FLV Sync 3 *μὲν om. W ἀπαλάσσεται E ἀπαλλάττεται Sync δὲ E Sync *τοῦ] τῶν ἀπ' coni, nisi post Ἀσαμωναίου inserere mauis γένους cf. XI 111, XVI 187, XVII 162, XX 238, 247, 249 uit. 4 4 Ἀσσαμωναίου] PE et ut uid. Sync ἀσαμωναίου FLAW ἀσαμοναίου M ἀσσαμονέου V *asamonaei* Lat *ἑκατὸν $\overline{\kappa\varsigma}$ L $\overline{\rho\kappa\varsigma}$ AVW anni CXXV numerantur XVI 162 *λαμπρῶσ W *οὕτωσ L 5 *τε om. W ἱερατικῆς] ἱερᾶσ E 7 δὲ E Sync 9 *ὑπακούοντα L 10 ἀσαμωναίων FAWE Sync ἀσαμοναίων L ασαμονέων M ἀσσαμονέων V Ἀσαμωναίου coni, uide ad 4

Subscriptiones: φλαυΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ιδ' (βιβλίον ιδ' L) PLAM φλαυΐου ἰωσήπου τῆσ ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τέλοσ τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου λόγου F

XV.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Ὡς ληφθείσης τῆς Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως ὑπὸ Σοσσίου καὶ Ἡρώδου Ἀντώνιος μὲν Ἀντίγονον ἐπελέκισεν ἐν Ἀντιοχείᾳ, Ἡρώδης δὲ τεσσαρακονταπέντε τῶν ἐκείνου φίλων πρώτους Ιεροσολυμιτῶν ἐπανείλετο καὶ τὴν πόλιν ἠργυρολόγησεν.

ὃν τρόπον Ὑρκανὸς ὁ πρῶτος βασιλεὺς Ἰουδαίων καὶ ἀρχιερεὺς ἀφεθεὶς ὑπὸ τοῦ τῶν Πάρθων βασιλέως Ἀρσάκου πρὸς Ἡρώδην ὑπέστρεψεν.

ὡς Ἡρώδης Ἀριστόβουλον τὸν τῆς γυναικὸς Μαριάμμης ἀδελφὸν ἀρχιερέα καταστήσας μετ' οὐ πολὺ διαφθαρῆναι παρεσκεύασεν.

ὡς Κλεοπάτρα τῇ τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἀράβων ἐπιβουλεύουσα βασιλείᾳ μέρη λαβεῖν αὐτῶν ἴσχυσε παρ' Ἀντωνίου.

Κλεοπάτρας εἰς τὴν Ἰουδαίαν παρουσία.

PFLAMW

ἰωσήπου τῆσ ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ πεντεκαιδέκατοσ praemittit F   Argumenta om. V   1 ἐν τῇ ιε' LAMW   ἰωσή·που A   3 numeros capitibus addunt α' — ιη' L α' — ιε' W *I—XIII* Lat   4 ἐπελέκησεν F   5 με' AM   φυλῶν F   πρωτον L   ἐπανείλατο PL ἐπανελθὼν ἀνείλετο AMW *reuersus extinxerit* Lat   6 τὴν] τὰ κατὰ τὴν F κα[τ] την L   7 πρῶτος] πρότερον Dindorf   post u. 11 (παρεσκεύασεν) haec addit L: δ' ὡσ μετα τὴν ἀναίρεσιν ἀριστοβούλου κλεοπάτρα ὑπὸ τῆσ ἀλεξάνδρασ τῆσ μητρὸσ αὐτοῦ διὰ γραμμάτων παρακληθεῖσα ἔπεισε τὸν ἀντώνιον μετακαλεσάμενον ἡρώδην ἀνακρίναι τοῦτον περὶ τοῦ φόνου· ὁ δὲ παραγενόμενοσ διελύσατο τὰ ἐγκλήματα. ε' ὡσ ἡρώδησ καταλιπὼν ἀντώνιον καὶ εἰσ ἱεροσόλυμα ἐλθὼν. ψευδέσι διαβολαῖσ ἀναπεισθεὶσ τὴν γυναῖκα μαριάμμην ἀνελεῖν ἠβουλήθη· καὶ τέωσ μὲν τῇ ἐκείνησ κρατούμενοσ φιλοστοργία τοῦ πρὸσ αὐτὴν ἀπέσχετο φόνου ἰώσηπον δὲ τὸν ἄνδρα σαλώμησ· αὐτῇ μαριάμμη συνδιαβληθέντα παραχρῆμα ἀπέκτεινεν   12 καὶ τῶν ἀράβων L   13 μέρει λαβὼν L   αὐτῶν] αὐτὸν F αὐτὴν L   14 Κλεοπάτρας — παρουσία] *et ad iudaeam peruenit* Lat caput antecedens (*IIII*) continuans   Κλεοπάτρας] καὶ ὡσ κλεοπάτρα L καὶ ὡσ κλεοπάτρασ sic F caput proximum (ς' L) continuantes   τὴν om. L   παρουσία] παρεγένετο ἥντινα παρολίγον ἡρώδησ ἀνῄρει εἰ μὴ παρὰ τῶν φίλων αὐτοῦ κατεσχέθη L

ὡς Ἡρώδης ἐπολέμησεν Ἀρέτᾳ καθ' ὃν καιρὸν Ἀντώνιος ὑπὸ Καίσαρος ἐν τῇ κατ' Ἄκτιον νικᾶται μάχῃ.

περὶ τοῦ γενομένου σεισμοῦ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τῆς φθορᾶς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν βοσκημάτων.

λόγος Ἡρώδου πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἀθυμοῦντας πρὸς τὰ πάθη καὶ τὴν ἧτταν τὴν γενομένην.

ὡς ἀνάγκην ἔχων Ἡρώδης ἀπιέναι πρὸς Καίσαρα νενικηκότα διέφθειρεν Ὑρκανόν.

ὡς ἔσχε καὶ παρὰ Καίσαρος τὴν βασιλείαν καὶ παρέπεμψεν αὐτὸν ἐπ' Αἰγύπτου.

ὡς Ἡρώδης ἀφικόμενος εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὑπὸ Καίσαρος ἐτιμήθη.

ὡς ἐπανελθὼν ψευδέσι διαβολαῖς παρωξύνθη τὴν γυναῖκα Μαριάμμην ἀποκτεῖναι.

περὶ τοῦ λιμοῦ τοῦ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ Συρίαν γεγονότος καὶ ὡς διέσωσε τὰ πλήθη καὶ τὰς πόλεις Ἡρώδης.

κτίσεις πόλεων Ἑλληνίδων ἃς Ἡρώδης ἐποιήσατο.

ὡς καθελὼν ἐν Ἱεροσολύμοις τὸν ἀρχαῖον ναὸν ἄλλον ἀνέστησεν μετὰ ἔτη ἑξακόσια διπλοῦν τοῖς μέτροις.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν ιη'.

PFLAMW

1 *ἀρέταν* LW *ἀρέταν τὸν ἄραβα* F 2 *κατὰ* F 4 *βοσκημάτων*] *νοσημάτων* M 5 *λόγος*] *καὶ διάλογοσ* FL antecedens caput (*η'* L) continuantes 6 *γεναμένην* P post u. 6 (*γενομένην*) addit L: *θ' ὡσ μετὰ τὴν διάλαλιὰν ἡρώδησ συμβαλὼν τοῖσ ἄραψιν ἐνίκησε* 7 *ἀπιέναι*] Dindorf *ἀπεῖναι* codd. 9 *ὡς ἔσχε καὶ*] *ὡσ ἔσχε* F *καὶ ὡσ ἔσχε* P caput antecedens continuans 10 *αἴγυπτον* LAMW *πολλὰ τιμηθεὶσ ὑπ' αὐτοῦ* post *Αἰγύπτου* add. FL 11 *ὡς — ἐτιμήθη*] capiti antecedenti adiungit F, om. L *ἐτιμήθη*] *πολλὰ φιλοφρονηθεὶσ ἐτιμήθη* P 13 *ὡς* — 14 *ἀποκτεῖναι* om. Lat *ἐπανελθὼν*] *ἐπανελθὼν ὁ αὐτὸσ ἀπ' αἰγύπτου* P *μαριάμνην* M 14 post *ἀποκτεῖναι* addit L haec: *ιγ' ὡσ μετὰ τὸν μαριάμμησ θάνατον· λοιμώδησ νόσοσ ἐνσκήψασα· καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα κατέσχεν. ιδ' ὡσ τῆσ ἀδελφῆσ τοῦ βασιλέωσ σαλώμησ κοστόβαρον τὸν ἄνδρα αὐτῆσ διαβαλλούσησ πρὸσ τὸν βασιλέα ἡρώδησ καὶ αὐτὸν καὶ ἄλλουσ τινασ διέφθειρεν* 15 *λιμοῦ*] *ἀπευκταίου λιμοῦ* P *καὶ Συρίαν*] *πᾶσαν ἀλλὰ μὴν καὶ τὴν συρίαν* P 17 *κτίσεις*] *κτίσισ* FAMW *περὶ κτίσεωσ* P *aedificatio* Lat *Ἡρώδης*] *ἡρώδησ ὁ βασιλεὺσ περιβλέπτουσ* P *ἐποιήσατο*] *condiderat* Lat post u. 17 (*ἐποιήσατο*) haec addit L: *ιζ' ὡσ καῖσαρ προσέθετο τῇ βασιλείᾳ ἡρώδου τὸν λυσανίου οἶκον. ὅν τινα ζηνόδωρόσ τισ μεμίσθωτο· διόπερ ἡρωδησ χαριζόμενοσ καίσαρι ναὸν αὐτῷ φιλοτιμότατα κοσμήσασ ἀφιέρου. καὶ ὡσ ἰουδαῖοι ἀγανακτήσαντεσ ἐπὶ τοῦτο. ὡσ παρὰ τὸν ἰουδαίων νόμον πολλοὶ διεφθάρησαν ὑφ' ἡρώδου* 18 *ὡς*] *ὡσ ἡρώδησ* P *ἐν Ἱεροσολύμοις*] *εἰσάπαν* P, om. Lat *ναὸν*] *τῶν ἰουδαίων ναὸν* P *ἄλλον*] *ἄλλον ἀντ' ἐκείνου* P *ἔτη ἑξακόσια*] *παρολκὴν ἐτῶν ἑξακοσίων* P 19 *ὑπάρχοντα* post *μέτροις* add. P 20 *χρόνων* L *ιη'*] *ὀκτοκαίδεκα* P *δεκαοκτὼ* F

I. 1. *Σόσσιος μὲν οὖν καὶ Ἡρώδης ὡς κατὰ κράτος ἔλαβον Ἱεροσόλυμα καὶ πρὸς τούτοις αἰχμάλωτον Ἀντίγονον, ἣ πρὸ ταύτης ἡμῖν ἐδήλωσεν βίβλος· τὰ δ' ἐκείνῃ συνεχῆ νῦν ἐροῦμεν. ἐπειδὴ* 2
γὰρ τῆς ὅλης Ἰουδαίας ἐνεχειρίσθη τὴν ἀρχὴν Ἡρώδης, τοῦ κατὰ τὴν πόλιν πλήθους ὅσοι μὲν ἦσαν ἰδιωτεύοντες ἔτι τἀκείνου φρονοῦντες ἐν προαγωγῇ τούτους ἐποιεῖτο, τοὺς δὲ τὰ τῶν ἐναντίων ἑλομένους οὐκ ἐπέλιπε τιμωρούμενος καὶ κολάζων καθ' ἑκάστην ἡμέραν. ἐτιμῶντο δὲ μάλιστα παρ' αὐτῷ Πολλίων ὁ Φαρισαῖος 3
καὶ Σαμαίας ὁ τούτου μαθητής· πολιορκουμένων γὰρ τῶν Ἱεροσολύμων οὗτοι συνεβούλευον τοῖς πολίταις δέξασθαι τὸν Ἡρώδην, ἀνθ' ὧν καὶ τὰς ἀμοιβὰς ἀπελάμβανον. ὁ δὲ Πολλίων οὗτος καὶ 4
κρινομένου ποτὲ Ἡρώδου τὴν ἐπὶ θανάτῳ προεῖπεν ὀνειδίζων Ὑρκανῷ καὶ τοῖς δικάζουσιν, ὡς περισωθεὶς Ἡρώδης ἅπαντας αὐτοὺς ἐπεξελεύσεται· καὶ τοῦτο χρόνῳ προύβη τοῦ θεοῦ τοὺς λόγους αὐτοῦ τελειώσαντος.

2. *Ἐν δὲ τῷ τότε κρατήσας τῶν Ἱεροσολύμων πάντα συνεφόρει* 5
τὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ κόσμον ἔτι καὶ τοὺς εὐπόρους ἀφαιρούμενος, καὶ συναγαγὼν πλῆθος ἀργυρίου καὶ χρυσίου παντὶ τούτῳ τὸν Ἀντώνιον ἐδωρεῖτο καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν φίλους. ἀπέκτεινε δὲ τεσ- 6
σαρακονταπέντε τοὺς πρώτους ἐκ τῆς αἱρέσεως Ἀντιγόνου φύλακας περιστήσας ταῖς πύλαις τῶν τειχῶν, ἵνα μή τις συνεκκομισθῇ τοῖς τεθνεῶσι, καὶ τοὺς νεκροὺς ἠρεύνων, καὶ πᾶν τὸ εὑρισκόμενον ἀρ-

---

§ 2 = bell. Iud. I 358.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 419.

φλαυΐου (φλαουΐου L) *ἰωσήπου (ἰωσή·που* A) *ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ (βιβλίον* L) *ιε'* praemittunt LAM *ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ βίβλοσ ιε'* V *λόγοσ ιε'* superaddit M 1 *σοσσίασ* P *Σόσσιος* — 3 *ἐροῦμεν* om. E 3 *τὰ* — *ἐροῦμεν* om. L *δὲ* FV *ἐκείνῃ*] coni *ἐκείνησ* PFV *ἐκείνοισ* AMW *συνεχῆ* ex *συνέχει* aut *συνέχειν* corr. P **ἐπειδὴ*] *ἐπεὶ* LAM 4 *γὰρ*] *δὲ* E 5 *ἰδιοτεύοντεσ* W *ἰδιωτεύοντοσ* E **ἔτι*] *καὶ ἔτι (ἔτει* W) LAMW *τὰ ἐκείνου* PFVE 7 **ἐπέλειπε* FLV *ἀπέλιπε* W 8 *ἡμέραν* om. E *αὐτοῦ* E *πολλίων* ex *πωλίων* corr. V *πολλίων* E *ὁ* om. PFV 9 **σαμαῖοσ* PF *σαμέασ* MV et ex corr. A *sameas* Lat **πολυορκουμένων* L **γὰρ*] *δὲ* L **hierosolymitis* Lat 10 **δέξασθαι τοῖσ πολίταισ* tr. V 11 *Πολλίων*] *σαμαίασ* E *sameas* Lat, ut supra XIV 172, sed cf. infra § 370 12 **θανάτου* P *θάνατον* M 14 *ἐπελεύσεται* PFV *μετελεύσεται* E *persequeretur* Lat 16 **τῷ* om. P **τότε*] *τότε χρόνω* L 18 **ἀργυρίου*] *ἀργυρίου τε* LAMW **χρυσοῦ* ex *χρυσίου* corr. P **τοῦτο* L *τούτων* W 20 *πέντε* om. E 21 *τις*] *τι* LAMWE 22 **καὶ*] *οἳ* coni, nisi aliam medelam adhibere males, uelut *ὧν καὶ τοὺς ν. ἐρευνώντων πᾶν* etc. **καὶ τοὺς* — *πᾶν*] *mortui uero dum exscrutarentur si quid* Lat

7 γύριον ἢ χρυσίον ἤ τι κειμήλιον ἀνεφέρετο τῷ βασιλεῖ, πέρας τε
κακῶν οὐδὲν ἦν· τὰ μὲν γὰρ ἡ πλεονεξία τοῦ κρατοῦντος ἐν χρείᾳ γε-
γενημένου διεφόρει, τὴν δὲ χώραν μένειν ἀγεώργητον τὸ ἑβδοματι-
κὸν ἠνάγκαζεν ἔτος· ἐνεστήκει γὰρ τότε· καὶ σπείρειν ἐν ἐκείνῳ
8 τὴν γῆν ἀπηγορευμένον ἐστὶν ἡμῖν. Ἀντώνιος δὲ λαβὼν αἰχμάλωτον
τὸν Ἀντίγονον δέσμιον ἔγνω μέχρι θριάμβου φυλάττειν, ἐπεὶ δ'
ἤκουσεν νεωτερίζειν τὸ ἔθνος κἀκ τοῦ πρὸς Ἡρώδην μίσους εὔνουν
Ἀντιγόνῳ διαμένον, ἔγνω τοῦτον ἐν Ἀντιοχείᾳ πελεκίσαι· σχεδὸν
9 γὰρ οὐδαμῶς ἠρεμεῖν ἠδύναντο οἱ Ἰουδαῖοι. μαρτυρεῖ δέ μου τῷ
λόγῳ Στράβων ὁ Καππάδοξ λέγων οὕτως· „Ἀντώνιος δὲ Ἀντίγονον
τὸν Ἰουδαῖον ἀχθέντα εἰς Ἀντιόχειαν πελεκίζει. καὶ ἔδοξε μὲν
οὗτος πρῶτος Ῥωμαίων βασιλέα πελεκίσαι, οὐκ οἰηθεὶς ἕτερον
τρόπον μεταθεῖναι ἂν τὰς γνώμας τῶν Ἰουδαίων, ὥστε δέξασθαι
τὸν ἀντ' ἐκείνου καθεσταμένον Ἡρώδην· οὐδὲ γὰρ βασανιζόμενοι
10 βασιλέα ἀναγορεύειν αὐτὸν ὑπέμειναν· οὕτως μέγα τι ἐφρόνουν περὶ
τοῦ πρώτου βασιλέως. τὴν οὖν ἀτιμίαν ἐνόμισε μειώσειν * τῆς
πρὸς αὐτὸν μνήμης, μειώσειν δὲ καὶ τὸ πρὸς Ἡρώδην μῖσος.“
ταῦτα μὲν ὁ Στράβων.
11 **II. 1.** Κατασχόντος δὲ τὴν βασιλείαν Ἡρώδου πυθόμενος Ὑρ-
κανὸς ὁ ἀρχιερεύς, ἦν δὲ παρὰ Πάρθοις αἰχμάλωτος, ἀφικνεῖται
12 πρὸς Ἡρώδην τῆς αἰχμαλωσίας ἀπολυθεὶς τρόπῳ τοιούτῳ· Βαζα-
φράνης καὶ Πάκορος οἱ τῶν Πάρθων στρατηγοί, λαβόντες αἰχμα-
λώτους Ὑρκανὸν τὸν πρῶτον ἀρχιερέα γενόμενον εἶτα βασιλέα καὶ
13 τὸν ἀδελφὸν Ἡρώδου Φασάηλον εἰς Πάρθους ἀνῆγον. καὶ Φασάη-
λος μὲν οὐ φέρων τὴν ἐν τοῖς δεσμοῖς αἰσχύνην, πάσης δὲ ζωῆς

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 419.

1 *πέρας — 2 ἦν om. W 2 *κακὸν L 3 διεφόρει ἐν χρείᾳ γενομένου tr. V γενομένου FV ἑβδομαδικὸν Cocceji 4 ἐνειστήκει V et i. marg. A ἐνεστήκει (ει suprascr.) M 5 ἡμῖν ἐστιν tr. LAMW 6 *ἀντιγόνου L μέχρι τοῦ θριάμβου FLAMVWE δὲ E 7 *καὶ ἐκ LAMW *μῖσοσ VW 8 donisque herodis redemptus post *διαμένον add. Lat; cf. XIV 490 9 *οὐδαμοῦ Gutschmid οὐδ' ἄλλως coni *ἐδύναντο LAMW οἱ om. VE 10 δὲ] μὲν FV 11 τῶν ἰουδαίων V 12 οὕτωσ P[1] αὐτὸσ F 13 μεταθῆναι L[1]A[1] 14 ἀνθεκείνου P καθεστημένον V 15 αὐτὸν ἀναγορεύειν tr. FV 16 πρώτου] πρὸ τοῦ Gutschmid 17 μιώσειν L[1] et ex corr. P; post μειώσειν desideratur uelut μὲν τὴν ἀξίωσιν; μειώσειν τι Gutschmid τῆς πρὸς αὐτὸν μνήμης om. PFVLat μιωσειν ex μειωσιν corr. P 18 στράνων F 19 i. marg. β' L II Lat *πυθομένου W 20 *ὁ ἀρχιερεὺσ ὑρκανὸσ tr. F 21 τρόπῳ τοιούτῳ] τούτω τῶ τρόπω E βαζαφραμάνησ P βαρζαφραμάνησ FLV βαρζαφράνησ AM βαρζαφραίνησ W barzaframanes Lat 22 αἰχμαλώτους i. marg. suppl. M 24 Ἡρώδου om. W

κρείττονα τὸν μετὰ δόξης ἡγούμενος θάνατον αὐτὸς ἑαυτοῦ γίνεται
φονεύς, καθὼς προεῖπον.
2. Ὑρκανῷ δ' ἀναχθέντι Φραάτης ὁ τῶν Πάρθων βασιλεὺς ἐπ' 14
αὐτὸν ἐπιεικέστερον προσηνέχθη, τὸ τῆς εὐγενείας αὐτοῦ διάσημον
προπεπυσμένος. διὰ τοῦτο δεσμῶν μὲν ἀφῆκεν, ἐν Βαβυλῶνι δὲ
κατάγεσθαι παρεῖχεν, ἔνθα καὶ πλῆθος ἦν Ἰουδαίων. οὗτοι τὸν 15
Ὑρκανὸν ἐτίμων ὡς ἀρχιερέα καὶ βασιλέα καὶ πᾶν τὸ μέχρις Εὐ-
φράτου νεμόμενον Ἰουδαίων ἔθνος· τῷ δ' ἦν ἀγαπητὰ ταῦτα. πυ- 16
θόμενος δὲ τὸν Ἡρώδην παρειληφέναι τὴν βασιλείαν ἀντιμετεχώρει
ταῖς ἐλπίσιν ἐξ ἀρχῆς τε φιλοστόργως διακείμενος καὶ τῆς χάριτος
ἀπομνησθήσεσθαι προσδοκῶν, κρινόμενον ὅτι καὶ μέλλοντα θανάτῳ
ζημιοῦσθαι τοῦ κινδύνου καὶ τῆς κολάσεως ἐρρύσατο. λόγους οὖν
προσέφερε τοῖς Ἰουδαίοις ἰέναι παρ' αὐτὸν ἐσπουδακώς. οἱ δὲ 17
περιείχοντο καὶ μένειν ἠξίουν τὰς ὑπουργίας ἅμα καὶ τὰς τιμὰς
λέγοντες, ὡς οὐδὲν ἐνδεὲς αὐτῷ τῆς εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς ἢ βασιλεῖς
τιμῆς ἐξ αὐτῶν εἴη, καὶ τὸ μεῖζον, ὅτι μηδὲ ἐκεῖ τούτων μεταλα-
βεῖν δύναται κατὰ λώβην τοῦ σώματος, ἣν ὑπ' Ἀντιγόνου πάθοι,
τάς τε χάριτας οὐχ ὁμοίως ἀποδίδοσθαι παρὰ τῶν βασιλέων, ἃς
ἔλαβον ἰδιωτεύοντες, ἐξαλλαττούσης αὐτοὺς οὐκ ἀλόγως τῆς τύχης.
3. Τοιαῦτα κατὰ τὸ συμφέρον ὑποτεινόντων Ὑρκανὸς πόθον 18
εἶχεν ἀπιέναι, καὶ γράφων Ἡρώδης παρεκάλει δεῖσθαι Φραάτου
καὶ τῶν ἐκεῖ Ἰουδαίων μὴ φθονῆσαι δυνάμει κοινὴν ἕξοντι τὴν
βασιλείαν· ἄρτι γὰρ εἶναι καιρὸν αὐτῷ μὲν ἐκτῖσαι τὰς χάριτας
ὧν εὖ πάθοι καὶ τραφεὶς ὑπ' αὐτοῦ καὶ περισωθείς, ἐκείνῳ δὲ
κομίζεσθαι. ταῦτα γράφων Ὑρκανῷ πέμπει καὶ παρὰ τὸν Φρα- 19

§ 14 cf. bell. Iud. I 433.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 419.

1 τὸν — γίνεται om. W 4 *ἐπιεικέστερον, ερ ex θρ corr. P 6 *κατάγεσθαι] seruari Lat *καὶ] καὶ τὸ LAMW 8 δὲ M et ex corr. A ταῦτα] πάντα W 9 *ἀντιμεταχωρεῖ V 11 *κρινόμενοσ F ὅτι κρινόμενον tr. LAMWE 12 litt. *τοῦ κινδύ| i. ras. L ἐρύσατο FE λόγοισ E *οὖν] δ' οὖν LW δὲ· A δὲ M 13 *προσέφερεν A[1] προσεφέρετο PFV *παρ'] πρὸσ παρ' V *αὐτῶν L *ἐσπουδακόσιν V *οἱ] οἱ ex οὐ aut ὃν corr. L 15 *αὐτῶ·, eras. ν P *ἢ] καὶ L 16 *μηδ' LAMW τούτων μεταλαβεῖν ἐκεῖ tr. E 18 τε] γε LAMW ὡμοίωσ A 19 ἐξαλαττούσησ F οὐκ ἀλόγως om. Lat οὐχ P ἀλόγως] ὀλίγωσ PFA[1]V τῆς iterat F in confinio paginarum 20 κατὰ τὸ] κατοῦ L[1] κακτοῦ L[2] κατὰ τοῦ W συμφέροντοσ LW 21 ἀπεῖναι PFAMVWE καὶ ἡρώδησ δὲ γράφων αὐτῶ παρεκάλει E *φραά·του, υ ex ῦ corr. A 22 φθονέσαι LW φθονῆσαι, ῆ i. ras. man. rec. A δυνάμεως ed. pr. 23 μὲν om. W ἐκστισαι ex ἐκστησαι corr. P 24 ἐκεινο P 25 τοιαῦτα PFLVW παρὰ] περὶ E πρὸς Zon

άτην πρεσβευτὴν Σαραμάλλαν καὶ δῶρα πλείω, μὴ διακωλῦσαι τὰς
20 εἰς τὸν εὐεργέτην αὐτοῦ χάριτας ὁμοίως φιλανθρωπευόμενον. ἦν
δ' οὐκ ἐντεῦθεν ἡ σπουδή, διὰ δὲ τὸ μὴ κατ' ἀξίαν αὐτὸς ἄρχειν
δεδοίκει τὰς ἐξ εὐλόγων μεταβολὰς καὶ τὸν Ὑρκανὸν ὑποχείριον
ἔχειν ἔσπευδεν ἢ καὶ παντάπασιν ἐκποδὼν ποιήσασθαι· τοῦτο γὰρ
ἔπραξεν ἐν ὑστέρῳ.
21 4. Τότε μέντοι γε ἐπειδὴ παρῆν πεπεισμένος ἐφέντος τε τοῦ
Πάρθου καὶ τῶν Ἰουδαίων χρήματα παρασχομένων, ἁπάσῃ τιμῇ
δεξάμενος αὐτὸν ἔν τε τοῖς συλλόγοις τὸν πρῶτον ἔνεμε τόπον καὶ
παρὰ τὰς ἑστιάσεις προκατακλίνων ἐξηπάτα πατέρα καλῶν καὶ
22 παντοδαπῶς τὸ τῆς ἐπιβουλῆς ἀνύποπτον πραγματευόμενος. ὑπο-
καθίστατο δὲ καὶ τἆλλα πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἀρχῆς, ἐξ ὧν αὐτῷ
καὶ τὰ περὶ τὴν οἰκίαν ἐστασιάσθη· φυλαττόμενος γάρ τινα τῶν
ἐπισήμων ἀποδεικνύειν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ, μεταπεμψάμενος ἐκ τῆς
Βαβυλῶνος ἱερέα τῶν ἀσημοτέρων Ἀνάνηλον ὀνόματι τούτῳ τὴν
ἀρχιερωσύνην δίδωσιν.
23 5. Εὐθὺς οὖν οὐκ ἤνεγκεν Ἀλεξάνδρα τὴν ἐπήρειαν, θυγάτηρ
μὲν Ὑρκανοῦ, γυνὴ δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀριστοβούλου βασιλέως, ἐξ
Ἀλεξάνδρου παῖδας ἔχουσα τὸν μὲν ὥρᾳ κάλλιστον Ἀριστόβουλον
καλούμενον, τὴν δὲ Ἡρώδῃ συνοικοῦσαν Μαριάμμην εὐμορφίᾳ διά-
24 σημον. ἐτετάρακτο δὲ καὶ χαλεπῶς ἔφερεν τὴν ἀτιμίαν τοῦ παι-
δός, εἰ περιόντος ἐκείνου τῶν ἐπικλήτων τις ἀξιοῦται τῆς ἀρχιερω-
σύνης, καὶ γράφει Κλεοπάτρᾳ μουσουργοῦ τινος αὐτῇ συμπραγμα-
τευομένου τὰ περὶ τὴν κομιδὴν τῶν γραμμάτων αἰτεῖσθαι παρ'
Ἀντωνίου τῷ παιδὶ τὴν ἀρχιερωσύνην.
25 6. Ἀντωνίου δὲ ῥαθυμότερον ὑπακούοντος, ὁ φίλος αὐτοῦ

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 420.

1 σαραμάλαν V σαράμαλλον W *saramallum* Lat πλείω, ω ex corr. L *διακολύσαι P 2 φιλανθρωπευόμενοσ LAMW 3 δὲ E 4 ἐδεδοίκει LAMVWE εὐλόγων] codd. E Lat ἀλόγων coni 5 ἔχειν om. M καὶ om. AM 7 *ἐπεὶ παρῆν LAM συμπεπεισμένοσ LAMWE *ἀφέντοσ FLW ἀφιέντοσ V haud male τε om. LAMWE 9 *διαδεξάμενοσ V *τε ἐν tr. W 10 *παρὰ τὰς] παρ' L *ἐξηπάντα W *πατέρα· A 11 *παντοδαπῶς] παντελῶσ FV *πραγματευυόμενοσ W ὑποκαθίστο F ἀποκαθίσταται E 12 συμφέρον om. W 13 i. marg. γ' L *τινα] τῶν οἰκείων τινὰ LAMW 14 *ἐπισίμων P ἀποδεικνύναι E θεοῦ] λαοῦ LAMWE *μεταπέμψαντοσ W 15 *τῶν ἀσήμων W ἀνανίηλον F ἀνάνιλον L ἀναῆλον V ἀνάηλον E Ἀνάνηλον Syncellus et chronographi 17 *ἐπιρειαν P 18 *ἀλεξάνδρου, ο ex ω corr. uid. A 19 *ωραι P 20 *καλούμενον] λεγόμενον LAMW *δὲ] δ' FLAMV, om. W *ἡρώδην P[1] μαριάμην M[1]E 24 *ἀντεῖσθαι P

*Δέλλιος εἰς Ἰουδαίαν ἐλθὼν ἐπί τινας χρείας ὡς εἶδεν τὸν Ἀρι-
στόβουλον, ἠγάσθη τε τῆς ὥρας καὶ τὸ μέγεθος καὶ κάλλος τοῦ
παιδὸς ἐθαύμασεν, οὐχ ἧττον δὲ τὴν Μαριάμμην συνοικοῦσαν τῷ
βασιλεῖ, καὶ δῆλος ἦν καλλίπαιδά τινα τὴν Ἀλεξάνδραν διειληφώς.
ἐκείνης δὲ εἰς λόγους ἐλθούσης αὐτῷ πείθει γραψαμένην ἀμφοτέ- 26
ρων εἰκόνας Ἀντωνίῳ διαπέμψασθαι· θεασαμένου γὰρ οὐδενὸς
ἀτευκτήσειν ὧν ἀξιοῖ. τούτοις ἐπαρθεῖσα τοῖς λόγοις Ἀλεξάνδρα 27
πέμπει τὰς εἰκόνας Ἀντωνίῳ· καὶ Δέλλιος ἐτερατεύετο λέγων οὐκ
ἐξ ἀνθρώπων αὐτῷ δοκεῖν, ἀλλά τινος θεοῦ γενέσθαι τοὺς παῖδας.
ἐπραγματεύετο δὲ δι' ἑαυτοῦ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἑλκύσαι τὸν Ἀν-
τώνιον. ὁ δὲ τὴν μὲν κόρην ᾐδέσθη μεταπέμπεσθαι γεγαμημένην 28
Ἡρώδῃ καὶ τὰς εἰς Κλεοπάτραν ἐκ τοῦ τοιούτου διαβολὰς φυλαττό-
μενος, ἐπέστελλε δὲ πέμπειν τὸν παῖδα σὺν εὐπρεπείᾳ προστιθείς,
εἰ μὴ βαρὺ δοκοίη. τούτων ἀπενεχθέντων πρὸς Ἡρώδην οὐκ ἀσφα- 29
λὲς ἔκρινεν ὥρᾳ τε κάλλιστον ὄντα τὸν Ἀριστόβουλον, ἑκκαιδεκαέτης
γὰρ ὢν ἐτύγχανεν, καὶ γένει προύχοντα πέμπειν παρὰ τὸν Ἀντώ-
νιον, ἰσχύοντα μὲν ὡς οὐκ ἄλλος ἐν τῷ τότε Ῥωμαίων, ἕτοιμον δὲ
τοῖς ἐρωτικοῖς αὐτὸν ὑποθεῖναι καὶ τὰς ἡδονὰς ἀπαρακαλύπτως
ἐκ τοῦ δύνασθαι ποριζόμενον. ἀντέγραψεν οὖν ὡς, εἰ μόνον ἐξέλ- 30
θοι τῆς χώρας τὸ μειράκιον, ἅπαντα πολέμου καὶ ταραχῆς ἀνα-
πλησθήσεται Ἰουδαίων ἐλπισάντων μεταβολὴν καὶ νεωτερισμὸν ἐπ'
ἄλλῳ βασιλεῖ.

7. Τούτοις δὲ παραιτησάμενος τὸν Ἀντώνιον ἔγνω μὴ μέχρι 31
παντὸς ἀτιμάζειν τὸν παῖδα καὶ τὴν Ἀλεξάνδραν, ἀλλὰ καὶ τῆς

§ 26 cf. bell. Iud. I 439.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 421.

1 *Δέλλιος] γελλαῖοσ LAMW *gellius* Lat εἰς] εἰσ τὴν E *ἴδεν L *ἠράσθη V 3 *ἐθαύμασε τοῦ παιδὸσ tr. FV *δὲ] δὲ καὶ LAMWLat fort. recte μαριάμην E 5 *αὐτῶ· A 6 *εἰκόνας] αὐτῶ^ν εἰκόνασ L *οὐδενὸς — 7 ἀξιοῖ] *petitiones eius omnibus modis implebit* Lat 7 *ἀτευκτήσειν] αντεκτησειν P ἀθετήσειν FV ἀτυχήσειν Ernesti 8 Δέλλιος] γελλαῖοσ LAMW *gellius* Lat 9 γίνεσθαι P 10 δι' αὐτοῦ FLAMVW τὰς om. V 11 *ᾐδέσθη] αἰδεῖσθαι ex ηδεσθαι corr. L 12 διαβολὰσ ἐκ τοῦ τοιούτου tr. VE τοῦ τοιούτου] τούτου M 13 *ἐπέστελλεν L 14 βαρὺσ cod. Busb. E βαρὺ Zon *δοκοῖεν LW 15 *ὥρα ex corr. M ἐν ὥρα P *ὄντα] εἶναι M *τὸν om. LAMW ἑκκεδεκαέτησ P ἑκκαιδεκαέτησ, η ex ὴ corr. A ἑκκαιδεκαετὴσ E 17 *ἄλλοσ^ν LAM *ἐν] ex αὐ corr. A, om. V *ἐν τῷ τότε om. Lat *ἕτοιμοσ^ν L 20 ἐμπλησθήσεται LAMWE ὑποπλησθήσεται V 21 *Ἰουδαίων] τὰ ἰουδαίων LAMW 23 *παραι‖παραιτησάμενοσ V

γυναικὸς Μαριάμμης ἐγκειμένης λιπαρῶς ἀποδοῦναι τἀδελφῷ τὴν
ἀρχιερωσύνην, καὶ συμφέρειν αὐτῷ κρίνων, ἵνα μηδ' ἀποδημῆσαι
δυνατὸν ᾖ τετιμημένῳ, σύλλογον ποιήσας τῶν φίλων ᾐτιᾶτο πολλὰ
32 τὴν Ἀλεξάνδραν, κρύφα τε ἐπιβουλεῦσαι λέγων τῇ βασιλείᾳ καὶ
διὰ τῆς Κλεοπάτρας πράττειν, ὅπως αὐτὸς μὲν ἀφαιρεθῇ τὴν ἀρ-
χήν, τὸ δὲ μειράκιον ἀντ' αὐτοῦ παραλάβῃ τὰ πράγματα δι' Ἀν-
33 τωνίου. καὶ ταῦτα βούλεσθαι μὲν ἐκείνην οὐ δικαίως, ὁπότε καὶ
τὴν θυγατέρα συναποστεροίη τῆς οὔσης αὐτῇ τιμῆς καὶ ταραχὰς
ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ πραγματεύοιτο, πολλὰ πονήσαντος αὐτοῦ καὶ κτη-
34 σαμένου κινδύνοις οὐ τοῖς τυχοῦσιν. οὐ μὴν ἀπομνημονεύσας
αὐτὸς ὧν οὐ καλῶς ἐκείνη πράξειεν ἀποστήσεσθαι τοῦ δίκαιος
εἶναι περὶ αὐτούς, ἀλλὰ καὶ νῦν ἔφη διδόναι τῷ παιδὶ τὴν ἀρ-
χιερωσύνην καὶ πάλαι προκαταστήσασθαι τὸν Ἀνάνηλον παι-
35 δίου παντάπασιν ὄντος Ἀριστοβούλου. τοιαῦτα δὲ λέγοντος οὐκ
ἀσκέπτως, ἀλλ' ὅπερ ἠξίου μάλιστα πεφροντισμένως εἰς ἀπάτην
γυναικῶν καὶ τῶν συμπαραληφθέντων φίλων, περιπαθὴς ἅμα καὶ
χαρᾷ τῶν οὐ προσδοκηθέντων καὶ δέει τῆς ὑποψίας Ἀλεξάνδρα
36 μετὰ δακρύων ἀπελογεῖτο, περὶ μὲν τῆς ἱερωσύνης φαμένη πᾶν
ὁτιοῦν ὑπ' ἀδοξίας σπουδάσαι, βασιλείᾳ δὲ μήτε ἐπιτίθεσθαι μήτ'
ἄν, εἰ καὶ προσίοι, βούλεσθαι λαβεῖν, καὶ νῦν ἀποχρώντως τιμῆς
ἔχουσα διὰ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐκείνου καὶ τὴν ἀσφάλειαν τὴν ἐκ τοῦ
δύνασθαι μᾶλλον ἑτέρων ἄρχειν αὐτὸν ἅπαντι τῷ γένει περιοῦσαν.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 406.

1 *μαριάμησ* E 2 **ἀρχιερωσύνην, ἀρχ* suppl. L **αὐτὸ* FV **κρίνειν* L *μηδὲ* E 3 **τετιμημένω, ω* ex *ον* corr. L *tali praeditus — honore* Lat **ποιήσας*] *οὖν ποιήσασ* LAMW Lat 6 **δὲ* om. W **παραλάβει* (η s. l.) L 7 **ταῦ βούλεσθαι* V ut uid.; nam τ superius cum insequenti β in unum coaluit *βεβουλεῦσθαι* LAMWE *postulasse* Lat 8 *συναποστεροίη*] i. marg. A *συναποστερώη* (-*ώιη* A) PLAM¹VW *συναποστερῶν* F *συναποστερωη* (οι s. l.) M *συναποστεροῖ* (η s. l.), οι i. ras. E **αὐτῇ*] *αὐτῶ* F 9 **κτισαμένου* P 10 **τοῖσ οὐ* tr. V 11 **πράξοιεν* M 12 *τὴν ἱερωσύνην* LAME 13 *πάλαι προκαταστήσασθαι*] *olim ordinasse se* Lat **προκαταστήσασθαι*] *πρὸ τοῦ καταστήσασθαι* (*κατα-στησεσθαι* P) PFV *ἀνάηλον* VE 14 **τοιαῦτα, οι* ex corr. L *haec* Lat *δὲ* om. LAMVWE 15 *ἀλλ' ὅπερ ἠξίου*] *ἀλλὰ* E *ὅπερ ἠξίου ἀλλὰ* Bekker **μάλιστα* om. W *πεφροντισμένωσ μάλιστα* tr. E **πεφροντισμένοσ* L 16 **τῶν γυναικῶν* LAMW **τῶν παραληφθέντων* L *καὶ* om. E 17 **χαρᾷ*] *ὑποχαρῆσ* LAMW 18 **ἱεροσύνησ* P 19 *ὁτοιοῦν* W **βασιλέα* W **μήτε*] *μήποτ'* PF *μηδέποτ'* V **ἐπιτίθεσθαι*] *desiderasse* Lat *ἐπιθέσθαι* coni *μήτε* E 20 **προσίοι*] *oblatum esset* Lat 21 *καὶ ὡς* Naber, quod non intellego 22 *αὐτὸν*] *αὐτὴν* W

νῦν τε νενικημένη ταῖς εὐεργεσίαις δέχεσθαι μὲν εἰς τὸν υἱὸν τὴν 37
τιμήν, ἔσεσθαι δὲ πρὸς πᾶν ὑπήκοος, παραιτεῖσθαι δὲ κἂν εἴ τι
διὰ γένος καὶ τὴν οὖσαν αὐτῇ παρρησίαν προπετέστερον ὑπ' ἀναξιοπαθείας δράσειεν. οὕτως ἀλλήλοις ὁμιλήσαντες καὶ σπουδαιό- 38
τερον ἢ θᾶττον ἐν δεξιαῖς διελύοντο πάσης ὑποψίας, ὡς ἐδόκουν, ἐξῃρημένης.

III. 1. Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἡρώδης εὐθὺς μὲν ἀφαιρεῖται τὴν ἀρ- 39
χιερωσύνην Ἀνάνηλον ὄντα μέν, ὡς καὶ πρότερον εἴπομεν, οὐκ ἐπιχώριον, ἀλλὰ τῶν ὑπὲρ Εὐφράτην ἀπῳκισμένων Ἰουδαίων· οὐ γὰρ ὀλίγαι μυριάδες τοῦδε τοῦ λαοῦ περὶ τὴν Βαβυλωνίαν ἀπῳκίσθησαν. ἔνθεν ἦν Ἀνάνηλος ἀρχιερατικοῦ γένους καὶ πάλαι 40
κατὰ συνήθειαν Ἡρώδῃ σπουδαζόμενος. τοῦτον αὐτὸς μὲν ἐτίμησεν, ὅτε τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, αὐτὸς δὲ κατέλυσεν ἐπὶ τῷ παῦσαι τὰς οἰκείας ταραχὰς παράνομα ποιῶν· οὐ γάρ ἄλλος γέ τις ἀφῃρέθη τὴν τιμὴν ἅπαξ παραλαβών. ἀλλὰ πρῶτος μὲν Ἀν- 41
τίοχος ὁ Ἐπιφανὴς ἔλυσε τὸν νόμον ἀφελόμενος μὲν Ἰησοῦν, καταστήσας δὲ τὸν ἀδελφὸν Ὀνίαν, δεύτερος δὲ Ἀριστόβουλος Ὑρκανὸν ἀφείλετο τὸν ἀδελφόν, Ἡρώδης δὲ τρίτος ἀντιπαρέδωκεν τὴν ἀρχὴν Ἀριστοβούλῳ τῷ παιδί.

2. Καὶ τότε μὲν ἐδόκει τεθεραπευκέναι τὰ περὶ τὴν οἰκίαν. 42
οὐ μὴν ὅπερ εἰκὸς ἦν ἐν διαλλαγαῖς ἀνυπόπτως διετέλει, τὴν Ἀλεξάνδραν ἐπί τε τοῖς ἐγχειρηθεῖσιν ἤδη καὶ καιρὸν εἰ λάβοιτο νεωτέρων πραγμάτων ἠξιωκὼς δεδοικέναι. προσέταττεν οὖν ἔν τε τοῖς 43
βασιλείοις διατρίβειν καὶ μηδὲν ἀπ' ἐξουσίας δρᾶν, ἐπιμελεῖς τε ἦσαν φυλακαί, λανθάνοντος οὐδ' εἴ τι πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δί-

PFLAMVWELat Zonaras I p. 422.

1 *νυνί LAMW νενικημένην LAMW 3 διὰ τὸ γένοσ LAMVW οὖσαν] praesentem Lat προσοῦσαν coni παρουσίαν F ἀξιοπαθείασ V 4 καὶ — 5 διελύοντο] dextris datis reconciliantur Lat καὶ suspectum, nisi mox post δεξιαῖς excidit γενόμενοι θᾶττον ἢ σπουδαιότερον coni 5 ἐν] ἐπὶ coni διελύετοτο, ετο deletum V διελύετο E *πάσης — 6 ἐξῃρημένης om. W 7 i. marg. III Lat 8 ἀνάηλον FVE *ὄντα — 13 κατέλυσεν om. Lat εἴπαμεν PF 9 *τῶν] τὸν P *ἀπωκισμένον F 11 ἀνάηλοσ FVE 12 *σπουζαζόμενοσ sic F *ἐτίμησε V 13 *ὅτε om. V *παραλαβὼν V 14 οἰκίασ E ἄλλωσ ex corr. L γε om. PFV 17 δεύτερος — 18 ἀδελφόν i. marg. suppl. m. 2 M δεύτερον V 18 ἀφείλατο PFV 20 *τὰ om. L περὶ] κατὰ περὶ F κατὰ E 21 εἰκὸς] ἐκεῖνοσ PFV ἦν om. PFLVW 22 ἐγχειρισθεῖσιν PFLV λάβοιτο] λάβοι V λάβοι τῶν W 23 ἠξιωκὼσ δεδηλωκέναι (litt. κὼσ δεδηλωκέναι in loco uacuo relicto suppl. A) LAMW, i. marg. γρ δεδοικέναι AM 24 ἀπ'] ἐπ' LAMVWE 25 φυλακαὶ] αἱ φυλακαὶ LAMWE φύλακεσ PFV λανθάνοντος] καὶ λανθανόντωσ FAMVW καὶ λανθανόντοσ L

44 *αιταν ἐπιτηδεύοιτο. ταῦτα πάντα κατὰ μικρὸν ἐξηγρίου αὐτὴν καὶ μῖσος ἐπεφύετο· φρονήματος γὰρ ἔμπλεως οὖσα γυναικείου τὰς ἐκ τῆς ὑποψίας ἐπιμελείας ἀνηξιοπάθει, παντὸς οὑτινοσοῦν ἀξιοῦσα μᾶλλον ἢ τῆς παρρησίας στερομένη τιμῆς εὐπρεπείᾳ μετὰ*
45 *δουλείας καὶ φόβων καταζῆν. ἔπεμπεν οὖν παρὰ τὴν Κλεοπάτραν ἐν οἷς εἴη συνεχὲς ὀδυρομένη καὶ παρακαλοῦσα προσβοηθεῖν αὐτῇ κατὰ δύναμιν. ἡ δὲ λαθοῦσαν ἐκέλευσεν ἐπ' Αἰγύπτου σὺν τῷ*
46 *παιδὶ πρὸς αὐτὴν ἀποδιδράσκειν. ἐδόκει ταῦτα καὶ τεχνάζεται τοιάδε· δύο λάρνακας ὡς εἰς ἐκκομιδὴν νεκρῶν παρασκευασαμένη ταύταις αὐτὴν καὶ τὸν υἱὸν ἐνέβαλεν, ἐπιτάξασα τῶν οἰκετῶν τοῖς συνειδόσιν διὰ νυκτὸς ἐκφέρειν. ἦν δὲ τοὐντεῦθεν ἐπὶ θάλατταν ὁδὸς αὐτοῖς καὶ πλοῖον, ὃ διαπλεύσειν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔμελλεν*
47 *παρεσκευασμένον. ταῦτα Σαββίωνι τῶν ἐκείνης φίλων Αἴσωπος οἰκέτης αὐτῆς ἀπαγγέλλει προπεσὼν ὡς εἰδότι φράσαι. πυθόμενος δὲ Σαββίων, καὶ γὰρ ἦν ἐχθρὸς Ἡρώδου [πρότερον], ὅτι τῶν ἐπιβουλευσάντων Ἀντιπάτρῳ κατὰ τὴν φαρμακείαν εἷς ἐνομίζετο. τὸ μῖσος ὑπαλλάξεσθαι τῇ περὶ τὴν μήνυσιν εὐνοίᾳ προσεδόκησεν*
48 *καὶ καταλέγει τῷ βασιλεῖ τὴν τῆς Ἀλεξάνδρας ἐπιβουλήν. ὁ δὲ τὴν μὲν ἕως τῆς ἐγχειρήσεως ἐάσας προελθεῖν ἐπ' αὐτοφώρῳ τοῦ δρασμοῦ συνέλαβεν, παρῆκεν δὲ τὴν ἁμαρτίαν, χαλεπὸν μὲν οὐδέν. εἰ καὶ σφόδρα βουλομένῳ ἦν αὐτῷ, διαθεῖναι τολμήσας, οὐ γὰρ ἂν ἀνασχέσθαι Κλεοπάτραν αἰτίαν ἐπὶ τῷ πρὸς αὐτὸν μίσει λαβοῦσαν, ἐμφαίνων δὲ μεγαλοψυχίαν μᾶλλον ἐξ ἐπιεικείας αὐτοῖς*

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 422.

1 *αὐτὴν ἐξηγρίου* tr. FLAMVWE *τ' αὐτὴν* coni 2 **μῖσος*] *μέσοσ* P *ὑπεφύετο* LAMWE *οὖσα ἔμπλεωσ* tr. LAMW *τὰς*] *τε* P, om. FVW 3 *ὑποψίας*] *ὑπόπτου* FV *ἀνηξιωπάθει* L *ἂν ἠξιοπαθεῖ* F **πάντεσ* P **οὗτινοσοῦν*] *οὗτινοσ* FLAMVW 4 *παρρησίας*] *παρούσησ* LAMWE **στερουμένη* W 5 **φόβον* LV *metu* Lat *φόβου* ed. pr. **καταζεῖν* L 6 **εἴεν* P *συνεχῶσ* FLAMVW **πρὸσ βοήθειαν* W 7 *ἐκέλευεν* LAMWE 8 **ταῦτα*] *τε ταῦτα* FV 9 *τοιάδε*] *τοιαῦτα* E 10 **ταύταις — ἐνέβαλεν*] *in quibus et seipsam et filium mitti dixit* Lat *αὐτῇ* PF *αὐτὴν* E et ex corr. A *ἑαυτὴν* Zon **ἐνέβαλεν*] *ἐνέβαινεν* PF fort. recte 12 **πλεῖον* F *ὅ*] *ᾧ* LME et ex corr. A *in qua* Lat *ἔμελλε* FV *ἔμελλον* LAME et Lat, in quo *nauigarent* 13 *παρασκευασμένον* LE[1] *σαβίωνι* ME **τῷ* LAMW et ut uid. Lat **ἐκείνοισ* F **φίλῳ* LAMW et ut uid. Lat **αἴσωποσ, αἴ* i. ras., *σω* suppl. m. 1 A *ἔσοποσ* P *ἔσωποσ* W 14 *ἀπαγγέλει* FE[1] *προσπεσὼν* FLAMVW *πρὸσ αὐτὸν* ante *φράσαι* add. LAMW *φράσασ* LA[1] *πειθόμενοσ* P 15 *σαβίων* M *πρότερον*] *πρὸσ αὐτὸν* PFV, om. Lat 16 *φαρμακίαν* P 17 *ὑπαλλάξασθαι* PFLAM *τῆσ* PFV *εὐνοίασ* PFV *ἐννοίᾳ* W 19 **ἐπαυτοφόρῳ* PFV 20 *χαλεπὴν* E 21 *βουλομένῳ*] Hudson *βουλόμενον* codd. E **διαθῆναι* LW 22 *ἂν* om. PFVWE *πρὸς αὐτὸν*] *κατ' αὐτοῦ* E 23 **μᾶλλον*] *διὰ τὸ μᾶλλον* Naber; haeret corruptela **αὐτῇ* coni

συνεγνωκέναι. προύκειτο μέντοι παντάπασιν αὐτῷ τὸ μειράκιον 49
*ἐκποδὼν ποιεῖσθαι, τὸ δὲ μὴ ταχὺ μηδ' ἅμα τοῖς πεπραγμένοις
ἐδόκει πιθανώτερον εἰς τὸ λανθάνειν.*

3. *Καὶ τῆς σκηνοπηγίας ἐπεχούσης, ἑορτὴ δέ ἐστιν αὕτη παρ'* 50
*ἡμῖν εἰς τὰ μάλιστα τηρουμένη, ταύτας τὰς ἡμέρας ὑπερεβάλλετο
καὶ πρὸς εὐφροσύναις αὐτός τε καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος ἦν. ἐκίνη-
σεν δ' αὐτὸν ὅμως κἀκ τῶν τοιούτων ἐπισπεῦσαι τὰ περὶ τὴν
προαίρεσιν ἐμφανῶς παροξύνων ὁ φθόνος. τὸ γὰρ μειράκιον Ἀρι-* 51
*στόβουλος ἕβδομον ἐπὶ τοῖς δέκα γεγονὸς ἔτος, ἐπειδὴ κατὰ τὸν
νόμον ἀνῆλθεν ἐπὶ τὸν βωμὸν συντελέσων τὰ θύματα, τόν τε
κόσμον ἔχων τὸν τῶν ἀρχιερέων καὶ τὰ περὶ τὴν θρησκείαν ἐκτε-
λῶν, κάλλει τε κάλλιστος καὶ μεγέθει πλέον ἢ πρὸς τὴν ἡλικίαν
ὑπεράγων, τοῦ γε μὴν περὶ τὸ γένος ἀξιώματος πλεῖστον ἐν τῇ
μορφῇ διαφαίνων, ὁρμή τε τῷ πλήθει πρὸς αὐτὸν εὐνοίας ἐγένετο* 52
*καὶ τῶν Ἀριστοβούλῳ τῷ πάππῳ πεπραγμένων ἐναργὴς ἡ μνήμη
παρέστη, νικώμενοί τε κατὰ μικρὸν ἐξηλέγχοντο τὰς διαθέσεις χαί-
ροντες ὁμοῦ καὶ συγχεόμενοι καὶ φωνὰς εὐφήμους εἰς αὐτὸν ἀφ-
ιέντες εὐχαῖς μεμιγμένας, ὡς ἐμφανῆ γενέσθαι τὴν εὔνοιαν τῶν
ὄχλων καὶ προπετεστέραν ἐν βασιλείᾳ δοκεῖν τὴν ὧν πεπόνθεσαν
ὁμολογίαν. ἐπὶ τούτοις ἅπασιν Ἡρώδης ἔγνω τὴν προαίρεσιν, ἣν* 53
*εἶχεν εἰς τὸ μειράκιον, ἐξεργάσασθαι. καὶ τῆς ἑορτῆς παρελθού-
σης εἱστιᾶτο μὲν ἐν Ἱεριχοῦντι δεχομένης αὐτοὺς τῆς Ἀλεξάνδρας,
φιλοφρονούμενος δὲ τὸ μειράκιον καὶ προέλκων εἰς ἀδεῆ πότον
ἕτοιμος ἦν συμπαίζειν καὶ νεανιεύεσθαι κεχαρισμένως ἐκείνῳ. τοῦ* 54

§ 53 cf. bell. Iud. I 437.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 422.

2 *ποιῆσαι* E *μηδὲ* E 3 *πιθανότερον* A¹W 4 *ἐπεχούσης*] *ἐχούσησ* FV *ἐνστάσησ* LAMWE *cum — uenisset* (h. e. ut uid. *ἐπελθούσης*) Lat *δ'* FLA¹VW 5 *ἐσ* V *ταύτησ* V 6 *εὐφροσύναις*] Cocceji *εὐφροσύνασ* codd. 7 *τὰ* om. F 8 *παρωξύνων* L¹ 9 *γεγονὼσ* L¹VE 10 **τὰ θαύματα* P 11 *περὶ*] *πρὸσ* PFVE 12 **κάλλει τε κάλλιστος* om. Lat *πλέον ἢ*] *πλείονι* E 13 **γε*] *τε* PF 14 **τῷ πλήθει*] *τῶνλήθει* P 15 **τῶν*] *τὸν* W **ἡ* om. PFV 16 **νικώιμενοι* A *irritati* Lat 17 **εὐφήμωσ* V 18 *ὡς*] *ὥστε* E **τοῦ ὄχλου* W 19 *προπετέστερον* PFV *ἐν*] *ἐμ* L *ἢ ἐν* Cocceji *πεπόνθεσαν*] *ἐπεπόνθεσαν* FV *εὖ πεπόνθεισαν* LAMW et Lat, in quo est *aliorum praeterita beneficia* 20 *πᾶσιν* FV *ἅπασαν* LW et ex corr. A **προαίρεσιν*] *διάθεσιν* V 22 **εἰσ ἱεριχοῦντα* FV 23 **προέλκων — 342, 2 ἀλύοντες*] *illiciebat ad affluentiam potionis paratus colludere uel iuueniliter ad gratiam illius iocari et loco aestiuo illic existente collecti simul exierunt refrigerium captantes* Lat *προσέλκων* FE *προελθὼν* W *ἀδεᾶ* E *πότον*] P Lat *τόπον* FLAMVWE 24 *συνπαιζειν* P *προσπαίζειν* E **νεανιεύεσθαι, εὐ* s. L **κεχαρισμένωσ* (ο s.) M **ἐκείνῳ* om. V

*δὲ περὶ τὸν τόπον ἰδιώματος θερινωτέρου τυγχάνοντος συνειλεγ-
μένοι τάχιον ἐξῆλθον ἀλύοντες, καὶ ταῖς κολυμβήθραις ἐπιστάντες,
αἳ μεγάλαι περὶ τὴν αὐλὴν ἐτύγχανον, ἀνέψυχον τὸ θερμότατον*
55 *τῆς μεσημβρίας. καὶ πρῶτον μὲν ἑώρων τοὺς νέοντας τῶν οἰκε-
τῶν καὶ φίλων, ἔπειτα προαχθέντος καὶ τοῦ μειρακίου τῷ καὶ τὸν
Ἡρώδην παροξῦναι, τῶν φίλων οἷς ταῦτα ἐπιτέτακτο σκότους ἐπέ-
χοντος βαροῦντες ἀεὶ καὶ βαπτίζοντες ὡς ἐν παιδιᾷ νηχόμενον οὐκ*
56 *ἀνῆκαν, ἕως καὶ παντάπασιν ἀποπνῖξαι. καὶ διεφθάρη μὲν οὕ-
τως Ἀριστόβουλος, ὀκτωκαίδεκα μὲν οὐ πάντα βιοὺς ἔτη, τὴν δ'
ἱερωσύνην κατασχὼν ἐνιαυτόν, ἣν Ἀνάνηλος ἐκομίσατο πάλιν.*
57 4. *Ἐξαγγελθέντος δὲ τοῦ πάθους ταῖς γυναιξὶν εὐθὺς μὲν ἐκ
μεταβολῆς θρῆνος ἦν ἐπὶ προκειμένῳ τῷ νεκρῷ καὶ πένθος ἄσχε-
τον, ἥ τε πόλις τοῦ λόγου διαδοθέντος ὑπερήλγει πάσης ἑστίας*
58 *οἰκειουμένης τὴν συμφορὰν ὡς οὐκ ἐπ' ἀλλοτρίῳ γενομένην. Ἀλε-
ξάνδρα δὲ καὶ μᾶλλον ἐκπαθὴς ἦν συνέσει τῆς ἀπωλείας, τὸ μὲν
ἀλγοῦν ἐκ τοῦ γινώσκειν ὅπως ἐπράχθη πλεῖον ἔχουσα, τὸ δ' ἐγ-*
59 *καρτερεῖν ἀναγκαῖον ἐπὶ μείζονος κακοῦ προσδοκίᾳ ποιουμένη. καὶ
πολλάκις μὲν ἦλθεν αὐτοχειρίᾳ περιγράψασθαι τὸν βίον, ἐπέστη
δ' ὅμως, εἰ δύναιτο ζῶσα προσαρκέσαι τῷ κατ' ἐπιβουλὰς ἀνόμως
διεφθαρμένῳ, τό τε πλέον ἐντεῦθεν αὐτῇ παρεκρότει τὸν βίον,
καὶ τὸ μηδεμίαν ὑποψίαν ἐνδοῦναι τοῦ κατὰ πρόνοιαν ἀπολέσθαι*
60 *τὸν υἱὸν ἱκανὸν εἰς εὐκαιρίαν ἀμύνης ἐνόμιζε. κἀκείνη μὲν ἐγκρα-
τῶς ἔφερε τὴν ὑποψίαν. Ἡρώδης δὲ πᾶσι τοῖς ἔξωθεν πιθανῶς*

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 423.

1 *τόπον ἰδιώματος] ποτον δωματοσ P fort. recte *θερινωτέρου, ι i. ras. A in συνειλεγμένοι offendit Naber 2 *τάχειον L *ταῖς] ταχ P *κολυμβίθραισ L *ἐπιστάνταισ L¹ 3 *αὐλὴν ex αὐτὴν corr. V 4 νέ(ε)ίοντασ M νέουσ FV νεωτάτουσ E *οἰκείων Naber 5 φίλων] φίλων νηχομένουσ E *ἔπειτα — 6 φίλων om. L 6 ἐπετέτακτο LAME *σκοποὺσ W *ἐπέχοντος] om. F ἐπίσχοντος ed. pr. ἐπιόντος Ernesti 7 *βαροῦντεσ (ειν) L *ἀεὶ] αἰεὶ LAW ἐν γῇ M *βαπτίζοντεσ (ειν) L *πεδία P πεδιᾷ FL *οὐκ] καὶ οὐκ ex corr. L 8 *ἀνῆκεν FL¹ ἀνῆκειν ex corr. L *ἀποπνῆξαι L *οὕτως om. F 9 *ὀκτωκαίδεκα — ἔτη] *decimum et octauum annum agens aetatis* Lat *οὐ πάντα] τὰ πάντα LAMW ἅπαντα V δὲ E 10 *ἀρχιερωσύνην LAMW Lat *ἀνάηλοσ V 13 *αιστίασ οικειχθουμένησ P 16 δὲ VE *ἐνκαρτερεῖν P καρτερεῖν V 18 αὐτοχειρὶ PFV περιγράψασθαι] Wesseling ad Diodor. I 41 παραγράψασθαι codd. *finire* Lat τὸν om. W ἐπέστη δ'] LW et ut uid. A¹ ἐπέστησε (-σεν P) δ' (i. ras. pressius scripsit m. 2 A) PFAMV 19 ἐπιβουλὴν V 20 παρεκράτει LAMW 22 ἐνομίζετο PFV *κἀκείνη] διὸ κἀκείνη LAMW *ἀκρατῶσ W 23 ἔφερε] οὕτωσ ἔφερε LAMW ἔξωθε FA

ἀπεσκευάζετο, μὴ μετὰ προνοίας γενέσθαι τῷ παιδὶ τὸν θάνα-
τον, οὐχ ὅσα πρὸς πένθος ἐπιτηδεύων μόνον, ἀλλὰ καὶ δάκρυσι
χρώμενος καὶ σύγχυσιν τῆς ψυχῆς ἐμφαίνων ἀληθινήν, τάχα μὲν
καὶ τοῦ πάθους ἀπονικῶντος αὐτὸν ἐν ὄψει τῆς τε ὥρας καὶ
τοῦ κάλλους, εἰ καὶ πρὸς ἀσφάλειαν ὁ θάνατος τοῦ παιδὸς ἐνομί-
ζετο, δῆλον δ' ὡς ἀπολογίαν αὐτὰ πραγματευόμενος. τά γε μὴν 61
εἰς τὴν πολυτέλειαν τῆς ἐκφορᾶς καὶ μᾶλλον ἐπεδείξατο, πολλὴν
μὲν τὴν παρασκευὴν περί τε τὰς θήκας καὶ τὸ πλῆθος τῶν θυ-
μιαμάτων ποιησάμενος, πολὺν δὲ συγκαταθάπτων κόσμον, ὡς ἐκ-
πλῆξαι τὸ λυπηρὸν τῆς ἐν ταῖς γυναιξὶν ἀλγηδόνος καὶ παραμυ-
θήσασθαι τούτῳ τῷ μέρει.
5. Τὴν δ' Ἀλεξάνδραν ἥττησε μὲν οὐδὲν τῶν τοιούτων, ἀεὶ 62
δὲ καὶ μᾶλλον ἡ μνήμη τοῦ κακοῦ παρέχουσα τὴν ὀδύνην ὀδυρτι-
κὴν ἐποίει καὶ φιλόνεικον, καὶ γράφει τὴν ἐπιβουλὴν Ἡρώδου τῇ
Κλεοπάτρᾳ καὶ τὴν ἀπώλειαν τοῦ παιδός. ἡ δὲ καὶ πάλαι σπεύ- 63
δουσα προσαρκέσαι δεομένῃ καὶ τὰς ἀτυχίας οἰκτείρουσα τῆς Ἀλε-
ξάνδρας αὐτῆς ἐποιεῖτο τὸ πᾶν πρᾶγμα καὶ Ἀντώνιον οὐκ ἀνίει
τίσασθαι τὸν φόνον τοῦ παιδὸς παροξύνουσα· οὐ γὰρ ἄξιον Ἡρώ-
δην δι' αὐτοῦ καταστάντα βασιλέα τῆς οὐδὲν προσηκούσης ἀρχῆς
εἰς τοὺς ὄντως βασιλεῖς τοιαύτας ἐπιδείκνυσθαι παρανομίας. τού- 64
τοις ἀναπειθόμενος Ἀντώνιος ὡς ἐπὶ Λαοδικείας ἐστάλη, πέμπει
κελεύων Ἡρώδην ἐλθόντα τῶν εἰς Ἀριστόβουλον ἀπολύσασθαι·
πεπρᾶχθαι γὰρ οὐκ ὀρθῶς τὴν ἐπιβουλήν, εἰ δι' αὐτοῦ γέγονεν.
ὁ δὲ τήν τε αἰτίαν δεδοικὼς καὶ τὴν Κλεοπάτρας δυσμένειαν, ὡς 65
οὐκ ἀνῆκεν ἐξεργαζομένη κακῶς αὐτῷ τὸν Ἀντώνιον ἔχειν, ἔγνω μὲν
ὑπακούειν, οὐδὲ γὰρ ἄλλο τι πράττειν ἐνῆν, καταλιπὼν δὲ τὸν

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 423.

1 *ἐπεσκευάζετο V αὐτοῦ ante *τῷ add. m. 2 L 5 κάλλους] τέλουσ PFV 6 δῆλον δ' ὡς] δῆλος δ' ἦν εἰς Hudson δὲ ME et ex corr. A 7 ἐπεδείξατο, εί corr. m. 2 L ὑπερεδείξατο PFVE 8 τε om. LAMW 9 συνκαταθάπτων P 11 τούτῳ] τοῦ | τούτω, τοῦ deleuit m. 2 L 12 δ'] τε LAM δὲ WE *ἥττησεν LA¹W ἠπάτησε Naber 13 δὲ om. E 14 *τῇ (τῇ om. L) κλεοπάτρα τὴν ἐπιβουλὴν ἡρώδου tr. LAMW et ut uid. Lat 15 *σπεύδουσα] i. marg. δ' L 16 *προσαλκέσαι P *καὶ om. Lat 17 *τὸ om. W *καὶ τὸν ἀντώνιον LAMW *ἀνίει] ἀνήει LA¹ ἂν εἰ P ἀνείη W 18 παροξύνουσα] om. PFV ἐρεθίζουσα E *petere* Lat 19 ἀρχῆς] αὐτῶ ἀρχῆσ LAMW Lat 20 ὄντωσ V 21 *λαοδικίασ P *πέμπει] πέμπων P 22 τῶν] τὸν F τὴν E *ἀποδύσασθαι P ἀπολογήσασθαι Zon 23 εἰ] ἢ V 24 *τε om. LAMW ὡς iterat F ὡς — 25 ἔχειν] *quae non cessabat antonium suadendo quatenus eum damnaret* Lat 25 κακῶς] καθωσ PF κακοήθωσ V αὐτῇ F 26 *ὑπακούει F *οὐδὲν PFV Lat *ἀλλ' ὅτι L *τι om. F *καταλειπὼν P

*θεῖον αὐτοῦ Ἰώσηπον ἐπίτροπον τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἐκεῖ πραγμά-
των ἐνετείλατο λεληθότως, εἰ πάθοι τι παρ' Ἀντωνίῳ, παραχρῆμα
66 καὶ τὴν Μαριάμμην ἀνελεῖν· αὐτός τε γὰρ ἔχειν φιλοστόργως πρὸς
τὴν γυναῖκα καὶ δεδοικέναι τὴν ὕβριν, εἰ καὶ τεθνηκότος ἐκείνη
67 κατ' εὐμορφίαν ἄλλῳ τινὶ σπουδάζοιτο. τὸ δὲ σύμπαν ἐνέφαινεν
ὁρμὴν Ἀντωνίου περὶ τὴν ἄνθρωπον, ὅτι καὶ πάλαι παρακηκοὼς
ὑπὲρ τῆς εὐμορφίας ἐτύγχανεν. Ἡρώδης μὲν [οὖν] ἐπιστείλας ταῦτα
καὶ τὰς ἐλπίδας οὐκ ἀσφαλεῖς ἔχων ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀπῄει πρὸς
Ἀντώνιον.*
68 6. *Ὁ δὲ Ἰώσηπος ἐπὶ τῆς διοικήσεως ὢν τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ
πραγμάτων καὶ διὰ τοῦτο συνεχὲς ἐντυγχάνων τῇ Μαριάμμῃ περί
τε τὰς πραγματείας καὶ τιμῆς ἕνεκεν, ἣν ἔδει βασιλευούσῃ παρ'
αὐτοῦ γενέσθαι, καθίει συνεχεῖς ὁμιλίας ὑπὲρ τῆς Ἡρώδου πρὸς
69 αὐτὴν εὐνοίας καὶ φιλοστοργίας. ἐξειρωνευομένων δὲ γυναικείως
τοὺς λόγους καὶ μάλιστα τῆς Ἀλεξάνδρας, ὑπερεσπουδακὼς ὁ Ἰώ-
σηπος ἐπιδεῖξαι τὴν διάνοιαν τοῦ βασιλέως προήχθη καὶ τὰ περὶ
τὴν ἐντολὴν εἰπεῖν, πίστιν αὐτὰ ποιούμενος ὡς οὐδὲ χωρὶς ἐκείνης
ζῆν δύναται κἂν εἴ πάσχοι δεινόν τι οὐκ ἀξιοῦντος οὐδὲ θανάτῳ
70 διεζεῦχθαι. ταῦτα μὲν Ἰώσηπος. αἱ δὲ γυναῖκες, ὡς εἰκός, οὐ τὸ
φιλόστοργον τῆς περὶ τὸν Ἡρώδην διαθέσεως, τὸ δὲ χαλεπόν, εἰ
μηδ' ἀποθνήσκοντος ὑστερήσειεν ἀπωλείας καὶ θανάτου τυραννι-
κοῦ, προλαμβάνουσαι χαλεπὴν τὴν ὑπόνοιαν τοῦ ῥηθέντος εἶχον.*

---

§ 65 = bell. Iud. I 441.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 424.

1 **αὐτοῦ* abundat **iosippum* Lat 2 **πάθῃ* V *παρ' ἀντωνίου* E *ab antonio* Lat 3 **καὶ*] *καὶ αὐτὸν* LAMW *μαριάμην* E **ἀνελεῖν*] *ἀνελεῖν καθὼσ τὰ περὶ τούτου ἀριδηλότερον ἐν τῶ τῆσ ἁλώσεωσ πρώτω βιβλίω δεδηλώκαμεν* V, in quo insequentia *αὐτός* — 347, 22 *ἐφύλαττεν* omissa sunt **αὐτός*] *οὕτωσ* W 4 **ἐκείνη*] *εἰκότωσ ἐκείνη* LW 5 *σπουδάζεται* E *ἐνέφενεν* (*αι* supra) L 6 *παρακηκοὼς*] *προακηκοὼς* Naber *γαρ ἀκηκοὼς* coni; nam etiam praecedentia minus placent 7 **οὖν* om. PF Lat 8 *ὅλων*] *ἄλλων* E 10 **iosippus* Lat hic et infra **τῶν ἐπὶ τῆσ βασιλείασ* F 11 *συνεχῶσ* LAMWE *μαριάμη* E *περὶ* — 13 *γενέσθαι*] *et de negotiis reginam honoris causa percontaretur* Lat 12 *τὰς* om. LAMW fort. recte *ἕνεκεν καὶ τιμῆσ* tr. P *ἕνεκεν* om. F *ἣν*] *ἣν ἐκείνησ* PF 13 *γίνεσθαι* LAW *καθίει*] M et ex corr. A *καθιεὶσ* PFLA¹W *inseruit* Lat *καθίει εἰσ* E 14 **ἐξειρονευομένω* P *γυναικείως*] *γυναικὶ ὡσ* P *τῶν γυναικῶν* E 15 *τῆς* om. E 17 *αὐτὰ*] *αὐτὸσ* E **οὐδὲ*] *οὔτε* Dindorf 18 *πάσχοι*] *ab antonio pateretur* Lat *πάσχοι τι δεινὸν* tr. LAM *πάσχοιτο δεινὸν* W *οὐδὲ*] *μηδὲ* E 19 **διαζευχθῆναι* LAMW *μὲν ὁ ἰώσηποσ* LAMW 21 *ἀποθνήσκοντοσ, οσ* ex corr. A *ὑστερήσειαν* LAMW 22 *προσλαμβάνουσαι* LAMW *putauerunt* Lat

7. Ἐν δὲ τούτῳ καὶ λόγος ἐγένετο κατὰ τὴν πόλιν τῶν Ἱερο- 71
σολυμιτῶν παρὰ τῶν ἐν ἔχθει τὸν Ἡρώδην ἐχόντων, ὡς Ἀντώνιος
αἰκισάμενος αὐτὸν ἀποκτείνειεν. ἡ δὲ φήμη πάντας μὲν ἐτάραξεν,
ὡς εἰκός, τοὺς περὶ τὸ βασίλειον, μάλιστα δὲ καὶ τὰς γυναῖκας.
Ἀλεξάνδρα δὲ καὶ τὸν Ἰώσηπον ἀναπείθει τῶν βασιλείων ἐξελ- 72
θόντα σὺν αὐταῖς προσφυγεῖν τοῖς σημείοις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ τάγμα-
τος, ὃ τότε περὶ τὴν πόλιν ἐπὶ φρουρᾷ τῆς βασιλείας ἐστρατοπέ-
δευεν ἡγουμένου υἱοῦ Ἰούδα· διὰ γὰρ τοῦτο πρῶτον μέν, εἰ καί τις 73
ἀπαντήσειεν ταραχὴ περὶ τὴν αὐλήν, ἐν ἀσφαλεστέρῳ διάξειν αὐ-
τοὶ Ῥωμαίους εὐμενεῖς ἔχοντες· ἔπειτα καὶ τεύξεσθαι παντὸς ἠλ-
πικέναι τὴν Μαριάμμην Ἀντωνίου θεασαμένου, δι' οὗ καὶ τὴν
ἀρχὴν ἀναλήψεσθαι καὶ μηδενὸς ὑστερήσειν ὧν εἰκὸς τοῖς ἐν εὐ-
γενείᾳ βασιλικῇ γεγονόσιν.

8. Ἐπὶ τούτων δὲ τῶν λογισμῶν τετυχηκόσιν αὐτοῖς γράμματα 74
παρ' Ἡρώδου περὶ τῶν ὅλων ἀφίκετο τῆς φήμης ἐναντία καὶ τῶν
προλαληθέντων. ἐπειδὴ γὰρ ἐγένετο παρ' Ἀντωνίῳ, ταχὺ μὲν αὐ- 75
τὸν ἀνεκτήσατο τοῖς δώροις ἃ φέρων ἧκεν ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων,
ταχὺ δὲ ταῖς ὁμιλίαις παρεστήσατο χαλεπῶς ἔχειν εἰς αὐτόν, οἵ
τε τῆς Κλεοπάτρας λόγοι πρὸς τὴν ἐξ ἐκείνου θεραπείαν ἧττον
ἠδυνήθησαν· οὐ γὰρ ἔφη καλῶς ἔχειν Ἀντώνιος βασιλέα περὶ τῶν 76
κατὰ τὴν ἀρχὴν γεγενημένων εὐθύνας ἀπαιτεῖν· οὕτως γὰρ ἂν οὐδὲ
βασιλεὺς εἴη· δόντας δὲ τὴν τιμὴν καὶ τῆς ἐξουσίας καταξιώσαν-
τας ἐᾶν αὐτῇ χρῆσθαι. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῇ Κλεοπάτρᾳ μὴ πολυ-
πραγμονεῖσθαι τὰ περὶ τὰς ἀρχὰς συμφέρειν. ὑπὲρ τούτων Ἡρώ- 77
δης ἔγραφεν καὶ τὰς ἄλλας διεξῄει τιμάς, ἃς ἔχοι παρ' Ἀντωνίῳ

PFLAMWELat Zonaras I p. 424.

1 *πόλην P *hierosolymorum* Lat 3 *δὲ, δ i. ras. A *ἐτάραττεν W 4 καὶ om. FLAMWE ante *τὰς 1 litt. eras. M 5 ἀλέξανδροσ E 6 προσφυγεῖν, προσ i. ras. angustiore m. 2 A συμφυγεῖν LWE 7 ὃ τότε] ὁπότε LAMWE *περὶ] om. L *iuxta* Lat 8 υἱοῦ ἰούδα] PF et i. marg. AM ἰουλίου LAMWLat *τούτου coni *εἰ] εἰ· A 10 τεύξασθαι LE *πάντεσ PF

11 μαριάμην E 12 καὶ μηδενὸς — 13 γεγονόσιν] *nec in aliquod postea seruitium de regii generis propagine descendemus* Lat *μηδὲν L τοῖς] τῶν P τῆσ E, nec sana haec uid. 13 *γεγόνασιν F γεγονόσι L 15 παρὰ E *ἀφῖκτο PF *deportantur* Lat 16 προληφθέντων LAMW *αὐτὸν om. M 17 ἦλθεν E ἐκ ex ἐν corr. A 18 χαλεπῶς] μὴ χαλεπῶσ FLAMWELat *τὸ χαλεπῶσ ἔχον coni *εἰς] πρὸσ F πρὸσ (εἰσ supra) M 19 ἐξ om. E *ἐκείνων ed. pr. *θεραπίαν P 20 ἐδυνήθησαν LAMWE 21 *κατὰ τὴν] κατ' F 22 *ἐξουσίας] βασιλείασ F 23 *ἐᾶν] ἐν PL τὸ δ' — Κλεοπάτρᾳ] *quo dicto flexa est cleopatra sciens* Lat δὲ E *αὐτὸ ex αὐτῷ corr. A 24 τὰ om. LAMW ἀρχὰς] ἀρχὰσ ἔλεγεν (-γε MA²) LAMW 25 *ἔγραφεν ἡρώδησ tr. LAMW *διεξείη P

*συνθακῶν ἐν ταῖς διαγνώσεσιν καὶ συνεστιώμενος ἐφ᾽ ἑκάστης ἡμέ-
ρας, καὶ τούτων ὅπως τυγχάνοι χαλεπῆς εἰς τὰς διαβολὰς αὐτῷ
τῆς Κλεοπάτρας οὔσης· πόθῳ γὰρ τῆς χώρας ἐξαιτουμένη τὴν βα-
σιλείαν αὐτῇ προσγενέσθαι πάντα τρόπον ἐκποδὼν αὐτὸν ἐσπου-*
78 *δάκει ποιεῖσθαι. δικαίου μέντοι τυγχάνων Ἀντωνίου μηδὲν ἔτι
δυσχερὲς προσδοκᾶν, ἀλλὰ καὶ θᾶττον ἥξειν βεβαιοτέραν τὴν εὔ-
νοιαν τὴν παρ᾽ αὐτοῦ προσειληφὼς τῇ βασιλείᾳ καὶ τοῖς πράγμα-*
79 *σιν. καὶ τῇ Κλεοπάτρᾳ μηκέτι προσεῖναι τὴν ἐλπίδα τῆς πλεο-
νεξίας Ἀντωνίου δόντος ἀνθ᾽ ὧν ἤξιου τὴν κοίλην Συρίαν καὶ διὰ
τούτου παρηγορήσαντος ὁμοῦ καὶ ἀποσκευασαμένου τὰς ἐντεύξεις,
ἃς ὑπὲρ τῆς Ἰουδαίας ἐποιεῖτο.*
80 9. *Τούτων τῶν γραμμάτων ἀπενεχθέντων ἐπαύσαντο μὲν ἐκεί-
νης τῆς ὁρμῆς, ἣν ὡς ἀπολωλότος εἶχον καταφυγεῖν ἐπὶ τοὺς Ῥω-
μαίους, οὐ μὴν ἔλαθεν αὐτῶν ἡ προαίρεσις, ἀλλ᾽ ἐπεὶ παραπέμ-
ψας ὁ βασιλεὺς Ἀντώνιον ἐπὶ Πάρθους εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὑπέστρε-
ψεν, εὐθὺς μὲν ἥ τε ἀδελφὴ Σαλώμη καὶ ἡ μήτηρ αὐτῷ τὴν διάνοιαν*
81 *ἣν ἔσχον οἱ περὶ τὴν Ἀλεξάνδραν ἀπεσήμηναν, ἡ δὲ Σαλώμη καὶ
κατὰ τἀνδρὸς Ἰωσήπου λόγον εἶπεν τὸ * ἐν διαβολῇ ποιοῦσα καὶ
τῇ Μαριάμμῃ συγγενόμενον διατελεῖν. ἔλεγεν δὲ ταῦτα χαλεπῶς
ἔχουσα πρὸς αὐτὴν ἐκ πλείονος, ὅτι κατὰ τὰς διαφορὰς φρονήματι*
82 *χρωμένη μείζονι τὴν ἐκείνων ἐξωνείδιζεν δυσγένειαν. Ἡρώδης δὲ
θερμῶς ἀεὶ καὶ ἐρωτικῶς πρὸς τὴν Μαριάμμην ἔχων εὐθὺς ἐξε-
τετάρακτο καὶ τὴν ζηλοτυπίαν οὐκ ἔφερεν, ἐπικρατούμενος δ᾽ ἀεὶ
τοῦ μὴ προπετές τι ποιῆσαι διὰ τὸν ἔρωτα, συντόνῳ τῷ πάθει*

PFLAMWE Lat Zonaras I p. 424.

1 *συνθακῶν*] Hudson *συνθηκῶν* PLWE *συνθωκῶν* FAM 2 *τούτων τυγχάνειν χαλεπῆσ ὅμωσ εἰσ* E *ὅπως*] *ὅμωσ* LAMWE Lat *τυγχάνοι*, *ο* i. ras. P *τυγχάνει* F 3 *πόθῳ γὰρ*] *ἢ πόθω* LAMW Lat **ἐξαιτουμένη*, *η* ex *ησ* corr. F 4 *τρόπον*] *πρῶτον* L **αὐτὸν* om. LW **ἐσπούδακεν* LW 5 *ποιῆσαι* AME *τυγχάνον* W 6 *προσδοκᾶν δυσχερὲσ* tr. LAMW *ἀλλὰ — ἥξειν*] *quod autem tardaret* Lat, qui totam hanc sententiam minore cum fide conuertit *βεβαιωτέραν* L 7 *προειληφὼσ* F 8 *προϊέναι* E 9 **δόντοσ ἀντωνίου* tr. LAMW *διὰ τοῦτο* M 11 *ὑπὲρ*] *περὶ* F *ἰουδαίοισ* L[1] 12 i. marg. *ε΄* L 14 **προπέμψας* Zon 16 *εὐθὺ* PFAMWE **ἡ* om. PF *αὐτῶν* PFE Lat 17 **ἀπεσήμανεν* P *ἀπεσήμαναν* F **καὶ* om. P 18 *κατ᾽ ἀνδρὸσ* LAMW *κατὰ τοῦ ἀνδρὸσ* E **iosippum* Lat *τὸ* om. FLAMWE 19 **τῇ*] *τὸ* Bekker *μαριάμη* E *συνγενόμενον* P *συγγινόμενον* E 20 **ἔχουσα* om. L 21 **ἐξωνίδιζεν* P *ἐξονείδιζε* L 22 *αἰεὶ* A *ἐρωτικῶς*] *ἐρωτικῶσ λίαν* L *λίαν ἐρωτικῶσ* AMWE *nimis — amans* Lat *μαριάμην* E *εὐθὺς*] *εὐθὺσ μὲν* L *εὐθὺ μὲν* FAMWE *ἐξεταράττετο* E 23 *δ᾽ ἀεὶ*] *δέει* LW *δὲ ἀεὶ* AM litt. *ὲ ἀεὶ το* i. ras. A 24 *προπετῶσ* AM *τῷ* om. P

καὶ τῷ ζήλῳ παρωξυμμένος ἰδίᾳ τὴν Μαριάμμην ἀνέκρινεν ὑπὲρ
τῶν πρὸς τὸν Ἰώσηπον. ἀπομνυμένης δ' ἐκείνης καὶ πάνθ' ὅσα 83
τῇ μηδὲν ἁμαρτούσῃ προσῆν εἰς ἀπολογίαν καταλογιζομένης, ἀνε-
πείθετο κατὰ μικρὸν ὁ βασιλεὺς καὶ μετέβαινεν ἐκ τῆς ὀργῆς
ἡττώμενος τῆς περὶ τὴν γυναῖκα φιλοστοργίας, ὡς ἀπολογεῖσθαι
περὶ ὧν ἔδοξεν ἀκούσας πεπιστευκέναι καὶ περὶ τῆς κοσμιότη-
τος αὐτῇ πολλὴν ὁμολογεῖν χάριν. αὐτός τε ὅπως ἔχοι στοργῆς 84
καὶ εὐνοίας πρὸς αὐτὴν ἀνωμολογεῖτο καὶ τέλος, ὡς ἐν τοῖς
ἐρωτικοῖς φιλεῖ, προύπιπτον εἰς δάκρυα μετὰ πολλῆς σπουδῆς
ἐμπεφυκότες ἀλλήλοις. ἀεὶ δὲ καὶ μᾶλλον τοῦ βασιλέως πιστου- 85
μένου τὴν αὐτοῦ διάθεσιν „οὐ φιλοῦντος, εἶπεν ἡ Μαριάμμη, τὸ
κατὰ τὴν ἐντολήν, εἰ πάσχοι τι χαλεπὸν ὑπ' Ἀντωνίου, κἀμὲ συν-
απολέσθαι τὴν οὐδενὸς αἰτίαν". τούτου προπεσόντος τοῦ λόγου 86
περιπαθήσας ὁ βασιλεὺς εὐθὺς μὲν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτὴν ἀφῆ-
κεν, ἐβόα δὲ καὶ τῶν αὐτὸς ἑαυτοῦ τριχῶν ἐδράττετο, περιφανὲς
φώριον ἔχειν τῆς τοῦ Ἰωσήπου πρὸς αὐτὴν κοινωνίας λέγων· οὐ 87
γὰρ ἂν ἐξειπεῖν ἃ κατ' ἰδίαν ἤκουσεν μὴ μεγάλης αὐτοῖς πίστεως
ἐγγενομένης. οὕτως δ' ἔχων ὀλίγου μὲν ἀπέκτεινε τὴν γυναῖκα, νι-
κώμενος δὲ τῷ πρὸς αὐτὴν ἔρωτι ταύτης μὲν τῆς ὁρμῆς ἐκράτησεν
ἑαυτοῦ διακαρτερήσας ὀδυνηρῶς καὶ δυσχερῶς, τὸν μέντοι Ἰώσηπον
οὐδ' εἰς ὄψιν ἐλθόντα διαχρήσασθαι προσέταξεν καὶ τὴν Ἀλεξάν-
δραν ὡς ἁπάντων παραιτίαν δήσας ἐφύλαττεν.

IV. 1. Ἐν δὲ τούτῳ καὶ τὰ περὶ τὴν Συρίαν ταραχὰς εἶχεν 88

§ 83 cf. bell. Iud. I 442.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 424.

1 παροξυνόμενοσ PF παρωξυμμένωσ L[1] μαριάμην E 2 iosippo Lat hic et infra *δὲ F 3 τῇ om. LAMW ἁμαρτανουσῃ P 5 τῆς] τῇ PFE *περὶ] πρὸσ L φιλοστοργία PFE 6 περὶ suspectum 7 αὐτῆσ PF et ut uid. Lat ὡμολόγει LAMW ἔχει E 8 *ἀνωμολογεῖτο] ἂν ὁμολογεῖτο P ἀνωμολόγει LAMW 10 ἀεὶ — 11 διάθεσιν] *cum uero rex suum affectum iam praetermissa aemulatione firmasset* Lat δὲ] δ' ἐπιστουμένου L πιστουμένου τοῦ βασιλέωσ tr. E πιστουμένου] om. L ἀπιστουμένου W 11 τὴν αὐτοῦ διάθεσιν] καὶ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ διάθεσιν ἕλκοντοσ LAMWE μαριάμη E *τὸ — 12 ἐντολήν] *quod mandaueras iosippo* Lat 12 εἰ πάσχοι] εἴγε πάθοισ E *συναπολέσθαι] οὖν ἀπολέσθαι P 13 προπεσόντος] in Vossiano esse falso dixit Hauerkamp προσπεσόντοσ codd. E *ut audiuit* Lat 14 *περιπατήσασ P εὐθὺ LAMW 15 τῶν αὐτοῦ τριχῶν αὐτὸσ ἐδράττετο LAMWE 16 *τῆς] τοὺσ P *κοινωνίασ, σ ex ν corr. M 17 *ἃ iterat F 18 *ἐγγεγενημένησ LAMW οὕτω E δὲ AME 19 ταύτην μὲν τὴν ὁρμὴν PFLWE ἐκράτησεν] ἐπέσχε E 21 οὐδὲ E 22 παραιτίαν] · παραιτίαν (αι s. l.) L παραιτίαν (ν s. l.), s. m. 2 M αἰτίαν E 23 i. marg. ς' L *IIII* Lat § 88 rursus incipit V *δὲ] δὴ V *ὅτι ἐπὶ ἡρώδου τοῦ βασιλέωσ καὶ τὰ περὶ συρίαν incip. Exc

οὐκ ἀνιείσης τῆς Κλεοπάτρας τὸν Ἀντώνιον μὴ πᾶσιν ἐπιχειρεῖν·
ἔπειθεν γὰρ ἀφαιρούμενον ἑκάστων τὰς δυναστείας αὐτῇ διδόναι
89 *καὶ πλεῖστον ἴσχυεν ἐκ τῆς ἐκείνου πρὸς αὐτὴν ἐπιθυμίας. φύσει*
δὲ πλεονεξίᾳ χαίρουσα παρανομίας οὐδὲν ἔλιπεν, τὸν μὲν ἀδελφόν,
ᾧ τὴν βασιλείαν ᾔδει γενησομένην, προανελοῦσα φαρμάκοις πεντε-
καιδέκατον ἔτος ἔχοντα, τὴν δ' ἀδελφὴν Ἀρσινόην ἱκετεύουσαν ἐν
90 *Ἐφέσῳ πρὸς τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἀποκτείνασα δι' Ἀντωνίου· χρη-*
μάτων μὲν γὰρ εἵνεκεν, εἴ που μόνον ἐλπισθείη, καὶ ναοὶ καὶ τά-
φοι παρενομήθησαν, οὐθ' ἱεροῦ τινος οὕτως ἀσύλου δόξαντος, ὡς
μὴ περιαιρεθῆναι τὸν ἐν αὐτῷ κόσμον, οὔτε βεβήλου μὴ πᾶν ὁτι-
οῦν τῶν ἀπηγορευμένων παθόντος, εἰ μέλλοι μόνον εἰς εὐπορίαν
91 *τῇ τῆς ἀδικούσης πλεονεξίᾳ. τὸ δ' ὅλον οὐδὲν αὔταρκες ἦν γυ-*
ναικὶ καὶ πολυτελεῖ καὶ δουλευούσῃ ταῖς ἐπιθυμίαις, μὴ καὶ τὰ
πάντα πρὸς τὴν ἐπίνοιαν ἐνδεῖν ὧν ἐσπουδάκει. διὰ ταῦτα καὶ
τὸν Ἀντώνιον ἤπειγεν ἀεί τι τῶν ἄλλων ἀφαιρούμενον αὐτῇ χαρί-
ζεσθαι, καὶ διαβᾶσα σὺν ἐκείνῳ τὴν Συρίαν ἐπενόει κτῆμα ποιή-
92 *σασθαι. Λυσανίαν μὲν οὖν τὸν Πτολεμαίου Πάρθους αἰτιασαμένη*
τοῖς πράγμασιν ἐπάγειν ἀποκτίννυσιν, ᾔτει δὲ παρ' Ἀντωνίου τήν
τε Ἰουδαίαν καὶ τὴν τῶν Ἀράβων ἀξιοῦσα τοὺς βασιλεύοντας αὐ-
93 *τῶν ἀφελέσθαι. τῷ δ' Ἀντωνίῳ τὸ μὲν ὅλον ἡττᾶσθαι συνέβαινεν*
τῆς γυναικός, ὡς μὴ μόνον ἐκ τῆς ὁμιλίας, ἀλλὰ καὶ φαρμάκοις

§ 88 = bell. Iud. I 359.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 425 Exc Peiresc.

1 **τὸν* om. Exc **ἐπιχαίρειν* W 2 *ἑκάστω* E *ἑκάστου* Exc *ἕκαστον* coni **δυναστίασ* P *διδόναι*] *παρέχειν* E 3 **πλείστην* FV *ἴσχυεν*] *ἰσχὺν* FV *ἴσχυσεν* E 4 **πλεονεξίασ* M *πλεονεξίαισ* E *ἔλειπεν* (-*πε* F Exc) PF Exc *ἐνέλιπεν* LAMWE 5 *ᾧ*] *ὡσ* P *ὥπερ* E **ἤδη* LW **ιε' ἔτοσ* E 6 *δ'*] *τε* P *δὲ* E Exc **ἀρσηνόην* P 7 *πρὸσ τῶ τῆσ ἀρτέμιδοσ ἐν ἐφέσω* tr. E *τῷ*] *τὸ* F *Ἀρτέμιδος*] *ἀρτέμιδοσ ἱερῶ* LAMW *ἀρτέμιδοσ ναῶ* V (*ad templum dianae* Lat *ἀποκτείνασα*] *ἀποκτείνασα ἱερῶ* E Exc 8 *μὲν* om. LAMWE Exc *εἵνεκεν* P *ἕνεκεν* FLAMVWE Exc **τάφοι*] *corpora* Lat 9 *παρενομίσθησαν* L[1] *παρηνομήθησαν* (*η* post *ρ* i. ras. A) AMVE *παρενομήσθησαν* W *προενομήθησαν* Exc *οὔτε* Exc *οὕτως*] *ὄντοσ* LW 10 *παρερεθῆναι*, *ερ* ex *αιρ* corr. V *ὁτοιοῦν* W 11 *εἰς*] *πρὸσ* FV post *εὐπορίαν* lacunam indicauit Dindorf 12 *δὲ* E Exc **οὐδέν*, *δὲν* i. ras. P 13 *καὶ* (post *γυναικὶ*) om. FLAMVWE Exc **δουλευούσι* W *καὶ τὰ*] *κατα* P *καὶ* Exc 14 *ἔνδει* P *ἐκδεῖν* V 15 **Ἀντώνιον*] *ἀντῶν* Exc, item p. 249, 10; 250, 9 **ἤπειγεν*] *ἐπῆγεν* PFV *τι*] *τὰ* LAMWE Exc *aliquid* Lat 17 **οὖν* om. V *αἰτιασαμένου* L 18 **ἀποκτείννυσιν* P Exc *ἀποκτειννυσι*, *ει* ex *ι* corr. m. 2 L *κτίννυσιν* V *δὲ*] *τε* E Exc 19 *αὐτῶν*] *αὐτὸν* V 20 *ἀφελέσθαι*] *occidi* Lat *δὲ* E Exc 21 **ἐκ* om. W

δοκεῖν ὑπακούειν εἰς ὅ τι ἂν ἐκείνη θέλῃ, τὸ μέντοι περιφανὲς τῆς
ἀδικίας ἐξεδυσώπει μὴ μέχρι τοσούτου κατήκοον γινόμενον ἐπὶ με-
γίστοις ἁμαρτάνειν. ἵν' οὖν μήτ' ἀρνηθῇ παντάπασιν μήθ' ὅσα 94
προσέταττεν ἐκείνη διαπραξάμενος ἐκ φανεροῦ δόξῃ κακός, μέρη τῆς
χώρας ἑκατέρου παρελόμενος τούτοις αὐτὴν ἐδωρήσατο. δίδωσιν 95
δὲ καὶ τὰς ἐντὸς Ἐλευθέρου ποταμοῦ πόλεις ἄχρις Αἰγύπτου χω-
ρὶς Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἐκ προγόνων εἰδὼς ἐλευθέρας, πολλὰ λι-
παρούσης αὐτῆς αὐτῇ δοθῆναι.

2. Τούτων ἡ Κλεοπάτρα τυχοῦσα καὶ παραπέμψασα μέχρις 96
Εὐφράτου τὸν Ἀντώνιον ἐπ' Ἀρμενίαν στρατευόμενον ἀνέστρεφεν
καὶ γίνεται μὲν ἐν Ἀπαμείᾳ καὶ Δαμασκῷ, παρῆλθεν δὲ καὶ εἰς
τὴν Ἰουδαίαν Ἡρώδου συντυχόντος αὐτῇ καὶ τῆς τε Ἀραβίας τὰ
δοθέντα καὶ τὰς περὶ τὸν Ἱεριχοῦντα προσόδους [Ἡρώδου] μισθω-
σαμένου· φέρει δ' ἡ χώρα τὸ βάλσαμον, ὃ τιμιώτατον τῶν ἐκεῖ
καὶ παρὰ μόνοις φύεται, τόν τε φοίνικα πολὺν καὶ καλόν. ἐν τού- 97
τοις οὖσα καὶ πλείονος αὐτῇ συνηθείας πρὸς τὸν Ἡρώδην γινο-
μένης διεπείραζεν εἰς συνουσίαν ἐλθεῖν τῷ βασιλεῖ, φύσει μὲν
ἀπαρακαλύπτως ταῖς ἐντεῦθεν ἡδοναῖς χρωμένη, τάχα δέ τι καὶ πα-
θοῦσα πρὸς αὐτὸν ἐρωτικὸν ἢ καὶ τὸ πιθανώτερον ἀρχὴν ἐνέδρας
τὴν ἐπ' αὐτῇ γενησομένην ὕβριν ὑποκατασκευάζουσα· τὸ δὲ σύμπαν
ἐξ ἐπιθυμίας ἡττῆσθαι διέφαινεν. Ἡρώδης δὲ καὶ πάλαι μὲν οὐκ 98
εὔνους ἦν τῇ Κλεοπάτρᾳ χαλεπὴν εἰς ἅπαντας ἐπιστάμενος, τότε
δὲ καὶ μισεῖν ἀξιῶν, εἰ δι' ἀσέλγειαν εἰς τοῦτο πρόεισιν, καὶ φθῆ-
ναι τιμωρούμενος, εἰ ἐνεδρεύουσα τοιούτοις ἐγχειροίη, τοὺς μὲν λό-

§ 93 = bell. Iud. I 361.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 425 Exc Peiresc.
1 θέλοι V θέλει Exc βούληται E 2 μέχρι τοσοῦδε LAMWE Exc γενόμενον LAMVW Exc 3 ἁμαρτάνῃ V ἐξαμαρτάνειν E *ἵνα Exc μήτε E Exc *ἀρνηθείη LAMW μήτε E Exc 4 ἐκείνη] ἐκείνη μὴ LAMW Exc 6 *ἐντὸς] ἐκτὸσ Exc *ποταμοῦ om. Exc 8 αὐτῆς om. LVW αὐτῇ om. PF Exc i. marg. ε' E 10 *ἀνέστρεψεν W 11 *ἐν] ἐπ' M *ἀπαμεία, π i. ras. M 13 *καὶ τῆς — 16 αὐτῇ om. Exc τὸν] τὴν LAMVWE, cf. Strabo XVI 760, 763 Ἡρώδου om. E Lat, eiecit Bekker *μισθοσαμένου L 14 *τὸ βάλσαμον] ὀποβάλσαμον coni, cf. XIV 54 15 *τούτοις] τοισ P 16 *ουσαν P *πλείονοσ ἀεὶ συνηθείασ αὐτῇ πρὸσ L *αὐτῇ] αὐτῆσ PV ἀεὶ τῆς coni ex L *πρὸς] περὶ V γενομένησ E Exc 19 καὶ om. E *πειθανώτερον P πιθανότερον LA¹W Exc *ἐνέδρασ ἀρχὴν tr. V 20 *ὕβρην Exc 21 ἡττᾶσθαι PFV *οὐκ om. M 23 εἰ — 24 ἐγχειροίη] quod per luxuriam uellet illa ei insidias parare Lat *δι'] δὲ L φθῖναι F ὀφθῆναι LAMW Exc 24 ἐνεδρεύουσα] Bekker et ut uid. Lat συνεδρεύουσα codd. τοσούτοισ L ἐγχειρώη PV ἐγχειρῶν F Exc *τοῖσ μὲν λόγοισ αὐτὴν M

γους αὐτῆς διεκρούσατο, βουλὴν δ' ἐποιήσατο σὺν τοῖς φίλοις
99 ὑποχείριον ἔχων ἀποκτεῖναι· πολλῶν γὰρ ἀπαλλάξειν κακῶν ἅπαν-
τας οἷς ἐγένετό τε ἤδη χαλεπὴ καὶ προσεδοκᾶτο· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο
καὶ Ἀντωνίῳ λυσιτελήσειν οὐδ' ἐκείνῳ πιστῆς ἐσομένης, εἴ τις αὐ-
100 τὸν καιρὸς ἢ χρεία κατάσχοι τοιούτων δεησόμενον. ταῦτα βουλευό-
μενον ἐκώλυον οἱ φίλοι, πρῶτον μὲν διδάσκοντες, ὡς οὐκ ἄξιον
μείζω πράττοντα κινδύνων τὸν φανερώτατον ἀναλαμβάνειν, ἐγκεί-
101 μενοι δὲ καὶ δεόμενοι μηδὲν ἐκ προπετείας ἐπιτηδεύειν· οὐ γὰρ ἂν
ἀνασχέσθαι τὸν Ἀντώνιον, οὐδ' εἰ σφόδρα τις αὐτῷ τὸ συμφέρον
στήσειε πρὸ τῶν ὀμμάτων· τόν τε γὰρ ἔρωτα μᾶλλον ὑπεκκαύσειν
τὸ δοκεῖν βίᾳ καὶ κατ' ἐπιβουλὴν αὐτῆς στέρεσθαι, μέτριον δὲ οὐ-
δὲν εἰς τὴν ἀπολογίαν φανεῖσθαι, τοῦ μὲν ἐπιχειρήματος εἰς γυ-
ναῖκα γεγενημένου μέγιστον ἀξίωμα τῶν κατ' ἐκεῖνον ἐσχηκυῖαν τὸν
χρόνον, τῆς δ' ὠφελείας, εἰ καὶ ταύτην τις οἰηθείη, σὺν αὐθαδείᾳ
102 καὶ καταγνώσει τῆς ἐκείνου διαθέσεως φανουμένης. ἐξ ὧν οὐκ
ἄδηλον, ὡς μεγάλων καὶ ἀπαύστων κακῶν ἀναπλησθήσεται τὰ περὶ
τὴν ἀρχὴν αὐτῷ καὶ τὸ γένος, ἐξὸν ἀποκρουσάμενον τὴν ἁμαρτίαν,
103 εἰς ἣν ἐκείνη παρακαλεῖ, θέσθαι τὸν καιρὸν εὐσχημόνως. τοιαῦτα
δεδιττόμενοι καὶ τὸ κινδυνῶδες ἐξ εἰκότος παραδηλοῦντες ἐπέσχον
αὐτὸν τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ δὲ τὴν Κλεοπάτραν δωρεαῖς θεραπεύ-
σας ἐπ' Αἴγυπτον προύπεμψεν.
104 3. Ἀντώνιος δὲ τὴν Ἀρμενίαν λαβὼν Ἀρταβάζην τὸν Τιγράνου

§ 104 = bell. Iud. I 363.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 426 Exc Peiresc.

1 δὲ (δ' E) ἐποιεῖτο LAMWE δὲ ποιεῖται Exc fort. recte 3 *τε] om. P το aut τε eras. L δὲ E Exc 4 οὐδὲ Exc πιστῆς ἐσομένης] πεισθησομένησ P 5 κατάσχη V τοιοῦτον L *βουλόμενον FLVW *cum — cogitasset* Lat 7 μεῖζον LW κίνδυνον PFV Exc τὸν om. FV τὸν φανερώτατον om. Exc ἐνκείμενοι P 8 δὲ om. F ἂν] Exc Bekker, om. codd. 9 ἀνασχέσθαι] ἀπέχεσθαι Exc οὐδε Exc εἰσ F 10 στήσει Exc fort. recte μᾶλλον] μέλλων L ὑπεκκαύσει FV Exc ὑπεκλύσειν LW ὑπευκκαύσειν A 11 τὸ] τῷ MV Exc et ex corr. A καὶ om. L αὐτῆς] αὐτὸν αὐτῆς ex Lat ed. pr. στέλεσθαι L δὲ] τε FLAMVW Exc 12 φαίνεσθαι PFV Exc εἰς] εἰ V 13 τῶν] τὸν Exc ἐσχηκυῖα AM[1] Exc ἐσχηκυῖα τόν, litt. ῖα τὸ i. ras. A τὸν om. Exc 14 δε Exc εἰ i. ras. M 15 διαγνώσει LAMW 16 ἄδηλοσ L ἀπαύστων] ἀπάντων PFV 17 τὸ] τι P ἐξῶν PV[1] ἀπεκρουσάμενον W 18 παρεκάλει L Exc παρακαλοίη Ernesti 19 δεδειττομενοι P δ' αἰνιττόμενοι FV εἰκότωσ FLW εἰκότων E ἐπέσχον — 20 κλεοπάτραν i. ras. circiter 45 litt. M 20 *ἐπεγχειρήσεως ed. pr. *τὴν Κλεοπάτραν] ταύτην Exc 21 αἴγυπτον E *προύπεμψεν fin. Exc 22 δὲ] μὲν οὖν E ἀναλαβὼν PF καταλαβὼν V παραλαβὼν E *cum — cepisset* Lat

σὺν τοῖς παισὶν σατράπαις δέσμιον εἰς Αἴγυπτον ἀποπέμπει, δω-
ρούμενος τούτοις τὴν Κλεοπάτραν καὶ τῷ παντὶ κόσμῳ τῆς βασι-
λείας, ὃν ἐξ αὐτῆς ἔλαβεν. Ἀρμενίας δὲ ἐβασίλευσεν Ἀρταξίας ὁ 105
πρεσβύτατος τῶν ἐκείνου παίδων διαδρὰς ἐν τῷ τότε. καὶ τοῦτον
Ἀρχέλαος καὶ Νέρων Καῖσαρ ἐκβαλόντες Τιγράνην τὸν νεώτερον
ἀδελφὸν ἐπὶ τὴν βασιλείαν κατήγαγον. ταῦτα μὲν οὖν ἐν ὑστέρῳ.

4. Περὶ δὲ τοὺς φόρους, οὓς ἔδει τελεῖν τῆς ὑπ' Ἀντωνίου 106
δοθείσης χώρας, ὁ μὲν Ἡρώδης δίκαιος ἦν οὐκ ἀσφαλὲς ἡγούμενος
διδόναι τῇ Κλεοπάτρᾳ μίσους αἰτίαν. ὁ δ' Ἄραψ Ἡρώδου τὴν 107
φορὰν ἐπιδεξαμένου χρόνον μέν τινα παρεῖχεν ἐκείνῳ τὰ διακόσια
τάλαντα, μετὰ ταῦτα δὲ κακοήθης ἦν καὶ βραδὺς εἰς τὰς ἀποδό-
σεις καὶ μόλις εἰ καὶ μέρη τινὰ διαλύσειεν οὐδὲ ταῦτα διδόναι δο-
κῶν ἀζημίως.

V. 1. Ἡρώδης δὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἀγνωμονοῦντος καὶ τὸ τε- 108
λευταῖον οὐδὲν ἔτι τῶν δικαίων ποιεῖν ἐθέλοντος εἶχεν μὲν ὡς
ἐπεξελευσόμενος, προθεσμίᾳ δὲ ἐχρήσατο τῷ Ῥωμαϊκῷ πολέμῳ. τῆς 109
γὰρ ἐπ' Ἀκτίῳ μάχης προσδοκωμένης, ἣν ἐπὶ τῆς ἑβδόμης καὶ
ὀγδοηκοστῆς πρὸς ταῖς ἑκατὸν ὀλυμπιάδος συνέβη γενέσθαι, Καῖσαρ
μὲν Ἀντωνίῳ περὶ τῶν ὅλων ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι πραγμάτων,
Ἡρώδης δὲ καὶ τῆς χώρας εὐβοτουμένης αὐτῷ πολὺν ἤδη χρόνον
καὶ προσόδων καὶ δυνάμεως εὑρημένων, Ἀντωνίῳ συμμαχίαν κατέ-
λεξεν ἐπιμελέστατα ταῖς παρασκευαῖς χρησάμενος. Ἀντώνιος δὲ 110
τῆς μὲν ἐκείνου συμμαχίας οὐδὲν ἔφη δεῖσθαι, τὸν δὲ Ἄραβα, καὶ

---

§ 104 = bell. Iud. I 363; § 109 = bell. Iud. I 364.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 426.

1 *σὺν — σατράπαις] *cum satrapis filiis* Lat παισὶ FAMVE πᾶσι LW, i. marg. γρ σὺν τοῖσ πᾶσι A γρ πασι M σατράπαις] καὶ σατράπαισ WE, cf. bell. Iud. § 363 3 ὃν] ὧν VE *δ' FLA¹VW 5 *καίσαρ' P 7 i. marg. ζ' L 9 i. marg. *V* Lat δὲ ME et ex corr. A *Ἄραψ] *aretas* Lat 10 ἐπιδεξαμένου ex ἐπιδεξάμενοσ corr. P ἐπιδειξαμένου FLAE ἐπιδειξάμενοσ W *cum — conduxisset* Lat *τὰ om. LAMW 11 μετὰ δὲ ταῦτα tr. LAMWE 12 διδῶναι L 14 *ἀγνομονοῦντοσ L τὸ om. V 15 μηδὲν E *τῶν δικαίων om. L 16 *ἐπελευσόμενοσ PFVW *persequi* Lat *δ' ἐχρήσατο LAM διεχρήσατο W τῷ] E, om. codd. 17 *ἐπακτίω PFLAM ἣν] ὃν E τῆσ ζ' καὶ π' καὶ ρ' ὀλυμπιάδοσ V 18 ὀγδοηκοστῆς] εἰκοστῆσ AMW γενέσθαι συνέβη tr. FLAMVW *καίσαρ' P 20 εὐβοτουμένης] εὐβότου μενούσησ M²V 21 δυνάμεων FLAMVW *uiribus* Lat ηὐξημένων Bekker *κατελ^εν^ξ V, quod κατέλεγεν interpretatus est Hudson 22 ἐπιμελεστάταισ PFV καὶ γὰρ — 352, 1 ἀπιστίαν] *nam iam audierat a cleopatra perfidiam eius* Lat

γὰρ ἀκηκόει παρ' αὐτοῦ καὶ τῆς Κλεοπάτρας τὴν ἀπιστίαν, ἐπεξελθεῖν προσέταττεν. ἠξίου γὰρ ἡ Κλεοπάτρα ταῦτα λυσιτελεῖν αὐτῇ
111 *τὸν ἕτερον ὑπὸ θατέρου κακῶς πάσχειν ἡγουμένη. τούτων αὐτῷ παρ' Ἀντωνίου λεχθέντων ὑποστρέψας Ἡρώδης συνεῖχεν τὸ στρατιωτικὸν ὡς εὐθὺς εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐμβαλῶν, καὶ παρασκευασθέντος ἱππικοῦ καὶ πεζῆς δυνάμεως εἰς Διόσπολιν ἀφικνεῖται τῶν Ἀράβων ἐκεῖ συναντώντων· οὐ γὰρ ἐλελήθει τὰ περὶ τὸν πόλεμον αὐτούς· καὶ μάχης καρτερᾶς γενομένης ἐκράτησαν οἱ Ἰουδαῖοι.*
112 *μετὰ δὲ ταῦτα πολλὴ στρατιὰ τῶν Ἀράβων εἰς Κάνατα συνῄει· χωρία δ' ἐστὶ ταῦτα τῆς κοίλης Συρίας· Ἡρώδης τε προπεπυσμένος ἧκεν ἄγων ἐπ' αὐτοὺς τὸ πλεῖστον ἧς εἶχεν δυνάμεως, καὶ πλησιάσας ἐν καλῷ στρατοπεδεύεσθαι διεγνώκει χάρακά τε βαλόμενος ἐξ*
113 *εὐκαίρου ταῖς μάχαις ἐπιχειρεῖν. ταῦτα δὲ αὐτοῦ διατάττοντος ἐβόα τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων παρελόμενον τῆς τριβῆς ἄγειν ἐπὶ τοὺς Ἄραβας· ὥρμητο δὲ καὶ τῷ συντετάχθαι πιστεύειν καλῶς καὶ ταῖς προθυμίαις ἄμεινον ἐχόντων ὅσοι τὴν πρώτην μάχην νενική-*
114 *κεσαν οὐδ' εἰς χεῖρας ἐλθεῖν ἐπιτρέψαντες τοῖς ἐναντίοις. θορυβούντων οὖν καὶ πᾶσαν ἐπιδεικνυμένων σπουδὴν ἔγνω τῇ προθυμίᾳ τοῦ πλήθους ὁ βασιλεὺς ἀποχρήσασθαι, καὶ προειπών, ὡς οὐ λελείψεται τῆς ἐκείνων ἀρετῆς, πρῶτος ἐν τοῖς ὅπλοις ἡγήσατο πάν-*
115 *των κατ' οἰκεῖα τέλη συνακολουθησάντων. ἔκπληξις δ' εὐθὺς ἐμπίπτει τοῖς Ἄραψιν· ἀντιστάντες γὰρ εἰς ὀλίγον ὡς ἑώρων ἀμάχους ὄντας καὶ μεστοὺς φρονήματος, ἔφευγον οἱ πλείους ἐγκλίναντες*

§ 110 = bell. Iud. I 365.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 426.

1 *ἠκηκόει* LAMVW *παρ'*] *περὶ* F *παρά τε* LAMW *πὰν* V **ἐπεξελθεῖν*] *persequi* Lat 2 **προσέταττε* V **τοῦτο* LAM *τούτου* W **αὐτῇ, τῇ* i. ras. 3—4 litt. V 5 post *ἐμβαλῶν* in V sequuntur haec: *εἴρηται δὲ τὰ περὶ τοῦ τοιούτου πολέμου καὶ τῆσ νίκησ ἡρώδου ἐν ἑτέρᾳ ἡμῶν πραγματείᾳ σαφέστερον* omissis *καὶ παρασκευασθέντος* — p. 361, 2 fin. *ἀνδραγαθίαν* omnibus, uide ad p. 361, 3 6 *εἰς Διόσπολιν*] *in dio ciuitatem* Lat 7 *συναντώντων*] *συναχθέντων*, i. marg. *συνα*τών*** F *ἐλελήθει*, *ε* et *ή* i. ras. M 8 **γενομένησ*. *εν* ex *ιν* corr. F *γεναμένησ* M 9 *κανατα* P *κάντα* (sup. *α*) F *κανᾶ* LAMW Lat *κάναθα* aut *κάμαθα* codd. bell. Iud. 366 **συνῄει*] *συνή* F 10 **τε*] *δὲ* FLAMW 11 **ἧς* om. W *πλησιάσας* — 20 *ἀρετῆς* om. E *πλησιάσας ἐν καλῷ*] *prope calon* Lat *πλησιάσας*] *πληνασασ* P 12 *καλῷ*] *κανᾶ* LAMW *διεγνώκει·* A *βαλλόμενοσ* LAMW 13 *ἐπιχειρεῖν*] *ἐπειρεῖν* L 15 *τῷ*] *τὸ* PFL 17 *ἐπιτρέψοντες* Naber *ἐναντίοις*] *πολεμίοισ* LAMW 20 *πρῶτος*] *πρῶτοσ αὐτὸσ* E 21 **οἰκεῖα τέλη*] *οἰκία δὴ* PF *οἰκία* L *δ'*] *δὲ* ME et ex corr. A, om. PF fort. recte *ἐπιπίπτει* PFE *ἐκπίπτει* L 22 *ἐνστάντεσ* E *εἰς* om. E 23 **ἔφυγον* FW *ἐγκλίναντες*] Bekker *ἐκκλίνοντεσ* P *ἐκκλίναντεσ* FLAMWE

κἂν διεφθάρησαν Ἀθηνίωνος μὴ κακώσαντος Ἡρώδην καὶ τοὺς Ἰουδαίους. οὗτος γὰρ ὢν στρατηγὸς μὲν Κλεοπάτρας ἐπὶ τῶν ἐκεῖ, 116 διάφορος δὲ Ἡρώδῃ, τὸ μέλλον οὐκ ἀπαρασκεύως ἐσκόπει, δρασάντων μέν τι λαμπρὸν τῶν Ἀράβων ἐγνωκὼς ἡσυχίαν ἄγειν, ἡττωμένων δέ, ὃ καὶ συνέβη, τοῖς ἀπὸ τῆς χώρας συνεληλυθόσι τῶν οἰκείων παρεσκευασμένος ἐπιτίθεσθαι τοῖς Ἰουδαίοις. καὶ τότε 117 κεκμηκόσι τε καὶ νικᾶν οἰομένοις ἀπροσδοκήτως ἐπιπεσὼν πολὺν ἐποίει φόνον· τάς τε γὰρ προθυμίας εἰς τοὺς ὁμολογουμένους ἐχθροὺς ἐκδαπανήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τῷ νικᾶν ἐπ' ἀδείας χρώμενοι ταχὺ τῶν ἐπιχειρησάντων ἡττῶντο καὶ πολλὰς ἐλάμβανον πληγὰς ἐν χωρίοις ἀφίπποις καὶ πετρώδεσιν, ὧν πλείω τὴν ἐμπειρίαν εἶχον οἱ τὴν ἐπίθεσιν ποιησάμενοι. κακῶς δὲ πασχόντων οἵ τε Ἄραβες αὐτοὺς ἀνειλήφεσαν καὶ πάλιν ὑποστρέψαντες 118 ἔκτεινον ἤδη τετραμμένους. ἐγένοντο δὲ παντοδαπαὶ κτιννυμένων ἀπώλειαι, καὶ τῶν διαπιπτόντων οὐ πολλοὶ συνέφευγον εἰς τὸ στρατόπεδον. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἡρώδης ἀπεγνωκὼς τὰ κατὰ τὴν μάχην ἀφιππάζεται βοήθειαν ἄξων· οὐ μὴν ἔφθη καίπερ ἐσπουδακὼς ἐπαρκεῖν, ἀλλὰ τὸ μὲν στρατόπεδον ἥλω τῶν Ἰουδαίων, οἱ δ' Ἄραβες οὐδὲ μετρίως εὐτυχήκεσαν ἐκ παραλόγου νίκην τε ἧς πλεῖστον ἀπεδέησαν ἀνειληφότες καὶ πολλὴν τῶν ἐναντίων ἀφῃρημένοι δύναμιν. τοὐντεῦθεν ὁ μὲν Ἡρώδης λῃστείαις ἐχρῆτο καὶ τὰ 120 πολλὰ κατατρέχων τὴν τῶν Ἀράβων ἐκάκου ταῖς ἐπιδρομαῖς στρατοπεδευόμενος ἐπὶ τῶν ὄρων, καὶ τὸ μὲν σύμπαν ἐξίστατο κατὰ τοὐμφανὲς εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, οὐκ ἀζήμιος δὲ γινόμενος τῇ συνεχείᾳ

§ 115 = bell. Iud. I 367.

PFLAMWE Lat

1 *κἂν] καὶ L *μὴ om. W 2 ὢν] ἦν E 3 *διαφόρωσ W δὲ] δὲ ὢν E ἀπαράσκευος coni 4 *τι] τὸ P ἡττομένων W ἡττημένων E 6 *παρασκευασμένοσ W ἐπιτίθεται E 7 ἀπροσδόκητοσ FLAM ἀπροσδοκήτοισ E 8 ὁμολογουμένως Naber 9 οἱ om. W τῷ] τὸ L 11 *πλείων F *ἐμπορίαν L 13 αὐτοὺσ PFLWE αυτοὺσ A[1] ἑαυτοὺσ M et ex corr. A *ἀνηλείφεσαν W *ἔκτειναν LAMW 14 δὲ] τε FE *κτειννυμένων P et ex corr. L κτιννομένων W 15 οὐ] PFA[1]W οἱ LM et ex corr. A συνέφυγον LAMW 17 βοηθεῖν ἀξιῶν P ἔφθην L[1] διέφθη W 18 *εἵλω ex ἥλω corr. L δὲ M et ex corr. A 19 οὐδὲ] οὐ PF νίκην τε] νικήσαντεσ PF ἧς] εἰσ F 20 ἀντειληφότεσ LAM ἀντιληφότεσ W *obtinuerunt* Lat 21 *λῃστίαισ P ἐχρεῖτο ex ἐχρῆτο corr., in ἐχρεῖτο rursus η corr. man. 2 L ἐχρᾶτο E 22 *ἐκάκου] ἀκακου P ἐκάκουν F *ταῖς ἐπιδρομαῖς om. M fort. recte *στρατοπαιδευόμενοσ (ε) L 23 ὄρων P ὀρῶν FAME ὁρῶν LW *montes* Lat τὸ μὲν — 354, 1 φιλοπόνῳ om. E 24 ἀζημίωσ W γενόμενοσ F

καὶ τῷ φιλοπόνῳ τῶν τε οἰκείων ἐπεμελεῖτο παντὶ τρόπῳ τὸ
πταῖσμα διορθούμενος.
121 2. Ἐν τούτῳ καὶ τῆς ἐπ' Ἀκτίῳ μάχης συνεσταμένης Καίσαρι
πρὸς Ἀντώνιον ἑβδόμου δ' ὄντος Ἡρώδῃ τῆς βασιλείας ἔτους
σεισθεῖσα ἡ γῆ τῶν Ἰουδαίων, ὡς οὐκ ἄλλοτε ἐδόκει, τῶν ἐν τῇ
122 χώρᾳ κτηνῶν πολὺν φθόρον ἐποίησεν. ἐφθάρησαν δὲ καὶ τῶν ἀν-
θρώπων ὑπὸ ταῖς πεπτωκυίαις οἰκίαις περὶ τρισμυρίους· τὸ μέν-
τοι στρατιωτικὸν ἐν ὑπαίθρῳ διαιτώμενον οὐδὲν ὑπὸ τοῦ πάθους
123 κατεβλάβη. ταῦτα πυνθανομένοις τοῖς Ἄραψιν καὶ μᾶλλον ἢ κατ'
ἀλήθειαν ἐξαγγελλόντων αὐτοῖς ὅσοι τοὺς ὑπὲρ τῶν γεγονότων λό-
γους τῷ μίσει τῶν ἀκουσομένων ἐχαρίζοντο μεῖζον ἐπῄει φρονεῖν,
ὡς τῆς τε χώρας ἀνατετραμμένης τοῖς πολεμίοις καὶ διεφθορότων
τῶν ἀνθρώπων μηδὲν ἔτι μηδ' εἰς αὐτοὺς ἀντίπαλον καταλελεῖ-
124 φθαι δοκεῖν. καὶ τῶν τε Ἰουδαίων τοὺς πρέσβεις, ἧκον γὰρ ἐπὶ τοῖς
γεγενημένοις, συλλαβόντες ἀπέκτειναν καὶ μετὰ πάσης προθυμίας
125 ἐχώρουν ἐπὶ τὸ στρατιωτικὸν αὐτῶν. οἱ δ' οὔτε τὴν ἔφοδον ἐξε-
δέξαντο καὶ πρὸς τὰς συμφορὰς ἀθύμως διακείμενοι προΐεντο τὰ
πράγματα, πλεῖστον ἀπογνώσεως ἐπ' αὐτοῖς πεπονθότες· οὐ γὰρ
ἦν οὔτε ἰσοτιμίας ἐλπὶς προηττημένοις ἐν ταῖς μάχαις οὔτε βοη-
126 θείας κεκακωμένων αὐτοῖς τῶν οἴκοι πραγμάτων. οὕτως οὖν ἐχόν-
των ἐπῆγεν ὁ βασιλεὺς λόγῳ τε πείθων τοὺς ἡγεμόνας καὶ πειρώ-
μενος ἀναλαμβάνειν αὐτῶν πεπτωκότα τὰ φρονήματα. προδιακι-
νήσας δὲ καὶ παραθαρρύνας τινὰς τῶν ἀμεινόνων ἐτόλμησεν ἤδη
καὶ τῷ πλήθει διαλέγεσθαι πρότερον ὀκνῶν αὐτό, μὴ καὶ χαλεπῷ
χρήσηται διὰ τὰς ἀτυχίας. παρεκάλει δὲ τοιούτους ποιούμενος εἰς
τὸν ὄχλον τοὺς λόγους·

§ 120 = bell. Iud. I 369.

PFLAMWE Lat Zonaras I p. 426. Exc. Vrsiniana.

1 *τῶν τε οἰκείων*] *nam et proprios milites* Lat *τῶν οἰκείων ἐπιμελούμενοσ παντί τε τρόπω τὸ πταῖσμα διορθούμενοσ* E *τε* seclusit Bekker 3 i. marg. *η'* L *ζ'* E *VI* Lat *ἐπακτίω* PFLAW *καίσαροσ* L 4 *δ'* om. LAMW Lat 5 **συσθεῖσα* F **ὡς* s. L **ἄλλοτ'* LAMW *ἐδόκει* om. E 6 *φθόρον*] *φόρον* P *φόνον* FE 7 **τρισμυρίους*] *decem milia* Lat *μυρίους* ed. pr. 9 *ἐβλάβη* E *κατὰ* LAMW 12 *τε* om. E 13 *τῶν* om. E *μὴδὲ* E 14 *καὶ* — 16 *αὐτῶν* habent Exc 15 *γεγενημένοις*] *γεγενημένοισ εἰρήνην ποιησόμενοι* PFAMWE Lat Exc 16 *δὲ* E *ἐδέξαντο* E 18 *ἀπωγνώσεωσ* A *πεποιθότεσ* F 19 *εἰσοτιμίασ* P 20 *κεκακομένων* L i. marg. *VII* Lat 21 **ἐπῆγεν*] *temptauit* Lat **καὶ* s. M 22 *πεπτωκότων* FE *προδιακινήσεωσ* W 23 *παρραθαρρύνασ* L *παραθαρσύνασ* E 24 *αὐτὸ* ex *αὐτῶ* corr. in *αὐτῶ* rursus corr. L *καὶ* om. F *χαλεπῷ*] Dindorf *χαλεπῶσ* codd. et ut uid. Lat *χαλεποῖς* Cocceji 25 *εἰς*] *πρὸσ* E

3. "Οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ἄνδρες, ὅτι πολλὰ παρὰ τόνδε τὸν καιρὸν 127
γεγένηται πρὸς τὰς πράξεις ἡμῖν ἐναντιώματα, καὶ θαρρεῖν εἰκὸς
ἐν τοῖς τοιούτοις οὐδὲ τοὺς πλεῖστον ἀνδραγαθίᾳ διενηνοχότας.
ἀλλ' ἐπειδὴ κατεπείγει τε πολεμεῖν καὶ τῶν γεγονότων οὐδέν ἐστιν 128
τοιοῦτον, ὃ μὴ δι' ἑνὸς ἔργου καλῶς πραχθέντος ἐπανορθώσεται,
παρακαλέσαι προειλόμην ὑμᾶς ἅμα καὶ διδάξαι δι' ὧν ἂν ἐμμεί-
ναιτε τοῖς οἰκείοις φρονήμασιν. βούλομαι δὲ πρῶτον μὲν ὑπὲρ 129
τοῦ πολεμεῖν ὡς δικαίως αὐτὸ ποιοῦμεν ἐπιδεῖξαι, διὰ τὴν ὕβριν
τῶν ἐναντίων ἠναγκασμένοι· μέγιστον γὰρ εἰ μάθοιτε τοῦτο προ-
θυμίας ὑμῖν αἴτιον ἔσται· μετὰ δὲ τοῦτο δεῖξαι, διότι καὶ τῶν ἐν
ἡμῖν δεινὸν οὐδέν ἐστιν καὶ πλείστας εἰς τὸ νικᾶν ἔχομεν τὰς ἐλ-
πίδας. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τοῦ πρώτου μάρτυρας ὑμᾶς ποιούμενος 130
ὧν λέγω· τὴν γὰρ τῶν Ἀράβων παρανομίαν ἴστε μὲν δήπου καὶ
πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως ἀπίστως διακειμένων, ὡς εἰκὸς
ἔχειν τὸ βάρβαρον καὶ ἀνεννόητον θεοῦ, πλεῖστα μέντοι προσέκρου-
σαν ἡμῖν πλεονεξίᾳ καὶ φθόνῳ καὶ ταῖς ταραχαῖς ἐφεδρεύοντες ἐξ
ὑπογύου. καὶ τὰ μὲν πολλὰ τί δεῖ λέγειν; ἀλλὰ κινδυνεύοντας αὐ- 131
τοὺς τῆς οἰκείας ἀρχῆς ἐκπεσεῖν καὶ δουλεύειν Κλεοπάτρᾳ τίνες
ἄλλοι τοῦ δέους ἀπήλλαξαν; ἡ γὰρ ἐμὴ πρὸς Ἀντώνιον φιλία κἀ-
κείνου πρὸς ἡμᾶς διάθεσις αἰτία γεγένηται μηδὲ τούτους ἀνήκεστόν
τι παθεῖν, φυλαττομένου τἀνδρὸς μηδὲν ἐπιτηδεύειν, ὃ δύναιτ' ἂν
ὕποπτον ἡμῖν γενέσθαι. βουληθέντος δὲ ὅμως Κλεοπάτρᾳ μέρη 132
τινὰ παρασχεῖν ἀφ' ἑκατέρας τῆς ἀρχῆς, καὶ τοῦτο διῳκησάμην
ἐγώ, καὶ πολλὰ δῶρα δοὺς ἰδίᾳ τὸ μὲν ἀσφαλὲς ἀμφοτέροις ἐπο-

§ 126 cf. bell. Iud. I 373.

PFLAMW Lat

1 ἀγνοῶ μὲν] ἀγνοῶμεν PFL¹W ὦ ἄνδρεσ LAMW ὦνδρες coniecerit aliquis παρὰ] Naber περὶ codd. *per (hoc tempus)* Lat 4 τε] τὸ FLAMW 5 μὴ δι' ἑνὸς] μηδενὸσ W προαχθέντοσ M ἐπανορθωθήσεται F ἐπανορθώσετε ed. pr. 6 προειλάμην PF ἐμμείναιτε] Dindorf ἐνμείνετε P ἐμμένητε FW ἐμμένειτε L ἐμμενῆτε AM 7 μὲν om. P 8 αυτῶ F 10 αἴτιον ὑμῖν tr. FLAMW μετὰ] μέγα P τοῦτο δεῖξαι] τὸ ὑποδεῖξαι LAMW τοῦτο ὑποδεῖξαι F *declarare* Lat 11 δεινῶν LAMW et ut uid. Lat 12 δὲ LAMW 14 πρὸς] πρὸ F διακειμένην LAMW Lat 15 ἀνενόητον A ἀνενόητον W προσέκρουσαν] πρὸσ ἐχθροὺσ ἂν PF 16 φθόνω, φ i. ras. F ταῖσ s. M 17 ὑπογέιου F ὑπογύου, ύ i. ras. M δεῖ ex δι corr. m. 2 L ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ L fort. recte 18 ἐκπεσεῖν τῆσ οἰκείασ ἀρχῆσ tr. F οἰκίασ L¹ 19 ἀπήλλαξαν, π i. ras. M ἡ] ἡ μὲν L ἐμή, ἐ i. ras. M κἀκεῖνον L¹ 20 ὑμᾶσ PLA ὑμᾶσ M 22 δ' LAMW ὅμω L 23 ἑκατέρα L διοικησάμην PFA¹ 24 ἰδία P ἰδία A ἴδια W

ρισάμην, τὰς δὲ δαπάνας αὐτὸς ἀνέλαβον, διακόσια μὲν δοὺς τά-
λαντα, διακοσίων δ᾽ ἐγγυητὴς γενόμενος, ἃ τῇ μὲν προσοδευομένῃ
133 γέγονεν, αὐτοὶ δ᾽ ὑπὸ τούτων ἀπεστερήμεθα. καίτοι γε ἄξιον ἦν
μηδενὶ τῶν ὄντων Ἰουδαίους φόρον ἢ τῆς χώρας ἀπόμοιραν τελεῖν.
εἰ δ᾽ οὖν, ἀλλ᾽ οὐχ ὑπέρ γε τούτων οὓς αὐτοὶ σεσώκαμεν, οὐδὲ
τοὺς Ἄραβας ὁμολογήσαντας ἐντεύξεως καὶ χάριτος ὅτι τὴν ἀρχὴν
ἐδόκουν τυγχάνειν ἀδικεῖν ἡμᾶς ἀποστεροῦντας, καὶ ταῦτα οὐ πο-
134 λεμίους ὄντας, ἀλλὰ φίλους. ὡς ἥ γε πίστις ἔχουσα καὶ πρὸς τοὺς
πολεμιωτάτους τόπον τοῖς γε φίλοις ἀναγκαιοτάτη τετηρῆσθαι.
ἀλλ᾽ οὐ παρὰ τούτοις, οἳ τὸ μὲν κερδαίνειν ἐκ παντὸς τρόπου κάλ-
λιστον ὑπειλήφασιν, τὸ δ᾽ ἄδικον οὐκ ἐπιζήμιον, εἰ μόνον κερδαί-
135 νειν δυνηθεῖεν. ἔστιν οὖν ἔτι ζήτησις ὑμῖν, εἰ δεῖ τοὺς ἀδίκους
τιμωρεῖσθαι, τοῦτο καὶ τοῦ θεοῦ βουλομένου καὶ παραγγέλλοντος
ἀεὶ μισεῖν τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἀδικίαν, καὶ ταῦτα οὐ μόνον δίκαιον
136 ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον πόλεμον ἐξιόντων; ἃ γὰρ ὁμολογεῖται παρα-
νομώτατα τοῖς τε Ἕλλησιν καὶ τοῖς βαρβάροις, ταῦτα ἔπραξαν εἰς
τοὺς ἡμετέρους πρέσβεις ἀποσφάξαντες αὐτούς, τῶν μὲν Ἑλλήνων
ἱεροὺς καὶ ἀσύλους εἶναι φαμένων τοὺς κήρυκας, ἡμῶν δὲ τὰ κάλ-
λιστα τῶν δογμάτων καὶ τὰ ὁσιώτατα τῶν ἐν τοῖς νόμοις δι᾽ ἀγ-
γέλων παρὰ τοῦ θεοῦ μαθόντων· τοῦτο γὰρ τὸ ὄνομα καὶ ἀνθρώ-
ποις θεὸν εἰς ἐμφάνειαν ἄγει καὶ πολεμίους πολεμίοις διαλλάττειν
137 δύναται. ποῖον οὖν μεῖζον ἂν γένοιτο ἀσέβημα ἢ πρέσβεις ἀπο-

§ 136 = bell. Iud. I 378.

PFLAMW Lat

1 *μὲν* om. PF *διδοὺσ* PFLW 2 *δ᾽ ἐγγυητὴς*] *δὲ ποιητησ* P *δὲ ἐγγυητὴσ* LAMW *ἃ* — 3 *γέγονεν*] *quae etiam pro reditibus adimpleui* Lat *τῇ μὲν προσοδευομένῃ*] Cleopatram dicit, cf. § 96, 107, bell. Iud. I 362 *μὲν*] *μὲν γῇ* LAMW 3 *γεγόνειν* W *γεγόνει* ed. pr. *δὲ* LAMW *ἦν*] *μὲν ἦν* LAMW 5 *εἰ δ᾽* — 8 *φίλους*] *quod etsi praebendum esset pro nobis, non etiam pro arabis daretur, qui nobis nec gratias agunt; nam pro beneficiis iniqua circa nos egerunt prius quidem quod nos amicos non hostes reditibus priuauerint* Lat

6 *ἐντεύξεως*] *μετὰ πολλῆσ ἐντεύξεωσ* FLAMW *τῆς ἀρχῆς* Ernesti 9 *πολεμιωτάτους*] *πολεμίουσ* ex *πολέμουσ* corr. P *hostibus* Lat *τόπον*] i. marg. *γρ τὸ πᾶν* AM 11 *ἄδικον*] *ἀδικεῖν* FLAMW *ἀδικοῦν* coni 12 *ἔτι ζήτησις*] *ἐπιζήτησισ* P *quaestio* Lat *ἀδίκωσ* F 13 *τιμωρήσασθαι* (-*ίσασθαι* L) LAMW *καὶ* (ante *παραγ.*)] *καὶ τοῦ νόμου* coni 14 *ἀεὶ*] *δει* P 15 *ἐπεξιόντων* FLAMW *ulcisci* Lat *ὡμολόγηται* W 18 *ἱεροὺσ*, *ἱ* ex *γ* corr. A *φαμένων*] *φαμὲν* P *τοὺσ κήρυκασ φαμένων* tr. LAMW 19 *ὁσιότατα* M *δι᾽ ἀγγέλλων* L *διαγγέλλων* W, om. Lat 20 *ἄνθρωποι* L 21 *ἄγειν* LMW et ex corr. A *πολεμίοις* om. Hudson *διαλάττειν* F 22 *ἂν οὖν μεῖζον* tr. PF *γένηται* P *ἀσέβημα*, *σέβ* i. ras. angustiore M *ἢ* om. P

κτεῖναι τοὺς ὑπὲρ τοῦ δικαίου διαλεγομένους; πῶς δ' ἂν ἔτι δύ-
ναιντο ἢ περὶ τὸν βίον εὐσταθεῖν ἢ περὶ τὸν πόλεμον εὐτυχεῖν
τοιούτων αὐτοῖς πεπραγμένων; ἐμοὶ μὲν οὐδαμῶς δοκοῦσιν. ἴσως 138
τοίνυν τὸ μὲν ὅσιον καὶ δίκαιόν ἐστιν μεθ' ἡμῶν, ἀνδρειότεροι
δὲ ἢ πλείους ἐκεῖνοι τετυχήκασιν. ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἀνάξιον ὑμῖν
ταῦτα λέγειν· μεθ' ὧν γὰρ τὸ δίκαιόν ἐστιν μετ' ἐκείνων ὁ θεός,
θεοῦ δὲ παρόντος καὶ πλῆθος καὶ ἀνδρεία πάρεστιν. ἵνα δὲ καὶ 139
τὰ καθ' αὐτοὺς ἐξετάσωμεν, ἐνικήσαμεν τῇ πρώτῃ μάχῃ· συμβα-
λόντες τὴν δευτέραν οὐδὲ ἀντέσχον ἡμῖν, ἀλλ' ἔφυγον εὐθὺς οὐχ
ὑπομείναντες τὴν ἔφοδον καὶ τὰ φρονήματα· νικῶσιν ἡμῖν Ἀθη-
νίων ἐπέθετο πόλεμον ἀκήρυκτον ἐπάγων. πότερον ἀνδραγαθία 140
τοῦτ' ἔστιν ἐκείνων ἢ δευτέρα παρανομία καὶ ἐνέδρα; τί οὖν ἔλατ-
τον φρονοῦμεν ἐφ' οἷς μείζους ἔχειν δεῖ τὰς ἐλπίδας; πῶς δ' ἂν
καταπλαγείημεν τοὺς ὅταν μὲν ἐξ ἀληθείας ἀγωνίζωνται πάντοτε
νικωμένους, ὅταν δὲ κρατεῖν νομισθῶσιν ἐξ ἀδικίας αὐτὸ ποιοῦν-
τας; πῶς δ' ἄν, εἰ καὶ γενναίους ἡγεῖταί τις αὐτούς, οὐ παρ' 141
αὐτὸ τοῦτο καὶ μᾶλλον ὁρμηθείη; τὸ γὰρ εὔψυχον οὐκ ἐν τῷ τοῖς
ἀσθενεστέροις ἐπιχειρεῖν, ἀλλ' ἐν τῷ δύνασθαι καὶ τῶν ἰσχυροτέ-
ρων κρατεῖν. εἰ δέ τινα καταπλήξεται τὰ οἰκεῖα πάθη καὶ τὰ 142
περὶ τὸν σεισμὸν συμβεβηκότα, πρῶτον μὲν ἐννοηθήτω, διότι τοῦτ'
αὐτὸ καί τοὺς Ἄραβας ἐξαπατᾷ μείζω τὰ γενόμενα τῆς ἀληθείας
ὑπειληφότας, ἔπειτα ὡς οὐ καλὸν ἐκείνοις τε τόλμης καὶ ἡμῖν δει-
λίας τὴν αὐτὴν αἰτίαν γενέσθαι· οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἐξ οἰκείου τινὸς 143
ἀγαθοῦ τὸ εὔψυχον ἔχουσιν, ἀλλ' ἐκ τῆς περὶ ἡμᾶς ὡς κάμνοντας
ἤδη τοῖς κακοῖς ἐλπίδος, ἡμεῖς δὲ χωρήσαντες ἐπ' αὐτοὺς παραι-

§ 142 = bell. Iud. I 377.

PFLAMW Lat

1 δύναντο W 2 πόλεμον ‖ (μον suppl. m. 2) L 4 τοίνυν] τοίνυν ἐρεῖ τισ LAMW *an* (*forsan*) Lat ἐστιν om. W 5 ἢ πλείους om. Lat ἢ] οἱ F ὑμῖν ex ἡμῖν corr. F 6 λέγειν ταῦτα tr. F ὧν] ημῶν P ὑμῶν F μετ'] ἢ μετ' PF 7 καὶ ante ἀνδρεία om. F ἀνδρία AM 8 ἑαυτοὺσ LAMW 9 οὐδιαντέσχον L ἀντέσχον, ἀ ex ν corr. A ἀντεσχὸν, ε ut uid. i. ras. P ἔφευγον PF 10 δ' ἡμῖν LAMLat δι' ἡμῖν W ἀθινήων W 11 πότερον] πρότερον legisse uid. Lat 12 τοῦτο F ἢ] ἡ P 14 καταπλαγείημεν] καταπλαγεῖ ἡμῖν P ὅτε P ἐξ ἀληθείας] *palam* Lat ἐξ] ὑπὲρ PF ἀγωνίζονται PFL ἀγωνίζεσθαι M 15 νενικωμένουσ P ἀδικίασ, ικ i. ras. M 16 γενναίωσ P ἥγηται W 17 τῷ s. F 18 ἀσθενεστάτοισ PFLW *debilium* Lat 19 καταπλήττεται LAMW, i. marg. γρ καταπλήττει A *terrent* Lat κατέπληξε coni 20 δὲ ante πρῶτον add. m. 2 A διότι] ὅτι FLAMW 21 αὐτῷ F 25 παραιρησόμεθα] ὑπερβησόμεθα, i. marg. παραιρ•σόμεθα F

ρησόμεθα μὲν ἐκείνων τὸ μεῖζον φρονεῖν, ἀναληψόμεθα δ' αὐτοὶ
144 τὸ μηκέτι θαρροῦσιν μάχεσθαι. καὶ γὰρ οὔτε κεκακώμεθα τοσοῦ-
τον οὔθ', ὅπερ οἴονταί τινες, ὀργὴν θεοῦ παρέχει τὸ γεγονός, ἀλλὰ
ταῦτα συμπτώματα γίνεται καὶ πάθη τινά. καὶ εἰ κατὰ θεοῦ
γνώμην πέπρακται, δῆλον ὡς καὶ πέπαυται κατὰ τὴν ἐκείνου γνώ-
μην ἀρκουμένου τοῖς γεγονόσιν· βουλόμενος γὰρ ἔτι μᾶλλον ἀδικεῖν,
145 οὐκ ἂν μετεβάλετο. τὸν δὲ πόλεμον ὅτι καὶ θέλει τοῦτον ἐνερ-
γεῖσθαι καὶ δίκαιον οἶδεν, δεδήλωκεν αὐτός· ἐνίων γὰρ ἐν τῷ
σεισμῷ περὶ τὴν χώραν ἀπολομένων οὐδεὶς οὐδὲν ἔπαθεν τῶν ἐν τοῖς
ὅπλοις, ἀλλὰ πάντες ἐσώθητε, φανερὸν ποιοῦντος τοῦ θεοῦ, διότι
κἂν εἰ πανδημεὶ μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ἐστρατεύεσθε, περιῆν
146 ἂν ὑμῖν μηδὲν ἀνήκεστον παθεῖν. ταῦτα ἐνθυμηθέντες καὶ τὸ
μεῖζον ὅτι παρὰ πάντα καιρὸν προϊστάμενον ἔχετε τὸν θεόν, ἐπεξ-
έλθετε δικαίαις ἀνδραγαθίαις τοὺς ἀδίκους μὲν πρὸς φιλίαν,
ἀσπόνδους δὲ ἐν ταῖς μάχαις, ἀνοσίους δὲ εἰς πρέσβεις, ἀεὶ δὲ τῆς
ὑμετέρας ἀρετῆς ἡττημένους."
147 4. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Ἰουδαῖοι πολὺ τὰς ψυχὰς ἀμείνους
ἐγίνοντο πρὸς τὴν μάχην. Ἡρώδης δὲ θυσίας κατὰ τὰ νομιζόμενα
ποιήσας καὶ μετὰ σπουδῆς ἀναλαβὼν αὐτοὺς ἦγεν ἐπὶ τοὺς Ἄρα-
βας διαβὰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν καὶ τῶν πολεμίων στρατοπε-
148 δεύεται πλησίον. ἐδόκει δ' αὐτῷ φρούριον ἐν μέσῳ κείμενον κατα-
λαβεῖν· οὕτως γὰρ αὐτὸς μὲν ὠφεληθήσεσθαι καὶ πρὸς τὸ θᾶττον
συνάψαι τὴν μάχην καὶ εἰ παρέλκειν δέοι ἐρυμνὸν αὐτῷ πεπορι-
149 σμένος τὸ στρατόπεδον. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν Ἀράβων προνοούντων

§ 147 = bell. Iud. I 380.

PFLAMWE Lat

1 μείζων P ἀναληψόμεθα — 2 μάχεσθαι] *nos autem accipite alacritatem pugnandi* Lat ἀναληψόμεθα] ἀλλὰ ληψόμεθα F 2 θαρσοῦσι AMW κακώμεθα F 3 παρέχειν LAMW γεγονός] γένοσ L 7 μετεβάλλετο W μετέβαλε F τὸν δὲ] τόνδε τὸν F καὶ θέλει] καθελεῖ P θέλῃ L τοῦτο PF 9 ἀπολωμένων L οὐδὲν ἔπαθεν οὐδεὶσ tr. L 10 διότι] ὅτι LM ·· ὅτι A 11 πανδημὶ P ἐστρατεύεσθαι L 12 ἡμῖν L 13 παρὰ] περὶ LAMW ἐπεξέλθατε P 14 δικαίωσ FL δικαίασ W ἀνδραγαθίασ W 15 πρεσβείασ PF et i. marg. AM *legatos* Lat 16 ἡμετέρασ F *uestra* aut *nostra* codd. Lat ἡττωμένουσ PF 17 i. marg. θ' L η' E οἱ om. E πολλοὶ P 18 ἐγένοντο LAMWE κατὰ] καὶ FM 20 διαβὰς om. P τῶν] τῶν μὲν LAMW 21 *αὐτῷ] αὐτὸ L 23 καὶ] κἂν LAMW παρελθεῖν LW 23 δέον LAMW αὐτῶι, i. marg. γρ ἑαυτῷ A 24 τοῦ δ' (δὲ E) αὐτοῦ AME

*ἅμιλλα γίνεται περὶ τοῦ χωρίου καὶ πρῶτον μὲν ἀκροβολισμοῖς,
εἶτα δὴ καὶ πλείους εἰς χεῖρας ἐρχόμενοι παρ' ἀμφοτέρων ἕως
ἡττηθέντες οἱ παρὰ τῶν Ἀράβων ἀπεχώρουν. τοῦτο εὐθὺς εἰς ἐλ-* 150
*πίδας τοῖς Ἰουδαίοις οὐ μικρὸν ἐγεγόνει. καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ
* ἐννοούμενον πάντα μᾶλλον ἢ πρὸς μάχην ἰέναι βουλόμενον θρα-
σύτερον ἐπεχείρησεν αὐτῶν τὸν χάρακα διασπᾶν καὶ τοῦ στρατο-
πέδου προσάγων ἅπτεσθαι· τούτοις γὰρ ἐκβιασθέντες προήεσαν
ἄτακτοι καὶ προθυμίας ἢ τῆς εἰς τὸ νικᾶν ἐλπίδος οὐδ' ὁτιοῦν
ἐσχηκότες. ὅμως δ' οὖν εἰς χεῖρας ᾔεσαν πλείους τε ὄντες καὶ διὰ* 151
*τὸ κατεπείγειν ἐπὶ τὸ τολμηρὸν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης στρατηγούμενοι,
καὶ μάχη γίνεται καρτερὰ πιπτόντων ἑκατέρωθεν οὐκ ὀλίγων, τέλος
δὲ τραπέντες οἱ Ἄραβες ἔφευγον. ἦν δὲ φόνος ἐγκλινάντων, ὡς* 152
*μὴ μόνον ὑπὸ τῶν πολεμίων θνήσκειν, ἀλλὰ καὶ σφίσιν αὐτοῖς
παραιτίους γίνεσθαι τῶν κακῶν, ὑπό τε πλήθους καὶ φορᾶς ἀτάκ-
του συμπατουμένων καὶ περιπιπτόντων τοῖς οἰκείοις ὅπλοις· πεν-* 153
*τακισχίλιοι γοῦν αὐτῶν ἐγένοντο νεκροί. τὸ δ' ἄλλο πλῆθος ἔφθη
μὲν εἰς τὸ χαράκωμα συμφυγεῖν, εἶχεν δ' οὐκ ἐν βεβαίῳ τὴν ἐλ-
πίδα τῆς σωτηρίας ἀπορίᾳ τῶν ἐπιτηδείων καὶ μᾶλλον ὕδατος.*

---

§ 149 = bell. Iud. I 381.

PFLAMWELat

1 **καὶ πρῶτον* — 3 *ἀπεχώρουν*] *et primum quidem protelatio, deinde uero multis ex utraque parte ad manus uenientibus arabes afflicti recedunt* Lat totus hic locus grauiter laborat; cf. bell. Iud. § 381 **πρῶτοσ* LW *πρῶτα* (ex *πρῶτον* corr. uid. A) AM *ἀκροβολισμοῖς*] *ἀκροβολισμὸσ* LAMW *ἐν ἀκροβολισμοῖσ ἦσαν* E 2 **εἶτ'* FLA¹W *δὴ*] *ἤδη* FLAMW, om. E *δὲ* Hudson *ἀμφοτέρων*] *ἀμφοτέρων ἔπιπτον* LAMWE 3 **παρὰ* om. LAMW **τοῦτο* — 4 *ἐγεγόνει*] *quod statim spes iudaeis non minores erexit uirtutemque accendit* Lat **τοῦτ'* F **εἰς ἐλπίδα* coni 4 post *ἐγεγόνει* lacunam indicat Dindorf *αὐτοῦ*] *αὐτῶν* FLAMW 5 litt. *ν ἐννοούμενον — πρὸσ* i. ras. m. 2 A *ἐννοούμενον*] *ἕτοιμον* W *Ἔλθεμον* coni et totum locum ex bell. Iud. sic fere refingo: *καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ προάγων Ἡρώδης προὐκαλεῖτο τοὺς πολεμίους εἰς μάχην, ὁρῶν δὲ καὶ τὸν στρατὸν αὐτῶν ὑπὸ δέους καταπεπληγμένον καὶ τὸν στρατηγὸν Ἔλθεμον* etc. *ἰέναι* A *βουλομένην* Ernesti *βουλομένους* in Voss. esse falso dixit Hudson 6 *ἐνεχείρησεν* PF *αὐτῶν*] *αὐτὸν* PFAMW 7 *προσάγων*] *πρὸσ ἀγῶνα* FLAM *προσήεσαν* FLAM 8 *ἢ*] *ἡ* PW *οὐδ' οὔτιοῦν* L *οὐδοτοιοῦν* W 10 *ἐπὶ* i. ras. M 11 **πιπτόντων — οὐκ ὀλίγων*] *multisque — cadentibus* Lat 12 **δὲ* om. LW Lat *ἔφυγον* LWE **φόνος*] *τοσοῦτοσ φόνοσ* LAMW *plurima mors* Lat *ἐγκλινάντων*] Bekker *ἐκκλινάντων* codd. *ἐκκλινάντων πολὺσ* E *ὡς* — 15 *ὅπλοις* om. E 13 *καὶ* om. LW Lat 14 *φθορᾶσ* P 15 *τοῖς* iterat P 16 *δὲ* E 17 **οὐκ ἐν βεβαίῳ δ' εἶχε* tr. F 18 **τῆς* om. P **καὶ μᾶλλον*] *et quod peius erat* Lat

154 οἵ τε Ἰουδαῖοι διώκοντες συνεισπεσεῖν μὲν οὐ κατίσχυσαν, περι-
καθεζόμενοι δὲ τῷ χάρακι καὶ παρατηροῦντες εἰσόδου τε τοὺς ἐπαρ-
κοῦντας καὶ ἐξόδου φυγεῖν βουλομένους εἶργον.
155 5. Ἐν τοιούτοις οὖν ὄντες οἱ Ἄραβες ἐπρεσβεύοντο πρὸς τὸν
Ἡρώδην, τὸ μὲν πρῶτον ὑπὲρ διαλύσεως, ἔπειτα, τὸ γὰρ δίψος
ἤπειγεν, πᾶν ὁτιοῦν ὑφιστάμενοι καὶ τυχεῖν εἰς τὸ παρὸν ἀδείας
156 ἠξιωκότες. ὁ δ᾽ οὔτε πρέσβεις οὔτε λύτρα τῶν ἡλωκότων οὔτ᾽
ἄλλο τι μέτριον προσίετο φιλόνεικος ὢν ἐκδικῆσαι τὰς παρανομίας
τὰς εἰς αὐτοὺς ἐξ ἐκείνων γεγενημένας. καταναγκαζόμενοί τε τοῖς
τε ἄλλοις καὶ τῷ δίψει προϊόντες αὐτοὺς ἐνεχείριζον ἄγειν καὶ
157 δεῖν, [καὶ] πέντε μὲν ἡμέραις τετρακισχίλιοι τὸ πλῆθος οὕτως
ἑάλωσαν, τῇ δ᾽ ἕκτῃ πάντες οἱ λοιποὶ διέγνωσαν ἐξιέναι πολέμου
νόμῳ χωρήσαντες ἐπὶ τοὺς ἐναντίους ἐγχειρεῖν, καὶ εἰ δέοι τι
πάσχειν, αἱρούμενοι καὶ μὴ διαφθείρεσθαι κατ᾽ ὀλίγους ἀδόξως.
158 ταῦτα δὲ γνόντες ἐξῆλθον μὲν τοῦ χαρακώματος, διήρκεσαν δ᾽ οὐ-
δαμῶς τῇ μάχῃ, λαμπρῶς μὲν ἀγωνίσασθαι κεκακωμένοι καὶ τὰς
ψυχὰς καὶ τὰ σώματα τόπον οὐκ ἔχοντες, κέρδος δ᾽ εἰ θνήσκοιεν
ἐν συμφορᾷ τὸ ζῆν ποιούμενοι, καὶ πίπτουσιν αὐτῶν ἐν τῇ προ-
159 τέρᾳ μάχῃ περὶ ἑπτακισχιλίους. τοιαύτῃ δὲ πληγῇ χρησαμένοι
φρονήματος μὲν ὅσον ἦν πρότερον αὐτοῖς ἀφῄρηντο, τεθαυμακότες
δὲ ἐν ταῖς οἰκείαις συμφοραῖς τὴν Ἡρώδου στρατηγίαν εἴς τε τὸ
160 λοιπὸν εἶξαν καὶ προστάτην ἀπεφήναντο τοῦ ἔθνους. ὁ δὲ πλεί-

§ 154 = bell. Iud. I 383.

PFLAMWE Lat Zonaras I p. 426.

1 *τε] *autem* Lat, unde δὲ Hudson εἰσπεσεῖν P *inuadere* Lat μὲν om. L περικαθεζόμενοι — 3 ἐξόδου] *obsidentes ergo uias eorum* Lat παρακαθεζόμενοι E 2 τὸν χάρακα LAMWE εἰσόδουσ W 3 ἐξόδουσ W *εἶργον FL et ex corr. A 4 ἐν τούτοισ WE *in his* Lat *οὖν om. L fort. recte πρὸς] παρὰ LAMWE 5 ad *ἔπειτα i. marg. καὶ πρέσβεισ εἰ βούλοιτο ἀντὶ τῶν ἀναιρεθέντων add. m. 2 M 6 *ὁτοιοῦν W *ὑφίστασθαι LAMW Lat ἀδίασ L[1] 7 δὲ LAMWE *ἑαλωκότων F οὔτε E 8 *προίετο W φιλόνικοσ L[1] 9 *τε τοῖς] οὖν τοῖσ LAMW 10 τε om. E προσιόντεσ PFE αὐτοὺσ PFLMW ἑαυτοὺσ E ἄγειν καὶ δεῖν om. Lat 11 δεῖν] δὴ LE fort. recte καὶ om. PFLE fort. recte *τετρακισχίλιοι, ι finale i. ras. P τὸ πλῆθος om. E *οὕτως om. W 12 δὲ LAMWE ἐξιέναι] E ἐξεῖναι codd. 13 *ἐγχειρεῖν] ἐκχωρεῖν PF *καὶ εἰ] εἰ καὶ LAMW 14 *ἀδόξως] ἀδόξουσ··| P 15 *ταῦτα, ταῦ i. ras. P *γνῶντεσ FL δὲ E 17 θνήσκειεν L 18 ἐν συμφορᾷ] PFLM et ex corr. A τὴν συμφορὰν A[1]W τὸ] τοῦ LW τὸ· A προτεραία (ο s. L) LAMW *priori* Lat; ego non intellego 19 ἑξακισχιλίουσ E τοσαύτῃ PFL 20 ἦν αὐτοῖσ πρότερον tr. LAW αὐτοῖσ ἦν πρότερον M ἀφῄρητο L 22 *ἧξαν P ἧξαν L *ἀπέφηναν LAMW

στον ἐπὶ τοῖς εὐημερήμασιν ἠξιωκὼς φρονεῖν ἀνέστρεψεν εἰς τὴν
οἰκείαν, προσειληφὼς ἀξίωμα καὶ διὰ ταύτην τὴν ἀνδραγαθίαν.
VI. 1. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα καλῶς εἶχεν αὐτῷ δυσεπιχειρήτῳ 161
κατὰ πάντα γεγενημένῳ, κίνδυνος δ' ἐμπίπτει τὴν ὑπὲρ τῶν ὅλων
κρίσιν ἐξάγων Ἀντώνιον Καίσαρος ἐν τῇ κατ' Ἄκτιον μάχῃ νενι-
κηκότος· τότε γὰρ ἀπέγνωστο αὐτῷ τε Ἡρώδῃ τὰ πράγματα καὶ 162
τοῖς περὶ αὐτὸν ὁμοίως ἐχθροῖς τε καὶ φίλοις· οὐ γὰρ ἦν εἰκὸς
ἀτιμώρητον μενεῖν τοσαύτης αὐτῷ φιλίας πρὸς Ἀντώνιον γεγενη-
μένης. ἦν οὖν τοῖς μὲν φίλοις ἀπόγνωσις τῶν κατ' αὐτὸν ἐλπί- 163
δων, ὅσοι δ' ἐχθρῶς εἶχον ἐδόκουν μὲν ἐξ ἐμφανοῦς συνάχθεσθαι,
πάθος δὲ λεληθὸς ἐφηδομένων εἶχον ὡς ἀμείνονος τευξόμενοι τῆς
μεταβολῆς. αὐτός τε Ἡρώδης τὸν Ὑρκανὸν ὁρῶν μόνον ἐπ' ἀξιώ- 164
ματος βασιλικοῦ συμφέρειν ᾤετο μηκέτ' ἐμποδὼν ἐᾶν, εἰ μὲν περι-
σωθείη καὶ διαφύγοι τὸν κίνδυνον, ἀσφαλὲς ἡγούμενος πρὸς τὸ μὴ
τοῖς τοιούτοις αὐτοῦ καιροῖς ἐφορμεῖν ἄνδρα τυχεῖν τῆς βασιλείας
ἀξιώτερον, εἰ δὲ καὶ πάσχοι τι διὰ Καίσαρος, φθόνῳ τὸν μόνον
ἐπὶ τῆς βασιλείας γενησόμενον ἐπιθυμῶν ἐξελεῖν.
2. Ταῦτα δ' αὐτοῦ δι' ἐννοίας ἔχοντος ἐνεδόθη τι καὶ παρ' 165
ἐκείνων· ὁ μὲν γὰρ Ὑρκανὸς ἐπιεικείᾳ τρόπου καὶ τότε καὶ τὸν
ἄλλον χρόνον οὐκ ἠξίου πολυπραγμονεῖν οὐδὲ νεωτέρων ἅπτεσθαι,
συγχωρῶν τῇ τύχῃ πᾶν τὸ δι' ἐκείνης γινόμενον ἠγαπηκέναι. φι- 166
λόνεικος δ' ἦν Ἀλεξάνδρα καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς μεταβολῆς ἀκρατῶς
φέρουσα λόγους ἐποιεῖτο πρὸς τὸν πατέρα, μὴ μέχρι παντὸς ἀνα-
μεῖναι τὴν Ἡρώδου παρανομίαν εἰς τὸν αὐτῶν οἶκον, ἀλλὰ προλα-

§ 161 = bell. Iud. I 386; § 164 = bell. Iud. I 433.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 426.
1 *ἐπὶ] ἐν P ἀνέστρεφεν FLAMWE ὑπέστρεψεν Zon 2 προσειληφὼς] μέγα προσειληφὼσ FLAMWELat 3 i. marg. ι' L VIII Lat *Τὰ μὲν οὖν] ὑποστρέφοντι δὲ τῶ ἡρώδη τῆσ τῶν ἀράβων χώρασ τὰ μὲν V, qui hic rursus incipit; uid. ad § 111 p. 352, 5 καλῶς] κακῶσ F ἀσφαλῶσ E 4 ἐπιπίπτει E 5 ἐπάγων LAMWE *ἀντωνίου L *κατ' Ἄκτιον] *in actiaco litore* Lat 6 *ἐπέγνωστο V 7 *περὶ αὐτῶν L *ἐοικὸσ FV 8 μενεῖν] Dindorf μένειν codd. E *προσαύτησ L πρὸσ ἀντώνιον φιλίασ tr. FLAMVWE 9 οὖν] μὲν οὖν PFLV κατ' αὐτῶν P 10 ἐχθρωδῶσ LAMW ἀφανοῦσ V 11 λεληθὼσ L ἀμείνονος] ἀμειβόμενοσ W 13 μηκέτι E 14 διαφύγῃ FVE 15 αὐτοῦ om. E *ἐφορμὴν L ἐφορμᾶν V *τυχεῖν, τ i. ras. M 16 ἀξιώτερον] E ἀξιολογώτερον codd. 16 *διὰ] ὑπὸ LAMW fort. recte 18 δὲ VE αὐτοῦ om. E 19 ἐκείνου E 21 ἐκείνην V γενόμενον LAMW *φιλόνικοσ ex corr. W 22 δὲ E 24 τὴν] τὴν τοῦ E *αὐτῶν] αὐτὸν A¹VW αὐτοῦ ed. pr. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ FLAMW προλαβεῖν ἀσφαλείᾳ] *custodire* Lat προσλαβεῖν PFV

167 βεῖν ἀσφαλείᾳ τὰς αὖθις ἐλπίδας, καὶ γράφειν ἠξίου περὶ τούτων
Μάλχῳ τῷ τὴν ἀραβαρχίαν ἔχοντι δέξασθαί τε αὐτὸν καὶ δι'
ἀσφαλείας ἔχειν· ὑπεξελθόντων γὰρ εἰ τὰ περὶ τὸν Ἡρώδην οὕτως
χωρήσειεν, ὡς εἰκὸς ἐν ἔχθρᾳ Καίσαρος, αὐτοὺς ἔσεσθαι τοὺς τὴν
ἀρχὴν ἀπολαμβάνοντας μόνους καὶ διὰ τὸ γένος καὶ διὰ τὴν εὔ-
168 νοιαν τῶν ὄχλων. ταῦτα πειθούσης ὁ μὲν Ὑρκανὸς διωθεῖτο τοὺς
λόγους, φιλόνεικον δέ τι καὶ γυναικεῖον αὐτῆς πεπονθυίας καὶ μήτε
νύκτα μήθ' ἡμέραν ἀπολειπομένης, ἀλλ' ἀεὶ περὶ τούτων καὶ τῆς
Ἡρώδου πρὸς αὐτοὺς ἐπιβουλῆς διαλεγομένης, ἀνεπείσθη τέλος
ἐπιστολὴν δοῦναι Δοσιθέῳ τινὶ τῶν περὶ αὐτὸν φίλων, ἐν ᾗ συν-
τέτακτο πέμπειν αὐτῷ τὸν Ἄραβα τοὺς ἀναληψομένους καὶ παρα-
πέμψοντας ἱππέας ἐπὶ τὴν Ἀσφαλτῖτιν λίμνην· αὕτη δ' ἀπέχει
169 τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ὅρων σταδίους τριακοσίους. ἐπίστευεν δὲ τῷ
Δοσιθέῳ θεραπεύοντος αὐτοῦ καὶ αὐτὸν καὶ τὴν Ἀλεξάνδραν καὶ
τῆς πρὸς Ἡρώδην δυσνοίας οὐ μικρὰς αἰτίας ἔχοντος· Ἰωσήπου
τε γάρ, ὃν ἐκεῖνος ἀνῃρήκει, συγγενὴς ἦν καὶ τῶν ἐν Τύρῳ φονευ-
170 θέντων ὑπ' Ἀντωνίου πρότερον ἀδελφός. οὐ μὴν ἐπήγαγεν ταῦτα
τὸν Δοσίθεον Ὑρκανῷ πιστὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν γενέσθαι, προτι-
μήσας δὲ τῶν ἐκείνου τὰς ἐκ τοῦ βασιλεύοντος ἐλπίδας ἐπιδίδωσιν
171 Ἡρώδῃ τὴν ἐπιστολήν. ὁ δὲ τῆς εὐνοίας ἀποδεξάμενος ἔτι καὶ
τοῦτο προσυπουργῆσαι παρεκελεύετο, πτύξαντα τὴν ἐπιστολὴν καὶ
κατασημηνάμενον ἀποδοῦναι τῷ Μάλχῳ καὶ τὰ παρ' ἐκείνου γράμ-
ματα λαβεῖν· οὐ γὰρ μικρὸν τὸ διάφορον καὶ τὴν ἐκείνου γνώμην
172 αὐτὸν εἰδέναι. ταῦτα δὲ τοῦ Δοσιθέου προθύμως ὑπουργήσαντος

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 427.

1 ἀσφαλείασ F *καὶ γράφειν — 3 ἔχειν] δέξασθαί τε αὐτὸν καὶ δι' ἀσφαλείασ ἄγειν ἠξίου περὶ τούτων μάλχω γράφων τῶ τὴν ἀραβίαν ἔχοντι V τούτου L 2 ἀραβιαρχίαν LAMW ἀραβίαν VE Lat αὐτὸν] αὐτοὺσ LAMWE *eos* Lat 3 ἔχειν] ἄγειν FLAMVWE ὑπεξελθὼν PFV εἰ τὰ] εἶτα F τὸν om. V οὕτω M 6 ὠθεῖτο P διωθεῖ E 7 *δέ s. L γυναικεῖον PA[1] πεπονθυίασ αὐτῆσ (signum transpositionis add. m. 1) tr. P 9 αὐτοὺς] αὐτὸν L *διαλεγομένης om. W 10 *δωσιθέω AW *φίλον W *ᾗ] οἷσ V *συντέτακται F συντέτακτω L[1]A[1] 11 πέμψειν PFLVE πέμψαι Dindorf *αὐτῶ ex αὐτὸν corr. V καὶ πέμψοντασ PFVE 12 *ἀσφαλτίτην L[2]W δὲ FVE 13 ορων A[1] ὀρῶν PL ὀρῶν FA[2] ὁρῶν MWE *τριακοσίους] *ducentis* Lat *ἐπίστευον AMW ἐπίστευ L 14 *δωσιθέω AW 15 ἔχοντασ L *iosippi* Lat 16 unum ex interfectis ab Antonio fratrem Dosithei fuisse uoluit dicere 17 πρότεροσ LAMW *prior* (*frater*) Lat; fortasse hic latet nomen fratris Dosithei *ἐνήγαγεν coni 18 *δωσίθεον PAW γίνεσθαι E προτιμίσασ L[2] 21 προσυπουργήσειν FVE παρεκελεύσατο E 22 *τῶ om. L 24 *αὐτὸν om. V *δωσιθέου PAW

ὁ μὲν Ἄραψ ἀντεπέστελλεν αὐτόν τε Ὑρκανὸν δέχεσθαι καὶ τοὺς
σὺν αὐτῷ πάντας καὶ Ἰουδαίων ὅσοι τὰ ἐκείνου φρονοῦσιν, δύναμίν
τε πέμψειν τὴν μετ᾽ ἀσφαλείας αὐτοὺς κομιοῦσαν καὶ πρὸς μηδὲν
ἐνδεήσειν ὧν ἠξίου. ὡς δὲ καὶ ταύτην Ἡρώδης ἐδέξατο τὴν ἐπι- 173
στολήν, εὐθύς τε μεταπέμπεται τὸν Ὑρκανὸν καὶ περὶ τῶν γενο-
μένων αὐτῷ συνθηκῶν πρὸς τὸν Μάλχον ἀνέκρινεν. ἀρνησαμένου
δὲ τὰς ἐπιστολὰς δείξας τῷ συνεδρίῳ διεχειρίσατο τὸν ἄνδρα.

3. Ταῦτα δὲ γράφομεν ἡμεῖς, ὡς ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν τοῖς 174
τοῦ βασιλέως Ἡρώδου περιείχετο. τοῖς δ᾽ ἄλλοις οὐ κατὰ ταῦτα
συμφωνεῖ· τὸν γὰρ Ἡρώδην οὐκ ἐπὶ τοιούτοις δοκοῦσιν, ἀλλ᾽ ἐξ
ἐπιβουλῆς μᾶλλον Ὑρκανῷ τὴν αἰτίαν ἐπάγοντα κατὰ τὸν αὐτοῦ
τρόπον ἀποκτεῖναι· γράφουσι γὰρ οὕτως, ἐν συμποσίῳ τινὶ μηδὲν 175
ὑποψίας ἐνδιδόντα λόγον Ὑρκανῷ προσφέρειν, εἴ τινας ἐπιστολὰς
παρὰ τοῦ Μάλχου λάβοι, καὶ τὸν μὲν ὁμολογῆσαι προσαγορευτικὰ
γράμματα κομίσασθαι, τὸν δ᾽, εἰ καί τινα δωρεὰν εἰληφὼς εἴη, 176
πάλιν ἐπερέσθαι· τοῦ δὲ μηδὲν πλέον ἢ κτηνῶν ἀναβατικῶν τέτ-
ταρα πέμψαντος αὐτῷ λαβεῖν, εἰς αἰτίαν τὸ τοιοῦτον ἐπαναφέ-
ροντα δωροδοκίας καὶ προδοσίας ἀπάγχειν προστάξαι τὸν ἄνδρα.
τεκμήρια δὲ τοῦ μηδὲν ἁμαρτόντα τοιούτῳ τέλει περιπεσεῖν κατα- 177
λογίζονται τὴν ἐπιείκειαν τοῦ τρόπου καὶ τὸ μήτ᾽ ἐν νεότητι θρά-
σους ἢ προπετείας ἐπίδειξιν πεποιῆσθαι μήθ᾽ ὅτε τὴν βασιλείαν
αὐτὸς εἶχεν, ἀλλὰ κἂν ταύτῃ τὰ πλεῖστα τῶν κατὰ τὴν διοίκησιν
Ἀντιπάτρῳ παρακεχωρηκέναι. τότε δ᾽ ἐντῷ πλείω μὲν ἢ ὀγδοή- 178
κοντα γεγονὼς ἐτύγχανεν ἔτη, κρατοῦντα δὲ μετὰ πάσης ἀσφαλείας

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 427.

1 *ἀντέστελλεν M ἀντεπέστειλεν W Zon *δέξεσθαι Dindorf 2 καὶ] ἢ καὶ PFE ἰουδαίουσ E 3 *πέμπειν W *μετὰ V κομιοῦσαν] κομίζειν PFV κομιεῖν νομίζουσαν LW κομίσουσαν E 4 ἐνδεήσειν] ἐνδεῆσειη, η finale ex ν corr. P ἠξίουν AMW 5 εὐθύς τε om. PFV τε om. E 5 *ἔκρινεν PFV 7 *δεῖξαι P *τῷ συνεδρίῳ] coram concilio Lat *συνεδρείω P *διεχρήσατο W fort. recte 8 τοῖς] τὸν P, om. ME τῶν coni 9 *περιεῖχεν (-χε M et ex corr. A) LAMW 10 *τούτοισ LW 11 *ἐπαγαγόντα LAMW αὐτοῦ] αὐτὸν LAMW 12 μηδένα (έ ex ὲ corr. A) AM 13 ἐνδόντα LAMW 15 γράμματα] τινὰ γράμματα M 16 ἐπέρεσθαι PFAMVW δὲ om. F ἀναβατικῶν om. F τέσσαρα V τέτταρα ζεύγη coni 17 πέμψαντασ V ἐπανεφέροντο P ἐπανεφέροντο (α supra ε et o) F 18 δωροδοκίαισ P ἀπάγχειν] LMW et ex corr. A ἀπαγειν P ἀπαγαγεῖν FA[1]V occidi Lat 20 λογίζονται E μήτ᾽] Dindorf μηδ᾽ codd. μὴ E μηδ᾽ ἐν ex μηδὲ corr. V 21 *πεποιεῖσθαι F μήθ᾽] Dindorf μηδ᾽ codd. μηδὲ E 22 κατὰ] κα M 23 τότε — 24 ἔτη] cum iam octogesimum duceret annum Lat δ᾽ ἐντῷ] δὲ ἐνὸσ LAMWE δὲ V μὲν om. LWE *π᾽ V

τὸν Ἡρώδην ἠπίστατο, διαβεβήκει δὲ καὶ τὸν Εὐφράτην τοὺς ἐν τῷ πέραν τιμῶντας αὐτὸν καταλιπὼν ὡς ὅλος ἐπ' ἐκείνῳ γενησόμενος· ἐγχειρεῖν οὖν τι καὶ καινοτέρων ἅπτεσθαι πάντων ἀπιθανώτατον καὶ οὐ πρὸς τῆς ἐκείνου φύσεως, ἀλλὰ ταῦτα σκῆψιν Ἡρώδου γενέσθαι.

179 4. Τοῦτο μὲν τὸ τέλος Ὑρκανῷ συνέπεσεν τοῦ βίου ποικίλαις καὶ πολυτρόποις χρησαμένῳ ταῖς ἐν τῷ ζῆν τύχαις· εὐθὺς μὲν [γὰρ] ἐν ἀρχῇ βασιλευούσης αὐτῷ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρας ἀρχιερεὺς καταστὰς τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους ἔτεσιν ἐννέα τὴν τιμὴν κατέσχεν.
180 παραλαβὼν δὲ τὴν βασιλείαν ἀποθανούσης τῆς μητρὸς αὐτῷ καὶ ταύτην κατασχὼν τρεῖς μῆνας ἐκπίπτει μὲν ὑπ' Ἀριστοβούλου τοῦ ἀδελφοῦ, κατάγεται δ' αὖθις ὑπὸ Πομπηίου καὶ πάσας τὰς τιμὰς
181 ἀπολαβὼν ἔτη τεσσαράκοντα διετέλεσεν ἐν αὐτοῖς. ἀφαιρεθεὶς δὲ τὸ δεύτερον ὑπ' Ἀντιγόνου καὶ λωβηθεὶς τὸ σῶμα παρὰ Πάρθοις αἰχμάλωτος ἐγένετο. κἀκεῖθεν εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανῄει χρόνῳ διὰ τὰς ἐξ Ἡρώδου προτεινομένας ἐλπίδας, ὧν οὐδὲν αὐτῷ κατὰ προσδοκίαν ἀπήντα πολυπαθείᾳ βίου χρησαμένῳ, τὸ δυσχερέστατον
182 δέ, ὡς προειρήκαμεν, ἐν γήρᾳ τέλους οὐκ ἀξίου τυχεῖν· δοκεῖ γὰρ ἐπιεικὴς καὶ μέτριος ἐν πᾶσιν γενέσθαι καὶ τὰ πλεῖστα τῆς ἀρχῆς ὑπὸ διοικηταῖς ἄγειν, οὐ πολυπράγμων οὐδὲ δεινὸς ὢν βασιλείας ἐπιστατεῖν, Ἀντιπάτρῳ τε καὶ Ἡρώδῃ μέχρι τοῦδε προελθεῖν ἐγένετο διὰ τὴν ἐπιείκειαν τὴν ἐκείνου, καὶ τὸ πέρας οὔτε δίκαιον οὔτ' εὐσεβὲς ἐξ αὐτῶν εὕρατο τοιούτου τέλους.

183 5. Ὁ δὲ Ἡρώδης ὡς καὶ τὸν Ὑρκανὸν ἐκποδὼν ἐποιήσατο, σπεύδων πρὸς Καίσαρα καὶ μηδὲν ἐλπίσαι περὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων δυνάμενος χρηστὸν ἐκ τῆς γενομένης αὐτῷ πρὸς Ἀντώνιον

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 427.

1 διαβεβήκοι V 2 αὐτὸν om. LAMW ὡς om. PFLVW ὅλωσ PFLVW ἐκείνων PF ἐκεῖνον V τε γενησόμενοσ PFV 3 οὖν om. PFLVW Lat καὶ om. AM καινότερον PF ἀπειθανώτατον P 6 μὴν Dindorf τὸ om. AM 8 γὰρ om. PFV αὐτοῦ ed. pr. Ἀλεξάνδρας — 10 μητρὸς iterauit L[1] ἀρχιερεὺς om. L bis 11 ὑπὸ FV 12 καὶ πάσας — 13 ἐν αὐτοῖς] *et quadraginta annis honore usus* Lat 13 ἔτη] ἐπὶ PF τεσσαράκοντα] κγ' Scaliger ad Eusebium ἐν αὐτοῖς] ἐνιαυτοῖσ PF 15 οἰκίαν LA[1]MVW ἐπανίῃ W 16 προτεινομένας] προσγενομένασ PFV *promissas* Lat 17 ἀπήντα] ἀπήντατο, η ex ή corr. P ἀπηντᾶτο F ἀπηντᾶ^τ V 18 τέλους οὐκ ἀξίου] τοιούτου τέλους Dindorf ἀξίου] ἀξίου (ex ἀξιοῦ corr. A) τούτου LAMW 20 ὢν οὐδὲ δεινὸσ tr. L 21 τε] i. ras. M δὲ Dindorf 22 τὸ om. AM 23 οὔτε V εὕρετο M et ex corr. A τοιούτου] aut eiciendum aut τοῦ τοιούτου scribendum esse putat Ernesti τοιούτου τέλους seclusit Dindorf 24 δ' LAMW *καὶ suppl. A

φιλίας, ὕποπτον μὲν εἶχεν τὴν Ἀλεξάνδραν, μὴ τῷ καιρῷ συνεπι-
θεμένη τὸ πλῆθος ἀποστήσῃ καὶ στασιάσῃ τὰ περὶ τὴν βασιλείαν
πράγματα. παρετίθετο δὲ πάντα Φερώρᾳ τἀδελφῷ, καὶ τὴν μη- 184
τέρα Κύπρον καὶ τὴν ἀδελφὴν καὶ τὴν γενεὰν ἅπασαν ἐν Μασά-
δοις κατεστήσατο παρακελευσάμενος, εἴ τι περὶ αὐτὸν ἀκούσαιεν
δυσχερές, ἔχεσθαι τῶν πραγμάτων. Μαριάμμην δὲ τὴν αὐτοῦ γυ- 185
ναῖκα, δυνατὸν γὰρ οὐκ ἦν ἐν διαφορᾷ τῇ πρὸς τὴν ἀδελφὴν καὶ
τὴν μητέρα τὴν ἐκείνου δίαιταν τὴν αὐτὴν ἔχειν, ἐν Ἀλεξανδρείῳ
σὺν Ἀλεξάνδρᾳ τῇ μητρὶ κατεστήσατο Ἰώσηπον τὸν ταμιαίαν καὶ
τὸν Ἰτουραῖον Σόαιμον ἐπ' αὐτῶν καταλιπών, πιστοτάτους μὲν
ἐξ ἀρχῆς γενομένους αὐτῷ, τότε δὲ προφάσει τιμῆς φρουρεῖν ἀπο-
λειφθέντας τὰς γυναῖκας. ἦν δὲ κἀκείνοις ἐντολὴ μαθόντας τι 186
περὶ αὐτοῦ δυσχερὲς ἐξ αὐτῆς ἀμφοτέρας μεταχειρίσασθαι, τὴν δὲ
βασιλείαν εἰς δύναμιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ σὺν τἀδελφῷ Φερώρᾳ
διατηρεῖν.

6. Ταύτας δοὺς τὰς ἐντολὰς αὐτὸς εἰς Ῥόδον ἠπείγετο Καί- 187
σαρι συντυχεῖν. κἀπειδὴ κατέπλευσεν εἰς τὴν πόλιν, ἀφῄρητο μὲν
τὸ διάδημα, τοῦ δ' ἄλλου περὶ αὐτὸν ἀξιώματος οὐδὲν ὑφεικώς,
ὅτε καὶ κοινωνῆσαι λόγου κατὰ τὴν συντυχίαν ἠξιώθη, πολὺ μᾶλ-
λον ἐνέφηνεν τὸ μεγαλεῖον τοῦ κατ' αὐτὸν φρονήματος, οὔτ' εἰς 188
ἱκεσίαν, ὡς εἰκὸς ἐπὶ τοιούτοις, τραπόμενος οὔτε δέησίν τινα προ-
τείνων ὡς ἐφ' ἡμαρτημένοις, ἀποδοὺς δὲ τὸν λογισμὸν τῶν πε-
πραγμένων ἀνυποτιμήτως. ἔλεγεν γὰρ τῷ Καίσαρι καὶ φιλίαν 189

§ 187 = bell. Iud. I 387.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 427. Exc de legationibus.

2 τὸ] τό τε LAMW 3 *παρετίθετω L 4 *μεσάδοισ FAW μεσσάδοισ M 5 *περὶ αὐτοῦ ed. pr. *ἀκούσαιε V ἀκούσει ed. pr. ἀκούσειε Dindorf 6 μαριάμην E 8 *τὴν ante μητέρα om. ed. pr. *ἐν Ἀλεξανδρείῳ σὺν om. W *ἀλεξανδρίω PFL²AM 9 *σὺν] τὴν F **iosippum et iturium et soëmum* Lat τὸν om. LAMW ταμιαίαν] ταμέαν F ταμέαν (λαμέαν Zonarae cod. A) E ταμίαν LAMW; latet cognomen aut patris nomen 10 *ἠτουραιον W σόεμον FLAMVWE *αὐτὸν LV αὐτῷ ed. pr. *καταλειπὼν P καταλιπὸν W 13 *αὐτοῦ] αὐτὸ P μεταχειρίζεσθαι P μεταχειρήσασθαι W διαχειρίσασθαι E δὲ] τε FVE, sed δὲ Zon 16 i. marg. ια' L *Ταύτας — αὐτὸς] ταῦτα ἐντειλάμενοσ V *cum haec mandasset ipse* Lat *αὐτὸς om. PF *εἰς] incip. Exc *Ῥόδον] ῥώμην P 17 καὶ ἐπειδὴ E Exc *ἀφήρετο Exc 18 δὲ E Exc υφικωσ P ὑφῆκεν E ὑπειχὸσ Exc *diminuit* Lat 19 ὅτε] ὅτε δὲ LAMW ἀλλ' ὅτε E *ut uero* Lat *καὶ om. Exc 20 *ἐνέφαινε L οὔτε E Exc οὔτ' εἰς ἱκεσίαν] οὐ τῆσ ἱκ^εσ^ιασ V 21 ἱκεσίασ FVE Exc ἱκετείασ LAMW *ἐπὶ τούτοισ P *δεήσειν Exc 22 *ἐφ' ἁμαρτήμασιν V 23 *ἀνεπιτιμήτως Cocceji γὰρ om. LAMW Lat

αὐτῷ γενέσθαι μεγίστην πρὸς Ἀντώνιον καὶ πάντα πρᾶξαι κατὰ
τὴν αὐτοῦ δύναμιν, ὡς ἐπ' ἐκείνῳ γενήσεται τὰ πράγματα, στρα-
τείας μὲν οὐ κοινωνήσας κατὰ περιολκὰς τῶν Ἀράβων, πέμψας δὲ
190 καὶ χρήματα καὶ σῖτον ἐκείνῳ. καὶ ταῦτ' εἶναι μετριώτερα τῶν
ἐπιβαλλόντων αὐτῷ γενέσθαι· τὸν γὰρ ὁμολογοῦντα μὲν εἶναι φίλον,
εὐεργέτην δ' ἐκεῖνον ἐπιστάμενον, παντὶ μέρει καὶ ψυχῆς καὶ σώ-
ματος καὶ περιουσίας συγκινδυνεύειν δέον ὧν αὐτὸς ἔλαττον ἢ καλῶς
εἶχεν ἀναστραφεὶς ἀλλ' ἐκεῖνό γε συνειδέναι καλῶς ἑαυτῷ πεποιη-
191 κότι τὸ μηδ' ἡττηθέντα τὴν ἐν Ἀκτίῳ μάχην καταλιπεῖν, μηδὲ συμ-
μεταβῆναι ταῖς ἐλπίσιν φανερῶς ἤδη μεταβαινούσης καὶ τῆς τύχης.
φυλάξαι δ' αὐτόν, εἰ καὶ μὴ συναγωνιστὴν ἀξιόχρεων, ἀλλὰ σύμβου-
λόν γε δεξιώτατον Ἀντωνίῳ τὴν μίαν αἰτίαν τοῦ κἂν σώζεσθαι καὶ
μὴ τῶν πραγμάτων ἐκπεσεῖν ὑποδεικνύντα, Κλεοπάτραν ἐπανελέ-
192 σθαι· προανῃρημένης γὰρ ἐκείνης αὐτῷ τε τῶν πραγμάτων ἄρχειν
ὑπεῖναι καὶ τὰς πρὸς σὲ συμβάσεις ῥᾷον εὑρίσκεσθαι τῆς ἔχθρας.
ὧν οὐδὲν ἐκεῖνος ἐννοηθεὶς ἀλυσιτελῶς μὲν αὑτῷ, συμφερόντως δὲ
193 σοὶ προετίμησεν τὴν ἀβουλίαν. νῦν οὖν εἰ μὲν τῇ πρὸς Ἀντώνιον
ὀργῇ κρίνεις καὶ τὴν ἐμὴν προθυμίαν, οὐκ ἂν εἴη μοι τῶν πεπραγ-
μένων ἄρνησις οὐδ' ἀπαξιώσω τὴν ἐμαυτοῦ πρὸς ἐκεῖνον εὔνοιαν ἐκ
τοῦ φανεροῦ λέγειν, εἰ δὲ τὸ πρόσωπον ἀνελών, τίς εἰμι πρὸς τοὺς
εὐεργέτας καὶ ποῖος φίλος ἐξετάζοις, ἐνέσται σοι πείρᾳ τῶν ἤδη
γεγενημένων ἡμᾶς εἰδέναι· τοῦ γὰρ ὀνόματος ὑπαλλαγέντος οὐδὲν
ἔλαττον αὐτὸ τὸ τῆς φιλίας βέβαιον ἐν ἡμῖν εὐδοκιμεῖν δυνήσεται."
194 7. Τοιαῦτα λέγων καὶ παράπαν ἐμφαίνων τὸ τῆς ψυχῆς ἐλευ-
θέριον οὐ μετρίως ἐπεσπάσατο τὸν Καίσαρα φιλότιμον ὄντα καὶ λαμ-

§ 189 = bell. Iud. I 388.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 428. Exc de legationibus.

1 *μεγίστην γενέσθαι* tr. FLAMVW Exc *καί*] *καὶ τἄλλα ὅσα προείπομεν* V *πάντα* — 367, 2 *πραγματεύεσθαι* om. V 2 *ἑαυτοῦ* M *ἐκείνου* ed. pr. *στρατιᾶσ* P Exc 4 *ταῦτα* Exc *μετριότερα* P 6 *δὲ* Exc *ἐκείνων* W *καὶ* om. Exc 7 *συνκινδυνεύειν* PFM *δέον*, *ν* i. ras. A *debet* Lat *ὧν* fort. spurium 8 *ἐκεῖνόσ* Exc *ἑαυτῷ*] *αὐτῷ* L *πεποιηκότα* Exc 9 *μηδὲ* Exc *μηθ'* Dindorf *μήτε* Dindorf *συνμεταβῆναι* P 10 *καὶ* om. LAMW 11 *δὲ* Exc *αὐτὸν* PFLA¹MW *ἀξιόχρεω* PF 12 *γε*] *τε* LW *δεξιώτατον*] *ἀξιώτατον* (*τ* post *ω* ex *μ* corr. L) LAMW *fidissimus* Lat *ἀντωνίου* W *κἂν*] coni *καὶ* PLAMVW, om. F Exc 13 *κλεοπάτρα* W *ὑπανελέσθαι* (*υ* i. ras. A) LAMW 14 *προσανῃρημένησ* LW *προειρημένησ* PF *τε* om. Exc *ἀρχὴν* F Exc 15 *συμβιβάσεισ* M 16 *ὧν*] *ὧν δὲ* Exc *ἐνοηθεὶσ* W *αὑτῶι* ex corr. A 17 *πρὸσ τὸν ἀντώνιον* F 19 *οὐδὲ* Exc *ἀξιώσω* PF *ἀπαξιώσω τὴν*] *ἀπαξιώσωσιν* Exc 20 *τοῦ* om. PF *εἰμὴ* ex corr. L 21 *ἐνέσται*] *ἔσται* LAMW *γρ ἐνέσται σοι καὶ περὶ τῶν* i. marg. A *πείρᾳ*] *καὶ περὶ* Exc 23 *αὐτὸ*] *αὐτῷ* L, om. Exc 24 i. marg. *VIIII* Lat *παράπαν*] *παρ' αὐτῷ* W *ἐν ἅπασι* E **ἐλευθέριον* om F 25 *ἐπεσπάσατο* LAMWE *ἐσπάσατο* Exc

πρόν, ὥστ' αὐτῷ τὰς τῶν ἐγκλημάτων αἰτίας σύστασιν ἤδη τῆς
πρὸς ἐκεῖνον εὐνοίας πραγματεύεσθαι. καὶ τό τε διάδημα πάλιν 195
ἀποκαθίστησιν αὐτῷ καὶ προτρεψάμενος μηδὲν ἐλάττω περὶ αὐτὸν
ἢ πρότερον ἦν περὶ τὸν Ἀντώνιον φαίνεσθαι, διὰ πάσης ἦγε τι-
μῆς, προσθεὶς ὅτι καιταιδιος γράψειεν, ἁπάσῃ προθυμίᾳ τὰ πρὸς
τοὺς μονομάχους αὐτῷ συλλαβέσθαι τὸν Ἡρώδην. τοσαύτης ἀπο- 196
δοχῆς ἠξιωμένος καὶ παρ' ἐλπίδας ὁρῶν αὐτῷ πάλιν ἐξ ὑπαρχῆς
βεβαιοτέραν τὴν βασιλείαν δόσει Καίσαρος καὶ δόγματι Ῥωμαίων,
ὅπερ ἐκεῖνος αὐτῷ πρὸς τὸ βέβαιον ἐπραγματεύσατο, παρέπεμψεν
ἐπ' Αἴγυπτον Καίσαρα, δωρησάμενος ὑπὲρ δύναμιν αὐτόν τε καὶ
τοὺς φίλους καὶ πᾶσαν ἐμφαίνων μεγαλοψυχίαν. ᾐτεῖτο δὲ καὶ 197
τῶν Ἀντωνίῳ συνήθων Ἀλέξανδρον ὡς μηδὲν ἀνήκεστον παθεῖν,
ἀλλὰ τούτου μὲν οὐκ ἔτυχεν ὅρκῳ προκατειλημμένου Καίσαρος·
ἐπανῄει δὲ πάλιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πλείονί τε τιμῇ καὶ παρρησίᾳ 198
καὶ τοῖς τὰ ἐναντία προσδοκήσασιν ἔκπληξιν παρέσχεν ὡς ἀεὶ τὸ
λαμπρότερον ἐκ τῶν κινδύνων κατ' εὐμένειαν τοῦ θεοῦ προσεπι-
κτώμενος. εὐθὺς οὖν περὶ τὴν ὑποδοχὴν ἐγεγόνει Καίσαρος ἀπὸ
Συρίας εἰς Αἴγυπτον εἰσβαλεῖν μέλλοντος. κἀπειδὴ παρῆν, δέχε- 199
ται μὲν αὐτὸν ἐν Πτολεμαΐδι πάσῃ τῇ βασιλικῇ θεραπείᾳ, παρ-
έσχεν δὲ καὶ τῷ στρατεύματι ξένια καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἀφθονίαν.
κἀν τοῖς εὐνουστάτοις ἐξητάζετο τάς τε δυνάμεις ἐκτάττοντος συν-
ιππαζόμενος καὶ δεχόμενος αὐτὸν καὶ φίλους ἀνδρῶσιν ἑκατὸν καὶ

§ 194 = bell. Iud. I 391.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 328. Exc de legationibus.

1 ὥστε LAMWE Exc *αὐτῷ] αὐτὸν L *ἤδειν L *τῆς om. L 2 *καὶ τό τε] διὸ καὶ τὸ V qui hic rursus incipit; uide ad p. 366, 1 § 189 τό τε] *tunc* Lat 3 αὐτὸν ex corr. A 4 ἀντώι|νιον A διὰ — 6 Ἡρώδην] *tunc caesar omnem ei honorem addidit ceteris regibus scribens cum omni alacritate herodem sibi occurrisse* Lat 5 καιταιδιοσ P καὶ τὰ ἴδιοσ F καὶ ταίδιοσ V καπίδιοσ LAMW Exc γρ καὶ παιδιοσ i. marg. A βεντίδιος aut καὶ βεντίδιος bell. Iud. Κύιντος Δίδιος Hudson ex Dione Cass. 51, 7 καὶ Δίδιος coni γράφειεν P γράφει ἐν FV Exc 6 μονομάχους] μονάρχουσ (-χασ M) LAMW Lat Exc ά V 8 *βεβαιωτέραν F δώσει W Exc καὶ om. P 9 αὐτο P πρὸς τὸ om. P 10 αἴγυπτον LAMWE Exc *καίσαρ L 11 *ἐμφαῖνον Exc *δὲ] τε P 12 *Ἀλέξανδρον] Ἀλεξᾶν bell. Iud. 393 13 *τούτων Exc προκατειλημμένου, υ ex ν corr. L 14 *πλεῖον Exc *τε om. M *καὶ s. L 15 *τἀναντία LAMW τὴν ἐναντίαν Exc 17 οὖν] μὲν οὖν PFVE Exc *ἀπὸ] ἐπὶ LAMW *per* Lat 18 *ἐμβαλεῖν LAMW Exc καὶ ἐπειδὴ Exc 19 τῇ] τιμῇ PFVE Exc θεραπείᾳ] LAMW Lat, om. PFVE Exc 20 καὶ (ante τῷ) om. E *ἀφθονία LV 21 κἀν] καὶ PFVE Exc *τοὺσ εὐνουστάτουσ Exc *ἐξετάζετο W τάς] ταῖσ F τε] δὲ PV συνιπαζόμενοσ W συνασπαζόμενοσ Exc 22 καὶ δεχόμενος om. F φίλοισ Exc ἀνδρῶσιν] Hudson *domibus* Lat ἀνδράσιν codd. Exc

πεντήκοντα πᾶσιν εἰς πολυτέλειαν καὶ πλοῦτον ὑπηρεσίας ἠσκη-
200 μένοις. παρέσχεν δὲ καὶ τὴν ἄνυδρον διερχομένοις τὴν τῶν ἐπει-
γόντων χορηγίαν, ὡς μήτε οἴνου μήτε ὕδατος, ὃ καὶ μᾶλλον ἦν ἐν
χρείᾳ τοῖς στρατιώταις, ὑστερηθῆναι. αὐτόν γε μὴν Καίσαρα τα-
λάντοις ὀκτακοσίοις ἐδωρήσατο καὶ παρέστησεν ἅπασιν ἔννοιαν
λαβεῖν, ὅτι τῆς βασιλείας ἧς εἶχεν πολὺ μείζω καὶ λαμπρότερα
201 κατὰ τὰς ὑπουργίας ἐπεδείκνυτο. τοῦτ' αὐτὸν καὶ μᾶλλον εἰς
πίστιν εὐνοίας καὶ προθυμίας ἐπισυνίστη καὶ πλεῖστον ἠνέγκατο
τῇ χρείᾳ τοῦ καιροῦ τὸ μεγαλόψυχον ἁρμόσας. ὁ δὲ καὶ πάλιν
ἐπανιόντων ἀπ' Αἰγύπτου τῶν πρώτων οὐδενὸς τὰς ὑπηρεσίας
ἥττων ἐφάνη.
202 VII. 1. Τότε μέντοι γενόμενος ἐν τῇ βασιλείᾳ τεταραγμένην
αὐτῷ τὴν οἰκίαν καταλαμβάνει καὶ χαλεπῶς ἐχούσας τήν τε γυ-
203 ναῖκα Μαριάμμην καὶ τὴν μητέρα τὴν ἐκείνης Ἀλεξάνδραν. οἰη-
θεῖσαι γάρ, ὅπερ ἦν ὕποπτον, οὐκ εἰς ἀσφάλειαν τῶν σωμάτων
εἰς ἐκεῖνο κατατεθῆναι τὸ χωρίον, ἀλλ' ὡς φρουρᾷ μηθενὸς μήτε
204 τῶν ἄλλων μήθ' αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχοιεν, χαλεπῶς ἔφερον. ἥ τε
Μαριάμμη τὸν μὲν ἔρωτα τοῦ βασιλέως ὑπόκρισιν ἄλλως καὶ πρὸς
τὸ συμφέρον αὐτῷ γινομένην ἀπάτην ὑπελάμβανεν, ἤχθετο δὲ τῷ
μηδ' εἰ πάσχοι τι δεινὸν ἐκεῖνος ἐλπίδα τοῦ βιώσεσθαι δι' αὐτὸν
ἐσχηκέναι καὶ τὰς Ἰωσήπῳ δοθείσας ἐντολὰς ἀνεμνημόνευεν, ὥστ'
ἤδη διὰ θεραπείας εἶχεν τοὺς φρουροὺς καὶ μᾶλλον τὸν Σόαιμον,
205 ἐν ἐκείνῳ τὸ πᾶν ἐπισταμένη. Σόαιμος δὲ κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς

§ 199 = bell. Iud. I 394.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 428. Exc de legationibus.

1 πλούτων V ὑπηρεσίαν M ἠσκημένοισ L 2 ἀνυδρίαν PFV ἀνδρείαν Exc 3 ὡς] ὥστε Exc μήτε ὕδατοσ μήτε οἴνου tr. V 4 τοῖς om. LAMW *Καίσαρα] καὶ αρα P 5 ὀκτακοσίοις] ῳ Exc εὔνοιαν L Exc 6 ἧς εἶχεν] ὑπεῖχε Exc μεῖζον P λαμπρότερον Exc 7 τὰ κατὰ FV Exc ἐνεδείξατο V τοῦτο M et ex corr. A 8 συνίστη L ἠνέγκατε L 9 ἁρμόσας] fin. Exc 10 ἀνιόντων L οὐδενὸς] ex οὐδενῶσ corr. P οὐδὲν εἰσ LAMWE *τὰσ ὑπουργίασ LAMW 11 *ἧττον P 12 i. marg. ιβ' L ια' E 13 *αὐτῶι ex corr. A *οἰκείαν P *τε om. V 14 μαριάμην E τὴν ante ἐκείνης om. E 15 *οὐκ εἰς] οὐ δι' LAMW ὕποπτον om. E 16 *ἐκείνω L *κατεθῆναι, τα ex corr. F *ὡς om. M φρουρὰν P εἰσ φρουρὰν FV ἐν φρουρᾷ ME in carcere Lat μηδενὸσ E 17 μήτε E αὐτῶν FW ἑαυτῶν E *ἔχειν LAMW 18 μαριάμη E 19 γιγνομένην LAMW *δὲ s. V 20 μηδὲ E *πάσχοιτο τί L βιώσασθαι PLE[1] 21 iosippo Lat ἀνεμνημόνευσεν L ἐμνημόνευσεν P ἀναμνημόνευεν W ὥστε ME et ex corr. A 22 *διὰ] καὶ διὰ F *εἶχον P ἔχειν LAMW σόεμον FLAMVWE soëmum Lat 23 σόεμοσ (ὁ i. ras. A) FLAMVWE soëmus Lat

*πιστὸς ἦν οὐδὲν ὧν Ἡρώδης ἐνετέταλτο παριείς, λόγοις δὲ καὶ
δωρεαῖς λιπαρέστερον τῶν γυναικῶν ἐκθεραπευουσῶν αὐτὸν ἡττᾶτο
κατὰ μικρὸν ἤδη καὶ τέλος ἐξεῖπεν ἁπάσας τὰς ἐντολὰς τοῦ βασι-
λέως, μάλιστα μὲν οὐδ' ἐλπίσας αὐτὸν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποστρέψειν
ἐξουσίας· ἐν ᾧ καὶ μᾶλλον ἐκφυγὼν τὸν ἀπ' αὐτοῦ κίνδυνον οὐ* 206
*μικρὰ χαριεῖσθαι ταῖς γυναιξὶν ὑπελάμβανεν, αἷς ἦν εἰκὸς οὐκ
ἀποτεύξεσθαι τοῦ περιόντος ἀξιώματος, ἀλλὰ καὶ πλέον εἰς τὴν
ἀμοιβὴν ἕξειν εἰ βασιλευούσας ἢ τοῦ βασιλεύοντος ἀγχοῦ γενησο-
μένας. ἐπήλπιζε δ' αὐτὸν οὐχ ἧττον, εἰ καὶ πάντα κατὰ νοῦν* 207
*πράξας ὑποστρέψειεν Ἡρώδης, μηδὲν ὅτι τῇ γυναικὶ δυνήσεσθαι
βουλομένῃ γε ἀντειπεῖν· ἠπίστατο γὰρ τὸν πρὸς τὴν Μαριάμμην
ἔρωτα μείζονα λόγου τῷ βασιλεῖ. ταῦτα προσεκλύσαντα τὰς ἐν-* 208
*τολὰς ἐξαγγεῖλαι Μαριάμμη χαλεπῶς ἤκουσεν, εἰ μηδὲν πέρας
αὐτῇ τῶν ἐξ Ἡρώδου κινδύνων ἔσται, χαλεπῶς δὲ διέκειτο, μηδε-
νὸς μὲν τυχεῖν αὐτὸν τῶν ἴσων εὐχομένη, δυσύποιστον δ' εἰ τύχοι
τὸν μετ' αὐτοῦ βίον κρίνουσα. καὶ τοῦτο διέδειξεν ἐν ὑστέρῳ μη-
δὲν ἐπικρυψαμένη τοῦ κατ' αὐτὴν πάθους.*

2. *Ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ μεγάλοις οἷς παρ' ἐλπίδας εὐτυχήκει κατα-* 209
*πεπλευκὼς πρώτῃ μέν, ὡς εἰκός, τῇ γυναικὶ περὶ τούτων εὐηγγε-
λίζετο, μόνην δὲ ἐκ πάντων διὰ τὸν ἔρωτα καὶ τὴν οὖσαν αὐτῷ
συνήθειαν προτιμῶν ἠσπάζετο. τῇ δ' οὔτε τὰς εὐημερίας διηγου-* 210

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 428.

1 *ἐνετείλατο* FLAMW *ἐντέταλτο* E *παρεὶσ* PFVE **δωρεαῖσ καὶ λόγοισ* (β' α) tr. L **δὲ* om. L 2 **λιπαρεστέραν* P 4 *μάλιστα* — 8 *γενησομένας*] *dum tamen non omnino speraret eum cum eadem potestate reuersurum, sed et* (*si* ed. Basil.) *potius periculum fugeret ne* (*ne* om. ed. Basil.) *rediret insignior. ideoque non parua mulieribus putauit praestare utique ampliorem beneficiorum retributionem se* (*se sperans* codd. deteriores) *accepturum si regnaret* Lat 4 *ἐλπὶσ* P *ἐπὶ*] *ὑπὸ* PFV *τῆς αὐτῆς*] *τοσαύτησ* P, i. marg. supersunt litt. ***αὐτησ* F *ὑποστρέφειν* LAMW *ἐπιστρέψειν* V 5 *ἐκφεύγων* FV *οὐ*] *ὡσ* P 6 *χαρίσασθαι* PFV *αἷς*] *ἃς* Dindorf 7 *ἀποτεύξασθαι* PL¹M 8 *ἕξειν εἰ*] *ἐξεῖναι* FLAMVW *ἐξιέναι* Dindorf *βασιλευούσησ* PFV *βασιλεύσασ* L *βασιλευσούσας* coni *ἢ* om. PFV *γενησόμενοσ* P *γενησομένησ* FV 9 *πᾶντα* P 10 *ὑποστρέψειεν Ἡρώδης*] *ἡρώδησ ὑποστρέφοι* LAMW *μηδὲν ὅτι*] *τὸ μηδὲν* Dindorf *δεήσεσθαι* L 11 *γε*] *δε* P *ἀντιπεῖν* FL *μαριάμνην* V 12 *λόγον* L *ταῦτα* — 13 *ἤκουσεν*] *itaque cum huiusmodi illum spes fefellisset secreta omnia indicauit. quae mariamme grauiter audiens* Lat *ταῦτα*] *ταῦτ' ἦν* (*ταύτην* W) *τὰ* LAMW *προσελκύσαντα* M 13 *μαριάμμη δὲ χαλεπῶσ μὲν* (om. E) *ἤκουσεν* LAMWE *ἤκι* (ου supra) V 15 *αὐτὸν*] *αὐτῶν* W *δυσοιπιστον* P *δὲ* ex corr. A *τύχη* V 16 *διέδειξεν*] *δὲ ἔδειξεν* LAMW *ἔδειξεν* E 17 **κατ' αὐτῶν* L *κατ' αὐτὸν* W *καθ' αὐτὴν* Dindorf 18 *ηὐτυχήκει* E 19 **πρῶτον* LAMW *primum* Lat 20 **δ'* FLA¹VW 21 **προτιμῶν* om. V *δὲ* ME et ex corr. A

μένον χαίρειν μᾶλλον ἢ χαλεπῶς φέρειν συνέβαινεν οὔτ' ἐπικρίπτεσθαι τὸ πάθος δυνατὸν ἦν. ἀλλ' ὑπ' ἀδοξίας καὶ τῆς περιούσης εὐγενείας πρὸς μὲν τοὺς ἀσπασμοὺς ἀνέστενεν, τοῖς δὲ διηγήμασιν ἄχθεσθαι μᾶλλον ἢ συγχαίρειν ἐνέφαινεν, ὡς οὐχ ὕποπτα μόνον ἀλλὰ καὶ καταφανῆ γινόμενα τὸν Ἡρώδην ἐπιταράττειν.
211 *ἠδημόνει μὲν γὰρ ὁρῶν τὸ παράλογον τῆς γυναικὸς εἰς αὐτὸν μῖσος οὐκ ἀποκεκρυμμένον, ἤχθετο δὲ τῷ πράγματι καὶ τὸν ἔρωτα φέρειν ἀδυνατῶν ταῖς τε ὀργαῖς καὶ ταῖς διαλλαγαῖς οὐκ ἐνέμενεν. ἀεὶ δὲ ἀπὸ θατέρου μεταβαίνων εἰς θάτερον ἐφ' ἑκατέρῳ πολλὴν*
212 *εἶχεν ἀπορίαν. οὕτως οὖν ἐν μέσῳ τοῦ στυγεῖν καὶ στέργειν ἀπολήφθεὶς καὶ πολλάκις ἕτοιμος ὢν ἀμύνασθαι τῆς ὑπερηφανίας αὐτὴν διὰ τὸ προκατειλῆφθαι τὴν ψυχὴν ἀσθενέστερος εἰς τὸ μεταστήσασθαι τὴν ἄνθρωπον ἐγίνετο. τὸ δὲ σύμπαν ἡδέως ἂν ἐκείνην κολάσας ἐδεδοίκει, μὴ λάθοι μείζονα παρ' αὐτοῦ τὴν τιμωρίαν ἀποθανούσης εἰσπραττόμενος.*
213 3. *Συνιδοῦσαι δ' οὕτως αὐτὸν ἔχοντα πρὸς τὴν Μαριάμμην ἥ τε ἀδελφὴ καὶ ἡ μήτηρ κάλλιστον ᾠήθησαν τὸν καιρὸν τοῦ πρὸς ἐκείνην μίσους εἰληφέναι καὶ διελάλουν οὐ μικρῶς παροξύνουσαι τὸν Ἡρώδην διαβολαῖς μῖσος ὁμοῦ καὶ ζηλοτυπίαν ἐμποιεῖν δυνη-*
214 *σομέναις. ὁ δ' οὔτε τῶν τοιούτων ἀηδῶς ἤκουσεν λόγων οὔτε δρᾶν τι κατὰ τῆς γυναικὸς ὡς πεπιστευκὼς ἀπεθάρρει, χεῖρον μέντοι πρὸς αὐτὴν εἶχεν ἀεὶ καὶ τὸ πάθος ἀντεξεκαίετο, τῆς μὲν οὐκ ἀποκρυπτομένης τὴν διάθεσιν, τοῦ δὲ τὸν ἔρωτα πρὸς ὀργὴν*
215 *ἀεὶ μεταλαμβάνοντος. κἂν εὐθὺς ἐπράχθη τι τῶν ἀνηκέστων· νῦν*

§ 213 cf. bell. Iud. I 443.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 429.
1 οὔτε E 2 *δυνατὸσ L ὑπ' — 3 εὐγενείας] *pro decore nobilitatis suae* Lat 2 εὐδοξίασ F ἀ··ξίασ A ἀξίασ ME 4 *ἄχθεσθαι] ἀνέστενεν L *ὡς] ὡσ δ' LAMW Lat ὥστ' Dindorf 5 ὑπετάραττεν LM ἐπετάραττεν AW ἐκταράττειν E 6 *εἰσ ἑαυτὸν μῖσοσ τῆσ γυναικόσ tr. M *εἰς] πρὸσ V *ἑαυτὸν LAMW *μίσουσ P 8 *ἀδυνατῶν] ἀδύνατοσ ἦν (σ i. ras. m. recent. A) LAMW, i. marg. γρ ἀδυνατῶν A γρ ἀδυνατῶν ἦν M *ἐνέμαινεν L 9 δ' E μεταβαῖνον L 10 *οὖν] ἦν V στυγεῖν] δυστυχεῖν PFVE *ἀπολειφθεὶσ M[1] 11 *ἀμύνεσθαι ex corr. F 12 *τὴν om. W μεταστήσεσθαι F μεταστῆσαι E 14 λάθη PFVE αὐτοῦ] αὐτῆσ (ex αὐτοῦ corr. A) LAM αὐτῷ V παρ' αὐτῷ μείζονα tr. V 16 *συνειδοῦσαι PW et ut uid. A[1] δὲ LME et ex corr. A αὐτὸν οὕτωσ tr. LAMVWE 18 μικραῖσ VE 19 *ζηλωτυπίαν L *ἐνποιεῖν P *δυναμέναισ LAMW 20 δὲ LAMWE *ἀηδῶς] *suauiter* Lat ἤκουε (-εν A[1]W) LAMVWE 21 ἐπεθάρρει VE 22 *ἀντεξεκ·ετο (αι suprascr.) L 24 μεταλαμβάνοντος] μεταβάλλοντοσ LAMWE εὐθὺς post ἀνηκέστων tr. E

δὲ Καίσαρος ἀγγελθέντος κρατεῖν τῷ πολέμῳ καὶ τεθνηκότων Ἀν-
τωνίου καὶ Κλεοπάτρας ἔχειν Αἴγυπτον, ἐπειγόμενος εἰς τὸ Καί-
σαρι ἀπαντᾶν κατέλιπεν ὡς εἶχεν τὰ περὶ τὴν οἰκίαν. ἐξιόντι δὲ 216
Μαριάμμη παραστησομένη τὸν Σόαιμον πολλήν τε χάριν τῆς ἐπι-
μελείας ὡμολόγει καὶ μεριδαρχίαν αὐτῷ παρὰ τοῦ βασιλέως ᾐτή-
σατο. κἀκεῖνος μὲν τυγχάνει τῆς τιμῆς. Ἡρώδης δὲ γενόμενος ἐν 217
Αἰγύπτῳ Καίσαρί τε μετὰ πλείονος παρρησίας εἰς λόγους ἦλθεν
ὡς ἤδη φίλος καὶ μεγίστων ἠξιώθη· τῶν τε γὰρ Κλεοπάτραν δο-
ρυφορούντων Γαλατῶν τετρακοσίοις αὐτὸν ἐδωρήσατο καὶ τὴν χώ-
ραν ἀπέδωκεν αὐτῷ πάλιν, ἣν δι᾽ ἐκείνης ἀφῃρέθη. προσέθηκεν
δὲ καὶ τῇ βασιλείᾳ Γάδαρα καὶ Ἵππον καὶ Σαμάρειαν ἔτι δὲ
τῆς παραλίου Γάζαν καὶ Ἀνθηδόνα καὶ Ἰόππην καὶ Στράτωνος
πύργον.
4. Ἐπιτυχὼν δὲ καὶ τούτων λαμπρότερος ἦν, καὶ τὸν μὲν Καί- 218
σαρα παρέπεμψεν ἐπ᾽ Ἀντιοχείας, αὐτὸς δ᾽ ἐπανελθὼν ὅσον ᾤετο
τὰ πράγματα αὐτῷ διὰ τῶν ἔξωθεν ἐπιδιδόναι πρὸς εὐδαιμονίαν,
τοσοῦτον ἔκαμνεν τοῖς οἰκείοις καὶ μάλιστα περὶ τὸν γάμον, ἐν ᾧ
καὶ μᾶλλον εὐτυχεῖν ἐδόκει πρότερον· ἔρωτα γὰρ οὐδενὸς ἐλάττω
τῶν ἱστορουμένων ἐπεπόνθει μετὰ τοῦ δικαίου τῆς Μαριάμμης.
ἡ δὲ τὰ μὲν ἄλλα σώφρων καὶ πιστὴ πρὸς αὐτὸν ἦν, εἶχεν δέ τι 219
καὶ γυναικεῖον ὁμοῦ καὶ χαλεπὸν ἐκ φύσεως, ἱκανῶς μὲν ἐντρυφῶσα
δεδουλωμένῳ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὸ βασιλεύεσθαι καὶ κρατεῖν
ἄλλον αὐτῆς οὐ συγκαταλογιζομένη τῷ καιρῷ πολλάκις μὲν ὑβρι-
στικῶς αὐτῷ προσηνέχθη καὶ τοῦτ᾽ ἐκεῖνος ἐξειρωνευόμενος ἔφερεν
ἐγκρατῶς καὶ μειζόνως, ἀναφανδὸν δὲ τήν τε μητέρα καὶ τὴν 220

§ 217 = bell. Iud. I 396; § 220 = bell. Iud. I 438.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 429.

1 *ἀντωνίω V 2 ἔχειν] εἰσ τὴν LAMWE 3 *ἀπαντᾶν, ἀ i. ras. P *κατέλειπεν PF 4 μαριάμμην L¹ μαριάμη E παραστησαμένη LAMVWE *commendans* Lat σόεμον FLAMVWE *soëmum* Lat *ἐπιμελείασ, ἐπι i. ras. V 6 i. marg. Ẋ Lat 7 πλείονοσ, ει i. ras. m. recent. A πλεῖον τῆσ W παρρησίας — ἦλθεν] συντυγχάνει τῆσ παρρησίασ V 8 *κλεοπάτραν, litt. τρ paene euan. L *δωρυφορούντων ex corr. W 9 *τετρακοσίουσ W 11 καὶ om. ME Γάδαρα] γαδα P Ἵππον] *ioppen* Lat 12 παρα-λίου] παλίου V ἰώππην F ἰόππην LAMVW στράτονοσ W 14 καὶ om. E 15 ἀντιοχεία E *δὲ LAMW 17 ἔκαμνεν ἐν τοῖσ W 19 *τῆς] om. LAMW τῶν Dindorf μαριάμησ E 21 *καὶ om. LAMW *γυναι-κίον W *ἱκανῶς] ἀνικάνωσ LW γρ ἀνικάνωσ ἀεὶ μὲν i. marg. A *μὲν] ἀεὶ μὲν LW ἀεὶ ··· A ἀεὶ M 23 *ἄλλων V *συνκαταλογιζομένη P 24 τοῦτο LAMWE 25 δὲ τήν τε] τε τὴν LAMW δὲ τὴν E

ἀδελφὴν ἐπὶ δυσγενείᾳ διεχλεύαζεν καὶ κακῶς ἔλεγεν, ὥστ᾽ ἤδη
στάσιν ἐν ταῖς γυναιξὶν εἶναι καὶ μῖσος ἄσπονδον, ἐν δὲ τῷ τότε
221 καὶ διαβολὰς μείζονας. ἥ τε ὑποψία τρεφομένη παρέτεινεν ἐνιαυ-
τοῦ μῆκος ἐξ οὗ παρὰ Καίσαρος Ἡρώδης ὑπεστρόφει. τέλεον μέν-
τοι προοικονομούμενον ἐκ πλείονος ἐξερράγη τοιαύτης ἀφορμῆς
222 ἐγγενομένης· κατακλινόμενος ὁ βασιλεὺς ὡς ἀναπαύσασθαι μεσημ-
βρίας οὔσης ἐκάλει τὴν Μαριάμμην ὑπὸ φιλοστοργίας, ἧς ἀεὶ περὶ
αὐτὴν εἶχεν. ἡ δὲ εἰσῆλθεν μέν, οὐ μὴν καὶ κατεκλίθη σπουδάζοντος
ἐκφαυλίσασα καὶ προσλοιδορηθεῖσα, τόν τε πατέρα καὶ τὸν ἀδελφὸν
223 αὐτῆς ὡς ἀπεκτόνοι. χαλεπῶς δ᾽ ἐκείνου τὴν ὕβριν ἐνηνοχότος καὶ
γεγονότος εἰς προπέτειαν ἑτοίμου, τῆς ταραχῆς αἰσθομένη μείζονος
ἡ τοῦ βασιλέως ἀδελφὴ Σαλώμη παρεσκευασμένον ἐκ πλείστου τὸν
οἰνοχόον εἰσπέμπει κελεύουσα λέγειν, ὡς πείθοι Μαριάμμη φίλτρον
224 αὐτῇ συγκατασκευάσαι τῷ βασιλεῖ. κἂν ταραχθῇ καὶ πυνθάνηται,
τί ποτε τοῦτ᾽ ἦν, λέγειν ὅτι φάρμακον ἐκείνης μὲν ἐχούσης αὐτοῦ δὲ
διακονῆσαι παρακαλουμένου, μὴ κινηθέντος δ᾽ ἐπὶ τῷ φίλτρῳ τὸν
λόγον ἀργὸν ἐᾶν· οὐδένα γὰρ αὐτῷ κίνδυνον φέρειν. τοιαῦτα προδι-
225 δάξασα κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἰσπέμπει διαλεξόμενον. ὁ δὲ πιθανῶς
ἅμα καὶ μετὰ σπουδῆς εἰσῄει, δῶρα μὲν αὐτῷ τὴν Μαριάμμην παρ-
εσχῆσθαι λέγων, ἀναπείθειν δὲ φίλτρον αὐτῷ διδόναι. πρὸς τοῦτο
διακινηθέντος καὶ τί τὸ φίλτρον εἴη ἐρωτήσαντος, φάρμακον εἶπεν ὑπ᾽

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 429.

1 *ἐπὶ] ἐπὶ τῇ LAMW ὥστε LAMWE 2 δὲ om. LAMW τότε] τότε καιρῷ LAMW 3 παρέτινεν L 4 ἡρώδη V ἐπεστρόφει F ὑποστρέφει W 5 *προσοικονομούμενον P 6 ἐκγενομένησ PFV γενομένησ E *ὡς om. V *μεσεμβρίασ W 7 μαριάμην E ἀεὶ περὶ αὐτὴν om. V 8 καὶ om. LAMWE *κατεκλήθη L σπουδάζοντος om. FVE 9 καὶ φαυλίσασα F *τε om. W πατέρα] πάππον LE 10 ἀπεκτόνει FV ἀποκτείνοι E 11 *αἰσθανομένη Dindorf *μειζόνωσ P 12 *Σαλώμη] μεισαλώμη, σαλώμη i. ras. 4—5 litt. (fuisse uid. μειζόνωσ) L 13 ἐκπέμπει V πείθει V πειθοῖ E μαριάμησ E Μαριάμμη φίλτρον] *mariammes amatorium* Lat 14 *συνκατασκευάσαι P 15 *τί ποτε om., i. marg. suppl. τίποται L τοῦτ᾽] ταῦτα E *λέγοι P ὅτι — 16 παρακαλουμένου] *uenenum illam tenuisse petentem se ipsum ministrare* Lat post ὅτι lacunam indicat Dindorf μὲν ἐκείνησ tr. PFV ἐχούσησ ἐκείνησ tr. E 16 *διακονεῖσθαι (εῖ i. ras. A) AMW μὴ om. E νικηθέντοσ E δὲ LAMWE *τὸ φίλτρω LV τὸ φίλτρον ed. pr. 17 *οὐδὲν PFV *nequaquam* Lat οὐδὲ coni *φέρειν] φορεῖν P *προσδιδάξασα L[1] 18 *πειθανωσ P πιθανὸσ V *tamquam uerisimilia dicturus* Lat 19 μαριάμην E παρεσχηκέναι E 20 δὲ] τὲ E 21 *κινηθέντοσ LAMW καὶ τί — ὑπ᾽] τὸ φίλτρον ἔλεγεν εἶναι φάρμακον (φάρμακον εἶναι tr. E) ὑπ᾽ PFVE Lat τί — 373, 1 διδόμενον] *uenenum inquit erat quod illa monebat dari* Lat litt. εἶπεν ὑπ᾽ ἐκείν i. ras. L

ἐκείνης διδόμενον, οὗ τὴν δύναμιν αὐτὸς οὐκ εἰδέναι, διὸ καὶ
προσαγγεῖλαι τοῦτ᾽ ἀσφαλέστερον αὐτῷ καὶ τῷ βασιλεῖ διειληφότα.
τοιούτων ἀκούσας Ἡρώδης λόγων καὶ πρότερον κακῶς διακείμενος 226
ἔτι μᾶλλον ἠρεθίσθη, τόν τ᾽ εὐνοῦχον, ὃς ἦν τῇ Μαριάμμῃ πιστό-
τατος, ἐβασάνιζεν ὑπὲρ τοῦ φαρμάκου γινώσκων, ὡς οὐ χωρὶς ἐκεί-
νου τι δυνατὸν ἦν οὔτε μεῖζον οὔτε ἔλαττόν τι πεπρᾶχθαι. γενό- 227
μενος δὲ ἐν ταῖς ἀνάγκαις ὁ ἄνθρωπος, οὐδὲν μὲν ὧν ἕνεκεν ἐβα-
σανίζετο λέγειν εἶχεν, τὸ μέντοι τῆς γυναικὸς ἔχθος εἰς αὐτὸν ἔφη
γενέσθαι διὰ τοὺς λόγους, οὓς ὁ Σόαιμος αὐτῇ φράσαι. ταῦτα δ᾽ 228
ἔτι λέγοντος μέγα βοήσας ὁ βασιλεὺς οὐκ ἂν ἔφη Σόαιμον πιστό-
τατον ὄντα τόν γε ἄλλον χρόνον αὐτῷ καὶ τῇ βασιλείᾳ καταπρο-
δοῦναι τὰς ἐντολάς, εἰ μὴ καὶ περαιτέρω προεληλύθει τῆς πρὸς
τὴν Μαριάμμην κοινωνίας. καὶ τὸν μὲν Σόαιμον εὐθὺς ἐκέλευσεν 229
ἀποκτεῖναι συλλαβόντας· τῇ δὲ γυναικὶ κρίσιν ἀπεδίδου συναγαγὼν
τοὺς οἰκειοτάτους αὐτῷ καὶ τὴν κατηγορίαν ἐσπουδασμένην ποιού-
μενος ὑπὲρ τῶν κατὰ τὰς διαβολὰς φίλτρων καὶ φαρμάκων. ἦν
δὲ ἀκρατὴς ἐν τῷ λόγῳ καὶ κρίσεως ὀργιλαίτερος, καὶ τέλος οὕτως
ἔχοντα γινώσκοντες αὐτὸν οἱ παρόντες θάνατον αὐτῆς κατεψηφί-
σαντο. διενεχθείσης δὲ τῆς γνώμης ὑπεγίνετο μέν τι καὶ τοιοῦτον 230
αὐτῷ τε καί τισιν τῶν παρόντων μὴ προπετῶς οὕτως ἀναιρεῖν,
καταθέσθαι δὲ εἰς ἕν τι τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ φρουρίων. ἰσπου- 231
δάσθη δὲ ταῖς περὶ τὴν Σαλώμην ἐκποδὼν ποιήσασθαι τὴν ἄν-
θρωπον καὶ μᾶλλον ἔπεισαν τὸν βασιλέα τὰς ταραχὰς τοῦ πλή-
θους, εἰ ζῶσα τύχοι, φυλάξασθαι συμβουλεύουσαι. Μαριάμμη μὲν
οὖν οὕτως ἤγετο τὴν ἐπὶ θανάτῳ.

5. Συνθεωρήσασα δὲ τὸν καιρὸν ἡ Ἀλεξάνδρα, καὶ διότι μι- 232

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 430.

1 *εἰδέναι] εἶδε ex οἶδε corr. V διὸ] διὰ τὸ (διὰ i. ras., τὸ suppl. A) LAMW 2 τοῦτ᾽] τὸ LAMW αὑτῷ M et ex corr. V 3 *ὁ ἡρώδησ V 4 *ἀνηρεθίσθη LAM ἀνηρεθήσθη W τε LAMWE εὐνοῦχον] οἰνοχόον E μαριάμη E 5 ὡς — 6 πεπρᾶχθαι] *quod sine illo tale aliquid non fecisset* Lat 6 τι om. LE *μιζον P *οὔτ᾽ FV τι om. LAMWE *πράχθαι F 7 δ᾽ FLAMVW 9 *ὁ om. LAMW σόεμοσ FLAMVWE Lat φράσειε E δ᾽] om. LAMW δὲ E 10 *λέγοντοσ ἔτι tr. LAMW *μεγάλα LAM σόεμον FLAMVWE Lat 11 γε] τε FV[1] αὑτῷ M 12 *περετέρω P 13 τὴν om. E μαριάμην E σόεμον FLAMVWE Lat

15 ἐσπουδασμένωσ E 17 ἐν] μὲν E ὀργιλέτεροσ P ὀργιλαίτεροσ (ω suprascr.) F ὀργιλώτεροσ LAME ὀργιλότεροσ W 19 *διελεγχθείσησ FV *dum — pronuntiaretur* Lat *δὲ] δ᾽ ἔτι coni ὑπεγένετο PFE ἐπεγένετο V *τι] τοι V 21 *δ᾽ L ἐν om. E 22 *ταῖς] τοῖσ LAMW fort. recte 24 *τύχη V μαριάμη E 25 οὖν om. FV 26 καὶ om. E διότι] ὅτι FVE

κρὰς ἐλπίδας ἔχοι μὴ καὶ αὐτὴ τῶν ὁμοίων ἐξ Ἡρώδου τυχεῖν.
ἐναντίως πρὸς τὸ πρῶτον θράσος καὶ λίαν ἀπρεπῶς μετεβάλετο·
233 βουλομένη γὰρ ἐμφῆναι τὴν ἄγνοιαν ὧν ἐκείνη τὰς αἰτίας εἶχεν,
ἐκπηδήσασα καὶ λοιδορουμένη τῇ θυγατρὶ πάντων ἀκουόντων ἔλεγε
κακὴν πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ ἀχάριστον γενέσθαι καὶ δίκαια πάσχειν
ἐπὶ τοῖς τοιούτοις τολμήσασαν· οὐ γὰρ ἀμείψασθαι δεόντως τὸν
234 πάντων αὐτῶν εὐεργέτην. τοιαῦτα μεταξὺ καθυποκρινομένης ἀσχη-
μόνως καὶ τολμώσης ἐφάπτεσθαι καὶ τῶν τριχῶν, πολλὴ μέν, ὡς
εἰκός, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ἡ κατάγνωσις ἦν τῆς ἀπρεποῦς προσ-
235 ποιήσεως, μᾶλλον δὲ ἐνεφάνη παρ' αὐτῆς τῆς ἀπολλυμένης· οὔτε
γὰρ λόγον δοῦσα τὴν ἀρχὴν οὔτε ταραχθεῖσα πρὸς τὴν ἐκείνης
δυσχέρειαν ἐπέβλεπεν ἀλλ' ὡς ὑπὸ φρονήματος τὴν ἁμαρτίαν καὶ
236 μᾶλλον ἄχθεσθαι περιφανῶς ἀσχημονούσης ἐνέφηνεν. αὐτή γε μὴν
ἀτρεμαίῳ τῷ καταστήματι καὶ τῇ χρόᾳ τῆς σαρκὸς ἀμεταβλήτῳ
πρὸς τὸν θάνατον ἀπῄει, τὴν εὐγένειαν οὐδ' ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἄδη-
λον τοῖς ἐπιθεωροῦσιν αὐτὴν ἐμφαίνουσα.
237 6. Κἀκείνη μὲν οὕτως ἀπέθανεν γυνὴ καὶ πρὸς ἐγκράτειαν καὶ
πρὸς μεγαλοψυχίαν ἄριστα γεγενημένη, τὸ δ' ἐπιεικὲς ἔλιπεν αὐτῇ
καὶ πλεῖον ἦν ἐν τῇ φύσει τὸ φιλόνεικον· κάλλει δὲ σώματος καὶ
τῷ περὶ τὰς ἐντεύξεις ἀξιώματι μειζόνως φράσαι τὰς κατ' αὐτὴν
238 ὑπερῇγεν, ἥ τε πλείων ἀφορμὴ τοῦ μὴ κεχαρισμένως τῷ βασιλεῖ
μηδὲ πρὸς ἡδονὴν ζῆν ἐντεῦθεν ἐγεγόνει· θεραπευομένη γὰρ διὰ
τὸν ἔρωτα καὶ δυσχερὲς οὐδὲν ἐξ ἐκείνου προσδοκῶσα τὴν παρρη-
239 σίαν ἀσύμμετρον εἶχεν. ἠνία δ' αὐτὴν καὶ τὰ περὶ τοὺς οἰκείους

§ 237 = bell. Iud. I 436.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 430.

1 *ἔχει V *αὐτοὶ (η s. m. 2) L *τύχοι LAMVW 2 *μετεβάλλετο LAMVW 3 *ἐκφῆναι MV 5 καὶ ἀχάριστον πρὸσ τὸν ἄνδρα tr. FMVE 6 τοῖς om. LAWE τολμήμασιν FLAMVWE δεόντοσ L 7 εὐεργέτῃ V τοιαύτησ E *καθυποκριναμένησ PFV *εὐσχημόνωσ W 9 *ἡ om. LAMW 10 δ' LAMWE ἐφάνη E *οὐδε P 11 *λόγων F 12 *δυσχε-ριαν P *ἐπέβλεπεν] ἐπέτρεπεν LAMW γρ ἐπέβλεπεν i. marg. AM *respexisset* Lat ἀπέβλεπεν Ernesti 13 ἐνέφαινεν LAMWE *αὕτη LVW *γε μὴν] μὲν οὖν P 14 *ἀτρεμεω P *χροιᾶ LAM χροῖα W *ἀμεταβλήτωσ L² 15 οὐδὲ E 16 *ἐμφαίνουσαν L 18 *πρὸς om. LAMW *γεγενημένη, η finale i. ras. m. 2 L δὲ E ἔλειπεν FVE 20 *τῷ] τὰ L μειζόνως φράσαι] *magis quam quis aestimare posset* Lat μειζόνως] μεῖζον (μείζων V) ἢ ὡσ FVE μειζόνωσ ἢ LAMW 21 *ὑπερῇγεν] *anteibat* Lat ὑπερῇρεν Hauerkamp πλεῖον W κεχαρισμένοσ W 22 ἐγεγόνει] ἐγένετο LAW ἐγίνετο M γὰρ] γὰρ ἀεὶ (αἰεὶ W) LAMW γάρ. V 23 οὐδὴν V 24 αὐτὴν] αὐτὸν P

καὶ ταῦτα πάντα πρὸς ἐκεῖνον ὡς ἐπεπόνθει λέγειν ἠξίου, καὶ πέρας ἐξενίκησεν ἐχθρὰς αὐτῇ γενέσθαι τήν τε μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως κἀκεῖνον αὐτόν, ᾧ μόνῳ τὸ μὴ παθεῖν τι δυσχερὲς ἀπεπίστευεν.

7. Ἀναιρεθείσης δ' αὐτῆς τότε καὶ μᾶλλον ἐξήφθη τὰ περὶ τὴν 240
ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως ἔχοντος μὲν οὕτως, ὡς καὶ πρότερον ἐδηλώσαμεν· οὐ γὰρ ἀπαθὴς οὐδ' οἷος ἂν ἐκ συνηθείας ἦν ὁ πρὸς αὐτὴν ἔρως, ἀλλὰ καὶ πρότερον ἦρξεν ἐνθουσιαστικῶς καὶ τῇ παρρησίᾳ τῆς συμβιώσεως οὐκ ἀπενικήθη μὴ πλείων ἀεὶ γίνεσθαι· τότε μέντοι καὶ 241
μᾶλλον ἐδόκει κατὰ νέμεσίν τινα τῆς κατὰ τὴν Μαριάμμην ἀπωλείας ἐπιθέσθαι, καὶ πολλάκις μὲν ἀνακλήσεις ἦσαν αὐτῆς, πολλάκις δὲ καὶ θρῆνος ἀσχήμων, ἐπενόει δὲ πᾶν εἴ τι δυνατὸν εἰς ψυχαγωγίαν πότους καὶ συνουσίας αὐτῷ πραγματευόμενος, καὶ τούτων οὐδὲν ἤρκει. τὰς οὖν διοικήσεις τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν παρῃτεῖτο καὶ τοσοῦ- 242
τον ἥττητο τοῦ πάθους, ὥστ' αὐτὸν ἤδη καὶ καλεῖν τὴν Μαριάμμην προστάξαι τοῖς ὑπηρέταις ὡς ζῶσαν ἔτι καὶ δυναμένην ὑπακούειν. οὕτως δὲ ἔχοντος ἐπιγίνεται λοιμώδης νόσος, ἣ καὶ τῶν 243
ὄχλων τοὺς πλείους καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ τοὺς ἐντιμοτάτους διέφθειρεν καὶ παρέσχεν ἅπασιν ἐξυπονοῆσαι κατὰ μῆνιν τοῦτο συνενεχθῆναι τῶν κατὰ τὴν γενομένην παρανομίαν ἐπὶ τῇ Μαριάμμῃ. χεῖρον οὖν διετίθει καὶ τοῦτ' αὐτὸ τὸν βασιλέα, καὶ τέλος εἰς τὰς 244
ἐρημίας αὐτὸν διδοὺς καὶ προφάσει κυνηγεσίων ταύταις ἐναδημο-

---

§ 241 = bell. Iud. I 444.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 431.

1 *πάντα* om. V 2 *ἐξενίκησεν*] *ἐξεκίνησ* | *ἐν* (*εκινησ* i. ras.) P *ἐξεκίνησεν* (-*κείν*- L) FLAMVW *ἔχθρασ* PFM *ἐχθροὺσ* L *αὐτῆσ* PF 3 *ᾧ*] *ὡσ* P *τὸ*] *τῶ* P¹LV 4 *ἐπεπίστευεν* F *ἀπεπίστευσεν* LAMW 5 *δὲ* VE **αὐτῆς* om. V 6 **καὶ πρότερον ὡσ* tr. Bekker 7 *οἷος*] *οἷσ* LW *ὁ πρὸσ αὐτὴν ἦν* tr. V *ὁ* om. P 9 *πλεῖον* L *γενέσθαι* LAMW **τότε*] *τὸ* P **μέντοι*, pro *με* primitus scripserat *κα* L 10 *κατὰ*] *περὶ* LAMW *πρὸσ* E *μαριάμην* E 11 **ἀνακλήσεις ἦσαν*] *ἀνακληθείσησ* P 12 *post *θρῆνοσ* eras. *τ* aut *γ* A 13 **αὐτῶι* ex corr. A 14 **οὖν*] *τε* LAMW *autem* Lat **παρηρεῖτο* P 15 *ὥστε* E **καὶ*] *ποτὲ* LAMW *aliquando* Lat *μαριάμην* E 16 *καὶ*] *καὶ μὴ* M 17 *οὕτω* E *δ'* LAMWE **ἣ*] om. P *οἳ* F **τῶν*] *τὸν* F 18 **καὶ τῶν φίλων τοὺσ πλείουσ* tr. V **αὐτοῦ* om. V **τοὺς*] *καὶ* V *ἐντιμωτάτουσ* LW¹E *ἐντοτάτουσ* P 19 *ἐξυπονοῆσαι* i. marg. suppl. M *κατὰ — συνενεχθῆναι*] *per iram dei haec contigisse* Lat *τοῦτο*] *τοῦτον θεοῦ* sic F *τοῦτο θεοῦ* AV *τοῦ θεοῦ* MW *τοῦ θεοῦ τοῦτο* LE 20 *τῶν κατὰ*] *διὰ* FLAMVW **γεγενημένην* FLAMVW *μαριάμη* E 21 *τοῦτο* ME et ex corr. A *αὐτὸ*] *αὐτὸν* FLAMVW, om. E 22 *ἐρήμουσ* E **αὐτὸν* PV¹W et ex corr. L *ἑαυτὸν* F *διαδοὺσ* E

νῦν οὐκ ἔφθη πλείους διενεγκεῖν ἡμέρας καὶ περιπίπτει νόσῳ
245 δυσχερεστάτῃ· φλόγωσις γὰρ ἦν καὶ πεῖσις ἰνίου καὶ τῆς διανοίας
παραλλαγή· τῶν τε θεραπευμάτων οὐδὲν ὅ τι καὶ πρὸς ὠφέλειαν
246 ἐξήνυεν, ἀλλ' ἐναντιούμενα τέως εἰς ἀπόγνωσιν ἦγεν. ὅσοι τε περὶ
αὐτὸν ἦσαν ἰατροὶ τὰ μὲν οἷς αὐτοὶ προσέφερον βοηθήμασιν οὐδὲν
ὑπεικούσης τῆς νόσου, τὰ δὲ καὶ τοῦ βασιλέως οὐκ ἔχοντος ἄλλως
ἢ κατὰ τὸ βιαζόμενον τῆς ἀρρωστίας διαιτᾶσθαι, πάνθ' οἷς ἐκεῖ-
νος ἐπενεχθείη παρέχειν ἠξίουν, τὸ δύσελπι τῆς σωτηρίας ἐν ἐξου-
σίᾳ τῆς διαίτης ἀνατιθέντες τῇ τύχῃ. κἀκεῖνος μὲν ἐν Σαμαρείᾳ
τῇ κληθείσῃ Σεβαστῇ τοῦτον τὸν τρόπον ἐνοσηλεύετο.
247 8. Διατρίβουσα δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Ἀλεξάνδρα καὶ πυν-
θανομένη τὰ κατ' αὐτὸν ἐσπουδάκει τῶν περὶ τὴν πόλιν φρουρίων
248 ἐγκρατὴς γενέσθαι. δύο δ' ἦν, ἓν μὲν αὐτῆς τῆς πόλεως, ἕτερον
δὲ τοῦ ἱεροῦ, καὶ τούτων οἱ κρατοῦντες ὑποχείριον τὸ πᾶν ἔθνος
ἐσχήκασιν· τὰς μὲν γὰρ θυσίας οὐκ ἄνευ τούτων οἷόν τε γενέσθαι,
τὸ δὲ μὴ ταύτας συντελεῖν οὐδενὶ Ἰουδαίων δυνατὸν τοῦ ζῆν ἑτοι-
μότερον ἂν παραχωρησάντων ἢ τῆς θρησκείας, ἣν εἰς τὸν θεὸν
249 εἰώθασιν συντελεῖν. τοῖς οὖν ἐπὶ τούτων τῶν φυλακτηρίων Ἀλε-
ξάνδρα προσήνεγκεν τοὺς λόγους, ὡς δέον αὐτῇ καὶ τοῖς ἐξ Ἡρώ-
δου παιδίοις παραδοῦναι, μὴ καὶ φθῇ τις ἐκείνου μεταλλάξαντος
ἕτερος ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν πραγμάτων· ῥωσθέντι μὲν γὰρ οὐδεὶς
250 ἀσφαλέστερον τῶν οἰκειοτάτων διατηρήσει. τούτους τοὺς λόγους
αὐτῆς οὐκ ἐπιεικῶς ἤνεγκαν, ἀλλὰ πιστοὶ καὶ τὸν ἔμπροσθεν χρό-
νον ὄντες ἔτι μᾶλλον ἐν τῷ τότε διέμειναν μίσει τε τῆς Ἀλεξάν-
δρας καὶ τῷ μηδ' ὅσιον ὑπολαμβάνειν ζῶντα τὸν Ἡρώδην ἀπεγνω-

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 431.

1 *πλίουσ* P   **πεῖσισ, εῖ* i. ras. A *πησισ* P   **ἰνίου*] *τῆσ ἰνίου* F *τοῦ ἰνίου* (*ἠνίου* A¹W) LAMVW   3 *ωφέλιαν* P   4 *ἀλλ' — ἦγεν*] *sed contraria inueniebantur. unde postea desperatione facta* Lat   *τέως*] *τέλοσ* FLAMVW   5 *αὐτὸν* M   *βοηθήματα* M   6 *οὐκ ἔχ^ον ἀλλ' ὡσ ἡ κατὰ* W   8 *ἐπενέχθη ἢ παρέχειν* W   11 *δ'* LAMWE   *πυθομένη* MVE *cum audisset* Lat   13 *δὲ* ME et ex corr. A   14 **τοῦ*] *αὐτοῦ τοῦ* M   *τούτων οἱ*] *τουτονου* P *τοῦτον οἱ* E   15 **τε*] *τι* L   16 *τὸ*] *τῇ* E   *μὴ ταύτας*] *μὴ ταῦτα* PFVE *μήτ' ἄντα* (α supra) L   *οὐδὲν* FLWE   *ἰουδαίοισ* E   **δυνατὸν*] *θεμιτὸν* M   **ἑτοιμώτερον ἦν* L   18 **τῆσ* F   **οὖν* suppl. L   **τῶν φυλακτηρίων τούτων* tr. L   20 **παραδοῦναι παιδίοισ* tr. V   *καὶ* om. E   **ἐκεῖνον* L   **μεταλλάξαντοσ τὸν βίον ἕτεροσ* (litt. *τοσ — ἕτεροσ* i. ras. pressius scriptae m. 2 A) AM   21 *ἀντιλαβέσθαι* E   **τῶν* om. LW   **ῥωσθέντι — 22 διατηρήσει*] *dicens quia si a morbo quo detinetur euaserit tutius eas poterit custodire* Lat   *μὲν* om. E   *οὐδὲν* E   22 **οἰκειοτέρων* P *οἰκείων* V   23 *ἀλλ' ἄπιστοι* PLAMW   *καὶ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον πιστοὶ* tr. V   24 *τε*] *μὲν* M   25 *τῷ*] *τὸ* FL

κέναι· φίλοι γὰρ ἄνωθεν ἦσαν, εἷς δ' αὐτῶν καὶ ἀνεψιὸς τοῦ
βασιλέως Ἀχίαβος. εὐθὺς οὖν ἐξήγγειλαν πέμψαντες ἐκείνῳ τὴν 251
γνώμην τῆς Ἀλεξάνδρας. ὁ δὲ τὴν μὲν οὐδὲν ἀναβαλλόμενος ἀπο-
κτεῖναι προσέταξεν, αὐτὸς δὲ μόλις καὶ σὺν κακοπαθείᾳ διαφυγὼν
τὴν νόσον χαλεπὸς ἦν ψυχῇ καὶ σώματι κεκακωμένος ὁμοῦ πρὸς
τὸ δυσάρεστον καὶ πάσαις ταῖς αἰτίαις ἑτοιμοτέρως εἰς τιμωρίαν
τῶν ὑποπεσόντων ἐχρῆτο. φονεύει δὲ καὶ τοὺς ἀναγκαιοτάτους 252
αὐτῷ φίλους Κοστόβαρον καὶ Λυσίμαχον καὶ τὸν Γαδία καλούμενον
Ἀντίπατρον ἔτι δὲ Δοσίθεον ἐξ αἰτίας τοιαύτης·

9. Κοστόβαρος ἦν γένει μὲν Ἰδουμαῖος, ἀξιώματος τῶν πρώ- 253
των παρ' αὐτοῖς καὶ προγόνων ἱερατευσάντων τῷ Κωζαι· θεὸν δὲ
τοῦτον Ἰδουμαῖοι νομίζουσιν. Ὑρκανοῦ δὲ τὴν πολιτείαν αὐτῶν 254
εἰς τὰ Ἰουδαίων ἔθη καὶ νόμιμα μεταστήσαντος Ἡρώδης παραλα-
βὼν τὴν βασιλείαν ἄρχοντα τῆς Ἰδουμαίας καὶ Γάζης ἀποδείκνυσιν
τὸν Κοστόβαρον καὶ δίδωσιν αὐτῷ τὴν ἀδελφὴν Σαλώμην Ἰώσηπον
ἀνελὼν τὸν εἰληφότα πρότερον αὐτήν, ὡς ἐδηλώσαμεν. Κοστό- 255
βαρος δὲ τούτων τυχὼν ἀσμένως καὶ παρὰ δόξαν ἤρθη μᾶλλον ὑπὸ
τῆς εὐτυχίας καὶ κατὰ μικρὸν ἐξέβαινεν, οὐθ' αὐτῷ καλὸν ἡγού-
μενος ἄρχοντος Ἡρώδου τὸ προσταττόμενον ποιεῖν οὔτε τοῖς Ἰδου-
μαίοις τὰ Ἰουδαίων μεταλαβοῦσιν ὑπ' ἐκείνοις εἶναι. καὶ διαπέμ- 256
πεται πρὸς Κλεοπάτραν τὴν Ἰδουμαίαν φάμενος ἀεὶ τῶν ἐκείνης
προγόνων γεγενῆσθαι, καὶ διὰ τοῦτ' εἶναι δίκαιον αἰτεῖσθαι παρ'

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 431.

1 *φίλοι — 3 Ἀλεξάνδρας] *quorum unus consobrinus regis nomine amabe confestim nuntiauit regi alexandrae sententiam* Lat δὲ ME et ex corr. A 2 *Ἀχίαβος] αιαβοσ P ἀχίαβοσ ὑπῆρχεν FLAMW ἐχίαβοσ ἦν V πέμψαντοσ L 3 οὐδὲν] μηδὲν E ἀναβαλόμενοσ VE et ex corr. P ἀναβαλομένους coni 4 συγκακοπαθεία FL[1] κακοπαθείαι P 5 *χαλεπῶσ PV ψυχὴν καὶ σῶμα E 6 ταῖς om. E ἑτοιμότεροσ F ἑτοιμότερον E 8 *αὐτῶι ex corr. A αὐτοῦ P καὶ στόβαρον V γαδίαν AMWE 9 *δὲ om. F *δωσίθεον P et ex corr. A *τοιαύτης] τοιᾶσδε FLAMVW 10 i. marg. ιδ' L *καὶ στόβαροσ F *ἦν s. M *ἰδουμαιοσ, υμ i. ras. P ἰουδαῖοσ M[1] 11 *αὐτῆσ M *τῷ] τὸ A[1]W Κωζαι] κοζὲ FLAMVWE *cozae* (genet.) Lat *κοζέθεον W 12 *τοῦτον] κοζὲ (i. ras. A) AM *ἰουδαῖοι P *αὐτῶ P 13 *τὰ om. V *ἔθει P[1] 14 *τὴν βασιλείαν παραλαβὼν tr. V 15 τὸν om. E *κοστόβορον W *iosippum Lat 16 *πρότερον] πρῶτον V *κοστόβοροσ W 17 *δόξαν, αν i. ras. P *ἤρθη] ἤρεσε P μάλα E 19 ἀρχ^{οσ} W προστεταγμένον FV τοῖς — 20 μεταλαβοῦσιν] τοῖσ ἰουδαίων ἔθεσι τοὺσ ἰδουμαίουσ χρωμένουσ V 20 τὰ — εἶναι] *sub lege iudaica existere* Lat Ἰουδαίων] ἰουδαίων ἔθη FLAMW *καὶ διαπέμπεται] διαπέμπεται οὖν LAMW *quapropter destinauit* Lat 21 *ἐκείνοισ M 22 *γενέσθαι LAMW τοῦτο LAMWE

Ἀντωνίου τὴν χώραν· αὐτὸς γὰρ ἕτοιμος εἶναι μεταφέρειν τὴν εὔ-
257 νοιαν εἰς ἐκείνην. ἔπραττεν δὲ ταῦτα τῇ Κλεοπάτρᾳ μὲν οὐδέν τι μᾶλλον εἰς τὴν ἀρχὴν ἀρεσκόμενος, εἰ δὲ παραιρεθείη τῶν πλειόνων Ἡρώδης, εὐεπιχείρητον ἤδη νομίζων καὶ κατ᾽ αὐτὸν ἄρξαι τοῦ τῶν Ἰδουμαίων γένους καὶ μεῖζον πράξειν· ἐπιδιέβαινεν γὰρ ταῖς ἐλπίσιν οὐκ ὀλίγας ἀφορμὰς ἔχων γένους καὶ χρημάτων, ἃ μετὰ διηνεκοῦς αἰσχροκερδείας ἐπεπόριστο, καὶ μικρὸν οὐδὲν ἐπενόει.
258 Κλεοπάτρα μὲν οὖν Ἀντωνίου δεηθεῖσα περὶ τῆς χώρας ταύτης ἀποτυγχάνει. λέγονται δὲ πρὸς Ἡρώδην οἱ λόγοι κἀκεῖνος ἕτοιμος ὢν ἀποκτεῖναι τὸν Κοστόβαρον ὅμως τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ δεηθείσης καὶ τῆς μητρὸς ἀφίησιν καὶ συγγνώμης ἠξίωσεν, οὐκ ἀνύποπτον αὐτὸν εἰς τὸ λοιπὸν ἔχων τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς τότε.
259 10. Χρόνου δὲ διελθόντος ἐπισυνέβη τὴν Σαλώμην στασιάσαι πρὸς τὸν Κοστόβαρον, καὶ πέμπει μὲν εὐθὺς αὐτῷ γραμμάτιον ἀπολυομένη τὸν γάμον οὐ κατὰ τοὺς Ἰουδαίων νόμους· ἀνδρὶ μὲν γὰρ ἔξεστιν παρ᾽ ἡμῖν τοῦτο ποιεῖν, γυναικὶ δὲ οὐδὲ διαχωρισθείσῃ
260 καθ᾽ αὑτὴν γαμηθῆναι μὴ τοῦ πρότερον ἀνδρὸς ἐφιέντος. οὐ μὴν ἡ Σαλώμη τὸν ἐγγενῆ νόμον, ἀλλὰ τὸν ἀπ᾽ ἐξουσίας ἑλομένη τήν τε συμβίωσιν προαπηγόρευσεν καὶ πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἡρώδην ἔλεγεν ὑπὸ τῆς εἰς ἐκεῖνον εὐνοίας ἀποστῆναι τἀνδρός· ἐγνωκέναι γὰρ αὐτὸν μετ᾽ Ἀντιπάτρου καὶ Λυσιμάχου καὶ Δοσιθέου νεωτέρων ἐφιέμενον. καὶ πίστιν παρεῖχεν τοῦ λόγου τοὺς Σάββα παῖδας,
261 ὅτι διασώζοιντο παρ᾽ αὐτῷ χρόνον ἐνιαυτῶν ἤδη δεκαδύο. τοῦτο δὲ εἶχεν οὕτως καὶ πολλὴν ἔκπληξιν ἐνεποίησεν τῷ βασιλεῖ παρ᾽ ἐλπίδας ἀκουσθέν, ἐκεκίνητό τε μᾶλλον ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τοῦ λό-

PFLAMVWELat

1 *ἀντωνίω V   2 δὲ om. L   3 περιαιρεθείη (-θήει W) LAMW παρεθείη V   4 ἤδη] εἶναι L   νομίζων, νομ ex μον corr. A   καὶ om. FLAMV   καθ᾽ αὑτὸν FLAMVW   ἄρξε W ἄρξειν coni   5 ἰουδαίων L   γένους] ἔθνουσ V gentis Lat   μεῖζον] μεῖζον αὐτῆσ V   ἐπιδιέβενε W   6 οὐχ ολίγασ P   γένους] καὶ γένουσ FV   ἃσ FV   7 αἰσχροκερδίασ P   8 *Κλεοπάτρα μὲν οὖν] et cleopatra quidem Lat   *οὖν om. P   ταύτης om. E   10 ὢν] ἦν LAMWE   12 τῆς (ante τότε) om. L   13 *ἐπεὶ συνέβη FVLat   14 *τὸν om. FV   *καὶ om. VLat   γραμματεῖον LAMWE repudium Lat   16 *γὰρ om. FL   *οὐδὲ] οὐ FM   17 κατ᾽ αὐτὴν V¹E   *ἀφιέντοσ FLAMVW dimittatur Lat   18 *ἐγγενῆ, γ (post ἐ) i. ras. A ἐν γένει FLV ἐνγενῆ W generali Lat   τὸν] τὴν E   ἐπ᾽ FAMVWE ὑπ᾽ L   *ἑλωμένη L   20 τοῦ ἀνδρὸσ E   21 μετὰ E   *δωσιθέου PA   22 Σάββα] P βάβα FLAMVWELat utrum uerius difficile dictu   23 *δεκαδύο] δώδεκα LAMW ιβ′ V   24 οὕτω E   *καὶ] ὃ καὶ LAMW   ἐποίησεν (-σε FVE) PFVE   25 τε] δὲ F

γου· τὰ γὰρ περὶ τοὺς Σάββα παῖδας ἐσπουδάσθη μὲν αὐτῷ πρότερον ἐπεξελθεῖν αὐτοὺς δυσμενεῖς γενομένους τῇ διαθέσει, τότε
δὲ διὰ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου καὶ τῆς μνήμης ἐξεληλύθεσαν. ἡ δὲ 262
ἔχθρα πρὸς αὐτοὺς καὶ τὸ μῖσος ἀπὸ τοιούτων ἦν· Ἀντιγόνου τὴν βασιλείαν ἔχοντος Ἡρώδης μὲν ἐπολιόρκει δυνάμει τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν, ὑπὸ δὲ χρείας κακῶν, ὅσα τοῖς πολιορκουμένοις παρίσταται, πλείους ἦσαν οἱ τὸν Ἡρώδην ἐπικαλούμενοι καὶ πρὸς
ἐκεῖνον ἀπονεύοντες ἤδη ταῖς ἐλπίσιν. ὄντες δὲ ἐπ' ἀξιώματος οἱ 263
τοῦ Σάββα παῖδες καὶ παρὰ τῷ πλήθει δυνατοί, πιστοὶ διετέλουν Ἀντιγόνῳ τόν τε Ἡρώδην διέβαλλον ἀεὶ καὶ συμφυλάττειν τοῖς βασιλεῦσιν τὴν ἐκ γένους ἀρχὴν προύτρεπον. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἅμα
καὶ συμφέρειν αὐτὰ νομίζοντες ἐπὶ τοιούτων ἐπολιτεύοντο. τῆς δὲ 264
πόλεως ἁλισκομένης καὶ κρατοῦντος τῶν πραγμάτων Ἡρώδου Κοστόβαρος ἀποδειχθεὶς τὰς διεκβολὰς ἀναφράττειν καὶ φρουρεῖν τὴν πόλιν, ὡς μὴ διαπίπτειν ἐξ αὐτῆς τοὺς ὑπόχρεως τῶν πολιτῶν ἢ τἀναντία τῷ βασιλεῖ πολιτευομένους, εἰδὼς ἐν ὑπολήψει καὶ τιμῇ τοὺς Σάββα τῷ παντὶ πλήθει καὶ νομίζων μέγα μέρος αὐτῷ γενήσεσθαι πρὸς τὰς μεταβολὰς τῶν πραγμάτων τὴν ἐκείνων σωτη-
ρίαν ὑπεξέθετο καὶ κατέκρυψεν ἐν οἰκείοις χωρίοις. καὶ τότε μὲν 265
Ἡρώδην, διεληλύθει γὰρ ἡ τῆς ἀληθείας ὑποψία, πιστωσάμενος ὅρκοις ἦ μὴν οὐδὲν εἰδέναι τῶν κατ' ἐκείνους ἀφεῖτο τῆς ὑπονοίας. αὖθις δὲ κηρύγματα καὶ μήνυτρα τοῦ βασιλέως ἐκτιθέντος καὶ πάντα τρόπον ἐρεύνης ἐπινοοῦντος οὐκ ἦλθεν εἰς ὁμολογίαν, ἀλλὰ τῷ τὸ

PFLAMVWE Lat

1 τὸ γὰρ — 2 αὐτοὺς] *nam babae liberos destinauit olim persequi* Lat περὶ] ἐπὶ FV σαββα P βάβα FLAMVWE Lat ἐσπονδάσθη L ἐσπούδασε V μὲν αὐτῷ om. V αὐτῷ om. F 2 αὐτοὺς om. Dindorf γενόμενοσ L 3 ἐξεληλύθησαν LW *δ' LA¹W 4 *ἀπὸ τοιοῦτο W 5 ἱεροσολύμων PLAMW Lat 6 κακῶν] καὶ κακῶν LAMWE εἰσ κακὸν V *uel malis* Lat *τοῖς om. ed. pr. 8 δ' VE *οἱ] ἡ F 9 σαββα P βάβα FLAMVWE Lat 10 διέβαλον E αἰεὶ A¹W συνφυλάττειν P 11 ἐκεῖνοι — 12 ἐπολιτεύοντο om. Lat ἐκεῖνοι] ἔχειν οἱ LW ἔχειν οὗτοι AM οὖν om. LAMW 12 τούτων L 14 διεκβολὰς ἀναφράττειν] διαβολὰσ ἀνεκφράττειν L ἐπιβουλὰσ ἀνατρέπειν PFV et i. marg. AM *exitus ciuitatis obstructurus* Lat ἀναφράττει A¹W *φρουρεῖ A¹W 15 ὑπὸ χρεοσ F ὑποχρέουσ E ἢ] ἢ τοὺς V 16 *ταναντίαι A τῆ βασιλεία E *εἰδ' ὡσ W ἐν] δὲ ἐν AM Lat 17 Σάββα] τοῦ βάβα FLAMVWE *babae liberos* Lat 20 *ἡρώδη LW διεληλύθει — ὑποψία om. E Lat διελελύθει, ε post λ i. ras. m. 2 L *πιστοσάμενοσ W 21 *ἦ μὴν] ημηνυ P *εἰδέναι] εἶναι FVW 22 αὖθις — 380, 3 περὶ om. E 23 ἦλθεν, θεν suppl. i. marg. m. 2 L τῷ τὸ] τὸ LW τῶ (ῶ i. ras. A) AM

πρῶτον ἔξαρνος γενέσθαι τὸ φωραθῆναι τοὺς ἄνδρας οὐκ ἀν-
υποτίμητον αὐτῷ πεπεισμένος οὐ μόνον ἐκ τῆς εὐνοίας, ἀλλὰ καὶ
266 τῆς ἀνάγκης ἤδη τοῦ λανθάνειν αὐτοὺς περιείχετο. περὶ τούτων
ἐξαγγελθέντων αὐτῷ διὰ τῆς ἀδελφῆς ὁ βασιλεὺς πέμψας εἰς τοὺς
τόπους, ἐν οἷς διατρίβειν ἐμηνύθησαν, ἐκείνους τε καὶ τοὺς συγ-
καταιτιαθέντας ἀπέκτεινεν, ὥστ᾽ εἶναι μηδὲν ὑπόλοιπον ἐκ τῆς
Ὑρκανοῦ συγγενείας, ἀλλὰ τὴν βασιλείαν αὐτεξούσιον αὐτῷ μηδε-
νὸς ὄντος ἐπ᾽ ἀξιώματος ἐμποδὼν ἵστασθαι τοῖς παρανομουμένοις.
267 VIII. 1. *Διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐξέβαινεν τῶν πατρίων ἐθῶν
καὶ ξενικοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑποδιέφθειρεν τὴν πάλαι κατάστασιν
ἀπαρεγχείρητον οὖσαν. ἐξ ὧν οὐ μικρὰ καὶ πρὸς τὸν αὖθις χρόνον
ἠδικήθημεν ἀμεληθέντων ὅσα πρότερον ἐπὶ τὴν εὐσέβειαν ἦγεν
268 τοὺς ὄχλους· πρῶτον μὲν γὰρ ἀγῶνα πενταετηρικὸν ἀθλημάτων
κατεστήσατο Καίσαρι καὶ θέατρον ἐν Ἱεροσολύμοις ᾠκοδόμησεν,
αὖθίς τ᾽ ἐν τῷ πεδίῳ μέγιστον ἀμφιθέατρον, περίοπτα μὲν ἄμφω
τῇ πολυτελείᾳ, τοῦ δὲ κατὰ τοὺς Ἰουδαίους ἔθους ἀλλότρια· χρῆ-
σίς τε γὰρ αὐτῶν καὶ θεαμάτων τοιούτων ἐπίδειξις οὐ παραδίδο-
269 ται. τὴν μέντοι πανήγυριν ἐκεῖνος ἐπιφανεστάτην τὴν τῆς πεντα-
ετηρίδος συνετέλει καταγγείλας τε τοῖς πέριξ καὶ συγκαλῶν ἀπὸ
τοῦ παντὸς ἔθνους. οἱ δ᾽ ἀθληταὶ καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἀγωνισμάτων
ἀπὸ πάσης γῆς ἐκαλοῦντο κατ᾽ ἐλπίδα τῶν προκειμένων καὶ τῆς νίκης
εὐδοξίᾳ, συνελέγησάν τε οἱ κορυφαιότατοι τῶν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν·
270 οὐ γὰρ μόνον τοῖς περὶ τὰς γυμνικὰς ἀσκήσεις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ

§ 268 = bell. Iud. I 415.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 431.

1 τῷ M φορασθῆναι P οὐκ om. PFVW 2 καὶ] καὶ ἐκ V 3 περὶ — 4 ἐξαγγελθέντων] *de his cum nuntiatum — fuisset* Lat περὶ seclusit Dindorf ex E, uid. ad p. 379, 22 4 *ἐξαγγελέντων P ἐξαγγελόντων W ἐξ-αγγελθέντος coni *ὁ] ὁ δὲ F 5 *συνκαταιτιαθέντασ P συγκατετιαθέντασ L[1] 6 ὥστε VE 7 *συνγενείασ V[1] αὐτῷ] αὐτῷ τυγχάνειν E 9 *πατριῶν P πατρικῶν L 10 *ἐπιτηδεύμασι διέφθειρε M 12 ἀμεληθέντων] ἀλλὰμεληθέντων V[1] ἐπὶ] ὑπὸ L 13 ὄχλους] μοχλοὺσ P μὲν om. E 15 τ᾽] τε LAWE δὲ M *ἐν — μέγιστον] *in campo maximo* Lat *περίοπτα μὲν] περίοπτ᾽ F περίοπτα V 16 *ἔθνουσ W χρήσεισ LAMW 17 ἐπιδείξεισ LAMW παραδίδονται LAMW *tradita fuerat* Lat παραδέδοται Bekker 18 *μέντοι] μὲν V τῆσ πενταετηρίδοσ ἐπιφανεστάτην tr. E τὴν om. LAMWE *πεντετηρίδος van Herwerden 19 συνετέλη L συγκακλῶν F 20 τὰ λοιπὰ om. L 21 ἐγκαλοῦντο W προκειμένων] *propositorum praemiorum* Lat 22 εὐδοξίαν P εὐεξίαν FV κορυφαιώτατοι L τοῖς] τούτοις aut τοιούτοις Ernesti 23 *γυμνικὰσ, ν ex νυ corr. P

μουσικῇ διαγινομένοις καὶ θυμελικοῖς καλουμένοις προυτίθει μέγιστα
νικητήρια· καὶ διεσπούδαστο πάντας τοὺς ἐπισημοτάτους ἐλθεῖν ἐπὶ
τὴν ἅμιλλαν. προύθηκεν δὲ καὶ τεθρίπποις καὶ συνωρίσιν καὶ κέλη- 271
σιν οὐ μικρὰς δωρεάς, καὶ πάνθ᾽, ὅσα κατὰ πολυτέλειαν ἢ σεμνο-
πρέπειαν παρ᾽ ἑκάστοις ἐσπούδαστο φιλοτιμίᾳ τοῦ διάσημον αὐτῷ
γενέσθαι τὴν ἐπίδειξιν ἐξεμιμήσατο. τό γε μὴν θέατρον ἐπιγραφαὶ 272
κύκλῳ περιεῖχον Καίσαρος καὶ τρόπαια τῶν ἐθνῶν, ἃ πολεμήσας
ἐκεῖνος ἐκτήσατο, χρυσοῦ τε ἀπέφθου καὶ ἀργύρου πάντων αὐτῷ
πεποιημένων. τὰ δ᾽ εἰς ὑπηρεσίαν οὐδὲν οὕτως ἦν οὔτ᾽ ἐσθῆτος 273
τίμιον οὔτε σκευῆς λίθων, ὃ μὴ τοῖς δρωμένοις ἀγωνίσμασιν συν-
επεδείκνυτο. παρασκευὴ δὲ καὶ θηρίων ἐγένετο λεόντων τε πλεί-
στων αὐτῷ συναχθέντων καὶ τῶν ἄλλων, ὅσα καὶ τὰς ἀλκὰς ὑπερ-
βαλλούσας ἔχει καὶ τὴν φύσιν ἐστὶν σπανιώτερα· τούτων αὐτῶν 274
τε πρὸς ἄλληλα συμπλοκαὶ καὶ μάχαι πρὸς αὐτὰ τῶν κατεγνωσμέ-
νων ἀνθρώπων ἐπετηδεύοντο, τοῖς μὲν ξένοις ἔκπληξις ὁμοῦ τῆς
δαπάνης καὶ ψυχαγωγία τῶν περὶ τὴν θέαν κινδύνων, τοῖς δ᾽ ἐπι-
χωρίοις φανερὰ κατάλυσις τῶν τιμωμένων παρ᾽ αὐτοῖς ἐθῶν·
ἀσεβὲς μὲν γὰρ ἐκ προδήλου κατεφαίνετο θηρίοις ἀνθρώπους ὑπορ- 275
ρίπτειν ἐπὶ τέρψει τῆς ἀνθρώπων θέας, ἀσεβὲς δὲ ξενικοῖς ἐπι-
τηδεύμασιν ἐξαλλάττειν τοὺς ἐθισμούς. πάντων δὲ μᾶλλον ἐλύπει 276
τὰ τρόπαια· δοκοῦντες γὰρ εἰκόνας εἶναι τὰς τοῖς ὅπλοις περιει-
λημμένας, ὅτι μὴ πάτριον ἦν αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα σέβειν, οὐ μετρίως
ἐδυσχέραινον.

2. Ἐλάνθανον δ᾽ οὐδὲ τὸν Ἡρώδην ἐκταραττόμενοι· καὶ βίαν 277
μὲν ἐπάγειν ἄκαιρον ᾤετο, καθωμίλει δ᾽ ἐνίους καὶ παρηγόρει τῆς
δεισιδαιμονίας ἀφαιρούμενος. οὐ μὴν ἔπειθεν, ἀλλ᾽ ὑπὸ δυσχε-
ρείας ὧν ἐδόκουν ἐκεῖνον πλημμελεῖν ὁμοθυμαδὸν ἐξεβόων, εἰ καὶ
πάντα δοκοῖεν οἰστά, μὴ φέρειν εἰκόνας ἀνθρώπων ἐν τῇ πόλει,

PFLAMVWE

1 διαγινωμένοισ L διαγενομένοισ VE *καὶ — καλουμένοις om. W *καὶ om. Hudson *θυμελιχῆσ FV[1] *μέγιστα] μέγιστά τε (ται L[1]) LAMW 2 ἐσπούδαστο W 4 *οὐ om. L κατὰ] κατὰ τὸ W πολυτειαν P 5 ἐσπούδατο W διασήμον W 6 γε] τε E 8 *ἐκείνοσ V *ἀπέφθου, εφ i. ras. F ἀργυροῦ P ἀργυρίου E *αὐτῶν W 9 οὕτως] ὅπωσ L οὐδ᾽ ἐσθῆτοσ P 10 σκευῇ P 12 *ὅσαι P *ἀλκὰς] ἄλλασ LAMW ὀλκὰσ V ὑπερβαλούσασ FE ὑπερβολὰσ LAMW 13 *σπανιωτέρα PW *αὐτῶ F 15 *μὲν] δὲ LAMW 16 δὲ ELW *περιχωρίοισ LW 18 προδήλου] προχείρου L ὑπορριπτεῖν ex corr. A ῥίπτειν LA[1]W ὑποριπτεῖν E 19 τέρψιν E ξενικοῖς om. W 20 ἐξαλάττειν F ἐθισμούς] θεσμούσ LAMW *solita* Lat 21 *τὰς damnat Ernesti 24 δὲ VE *βία LAMW 25 δὲ E 28 *πάντα] τὰ πάντα LAMW *οἷσ τὰ PF ἐν] ὁρᾶν ἐν E

278 *τὰ τρόπαια λέγοντες· οὐ γὰρ εἶναι πάτριον αὐτοῖς. Ἡρώδης δὲ*
τεταραγμένους ὁρῶν καὶ μὴ ῥᾳδίως ἂν μεταπεσόντας, εἰ μὴ τύ-
χοιεν παρηγορίας, καλέσας αὐτῶν τοὺς ἐπιφανεστάτους εἰς τὸ
θέατρον παρήγαγεν καὶ δείξας τὰ τρόπαια, τί ποτ' ἔστιν ὃ δοκεῖ
279 *ταῦτα αὐτοῖς ἐπύθετο. τῶν δὲ ἐκβοησάντων ἀνθρώπων εἰκόνες,*
ἐπιτάξας ἀφαιρεθῆναι τὸν περιθέσιμον κόσμον ἐπιδείκνυσιν αὐτοῖς
γυμνὰ τὰ ξύλα. τὰ δ' εὐθὺς ἦν ἀποσυληθέντα γέλως καὶ πλεῖ-
στον εἰς διάχυσιν ἐδυνήθη τὸ καὶ πρότερον αὐτοὺς ἐν εἰρωνείᾳ τί-
θεσθαι τὰς κατασκευὰς τῶν ἀγαλμάτων.
280 3. *Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον αὐτοῦ παρακρουσαμένου τὸ πλῆθος*
καὶ τὴν ὁρμὴν ἣν ἐπεπόνθεισαν ἐξ ὀργῆς διαχέαντος, οἱ μὲν πλεί-
281 *ους εἶχον ὡς μεταβεβλῆσθαι καὶ μὴ χαλεπαίνειν ἔτι, τινὲς δ' αὐ-*
τῶν ἐπέμενον τῇ δυσχερείᾳ τῶν οὐκ ἐξ ἔθους ἐπιτηδευμάτων, καὶ
τὸ καταλύεσθαι τὰ πάτρια μεγάλων ἡγούμενοι ἀρχὴν κακῶν ὅσιον
ᾠήθησαν ἀποκινδυνεῦσαι μᾶλλον ἢ δοκεῖν ἐξαλλαττομένης αὐτοῖς
τῆς πολιτείας περιορᾶν Ἡρώδην πρὸς βίαν ἐπεισάγοντα τὰ μὴ δι'
ἔθους ὄντα, καὶ λόγῳ μὲν βασιλέα, τῷ δ' ἔργῳ πολέμιον φαινό-
282 *μενον τοῦ παντὸς ἔθνους. ἐκ δὲ τούτου συνομοσάμενοι πάντα κίν-*
δυνον ὑποδύεσθαι δέκα τῶν πολιτῶν ἄνδρες, ξιφίδια τοῖς ἱματίοις
283 *ὑποβαλόντες, ἦν δ' αὐτοῖς δι' αναξιοπάθειαν ὧν ἤκουεν καὶ τῶν*
διεφθορότων τις τοὺς ὀφθαλμοὺς συνομωμοσμένος, οὐχ ὡς ἐνεργῆσαί
τι καὶ δρᾶν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἱκανός, ἀλλ' ἐν ἑτοίμῳ κατατιθεὶς
αὐτὸν παθεῖν εἴ τι κἀκείνοις συμβαίνοι δυσχερές, ὥστε μὴ μετρίαν

PFLAMVWELat Zonaras I p. 431.

3 *αὐτῶν om. W *τὸ] τὲ ed. pr. 4 τί — 5 ἐπύθετο] *consuluit quid illis haec uiderentur* Lat ποτ' ἔστιν ὃ] ποτε LAMW ποτ' ἐστιν εἰ E δοκεῖν W δοκεῖται E¹ 5 ταῦτα om. E αὐτοὺσ PFE αὐτοῖσ ταῦτα tr. V *δ' FLAVW εἰκόνασ FVE 6 *ἀφερεθῆναι P 7 τὰ δ'] LA¹W ἃ δ' PFV τὰ δὲ ME et ex corr. A *quae* Lat 8 διάλυσιν PLE διάθεσιν M *τὸ] τῶ V *εἰρωνία PL 11 *ἐπεπόνθησαν L ἐπεπόνθεσαν V διαχέοντεσ (ο supra) L διαχέοντοσ AMWE *πλείονσ μὲν tr. V 12 *ὡς] οὕτωσ ὡσ LAMW δὲ ME et ex corr. A 14 μεγάλων — p. 384, 2 (§ 290) κατεμήνυσεν absunt folio uno exciso P ἀρχὴν ἡγούμενοι (οἰόμενοι E) tr. LAMWE *ὅσιον] ὅσιον δὲ FV *ὅσιον ᾠήθησαν] *unde optimum aestimauerunt* Lat 15 *ἐξαλαττομένοισ F 17 ἔθνουσ LE¹ δὲ E *φαινόμεινον L 18 *ἔθουσ W ἐκ etc.] uide Holwerda p. 118 δὲ] δὴ E τούτων E *συνωμοσάμενοι VW *coniurauerunt* Lat 19 τῶν om. E ξιφείδια (εἰ ex ἰ corr., i. marg. ι A) AM καὶ ξιφείδια L καὶ ξιφίδια FVWE et ut uid. Lat. 20 *ὑπολαβόντεσ V ante ἦν lacunam indicauit Dindorf ἦν — 383, 1 γνόντες om. E ἤκουε F ἤκουον LAMW ἤκου (ε supra) V ἤκουσαν ed. pr. ἤκουσεν Hudson 21 συνωμοσμένοσ codd. συνεργῆσαι V 22 δρᾶν] λίαν FV 23 αὐτὸν FLMVW κἀκείνω W συμβαίνει LV συμβένοι W

τὴν ὁρμὴν τοῖς ἐπιχειροῦσι δι᾿ αὐτὸν γενέσθαι, 4. ταῦτα γνόντες 284
ἀπὸ συνθήματος εἰς τὸ θέατρον ἐχώρουν, ἐλπίσαντες μὲν οὐδ᾿ αὐ-
τὸν Ἡρώδην διαφευξεῖσθαι προσπεσόντων ἐξ ἀφανοῦς, πολλοὺς δ᾿,
εἰ καὶ μὴ τυγχάνοιεν ἐκείνου, τῶν περὶ αὐτὸν ἀναιρήσειν οἰόμενοι·
καὶ ταῦτ᾿ αὐτοῖς ἀρκέσειν, εἰ καὶ θνήσκοιεν, εἰς ἔννοιαν ὧν ὁ βα-
σιλεὺς ἐξυβρίζειν ἐδόκει τὸ πλῆθος καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον ἀγαγεῖν.
ἐκεῖνοι μὲν οὖν προκαταστάντες ἐπὶ τοιαύτης ἦσαν προθυμίας· εἷς 285
δὲ τῶν ὑφ᾿ Ἡρώδου πολυπραγμονεῖν καὶ διαγγέλλειν τὰ τοιαῦτα
τεταγμένων ἐξευρηκὼς ὅλην τὴν ἐπίθεσιν εἰς τὸ θέατρον εἰσιέναι
μέλλοντι τῷ βασιλεῖ κατεμήνυσεν. ὁ δ᾿, οὐ γὰρ ἀνοίκειον ᾠήθη 286
τὸν λόγον εἴς τε τὸ μῖσος ἀφορῶν, ὃ συνῄδει παρὰ τῶν πλειόνων
αὐτῷ, καὶ τὰς ταραχὰς τὰς ἐπὶ τοῖς καθ᾿ ἕκαστα γινομένοις παρ-
υφισταμένας, ἀναχωρήσας εἰς τὸ βασίλειον ὀνομαστὶ τοὺς ἐν ταῖς
αἰτίαις ἐκάλει. προσπιπτόντων δ᾿ αὐτοῖς τῶν ὑπηρετῶν αὐτόφω- 287
ροι λαμβανόμενοι τὸ μὲν ὡς οὐκ ἂν διαφύγοιεν ᾔδεσαν, ἐπεκόσμη-
σαν δὲ τὴν ἀναγκαίαν καταστροφὴν τοῦ τέλους τῷ μηδὲν ὑφιέναι
τοῦ φρονήματος· οὐ γὰρ ἐντραπέντες οὐδ᾿ ἀρνησάμενοι τὴν πρᾶξιν 288
ἀνέδειξαν μὲν ἤδη κρατούμενα τὰ ξίφη, διωμολογήσαντο δὲ καλῶς
καὶ σὺν εὐσεβείᾳ τὴν συνωμοσίαν αὐτοῖς γενέσθαι, κέρδους μὲν οὐ-
δενὸς οὐδ᾿ οἰκείων ἕνεκεν παθῶν, τὸ δὲ πλέον ὑπὲρ τῶν κοινῶν
ἐθῶν, ἃ καὶ πᾶσιν ἢ φυλάττειν ἢ θνήσκειν πρὸ αὐτῶν ἄξιον. τοι- 289
αῦτα μὲν ἐκεῖνοι τῇ προαιρέσει τῆς ἐπιβουλῆς ἐμπαρρησιασάμενοι
περιστάντων αὐτοῖς τῶν βασιλικῶν ἤγοντο καὶ πᾶσαν αἰκίαν ὑπο-
μείναντες διεφθάρησαν. μετ᾿ οὐ πολὺ δὲ καὶ τὸν ταῦτα μηνύ-
σαντα κατὰ μῖσος ἁρπασάμενοί τινες οὐκ ἀπέκτειναν μόνον, ἀλλὰ

FLAMVWE Lat Zonaras I p. 431.

2 *ἐλπίσαντοσ F οὐδὲ E 3 διαφεύξεσθαι FVWE et i. marg. AM δια-φεύξασθαι (ε supra) L δὲ E 4 *τυγχάνειεν M *ἐκείνου om. W 5 ταῦτα LAMWE *αὐτοῖσ ex corr. A *εὔνοιαν W 7 litt. ἐκεῖνοι μὲν οὖν προ i. ras. paullo pressius scriptae A προκαταστάντες om. LWE τοιαύτης] τῆσ τοιαύτησ AM τῆσ αὐτῆσ E *προθεσμίασ FV 8 δὲ] δὲ καὶ E *ὑφ᾿] ἐφ᾿ W διαγγέλειν F 9 ὑπόθεσιν E 10 δὲ ME et ex corr. A 11 παρὰ] ἀπὸ LAMW γρ παρὰ i. marg. A 12 αὐτῶι ex corr. A τὰς — παρυφισταμένας] seditiones cotidianas Lat γινομένασ V παρ-υφισταμένας om. V 13 *ἀναχορήσασ L τὸ] τι E 14 δὲ E αὐτό-φοροι FE 16 *τῷ] τὸ L *ὑφεῖναι LAMW 17 *οὐ] οὐδὲ M τὴν] μὲν τὴν E 18 ἐνέδειξαν μὲν AM ἐνδέδειξαν μὲν W ἐπεδείξαμεν L demonstrauerunt Lat *μὲν om. FV κρατούμενα] L κρατούμενοι FAMVWE, om. Lat ξιφίδια E 19 *συνομοσίαν F *μὲν] μὲν ἕνεκεν M 20 οὐδὲ E δὲ πλέον] δ᾿ ἅπαν E 21 *ἃ] ὃ F *πᾶσιν ἢ] πᾶσι FV *πρὸ αὐτὸν W 23 αὐτοῖς τῶν om. L αὐτοὺσ W 24 *ὑπομείναντασ (ε supra) L

290 καὶ μελιστὶ διελόντες προύθεσαν κυσίν. ἑωρᾶτο δὲ πολλοῖς τῶν
πολιτῶν τὰ γινόμενα καὶ κατεμήνυσεν οὐδείς, ἕως Ἡρώδου πικρο-
τέραν καὶ φιλόνεικον ποιουμένου τὴν ἔρευναν ἐκβασανισθεῖσαι γυ-
ναῖκές τινες ὡμολόγησαν ἃ πραχθέντα εἶδον. καὶ τῶν μὲν ἐνερ-
γησάντων ἐγένετο τιμωρία πανοικὶ τὴν προπέτειαν αὐτῶν ἐπεξ-
291 ιόντος, ἡ δ' ἐπιμονὴ τοῦ πάθους καὶ τὸ τῆς ὑπὲρ τῶν νόμων πί-
στεως ἀκατάπληκτον οὐ ῥᾴδιον ἐποίει τὸν Ἡρώδην, εἰ μὴ μετὰ
πάσης ἀσφαλείας κρατοίη, καὶ διέγνω πάντοθεν περιειληφέναι
τὸ πλῆθος, ὡς μὴ νεωτεριζόντων φανερὰν γενέσθαι τὴν ἀπό-
στασιν.
292 5. Ἐξωχυρωμένης οὖν αὐτῷ τῆς πόλεως μὲν ὑπὸ τῆς αὐλῆς,
ἐν ᾗ διῃτᾶτο, τοῦ δὲ ἱεροῦ τῇ περὶ τὸ φρούριον ὀχυρότητι τὸ κα-
λούμενον Ἀντωνίαν κατασκευασθὲν δι' αὐτοῦ, τρίτον παντὶ τῷ
λαῷ τὴν Σαμάρειαν ἐνόησεν ἐπιτείχισμα, καλέσας μὲν αὐτὴν Σε-
293 βαστήν, οἰόμενος δὲ κατὰ τῆς χώρας οὐδὲν ἔλαττον ἰσχυροποιεῖν
τὸν τόπον, ἀπέχοντα μὲν Ἱεροσολύμων μιᾶς ὁδὸν ἡμέρας, εὔχρηστον
δ' ὄντα καὶ κοινὸν ἐπί τε τοῖς ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ χώρᾳ γενησό-
μενον. τῷ δὲ ἔθνει παντὶ φρούριον ἐνῳκοδόμησεν τὸ πάλαι μὲν
καλούμενον Στράτωνος πύργον, Καισάρειαν δ' ὑπ' αὐτοῦ προσαγο-
294 ρευθέν. ἔν τε τῷ μεγάλῳ πεδίῳ τῶν ἐπιλέκτων ἱππέων περὶ αὐ-
τὸν ἀποκληρώσας χωρίον συνέκτισεν ἐπί τε τῇ Γαλιλαίᾳ Γάβα κα-

---

§ 292 cf. bell. Iud. I 402.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 432.

1 *διελόοντεσ F *προύθηκαν M *ἑωρᾶτω LA[1] 2 *τὰ] ταῦτα LAMW *γἑνόμενα M *οὐδείς] rursus incipit P πικρότερον V 3 φιλόνικον F 4 *τινεσ γυναῖκεσ tr. M *τινες om. L *ἃ] ὧ W 5 *πανοικεὶ AFW, i. marg. ῐ A ἐπεξεόντων P ἐπαξίοντοσ W 6 δὲ E *ἐπιμονὴ] ἐπιδρομὴ LAMW *concursus* Lat πάθους] πλήθουσ FLAMVWE *populi* Lat *τὸ om. V τῆς om. E πίστεως om. E 7 *οὐ ῥᾴδιον] *non remissiorem* Lat ὀρρωδεῖν Ernesti; uide Holwerda p. 121 8 πάσης] πλείονοσ FLAMVWE κρατοίη, οι ex ωι corr. A κρατώη LVW κρατῶν PFE *καὶ δὴ ἔγνω coni 9 *ὡς μὴ] *ut* Lat ἀποστασίαν LE haud male 11 ἐξωχυρουμένησ PF οὖν] δ' LAMW αὐλῆς] αὐτῆσ αυλῆσ P 12 τοῦ] τῇ M δ' LA[1]W τῇ] τῆσ P ὀχυρώτητι L ὠχυρότητι M 13 ἀντωνία LAMW τὸ κατασκευασθὲν V δι'] ὑπ' FLAMVW τρίτον] τοιοῦτον LAMW 14 ἐπενόησεν LAM ἐπενόη W 15 οἰόμενος — ἔλαττον] *putans etiam prodesse prouinciae* Lat χώρας] χώρασ γίνεσθαι τοῦτο LAMW ἰσχυροποιεῖ LAMW 16 εὔχρηστον — 18 ἐνῳκοδόμησεν om. Lat 17 τῇ χώρα καὶ τῇ πόλει tr. V 18 τὸ φρούριον L ἐνοικοδόμησεν PFA[1]W 19 δ'] δι' P 20 τε] δὲ LAMW περὶ] τῶν περὶ coni 21 ἀποπληρώσασ LAMW συνέκτησεν W τε uix tolerari potest Γάβα] γαβάλα FV γάβαλα L

λούμενον καὶ τῇ Περαίᾳ τὴν Ἐσεβωνῖτιν. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τοῖς 295
κατὰ μέρος αἰεί τι πρὸς ἀσφάλειαν ἐπεξευρίσκων καὶ διαλαμβά-
νων φυλακαῖς τὸ πᾶν ἔθνος, ὡς ἥκιστα μὲν ἀπ᾽ ἐξουσίας εἰς τα-
ραχὰς προπίπτειν, αἷς καὶ μικροῦ κινήματος ἐγγενομένου συνεχὲς
ἐχρῶντο, λανθάνειν δὲ μηδ᾽ εἰ παρακινοῖεν ἐφεστηκότων αἰεί τι-
νων πλησίον, οἳ καὶ γινώσκειν καὶ κωλύειν ἐδύναντο. τότε δὲ τὴν 296
Σαμάρειαν ὡρμημένος τειχίζειν πολλοὺς μὲν τῶν συμμαχησάντων
αὐτῷ κατὰ τοὺς πολέμους, πολλοὺς δὲ τῶν ὁμόρων συμπολίζειν
ἐπετήδευεν, ὑπό τε φιλοτιμίας τοῦ νέον ἐγείρειν καὶ δι᾽ αὐτοῦ
πρότερον οὐκ ἐν ταῖς ἐπισήμοις οὖσαν, καὶ μᾶλλον ὅτι πρὸς ἀσφά-
λειαν αὐτῷ τὸ φιλότιμον ἐπετηδεύετο, τήν τε προσηγορίαν ὑπήλ-
λαττε Σεβαστὴν καλῶν καὶ τῆς χώρας ἀρίστην οὖσαν τὴν πλησίον
κατεμέριζεν τοῖς οἰκήτορσιν, ὡς εὐθὺς ἐν εὐδαιμονίᾳ συνιόντας
οἰκεῖν, καὶ τείχει καρτερῷ τὴν πόλιν περιέβαλεν τό τε τοῦ χωρίου 297
πρόσαντες εἰς ἐρυμνότητα κατασκευαζόμενος καὶ μέγεθος οὐχ ὡς
τὸ πρῶτον ἀλλ᾽ ὥστε μηδὲν ἀποδεῖν τῶν ἐλλογιμωτάτων πόλεων
περιλαμβάνων· στάδιοι γὰρ ἦσαν εἴκοσιν. ἐντὸς δὲ καὶ κατὰ μέ- 298
σην τριῶν ἡμισταδίων τέμενος ἀνῆκεν παντοίως κεκοσμημένον καὶ
ναὸν ἐν αὐτῷ μεγέθει καὶ κάλλει τῶν ἐλλογιμωτάτων ἤγειρεν, ἔν
τε τοῖς κατὰ μέρος διὰ πάντων ἐκόσμει τὴν πόλιν, τὸ μὲν ἀναγ-
καῖον τῆς ἀσφαλείας ὁρῶν καὶ τῇ τῶν περιβόλων ἐρυμνότητι
φρούριον αὐτὴν ποιούμενος ἐπὶ τῇ μείζονι, τὸ δ᾽ εὐπρεπὲς ὡς ἂν
ἐκ τοῦ φιλοκαλεῖν καὶ μνημεῖα φιλανθρωπίας ἀπολιπεῖν ἐν ὑστέρῳ.

---

§ 296 = bell. Iud. I 403.

PFLAMVW Lat

1 *περέα* P *ἐσεβωνίτην* (*η* ex corr. P) PL *ἐσσεβωνίτιν* MV *sebonitidem* Lat 2 *ἀεί* FLAMVW *ἐξευρίσκων* V 3 *φυλακαῖς*] *φυλακα* P *ἀπ᾽*] *ἐπ᾽* LAMW *εἰσ τὰσ ταραχὰσ* FLAMVW 4 *προσπίπτειν* LAMW *ἐν-γενομένου* P *συνεχῶσ* LAMVW 5 *λαμβάνειν* AMW, *γρ λανθάνειν* i. marg. AM *εἰ*] *εἴ τι* coni *παρακεινοιεν* P *ἀεὶ* FLV 6 *ἐδύνατο* W *τότε* — 7 *τειχίζειν*] *et* Lat *δὲ*] *δὴ* LAMW 7 *τειχίζειν*, *τει* ex *στι* corr. L 8 *συνπολιζειν* P *συμποδίζειν* FV 9 *ὑπό τε* — 12 *καλῶν*] *dum munificentia ductus templum construeret, quod prius nec in nouis ciuitatibus existebat; quod magis pro tutela sua construens in honorem augusti caesaris sebastium appellauit* Lat *νέον*] *νεὼν* LAMW Lat *δι᾽ αὐτοῦ*] *διὰ τὸ* ed. pr. 10 *ὅτι*] *ὅτι καὶ* LAMW 11 *αὐτῶν* LW *ὑπήλαττε* FV *ὑπήλλαττεν* LA[1]W 13 *ἐν εὐδαιμονίᾳ*] *prono animo* Lat *συνιόντεσ* FV *συνιέντεσ* P 14 *περιέβαλλε* F *περιέλαβε* in Henn. esse falso dixit Hudson *τοῦ* iterat W 17 *εἴκοσι* LAW *κ´* V 18 *ἥμισυ σταδίων* FLAMW *unius et semis stadii* Lat 20 *ἐκόσμει*] *ἐκράτει κοσμῶν* V *ἐκαρτέρει κοσμῶν* Ernesti 21 *τῇ*] *μη* P nec tradita sana sunt *περιβολῶν* AM 22 *αὐτῇ* LW 23 *μνημα* P *ἀπολειπεῖν* F *καταλιπεῖν* V

299 IX. 1. *Κατὰ τοῦτον μὲν οὖν τὸν ἐνιαυτὸν τρισκαιδέκατον ὄντα
τῆς Ἡρώδου βασιλείας πάθη μέγιστα τὴν χώραν ἐπέλαβεν, εἴτε δὴ
τοῦ θεοῦ μηνίσαντος ἢ καὶ κατὰ περιόδους οὕτως ἀπαντήσαντος*
300 *τοῦ κακοῦ· πρῶτον μὲν γὰρ αὐχμοὶ διηνεκεῖς ἐγένοντο, καὶ διὰ τὸ
τοιοῦτον ἄκαρπος ἡ γῆ μηδ' ὅσα κατ' αὐτὴν ἀναβλαστάνειν, ἔπειτα
καὶ τῆς διαίτης κατὰ τὴν ἔνδειαν τῶν σιτίων ἐξαλλαττομένης νό-
σοι τῶν σωμάτων καὶ πάθος ἤδη λοιμικὸν ἐκράτει, διηνεκῶς ἀντ-*
301 *εφοδιαζομένων αὐτοῖς τῶν κακῶν. τό τε γὰρ ἠπορῆσθαι θερα-
πείας καὶ τροφῆς ἐπέτεινεν εἰς πλέον ἀρξαμένην ἰσχυρῶς τὴν λοι-
μώδη νόσον ἥ τε φθορὰ τῶν οὕτως ἀπολλυμένων ἀφῃρεῖτο καὶ
τοὺς περιόντας εὐθυμίας, ἐπεὶ προσαρκεῖν ταῖς ἀπορίαις ἐξ ἐπι-*
302 *μελείας [οὐκ] ἐδύναντο. φθαρέντων γε μὴν τῶν ἐπ' ἔτος καρπῶν
καὶ τῶν ὅσοι πρότερον ἀπέκειντο δεδαπανημένων, οὐδὲν εἰς ἐλπίδα
χρηστὴν ὑπελείπετο μᾶλλον ἢ κατὰ προσδοκίαν ἐπιτείνοντος τοῦ
κακοῦ καὶ οὐδὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν ἐνιαυτὸν μόνον, ὥστ' αὐτοῖς εἶναι
μὲν οὐδὲν ὑπόλοιπον, ἀπολωλέναι δὲ καὶ τῶν περιόντων τὰ σπέρ-*
303 *ματα μηδὲ τὸ δεύτερον ἀνείσης τῆς γῆς. ἥ τε ἀνάγκη πολλὰ διὰ
τὰς χρείας ἐκαινούργει. καὶ τὰς ἀπορίας οὐκ ἐλάττους εἶναι συν-
έβαινεν αὐτῷ τῷ βασιλεῖ, τῶν τε φόρων, οὓς ἐλάμβανεν ἀπὸ τῆς
γῆς, ἀφῃρημένῳ καὶ τὰ χρήματα δεδαπανηκότι πρὸς φιλοτιμίαν ὧν*
304 *τὰς πόλεις ἐπεσκεύαζεν. ἦν δὲ οὐδὲν ὅ τι καὶ βοηθείας ἄξιον ἐδόκει
προκατειληφότος τοῦ κακοῦ καὶ μῖσος εἰς αὐτὸν ἐκ τῶν ἀρχομένων·
τὸ γὰρ οὐκ εὖ πράττειν φιλαίτιον αἰεὶ κατὰ τῶν προεστηκότων.*

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 432.

1 i. marg. *ιε'* L *XI* Lat **ιγ'* V **ὄντα* om. V 2 **τὰ μέγιστα* LAMW **ἀπέλαβεν* P *δὴ*] i. ras. M *δὲ* LAW, om. E 3 **τοῦ θεοῦ μηνίσαντος*] *τουθ' ὑμνισαντοσ* P **μηνύσαντοσ* F **καὶ* om. W **ἀπαντήσαντοσ οὕτωσ* tr. LAMW 4 **πρῶτον — 5 ἀναβλαστάνειν*] *si quidem prius gelu percussa terra fructus nulla tenus inferebat* Lat **ἐγίνοντο* FV *τὸ τοιοῦτον*] *τοῦτο* E 5 *μήθ'* FLV *μηδὲ* E **ὅσα*] *ὅσους* ed. pr. *κατ' αὐτὴν*] *καὶ καθ' αὐτὴν* LAM *καθ' αὐτὴν* W *καθ' ἑαυτὴν* E *ἀναβλαστάνειν*] *εἴωθεν ἀναβλαστάνειν φέρουσα* (*ἐκφέρουσα* E) LAMWE *ἀνεβλάστανεν* coni; antea aliquid excidit 6 **ἐξαλαττομένησ* PF *ἐξελλαττομένησ* W 8 *ἠπορεῖσθαι* L 9 *ἀρξαμένησ* F *λοιμώδην* F 10 *οὕτως*] *ὄντωσ* W 11 *προσαρκεῖν — 12 ἐδύναντο* om. Lat $\overset{α}{\text{εὐ}}$*πορίαισ* (*ευ* expunctum) L 12 *οὐκ* om. P *ἐδύναντο*] *ἠδύναντο* LAMW *ἦν* V **ἔτουσ* V 13 **ἐπέκειντο* V 14 *χρηστὸν* MVE *ἢ*] *ἀεὶ* E 15 *ὡσ* PFV *ὥστε* E **ὡσ ταύτησ* W 16 *ante *μὲν* ras. 2 litt. L **καὶ*] *κὰκ* LAMW 17 *μηδὲ τὸ δεύτερον*] *μηδετερον* PFVE *ἀνιείσησ* E 18 **ἀπωρίασ* L 19 **αὐτῷ — ἐλάμβανεν* om. W 20 **ἀφῃρημένων* LAMW fort. recte *εἰσ φιλοτιμίασ* E 21 *δὲ*] *τε* FLVWE *τι* om. E 23 *ἀεὶ* FLAMVWE **κατα τῶν*] *τῶν οὐ* V *ἐφεστηκότων* E

2. Ἐν τοιούτοις διενοεῖτο βοηθεῖν τῷ καιρῷ· χαλεπὸν δ' ἦν 305
οὔτε τῶν πλησίον ἐχόντων ἀποδόσθαι σιτία τῷ μηδ' αὐτοὺς ἐλάττω
πεπονθέναι, χρημάτων τε οὐκ ὄντων, εἰ καὶ δυνατὸν ὀλίγων ἐπὶ
πολλοῖς εὐπορηθῆναι. καλῶς μέντοι νομίζων ἔχειν πάντως εἰς τὴν 306
βοήθειαν [μὴ] ἀμελεῖν, τὸν ὄντα κόσμον ἐν τοῖς βασιλείοις αὐτοῦ
συνέκοψεν ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, μήτε τῆς ἐν ταῖς κατασκευαῖς ἐπι-
μελείας μήτ' εἴ τι τέχνῃ τίμιον ἦν τούτου φεισάμενος. ἔπεμπε δ' 307
ἐπ' Αἴγυπτον τὰ χρήματα Πετρωνίου τὴν ἐπαρχίαν ἀπὸ Καίσαρος
εἰληφότος. οὗτος οὐκ ὀλίγων ἐπ' αὐτὸν καταπεφευγότων διὰ τὰς
αὐτὰς χρείας, ἰδίᾳ τε φίλος ὢν Ἡρώδῃ καὶ διασώσασθαι θέλων
τοὺς ὑπ' αὐτῷ, πρώτοις μὲν ἔδωκεν ἐξάγειν τὸν σῖτον, εἰς ἅπαντα
δὲ κατὰ τὴν ὠνὴν καὶ τὸν ἔκπλουν συνήργησεν, ὡς μέγα μέρος ἢ
τὸ πᾶν γενέσθαι ταύτης τῆς βοηθείας. ὁ γὰρ Ἡρώδης, τούτων ἀφι- 308
κομένων ἐν ἀφορμῇ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν αὐτοῦ προστιθεὶς οὐ μόνον
ἀντιμετέστησεν τὰς γνώμας τῶν πρότερον χαλεπῶς ἐχόντων, ἀλλὰ
καὶ μεγίστην ἐποιήσατο τὴν ἐπίδειξιν τῆς εὐνοίας καὶ τῆς προστα-
σίας. πρῶτον μὲν γὰρ ὅσοις οἷόν τε δι' αὐτῶν τὰ περὶ τὰς τροφὰς 309
ἐκπονεῖν ἔνειμε τοῦ σίτου τὴν ἔκταξιν ἀκριβεστάτην ποιούμενος,
ἔπειτα πολλῶν ὄντων, οἳ κατὰ γῆρας ἤ τινα προσοῦσαν ἄλλην ἀσθέ-
νειαν οὐχ ἱκανῶς εἶχον αὐτοῖς παρασκευάζειν τὰ σιτία, προυνόει
καταστήσας ἀρτοποιοὺς καὶ παρέχων ἑτοίμας τὰς τροφάς. ἐπιμέ- 310
λειαν δὲ καὶ τοῦ μὴ διαχειμάσαι μετὰ κινδύνων αὐτοὺς ἐποιήσατο

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 432.

1 ἐν τοιούτοις] ἐν τούτοισ FE ἐν τούτοισ ὢν LAMW *interea* Lat δὲ E 2 *πλησίων P¹FL¹W ἐχόντων om. L ἀποδίδοσθαι VE *σιτία — 3 χρημάτων τε om. L μηδὲ E *αὐτοῦ F 3 *πεπονθένε W *χρημάτων τε] καὶ χρημάτων AMW ὀλίγων — 4 εὐπορηθῆναι] *pauca pluribus comparare* Lat 4 *χαλοῖσ F πάντασ PFV ἐκ παντὸσ E παντὸς coni 5 *μὴ om. PFV *ἀνελεῖν PFV 6 *συνέκοψεν γὰρ W ἀργυρίου καὶ χρυσίου FLAMVWE τῆς] ὅ τῆσ LAMW ταῖς om. L 7 μήτ' εἴ τι] μήθ' ὅ τι L μήθ' ὅ τῇ AMW φησάμενοσ L δὲ VE 8 *αἴγυπτον W *πετρωνί F πετρονίου L ἐπαρχίαν] ἀρχὴν PFVE *Καίσαρος] καισαρειασ P 9 οὕτωσ FE *οὐκ s. M *καταφευγόντων V 10 *ὢν] ἦν P *καὶ om. LAMW 11 *ὑπ' αὐτὸν V εἰς] καὶ εἰσ E 12 *μέρος] γένοσ P 13 *βοηθείας] βοηθείασ τὸν ἡρώδη (τὸν ἡρώδην AM¹W τῷ ἡρώδῃ ex corr. M) LAMW *ἀφεικομένων L 14 προτιθεὶσ LAMW 16 *τὴν om. M *ἐπίδειξιν ἐποιήσατο tr. M *ἐπίδειξιν, i. marg. γρ ἀπόδειξιν A 17 ὅσοι οἷόν τε ἦσαν E οἷόν τε] οἴονται PF *δι'] καὶ δι' FLAMVW *τὰ περὶ om. V 18 τοῦ σίτου] σῖτον E τὴν ἔκταξιν — ποιούμενος om. E Lat ἔκταξιν] ἔκστασιν FV γρ ἔκτασιν καὶ ἐξέτασιν i. marg. A ποιησάμενοσ M 19 οἳ] i. ras. M ἢ PLE 20 ἱκανὸσ L *αὐτοῖσ MV et ex corr. A 21 καὶ — τροφάς om. V ἑτοίμουσ LAE et ex corr. M τὰς om. W

συγκατειληφυίας καὶ τῆς περὶ τὰς ἐσθῆτας ἀπορίας, ἐφθαρμένων καὶ παντάπασιν ἐξαναλωθέντων τῶν βοσκημάτων, ὡς οὔτε ἐρίων
311 εἶναι χρῆσιν οὔτε τῶν ἄλλων σκεπασμάτων. ἐκπορισθέντων δὲ αὐτῷ καὶ τούτων ταῖς πλησίον ἤδη πόλεσιν ἐπεβάλλετο τὰς ὠφελείας παρέχειν σπέρματα τοῖς ἐν Συρίᾳ διαδούς. καὶ τοῦτ' ὤνησεν οὐχ ἧττον αὐτὸν εὐστοχηθείσης εἰς εὐφορίαν τῆς χάριτος, ὡς ἅπασιν
312 ἱκανὰ τὰ περὶ τὰς τροφὰς γενέσθαι. τὸ δὲ σύμπαν ἀμήτου περὶ τὴν γῆν ὑποφανέντος οὐκ ἔλαττον ἢ πέντε μυριάδας ἀνθρώπων, οὓς αὐτὸς ἔθρεψεν καὶ περιεποίησεν, εἰς τὴν χώραν διέπεμψεν, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον κακωθεῖσαν αὐτῷ τὴν βασιλείαν ὑπὸ πάσης φιλοτιμίας καὶ σπουδῆς ἀναλαβὼν οὐχ ἥκιστα καὶ τοὺς πέριξ ἐν
313 ταῖς αὐταῖς κακοπαθείαις ὄντας ἐπεκούφισεν. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅστις ὑπὸ χρείας ἐντυχὼν ἀπελείφθη μὴ βοήθειαν εὕρασθαι κατὰ τὴν ἀξίαν. ἀλλὰ καὶ δῆμοι καὶ πόλεις καὶ τῶν ἰδιωτῶν ὅσοις ἀπορία διὰ τὸ πλειόνων προΐστασθαι συνετύγχανεν, ἐπ' αὐτὸν καταφεύ-
314 γοντες ἔσχον ὧν ἐδεήθησαν, ὥστε γενέσθαι λογιζομένων τοὺς μὲν ἔξω τῆς ἀρχῆς δοθέντας σίτου κόρους μυρίους, ὁ δὲ κόρος δύναται μεδίμνους Ἀττικοὺς δέκα, τοὺς δ' εἰς αὐτὴν τὴν βασιλείαν περὶ
315 ὀκτάκις μυρίους. ταύτην δ' αὐτοῦ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν τῆς χάριτος εὐκαιρίαν οὕτως ἐν αὐτοῖς τε τοῖς Ἰουδαίοις ἰσχῦσαι συνέβη καὶ διαβοηθῆναι παρὰ τοῖς ἄλλοις, ὥστε τὰ μὲν πάλαι μίση κινηθέντα διὰ τὸ παραχαράττειν ἔνια τῶν ἐθῶν καὶ τῆς βασιλείας ἐξαιρεθῆναι καὶ τοῦ παντὸς ἔθνους, ἀντικατάλλαγμα δὲ φαίνεσθαι
316 τὴν ἐν τῇ βοηθείᾳ τῶν δεινοτάτων φιλοτιμίαν. εὔκλεια δὲ καὶ παρὰ τῶν ἔξωθεν ἦν, καὶ δοκεῖ τὰ δυσχερῆ συμβῆναι μὲν αὐτῷ μείζω λόγου, κακώσαντα δὲ τὴν βασιλείαν οὐχ ἥκιστα πρὸς εὐδοξίαν ὠφελῆσαι· τὸ γὰρ ἐν ταῖς ἀπορίαις μεγαλόψυχον παρὰ δόξαν ἐπιδειξά-

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 432.

1 *συνκατειληφυιασ P 2 *καὶ om. V ἐξαναλωθέντων] om. V ἀναλωθέντων E *ἐρίων] ἔργων P 3 *τῶν om. LAMW *δ' FLAMVW 4 ἐπεβάλετο VE 5 διδοὺσ FLAMVW διδοὺσ τοῖς ἐν συρίᾳ tr. LAMW τοῦτο ME et ex corr. A *ὄνησεν W 6 *εὐστοχηθείσης — 7 γενέσθαι] *dum exinde gratiam sibi acquisisset* Lat εὐστοχηθείσης] εὐθὺσ τὲ χυθείσησ PFV ἀστοχηθείσησ E *εὐπορίαν P 7 ἀμητοῦ FLAME 8 *ἐπιφανέντοσ V ὑποφένοντοσ W *οὐχ] ὡσ οὐκ F 9 *ἐξέθρεψε (-εν A^{1}W) FLAMW *καὶ περιεποίησεν om. V Lat 10 *τούτω τῶ τρόπω V 11 *φιλοτιμίας καὶ om. V *καὶ om. P 12 *ὄντας om. P ὅτισ PW 13 εὑρέσθαι FL et ex corr. A 14 *ὅσοι P 16 *εἶχον V λογιζομένω FLAMVW 18 *ἀττηκοὺσ W τοῦ δὲ E 19 *μυρίοισ W δὲ FLAMVWE 21 *παρὰ om. V *πάλαι] ἄλλα V 22 ἐθνῶν PF καὶ om. Ernesti 23 καὶ om. PFLVWE 25 *ἦν om. L ἐδόκει FLAMW μείζονα FLM et ex corr. A μεῖζον A^{1}W 27 *ἐπιδεικνύμενοσ V

μενος ἀντιμετέστησε τοὺς πολλούς, ὡς ἐξ ὑπαρχῆς δοκεῖν οὐχ οἷον
ἡ πεῖρα τῶν πάλαι γεγενημένων, ἀλλ' οἷον ἡ μετὰ τῆς χρείας ἐπι-
μέλεια παρεστήσαιο.
3. Περὶ δὲ τὸν χρόνον ἐκεῖνον καὶ συμμαχικὸν ἔπεμψεν Καί- 317
σαρι πεντακοσίους ἐπιλέκτους τῶν σωματοφυλάκων, οὓς Γάλλος
Αἴλιος ἐπὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ἦγεν εἰς πολλὰ χρησίμους αὐτῷ
γενομένους. πάλιν οὖν αὐτῷ τῶν πραγμάτων πρὸς ἐπίδοσιν εὐθη- 318
νουμένων βασίλειον ἐξῳκοδόμει περὶ τὴν ἄνω πόλιν ὑπερμεγέθεις
οἴκους ἐγείρων καὶ κόσμῳ κατασκευάζων πολυτελεστάτῳ χρυσοῦ καὶ
λίθων καὶ περιαλειμμάτων * ὡς ἕκαστον αὐτῶν κλισίας μὲν ἔχειν
παμπόλλους ἄνδρας ὑποδέχεσθαι * κατὰ μέτρα δὲ καὶ τὰς προσ-
ηγορίας· ὁ μὲν γὰρ Καίσαρος, ὁ δὲ Ἀγρίππα κέκλητο. προσέλαβεν 319
δὲ καὶ γάμον αὐτῷ κινηθεὶς ἐξ ἐρωτικῆς ἐπιθυμίας μηδένα τοῦ κατὰ
τὴν οἰκείαν ἡδονὴν ζῆν ὑπολογισμὸν ποιούμενος. ἀρχὴ δ' αὐτῷ τῶν
γάμων ἐγένετο τοιάδε· Σίμων ἦν Ἱεροσολυμίτης υἱὸς Βοηθοῦ τινος 320
Ἀλεξανδρέως, ἱερεὺς ἐν τοῖς γνωρίμοις, εἶχεν δὲ θυγατέρα καλλί-
στην τῶν τότε νομιζομένην. ὄντος οὖν λόγου παρὰ τοῖς Ἱεροσολυ- 321
μίταις αὐτῆς τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ τῆς ἀκοῆς τὸν Ἡρώδη κεκινῆσθαι
συνέβαινεν, ὡς δὲ καὶ θεασάμενον ἡ τῆς παιδὸς ἐξέπληξεν ὥρα, τὸ
μὲν ἀπ' ἐξουσίας χρώμενον διατελεῖν ἅπαν ἀπεδοκίμαζεν ὑποπτεύων
ὅπερ ἦν, εἰς βίαν καὶ τυραννίδα διαβληθήσεσθαι, βέλτιον δ' ᾤετο
γάμῳ τὴν κόρην λαβεῖν. καὶ τοῦ Σίμωνος ὄντος ἀδοξοτέρου μὲν ἢ 322

§ 318 = bell. Iud. I 402.

PFLAMWE Lat Zonaras I p. 433.

1 *ἀντιμετέσησεν LW *πολλοὺς] ὄχλους FLAMVW *populum* Lat 3 παραστήσατο A¹ παρέστησε V 4 *ἔπεμψεν] ἐπέλειψεν P 6 **aelius gallus* Lat *αἴλλιοσ W *ἐπὶ] περὶ FLAMVW *ad* Lat *θάλατταν AMW 7 i. marg. *XII* Lat 8 *ἐξεκοδόμει L ἐξοικοδομεῖ W 10 λίθου ME *περιαλιμματων P περιαλειμμάτων an περιβλειμμάτων uoluerit V incertum ποικιλμάτων Ernesti ὡς — 11 προσηγορίας] *ut plures uiros ammiratione sui capere potuissent. secundum mensuram autem et appellationes eis imposuit* Lat hic et paullo infra post ὑποδέχεσθαι quaedam excidisse puto; nam dicendum fuit duo triclinia fuisse maxime insignia κλισίας] κλισια P ἐκκλησίασ L μὲν] μὲν οὖν F εἶχεν V 11 παμπόλουσ FV κατὰ] καὶ τὰ AMW fort. recte κατάμετρα FV 12 γὰρ om. W *προσελάμβανε (-νεν A¹W) FLAVW περιελάμβανε M 13 *αὐτῶ FMV et ex corr. A 14 απολογισμῶν P *τῶ γάμω P fort. recte 15 Βοηθοῦ] *bythi* Lat 16 ἀλεξανδρευσ P 17 *τῶν] τω P νομιζομένων FLAMVWE παρὰ om. V 18 αὐτῆς] περὶ αὐτῆσ V ἡρώδην FLMVW et ex corr. A κεκινῆσθαι τὸν ἡρώδην tr. V 19 *ἐξέπληττεν FLAMVW 20 ἀπ'] ἐπ' W ἀπ' ἐξουσίας] τῇ ἐξουσίᾳ Ernesti χρώμενοσ FAMVW χρόμενοσ L ἅπαν] ὅπως P ἀπεδοκίμαζε V 22 *ἀδοξωτέρου F

πρὸς οἰκειότητα, μείζονος δὲ ἢ καταφρονεῖσθαι, τὸν ἐπιεικέστερον
τρόπον μετῄει τὴν ἐπιθυμίαν αὔξων αὐτοὺς καὶ τιμιωτέρους ἀπο-
φαίνων· αὐτίκα γοῦν Ἰησοῦν μὲν τὸν τοῦ Φοαβιτος ἀφαιρεῖται τὴν
ἀρχιερωσύνην, Σίμωνα δὲ καθίστησιν ἐπὶ τῆς τιμῆς καὶ τὸ κῆδος
πρὸς αὐτὸν συνάπτεται.
323 4. Τελεσθέντος δ' αὐτῷ τοῦ γάμου προσκατεσκευάσατο φρού-
ριον ἐπὶ τῶν τόπων, ἐν οἷς ἐνίκα Ἰουδαίους, ὅτε τῆς ἀρχῆς ἐκ-
324 πεσόντος Ἀντίγονος ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἦν. τοῦτο δὲ τὸ φρού-
ριον ἀπέχει μὲν Ἱεροσολύμων περὶ ἑξήκοντα σταδίους, φύσει δὲ
ἐχυρὸν καὶ πρὸς κατασκευὴν ἐπιτηδειότατόν ἐστιν * ἐγγὺς ἐπιεικῶς
κολωνὸς εἰς ὕψος ἀνιὼν χειροποίητον, ὡς εἶναι μαστοειδῆς τὴν
περιφοράν, διείληπται δὲ κυκλοτερέσι πύργοις ὀρθίαν ἔχων ἄνο-
δον ξεσταῖς βαθμίσιν ἐξῳκοδομημένην εἰς διακοσίους. ἐντὸς δ'
αὐτοῦ καταγωγαὶ βασίλειοι πολυτελεῖς εἰς ἀσφάλειαν ὁμοῦ καὶ
325 κόσμον πεποιημέναι· περὶ δὲ τὴν βάσιν τοῦ λόφου διατριβαὶ
κατασκευῆς ἀξιοθεάτου τά τε ἄλλα καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ὑδά-
των, οὐ γὰρ οὗτος ὁ τόπος ἔσχηκεν, ἐκ μακροῦ καὶ διὰ πλειό-
νων ἀναλωμάτων πεποιημένης. τὰ δ' ἐπίπεδα περιῳκοδόμηται
πόλις οὐδεμιᾶς ἐλάσσων τὸν λόφον ἀκρόπολιν ἔχουσα τῆς ἄλλης
οἰκήσεως.
326 5. Πάντων δ' αὐτῷ προκεχωρηκότων εἰς δέον ὧν ἠλπίκει τὰς
μὲν ἐν αὐτῇ τῇ βασιλείᾳ ταραχὰς οὐδ' ὁπωσοῦν δι' ὑποψίας εἶχεν

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 433.

1 *πρὸσ οἰκτρότητα P *δ' W 2 αὐτοῦ LMW αὐτοῦ· A ἀπο-φαίνων] αὐτοὺσ ἀποφαίνων L 3 γοῦν] μὲν LV γὰρ i. ras. M *μὲν om. V sic τοῦ om. L φάβητοσ FMV Zon et ex corr. A φάβιτοσ A¹WE φάβη^τ L *foauetis* aut *fauetis* Lat φαυβῆ hypomnesticum Iosephi in Fabricii cod. pseudepigraph. uet. test. II p. 15 6 δὲ FLAMVW προκατεσκευάσατο E *τὸ φρούριον FLAMW 7 τὴν ἀρχὴν V 8 ἀντιγόνου E 9 ἀπεῖχε PFM στάδια FLAMW 10 *ὀχυρὸν VW et ex corr. L ἐστιν] ἔστι (-ἔστιν A¹W) γὰρ FAMVW ἔστιν δὲ L ἐπιεικὴς ed. pr. 11 μαστοειδῆ FLAMVWE et ut uid. Lat 12 *κυκλωτερέσι AVW *ἔχον V *ξεσταῖς — 13 διακοσίους] *ducentis gradibus aedificatum* Lat 13 *ἐξῳκοδομημένων P ἐξῳκοδομημένη F διακοσίασ AME σ' V δὲ E 17 οὐ γάρ — 18 πεποιημένης] *nam non ille locus proprias habuit aquas sed longe per plurimis sumptibus* (*per plurimos sumptus* coni) *deductas* Lat οὗτος] οὕτωσ AMW αὐτὸς coni *μακροῦ] μακροῦ (μικροῦ M) δὲ AMW *διὰ om. V 18 *πεποιημένησ, η (ante σ) i. ras. A πεποιημένασ W δὲ E 19 πόλις] πόλ^ω F πόλεωσ LAMVWE ἐλάσσων] PW ἐλάσσω FLAMVE ἀκρόπολισ E *ἔχοντα Hudson 21 i. marg. ιϛ' L δὲ VE *προσκεχωρηκότων P ὧν om. P 22 *μὲν] μὲν οὖν F *τῇ om. V *τῆσ βασιλείασ F

*ἑκατέρωθεν ὑπηκόους παραστησάμενος, φόβῳ μὲν ὢν ἀπαραίτητος
εἰς τὰς τιμωρίας, τὴν ἐπιμέλειαν δὲ ὢν μεγαλόψυχος ἐν ταῖς περι-
πετείαις εὑρίσκετο. περιεβάλλετο δὲ τὴν ἔξωθεν ἀσφάλειαν ὥσπερ* 327
*ἐπιτείχισμα καὶ τοῦτο τοῖς ἀρχομένοις ποιούμενος· πόλεσίν τε γὰρ
ὡμίλει δεξιῶς καὶ φιλανθρώπως καὶ τοὺς δυνάστας ἐθεράπευεν
εὐκαιρίαις ὧν ἑκάστους ἐδωρεῖτο μείζους τὰς χάριτας ἐμποιῶν καὶ
τὸ μεγαλόψυχον φύσει πρὸς τὴν βασιλείαν εὐπρεπὲς ἔχων, ὥστ'
αὐτῷ πάντα διὰ πάντων αὔξεσθαι πρὸς τὸ πλεῖον ἀεὶ προχωρούν-
των. ὑπὸ δὲ τῆς εἰς τοῦτο φιλοτιμίας καὶ τῆς θεραπείας, ἣν* 328
*ἐθεράπευεν Καίσαρα καὶ Ῥωμαίων τοὺς πλεῖστον δυναμένους, ἐκ-
βαίνειν τῶν ἐθῶν ἠναγκάζετο καὶ πολλὰ τῶν νομίμων παραχαράτ-
τειν, πόλεις τε κτίζων ὑπὸ φιλοτιμίας καὶ ναοὺς ἐγείρων, οὐκ ἐν
τῇ τῶν Ἰουδαίων, οὐδὲ γὰρ ἂν ἠνέσχοντο τῶν τοιούτων ἀπηγορευ-* 329
*μένων ἡμῖν ὡς ἀγάλματα καὶ τύπους μεμορφωμένους τιμᾶν πρὸς
τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον, τὴν δ' ἔξω χώραν καὶ τὰ πέριξ οὕτως
κατεσκευάζετο, Ἰουδαίοις μὲν ἀπολογούμενος μὴ καθ' αὑτὸν, ἀλλ'* 330
*ἐξ ἐντολῆς καὶ προσταγμάτων αὐτὰ ποιεῖν, Καίσαρι δὲ καὶ Ῥω-
μαίοις τὸ μηδὲ τῶν οἰκείων ἐθῶν ὅσον τῆς ἐκείνων τιμῆς ἐστοχά-
σθαι χαριζόμενος, αὐτὸς μέντοι τὸ σύμπαν αὑτοῦ στοχαζόμενος ἢ
καὶ φιλοτιμούμενος μείζω τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχῆς τοῖς αὖθις ὑπο-
λιπέσθαι. ὅθεν καὶ περὶ τὰς ἐπισκευὰς τῶν πόλεων ἐκεκίνητο καὶ
πλείστας εἰς τοῦτο τὰς δαπάνας ἐποιεῖτο.*

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 433.

1 *τοὺσ ὑπηκόουσ* E **παραστησόμενοσ* P *φόβῳ* — 3 *εὑρίσκετο*] *timore quidem quod esset ad poenam non mitis, diligentia uero, quod in necessitatibus magnanimus appareret* Lat *ὢν*] coni. *ὧν* codd., om. E 2 *τὰς* om. E *τὴν δὲ ἐπιμέλειαν ὧν πολὺσ μεγαλόψυχοσ* E *ἐπιμελείᾳ* coni *ὢν*] *ων* P, om. FLAMVW 3 *εὑρίσκεται* E *περιεβάλετο* FLV *περιβάλλεται* cod. Busb. E *δὲ* om. E **ὼσ περιτείχισμα* F 4 *καὶ*] *αὐτοῦ καὶ* FLAMVWE **τοῖσ ἀρχομένοισ τοῦτο* tr. V §§ 327—330 liberius transtulit Lat **τε*] *μὲν* FLAMVW 6 **ἐν εὐκαιρίαισ* V *ἀφ' ὧν* E *ἑκάστουσ, ου* corr. ut uid. ex *ω* L *ἑκάστοισ* AMVE **ἐδορεῖτο* L *μείζονασ* E 7 *εὐπρεπῶσ* FLAMVW *ὥστε* E 8 **διὰ πάντα* W *πλέον* FLAMV *προσχωρούντων* FLAMVW 10 **πλείστουσ* F *πλεῖστα* M 11 *ἐθνῶν* FA[1]WE[1] 13 *ἂν* om. PE **ἠνέσχετο* P 14 *τιμῇ* E 15 *δὲ* E **τὰ πέριξ*] *τὰσ πόλεισ* FLAMVW **οὕτω* W 16 **καθ{ε}αυτον* P 17 *αὐτὸ* W *ταῦτα* VE *καὶ* om. W 18 *τὸ*] *τῷ* WE **μηδὲν* V 19 *χαριζόμενος*] *προφασιζόμενος* Naber *αὐτοῦ* W *ὑπολείπεσθαι* FLAVW *ὑπολε{ι}ίπεσθαι* M, *γρ ὑπολιπέσθαι* i. marg. A *ὑπολείπεσθαι τοῖσ αὖθισ* tr. FAMW 21 *τὰσ ὑποσκευὰσ* P *τῆσ πο{λ}* V 22 *τοῦτον* W *τὰς* om. FLAMVW

331 6. Κατιδὼν δὲ καὶ πρὸς τῇ θαλάττῃ χωρίον ἐπιτηδειότατον
δέξασθαι πόλιν, ὃ πάλαι Στράτωνος ἐκαλεῖτο πύργος, τῇ τε δια-
γραφῇ μεγαλοπρεπῶς ἐπεβάλλετο καὶ τοῖς οἰκοδομήμασιν ἀνιστὰς
ἅπασαν οὐ παρέργως, ἀλλ' ἐκ λευκῆς πέτρας, καὶ διακοσμῶν καὶ
332 βασιλείοις πολυτελεστάτοις καὶ διαίταις πολιτικαῖς, τὸ δὲ μέγιστον
καὶ πλείστην ἐργασίαν παρασχόν, ἀκλύστῳ λιμένι, μέγεθος μὲν κατὰ
τὸν Πειραιᾶ, καταγωγὰς δ' ἔνδον ἔχοντι καὶ δευτέρους ὑφόρμους,
τῇ δὲ δομήσει περίβλεπτον, ὅτι μηδ' ἐκ τοῦ τόπου τὴν ἐπιτηδειό-
τητα τῆς μεγαλουργίας εἶχεν, ἀλλ' ἐπεισάκτοις καὶ πολλαῖς ἐξετε-
333 λειώθη ταῖς δαπάναις. κεῖται μὲν γὰρ ἡ πόλις ἐν τῇ Φοινίκῃ κατὰ
τὸν εἰς Αἴγυπτον παράπλουν Ἰόππης μεταξὺ καὶ Δώρων, πολι-
σμάτια ταῦτ' ἐστὶν παράλια δύσορμα διὰ τὰς κατὰ λίβα προσβολάς,
αἳ ἀεὶ τὰς ἐκ τοῦ πόντου θῖνας ἐπὶ τὴν ᾐόνα σύρουσαι καταγωγὴν
οὐ διδόασιν, ἀλλ' ἔστιν ἀναγκαῖον ἀποσαλεύειν τὰ πολλὰ τοὺς ἐμ-
334 πόρους ἐπ' ἀγκύρας. τοῦτο τὸ δυσδιάθετον τῆς χώρας διορθούμενος
καὶ περιγράψας τὸν κύκλον τοῦ λιμένος ἐφ' ὅσον ἦν αὔταρκες πρὸς
τῇ χέρσῳ μεγάλοις στόλοις ἐνορμεῖσθαι λίθους ὑπερμεγέθεις καθίει
εἰς τὸ βάθος εἰς ὀργυιὰς εἴκοσι. πεντήκοντα ποδῶν ἦσαν οἱ πλείους
τὸ μῆκος καὶ πλάτος οὐκ ἔλαττον δεκαοκτώ, βάθος δὲ ἐννέα, τούτων
335 δὲ οἱ μὲν μείζους οἱ δὲ ἐλάττους. ἡ δὲ ἐνδόμησις ὅσον ἦν † ἐβάλλετο

§ 331 = bell. Iud. I 408.

PFLAMVWELat

1 *καὶ om. V θαλάσση E 3 ἐπεβάλετο VWE 4 πᾶσαν E *ἀλλ' ἐκ] ἀλλὰ P ἀλλὰ ἐκ W *διακόσμων (κόσμων i. ras. V) FLAMV καὶ βασιλείοις] βασιλείοισ τε FLAMVW βασιλείοισ E 6 *παρασχὼν PFL^{1}W *λημένι P^1 7 *πείρεαια P πειραία, αι ex ε corr. F δὲ E δευτέρασ E 8 *δωμήσει A^1 et ex corr. P περιβλέπτω E μηδὲ WE τοῦ om. E 9 *ἐπισάκτοισ PV *ἐτελειώθη P ἐξετελειώθει W 11 ἰόπησ FE *δωρῶν FV 12 ταῦτα E ἐστὶν] ἐστι καὶ E 13 *ἀεὶ om. FLAMVW *πόντου] πολιτου P ἠϊόνα FLAMVWE 14 οὐ] οὐ μειλίχιον FLAMVWE *διδόασιν ex δίδουσιν corr. P 15 ἀγκύραισ PFLVE δυσδυάθετον P δύσθετον FLAMVWE 16 *καὶ περιγράψας] *descripsit* Lat καὶ περιέγραψε ed. pr. *τὸν] τὴν W *ἐφ' ὅσον] ὁπόσον AMW 17 *στύλοισ M λίθους — 18 εἴκοσι] *lapides ingentes in altum ulnis uiginti quinque deponens* Lat καθίει] Hudson καθεὶσ P καθιεὶσ FLAMVWE 18 *εἰς (ante τὸ) om. FLAMVW *εἰς] ἐπ' coni. ex bell. Iud. § 411 *ὀργυίασ LAM *πεντήκοντα om. F *οἱ πλείουσ ν' ποδῶν ἦσαν tr. V 19 *πλάτουσ L^{1}A^{1}W *ἐλάττουσ FLV *δεκαοκτώ] δεκαιοκτω P ὀκτωκαίδεκα FL ιη̄ AMV δέκα bell. Iud. *βάθουσ W δὲ om. E 20 *δὲ] δ' F, om. LAMVW *ἡ] οἱ F ἐνδόμησισ A^1 et ex corr. P ὅσον ἦν] ὅσην FLAMVWE *ἐνεβάλλετο FL ἐνεβάλετο AMV ἐνβάλετο W, cf. bell. Iud. 412

κατὰ τῆς θαλάσσης διακοσίους πόδας. τούτων τὸ μὲν ἥμισυ προ-
βέβλητο κυματωγαῖς, ὡς ἀπομάχεσθαι περικλώμενον ἐκεῖ τὸν κλύ-
δωνα· προκυμία γοῦν ἐκαλεῖτο· τὸ δὲ λοιπὸν περιεῖχεν λίθινον
τεῖχος πύργοις διειλημμένον, ὧν ὁ μέγιστος Δρούσιον ὀνομάζε- 336
ται, πάνυ καλόν τι χρῆμα, τὴν προσηγορίαν εἰληφὼς ἀπὸ Δρούσου
τοῦ Καίσαρος προγόνου τελευτήσαντος νέου. ψαλίδες δὲ ἐμπε- 337
ποίηνται συνεχεῖς καταγωγαὶ τοῖς ναυτίλοις, τὸ δὲ πρὸ αὐτῶν ἀπό-
βασις πλατεῖα κύκλῳ περιεστεφάνωκεν τὸν πάντα λιμένα, περίπατος
τοῖς ἐθέλουσιν ἥδιστος. ὁ δ᾽ εἴσπλους καὶ τὸ στόμα πεποίηται
πρὸς βορέαν ἀνέμων αἰθριώτατον. βάσις δὲ τοῦ περιβόλου παντὸς 338
ἐν ἀριστερᾷ μὲν εἰσπλεόντων πύργος νενασμένος ἐπὶ πολὺ στερρῶς
ἀντέχειν, κατὰ δεξιὰν δὲ δύο λίθοι μεγάλοι καὶ τοῦ κατὰ θάτερα
πύργου μείζους, ὀρθοὶ καὶ συνεζευγμένοι. περίκεινται δὲ ἐν κύκλῳ 339
τὸν λιμένα λειοτάτου λίθου κατασκευῇ συνεχεῖς οἰκήσεις κἂν τῷ
μέσῳ κολωνός τις, ἐφ᾽ οὗ νεὼς Καίσαρος ἄποπτος τοῖς εἰσπλέουσιν
ἄγαλμά τε τὸ μὲν Ῥώμης, τὸ δὲ Καίσαρος· ἥ τε πόλις αὐτὴ Και-
σάρεια καλεῖται καλλίστης καὶ τῆς ὕλης καὶ τῆς κατασκευῆς τετυχη-
κυῖα. τὰ δ᾽ ὑπ᾽ αὐτὴν ὑπόνομοί τε καὶ λαῦραι πραγματείαν οὐκ 340
ἐλάττω τῶν ὑπερῳκοδομημένων ἔχουσαι. τούτων αἱ μὲν κατὰ σύμ-
μετρα διαστήματα φέρουσιν εἰς τὸν λιμένα καὶ τὴν θάλατταν, μία

§ 335 = bell. Iud. I 412.

PFLAMVWE Lat

1 *κατὰ — πόδας om. W *θαλάττησ FLAV εἰσ διακοσίουσ E *σ̄ (διακόσιοι M) πόδεσ AM 2 κυματωγαῖς] Coccejі κυματωσαισ P ταῖσ κυμαγωγαῖσ AW ταῖσ κυμαγωγίαισ FLMVE et i. marg. A *κλύδονα L 3 προκυμάτια FLAMW προθυμία E προκυμάτια — ἐκαλεῖτο] s. F om. V γοῦν] γὰρ E 4 Δρούσιον] δροῦσοσ FLAMVWE Lat δρουσίων bell. Iud. codd. deteriores 6 *προγόνου] priuigno Lat *ἐνπεποίηνται P ἐνεπεποίηντο FLAMW ἐνεποίην̄ V 7 *καταγωγα P 8 *πλατεῖ V *περιπλάτοσ F 9 *θέλουσιν FLAMVW εἰληθεροῦσιν Naber τὸ om. E 10 *βορέαν] βορρὰν (βορὰν F[1]) ὅσ FLAMVW ἄνεμον ex corr. E αἰθριώτατοσ FAMVW αἰθριότατοσ L αἰθριώτατα E 11 νενασμένος] ἐναγμένοσ F νεναγμένοσ LE νεναμένοσ (s. m. 2 ἤγουν ναστὸσ) V περιηγμένοσ AMW •••ἠγμένοσ i. marg. A *στερῶσ W 12 *λίθοι om. W *τοῦ καθ᾽ ἑκάτερα FLAMVW 13 καὶ] δὲ καὶ FLAMVWE *συνεζευγμέναι, εξ i. ras. A *δ᾽ FLAMW *ἐν om. V 14 λιοτάτου PL λειότητι E κατασκευῇ VE κατασκευῆσ LAMW κἂν] καὶ E κἂν — 17 καλλίστης adrasa ideoque i. marg. iterata m. 2 L 15 καίσαρα (s. m. οσ) V 16 ἄγαλμά τε] ἔχων ἀγάλματα FLAMVWE *habens statuas* Lat αὐτη P αὕτη LA[1]W 17 *καλλίστη P καλῆσ V *καὶ om. V *τῆς om. FLAMW *τῆς om. FLAMVW 18 ὑπ᾽ αὐτῆσ P 19 ὑπεροικοδομημένων P 20 μία] δια P

δ' ἐγκαρσία πάσας ὑπέζωκεν, ὡς τούς τε ὄμβρους εὐμαρῶς καὶ τὰ
λύματα τῶν οἰκητόρων συνεκδίδοσθαι τήν τε θάλατταν, ὅταν ἔξωθεν
341 ἐπείγηται, διαρρεῖν καὶ τὴν σύμπασαν ὑποκλύζειν πόλιν. κατεσκεύα-
ζεν δ' ἐν αὐτῇ καὶ θέατρον καὶ πρὸς τῷ νοτίῳ τοῦ λιμένος ὄπισθεν
ἀμφιθέατρον πολὺν ὄχλον ἀνθρώπων δέχεσθαι δυνάμενον καὶ κεί-
μενον ἐπιτηδείως ἀποπτεύειν εἰς τὴν θάλασσαν. ἡ μὲν δὴ πόλις
οὕτως ἐξετελέσθη δωδεκαετεῖ χρόνῳ καὶ ταῖς ἐργασίαις οὐκ ἐγκα-
μόντος καὶ ταῖς δαπάναις ἐπαρκέσαντος τοῦ βασιλέως.
342 X. 1. Ἐπὶ τοιούτοις δὲ ὢν καὶ τῆς Σεβαστῆς ἤδη πεπολισμένης
ἔγνω τοὺς παῖδας αὐτοῦ πέμπειν εἰς Ῥώμην Ἀλέξανδρον καὶ Ἀρι-
343 στόβουλον, συντευξομένους Καίσαρι. τούτοις ἀνελθοῦσιν καταγωγὴ
μὲν ἦν Πολλίωνος οἶκος ἀνδρὸς τῶν μάλιστα σπουδασάντων περὶ
τὴν Ἡρώδου φιλίαν, ἐφεῖτο δὲ κἂν τοῖς Καίσαρος κατάγεσθαι· καὶ
γὰρ ἐξεδέξατο μετὰ πάσης φιλανθρωπίας τοὺς παῖδας· καὶ δίδωσιν
Ἡρώδῃ τὴν βασιλείαν ὅτῳ βούλεται βεβαιοῦν τῶν ἐξ αὐτοῦ γεγο-
νότων, καὶ χώραν ἔτι τόν τε Τράχωνα καὶ Βαταναίαν καὶ Αὐρα-
344 νῖτιν· ἔδωκεν δὲ διὰ τοιαύτην αἰτίαν παραλαβών. Ζηνόδωρός τις
ἐμεμίσθωτο τὸν οἶκον τὸν Λυσανίου. τούτῳ τὰ μὲν κατὰ τὰς προσ-
όδους οὐκ ἤρκει, τὰ λῃστήρια δὲ ἔχων ἐν τῷ Τράχωνι πλείω τὴν
πρόσοδον ἔφερεν· οἰκοῦσι γὰρ ἄνδρες ἐξ ἀπονοίας ζῶντες τοὺς
τόπους, οἳ τὰ Δαμασκηνῶν ἐλῄζοντο, καὶ Ζηνόδωρος οὔτ' εἶργεν

§ 342 cf. bell. Iud. I 435; § 344 sq. = bell. Iud. I 398.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 434. Exc de legationibus.

1 δὲ FLAMVW ενκαρσία PF 2 συνδίδοσθαι W ἔξωθεν, ἐξ i. ras. M 3 ἐπιγηται, η ex ει corr. P ἐπιγένηται FLAMVW διαιρεῖν P κατεσκεύασε (-σεν A¹W) FLAMVW 4 ἐν om. FLAMVW θέατρον] P Lat θέατρον ἐκ πέτρασ FLAMVW 6 θάλατταν FLAMVW 7 *δωδεκαετῆ V, uide XVI 136 8 κατεπαρκέσαντοσ AM 9 *τούτοισ F ἤδη om. P 10 *ἔγνω inc. Exc *ἀριστόβουλον καὶ ἀλέξανδρον tr. P 11 συντευξαμένουσ L συνεντευξομένουσ M ἐντευξομένουσ E 12 ἦν] ἦν ὁ FLAMVWE Exc πολλίωνοσ E¹ παλλίωνοσ Exc Πωλίωνος Bekker *μάλλιστα L 13 φιλίαν] βασιλείαν E Exc καὶ] οὐ E 14 ἐδέξατο FLAMVWE Exc *καὶ — 17 παραλαβών] *pollicitus licentiam herodi praestare quem uellet sibi successorem relinquere insuper et prouinciam trachonem et bataniam uel auranitem ei concessit huiusmodi occasione* Lat *δίδωσιν] δωσειν P 15 *τὴν] τήν τε FA¹W Exc fort. recte 16 *ἔτι] επι P ἔτι προστίθησι coni τε] τε ἐπὶ W *τράρχωνα L *βατανιαιαν P βαταναία L βεταναίαν Exc αὐρανίτην LW ἀβρανῖτιν VE 17 δὲ om. FLAMVWE Exc fort. recte παραλαβών om. WE Exc 18 ἐμεμίσθοτω W ἐμισθώσατο E τὸν] τοῦ FAMVWE *τοῦτο L *τὰ om. F *προσώδουσ L 19 τὰ om. E 20 *ἔφερε F *ἐξ ἀπονοίας ζῶντες om. W 21 *δαμασηκανῶν λελῄζοντο Exc ἐλῄζοντο codd. E, corr. Bekker οὔτε FAMW Exc ἦργεν ex corr. L

αὐτός τε τῶν ὠφελειῶν ἐκοινώνει. κακῶς δὲ πάσχοντες οἱ πλη- 345
σιόχωροι Οὐάρρωνος κατεβόων τοῦ τότε ἡγεμονεύοντος καὶ γράφειν
ἠξίουν Καίσαρι τοῦ Ζηνοδώρου τὴν ἀδικίαν. Καῖσαρ δὲ ἀνενεχθέν-
των τούτων ἀντέγραφεν ἐξελεῖν τὰ ληστήρια τήν τε χώραν Ἡρώδῃ
προσένειμεν, ὡς διὰ τῆς ἐπιμελείας τῆς ἐκείνου μηκέτ᾽ ἂν ὀχληρῶν
τῶν περὶ τὸν Τράχωνα γενησομένων τοῖς πλησίον· οὐδὲ γὰρ ῥᾴδιον 346
ἦν ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἐν ἔθει τὸ λῃστεύειν πεποιημένους καὶ βίον οὐκ
ἄλλοθεν ἔχοντας· οὔτε γὰρ πόλεις αὐτοῖς οὔτε κτήσεις ἀγρῶν, ὑπο-
φυγαὶ δὲ κατὰ τῆς γῆς καὶ σπήλαια καὶ κοινὴ μετὰ τῶν βοσκημά-
των δίαιτα. μεμηχάνηνται δὲ καὶ συναγωγὰς ὑδάτων καὶ προπαρα-
σκευὰς σιτίων αἳ δύνανται πλεῖστον ἐξ ἀφανοῦς ἀντέχειν. αἵ γε 347
μὴν εἴσοδοι στεναὶ καὶ καθ᾽ ἕνα παρερχομένων, τὰ δ᾽ ἔνδον ἀπί-
στως μεγάλα πρὸς εὐρυχωρίαν ἐξειργασμένων· τὸ δ᾽ ὑπὲρ τὰς
οἰκήσεις ἔδαφος οὐχ ὑψηλόν, ἀλλ᾽ οἷον ἐξ ἐπιπέδου. πέτρα δὲ τὸ
σύμπαν σκληρὰ καὶ δύσοδος, εἰ μὴ τρίβῳ χρῷτό τις ἐξ ὁδηγίας·
οὐδὲ γὰρ αὗται κατ᾽ ὀρθὸν ἀλλὰ πολλὰς ἕλικας ἐξελίττονται. τού- 348
τοις ἐπειδὴ τῶν εἰς τοὺς πλησίον κακουργημάτων ἐκωλύοντο, καὶ
κατ᾽ ἀλλήλων ἦν ὁ τῆς λῃστείας τρόπος, ὡς μηδὲν ἀνομίας ἐν τούτῳ
λελεῖφθαι. λαβὼν δὲ τὴν χάριν Ἡρώδης παρὰ Καίσαρος καὶ παρελ-
θὼν εἰς τὴν χώραν ὁδηγῶν ἐμπειρίᾳ τούς τε πονηρευομένους αὐτῶν
κατέπαυσεν καὶ τοῖς πέριξ ἄδειαν τὴν εἰρήνην παρέσχεν.

2. *Ὁ δὲ Ζηνόδωρος ἀχθόμενος πρῶτον μὲν ἐπὶ τῇ τῆς ἐπαρχίας* 349
ἀφαιρέσει, μᾶλλον δὲ καὶ φθόνῳ τὴν ἀρχὴν Ἡρώδου μετειληφότος,

---

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 434. Exc de legationibus.

1 *αὐτός τε*] *οὔτε* AM om. W *καὶ αὐτὸσ* V *αὐτοὺσ οὔτε* Exc. *γρ αὐτόσ τε τῶν ὠφελειῶν ἐκοινώνει* i. marg. A **πάσχοντεσ*, *εσ* ex *οσ* corr. V **πλησιόχοροι* L 2 *Οὐάρρωνος*] *τοῦ τράχωνοσ* AMEExc *οὐάρωνοσ* VW; cf. bell. Iud. § 398 **ἡγεμόνοσ* M 3 *δὲ*] *δὴ* E 4 **ἀντέγραψεν* coni **τε*] *δὲ* FLAMVW

5 **προσνέμειν* FLAMVW *deputari* Lat *μηκέτι* Exc *οὐκέτι* E litt. *ἂν* — 8 *ἀγρῶν* repicta man. 2 L **ὀχληρὸν* M 6 **τράχωνα*, *χ* ex *γ* corr. F 7 **ἐν ἔθει*] *ἐνεθεικα* P **τὸ*] *τῶ* et i. marg. m. 2 *ἐν ἔθει τὸ* L *βίον*] *οἷον* P

8 *ἔχοντας* fin. Exc *πόλισ* FLAMVW *κτῆσισ* FLAMVW *ἀγρῶν*] *ἀγρῶν* (*ἀγορῶν* F) *ὑπῆρχε* (-*χεν* AM) FLAMVW *ὑποφυγαὶ*] *φυγαὶ* (*φ* ex *ν* corr. L) FLVW 9 *τῆς* om. M 10 *προσκευὰσ* V 11 *αἳ*] *καὶ* FLAMVW et ut uid. Lat *αἵ*] *εἴ* L 12 *μὴν*] *μὲν* P 13 *πρὸς*] *καὶ πρὸσ* FLAMVW *εὐρυχορίαν* L *ἐξειργασμένα* FLAMVW 14 *ἐξ*] *ουκ ἐξ* P *πέτρασ* P 15 *σκληρια* P *καὶ δύσοδος*] i. marg. *γρ ἐν ἄλλοισ καὶ δυσοδίαν ἔχουσα συνεχέσιν ἑλιγμοῖσ* A *δύσωδοσ* P 16 *ἐξαλλάττονται* LV *ἐξαλάττονται*, i. marg. ***ελίττονται* F 17 *καὶ* om. V fort. recte 18 *ἀλλήλων*] *ἄλλων* P *ἐν τοῦτο* L 20 **χώραν*] *prouinciam trachorum* Lat **ὠδηγῶν* L **ἐμπειρίαι* P 21 **τοῖς*] *τοὺσ* F *ἀδεᾶ* E *εἰρημένην* E 22 **ἐπαρχείασ* P 23 **φθόνω δὲ καὶ μᾶλλον* tr. M *φθονῶν* E

ἀνῆλθεν εἰς Ῥώμην κατηγορήσων αὐτοῦ. κἀκεῖνος μὲν ἄπρακτος
350 *ἀναστρέφει. πέμπεται δ' Ἀγρίππας τῶν πέραν Ἰονίου διάδοχος*
Καίσαρι· καὶ τούτῳ περὶ Μιτυλήνην χειμάζοντι συντυχὼν Ἡρώδης,
ἦν γὰρ εἰς τὰ μάλιστα φίλος καὶ συνήθης, πάλιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν
351 *ἀνέστρεφεν. Γαδαρέων δέ τινες ἐπ' Ἀγρίππαν ἦλθον κατηγοροῦντες*
αὐτοῦ, καὶ τούτους ἐκεῖνος οὐδὲ λόγον αὐτοῖς δοὺς ἀναπέμπει τῷ
βασιλεῖ δεσμίους. οἵ τε Ἄραβες καὶ πάλαι δυσμενῶς ἔχοντες πρὸς
τὴν ἀρχὴν τὴν Ἡρώδου διεκεκίνηντο καὶ στασιάζειν ἐπεχείρουν αὐτῷ
352 *τὰ πράγματα τότε καὶ μετ' αἰτίας, ὡς ἐδόκουν, εὐλογωτέρας· ὁ γὰρ*
Ζηνόδωρος ἀπογινώσκων ἤδη τῶν καθ' αὑτὸν ἔφθη τῆς ἐπαρχίας
μέρος τι τὴν Αὐρανῖτιν αὐτοῖς ἀποδόσθαι ταλάντων πεντήκοντα.
ταύτης ἐμπεριεχομένης τῇ δωρεᾷ Καίσαρος ὡς μὴ δικαίως ἀφαι-
ρούμενοι διημφισβήτουν, πολλάκις μὲν ταῖς καταδρομαῖς καὶ τῷ
353 *βιάζεσθαι θέλειν, ἄλλοτε δὲ καὶ πρὸς δικαιολογίαν ἰόντες. ἀνέπει-*
θον δὲ καὶ τοὺς ἀπόρους τῶν στρατιωτῶν καὶ δυσμενεῖς, ἦσαν δ'
ἐπελπίζοντες ἀεὶ καὶ πρὸς τὸν νεωτερισμὸν ἐνδιδόντες, ᾧ μάλιστα
χαίρουσιν οἱ κακῶς πράττοντες τῷ βίῳ. ταῦτα δὲ ἐκ μακροῦ πραττ-
όμενα γινώσκων Ἡρώδης ὅμως οὐκ εἰς τὸ δυσμενές, ἀλλ' ἐξ ἐπι-
λογισμοῦ παρηγόρει ταῖς ταραχαῖς οὐκ ἀξιῶν ἀφορμὰς ἐνδιδόναι.
354 3. *Ἤδη δ' αὐτοῦ τῆς βασιλείας ἑπτακαιδεκάτου προελθόντος*
ἔτους Καῖσαρ εἰς Συρίαν ἀφίκετο. καὶ τότε τῶν Γάδαρα κατοικούν-
των οἱ πλεῖστοι κατεβόων Ἡρώδου βαρὺν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτάγμασιν
355 *καὶ τυραννικὸν εἶναι. ταῦτα δὲ ἀπετόλμων μάλιστα μὲν ἐγκειμένου*
καὶ διαβάλλοντος αὐτὸν Ζηνοδώρου καὶ παρασχόντος ὅρκους, ὡς
οὐκ ἐγκαταλείψει μὴ πάντα τρόπον ἀφελέσθαι μὲν τῆς Ἡρώδου

PFLAMVWELat

2 *ὑποστρέφει* E *δὲ* FLAMVWE 3 **Καίσαρι* om. W **τοῦτο* L **μιτυλίνην* PW *μητυλίνην* L 4 **εἰσ τὴν ἰουδαίαν πάλιν* tr. V *ἰδουμαίαν* E 5 **ἀναστρέφει* FLAMVW 6 **αὐτοῦ*] *ἡρώδου* FLAMVW Lat 7 **οἵ*] *ὅν* W 8 *τὴν* (ante *Ἡρ.*) om. E 9 **τότε* — 19 *ἐνδιδόναι* om. V *μετὰ* FLAMWE **εὐλογοτέρασ* P **ὁ*] *οὐ* W 11 **τι*] *ὅτι* P **τὴν Αὐρανῖτιν*] *auranitidis* Lat *αὐρανίτην* P[1]W **αὐτοῖς* om. P Lat 12 **δορεᾶ* L 13 **τῷ*] *τὸ* FLW 14 *δὲ* om. E **ἀνέπιθον* A 15 *καὶ δυσμενεῖς* om. E *δ'*] *δὲ* E, om. FLAMW 16 **ἐφελπίζοντεσ* P *ἐλπίζοντεσ* FLAMW **αἰεὶ* FLAM **ᾧ*] *ὅ* FL 17 *τῷ*] *ἐν τῷ* E **δὲ*] *δ'* L, om. FAMW **πραττόμενα* om. W Lat 19 **παρηγορεῖ* AM **ἐξιῶν* P **ἀφορμὰσ*, *ἀσ* i. ras. M 20 *δ'*] om. F *δὲ* E **τῇ βασιλείᾳ* FAMW **ιζ'* V *προσελθόντοσ* W *παρελθόντοσ* VE 21 **γαδάρων* F 22 **οἱ* [β]*πλεῖστοι* [α]*κατοικούντων* tr. F 23 **μάλλιστα* L 24 *διαβάλλοντος αὐτὸν*] *διακινοῦντοσ αὐτοὺσ* E *ὅρκον* E *ὡς* — 397, 1 *Καίσαρος*] *nullatenus eos relinquere usque quo ab herodis eos imperio auferret* Lat 25 **ἐνκαταληψειν* P *ἐγκαταλείψειν* AMW **ἀφελέσθαι*] *ἀφεσθαι* P

βασιλείας, προσθήσειν δὲ τῇ διοικήσει τῇ Καίσαρος. τούτοις ἀνα- 356
πεισθέντες οἱ Γαδαρεῖς οὐ μικρὰν καταβοὴν ἐποιήσαντο θράσει
τοῦ μηδὲ τοὺς ὑπὸ Ἀγρίππα παραδοθέντας ἐν τιμωρίᾳ γενέσθαι
διιέντος Ἡρώδου καὶ μηδὲν κακὸν εἰργασμένου· καὶ γὰρ εἴ τις καὶ
ἄλλος ἐδόκει δυσπαραίτητος μὲν ἐπὶ τοῖς οἰκείοις, μεγαλόψυχος δὲ
ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἁμαρτόντας ἀφιέναι. κατηγορούντων οὖν ὕβρεις 357
καὶ ἁρπαγὰς καὶ κατασκαφὰς ἱερῶν ὁ μὲν Ἡρώδης ἀταρακτήσας
ἕτοιμος ἦν εἰς τὴν ἀπολογίαν, ἐδεξιοῦτο δὲ Καῖσαρ αὐτὸν οὐδὲν
ὑπὸ τῆς ταραχῆς τοῦ πλήθους μεταβαλὼν τῆς εὐνοίας. καὶ κατὰ 358
μὲν τὴν πρώτην ἡμέραν οἱ περὶ τούτων ἐρρέθησαν λόγοι, ταῖς δ'
ἑξῆς οὐ προῆλθεν ἡ διάγνωσις· οἱ γὰρ Γαδαρεῖς ὁρῶντες τὴν ῥοπὴν
αὐτοῦ τε Καίσαρος καὶ τοῦ συνεδρίου καὶ προσδοκήσαντες ὅπερ
ἦν εἰκὸς ἐκδοθήσεσθαι τῷ βασιλεῖ, κατὰ φόβον αἰκίας οἱ μὲν ἀπ-
έσφαττον αὑτοὺς ἐν τῇ νυκτί, τινὲς δὲ καθ' ὕψους ἠφίεσαν, ἄλλοι
δ' εἰς τὸν ποταμὸν ἐμπίπτοντες ἑκοντὶ διεφθείροντο. ταῦτα δὲ 359
ἐδόκει κατάγνωσις τῆς προπετείας καὶ ἁμαρτίας, ἔνθεν οὐδὲ μελ-
λήσας ὁ Καῖσαρ ἀπέλυεν τῶν αἰτιῶν Ἡρώδην. ἐπισυμπίπτει δὲ
οὐ μέτριον εὐτύχημα τοῖς ἤδη γεγονόσιν· ὁ γὰρ Ζηνόδωρος ῥαγέν-
τος αὐτῷ τοῦ σπλάγχνου καὶ πολλοῦ κατὰ τὴν ἀσθένειαν ὑποχω-
ροῦντος αἵματος ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας ἐκλείπει τὸν βίον. Καῖσαρ 360
δὲ καὶ τὴν τούτου μοῖραν οὐκ ὀλίγην οὖσαν Ἡρώδῃ δίδωσιν, ἣ
μεταξὺ τοῦ Τράχωνος ἦν καὶ τῆς Γαλιλαίας, Οὐλάθαν καὶ Πανιάδα
καὶ τὴν πέριξ χώραν. ἐγκαταμίγνυσιν δ' αὐτὴν τοῖς ἐπιτροπεύουσιν

§ 359 = bell. Iud. I 400; § 360 = bell. Iud. I 399.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 434.

1 **προσθήσειν* uix sanum *τῇ Καίσαρος*] E *τοῦ καίσαρος* codd 2 **γα* δῶ V *γαδαρηνοὶ* ed. pr. **οὐ* om. V 3 *τοῦ*] *τοὺς* V *ὑπ'* FLV 4 *διιέντος*] *διειεντος* P *διαφέντος* FAMV *διαφέροντος* LW *εἴ* — 15 *ταῦτα δὲ* m. 2 repicta in L *καὶ* om. FLAMVW 5 *μὲν* om. F 7 **ἀταρακτήσας*] *ἀγανακτήσας* L² *indignatus* Lat 10 **πρώτην*] *α'* V *τοῦτον* F *ἐρήθησαν* F *ἐρρήθησαν* LE *ἐρρέθησαν* A **οἱ λόγοι* W *δὲ* E 11 *οὐ*] *οὐκέτι* FLAMVWE *nulla* Lat **ἡ* om. FLAMVW **γαδαρέοι* L² *ῥοπὴν*] *ὁρμὴν* E 12 *τε*] *καὶ τὴν τοῦ* E **συνεδρείου* P 13 **κατὰ*] *διὰ* L 14 **αὐτοὺς ἀπέσφαττον* tr. AMW *αὐτοὺς* FLWE **νυκτὶ* om. V **ἀφίεσαν* V 15 *δὲ* E *τὸν*] om. LE *τὴν* V 16 *τῆς*] *εἶναι τῆς* FLAMVWE et ut uid. Lat *ἔνθεν*] *ὅθεν* E haud male *μελήσας* FAVW *ἀμελήσας* M 17 **ἀπέλυε* V *ἀπέλυσεν* W fort. recte 18 **οὐ* om. P **ἐντύχημα* P 19 **αὐτοῦ* F 20 **τὸν* i. ras. A 21 **Ἡρώδῃ*] *ἡρώδη δὲ* L 22 **καὶ τῆς γαλιλαίας ἦν* tr. V *Οὐλάθαν* — 23 *χώραν* om. E *ουλαθαν* P *οὐλάνθαν* FLAMW cf. XVII 24 *Πανειάδα* coni 23 **ἐνκαταμίγνυσιν* P **ἐγκαταμίγνυσιν* — 398, 1 *ἐντειλάμενος*] *permisceri autem eum et procuratoribus syriae praecepit* Lat *δὲ* E *αὐτὴν*] *αὐτὸν* FLAMVWE Lat uix recte; lacuna statuenda uid. *τοῖς*] *καὶ τοῖς* LVE

τῆς Συρίας ἐντειλάμενος μετὰ τῆς ἐκείνου γνώμης τὰ πάντα ποιεῖν.
361 *τό τε σύνολον εἰς τοῦτο προῆλθεν εὐτυχίας, ὥστε δύο τούτων τὴν*
ἀρχὴν Ῥωμαίων διεπόντων τοσήνδε τὸ μέγεθος οὖσαν, Καίσαρος
καὶ μετ᾽ αὐτὸν Ἀγρίππου, κατὰ τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν Καῖσαρ
μὲν οὐδένα μετὰ Ἀγρίππαν Ἡρώδου προετίμησεν, Ἀγρίππας δὲ
362 *μετὰ Καίσαρα πρῶτον ἀπεδίδου φιλίας τόπον Ἡρώδῃ. τοσαύτης*
δὲ ἐχόμενος παρρησίας τῷ μὲν ἀδελφῷ Φερώρᾳ παρὰ Καίσαρος
ᾐτήσατο τετραρχίαν αὐτὸς ἀπονείμας ἐκ τῆς βασιλείας πρόσοδον
ἑκατὸν ταλάντων, ὡς εἰ καί τι πάσχοι, τὰ κατ᾽ ἐκεῖνον ἀσφαλῶς
363 *ἔχειν καὶ μὴ τοὺς υἱεῖς αὐτῆς κρατεῖν. Καίσαρα δ᾽ ἐπὶ θάλατταν*
προπέμψας ὡς ἐπανῆκεν, ἐν τῇ Ζηνοδώρου περικαλλέστατον αὐτῷ
364 *ναὸν ἐγείρει πέτρας λευκῆς πλησίον τοῦ Πανίου καλουμένου. σπή-*
λαιον ἐν ὄρει περικαλλές ἐστιν, ὑπ᾽ αὐτὸ δὲ γῆς ὀλίσθημα καὶ
βάθος ἀπερρωγὸς ἄβατον ὕδατος ἀκινήτου πλέον, καθύπερθε δ᾽
ὄρος παμμέγεθες, ὑπὸ δὲ τὸ σπήλαιον ἀνατέλλουσιν αἱ πηγαὶ τοῦ
Ἰορδάνου ποταμοῦ. τοῦτον ἐπισημότατον ὄντα τὸν τόπον καὶ τῷ
ναῷ προσεκόσμησεν, ὃν ἀφιέρου Καίσαρι.
365 4. *Τότε καὶ τὸ τρίτον μέρος ἀφῆκε τῶν φόρων τοῖς ἐν τῇ βασι-*
λείᾳ, πρόφασιν μὲν ὡς ἀναλάβοιεν ἐκ τῆς ἀφορίας, τὸ δὲ πλέον
ἀνακτώμενος ἔχοντας δυσμενῶς· κατὰ γὰρ τὴν ἐξεργασίαν τῶν τοιού-
των ἐπιτηδευμάτων ὡς ἂν λυομένης αὐτοῖς τῆς εὐσεβείας καὶ μετα-
πιπτόντων τῶν ἐθῶν χαλεπῶς ἔφερον, καὶ λόγοι δὲ πάντων ἐγί-
366 *νοντο παροξυνομένων ἀεὶ καὶ ταραττομένων. ὁ δὲ καὶ πρὸς τὸ*
τοιοῦτον πολλὴν τὴν ἐπιμέλειαν ἐπῆγεν, ἀφαιρούμενος μὲν τὰς
εὐκαιρίας, ἐπιτάττων δ᾽ ἀεὶ γίνεσθαι πρὸς τοῖς πόνοις, ἦν δ᾽ οὔτε

---

§ 361 = bell. Iud. I 400; § 363 = bell. Iud. I 404.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 434.

1 *τὰ* om. E 2 **σύνολον*] *οὖν ὅλον* W 3 *ῥωμαίων ἀρχὴν* tr. FLVE **τοσήνδε*] *τόσην* P 4 *ἀγρίππα* FLVE 5 *μετ᾽* FLVE *μετά γ᾽* coni 6 **πρῶτον* — *Ἡρώδῃ* om. V **τρόπον* P **τοιαύτησ* V *tanta* Lat 7 *δ᾽* E 8 **ἠτίσατο* P **πρόσωδον* L 9 **πάσχει* L 10 **υἱοὺσ* FLAMVW *αὐτῆς*] *αὐτοῦ* FLAMVWE Lat *δὲ* E 11 *ἐπανῆγεν* E *περικαλέστατον* E 12 **Πανίου*] *paniada* Lat *Πανείου* coni monente Hudsono 13 *περικαλλές ἐστιν*] *περικαλέσεσιν* W *περικαλέσ* E¹ **ἐστι* V **ὑπ᾽ αὐτῷ* FLAMVW 14 *ἄβατον*] *ἄφατον* FLAMVE *inaccessibilis* Lat *ἀμέτρητον* bell. Iud. § 405 *ὕδατι ἀκινήτω* E *καθύπερθεν* LVWE *δὲ* ME et ex corr. A 15 *αἱ* om. E 16 (*Ἰορδά*)‖*νου* — 399, 2 *φωραθέντων* fol. 205r col. 2 tota repicta L **τῶν τόπων* P *καὶ* om. E 17 **προσεκόσμισεν* F *προσεκόμησεν* W **ἀφιέρωσε* ed. pr. 18 **ἀφῆκε*] *ἀφίκεσ* W 19 *εὐφορίασ* E 21 *ὡσ ἀναλυομένησ* E 22 *τῶν* om. E *δὲ*] *διὰ* coni 24 *τὴν* om. VE 25 *δὲ* FLAMWE *δὲ* L

σύνοδος ἐφειμένη τοῖς περὶ τὴν πόλιν οὔτε κοινωνία περιπάτου καὶ
διαίτης, ἀλλ᾽ ἐτετήρητο τὰ πάντα. καὶ χαλεπαὶ τῶν φωραθέντων
ἦσαν αἱ κολάσεις, πολλοί τε καὶ φανερῶς καὶ λεληθότως εἰς τὸ
φρούριον ἀναγόμενοι τὴν Ὑρκανίαν ἐκεῖ διεφθείροντο, κἀν τῇ πόλει
κἀν ταῖς ὁδοιπορίαις ἦσαν οἱ τοὺς συνιόντας εἰς ταὐτὸν ἐπισκο-
ποῦντες. ἤδη δέ φασιν οὐδ᾽ αὐτὸν ἀμελεῖν τοῦ τοιούτου μέρους, 367
ἀλλὰ πολλάκις ἰδιώτου σχῆμα λαμβάνοντα καταμίγνυσθαι νύκτωρ
εἰς τοὺς ὄχλους, καὶ πεῖραν αὐτῶν, ἣν ἔχουσιν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς,
λαμβάνειν. τοὺς μὲν οὖν παντάπασιν ἐξαυθαδιζομένους πρὸς τὸ μὴ 368
συμπεριφέρεσθαι τοῖς ἐπιτηδεύμασιν πάντας ἐπεξῄει τοὺς τρόπους,
τὸ δ᾽ ἄλλο πλῆθος ὅρκοις ἠξίου πρὸς τὴν πίστιν ὑπάγεσθαι καὶ
συνηνάγκαζεν ἐνώμοτον αὐτῷ τὴν εὔνοιαν ἦ μὴν διαφυλάξειν ἐπὶ
τῆς ἀρχῆς ὁμολογεῖν. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ κατὰ θεραπείαν καὶ δέος 369
εἶκον οἷς ἠξίου, τοὺς δὲ φρονήματος μεταποιουμένους καὶ δυσχεραί-
νοντας ἐπὶ τῷ καταναγκάζεσθαι πάντα τρόπον ἐκποδὼν ἐποιεῖτο.
συνέπειθεν δὲ καὶ τοὺς περὶ Πολλίωνα τὸν Φαρισαῖον καὶ Σαμαίαν 370
καὶ τῶν ἐκείνοις συνδιατριβόντων τοὺς πλείστους ὀμνύειν· οἱ δ᾽
οὔτε συνεχώρησαν οὔθ᾽ ὁμοίως τοῖς ἀρνησαμένοις ἐκολάσθησαν ἐν-
τροπῆς διὰ τὸν Πολλίωνα τυχόντες. ἀφείθησαν δὲ ταύτης τῆς ἀνάγ- 371
κης καὶ οἱ παρ᾽ ἡμῖν Ἐσσαῖοι καλούμενοι· γένος δὲ τοῦτ᾽ ἔστιν
διαίτῃ χρώμενον τῇ παρ᾽ Ἕλλησιν ὑπὸ Πυθαγόρου καταδεδειγμένῃ.
περὶ τούτων μὲν οὖν ἐν ἄλλοις σαφέστερον διέξειμι. τοὺς δὲ Ἐσση- 372
νοὺς ἀφ᾽ οἵας αἰτίας ἐτίμα μεῖζόν τι φρονῶν ἐπ᾽ αὐτοῖς ἢ κατὰ

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 434.

1 ἐφειμένη] Bekker ἐφιεμένη PFVW ἀφιεμένη L ἀφειμένη (ἀ et ει i. ras. A) AM ἐφεῖτο (aliis mutatis) E 2 ἐτηρεῖτο E τὰ om. E 3 *τε] δὲ Dindorf *λεληθότοσ L 4 ἀναγώμενοι L ἀγόμενοι E *ἐκεῖ διεφθείροντο om. F *κἀν] καὶ W 5 *κἀν] καὶ W *ἐπισκοποῦντασ F 6 οὐδὲ E τοῦ τοιούτου] τούτου τοῦ FLAMVWE *hoc* Lat 7 *λαβόντα F 8 *ἣν — ἀρχῆς] *quid de principatu suo sentirent* Lat (ἀποπειρᾶσθαι) τὴν διάνοιαν ἣν περὶ τῆς ἀρχῆς εἶχον Zon *ἣν] ὡσ Ernesti ἢ Bekker *ὑπὲρ] ἔννοιαν περὶ Cocceji γνώμην ὑπὲρ (siquidem ἣν retinebitur) Bekker 9 *ἐξαυθαδειαζομένουσ V πρὸς] εἰσ E 10 σὺνπεριφέρεσθαι P συμπαραφέσθαι sic V περιφέρεσθαι E συμπαραφύεσθαι ed. pr. 11 δὲ E 12 *συνηνάγκασεν ed. pr. *αὐτῶ ἐνώμοτον tr. V *ἦ μὴν] ἡμῖν FLW *ἐπὶ τὴν ἀρχὴν V 14 *εἶκον] ἧκον V *ueniebant* Lat *ἠξίουν P *φρονηματότατοσ P *δυσχεράνοντασ W 15 παντὶ τρόπω FLAMVWE *modis omnibus* Lat 16 συνέπειθον PW συνέπειθε FMVE et ex corr. A *πολίωνα P Πωλίωνα hic et infra Bekker *φαρισσαῖον F *σαμέαν MV et ex corr. A σαμμίαν F 17 δὲ E 18 οὔτε E 19 *πολίωνα P *ἀφήθησαν P 20 *ἡμῖν] ἢ ‖ V *esseni* Lat δὲ om. LE haud male τοῦτό ME et ex corr. A 21 *χρόμενον L 22 σαφέστερον] ἀσφαλέστερον PAMW *certius* Lat διέξιμι P 23 *ἀφ᾽ οἵας] ἀφύασ P

τὴν θνητὴν φύσιν, εἰπεῖν ἄξιον· οὐ γὰρ ἀπρεπὴς ὁ λόγος φανεῖται τῷ τῆς ἱστορίας γένει παραδηλῶν καὶ τὴν ὑπὲρ τούτων ὑπόληψιν.

373 5. Ἦν τις τῶν Ἐσσηνῶν Μανάημος ὄνομα καὶ τἆλλα κατὰ τὴν προαίρεσιν τοῦ βίου καλοκαγαθίαν μαρτυρούμενος καὶ πρόγνωσιν ἐκ θεοῦ τῶν μελλόντων ἔχων. οὗτος ἔτι παῖδα τὸν Ἡρώδην εἰς διδασκάλου φοιτῶντα κατιδὼν βασιλέα Ἰουδαίων προσηγόρευσεν.
374 ὁ δ' ἀγνοεῖν ἢ κατειρωνεύεσθαι νομίζων αὐτὸν ἀνεμίμνησκεν ἰδιώτης ὤν. Μανάημος δὲ μειδιάσας ἠρέμα καὶ τύπτων τῇ χειρὶ κατὰ τῶν γλουτῶν „ἀλλά τοι καὶ βασιλεύσεις, ἔφη, καὶ τὴν ἀρχὴν εὐδαιμόνως ἀπάξεις· ἠξίωσαι γὰρ ἐκ θεοῦ. καὶ μέμνησο τῶν Μαναήμου πληγῶν, ὥστε σοι καὶ τοῦτο σύμβολον εἶναι τῶν κατὰ τὴν τύχην
375 μεταπτώσεων. ἄριστος γὰρ ὁ τοιοῦτος λογισμός, εἰ καὶ δικαιοσύνην ἀγαπήσειας καὶ πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβειαν ἐπιείκειαν δὲ πρὸς τοὺς πολίτας· ἀλλ' οὐ γὰρ οἶδά σε τοιοῦτον ἔσεσθαι τὸ πᾶν ἐπιστά-
376 μενος. εὐτυχίᾳ μὲν γὰρ ὅσον οὐκ ἄλλος διοίσεις καὶ τεύξῃ δόξης αἰωνίου, λήθην δ' εὐσεβείας ἕξεις καὶ τοῦ δικαίου. ταῦτα δ' οὐκ ἂν λάθοι τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ καταστροφῇ τοῦ βίου τῆς ἀντ' αὐτῶν
377 ὀργῆς ἀπομνημονευομένης.“ τούτοις αὐτίκα μὲν ἥκιστα τὸν νοῦν προσεῖχεν ἐλπίδι λειπόμενος αὐτῶν Ἡρώδης, κατὰ μικρὸν δὲ ἀρθεὶς ἕως καὶ τοῦ βασιλεύειν καὶ εὐτυχεῖν ἐν τῷ μεγέθει τῆς ἀρχῆς μεταπέμπεται τὸν Μανάημον καὶ περὶ τοῦ χρόνου πόσον ἄρξει διεπυν-
378 θάνετο. Μανάημος δὲ τὸ μὲν σύμπαν οὐκ εἶπεν· ὡς δὲ σιωπῶντος αὐτοῦ, μόνον εἰ δέκα γενήσονται βασιλείας ἐνιαυτοὶ προσεπύθετο καὶ εἴκοσι καὶ τριάκοντα εἰπὼν τὸν ὅρον οὐκ ἐπέθηκε τῷ τέλει τῆς

PFLAMVWELat Zonaras I p. 435.

3 *ἐσηνῶν A μανάημοσ, i. marg. ï A μανάιμοσ FME τἆλλα] πολλὰ W τὰ ἄλλα E 4 *καλοκαγαθία FLAMVW 6 *διδάσκαλον F *doctores* Lat διδασκάλουσ Zonarae cod. A *ἰουδαῖον L *προηγόρευσεν P προσηγόρευσε F *salutauit* Lat 7 ὁ δ' — 8 ὤν] *qui illusum se putans commonebat eum sermone adhuc priuatus* Lat *δὲ E *ἢ om. P *κατιρωνεύεσθαι P κατειρονεύεσθαι L *ἀναμίμνησκεν W 8 μανάημοσ, i. marg. ï A μανάιμοσ FME 9 *τὸν γλουτὸν V 10 *ἀπάρξεισ W κατάξεις aut διάξεις coni *ἠξίωσε L μαναήλου F μαναΐμου ME *καὶ τοῦτο σοι tr. V *τοῦτο om. M 12 καὶ om. VE 13 *ἀγαπήσιασ P τὸν om. E *ἐπιείκιαν P καὶ ἐπιείκειαν Zon δὲ] τε V, om. E 15 εὐτυχίασ PFAMWE 16 δὲ E *ἔξησ P δὲ E 17 *τὸ θεῖον V *τῇ om. V 18 *ὑπομνημονευομένης ed. pr. 19 προσέσχε τὸν νοῦν E 20 καὶ (ante τοῦ) om. E καὶ διευτυχεῖν E 21 μανάιμον FE *ἄρχειν P *ἐπυνθάνετο ed. pr. 22 Μανάημος — εἶπεν om. E μανάιμοσ F τὸ] καὶ τὸ W *σιωπόντοσ P 23 αὐτοῦ] αὐτὸσ E μόνοσ E τῆσ βασιλείασ FLVE προσεπυνθάνετο E 24 τὸν om. VE *ἐπέθεικε P

προθεσμίας, Ἡρώδης δὲ καὶ τούτοις αρκεσθεὶς τόν τε Μανάημον
ἀφῆκεν δεξιωσάμενος καὶ πάντας ἀπ' ἐκείνου τοὺς Ἐσσηνοὺς τιμῶν
διετέλει. ταῦτα μὲν οὖν εἰ καὶ παράδοξα δηλῶσαι τοῖς ἐντυγχά- 379
νουσιν ἠξιώσαμεν καὶ περὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἐμφῆναι, διότι πολλοὶ
[διὰ] τοιούτων ὑπὸ καλοκαγαθίας καὶ τῆς τῶν θείων ἐμπειρίας
ἀξιοῦνται.

XI. 1. Τότε δ' οὖν ὀκτωκαιδεκάτου τῆς Ἡρώδου βασιλείας 380
γεγονότος ἐνιαυτοῦ μετὰ τὰς προειρημένας πράξεις ἔργον οὐ τὸ
τυχὸν ἐπεβάλετο, τὸν νεὼν τοῦ θεοῦ δι' αὐτοῦ κατασκευάσασθαι
μείζω τε τὸν περίβολον καὶ πρὸς ὕψος ἀξιοπρεπέστερον ἐγείρειν,
ἡγούμενος ἁπάντων αὐτῷ τῶν πεπραγμένων περισημότερον, ὥσπερ
ἦν, ἐκτελεσθήσεσθαι τοῦτο καὶ πρὸς αἰώνιον μνήμην ἀρκέσειν. οὐχ 381
ἕτοιμον δὲ τὸ πλῆθος ἐπιστάμενος οὐδὲ ῥᾴδιον ἔσεσθαι πρὸς τὸ
μέγεθος τῆς ἐπιχειρήσεως ἠξίου λόγῳ προκαταστησάμενος ἐγχειρῆσαι
τῷ παντί, καὶ συγκαλέσας αὐτοὺς ἔλεγε τοιάδε· „τὰ μὲν ἄλλα μοι 382
τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν πεπραγμένων, ἄνδρες ὁμόφυλοι, περισσὸν
ὑπολαμβάνω λέγειν, καίτοι τοῦτον ἐγένετο τὸν τρόπον, ὡς ἐλάττω
μὲν ἐμοὶ τὸν ἀπ' αὐτῶν κόσμον, πλείω δὲ ὑμῖν τὴν ἀσφάλειαν
φέρειν. οὔτε γὰρ ἐν τοῖς δυσχερεστάτοις ἀμελήσας τῶν εἰς τὰς 383
ὑμετέρας χρείας διαφερόντων οὔτε ἐν τοῖς κατασκευάσμασιν ἐπιτη-
δεύσας ἐμαυτῷ μᾶλλον ἢ καὶ πᾶσιν ὑμῖν τὸ ἀνεπηρέαστον, οἶμαι
σὺν τῇ τοῦ θεοῦ βουλήσει πρὸς εὐδαιμονίαν ὅσον οὐ πρότερον
ἀγηοχέναι τὸ Ἰουδαίων ἔθνος. τὰ μὲν οὖν κατὰ μέρος ἐξεργασθέντα 384
περὶ τὴν χώραν καὶ πόλεις ὅσας ἐν αὐτῇ καὶ τοῖς ἐπικτήτοις ἐγεί-
ραντες κόσμῳ τῷ καλλίστῳ τὸ γένος ἡμῶν ηὐξήσαμεν, περίεργά μοι

§ 380 = bell. Iud. I 401.

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 436.

1 *δὲ fort. spurium τόν τε — 14 (§ 381) μέγεθος fol. 206ʳ col. 1 paene euanidam i. marg. iterauit m. rec. L μανάιμον FE 3 οὖν om. F 5 διὰ eiecit Cocceji τοιούτων] τούτων P τῆς om. L 7 i. marg. ιη' L *XIII* Lat δ' οὖν] οὖν LV γοῦν E *ιη' V decimum quintum annum tradit bell. Iud. 9 *τυχὼν L ἐπεβάλλετο FLE *νεὼ PAM αὐτοῦ A αὐτῶν W *κατασκευάσθαι A κατασκευάσαι W 10 ἀξιοπρεπέστερον] P Zon ἀξιοπρεπέστατον FLAMVWE 11 *αὐτὸ L *ἐπισημότερον FLV 14 *ἠξίω W 16 τῶν] τὰ L πεπραγμένα, να ex νων corr. L πραγμάτων V ἄνδρες] *o uiri* Lat 17 ὑπολαμβάνω· L καίτοι τοῦτον] καὶ τοιοῦτον PF τοῦτον] τοῦτον μὲν M 18 τὸν] τῶν PAW ἀπ', ἀ i. ras. F ἀπ' αὐτῶν] ἁπάντων PA¹W κόσμων P ἀσφάλιαν P 21 ἡμῖν F οἶμαι] εἶναι V 23 ἀγιοχέναι P ἀγειοχέναι L κατὰ μέρος om. M ἐξειργασθέντα FVW ἐξηργασθέντα L ἐξεργασθέντα, ε ante ρ i. ras. A 24 πόλεισ, εισ ex ιν corr. P αὐτῇ] αὐτοῖσ M ἐπικλήτοισ W 25 ὑμῶν V

*δοκεῖ λέγειν εἰδόσιν. τὸ δὲ τῆς ἐπιχειρήσεως, ἣ νῦν ἐπιχειρεῖν ἐπι-
βάλλομαι, παντὸς εὐσεβέστατον καὶ κάλλιστον ἐφ' ἡμῶν γενέσθαι
385 νῦν ἐκφανῶ· τὸν γὰρ ναὸν τοῦτον ᾠκοδόμησαν μὲν τῷ μεγίστῳ θεῷ
πατέρες ἡμέτεροι μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος ἐπάνοδον, ἐνδεῖ δ' αὐτῷ
πρὸς τὸ μέγεθος εἰς ὕψος ἑξήκοντα πήχεις· τοσοῦτον γὰρ ὑπερεῖχεν
386 ὁ πρῶτος ἐκεῖνος, ὃν Σολομὼν ἀνῳκοδόμησεν. καὶ μηδεὶς ἀμέλειαν
εὐσεβείας τῶν πατέρων καταγνώτω· γέγονεν γὰρ οὐ παρ' ἐκείνους
ἐλάττων ὁ ναός, ἀλλὰ ταῦτα καὶ Κῦρος καὶ Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπου
τὰ μέτρα τῆς δομήσεως ἔδοσαν, οἷς ἐκεῖνοι καὶ τοῖς ἀπογόνοις δου-
λεύσαντες καὶ μετ' ἐκείνους Μακεδόσιν οὐκ ἔσχον εὐκαιρίαν τὸ πρῶ-
387 τον τῆς εὐσεβείας ἀρχέτυπον εἰς ταὐτὸν ἀναγαγεῖν μέγεθος. ἐπειδὴ
δὲ νῦν ἐγὼ μὲν ἄρχω θεοῦ βουλήσει, περίεστιν δὲ καὶ μῆκος εἰρήνης
καὶ κτῆσις χρημάτων καὶ μέγεθος προσόδων, τὸ δὲ μέγιστον φίλοι
καὶ δι' εὐνοίας οἱ πάντων ὡς ἔπος εἰπεῖν κρατοῦντες Ῥωμαῖοι,
πειράσομαι τὸ παρημελημένον ἀνάγκῃ καὶ δουλείᾳ τοῦ πρότερον
χρόνου διορθούμενος τελείαν ἀποδοῦναι τῷ θεῷ τὴν ἀνθ' ὧν ἔτυχον
τῆσδε τῆς βασιλείας εὐσέβειαν.“*

388 2. *Ὁ μὲν Ἡρώδης ταῦτ' εἶπεν, ἐξέπληξε δὲ τοὺς πολλοὺς ὁ
λόγος παρὰ δόξαν ἐμπεσών. καὶ τὸ μὲν τῆς ἐλπίδος ἄπιστον οὐκ
ἐπήγειρεν αὐτούς, ἠδημόνουν δέ, μὴ φθάσας καταλῦσαι τὸ πᾶν ἔργον
οὐκ ἐξαρκέσει πρὸς τέλος ἀγαγεῖν τὴν προαίρεσιν· ὅ τε κίνδυνος
αὐτοῖς μείζων ἐφαίνετο καὶ δυσεγχείρητον ἐδόκει τὸ μέγεθος τῆς
389 ἐπιβολῆς. οὕτως δ' αὐτῶν διακειμένων παρεθάρρυνεν ὁ βασιλεύς,
οὐ πρότερον καθαιρήσειν φάμενος τὸν ναὸν μὴ πάντων αὐτῷ τῶν
εἰς συντέλειαν παρεσκευασμένων. καὶ ταῦτα προειπὼν οὐκ ἐψεύ-
390 σατο· χιλίας γὰρ εὐτρεπίσας ἁμάξας, αἳ βαστάσουσι τοὺς λίθους,
ἐργάτας δὲ μυρίους τοὺς ἐμπειροτάτους ἐπιλεξάμενος καὶ ἱερεῦσιν*

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 436.

1 *ἧ] ἣν FLAMW ἧσ V *ἐπιβάλλομαι*] *βούλομαι* V 2 *πάντως* aut *πάντων* Bekker 4 *ἐπάνοδον*] *ἀνάστασιν* FVE i. marg. *ἐπάνο*••• F *δὲ* E et ex corr. A 5 *ἑξήκοντα*] ζ' V *ἑπτὰ* E **πείχεισ* (η s.) L *τοσούτω* FLE *τοσοῦτο* V 6 **πρῶτος*] ᾱ V 8 *ἀλλὰ*] *ἀλλὰ καὶ* W **ὑστάπου* P *ystapae* Lat 9 **δωμήσεωσ* PA¹ *ἔδωσαν* PL *ἐκείνοισ* M 11 *εἰσ αὐτὸν* LW 12 *δὲ* om. V 13 *κτήσεισ* F 14 *κρατοῦντες Ῥωμαῖοι*] *οἱ πάντεσ* (ων s.) *ρωμαῖοι κρατοῦντεσ* (*οἱ πάντεσ* deletum m. 2, *ων* s. m. 2) P 15 **παρημελημένον*] *relictum* Lat **δουλία* P 17 **τῆς* om. W 18 *ταῦτα* E **ἐξέπληττε* V 20 **πᾶν το* tr. L 21 **ἐξαρκέσηι*, *ηι* i. ras. A *ἐξαρκέση* M *ἐξαρκέσοι* coni **τέλοσ*, *τ* ex corr. P 22 *αὐτοῖς*] *αὐτῶν* PA¹ *αὐτῷ* W *μεῖζον* P 23 *ἐπιβουλῆσ* PFV *οὕτω* FLAMVWE *παρεθάρσυνεν* W 24 **καθαιρέσειν* P *καθερήσειν* F *νεὼν* (ex *νέον* corr. W) FLVWE *νεὼ* AM **μὴ*] *nisi* Lat *ἢ* ed. pr. 25 *εἰς*] *εἰσ τὴν* AMVE 27 **ἐμπηρωτάτουσ* L

τὸν ἀριθμὸν χιλίοις ἱερατικὰς ὠνησάμενος στολάς, καὶ τοὺς μὲν διδάξας οἰκοδόμους, ἑτέρους δὲ τέκτονας, ἥπτετο τῆς κατασκευῆς ἁπάντων αὐτῷ προθύμως προευτρεπισμένων.

3. *Ἀνελὼν δὲ τοὺς ἀρχαίους θεμελίους καὶ καταβαλόμενος ἑτέ-* 391
ρους ἐπ᾽ αὐτῶν ναὸν ἤγειρεν μήκει μὲν ἑκατὸν ὄντα πηχῶν, τὸ δ᾽ ὕψος εἴκοσι περιττοῖς, οὓς τῷ χρόνῳ συνιζησάντων τῶν θεμελίων ὑπέβη. καὶ τοῦτο μὲν κατὰ τοὺς Νέρωνος καιροὺς ἐπεγείρειν ἐγνώ-
κειμεν. ᾠκοδομήθη δὲ ὁ ναὸς ἐκ λίθων λευκῶν τε καὶ κραταιῶν 392
τὸ μέγεθος ἑκάστων περὶ πέντε καὶ εἴκοσι πήχεις ἐπὶ μῆκος, ὀκτὼ
δὲ ὕψος, εὖρος δὲ περὶ δώδεκα. καὶ παντὸς αὐτοῦ καθότι καὶ τῆς 393
βασιλείου στοᾶς τὸ μὲν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ταπεινότατον, ὑψηλότατον δὲ τὸ μεσαίτατον, ὡς περίοπτον ἐκ πολλῶν σταδίων εἶναι τοῖς τὴν χώραν νεμομένοις, μᾶλλον δ᾽ εἴ τινες κατ᾽ ἐναντίον οἰκοῦντες ἢ
προσιόντες τύχοιεν. θύρας δὲ ἐπὶ τῆς εἰσόδου σὺν τοῖς ὑπερθυρίοις 394
ἴσον ἐχούσας τῷ ναῷ ποικίλοις ἐμπετάσμασιν κεκόσμητο, τὰ μὲν
ἄνθη ἁλουργέσιν, κίονας δὲ ἐνυφασμένους. καθύπερθε δ᾽ αὐτῶν 395
ὑπὸ τοῖς τριχώμασιν ἄμπελος διετέτατο χρυσῆ τοὺς βότρυας ἀπαιωρουμένους ἔχουσα, θαῦμα καὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς τέχνης τοῖς
ἰδοῦσιν, οἷον ἐν πολυτελείᾳ τῆς ὕλης τὸ κατασκευασθὲν ἦν. περι- 396
ελάμβανεν δὲ καὶ στοαῖς μεγίσταις τὸν ναὸν ἅπαντα πρὸς τὴν ἀνα-

---

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 436.

1 **ὠνισάμενοσ* L 2 **διδάξας*] *ἐπιτάξασ* Montacutius **οἰκονομουσ* LM 3 *προεὐτρεπισμένων* (η supra ευ) AM *προηυτρεπισμένων* E 4 *τους* om. E **καταβαλλόμενοσ* PFAMW **ἑταίρουσ* L 5 *ναὸν*] *τὸν ναὸν* FLAMVWE *μήκει* — 7 *ὑπέβη*] *longitudine centum cubitorum latitudine centum cubitorum altitudine centum uiginti, qui uiginti cubiti post tempus fundamentis desiccatis resederunt* Lat; apparet hunc locum integrum non esse. cf. bell. Iud. V, 5, 4 et Ant. Iud. XX 219 sq. 6 post *εἴκοσι* lacunam statuit Dindorf 8 **οἰκοδομήθη* P **λίθων*] *λίθων μὲν* FLV **κραταιῶν*] *κρα* (τ̃ supra) V *κρατερῶν* ed. pr. 9 *ἑκάστω* E *ἐπὶ* om. E 11 *στοὰσ*, *ο* i. ras. F *ταπεινώτατον* L litt. *πεινότατον ὑψηλό* abscissae V 13 *νεμωμένοισ* PL *νεμουμένοισ* W 14 *τύχοι* V *θύρας* — 16 *ἐνυφασμένους*] *ianuas autem introitus et superliminaria nec non et uela iuxta templi magnitudinem uario ornatu decorauit et aureos flores ambientes columnas fecit* Lat *θύραισ* F litt. *ύρας δ᾽* abscissae V *δ᾽* AMW *ταῖσ εἰσόδοισ* FLAMVW 15 *ἴσσον* P *ἐχούσα* F *ἐνπετάσμασιν* P 16 *ἀλουργίσι* FV *ἀλουργῆσι*, *ῆ* in *ι* corr. L *ἐνυφασμένοις* ed. pr. *καθύπερθε* — 18 *ἔχουσα*] *super quorum capita uitis tendebatur botryones aureos habens pendentes* Lat 17 *τριχώμασι* L *τρυχώμασιν* F *θριγχώμασιν* Selden *διεπέτατο* PFLW *βο* (τρ supra) V *βότρυς* ed. pr. *ἀπεωρουμένουσ* PF *ἀπαιορουμένουσ* L *ἀπαιωρουμένουσ*, *αι* i. ras A *ἀπηωρημένουσ* V 18 *τοῖς* om. F

λογίαν ἐπιτηδεύων καὶ τας δαπάνας τῶν πρὶν ὑπερβαλλόμενος, ὡς
οὐκ ἄλλος τις δοκεῖ ἐπικεκοσμηκέναι τὸν ναόν. ἄμφω δ' ἦσαν μετὰ
τοῦ τείχους, αὐτὸ δὲ τὸ τεῖχος ἔργον μέγιστον ἀνθρώποις ἀκου-
397 σθῆναι. λόφος ἦν πετρώδης ἀνάντης ἠρέμα πρὸς τοῖς ἑῴοις μέρεσιν
398 τῆς πόλεως ὑπτιούμενος ἐπὶ τὴν κορυφὴν ἄκραν. τοῦτον ὁ πρῶ-
τος ἡμῶν βασιλεὺς Σολομῶν κατ' ἐπιφροσύνην μεγάλαις ἐργασίαις
ἀπετείχιζεν τὰ περὶ τὴν ἄκραν ἄνωθεν, ἀπετείχιζεν δὲ κάτωθεν
ἀπὸ τῆς ῥίζης ἀρχόμενος, ἣν βαθεῖα περιθεῖ φάραγξ ἠλιβάτοις
πέτραις μολίβδῳ δεδεμέναις πρὸς ἀλλήλας, ἀπολαμβάνων αἰεί τι
399 τῆς ἔσω χώρας καὶ προβαίνων εἰς βάθος, ὥστ' ἄπειρον εἶναι τό τε
μέγεθος τῆς δομῆς καὶ τὸ ὕψος τετραγώνου γεγενημένης, ὡς τὰ μὲν
μεγέθη τῶν λίθων ἀπὸ μετώπου κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ὁρᾶσθαι,
τὰ δ' ἐντὸς σιδήρῳ διησφαλισμένα συνέχειν τὰς ἁρμογὰς ἀκινήτους
400 τῷ παντὶ χρόνῳ. τῆς δ' ἐργασίας οὕτω συναπτούσης εἰς ἄκρον τὸν
λόφον ἀπεργασάμενος αὐτοῦ τὴν κορυφὴν καὶ τὰ κοῖλα τῶν περὶ
τὸ τεῖχος ἐμπλήσας ἰσόπεδον τοῖς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τὴν ἄνω
καὶ λεῖον ἐποίησεν. τοῦτ' ἦν τὸ πᾶν περίβολος τεττάρων σταδίων
τὸν κύκλον ἔχων, ἑκάστης γωνίας στάδιον μῆκος ἀπολαμβανούσης.
401 ἐνδοτέρω δὲ τούτου καὶ παρ' αὐτὴν τὴν ἄκραν ἄλλο τεῖχος ἄνω
λίθινον περιθεῖ, κατὰ μὲν ἑῴαν ῥάχιν ἰσομήκη τῷ τείχει στοὰν
ἔχον διπλῆν, ἐν μέσῳ τοῦ νεὼ τετυχηκότος ἀφορῶσαν εἰς τὰς θύρας

PFLAMVWLat

1 ὑπερβαλόμενοσ V   2 ἐδόκει FLAMVW   ἄμφω — 3 τείχους] *porticus autem duae maximis parietibus fulciebantur* Lat   μετὰ τοῦ] μεγάλου FLAMVW

3 τείχους — τὸ om. W   αὐτὸσ L   4 ηωοισ P   5 τούτων F   ὁ damnat Holwerda   πρῶτωσ (ο supra) F   6 βασιλεύσασ FLV   κατ' ἐπιφροσύνην] κατ' ἐπιφροσύνην (κατ' ἐπ' εὐφροσύνην M) τοῦ θεοῦ FLAMVW *per dei prouidentiam* Lat

7 ἀπετείχιζεν] ἀπετείχιζε μὲν Bekker   ἄνωθεν τὰ περὶ τὴν ἄκραν tr. V   8 περιθεῖ] *circumdabat* Lat   φάραξ P   ηλιβάτοις] ἡλιβάτοισ M et ex corr. A   κατὰ λίβα ταῖσ PLW Lat   ἠλιβάτοις — 9 ἀλλήλας] *saxa uero ab africo exposita plumbo ligauit* Lat   9 δεδεμέναι L   ἀλλήλαισ P   αἰεί τι] Hudson αἰεί τε PFLAMW ἐπὶ V, i. marg. γρ τὰ περὶ τῆσ A ἀπὸ ed. pr.   10 ἄπορον PLVW   τε om. L   11 δωμῆσ ex corr. P δομήσεωσ FLAMW οἰκοδομῆσ V   γενομένησ V

14 τῆς δ' — 18 ἀπολαμβανούσης] *cumque ita factum opus continuaret usque ad summitatem collis perduxit et fossas circa murum positas complens planum super aequalemque confecit, quadriporticus uero in circuitu unaquaque porticu longitudinem stadii concludente* Lat   οὕτωσ FL   συναπτώσησ W   17 λεῖον] ··λεῖον, eras. ·ε L   ἐποίησεν fort. spurium, nisi aliud haeret uitium; nam nunc ἀπεργασάμενος (u. 15) caret obiecto; sed fort. mox τοῦτο πᾶν περίβολον et ἔχοντα scribendum est   τοῦτ'] τοῦτο δὲ FLAMVW   ἦν om. W   σταδίων om. W   18 ἑκάστης] ἐκπάσησ L   γονίασ L   19 ἐνδοτέρου L   την om. W   ἄλλω L   20 λίθιον F   περιθεῖ] περὶ θεῖσ P *ambiebat* Lat   ηωαν P την ἑῴαν Bekker   ῥάχιν L   ἰσομήκει PF   21 ἔχων ed. pr.   ἐν] ἐμ P

αὐτοῦ. ταύτην πολλοὶ βασιλεῖς οἱ πρόσθεν κατεσκεύασαν. τοῦ δ' 402
ἱεροῦ παντὸς ἦν ἐν κύκλῳ πεπηγμένα σκῦλα βαρβαρικά, καὶ ταῦτα
πάντα βασιλεὺς Ἡρώδης ἀνέθηκεν προσθεὶς ὅσα καὶ τῶν Ἀράβων
ἔλαβεν.
4. Κατὰ δὲ τὴν βόρειον πλευρὰν ἀκρόπολις ἐγγώνιος εὐερκὴς 403
ἐτετείχιστο διάφορος ἐχυρότητι. ταύτην οἱ πρὸ Ἡρώδου τοῦ Ἀσα-
μωναίων γένους βασιλεῖς καὶ ἀρχιερεῖς ᾠκοδόμησαν καὶ βᾶριν ἐκάλε-
σαν, ὡς ἐκεῖ τὴν ἱερατικὴν αὐτοῖς ἀποκεῖσθαι στολήν, ἣν ὅταν δέῃ
θύειν τότε μόνον ὁ ἀρχιερεὺς ἀμφιέννυται. ταύτην Ἡρώδης ὁ βασι- 404
λεὺς ἐφύλαξεν ἐν τῷ τόπῳ καὶ μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν ὑπὸ
Ῥωμαίοις ἦν μέχρι τῶν Τιβερίου Καίσαρος χρόνων. ἐπὶ τούτου δὲ 405
Οὐιτέλλιος ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν ἐπιδημήσας τοῖς Ἱεροσολύμοις,
δεξαμένου τοῦ πλήθους αὐτὸν λαμπρότατα πάνυ θέλων αὐτοὺς τῆς
εὐποιίας ἀμείψασθαι, ἐπεὶ παρεκάλεσαν τὴν ἱερὰν στολὴν ὑπὸ τὴν
αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχειν, ἔγραψεν περὶ τούτων Τιβερίῳ Καίσαρι κἀκεῖ-
νος ἐπέτρεψεν, καὶ παρέμεινεν ἡ ἐξουσία τῆς στολῆς τοῖς Ἰουδαίοις
μέχρις ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας. μετὰ τοῦτον δὲ Κάσσιος 406
Λογγῖνος ὁ τὴν Συρίαν τότε διοικῶν καὶ Κούσπιος Φᾶδος ὁ τῆς
Ἰουδαίας ἐπίτροπος κελεύουσιν τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὴν Ἀντωνίαν
καταθέσθαι τὴν στολήν· Ῥωμαίους γὰρ αὐτῆς εἶναι δεῖν κυρίους,
καθὼς καὶ πρότερον ἦσαν. πέμπουσιν οὖν Ἰουδαῖοι πρέσβεις πρὸς 407
Κλαύδιον Καίσαρα περὶ τούτων παρακαλέσοντας. ὧν ἀναβάντων ὁ
νεώτερος βασιλεὺς Ἀγρίππας ἐν Ῥώμῃ τυγχάνων αἰτησάμενος παρὰ
τοῦ αὐτοκράτορος τὴν ἐξουσίαν ἔλαβεν ἐντειλαμένου Οὐιτελλίῳ τῷ
τῆς Συρίας ἀντιστρατήγῳ. πρότερον δ' ἦν ὑπὸ σφραγῖδα τοῦ ἀρχιε- 408

PFLAMWE Lat Zonaras I p. 436.

1 δὲ E 2 *ἱεροῦ] ὁροῦ V πεπηγότα E καὶ ταῦτα] ἃ E *quae* Lat 5 *βορίαν P *ἐγγόνιοσ L 6 ἐντετείχιστο E διαφόροσ A¹E διαφόρωσ W, i. marg. γρ διαφερόντωσ A ὀχυρότητι V¹WE *οἱ] ὁ P *ἀσαμοναίων M Ἀσαμωναίου coni; uide ad XIV 488 8 *ἀποκλεῖσθαι W δέοι E 9 ταύτην] ταύτην τελευτὴν E ὁ βασιλεὺσ ἡρώδησ tr. FLV ὁ βασιλεὺς om. E 11 τουτω E 12 ἰουτέλλιοσ L οὐιτι^λ' V οὐϊτέλλησ E *ἡγεμων] *procurator* Lat 14 *παρακάλεσαν A 15 *αὐτῶν V 16 *παρέμενεν PFAMW *στολῆς] ἱερατικῆσ στολῆσ V *stola* Lat 17 ἀγρίππασ ὁ βασιλεὺσ tr. E *τοῦτον δὲ] δε τοῦτον δε P 18 ὁ om. E 20 *δεῖ V 21 *πέμπουσιν — 406, 5 (§ 408) κατετίθεντο om. P 22 παρακαλέσοντας] παρακαλέσαντοσ W, om. E 23 *ἀγρί^π πασ F ἐν Ῥώμῃ] ἐπὶ ῥωμαίουσ E *παρὰ] π^ἐ (h. e. περὶ) F 24 οὐϊτελλίω A οὐιτιλλίω V 25 ἀντιστρατήγῳ] W ὄντι στρατηγῷ FLAMV *procuratori* Lat, cf. supra u. 12 *πρότερον] προ••••• V, in quo incip. fol. 168ᵛ δὲ E *σφραγ•••τ•• V σφραγίδος τοῦ ed. pr.

ρέως καὶ τῶν γαζοφυλάκων, καὶ πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῆς ἑορτῆς ἐπὶ τὸν Ῥωμαίων φρούραρχον ἀναβαίνοντες οἱ γαζοφύλακες καὶ καταμανθάνοντες τὴν ἑαυτῶν σφραγῖδα τὴν στολὴν ἐλάμβανον. εἶτ' αὖθις τῆς ἑορτῆς παρελθούσης εἰς τὸν αὐτὸν κομίσαντες τόπον καὶ τῷ φρουράρχῳ δείξαντες σύμφωνον τὴν σφραγῖδα κατετίθεντο.
409 *ταῦτα μὲν οὖν ὑπὸ τοῦ πάθους τῶν ἐπισυμβεβηκότων παρεδηλώθη. τότε δ' οὖν ὁ τῶν Ἰουδαίων βασιλεὺς Ἡρώδης καὶ ταύτην τὴν βᾶριν ὀχυρωτέραν κατασκευάσας ἐπ' ἀσφαλείᾳ καὶ φυλακῇ τοῦ ἱεροῦ, χαριζόμενος Ἀντωνίῳ φίλῳ μὲν αὐτοῦ Ῥωμαίων δὲ ἄρχοντι προσηγόρευσεν Ἀντωνίαν.*

410 5. *Ἐν δὲ τοῖς ἑσπερίοις μέρεσιν τοῦ περιβόλου πύλαι τέτταρες ἐφέστασαν, ἡ μὲν εἰς τὰ βασίλεια τείνουσα τῆς ἐν μέσῳ φάραγγος εἰς δίοδον ἀπειλημμένης, αἱ δύο δὲ εἰς τὸ προάστειον, ἡ λοιπὴ δ' εἰς τὴν ἄλλην πόλιν βαθμίσιν πολλαῖς κάτω τε εἰς τὴν φάραγγα διειλημμένη καὶ ἀπὸ ταύτης ἄνω πάλιν ἐπὶ τὴν πρόσβασιν· ἀντικρὺς γὰρ ἡ πόλις ἔκειτο τοῦ ἱεροῦ θεατροειδὴς οὖσα περιεχομένη*
411 *βαθείᾳ φάραγγι κατὰ πᾶν τὸ νότιον κλίμα. τὸ δὲ τέταρτον αὐτοῦ μέτωπον τὸ πρὸς μεσημβρίαν εἶχε μὲν καὶ αὐτὸ πύλας κατὰ μέσον, ἐπ' αὐτοῦ δὲ τὴν βασίλειον στοὰν τριπλῆν κατὰ μῆκος διιοῦσαν ἀπὸ τῆς ἑῴας φάραγγος ἐπὶ τὴν ἑσπέριον· οὐ γὰρ ἦν ἐκτεῖναι*
412 *προσωτέρω δυνατόν. ἔργον δ' ἦν ἀξιαφηγητότατον τῶν ὑφ' ἡλίῳ· μεγάλου γὰρ ὄντος τοῦ τῆς φάραγγος ἀναλήμματος καὶ οὐδ' ἀνεκτοῦ*

PFLAMVWELat Zonaras I p. 436.

1 *litt. *ὁ μιᾶς ἡμέρας* euan. V 2 **τὸν*] *τῶν* LW *τ*** V **φρούραρ**** V *ἀναβάντεσ* E *ἀναβ*****οντεσ* V *litt. *ύλακες καὶ* euan. V **καταλαμβάνοντεσ* M 3 **εἶτα* M et ex corr. A 4 **καὶ τῷ φρουράρχῳ* om. W 5 *φρουράρχη* FVE *σύμφωνον — κατετίθεντο*] *similiter cum sigillis reponebant* Lat *τὴν σφραγίδα σύμφωνον δείξαντεσ* tr. W *κατετίθεντο τὴν σφραγῖδα* tr. AME 6 *ταῦτα — παρεδηλώθη* om. E Lat *τῶν συμβεβηκότων* W *προεδηλώθη* Hudson 7 *δ' οὖν*] *γοῦν* E 8 *ὀχυρωτέραν κατασκευάσας*] *ἐπισκευάσασ ἐχυρωτέραν* E **ἀσφαλία* P 9 *φίλῳ — ἄρχοντι* om. V *φίλῳ* — 10 *Ἀντωνίαν* om. L 11 *τέσσαρεσ* F *δ'* V 12 *ἐν*] *ἐμ* P 13 *τὸ προάστειον*] *suburbana* Lat *δύο δὲ*] *βῑ'* V *δὲ* FLAMVW 14 *βαθμίσιν* — 17 *κλίμα* om. P *βαθμῖσι* L et ex corr. A 15 *ἀντικρὺ* V 17 *φάραγγι*, *ρ* ex *λ* corr. A *τὸ νότιον*] *τὸν ὄψον* W *κλίμα*] *κ***** V *τέταρτου* sic P *δ'* V 18 *μετόπου* ex *μέτωπον* repictum L *αὐτῷ* L *τρέψασ* ex *πύλασ* repictum L 19 *βασί* (*λ* suprascr.) V *βασιλικὴν* ed. pr. *τριπλῆν*] *τρι***** F *τοῦ πλὴν* ex *τριπλὴν* repictum, i. marg. eadem m. *πλεῖν* L *διιοῦσαν*] *δύουσαν* PW 20 *ἀπὸ — ἑῴας* euan. V *ἐκτεῖναι*] *ἐκτεῖναι* (*ἐκβῆναι* suprascr.) F *γρ ἐκβῆναι* i. marg. AM *tendi* Lat 21 *ἀξιοαφηγητότατον* V *ὑφηλίῳ·* A 22 *μεγάλου* — 407. 4 *βυθὸν* om. P *γὰρ — τῆς* euan. V *οὐδ' ἂν ἐκτοῦ* LAMW

κατιδεῖν, εἴ τις ἄνωθεν εἰς τὸν βυθὸν εἰσκύπτοι, παμμέγεθες ὕψος ἐν αὐτῷ τὸ τῆς στοᾶς ἀνέστηκεν, ὡς εἴ τις ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ ταύτης τέγους ἄμφω συντιθεὶς τὰ βάθη διοπτεύοι, σκοτοδινιᾶν οὐκ ἐξικνουμένης τῆς ὄψεως εἰς ἀμέτρητον τὸν βυθόν. κίονες δ᾽ ἐφέστασαν 413
κατ᾽ ἀντίστοιχον ἀλλήλοις ἐπὶ μῆκος τέτραχα, συνεδέδετο γὰρ ὁ τέταρτος στοῖχος λιθοδομήτῳ τείχει, καὶ πάχος ἦν ἑκάστου κίονος εἰς τρεῖς ἐπισυναπτόντων ἀλλήλοις τὰς ὀργυιὰς περιλαβεῖν, μῆκος δὲ ποδῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι διπλῆς σπείρας ὑπειλημένης. πλῆθος 414
δὲ συμπάντων δύο καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν κιονοκράνων αὐτοῖς κατὰ τὸν Κορίνθιον τρόπον ἐπεξειργασμένων γλυφαῖς ἔκπληξιν ἐμποιούσαις διὰ τὴν τοῦ παντὸς μεγαλουργίαν. τεττάρων δὲ στίχων ὄντων 415
τρεῖς ἀπολαμβάνουσι τὰς διὰ μέσου χώρας ταῖς στοαῖς. τῶν δὲ αἱ μὲν δύο παράλληλοι τὸν αὐτὸν γεγόνασι τρόπον, εὖρος ἑκατέρας πόδες τριάκοντα, μῆκος δὲ στάδιον, ὕψος δὲ πόδες ὑπὲρ πεντήκοντα· τῆς δὲ μέσης εὖρος μὲν ἡμιόλιον, ὕψος δὲ διπλάσιον· ἀνεῖχεν γὰρ πλεῖστον παρὰ τὰς ἑκατέρωθεν. αἱ δ᾽ ὀροφαὶ ξύλοις ἐξήσκηντο 416
γλυφαῖς πολυτρόποις σχημάτων ἰδέαις, καὶ τὸ τῆς μέσης βάθος ἐπὶ μεῖζον ἠγείρετο περιδεδομημένου τοῖς ἐπιστυλίοις προμετωπιδίου τοίχου κίονας ἔχοντος ἐνδεδομημένους καὶ ξεστοῦ παντὸς ὄντος, ὡς ἄπιστα τοῖς οὐκ εἰδόσιν καὶ σὺν ἐκπλήξει θεατὰ τοῖς ἐντυγχάνουσιν εἶναι. τοιοῦτος μὲν ὁ πρῶτος περίβολος ἦν. ἐν μέσῳ δὲ ἀπέχων 417
οὐ πολὺ δεύτερος, προσβατὸς βαθμίσιν ὀλίγαις, ὃν περιεῖχεν ἑρκίον λιθίνου δρυφάκτου γραφῇ κωλῦον εἰσιέναι τὸν ἀλλοεθνῆ θανατικῆς

PFLAMVWE Lat

1 *ἐκκύπτοι* AM *παμμέγεθοσ* M 2 litt. *ᾱς ἀνέστηκεν* euan. V 3 *στέγουσ* FLM¹W *συντιθεὶς*] *συντηθεῖσ εἰσ* L 4 *ὄψεοσ* L *ἀμέτριτον* L *δὲ* M et ex corr. A *ἐφέστασαν*] i. marg. •*φέστασαν* F 5 *ἀντίστιχον* ed. pr. *συνενδέδετο* PAW *συνδέδετο* M *δ´* V 6 *τοῖχοσ* PFAMVW 7 *εἰς*] *ὡς* Hudson 8 *κζ´* V *πεῖρασ* P *ὑπειλημένης*] coni. *ὑπειλημμένησ* FL *ἐπιλημμένησ* PA¹ *ἐπειλημμένησ* MW et ex corr. A *supposita* Lat 9 *ρξβ´* V 10 *τρόπον*] *τόπον* P *modum* Lat *ἐπεξεργασμένων* P *ἐμπνούσαισ* L 11 *δ´* V *στοίχων* W 12 *τρὶσ* P *δὲ αἱ* om. P 13 *μὲν* om. V *πόδασ* V 14 *λ´* PV *στάδιον*] *stadia tria* Lat *πόδασ* V 15 *εὖρος* — 16 *ἑκατέρωθεν*] *latitudinem uiginti quinque pedum habebat altitudinem centum; nam dupla super utrumque fuerat* Lat 16 *ξύλοις* — 17 *ἰδέαις*] *lignis sculptis in figuras diuersas apparebant* Lat *ξύλοις*] *βαθυξύλοισ* FLAMV *βαθυζύλοισ* W *ἐξήσκηνται* V 17 *σχηματοειδέαισ* V *εἰδέαισ* P *ἠδέαισ* L *ἰδίαισ* W *καὶ τὸ* — 408, 1 *ζημίας* om. P 18 *μείζων* L *ἤγερτο* V *περιδεδομημένου*] *περιτετμημένου* FV, i. marg. •••*δεδομημένου* F *προμετοπιδίου* L 19 *ἐνδεδομημένου* F *καὶ* — *ὄντος*] *politas undique* Lat 20 *ἄπιστα*] *ἀπιστότατα* LV *ἀπιστότατοσ* F *εἰδόσιν*] *ἰδοῦσι* Cocceji 22 **βαθμίσιν*] *σταθμῖσιν* W 23 **λίθινον* W **γραφῆσ* F *κωλύων* LAMVWE

418 *ἀπειλουμένης τῆς ζημίας. εἶχεν δ' ὁ μὲν ἐντὸς περίβολος κατὰ μὲν
τὸ νότιον καὶ βόρειον κλίμα τριστοίχους πυλῶνας ἀλλήλων διεστῶ-
τας, κατὰ δὲ ἡλίου βολὰς ἕνα τὸν μέγαν, δι' οὗ παρήειμεν ἁγνοὶ*
419 *μετὰ γυναικῶν. ἐσωτέρω δὲ κἀκείνου γυναιξὶν ἄβατον ἦν τὸ ἱερόν.
ἐκείνου δ' ἐνδοτέρω τρίτον, ὅπου τοῖς ἱερεῦσιν εἰσελθεῖν ἐξὸν ἦν
μόνοις. [ὁ ναὸς ἐν τούτῳ] καὶ πρὸ αὐτοῦ βωμὸς ἦν, ἐφ' οὗ τὰς*
420 *θυσίας ὡλοκαυτοῦμεν τῷ θεῷ. τούτων εἰς οὐδένα τῶν τριῶν ὁ βασι-
λεὺς Ἡρώδης παρῆλθεν· ἐκεκώλυτο γὰρ οὐκ ὢν ἱερεύς. ἀλλὰ κἂν
τοῖς ἔργοις τὰ περὶ τὰς στοὰς καὶ τοὺς ἔξω περιβόλους ἐπραγμα-
τεύετο καὶ ταῦτ' ᾠκοδόμησεν ἔτεσιν ὀκτώ.*
421 6. *Τοῦ δὲ ναοῦ διὰ τῶν ἱερέων οἰκοδομηθέντος ἐνιαυτῷ καὶ
μησὶν πέντε ἅπας ὁ λαὸς ἐπληρώθη χαρᾶς καὶ τοῦ τάχους πρῶτον
μὲν τῷ θεῷ τὰς εὐχαριστηρίους ἐποιοῦντο, μετὰ δὲ καὶ τῆς προ-
θυμίας τοῦ βασιλέως ἑορτάζοντες καὶ κατευφημοῦντες τὴν ἀνάκτισιν.*
422 *ὁ δὲ βασιλεὺς τριακοσίους ἔθυσε τῷ θεῷ βοῦς καὶ τῶν ἄλλων οἱ
κατὰ δύναμιν, ὧν οὐχ οἷόν τε τὸν ἀριθμὸν εἰπεῖν· ἐκφεύγει γὰρ τὸ*
423 *δύνασθαι πρὸς ἀλήθειαν εἰπεῖν· συνεπεπτώκει γὰρ τῇ προθεσμίᾳ
τοῦ περὶ τὸν ναὸν ἔργου καὶ τὴν ἡμέραν τῷ βασιλεῖ τῆς ἀρχῆς, ἣν
ἐξ ἔθους ἑώρταζον, ἐς ταὐτὸν ἐλθεῖν, καὶ περισημοτάτην ἐξ ἀμφοῖν
τὴν ἑορτὴν γενέσθαι.*

PFLAMVWE Lat Zonaras I p. 436.

1 **μὲν τὸ*] *μέροσ* W 2 **βόριον* P *τριστοίχους πυλῶνας*] *tres in pariete ianuas* Lat *τρεῖσ τοίχουσ* P *τριστίχουσ* V *τριπτύχουσ* E et in marg. AM 3 *παρήειμεν*] *πάρησι μὲν* P *παρίημεν* FLV *παρείημεν* E 4 **ἐσωτέρω — γυναιξὶν* om. Lat *τὸ* om. E 5 *δὲ* E **ἐνδοτέρου* L *ἐνδότερον* V **ἐξελθεῖν* (*εσ* supra) F 6 **ὁ ναὸς ἐν τούτῳ* om. P Lat; uide bell. Iud. V, 5, 6 7 **ὁλοκαυτοῦμεν* FW **τῶν τριῶν*] hoc minus recte se habere totumque locum turbatum uideri adnotat Hudson 8 *κεκώλυτο* E **γὰρ*] *γὰρ ἂν* P *ἀλλὰ κἂν*] *ἀλλ' ἐν* E *κἂν*] *καὶ* LW 9 **ἔργοις*] *ἱερεῦσι* V **στολὰσ* P **ἔξω*] *ἔσω* V 10 *μόνα* uel simile addendum esse coni, nisi plura exciderunt *ταῦτα* VE *ἐν ἔτεσιν* E **ἢ* LV 11 *ᾠκοδομηθέντοσ* M **ἐνιαυτῷ*] *uno anno* Lat *ἐνὶ ἐνιαυτῷ* Herwerden 12 *πέντε*] *ἓξ* FLAMWE *ς'* V *quinque* Lat i. marg. *γρ ε* A 13 *εὐχαριστίασ* FLAMVW *gratias* Lat *μετὰ — 14 ἀνάκτισιν*] *deinde alacritatem regis quam in dedicatione habuit laudibus extollebant* Lat *τῇ προθυμίᾳ* FLAMV 14 *ἀνάκτησιν* LW 15 **τριακοσίασ* FLAMW *τ'* V *trecentos* Lat **βόασ* FV **καὶ — 16 δύναμιν*] *et alii secundum uires suas* Lat **οἱ*] *ἕκαστος* aut *ἕκαστοι* Ernesti 16 **οἷόν τε*] *οἴονται* P *ἐκφεύγειν* L 17 *εἰπεῖν* om. F *τῇ προθυμίᾳ* L 18 *τῆς ἀρχῆς* om. V *ἀρχῆς*] *ἀ••••* | L, in quo abhinc usque ad finem fol. 210r (409, 2) uersuum exitus recisi sunt 19 litt. *θους* euan. L *ἑόρταζον* PA[1] *ἑορτάζοντεσ* FW *ἑορτάζοντ••* | (*τ* finale partim extat) L *ἑόρταζεν* ed. pr. *εἰσ* FLAMW *ἐς ταὐτὸν ἐλθεῖν*] *μηδ' αὐτὸν λαθεῖν* V *κα•••••••* | *μοτάτην* L *ἐξ*] *δι'* V *ἀμφ••••••* | *ἑορτὴν* L

7. Κατεσκευάσθη δὲ καὶ κρυπτὴ διῶρυξ τῷ βασιλεῖ, φέρουσα 424
μὲν ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας μέχρι τοῦ ἔσωθεν ἱεροῦ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν
θύραν, ἐφ' ἧς αὐτῷ καὶ πύργον κατεσκεύασεν, ἵν' ἔχῃ διὰ τῶν ὑπο-
γέων εἰς αὐτὸν ἀνιέναι, τὸν ἐκ τοῦ δήμου νεωτερισμὸν ἐπὶ τοῖς
βασιλεῦσι φυλαττόμενος. λέγεται δὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν οἰκο- 425
δομουμένου τοῦ ναοῦ τὰς μὲν ἡμέρας οὐχ ὕειν, ἐν δὲ ταῖς νυξὶ γίνεσθαι τοὺς ὄμβρους, ὡς μὴ κωλυσιεργεῖν. καὶ τοῦτον τὸν λόγον οἱ πατέρες ἡμῖν παρέδωκαν, οὐδ' ἐστὶν ἄπιστον, εἴ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ἀπίδοι τις ἐμφανείας τοῦ θεοῦ. τὰ μὲν οὖν περὶ τὸν ναὸν ἐξῳκοδομήθη τοῦτον τὸν τρόπον.

PFLAMVWELat Zonaras I p. 436.

1 *κατερχευάσθη — 5 φυλαττόμενος om. P ••••••• | άσθη L *κρυ••••••••• | τῷ βασιλεῖ ••••••••• L 2 *ἀπὸ incip. fol. 210v L 3 *αὐτῷ] αὐτὸν L ἵνα E *ὑπογέων, i. marg. ει A ὑπογείων (ε supra) M ὑπογαίων VW 4 *τὸν] τῶν L 5 *φυλαττομένου F φυλασσόμενοσ LW 6 *ἐν — 10 τρόπον repicta in L ἐν δὲ ταῖς] ταῖσ δὲ E *γενέσθαι M 7 *κωλυσιεργεῖν] κωλῦσαι τὸ ἔργον V 8 οὐδὲ E ἔστιν PFMVWE τὰς om. E 9 *ἀπίδοι] ἀφείδοι P ἀπίδη, η ex corr. F ἄδοιW ἐπίδοι ed. pr. τίσ FLME et ex corr. A τῆσ A¹W 10 ἐξοικοδομήθη PA¹MW

Subscriptiones: ιε̅ P φλαυΐου ἰωσήπου τέλοσ τοῦ πεντεκαιδεκάτου λόγου τῆσ ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ F φλαουΐου ἰωσηπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ βιβλίον ιε̅ L φλαυΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ιε̅ AM τέλοσ τοῦ πεντεκαιδεκάτου τῶν ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆσ ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ W finiunt FLV

Lipsiae, Typis I. B. Hirschfeldi.